

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לפני כבוד ס. הנשיאה, השופט אשר קולה - אב"ד
כבוד השופט דני צרפתי
כבוד השופטת תמר נסים שי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם רומן זדורוב (אסיר בפיקוח) דרכון 708847

נוכחים:

בשם המאשימה - עו"ד ויאאם קבלאוי, עו"ד מיטל חן-רוזנפלד, עו"ד שרון הרציון, עו"ד בנימין משה, עו"ד משה מרציאנו
בשם הנאשם - עו"ד ירום הלוי
הנאשם - בעצמו ובליווי המשמורנים

הכרעת דין

בפתח הכרעת הדין וכמצוות המחוקק בסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, אנו מודיעים, כי החלטנו בדעת רוב של השופטים א. קולה וד. צרפתי וכנגד דעתה החולקת של השופטת ת. נסים-שי, על זיכוי של הנאשם מכל האישומים אשר יוחסו לו בכתב האישום.

השופט א. קולה;

תוכן עניינים

- א. מבוא.....3
- ב. רקע והליכי העבר בתמצית.....6
- ג. כתב האישום המתוקן.....7
- ד. תשובת הנאשם לכתב האישום.....9
- ה. החלטת כב' המשנה לנשיאה (בדימוס) חיים מלצר.....11
- ו. דברי פתיחה של המאשימה.....15
- ז. העקבות הזרות.....16

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

1. ז. העדים (אזרחים) שמצאו את הגופה – פרק הזמן הראשון.....30
2. ז. אנשי המשטרה ומד"א – פרק הזמן הראשון.....35
3. ז. פרק הזמן השני.....40
4. ז. האם הטביעות שייכות לנאשם? אי הימצאות דם על נעלי הנאשם.....47
- ח. סימני הדם בתא השירותים השלישי.....50
- ט. מועד זליגת הדם על העקבה שעל האסלה.....52
- ט.1. חוות דעתו של מומחה ההגנה ד"ר חן קוגל – נ/113.....54
- ט.2. חוות דעתו של מומחה המאשימה פרופ' רוטשילד – ת/522.....55
- י. תחנות/מסלול הליכת המנוחה עד למועד רציחתה ומיקומו של הנאשם.....65
- יא. הודאת הנאשם מיום 18.12.06.....74
- יא.1. השחזור.....78
- יב. דו"ח הנתחה (ת/442) – עדות ד"ר זייצב ועדות ד"ר קוגל.....83
- יג. השוואת מסקנות ממצאי הנתחה והודאת הנאשם.....92
- יד. הזירה וכתמי הדם.....99
- טו. על סוג הסכין בה בוצע הרצח.....112
- טז. הודאת חוץ של הנאשם – בחינה כללית.....124
- יז. משקל ההודאות בנדון שלפנינו.....141
- יח. החקירות שטרם ההודאה (חלקן).....142
- יט. השחזור על הפגמים שבו.....145
- כ. מי אתה רומן זדורוב.....151
- כ.1. השאלה הקלאסית "מי אמר".....168
- כא. הנאשם מרצה את חוקריו – דוגמאות פירוט והרחבה.....173
- כב. הודאה בלב נקי.....186
- כב.1. מומחים לדין הזר.....189
- כג. חקירת הנאשם מיום 19.12.06.....195
- כד. פרטים מוכמנים או שמא פרטים סותרים.....211
- כה. חוות דעת רפ"ק ירון שור.....222
- כו. אמרות הנאשם בחקירותיו הראשונות והתייחסות לטענות המאשימה.....249
- כז. עוללות.....257

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- כח. אדיר חבני,אולה קרבצ'נקו ודנ"א מיטוכונדריאלי.....266
- כט. הנטל המוטל על הנאשם.....281
- ל. מחדלי חקירה.....283
- לא. התייחסות לחו"ד כב' השופטת ת. נסים-שי.....285
- לב. סוף דבר.....325

א. מבוא

1. לפנינו משפט חוזר, עליו הורה בית המשפט העליון (כב' המשנה לנשיאה (בדימ') ח' מלצר) ביום 11.5.21, לבקשת הנאשם, רומן זדורוב, שטען כנגד הרשעתו ברצח הנערה תאיר ראדה ז"ל לפני כ- 16 שנים ונגזר עליו עונש של מאסר עולם (מ"ח 6881/19 רומן זדורוב נ' מדינת ישראל (11.5.21)).

2. הרמב"ם פרק י"ג הלכה א-ד בהלכות סנהדרין –

"מי שנגמר דינו למיתה, מוציאין אותו מבית דין, ואחד עומד על פתח בית דין והסודרין בידו והסוס רחוק ממנו, והכרוז יוצא לפניו: פלוני יוצא ליהרג במיתה פלונית על שעבר עבירה פלונית במקום פלוני בזמן פלוני ופלוני ופלוני עדיו, מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו. אמר אחד: יש לי ללמד עליו זכות, זה מניף בסודרין וזה הרוכב על הסוס רץ ומחזיר את הנדון לבית דין. אם נמצא לו זכות פוטרין אותו, ואם לא יחזור ויצא להריגה. אמר הוא בעצמו: יש לי ללמד על עצמי זכות, אף על פי שאין ממש בדבריו, מחזירין אותו פעם ראשונה ושנייה, שמא מפני הפחד נסתתמו טענותיו וכשיחזור לבית דין תתישב דעתו ויאמר טעם. החזירוהו ולא נמצא ממש בדבריו, מוציאין אותו פעם שלישית. אמר בשלישית: יש לי ללמד על עצמי זכות, אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו אפילו כמה פעמים. לפיכך מוסרין לו שני תלמידים חכמים ששומעין דבריו בדרך, אם יש ממש בדבריו מחזירין אותו, ואם לאו - אין מחזירין אותו".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ובפרק י"ח הלכה ו' שם כתב כך-

**"...הסנהדרין לא ממיתין ולא מלקין המודה בעבירה שמא
נטרפה דעתו בדבר הזה, שמא מן העמלין מרי הנפש הוא
המחכים למות, שתוקעין החרבות בבטנם ומשליכין עצמן מעל
הגגות. כך זה יבא ויאמר דבר שלא עשה כדי שיהרג..."**

במתח שבין הודאת הנאשם, לזכות, שאולי נמצאה לו, תעסוק הכרעת דין זו.

3. וזה יהיה סדר הילוכי, תחילה אסקור בתמצית את הליכי העבר ואדרש לכתב האישום המתוקן. השלב הבא יהיה סקירה קצרה של החלטת כבוד המשנה לנשיאת בית המשפט העליון (בדימוס) השופט מלצר לרבות, הסיבה המרכזית, או "נקודת הזכות שנמצאה לו, לנאשם" שהביאה את כב' המשנה לנשיאה, להחליט על משפט חוזר. בפתח הכרעת הדין לגופה אדון בשלב הראשון בסוגיה שתכונה על ידי להלן "העקבות הנוספות" או "הזרות", תוך בחינת מועד היווצרותן של עקבות אלו, זיהוי או שלילת האדם שהטביע עקבות אלו ושאלת זליגת הדם ומועדה על העקבות הנ"ל בדגש על העקבה שעל האסלה, והכל כפי שיפורט להלן.

4. במסגרת סוגיית "העקבות הזרות", אבחן גם את רגע מציאת הגופה והפעולות שנעשו מיד לאחר מכן בדגש על האנשים שנכנסו לתא השירותים בו נמצאה הגופה, מועד כניסתם, אם בכלל, והכל על מנת לשלול או לאשר, היתכנות כלשהי, שהעקבות הזרות נגרמו על ידי מי מהנוכחים בזירה, תאוריה שלימים נודעה בכינוייה תיאוריית "המחלף האלמוני" וגם על כך להלן. כמו כן, אבחן את טענת הנאשם ולפיה, שלוש העקבות הזרות, מעידות על כיוון הימלטותו של הרוצח מתא השירותים שבו נרצחה תאיר ז"ל וכן אבחן את משמעות הימצאות כתם דם של תאיר ז"ל על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי.

5. אבחן גם את היתכנות זליגת הדם מהגופה, מהבגדים או מהשיער של תאיר ז"ל, 5 שעות לאחר מועד הירצחה המשוער והכל תוך ניתוח עדותם של המומחים השונים, אשר העידו לעניין זה.

6. בשלב שלאחר מכן, אסקור "ממעוף הציפור" את גרסאותיו של הנאשם בהתוודות בפני המדובב ובחקירותיו, בעיקר מיום 19.12.06 ובשחזור, שאף הוא מיום 19.12.06. בשלב זה לא אבחן את המבחנים השונים לקבלת הודאת חוץ, אלא אנסה "לחלץ" אך ורק את פרטי ההודאות באופן גולמי.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

7. לאחר מכן, אנסה לקבוע ממצאי עובדה, מתוך כלל הראיות שלפניי, לרבות כמובן חוות דעת המומחים השונים, ממצאי הזירה, דו"ח נתיחת הגופה, סוג הסכין, מיקום החתכים וכיוונים, המנח בו נמצאה הגופה, והמנח בו היו הרוצח והמנוחה עובר לרצח. אתחיל פרק זה שלהלן, בשעת ומיקום המפגש, וככל שהיה כזה, בין המנוחה לנאשם, או לכל רוצח פוטנציאלי אחר. אתחקה במקביל, וככל שהדבר עולה מן העובדות והראיות שלפניי, לתחנות ולמסלול אותו עברה המנוחה, עד למועד רציחתה, ולמסלול ולתחנות אותן עבר הנאשם מהשעה 12:00 לערך ועד השעה בה, לטענתו, עזב את בית הספר.
- יוער כבר עתה, ועוד ארחיב בזה להלן, כי לטעמי לא ניתן לדון בכל "חטיבת ראיות" בפני עצמה (חטיבת ההודאות וחטיבת הזירה) כטענת המאשימה בסיכומיה, אלא חובה לבדוק היטב את "חטיבת הזירה" (בהיבטה הרחב) והשוואתה ל"חטיבת ההודאות".
8. רק לאחר כל אלה אפנה שוב לסקירת הודאות הנאשם על שלושת חלקיהן, ואז אדון במשקלן של הודאות אלו.
- במסגרת פרק זה אדון כמובן בדרך הבחינה של הודאות הנאשם, על המבחנים השונים הקבועים בפסיקה לעניין זה. עוד אבקש לדון, לצורך בחינת משקלן ומהימנותן של ההודאות לשאלת מאפייניו האישיותיים של הנאשם, לאמור, האם מדובר באדם "סדיסט" חסר כל עכבות? בפדופיל? באדם הנוטה להתפרצויות זעם בלתי נשלטות? עוד אבחן במסגרת זו האם אכן מדובר כטענת המאשימה ב"מניפולטור", "שחקן שחמט על" או שמא היפוכם של דברים הוא הנכון.
- לצורך בחינת משקל הודאות הנאשם, אעסוק בפרטים המוכמנים, הן אלה החיוביים ככל שיהיו כאלה, והן אלו השליליים.
9. פרק מיוחד אקדיש לחוות-דעתו של רפ"ק ירון שור כשאומר כבר עתה, כי אין בחוות דעת זו נדבך כלשהו היכול לשמש להרשעתו של הנאשם.
10. פרק נוסף אקדיש לסוגיות אותן אכנה להלן "עוללות" באשר לטעמי משקלן לצורך ההכרעה הינו מועט. כך לגבי שכיחות נעלי הסלמנדר, כך לגבי המנעול של מקלט 2, כך לגבי ממצאים שונים שפורטו בדו"ח הנתיחה, כך לגבי עדותה של הגב' רות נשרי. עוד אדרש ל"עצות" ואמירות שונות של החוקרים לנאשם, כמו גם לאופן הפעלת המדובב, עניינים שיש בהם משום פגם הגורם אף הוא להשפעה על משקל הודאותיו של הנאשם, והכל כפי שיפורט בפרק זה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

11. בפרק שלפני האחרון אעסוק בקצרה בעניינם של אולה קרבצ'נקו ואדיר חבני, לרבות נפקותו של ה-DNA המיטוכונדראלי שנמצא בשערה שהייתה על גופת המנוחה (אעיר לעניין זה, כי ממועד מתן החלטתו של כב' השופט מלצר ועד למועד כתיבת הכרעת הדין, חלה התפתחות גם בסוגיה זו ועל כך להלן).

בפרק האחרון, אעסוק בקצרה במחדלי הרשויות החוקרות.

בשולי חוות דעתי, תובא גם התייחסות קצרה לחוות דעתה החולקת של חברתי, כב' השופטת ת. נסים-שי.

ב. רקע והליכי העבר בתמצית

12. ביום 6.12.06 בשעות הערב נמצאה גופתה של תאיר ראדה ז"ל (להלן: "המנוחה" או "תאיר ז"ל"), בתא השני של שירותי הבנות שבקומה השנייה (למינוח "הקומה השנייה" אדרש להלן) במבנה בית הספר "נופי גולן" שבקצרין בו למדה המנוחה (להלן: "בית הספר").

13. נגד הנאשם, נתין אוקראיני, אשר ביצע עבודות שיפוץ בבית הספר במועד הרלוונטי, הוגש, ביום 18.1.07, כתב אישום לבית משפט זה, שבו הואשם ברצח המנוחה ובשיבוש מהלכי משפט. ביום 14.9.10, לאחר שמיעת ראיות, הכריע מותב קודם של בית משפט זה, פה אחד, כי הנאשם אשם בביצוע מעשה הרצח ובשיבוש מהלכי משפט וגזר את דינו, כמתחייב, לעונש של מאסר עולם.

14. בעקבות ערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט העליון, הוחלט על החזרת הדין למותב הקודם (שאחד מחבריו נפטר ולכן מונה שופט אחר תחתיו) לשם בירור שתי סוגיות מרכזיות שעלו בערעור (טביעות הנעל על מכנסי המנוחה וסוג הסכין שבאמצעותו בוצע הרצח), ולהכרעה מחודשת בשאלת אשמו של הנאשם ברצח המנוחה (ע"פ 7939/10).

ביום 24.2.14, לאחר בחינת הסוגיות שבירורן נדרש כאמור, חזר המותב הקודם (בהרכבו החדש) והרשיע את הנאשם ברצח המנוחה.

15. ערעורו של הנאשם על הרשעתו בשנית כאמור, נדחה על ידי בית המשפט העליון, ביום 23.12.15, בדעת רוב ואילו דעת המיעוט סברה, כי יש לזכותו מחמת הספק. בקשתו הראשונה לדין נוסף נדחתה בהחלטה מיום 5.7.16 (דנ"פ 1329/16).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

16. חוות דעת שהוגשו במסגרת הבקשה החדשה לקיום משפט חוזר ואשר עסקו בהיתכנות לנזילת דם על עקבת נעל זרה, שנמצאה על מכסה האסלה בתא השירותים בו נרצחה המנוחה, גם שעות ארוכות לאחר הרצח, הביאו לכך, שבית המשפט העליון נעתר לבקשת הנאשם והורה על קיום משפט חוזר בעניינו, על פי העילה שבסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), תשמ"ד-1984, "הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון".

17. כבי' השופט מלצר עמד בהרחבה גם על סוגיות נוספות שעלו בבקשה לקיום משפט חוזר, שאת חלקן הגדול דחה, ומצא את הסוגיות הבאות - הימצאות דם המנוחה בתא השירותים השלישי, עקבות הנעליים הזרות על מכסה האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד בין תא השירותים השני ובין התא השלישי וכן את ראיית הדני"א המיטוכונדריאלי משערה שנמצאה על גופה של המנוחה - ככאלה שראויות להתברר במסגרת המשפט החוזר שעליו הורה כאמור.

עם זאת, בסיפא להחלטה לא הגביל כבי' השופט מלצר את הערכאה המבררת רק לסוגיות אותן מצא כעילה למשפט חוזר.

ג. כתב האישום המתוקן

18. כתב האישום המתוקן, מייחס אף הוא לנאשם עבירת רצח ועבירה של שיבוש מהלכי משפט. כתב האישום המתוקן כולל שינויים ניסוחיים מינוריים בפרק העובדות, בהשוואה לכתב האישום המקורי. כמו כן, עבירת הרצח המיוחסת לנאשם בכתב האישום המתוקן, היא על פי הוראות הדין החדש החל- רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(7) ו- (8) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 בשונה מהוראת החיקוק שיוחסה לנאשם בכתב האישום המקורי (הוראת סעיף 300א(2) לחוק על פי הדין הקודם).

19. על פי המפורט בכתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום"), הנאשם, בעל אזרחות אוקראינית, הנשוי לישראלית, התגורר, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, עם משפחתו בקצרין ועבד בעבודות שיפוץ שונות אצל הקבלן אלי דעי.

20. במהלך חודש נובמבר 2006 ועד ליום 6.12.06, יום הרצח, עבד הנאשם בריצוף מקלטים בבית הספר בו למדה כאמור המנוחה. לצורך עבודתו נשא הנאשם, דרך קבע, סכין חיתוך יפנית בנרתיק על מותניו (להלן: "הסכין").

21. המנוחה, תאיר ראדה ז"ל, ילידת 4.1.1993, הייתה במועדים הרלוונטיים תלמידת כיתה ח' בבית הספר. ביום הרצח, הגיעה המנוחה ללימודיה בבית הספר כרגיל. על פי מערכת שעות הלימודים, שני השיעורים האחרונים של המנוחה לאותו יום, השישי והשביעי, היו שיעורי תיאטרון. בתום השיעור השישי המסתיים בשעה 12:50, יצאה המנוחה להפסקה שהייתה אמורה להסתיים בשעה 13:05, ברם לאחר ההפסקה, החליטה המנוחה לא לשוב לכיתה לשיעור השביעי. במקום זאת, ישבה המנוחה יחד עם אחדים מחבריה ונערים נוספים, בפרגולה המצויה בחצר בית הספר בסמוך לכניסה הראשית.
22. סמוך לשעה 13:30 אמרה המנוחה לחברתה, שי יפרח, כי ברצונה לשתות מים, עזבה את הפרגולה ונכנסה למבנה בית הספר. המנוחה עלתה במדרגות המובילות מרחבת הכניסה אל הקומה השנייה, שם מצויים שירותי הבנות. סמוך לכך, יצא הנאשם מהמקלט בו עבד, אל תוך חלל מבנה בית הספר בסמוך למדרגות בהן עלתה המנוחה. הנאשם הבחין במנוחה ונכנס בעקבותיה לשירותים. המנוחה נכנסה אל תא השירותים השני מכיוון הכניסה (להלן: "התא"). הנאשם בא בעקבותיה, כאשר בליבו גמלה ההחלטה להמיתה. המנוחה נעמדה כשפניה אל הדופן הימנית של התא וניסתה לסגור את דלת התא, ברם, הנאשם מנע זאת ממנה, שלף את הסכין, הניף אותה ושיסף את גרונה של המנוחה. בהמשך, חתך הנאשם את המנוחה, באמצעות הסכין פעם נוספת בצווארה, וכן פצע אותה בחזה, בפניה ובידיה, כשהמנוחה במהלך פגיעותיו בה כאמור, ניסתה להגן על עצמה.
23. החתכים כתוצאה ממעשי הנאשם כמיוחס לו, גרמו לדימום מסיבי והמנוחה התמוטטה. הנאשם השאיר את המנוחה בתא השירותים כשהיא שרועה על מושב האסלה.
24. הנאשם נעל את דלת התא מבפנים על מנת לעכב את גילוי גופתה, יצא מהתא בטפסו על גוף המנוחה, דרך עליה בשתי רגליו, נאחז בדפנות התא וקפץ החוצה. הנאשם נמלט משירותי הבנות ומהקומה השנייה, נכנס לשירותי הבנים המצויים בקומה הראשונה, שטף את הסכין, ניקה מעליו את דמה של המנוחה, חזר למקלט, החליף את בגדיו והמשיך בעבודתו עד סוף יום העבודה, סמוך לשעה 17:30.
25. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למנוחה, בין היתר, פצעי חתך בעורק התרדמה ובווריד היוגולארי (כלי דם ראשיים באזור הצוואר) וזמן קצר לאחר מכן נפטרה המנוחה כתוצאה מאיבוד דם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לאחר הרצח, שבר הנאשם את להב הסכין ששימש לפגיעה במנוחה, העלים את הלהב והחליפו בלהב חדש. הנאשם גם העלים את המכנסיים שלבש בעת ביצוע הרצח, והכל במטרה למנוע או להכשיל את החקירה נגדו.

26. במעשיו אלה גרם הנאשם באכזריות מיוחדת ובכוונה תחילה למות המנוחה, קטינה שטרם מלאו לה 14 שנים והעלים ראיות בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

- בגין מעשים אלה מייחסת המאשימה לנאשם את העבירות הבאות:
- רצח בכוונה תחילה - עבירה לפי סעיף 301א (7) ו- (8) לחוק העונשין.
  - שיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 לחוק הנ"ל.

ד. תשובת הנאשם לכתב האישום

27. הנאשם בתגובתו לכתב האישום, כפר בעובדות כתב האישום ובאישומים המיוחסים לו במסגרתו. הנאשם חלק על שעת עזיבת המנוחה את הפרגולה ביום הרצח. לטענתו, המנוחה עזבה את הפרגולה הרבה קודם לשעה 13:30. עוד נטען, כי בניגוד למפורט בכתב האישום, המנוחה עלתה בגרם המדרגות אל שירותי הבנות המצויים בקומת הביניים ולא בקומה השנייה. הנאשם הוסיף וטען, כי בניגוד לאמור בכתב האישום, לא ניתן לקבוע האם המנוחה עלתה אל שירותי הבנות מגרם המדרגות הסמוך למקלט מס' 1 (הכניסה הצדדית לבית הספר) או מזה הסמוך למקלט מס' 2.

28. הנאשם הכחיש, כי רצח את המנוחה ואת כל המיוחס לו בהקשר זה בסעיפים 7-17 לכתב האישום. כל שאישר הנאשם הוא, כי שלושה ימים לאחר יום הרצח, הוא השליך לאשפה את המכנסיים שלבש ביום הרצח וזאת מהטעם שאלו הפכו צרים על מידותיו.

29. הנאשם הדגיש, כי הודאותיו במשטרה, כולל שחזורו, הם חסרי משקל הואיל והם נבעו מהדרכת החוקרים ומהדחת והדרכת המדובר את הנאשם. לטענת ב"כ הנאשם, החוקרים ניצלו את נתוניו האישיותיים והחברתיים הדלים של הנאשם על מנת להדיחו למסור הודאת שווא ברצח המנוחה.

30. עוד נטען, כי לנאשם טענת אליבי, אשר נלמדת בבירור מהראיות הנסיבתיות בתיק וזו הוחמצה לטענת ב"כ הנאשם, במשפטו הקודם של הנאשם. האליבי אינו מעוגן בזמן מדויק, ברם, הוא נובע לשיטתו מהעובדה המוכחת לפיה, המנוחה עלתה לשירותים בהם נרצחה, זמן

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

רב לפני שהנאשם נכנס בכלל לתחומי שטח בית הספר (משהמתין בשער בית הספר לקבל ממעבידו דבק לצורכי עבודתו).

31. הנאשם טען לקיומן של שתי טענות הגנה מן הצדק :

א. אכיפה בררנית קיצונית בחומרתה -

לטענת הנאשם הפרקליטות נמנעה משיקולים זרים לחקור את אולה קרבצ'נקו (עניינה יפורט להלן) תחת אזהרה בחשד לרצח המנוחה, זאת על אף קיומן של עשרות ראיות, גם פורנזיות, המוכיחות ב"מאה אחוז" לשיטתו, כי אולה קרבצ'נקו היא שרצחה את המנוחה. בהתנהלותה זו, אף התעלמה, לטענתו, הפרקליטות מהחלטת בית המשפט העליון בעניין במסגרת הבקשה למשפט חוזר כאמור.

לטענתו, האכיפה הבררנית במקרה דנן היא ייחודית בחומרתה, הואיל והיא לא מפלה בין שווים, אלא חמור מכך, היא מותירה את אולה קרבצ'נקו, האשמה האמיתית ברצח המנוחה, חופשיה ובמקביל מבקשת להרשיע ברצח, בפעם השלישית, את הנאשם החף מפשע, ש"פשעו" היחיד מקורו בתמימותו וחולשתו הנפשית, שהביאוהו להודות הודאת שווא ברצח שהוא לא ביצע.

ב. עיוות דין -

לטענת הנאשם החוקרים ביצעו מספר רב של פעולות ומחדלים בלתי חוקיים, בעצמם ו/או בשיתוף פעולה עם המדובבים שהופעלו כנגד הנאשם, אשר מבססים, כשלעצמם, טענה להגנה מן הצדק.

עוד הלין ב"כ הנאשם על פעולות ספציפיות שגרמו לשיטתו לעיוות דין הנאשם, כדוגמת השלכת המבחנות שהכילו את החומר, שנאסף מתחת לציפורניה של המנוחה וזאת בעיצומה של פרשת התביעה במשפט הראשון.

ב"כ הנאשם הדגיש בהקשר לאמור, כי המעבדה הביולוגית בדקה בזמנו את החומר רק לנוכחות דנ"א זכרי, וגם את זאת עשתה באמצעות המכשור שהיה קיים לאותו מועד ושאיננו משתווה למכשור הטכנולוגי הקיים היום.

לטענתו, אילולי הושלכו המבחנות לפח, בדיקת החומר שנמצא מתחת לציפורני המנוחה להימצאות דנ"א נקבי, באמצעות המכשור שקיים כיום, הייתה עשויה להניב ראיה פורנזית נגד אולה קרבצ'נקו, ולהביא לביטול האשמתו של הנאשם ברצח המנוחה.

על פי הנאשם, יש לזכותו מהעבירות המיוחסות לו, גם מחמת הגנה מן הצדק כמפורט.

ה. החלטת כבוד המשנה לנשיאה (בדימ') ח' מלצר

32. כבי' השופט מלצר סקר את המסכת הראייתית, אשר שימשה בסיס להרשעת הנאשם בערעורו לבית המשפט העליון בדעת רוב של כבוד השופטים י' עמית ו- צ' זילברטל לעומת דעת המיעוט של ראש ההרכב, כבוד השופט י' דצינגר, אשר סבר, כי יש לזכות את הנאשם מחמת הספק.
33. בהחלטתו דן כבי' השופט מלצר בטענות הנאשם בבקשתו למשפט חוזר, כפי שיובאו להלן בתמצית וקבע ביחס לחלקו, כי הן אינן מצדיקות עריכת משפט חוזר וביחס לחלקו האחר, מצא כבי' השופט מלצר, כי הן מצדיקות עריכת משפט חוזר.
34. **מצב דלת תא השירותים בזמן הרצח** - הנאשם הציג את חוות דעתו הראשונה של המומחה ד"ר תום בבל ולפיה, תצלומי הזירה מעלים, כי דלת תא השירותים הייתה סגורה בעת ביצוע הרצח, זאת בניגוד לממצאי חוות דעתו של ינאי עוזיאל ז"ל בעניין. לטענת הנאשם, מסקנותיה של חוות דעת ד"ר תום בבל סותרות את האופן שבו הנאשם הדגים את ביצוע הרצח בשחזור, כאשר הדלת הייתה פתוחה וכן את הדגמותיו בפני החוקרים בהזדמנויות אחרות.
35. **היסטוריית חיפוש במחשב של הנאשם** - הנאשם סבר, כי כל קביעות מומחה המחשבים של המשטרה, רס"ב צחי סגל, בנוגע להיסטוריית הגלישה של הנאשם, אשר אומצו בפסקי הדין של בית המשפט המחוזי ובפסק הדין בערעור, הינן שגויות מן היסוד. הנאשם הפנה לחוות דעתו של מומחה המחשבים מטעם ההגנה, מר יואב זילברשטיין, אשר קבע, כי לא בוצע על-ידי הנאשם, במחשב שלו, חיפוש כלשהו של הביטוי "Snuff", כי הקבצים הנושאים את השם "Teens" כלל לא הורדו למחשבו סמוך למועד ביצוע הרצח ולמעשה כלל לא הורדו על-ידו, אלא על-ידי משתמש אחר, וכי לא בוצע על-ידו חיפוש של מאמר הנוגע ל"שיטות להטלת מורא" ואף אם המאמר הוצג על המחשב שלו, הסיכוי כי הוא קרא אותו בפועל – קלוש.
36. **קבילות ומשקל הודאות הנאשם** - לטענת הנאשם הודאותיו בפני המדובב, בפני החוקרים, ובשחזור שביצע, הן הודאות שווא. הנאשם טען, כי בין החוקרים לבין המדובב נקשר קשר להפללתו. כמו כן, הועלו טענות הנוגעות לקבילות הודאותיו בפני המדובב, במהלך חקירותיו ובמסגרת השחזור. במסגרת זו אף הוצגו השגות שונות ביחס לחיזוקים ולראיות המוכמנות שנכללו במסגרת ההודאות. הנאשם תמך את טענותיו בהקשר זה בחוות דעת שהוגשה מטעם מי שכיהן כסגן ראש שירות הביטחון הכללי,

וקודם לכן כראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, מר יצחק אילן ז"ל וכן בחוות דעת מטעם יואב זילברשטיין, מומחה המחשבים.

37. **סברה ש"נקשר קשר" בין המדובב לחוקרים** - הנאשם העלה טענות בדבר "קשירת קשר" לכאורי, במטרה להרשיע אותו, בין החוקרים לבין המדובב ששהה איתו בתא. לשיטתו, החוקרים יידעו את המדובב על כך שהמנוחה לא נאנסה וזאת כדי שהמדובב ימנע מהנאשם להודות שאנס את המנוחה והדבר יתרום להפלתו. השיחה, עליה מתבסס הנאשם בהקשר האמור, היא שיחה שהוקלטה בין שני מדובבים שישבו בתא המעצר עם הנאשם, ארתור ויבגני (שהיה למעשה שוטר). השיחה המתוארת בין המדובבים, כמו יתר השיחות שהתקיימו בתא המעצר, הוקלטה ותומללה, ותמלילה הוגש לבית המשפט. במהלך השיחה המתוארת, ארתור ביקש, לקבל פרטים נוספים לגבי הרצח, וניתן להבין מהשיחה כי הוא עשה זאת כדי שהליך הדיבוב יהיה אפקטיבי יותר.

38. **מחדלי חקירה** - הנאשם העלה טענות בדבר כשלים המצטברים לכדי חשש, כי בהרשעתו נגרם לו עיוות דין, המהווה עילה לעריכת משפט חוזר. עוד הפנה למחדלי חקירה, לרבות, אי-ביצוע של בדיקות מסוימות, כשלים באיסוף מוצגים ובשמירתם ומחדלים באופן חקירת התיק.

39. **פרטים מוכמנים** - לטענת הנאשם, הפרטים המוכמנים "הושתלו" במוחו על-ידי החוקרים, או הובאו לידיעתו באמצעים שונים, או נבעו מניחושיו בדבר אופן ביצוע הרצח.

40. **טענתו של אדיר חבני לפיה, אולה קרבצ'נקו (להלן: "אדיר" ו"אולה"), שהייתה בשעתו בת-זוגו, הודתה בפניו בביצוע הרצח**- הנאשם מנה כ-"חמישים סיועים וחיזוקים" לגירת אדיר כנגד אולה. כמו כן, נמצאה שעה על גופת המנוחה הנושאת דני"א מיטוכונדריאלי, שלפיה לא ניתן לשלול את אדיר ואת קרובי משפחתו מהציר האימהי כתורמים. שעה שלפי גרסתו של אדיר – אולה ביצעה את הרצח כשהיא לובשת את בגדיו יש בממצא זה כדי להוכיח, כי היא ביצעה את הרצח. ודוק! הידיעה כי אולה לבשה את בגדיו של אדיר בעת ביצוע הרצח מהווה פרט מוכמן, שהיה בידיעת אדיר שנים רבות לפני ממצאי בדיקת הדני"א המיטוכונדריאלי משנת 2018.

41. טענות אלו של הנאשם שפורטו לעיל, נדחו (למעט עניין הד.נ.א המיטכונדריאלי וכפי שיפורט להלן) ונקבע שהן אינן מקימות את העילה המנויה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט לעריכת משפט חוזר.

42. יחד עם זאת, וכאמור לעיל, כב' השופט מלצר הורה על עריכת משפט חוזר, זאת בעיקר נוכח חוות דעת מומחים, שהוגשו לראשונה במסגרת הליך הבקשה למשפט חוזר ואשר נגעו למשך הזמן שדם עשוי לנוזל מגופה לאחר המוות. חוות דעת אלו הוגשו ביחס לעקבת נעל שהתגלתה על מכסה האסלה בתא שבו, לפי הנטען, בוצע הרצח. עקבה שנקבע לגביה, כי היא איננה שייכת לנאשם או למי שנכחו בזירת הרצח לאחר גילוי הגופה ואשר עליה נזל דם המנוחה (אין חולק כי העקבה הוטבעה לפני שניגר עליה דם המנוחה). מחוות הדעת החדשות של חלק מהמומחים עלה, כי לא תיתכן נזילת דם מגופה כחמש שעות לאחר הרצח (פער הזמנים בין המועד המשוער של רצח המנוחה לבין מועד גילוי גופתה). המשמעות האפשרית של קביעה זו היא, כי העקבה (שלא שייכת לנאשם) הוטבעה בזמן ביצוע הרצח, או בסמוך לו ואפשרות זו איננו עולה בקנה אחד עם גרסת המאשימה לפיה, העקבה על גבי מכסה האסלה הוטבעה על-ידי "מחלף אלמוני" שהגיע לזירה לאחר גילוי הגופה (כחמש שעות לאחר שעת הרצח). מאחר שמוסכם, שהעקבה איננה שייכת לנאשם, הרי שבמצב זה, אם תתקבל עמדת המומחים מטעם הנאשם, קיים קושי להצביע עליו כמי שביצע את מעשה הרצח (ולכל הפחות, יש בכך כדי להטיל ספק ממשי בגרסה כי הוא ביצע את הרצח).

43. עוד קבע כב' השופט מלצר שהמאשימה הודתה, כי נפלה טעות באחת מחוות הדעת שהוגשו כראיות מטעם המרכז הלאומי לרפואה משפטית במהלך המשפט. כך שהתברר עתה, כי בתא השירותים השלישי (הסמוך לתא השני שבו בוצע הרצח) התגלה כתם דם של המנוחה על מתקן נייר הטואלט, בניגוד למה שנאמר מלכתחילה בחוות הדעת, כי אותו כתם דם נמצא בתא השני. לפי הנטען, אם יתברר כי נזילת הדם על העקבה (שעל מכסה האסלה) נעשתה מיד בסמוך לרצח, הרי שנתון זה של כתם הדם שנמצא בתא השלישי עשוי לחזק את "התזה" לפיה הרוצח נמלט מן התא השני (בו בוצע הרצח), לאחר שזה נסגר מבפנים, אל התא השלישי והחוצה, ומסלול זה עומד בניגוד למסלול ההימלטות שהנאשם הדגים בשחזור. בהשגות ובראיות הנ"ל יש פוטנציאל ממשי לשינוי תוצאות המשפט לטובת הנאשם ועל כן יש בהן להצדיק קיומו של משפט חוזר בעניינו.

ביחס לאולה קבע כבוד השופט מלצר כך בסעיף 184 :

"בהינתן האמור, ובשים לב להסתייגויות שנמנו בתחילת פרק זה בכל הנוגע לקביעת ממצאים מתוך תיק חקירה במסגרת

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בקשה למשפט חוזר – סבורני כי אין ליחס להודעתו של א"ח, המפלילה את א"ק, משקל ממשי לצורך הבקשה שבפניי."

עם זאת בסעיף 183 שם קבע כבוד השופט מלצר כך :

"מן הראוי לציין כי קיימים עם זאת מספר נתונים נוספים שיש בהם כדי ללמד על ערך מסוים שניתן היה ליחס להודעתו של א"ח (כגון: העובדה כי אכן נעשתה שיחת טלפון אליו ממכשיר הטלפון של א"ק בצהרי יום הרצח; העובדה כי א"ק חמקה, כביכול, אל התא הסמוך לתא השני, ולא יצאה מהתא הסגור בקפיצה קדימה; דחפים לביצוע מעשי אלימות ברוטאליים, המקננים (או לכל הפחות קיננו) בקירבה של א"ק, לרבות התקרית בה איימה בפגיעה בש' ורצונה לפגוע בשכנה כאשר כבר הכינה לכך "סכין וכפפות" (ראו בעניין זה נספח נ"ו לתגובת המשיבה); הקירבה היחסית בין מקום מגוריה של א"ק לבית הספר, ולבסוף – האפשרות כי יש בראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, שעניינה יפורט להלן, משום פרט מוכמן שהיה בידיעתו של א"ח")."

44. סופה של החלטה, שכך הורנו כב' השופט מלצר :

"המסקנה המתקבלת מכל האמור לעיל היא כי די בסוגיית זליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה (לצד הימצאות כתם דמה של המנוחה בתא השירותים השלישי), כדי להורות על קיום משפט חוזר בעניינו של המבקש. לגישתי, על בית המשפט המברר לצלול לעומק הסוגיה הנוגעת לזליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, וכן לגבי הימצאות דם המנוחה בתא השלישי, לקיים בפניו חקירות של המומחים, אשר חוות הדעת שלהם הוגשו בהקשרים אלה במסגרת ההליך של בקשה למשפט חוזר, ולעמוד על טענות הצדדים בעניין עקבות הנעליים הזרות וראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, ונפקויותיהם האפשריות של כל אלה על הרשעה, או זיכוי. בגדר השלכותיהם של נושאים אלה יוכל בית המשפט המחוזי לבדוק מחדש גם את התודות והודאותיו של המבקש, והתיישבותן עם מה שעולה מהחומר החדש, לרבות הפרטים המוכמנים והחיזוקים שנזכרו בדעת הרוב בפסק הדין בערעור...בזהירות המתבקשת, ניתן

לומר כי יש בחוות דעת מילרוי (לצד ההכרה שבחוות דעת רוטשילד לכך שאפשרות זליגת הדם מגופת המנוחה כעבור שעות היא רחוקה) סיכוי, שאיננו משולל יסוד, כדי להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. כמובן, מדובר בפוטנציאל בלבד, ובהחלט תיתכן האפשרות, כפי שטוענת המשיבה, כי נזילת הדם שעל עקבת הנעל שעל גבי מכסה האסלה וכן כתם הדם של המנוחה שנמצא בתא השלישי הוטבעו שעות לאחר ביצוע הרצח ובירור נושאים אלה – לא ישנה בסופו של יום את תמונת ההרשעה. עם זאת, לעת הזו די בכך שחוות הדעת האמורות מגלות אמינות לכאורית ועומדות במבחני הקבילות, כדי שתוכלנה לשמש כראיות במשפט החוזר עצמו. הנה כי כן מסקנתי היא כי על אף מסכת הראיות המפורטת שעמדה לחובת המבקש, כפי שתוארה לעיל – עדיין אסור להתעלם בשלב זה מהמשמעות המזכה הנובעת מראיות ממשיות אלו, העומדות אל מול הראיות המבססות את ההרשעה, ואשר ייתכן כי הן מנוגדות להסבר שהעניקו להן בתי המשפט עד כה... מצאתי לנכון להאריך בניתוח מכלול טענותיו של המבקש. טעם הדבר נעוץ בצורך לבור את המוץ מן הבר ולהבהיר מבין סבך הראיות המצוי בתיק זה, מהן אותן ראיות שאכן טעונות בוודאות בירור מחודש ולהתמקד בהן ובהשלכותיהן. יחד עם זאת בידוע הוא שדבר עשוי להוביל לדבר אחר, ולכן אין להגביל מראש את היקף המשפט החוזר, אף שרצוי כי באי-כח הצדדים, ישקלו להתרכז בבחינת הסוגיות הבאות: העקבות הזרות, נזילת הדם על גבי עקבת הנעל שעל מכסה האסלה, כתם הדם של המנוחה שנתגלה בתא השלישי וראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, ונפקויותיהם של כל אלה על ההרשעה, או על הזיכוי האפשרי" (ההדגשות בקו שלי - א"ק).

1. דברי פתיחה של המאשימה

45. בפתח פרשת התביעה נשאה המאשימה דברי פתיחה, במסגרתם היא עמדה על ייחודה של הפרשה דגן שמתבטאת, בין היתר, בכך שהפרשה נדונה בעבר בערכאות שונות פעמים מספר, בהיות ההליך דגן הליך של משפט חוזר באותה פרשה, בנסיבות הרצח ובזירה בה הוא התבצע, בהיקף החקירה, אופייה ועוד.

המאשימה תיארה בדבריה את השתלשלות האירועים ביום הרצח, אשר כללה חיפוש נרחבים אחר המנוחה, שנעדרה משעות הצהריים, כשסופו של יום נמצאה גופתה בתא השירותים בבית הספר, כחמש שעות לאחר הירצחה. המאשימה הוסיפה וציינה, כי שלל כיווני החקירה, הרבים במספר, נבדקו ומוצו עד תום.

46. על פי המאשימה, בידיה ראיות חזקות להוכחת אשמת הנאשם במעשה רצח המנוחה, המורכבות, בין היתר, מהודעות והודאות הנאשם, על משקלן הפנימי והחיצוני הרב, בדגש להודאה בפני המדובב, השחזור שביצע הנאשם, הפרטים המוכמנים שהיו בידיעת הנאשם, עדויות מומחים לעניין הממצאים בזירה, אשר מתיישבים עם הודאות הנאשם, אמרות והתנהגות מפלילה של הנאשם לאחר הרצח וטרם שהפך חשוד ברצח, שקרי הנאשם ועוד.

47. המאשימה טענה, כי אחת המחלוקות העיקריות שבין הצדדים היא ב"שלושה סימנים" כהגדרתה, שנמצאו בתא השירותים בו בוצע הרצח - על מכסה האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד בין התא השני לתא השלישי.

48. המאשימה ציינה, כי במסגרת פרשת התביעה יעידו עדים רבים במספר, אזרחים שמצאו את גופת המנוחה, שוטרים שביצעו פעולות חקירה, אנשים בפניהם מסר הנאשם אמרות מפלילות ביום הרצח ועוד, לרבות מומחים בתחומים שונים אשר יעידו על אודות ממצאי נתיחת גופת המנוחה, זליגת הדם, סימנים שנמצאו בזירה לרבות סימני נעליים, השערה שנמצאה בזירה ועוד.

ז. העקבות הזרות

49. כאמור, לשיטת המאשימה אחת המחלוקות בין התביעה להגנה, נעוצה בשלוש עקבות נעליים חלקיות, מגואלות בדם שנמצאו בזירת הרצח. האחת על מכסה מושב האסלה, השנייה על מיכל ההדחה והשלישית על הקיר המפריד בין תא השירותים השני לתא השירותים השלישי. (כזכור, המאשימה כינתה זאת "שלושה סימנים").

50. בהליכים הקודמים, לא הייתה מחלוקת בין הצדדים, כי המדובר בשלוש עקבות נעל. אלא, שבעוד שהתביעה טענה שהעקבות הזרות שייכות לאדם כלשהו, שנכח בזירה לאחר אירוע הרצח - מחלץ, שוטר, או איש רפואה, טענה ההגנה מנגד, כי העקבות הזרות שייכות לרוצח האמיתי וקיומן סותר לחלוטין את שיחזור הנאשם בדבר דרך יציאתו מתא השירותים. כמו כן לא הייתה מחלוקת, שעקבות אלה, נוצרו ככל הנראה מאותו דגם נעל, שאינה תואמת אף אחד מזוגות הנעליים שנמסרו למומחה התביעה להשוואת עקבות נעליים, רפ"ק ירון שור

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

(להלן: "שור") לרבות נעלי הנאשם וראו לעניין זה סעיפים 6-7 לחוות דעתו של שור
המסומנת ת/386 :

6. בתצלומים שהוגדלו מהתקליטור ועל גבי מכסה מושב האסלה (סע' 5) נמצאת עקבה חלקית של נעל, המוטבעת בדם, השונה בדגם מכל הנעליים שהתקבלו לבדיקה.
7. על גבי מכסה מיכל המים ("ניאגרה") ועל הקיר המפריד בין שני תאי השירותים, נמצאות שתי עקבות חלקיות ביותר, כנראה מאותו דגם נעל שהותירה את העקבה שע"ג מכסה מושב האסלה, ושונה בדגם מכל הנעליים שהתקבלו לבדיקה.
הנעליים שהתקבלו לבדיקה לא יכולות היו להותיר את העקבות הנ"ל".

בהכרעת הדין הראשונה, קבע בית המשפט המחוזי בהתייחסו לעקבות אלה, כי:

"אין להוציא מכלל אפשרות כי אחד מהנוכחים בזירה הוא זה שהותיר את העקבות, כאשר בלהט האירועים לא זכר לשחזר כיאות את התנהלותו בתא, עדיין לא עלה בידי המאשימה ליתן מענה חד משמעי לקיומן של העקבות, יכול ועקבות אלה נותרו כתוצאה מתרחיש אחר אשר אין מתפקידנו לנחש" (שם עמ' 227-228). וכי "יכול ויהיו שאלות אשר לעולם תישארנה ללא מענה" (שם עמ' 264).

להלן תכונה אפשרות זו ולפיה אחד הנוכחים בזירה הוא זה שהותיר את העקבות, תיאוריית "המחלץ האלמוני".

51. בהליך שלפנינו ולמורת רוחו של הסגור, חזרה בה המאשימה מהסכמותיה בהליכים הקודמים ובפרט מהאמור בתשובתה לבקשה למשפט חוזר וטענה, שאין ממצא ברור וחד משמעי, כי הסימנים הללו משקפים טביעות נעליים (לטענתה ייתכן ומדובר בסימני ידיים/סכין) ושלא ניתן לקבוע, כי אלו טביעות שנוצרו על ידי אותו זוג נעליים וכי הן מסמנות מסלול יציאה של הרוצח כטענת ההגנה. לדידה, שלושת הסימנים שבמחלוקת כאמור, נוצרו לאחר מציאת גופת המנוחה ומכל מקום, הדגישה, כי גם בהנחה המטיבה עם הנאשם לפיה, בכל הקשור לטביעה שעל גבי האסלה, מדובר בטביעת נעל שנוצרה כתוצאה מדריכת נעל אדם

בדם וכי דם זלג על אותה טביעה, הרי אין בכך כדי לכרסם או להפחית מן הראיות המצביעות בבירור על אשמת הנאשם במעשה הרצח.

52. על מנת להכריע בטענות, יש ראשית לקבוע האם אכן מדובר בטביעות נעליים, או שמא בסימנים אקראיים. לאחר מכן אדון בשאלה, האם יש היתכנות כלשהי, שמחלץ אלמוני כלשהו הטביע טביעות נעל אלו. ככל שהתשובה לכך תהיה שלילית, הרי ממילא יתייתר כל הדיון בשאלה האם קיימת היתכנות לזליגת הדם מהגופה כעבור חמש שעות.

חרף זאת, וגם בהנחה, שאקבע שאין כלל היתכנות שאדם אלמוני כלשהו, הוא זה שהטביע את העקבות, אדון גם בשאלה של היתכנות זליגת הדם כאמור.

53. סוגיית העקבות הזרות בתא השירותים השני נחלקת, לעניות דעתי, לארבעה חלקים:

- א. העקבה הזרה על מכסה האסלה.
- ב. שתי עקבות חלקיות נוספות על גבי מיכל ההדחה והקיר המפריד שבין תא השירותים השני והשלישי.
- ג. שלוש עקבות על הרצפה, בין דלת התא לבין האסלה, עקבות שסומנו על ידי המומחה פקד אביעד לוי (להלן: "אביעד"), כעקבות 4, 5 ו-6.
- ד. שש עקבות נוספות על הרצפה שסומנו על ידי אביעד כעקבות 7-12.

54. הגם שחילקתי לעיל בין העקבה על האסלה לבין שתי העקבות הנוספות (על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד) אתיחס אליהן, בשלב זה, כמקשה אחת.

55. הימצאותן של עקבות אלו, או "סימנים" אלו, כגרסתה עתה של המאשימה, היו גלויים

וידועים כבר בהליכים הקודמים, ואפילו עוד טרם שהוגש כתב אישום.

ראו דרך משל בעמ' 14 ליומן הצח"מ (נ/128 ו-נ/128א') ושם כך נכתב על פי דברי יורם אזולאי: "...דיברתי עם שרינה, טביעות הנעל שעל האסלה של הזירה – מדובר בנעל, לא

נעל ספורט". עוד ראו לעניין זה שוב בחוות דעתו של שור וכמפורט לעיל.

עוד ראו לעניין זה האמור בסעיף 15' בת/65, חוות דעתו של ינאי עוזיאל ז"ל. שם, כותב ינאי שעל גבי הקורה העליונה של הקיר המזרחי (בין תא 2 לתא 3!) מריחת חח"ד הנראית לו כעקבת נעל חלקית!

עוד אפנה לעדותו של שור לפנינו, אשר אישר במהלך חקירתו הנגדית, כי אכן על מכסה האסלה יש עקבת נעל (ראה עמ' 1758 ש' 5-23 וכן עמ' 1759 ש' 21-33, עמ' 1760 ש' 25-26 ועמ' 1761 ש' 21).

56. עוד אישר שור, כי במהלך ראיונות שונים שנתן במהלך השנים, אכן סבר אז (וסברו אנשי צוותו), כי "האיש הזה דרך על האסלה ועל הניאגרה ועל הקיר ויצא החוצה" (עמ' 1783 ש' 18). עוד הוסיף באותו ראיון, כי משך שלושה שבועות (מיום הרצח 6.12.06 ועד 30.12.06) זה מה שבדקו. עוד ראו תשובת העד לפרקליטות בת/400 עמ' 5 סעיף 3(ב) שם השיב "במהלך שלושת השבועות הראשונים לחקירה, מיום 6.12 ועד 30.12 העקבות היחידות שידענו עליהן היו העקבות שעל האסלה והדומות לה. העקבה על האסלה היא הברורה מבניהן".

עוד אישר העד, את אמרתו בראיון מיום 13.9.2020, כי יש טביעת נעל אחת ברורה על האסלה, וכי יש עוד כ-3-4 עקבות אחרות שנמצאות על הרצפה ליד רגליה של המנוחה (החל מעמ' 1786 ש' 30). עוד הוסיף ואמר, כי הגב של הדורך מופנה אל דלת התא ופניו אל ה"ניאגרה". בעניין זה הפנה ב"כ הנאשם את שור לת/398 (מסמך מתוך ריענון מ-2014- המסמך ערוך- הסבר על העריכה בעמ' 1788 ש' 13), וציטט מהפסקה הראשונה: "עקבה על הקיר המפריד בין התאים 2-3" ובהמשך "חשבנו בהתחלה שזה כף יד [...] במסגרת סיעור מוחות, הבנו שסימן דומה לזה שעל האסלה. אין עקבות כאלה יותר" (עמ' 1790) וממשיך, "מאוחר יותר נתגלו עקבות על רצפת התא [...] העובדה שעקבה זו נמצאה ליד כל העקבות של המחלצים מחזקת אצל שור את ההשערה שמדובר בעקבה של אחד המחלצים".

(אעיר כבר עתה ועוד אדרש לזה להלן, כי הגם, ששור בחן את הדמיון בין העקבות שעל מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד, הרי שמשום מה לא בדק הוא את הדמיון בין שלוש עקבות אלו לבין העקבות שעל רצפת התא, וחבל. עוד אעיר, כי בת/398 נכתב, כי שור סבר שמדובר במגפיים. אומנם בת/400 ובמענה ישיר לשאלת הפרקליטות כתב שור שמעולם לא אמר בראיון שחשב שמדובר במגפיים ואולם וכאמור ת/398 אינו חלק מראיון, אלא תרשומת של הפרקליטות. עניין זה הוא שולי אולי, אבל העיקר הוא שעד למועד עריכת ת/400 שהוכן רק לקראת המשפט החוזר ורק שם חזר בו שור מקביעתו, שמדובר בטביעות נעל, סברו הכל כי מדובר בטביעות נעל).

57. במהלך חקירתו של שור, אישר הוא, כי וכאמור לעיל, אכן נמצאו בתוך התא עוד מספר עקבות נעליים, אך אלו לא נבדקו, כיוון שלא נמצאו נעליים להשוואה, ומכל מקום הן אינן תואמות לנעליים שכן נמצאו, או לעקבת הנעל של הנאשם (ראה עמ' 1756-1762 לפרוט' ועל כך עוד להלן).

58. במהלך חקירתו של שור, לעניין זה, עלתה השאלה האם יש דמיון בין העקבה שעל האסלה, לבין טביעות הנעל, או כאלה שנראות כטביעות נעל שעל הרצפה, ושור השיב, שעקבות הנעליים על רצפת התא לא נבדקו, כי הן לא צולמו בזמנו ליד סרגל ולא סיפקו לו תמונות שלהן (עמ' 1792).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עוד הבהיר: "כל מי שיראה את התמונות על הרצפה בגודל סביר, יוכל לראות, אם נראה לו, את אותם סימנים שדומים לסימנים שעל האסלה" (עמ' 1810-1811).

בדיקתו בעניין זה היא לדבריו, על פי מראה עיניים ולא כהשוואה של מומחה (עמ' 1813 ש' 11-14). שור אישר, שניתן כיום לבצע השוואה בין טביעת הנעל שעל מכסה האסלה לאלה שעל הרצפה, והסביר שצריך לעשות מהטביעה שעל מכסה האסלה הטבעת ניסיון ובעזרתה לבדוק התאמה (עמ' 1814 ש' 29-32).

59. בעקבות הבהרות אלו, הצענו לצדדים, כי תבוצע בדיקת השוואה בין אותם סימנים הנראים כעקבות נעליים שעל גבי רצפת התא לבין העקבה שעל גבי האסלה (ושתי הנוספות) ולאחר דין ודברים בין ב"כ הצדדים, הסכימו הצדדים לביצועה של בדיקה זו ועוד בדיקות נוספות (ראו עמ' 1813-1817 וכן עמ' 1818 ש' 18-24).

60. אבקש להעיר כבר עתה ובמאמר מוסגר, כי מצופה היה מהמאשימה שתבדוק טענות אלו, או עובדות אלו עוד טרם תחילת פרשת הראיות, וביזומתה היא. כזכור ועוד אדרש לזה להלן, בתחילת ההליך, טענה המאשימה, כי ברצונה לבצע עוד פעולות חקירה רבות ומגוונות (ראו למשל, הודעת המאשימה מיום 2.8.21 ותגובת ב"כ הנאשם מיום 3.8.21 להודעה זו, הודעת המאשימה מיום 13.8.21 והחלטת בית המשפט מיום 15.8.21, הודעת המאשימה מיום 26.8.21 והחלטת בית המשפט מאותו יום, פרוטוקול 26.8.21 והחלטת בית המשפט מאותו יום, וכן פרוטוקול הדיון המכין מיום 12.9.21). הנה כי כן, המדינה ביצעה השלמות חקירה רבות ומגוונות ואף על פי כן לא סברה, כי יש חשיבות של ממש גם בביצוע בדיקה השוואתית פשוטה בין העקבות, או אלו הנחזות לעקבות, שעל רצפת התא, לבין שלוש העקבות הזרות.

61. לעניין השאלה, האם מדובר בעקבות או בסימנים אחרים כלשהם, טען בזמנו ב"כ הנאשם, כי המאשימה הצהירה בפני כב' השופט מלצר שמדובר בשלש עקבות נעליים ומשכך מנועה היא עתה מלחזור מטענה זו.

62. לעניין זה ראו החלטתנו מיום 23.11.21. אוסיף ואומר בעניין זה, כי הגם, שלא קבענו שהמדינה מנועה מלחזור בה מהסכמותיה לעניין זה בעבר, שכן המשפט החוזר החל מחדש, על כל המשתמע מכך, טעם לפגם מבחינת התנהלות רשויות המדינה, בהחלט יש כאן, וכמוסבר להלן.

ליבת הטענות וסיבת הסיבות לכך שהוחלט על משפט חוזר, הייתה בהסכמה המשולשת שבין הצדדים לאמור:

- שלוש העקבות הזרות הינן אכן עקבות נעל.
- עקבות נעל אלו לא נוצרו על ידי הנעליים שנעל הנאשם.
- דם זלג על גבי העקבה שעל מכסה האסלה.

לולא הסכמת הפרקליטות, שניתנה בפני כב' השופט מלצר, יכול שלא היה כלל משפט חוזר לפנינו!

לחזור עתה מהצהרה זו, שניתנה באופן מושכל ובדעה צלולה לבית המשפט העליון, זהו מעשה האומר דרשני, וזאת גם אם אקבל את עמדת המאשימה שמשפט חוזר "חדש" לפנינו, וששומה עליה לבדוק את כלל הראיות מחדש. אכן, כך הוא, אלא שלעניין הסימנים/ העקבות, שום דבר חדש לא בא לפנינו. משכך, לא הייתה הצדקה של ממש לחזרתה של המאשימה מההסכמות, שעליהן הצהירה בתגובתה לבקשה למשפט חוזר.

63. מכל מקום וכפי שמיד אראה, דומני שהוכח, ואפילו מעל לכל ספק סביר, כי אכן מדובר, למצער, בטביעה הברורה שעל גבי מכסה האסלה, (שסומנה בתצלום 21 בלוח התצלומים בתיק העבודה) בטביעת נעל (ת/387).

עוד הוכח, כך לטעמי וברמה הדרושה להגנת הנאשם, כי גם שני "הסימנים" האחרים שעל מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד שבין תא 2 לתא 3, הינם חלקי טביעות נעל, הדומות לטביעות הנעל שעל גבי מכסה האסלה.

64. הטעמים לכך מרובים הם. ראשית ייאמר בפשטות, שגם בעין של הדיוט וללא אמצעי עזר כלשהם ניתן להבחין, על גבי מכסה האסלה בטביעת נעל ברורה.

שנית, גם המומחה שור, אישר שכך סבר בעבר, והגם, שטען שאין לו נעל להשוואה הרי שסופו של דבר אישר זאת:

"כב' הש' דני צרפתי: סעיף 6, אתה כותב: "פוזיטיבית, זה עקבה חלקית של נעל", "של נעל"..."

כב' הש' אשר קולה אב"ד: לא "סימן של עקבת נעל. " "זו עקבת חלקית של נעל."

כב' הש' דני צרפתי: קבעת את זה מאוד ברור.

העד, מר ירון שור: על גבי מכסה מושב האסלה.

כב' הש' דני צרפתי: כן.

כב' הש' אשר קולה אב"ד: כן.

העד, מר ירון שור: כן.

כב' הש' דני צרפתי: וגם אחר כך.

העד, מר ירון שור: כן. נכון.

...

כב' הש' דני צרפתי: אחר כך גם כן.

העד, מר ירון שור: נכון. מאשר.

...

כב' הש' דני צרפתי: שואל אותך עו"ד הלוי האם בשאלות ששלחו לך - עו"ד לוי שואל

אותך האם בשאלות ששאלו אותך, סעיף 5, כמו שהוא הקריא לך, מזמינים אותך לבוא ולהגיד אולי זה סימנים ולא בהכרח עקבות. וכשקוראים את התשובה שלך, של החלק הסופי, התכוון אב בית הדין, רואים - לא ברור לי אם על האסלה אתה מעלה סימן שאלה, על העקבה על האסלה או על שתי האחרות, שאתה אומר: "אין לי תשובה ברורה אם זה עקבת נעל. למה? כי אין לי נעל."

העד, מר ירון שור: מההתחלה אמרתי על כל אחד מהסימנים החלקיים. עכשיו, על

האסלה נמצאת עקבת נעל לא חלקית, היא לא נראית חלקית

...

כב' הש' דני צרפתי: אדוני מסכים עד היום שזה עקבת נעל? זה הכל. שאלה.

...

העד, מר ירון שור: כן.

(ראו עמ' 1758 ש' 8 – עמ' 1759 ש' 31; הדגשה בקו שלי- א"ק).

זאת ועוד וכאמור לעיל, בחוות דעתו קבע שור מפורשות שמדובר בטביעות נעל (ראו שוב סעיפים 6 ו-7 לת/386).

65. שלישית ועיקר, חוות דעתו של אביעד, קצין מעבדת סימנים וחומרים במעבדה לזיהוי פלילי, ועל כך להלן.

עם סיום עדותו של שור ונוכח עדותו לפיה, על מנת לברר את ההתאמה בין שלוש טביעות הנעל הזרות יש להיעזר במעבדת סימנים, סוכם בהסכמת הצדדים וכאמור לעיל, כי תתבצע בדיקת השוואה בין עקבות הנעליים ברצפת התא לבין שלוש טביעות הנעל הזרות (עמ' 1813-1817 + 1818 ש' 18-24). לפיכך, הוזמנה על ידי המאשימה חוות דעתו של אביעד כהשלמת חקירה והוא התבקש על ידי הפרקליטות לבצע בתיק את ההשלמות הבאות:

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

1. איתור סימון ואפיון סימנים הנראים כעקבות נעליים, הנמצאים על רצפת תא השירותים בו נמצאה המנוחה.
  2. השוואת הסימנים הנ"ל לכל סוליות הנעל המצויות בתיק לרבות נעלי המנוחה.
  3. חיפוש אחר מאפיינים דומים בין הסימנים הנ"ל לסימנים אשר אופיינו בחוות דעתו של שור מתאריך 21.06.07: על מכסה האסלה, מכסה מיכל ההדחה בתא בו נמצאה המנוחה וסף עליון של הקיר המפריד בין תא 2 ל-3.
  4. השוואת הסימנים הנ"ל לסוליית הנעל מתוצרת בריל, המצולמת בתיק העבודה של מעבדת סיבים ע"י אבנר רוזנגרטן.
66. עיון בחוות הדעת של אביעד והתעמקות בה, כמו גם חקירותיו הנגדיות הארוכות של אביעד לפנינו, מוכיחים בעליל ומעל לכל ספק סביר, כך לטעמי, כי שלוש העקבות (על גבי מכסה מושב האסלה, על גבי מיכל ההדחה ועל גבי הקיר המפריד) הינן עקבות נעל הדומות זו לזו במאפיינים רבים וכי עקבות 4, 5 ו-6 דומות, ומקורן, כך לדעתו של אביעד, באותה נעל. אציין ואדגיש, כי התרשמתי באופן בלתי אמצעי ממהימנותו, מקצועיותו ואמינותו של אביעד, וגם מקום בו עמד הוא בפני חקירה נגדית, עמד הוא על חוות דעתו, לא נסוג הימנה במלוא הנימה ומסקנותיו נותרו על כנן.
67. עיקרי חוות דעתו מיום 22.02.22 (נ/148) הינם כדלהלן –
1. בתצלומי ריצפת תא השירותים (קבצים מס' 0086,0087 בתקליטור אשר סומן א'1), סימנתי במסגרות אזוריים בהם סימנים הנראים כעקבות נעליים. בכל אחת מהמסגרות זיהיתי מקבץ אלמנטים (צורות בעלי קווי מתאר) אשר מקורם לדעתי באותה סוליית נעל (נספח א' לחוות דעתי, עמודים 5-8). ע"ג הרצפה נמצאו:
- א. עקבה חלקית (סומנה 1 בקובץ מס' 0087 ומופיעה גם בקובץ 0196, בתקליטור א'1), המתאימה במאפיינים הסוגיים שנבדקו, קרי: זגם וגודל, לחלקים המקבילים בנעל הימנית שסומנה א'4 (נספח א' לחוות דעתי, עמ' 9) (יוער כי מדובר בנעל של המנוחה- א"ק). לדעתי, קיימת התאמה במאפיינים סוגיים בין הנעל הנ"ל לעקבה הנ"ל.
- שאר הנעליים שנבדקו לא יכולות היו להותיר את העקבה הנ"ל (נספח א' לחוות דעתי, עמודים 13-16).
- ב. עקבות חלקיות וקלושות (סומנו 2,3,7,8,9,10,11, בקובץ מס' 0087 ו-12 בקובץ מס' 0086).
- לדעתי, לא ניתן לקבוע אם הנעליים שסומנו על ידי א'4, הנעליים שתועדו בתיק העבודה זב/09- 33212/06 וכן סוליית הנעל בדף הנייר שסומן ב'1 הותירו את העקבות הנ"ל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ג. עקבות חלקיות (סומנו 4, 5 ו-6 בקובץ מס' 0087) השונות בדגם מהנעליים שסומנו על ידי א'4, מכל הנעליים שתועדו בתיק העבודה זב/09-33212/06 וכן מסולית הנעל בדף הנייר שסומן ב'1' (נספח א' לחוות דעתי, עמודים 13-16).

לדעתי, קיים חוסר התאמה מהותי בין הנעליים הנ"ל לעקבות הנ"ל – "שלילי".

2. בשונה מהתהליך המקובל במעבדה, התבקשתי לבצע השוואה בין הסימנים שעל רצפת התא לשלושת הסימנים שנמצאו בתא על מכסה האסלה, מיכל ההדחה וסף עליון של הקיר המפריד בין תא 2 ל-3 (נספח א' לחוות דעתי עמ' 10).

מצאתי כי בין עקבות 4, 5 ו-6, לבין העקבה שתועדה ע"ג מכסה האסלה (סימן מוצג 2) (נספח א' לחוות דעתי, עמודים 11 ו-12), קיימים לדעתי מאפיינים דומים. הדמיון מתבטא באלמנטים המרכיבים את העקבה, ביחס ביניהם ובפרופורציות שלהם. בהעדר נעליים להשוואה, לא ניתן לקבוע התאמה כלשהי בין העקבות".

68. לעניין זה אבקש להדגיש כבר עתה, כי המאשימה מסיבותיה שלה, והגם שמדובר במומחה מטעמה, ביקשה שלא להגיש את חוות דעתו של אביעד בטענה, כי זו אינה שלמה. משכך הוצע, כי הסניגור הוא זה שיגיש חוות דעת זו. יוער, כי המאשימה בסיכומיה שבה וניסתה להסביר כי חוות דעתו של אביעד לא הייתה שלמה. אולם, במהלך חקירתו של אביעד התברר, כי חוות דעתו שלמה היא (עמ' 4594-4595), ולא נותר לי אלא לחזור על מושכלות יסוד, כי חובתה של המאשימה לתור אחר כלל הראיות בתיק ולהגיש לבתי המשפט חוות דעת, שהוכנה על ידי מומחה מטעמה גם מקום שזו אינה תומכת בטענתה ויש בה כדי לתרום להגנתו של הנאשם. משהוגשה סופו של יום חוות הדעת לבית המשפט, העיד אביעד כעד מטעם ההגנה והוא נחקר בחקירה נגדית הן על ידי המאשימה והן על ידי הסנגור.

69. ניתוח עדותו של אביעד, לרבות בחקירה הנגדית, הוביל אותי למסקנה ולפיה, הוכחו מעבר לספק סביר העובדות הבאות:

- "הסימנים" על מכסה האסלה, וחלקי הסימנים על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד, הינן כולן טביעות נעל שהוטבעו על ידי אותה נעל. (די אם אפנה בעניין זה לתיק העבודה של אביעד ת/516 ושם לעמוד שסומן 10 מתוך 19, שם מצויות שלוש תמונות זו לצד זו של העקבות הנ"ל ומהן ניתן, כך לעניות דעתי, להסיק בנקל כי מדובר בטביעות נעל שגם במבט של הדיוט נראות דומות).
- "סימנים" 4, 5 ו-6 בחוות דעתו של אביעד, הינם אף הם טביעות נעל אשר נוצרו על ידי אותה נעל, אשר יצרה את העקבה על האסלה (ושתי העקבות הנוספות כמובן).
- "סימנים" 7-12, הינם אף הם חלקי עקבות נעל, אשר ניתן להניח ברמת ההסתברות הדרושה בהליך אזרחי (להלן אקדיש תת פרק לשאלה המשפטית באיזו רמת ההסתברות על הנאשם להוכיח טענותיו) כי אף הם נוצרו על ידי אותה נעל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

70. כאן גם המקום להבהיר, את הסתייגותו של אביעד מקביעה מוחלטת, שמדובר אכן בטביעות נעל, וזאת משום שבהתאם לדוקטרינה במז"פ בהעדר נעל להשוואה לא ניתן לקבוע באופן וודאי, כי אכן מדובר בסימן שנוצר על ידי עקבות או טביעת נעל. לטעמו, יכול, דרך משל, כי תלמיד חמד לצון והדביק בתחתית התיק שלו סוליית נעל ועוד כיוצ"ב אפשרויות שונות וראה מתוך הפרוטוקול וכדלהלן:

"כב' השופט א. קולה: אני לא מצליח להבין את הכלל הזה, אני מסכים שיש פגמים ייחודיים והכול טוב, הכול יפה. אבל כולנו היינו בצבא, כל גשש בדואי מתחיל רואה עקבה, אומר זו עקבת נעל. גם כשאין לו את הנעל אומר זו עקבת נעל. לכן כשאתה אומר לי אני לא יכול לדעת איזו נעל זה אני מסכים איתך. אני יכול, על עיצוב באופן כללי גם זה אני מסכים איתך. אבל למה לא אתה יכול להגיד לי שזה נעל? אתה לא יכול להגיד את הסוג שלה, זה בסדר.

...

העד, פקד א. לוי: בסדר, אז אני אנסה לענות. אנחנו במעבדה, ואני חושב שכל מז"פ מנסים להיות כמה שיותר מדויקים. כשגשש בא ואומר זו עקבת נעל, אז הוא אומר, בסדר, מה יכול להיות, זה אני לא יודע, לא רוצה לדבר בשם הגשש. אבל אנחנו מנסים להיות כמה שיותר מדויקים, ואם יש משהו כלשהו, תיק שורסצ'ה חמד לצאן, ועשה שבקצה של התיק יש משהו שטיפה דומה לעקבת נעל והניחו את התיק וזה יצר צורה שדומה לעקבת נעל, אז איך אני יכול להגיד שזה עקבת נעל כשיכול להיות שזה משהו אחר? בנוסף לכך שהסימנים על הרצפה הם לא מספיק ברורים.

כב' השופט א. קולה: לא מסתכל על הסימנים, אבל כמו שאדוני אומר, אני אסתכל ישר...בזה יש 4 דברים שנראים אותו דבר, וכולם נחזים להיות עקבת נעל. אז לא שמישהו בא וחמד לצאן [צ"ל לצון] ועשה 4 הטבעות שהן כולן, באורח נס, יצאו דומות לעקבת, לטביעת נעל, זה לא יכול להיות. אנחנו עוסקים הרי בסופו של דבר בקביעת הסתברויות, נכון? העד, פקד א. לוי: אני מבין.

....

כב' השופט ד. צרפתי: אני בכל זאת רוצה לשאול בהמשך למה ששאל חברי, כשאתה מסתכל על הטבעה אחת בנפרד, את יכול להגיד אולי מישהו הטביע תיק ורסצ'ה. אבל זה שזה חוזר מספר פעמים במובן הזה, זה לא מחזק אצלך כמומחה שזאת כן נעל...? העד, פקד א. לוי: אני מסכים, זה מחזק אצלי כמומחה שזה עקבה מסוימת, מדגם מסוים שהיה שם, וזה לא דגם אחר. אבל אני לא יכול להגיד לך את זה כל עוד לא הבאתי נעל, כל עוד לא בדקתי עוד דגמים נוספים. אני לא מכיר את כל הדגמים.

כב' השופט א' קולה: לא, לא אכפת לי דגם, לא אכפת לי דגם, מספיק שזה נעל, זה נעל ולא תיק של ורסצ'ה בדוגמה של חברי. זה הכל. לא אכפת לי איזה נעל, אבל זו נעל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

...

העד, פקד א. לוי: אני מסכים זה משהו שנראה כמו עקבה, האם זה רק יכול להיות עקבה, מה הסבירות, כמה זה יותר עקבה ממהו אחר? אני לא יודע להגיד את זה בוודאות" (עמ' 4570-4578).

71. במהלך חקירתו הנגדית ניסתה המאשימה להציע לאביעד שלא מדובר בסימני טביעות נעל אלא מדובר בסימני ידיים, כן ניסתה להציע שמדובר בחפץ כגון סכין וכדבריה: "למשל, למשל חלק מכף יד שלידה מונח החלק הבולט של סכין יפנית?" אביעד השיב:

"שוב, שוב, כמומחה נעליים זה, בהשוואה לעקבה שנמצאת על מכסה מושב האסלה זה נראה דומה וכשיש כאן תנועתיות של עקבה של נעל. אבל אם יעשו השוואה לסימנים אחרים ויראו שזה מתאים יותר, פתאום רואים סימנים של טביעת אצבע אז יכול להיות שכן. איך שזה לי זה נראה... יותר סביר לי שזה דומה יותר, לא דומה יותר, אני לא אגיד דומה יותר. מצאתי דמיון לעקבה שעל מכסה מושב האסלה והראיתי אותה" (עמ' 4623 ש' 13-20) (ההדגשה בקו שלי- א"ק).

לשאלת בית המשפט בעניין זה, אישר אביעד:

"... יש דמיון בין אותה עקבה שעל מכסה מושב האסלה לבין סימנים על הקיר המפריד ועל מכסה מכל ההדחה..." (עמ' 4593 ש' 3-4).

עוד טענה המאשימה לקיומו של שוני איכותי בין הסימון שעל מכסה האסלה לבין שני הסימנים האחרים. אלא, שאביעד שב והסביר, שאין בשוני בין העקבות על מנת ללמדנו שאין המדובר באותה הנעל, ברגע שיש הסבר לאותה אי התאמה כגון התנועתיות של העקבה, וכך הסביר אביעד את השונות:

"ההסבר שלי תנועה כלשהי, מריחה או כל דבר כזה או אחר שמישהו אחר יכול להסביר שזה סימן בכלל שונה, אבל צריך לבדוק את זה" (עמ' 5001 ש' 25-26).

ובהמשך עדותו:

"על הנעל, אם אין לי דם בנעל במקום מסוים הוא גם לא ישאיר את הסימן ולכן הסבר שיכול להיות לזה שהדם היה באזור מסוים ושם הוא השאיר את הסימן, אם הייתי רואה קווי מתאר ברורים שמראים על סימן בצורה אחרת אז הייתי אומר זה כבר שולל כי אני רואה את כל קווי המתאר וזה לא דומה ל... אבל כאן כפי שאמרתי מקודם היה משהו, יש לו הסבר שמניח את הדעת כי אנחנו רואים את זה בהרבה מקרים" (עמ' 5006 ש' 1-6).

אוסוף ואומר, כי גם ביחס לעקבות הנוספות 7-12, לא שלל אביעד את האפשרות, כי אף הן נוצרו על ידי אותה נעל שיצרה את עקבות 4-6 וכי הוא נמנע מלקבוע מסקנה שמדובר באותה

נעל רק משום שכמות הסימנים להשוואה הייתה פחותה בהן וזאת הגם שהיו סימנים דומים (ראה עמ' 4592-4594).

סופו של דבר ולשאלתי, "האם העקבה שעל מכסה מכל ההדחה או על הניאגרה... היא הטבעה של נעל מוחתמת [צ"ל מוכתמת] בדם?" השיב אביעד: "לדעתי, כן". (עמ' 4609 ש' 20-23).

לכך אוסיף את דברי אביעד לב"כ המאשימה במהלך חקירתו הנגדית, כי גם בסימן 12 לנספח א' לחוות דעתו, יש אלמנטים דומים לעקבה שעל גבי מכסה האסלה ובהחלט ייתכן שמדובר באותה נעל אבל בגלל שלא מצא מספיק מאפיינים לא ציין זאת (עמ' 5017 ש' 1-5). (אעיר לעניין זה, כי לא נעלם מעיני נספח 4 לסיכומי ב"כ הנאשם שעניינו העקבות הזרות על גבי רצפת התא, ויש טעם רב והגיון רב בהשוואה שערך ב"כ הנאשם, בין העקבות שעל הרצפה לעקבה שעל מכסה האסלה, ואכן נראה ביניהן דמיון).

72. הינה כי כן, מעדותו של אביעד עולה, כי הסיבה היחידה לאי קביעתו המפורשת שמדובר בטביעת נעל ולא כל סימן אחר, הינה בשל העדר נעל להשוואה, זאת להבדיל מעקבה מס' 1 (כפי שסומנה בחוות דעתו) אשר לגביה, קבע אביעד מפורשות שמדובר בטביעת נעל, שכן הייתה לו את הנעל של תאיר ז"ל להשוואה. חרף זאת, הרי שלאור התנועעיות של הסימנים, אשר תחילתם על רצפת התא וסופם בקיר המפריד בין תא 2 לתא 3 ואי סבירותם של התרחישים האחרים (תיק, מוניטור, סכין, כף יד) ברי, שאכן מדובר בטביעות נעל ברורות! וזאת כפי שנהיר היה הן לחוקרים והן למומחים השונים מלכתחילה וטרם שביצע הנאשם את השחזור העומד בניגוד לכיוון הנחזה להיות ככיוון הבריחה של הרוצח מהתא. אעיר במאמר מוסגר, כי המאשימה טענה, שאם ההגנה חולקת על קביעתו של שור לעניין טביעת הנעל על גבי מכנסייה של המנוחה, הרי שאין היא יכולה להסתמך על חוות הדעת של שור ואביעד לעניין העקבות הזרות. בכל בכבוד, טענה זו אינה מדויקת. ראשית, על התביעה מוטל הנטל של הוכחה מעבר לכל ספק סביר ולהגנה די בהצבת אותו ספק סביר. שנית ואולי עיקר, שור ביקש להעיד על ממצא פוזיטיבי של השוואת נעל, ובעניין זה קיימת "הלכת מצגורה" (ועל כך להלן). לעומת זאת בשאלה, האם כלל מדובר בטביעת נעל אם לאו, לא עומדת מנגד הלכת מצגורה.

זאת ועוד, הבדל של ממש יש בקביעה האם מדובר בטביעת נעל אם לאו, בין משטחי הדריכה. לאמור, משטח הדריכה של כל ה"עקבות הזרות", הינו משטח חלק, קשיח וסטטי, ואילו משטח הדריכה של מכנסי הגיינס הינו מחוספס, נתון להשפעת הבד, ומונח על ירכה של המנוחה.

73. שאלה נוספת היא, האם שלוש העקבות מעידות על כיוון הבריחה של הרוצח מהתא? משנשאל אביעד על כיוון עקבות הנעליים, תשובתו תאמה את סברתו הראשונית של שור

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ולפיה, האיש שלו שייכת העקבה עמד עם הפנים לכיוון הקיר האחורי, דהיינו לכיוון מיכל ההדחה:

**"כב' השופט א. קולה: עכשיו לפי המנח הזה, בהנחה שזה המנח. אז האיש שלו שייכת העקבה הזאת, עמד עם הפנים לאיפה?
עד, פקד א. לוי: לכיוון הקיר (עמ' 4555 ש' 16 - 18).**

יחד עם זאת, הסביר, שאין זה בתחום מומחיותו אלא של קצין מעבדה ניידת או חוקר זירה: "זה לא שאני חייב לקבוע התאמה מלאה בשביל להגיד דברים כגון מסלול יציאה, כיוון הבן אדם, אפשר להגיד גם התאמה, זה לא משנה. אבל זה לא מתחום מומחיותי לבוא ולהגיד את כיוון ההליכה של החשוד, זה מתחום מומחיות של קצין מעבדה ניידת או חוקר הזירה. יש לו את הבנת הזירה הזאת, אני לא. אני מומחה להשוואת עקבות נעליים, אבל רק רציתי, אני אחדד את זה שוב, שזה לא שאני חייב להגיד התאמה מלאה, אני יכול להגיד אפילו זה נראה כמו עקבות נעל. וחוקר הזירה או קצין המעבדה הניידת יחליט מה הכיוון, איך הוא הלך, מה הוא הלך, כן נשאלנו לעתים לבוא ולהגיד האם הבן אדם עלה במדרגות או ירד במדרגות?" (עמ' 4613 ש' 7-16).

ובהמשך משנשאל איך נוצרו הסימנים חזר והשיב: "טוב. אני לא יודע איך הותירו את העקבות האלה. שוב, כמו שאמרתי מקודם, תחום מומחיותו של מי שנמצא בשטח שזה לדעתי קצין מעבדה ניידת, לקבוע את כל ההליכות, טיפוסים, שפגטים, מה יכול להיות, מה לא יכול להיות, לא יודע לקבוע את זה" (עמ' 4616 ש' 2-5).

לא למותר לציין, שבתיק זה, של רצח אכזרי של ילדה בבית הספר - אין לפנינו חוות דעת של חוקר זירה לעניין זה ואין התייחסות לנושא זה בחוות הדעת מטעם קצין המעבדה הניידת!

של מי העקבות הזרות?

74. ההנחה עד כה הייתה וכאמור לעיל, כי העקבות הזרות שייכות ל"מחלץ האלמוני", או למחלץ הבלתי ידוע. תאוריית "המחלץ האלמוני" אומצה (גם אם בלשון אחרת) הן על ידי חברי המותב הקודם כאן והן על ידי כב' השופט י. עמית, כך בפסה"ד בערעור, ע"פ 7939/10 רומן זדורוב נ' מדינת ישראל (23.12.2015):

"אך גם בהנחה שלא נפקד מהרשימה אף אחד מהעוברים ושבים בזירה, מי לידינו יתקע כי מי מהם לא ניסה "להיתלות" בתא

השירותים משך שניה קלה על מנת לאפשר לאחרים לגשת לגופה, מבלי שבמהלך ההתרגשות והמהומה בתא הקטן והצפוף, הדבר נחרט בזכרונו? או שמא אף התבייש לחשוף זאת משנשאל על כך?"

75. מטבע הדברים זמן רב ועדים רבים הוקדשו לעניין זה. במהלך הדיונים בבית המשפט, הצעתי לב"כ המאשימה לנסות ולאתר את אנשי זק"א, אשר היו בזירה וכן שוטרים נוספים שלא מסרו הודעות בהליך הקודם (להלן אגדיר מהי ה"זירה" ומה התקלה שאירעה עקב הגדרה לא נכונה או רחבה מדי של ה"זירה"). הפרקליטות וכן המשטרה, עשו אכן מאמצים רבים לאתר עדים נוספים, אשר יכול שהיו בבית הספר סמוך לאחר מציאת גופת המנוחה. לעיתים ולמרבה הצער, וכפי שעוד אראה להלן, נראה היה שהגוף החוקר ניסה לחלץ מכל עד פוטנציאלי כזה או אחר, "הודאה" או אמירה כלשהי, אשר תוכל לקשור אותו לאותן עקבות בתא השירותים. כך לדוגמא, במהלך חקירותיהם של תנ"צ ניר מריאש, שהיה בזמנו מפקד מרחב גליל וכך במהלך חקירותיו של השוטר מאיר קרון, שפרש בינתיים לגמלאות (ראו בהתאמה נ/143 ו- נ/134 מיום 5.1.22).

76. מכל מקום, דרך הילוכי תהא כזו, תחילה אבחן את עדויותיהם של כל האזרחים, אנשי מד"א, והשוטרים, שהגיעו לבית הספר מיד בסמוך לאחר גילוי גופתה (או במועד גילוי גופתה) של המנוחה, ולאחר מכן אפנה לבדוק את אלו שהגיעו לזירה במועד מאוחר יותר, ועד להגעת אנשי המז"פ.

77. כזכור, אחת הטענות המרכזיות של המאשימה, כך גם אוזכר בהחלטתו של כב' השופט מלצר, הייתה כי הגם שבזירה היו כ-15 אנשים, הרי שמתוכם זוהו רק 10.

יתר על כן, כב' השופט י. עמית קבע בהסתמך על המצגים שהוצגו בתיק, ואני מצטט:

"איננו צריכים להרחיק עדותנו כדי לדעת שבמקום היו אנשים נוספים שלא תוחקרו בנושא. מהדוח שצורף לרשימה ת/95 אנו למדים כי רכז המודיעין יוסי לוי, שתושאל ביום 3.1.2007, הבחין באדם חובש כיפה ליד השירותים, שאינו מכיר אותו, וכי אל מבנה השירותים הגיעו שני פרמדיקים מתחנת גולן, בשם אייל בן משה וצביקה נבו. לא ברור מי הוא אותו אדם חובש כיפה שהיה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בזירה, בנוסף לרופא, ד"ר צור, לגביו נכתב כי לא הוכנס
לזירה. אחד הנוכחים בזירה בשם רמי דאודי (להלן:
דאודי), סיפר כי כאשר הגיע לבית הספר בסביבות שש
ומשהו בערב, הוא כבר פגש את כל החבר'ה מחכים בחניה,
כאלה שהגיעו לפנינו לחניית בית הספר "יואב חדד, צביקה
חוטר, מוטי בן צור, מיכאל אברהם ועוד שאני לא זוכר", וכן
אביה של המנוחה, גלילה מהמתנ"ס, ומאיר אמסלם שהוא
אב הבית של המתנ"ס. שמותיהם של חדד, חוטר, אמסלם
ובן צור נכללים ברשימה האנשים שהיו בזירה, אך שמו של
אברהם מיכאל ואחרים, שאיננו יודעים את שמותיהם,
ושידוע לנו כי היו בבית הספר בסמיכות זמן ומקום, לא
נכללים ברשימה".

(עמ' 249 סעיף 52 סיפא לחוות דעתו).

כבי' השופט עמית מתייחס שם לרשימה שסומנה ת/95 בהליך הראשון (ולא הוצגה בפנינו)
הכוללת שמות של אנשים שונים, שמיד אדרש לעדותם וכן לעדותו של רמי דאודי, שאף אליה
אדרש מיד.

כל אותם עדים, כן העידו לפנינו (או שהוצגו מזכרים או הודעות בהסכמה) ומעדותם עולה
באופן ברור, מי האנשים הראשונים שהגיעו לתא השירותים בו נמצאה הגופה, מי נכנס
פנימה, אם בכלל, ומתי;

אעיר כאן, כי המאשימה בסיכומיה טוענת, כי לפחות החל מהשעה 20.00 ועד הגעתם של
אנשי המז"פ לא ברור מי היה זה ששמר על דלת תא השירותים. משכך יהיה צורך לדון הן
בפרק הזמן הראשון כלומר, מרגע פתיחת תא השירותים ועד השעה 20.00 והן בפרק הזמן
השני שמשעה 20.00 ועד, כאמור, הגעת אנשי מז"פ.

1ז. העדים (אזרחים) שמצאו את הגופה - פרק הזמן הראשון

78. עד התביעה צבי חוטר - צבי חוטר (להלן: "חוטר"), הינו תושב קצרין זה 36 שנים, ולו היכרות
עם משפחת המנוחה. עם היוודע לו דבר היעדרותה של תאיר, באמצעות חברי הקהילה (בשעה
30: 17 לערך ביום הרצח) השתתף בחיפושים אחריה.

בעדותו הראשית תיאר חוטר את החיפושים בשטח בית הספר, בהם השתתפו גם קובי
סומברנו, יואב חדד, רמי דאודי ומרדכי (מוטי) בן צור. לדבריו, לאחר שהתפצלו, הוא הגיע
יחד עם יואב חדד למתחם שירותי הבנות, שהיה נראה נקי סך הכל. הם החלו לבדוק את תאי

השירותים ויואב חדד הבחין בדם בתא מס' 2 כאשר התכופף מתחת לדלת תא זה. חוטר סיפר, כי הדלת הייתה נעולה. הם הביאו כיסא, הניחו אותו סמוך לקיר החיצוני של תא מס' 1, הוא (חוטר) עלה על כיסא, והציץ לתוך תא מס' 2, תוך שהוא מניח רגל על קיר המחיצה שבין תא מס' 1 לתא מס' 2, משם הציץ לתוך התא, ונגלה לעיניו מראה הזוועה. חוטר הסביר, כי לא יכול היה לדעת בוודאות, שתאיר ז"ל היא זו המוטלת בתא מאחר שלא ניתן היה לראות את פניה (ראשה נטה ימינה לכיוון דופן תא מס' 3 ושיערות ראשה כיסו את פניה). חוטר המשיך וסיפר, כי הוא ויואב חדד הזמינו מיד את כוחות ההצלה, והוא התקשר גם למוטי בן צור, על מנת שימנע מאביה של המנוחה להגיע לחדר השירותים. חוטר המשיך והעיד, כי הוא ביקש מקובי סומברנו (להלן: "סומברנו"), אשר שימש אב הבית בבית הספר, אותו פגש בקומה הראשונה, להביא כלי פריצה כלשהו. סומברנו הביא "שפיץ - פלייר" וניסה לפרוץ עמו את דלת התא, כשגופו רועד ממש, משלא הצליח לפרוץ את התא לקח ממנו חוטר את כלי הפריצה ופרץ את דלת התא.

חוטר אישר, כי האופן שבו הייתה המנוחה שרועה בתא השירותים תואם את התמונה שהוצגה בפניו ואשר סומנה 1/1.

79. בחקירתו הנגדית אישר חוטר, כי בעת פתיחת דלת התא נכחו עמו יואב חדד וסומברנו וכי איש מהם לא נכנס לתוך התא. בחקירתו הראשית מסר חוטר, כי השוטרים סגרו את הזירה רק כחצי שעה לאחר הגעתם למקום (עמ' 720 ש' 29), ואולם בחקירה הנגדית הסביר, בני מבחינתו הזירה הייתה מבנה בית הספר, שנסגר רק כחצי שעה לאחר הגעת השוטרים למקום ולא מתחם השירותים עצמו. בנדון אישר חוטר, כי :

"**מרגע שהגיע השוטר לא נתן לאף אחד להיכנס** [למתחם השירותים]

"כב' הש' א. קולה: יוסי לוי טוען שהוא סגר את הכניסה למתחם השירותים בערך אחרי

5-6 דקות האם זה יכול להיות? אתה היית שם.

העד, מר צ. חותר: ברגע שהגיע השוטר הראשון אתה מדבר על השירותים? כן יש מצב של השירותים כן.

כב' הש' א. קולה: ...קודם אמרת שלא סגרו את הזירה חצי שעה.

העד, מר צ. חותר: לא, אני דיברתי, סליחה, דיברתי על הכניסה של אנשים למבנה לא על השירותים.

כב' הש' א. קולה: אז בוא נעשה סדר.

העד, מר צ. חותר: סליחה, לא הבנתי אתכם אולי.

כב' הש' א. קולה: אז בוא נעשה סדר, אתה מאשר לנו בעצם כשהגיע,

העד, מר צ. חותר: מרגע שהגיע השוטר לא נתן לאף אחד להיכנס כן אני מאשר את זה.

כב' הש' א. קולה: מה שאמרת קודם קשור למתחם בית הספר ששם הייתה המולה.

העד, מר צ. חותר: כן.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

כב' הש' א. קולה: אבל בתוך השירותים השוטר סגר.

העד, מר צ. חותר: כן.

כב' הש' א. קולה: מתי שהוא הגיע הוא הגיע אנחנו לא יודעים כשהוא הגיע הוא סגר.

העד, מר צ. חותר: כן.

כב' הש' א. קולה: תודה רבה.

עו"ד י. הלוי: האם אתה מאשר לי שתוך 5 דקות הגיע שוטר וסגר את הזירה מאז

שהתגלתה הגופה נפתחה הדלת תוך 5 דקות הגיע שוטר סגר את הזירה,

שוטר שהיה במקום לא הגיע מאיזה תחנה אני לא יודע מה.

העד, מר צ. חותר: אני לא יכול להתחייב על חמש דקות אבל השוטר הראשון שהגיע סגר,

אני לא יודע להגיד לך 5-10 דקות, כל דקה כמו נצח.

עו"ד י. הלוי: כל דקה כמו נצח אבל למרות שאתה אומר נצח הגיע מהר בוא נגיד הגיע

לפני מד"א נכון?

העד, מר צ. חותר: כן, כן.

עו"ד י. הלוי: טוב". (עמ' 724 ש' 25 - עמ' 725 ש' 18).

המאשימה בסיכומיה התייחסה לעדותו של חוטר, אולם למרבה הצער "נעצרה" בחקירתו הראשית, וכך בעמ' 438 בסיכומיה קובעת היא, שחוטר מסר בעדותו "כי להערכתו לקח כ- 30 דקות עד סגירת הזירה". אולם, המאשימה וכאמור, מתעלמת (וחבל!) מהחקירה הנגדית בה הבהיר חוטר, הבהר היטב, את כוונתו וכמפורט לעיל. עוד אעיר לעניין זה, כי צודקת המאשימה, שחוטר לא הזכיר את נוכחותו של בן צור ומה בכך? בן צור העיד ושחזר וכמפורט להלן – שלל לחלוטין, כי נכנס לתא הרצח.

80. הינה כי כן, חוטר אישר, שהשוטר הראשון שהגיע לזירה, (כפי שנראה להלן, יוסי לוי, הוא השוטר הראשון שהגיע לזירה) סגר אותה מיד עם הגעתו כשהכוונה במילה "לזירה" בזאת הפעם הינה למתחם השירותים, כל זאת לפני הגעתם של אנשי מד"א. לעומת זאת ה"זירה", כולה, של בית הספר נסגרה לאחר כחצי שעה. עוד אישר, כי בכל חלל מתחם השירותים לא היו כתמי דם, למעט כמובן בתא 2 בו נמצאה המנוחה. אם כך אפוא ולהלן גם תעשה הבחנה, כפי שאכן כתבה המאשימה בסיכומיה, בין ה"תא" או "תא השירותים" או "תא מס' 2" שבו נמצאה גופתה של תאיר ז"ל, לבין "מתחם השירותים" שמשמעו- כל מתחם השירותים שבו 4 תאים וכיורי רחצה ואילו ה"זירה" כשם כולל, תכלול את הקומה בה בוצע הרצח ובית הספר כולו. כפי שאראה להלן בשעה 18:45 – 18:50 התגלתה הגופה ואז הודיעו חוטר וחדד (להלן) במקביל למד"א ולמשטרה, כאשר במקביל לכך וכאמור, השוטר יוסי לוי נקרא למתחם השירותים.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

81. עד התביעה יואב חדד - בתואם לעדותו של צבי חוטר לפנינו, העיד יואב חדד (להלן: "חדד"), כי בסביבות רבע לשבע הוא הציץ מתחת לדלת תא מס' 2, שהייתה נעולה וגילה את המנוחה שם. הוא הזעיק מיד את כוחות המשטרה כשבמקביל חוטר הזעיק את מד"א: "...ואז אמרתי לו תשמע היא פה, אני אתקשר למשטרה אתה תתקשר לאמבולנס כי האבא היה באזור לא רצינו שהוא יתקרב וכך היה זה הזמן של ההתקשרות בטלפון היה עשרה לשבע, הגילוי היה ב...
כב' הש' א. קולה: אתה התקשרת למשטרה בעשרה לשבע?
העד, מר י. חדד: כן.
כב' הש' א. קולה: תודה
העד, מר י. חדד: אז הגילוי היה ברבע לשבע משהו כזה".
(עמ' 776 ש' 30-עמ' 777 ש' 4).

חדד אישר, כי נעליו לא נתפסו ולא נלקחו לבדיקה לשם השוואת טביעות נעליו לטביעות שנמצאו בזירה. יחד עם זאת, בחקירתו הנגדית (עמ' 778-779) העיד חדד, כי הוא כלל לא נכנס לתוך תא מס' 2 וגם לא ראה אף אחד אחר נכנס לשם. חדד העיד, כי לאחר פריצת דלת תא השירותים הוא יצא אל מחוץ למתחם השירותים, שמר קצת מרחק מהמקום, על מנת למנוע מאביה של המנוחה להבין את מקום הימצאה, וחיכה שם עד להגעת כוחות המשטרה. עוד אישר חדד, כי נאלצו לפרוץ את דלת תא מס' 2 כאמור, מאחר שהמנעול היה תקול.

82. עד התביעה רמי דאודי - רמי דאודי (להלן: "דאודי") עבד במועדים הרלוונטיים יחד עם אביה של המנוחה, שמואל ראדה ז"ל, בחברה לשיווק חומרים לעבודות שיש בקצרין והשתתף בחיפושים אחר המנוחה. דאודי סיפר, כי במהלך החיפושים בבית הספר התקשרו אליו חוטר או חדד והודיעו לו, כי מצאו את המנוחה והכווינו אותו אל מתחם השירותים. כשהגיע ראה את חוטר וחדד במתחם השירותים, מחוץ לתא, והיה כיסא במקום, שאותו להבנתו ועל פי מה שחוטר וחדד סיפרו לו, הם הביאו לשם עוד לפני שהוא הגיע (עמ' 769 לפרוט). דאודי סיפר, שהוא עלה על האסלה בתא מס' 1 (ואכן עקבת הנעל שלו נמצאה ותועדה על ידי מז"פ על מכסה האסלה בתא מס' 1) והציץ לתוך תא מס' 2, נחרד מהמראה שנגלה לעיניו ומיד ירד משם. דאודי הוסיף וסיפר, כי היה עד לפריצת הדלת על ידי חוטר, לאחר שסומברנו רעד ולא הצליח לפתוח את דלת התא בעצמו. דאודי הדגיש, כי הוא לא נכנס לתוך תא מס' 2 וכך גם לא נכנסו האחרים שהיו עמו במתחם השירותים (עמ' 770 לפרוט).

83. עד התביעה קובי סומברנו - סומברנו שימש כאמור כאב בית בבית הספר. לדבריו, לאחר שאחד המחפשים (ככל הנראה חוטר) צעק, כי מצא את המנוחה והצביע על מתחם

השירותים, הוא נכנס למתחם, הצמיד כיסא לתא שבו נמצאה המנוחה והביט מלמעלה אל תוך התא (עמ' 679-683 לפרוט').

לאחר שנגלה לעיניו המראה הקשה של המנוחה, ירד מהכיסא ועל פי גרסתו ניסה לפתוח את דלת התא באמצעות הכנסת מפתח רב בריח לחריץ המנעול, ברם החריץ נשחק ולא ניתן היה לפתוח את הדלת (ראו תצלומי חריץ המנעול שהוגשו וסומנו ת/166 תמונות 4 ו-5).

סומברנו המשיך והעיד, כי מיהר להביא "שפיץ פלייר" ממשרדו (ראו תצלום "שפיץ פלייר" ת/169), לצורך פריצת דלת התא, אולם נוכח המראה הקשה אליו נחשף, ידיו רעדו והוא לא הצליח לפרוץ את הדלת. סופו של דבר, חוטר פרץ את דלת התא, ומי מהנוכחים במקום (דאודי, חדד, חוטר), אמר שהוא מזעיק את כוחות ההצלה (עמ' 684-685 לפרוט').

סומברנו סיפר, כי יצא לפתוח את השער האחורי של בית הספר למד"א וכשחזר חזרה, היו ברחבה מחוץ למתחם השירותים (הדגשה בקו שלי- א"ק) שוטרים ואנשים נוספים- כעשרה נשים בערך. בתוך מתחם השירותים היו להערכתו שני שוטרים (עמ' 686-687 לפרוט').

בחקירתו הנגדית אישר סומברנו, כי לאחר שפתח את השער לאמבולנס וחזר לתוך מבנה בית הספר, השוטרים שהספיקו כבר להגיע לזירה לא אפשרו את כניסתו חזרה למתחם השירותים (עמ' 691 לפרוט'). עניין שמלמד על השמירה הקפדנית שהיתה במקום מיד עם גילוי הגופה.

84. עד התביעה מרדכי בן צור - מרדכי בן צור (להלן: "בן צור") אף הוא חבר של שמואל ראדה ז"ל, סיפר בחקירתו הנגדית (עמ' 1062 לפרוט'), כי השתתף בחיפושים בבית הספר עם חדד ודאודי והגיע גם השרת (סומברנו) עם צרור מפתחות. בן צור היה עם השרת בקומה התחתונה ופתאום הם שמעו את חוטר צועק והבינו שמצאו משהו. בן צור אישר שטיפס מהתא הראשון והציץ לתא השני. הדגיש שלא נכנס לתא של תאיר ז"ל וגם לא ראה מישהו אחר נכנס. נכון הוא, שכדברי המאשימה בן צור שהה במקום זמן קצר ביותר, ואולם מכל מקום, בזמן הזה, לא ראה אף אחד שנכנס לתא.

85. עד התביעה מאיר אמסלם - מאיר אמסלם (להלן: "מאיר") עבד כאב בית במתנ"ס בקצרין במועדים הרלוונטיים. הוא התבקש לסייע בחיפושים וחבר בבית הספר אל סומברנו והם החלו לחפש את המנוחה בשטח בית הספר, לרבות במקלטים. מאיר אישר, כי סומברנו עדכן אותו שהמנוחה נמצאה בשירותים במצב לא טוב. הוא נכנס למתחם השירותים, דלת התא הייתה פתוחה כבר, הוא הציץ לשבריר שנייה ויצא ממתחם השירותים (עמ' 784). מאיר הוסיף ומסר, כך בת/312 "...ישר ירדתי לכיוון אביה של תאיר כי פחדתי שהוא יראה את המראה המזעזע...".

2ז. אנשי המשטרה ומד"א - פרק הזמן הראשון

86. עד התביעה יוסי לוי - השוטר יוסי לוי (להלן: "יוסי") רכז המודיעין, סיפר בעדותו הראשית, כי בסביבות השעה 16:00, עת שהה עם אשתו בקריית שמונה, התקשרה אליו ויקי ציוני, עובדת המתנ"ס ודיווחה לו, שתאיר לא חזרה לביתה מבית הספר ושההורים וכולם מודאגים. כשהגיע אחרי השעה 17:00 לתחנה פגש ביומן התחנה את שמואל ראדה ז"ל המוכר לו אישית. יוסי ביקש את מספר הטלפון של תאיר כדי לבצע איכון. אחרי "פלוס מינוס" 20 דקות קיבלו תשובה שהטלפון נמצא באולם הספורט. בקצרין יש שני אולמות ספורט, הם התפצלו לצוותים, צוות אחד הלך לחפש באולם הספורט ליד בניין המועצה והצוות השני, יחד איתו, הלכו לבית הספר. כשהגיע לאולם הספורט בבית הספר, האולם היה סגור לכן שלח את מאיר, שהיה איתו לחפש את סומברנו, אב הבית, כדי שיביא את המפתח. כשמאיר חזר הוא היה סהרורי וביקש מיוסי להגיע מהר לבית הספר, כי המצב לא טוב "הוא התחיל לרוץ בחזרה לבית הספר ואני רצתי אחריו, הוא בעצם הוביל אותי לתא השירותים המדובר, נעמדנו בחוף והוא אומר לי יוסי זה בפנים, פתחתי את המתחם של החדר של תא השירותים נכנסתי פנימה... ויש מספר תאי שירותים שם, את הראשון פתחתי לא ראיתי כלום, פתחתי את השני ואז ראיתי בעצם את מה שראיתי" (עמ' 1332). הדלת הייתה סגורה לא נעולה, אחרי שראה סגר את הדלת בחזרה ויצא לדלת הראשית (של מתחם השירותים), שם עמדו מאיר ועוד אדם עם כיפה שהעד לא זוכר את שמו. יוסי פנה לשניהם ובעיקר למאיר, שאותו הוא מכיר אישית ואמר להם שהם עומדים ולא מאפשרים לאף אחד להיכנס. התקשר לראובן ארבל (מפקד התחנה ועל כך להלן) ועדכן אותו. קשה לו לזכור, אבל הוא חושב, שאנשי מד"א הגיעו לפני ראובן והוא נתן להם להיכנס. התנתק מהזירה, כמה דקות לאחר מכן, כשראובן הגיע. כל הזמן הזה שמר על מתחם השירותים ולא נתן לאנשים להיכנס. מעריך את הזמן מאז שהגיע ועד שעזב את מתחם השירותים - כ- 20 דקות. כשירד פגש את שמואל ראדה ז"ל חיבק אותו ולא נתן לו לעלות למעלה. שמואל אמר לו משפט שחרות לו לכל החיים והתחנן לראות את הילדה שלו בפעם האחרונה, העד המשיך לחבק אותו עד ששמואל לא התנגד יותר. נשאל אם בשלב מסוים תפסו את הנעליים שלו- והשיב בשלילה.

בחקירתו הנגדית (עמ' 1336) השיב יוסי, שהגיע מאולם הספורט לשירותים תוך 20-30 שניות וכי השתדל שאף אחד לא יכנס לזירה (וכאן הכוונה למתחם השירותים) וביקש שפעולות החובש והפרמדיק יהיו זהירות. נשאל אם זוכר שלא התיר לפרמדיק והחובש להיכנס ביחד – השיב "לא זוכר".

87. סיכום עדותם של יוסי לוי, חוטר ומאיר, אשר עדותם משלימה זה את זה, מוכיח בבירור, שיוסי לוי, הוא אכן השוטר שהגיע ראשון לזירה כעדות חוטר וכי הוא השוטר שפגש את

חוטרי בכניסה לתא השירותים, חוטרי הוא אכן אדם חבוש כיפה וחוטרי אישר שחיכה לשוטרי (יוער, כי בכך נפתרה ה"חידה" אותה הציב כב' השופט עמית בחוות דעתו, סעיף 77 לעיל, בדבר זהותו של האיש חבוש הכיפה).

זכור, מיד עם גילוי הגופה חוטרי הזעיק את המשטרה, ובפועל מאיר הוא זה שהגיע ליוסי לוי והוביל אותו אל תא השירותים, לעדותו של יוסי לוי תוך 20-30 שניות הוא הגיע לתא השירותים ומיד כשהגיע נתן הוראות שאף אחד לא ייכנס למתחם השירותים! יוער, כי במהלך הביקור בזירה, מדדתי אף אני את זמן ההליכה מאולם הספורט ועד לתא השירותים ובהליכה מהירה (לא בריצה) הגעתי תוך דקה ועשרים שניות (ראו פרוטוקול ביקור בזירה מיום 6.12.21 ודיסק הצילום -ת/427).

88. עד התביעה צבי נבו - צבי נבו, נהג האמבולנס, (להלן: "נבו") העיד, כי עם קבלת הודעה על האירוע בבית הספר הוא יצא למקום יחד עם הפרמדיק אייל בן משה. כשהגיעו הוכוונו אל מתחם השירותים. מחוץ למתחם השירותים היו שוטרים ואנשים נוספים, לרבות תלמידים. בתוך מתחם השירותים היו כשניים שלושה שוטרים. השוטרים תחילה סירבו לכך, שהוא ייכנס למתחם השירותים יחד עם הפרמדיק, אולם משסירב הפרמדיק להיכנס לבדו, אפשרו השוטרים את כניסתו יחד עם הפרמדיק למתחם כאמור. נבו פרט שמתחם השירותים היה נקי, לא היו סימני דם, דלת תא מס' 2 הייתה פתוחה והמנוחה הייתה שעונה על האסלה כשפניה מוסטות ימינה לכיוון דופן תא מס' 3, פנים התא היה מוכתם בהרבה דם.

נבו סיפר, כי הפרמדיק נכנס ראשון לתא לבדוק את המנוחה, יצא ועדכן אותו שיש לה חתך בצוואר וביקש ממנו לחבר מוניטור. הוא עשה כן כשלצורך הדבקות המדבקות של המוניטור הוא נאלץ להסיט מעט את שיערה וחולצתה של המנוחה. לאחר שהוצא "סטרופ" המעיד על מות המנוחה, נכנס הפרמדיק שוב לתא על מנת להעריך את גודל, עומק ורוחב החתך בצוואר, וכן כדי לבדוק אם יש פציעות נוספות.

89. נבו שלל אפשרות שהוא טיפס בין התאים או בכלל. בהקשר זה העיד, כי אחד השוטרים טיפס מתא 3 והציץ לתוך תא 4 שהיה נעול על מנת לוודא שלא מתחבא שם מישהו. למיטב זכרונו גם הפרמדיק טיפס והציץ לתוך תא 4 על מנת לוודא שאין שם איש (עמ' 733, ש' 25-26). נבו הופנה להודעתו במשטרה ת/292 שם סיפר, כי לצורך קביעת המוות, היה חייב לחבר מוניטור, "אני נכנסתי וכן אחרים אחד אחרי השני", ונשאל מי נכנס אחריו מלבד הפרמדיק. הוא השיב, כי איננו זוכר, יחד עם זאת אישר, כי בפרק הזמן של חיבור המוניטור לקביעת מוות באמצעותו, רק הפרמדיק והוא עצמו נכנסו לתא השירותים. בהמשך עדותו אישר, כי במילים "אני נכנסתי וכן אחרים אחד אחרי השני", כוונתו לכך, שהוא והפרמדיק נכנסו אחד אחרי השני, שכן נוכח הצפיפות במקום לא יכלו להיכנס יחד:

"כב' השופט א. קולה: ...אבל דבר אחד שיהיה ברור בשלב הזה של בדיקת המוות באמצעות המוניטור רק אייל ואתה נכנסתם לשירותים.

העד, מר צ. נבו: כן". (עמ' 737, ש' 18-18).

נבו המשיך והעיד, כי לאחר שהוא יצא מהשירותים יחד עם הפרמדיק, הוא זוכר במעומעם, כי נכנסו אנשים לפתח, הסתכלו ויצאו.

אכן צודקת המאשימה, כי עדותו של נבו, הייתה מבולבלת "קמעא" לעניין זה. אולם, התרשמותי הייתה, כי אכן לתוך התא ממש, נכנסו רק הוא וכן הפרמדיק אייל בן משה ואילו שוטרים נוספים וכלשונו "נכנסו לפתח הסתכלו ויצאו" מכל מקום, זהות אנשי המשטרה שהיו שם בשלב זה ידועה ואיש מהם לא אישר שנכנס לתוך התא.

בחקירתו הנגדית אישר נבו, כי גורמי המשטרה ביקשו מהפרמדיק וממנו לא להזיז את גופת המנוחה, והם אכן לא הזיזו אותה והוא הדביק את המדבקות באופן עדין ביותר (עמ' 740, ש' 15-23). כמו כן אישר, כי השוטרים לא אפשרו לרופא שהוזעק למקום, לצורך קביעת מוות, להיכנס לתא השירותים, ו"הרופא התעצבן על כך" (עמ' 741, ש' 19).

90. עד התביעה אייל בן משה - הפרמדיק אייל בן משה (להלן: "אייל") העיד, כי הקריאה התקבלה בשעה 18:55. תחנת מד"א קצרין נמצאת באותו רחוב מרחק 3-4 מבנים משם. כך, שההגעה הייתה "דקה, שתיים, שלוש". במתחם השירותים שהה פחות מעשר דקות. אחרי שסיימו, הלך עם נבו לתחנת המשטרה הסמוכה לתת עדות מיוזמתו כדי שלא יעירו אותו באמצע הלילה. נתן גם טביעות נעליים – עשה זאת מידע מזירות רצח קודמות בהן ביקר. סיפר שבמבואה הייתה "התרחשות עם האחים", חזרו לאמבולנס, התראיינו לערוץ 1 לחיים יבין. לא עזבו את המקום, כי חיכו לרופא, שכן באותם זמנים פרמדיק לא יכול היה להכריז על מוות ואסור להפקיר אדם בשטח עד שמגיע רופא וקובע מוות (עמ' 1046 ש' 22-28). כשהיה במתחם השירותים עלה על הדלת הקדמית באחד התאים להציץ שאין אף אחד, כי אחד התאים היה נעול, נדמה לו שזה התא הסמוך, עשה זאת לוודא שאין עוד נפגעים בזירה, שאין פושע. "כולם היו די בהלם, לא הגיבו לנו".

הכחיש שטיפס מהתא שבו הייתה המנוחה: "זה חד משמעית לא היה" (עמ' 1051 ש' 18) "לא אני ולא צביקה".

העד נשאל כמה אנשים היו במתחם של השירותים כשהיה שם והשיב: "צביקה ואני זה שניים, היה עוד איש משטרה שנכנס ויצא אני לא יודע את שמו, היה את מי שהוצג כמפקד התחנה שנשען על הכיור והיה את מי שנחשב קצין המודיעין שהציג את עצמו בשם יוסי שהוא היה על אזרחי אני חושב אני לא בטוח לגבי השרת או מי שהוצג כשרת היה בפנים או לא היה בפנים אני כבר לא זוכר, אבל היו סביב הארבעה אנשים באותו זמן ולקראת סיום הפעולות שלי שם נכנסו עוד אנשים ויצאו אבל לא לתא השירותים (הדגשה בקו שלי- א"ק) , הגיעו עד אלי, כשאני התרוממתי מהמוניטור אני זוכר מישהו בשם אני לא בטוח לגבינו

אם זה אבי ויינריך מתנדב מד"א מחצור שהוא אדם דתי, אני לא בטוח שזה הוא, ממרחק הזמן אני זוכר איזה מתנדב ששאלתי אני לא יודע מה לעשות עם הכפפות אז הוא אמר לי שים אותם פה בפח אנחנו אוספים כל מה שעם דם זה עניין לקבירה זה עניין דתי, היה לי המום ולא קשור לסיטואציה וזה הפריע לי כל ההתנהלות שנכנסים, הרגשתי... זה מה שהרגשתי וזה די מעומעם" (עמ' 1053 ש' 16-28).

אייל סיפר שלמוניטור, ששוקל בערך 12 ק"ג, יש תחתית שדומה לסוליות נעל מגומי והוא אמר זאת לשוטר כדי שזה לא יטעה.

בחקירתו הנגדית, (עמ' 1054) העיד, שהמוניטור לא הוכנס לתוך תא השירותים אלא היה מימין מחוץ לתא. אישר שנתבקשו על ידי השוטרים למינימום תנועה ונגיעה (לא לגעת יתר על המידה) בזירה(בתא) ולא להזיז את הגופה.

אייל חזר על עדותו, שחד משמעית לא הוא ולא נבו טיפסו בתוך התא וגם לא ראה אף אחד אחר עושה זאת.

נשאל, אם טעה בחקירתו במטרה וחשב שטיפל בתאיר בתא השלישי, כי אמר שהדלת הסמוכה היתה סגורה. השיב: "לא, אין מצב כזה, יכול להיות שטעיתי אבל לגבי כמות התאים אני כמעט בוודאות זוכר 4 תאים, כמעט בוודאות".

הופנה לחקירתו האחרונה בת/341 שם נשאל אם טיפס על קירות השירותים והשיב שדלת השירותים היתה פתוחה - משמע לא היה צריך לטפס והשיב: "כן".

עוד יוער, כי הפרמדיק אייל העיד כאמור, שיכול ופגש במקום איש זק"א בשם וינריך, שדווקא ההגנה היא זו שביקשה לזמנו, ואולם מאחר שמספר פעמים הוא לא התייצב, ההגנה ויתרה על זימונו (ראה ישיבת 09.05.22 עמ' 5052 ש' 9-10). מכל מקום, המאשימה לא רשאת הייתה לצטט בסיכומיה ולהסתמך על חקירתו של אבי ויינריך בשנת 2021 ולפיה, שלל הוא את נוכחותו בתא. ויינריך לא העיד בפנינו, המאשימה אומנם הגישה הודעתו אשר סומנה ת/472, אלא שבהמשך לכך הסניגור התנגד לכך והסיכום היה שוינריך יוזמן כעד (ראה עמ' 3948-3946 לפרוטי) וינריך כאמור, לא זומן סופו של יום ומשכך ולטעמי, המאשימה לא הייתה רשאית לצטט מתוך הודעתו, בסיכומיה. כך או כך, כל התיאור של אייל בן משה, מתייחס למתחם השירותים ולא לתא.

91. עד התביעה ראובן ארבל - מפקד תחנת גולן, ראובן ארבל, להלן ("ארבל") אישר, שנכנס לתוך

תא השירותים שבו נרצחה המנוחה וגם תיאור את מנח המנוחה בתא. ארבל אישר, כי החובש הראה לו את החתך בצוואר המנוחה כאשר שניהם עמדו בתוך התא. מסר, כי הנחה לסגור את זירת האירוע ולהמתין להגעתו של המרחב.

בחקירתו הנגדית לא ידע ארבל להסביר מדוע לא ציין במזכר שערך (ת/301) את כניסתו לתוך תא השירותים. עם זאת, הבהיר ארבל, כי כניסתו לתוך התא הסתכמה בכך שרגל אחת שלו הייתה בפנים התא.

ב"כ הנאשם הטיח בארבל, כי הזירה נסגרה על ידי רכז המודיעין יוסי לוי הרבה קודם להנחייתו, אם בכלל, שניתנה לסגור את הזירה. ארבל הסביר, כי גם אם הזירה כבר נסגרה קודם, מתפקידו ליתן הוראות ברורות בעניין וכך הוא עשה בפועל (ושוב, כאן הזירה משמעה "מתחם השירותים").

ארבל הופנה להודעתו במשטרה של הפרמדיק אייל בן משה, שם סיפר, כי כשהגיע למקום יחד עם נהג האמבולנס, מי שקיבל את פניהם הם יוסי לוי וארבל, זאת בניגוד לגרסתו של ארבל לפיה, צוות מד"א כבר נכח כשהוא הגיע למקום. ארבל לא מסר תשובה על מנת ליישב בין הגרסאות כאמור. כמו כן, שלל את הטענה לפיה, לא אפשר לשני אנשי מד"א להיכנס יחד למתחם השירותים לצורך בדיקת המנוחה וטען, כי לא הגיוני שכך פעל, זאת למרות עדות אנשי מד"א בעניין.

92. עד התביעה אלי סילוק - אלי סילוק (להלן: "סילוק") ראש משרד קהילה ומשמר אזרחי במשטרת הגולן. הודעתו מיום 03.01.07 הוגשה וסומנה- ת/382. סילוק העיד כי, כשהגיע לשירותי הבנות כבר היו שם מפקד התחנה ארבל, יוסי לוי ואדם נוסף, כנראה הפרמדיק. ארבל ביקש ממנו עזרה בסגירת הזירה מחוץ לחדר השירותים. הוא שם סרט סימון למניעת הכניסה. הוא עצמו לא נכנס לתא ולא ראה אף אחד נכנס לתא או מטפס על הקירות. סילוק הוסיף ותיאר, כי הוא פעל כדי לבודד את הזירה וכי השוטרים אריק קליימן ומשה זעפרני עזרו לו בכך.

93. עד התביעה דוד שושן - הצדדים ויתרו על עדותו בבית המשפט. דו"ח פעולה שכתב מיום 06.12.06 הוגש בהסכמה וסומן ת/154 ולפיו, בשעה 18:25 שמואל ראדה ז"ל דיווח שביתו לא חזרה לביתה מהשעה 14:00. מיד התחילו בסריקות באזור בית הספר כשמתנדבים הצטרפו לחיפוש. בשעה 19:00 יוסי קרא לו להגיע לבית הספר. הוא הגיע עם מפקד התחנה לקומה השנייה ושם כבר ראה את צוות מד"א. הוא מיד הודיע למחלקת זיהוי פלילי שימשיכו לטפל באירוע.

94. עוד הוגש מזכר של השוטר אריק קליימן (ת/153) שמאשר במזכרו, כי לא ראה כניסת או אי כניסת זרים לזירת בית הספר ומכל מקום, הוא עמד בפתח מתחם השירותים ומנע כניסתם של אחי המנוחה למתחם השירותים.

95. קצין משטרה נוסף שהגיע בשלב כלשהו לזירה, היה פקד אלי שקד (להלן: "אלי שקד"). מסיבות שונות שחלקן בצנעת הפרט, אלי שקד לא העיד בפנינו (ראה פרוטוקול חסוי בדלתיים סגורות מיום 7.12.21).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בפרוטוקול זה אישר ב"כ המאשימה, כי אלי שקד ערך מזכר שבו ציין, כי הגיע לזירה בשעה 18:30 וכי הוא סגר את הזירה. השעה שצוינה במזכר, ככל הנראה, לא מדויקת, שכן הדיווח הראשון למשטרה על מציאת הגופה וכפי שצוין לעיל היה בסביבות השעה 18:50. עד זה כאמור לא נחקר ולא מסר כל מידע נוסף, אולם מאחר ששקד הינו קצין הזיהוי של המעבדה הניידת, הרי שלא סביר להניח שהוא זה שנכנס לתא, טיפס על האסלה וכו'. כאמור, שעת הגעתו של אלי שקד לזירה אינה ברורה, ואולם שמואל פיאמנטה בעדותו מיום 23.11.21 העיד שכאשר הוא ועוזיאל ינאי ז"ל, הגיעו לזירה, אלי שקד כבר נכח במקום (ראה עמ' 1191 ש' 17 ועמ' 1197 ש' 1).

96. מסקנת ביניים הכרחית עד כה הינה, שלמצער ובאופן מוחלט בין השעות 18:50, מועד גילוי הגופה ועד לכניסתם של אנשי מד"א לתוך התא – איש לא נכנס לתא (אעיר כאן כי מעדיף אני את עדותו של ארבל הנתמכת גם בעדותו של השוטר שושן ולפיה ארבל ושושן הגיעו לבית הספר ולמתחם השירותים אחרי אנשי מד"א ומשכך גם אם ארבל הכניס רגל אחת לתא, היה זה אחרי טיפול אנשי מד"א בגופת המנוחה). בתתי אמון מלא בעדויות אנשי מד"א אוכל לקבוע, ללא היסוס שאנשי מד"א לא דרכו על האסלה ולא הטביעו טביעות נעל כלשהי על האסלה (מה גם שלפי עדות אייל, אנשי מד"א מסרו את טביעות נעליהם למשטרה). עוד אוסיף, כי עם הגעתו של ארבל הנחה (גם הוא ובנוסף להנחייה קודמת של יוסי לוי) לסגור את הכניסה למתחם השירותים.

32. פרק הזמן השני

97. המאשימה וכאמור לעיל, כך בעמ' 451 לסיכומיה טוענת, כי אין כל מענה לשאלה מי היה בפתח מתחם השירותים מהשעה 20.00 ועד שעת הגעת המעבדה הניידת בשעה 21:35. המאשימה מרחיקה לכת וטוענת, כי איש לא עמד בפתח מתחם השירותים במטרה למנוע כניסה של אזרחים או שוטרים. למעשה, המאשימה מטילה דופי של ממש בעבודת המשטרה, וטוענת, לא פחות ולא יותר, כי הזירה "הופקרה" למשך שעה וחצי! דומני, כי המאשימה מרחיקה לכת בקביעתה זו. הראנו לעיל, כי בכל רגע נתון היו שוטרים כאלה ואחרים, שמנעו כניסה מאנשים זרים ולא רק מזרים אלא גם מאנשי מד"א ואנשי רפואה. כאמור, לא רק שלתא השירותים לא נכנס איש, אלא שכך גם למתחם השירותים, וראה עדותו של מתנדב זק"א, אוהד רינגר, לדוגמא, על האיסור שנאסר עליו להיכנס למתחם השירותים כמו גם עדותו לגבי אנשי זק"א האחרים ועל כך להלן. עולה ברורות שאיש לא הורשה להיכנס לתוך תא השירותים והלא הדבר בבחינת קל וחומר, אם לאנשי הרפואה או לאנשי זק"א לא הותר להיכנס, אז מי מנע זאת מהם? בוודאי השוטרים, ובוודאי ששוטרים

אלו עשו מלאכתם נאמנה ולא נתנו לאף אחד אחר להיכנס. (עוד ראה לעיל עדותם של השוטרים סילוק וקליימן).

98. המאשימה בסיכומיה מתייחסת לנוכחותם של ד"ר ערן הרצוג ואשתו ד"ר לורה הרצוג (המאשימה בסיכומיה לא ציינה את שמה, אולם כפי שצינתי לפרוטוקול, ד"ר לורה הרצוג מוכרת לי באופן אישי בהיותה רופאת הילדים של נכדיי) ומוצאת בעדותו של ד"ר הרצוג "שלל רב" עד כדי כך שהיא מסכמת עניין זה בתמיהה רבתי "... על כן ישאל השואל מי עוד נכנס למתחם השירותים ולתא השני עצמו ועליו לא נדע לעולם" השאלה אינה במקומה. כמפורט לעיל, עתה ידוע במדויק מי היה בתא השירותים ובמתחם השירותים. מכל מקום ד"ר הרצוג ואשתו כלל לא נכנסו לתוך תא השירותים, וזה העיקר, הם לא נכנסו ואף אחד לא נכנס ומכל שכן וקל וחומר, שאף אחד לא טיפס על האסלה, וארחיק לכת ואומר, שמקל וחומר ובן בנו של קל וחומר, אף אחד לא טיפס על מיכל ההדחה. כל זאת ניתן ללמוד דווקא מעדותו של ד"ר הרצוג, על ההקפדה הרבה של השוטרים שמנעו כניסתו לתוך התא ואפילו למתחם השירותים "משך שעות רבות" (עמ' 1024 ש' 8 - 11). ד"ר הרצוג נכנס רק לאחר הגעת אנשי מז"פ וגם אז למתחם ולא לתא.

99. עוד באה חשבון ואין דרך אחרת לכנות זאת, המאשימה בסיכומיה, עם גורמי המשטרה הבכירים ביותר, וכוונתי לתנ"צ ניר מריאש. המאשימה בסיכומיה, כמו גם במהלך חקירתה הן במשטרה והן זו הנגדית את תנ"צ מריאש, ניסתה לחלץ ממנו ככל יכולתה, כאילו, כביכול, זיכרונו בוגד בו וכאילו, כביכול, יש פערים בגרסתו, וכאילו, כביכול, הוא כן נכנס לתא עוד לפני בואה של המעבדה הניידת. בכל הכבוד לתמיהות ולטעויות אותן מצאה המאשימה בעדותו של תנ"צ (בדימוס) ניר מריאש, הקצין הבכיר ביותר שהיה בזירה ומפקד מרחב הגליל בעת הרצח! הרי שלא מצאתי בהן דבר וחצי דבר, אשר יש בו כדי לשרת את "הנרטיב" המרכזי של המאשימה ולפיה, "...התמיהות שעולות מהוות ראייה נסיבתית, שמצטרפת לרבות אחרות, שמגבשות תרחיש ברמת סבירות גבוהה לפיו מתחם השירותים בזירת הרצח לא נשמרו כיאות וכך מטבע הדברים יש להשליך על משמעות שלוש הטביעות (להן לא נמצא הסבר פורנזי)". אומר בזהירות המתבקשת, כי לא מניה ולא מקצתיה. אין במה שהמאשימה מייחסת לניר מריאש דבר וחצי דבר, התומך בטענה הנטענת בעלמא ולפיה מאן דהוא, מורשה כלשהו, נכנס לתא השירותים, טיפס על מושב האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד.

100. עוד מפנה המאשימה לעדותו של השוטר מאיר קרן (נ/134) ואולם, דווקא מעדותו עולה, שבין הקומה הראשונה לקומה השנייה נמתח סרט סימון אשר מנע את הכניסה, כדבר התומך בעדות אלי סילוק ואריק קליימן (סעיפים 92 ו-94 לעיל).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עוד יוער, כי גם דוח הפעולה של יואב קלינבויס (ת/222) תומך גם הוא במסקנה ולפיה, איש לא נכנס לתוך תא השירותים.

אכן, מז"פ ועל כך להלן, הגיעו בשעה 21:30 ואולם כפי שהראתי לעיל עד מועד הגעתם כבר הונחו בזירה ואפילו זו המורחבת סרטי סימון שמנעו כניסת זרים וכאמור לעיל, אפילו כניסתו של ד"ר הרצוג ולו למתחם השירותים נמנעה עד לאחר שמוז"פ נתנו אישורם לכך.

הגעת מז"פ -

עד התביעה שמואל פיאמנטה - קצין מומחה מעבדה ניידת

101. שמואל פיאמנטה, וינאי עוזיאל ז"ל הגיעו לזירת האירוע בליל הרצח בשעה 21:30 וחברו אל אלי שקד, שכאמור כבר היה בזירה. פיאמנטה העיד, כי מעת שהגיעו לזירה, לא נכנס לזירה איש מלבדם (עמ' 1201 וכאן הכוונה למתחם השירותים).

פיאמנטה סיפר, כי עם הגעתם למתחם השירותים, הם זיהו כתמי דם על הרצפה של חלל המתחם שנחזו בחלקם לעקבות נעליים:

"הגענו לבית הספר, חברנו לגורמי החקירות ולאלי שקד עם מז"פ שהיו שם לפנינו, קיבלנו פרטים ראשוניים על האירוע על הזירה, ינאי התחיל צילום כללי של הזירה, נכנסתי לסריקה ראשונה כמובן עם הגנה עם כפפות פנימה אל תוך חדר השירותים, לבוא להתרשם לבוא לראות לאן אנחנו הולכים, לגבש תוכנית עבודה, אפשר לומר שכבר על ההתחלה כשנכנסנו, נכנסתי, אני אומר אנחנו כי ינאי היה יחד אתי, זיהינו כתמי דם על הרצפה ליד התאים שנראו לנו כחלקים מעקבות נעליים ובמבט חטוף מבט ראשוני לעבר התא בו נמצאה המנוחה ניכר היה שיש שם המון דם המשמעות שאם אנחנו נכנס פנימה כדי לטפל בזירה הפנימית קרי בתוך תא השירותים אנחנו נוכל בעצמנו לזהם עקבות נעליים שכבר קיימות ולכן תפיסת העבודה וגיבוש המתווה שהחלטנו קודם כל למצות את כל הממצאים שיש בחדר השירותים על הרצפה קרי לפתח את עקבות הנעליים וכך עשינו, התחלנו בתהליך של פיתוח, עבדנו שם באמצעות חומר מסוים שנקרא אמידו שחור, אמידו שחור זה צבען שמפתח, צבוע כתמי דם, צובע למעשה את החלבון שיש בדם ולמעשה מפתח מקבע אותו ולמעשה יכול גם בהרבה מקרים לפתח עקבות שאנחנו לא רואים אותם בהכרח בעין כי עוד פעם הוא מתחבר לחלבון שבדם וכך עשינו, פיתחנו את העקבות התפתחו באמת מספר עקבות נעליים ומבחינתנו ברגע שהעקבות האלו פותחו, תועדו, צולמו,

כב' הש' אשר קולה: הכל בתא השירותים?

העד, מר שמואל פיאמנטה: ברחבת הפנימית.

כב' הש' אשר קולה: אתה יכול להראות לנו תמונות כאלו?

העד, מר שמואל פיאמנטה: זו הרחבה, ברגע שפותחים את הדלת הראשית,

העד מפנה לתמונה 13, אנחנו הצגנו לא הוא הפנה.

שיהיה לנו סדר, זה נקרא מתחם השירותים. נכון, הוא אמר חדר אז אני ככה לא. בדיוק, אז זה מתחם השירותים ויש תא שירותים.

בדיוק, מתחם ותא, אתה אמרת חדר, אנחנו לא רוצים להיכנס לבלבול, מתחם השירותים ותא. מתחם השירותים כפי שנראה בתצלום 12, 13, 14 זה למעשה מתחם שמאגד בתוכו 4 חדרי שירותים, למעשה מה שאנחנו רואים יש קנה מידה על הרצפה, אפשר לראות את הכתמים, עוד פעם חומר חשוד כדם שהיו חשודים מבחינתנו כעקבות נעליים יש נוספים בהמשך ולכן התחלנו בהליך פיתוח קיבוע באמצעות אמידו שחור, מרגע שסיימנו, זה תהליך שלוקח זמן סדר גודל של חצי שעה עד שעה לערך, ומרגע שסיימנו ומצינו את עקבות הנעליים בחוץ למעשה יכולנו להתפנות ולהתעסק בתא השירותים שהוא תא עם המון כתמי דם, המון דם ומבלי להרוס ממצאים נוספים" (עמ' 1197-1198).

עו"ד מיטל חן רוזנפלד:

כב' הש' אשר קולה:

עו"ד מיטל חן רוזנפלד:

כב' הש' אשר קולה:

עו"ד מיטל חן רוזנפלד:

העד, מר שמואל פיאמנטה:

פיאמנטה הסביר, כי טביעת הנעל באבק שנמצאה בתא השירותים הראשון (תמונה 42) "קפצה להם לעין" תוך כדי תיעוד הממצאים בחלל מתחם השירותים, ולכן צולמה בחופף לעבודתם בחלל מתחם השירותים כאמור (עמ' 1198).

פיאמנטה סיפר בעדותו שהוא יחד עם אחר (ככל הנראה ינאי ז"ל עפ"י התיעוד בחוות דעתו), הוציאו את גופת המנוחה מהתא על מנת שיוכלו לבצע את הבדיקות הנדרשות (עמ' 1202).

102. דומה, שאי אפשר לסיים פרק זה בלי התייחסות ולו מועטה לטיעוני הפרקליטות לעניין זה. הפרקליטות הקדישה פרק שלם שכותרתו "כאוס" המכיל 30 עמודים! שכל עניינו להראות שאין לסמוך על עדים, אין לסמוך על ממצאי הזירה, אין לסמוך על עבודת המז"פ ועוד ועוד. בכל הכבוד הראוי דומני, דווקא (וצר לי על כך), כי פרק זה בסיכומיה הוא ה"כאוס" בהתגלמותו וכהגדרה אותה טרחה המאשימה לצטט בתת פרק זה מתוך מילון אבן שושן.

אכן, "ערבוביה, מצב ללא סדרים!" העובדות כהווייתן הן אלו שתוארו על ידי לעיל. ריבוי הדברים והמלל לא ישנו את העובדות וחבל שהמאשימה אינה מדייקת, כך לדוגמא אפנה שוב לתיאור עדותו של חוטר ולפיה, כך לטענת המאשימה, לא סגרו את הזירה ולקח 30 דקות לסגור את הזירה (עמ' 438). למרבה הצער, המאשימה טועה, שכן חוטר הבהיר היטב למה כוונתו במונח זירה, ראה סעיף 79 לעיל ועמודי הפרוטוקולים הרלוונטיים, אלא שהמאשימה נעצרה וכאמור, בחקירה הראשית.

עוד מפנה המאשימה לעקבות שכוננו על ידה "עקבות הזיגוג" שנמצאו במבואת השירותים ולהן לא נמצאה נעל מתאימה ומכך מסיקה המאשימה שלא מן הנמנע שהיו אנשים נוספים שנכנסו למתחם או לתא ולא זוהו.

עוד לטענת המאשימה בעניין זה, בהכרח שמי שנעל את נעלי ה"זיגוג" נכנס לתא, שכן הצבע הכחול בתמונות 49-51 לת/67, מעיד על כך שהנעל הייתה טבולה בדם. לטענת המאשימה העובדה שלא נמצאו בתא עקבות "זיגוג" נוספות, מעידה אף היא על הכאוס ששרר בזירה. לעניין זה אבקש להעיר 7 הערות וכדלהלן:

- א. ככל שאכן היה כאוס בזירה, אזי מחדל זה צריך להיזקף לזכותו של הנאשם ולא לחובתו.
- ב. אין ראיה פוזיטיבית בוודאי שלא מכרעת ולפיה אכן מדובר באדם שהיה קודם בתוך התא ויתכן שכתם הדם וככל שמדובר בכתם דם, מקורו במקור אחר, בדרך של העברת דם מנעלי הפרמדיקים למתחם השירותים.
- ג. העקבה נמצאה במתחם השירותים ולא בתא וכבר ראינו שלמתחם נכנסו אנשים נוספים.
- ד. יש שוטרים ואזרחים כמפורט לעיל שנכנסו למתחם השירותים ונעליהם לא נתפסו (עוד אעיר, כי גם ראובן ארבל מאשר שהכניס רגל אחת לתא, ונעליו לא נבדקו ולא נתפסו).
- ה. אין לפנינו קביעה פוזיטיבית של מומחה שמדובר בטביעת נעל (כזכור דווקא המאשימה סברה שבהעדר נעל להשוואה אין אפשרות לקבוע שמדובר בנעל...).
- ו. הפרמדיק העיד כזכור, שתחתית מכשיר המוניטור דומה לנעל עם סוליית גומי. כלום נבדקה טענה זו על מנת לשלול או לאשר שעקבת ה"זיגוג", הינה למעשה תחתית המוניטור?
- ז. גם בעקבת ה"זיגוג" אין כל הסבר לעקבה שעל גבי מושב האסלה. עוד אעיר לעניין זה, כי המאשימה צירפה נספח מטעמה אותו כינתה היא, "אי דיוקים בסיכומי ההגנה". בין השאר טענה שם המאשימה, כי בניגוד לטענת ב"כ הנאשם ולפיה, כלל לא היתה בדיקה של עקבת ה"זיגוג", הרי שבחוות הדעת של שור ובעמ' 25 לתיק העבודה, היתה לכך התייחסות. עיינתי אפוא שוב בחוות הדעת של שור ובעמ' 25 הנ"ל ובכל הכבוד אין שם את מה שטוענת לו המאשימה. אומנם צילום ה"זיגוג" נמצא בעמ' 25 ואולם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

כעובדה בלבד לכך שסימן שכזה נמצא על רצפת מתחם השירותים מבלי שנקבעו מסמרות לגביו.

סיכום ביניים

103. הינה כי כן, מעדותם של כל העדים שנכחו במתחם השירותים עולה, שעד להגעת הפרמדיקים איש לא נכנס לתא וזאת אפילו לשיטת המאשימה, שכן לטענתה רק מהשעה 20.00, איננו יודעים מי מנע כניסה לזירה (במובנה הכולל), משמע שעד שעה זו הדברים ברורים וידועים ובוודאי שבין השעות 18.50 ל- 19.10 איש לא נכנס, לתוך התא. לטעמי, גם עד הגעת צוות מז"פ, אף אחד לא נכנס לתא השירותים למעט כאמור שני הפרמדיקים, שנהגו בזירה בזהירות מרבית נוכח הידיעה שכבר לא ניתן להציל את המנוחה, ומפקד התחנה ארבל, אשר נכנס כעדותו עם רגל אחת בלבד לתא. כאשר, אף אחד מהם לא דרך על מושב האסלה, ואף לא היה בכך צורך שהרי דלת התא נפרצה מיד עם גילוי הגופה. עדויות העדים הנ"ל, השתלבו והשלימו זו את זו ויצרו פסיפס ראייתי ברור, שניתן ללמוד ממנו על שארע במקום. ניכר בשפת גופם של כל העדים שהעידו לפנינו, כי הטראומה חקוקה בכל נימי נפשם וזכורה להם היטב כאילו לא חלפו להם למעלה מ-15 שנה. מעדותם עלה, כי הזעזוע מהמראה והידיעה הברורה שלא ניתן להציל את המנוחה כמו גם מודעותם לחשיבות שמירת הזירה, היוו בסיס איתן לעדותם. משכך ניתן לקבוע מעל לכל ספק סביר, כי שלוש העקבות, ולמעשה גם העקבות הנוספות הזרות (4-12 בחוות דעתו של אביעד) בתא השירותים לא הוטבעו על ידי מי מהמחלצים, השוטרים או אנשי מד"א.

104. בביקורנו במקום, ביום 6.12.21 הסביר עו"ד קבלאוי כי "ככל שהסימן הסימן שעל מכסה האסלה [00:16:14.135] הוא סימן טביעת נעל אנחנו הטענה שלנו שמי שנכנסו בהתחלה שאחרי שנפתח התא הרי אחד מהם עלה לאסלה אחד האנשים שאנחנו לא יודעים את זהותו...". עו"ד קבלאוי אישר כי כוונתו לאדם שדרך על האסלה בתא מס' 2 אחרי שפתחו את התא ולפני שפיאמנטה הגיע והמשיך וטען: "אני אומר בהנחה, זו התיאוריה שלנו ואחת האפשרויות שלדעתנו היא סבירה שהיא קרתה...כשהמנוחה פה התא נפתח, הרי היא הייתה, אנחנו טוענים שהיא הייתה [00:17:16.538] המולה לפחות בחוף כל האנשים שבאו חיפשו התקבצו כאן שוטרים הגיעו אנשים הגיעו היו הרבה אנשים...והגיע אדם שרוצה להבין מה היה בתוך התא עכשיו המנוחה נמצאת כאן, גם אם אני [00:17:25.842] ימני ואני רוצה לעלות אז אם אני יעלה רגל אני [00:17:30.832] יעלה על הגופה ולכן הוא דרך עם רגל שמאל והסתכל לראות אם אפשר...להבין את הזירה" (פרוטוקול ביקור במקום, עמודים 99-100).

בסיכומיה מרחיבה המאשימה בתיאוריה זו וכותבת בזו הלשון "לא מן הנמנע ואף סביר להניח כי גורם מורשה כלשהו, נכנס לזירה – לתא ויכול היה להניח רגלו על מכסה המושב. בין אם כדי להסתכל מבעד לחלון לאיתור הרוצח או ראיות, בין אם על מנת להתבונן על התאים הסמוכים שמא יש שם אדם או ראיה, בין אם תוך כדי רכינה לעבר הגופה על מנת לזהותה או להבחין בפצע, ובין בכל מצב סביר והגיוני אחר בזירה כאוטית כגון דא" (עמ' 541 לסיכומי המאשימה). האומנם מדובר בתיאוריה סבירה שיש בה היגיון כלשהו? כפי שהראיתי לעיל הרי שאיש מן העדים, אשר הגיעו ראשונים לזירה, לפני מז"פ, לא אמר שדרך על האסלה או שהוא ראה מישהו שדרך על האסלה, הייתכן שישנו מחלץ אלמוני שידרוך על מכסה האסלה כשהמנוחה שם וזאת כדי להבין את הזירה כשדלתות התאים 1, 2 ו-3 פתוחות לרווחה? מהעדויות הנ"ל עלה, כי המחפשים, אשר הגיעו ראשונים לזירה, הינם חברים ומכרים של שמואל ראדה ז"ל, כפי שהעיד אייל הפרמדיק הם היו בהלם ולא תיפקדו, הוא אמנם כן טיפס לראות אם יש מישהו בתא מס' 4 שהיה נעול אך העיד בוודאות שלא עשה זאת מתוך תא מס' 2! הסביר, שיעלו על מכסה האסלה עליו שכובה המנוחה? המתפקידים הוא להבין את הזירה? מעדותם עלה, שהיו מזועזעים מהמראה ושכל שהעסיק אותם הוא איך מונעים מאבי המנוחה מלראות את הזוועה שנאלצו הם לראות. זאת ועוד וכאמור, דלתות התאים 1 ו-3 היו פתוחות ולמה אפוא יש צורך לטפס על האסלה בתא 2 כדי לראות מה יש בתאים 1 ו-3? והלא בנקל ניתן להיכנס אליהם! קראתי שוב ושוב את השערות המאשימה לעניין זה לרבות, חוסר תשומת הלב של מי שדרך על האסלה או אפילו הבושה. כזכור, המאשימה מפנה לשכל הישר ולניסיון החיים, כך לאורך כל סיכומיה. האם השכל הישר, יכול לאמץ תיאוריה משונה שכזו, שמורשה כלשהו, החליט, סתם כך להניח רגלו על מושב האסלה כאשר המנוחה שרועה עליו? והרי "המחלצים" הראשונים ידועים, מי שפרץ את התא זהותו ידועה, זהות השוטרים הראשונים שנכנסו לתא ידועה אף היא, איש מהם לא דרך על האסלה, כך לפי עדותם שלא נסתרה. מדוע שמי מהם יעלה על האסלה כדי לזהות את הגופה? לבחון את הפצע? והרי האסלה בגובה של כ-66 ס"מ מדוע יש צורך לטפס על האסלה, כדי לבחון גופה המצויה בגובה נמוך הרבה יותר? מה ההיגיון בכך? מהו השכל הישר המצדיק תיאוריה שכזו? ומה יש לראות מחלון קטן בקומה השנייה, לחפש רוצח שנמלט זה זמן רב? ואיזה מצב סביר והגיוני, יכול להצדיק טיפוס סמוך לגופתה של המנוחה! אין לתיאוריות אלו ולו סבירות כלשהי, אשר יש בה כדי להסביר את העקבה שעל מכסה האסלה! משכך אפוא ובכל הכבוד הראוי, הסברה אותה העלה עוה"ד קבלאוי וההסבר אותו העלתה המאשימה בסיכומיה הינם בלתי סבירים בעליל ואין להם כל תימוכין, כשם גם שאין כל תימוכין וכל ראיה התומכים בתזת ה"מחלץ האלמוני".

105. בסיכומיה, ושוב דומה שלא נוהלו הוכחות ולא העידו עדים, חזרה המאשימה לסברתה ולטענתה, כך בכל פרק כ"א לסיכומיה, שכותרתו "שלושת הסימנים". בכל הכבוד הראוי

וכבר התייחסתי לכך לעיל, זו התנהגות בלתי ראויה מצד המאשימה שחזרה בה מעמדתה הקודמת לעניין זה.

106. אמנם יאמר, כי בסיכומיה הסכימה המאשימה, כי ה"סימן" כלשונה, שעל גבי מכסה האסלה, הוא אכן טביעת נעל. המאשימה סייגה זאת כך בהערת שוליים 1935, כי מדובר בהנחה לצורך דיון, שכן הדבר לא הוכח. כמפורט לעיל, עניין זה הוכח גם הוכח, ובוודאי ברמת ההוכחה הדרושה לנאשם.

107. המאשימה מאשרת גם, שטביעה זו נוצרה על ידי מקור שונה מטביעת הנעל שעל מכנסי המנוחה ודומה שבכך היה צריך להסתיים הדיון בסוגיה זו, שכן אני סבור שניתן לקבוע בוודאות הקרובה לוודאי ובוודאי הרבה למעלה מהדרוש לצורך הגנת הנאשם, שטביעת נעל זו (שעל גבי מכסה האסלה) לא הוטבעה על ידי אף לא אחד מכל הנוכחים במתחם השירותים, ומשמוסכם שהיא לא הוטבעה על ידי הנאשם, אזי ברור שבשעת הרצח, נכח בתא אדם אחר.

4ז. האם הטביעות שייכות לנאשם? אי הימצאות דם על נעלי הנאשם

108. אין מחלוקת בין הצדדים, כי לא נמצאו בזירה עקבות התואמות את נעלי הנאשם ואכן שני המומחים שור ואביעד קבעו זאת חד משמעית. (זאת למעט ה"טביעות" שעל מכנסי הגיינס של המנוחה שלטענת שור כזכור הינם של הנאשם ועל כך להלן, כאשר יאמר כבר עתה שההגנה חולקת מכל וכל, כי מדובר בכלל בטביעות נעל).

עוד אין חולק, כי בבדיקות להימצאות דם שנערכו על ידי המעבדה הביולוגית במכון לרפואה משפטית, לא נמצאו סימני דם על סוליות נעליו של הנאשם (למעט בעקב ימין ממנו הופק DNA התואם לפרופיל הגנטי של הנאשם), ואבהיר דברי.

109. מחוות הדעת ומסמך ההבהרה של ד"ר פרוינד (ת/432 ו- ת/433) עולה, כי על סוליות נעליו של הנאשם (בשונה מחלקים אחרים בנעליו- גפה וכו' בהם נמצאו סימני ח"ד) לא נמצאו סימני חומר החשוד כדם, למעט באזור אחד על סוליות נעל ימין בו נמצא חומר החשוד כדם, שממנו הופק פרופיל גנטי התואם לפרופיל הנאשם, כאמור.

110. בשנת 2009 ערך שור יחד עם אחרים, ניסוי (דו"ח הניסוי הוגש וסומן- ת/397) אשר נועד לבחון האם העובדה שלא נמצאו סימני דם על סוליות נעליו של החשוד, משמעותה שלילת נוכחותו של החשוד בזירה או, שמא ניקוי פשוט של נעליים יכול לגרום לתוצאה שלילית בבדיקות המיועדות לאיתור דם. לצורך הניסוי, נטבלו בדם אדם, שישה זוגות נעליים משומשות (הסוליות בלבד), מסוגים שונים. לאחר ייבוש הדם, נוקו הנעליים בשיטות ניקוי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שונות (שטיפה בזרם מים איתן, קרצוף באמצעות ספוגית עם סבון כלים ומים, קרצוף באמצעות מברשת ארוכת סיבים עם סבון כלים ומים, קרצוף באמצעות מברשת ארוכת סיבים עם אקונומיקה ביתית).

בתום הניקוי והייבוש, ניסה צוות הניסוי לאתר שרידי דם באמצעות שיטות הבדיקה שהיו קיימות במז"פ נכון לאותה עת (בחינה חזותית של הנעל, ערכת KASTLE MAYER, ערכת BLUE STAR, ערכת HEXAGON OBTI), וכשאותר חומר החשוד כדם, ניסה הצוות להפיק ממנו דגימת DNA.

בחלק מהסוליות שהוטבלו בדם ונשטפו כאמור, נראה דם בעין בלתי מזוינת, היינו, על בסיס בחינה חזותית בלבד, ללא כל בדיקה ביוכימית. בסוליות שבהן לא ניתן היה לראות דם על ידי בחינה חזותית כאמור, נעשו בדיקות ביוכימיות כמצוין לעיל.

111. תוצאות הניסוי לימדו באופן ברור וחד משמעי, כי כל סוליות הנעליים שהוטבלו בדם אדם כאמור, הגיבו לאחת או יותר משיטות הבדיקה הנ"ל שפורטו, היינו, התגלו בכל הבדיקות הללו של הסוליות סימני חומר החשוד כדם.

הניסוי לימד עוד, כי שטיפות כאמור יכול וימנעו הפקת DNA. המסקנה המתחייבת לענייננו, אם כן היא, כי בהעדר ממצאי חומר החשוד כדם על סוליות נעליו של הנאשם (להוציא אזור אחד בסוליית נעל ימין כאמור בה נמצא DNA התואם את הפרופיל הגנטי של הנאשם), הרי שלא היה דם של המנוחה מלכתחילה על סוליות נעלי הנאשם, אחרת, וכפי שעולה בבירור מהניסוי של שור אותו פירטתי לעיל, היה מתגלה חח"ד באחת מבדיקות השדה לאיתור חומר החשוד כדם, גם לאחר שטיפת הנעליים וזאת, בהנחה וכטענת המאשימה, שאכן נשטפו הנעליים ע"י הנאשם (לרבות בהתבסס על גרסתו בפני החוקרים לפיה ניגב את הנעליים בסמרטוט רטוב).

112. אוסיף, כי העדר ממצאי "בלו סטאר" (חח"ד) על סוליות נעליו של הנאשם מלמד גם שהנעליים לא נוקו באקונומיקה, שכן, כפי שעולה ממסמך ההבהרה של ד"ר פרוינד, אקונומיקה הינו חומר המגיב בחיוב ל"בלו סטאר", ועל כן מתחייב היה, כי לו ניקה הנאשם את נעליו באקונומיקה, אזי היו בהכרח מתגלים סימני חומר החשוד כאקונומיקה, על סוליות נעליו.

אשלים עוד, כי הימצאות חח"ד ממנו הופק DNA התואם לפרופיל הגנטי של הנאשם כאמור, על סוליית נעל ימין, יש בו אף לחזק את גרסת הנאשם, כי כלל לא שטף את נעליו וכי דבריו בנדון בפני החוקרים "ניגבתי עם סמרטוט ועם מים", אינם אמת (ראה מ"ט 120/06(1) חלק 2 מיום 21.12.06 עמ' 11/93 ש' 305).

יודגש, כי גם בדיקה עדכנית של נעלי הנאשם במעבדה מחודש 1/22 לא הניבה ממצאים (ראו נ/105).

113. מכלול המפורט מוביל למסקנה (שעוד אדרש לה להלן), כי העדר סימני חומר החשוד כדם על סוליות נעליו של הנאשם (למעט חח"ד בעקב ימין של נעל הנאשם, שאין לו רלוונטיות לסוגיה בה אנו דנים) משליך משמעותית והלכה למעשה על מסקנתו של שור לפיה, העקבות שנמצאו על הג'ינס הן עקבות נעלי "הסלמנדר" של הנאשם. אם היה כך, בהכרח היו מתגלים סימני חומר החשוד כדם על סוליות נעליו של הנאשם בבדיקות השדה כמפורט.

נתון זה סותר לחלוטין את טענת המאשימה ולפיה, העקבה על הג'ינס הינה עקבת נעל הסלמנדר השייכת לנאשם!

אדגיש כי שור, אשר העיד על עצמו, כי הוא מומחה מהמעלה הראשונה לשיטות נעליים, לא סיפק הסבר בעדותו על מנת ליישב בין מסקנתו בדבר העקבות של נעלי הנאשם על ג'ינס המנוחה לבין העדר ממצאי חח"ד על סוליות נעליו של הנאשם כפי שפורט (עמ' 1937 ש' 27-30).

114. מסקנת ביניים נוספת עד כה הינה אפוא, כי הנאשם הצליח להוכיח ברמת ההסתברות הנדרשת, שכל העקבות הזרות, לרבות כמובן שלוש טביעות הנעל הזרות שהיו במוקד ההחלטה על משפט חוזר נוצרו על ידי אותו זוג נעליים. עוד אוסיף כי כך גם לעניין עקבות 4-6 (בחוו"ד אביעד) כשגם ביחס אליהן מדובר לדעתי בקביעה שהיא מעל לכל ספק סביר. לעניין עקבה 12 הוכחה העובדה במאזן ההסתברויות ולעניין העקבות הנוספות, די לי בכך שלא נשללה התאמתן לשאר העקבות כדי לקבוע, שלא היו עקבות אחרות של אנשים אחרים בתא (אעיר שוב לעניין זה, כי נספח 4 לסיכומי ההגנה, יש בו כדי להראות שגם עקבות 7-11 דומות לעקבה שעל גבי האסלה, ואולם נוכח מסקנותיי דלעיל, אין לי צורך להתעמק בכך).

115. כאן המקום להתייחס לתיאוריה נוספת, למרבה הצער בלתי מבוססת אף היא, שהועלתה על ידי המאשימה פעמיים בסיכומיה. כוונתי לטענה ולפיה, הנאשם מסר, כך בשחזור " ... אני טיפסתי בכל מיני דרכים.. " (עמ' 179 לסיכומים), ובכך תולה המאשימה הסבר לסימנים שעל מיכל ההדחה והקיר המפריד. כאמור לעיל, הסבר זה נשלל לחלוטין ע"י אביעד ומכל מקום, אין הוא נותן הסבר לטביעת הנעל שעל גבי האסלה, שכאמור אינה תואמת לנעלי הנאשם. משכך, גם סברת המאשימה (בהמשך אותו עמוד) ולפיה הנאשם טיפס על האסלה כדי לצאת או כדי להסתכל נשללת!

116. המאשימה בסיכומיה, מאריכה בניתוח ה"כאוס" בזירה, בהעלמות כתמי דם מסוימים ואולי גם יצירתם של חדשים, עקבות שונות שלא נמצאו, נעליים התואמות להן ועוד ועוד. אלא

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפקוח)

שכל זה אינו מהווה הסבר להימצאות טביעת הנעל על גבי מכסה מושב האסלה! לזה אין בידי המאשימה הסבר סביר והגיוני ומשכך גם כל התיאוריה שאותה בנתה המאשימה קרסה. אוסיף ואומר, כי המאשימה עצמה מאשרת, כי טענות ההגנה על אודות מסלול יציאת הרוצח היא אחת האפשרויות, אלא שלטענתה היא פחות סבירה. לדעתי, ההפך הוא הנכון ואולם וגם אם נלך לשיטת המאשימה, האם אין די בכך כדי לקבוע שהנאשם הוכיח, כי קיים ספק סביר באשמתו? האם אין די בכך לזכותו ולו מחמת הספק?

ח. סימני הדם בתא השירותים השלישי

117. בין השאר, הורה אותנו כב' המשנה לנשיאה, השופט מלצר, להתייחס גם לעובדת הימצאותו של כתם דם של תאיר ז"ל על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים מס' 3.

118. עובדה זו, מסיבות שונות, לא הייתה ידועה בכל ההליך הקודם ונתגלתה רק במכתב ששלחה הפרקליטות לב"כ הנאשם ביום 17.01.19 ובו אישור (על בסיס חוו"ד של המעבדה הביולוגית במכון לרפואה משפטית מחודש ינואר 2019), כי כתם הדם של המנוחה, נמצא בסמוך לאחר הרצח, על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי.

יתר על כן, ד"ר מאיה פרוינד בעדותה לפנינו אישרה, כי בפרק המסקנות בחוות דעתה (ת/432 עמ' 21 סעיף 8) כללה בטעות את מוצג 35 (נייר טואלט מוכתם בדמה של המנוחה) כמתייחס לממצא שבתא 2 כשבפועל המוצג הנ"ל הינו כתמי דם על מתקן נייר הטואלט ובתא מספר 3 (ההדגשה בקו שלי – א"ק).

119. דומני ובזהירות המתבקשת, כי ראשית מדובר בכשל של ממש, וגם אם הדבר נעשה בתום לב, אין בכך כדי לגרוע מחומרתו של כשל זה! שנית, אין ספק שמדובר בממצא משמעותי, שמחייב אכן התייחסות ומענה לשאלה כיצד זה הגיע הדם של המנוחה למתקן נייר הטואלט שבתא מס' 3? והרי הנאשם שיחזר מסלול יציאה אל מעבר לדלת תא מספר 2.

120. זאת ועוד, במהלך המשפט החוזר העידו לפנינו שתי תלמידות, אידיט גוטמן ויאנה בנט, אשר שתיהן מסרו הודעות במשטרה בזמן אמת (נ/121 ו-נ/142).

מעדותן עולה בבירור, כי הן ראו על רצפת תא השירותים מס' 3 כתמי דם ולטענת אידיט אף מדובר בטביעות נעל (ראה עמ' 3913 ש' 30) וכן נייר טואלט בכמות גדולה, מגואל בדם, בתוך פח האשפה שם, וכן, כך על פי עדותה של אידיט, כתם דם על מתקן נייר הטואלט! עדות התואמת לחלוטין את תיקון חוות דעתה של ד"ר מאיה פרוינד.

121. אציין ואדגיש, כי נתתי אמון מלא, בעדויותיהן של אידית ויאנה, הן הותירו עלי רושם מהימן, עדותן הייתה ברורה, קוהרנטית והן לא נטו להגזים בתיאורי סרק.

אעיר לעניין זה, כי החקירות הנגדיות בענייני, לא שינו כהוא זה את עדותן, ודומה, ואומר זאת בזהירות הראויה, כי הטלת ספק בעדותן, ובמיוחד בעדותה של אידית בכל הקשור לטענתה, כי ראתה כתם דם על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי, לא הייתה ראויה.

עוד אעיר, כי אכן אידית, בלחץ החקירה הנגדית העידה בסוף, כי יכול והוסיפה את הפרט של כתם הדם על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי רק בעקבות שמועות ששמעה, אלא שעדותה ניתנה במשטרה כבר ביום 11.12.06 וכבר שם העידה שראתה כתמי דם על נייר הטואלט שנמצא על המתקן, (בתא השלישי) כאשר פרט זה לא היה ידוע כלל עד תחילת שנת 2019: **".. הלכתי עם חברה שלי. היא הייתה צריכה לשירותים. היא פתחה את התא הראשון, אני מתקנת, התא הראשון היה פתוח, היא לא נכנסה אליו. היא רצתה להיכנס לתא השני, הוא היה נעול. היא עברה לתא השלישי. הדלת הייתה פתוחה. יאנה בנט, ראינו ביחד שיש דם על הנייר, שנמצא על המתקן, והיה סימן על הרצפה של דם וכאילו מישהו דרך על זה. אנחנו הלכנו..."** (נ/121).

122. המאשימה, כך גם בסיכומיה, הטילה דופי, שמקורו לא ברור לי (למעט הנרטיב החוזר ונשנה בסיכומי המאשימה, כי עדים התומכים בגרסת המאשימה ניתן לסמוך לחלוטין על זיכרונם ואילו עדים אשר יש בעדותם כדי לכרסם בגרסת המאשימה, סובלים מזיכרון לקוי, מהשלמת פרטים מאוחרים ועוד ועוד), בעדותן של אידית ויאנה וכינתה אותן "עדויות מבולבלות". כאמור לעיל, כולנו נוכחנו בעדותן של אידית ויאנה ויקשה עד מאוד לייחס להן "עדויות מבולבלות", ומדוע החליטה המאשימה, כי עדותן מבולבלת? על שום מה שהעידה אחת בשם רנטה גולדברג שעדותה במזכר הוגשה בהסכמה? בכל הכבוד הראוי, עדותה של רנטה הינה עדות שמועה ובצדק ויתר עליה הסנגור, מה גם שאף רנטה מאשרת, שתא 2 היה סגור ובעובדה שלא היה דם מחוץ לתא, אין וכאמור לעיל, דבר וחצי דבר.

123. סיכום ביניים נוסף עד כה –

- א. הוכח ברמה הדרושה, כי כל טביעות הנעל כפי שהתייחסתי אליהן לעיל הינן אכן טביעות נעל, או חלקי טביעות נעל, ולא הוטבעו על ידי "מחלף אלמוני" כלשהו.
- ב. כל טביעות הנעל שבמחלוקת נחזות להיות ברמת סבירות גבוהה במידה כזו או אחרת כטביעות, שנוצרו על ידי אותה נעל.
- ג. קיים מסלול יציאה ברור מהתא, של טביעות נעל על מכסה האסלה, על מיכל ההדחה (הניאגרה) ועל הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3.

- ד. נראו כתמי דם, ומעין טביעות נעל, או מריחות דם על רצפת תא השירותים מספר 3.
- ה. נמצאו כתמי דם של תאיר ז"ל על גבי מתקן נייר הטואלט שבתא מספר 3.

124. מסקנות אלו מיייתרות בהכרח את השאלה הנוספת, לגבי מועד זליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, שכן לא נמצאה כל ראיה, שמי שהטביע עקבה זו, כמו גם את האחרות, היה מישוהו מהמחלצים, השוטרים, אנשי מד"א, או זק"א. כמפורט לעיל, עדותם של כל אלו, נסרקה במסרקות של ברזל, וניתן לקבוע וכאמור, מעל לכל ספק סביר, שאיש מהם (למעט אנשי מד"א ודריכת רגל בכניסה לתא של ראובן ארבל) לא נכנס לתא. בוודאי שניתן גם לקבוע, שאיש מהם לא דרך על מכסה האסלה (כאמור אין בכך גם כל היגיון), איש מהם לא טיפס על מיכל ההדחה ואיש מהם לא טיפס על הקיר המפריד שבין תא 2 לתא 3.

125. חרף האמור לעיל, ועל מנת להסיר כל ספק, אדון בפרק הבא, גם בשאלת היתכנות זליגת הדם על גבי העקבה שעל האסלה 5 שעות לאחר מועד הרצח המשוער.

ט. מועד זליגת הדם על העקבה שעל האסלה

126. כאמור לעיל, ליבת המחלוקת והסיבה העיקרית לפתיחתו של המשפט החוזר נעוצה בעקבת הנעל, שעל מכסה האסלה שעל גביה נראתה זליגת דם.

127. לצורך המשך הדיון, חשוב להביא את רקע הדברים וכדלהלן. בסוף חודש מאי 2020 במהלך הרצאת "זום" של מי המשמש כיום כמנהל המכון לרפואה משפטית, ד"ר חן קוגל (להלן-ד"ר קוגל), לפני סטודנטים של שנה ב' בפקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל אביב ולשאלת אחד המשתתפים, אמר ד"ר קוגל, כי אם הדימום שנגרם לגופה הוא "חיצוני", אזי לא יזוב ממנה דם אם יזיזו אותה לאחר מספר שעות. כשנשאל אם הדבר נכון גם למקרה תאיר ראדה ז"ל, סירב ד"ר קוגל להתייחס באופן ספציפי, אך השיב באופן כללי, כי ניתן להסיק מכך מסקנות גם לאותה פרשה (ת/499). לימים הסתבר, כי אותה הרצאה הוקלטה ועוררה הדים רבים, שהביאו, בין היתר וסופו של יום, להחלטת כבי' השופט מלצר.

128. לטענת ההגנה, לא ייתכן ש"מחלץ אלמוני" הטביע את טביעת הנעל שעל מכסה האסלה, שכן נזילת דם מגופה לאחר פרק זמן של כ-5 שעות (ממועד המוות המשוער ועד למועד מציאת הגופה) כלל איננה אפשרית ומשאין חולק, כי העקבה הוטבעה

לפני שדם המנוחה זלג עליה, הרי שזו נוצרה בהכרח על ידי הרוצח, שאינו הנאשם שלפנינו וזאת משאין התאמה בין העקבה לבין נעלי ה"סלמנדר" שנעל.

129. מנגד טוענת המאשימה, כי פעולות הפרמדיקים, לרבות הדבקת ארבע מדבקות ה-ECG לשם חיבור המנוחה ל"מוניטור", יכולות היו להביא לזליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, אף מספר שעות לאחר ביצוע הרצח וכי קיימת אפשרות שכמות דם מסוימת נשארה לחה גם באחד מקפלי בגדיה של המנוחה או בשיער ראשה, כך שעם הזזת הגופה, על ידי הפרמדיקים, זלג הדם מגופתה או מבגדיה או משיערה של המנוחה אל מכסה האסלה וממילא גם על טביעת הנעל.

יוער כבר עתה לעניין זה, כי סופו של יום לא עמדה המאשימה על טענתה בדבר היתכנות של זליגת דם מהגופה ישירות על גבי העקבה וטענה, כי דם נקווה בקפל של המעיל ומשם זלג על גבי העקבה ועל כך להלן.

130. לעניין זה נשמעה מטעם ההגנה עדותו של ד"ר קוגל ומטעם המאשימה נשמעה עדותו של פרופ' Markus Rothschild (להלן: "פרופ' רוטשילד"), ראש המכון לרפואה משפטית בבית החולים האוניברסיטאי בקלן, גרמניה.

131. יוער גם, כי מר פול קיש שהובא כמומחה מטעם ההגנה, לעניין כתמי דם, נחקר על ידי ב"כ המאשימה באשר לאפשרות זו. להלן אתייחס לתוכן חוות הדעת המומחים הרפואיים הנ"ל באשר לסוגיית זליגת הדם.

132. אעיר כבר כאן, טרם ניתוח עדויות המומחים, כמפורט לעיל, כי המאשימה בפתח סיכומיה לעניין זה (עמ' 518) טענה, כי "תחום הרפואה המשפטית אינו רלוונטי לסוגיה זו" האומנם? ומדוע אם כן פנתה המאשימה לפרופ' רוטשילד מטעמה בעניין זה? ומדוע על כך נסוב השיח בטיעוני הצדדים לעניין המשפט החוזר? זאת ועוד, המאשימה טוענת, כי מדובר במומחיות של מומחה זירה אלא, שאיש ממומחי הזירה שהעיד לפנינו לא נתן דעתו כלל לסוגיה זו. כך לגבי אפיון הכתם (עמ' 518 לסיכומים) שעל גבי העקבה שעל מכסה האסלה מנסה המאשימה לשכנע בסיכומיה, כי מדובר "בדם שנזל בחלקו העליון של מכסה האסלה והתקדם בצורה טבעית..." וזאת מניין לנו? כלום מומחי זירה אנו? כלום מומחה זירה העיד לפנינו על כך? כלום אין בתיאוריות אלו משום שינוי חזית? המאשימה ממשיכה ובעמ' 520 לסיכומיה טוענת לשני מנחים שהיו של המנוחה. מנח ב', בו היא נמצאה ומנח א' קודם לכן, ושוב דבר מזה לא נשמע בעדויות לפנינו; איש מן המומחים לא נשאל על כך ומדובר בתיאוריה

הניתנת להפרכה ולסתירה. כך למשל יכול שמנחי א' ו-ב' (ככל שהיו כאלה) היו במהלך המאבק שהיה בתא (והיה מאבק!) או במהלך הנחת הגופה על ידי הרוצח על מושב האסלה שאז תחילה גררו אותה למנח א' ואח"כ למנח ב', ואולי גם ג' ו-ד'? כיצד נדע? ואולי במהלך הנחת הגופה, הניח הרוצח רגלו על האסלה על מנת להקל עליו למשוך את הגופה אל מעל האסלה? ואולי במהלך זה או מיד לאחריו זרם הדם מגרונה של המנוחה וכיסה את העקבה, ואם אשתמש בלשונה של המאשימה (בעמ' 541 וכדי להרשיע את הנאשם!), לפיכך, לא מן הנמנע ואף סביר להניח, כי במהלך הנחת הגופה/המאבק, דרך הרוצח על מושב האסלה ומיד לאחר מכן זלג הדם "... או כל מצב סביר והגיוני אחר בזירה כאוטית כל כך". ואולי תוך כדי טיפוס של הרוצח עת הרים את רגלו הימנית (בהנחה שזו השמאלית הטביעה את העקבה על גבי מכסה האסלה) נתן הרוצח דחיפה לראשה של המנוחה שהיה שעון, כך לטענת המאשימה במנח א' על גבי מיכל הניאגרה, ובכך גרם הן לזליגת הדם, והן להטחת ראשה של המנוחה אל עבר הקיר שבין תא 2 לתא 3?

10. חוות דעתו של מומחה ההגנה ד"ר חן קוגל – נ/113

133. בחוות דעת זו התבקש ד"ר חן קוגל לדון בשלוש סוגיות עיקריות:

- א. כיוון תנועת החיתוך שגרמה לפצעים בצווארה של המנוחה.
- ב. איפיון סוג הלהב שגרם לחתכים בגופת המנוחה.
- ג. התכנות נזילת דם מגופת המנוחה לאחר שנמצאה.

בשלב זה, אתייחס אך ורק לסוגיית זליגת הדם הרלוונטית לפרק זה בהכרעת הדין. ד"ר קוגל התבקש לענות האם ייתכן, כי מגופת המנוחה זלג דם לאחר שנמצאה, כחמש שעות לאחר מותה. דהיינו, האם כתם הדם שכיסה את עקבת הנעל שעל מכסה האסלה נגרם בסמוך למותה או, שמא יכול היה להיגרם גם לאחר מציאת הגופה. עוד נתבקש ד"ר קוגל להשיב האם תזוזה קלה של גופת המנוחה, לאחר שנמצאה, יכולה הייתה לגרום לנזילת דם מפצעה.

134. לאחר שסקר את האפשרויות השונות לזליגת דם מגופה לאחר המוות, בדק ד"ר קוגל האם וכיצד אפשרויות אלה (כמפורט בעמ' 29-30 סעיפים 1-10 לחוו"ד) רלוונטיות לענייננו. מסקנותיו הינן כאמור בסעיף 31 לחוות הדעת וכדלקמן:

"1. כמות הדם שנותרה בגופת המנוחה לאחר שדיממה למוות היא מועטה.

2. על פי תנוחת המנוחה בתוך תא השירותים, כפי שנמצאה, היקוות הדם בגופה (כתמי המוות) הייתה אמורה להיות בפלג גופה התחתון (הגפיים התחתונים וייתכן גם החלק התחתון של הגב).

3. פציעתה של המנוחה בצוואר הייתה גבוהה ומרוחקת בהרבה ממיקום כתמי המוות, ולכן בהיעדר לחץ דם, ובשל מיעוט הדם ומיקום כתמי המוות בפלג הגוף התחתון של המנוחה, לא הייתה אפשרות שמהפצע בצוואר יזלוג דם לאחר המוות באופן ספונטני.

4. היות שאיבוד הדם במקרה זה היה חיצוני, הרי שכדי שדם יזלוג מהגופה חמש שעות לאחר מותה, היה צורך בתזוזה משמעותית מאוד שלה, עד שמפלס הדם בגופה יהיה באותו גובה של כלי הדם החתוכים בצוואר.

5. אם הגופה לא הוזזה באופן משמעותי מאוד בתוך תא השירותים לאחר מציאתה, כי אז לא יתכן שגופת המנוחה דיממה בתוך התא, לאחר שנמצאה כחמש שעות מאז מותה. לפיכך, כתם הדם על מכסה האסלה היה יכול להיווצר לא מאוחר יותר מדקות ספורות לאחר המוות".

135. אוסיף ואציין, כי גם חקירתו הנגדית הארוכה, שלהלן אדרש לה, לא שינתה דבר וחצי דבר ממסקנתו זו של ד"ר קוגל ולמעט רמיזות, לא ראויות, מצד הפרקליטות ביחס לתום ליבו ואפילו ליושרתו של ד"ר קוגל, לא היה דבר רלוונטי נוסף לעניין הקביעה הברורה של ד"ר קוגל לעניין אפשרות זליגת הדם.

אציין עוד, כי באת כוח הפרקליטות אף רמזה במפורש כאילו, כביכול, לד"ר קוגל הייתה הכרות מוקדמת עם אותו סטודנט, אשר שאל בהרצאה על אודות זליגת הדם וכאילו, כביכול ד"ר קוגל "הזמין" שאלה זו. ראו פרוטוקול הדיון מיום 6.4.22 בעניין זה דומה, כי הפרוטוקול מדבר בעד עצמו ומשום כבודה של הפרקליטה, לא אפרט מעבר לאמור.

ט2. חוות דעתו של מומחה המאשימה פרופ' רוטשילד ת/522

136. פרופ' רוטשילד התבקש לענות בהתחשב בנתונים מתוך דו"ח הניתחה שלאחר המוות ומהזירה, כמות הדם על טביעת הנעל ופעולותיהם של הפרמדיקים, האם אפשרי שהדם על טביעת הנעל זלג עליה לאחר גילוי הגופה?

פרופ' רוטשילד השיב: "לדעתי אפשרי שהדם על טביעת הנעל הגיע לשם לאחר גילוי הגופה 5 שעות לאחר המוות, למשל עקב פעולות הפרמדיקים..."

את כמות הדם על טביעת הנעל ניתן להעריך באופן גס בלבד. להערכתי מדובר ב-5 עד 10 מיליליטרים של דם בקירוב, אשר הגיעו על גבי טביעת הנעל של מושב האסלה.

לדעתי בהחלט מתקבל על הדעת שכמות כזו של דם שהיה עדיין נוזלי נאגר/נלכד בקפלי הבגדים ובבד. הזזת הגופה יכולה היתה לגרום לתזוזת הבגדים וגם ללחץ מסויים על הבד ולגרום עקב כך לדם לטפטף או אף לזלוג מהבגדים על גבי מושב האסלה, ולגרום לכתם דם כפי שרואים בתמונה MG_6887 הזזת הגופה ו/או הבגדים היתה צריכה להיות משמעותית מספיק כדי לגרום לתנועת בד מבגדים ולגרום לו לנזול או לזרום על מושב האסלה. לדעתי תנועה משמעותית מסוג זה יכולה היתה להתרחש כאשר הפרמדיקים הצמידו 2 רפידות אק"ג בכתפיים. כפי שנראה בתמונות מהזירה, גופת הנערה היתה מסובבת על צידה הימני כאשר אזורי הכתפיים מלפנים ומאחור היו מכוסים לחלוטין בבגדים. הצמדת רפידות אק"ג לעור שבאזורי הכתפיים חייב היה לגרום לפחות לתזוזה מסוימת של הבגדים. והמידע שאחד הפרמדיקים ביצע בדיקה יסודית של הגופה גם הוא מצביע על כך שאמורה הייתה להיות תזוזה של הגופה או לפחות של הבגדים, דבר שלדעתי היה בו די כדי להניע כמות מספיקה של דם מהבגדים באופן שיגרום לכתם הדם על טביעת הנעל".

137. אסטה לרגע קל מניחוח חוות דעתו של פרופ' רוטשילד ואעבור לניתוח עדותו של מומחה ההגנה פול קיש (להלן: "קיש"), מומחה לבדיקת ראיות פיזיקליות וצורות/תבניות כתמי דם. קיש התבקש להתייחס למצב הדלת במועד הרצח. בחוות דעתו (נ/149) קבע קיש שדלת התא הייתה סגורה במהלך הרצח וזאת בסתירה לשחזורו של הנאשם, אולם לכך אדרש בהמשך. לענייננו עתה וכמפורט לעיל, ב"כ המאשימה שאלה את קיש בחקירתו הנגדית, על האפשרות שדם נאגר/נלכד בקפלים או ב"קפוציון" של מעיל המנוחה במשך חמש שעות ולאחר מכן כשהועברה המנוחה, זרם הדם מהקפלים/קפוציון אל מכסה מושב האסלה וכיסה את טביעת הנעל.

קיש השיב, כי לדעתו "תזה" זו אינה סבירה, זאת בעיקר בשל מאפייני כתם הדם שכיסה את הטביעה שעל מכסה מושב האסלה המצביעים על כך, שהדם הגיע אל מכסה מושב האסלה בעודו טרי ובמצב נוזלי. עוד הוסיף קיש, כי לדעתו דם שנלכד במשך חמש שעות בבגד, אמור להיות צמיגי במרקם הדומה "לגילי". לפיכך, כתם הדם שכיסה את טביעת הנעל שעל מכסה מושב האסלה לא הגיע מבגדי המנוחה לאחר שנלכד במשך חמש שעות בבגדיה:

"העד, מר פ. קיש: אם הבסיס היה 5 שעות מאוחר יותר, הדם נקווה במשך 5 שעות. הבסיס של ההיקוות שנקרש היה למשך 5 שעות, נוצר דפוס של זרימה, חשש שמבוסס על כמות הדם הקינטי על המעיל בצורה שאני לא יודע איך והגורם הנוסף שהדם היה נקרש בצורה של היקוות על המעיל והוא היה נקרש שעות לפני כן, הוא היה נקרש ונשאר בצורה של היקוות בזמן של בין 3 ל-15 דקות ואני לא רואה זרימה של קרישה על מכסה האסלה. זה לא כל כך מתקבל על הדעת" (תורגם מאנגלית 34: 38: 02) (עמ' 4833 ש' 6-12).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ובהמשך:

"כב' השופט ד. צרפתי: אדוני רוצה. הייתי מבקש לשאול את העד, האם מדבריו אפשר ללמוד שהמסקנה שלו שהדם שרואים אותו על האסלה, הוא טרי? היינו שהוא זרם אחרי שאנשי הרפואה נכנסו.

עו"ד גב' מ. חן רוזנפלד: או בסמוך לצילום התמונה, זה הכי מדויק. העד, מר פ. קיש: לא, הדם היה זרם קרוב יותר לזמן של מותה (תורגם מאנגלית 39: 48: 02) (עמ' 4835 ש' 31-26).

וכן:

"ש: אז אם יש לי דם שנצבר בכמות של נגיף, 50 מיליליטר שנאגר בגלל הזרימה הגדולה של הרצח והוא נמצא במקום שבגלל הכפלים (הטעות במקור-א"ק) ובגלל סוג הבד ששני במחלוקת, אז אמנם מדובר בכמות יחסית קטנה ביחס לרצפה, אבל עכשיו אני מוסיף עוד נתון וזה יחס שטח פנים נפח קטן, סליחה כבודכם. אני מצטער. של נפח גדול, כבודכם סליחה. יש נפח גדול אבל שטח פנים של אותו צבר, קודם כל אני אלך אחורה. השטח שנוגע עם אוויר הוא מאוד קטן. במצב כזה, הדם או חלק מאותו דם, לא כל הדם, יכול להישאר במצב נוזלי גם חמש שעות אחרי שהוא יצא מהגוף של האדם?

העד, מר פ. קיש: (עונה בשפה האנגלית 26: 03: 03)

תרגום התשובה לעברית: אם זה יהיה קרוש את תראי סימנים של קרישה בזרימה. זה היפותטי זה לא עובד (תורגם מאנגלית ביום 3.5.22) (עמ' 4838 ש' 28 – עמ' 4839 ש' 6).

138. יוער ויודגש, כי חוות דעתו של פול קיש, לא התייחסה כלל לסוגיה זו, ושאלות ב"כ המאשימה בחקירה הנגדית, הפתיעו את הסניגור, אשר התנגד להם. חרף זאת ושעה שב"כ המאשימה טענו שמדובר במומחה בעל שם עולמי, לעניין זה, ומתוך רצוננו להגיע לחקר האמת, התרנו שאלות אלו. כפי שראינו לעיל, פול קיש, שלל לחלוטין את האפשרות, שהדם שנראה על גבי העקבה מקורו בדם שיצא מגופת המנוחה בסמוך לאחר הרצח, נאגר בקפל כלשהו וזלג שוב אחרי 5 שעות.

139. בעקבות תשובתו זו של קיש וכן בעקבות עדותם של הפרמדיקים שממנה עולה, שלא בוצעה בדיקה יסודית לגופה, פנתה המאשימה שוב לפרופ' רוטשילד על מנת שיתייחס לסוגיות הנ"ל. עוד ביקשה את התייחסותו להרכב בד המעיל שלבשה המנוחה בהתאם לתווית המעיל. להלן התייחסותו של פרופ' רוטשילד כפי שהובאה בחוות דעתו המשלימה מיום 20.05.22 (ת/522): אשר להשפעת הרכב הבד של המעיל לגבי האפשרות שהדם נלכד בקפלי הבגד ובתוך חומר הטקסטיל השיב המומחה, כי אין לו ידע מיוחד על ההשפעה שיש להרכב הבד של בגד ועל יכולתו לשמור דם בכל דרך שהיא. אך הוסיף, כי "אין זה משנה מאיזה חומר עשוי המעיל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אם החומר מסוגל להפוך לספוג ומוכתם בנוזל דמי, אזי ניתן יהיה לסחוט את הנוזל הדמי הזה החוצה בעת שמתעסקים בבגד שעל הגופה".

אשר לעדותו של קיש, הסכים פרופ' רוטשילד עם דעתו, שאכן כתם הדם שכיסה את טביעת הנעל שעל מכסה מושב האסלה היה נוזלי. אך הסכים חלקית עם דעתו של מר קיש לפיה, דם יהפוך להיות צמיג לאחר זמן מה. לטענתו: "תהליך זה תלוי בגורמים שונים, כפי שכבר צוין בחוות דעת המומחה שניתנה על ידי מיום 28.12.2020. דם שנאגר על גבי משטח יהפוך מהר יותר לצמיג כאשר אינו מכוסה, לעומת דם שנאגר וכוסה בדבר מה, למשל חומר הטקסטיל של קפל. ודם ספוג במעיל/ז'קט עם חומר מילוי, יישאר במצב נוזלי למשך זמן ארוך בהרבה מאשר דם על משטח. יתר על כן, שלולית דם שנמצאת בקפל של מעיל/ז'קט מתחילה להתייבש על פני משטח האגירה ועדיין נשארת נוזלית מתחתיו. תזוזה של חלק של הבגד יכולה לגרום לשבירת המשטח המיובש ולאפשר לדם הנוזלי לזרום החוצה מתוך משטח האגירה.

לפי דעתו, אפשר שהדם יישאר נוזלי לאחר חמש שעות, אם הוא ספוג בתוך מעיל/ז'קט או נמצא במשטח אגירה המכוסה בקפלים".

אשר לעדות הפרמדיקים השיב פרופ' רוטשילד בחוות-דעתו המשלימה, כי "ביסודו של דבר ככל שגופת המנוח מוזזת יותר, כך גדל הסיכוי שניתן יהיה לגייס דם שיגייח מהבגדים ויגיע אל מכסה מושב האסלה. בהינתן העדות האחרונה של הפרמדיקים, רק הצמדת ארבע רפידות אק"ג היא רלוונטית לגבי גיוס אפשרי של דם. אין זה סביר שנגיעה עדינה בפצע תגרום לכמות משמעותית של דם לזרום מן הגופה.

מהתמונות אנו יודעים, כי שתיים מרפידות האק"ג הוצמדו לעור הבטן התחתונה, ממש מעל חגורת המותניים של המכנסיים. הצמדת שתי רפידות אק"ג אלו אמורה הייתה להתבצע ללא תזוזה משמעותית של הגופה. ואולם, הצמדת רפידות האק"ג לכתפיים אמורה להיות כרוכה במאמץ רב יותר, הואיל וגופתה של המנוחה הייתה לבושה ושרויה בתנוחה מעוותת מאוד על גבי מושב האסלה. מלבד המידע שנמסר לבקשת פרקליטות המדינה בדצמבר 2020, לפיו שתי רפידות האק"ג העליונות הוצמדו לכתפי המנוחה, לא נמסר לי מידע נוסף על מיקומן המדויק של רפידות אלה. לא ברור לי האם שתי רפידות האק"ג העליונות היו מוצמדות לכתפיים הקדמיות או האחוריות.

הצמדת רפידות אק"ג לעור בשתי הכתפיים הקדמיות, הייתה גורמת לתזוזה ניכרת לגופה, הואיל וגופת המנוחה הייתה מעוותת כאשר חזית בית החזה מופנית לקיר תא השירותים. רק על ידי נגיעה בבגדים ומשיכתם, ניתן היה להצמיד את רפידות האק"ג לשם. לפי דעתי, תזוזות אלה של הבגדים היו מספיקות כדי לגייס כמות משמעותית של דם הלכוד בתוך החומר של המעיל/הז'קט, כך שתכסה חלקית את טביעת הנעל שעל מכסה מושב האסלה. הצמדת רפידות אק"ג לעור בכתפיים האחוריות הייתה גורמת לתזוזה דומה של הגופה, שכן

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

די להצמיד את רפידות האק"ג לכתפיים האחוריות, הפרמדיק שפעל צריך היה להרים שלוש שכבות של ביגוד (מעיל/ז'קט אחד, שתי חולצות טריקו [דוח נתיחה שלאחר המוות, עמ' 2 מס' 1.א, ב, ג]), או לשים את זרועותיו מתחת לבגדים כדי להגיע לאזורי בכתפיים. החלק שאמור היה להיות קשה במיוחד, היה להגיע לחלק האחורי של הכתף הימנית. לפי דעתי, גם פעולה זו של הצמדת שתי רפידות אק"ג הייתה אמורה לגרום לתזוזה וסחיטה ניכרת של הבגדים, כדי לגייס די דם שיכסה חלקית את טביעת הנעל. ניתן להניח כי הפרמדיקים הצמידו רפידת אק"ג אחת בלבד בכל פעם, ולכן מן ההכרח שתזוזות אלה שנגרמו לבגדים התרחשו פעמיים (כתף ימין, כתף שמאל)".

עדותו של פרופ' רוטשילד בבית המשפט

140. פרופ' רוטשילד הובא כאמור כעד הזמה. בחקירתו הנגדית אישר פרופ' רוטשילד, שבשתי חוות הדעת מטעמו דיבר על אפשרות של יציאת דם מהבגדים ולא מהגופה; (עמ' 5148 ש' 12). בהתאם נשאל פרופ' רוטשילד על שתי האפשרויות בהתאם לחוות הדעת. האחת, דם שנשאר 5 שעות בקפל המעיל והשנייה, סחיטת הבגד. פרופ' רוטשילד הסביר שכנראה לא השתמש במינוח הנכון, שכן אנגלית אינה שפת האם שלו וכי השתמש בפועל "סחיטה" לתיאור פעולה של לחיצה עם אגרוף היד על הבגד "אני נאחז בבגדים ואני מושך אותם למעלה" (עמ' 5185 ש' 22).

141. כאמור, בהתאם לחוות דעתו של פרופ' רוטשילד הרי שהדבקת מדבקות הא.ק.ג. יכולה היתה לגרום להורדת הדם מהבגדים, לכן נשאל בחקירתו הנגדית האם האפשרות היחידה היא אך ורק כאשר ההדבקה הייתה באזור האחורי של הכתפיים? פרופ' רוטשילד השיב: "אבל ייתכן מבחינה תיאורטית שגם הדבקת מדבקות הא.ק.ג לחלק הקדמי יגרמו מספיק תנועה לבגדים שדם יזרום מהם" (עמ' 5188 ש' 26-27).

142. לטענת פרופ' רוטשילד, לא ניתן לחבר את מדבקות הא.ק.ג בלי ללחוץ או לגעת בבגדים "בתנוחה המעוותת הזאת חייב להיות איזשהו לחץ על הבגדים" (עמ' 5190, ש' 26). אלא שבמהלך חקירתו הנגדית התברר, שעובדות מהותיות בתיק לא היו ידועות לו טרם כתיבת חוות הדעת וכי יש בהן לשנות לחלוטין את חוות דעתו וכדלהלן:
כך, עדותו של צבי נבו, אשר מפאת חשיבותה תובא להלן:
"עו"ד י. הלוי: ... הוא אמר "נתבקשנו למינימום תנועה ונגיעה בזירה ולא להזיז את הגופה".

העד, מר צ. נבו: לא להזיז אמרתי.
כב' הש' א. קולה: גם הוא אמר את זה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העד, מר צ. נבו: לא להזיז לא לגעת בכלום.
עו"ד י. הלוי: ואתה וגם אייל בהתאם לזה לא הזזתם את הגופה.
העד, מר צ. נבו: נכון.
עו"ד י. הלוי: או קיי, לכן גם בהדבקות המדבקות היית עדין ביותר.
העד, מר צ. נבו: נכון" (עמ' 740 ש' 15-23).

פרופ' רוטשילד אישר שעדות זו לא הובאה בפניו! ב"כ הנאשם הפנה עוד להמשך עדותו של נבו:

"עו"ד מרציאנו: אתה אמרת לנו מקודם שהמנוחה הייתה לבושה עם מעיל אז איך אתה בעצם, העד, מר צ. נבו: הייתי צריך להסיט טיפה את החולצה ואת השער בשביל להדביק, אי אפשר להדביק על חולצה זה לא עובר אז אני מסיט טיפה עם היד, מדביק, מסיט טיפה עם היד ומדביק ואותו כנ"ל למטה" (עמ' 732, ש' 19-21).

ושוב הסכים פרופ' רוטשילד שגם עדות זו לא הייתה בפניו. לפיכך, ביקש ב"כ הנאשם מהמומחה שיסכים איתו שהסיכוי אפילו התאורטי היה נמוך ביותר שייצא דם מהבגדים, קלוש?
פרופ' רוטשילד השיב: "כן אני מסכים" (עמ' 5192, ש' 33).

143. ובהמשך עדותו של פרופ' רוטשילד:

"עו"ד י. הלוי: אני מצטט לך מעדות הפרמדיק, הוא אמר בעמוד 1053 ש' 9-5 כך, היא לא עברה הפשטה על ידינו, לא הפשטנו אותה, לא היה טעם להזיז איזה הצדקה להזיז אותה זה גם הפרקליטות לא אמרה לך נכון?
מתורגמן: זה נכון.

עו"ד י. הלוי: האם כששמעת את הדברים האלה עכשיו שאמר הפרמדיק שלא הפשטנו אותה וגם לא הרגשנו צורך והצדקה להפשיט אותה האם אני צודק שזה הופך את הסיכוי התיאורטי שירד דם מהבגדים לאפס? שדם ייצא מהבגדים.
מתורגמן: כן, זה אכן נכון, הסיכוי שדם ינזול מהבגדים פוחת פוחת."

144. ובהמשך עדותו בנוגע לאפשרות נזילת דם מהשיער:

"עו"ד י. הלוי: אני רוצה להקריא לך עכשיו מהעדות של אדם שהגיע לפנות את הגופה ודיבר על מצב השיער שלה כשהיא הייתה על יריעת הניילון, מפנה להודעה של אוהד רינגר נ/122

עמוד 7 ש' 153-170, הוא אומר, היה לה דם קרוש על השיער, אני מפנה לעוד אדם שבה לפנות את הגופה יחד עם הקודם, הודעת יהודה לייבוביץ נ/109 עמוד 5 ש' 110-100, הוא אומר, לא היה דם נוזלי שאני זוכר אני חושב שהיה דם קרוש על השערות ובצוואר, עו"ד מ. חן רוזנפלד: וזה 13 שעות ויותר אחרי הרצח.

עו"ד י. הלוי: וזה 13 שעות ויותר אחרי הרצח, או קיי, את העובדות האלה גם לא ידעת מהפרקליטות נכון, לא אמרו לך? נכון? מתורגמן: זה נכון.

עו"ד י. הלוי: יופי, יש לנו לא ידעת שהפרמדיק שטיפל 5 שעות אחרי המוות בגופה, אמר שהוא ראה דם קרוש בשיער, וגם כמה שעות אחרי זה האנשים שטיפלו בגופה על הניילון מחוץ הם אמרו אותו דבר, אם הייתי יודע את העדויות האלה אתה יכול לאשר לי שבכלל לא היית מדבר ומזכיר את האפשרות שנוזל לה דם מהשיער על הניילון? מתורגמן: דם קרוש לא נוזל ואם הייתי יודע את העובדות האלה הייתי חוקר את זה יותר בהרחבה.

עו"ד י. הלוי: כן, אני מציע לך שאם היית יודע את העובדות האלה בכלל לא היית מזכיר את השיער כאופציה תיאורטית אפילו להורדת דם האם אני צודק? שינוזל דם מהשיער. מתורגמן: אני מסכים שבהנחה שכל הדם בשיער היה קרוש זה לא היה נוזל" (עמ' 5197, ש' 1-21).

145. עוד הופנה פרופ' רוטשילד בחקירתו הנגדית לתמונות הזירה 94 ו-102 (ת/67) בהן נראה סימן עגול על העור של אחת המדבקות העליונות שהודבקו באזור הכתפיים: "עו"ד י. הלוי: אני אומר לך שהיה קל להדביק את זה במקום הזה את המדבקה במקום הזה, אני אומר לך שלפי התצלום היה קל להדביק את זה ולא היה צריך להזיז בצורה משמעותית את הגופה או את הבגד שלה, האם אתה מסכים אתי, האם אני צודק? מתורגמן: כן, לא צריך הרבה תנועה או תנועה לגופה או לבגדים" (עמ' 5201, ש' 8-12).

סיכום לעניין מועד זליגת הדם

146. סיכום עדותם של פרופ' רוטשילד, ד"ר קוגל וקיש מעלה, כי הגם שקבעתי שאין היתכנות שמחלץ, שוטר או איש מד"א כלשהו הטביע את העקבות (לרבות כמובן העקבה שעל מכסה האסלה) הרי, שגם אם נצא מנקודת הנחה שישנו "מחלץ אלמוני" הרי שהתזה ולפיה, דם זלג על העקבה בחלוף 5 שעות – אינה סבירה לחלוטין, כקביעתו הנחרצת של ד"ר קוגל: "עו"ד י. הלוי: מה אתה יכול לספר על האפשרות שהתייחסת אליה אפשרות של זליגת הדם שיצאה מגופת המנוחה וכיסה על עקבת הנעל שעל האסלה, מה אתה יכול לומר על האפשרות שהוא זלג כחמש שעות אחרי מותה?

העד, ד"ר חן קוגל: אני יכול לומר בצורה די נחרצת פסקנית שהדם לא זרם חמש שעות אחרי המוות" (עמ' 4189, ש' 12-17).

ובהמשך עדותו –

"לא יכול לזלוג דם מהגופה באופן אקטיבי או פסיבי בצורה הזאת, אין אפשרות כזאת שזה יקרה, זה יכול לקרות כמו שאמרתי בדקות הראשונות לאחר המוות בגלל שעדיין יש ניקוז מתוך דם שנשאר בכלי דם, לאחר חמש שעות אין דרך בגופה הספציפית של המנוחה הזאת שזה יקרה" (עמ' 4191, ש' 9-12).

וביחס לפעולות הפרמדיקים –

"אלו לא פעולות מספיק משמעותיות כדי לגרום לתזוזה כל כך גדולה לשינוי מפלס הדם שהצטבר למטה באזור הגפיים התחתונות של המנוחה, בשביל לעשות נזילה של גם במקרה שלפנינו היה צריך להזיז את המנוחה תזוזה מאד משמעותית כמו להשכיב אותה לדוגמה ואפילו מעבר להרים את רגליה בצורה מסוימת" (עמ' 4191, ש' 18-22).

147. יוער שוב, כי פול קיש שלל לחלוטין אפשרות שהדם שזלג היה דם שנצבר בקפל מעיל או במקום אחר, וגם פרופ' רוטשילד אישר לבסוף שנוכח התנהגות החובשים בזירה, הרי שהסבירות ולפיה זלג דם מהשיער או מהבגד הופכת להיות פחות ופחות סבירה.

148. המאשימה בסיכומיה מאריכה לטעון, כי האפשרות הסבירה ביותר היא היקוות דם בבגדי המנוחה "כגון באחד מכפלי המעיל... (הטעות במקור א"ק) ולאחר גילוי הגופה בשל נגיעה קלה בבגדים...." בכל הכבוד הראוי, קיימת וכמפורט לעיל אפשרות אחרת סבירה לא פחות ואף משתלבת היטב עם השכל הישר ולפיה, הדם זלג מיד לאחר ביצוע הרצח! המאשימה מאריכה לטעון, כי ניתן לראות בתמונות ש"במעיל של המנוחה נוצרו כפלים..." (עמ' 525 ש' ראשונה ושוב הטעות במקור – א"ק) לשם כך, מפנה המאשימה לתמונות שונות (ושוב לשכל הישר...) אלא שבכל הכבוד הראוי, דבר מזה לא הוצג בבית המשפט. המומחה לא אומת ולא עומת עם הנחות אלו, וקשה להתייחס אליהן עתה בסיכומים. מה גם שלא נערך ניסוי כלשהו על ידי המאשימה כגון הטבלת המעיל בדם ובדיקת כמות הדם שנשאר בקפלים, אם בכלל, או כל בדיקה מדעית קבילה אחרת. לעניין זה ובאותו עמוד (528) מציינת המאשימה ומפנה לעדותו של פרופ' רוטשילד, כי "תנועה של דם לאחר מוות היא דבר שקורה חדשות לבקרים..." אלא שאיש לא חלק על כך, הדבר מותנה במיקום הפגיעה ובכמות הדם שנשארה בגוף. כל שנטען ונאמר הוא, כי שעה שהלב חדל מלפעול, דם לא יכול לזרום מחתך שנמצא במקום גבוה בגוף. ברור הוא שכשגופה מוזזת, שארית הדם יכולה בהחלט לזרום גם מהגופה עצמה. ברור גם, שבמקרה שכזה אכן יכול שלא יתגלו סימני קרישה, שכן הדם היה

אגור בתוך הגוף. לפיכך, הפניית המאשימה לכתמי דם או לדם שזלג על היריעה הלבנה שעליה הונחה המנוחה או מתחת לספסל, אם נקבל את עדותו של מנשה יצחק (עמ' 755-756 לפרוט'), שהעיד שדם טפסף מגופת המנוחה לאחר שהונחה, עטופה בשקית ניילון, מתחת לספסל במבואה (ולמה שנקבל 15 שנה אחרי? הוא כן זוכר? עדותו כן אמינה? ולמה? כי הוא תומך ב"תזה" של המאשימה?) אינה אפשרות שיש בה כדי לסתור את דעתו של קיש לעניין "קרישת הדם", שכן קיש, התייחס לאפשרות זליגת דם מהגופה בסמוך לרצח, היקוותו במעיל (או בבגד אחר) וזליגתו לאחר 5 שעות! לעניין זה קבע את שקבע. לעומת זאת, שעה שמדובר בדם שהיה עדיין בתוך הגופה וברור הוא, גם לדעתו של ד"ר קוגל, שדם יכול להיוותר בגופה ולצאת כאשר מטלטלים את הגופה, הרי שעניין הקרישות כלל לא רלוונטי.

כאן המקום לשוב למה שנכתב לעיל, לעניין פרק הזמן הראשון שבין גילוי הגופה ועד לכניסת אנשי מד"א לתא. המאשימה ניסתה לשכנע, ככל יכולתה, שדם נקווה בקפל המעיל, ונזל בעקבות פעולת הפרמדיקים, על גבי העקבה. לעיל קבעתי שאפשרות זו הינה בלתי סבירה.

כעת אקבע שאין לה כל היתכנות וכדלהלן.

על מנת שדם יזלוג על העקבה צריך שהעקבה תקדם לה, לאמור שהיא נוצרה לפני כניסתם של אנשי מד"א. כבר הראיתי לעיל, שלפני כניסתם של אנשי מד"א, איש לא נכנס לתא (ובוודאי שלא עלה על מכסה האסלה) ובזאת דומני, שגם המאשימה מודה שהרי היא ממוקדת את חוסר השמירה החל מהשעה 20:00, משכך, לא יתכן כלל שהעקבה הוטבעה במועד שבין גילוי הגופה לכניסת אנשי מד"א.

מן הצד השני, ושוב דומה, שגם לשיטת הפרקליטות, בפרק הזמן, שבין יציאת אנשי מד"א ועד הזזת הגופה על ידי פיאמנטה וינאי ז"ל, איש לא נגע בגופה או בבגדיה, ומשכך לא תיתכן כלל אפשרות שאז זלג דם על העקבה. יודגש שוב, העקבה על גבי מכסה האסלה תועדה לפני הזזת הגופה על ידי פיאמנטה, משכך וגם אם זלג דם כתוצאה מפעולת הפרמדיק והחובש, דבר שנשלל על ידי, כאמור לעיל, הרי שבהכרח העקבה קדמה לו ונוצרה אך ורק על ידי מי שהיה בתא לפני הגעת הפרמדיקים, לאמור, בסבירות גבוהה, הרוצח!

149. לכאורה ובהתאם להנחייתו המרכזית של כבוד השופט מלצר, בכך תם מסענו. הוכחו וכאמור

לעיל וברמה הדרושה להגנת הנאשם העובדות הבאות:

- א. ה"סימנים" שעל מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד בין תא 2 לתא 3 הינם טביעות נעל, או למצער נחזים להיות כאלו בסבירות גבוהה (וביחס לעקבה שעל גבי מושב האסלה, בסבירות גבוהה מאד!).
- ב. שלוש הטביעות הנ"ל הוטבעו על ידי אותה נעל, וגם זאת בסבירות גבוהה.

- ג. גם "סימנים" 4-6 וכן 12 בחוות דעתו של אביעד הינם טביעות נעל הזהות לשלוש הטביעות האחרות. (4-6 בסבירות גבוהה ו-12 בסבירות פחותה (לגבי הטביעות האחרות 7-11, למצער, לא נשללה התאמתן לאחרות).
- ד. איש מהמחלצים/אנשי מד"א/זק"א/שוטרים לא הטביע עקבות אלו.
- ה. סימני שלוש העקבות מצביעים ברורות על מסלול יציאה מתא 2 לתא 3.
- ו. נמצאו סימני דם ואף טביעות נעל מוכתמות בדם בתא מספר 3.
- ז. נמצא דם של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא מספר 3.
- ח. אין היתכנות לזליגת דם כעבור 5 שעות מרצח המנוחה, מגופתה, מבגדיה או משערותיה על העקבה שעל גבי מכסה האסלה, וגם אם יש בדוחק היתכנות שדם זלג מקפל עלום כלשהו במעיל, הרי שבהכרח מדובר בדם שזלג על עקבה שקדמה לו, ועקבה שכזו לא יכולה הייתה להיות מוטבעת בפרק הזמן שמאז גילוי הגופה ועד לכניסת אנשי מד"א.

צירוף כל המסקנות וכמפורט לעיל, מעלה ספק סביר באשמתו של הנאשם וזאת גם אם לא נקבע פוזיטיבית, שמדובר בהודאת שווא וגם אם לא נקבע פוזיטיבית שאין ממש בחוות דעתו של שור.

ברור מכל העובדות דלעיל, שאיש זר, שאינו הנאשם, היה בתא בו נמצאה גופת המנוחה בסמוך לשעת הרצח ועובדה זו כשלעצמה מקימה ספק סביר באשמת הנאשם.

ברור גם ואף זאת לטעמי מעבר לכל ספק שהרוצח היה בתא מס' 3 והעביר את הדם של תאיר ז"ל למתקן נייר הטואלט שבתא מס' 3. אעיר עוד, כי גם התזה שהועלתה ולפיה, יכול שהיו שני רוצחים, שאחד מהם הוא הנאשם, אינה סבירה ואינה הגיונית בעליל ובוודאי, שגם לגביה קיים אותו ספק סביר המצדיק זיכויו של הנאשם. חרף זאת אוסיף ואדון בשאר טענות הצדדים אותן אמצא כרלוונטיות.

150. הערה טרם שאמשיך בסדר הילוכי. המאשימה בפתח סיכומיה טענה (וכפי שכבר נכתב לעיל), כי מדובר בשתי חטיבות של ראיות. חטיבת ההודיה וחטיבת הזירה. לטענתה של המאשימה "הנטייה הטבעית ל"דלג" הישר לבחינת היחס בין שתי חטיבות הראיות- שגויה". בכל הכבוד לטענה זו דומני, שהכרח הוא לבחון את ממצאי הזירה ולהשוותם לפרטי ההודיה, שאם לא כן, כיצד נדע האם בהודאת שווא עסקינן? והלא יסוד מוסד הוא ובכך ארחיב להלן, כי פרטי ההודאה צריכים להיות תואמים, או למצער לא סותרים חזיתית את ממצאי הזירה. די אם אפנה כבר עתה לעניין "וולקוב" כפי שיוזכר להלן באריכות ולדברי כב' השופט הנדל שם, אדם שהודה ברצח בירי, שעה שהמנוח הורעל, הרי שבהכרח הודאתו- הודאת שווא היא.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

זאת ועוד וכאמור לעיל, כב' השופט מלצר קבע ואני שב ומצטט "...בגדר השלכותיהם של נושאים אלו יוכל בית המשפט המחוזי לבדוק גם את התוודותו והודעותיו של המבקש (הנאשם כאן- א"ק), והתיישבותן עם מה שעולה מהחומר החדש...". משכך אפוא, שומה עלינו, לבחון את היחס שבין חטיבת הזירה לחטיבת ההודיה וכך אעשה בפרקים הבאים.

י. תחנות/מסלול הליכת המנוחה עד למועד רציחתה ומיקומו של הנאשם באותה עת.

151. דרך הילוכי תהיה כדלהלן, תחילה אנסה למקם את השעה, עד כמה שניתן, שבה תאיר ז"ל נכנסה לבית הספר, וממילא את המועד המשוער שבו נכנסה לתא השירותים שם מצאה את מותה. במקביל, אנסה למקם על ציר הזמן, את השעה שבה הנאשם נכנס לבית הספר, כשהוא מחזיק בידיו שקי דבק.

אקדים ואומר, כי מטבע הדברים קשה לסמוך על עדותם של עדים לאחר כ-15 שנה, וודאי שעה שמדובר במי שהיו ילדים באותה התקופה (הערה זו נכונה גם לפרק בעניין העקבות הזרות) ואולם השתדלתי ככל האפשר להסתמך בעיקר על עדויות שנגבו בזמן אמת, על שחזורים שנעשו בזמן אמת, על ההיגיון ועל השכל הישר.

152. לעניין מועד כניסתה של תאיר ז"ל לבית הספר ופגישתה עם מי מהתלמידים בתוך בית הספר, יש לפנינו שלוש עדויות מרכזיות וכפי שיפורט להלן. אולם, טרם שאדרש לעדויות אלו, אבקש לקבוע את המוסכם והוא, שבאותו יום תאיר ז"ל הייתה אמורה ללמוד בשתי השעות האחרונות בכיתת תיאטרון, המצויה בקומה הראשונה של מבנה בית הספר ובמסדרון הממשיך מהמקום בו ישבו עגור אלון וחבריו (ועל כך להלן). עוד אבקש להפנות ואולי בבחינת רמז מטרם, לנ/131, הודעתה של התלמידה טטיאנה בלוצרקובסקי, אשר בה מסרה ש"לתאיר לא היה מצב רוח באותו היום". טטיאנה, לא העידה בפנינו ואיני יודע האם הודעתה זו נלקחה בחשבון, על ידי גורמי החקירה.

153. השעה השישית ליום הלימודים, שהיא השעה שלפני האחרונה באותו יום לימודים, הסתיימה בשעה 12: 50. בשיעור זה נכחה תאיר ועל כך אין מחלוקת (ראה לעניין זה לוח הצלצולים (ת/202), תרשים בית הספר בשעות הרלוונטיות (ת/203), עדות רכזת השכבה הגב' גילה ביטון (ת/207) ועדות חברתה לכיתה נופר בן דוד (ת/429) שם אישרה, שביום האירוע ראתה את תאיר בשעה השישית בכיתת התיאטרון). השעה השביעית, אליה לא נכנסה תאיר ז"ל (ראה שוב עדות רכזת השכבה והמורה לתיאטרון) מתחילה בשעה 13: 05 ומסתיימת ב-13: 50.

154. על פי עדות התלמידה שי יפרח (להלן-"שי") שלמדה בכיתה ט', היא פגשה את תאיר בתחילת ההפסקה שבין השיעור השישי לשיעור השביעי, הן ישבו יחד על הספסל בפרגולה, שמחוץ לבית הספר ותאיר אמרה לשי, שהיא לא רוצה להיכנס לשיעור האחרון במגמת התיאטרון (שיעור שכאמור התחיל בשעה 05:13).

על פי עדותה של שי, הן ישבו על הספסל, שיחקו זו בשערות ראשה של זו, תאיר הניחה ראשה על כתפה של שי, הוציאה מסטיקים מהתיק של שי, לקחה אחד לעצמה ואחד נתנה לשי.

כעבור כ-20 דקות, עזבה תאיר את הספסל ואמרה לשי " שיוש", **אני שתי שניות חוזרת, אני כבר באה, אני שתי שניות חוזרת. אני הולכת לשתות ובאה**" (עמ' 1643 ש' 15-16; ראו גם הודעתה של שי במשטרה מיום 6.12.06 נ/35א).

שי עקבה אחריה במבטה וראתה אותה נכנסת לתוך בית הספר בכניסה, אשר שימשה דרך כלל את תלמידי כיתות ט'.

שי הצביעה, כך במהלך השחזור וכך הבהירה בעדותה לפנינו, על פח ירוק, שמצוי בתוך בית הספר כמטר וחצי – שניים מהכניסה.

כעבור 10 דקות ומשתאיר לא חזרה, קמה שי לחפש אותה בתוך בית הספר.

שי ראתה על הספסל (שעליו ישבו קודם לכן עגור אלון וחבריו, ועל כך להלן) תלמידות ועוד קודם לכן ובזווית עינה, ראתה אדם הסוחר משא כבד בשתי ידיו.

שי ציירה קלסטרון ואף תיארה תיאור מפורט (למדי, יש לומר) של הדמות שראתה. (להלן אחזור לעדותה של שי).

155. עדות נוספת היא של עגור אלון (להלן: "אלון") אשר מתאר, כי ישב עם חבריו (בר שעוני ואריאל פליבה) בהפסקה, או במהלך השיעור השביעי, על ספסל באזור המבואה של בית הספר, כאשר היה לו קשר עין הן עם המדרגות העולות ממקלט מס' 2, והן עם המדרגות העולות לקומה השנייה, שם כזכור ממוקמים שירותי הבנות בהן נרצחה המנוחה.

לטענתו, הוא וחבריו עסקו בפרשנות של מילה בשפה הרוסית, ואז ראו את דני זולין (להלן: "דני") יוצא מכיתתו, הם קראו לו אליהם וביקשו שיתרגם להם את פירושה של מילה זו.

תוך כדי דיבור בינם לבין דני, הגיעה תאיר, נשקה על לחיו של דני, והמשיכה לכיוון גרם המדרגות העולה לקומה השנייה בסמוך למקום בו ישבו אלון וחבריו. [אעיר כבר עתה, כי אלון העיד, כך בשחזור (ת/352), שהיה מדובר בתחילת השעה השביעית].

לטענתו של אלון, הוא הבחין בה עד המדרגה השנייה לערך, ואולם, לא שמע ולא ראה כל חילופי דברים בינה לבין אדם זר כלשהו וכן לא ראה מישהו עולה אחריה.

156. דני לעומת זאת, כך בשחזור, טען, כי המפגש המשולש היה בעודו עומד יחד עם אלון בסמוך לפתח היציאה מבית הספר (הוא הפתח, שלטענת שי, תאיר נכנסה ממנו). מהשחזור של דני

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עולה, כי בסמוך לפתח זה יש מדרגות המובילות הן למקלט מס' 1 והן לקומה השנייה, שם לומדים תלמידי כיתות י'.

על פי עדותו של דני, רק אלון הגיע אליו כדי לברר מה משמעות אותה מילה והוא, דני, ראה את תאיר עולה עד המדרגה הרביעית או החמישית (ראו סרטון השחזור ת/262).

דני ניסה לשחזר את לוח הזמנים המדויק ולטענתו, המפגש הנ"ל היה בין 13: 20 – 13: 30. זמן זה, משתלב פחות או יותר עם הזמנים שמסרה שי, שכן לטענתה מתחילת ההפסקה (12: 50) ישבו כ-20 דקות שאז תאיר נכנסה לבית הספר, וכעבור כ-10 דקות היא, שי, הלכה לחפש אותה.

דני נשאל אם ראה מישהו עולה אחרי תאיר והשיב שבזמן שהתרכז בה "**במפורש אני אומר שלא ראיתי מישהו אחר הולך בעקבותיה**". משכך מסקנה מתבקשת, גם אם לא הכרחית, הינה, שהמפגש בין אלון, דני ותאיר היה לפני שהנאשם נכנס לבית הספר (להלן אראה בוודאות קרובה לוודאי את השעה שהנאשם נכנס לבית הספר ואיתו שקי הדבק).

157. להשלמת התמונה אוסיף ואציין, כי שי העידה שכאשר נכנסה לבית הספר, מאותה כניסה שבה לטענתה נכנסה תאיר ז"ל (שהיא כאמור ולטענת דני הפתח בו עמדו הוא ואלון, ושם הוא פגש את תאיר) על מנת לחפש את תאיר, היא לא ראתה את דני, או את אלון. עוד אוסיף, כי גם דני העיד שלא ראה את שי כאשר יצא מתוך בית הספר (לאחר המפגש שלו עם תאיר).

158. זהבה דמתי, רכזת שכבת כיתות ט' (ת/336, הודעתה במשטרה מיום 10.12.06) העידה, שלימדה עד השעה 11:00 וירדה למשרדה שנמצא בקומה הראשונה כ-30 מטר מהמדרגות המובילות לקומה השנייה (ובסמוך לירידה למקלט 2) ולשירותים בהם קרה המקרה. בשעה 12:50 בהפסקה, יצאה להשיג על הנעשה בשטח השכבה. בשעה 13:05, כשכל התלמידים נכנסו לכיתות, נכנסה לעבוד במשרד עם דלת פתוחה. זכור לה היטב, שהשעה הייתה 13:45 מאחר והייתה צריכה לצאת בשעה זו לחברה שחיכתה לה בחנייה וממש לפני שיצאה שמעה קולות של תלמידים ברחבה של השכבה. יצאה אליהם וראתה את שי, את נועם שרון ואת נבו זכריה שהיה עם כובע סרוג לראשו. שי ונועם ישבו על הספסל ולידם שכב על הרצפה במרכז הרחבה נבו זכריה והיו איתם עוד שניים או שלושה שישבו איתם. היא פנתה לכולם ושאלה מדוע הם לא בכיתות. הם השיבו לה, שסיימו שיעור או שאין להם שיעור ואז אמרה להם שיצאו לפרגולה ושלא יפריעו לאחרים. כשהלכו סגרה את המשרד שלה ועזבה את בית הספר בסביבות 13:50.

159. תלמידה נוספת שפגשה את תאיר הינה ספיר תירוש. הודעותיה במשטרה ועדותה בהליך הקודם ת/405 – ת/409 הוגשו בהסכמה ללא שנשמעה עדותה. בת/409, (עדותה בבית המשפט בהליך הראשון מיום 06.03.08) העידה ספיר, שפגשה את תאיר ז"ל בשעה 13:15 לאחר

שנגמרה ההפסקה. ספיר ירבה עם חברים בספסל ליד הברזייה, המנוחה הגיעה לבדה ושתתה מהברזייה. המנוחה קראה לה ולקחה ממנה את מכשיר ה-mp3 שלה (שנמצא על המנוחה ביום הרצח), נפרדה ממנה ואמרה לה שתפגוש אותה בחוג בשעה 16:30 (עמ' 575, ש' 5-7). לאחר מכן לא ראתה לאן הלכה תאיר. עוד אעיר כאן, כי דני אכן העיד שפגש את ספיר על הספסל שעל יד הברזייה. כשם שגם העיד שלאחר שיצא מהכיתה בפעם השנייה והלך לכיוון היציאה, (שם נפגש לגרסתו עם אלון) תאיר הגיעה לקראתו מהכיוון של הברזייה!

160. נשוב לרגע קל למיקומו של הנאשם בין השעות 13:00 ל-13:30. אין מחלוקת, כי בשעה 13:23 הייתה שיחה טלפונית בין מר דעי (המעביד של הנאשם) לבין הנאשם, שעניינה הבאת דבק שנצרך לנאשם להמשך העבודה. על פי עדותו של מר דעי (עמ' 1012, ש' 3-18), הרי שכעבור 2 דקות, לכל היותר, הגיע לחניית בית הספר, ומסר את הדבק לנאשם. משכך, ניתן להסיק בוודאות גבוהה שבשעה 13:30 או מעט קט לפניו, נכנס הנאשם לבית הספר כשהוא נושא עימו שקי דבק.

161. עניין זה משתלב גם עם עדותה של שי, שראתה מישהו סוחב דבר כבד. כאמור לעיל, לפי לוח הזמנים של שי, הדבר היה בסביבות 13:30. (לא נעלמה מעייני טענת הסגור בדבר חוסר המהימנות של שי לגבי תיאורה זה) עניין זה משתלב גם עם עדותו של גל אבוטבול (עמ' 1177 ש' 17-24), אשר לטענתו ראה את הנאשם בחצר בית הספר, כשהוא נושא עמו שקי דבק (גל דיבר על שני שקים, ב"כ הנאשם אישר טענה זו, ראו עמ' 1184-1186). אומנם גל גם העיד, שתאיר נכנסה לבית הספר אחרי הנאשם, אולם בחקירה הנגדית דייק, כי ראה את תאיר ז"ל צועדת לעבר הכניסה, אך לא ראה אותה נכנסת פנימה (עמ' 1182 ש' 16-18). על האמור יש להוסיף, שיש ראיות לכך, שאכן הנאשם היה בחניית בית הספר והמתין לדעי (ראו לעניין זה עדות השומרים- עמ' 707-714).

עניין זה גם נתמך בעדותה של אחת המורות אשר ביקשה סיוע מהשומרים להחלפת נורה שרופה ברכבה (ראו ת/258).

162. נשוב עתה, למיקומו של תאיר ז"ל עת בה פגשה בדני ובאלון. לעניין זה וכאמור מחלוקת בין אלון לדני, בעוד אלון מיקם את מיקום המפגש בסמוך למדרגות היורדות למקלט מס' 2, ובנוכחות שניים מחבריו, הרי שדני ממקם את מיקום המפגש על יד פתח בית הספר (זה המשמש כאמור, את תלמידי כיתה ט') בסמוך למדרגות היורדות למקלט 1, ובנוכחות אלון בלבד. יוער, כי במהלך עדותם לפנינו חזרו שניהם על גרסותיהם תוך שהופנו, כל אחד מהם, לגרסה הנגדית אולם לא היה בכך כדי לשנות, כל אחד

מהם, את גרסתו המקורית. עוד יוער, כי לטענת המאשימה אלון מיקם מפגש זה בסמוך לתחילת השיעור השביעי ודני בסביבות 13: 20 – 13: 30.

163. לעניין מיקום המפגש שבין דני אלון ותאיר ז"ל מעדיף אני את עדותו של דני מהסיבות הבאות:

א. דני הכיר את תאיר, והיו ביניהם קשרים וכדבריו "תמיד כך הייתה אומרת לי שלום", וזאת כאשר כוונתו לנשיקה אותה נישקה אותו תאיר בלחי (ראו בשחזור ת/262), לעומת אלון שלא הכיר, קודם לכן, את תאיר.

ב. לטענת אלון, גם חבריו, בר שעוני ואריאל פליבה, היו בסמוך למיקום המפגש שבינו לבין דני וכי בזמן שישבו על הספסל ראו שדני שתימה מים בברזייה שנמצאת ברחבת השכבה (ת/352) ואז בא אליהם ואולם בר ופליבה לא זכרו כלל מפגש שכזה, או שיחה עם דני לגבי פירוש מילה ברוסית. יוער, כי בר שעוני ואריאל פליבה לא העידו בהליך הקודם ובהליך בפנינו העיד רק אריאל פליבה, שהיה יחד עם אלון. מעדותו משתמע ברורות, שאכן ראה את דני זולין. אבל לא תיאר את אותו תיאור כפי שתאר אלון (ראו עמ' 3881 ש' 31-32, עמ' 3886 ש' 15-19). יוער לעניין זה, כי המאשימה טוענת כאילו, כביכול, פליבה תומך בגרסת אלון הן לגבי מיקום המפגש והן לגבי שעת המפגש. דומני, בזהירות הראויה, כי המאשימה אינה מדייקת לעניין זה. אכן פליבה אישר, שהיה מפגש בין אלון לזולין על יד הספסל בו הם ישבו, אלא שבניגוד לתיאור אלון, פליבה, מתאר כי תוך כדי המפגש היה מעבר של קבוצת בנות, שתאיר לא הייתה ביניהן:

באה קבוצת בנות ואמרה לדני זולין,	"כב' הש' א. קולה :
אמרה שלום והמשיכה את היום.	העד, מר א. פליבה :
קבוצת בנות.	כב' הש' א. קולה :
כן, זה מה שאני זוכר וזהו והיום המשיך.	העד, מר א. פליבה :
והיום המשיך.	כב' הש' א. קולה :
כן, כל אחד הלך לשלו וזהו.	העד, מר א. פליבה :
אני מחדד, את תאיר אתה לא זוכר באותה סיטואציה.	עו"ד י. הלוי :
לא.	העד, מר א. פליבה :
אתה רק יודע בנות אתה לא יודע מי.	ש :
כן". (עמ' 3882 ש' 28 – עמ' 3883 ש' 4).	ת :

זאת להבדיל מעדותו של אלון שתאר מפגש שבו תאיר הגיעה לבד ולא ביחד עם קבוצת בנות. עוד אוסיף לעניין זה כי אלון אף הוא מאשר, שכאשר דני פנה ללכת, עברו

3 בנות (ושוב תאיר לא ביניהן) ודני אמר להן משהו. (ראה השחזור של אלון ושם בדקה 06: 30) כך שבכל הכבוד, פליבה לא תומך בעדות אלון, ולמעשה אף סותר אותה; הוא הדין לעניין שעת המפגש. פליבה אמנם מאשר, שישב עם אלון מתחילת השעה השביעית ואולם, המפגש עם דני ועם אותה קבוצת בנות (שתאיר לא ביניהן) היה במהלך השיעור השביעי ולא בהתחלתו; משכך, עדות פליבה לחלוטין לא תומכת בעדות אלון. עוד אוסיף כי אם אכן המפגש בין תאיר לדני, היה כדברי אלון בתחילת השעה השביעית הרי שמדובר בשעה מוקדמת בהרבה למועד כניסתו של הנאשם לבית הספר. (עדותו זאת נתמכת בעדותה של ספיר תירוש אשר העידה אף היא שראתה את תאיר לבדה שותה מים מהברזייה בשעה 15-13).

ג. עדותו של דני הן בפנינו והן בשחזור, הייתה קוהרנטית וברורה יותר וידעה למקם עצמו על ציר הזמן והמיקום, תוך כדי תיאור של הוצאתו מהכיתה, בקשתו לשוב לכיתה, אי מתן אפשרות לעשות כן, כוונתו לילך לביתו וצעידתו לכיוון פתח היציאה.

ד. כאמור, לא אלון ולא איש מחבריו, הבחין בנאשם (או באדם אחר כלשהו) עולה לכיוונה של תאיר ז"ל ולא אלון ולא איש מחבריו, ראה מישהו הולך אחרי תאיר ז"ל ולא שמע חילופי צעקות או קללות בין הנאשם לבין תאיר ז"ל. אעיר לעניין זה, כי מדובר במרחק של 2-3 מטר לכל היותר. בביקורנו בבית הספר, ביקשנו לבדוק האם ניתן לשמוע חילופי דברים ביני לבין אחת המתמחות כשהיא עומדת על גבי המדרגה השנייה. לצורך כך, חבריי השופטים ישבו על הספסל עליו ישבו אלון וחבריו, ובהחלט שמעו את חילופי הדברים. (ראה פרוטוקול הביקור מיום 6.12.21 והדיסק ת/427). עוד אוסיף לעניין זה, כי אלון העיד ששמע את תאיר, טרם שעלתה במדרגות ובדרכה אליהם צועקת "כוסון", לעבר המסדרון בהמשך, וכיצד זה אפוא לא הבחין ב"דרמה" הגדולה של חילופי הקללות בינה לבין הנאשם?

ה. עדותה של ספיר תירוש, כאמור לעיל ולפיה, פגשה את תאיר בברזיה מתיישבת עם עדותו של דני שתאיר ז"ל הגיעה לכיוון אזור הברזיה.

ו. בר שעוני ואריאל לא תומכים בסיפורו של אלון לא לעניין תרגום המילה על ידי דני ולא לעניין פגישת תאיר ז"ל עם דני וממילא הם כלל לא ראו את תאיר ז"ל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

164. מסקנות ביניים לעניין זה :

- א. תאיר עזבה את הפרגולה בחוץ בסביבות השעה 13:15 - 13:20, שכן לעדותה של שי, הן ישבו יחד מתחילת ההפסקה, כ-20 עד 25 דקות (הפסקה כזכור, החלה ב-12:50). עניין זה וכאמור לעיל נתמך גם בעדותה של ספיר תירוש שעמדה על כך, בהליך הראשון, שבשעה 13:15 פגשה את המנוחה.
- ב. תאיר פגשה את דני ואלון ב-13:20 לערך, על יד המדרגות היורדות למקלט מספר 1, ומשם עלתה לקומה השנייה (עדות דני זולין).
- ג. הנאשם נכנס לבית הספר עם הדבק בשעה 13:30 לערך, או בסמוך מאד לפני כן.
- ד. משכך, לא סביר שהנאשם פגש את תאיר לפני השעה 13:30 ומסתבר מאד שלא פגש בה בסמוך לגרם המדרגות הסמוך לירידה למקלט 2. (אעיר לעניין שעת המפגש, כי אין בכוונתי לקבוע שעומדת לו לנאשם מעין טענת אליבי וכפי שהאריך לטעון בא כוחו בסיכומיו, שכן קשה לקבוע מסמרות על פי עדויות התלמידים דאז, ביחס לדיוק בשעה, כל שרציתי להדגיש הוא כי מיקום המפגש בין דני, אלון ותאיר ז"ל לא היה במיקום אותו תיאר אלון וממילא גם וזה העיקר, לא במקום אותו תיאר הנאשם).
- ה. אין חולק שהמנוחה נמצאה במתחם השירותים המרוחק שבקומה השנייה, ואולם באמצעות שני גרמי המדרגות, הן זה שסמוך למקלט 1 והן זה שסמוך למקלט 2, ניתן להגיע למתחם השירותים הנ"ל.
- ו. תאיר ז"ל שהתה בבית הספר מספר דקות, בין כניסתה לפי תיאור שי וספיר תירוש (13:15 לערך) עד שפגשה את דני (13:20-13:30).
- ז. שי נכנסה לחפש את תאיר ב-13:30 לערך) לא ראתה לא את תאיר, לא את דני וגם לא את אלון. משכך סביר להניח, שאלו לאחר המפגש "המשולש", הלכו כל אחד לדרכו, לאמור, תאיר ז"ל לקומה השנייה, דני לכיוון ביתו וכך גם אלון.
- אדגיש, כי יכול ואכן תאיר נכנסה ב-13:15 ואלון הבחין בה ואף שמע אותה צועקת "כוסון" (ראה עמ' 1087 ש' 18-25), אלא שכל זה היה לפני פגישתה עם דני, שמצביע במפורש בהצבעה אל כיוון הגעתה אליו, דווקא מהכיוון שבו ישבו אלון וחבריו(!) (ראה שוב דיסק השחזור של דני ת/ 262 מונה סרט 06:02).

ח. על האמור אוסיף, וכאמור לעיל, כי בסיור שערכנו במקום, ניסינו "לשחזר" את המפגש כביכול בין תאיר ז"ל לנאשם, מפגש בו היו חילופי דברים ביניהם. לו מפגש זה היה מתרחש במקום בו הצביע עליו אלון, הרי שבהכרח אלון וחבריו היו אמורים לשמוע חילופי דברים אלו.

165. מסקנה נוספת לשלב זה הינה, כי לגרסת הנאשם הן בפני חוקרי המשטרה והן בשחזור, כאילו, כביכול פגש את המנוחה על המדרגה השנייה בגרם המדרגות הסמוך למקלט 2 והעולה לקומה השנייה, אין היתכנות, שכן לפי גרסת דני (שבה כאמור נתתי אמון), המנוחה כלל לא עלתה בגרם המדרגות המוביל ממקלט 2, ולפי גרסת אלון אין היתכנות ממשית, שהוא או מי מחבריו לא הבחין בנאשם, או בחילופי הקללות שבינו לבין המנוחה (מה גם שאלון תיאר את שעת המפגש בתחילת השעה השביעית, ראה ת/352, לאמור הרבה לפני שהנאשם נכנס לבית הספר).

166. כאן גם המקום להידרש לטענת המאשימה, שעלתה לראשונה בסיכומיה, על ההבדל שבין הגרסה אותה סיפר הנאשם לארתור, בדבר "פגישתו" הראשונה עם תאיר ז"ל, לבין זו שסיפר לחוקריו. לטענת המאשימה (בעמ' 94 – 97) לארתור סיפר הנאשם, כי "**האינטראקציה הראשונית**" (ראה ש' ראשונה בעמ' 97) עם המנוחה, הייתה כשזו הציצה למקלט, ראתה אותו שם והוא ראה אותה "מתהלכת" בקומה הראשונה, כי דלת המקלט הייתה פתוחה. טענת המאשימה, כמו גם "גרסת" הנאשם לעניין זה, אינה סבירה בעליל! מהמקלט בו עבד הנאשם לקומה הראשונה אין זווית ראייה, וממילא המנוחה לא הייתה יכולה "להציץ" מהקומה הראשונה ולראות אותו עובד, וגם הוא לא יכול היה לראות אותה "מתהלכת" בקומה הראשונה. חיזוק לכך הוא שבביקור השופטים בבית הספר, בדקה 01:59 (ראה בסרטון הביקור בבית הספר) אמר עוה"ד קבלאווי שאין שדה ראייה מהירידה למקלט לרחבה. זאת ועוד, גרסה זו סותרת את גרסתה העובדתית של המאשימה בכתב האישום, שלפיה הבחין הנאשם במנוחה לאחר שיצא מהמקלט בו עבד אל תוך חלל בית הספר (סעיף 7 לכתב האישום).

עוד אוסיף, כי לו כך היה, "והמרדף" החל כבר ביציאת הנאשם מהמקלט, הרי שהשאלה כיצד איש לא הבחין במרדף זה, מתעצמת.

167. עוד אבקש להעיר לעניין זה שתי הערות, האחת נוגעת לציר הזמנים דלעיל והשנייה לציר הזמן שלאחר הרצח וכדלהלן:

א. המאשימה טוענת, כי יכול שאלון הבחין במנוחה בתחילת השיעור השביעי, שהיא משוטטת בבית הספר טרם יציאתה לפרגולה בפעם השנייה, ואולם, זו הנחה שאינה נסמכת על עובדה כלשהי. מניין לנו שתאיר יצאה פעמיים לפרגולה? אין עדות על כך! יתר על כן טענת המאשימה, לראשונה בסיכומיה, כי לא ברור "מעדותו של עגור אם המנוחה השלימה עלייתה במדרגות ואם לאו, ואם עלתה וירדה בהמשך" (עמ' 394 פסקה שנייה) אינה סבירה בעליל, שהרי אלון העיד, שראה אותה עולה ולא הבחין בה יורדת, ולו הייתה יורדת בהכרח היו צריכים לראות אותה. זאת ועוד, דווקא אם ירדה וחזרה לכיוון גרם המדרגות, שבו טען דני שראה אותה (וכזכור בשחזור המצביע על כיוון הליכתה מתוך בית הספר) אזי ברור שהמפגש בינה לבין הנאשם, לגרסתו של הנאשם כמובן, כלל לא ייתכן, שהרי הנאשם משחזר מפגש בגרם המדרגות בסמוך למקלט 2 ולא בזה הסמוך למקלט מס' 1 והסמוך לכניסה לבית הספר. גם הסבר המאשימה לעדותו של אלון (בהמשך שם) ולפיה, יכול, שהמנוחה החלה לעלות ואולי אף השלימה עלייתה "במדרגות שמעל מקלט 1 איננה שוללת את האפשרות כי היא שינתה דעתה, ירדה במדרגות, נכנסה לבית הספר ובחרה לעלות במדרגות אחרות אל עבר השירותים או עלתה לקומה השנייה במדרגות שמעל מקלט 1 והגיעה לאזור המדרגות הסמוכות לזירה, שם פגשה את הנאשם..." אינו מסתבר בעליל! הן דני והן אלון מתארים עליה ולא ירידה! הנאשם מתאר שפגש בה בעליה על המדרגה השנייה, אחרי שקודם לכן הבחין בה בעלייתו מהמקלט (או אפילו עוד קודם לכן שהיה במקלט, דבר שכאמור לא ייתכן).

זאת ועוד, אם צודקת המאשימה, שאכן תאיר ז"ל עלתה במדרגות שעל יד מקלט מס' 1 ולאחר פגישתה עם דני ואלון, הרי שממילא אין היתכנות לתיאור של אלון ולפיו המפגש ה"משולש" בינו לבין דני, ובין דני לתאיר, היה במקום שאלון תיארו. משכך, ברור הוא שבין כך ובין כך, עדות דני ועדות אלון שוללות לחלוטין את הודאת הנאשם.

ב. באותו עניין ממש, אלא לעניין סופו של האירוע. לשיטת המאשימה הרצח התרחש בין 13: 30 ל-13: 50. עד 13: 50 אזור הרחבה היה הומה תלמידים ומכל שכן שבהפסקה לאחר מכן. כיצד אפוא חלף הנאשם בדרכו לשירותי הבנים על פני כל הנוכחים? וראה עדותו של אריאל פליבה, תלמיד כיתה ט', לעניין זה ולפיה, בשעה השביעית (13: 05 – 13: 50) היה להם שיעור חופשי והוא וחבריו ישבו בשטח בית הספר:

"עו"ד י. הלוי: שאלתי אותך בחוץ שאלה מסוימת שהתשובה הייתה כפי שתיארתי לעצמי שאתה לא זוכר אבל מחובתי "להציף" את זה ולשאול, תכף נגיע לזה, אתה סיימת ללמוד באותו יום כמו שמסרת באיזה שעה?

ת: בסביבות השעה 3, שעה אחת בספרייה ואחרי זה סיימתי.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- ש : בית ספר שיעור אחרון שאתה למדת לפני הספרייה.
 ת : שיעור אחרון עד שעה שביעית, הייתה שעה חופשית, ישבנו שם....
 עו"ד י. הלוי : או קיי, אתה אומר ביום רביעי שעבר למדתי כרגיל, סיימתי שיעור שביעי יותר נכון משעה 13:05 עד 13:50 בצהריים היה לנו שיעור חופשי.
 העד, מר א. פליבה : או קיי.
 ש : ואז אתה אומר הייתי עם חברים בשטח בית ספר.
 ת : נכון" (עמ' 3881 ש' 26-10).

ובהמשך השיב לשאלת חברי כב' השופט צרפתי :
 "כב' הש' ד. צרפתי : למה אתה אומר עוברים, זה לא שעה של לימודים?
 העד, מר א. פליבה : לא, היה שעה חופשית אנשים מסתובבים בבית ספר, אל תשכח שזה גם בסוף יום ולנו הייתה שעה חופשית זה היה כזה הפסקה גם וכולם יוצאים הולכים הביתה תלמידים עוברים זה בדיוק לפני סוף היום.
 כב' הש' ד. צרפתי : המפגש עם זולין וכו' היה בשעה הומה עם הבנות וכו'?
 העד, מר א. פליבה : כן, שהיו תלמידים בבית ספר" (עמ' 3886 ש' 20-25).
 על כך יש להוסיף את עדותה של רכזת השכבה(גב' זהבה דמתי, סעיף 158 לעיל) ולפיה, אכן בשעות הרלוונטיות היו מספר רב של תלמידים ברחבה וכיצד אפוא חלף עבר שם הנאשם כשלגרסתו סכינו שלופה בידו ובגדיו ספוגים בדם?

יא. הודאות הנאשם מיום 18.12.06

168. כאמור בפתח הכרעת דין זו, בשלב זה אדרש רק לממצאים הברורים, כך לטעמי, העולים מ"הודאות" הנאשם, אלו שבאו החל מיום 18.12.06.

בשלב זה לא אדרש למהלך החקירות ופעולות ה"דיבוב", שעד למועד זה, ולא אדרש גם למשקלן של ההודאות.

אולם, הגם שלא אדרש כבר עתה למשקל, אבקש להסב תשומת הלב לכך, שאם אמצא שיש ספק בכנות גרסאות הנאשם והודאותיו, ושמא אכן הודאות שווא הן ואפילו על דרך הספק, הרי שברור שצריך יהיה לזכות את הנאשם ולו מחמת הספק.

עוד אוסיף, בבחינה של למעלה מן הצורך, כי אפילו אם אמצא, שאין ולו ספק סביר ב"חטיבת ההודייה" (כלשון המאשימה), הרי שהספק שייווצר, וככל שייווצר כזה, בבחינת הראיות של

"חטיבת הזירה" ואי הסבר לחלק ניכר מן הראיות החיצוניות והפורנזיות (בדגש כמובן לעקבות הזרות, למועד זליגת הדם, למצב הזירה ועוד) יחייב אף הוא את זיכוייו של הנאשם ולו מחמת הספק.

169. אפתח ב"התוודות" של הנאשם בפני המדובב, בלילה שבין 18.12 ל-19.12. התוודות, שהחלה בסמוך לשעה 23:30 לאחר שחזר הנאשם מביקור אצל פסיכיאטר בבית החולים הפסיכיאטרי בצפת (ת/102) ולאחר חקירתו בין השעות 21:00 – 23:00 (ת/37) בפני החוקר אלכסנדר סטריזיבסקי (להלן גם "סשה").

להתוודות זו שני חלקים עיקריים האחד, שיחות בין המדובב לבין הנאשם והדגמה חלקית על קנקן שעמד שם, והשנייה הדגמה על המדובב. אקדים ואומר, כי גם לדעת המאשימה, מדובר בתיאור לא שלם של אירוע הרצח.

170. עיקרה של התוודות כאמור, הוא בהדגמת הנאשם על המדובב המכונה "ארתור" (לעיל ולהלן גם: "ארתור"). לא אתעכב על אופן העמדתו של ארתור, האם על ידי הנאשם, האם ארתור העמיד עצמו מראש בתנוחה כזו או אחרת, שכן לעת הזו, אין הדבר נחוץ. אסתפק בכך, שהנאשם הדגים על ארתור הנפה אחת ושיסוף הגרון, תוך שעוד קודם לכן הדגיש הנאשם, כי מדובר במכה אחת שכתוצאה ממנה, מיד, התמוטטה ונפלה המנוחה.

171. אציין ואדגיש, כי קביעתי זו דלעיל ולפיה, הנאשם הדגים הנפה אחת ופעולת חיתוך/שיסוף אחת, אינה מקובלת על המאשימה, שכן ולכאורה נשמע הנאשם, אומר את המילים "אחת-שתיים", ונדמה במבט ראשון, או בשמיעה ראשונה, כי המילים "אחת-שתיים" מלוות שתי הנפות סכין. אולם צפייה מדוקדקת, חוזרת ונשנית, תוך השוואת הכתוביות לצעדי הנאשם, מראה בעליל, כי המילים "אחת-שתיים", מכוונת לצעדים שעושה הנאשם, עד שהוא מגיע (כביכול, כמובן) לצווארה של המנוחה, או בפועל עד שהוא מגיע לצווארו של ארתור. על מנת שלא לחטוא בפרשנות אבקש לתאר את שראו עיני וכדלהלן. אתחיל לעניין זה במונה מסך 00:01:32 (במ"ט 165/06 (26) חלק 3) שם פונה ארתור לנאשם ואומר לו כך: "הנה אני ככה כאן, אני ככה הולך... אני למשל, ככה נכנס ולשירותים..." אז ורק אז, אומר לו הנאשם "לך לשם" (לאמור, ובניגוד לטענת המאשימה, ארתור הוא זה שיזם את הכניסה לשירותים). לאחר מכן, ארתור אומר "חכה. היא נכנסה איפה שהתאים את הדלת לתא אני רואה" (כאן יוער, שלא ברור על איזה דלת ארתור מדבר שהרי בשירותים בתא הכלא אין דלת. כן לא ברור מאיפה ארתור יודע, שהמנוחה הגיעה בכלל אל הדלת? והדבר מעלה חשש שמא פרט זה קיבל ארתור מחוקרי המשטרה) רומן משיב "אוקיי" ומכוון את ארתור לפתח תא השירותים

(דמיוני) ומדגים כך ואני מתאר, "אחת שתיים" (הנאשם עושה שני צעדים לכיוון ארתור, הנפה אחת לצד ימין של צווארו של ארתור (להלן אראה מדו"ח הנתיחה, שהחיתוך היה בצד שמאל) ואז הנאשם אומר "ופשש...". שנייה לאחר מכן ארתור כבר עושה צעד לעבר הנאשם, ומתחיל לצאת מ"התא" ובמקביל מצביע בידו הימנית על צד צווארו הימני (מעין שאלת "ככה"?). ואז הנאשם שב ומבצע הנפה ומדגים נפילה בסיבוב כלפי שמאל. לאמור, לפנינו, הנפה אחת ושיסוף אחד, שבעקבותיו, כך לפי גרסתו זו של הנאשם, המנוחה התמוטטה ונפלה (ראה כל האמור בת/38 ושם במ"ט 165/06 (26) חלק 3 מונה מסך 11: 02: 00).

אדגיש לעניין זה, כי הפרקליטות בסיכומיה מאשרת את האמור לעיל ואף מוסיפה ומציינת, שארתור מצביע על צווארו מימין (ושוב ימין ולא שמאל) ושואל "ככה?" (ראה עמ' 106 לסיכומי המאשימה) אלא שכאן טועה המאשימה כך לדעתי וכותבת "ומיד הדגים תנועת הנפה נוספת" (ההדגשה במקור- א"ק), אלא שאם תיאור המאשימה הקודם נכון וההנפה ה"נוספת" בוצעה רק לאחר שארתור שאל "ככה?", אזי ברור שמדובר בהדגמה חוזרת ולא בהנפה נוספת.

172. חיזוק לדעתי לקביעה, כי מדובר בהנפה אחת ובשתי הדגמות, ניתן לראות גם בהתוודות שקדמה להדגמה, שאז מסביר הנאשם לארתור, נתתי מכה אחת "נאוטמאש", בלשונו, "מכה חזקה כלפי חוץ ('נאוטמאש')". (מ"ט 165/06 (26) חלק 3 מונה מסך 28: 01: 00).

עוד ראה בשיחה שבין ארתור לנאשם שקדמה כאמור להדגמה "למעלה. היא למעלה. אני רואה- היא כלפי השירותים. אני נכנסתי לשירותים כשני צעדים" (מ"ט 165/06 (26) חלק 2 מונה מסך 44: 45: 23 וכן ת/38 ב'), וכן בהמשך הנאשם מדגים על עצמו שיסוף גרון (מ"ט 165/06 (26) חלק 3 מונה מסך 58: 48: 23) ומיד אחרי מדגים על עצמו תנועה של סיבוב הראש ימינה (ראה שוב בת/38 בסמוך לאחר 20: 49: 23).

ובהמשך שם "....המסלול הקצר" (להרוג) (מצביע על חלק ימני של צווארו) (23: 51: 38).

173. משכך אפוא, מסקנה הכרחית היא, כך לטעמי, כי בשלב זה הנאשם מדבר על פעולת שיסוף אחת, שבעקבותיה המנוחה התמוטטה ונפלה. אוסיף כי גם בשחזור בבית הספר, דומה שכך הוא, ועל כך להלן. דומה, כי גם המאשימה לא שוללת לחלוטין אפשרות זו (שהנאשם הדגים פעולת שיסוף אחת) אלא שמנסה לחלץ מתוך הסברי הנאשם ליבגני (עמ' 112 לסיכומים), כיצד נרצחה המנוחה, שהנאשם אכן ידע שמדובר בשני חיתוכים בצוואר. אולם, ביחס להדגמה שמדגים הנאשם בעודם יושבים על המיטה, המאשימה עצמה, מתייחסת לכך שמדובר בשתי "הדגמות", כאשר "ההדגמה השנייה" (כך בסיכומים) בוצעה לאחר שארתור שאל "איפה הוא למד לדפוק כך...". ואז הנאשם מבצע "הדגמה שנייה". לאמור – הנאשם מבצע הדגמה נוספת ולא פעולת חיתוך נוספת (ראה עמ' 104 לסיכומי המאשימה בסופו). לא נעלמה מעיני וכמפורט לעיל, כי בעמ' 106 ושם בסעיף ז', טוענת המאשימה לתנועת הנפה

נוספת! אלא שהמאשימה מתעלמת מכך, כי הדגמה נוספת זו באה לאחר, שארתור שאל "ככה"? (ראה הפניית המאשימה עצמה בסעיף ז' שם).

174. במאמר מוסגר אעיר כאן, שירם אזולאי, לאחר שראה את ההתוודות וההדגמה של הנאשם על ארתור, היה מופתע מההתאמה, כך לטענתו, שכן באותו יום הוא קיבל את דו"ח הנתיחה שלאחר המוות שנערך על ידי ד"ר זייצב (ת/442) שממנו עולה, כי מדובר בשני חתכים בצוואר, וכי הוא (אזולאי) "זוכר" את תמונת המנוחה כשעיניה פקוחות והיא נוטה לצד ימין, תוך שהוא מראה את תנועת ה"סיבוב" של המנוחה, שהדגים הנאשם (עמ' 208, 237 לפרוטוקול). להשלמת התמונה אוסיף שגם מעדותו של זייצב עלה שממצאי הנתיחה עולה שמדובר בשתי הנפות (לפחות) ומשני חתכים בצוואר, שכן משנשאל בחקירתו הראשית כמה הנפות לפי דעתו ביצעו את החתך השיב:

"עו"ד שרון הר ציון: כמה הנפות סכין בוצעו, להערכתך, כדי לגרום לאותו חתך שאנחנו רואים ב-

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: קשה מאוד לרופא משפטי להתייחס למ-, ל-, למספר שאלות. אני לא אדבר על, על שאלות האלה, אבל גם ככה. מכיוון שמצאתי שני פצעים עיקריים בצוואר שהם עם לשונית עור, התייחסתי ללפחות שתי הנפות של סכין באיזור. ש- שבוצעו לפחות שתי הנפות של הסכין. בגלל שמצאתי שני פצעי חתך עיקריים בצוואר

עו"ד שרון הר ציון: אוקיי. ד"ר זייצב, קבעת בחוות הדעת ב-442 שמות המנוחה נגרם מאיבוד דם בעקבות חתך בעורק התרדמה ובווריד היוגולרי.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כן. מצד שמאל (עמ' 2294, ש' 20-29).

ובהמשך עדותו אף הסכים זייצב שהיו לפחות 4 הנפות:

"העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: יכול להיות שבזמן תקיפה, הייתה עוד, עוד איזשהי הנפה או שתי הנפות נוספות שגרמו-

כב' הש' אשר קולה: מה זה? זה לא "יכול", זה הכרחי, ד"ר זייצב, זה הכרחי עובדה שיש, כן.

כב' הש' אשר קולה: שיהיו פה לפחות

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אני מסכים.

כב' הש' אשר קולה: ארבע הנפות. לא שלוש, אלא ארבע הנפות לפחות. כי

בסנטר אדוני אומר שהיו שתיים, כך אדוני הסביר לעו"ד הר ציון ואנחנו מקבלים את זה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כן" (עמ' 2305 ש'21-29).

ובהמשך:

"כב' הש' אשר קולה: אתה מסכים שזה לפחות שלוש, ארבע?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: מסכים" (עמ' 2307 ש' 10-11).

הנה כי כן, עדותו של זייצב, כמו גם דו"ח הנתירה, ועל כך עוד להלן, סותרים לחלוטין את התוודות הנאשם.

נשוב אפוא, ל"הפתעתו" של יורם אזולאי, שלאו "הפתעה" היא, שכן אינה משתלבת כלל עם האמור לעיל.

כאמור, הנאשם הדגים חיתוך/שיסוף אחד ולא שניים, המנוחה לא נמצאה כשעינייה פקוחות, וגם את תנועת הסיבוב כביכול, ובכל הכבוד הראוי, אין ללמוד ממצב המנוחה בעת שנפרץ התא.

175. סיכום ביניים לנקודה זו – כל שהדגים הנאשם על ארתור היה פועלת שיסוף/חיתוך/מכה אחת, ובצד ימין כאמור, שכתוצאה ממנה נפלה המנוחה, ולטענת הנאשם מיד או כעבור מקסימום 3 דקות, נפחה את נשמתה. למעשה, לפי תיאור זה, כלל לא היה מאבק בין הנאשם למנוחה, לא בתא ולא מחוצה לו. יתר על כן לפי הדגמה זו, ארתור כלל לא נכנס לתא וגם המנוחה עמדה, לכל היותר, על מפתן התא והגיעה רק עד הדלת, שהרי כך אמר ארתור "את הדלת אני רואה" הנאשם משיב לו "או קיי" ומכוון אותו לפתח הכניסה (הדמיוני, כמובן)

176. בפרק הבא אדון בשחזור ולאחר מכן עוד אשוב להודאות הנאשם ובמיוחד להודאת הנאשם מיום 19.12.06 בפני ששה ויורם אזולאי, אשר ממנה וכפי שאראה להלן, קשה עד מאוד לחלץ פרטים אותם מסר הנאשם, וקשה להבין מהודאה זו כיצד ובאיזה מקומות בגוף פגע הנאשם, כך לפי הודאתו זו, במנוחה.

יא. השחזור

177. ב- 19.12.06, החל מהשעה 19: 32 לערך (ההפנייות להלן תהיינה לפי מונה מסך/שעון מים) נערך השחזור לנאשם, שחזור שנערך על ידי הקצין אנטולי שקלאר (להלן: "אנטולי"). השחזור הוסרט כמובן, ואף תומלל (ראה ת/42א'). לא אתייחס בשלב זה למהלך השחזור, לכשלים שהיו בו, כך למיטב הבנתי, למעורבות חוקרים ולמידע שיכול והיה בפני אנטולי, ואדרש אך ורק לממצאי עובדה ברורים, שעולים מתוך השחזור, ביחס לאופן בו, לטענתו רצח הנאשם, את המנוחה.

178. השחזור של הדקירות, או החיתוכים, או מכות הסכין שעשה הנאשם במנוחה (כאמור הכל על פי הודאתו בשלב השחזור) בוצע למעשה שלש פעמים (ואפילו ארבע). בשלב הראשון, עדיין היה הנאשם אזוק ולכן היה קשה לו להדגים. בשעה 19:40:36 הוא אומר "הכיתי אותה בגרון אני לא זוכר אם עמוק או לא עמוק...". יודגש, בשלב זה לא נראית כלל ועיקר לא פעולת חיתוך ומכל שכן שלא פעולת שיסוף. משום מה, אנטולי עוצר כאן את הנאשם ושואל אותו "והיא ראתה אותך...." (19:40:43) וזאת במקום להניח לנאשם להשלים את השחזור. מכל מקום הנאשם עונה "כן היא רצתה לסגור את הדלת ואני ככה הייתי פה...". בשלב זה מבט בתמונה מגלה, כי השוטרת המדמה את המנוחה עומדת במפתן תא השירותים ואילו הנאשם עומד מחוץ לתא השירותים כשהדלת פתוחה לחלוטין. לאמור, הדקירה/חיתוך/מכה הראשונה הייתה כאשר הנאשם לגמרי מחוץ לתא השירותים, והילדה כך לטענתו רצתה לסגור את הדלת, ואז מדגים הנאשם ואומר כך – "הילדה הרימה את היד, כאילו כאילו התגוננות או משהו..." (19:40:50) וממשיך "ואני פגעתי ביד ופגעתי עם הסכין איפשהו באיזור הזה" (19:40:56) כשהוא מצביע לאזור שבין הצוואר לחזה מצד ימין של השוטרת. הנאשם ממשיך "היא נפלה..." (19:41:09). בשלב זה, אנטולי אומר לשוטרים לצאת החוצה מתוך התא והנאשם מצביע איפה לשיטתו הילדה נפלה "כאן בין האסלה....הנה פה...." (קשה להבחין בשחזור להיכן בדיוק מצביע הנאשם) וממשיך ואומר הוא "נפלה באסלות... הראש שלה...." (19:41:20) ושוב חסר ההמשך היכן הראש שלה; רק בשלב מאוחר יותר כאשר אנטולי מבקש מהנאשם שיראה לו היכן היה הראש שלה אומר הנאשם "הראש שלה היה בין האסלה לקיר, ככה..." (19:42:10) ובאמרו "ככה" הוא מדגים כשראשו שלו מונח על הקיר בזווית מסוימת לצד שמאל של המתבונן ולצד ימין של הנאשם ולכיוון דלת התא.

179. לאחר ביצוע השחזור הראשוני, החלקי כאמור, עונה הנאשם לשאלות של אנטולי וכדלהלן:

ש. כמה פעמים דקרת אותה? (19:42:39)

ת. אני לא יודע.....פעמיים שלש ארבע....

ש. באיזה איזור בגוף דקרת אותה?

ת. בפעם הראשונה דקרתי בצוואר...

ש. ואח"כ ...

ת. "בפעם השנייה ניסיתי לפגוע בה פה..." [שוב מדגים לאיזור בית החזה, אלא שהפעם

לצד שמאל של החזה שלו, שכן הפעם השוטרת כבר איננה והנאשם מדגים על עצמו

ואומר] "...שפגע ביד, אולי חתך" (19:43:09).

בשלב זה, אנטולי שוב מבקש מהשוטרת שתיכנס לתא, ומבקש מהנאשם שיראה עליה, אבל מוסיף ואומר "בוא, בוא, בוא לא ניכנס לשירותים צפוף פה..." (19: 43: 10). ועוד מוסיף אנטולי, "מאד צפוף לנו, אנחנו לא מסתדרים מבחינת התנועות..." "לא אמנע מלהעיר, כי שתי אמרות אלו של אנטולי אינן במקומן! מה פירוש ומניין לו שאנחנו לא מסתדרים מבחינת התנועות! מה היו התנועות? מניין לו לאנטולי לדעת? ולמה לא להיכנס לתוך התא? (ובכלל למה להיכנס לתא, והלא הנאשם הדגים הן בתא הכלא והן בהדגמה הקודמת במהלך השחזור, שהמנוחה עמדה על מפתן התא ואילו הוא עמד מחוץ לדלת).

מכל מקום, השוטרת שוב יוצאת החוצה והנאשם מדגים עליה (יוער, כי השוטרת נעמדת ואנטולי נראה מרים לה את היד) כשידה הימנית בזווית של 45 מעלות, ואז אומר הנאשם "אני כשדקרתי החליק על היד, לאנשהו לפה, באיזור החזה פגע.... (19: 43: 26) אני לא יודע איפה..."

הנה כי כן, עד כה, מדובר לגרסת הנאשם בחתך אחד בצוואר ואחר כך ניסיון לפגוע בצוואר, אבל תוך החלקה על היד ולכיוון החזה/עצם הברית.

יוער, כי גם המאשימה בסיכומיה מסכימה לכך, שכן בפיסקה השלישית בעמ' 174, כותבת המאשימה, כי בשלב הראשון הדגים הנאשם שיסוף צווארה של המנוחה ובשלב השני, ולאחר שזו הרימה את ידה הנאשם פגע בה, בידה המושטת ובאזור עצם הברית והחזה. הנה כי כן, גם לשיטת המאשימה, הנאשם הדגים חיתוך אחד בלבד בצוואר!

180. אנטולי שוב עובר לשלב השאלות ושואל (19: 43: 33)

ש. ניסית לתפוס אותה במשהו? שיהיה לך קל יותר.

ת. ייתכן אני לא זוכר..."

בשלב זה ומשום מה, השוטרת מסתובבת, כשהפעם צידה השמאלי מופנה לנאשם, ואז מעיר אנטולי "לא זו זזית אחרת..." (19: 43: 42). הנה כי כן, אנטולי הוא המתקן את מנח השוטרת. השוטרת מתחילה להסתובב חזרה ואז נשמע קול האומר "שידגים שידגים עוד פעם לא רואים כלום" (19: 43: 43), להלן נראה שמדובר באבי שי.

אם כן, עד כה, ראינו שתי הדגמות במהלך השחזור, ובשלב זה "סוף סוף" וכדברי אנטולי, הגיע "המושיע", הגיעו המפתחות של האזיקים וניתן היה לשחרר את הנאשם מהאיזוק (19: 43: 58).

181. שוב השוטרת נעמדת, עדיין מחוץ לתא, כאשר אחרי הדקירה, ידה הימנית מונפת ב-45 מעלות ואז שואל אנטולי:

ש. תגיז בשביל מה היא הרימה את היד?

ת. יכול להיות שהיא התגוננה.

ש. היא ראתה אצלך את הסכין לפני כן, בצוואר?

ת. בטח, הרי כבר דקרתי אותה" (19: 44: 46).

תיאור זה סותר באופן מוחלט את ההסבר לארתור, "מכה אחת והיא נפלה!"

182. בשלב זה מתחילה הדגמה שלישית (!) ואז אנטולי מבקש מהנאשם כך –

"בוא נתחיל מהתחלה, שלפת את הסכין...?" (19: 44: 46).

השוטרת שוב חוזרת לתוך התא סמוך למפתן והנאשם נשאר מחוץ לתא ואז אומר הנאשם

כך –

"ואני דקרתי אני דקרתי בהתחלה, אני לא יודע... כל ה... זאת אומרת חצי צוואר...או רק

טיפה... (19: 45: 30) – ויושם אל לב, עד לרגע זה אין ולו תנועת שיסוף או אפילו חיתוך אחת!"

אני בפעם השנייה דקרתי איפה שהוא באיזור החזה".

ש. ומה היה הלאה?

ת. שלש ארבע פעמים דקרתי (19: 45: 51) ... ילדה התחילה להתקפל... (משמע בהכרח אחרי

הדקירה השלישית או הרביעית! 19: 45: 57) ואז דקרתי גם באיזור הזה ומפנה לכיוון הבטן

התחתונה.

ש. ומה קרה הלאה?

ת. אני כבר לא זוכר, אני חושב שהיא נפלה, נפלה ושכבה" (19: 46: 16)

בהמשך שם שוב שואל אנטולי כמה פעמים דקרת, ואיך היא נפלה, ואז מדגים הנאשם על

השוטרת כשהיא עומדת עם הגב אליו, או לפחות עם חציו כלפיו וראשה כפוף קדימה, ואז

דקר פעם נוספת, אחרונה, שלישית (19: 51: 02) ואז היא "נפלה". רק בשלב זה הנאשם מספר

שנכנס לתא, דהיינו אחרי המאבק ואחרי הנפילה של המנוחה.

עוד יוער כאן, כי לאחר השלמת השחזור ולאחר שחזרו אנטולי והנאשם לתחנה, שב וביקש

אנטולי מהנאשם שיסביר כמה דקירות היו ושידגים שוב, איך ואיפה תפס את המנוחה (ועל

כך להלן) וגם הפעם משחזר הנאשם שמדובר ב-4 דקירות או 3 "על בטוח", וכן מראה שוב

איפה פגע, פעם אחת בצוואר ופעם שנייה במקום נמוך יותר; (35: 21 - זמן מסך).

183. סיכום ביניים לעניין זה .

- בשום שלב בשחזור, לא הדגים הנאשם פעולת שיסוף – גם אם במקום מסוים הדגים

פעולת חיתוך הרי שמדובר היה בדקירה ולאחר מכן חיתוך קל ובוודאי שלא פעולת

שיסוף כפי שהראה על ארתור! (בוודאי שלא חיתוך של כל הצוואר כפי שבפועל נקבע

בדו"ח הניתוח) ער אני לכך שהמתורגמנית תרגמה "הכיתי בסכין" – כ"דקרתי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

וחתכתתי" (ראו עמ' 3327 ש' 22) ואולם וכאמור, גם אם כך הוא, מדובר בפעולת חיתוך מינורית לחלוטין. זאת להבדיל מהחתך שהיה לכל אורך הצוואר וראה עדותו של ד"ר זייצב:

"עו"ד שרון הר ציון: בסדר. אוקיי. עכשיו שאלה. מבחינת, כשאתה מתאר את החתך בצוואר, אתה מתאר חתך ברוב של 11 סנטימטר. יחסית לרוחב הצוואר של המנוחה, כמה זה תפס מתוך הדבר הזה?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אפשר לראות בתמונות. זה, זה, זה כל הרוחב של הצוואר.

עו"ד שרון הר ציון: כל הרוחב של הצוואר. העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: זה כל הרוחב של הצוואר. אפשר לראות בתמונות" (עמ' 2299 ש' 23-29).

כאמור לעיל, צפייה חוזרת ונשנית בשחזור מעידה בבירור, כי מדובר בפעולות דקירה, "שלאחריה" לכל היותר חיתוך מינורי וזאת בניגוד לקביעת ד"ר זייצב שמדובר למעשה בחתך לכל רוחב הצוואר ובניגוד לפעולת השיסוף שהודגמה על ארתור בתא המעצר, שלוותה בהנפה משמעותית שגררה בעקבותיה וכתואר הנאשם עצמו, נפילה מיידית של המנוחה. (יוער לעניין זה, כי בביקור השופטים בבית הספר, הדגים ב"כ הנאשם היטב מדוע התיאור בין כותלי הכלא של הנפת היד ושיסוף הגרון, לא היה ישים בזירת הרצח עצמה, שכן לו כך היה מנסה הנאשם להדגים, ידו הייתה נתקלת בדפנות התא, או בדלת וראה בדיסק צילום השופטים בבית הספר, ת/427).

- גם בשחזור הדקירות, שחזר על עצמו כאמור לעיל 3 פעמים (ועוד פעם חלקית לאחר השחזור, בתחנת המשטרה) לא רואים פעולה של שני חיתוכים בצוואר.
- לאורך כל הדרך טען הנאשם ל-3-4 דקירות, אחת בצוואר (ומצד ימין ועל כך להלן) אחת בחזה, אחת בבטן ואחת ביד.
- הנפילה המודגמת הייתה כאשר המנוחה מוטה קדימה, לאמור בהכרח היא נפלה כשפניה וראשה כלפי הרצפה, ואילו בתא הכלא הדגים הנאשם (על ארתור) שהמנוחה נפלה על גבה.
- הנאשם נכנס לתא, לגירסתו שלו, רק אחרי שהמנוחה כבר נפלה על הרצפה.

184. כאן גם המקום להידרש לטענת המאשימה ולפיה, קשה ללמוד מהשחזור, שכן ידיו של הנאשם היו אזוקות (עמ' 555 לסיכומי המאשימה), אלא, שכמפורט לעיל, בהדגמה השלישית, כבר שוחררו האזיקים ומדוע אפוא קשה ללמוד מן השחזור?

יב. דו"ח הנתיחה (ת/442) - עדות ד"ר זייצב ועדות ד"ר קוגל

185. מדוח הנתיחה עולות המסקנות הבאות:

- מות המנוחה נגרם מאיבוד דם חיצוני בעקבות פצעי חתך בעורק התרדמה ובווריד היוגולארי משמאל (מפצעי חתך בצוואר- שני פצעי חתך מתלכדים).
- נמצאו פצעי חתך בפנים מימין, בבית החזה ובאצבעות כפות הידיים.
- נמצא פצע חתך בשורש כף היד השמאלית שנגרם, קרוב לוודאי, לאחר המוות.
- פצעי החתך באצבעות כפות הידיים יכולים להתיישב עם "פצעי הגנה".
- פצעי החתך נגרמו באמצעות חפץ מושחז כגון להב של סכין או חפץ דומה.
- נמצאו לפחות 7 מוקדי דימומים בשכבה הפנימית של הקרקפת שנגרמו מחבלות קהות ישירות (מכות) או בלתי ישירות (נפילות) סמוך למוות וללא קשר סיבתי בינם לבין המוות.
- בפות ובפי הטבעת לא נמצאו סימני חבלה טרייה.
- כיס השתן היה ריק.

186. כאמור לעיל, בדו"ח הנתיחה נקבע על ידי ד"ר זייצב באופן ברור, כי החתך בשורש כף יד שמאל נגרם קרוב לוודאי לאחר המוות או זמן קצר לפניו. חרף האמור, הרי שבמהלך עדותו בעל פה של ד"ר זייצב לפנינו, חזר בו ד"ר זייצב ממסקנה נחרצת זו, וטען, כי יש היתכנות גבוהה ולפיה, פצע החתך בשורש כף יד שמאל, הינו פצע התגוננות, במהלך המאבק של המנוחה ברוצח.

עוד לטענתו, יכול גם שבשלב מסויים ובתנועת "רפלקס", גם לאחר איבוד דם רב, הרימה המנוחה את ידה, ואז בוצע בה החתך.

ד"ר זייצב אף הוסיף והסביר, כי יכול גם שהמנוחה עצמה, התיישרה על מושב האסלה וכן יכולה הייתה לצאת לפתוח את הדלת ולרדת כמה מדרגות, לאחר שבוצעו בה כל החתכים ושיסוף הגרון:

"כב' הש' אשר קולה :
האם ייתכן כי לאחר פציעתה תוכל המנוחה להתרומם ממצב של שכיבה למצב של ישיבה על אסלת השירותים עליה היא נמצאה? אתה עונה בסעיף 4.3.1. סביר להניח שהפצעים הקטלניים בצוואר לא גרמו למוות מידי ולכן המנוחה יכולה לבצע פעולות פשוטות משך שניות בודדות ואפילו עשרות שניות אחרי הפציעה בצוואר, האם

המנוחה בהינתן מצבה עם החתכים שאדוני תיאר אותם קודם יכולה הייתה להתרומם ממצב של שכיבה למצב של ישיבה בכוחות עצמה?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: קשה לי מאוד לפרט פעולות.

כב' הש' דני צרפתי: אדוני רוצה להגיד לי שזה תואם לאותם פרוכוסים? בן אדם יחתכו לו את אותו עורק יוכל לקום ולהתיישב?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: זה מאוד לא סביר אני יכול להגיד.

כב' הש' אשר קולה: בוא נגיד זה לא סביר בדיוק כמו (לא ברור) לא סביר, זה בלתי סביר לחלוטין אדוני מומחה.

כב' הש' דני צרפתי: אדוני ראה מקרה כזה פעם בשנות ניסיונות שאחרי חתך כזה בן אדם מתרומם ומתיישב?

כב' הש' אשר קולה: להתרומם ולהתיישב?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אני לא חושב ככה אבל עוד פעם אתם מושכים ממני דברים שאני לא יכול לענות עליהם.

כב' הש' אשר קולה: למה? אתה המומחה פה.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כי באף ספר לרפואה משפטית לא כתוב מה זה פעולה פשוטה או מה זה פעולה מורכבת.

כב' הש' אשר קולה: יש את השכל הישר וגם אדוני שהוא ד"ר יש לו שכל ישר, לצאת לפתוח את הדלת ולרדת כמה מדרגות הוא יכול?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כן.

כב' הש' דני צרפתי: מה?

כב' הש' אשר קולה: אחרי חתך כזה בצוואר? אנחנו לא רוצים להעיר הערות, אני אתן לו להשלים, אנחנו מבקשים ממך לחשוב עוד פעם על התשובה האחרונה שלא נאמרה בציניות אלא ברצינות, האם זה עולה על דעתו של אדוני דבר כזה? באמת, אנחנו נמצאים פה במשפט רצח קשה מסובך רגיש וזו התשובה של אדוני?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אם לחתוך עורק התרדמה כולל ווריד (לא ברור) לעשות לחץ לעשות לחץ לסגור את הפצע אז אפשר ללכת אז אפשר לעשות כמה פעולות אולי כמה צעדים אולי אפשר לעשות אבל... (עמ' 2355 ש' 5 – עמ' 2356 ש' 5).

187. בת/445, תשובות זייצב לפניית הצח"מ מיום 07.01.07 ומיום 08.01.07 בעניין הפציעות ביד המנוחה בסעיף 4 לחוות דעתו, השיב ד"ר זייצב: "סביר להניח שהפעמים הקטלניים בצוואר

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

לא גרמו למוות מייד, לכן המנוחה יכלה לבצע פעולות פשוטות במשך שניות בודדות או אפילו עשרות שניות אחרי הפציעה בצוואר"

לשם ההבהרה אצטט את תשובת ד"ר זייצב בעניין זה בעדותו לפנינו וכדלהלן :

עו"ד שרון הר ציון: עכשיו רק עוד שאלה. אמרת בת/445, בסעיף 4: "המנוחה יכלה לבצע פעולות פשוטות". אני רק לא יודעת מה זה פעולות פשוטות. אם אתה יכול להסביר לי פשוט, כי אני לא מבינה מה זה אומר "פעולות פשוטות", מה זה אומר. תן דוגמא, אם אתה יכול. כב' הש' דני צרפתי: "שניות בודדות או עשרות שניות אחרי ה- (מדברים ביחד).

עו"ד שרון הר ציון: מה זה פעולה פשוטה, בעיניך? למה אתה מתכוון כשאתה כותב את זה? אני פשוט

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: ככה כתוב ב-

בספרות. כב' הש' אשר קולה:

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: בספרות. אני גם קשה לי לתאר מה אחרי שחותכים את ה-

עורק הראשי. כב' הש' דני צרפתי:

עורק הראשי. כב' הש' אשר קולה:

את עורק התרדמה. כב' הש' דני צרפתי:

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אני מאמין שמשך זמן אולי להזיז רגליים, ידיים זה אותם פרכוסים שאדוני אמר?

וגם פרכוסים, פרכוסים טרמינליים כב' הש' דני צרפתי:

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אפשר אקטיבית להרים יד? אפשר לפרכס. אפשר

כב' הש' אשר קולה:

אקטיבית להרים יד

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: עוד פעם, עוד פעם

מהגובה הזה לגובה החזה? לגובה הראש? כב' הש' אשר קולה:

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: עוד פעם, אני אמרתי שקשה מאוד לרופא משפטי לקבוע

את זה ולהגיד את זה ולהתייחס לזה" (עמ' 2327 ש' 28-

עמ' 2328 ש' 16).

וכיצד דבריו אילו מתיישבים עם חוות דעתו הראשונה?

עו"ד שרון הר ציון: אני כן אבקש ממך להתייחס לשני ביטויים שאתה

משתמש בהם בחוות דעת שלך וכן שתסביר לנו אותם. אני

מפנה אותך לחוות דעת ת/442 במסקנות שלך, בסוף, בעמוד 9. אתה אומר שהפצע חתך נגרם קרוב לוודאי לאחר

המוות

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כן.

עו"ד שרון הר ציון: ובת"ו

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: וזה לא ממש נכון, זה לא ממש

כב' הש' אשר קולה: אתה כותב דברים לא נכונים, ד"ר זייצב?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: הא?

כב' הש' אשר קולה: אתה כתבת את זה. אתה חתום על זה.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: רגע, רגע, רגע. זה לא משלים את השאלה, זה לא

תשובה שלמה, זה לא תשובה מלאה

כב' הש' אשר קולה: סליחה. ולא רק ש... זו חוות הדעת, עכשיו אנחנו

מאפשרים להם

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כן.

כב' הש' אשר קולה: לאפשר שאלות. זה לגיטימי, זה בסדר, מאפשרים.

עו"ד שרון הר ציון: לא, יש ת/445 שממשיך את זה.

כב' הש' אשר קולה: בסדר.

עו"ד שרון הר ציון: זה לא עכשיו אני שואלת.

כב' הש' אשר קולה: אבל כשזה עומד לפני שופט, חוות הדעת שלך כמות

שהיא, ובדרך כלל זו הפרוצדורה, ואדוני חתום על זה

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: נכון.

כב' הש' אשר קולה: ואדוני, בניגוד למה שאמר שקודם, שאתם לא יכולים

לקבוע, אדוני כותב פה

עו"ד שרון הר ציון: "קרוב לוודאי".

כב' הש' אשר קולה: "קרוב לוודאי לאחר המוות".

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כן.

כב' הש' אשר קולה: למה זה לא תשובה לשאלת חברי ממקודם ושאלתי שלי

שזה יותר מסתבר? אדוני כתב את זה. למה עכשיו אדוני

משנה את ההסתברות שאדוני כתב אותה בעצמו?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אפשר לענות?

כב' הש' אשר קולה: כן.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כי אחרי מכתב של המשטרה, אני הבנתי שהתשובה

הזאתי היא לא מושלמת (תשובתו זו מעוררת כמובן

תמיחה רבתי!)

...

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: היא לא מושלמת. היא לא מושלמת, כי, כי מה פירוש "אחרי המכתב של המשטרה"? אבל אתה המומחה, המשטרה היא לא המומחית. אדוני המומחה. אדוני צריך להתנתק לחלוטין מהמשטרה, להתנתק לחלוטין מהחוקרים ולהגיד כמומחה מה עמדתו. וזו עמדת אדוני המקצועית, ואנחנו חוקרים את אדוני כמומחה מקצועי, מכירים את אדוני לא מהיום. וכשאדוני כותב כאן שנגרם קרוב לוודאי לאחר המוות, אדוני צריך לעמוד מאחורי זה. למה אדוני חוזר בו מהמילה הזאת? מה קרה שאדוני חוזר בו מהמילה הזאת?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אפשר לענות? בטח.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כב' הש' אשר קולה: מכיוון ש-, אמרתי כבר, שאם יש מכלול פצעים ופצע אחד בלי דימום, קשה לרופא משפטי לקבוע מתי הוא נגרם – לפני, אחרי...

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: או סמוך למוות. אבל כל זה ידעת כבר שחתמת על חוות הדעת. שנייה אחד. שנייה. אני יכול להמשיך? אז בגלל זה המונח הכי, הכי טוב והכי מקצועי, שהפצע הזה נגרם אחרי ירידה קטלנית של לחץ דם, וק-אני מפנה לת/445, סעיף 1.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: עו"ד שרון הר ציון: כב' הש' אשר קולה: 445 אני יודע, עו"ד הר ציון, אבל אותי מטריד מה שקרה כאן. פה יש רופא מומחה משפטי שכותב חוות דעת ב-19.12 – תכף נשאל על זה שאלה – וכותב: "קרוב לוודאי", וכשאנחנו שואלים אותו, אז הוא אומר: "לא, זה"-הפוך.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כב' הש' דני צרפתי: הוא אומר, אל"ף, הוא אומר הפוך, בי"ת, "אני בכלל לא יכול לקבוע סבירויות". למה פה קבעת סבירויות? למה הפוך? עו"ד מרציאנו: למה הפוך? עו"ד שרון הר ציון: כב' הש' אשר קולה: מה קרה שהחוקרים אמרו לו שגרם שלו לשנות את דעתו? ולמה בכלל הוא מדבר עם חוקרים על זה? זו השאלה.

עו"ד שרון הר ציון: אז בוא נדבר. דיברת עם חוקרים? היה לך שיח עם חוקרים?
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: לא. לא.
עו"ד שרון הר ציון: אז מה היה?
כב' הש' אשר קולה: אמרת שחוקרים
עו"ד שרון הר ציון: איך הייתה הפנייה הזאת?
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אני לא דיברתי עם חוקרים על דברים שהם לא קשורים ל-לא יודע למה
כב' הש' אשר קולה: אדוני לא אמר לפני רגע שחוקרים פנו אליו?
עו"ד שרון הר ציון: בכתב.
כב' הש' אשר קולה: בכתב.
עו"ד שרון הר ציון: הפניות בכתב.
כב' הש' אשר קולה: בסדר, בסדר.
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אפילו אם הייתה שיחה פניות בכתב זה אותו דבר.
כב' הש' אשר קולה: אפילו אם הייתה שיחה טלפונית, אני זוכר את זה טוב מאוד, אני ביקשתי לשים הכל על הנייר, לשלוח אליי מזכר, ועל מזכר אני יכול לענות. כי על שיחה טלפונית אני לא יכול לענות.
עו"ד שרון הר ציון: ואז פונים אליך בש-
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: בגלל זה הם שלחו מזכרים אליי, ו-, ואני עניתני" (עמ' 2324 ש' 19- עמ' 2327 ש' 4).

לא למותר לציין שאין ולא נמצא כל מזכר כזה:

עו"ד שרון הר ציון: "כב' הש' אשר קולה:
קיבלתי את ההבהרה, טוב שגברתי הבהירה, אין לנו מזכר כלשהו שהגשתם לנו אחרי 8 בינואר 2007 מהגוף החוקר לד"ר זייצב וכשהוא אמר לנו קודם שאני עשיתי השלמות בעקבות פניות של הגוף החוקר שהוא התעקש שהוא עובד רק עם מזכרים אין לנו מזכר כזה.
עו"ד שרון הר ציון: אין.
כב' הש' אשר קולה: אני לא בא לתפוס אותו חלילה, יכול להיות שהוא לא זוכר זה לגיטימי, אבל השאלה אם המסקנה ההגיונית היא לא שמישהו בכל אופן כי דיבר אתו בטלפון או לא בטלפון?
עו"ד שרון הר ציון: לא, לא, ממש לא.

188. דומה, כי אין צורך להרבות מילים על חוסר ההיגיון הזועק מתשובות אלו, כלום באמת יש סבירות כי המנוחה לאחר ששוסף גרונה, עלתה בכוחות עצמה על האסלה! או ניסתה לצאת מהתא?

כלום סביר, כי המנוחה לאחר ששוסף גרונה, הצליחה להרים את ידה השמאלית כהתגוננות במהלך התקיפה?

כלום סביר, שהחתך בשורש כף יד שמאל נגרם קודם לאיבוד מרבית הדם בגופה של המנוחה? והלא ד"ר זייצב עצמו קבע סימן מובהק לכך, שהפצע בשורש כף יד שמאל נגרם לאחר איבוד מרבית הדם, וקרוב לוודאי בסמוך לאחר המוות.

מדוע ד"ר זייצב שינה דעתו? מדוע הפרקליטות סבורה, כי ניתן עתה, כעבור 15 שנה, ובמהלך המשפט החוזר, לנסות ולקעקע דווקא חוות דעת של מומחה מטעמה? כיצד זה אם אכן היה שיח בין הגוף החוקר למומחה, ששיח זה לא הועלה על הכתב? כיצד זה מזכר שכזה, ככל שהיה, לא הונח בפנינו? האם אין בעובדה שד"ר זייצב מתאר פנייה של החוקרים אליו, ואין בפנינו מזכר על כך, כדי להעיד שאכן החוקרים פנו בעל פה לד"ר זייצב?

בסיכומיה טוענת המאשימה, "מאחר והוכח ויש טביעת נעל של המנוחה על רצפת התא, בתוך הדם, נראה כי היה למנוחה די חמצן ולחץ דם לעמוד על רגליה, גם אחרי דימום מסיבי מהצוואר (ככל הנראה יותר מהחתך הראשון). אחרי אובדן דם משמעותי הצליחה המנוחה לפסוע בתוך הדם". (עמ' 314 לסיכומי המאשימה). תרחיש זה אינו הגיוני בעליל וסותר כמובן את "שחזורו" של הנאשם על ארתור! ומכל מקום, הסבירות הינה דווקא לתרחיש לו טוען ב"כ הנאשם, שהיה מאבק בין המנוחה לבין הרוצח ובזמן המאבק סביר להניח שמיקומה של המנוחה זו והשתנה. (זאת ועוד, יכול שטביעת הנעל של המנוחה בצד השמאלי של התא בסמוך לתא 1 יש בה כדי להעיד שהמנוחה ישבה על האסלה; עובר לרציחתה, וזה גם מסביר את כיס השתן הריק וגם על כך להלן).

189. עם זאת ובבחינת של למעלה מן הצורך, אדרש בעניין הפצע בשורש כף היד גם לחוות הדעת המשלימה של ד"ר קוגל לעניין זה (נ/113א), אשר קבע במפורש כך:

1. מיקומו של הפצע בקדמת שורש כף היד השמאלית אינו מיקום אופייני לפצעי הגנה.
2. פצעי הגנה מעצם הגדרתם מלמדים על כוונה מודעת של הקורבן להגן על עצמו, ולכן פצע שנגרם לאחר המוות לא יכול להחשב פצע הגנה. פצע הגנה נגרם אך ורק כשהקורבן היה בחיים.
3. כדי שייגרם פצע הגנה, לקורבן צריכה להיות יכולת להפעיל את שריריו על מנת להרים את ידו. כשיש צניחה משמעותית של לחץ הדם ואין הזרמת דם לגפה, אין יכולת להפעיל את השרירים.

4. היות שהפצע בקדמת שורש כף היד נגרם לאחר המוות או לאחר שחלה ירידה משמעותית בלחץ הדם, לא ייתכן שהוא פצע הגנה".

190. לעניין זה מן הראוי להפנות לחקירתנו הנגדית של ד"ר קוגל, על ידי הפרקליטות בעניין זה ושוב, באופן בלתי ברור ואף לא סביר, ניסו ב"כ המאשימה, בכל דרך שהיא, להקשות על ד"ר קוגל בעניין זה ולצייר תרחישים בלתי סבירים בעליל באשר לאפשרויות החתך בשורש כף יד שמאל של המנוחה, והכל כדי לדחות או לסתור את חוות הדעת הראשונית מטעמם (!) ולפיה, החתך בשורש כף יד שמאל נגרם מיד לאחר המוות או בסמוך לפניו. לשם ההמחשה אצטט קטע מתוך החקירה הנגדית של ד"ר קוגל לעניין החתך בשורש כף יד שמאל וכדלהלן:

אבל אתה שולל שזאת הגנה כתוצאה מפרכוס או משהו. בוודאי, קודם כל פרכוסים זה מאד עדין, דבר שני כדי שיהיה פצע הגנה בהגדרתו הקורבן צריך לרצות להגן על עצמו, שתהיה לו כוונה להגן על עצמו, הפרכוס נגרם בשלב שאין הכרה, שאין רצון, אם נגרם בכלל פרכוס, דרך אגב במוות באיבוד דם אין פרכוס בכלל אבל אם נגרם פרכוס אז בכלל אין לו כוונה הוא לא יכול לרצות להגן על עצמו כי הוא לא יודע מה קורה.

"כב' הש' ד. צרפתי:

העד, ד"ר חן קוגל:

עו"ד ש. הר ציון:

העד, ד"ר חן קוגל:

טוב. וגם אין לו יכולת להגן על עצמו בשלב הזה לכן זה לא יכול להיות פצע הגנה מפרכוס.

עו"ד ש. הר ציון:

אפנה לשני מקורות בספרות דולינק וויג', אחד אומר שפצעי הגנה עשויים להופיע בשני מנחי ידיים גם קדמי וגם אחורי. מנח ידיים אין וויכוח, מנח ידיים הוא הסכים, הוא דיבר על שורש כף היד.

כב' הש' א. קולה:

או קיי.

עו"ד ש. הר ציון:

צריך להיזהר.

כב' הש' א. קולה:

וויג' בשנת 2005 אומר בפרק של פצעי הגנה הוא כותב פצעי הגנה עם חתכים הקורים באצבעות כפות ידיים ושורשי כפות ידיים.

עו"ד ש. הר ציון:

אני מבקש לראות את וויג' כי יש וויג' חדש יותר, אני לא חושב כי אני קראתי את וויג' לפני זה, קשה לי להאמין, אבל את שוב חוזרת למיקום, זה לא פצע הגנה על סמך הרבה מאד דברים אחרים.

העד, ד"ר חן קוגל:

עו"ד ש. הר ציון : אז בעיקר הוא לא פצע הגנה כי אתה אומר אם יש ירידה כזאת משמעותי בלחץ הדם היא לא יכלה רצונית להגן על עצמה ואז אין שום סיכוי שהיא עשתה פעולה רצונית שהגנה על עצמה. לא רק זה... (עמ' 4363 ש' 9 – עמ' 4364 ש' 2).

העד, ד"ר חן קוגל:

עו"ד ש. הר ציון : אני מציעה לך שחתך כזה נגרם כתוצאה מהרמה של היד עוד לפני בכוחותיה האחרונים כשעוד לחץ הדם לא ירד בבת אחת. אין בזה דימום, לחץ הדם לא היה שם, כאשר נגרם החתך לחץ הדם לא היה שם, כאשר נגרמו החתכים בצוואר לחץ הדם לא ירד בשנייה אחת, לכן התיאוריה שנגרם חתך אחד ואז היא הרימה את ידה ונגרם פה בשלב הזה עוד היה לחץ דם אז לא יכול להיות מה שאת אומרת.

עו"ד ש. הר ציון : ואז בזמן שהיא מורידה כבר ירד לחץ דם, (הדוברים מדברים יחדיו)

עו"ד ש. הר ציון : בעת הירידה המשמעותית בלחץ דם אבל לא ירידה בעצם להפסקה מוחלטת של פעולת הלב עדיין קיימות אפשרויות לפעולות קלות כמו הרמת היד, לחץ הדם ממשיך לצנוח, הצניחה של היד גורמת לאובדן מוחלט של הדם ואז נראה את המצב שראינו של יד שנראית ללא דימום.

העד, ד"ר חן קוגל : לגמרי לא יכול להיות מה שאת אומרת, ממש לא. למה ?

עו"ד ש. הר ציון : אני אסביר, לצורך הפעלת השרירים צריך שיהיה לחץ דם. חמצן.

העד, ד"ר חן קוגל : כב' הש' ד. צרפתי: בדיוק, זה מה שמחדיר חמצן לתוך הרקמות, אם אין לחץ דם אז לא יהיה הרמה של השריר, אי אפשר להפעיל את השריר, הדעה השנייה שבגלל החתך פה ירד לה לחץ הדם... " (עמ' 4364 ש' 20 – עמ' 4365 ש' 12).

191. הנה כי כן, המסקנות מתצלומי הזירה (ת/67) מדו"ח הניתוח (ת/442) מחקירתו בעל פה של ד"ר זייצב ומחוות דעתו של ד"ר קוגל וחקירתו הנגדית הינן כדלהלן :

- המנוחה נמצאה במצב של חצי שכיבה/חצי ישיבה על גבי מכסה האסלה כשראשה מושען על הקיר הימני (המפריד בין תא 2 לתא 3).
- המנוחה לא נמצאה כשעיניה פקוחות.

- פצעי החתך בצוואר, בסנטר ובבית החזה של המנוחה נגרמו על ידי לפחות ארבע הנפות סכין.
  - החתך בשורש כף יד שמאל של המנוחה נגרם מיד לאחר המוות או בסמוך לפניו ואיננו פצע הגנה.
  - פצעי החתך באצבעות כפות הידיים בלבד יכולים להתיישב עם "פצעי הגנה".
  - בראשה של המנוחה נמצאו 7 מוקדים של חבלות ראש.
  - כיס השתן של המנוחה נמצא ריק, כי קרוב לוודאי שהיא הטילה את מימיה, זמן קצר לפני שנרצחה, ומשכך אפוא אין היתכנות לגרסתו של הנאשם ולפיה, הוא רדף אחריה ותפס אותה בפתח השירותים. לאמור לפני שהספיקה להתפנות (לעניין זה עוד אדרש להלן).
  - לא נמצא חתך כלשהו או חבלה כלשהי באיזור המותן או הבטן התחתונה.
- יוער ויודגש, כי לעניין סוג הסכין בו בוצע החתך, שגם אליו נדרש ד"ר זייצב, אדרש בפרק נפרד להלן.

יג. השוואת מסקנות ממצאי הנתיחה להודאות הנאשם

192. טרם שאעשה השוואה כאמור בכותרת לפרק זה, אבקש להפנות ובקצרה לעת הזו, לחקירת הנאשם ב- 19.12.06 החל מהשעה 15:13 (ת/41). חקירה זו נערכה שעות רבות על ידי יורם וסשה ובמהלכה ניסו החוקרים ובצדק מבחינתם, לקבל תשובות ביחס לשאלות רבות שהטרידו אותם, בעיקר נוכח אי ההתאמה בין התוודותו הראשונית של הנאשם בפני ארתור, לבין ממצאי נתיחת הגופה ומיקום הגופה.

אדגיש שוב לעניין זה, כי במהלך ההתוודות בפני ארתור כל שהוצג ונאמר על ידי הנאשם, הינו הנפה אחת, שבעקבותיה, מכה אחת או שיסוף אחד, וכל זה כשהוא עומד מחוץ לתא וארתור המדמה את המנוחה עומד כביכול בפתח תא דמיוני כלשהו, ומיד לאחר אותה מכה/שיסוף, המנוחה נפלה.

193. כך למשל, תיאר הנאשם בפני החוקרים "שלפתי את הסכין ש... שהיה תלוי על חגורה... בנרתיק... אני קפצתי לתא... ואני הכיתי בצוואר... של הילדה, היא הרימה יד, יד ימין [בתיעוד החזותי מדגים הצמדת ידיים לצד הפנים הימני]... ואני דקרתי עוד פעם... ופגעתי במקרה ביד שלה כאן....

חוקר א': איך זה נקרא? כף יד ימין?
 רומן: זה לא כף יד. זה מרפק.
 חוקר א': שורש היד? (יושם לב לשאלה הסגורה והמנחה - "שורש כף היד?")

רומן: כן, שורש היד. באזור שורש היד אני פגעתי עם הסכין [בתיעוד החזותי מדגים רומן פגיעה עם הסכין באזור הזרוע העליון].

(עמ' 123 - 124 לתמליל החקירה דיסק 1 - ת/41א).

החוקרים מצאו חוסר התאמה בין גרסת הנאשם לממצאי נתיחת הגופה כאמור, שעה שהנאשם לא תיאר בפני החוקרים חתך בשורש כף יד שמאל של המנוחה, גם לא לאחר שהוכוונו לכך על ידי החוקרים, ולכן הוסיפו ושאלו בעניין זה.

ובהמשך ;

"רומן: כנראה שאני דקרתי עוד כמה פעמים. אני לא זוכר בדיוק. כנראה שאני דקרתי עוד

כמה פעמים. אבל את זה אני כבר לא זוכר בכלל. קרוב לוודאי כאן, בצד ימין

חוקר א': דקירות בסכין?

רומן: כן, דקירות בסכין.

חוקר א': בצד ימין של מה?

רומן: בצד ימין של הגוף...

חוקר א': במותניים?

רומן: בצד. בצד ימין.

חוקר א': בצד ימין של הילדה

רומן: כן, של הילדה.

חוקר א': ברגע הזה היא עמדה?

רומן: "היא כבר שקעה.

חוקר א': היא שקעה בעמידה לא בצד. באיזה צד?

רומן: בצד ימין (מראה לצד ימין)

חוקר א': היא שקעה למטה...

רומן: היא שקעה למטה, נפלה...

חוקר א': בצד...

רומן: בצד שמאל בין האסלה לבין הקיר

חוקר א': בין האסלה לבין הקיר בצד שמאל של השירותים. אם עומדים עם הפנים לשירותים.

רומן: כן"

ויושם אל לב, הנאשם לא סיפר תחילה למה כוונתו "בצד שמאל", והחוקר במקום לשאול אותו שאלה פתוחה "למה אתה מתכוון בצד שמאל?", מציב לפניו בחירה אחת בלבד ".... בצד שמאל של השירותים אם עומדים עם הפנים לשירותים". כלום פלא יש בכך שהנאשם עונה "כן", כלום זו אינה שימת תשובה בפיו של הנאשם ועל כך להלן -

(עמ' 124 - 125 לתמליל החקירה דיסק 2 - ת/41א).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

החוקר סשה מבקש מהנאשם לחזור לתאר "כל מה שראית בפנים תא השירותים איפה שאתה רצחת/הרגת את הילדה. תשובה (במאמר מוסגר, סשה קובע שהרצח היה בתוך התא!).

ר: היא נפלה מהצד השמאלי ממ של האסלה מהכניסה

ס: ... איך הייתה האסלה עצמה?

ר: אני לא הסתכלתי על זה, איך הוא עצמו היה.

ס: נו, אמרת לי, איך הוא, פתוח, סגור

ר: ... היה סגור

ס: בזמן שאתה...

ר: המכסה היה מורם

ס: נו, וכאשר הבאת מכה בעזרת סכין?

ר: כאשר הבאתי מכה בעזרת סכין, המכסה, ככל הנראה, היה מורם... אני לא זוכר את זה במדויק... אני זוכר כאשר הילדה נפלה, היא נפלה לצד השמאלי מהאסלה, על הצד השמאלי (של הגוף) כשהיא נשענת מהאסלה על הצד השמאלי, ונשענה עם הצד הימני על הקיר"

(מ"ט 172/06 (2) חלק 1 עמ' 2/41 ש' 31-55, עמ' 3/41-4/41 ש' 81-89).

היינו, כשנתבקש הנאשם להסביר את מנח המנוחה, מסר תחילה לחוקרים שהיא נפלה לצד ימין (בדומה להדגמה בפני המדובב), אולם משנשאל שוב בעניין, ראה לשנות תשובתו ואמר שהיא נפלה לצד שמאל.

אוסף, כי חוסר ההתאמה בין ההתוודות בפני המדובב לבין ההודאה בפני החוקרים התבטא לא רק ביחס לממצאי נתיחת הגופה ומנח המנוחה, אלא גם בנוגע לפרטים נוספים כדוגמת הסיבה שבעטיה נוצר עימות בין המנוחה לנאשם. הנאשם סיפר במהלך ההתוודות שלו בפני המדובב, כי המנוחה הציצה אליו למקלט, ביקשה ממנו סיגריה, הוא סירב לתת לה והיא החלה לקלל אותו. לעומת זאת, בהודאה בפני החוקרים תיאר הנאשם גידופים של המנוחה כלפיו, אך השמיט את עובדת בקשת הסיגריה על ידה. גם כשנשאל באופן פוזיטיבי על ידי החוקרים, בניסיון להתאים ההתוודות בפני המדובב להודאה, "היא ביקשה סיגריות ממך" השיב הנאשם בשלילה (עמ' 121 לתמליל החקירה דיסק 1-ת/41א).

כאמור לעיל, המאשימה מעדיפה לעניין זה את ההתוודות בפני המדובב ולטעמה, הנאשם הסתיר שהמנוחה הציצה אליו למקלט, רק כי רצה לשוות למעשיו נופך של "התפרצות ספונטנית", בכל הכבוד, איני רואה הבדל של ממש לעניין הספונטניות בין שהאינטראקציה הראשונית הייתה כשהנאשם היה במקלט, ובין כשעלה להכין לעצמו כוס קפה.

זאת ועוד וכאמור לעיל, לגרסה זו אין היתכנות ממשית והיא סותרת כאמור את עובדות כתב האישום.

194. השוואה פשוטה של ממצאי הזירה ביחס למנח הגופה ולמצאי הנתיחה מראה בעליל, שיש פער, לטעמי בלתי ניתן לגישור, בין הודאות/התוודות/שחזור הנאשם לבין הממצאים.

195. אתחיל בקביעה בדו"ח הנתיחה, כי בראשה של המנוחה נמצאו 7 מוקדים של חבלות ראש: אין לכך כל התייחסות בהודאות הנאשם השונות, אשר כל שמסר לעניין זה, כי המנוחה נפלה ויכול שראשה נחבט באסלה. (ת/41 חקירת הנאשם מיום 19.12.06 עמ' 88 (מונה מסך 01: 32: 39)). וכיצד זה אפוא נגרמו למנוחה 7 מוקדים שונים של חבלות ראש? כיצד זה מתיישב עם גרסאות הנאשם? על כך השיב ד"ר זייצב, כי יכול שראשה נחבט מספר פעמים נוספות וכדלהלן:

"העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: זה החבלות, זה החבלות שהם לא גרמו לשבר בגולגולת. זה חבלות שהם לא גרמו אפילו לנזק חיצוני בעור אבל התוקף גרם אותן? כב' הש' דני צרפתי: מה זה? העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: התוקף או הנפילה – מה גרם אותן? זה יכול להיות מהתוקף וזה יכול להיות גם מ-, מנפילה כב' הש' דני צרפתי: שבע חבלות מנפילה יכול להיות? העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: שבע חבלות מנפילה לא יכול להיות. בן אדם לא נופל שבע פעמים. עו"ד ירום הלוי: אז תגיד "תוקף". כב' הש' דני צרפתי: אז לפחות חלק הן מתוקף. העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: או ש-, או שהיא נפלה על-, ב-, ב-, או שהיא נפלה גם באיזור, באיזור שיש שמה כל מיני חלקים בולטים, ועכשיו אני יודע שזה

...

כב' הש' דני צרפתי: יכול להיות שבע חבלות מנפילה?

...

כב' הש' דני צרפתי: אז חלקן מתוקף?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: חלק מהתוקף יכול להיות, חלק מהנפילות יכול להיות

...

כב' הש' אשר קולה: בוא נסכם. ברור שהמוקדים האלה הם קשורים לאירוע הזה, הם לא קשורים לאירוע קודם.
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: חד משמעית, כן.
...
כב' הש' דני צרפתי: ... בהנחה וזה נפילה, נפילה אחת שהמנוחה נופלת, יכולים להיגרם, בהינתן, אני מוסיף, שזה תא קטן, יש אסלה, יש קיר, יכולים להיגרם שבע חבלות?
עו"ד שרון הר ציון: יש ברז כזה שיוצא מתוך ה-
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: ישנה סבירות שחלק מהדימומים יכולים להיגרם
...
כב' הש' דני צרפתי: עכשיו אנחנו מחלצים את המעבר לחלק. כולן לא יכולות להיות. אנחנו מסכימים?
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כולם ביחד, אם, כולם ביחד, שבע, אם יש איזשהו שמה שיש שמה שבע חלקים בולטים
כב' הש' דני צרפתי: לא, אין בליטות (מדברים ביחד)
כב' הש' אשר קולה: אם יש שמה בליטות, אז כן.
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אבל אם אין, אז בלתי אפשרי, זאת אומרת"
(עמ' 2329 ש' 10 - עמ' 2332 ש' 19).

ד"ר זייצב אישר שאם אין בליטות, אז זה בלתי אפשרי שנגרמו שבעה מוקדי חבלה שונים בראש. יתר על כן, אין גם כל הגיון בתיאוריה זו, שלפיה ראשה של המנוחה ספג 7 חבלות. כיצד זה ייתכן שראשה של המנוחה "קיפץ" (ויסלחו לי הקוראים על השימוש במילה זו) עוד שש פעמים, ובכך נגרמו עוד ששה מוקדים שונים של חבלות ראש? כיצד קיבל הראש מכה משבעה עצמים שונים בתוך תא השירותים! נכון אני לקבל, שראשה של המנוחה נחבט באסלה פעם אחת, אבל כיצד זה גרם ל-7 מוקדי חבלה שונים? מדובר בפרט השונה מהותית מגרסותיו השונות של הנאשם, שאפילו בחקירה מיום 19.12.06 (ת/41 וכמפורט לעיל) לא נתן כל הסבר ואף לא נשאל על כך.

פרט זה הינו בבחינת "דבר מה חסר" ואולי אפילו "דבר מה סותר" ועל כך להלן.
אעיר רק, כי המאשימה בסיכומיה (עמ' 147), מנסה להתמודד עם הטענה, כי מדובר בפח"מ "שלילי" ולטענתה ואני מצטט "לא מן הנמנע כי מכה הנ"ל (אותה קיבלה המנוחה מהאסלה "כתיאורו" של הנאשם) לצד מכות נוספות בראשה שסביר להניח שהיא קיבלה מהאסלה בשלב בו הרים אותה והניח אותה על האסלה גרמו לשבע החבלות הקהות שבגולגולתה של המנוחה "...".

הנה כי כן, בתיק רצח "לא מן הנמנע" ו"סביר להניח", משמשים בערבוביה כהנמקה להרשעה; מה גם שהנחה על האסלה יכולה לגרום לכל היותר לחבלה אחת נוספת, ומה גם שאפשרות זו של חבלה נוספת בהנחה על האסלה, כלל לא נתמכה בחוות דעת כלשהי!

196. מנח הגופה - כזכור, הנאשם טען שהמנוחה נפלה בסיבוב כשעיניה פקוחות, בין האסלה לקיר. המנוחה נמצאה כזכור, כשהיא שרועה על גבי מכסה מושב האסלה. כיצד אפוא הגיעה המנוחה למנח זה? שוב אין לנאשם הסבר לכך, ומנח הגופה שונה באופן מהותי מתיאור הנאשם לעניין זה.

לא זו אף זו, בשחזור הדגים הנאשם, שהמנוחה נפלה קדימה כשפניה כלפי הרצפה, מנח הפוך לחלוטין מהמנח בו נמצאה הגופה וגם הפוך ממה שהסביר הנאשם לסשה ויורם בחקירה, וכמפורט לעיל, ביום 19.12.06.

לפי התיאור בחקירה, המנוחה נפלה לצד שמאל שלה, כלומר לצד ימין בתוך התא ובין האסלה לקיר שבין תא 2 לתא 3 (כאמור לעיל, תחילה הדגים הנאשם את היפוכם של הדברים, וכן הדגים נפילה לצד ימין ואחר כך תיאור נפילה לצד שמאל); לפי השחזור אין לנפילה כזו כל היתכנות, שכן המנוחה עמדה, כך לתיאוריו של הנאשם, על פתח התא ונפלה פנימה וקדימה לאחר שהתכופפה, במנח כזה אין כל אפשרות טכנית שהמנוחה תיפול בין האסלה לקיר הנגדי למקום שבו עמדה, ועל גבה.

197. החתך בשורש כף יד שמאל - לעניין זה הקדשתי פרק נרחב לעיל, אולם סיכומו של דבר הוא, שהנאשם מעולם לא אישר/הודה/סיפר, שחתך את המנוחה בשורש כף יד שמאל. כל ניסיונות החוקרים לנסות ולחלץ מהנאשם הסבר כלשהו, או רמז כלשהו לכך, שאכן חתך את המנוחה בשורש כף יד שמאל, עלו בתוהו.

כך, אפילו בחקירה מיום 21.12.06, בשלב שבו הנאשם לכאורה משתף פעולה עם החוקרים ומתוודה (בתחילת החקירה) שהוא רצח את המנוחה, מטיח בו יורם אזולאי: "**אמרת לי שאתה פצעת אותה ביד, אמרת לי, נכון. אתה צריך לספר את על האמת גם על זה?**" הנאשם השיב: "**זה לא אמת. יכולתי לקשקש אותה (לשרוט) אבל אני לא ראיתי**". סשה שאיננו משלים עם תשובתו של הנאשם אומר בתגובה: "**הוא לא הבין את השאלה. לפני שאתה עונה על השאלה הזאת תחשוב על כך שהגופה אצלנו ואנחנו יודעים את כל מה שנגרם עליו (כך במקור – א"ק).** **אולי להראות לך צילומים?**" הנאשם בתגובה: "**אם אפשר אז תראה**". סשה מתרגם ליורם שהנאשם מבקש לראות תמונות של הגופה ויורם בתגובה פונה לנאשם, ומיד סשה עוצר אותו באומרו: "**שנייה רגע, הוא עדיין לא הבין שנייה שנייה, הוא פשוט נתן את התשובה שיוצאת ממקום של אדם שלא מבין את השאלה**". מה לא היה מובן בשאלה הברורה מאוד ובתשובה הפשוטה והחד משמעית של הנאשם?! משתשובת הנאשם לא סיפקה את החוקרים, הם הטיחו בו, כי הם יודעים כעובדה שהוא פגע בידה של המנוחה. בתגובה

שינה הנאשם מתשובתו הקודמת ואישר שפגע בידה. החוקרים בשלב זה ניסו לחלץ ממנו את עיתוי ונסיבות גרימת החתך בידה, והנאשם מסר תחילה: "אני לא זוכר, לדעתי זה אחרי שנתתי לה מכה בגרון היא הרימה יד כדי להתגונן או משהו...". משתשובתו של הנאשם לא הפיסה את דעתם של החוקרים בנוגע לנסיבות ועיתוי גרימת החתך (בשורש יד שמאל, כאמור), שבו החוקרים ושאלו: "אבל אנחנו רוצים לדעת... החתך של היד, איך ובאילו נסיבות נגרם? אתה יודע למה אנחנו שאולים את זה. אתה הרי מבין... אתה מבין את הסיבות לשאלות... או שאנחנו משתפים פעולה או שלא משתפים... אתה מבין?" הנאשם, שמבין שתשובתו הקודמת לא הייתה "טובה", השיב הפעם: "פשוט תראה, לגבי כל מיני פרטים אני פשוט לא רוצה לדבר, היא ניסתה אותי... היא ניסתה להכות אותי בעין, הנה כמו לשרוט ואני שמתתי את היד והכיתי אותה ביד" לשאלה באיזו יד, "ימין?", השיב הנאשם: "לא, בשמאל". החוקרים ממשיכים ומבקשים ממנו להגיד את כל האמת על נסיבות גרימת החתך ביד, גם אם האמת "לא נעימה" וגם אם "קשה" לו. הנאשם משיב: "אני לא זוכר במדויק, או שהכיתי אותה בפעם האחרונה בכוונה ביד, ככל הנראה זה היה בכוונה" והסביר כי עשה זאת על מנת "לטשטש" עקבות. לשאלה באיזו יד חתך אותה, ימין או שמאל?, השיב הנאשם "ימין", תוך שהוא מדגים חתך בחלק החיצוני של זרוע ימין, כשתשובתו זו איננה מספקת את החוקרים, מדגים הנאשם איפה חתך לה את היד בכוונה כדי למנוע ממנה להתקשר "יד שמאל, היה לה טלפון ביד" (פרט מוכמן שלילי וסותר, שהרי הטלפון נמצא בכיס הגיינס של המנוחה!) שואלים אותו מה עשה עם הטלפון, השיב שהוא לא רוצה להגיד, שהם "חופרים". החוקרים שואלים מתי נעשה החתך? בהתחלה, באמצע, בסוף? הנאשם שכבר הבין מהחוקרים שהחתך נעשה לאחר החתך בגרון משיב: "לא יודע במה זה קשור. זה משהו בסגנון כת". שואלים אותו איזה כת? והוא משיב "מאיפה אני יודע, בסגנון כת". החוקרים לוחצים עליו שיסביר והוא אמר שהשאר סימן שלו, באמריקה היה מישהו שהורג אנשים והיה כותב מספרים והוא חשב לשים סימן ראה את זה בהרבה סרטי פעולה (ראו מ"ט 120/06 (12) חלק 12 מונה 50: 16: 00 ואילך מיום 21.12.06).

אם כן אפוא, לפנינו תשובות בלתי הגיוניות בעליל וניכר, כי הנאשם לא יודע כלל ועיקר שהמנוחה נחתכה בשורש כף יד שמאל, ומשכך מנסה בכל כוחו לספק גרסה שתניח דעתם של החוקרים, ועל כך בהרחבה להלן.

198. הן בפני ארתור, הן בשחזור והן בחקירה ב – 19.12, הדגים הנאשם דקירה וחיתוך בצד ימין של הצוואר – הדגמה שעומדת בניגוד לדו"ח הנתחה ולפיו, החיתוך העיקרי שגרם למוות היה בצד שמאל!
ראה גם עדותו של זייצב:
"עו"ד שרון הר ציון: בסדר. אבל כלי הדם המרכזיים שנפגעו היו בצד שמאל.
העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: מצד שמאל, כן" (עמ' 2299ש' 29-30).

199. סיכום ביניים לעניין זה הינו, כי אין התאמות בין הודאת/התוודות/שחזור הנאשם לגבי מה שביצע לטענתו, למנוחה, לבין הממצאים שנמצאו הן על גופה של המנוחה והן למצב בו נמצאה. סתירה זו, לעניות דעתי, בלתי ניתנה ליישוב באופן סביר, ומשכך הדבר מהווה פגם של ממש במשקלה של ההודאה, עד כדי מסקנה ולפיה, יכול אכן שמדובר בהודאת שווא. לא אמנע מלהעיר כאן, כי המאשימה בסיכומיה, רואה בעדויות הנאשם משום חיזוק משמעותי למשקלה של ההודאה, שכן הודאתו ושחזורו תואמים לפצעי המנוחה. בכל הכבוד הראוי וכמפורט לעיל, ההפך הגמור הוא הנכון!

הנאשם הדגים דקירה וחיתוך אחד בצוואר, לא שני חתכים ולא שיסוף כל הגרון. הנאשם הדגים דקירה וחיתוך בצד ימין של הצוואר ובדו"ח הנתחה נקבע שהחיתוך היה מצד שמאל.

אין חתך במותן / בטן תחתונה של המנוחה (אומנם המאשימה טענה לחיתוך במעיל, ואולם, דומני, שב"כ הנאשם בסיכומיו לעניין זה הבהיר היטב, כי מדובר בסך הכל בקטע גזור באופן יזום ואין פגיעות אחרות ונוספות במעיל, ומכל מקום הדבר לא צויין בדו"ח הנתחה ולא גובה במזכר או בחו"ד כלשהו).

יש חתכים בסנטר שהנאשם לא התייחס אליהם.

אין התייחסות לחתך בשורש כף יד שמאל.

אין כל התייחסות ל-7 מוקדי חבלה בראש.

הוא אומר, כי הנאשם "דייק" בשני פרטים בלבד, החתך בצוואר, שהיה ידוע לכל תושבי קצרין (ועל כך להלן) ופגיעה כלשהי ביד ובאזור החזה.

יד. הזירה ופתמי הדם

200. הדו"ח הראשוני של מצב הזירה, נערך כזכור על ידי עוזיאל ינאי ז"ל, שמואל פיאמנטה (שהעיד לפנינו) ואלי שקד (שלא העיד בפנינו) יבדלו שניהם לחיים ארוכים. הדו"ח הוגש וסומן ת/68.

עוד העיד מטעם המאשימה עמיהוד לייפר (חוות דעתו מיום 10.02.20 סומנה ת/381).

201. כאמור, עוזיאל ינאי נפטר ולא העיד לפנינו, והדו"ח הוגש במסגרת סעיף 12 לתקנות בתי המשפט (משפט חוזר) גם אלי שקד, מטעמים שבצנעת הפרט, לא העיד לפנינו ושלושה מזכרים שערך הוגשו, אף הם, ואליהם אדרש בהמשך.

202. המאשימה וכן הגוף החוקר, טענו כי אין כל היתכנות ששני אנשים יהיו בתוך התא, תא קטן שרוחבו כ-60 ס"מ. ראה הן בתגובת המאשימה לבקשה למשפט חוזר (מ/181) והן בשחזור

(ת/42) שם אומר אנטולי, פעם אחר פעם, אין מקום בתא לשני אנשים. אולם, בביקור השופטים בזירה, הוכח מעל לכל ספק, שיש היתכנות ולפיה שני אנשים יהיו בתוך התא. לצורך כך, ב"כ הנאשם, הכין בובה מגומי, בממדים של המנוחה (ושוב אבקש סליחת הקוראים) והדגים, הדגם היטב, שהרוצח והמנוחה, יכלו להיות בתוך אותו תא, המנוחה צמודה בגבה לרוצח (כאמור יהא אשר יהא) ואזי בידו האחת סותם הרוצח את פיה (למשל) ובידו השנייה משסף את גרונו, ולאחר מכן, או תוך כדי, יש מאבק של ממש בין הרוצח לבין המנוחה!

מנח זה מספק הסבר הגיוני לכתמי הדם בזירה ולעובדה, כי מרבית כתמי הדם הינם אכן כתמי דם התזה על הקיר המפריד בין תא 1 ו-2. מאבק זה מסביר גם הימצאותם של כתמי דם התזה על מכסה האסלה (בצידו הפנימי כמובן) ועל הדלת הסגורה (!), ומסביר גם מדוע בקיר הנגדי (זה שבין תא 2 לתא 3) כמות כתמי דם ההתזה (אם בכלל) הינה פחותה בהרבה. למרבה הצער, והגם שמלכתחילה וכפי שאראה להלן, חוקרי המשטרה סברו שכך, במנח זה, כשגבה לרוצח, נרצחה המנוחה, הרי שמשום מה התקבעה אצלם המחשבה שאין היתכנות לתרחיש שכזה, ומשכך תרחיש זה לא נבדק. כאמור בביקורנו בבית הספר (ראה פרוטוקול הביקור ודיסק צילום הביקור במקום) הוכח, כי הדבר יתכן, ולמרבה הצער, אף בנקל.

203. מטעם ההגנה, וכמומחה לכתמי דם, העיד כאמור המומחה פול קיש.

204. סלע המחלוקת שבין המאשימה להגנה לעניין זה, נעוץ בשתי שאלות וכדלהלן:

- א. האם דלת תא השירותים הייתה פתוחה או סגורה בזמן הרצח?
- ב. האם עמדה המנוחה בעת שיסוף גרונו, כשגבה לרוצח, או שמא עמדה היא עם פרופיל צד ימין שלה לרוצח, אשר עמד במאונך לה.

205. בנקודה אחת דומה שאין מחלוקת ולפיה, המנוחה עמדה כשחזית גופה מופנית אל מול הקיר המפריד בין תא 2 לתא 1.

על קיר זה נמצאו כתמי דם רבים, חלקם כתמי התזה וחלקם כתמי דם בתצורה אחרת, אולם ברור לכל מתבונן בר דעת, ואין צורך לכך במומחיות, שמרבית כתמי הדם בזירה אכן נצפו על קיר זה.

206. עוד ברור לכל בר דעת, וזאת חרף ניסיונות חלק מעדי התביעה למזער זאת, או לקרוא לזה בשמות אחרים, שהיה מאבק של מספר דקות בין הרוצח (יהא אשר יהא) לבין המנוחה. המומחים מטעם המאשימה אישרו, פעם אחר פעם, כי ה"זירה מדברת" (ראו עדות פיאמנטה

עמ' 1216, 1224-1225; עדות עמיהוד לייפר עמ' 1520 ואילך), גם המאשימה בסיכומיה מסכימה כי מדובר "בזירה כאוטית" (ראה דרך משל עמ' 176, 233, 431 לסיכומי המאשימה).

207. לשאלת בית המשפט והסניגור, אישרו חלק מהעדים, כי הייתה תזוזה בתא, וכי הייתה "אינטרקציה" בין הרוצח למנוחה, ואולם משום מה, "התקשו" מומחים אלו לאשר שמדובר במאבק של ממש בין המנוחה לרוצח (ראו עדות שמואל פיאמנטה עמ' 1220, עדות עמיהוד לייפר עמ' 1520, 1524-1525).

208. התבוננות בדו"ח הזירה, ובצילומי כתמי הדם, בהיקף של כ-270 מעלות, מובילה למסקנה, מעל לכל ספק סביר, כך למיטב הבנתי, שאכן בזירה היה מאבק בין המנוחה לרוצח. אציין כבר עתה, כי קיומו של מאבק, ואפילו "אינטרקציה" בין המנוחה לרוצח, אינו תואם אף הוא את גרסאות הנאשם השונות, ובוודאי לא זו שנאמרה לארתור "מכה אחת והיא נפלה". חיזוק לקביעתי זו ניתן לראות בעדויות הבאות.

209. פיאמנטה העיד כי התבניות (patterns) של התזוזות כתמי הדם (מריחות, הטבעות, התזוזות מסוגים שונים) בתוך התא מלמדות בהכרח על דינמיות משמעותית בתוך התא, סמוך לאחר שישוף גרונה של המנוחה (חלק מהמריחות נוצרו ממוגע יד אדם או מגע של חלק מבגד, אם של הרוצח ואם של המנוחה).

לשאלה האם מכתמי הדם בתא ניתן ללמוד על קיומו של מאבק בין המנוחה לתוקף, השיב פיאמנטה: "לא בהכרח מאבק, זה יכול להעיד גם על מאבק אבל גם יכול להיות, תראה אם אני נמצא בתוך תא קטן עם בן אדם נוסף גם אם הוא מנוטרל, גם אם לטובת העניין אין לו יכולת תגובה, אין לו טונוס שרירים בכל זאת יש פה תנועה, הזזה, תנועה של הבן אדם התוקף, תנועה של הנתקף, נפל על הרצפה... במקרה הזה תאיר שהיא כבר חסרת תגובה וגם לטובת העניין בין אם מתה ובין אם לקראת מוות שאין לה כבר תגובה אבל בכל זאת בין אדם שכבר אין לו טונוס שרירים הוא הופך להיות כמו שק תפוח אדמה והוא נופל והגוף שלו בתא מגיב" (עמ' 1220-1221).

לשאלת בית המשפט "אתה לא יכול להגיד שהדינמיקה בהכרח היא תזוזה או מאבק או שניהם", השיב פיאמנטה: "זה יכול להיות שניהם" (עמ' 1123 ש' 13-15).

שתי מסקנות מעדותו של פיאמנטה. האחת, הרוצח והמנוחה היו שניהם יחד בתוך התא עוד לפני נפילתה של המנוחה (בניגוד גמור לשחזור ולהתוודות של הנאשם ובניגוד גמור לאמור בסיכומי המאשימה בעניין זה, שלפיהן קיים פח"מ בכך שהנאשם ידע לתאר שהמנוחה עמדה על מפתן התא ואילו הוא, עמד מחוצה לו כאשר בוצעו הדקירות/החתכים) והשנייה, היה מאבק בין המנוחה לרוצח, לפני נפילתה, דהיינו לא מדובר כגרסת הנאשם ב"מכה אחת" שאחריה נפלה המנוחה.

210. עמיהוד לייפר הופנה בעדותו לתמונות הזירה (תמונה 172, 175) ולאחר שאישר, כי הוא רואה שם התזות, נשאל הוא אם נוכח ההתזות לכל הכיוונים ניתן להעצים את המאבק בין הקורבן לדוקר. לייפר השיב: "אני רואה שהיה מאבק, כן, רואים כמה מופעים, לא יודע להעצים, לא להעצים, כן יש, היה מאבק בתוך התא, אין ספק". בהמשך הוסיף: "ברור לי שכשהיה, שכשאני רואה התזות בכל מיני מקומות, שככל הנראה, באופן הגיוני בן אדם לא מובא כצאן לטווח (צ"ל לטבח – א"ק). כשבן אדם בא, הקביעה כשדברים נעים במרחב הם קביעה של בן אדם שבאים לרצוח אותו, מטבע האדם, הטבע האנושי הוא להיאבק, אתה לא מצפה שבן אדם יבואו לרצוח אותו ולכן זה מה שאני קבעתי שברור שהאירוע לא סטטי אלא דינמי. כשבאים לרצוח בן אדם הוא לא עומד דום ועושה מה שעושה ונותן לעשות, הוא נאבק. מכוח זה אני קבעתי את הדברים האלה. וברור שאם אתה רואה כל מופעים, מופעים של התזות חלקן יכולות להיות גם כתוצאה מהתקיפה, חלקן גם לא, יכולים לבוא אחרי, אני לא יודע, אני לא חקרתי את הזירה" (עמ' 1524-1525).

בהמשך ריכך לייפר תשובתו לעניין המאבק והדינמיות בתא: "מספיק אפילו שהיא זזה, זה גם מבחינתי דינמיות... זה לא אומר שהיא רבה איתו, לא ממש רבה איתו, זה לא חייב להיות שהיא רבה איתו, מספיק אבל זה לא שהיא עומדת ככה, וזה, ומהתחלה" (עמ' 1537, ש' 3-8). לטענתו מספיק ששניהם זזו בתא "זה לא חייב להיות מאבק בהגדרה מה שאתם קוראים בהגדרה הקלאסית של מאבק".

הינה כי כן, גם לשיטת לייפר היה מאבק בתוך התא, גם אם לא מאבק ב"הגדרתו הקלאסית", ושוב הדבר בניגוד גמור להתוודות, שבה הודגמה מכה אחת והמנוחה נפלה, וגם בניגוד לשחזור, שבו הדגים הנאשם, פעם אחר פעם, שהחיתוך בוצע, כשלמעט הרמת יד ימין, היתה המנוחה, פסיבית ומכל מקום הוא הנאשם, היה מחוץ לתא!

211. מומחה ההגנה, קיש נתבקש לאשר בחקירתו הנגדית שהזירה (תא השירותים) כאוטית וכוללת דפוסים שונים של כתמי דם. קיש השיב: "אני מסכים שהכתמי דם תומכים בדפוס כאוטי שהתרחש בתוך התא ... מאבק כאוטי וקרוב" (עמ' 4751 ש' 25 - 32).

212. באת כוח המאשימה המשיכה ושאלה: "כשאתה מדבר על מאבק Struggle בתוך התא.. מדויק יותר לדבר על דינמיקה של התנועתיות בתוך התא, שכן יכול להיות, כן אפשר? שכן יכול להיות שהמנוחה כבר נוטרלה, איבדה רוח חיים. והכתמים נוצרו בחלקם הגדול על ידי פעולות התוקף שהרים אותה, סידר אותה, הניח אותה בפוזיציה כזאת או אחרת".

קיש השיב: "ייתכן שהתוקף, אכן ייתכן שהזיז אותה, אבל כתמי הדם יותר מצביעים על הדינמיקה בין, ובדינמיקה בין המאבק בין התוקף למנוחה, כולל המאבק והריב או התקיפה שהתרחשה" (עמ' 4752 ש' 32-33, עמ' 4753 ש' 1-7).

213. אשוב לעדותו של פיאמנטה, אשר העיד בעניין זה: "מי שביצע את התקיפה הזאת בהכרח עמד מחוץ לתא, התא מאד קטן לא סביר שמישהו יעמוד יחד אתה ומאחוריה ועמד מחוץ לתא וביצע את התקיפה". לשאלת בית המשפט: "לתפיסתך שלך המקצועית אי אפשר לקיים מצב שהרוצח עמד מאחוריה". פיאמנטה השיב: "סבירות אפסית עד כמעט בלתי אפשרית, עוד פעם התא מאד מאד קטן, הסבירות שהיא תקרה היא כמעט בלתי אפשרית דמיונית והסבירות שמתאימה לנו גם מבחינת התזות הדם גם מבחינת המיקום, השטף של הדם". (עמ' 1214 ש' 12-14). אולם, מן הראוי לשוב ולהדגיש כי בעמ' 1220 – 1221 העיד פיאמנטה היפוכם של דברים, שמהם השתמע שהרוצח והקורבן יחד היו בתא קטן! לעומתו, אישר לייפר, כי ייתכן שהרוצח בוצע כשהרוצח עמד מאחורי המנוחה: "עו"ד ירום הלוי: ...במסגרת המאבק בין התוקף לקורבן בתא, תסכים איתי כמובן שהתוקף יכול היה להיות מאחורי הקורבן? להחזיק אותה ולחתוך אותה כשהוא עם חזה שלו לגב שלה צמוד? העד, מר עמיהוד לייפר: יכול להיות". (עמ' 1586 ש' 19).

214. מכל מקום, קביעותיו של פיאמנטה, שהסבירות שהרוצח והמנוחה היו יחד בתא היא כמעט בלתי אפשרית, הוכחה לפנינו, בביקורנו בזירה כאמור כאפשרית בהחלט, מה גם וכאמור לעיל, גם פיאמנטה הודה בכך.

215. על פי פיאמנטה, המסקנה המתחייבת מממצאי הזירה היא, כי דלת התא הייתה פתוחה בשעת הרצח. פיאמנטה שלל את ה"תזה" של ב"כ הנאשם לפיה, אילו דלת התא הייתה פתוחה בשעת הרצח, המשקוף הפנימי של הדלת, בדומה למשקוף החיצוני וכל חלל התא 360 מעלות, היה קולט התזות/מריחות של דם. לשיטתו של פיאמנטה הסיבה בעטייה לא נקלטו התזות דם על המשקוף הפנימי היא ש"שם היה המיקום של הרוצח" (עמ' 1279-1281). לטעמי, ההסבר הנ"ל של פיאמנטה איננו מתיישב עם עמדתו לפיה, הרוצח עמד בסף הדלת או מעבר לסף מחוץ לתא בשעת הרצח, שכן אז הוא איננו חוסם את המשקוף הפנימי מפני קליטת התזות דם. כשהוטח בפיאמנטה, כי ההסבר שסיפק גם איננו מתיישב עם ההתזות על הדלת, הסביר פיאמנטה, כי ההתזות על הדלת נוצרו בדינמיקה שהתרחשה בתא לפני שהרוצח נכנס לתא וסגר את הדלת (עמ' 1283). אלא שבכל הכבוד הסבר זה אינו סביר, שכן אילו הדלת הייתה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

פתוחה, כיצד זה הגיעו התזות לדלת? ובכלל איזו דינמיקה הייתה בתא לפני שהרוצח נכנס לתא?

ב"כ הנאשם הפנה לשחזור של הנאשם (מונה 41: 46: 19) בו מסר הנאשם, כי לאחר שחתך את המנוחה, היא נפלה ורק אז הוא נכנס לתא וסגר את הדלת. ב"כ הנאשם הטיח בפיאמנטה כי "כל המאבק היה בתוך התא, כל ההתזות היו בתוך התא כשהיא בחיים, כלומר תואיל לתקן את תשובתך שכל המאבק וכל ההתזות היו כשהדלת הייתה סגורה עוד לפני שהיא התמוטטה ומתה נכון?" פיאמנטה השיב בשלילה והוסיף: "אני עדיין משוכנע שבזמן הרצח הרוצח עמד מחוץ לדלת, זה הומחש היטב גם בשחזור... " (עמ' 1286-1287).

לאחר שבית המשפט הקשה על פיאמנטה בנקודה הנ"ל, נאלץ פיאמנטה להסכים, כי גרסת הנאשם בשחזור לפיה, הוא נכנס לתא וסגר את הדלת רק לאחר שהמנוחה נפלה, איננה מתיישבת עם ממצאי הזירה:

"כב' הש' דני צרפתי:

תקשיב, הסברת לנו שראינו כתמים של התזה על דלת על משקוף שקראת לו חיצוני ולא בעיקרם על המשקוף הפנימי זה אותה תנועת סיבוב או אותו חלק מהמאבק היה כשהדלת סגורה.

העד, מר שמואל פיאמנטה :

נכון. אתה מסכים שבשחזור אם זה נכון או לא אנחנו לא יודעים כמו שאמר לך אב בית הדין אבל זה לא תואם את מה שהוא אומר בשחזור כי הוא אומר דקרתי נפלה ושכבה ואחר כך סגרתי את הדלת, זאת השאלה, האם זה נכון שמה שאדוני אומר ומנתח מתוך ממצאי הזירה לא תואם את מה שהוא אומר בשחזור, נכון או לא נכון אנחנו לא נכנסים לזה אבל יש אי התאמה בין ממצאי הזירה לבין מה שהוא מספר לנו בשחזור נכון או לא נכון. העד, מר שמואל פיאמנטה: מה שהוא מספר משתלב בסדר גמור, אני עוד פעם אומר שזה שהוא אומר שהיא נפלה (הדוברים מדברים יחדיו)

כב' הש' דני צרפתי:

איך זה משתלב? לא, לא, אנחנו מקשים בכוונה, אנחנו רוצים לחדד, אנחנו לא יודעים מה היה כפי שאדוני לא יודע מה היה ובהחלט יכול להיות שהנאשם רומן זדורוב החליט בקטע הזה לבלבל את החוקרים אנחנו לא יודעים, לפי מה שהוא מתאר לא היה מאבק בתוך התא נקודה, עכשיו אתה יכול להגיד לי הוא משקר בסדר

כב' הש' אשר קולה אב"ד :

מקבל את זה אבל לפי מה שהוא מתאר בשחזור לא היה מאבק בתוך התא.

זה לא תואם את הממצאים בזירה.

השחזור שלו לא תואם את הממצאים בזירה.

הקטע הספציפי הנקודה שהיא נפלה לא תואם.

על זה אנחנו מדברים כבר רבע שעה, תודה רבה אדוניי.

העד, מר שמואל פיאמנטה:

כב' הש' אשר קולה אב"ד:

העד, מר שמואל פיאמנטה:

כב' הש' אשר קולה אב"ד:

(עמ' 1287 ש' 24 – עמ' 1288 ש' 15).

216. גם לייפר בעדותו, לא סיפק הסברים משכנעים לחוסר ההתאמה בין הממצאים בזירה לשחזור של הנאשם.

ההסבר של לייפר לפיו, המאבק בין המנוחה לרוצח, גרם למיסוך, שכתוצאה ממנו לא נקלטו במשקוף הפנימי (הצר) התזות דם (עמ' 1527 ש' 11-20), איננו סביר, וכפי שיודגם להלן. לייפר הופנה לתמונות בהן נראים כתמי דם על המשקוף החיצוני (הרחב), ונשאל: "עו"ד י. הלוי: כשהטיפות האלה פגעו במשקוף החיצוני של הדלת, סימן שהן פרצו... את המיסוך, שום דבר לא עמד בין מקור ההתזה לבין המשקוף החיצוני, אתה מסכים? לא..."

איך אתה יכול לא להסכים לזה, אדוני?

לא, חלק, בסדר, חלק כן.

אבל שנייה אחת, אדוני, יכול להיות שבאמת היה צריך להיות הרבה הרבה יותר. אלמלא אותו מיסוך דמיוני או לא דמיוני.

נכון

אבל העובדה שיש שם טיפות... בהתזה, מעידות בהכרח על כך שלגבי אלה המיסוך לא מנע מהן להגיע למקום שהן הגיעו אליו.

נכון, נכון.

לזה אדוני מסכים?

אני עדיין לא הייתי בזירה ואני עדיין גם לא יכול לקבוע לגבי ההתזות על הקיר הפנימי, אני יכול להגיד שהן תוצאה של פגיעה... אני לא יכול לקבוע מה מקור ההתזות האלה, אם מקור ההתזות האלה קש' לאירוע שבפנים, זה מה שדיברתי על דינמיות...

אבל ברגע הזה שהגיעו התזות לא היה מיסוך? \

העד, מר עמיהוד לייפר:

כב' השופט, אשר קולה, אב"ד:

העד, מר עמיהוד לייפר:

ש:

ת:

ש:

העד, מר עמיהוד לייפר:

ש:

ת:

כב' השופט, אשר קולה, אב"ד:

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העד, מר עמיהוד לייפר: נכון" (עמ' 1543-1544).

217. קיש בחוות דעתו (נ/149א) קבע בנוגע למצב הדלת בזמן/מהלך הרצח, כדלקמן:
"ראיות כתמי הדם תומכות בכך שדלת תא שירותים מס' 2 היתה סגורה לחלוטין כאשר תאיר ראדה נרצחה בתא. קביעה זו מבוססת על העובדות הבאות:
חלקו של משקוף הדלת השקוע/מוסתר, נקי לחלוטין מכתמי דם... מלבד שני כתמים אדומים על יד מגרעת המנעול, בצד הפנימי של המשקוף...
בניגוד לחלק השקוע/מוסתר של משקוף הדלת, שהינו נקי לחלוטין מכתמי דם, החלק הבולט של משקוף הדלת, מלא בכתמי דם(ראה תצלומים 90-93 בתצלומי הזירה). הכתמה כבדה זו בכתמי הדם נראית רציפה ונמשכת מהצד הפנימי של דלת התא, שהיה צמוד לאיזור זה, כאשר הדלת היתה במצב סגור לחלוטין. חלק המשקוף השקוע היה מוגן מכתמי דם ומהתזת כתמי דם מהדלת, שהיתה סגורה לחלוטין במהלך/זמן הרצח.
הצד הפנימי של הדלת מכוסה בכתמי דם מעצם טבעו הדינמי של הרצח/המאבק בין הרוצח והמנוחה...
כתמי הדם על הצד הפנימי של הדלת וכתמי הדם על החלק הבולט של משקוף הדלת, יוצרים המשכיות, שלא יכלה להיווצר אילו הדלת לא היתה סגורה במהלך/זמן הרצח. גם כתמי הדם על הקיר המערבי תומכים בקביעה זו...
אילו היתה דלת התא פתוחה בזמן מהלך הרצח: התזת הדם הייתה בקלות יוצאת מחוץ לתא ונוחתת על קיר- הכיורים שמול התא ועל הרצפה שממול התא...".

218. חיזוק לסברה ולפיה המנוחה נרצחה כאשר הרוצח עומד מאחוריה ניתן למצוא בתמלול הקלטת שיחה שבין ארתור ליבגני (השוטר המדובר הנוסף) מיום 15.12.06 (ת/16) שם נשמעו שני המדוברים, ארתור ויבגני, מדברים ביניהם וקובעים שהרוצח עמד מאחורי המנוחה וכדלהלן:
"... אני אומר לך במאה אחוז, אני לא יודע מה קורה שם ומה יש שם. אני לא יודע איך אני (לא נשמע), אבל אני בטוח במאה אחוז, אני בטוח במאה אחוז, שהוא תפס אותה מאחורה בפה... וככה (לא נשמע)" (ת/16א' עמ' 7).

219. חיזוק נוסף ניתן למצוא בדברי ארתור לנאשם, שלפי דעתו הרוצח עמד מאחורי המנוחה כשגבה מופנה אליו ואף ביצע על הנאשם הדגמה בתא (סרט מיום 14.12.06 מ"ט 165/06(5) חלק 4 מונה 18: 27: 20). בחקירתו הנגדית שלל ארתור את הטענה לפיה, מי מהחוקרים סיפר לו כיצד המנוחה נרצחה ולכן הוא ידע להדגים על הנאשם שיסוף גרון מאחור: "אני ורומן מדברים, אנחנו משערים יכול להיות ככה יכול להיות ככה, אני אומר כן זה נראה לי מאה

אחוז [מאחורה] זה טקטיקה של הדיבוב, אבל לא נמסר שום דבר לא מיורם [אזולאי] לא מאף אחד אסור" (עמ' 903).

ב"כ הנאשם הפנה את ארתור לעובדה, כי את הנתון הנ"ל אמר גם למדובב יבגני בתא (סרט מיום 15.12.06 מונה 33: 59: 08), ולא רק במסגרת שיחה בינו ובין הנאשם, באופן השומט את ההסבר שלו לשימוש בטקטיקה מול הנאשם. ארתור השיב: "ליבגני אני לא אומר בוודאות במאה אחוז אני יודע שאסור, אנחנו מדברים אם עשה לא עשה... אף אחד לא אמר לי כלום אני מעצמי... זה דיברנו על זה פשוט, זהו, רק דיברנו, זה לא שאמרתי אני חושב ככה, זה מה שאני חושב, זה לא מה שאמרו לי או משהו, זה מה שאני חושב, אנחנו מדברים בינינו שיכול להיות ככה, יכול להיות ככה, אני בטוח במאה אחוז שנראה לי מאחורה זה מה שאני חושב" (עמ' 904-909).

220. חיזוק נוסף ניתן למצוא בדבריו של אבי שי (מי שהיה קצין אח"מ בעת הרצח) הן כפי שעלו בעדותו לפנינו והן בראיון לארי פינס בתוכנית "צל של אמת" וכדלהלן:
בחקירתו הנגדית נשאל אבי שי מתי גובשה המסקנה שהרצח בוצע מאחור, היינו, שגרונה של המנוחה שוסף כשגבה אל הרצח. אבי שי השיב, כי האפשרות הנ"ל עלתה מאוחר לשחזור, כאשר "התמונה שנוצרה בעקבות השחזור ובעקבות חלק ממצאי המעבדה היא שהוא עשה את זה מאחורה לא בדיוק ממש מאחורה זה היה באלכסון בזווית מסוימת אבל באופן עקרוני הוא עשה את זה מאחור כשפניה מופנות פחות או יותר בזווית אבל לעבר הקיר הימני זה מה שהתובנה שבאה מהשחזור אחר השחזור ולאחר מכן אנחנו אמרנו שזה יכול להתאים, לאחר מכן, לסימנים שלנו בדוח של המעבדה לאחר מכן" (עמ' 831). יצוין, כי השחזור איננו תואם את המסקנה הנ"ל ועל כן תמוחה עמדת העד לפיה המסקנה הנ"ל באה בעקבות השחזור.

221. בהמשך לכך, הופנה אבי שי לראיון שנערך עמו לצרכי התוכנית "צל של אמת", שם אמר למראיין כך: "מה שקרה זה דבר מאוד פשוט הוא [הנאשם] הרי בא אחריי הנערה והוא אחז אותה מאחור ואז ביצע את החיתוך, כשהוא הדגים על המדובב בתוך תא המעצר לא היו שם שוטרים לא היה שם אף אחד והוא גרר את המדובב שממש לא שיתף פעולה לפתח תא השירותים והדגים עליו אלא שהמדובב נעמד שם סתם בפתח השירותים והוא בא אליו מאחורה, ורואים את זה, סובב אותו ב 45 ואומר לו לא ככה למה ככה, למה הוא מסובב אותו... עכשיו בקיר הימני היו התזות דם, הקיר השמאלי היה נקי, למה הוא היה נקי... ליקוי ירח הוא והקורבן היוו צל על הקיר השמאלי ולכן הדם הותז על הבגדים שלהם..." (הראיון והתמליל הוגשו וסומנו 18/ו- 18/א).

אבי שי אישר שאמר דברים אלו ומשכך ברור הוא, שלתפיסתו (לפחות באותו מועד) הרצח בוצע כאשר המנוחה בגבה לרוצח ולא באופן בו שיחזר זאת הנאשם.

222. לטענת המאשימה, הרצח בוצע בדיוק באופן בו הדגים אותו הנאשם, דהיינו כשהמנוחה עומדת כאשר הפרופיל שלה מופנה אליו, אלא, שלמעט גרסת הנאשם בעניין זה, אין לכך כל תימוכין, ובוודאי שאי אפשר לשלול את ה"תזה", שהרצח בוצע כאשר הרוצח עומד מאחורי המנוחה ומשסף את גרונה תוך כדי מאבק.
223. ראה לעניין זה שוב מתוך ביקור בית המשפט בבית הספר והדגמת הסניגור שם, כשהוא אוחז בידיו "בובה" המדמה (לא עלינו ועם כל הצער ובקשת הסליחה) את דמותה של המנוחה, לפיתת המנוחה ביד אחת ושיסוף גרונה בידו האחרת, תוך כדי מאבק וטלטול המנוחה מצד לצד.
224. נוכח ממדי התא הקטן וכפי שנוכחנו לדעת בעת ביקורנו במקום כאמור, אזי בהחלט יש סבירות, שתוך כדי המאבק והטלטול הנ"ל, נחבט ראשה של המנוחה בכותלי התא, ויכול, שזוהי סיבת או מקור 7 מוקדי הדימום בגולגולת של המנוחה.
225. יוער ויודגש, כי לעניין זה איני קובע מסמרות כמובן, ואולם ההיתכנות ולפיה הרצח בוצע כאשר הרוצח מאחורי המנוחה, ובדיוק בדרך בה הדגים לנו זאת ב"כ הנאשם, אינה נופלת בסבירותה, ואף שקולה לה ועולה עליה, מהיתכנות לתרחיש אותו מציגה המאשימה על סמך גרסת הנאשם. כשם גם שהסבירות לשבעת מוקדי הדימום בגולגולת של המנוחה, עולה לאין ערוך לפי התרחיש החלופי, שאז במהלך מאבק של ממש בין המנוחה לרוצח, ונוכח ממדי התא הקטן, נחבט ראשה של המנוחה בקירות התא. (אעיר לעניין זה, כי ההגנה רשאית כמובן להתבסס על ספק סביר, ועל תרחיש חלופי סביר, זאת בעוד שעל המאשימה להוכיח מעל לכל ספק סביר).
226. נחזור אפוא לדיון במצב הדלת בעת ביצוע הרצח. לטעמי ההסתברות, בוודאי זו הדרושה להגנת הנאשם (אם לא למעלה מכך) הינה, כי הדלת הייתה סגורה בעת ביצוע הרצח, ולהלן טעמי לכך:
- לא נמצאו כלל כתמי דם במבואת השירותים ובסמוך לדלת תא מספר 2. לו הדלת הייתה פתוחה, בהכרח צריכים היו להימצא כתמי דם רבים גם מעבר למפתן הדלת.
- ער אני לכך, כי יכול והדם שהיה שם נוקה על ידי אחד המנקים, או אפילו על ידי המנקה ויקטור אלא, שכזכור דווקא המאשימה טוענת, שויקטור ניקה את שירותי הבנים ולא את שירותי הבנות! ומנקה נוסף או נוספת, אשר ניקו את כתמי הדם במבואות תאי השירותים, לא העיד לפנינו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

זאת ועוד, כזכור, לשירותים אלו נכנסו תלמידות רבות, לאחר השעה 14:00 (ועוד לפני שעובדי הנקיון הגיעו לבית הספר, ראה להלן בעדות המנקה לידיה לדיז'ינסקי, שעובדי הנקיון היו מגיעים לקראת השעה 16:00) והגם שחלקן העידו על כתמי דם בתוך תא מספר 3 (ראה גם לעיל, ועוד להלן) הרי שאף אחת מהן לא העידה על דם שנקווה, או כתמי דם במבואה בסמוך לדלת תא מספר 2.

וראה תמצית העדויות להלן:

ספיר תירוש – הודעתה במשטרה מיום 07.12.06 ת/405 הוגשה בהסכמה ללא שנשמעה עדותה. ממנה עולה, כי בשעה 13:45, הייתה יחד עם לי לחיאני בשירותי הרצח. ספיר מתארת ששלושה תאי שירותים היו סגורים למעט תא מס' 1 (עמ' 1 ש' 11-14). השתיים דפקו על דלתות התאים. מהתא השני שמעו "רעש של נייר שמוציאים". מהתא השלישי שמעו "קול של בת שלא מוכר להן, שאומר 'תפוס'". השתיים יצאו מהשירותים מבלי שהשתמשו בהם "כי היו מסריחים". משם הלכו אל חדר השירותים ליד מגמת קולנוע, שם יש שני תאים בלבד. הן רשמו על כל דלת מבפנים ומבחוץ עם טוש את התאריך ולידו "לילו וסטיץ היו כאן".

אביב אהרונוביץ - אביב העידה בפנינו, כי בשעה 14:00 בערך, היא לא בדיוק זוכרת, עלתה לשירותי הרצח ע"מ לקחת נייר לשטוף את הפנים (עמ' 2094 ש' 4-6). מתארת שתא השירותים הרביעי תמיד סגור. זוכרת שתא מס' 3, אליו רצתה להיכנס, היה סגור גם הוא. מתוך סקרנות הסתכלה מתחת לדלת וראתה זוג נעלי "אולסטאר" בצבע אפרסק וטיפות דם. טוענת שזה מראה לגיטימי בשירותי הבנות. לקחה נייר מתא מס' 2, אם היא לא טועה, ויצאה. (עמ' 2094 ש' 17-23). לאחר מכן יצאה החוצה (ליד ההסעות), פגשה את חברתה נוי גיספן וסיפרה לה ששירותי הבנות היו מסריחים ועם טיפות דם. החברה הסכימה איתה. (עמ' 2094 ש' 25-33). העדה אישרה שחוץ מטיפות הדם שראתה בתא מס' 3 כאשר התכופפה, היא לא ראתה עוד בחדר השירותים כולו טיפות דם נוספות (עמ' 2099).

דרור גולדנברג - בהודעתה במשטרה מיום 12.12.06 ת/428 העידה, כי ביום האירוע ולפני כניסתה לשיעור השמיני, הייתה בשירותי הרצח בשעה 13:50 ביחד עם יסמין מכיתה ט'1. יסמין הפנתה את תשומת ליבה לכך שיש דם. דרור הסתכלה וראתה טיפות דם על הרצפה באחד התאים (לא זוכרת איזה תא). מלבד התא הרביעי כל התאים היו פתוחים. בעדותה בפנינו אמרה שאינה זוכרת אילו תאים היו פתוחים ואילו סגורים.

אידיית גוטמן - העדה סיפרה, כי ביום הרצח, בהפסקה שבין השעה השמינית לשעה התשיעית (14:30 לערך), היא הלכה יחד עם חברתה, יאנה בנט, לשירותים שבהם בוצע הרצח. יאנה ביקשה להתפנות, הן הבחינו בכך שהתא הראשון והתא השלישי היו פתוחים, התא הרביעי היה בשיפוץ או מלא בצידוד של המנקה. התא הראשון היה מלוכלך ובתא השלישי הן הבחינו בקיומו של דם על מתקן נייר הטואלט, על הנייר עצמו, ועל הרצפה. הן לא ייחסו לכך חשיבות "באותה תקופה חשבתי אולי מחזור אולי מישהי דיממה מהאף או משהו כזה". עוד הוסיפה, כי כתם הדם על הרצפה בתא השלישי, היה ממוקם בין מפתן הדלת לאסלה ונחזה כחלק מעקבה.

רינטה גידברג - הודעה של העדה, נ/120, מיום 11/12/06 הוגשה בהסכמה ללא העדתה. ביום האירוע למדה עד שעה 15:30. בהפסקה בין השעה שביעית לשמינית לא יצאה מהכיתה ולא ראתה שום דבר חשוב. בסוף השעה השמינית, בסיום הלימודים נכנסה לשירותי בנות בקומה השנייה, היכן שתאיר נמצאה, ביחד עם חברה שלה ששמה יאנה בנט. התא השני היה נעול, חיכתה ליאנה מחוץ לתאי השירותים ליד הכיורים ויאנה נכנסה לתא השירותים השלישי, כשיצאה הלכו מהשירותים, לא היו סימני דם מחוץ לתאי השירותים ולא היה ריח מוזר או שונה במקום. רק למחרת יאנה סיפרה לה שראתה ניירות עם דם בתוך הפח בתא השירותים השלישי כשהיא נכנסה. יאנה לא התייחסה לזה באותו רגע, כי זה שירותי בנות ולפעמים יש גם דם.

227. כאמור, אף לא אחת מעדות אלו מסרה שראתה כתמי דם במבואת השירותים ובסמוך לתא 2. משכך ולו היה מבוצע הרצח באופן כפי שהדגים זאת הנאשם, הרי שאין סבירות שלא הותזו כתמי דם גם מעבר למפתן הדלת (אעיר במאמר מוסגר, כי אכן חלק מהשעות אליהן מתייחסות עדות אלו ובמיוחד עדותן של אביב אהרונוביץ ודרור גולדנברג אינו מסתבר, אולם ועיקר, אף אחת מהן לא תיארה שראתה דם במבואת השירותים).

228. לייפר נשאל גם בעניין זה ולאחר תשובות מתפתלות, אישר סופו של דבר, כי היה מצופה לראות כתמי דם גם על רצפת מתחם השירותים, מחוץ לתא הרצח:
"ש: ... אני נותן לך נתון, היה נקי, היה נקי, נכון שזה תומך בכך שהדלת הייתה סגורה? כי טיפות היו צריכות איכשהו להתיז גם החוצה, על רצפת חדר השירותים, נכון? ..
העד, מר עמיהוד לייפר: כל השאלה היא כמה הדלת הייתה פתוחה ואיפה הקורבן היה.
ש: בהנחה שהייתה פתוחה ב-90 מעלות.
ת: לא בטוח, יש אולי מצבים שזה לא היה קורה, כן.
ש: איך זה לא היה קורה?
ת: כי אם הדלת פתוחה חלקית.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ש: לא, לא, אני אומר פתוחה 90 מעלות, נניח, נניח.
 ת: 90 מעלות אז אולי כן, אולי כן הייתי מצפה שיהיה בחוץ.
 ש: אם הדלת פתוחה 90 מעלות סביר שהיו צריכים להיות כתמי דם מהתזה גם על רצפת חדר השירותים?
 ת: "עוד פעם, אני, הכול תלוי במיסוכים שהיו, עוד פעם, ומאחר שאני אומר שהאירוע דינמי אז אני לא מדבר על מיסוך אחד ויחיד"
 ...
 ת: בהנחה שהדלת הייתה פתוחה, יכול להיות שכן, הייתי מצפה שתהיה פתוחה ו- 90 מעלות, כן.
 ...
 עו"ד ירום הלוי: אז היית מצפה שיהיה גם בחוץ, בקיצור.
 העד, מר עמיהוד לייפר: נכון, כן, לא יודע כמה, לא נראה לי הרבה, אבל כן".
 (עמ' 1566 - 1567).

229. קיש, בחוות דעתו (נ/149א) התייחס אף הוא לסוגיה זו וקבע כך:
 "ה. אילו הייתה דלת התא פתוחה בזמן מהלך הרצח: התזת הדם הייתה בקלות יוצאת מחוץ לתא ונוחתת על קיר- הכיורים שמול התא ועל הרצפה שממול התא...".
 קביעה זו לא רק שלא נסתרה, אלא קיש אף לא עומת בנוגע אליה.

230. עיקר כתמי הדם הינם כאמור על הקיר המפריד בין תא 2 לתא 1, על הדלת עצמה יש כתמי דם, אם כי בכמות מופחתת מאשר על הקיר האמור. לו הדלת הייתה פתוחה ואפילו חלקית, ולו אכן הרוצח עמד בתנוחה כפי שהדגים הנאשם, הרי שכלל לא היו צריכים להיות כתמי דם בוודאי לא כתמי התזה על הדלת.

המאשימה מנסה להוכיח, כי חרף האמור יכול שדלת התא הייתה "פתוחה מעט" (עמ' 484 לסיכומיה), אלא שלמצב זה אין היתכנות ובשיחזור אשר נערך לנאשם, בכל ההדגמות, הייתה דלת התא פתוחה לרווחה, הנאשם עומד מחוץ לדלת והשוטרת עומדת על סף הדלת או מעט פנימה. רק בתנוחה שכזו יכול היה הנאשם להדגים על השוטרת את הדקירות שדקר (כביכול כמובן) את המנוחה. לו רצתה המאשימה להוכיח כי גם במצב בו הדלת "פתוחה מעט" ייתכנו התזות שומה היה עליה להראות לנו, כי יש לכך היתכנות מעשית. עניין זה לא הוכח וכלל לא היה ניסיון לבדוק אם יש לו היתכנות אם לאו, והסיבה לכך פשוטה, רק בשלב מאוחר יותר שינתה המאשימה את טיעוניה לגבי הדלת, שכן בשלב הראשון וכזכור, טענה היא שהדלת הייתה פתוחה לרווחה, ומשכך גם, כך בוצע השיחזור. גם טענת המאשימה בסיכום פרק זה (עמ' 486) ולפיה ממצאי דם אחרים שנראו על הדלת נוצרו לאחר כניסתו של

הנאשם לתא, היא משוללת כל יסוד שכן לפי תיאור הנאשם, רק לאחר שהמנוחה נפלה נכנס הוא לתא.

231. על החלק הצר הפנימי של מזוזה הדלת לא נצפו כלל כתמי דם (ער אני לשני כתמים החשודים כדם ומיד אדרש לכך) מדובר כפי שרואים בתמונה, נ/27, בחלק של מזוזה הדלת הקרוב לקיר המפריד בין תא 1 לתא 2. כאמור, לו הייתה הדלת פתוחה, ולו אכן עמד הרוצח על מפתן דלת והמנוחה בחלק הפנימי של התא, אבל קרוב מאד לכניסה ולמפתן, הרי שבהכרח דם היה צריך להיות מותז גם על חלק זה במזוזה הדלת; וראה לעניין זה חוות דעתו של קיש. פיאמנטה נשאל על כך על ידי חברי כב' השופט ד. צרפתי, בהנחה שאותם שני כתמי חח"ד אינם דם אלא צבע, האם אין היתכנות או סבירות שאזי מדובר בדלת סגורה, ובניגוד לכל הגיון סירב פיאמנטה לאשר הנחה זו (ראה עמ' 1289-1290 לפרוטוקול). דומה, שאין ולא יכולה להיות מחלוקת וגם המאשימה מודה בכך, כי במידה ואותם שני כתמי חח"ד אינם דם, אזי שגם ההיגיון והסבירות מחייבים שהדלת הייתה סגורה ולא פתוחה. כאמור לעיל, אכן ינאי עוזיאל ז"ל בחוות דעתו, התייחס לשני כתמים כחח"ד (חומר החשוד כדם) על יד פתח המנעול ואולם סופו של דבר, לא בוצעה בדיקה, האם מדובר בכתמי דם או בכתמי צבע, שכן הצבע הקודם של הדלת ומשקוף המזוזה היה אדום. לעניין זה נחלקו המומחים, וגם בביקורנו בזירה, לא יכולנו להגיע למסקנה חד משמעית לכאן או לכאן, כך שכפות המאזניים לטעמי לעניין זה נשארו מעוינות. עם זאת העובדה, כי מדובר רק בשני כתמים, שגם אלו נרשמו רק כחח"ד, מובילה לעניותדעתי לכלל מסקנה ושוב ברמת ההסתברות הנדרשת ולפיה, הדלת הייתה סגורה ולא פתוחה. לו הייתה דלת פתוחה, היינו מצפים לראות הרבה יותר כתמי דם, ובאזור גבוה יותר מאזור המנעול, שכן החתך העיקרי היה בצווארה של המנוחה משם הותז הדם ומשכך התזת הדם הייתה צריכה להראות בגובה של כ- 1.40 מטר, שכן גובהה של המנוחה הינו 1.47 מ' ומשכך גובה הצוואר הינו כ- 1.40 מ' לערך ואילו גובה המנעול הינו 86 ס"מ בתחתית ו-90 ס"מ בחלקו העליון (תצלום 44 בחו"ד ינאי עוזיאל, ת/65).

232. מסקנת ביניים נוספת הינה, כי גם בנקודה זו של מצב הדלת בעת הרצח, תיאורו של הנאשם אינו תואם ואינו מתיישב עם ממצאי הזירה.

טו על סוג הסכין בה בוצע הרצח

233. גם בנושא זה של סוג הסכין, נחלקו הצדדים, הן בפני המותב הקודם לאחר שהוחזר אליו התיק לצורך דיון בשאלה זו, הן בבית המשפט העליון וכמובן גם בהליך שלפנינו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

234. כזכור, בתחילת הדרך ניתנה חוות דעתה של ד"ר מאיה פורמן, עת לא עבדה במכון לרפואה משפטית, שבה קבעה, כי פצעי החתך בסנטר, (להלן אדרש לכך במדויק) נגרמו על ידי סכין משונן. חוות דעת זו ומקצועיותה של ד"ר פורמן בוקרו על ידי המותב הקודם בבית משפט זה, אולם בבית המשפט העליון בהכרעת הדין נקבע, כי הביקורת לא הייתה מוצדקת (מתוך החלטת כב' השופט מלצר).

235. מכל מקום, ועל מנת לסבר את האוזן, אעבור עתה לתיאור החתכים בסנטר, חתכים מהם הסיקה ד"ר פורמן (וכך גם ד"ר קוגל ועל כך להלן) שמדובר בסכין משונן. בסנטר מימין נמצא פצע חתך המורכב משני פצעים מתלכדים אשר מהקצה הימני שלו- פצע שטחי, בקו לא רציף המורכב מקווקווים עדינים במרחקים זהים כמעט. מתחת לפצע זה בקצה התחתון הימני של פצע החתך נמצא צבר אופקי של כ-7 פצעי שפשוף התייבשות עור שטחיים מאוד, כל אחד מהפצעים בצבר מעט אלכסוני קדימה ומטה, הפסים הללו מקבילים ביניהם והשניים הימניים ביותר הם קצרים ביותר וכמעט נקודתיים. המרחקים ביניהם כמעט קבועים. מתחתיו, מתמשך משולי הפצע בצדו הימני, נמצא צבר נוסף של 4 פצעים שטחיים מאוד, מקבילים ביניהם, כמעט אנכיים מעט אלכסוניים קדימה ומטה. המרחקים ביניהם קבועים.

אציין בהערת ביניים, כי הנאשם כלל לא הדגים, בשום שלב, חתכים בסנטר שנגרמו למנוחה, והסבר המאשימה ולפיו דווקא פרט זה לא זכר הנאשם, אינו סביר בעיני, ומשכך כל עניין החתכים בסנטר, הינו אף הוא, פרט מוכמן חסר.

236. כאמור, גם ד"ר קוגל תמך בדעתה של ד"ר מאיה פורמן וקבע, כי מדובר בסכין משונן:

"בפצע בסנטרה של המנוחה נמצאים ממצאים רבים, המוכיחים כי הוא נגרם באמצעות להב משונן. ממצאים אלה עונים על כל הקריטריונים השונים, המשמשים לאבחנה של סוג הלהב:

- א. פצעים בצורת סנפירי כריש, המתמשכים מקצה הפצע במרחקים שווים.
- ב. פצעי שריטה פסיים מקבילים המתמשכים משפת הפצע התחתונה.
- ג. חריצים פסיים מקבילים בעומק הפצע.

נוכח נתונים אלה, אינני רואה כיצד סכין שלהבו חלק יכול לגרום לפצע בו עסקינן. הפצעים הקטנים, המתמשכים מהשפה הימנית של הפצע; החריצים בעומקו; והממצאים הפסיים המקבילים, המתמשכים מהשפה הימנית התחתונה שלו; יכולים להיגרם רק ע"י להב משונן ולא ע"י להב חלק וישר" (113/ג).

237. מטעם המאשימה, בשלב הראשון הייתה מונחת לפנינו רק חוות דעתו של ד"ר זייצב (442/ת)

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שנסקרה לעיל, ובה לא הייתה התייחסות לסוג הסכין, שכן נושא זה עלה מאוחר יותר. עם זאת, הן לפנינו והן בהליך הקודם נדרש ד"ר זייצב במסגרת עדותו בע"פ גם לעניין סוג הסכין, וקבע כי מדובר בסכין חלק.

238. כחזוק לחוות דעתה של ד"ר פורמן, וכנגד דעתו של ד"ר זייצב, הביאה ההגנה עוד שני עדים – רופאים במכון המשפטי - האחד ד"ר אלון קריספין והשני ד"ר אנדריי קוטיק.

239. תמצית עדותם הייתה, כי ד"ר זייצב עצמו סבר בשלב מוקדם, שמדובר אכן בסכין משונן, וכך העיד בנדון ד"ר קריספין, וזאת לאחר שב"כ הנאשם הציג בפניו קטע מתוך ראיון שנערך עמו בתוכנית עובדה - נ/112.

עו"ד י. הלוי:
אני רוצה להראות את החתך בסנטר שאתה מדבר עליו, התייחסות כללית קצרה, בכל זאת אתה מספר שלא הכרת את התמונות, לא הכרת כלום, זייצב הראה לך אמר לך בוא תסתכל אחרי שמאיה פורמן כתבה חוות דעת שהחתך בסנטר זה מלהב משונן אתה רואה את התמונה הזו לראשונה, זה נכון שהוא הראה לך ואז ראית אותה?

העד, ד"ר א. קריספין:
כן, לא ידעתי למה המקרה הזה קשור ומה הוא מראה לי. ואז ראית, בוא תתאר בעצמך שאתה מסתכל קצר למה ענית לו מה זה ברור זה להב משונן, תסתכל, השופטים מסתכלים ועוד נגיע לדיונים על זה.

ת:
קודם כל רואים שיש כאן משהו תבניתי בהמשך של פצע החתך העיקרי שמוצג בתמונה הזאת, עו"ד ש. הר ציון: זאת תמונה מס' 7 מתוך ת/442.

כב' השופט א. קולה:
העד, ד"ר א. קריספין:
בסדר.
מה שמיד רואים שיש כאן פצע חתך יחסית עמוק שבקצה הימני שלו, ימני בלחי של הילדה, יש תבנית שחוזרת על עצמה במרחקים שווים, את זה מיד רואים, הדבר הבא שצריך להבין זה מה המנגנון שיצר את זה, בעצם משיכה של להב של סכין שיש לה שינון תיצור פס אחד אחיד, מה קורה כאן יש כאן נעיצה של הלהב אל העור בצורה כזאת שאת החלק המקומר היא חותכת פנימה ובחלק שבו השיניים לא מגיעות עד הסוף הן יוצרות פצעי דקירה נפרדים, תנועה כזאת אל העור ולא תנועה של משיכה על פני העור, את זה לקח לי כמה שניות להבין כי זה לא מידי, זה המנגנון וזה מה שהסברתי לד"ר זייצב.

כב' השופט א. קולה : או קיי.
 עו"ד י. הלוי : אני ממשיך, סיפרת שהוא תפס את הראש, אמר איך לא ראיתי את זה ואחרי זה אמרת פה בכתבה הוא בעצם הנחה את קוטיק לפעול אחרת ממה שהוא הבין, השאלה שלי היא אני מבין שככל שאתה מדבר על קוטיק למדת את זה משיחה עם מר קוטיק אז נכון?

העד, ד"ר א. קריספין : הוא היה ד"ר גם אז, הוא היה מתמחה סליחה, למדת את זה מד"ר קוטיק.
 העד, ד"ר א. קריספין : כן, עבדנו באותו חדר, ד"ר זייצב הזמין אותנו כדי לעזור לו לכתוב את חוות דעת הנגדית למה שד"ר פורמן רשמה, בעצם הוא ביקש ממנו שיעזור לו,

עו"ד ש. הר ציון : אני מתנגדת, זו עדות שמיעה הוא לא יכול להעיד על מה שהוא ביקש ממנו מד"ר קוטיק זה מה שהוא אמר לי.
 העד, ד"ר א. קריספין : קוטיק יבוא לפה עוד מעט, אני לא אומר אם זה אמת או לא הוא רק אומר זה קוטיק אמר לו במובן הזה שהוא שמע את זה מקוטיק.

עו"ד י. הלוי : כן, נכון, כמובן האמיתות תלויה בד"ר קוטיק, ונוכח דבריו מבחינת הרצף הכרונולוגי של האירועים אתה אמרת אתה לא חותם על חוות דעת הזאת אמרת לו אתה לא חותם כי אתה בעצם ראית אבסורד באפשרות שתצא חוות דעת נגדית שבעצם אומרת דברים לא נכונים שהחתך בוצע בלהב חלק מהסיבה הזאת אמרת לו אתה לא חותם על השקר הזה נכון?

העד, ד"ר א. קריספין : כן. " (עמ' 3748 ש' 3- עמ' 3749 ש' 14).

240. גם ד"ר קוטיק תמך (באופן מסוייג יותר, יש לציין) בטענתו זו של ד"ר קריספין וכדלהלן:
 "העד, ד"ר א. קוטיק : היה לי ספק לגבי בעצם שהד"ר זייצב צודק, כי ראיתי שזה באמת

כאילו, אי אפשר להתנגד למה שהיה כתוב בחוות הדעת.
 כב' השופט א. קולה : של מי?
 עו"ד י. הלוי : של מי?
 העד, ד"ר א. קוטיק : של ד"ר פורמן, כי הממצאים האלה הם מאוד מדברים בפני עצמם.
 ש : שמה?

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ת: שזה נראה כאילו סכין משוננת. ואני, אה, לא היה לי את הניסיון שיש לי היום, גם היה לי ספק, אבל אמרתי בוא נחפש בספרות באמת. ועשיתי משהו שהתבקשתי, כאילו.

ש: על ידי מי?

ת: על ידי ד"ר זייצב". (עמ' 3826, ש' 19-29).

241. אקדים כבר עתה ואדגיש, כי לעניות דעתי, סוגיית הסכין ה"משונן", יצאה מכלל פרופורציה, ומכל מקום, תרומתה, להגנתו של הנאשם, הגם שיש בה תרומה, הינה תרומה מינורית. מכל מקום, מעדויותיהם וחוות דעתם של ד"ר פורמן, ד"ר קוגל, ד"ר קריספין וד"ר קוטיק, ניתן להסיק ושוב ברמה הדרושה לצורך הגנתו של הנאשם שמדובר בסכין משונן.

242. במסגרת עדויות ההזמה, הגישה המאשימה את חוות דעתו של ד"ר דיאז מיום 22.05.22 (ת/ג362) אשר נחקר כמובן על חוות דעתו זו. לחוות הדעת של ד"ר דיאז, שני חלקים, האחד העדר סימנים, שכל יתר החתכים שנמצאו נגרמו על ידי סכין משונן, והשני, הסבר להימצאות דפוס של סכין משונן על גבי הסנטר של המנוחה. לעניין זה טען ד"ר דיאז, שקיימים בספרות ממצאים המצביעים על כך שסוג בגד, אריג של בגד יכול לגרום לסימנים הללו. במקרה שלפנינו, הסביר ד"ר דיאז, שיכול והחתכים הנראים כמשוננים, נגרמו על ידי חלק ברוכסן במעיל אותו לבשה המנוחה.

243. אתחיל דווקא בחלק השני לחוות דעתו של ד"ר דיאז, לאמור הרוכסן הוא זה שגרם לאותם פצעים בסנטר. בכל הכבוד לאמירה ולקביעה זו, הרי שלעניות דעתי מדובר בתרחיש בלתי סביר בעליל, שכן באורח פלא, הרוכסן הותיר סימנים בסנטר, בדיוק בסמוך לחתכים אחרים שוודאי נגרמו על ידי סכין. בכל הכבוד, הסבירות לכך הינה מזערית! זאת ועוד, כלום מישהו מטעם המאשימה בדק, מה היחס שבין הרוכסן לפצע בסנטר, לאמור, כלום יש לנו ולו תמונה אחת, המראה שסנטרה של המנוחה שעון על גבי הרוכסן? או שהרוכסן "לוחץ" על סנטרה של המנוחה? האם נעשה ניסיון כלשהו, לבדוק באופן אובייקטיבי, מה רווח ה"שיניים" באותו רוכסן, והאם הם תואמים (גם אם באופן לא מדויק) לפצעים שנראים כמשוננים בסנטר? כלום מישהו בדק, "בדיקת חיים" כלשהי, הנחה של הרוכסן על גוף אדם והאם היא מייצרת הטבעת דוגמת מה שמשתקף בפצעי המנוחה בסנטר? כלום מישהו בדק בדיקת מעבדה אחרת, כמו הטבעת הרוכסן במעתק "אלגינט" (ראה להלן חוות דעת שור) או הטבעה בכל חומר צמיג אחר? בכל הכבוד הראוי, מדובר בהשערה שהופרחה לחלל העולם, שאין לה כל תימוכין! ודוק, איני חולק כמובן על היתכנות תיאורטית ולפיה, פריט לבוש כזה או אחר, וכמובן רוכסן, יכול בתנאים מסוימים של לחץ כבד או ממושך לגרום לסימנים שנראים כאילו, כביכול, הוטבעו על ידי סכין משונן, ואולם וכאמור איש לא בדק שבמקרה שלפנינו

הייתה לכך היתכנות. לאמור, לבד מהשאלות עליהן הצבעתי לעיל, אין לפנינו גם תשובה או הסבר של ממש, כמה זמן, כביכול, כמובן, לחץ הרוכסן על סנטרה של המנוחה? מה הייתה מידת הלחץ? האם המנוחה נמצאה כשראשה שעון וסנטרה לוחץ על הרוכסן? דומני שלשאלות אלו, אין בפי המאשימה תשובות של ממש ודומני גם ובזהירות המתבקשת שקשה לצרף "סברה" שכזו לנימוקי ההרשעה של הנאשם!

244. אעבור עתה אפוא לחלק הראשון שבחוות דעתו של דיאז, לאמור האם נשללה האפשרות

ולפיה, שאר החתכים היו באמצעות סכין משונן.

המאשימה, טענה שכך היא חוות דעתו של ד"ר דיאז.

לטעמי, הדברים לא ברורים כל צורכם, שכן ד"ר דיאז קבע שאין סימנים למעורבות סכין משונן, ואולם לא שלל זאת פוזיטיבית:

"בהתבסס על המאפיינים הפיזיקליים של הפצעים המרובים חוות דעתי היא, שהם נגרמו על ידי נשק עם להב ישר. אין עדות לכך כי היה שימוש בלהב משונן. חריצים בעור התרחשו (sic - בעבר) כשסכין משוננת שורטת את העור הצידה ומשאירה סימנים שטחיים מקבילים על העור הנמצאים במרחקים שווים זה מזה. בהתאם למרחק בין החריצים של הלהב.

סכינים עם להב משונן יכולות לגרום פציעה שאי אפשר להבדיל בינה לבין פציעה שנגרמה על ידי להב ישר, אך ככל שהפצע חד יותר, כך סביר יותר שלהב משונן ישאיר את הסימנים האופייניים שלו. במספר הרב של הפצעים שנגרמו לנערה מתבגרת זו אין סימנים של עור מחורר; יתר על כן, היו פצעים רבים של הגפה העליונה המעידים שהם מסוג 'פצעי הגנה'. אף אחד מהפצעים בגפיים העליונות לא הדגים סימנים של קצוות משוננים"

ובנוסח האנגלי:

"Based on the characteristics of the multiple wounds it is my opinion that they were inflicted with a straight blade weapon. There is no physical evidence that a serrated knife was utilized. Serrations on the skin occurred when the serrated knife scrapes the skin sideways leaving superficial parallel marks on the skin that are equidistant from each corresponding to the distance between the serrations.

Serrated knives may produce an injury that could be indistinguishable from a straight blade knife, however the more sharp injuries sustained by this adolescent girl do not disclosed evidence of serrations: furthermore there were multiple wounds to the upper extremities disclosed serrations".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לאמור, ד"ר דיאז לא שלל לחלוטין אפשרות שהרצח בכל אופן בוצע בסכין משונן, אלא שלא נמצאו לכך סימנים.

245. אשוב עתה לעדותו של ד"ר קוגל לעניין הסכין המשונן- חלק ניכר מחקירתו הנגדית של ד"ר קוגל עסק בניסיון של באת כוח המאשימה להוכיח, כי נכון למועד מתן חוות דעתו במשפט הקודם, לא סבר ד"ר קוגל כי הפצע בסנטר המנוחה נגרם מלהב משונן. ניסיון זה לא צלח, ומצאתי את עדותו של ד"ר קוגל בעניין זה אמינה וקוהרנטית. ד"ר קוגל הסביר בעדותו מדוע למרות שסבר כבר מההתחלה כי הרצח בוצע באמצעות להב משונן (לגבי הפצע בסנטר, ברור היה לו מההתחלה כי זה נגרם באמצעות להב משונן), הוא לא התייחס בחוות הדעת במשפט הקודם לסוגית סוג הלהב, שכן נתבקש לחוות דעה על כיווני החתך, ולא על סוג הלהב שגרם לפצעי המנוחה, כשביחס לסוגיה זו הוברר כי עד אחר מטעם ההגנה (אלכס פלג) ימסור חוות דעת (עמ' 4281-4283).

ב"כ המאשימה הציעה לד"ר קוגל הסבר אחר לאי התייחסותו לסוגית להב הסכין במסגרת חוות דעתו ועדותו במשפט הקודם:

ש': ...ההצעה היא כזאת אולי אמרת הספרות כל כך לא בהירה בנוגע לסכין משוננת לא משוננת והיא יכולה להיות ככה ויותר מוגבלת והכל עדיף זה כל כך סיכוי באמת לא ברור שעדיף לי מישהו אחר ינסה את זה כן לא לא אני בכלל לא מתעסק בזה מה אתה אומר על ההצעה שלי?

ת: אני לא חושב שזה מה שהיה, באמת אני אומר אני לא זוכר מה הייתה הדינמיקה שם, אבל ברור לי לחלוטין שאז באמת לא דיברנו על הצוואר ואני לא ראיתי את מה שהיה בצוואר אז" (עמ' 4318 ש' 30-32, עמ' 4319 ש' 1-6).

כשנחקר ד"ר קוגל על חוות דעתו בסוגית סוג הלהב שגרם לפצעי המנוחה, אישר ד"ר קוגל כי אכן במרבית פצעי המנוחה אין סימנים של סכין משונן ואולם העיד כי קיימים גם סימנים שהם אופייניים לסכין משונן תוך שהפנה לחוות דעתו בעניין.

לשאלה, האם הוא מסכים עם קביעת ד"ר שפיץ בספרו כי "סימני שינון ייראו כשרואים את סימני השריטה על העור", השיב ד"ר קוגל:

"...בהחלט אחד הקריטריונים שרואים פצעי שריטה או שפופים קטנים מקבילים בשפה של הפצע זה מה ששפיץ כותב אבל זה לא הדבר היחיד; שפיץ כותב רק אם רואים ולזה אני לא מסכים.

...

ש: כלומר צריך להיות סימן ייחודי מאפיין שאם נמצא אותו נוכל לקבוע שמדובר בסכין משוננת
ת: נכון.

ש: אתה מכיר עבודות מהספרות או מחקרים שאומרים שסימנים כאלה של פסים של שריטות כאלו יכולות להיות גם אם מדובר בסכין חלקה"
 ת: לא שריטות כאלו כמו שנמצא כאן, יכולות להיות שריטות אבל לא במרחקים שווים מקבילים עם אזורי עור שמורים, יש על זה עבודות ואכן גם סכין חלקה יכולה להותיר חריצים לא כאלה אבל.

ש: מזה כאלה איך אתה מבדיל ביניהם?

ת: יש עבודה שאני אפילו ציטטתי אותה כאן של פאונדר, בחוות הדעת... הוא עשה חתכים עם סכין בעור גם עם סכין לא משוננת וגם עם ומצא שיש שריטות גם סכין חלקה יכולה ליצור שריטות, לא שריטות מקבילות פסיות שיש ביניהם רווחים כי יש אי סדירויות שונות יש דבר כזה זה לא המקרה שלפנינו". (עמ' 4324-4325).

246. ד"ר פורמן, בחקירתה הנגדית נתבקשה להסביר כיצד לשיטתה נוצרו הסימנים בסנטר המנוחה אותן הגדירה צברים א' ב' ו-ג', וכך ענתה: "יש תהליך של חיתוך ועצירה, כלומר יכול להיות שהייתה תנועה של חיתוך ואז בלימה, עצירה, תוך כדי כך גם התוקף אז וגם המנוחה זזה ואז כלומר זה לא תנועה מתואמת".

לשאלת בית המשפט אם הטקסטורה של הפצע עצמו מהווה אינדיקציה לסוג הלהב אם לאו, השיבה ד"ר פורמן: "הטקסטורה כן יכולה לרמז על סכין משוננת כמו שד"ר קוגל כתב בהמשך בתצהיר שלו, היא פחות בלטה מבחינתי אז, אני התמקדתי בסימנים בשוליים". מבלי לפגוע באמור, הוסיפה ד"ר פורמן כי הטקסטורה של הפצע הנדון בהצטרפותה לצברים א' ב' ו-ג' אכן מחזקת את המסקנה לשימוש בלהב משונן (עמ' 4402-4404).

ד"ר פורמן הסבירה, כי השוני בין כמות השיניים שהוטבעו בצבר א' (8 שיניים ב- 8 מ"מ) לעומת צבר ב' (7 שיניים ב- 4-5 מ"מ) נעוץ בזווית של הסכין "אם לוקחים סכין וגוררים שיש בו שינן רחב, אני אתן דוגמה עם שני פסים... אם אני לוקחת שני פסים סכין עם שתי שיניים וגוררת ישירות הם ישארו במרווח מקביל, אם אני לוקחת את הסכין אבל גוררת אותו על פני העור במצב כזה המרווח ביניהם קטן זהו"

ב"כ המאשימה הטיחה בה: "לא מדברים פה בזווית כזאת חדה וכזה שינון שיאפשר לנו כמות של צפיפות עוד יותר גדול מאשר בדבר הה".

ד"ר פורמן השיבה: "זה גאומטריה, כשלוקחים משהו בזווית ייכנס יותר שטח מהסכין, כלומר אם אני גוררת את הסכין ככה או גוררת יותר מעט באלכסון, כלפי מעלה, בניצב... אנחנו רואים את זה כל הזמן בגרירות של סכינים שזה נראה יותר צפוף שהגרירה היא מעט אלכסונית" (עמ' 4412-4413).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ד"ר פורמן שללה אפשרות שסימני השינון בסנטר נגרמו מרוכסן מעיל המנוחה והסבירה: "אילו הייתה הטבעה של חפץ כזה בפני הייתי מצפה למכה בעוצמה וגם היא הייתה צריכה להיראות יותר דומה למה שמוצג כאן כלומר אם הייתה מכה מרוכסן למשל, שפשוף בשוליים זה היה צריך להיות קצת יותר רבוע".

בעקבות עמדתה זו, נשאלה היא על ידי ב"כ המאשימה: "אם נגיד מישהו לוקח ראש ודוחף מצמיד כלפי קיר עם רוכסן באמצע". לכך השיבה ד"ר פורמן: "כן, אם הרוכסן הוא אופקי ואז הוא יורד שלוש פעמים עדיין זו לא אותה תצורה ובמקרה יש שם גם חתך של סכין ליד, כל הסנריו הזה" (עמ' 4430).

247. סופו של יום, כשעליי להעריך ולשקול להיכן הדעת נוטה, הרי שדומני שלכל היותר כפות המאזניים נותרו מעוינות, גם אם לטעמי נוטות הן לקביעה ש:
א. לא ניתן לשלול כי החתכים כולם נגרמו על ידי סכין משונן.
ב. הפצע בסנטר נגרם על ידי סכין משונן.

248. טעמי להעדפת חוות דעתם של ד"ר קוגל וד"ר פורמן הינם כדלהלן:

א. חיזוק לעמדתם ניתנה כאמור בעדותם של ד"ר קריספין וד"ר קוטיק, שבכל הכבוד הראוי לא מצאתי דופי בעדותם.
אמנם ב"כ המאשימה ניסתה, בכל יכולתה, לטעון שד"ר קריספין, אינו דובר אמת, וכי כל שעשה היה כדי לרצות את ד"ר קוגל.
בכל הכבוד הראוי, ניסיון זה כשל בעיניי, נתתי אמון מלא בעדותו של ד"ר קריספין.

ב. הוא הדין גם לגבי עדותו של ד"ר קוטיק, כאמור זה העיד באופן פחות נחרץ מד"ר קריספין ולמרות זאת, דומני שגרעין עדותו אכן היה כזה, שבזמן אמת היה ברור לו שמדובר בחתך מסכין משונן, ואף על פי כן, בחר שלא להתעמת עם ד"ר זייצב בנושא זה.

עוד אעיר, כי במהלך עדותם של ד"ר זייצב, ד"ר קריספין וד"ר קוטיק, נחשפנו ליחסים העכורים שבין רופאי המכון, ל"מחנאות" הקיימת שם, לפחד מפני הבעת דעה שהיה קיים בעבר (במועד הרלוונטי למתן חוות הדעת הראשוניות בתיק) ועוד ועוד דברים הטורדים עד מאוד.

ג. חוות דעתם של ד"ר פורמן ושל ד"ר קוגל, עמדה במבחן החקירה הנגדית (הנוקבת יש לומר, לפחות כלפי ד"ר קוגל) ולא מצאתי בהן רבב.

249. כאן המקום להזכיר עניין שעלה הן בחקירתו הנגדית של ד"ר זייצב, הן בחקירתו הראשית של ד"ר קוגל והן בחקירתו הנגדית של ד"ר דיאז.

כוונתי לצילום של סחוס בצווארה של המנוחה (ת/442 תמונה 18 ב) אשר הוצג לד"ר זייצב במהלך חקירתו הנגדית, ולעניין זה אישר, סופו של דבר, ד"ר זייצב כי אכן החתכים נראים שנעשו על ידי סכין משונן:

עו"ד ירום הלוי : זה הכי קטן, איפה החתך הזה?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: לדעתי זה חתך בסחוס.

עו"ד ירום הלוי : לא מעניין אותי, מה שאני הראיתי לך.

ד"ר זייצב לא נבין את זה, מצד שמאל הסחוס יש את החלק הזה שבו רואים את החתך, מה זה החלק הזה זה הכל?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: איזושהי רקמה רכה שאני כרגע לא יכול לזהות אותה כי הייתה פה התערבות של סניטרים שהם חתכו ניקו וזה מה אני יכול להגיד.

עו"ד ירום הלוי : סניטרים נכנסו לגופה וחתכו.

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: כמובן, הם עוזרים וגם אני חותך וגם הם חותכים כן.

כב' הש' דני צרפתי : בסכין משוננת?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: לא, לא.

כב' הש' דני צרפתי : אז זה משונן פה? זה משונן או חד?

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אני ראיתי פסים אבל ממה הם נוצרו אני לא יודע. שניה, תעצור, תראה, אני מפנה לת/448, מכתב הרשומות, אתה אמרת בשנת 2014 בנוגע לחתך בסנטר בדרך כלל שינון הוא בצורת קווים מופיע בצורה פצעי שריטה קווים ומקבילים, יש מראה מקום בספרים, יש ציורים, אם אנחנו משתמשים בסכין משוננת בזמן הוצאת הסכין נוצרים פצעי שריטה בזווית מסוימת הם נראים בצורת פצעי שריטה קווים מקבילים, הנה לך פה חתך בגופה לא מעניין אותי איזה חלק זה, תסתכל איזה קווים מקבילים, תאשר לי שהחתך הזה נעשה בלהב משונן אלה דברים שאתה אמרת, אל תברח ממה שאתה אמרת.

עו"ד ירום הלוי : לא חשוב מי עשה את זה מסקנות בסוף, האם זה מתאים לסכין משונן.

כב' הש' אשר קולה : כב' הש' דני צרפתי : ללהב משונן.

כב' הש' אשר קולה : זה הכל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: תראו, יש פה חתך אחד,
 כב' הש' אשר קולה: הוא לא מראה לך את זה הוא מראה לך את האחר,
 העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: אני רואה פסים
 כב' הש' דני צרפתי: הם נראים לך להב משונן?
 העד, ד"ר קונסטנטין זייצב: יש סבירות" (עמ' 2377 ש' 24 – עמ' 2378 ש' 19).

עוד בעדותו הופנה ד"ר זייצב לעמ' 3-4 לחוות דעתו שם ציין "שפות הפצע משוננות. הקצה השמאלי נראה משונן, שלושה פצעי חתך, הקצה הימני חד", ונתבקש לסמן על גבי התמונות שבחוות דעתו את החלק המשונן אליו התייחס כאמור. העד סימן על גבי תמונות 4 ו-5 מחוות הדעת את החלק המשונן באמצעות חיצים (התמונות הוגשו וסומנו ת/442 א ו- ת/442ב) (עמ' 291-2292 לפרוט').

250. עם זאת, עניין זה אינו נקי מספקות, שכן ב"כ המאשימה טענו שכל סחוס, כך נראה, ובמידה מסוימת ד"ר דיאז אישר טענה זו בחקירתו:

"עו"ד י. הלוי: אני מפנה אותך לעמוד 3 של חוות דעת השנייה שלך שאתה מדבר על הסחוס על הסימנים על הסחוס החתוך, אני עובר נושא, מתחת לתמונה של הסחוס החתוך וצד שמאל שלו שיש עליו קווים מקבילים אתה כתבת את הדברים הבאים (מקריא באנגלית) אתה קבעת שזה מראה טוב עי של שני איברים אפשריים, משטח מרובה צדי.

.....

עו"ד י. הלוי: למה לא? אתה מדבר על משטח מרובע צדי, אתה מדבר על מראה טבעי כמו על טריכאה, למה לא הבאת שום תמונה כפי שנתבקשת לעשות?

מתורגמן, מר קליף: סיפקתי תשובה של מה צריך לעשות האם יש פצע בסחוס שצריך להשוואה, והבעתי דעה לגבי הנקודה הזאת והתמונה הזאת ואם אתם רוצים תמונה אני מפנה אתכם לתמונה מהניתוח לאחר המוות של הקורבן, אתן את מספר התמונה.

עו"ד י. הלוי: למה לא עשית את זה בחוות הדעת? השנייה, למה לא עשית את זה?

כב' הש' א. קולה: זו שאלה חשובה.
 מתורגמן, מר קליף: לא הייתי חייב,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עו"ד י. הלוי: לא עשיתי את זה בחוות הדעת שלי כי חוות דעת שלי זה לא טקסט בוקס, אני מפנה לתמונות הנתיחה תמונה 1589, בסדר. מה אנחנו רואים?
מתורגמן, מר קליף: יכול להיות טוב אם הייתי יכול לענות.
עו"ד י. הלוי: בבקשה תענה.
מתורגמן, מר קליף: תודה, אתה מתכוון לקווים האלו ואתה משוכנע שאלו מהסכין המשונן.
עו"ד ש. הר ציון: הקווים שהוצגו אצל קוגל.
מתורגמן, מר קליף: מביט למעלה וימינה מהסחוס וטראו מבנה אנטומי שהוא מעוגל ויש לו קווים אז מה שאני מראה לך יש לו קווים דומים, בתוך מבנה מעוגל אתה רואה קווים מה אתה רוצה שזה יהיה מסכין משונן" (עמ' 5246-5247).

זאת ועוד, ד"ר קוגל היה אמור לצרף לבית המשפט תמונה ניטרלית של סחוס כאמור, ללא שבוצעו בו חיתוכים על מנת שנוכל לראות האם אכן בכל סחוס יש דמויי חתכים, אם לאו, תמונה שכזו לא הוגשה, על ידו.

סיכום ביניים לעניין הסכין

251. דומה, כי לאור מה שנכתב עד כה, הסבירות ולפיה החתך בסנטר נגרם על ידי חפץ אחר שאינו סכין משונן, אינה גבוהה.
אעיר כאן, כי לא התעלמתי מהניסוי שעשתה עו"ד שרון הר ציון עת הדגימה על דף נייר, הטבעת חיתוך מסכין פלסטיק משונן, ועת בה הראתה כי המרווחים שבין נקודות החתך, קטנים יותר מאשר המרווחים שעל סנטרה של המנוחה.
בכל הכבוד לניסוי זה, הרי שאין הוא יכול ללמד דבר וחצי דבר, ניסוי שכזה יש לעשות בתנאי מעבדה, ועל ידי המעבדות המוסמכות לכך.
זאת ועוד, ד"ר פורמן היטיבה להסביר, שחיתוך על עור, שונה מהותית מניסיון הטבעה על משטח חלק דוגמת נייר, שכן העור מטבעו, מתרחב ומתכווץ:
"ש: תכף נדבר על זה יותר ספציפי, אני הגשתי בפעם שעברה לבית המשפט איזשהו משהו שאני עשיתי, לקחתי סכין חד פעמית, טבלתי אותה בדיו ומשכתי אותה על נייר והראיתי שבסכין חד פעמית דומה לזאת נכנסות שבע שיניים בהטבעה ב- 8 מ"מ כלומר זו צריכה להיות סכין עוד יותר צפופה מזאת, זה נכון?
ת: זה נייר זה לעור, העור יש לו אלסטיות וזה יכול להיכנס פנימה, יכול להיות שזה ייתן תוצאה \ שונה, אבל זה סביר להניח.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

ש: איך זה ייתן תוצאה שונה, אם אני מניחה, עזבי גרירה, פה מדובר בהטבעה, אני לוקחת ועושה סימן כמה שיש זה יוצר את אותה הטבעה.

ת: אני פשוט חוששת לענות זה נשמע כמו ניסוי ולפני שאני עושה בקרה על ניסוי של מישהו אחר אני רוצה לחשוב אם הוא נעשה כראוי, כשלוקחים משטח שהוא יותר אלסטי אז יותר שטח מהסכין ייכנס כי הוא כמו שוקע פנימה ואז יכול להיות שיש לי בעצם יותר מגע עם הסכין, מדובר במשטח גמיש אז יכול להיות שיהיה יותר מגע עם הסכין בגלל שיותר שטח פנים של העור נחשף אל הסכין.

...

ש: זה סנטר של מנוחה שהוא מתוח, אתם הרי אומרים,

ת: אני לא מתכוונת שהעור התקמט, אני מתכוונת שיש שקע, העור משתקע קצת זו רקמה אלסטית, יש שם שומן, שריר מתחת, זה לא רקמה שעומדת ישר כמו ניר, שוב, אנחנו מדברים על שינון של אחד או שניים, אני מסכימה שאם יש מגע בין הסכין לעור תהיה הטבעה". (עמ' 4411 ש' 22 – עמ' 4412 ש' 9).

252. עם זאת, לא אתן משקל גבוה למסקנה זו, שכן סופו של דבר יכול ואיננו יודעים, בהנחה שהנאשם הוא הרוצח, באיזה סכין הוא השתמש, הגם שלעניין זה הדעת נותנת שהוא השתמש בסכין חלק, שכן לא נמצאו בכלי העבודה שלו להבים משוננים. אעיר עוד, כי הסברה שהסכין החלק נפגם כתוצאה משימוש או כתוצאה מהשחזה כלשהי של הנאשם, אינה סבירה בעיניי, שכן פגימה או אפילו השחזה מעשה ידי אדם, לא יכולה ליצור סימטריות מדויקות כפי שהדבר משתקף על פני סנטרה של המנוחה.

טז. הודאת חוץ של נאשם – בחינה כללית

253. מהאמור עד כה עולה, כי אין התאמה בין ממצאי הזירה השונים וממצאי הניתוח לבין הודאות הנאשם, לא זו שבפני המדובר ולא זו שנעשתה במסגרת השחזור. יתר על כן, אין גם כל התאמה בין הודאות הנאשם בפני המדובר, לבין מה שהודגם על ידו במהלך השחזור. לא זו בלבד שאין התאמה, אלא שיש בהודאה הן "דבר מה סותר" ויותר מדבר מה אחד והן "דבר מה חסר" וגם כאן יותר מדבר מה אחד והכל כפי שפורט לעיל ועוד יפורט להלן.

254. כידוע, הודאת חוץ של נאשם, נבחנת בשני מבחנים, המבחן הפנימי והמבחן החיצוני וראה לעניין זה, ע"פ 4275/16 פלוני נ' מדינת ישראל (09.06.17) וכך הפסיקה הענפה שאוזכרה שם:

"...לצורך קביעה האם ניתן לבסס הרשעה על הודאת חוץ יש לבחון את משקלה ואת מהימנותה (ע"פ 4179/09 מדינת ישראל

נ' וולקוב, [פורסם בנבו] פסקה 22 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) א' גרוניס (18.10.2010) (להלן: עניין וולקוב)). בשונה ממבחן הקבילות, שמתמקד בשאלה האם הופעל על הנאשם לחץ חיצוני אשר הביא אותו לידי כך שיודה בביצוע מעשה שלא עשה כלל, במסגרת בחינת המשקל נבדקת גם האפשרות כי הנאשם מסר הודאת שווא כתוצאה מלחצים פנימיים שמקורם בנאשם עצמו (ע"פ 774/78 לוי נ' מדינת ישראל פ"ד לג (3) 228, 234 (1979) (להלן: עניין לוי); יעקב קדמי על הראיות חלק ראשון 129 (מהדורה משולבת ומעודכנת, 2009) (להלן: קדמי)).

כפי שציין גם בית המשפט המחוזי, ההלכה הפסוקה התוותה שני מבחנים מצטברים להערכת משקלה של הודאת חוץ של נאשם: מבחן פנימי ומבחן חיצוני (עניין לוי, שם). המבחן הפנימי בוחן את טיבה של ההודאה ואת תוכנה, תוך ניסיון להתחקות אחר הגיונה הפנימי, מידת הפירוט שבה, בהירותה ורציפותה. המבחן החיצוני בוחן האם קיים בחומר הראיות "דבר מה נוסף" אשר מחזק את האמור בהודאה (עניין לוי, בעמ' 234; עניין וולקוב, בפסקה 22 לפסק דינו של השופט גרוניס). המבחן הפנימי והמבחן החיצוני מקיימים ביניהם יחס של מקבילית כוחות. ככל שמשקלה הפנימי של ההודאה גדול יותר, ניתן יהיה להסתפק ב"דבר מה נוסף" בעל משקל פחות, ולהיפך (קדמי, בעמ' 133). עם זאת, גם אם משקלה הפנימי של ההודאה גבוה, לא ניתן להרשיע על פיה בלבד ללא אימות חיצוני כלשהו. בפסיקה הוצעו מספר מבחני עזר ליישומם של המבחנים להערכת משקלה של הודאת חוץ (ראו: עניין וולקוב, בפסקה 4 לפסק דינו של השופט נ' הנדל; ע"פ 6296/13 אדריס נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (22.3.2015) (להלן: עניין אדריס)). במסגרת כך, נעשה שימוש בבדיקה משולשת הבוחנת: "מי אמר", "מה אמר" ו-"דבר מה". ההיבט הראשון ("מי אמר") מתמקד בזהותו של הנאשם שהודה ובוחן האם הוא נמנה עם אחת מקבוצות האנשים שנשקפת בעניינם סכנה מוגברת למסירת הודאת שווא. ההיבט השני ("מה אמר") בוחן את תוכן ההודאה, לרבות עיתוי מסירתה וההקשר שבו היא ניתנה. ההיבט השלישי ("דבר מה") עניינו הצורך בראיה חיצונית

מאמתת, נוסף על ההודאה. ככלל, ניתן להגיד ששני מבחני העזר הראשונים ("מי אמר" ו"מה אמר") הם חלק מהמבחן הפנימי של הערכת ההודאה, ואילו מבחן העזר השלישי ("דבר מה") חופף למבחן החיצוני...

...

הפסיקה הכירה, בש' ארוכה של פסקי דין, באפשרות שלחץ סובייקטיבי ומתח פנימי יגרמו לשבירת רוחו של נחקר ולמסירת הודאת שווא. בין הגורמים לכך נמנו סיבות הקש' למבנה האישיות של הנחקר וכן תשישות נפשית הנובעת מהשפעת החקירה או המעצר (ראו: רע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סב(1) 378, 412-413 (2006) (להלן: עניין מילשטיין)). במרוצת הזמן התגבשה הדעה כי קיימים מספר מאפיינים שעשויים להגביר את הסיכון למסירת הודאות שווא כתוצאה מלחץ פנימי וממבנה האישיות של הנחקר. הקשר זה הוזכרו, בין היתר, הנתונים האישיותיים הבאים: נטייה לרצות אחרים, רמה מוגברת של חרדה, נטיות לפחד, התמכרויות לסמים או לאלכוהול, דיכאון או הזיות ומוגבלות שכלית או נפשית. גורמים נוספים שזוהו ככאלו המעלים את הסיכוי להודאת שווא הם אינטליגנציה נמוכה, אישיות אנטי-חברתית וביטחון עצמי נמוך (ע"פ 1094/07 דדון נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה כ"ז (3.7.2008) (להלן: עניין דדון); עניין וולקוב, בפסקאות 3-4 לפסק דינו של השופט הנדל; עניין אדריס, בפסקה 5).

...

משקלה העצמי של ההודאה אינו הנתון היחיד שמשפיע על משקלה של התוספת הראייתית הנדרשת. בפסיקה נקבע כי יש "להרחיב את הראייה ולבדוק ראיות חיצוניות לעומת ההודאה, לחיוב ולשלילה" (עניין אדריס, בפסקה 7). כך למשל, יש לבדוק האם קיים בנמצא "דבר מה חסר", כלומר האם ההודאה לוקה בחסר לעומת המציאות החיצונית. כמו כן, יש לבחון האם קיים בראיות "דבר מה סותר", כלומר האם פרטי ההודאה סותרים את אשר התרחש בפועל בנקודה מהותית (שם). בהקשר זה נקבע כי "הפניה החוצה מהודאת הנאשם נועדה לברר לא רק אם ניתן

להרשיע את הנאשם, אלא האם ראוי ונכון לעשות זאת" (עניין אדריס, בפסקה 7).

255. דומני שמוסכם על הכל, שבמסגרת המבחן הפנימי צריך שתהיה התאמה בין הודאת הנאשם, לבין הממצאים שבזירת הרצח. טלו למשל דוגמה, שבה הנאשם מודה ברצח, הודאתו נראית אותנטית, עמוסה בפרטים, הוא מתאר את הלך רוחו, מתאר אפילו את מילותיו האחרונות של הקורבן, אלא שבעוד שהוא מודה בכך שרצח את הקורבן בדקירת סכין, הקורבן נמצא ירוי בראשו, וכתוצאה מכך נגרם מותו, כלום יש אז משקל להודאתו? או טלו לדוגמה מקרה אחר, מקרה בו נאשם משחזר רצח שביצע, אלא שלשחזור זה אין היתכנות מעשית, האם אז ניתן להרשיעו על סמך הודאתו? דוגמה, כמו זו האחרונה, הזדמנה לפנינו במסגרת דיונונו בפרשת הירצחה של דנה בנט ז"ל. במסגרת תיק זה הואשם הנאשם שם (יחיא עדוואן פרחאן) בעוד שני מקרי רצח (וגם בעבירת אונס אחת). הרצח שבו הואשם פרחאן שם והנוגע לענייננו, היה הרצח של אהרון סימחוב ז"ל. פרחאן הודה ברצח זה, כך בחקירותיו במשטרה, ואף שחזר אותו במהלך חקירותיו. משכך, ובמסגרת תפ"ח (נצרת) 127/09 מדינת ישראל נ' פרחאן (21/7/10) הרשענו את הנאשם גם ברציחתו של סימחוב ז"ל.

בערעור שהוגש (ע"פ 6504/10 פרחאן נ' מדינת ישראל (2.10.13), זוכה פרחאן מאשמת רציחתו של סימחוב, וכך כתב שם המשנה לנשיא בית משפט העליון (כתוארו אז) השופט א. רובינשטיין:

"קסה. כאמור, בית המשפט המחוזי רשאי היה לפלג את הודאתו של המערער ברציחתו של סימחוב, ולאמץ אותה בחלקה. ואולם, בית המשפט דחה למעשה את חלק הארי של ההודאה, או למצער נמנע מקביעה כי היא אמת (והיה נכון לאמץ תרחישים אחרים), ואימץ אך את אמירתו של המערער כי המית את סימחוב. סבורני, כי הגם שבעובדה זו כלשעצמה אין כדי לעורר ספק סביר במהימנות הודאתו של המערער ברציחתו של סימחוב, לצורך ביסוסה ואישושה היה על המשיבה להציג ראיות חיצוניות כבדות משקל. אכן, "ככל שמשקלה העצמי של ההודאה הוא קטן יותר, כן גדול הצורך להיזקק לאמת מידה חיצונית לבחינת האמת שבהודאה" (עניין לוי, בעמ' 234; ע"פ 9275/06 אבו

מוך נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2010), בפסקה 8).
 ובהקשר השחזור נאמר, כי "אין די בהצגת שחזור
 'אפשרי', אלא יש להראות כי על-פי הסימנים שנתרו
לאחר המעשה – השחזור הינו 'אמיתי', לאמור: חוזר על
שהתרחש למעשה במציאות" (קדמי, בעמ' 158).
 (ההדגשה בקו שלי – א"ק).

לאמור, לא די בכך שההודאה תהיה אותנטית, לא די בכך שניכרים בהודאה סימני אמת, צריך גם כמובן לבדוק שההודאה תואמת למציאות, ושיש לה היתכנות ובעיקר יש להראות כי השחזור אמיתי וחוזר, על מה שהתרחש במציאות. מעניין לציין, כי המאשימה בסיכומיה הפנתה למה שכתבנו אנחנו לעניין זה (בהרכב קודם) בתפ"ח 127/09 מדינת ישראל נ' פרחאן אלא שכאמור, הרשעתו של פרחאן ברצח סימחוב בוטלה בבית המשפט העליון!

256. עוד ראה לעניין זה בעניין וולקוב (שכבר הוזכר לעיל) ע"פ 4179/09 מדינת ישראל נ' אלכסיי וולקוב (18.10.10), ושם בדברי כבוד השופטים הנדל וגרוניס וכדלהלן:
 כב' השופט גרוניס –

"אחד המבחנים החשובים להערכת משקלה של הודיה הוא מידת ההתאמה או אי ההתאמה בין תוכן ההודיה לבין פרטי האירוע העברייני. מבחן זה עשוי לפעול הן לחיזוקה של ההודיה והן להחלשתה. כאשר נכללים בהודיה פרטים מוכמנים, אשר מי שלא היה מעורב באירוע העברייני לא אמור לדעת אותם, יש בכך משום חיזוק רב ערך לאמיתותה של ההודיה. בעניין זה נקבע, כי "כדי שבקיאאות בפרטים תהא בעלת אופי מסבך, יש להקפיד על כך שהבקיאאות בפרט תהיה ברורה וגלויה, ולא תהיה מוטלת בספק; כי קיומו של הפרט במציאות יוכח כדבעי וכי פרט זה לא יכול היה להימצא אלא בתודעתו של מי שביצע את העבירה .... כאמור, השוואת ההודיה למציאות עשויה גם להחליש את משקלה של ההודיה. כך יקרה כאשר מתגלים סתירות או פערים ממשיים בין ההודיה לבין המציאות האובייקטיבית, הנלמדת מנתונים חיצוניים להודיה (ראו, ע"פ 7443/06 ארקה נ' מדינת ישראל, פסקה 34 [פורסם בנבו], 28.9.08) (להלן - עניין ארקה)). גם אם חלקים בהודיה מתאימים למציאות האובייקטיבית, אין הדבר פוטר את בית המשפט מלבחון האם ישנם חלקים העומדים בסתירה למציאות ולייחס לכך את

המשקל המתאים (ראו, ע"פ 398/89 לוי מנצור נ' מדינת ישראל, פסקה 2.2 לפסק דינו של השופט ג' בד' (פורסם בנבו), 19.1.94) (ההדגשות בקו שלי – א"ק).

ובהמשך, שם, כב' השופט הנדל:

ההיבט השלישי הוא כאמור "דבר מה". ברם, הכוונה אינה רק בדיקת קיומו של דבר מה נוסף – דרישה ראייתית הכרחית לצורך קבלת ההודאה. אומנם, בלא דבר מה נוסף לא ניתן להרשיע. עם זאת, מילוי אחר הדרישה הראייתית מקנה לבית המשפט שיקול דעת אם להרשיע אם לאו, אך אינו מחייב כמובן את תוצאת ההרשעה. לשם הפעלתו של שיקול דעת מעין זה, יש לעשות שימוש במבחן החיצוני במובן הבא: האם קיימים גם "דבר מה חסר" או "דבר מה סותר". לאמור, במסגרת יישום המבחן החיצוני יש לשאול האם ההודאה לוקה בחסר בנקודה חשובה. כך, למשל, כפי שבענייננו תיאור מנגנון המוות על ידי הנאשם אינו כולל את פעולת החניקה, על אף שלפי הפתולוג זו נמשכה זמן לא קצר. זהו "דבר מה חסר". "דבר מה סותר" דן בסוגיה האם ההודאה סותרת את אשר התרחש בפועל בעניין מהותי. כך, למשל, הודיית נאשם שהמנוח נרצח כתוצאה מירי שעה שהלה כלל הורעל. ושוב, יודגש כי מדובר בכלי עזר שאינו מכתוב אוטומטית תוצאה בכל מקרה. עם זאת, היא על המשטרה, התביעה ובית המשפט ליתן דעתם לעניין".

257. אדרש כבר עתה, והדבר נצרך לי להמשך, ל"סוג" הנאשם המרצה את חוקריו, בפרט שזו לו חקירתו הראשונה ראה ברע"פ 4142/04 סמל (מיל) איתי מילשטיין נ' התובע הצבאי, פ"ד סב(1) 378, 399 (להלן: "עניין מילשטיין"):

"קיים חשש נוסף, והוא כי הנאשם ימסור במהלך חקירותיו – ומרצונו החופשי – הודאת שווא, אפילו במצבים שבהם החקירה התנהלה על מי מנוחות, ומבלי שהופעלו עליו אותם מצבי כפייה חיצוניים בהם עוסק כלל הקבילות של סעיף 12 לפקודת הראיות. בית-משפט זה כבר הכיר, בש' ארוכה של פסקי-דין, באפשרות כי גם לחץ סובייקטיבי ומתח פנימי עשויים לגרום לשבירת רוחו של הנחקר, "בחינת אומר" "להתאבד" בהודאתו" (ע"פ 48/54

אירשיד נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד ח(2) 690, 691). "דין הוא, שהתוודות לעולם מלווה בחשש, שמא ראה המודה ליטול על עצמו אחריות למעשה שלא עשה, וזאת – גם כאשר החשש עלום ובלתי נראה לעין" (ע"פ 6289/94 דזנשוילי נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(2) 157, 176; וראו ע"פ 715,774/78 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3), 228, 234; ע"פ 124/87 נאפסו נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד מא(2) 631, 635; ע"פ 3967/91 מזון נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(3)

171, 168; ד"נ 3081/91 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 441, 448). בדו"ח ועדת גולדברג נמנו שלוש קבוצות גורמים להודאות שווא שנמסרות מחמת לחץ פנימי שהמודה שרוי בו: "בקבוצה הראשונה קש' הסיבות למבנה אישיותו של הנחקר. הנחקר אינו מבחין בין דמיון למציאות, הוא סובר שבהתוודותו "יכפר" על התנהגות אסורה בעבר (אמיתית, או דמיונית), או שהוא בעל נטייה להרס עצמי, שיסודותיה ברגשות אשם כלליים, ובלתי ממוקדים, והוא מאותם "העמלים מרי הנפש המחכים למות שתוקעין את החרבות בבטנם ומשליכין עצמן מעל הגגות" (רמב"ם, סנהדרין, יח, ו) ...

בקבוצת הסיכון השנייה קש' הסיבות להודיית שווא בהשפעת החקירה או המעצר על הנחקר. בקבוצה זו נמנים נחקרים המבקשים מתוך תשישות נפש שבלחץ החקירה, לשים לה קץ, לעיתים תוך מחשבה כי במשפט יוכיחו את חפותם. יש שהנחקר מוכן מסיבות אלה להודות בעבירה קלה יותר מזו שהוא נחשד בביצועה, מתוך שיקולי כדאיות רגעיים

...

בקבוצה השלישית של המתוודים התוודות שווא מצויים אלה שעושים כן מתוך שיקולים ולחצים חברתיים: הרצון לחפות על העבריין האמיתי, מטעמים משפחתיים ("כבוד המשפחה"), או מתוך סולידריות עם העבריין האמיתי, עקב השתייכות לחברה העבריינית, ולעיתים תוך כניעה ללחציו של העבריין האמיתי; הרצון לזכות ב"תהילה", בפרסום, או ב"כרטיס כניסה" לחברה עבריינית; נטילת האשמה כולה כדי להימנע מ"כתם" של מלשין" (שם, בעמ' 9-10).

הועדה הכירה בכך שלכל נחקר מבנה אישיות אינדיבידואלי. משכך, נחקרים שונים נבדלים זה מזה בתגובותיהם ובהתנהגותם במהלך החקירה; "לכל נחקר "סף שבירה" אישי, על פי אישיותו ויכולתו לגייס כוחות נפשיים כדי לעמוד בתנאי לחץ" (שם, בעמ' 8). הועדה אף התריעה מפני כך שהסכנה כי נאשם ייטול על עצמו אחריות לעבירה בה לא חטא גדולה עוד יותר דווקא כאשר מדובר במי שזוהי לו חקירתו הראשונה, שאינו משתייך לעולם העבריני ולא חווה את טעמו של המעצר (שם, שם). הכתיבה המשפטית והפסיכולוגית הציעה ש' של סיבות אפשריות נוספות להודאות שווא, שלא מחמת הפעלתם של אמצעים פסולים, ובהם עיוות בתפיסת המציאות של הנאשם; ניסיונותיו לרצות את חוקריו ולזכות באהדתם; ליקוי נפשי או שכלי, ועוד (ר' קיטאי-סנג'רו, "שתיקה כהודאה: על התפיסה המוטעית של שתיקה בבית המשפט כדבר-מה נוסף להודאה בחקירה" משפט וצבא 18 (תשס"ה) 31, 38-39)."

עוד לעניין זה ראה שוב ע"פ 4275/16 שהוזכר לעיל:

"בפסיקה הוטעם כי הסכנה שנחקר ייטול על עצמו אחריות לעבירה שהוא לא ביצע גדולה יותר כאשר מדובר במי שאינו חלק מהעולם העבריני ושלא חווה מעצר לפני כן "

258. עוד ראה על אודות ההודאה, שלפעמים מסנוורת וגורמת להתעלמות מן הראיות האחרות, בדנ"פ 4530,4342/97 מדינת ישראל נ' אל עביד, פ"ד נא(1) 736, 836, דברי כב' השופטת דורנר, בדעת המיעוט (להלן: "פרשת אל עביד"):

"יש להיזהר מלפרש ראיות המיתוספות להודאה מנקודת מבט המשוכנעת כבר באמיתות ההודאה, בדרך המשתלבת עמה. ראו דניס, שם [52], בעמ' 311-312; איילינג, שם [53], בעמ' 1189. שכן, אם לא ייעשה כן, תאבד הדרישה לתוספת ראייתית חלק ניכר מערכה וטעמה, והיא לא תשמש עוד כלי של ממש לביקורת ההתרשמות ממידת האמינות של ההודאה כשלעצמה. יש אף לתת את הדעת לכך שמסירת ההודאה עלולה להביא את חוקרי המשטרה – גם אם לא במכוון – "להדריך" את הנאשם כיצד

להמשיך ולפרט אותה, כך שזו "תתאים" לראיות הנוספות שאותן כבר הספיקו לאסוף, לרבות ל"פרטים המוכמנים" הידועים רק לחוקרים ולמבצע העבירה... 9. דוגמה מוחשית לסיכון שבהסתמכות על "פרטים מוכמנים" אפשר למצוא בפרשת בן-עזרא ובן-ארי, שנדונה לאחרונה בבית-משפט זה. בפרשה זו הודה במשטרה אחד בשם מרדכי בן-עזרא בהשתתפות ברציחתו של חלפן כספים. התייצבותו של בן-עזרא לחקירה הייתה מיוזמתו, וחלקה המרכזי של הודאתו אף נמסר בנוכחות אחיו השוטר.

מאוחר יותר חזר בו בן-עזרא מהודאתו, וסניגורו אף הציג חוות-דעת של פסיכולוג מומחה, שהעידה על כך שבן-עזרא הינו בעל דמיון פורה. ואולם, בית-המשפט המחוזי דחה את החזרה מן ההודאה, לא נתן משקל לחוות-דעת הפסיכולוג, והרשיע את בן-עזרא על בסיס הודאתו, תוך שהוא מוצא בפרטים מסוימים שהוזכרו בהודאה – ולכאורה היו בגדר "פרטים מוכמנים" – "דבר-מה נוסף". ראו ת"פ (ת"א) 517/91 מדינת ישראל נ' בן-עזרא [37]. לאחר הרשעתו של בן-עזרא נתגלו ראיות נסיבתיות חדשות אשר קשרו לביצוע הרצח אדם אחר – סימון בן-ארי. בעקבות גילוי ראיות אלו הוגש כתב אישום נגד בן-ארי, והרשעתו של בן-עזרא בוטלה בהסכמת התביעה... פרשה זו ממחישה כמה קל לבסס את הרשעתו של אדם על הודאה שניתנה מפיו, ואף למצוא לה ראיות תומכות חיצוניות. רק כאשר התגלו ראיות חדשות שלא התיישבו עם המסגרת העובדתית שעלתה מן ההודאה, התערערה אותה הודאה, שקודם לכן ניתן בה אמון מלא על-ידי בית-המשפט" (עמ' 841-842). (ההדגשות בקו שלי-א"ק).

עוד ראה ע"פ 6296/13 אמג'ד אדריס נ' מדינת ישראל (22.03.15):

האופן בו נתפסת הודאת חוץ של נאשם כראיה, ובעיקר במהלך חקירה משטרתית, עבר תמורות. דומה כי התהליך עודנו בעיצומו. ראייה זו זכתה בעבר לכינוי "מלכת הראיות". על פי הערכות שונות, הודאת נאשם מהווה בסיס להרשעה ב-80% מהתיקים הפליליים בארצות-הברית, וב-70% מהתיקים הפליליים באנגליה. אפילו אם

נסתייג מדיוקן של הערכות אלו, די להזכיר את דברי שופט בית המשפט העליון באוסטרליה ג'יי ברי, אשר הצהיר מפורשות בפני האו"ם כי הודאת נאשם היא "הדרך האטרקטיבית ביותר לפענח פשעים" (Richard R. Conti, *The Psychology of False Confessions*, 2 THE JOURNAL OF CREDIBILITY ASSESSMENT AND WITNESS PSYCHOLOGY (1999) 14).

לצד זאת, התעצמה לאחרונה ההכרה כי ראיה זו עשויה להטעות. זאת בין היתר על סמך השוואה בין הודאות של נאשמים לבין ממצאי DNA (ראו המחקר ביחס ל-125 הודאות שווא שנערך בארצות הברית - Steven A. Drizin & Richard A. Leo, *The Problem of False Confessions in the Post-DNA World*, 82 N.C.L. (Rev. 891 (2004)). הטכנולוגיה המודרנית צועדת יד ביד בעניין זה גם עם הבנה עמוקה יותר של הפסיכולוגיה של המודה בעבירה מחוץ לכותלי בית המשפט בשלבים הראשוניים של החקירה. השתרשה התובנה כי ישנם נחקרים אשר מודים בעבירות שלא ביצעו, בשל רגשי אשמה או בשל לחץ חיצוני של החוקר. יודגש כי הגם שטענות בדבר הפעלת כוח על ידי אנשי מרות בכדי להשיג הודיה ירדו מספרית בצורה דרמטית בישראל ב-30 השנים האחרונות, והלחץ החיצוני פחת או שינה את צורתו הודות לכך – עדיין לא ניתן לשלול קיומה של קבוצת נאשמים המודה במשטרה במעשה שלא עשתה. מעניין לציין בהקשר זה כי תורת המשחקים רלוונטית אף היא לענייננו. לעתים, אדם מודה במעשה שלא ביצע לא מפני שהוא מרגיש אשם או שהמשטרה מפעילה כלפיו לחץ מיוחד, אלא בשל פגם שנפל בדרך בה הנאשם מבין את מצבו. תובנה זו תואמת את מחקריו של פרופ' דניאל כהנמן, שזכה בפרס נובל תוך פיתוח התובנה שגם אם אדם רוצה להחליט בצורה רציונאלית – החלטה זו עלולה להיות פגומה בגלל

העדר הבנה מהי ההחלטה הרציונאלית..."(ההדגשה בקו
שלי – א"ק).

259. ב"כ המאשימה בסיכומיהם בע"פ ביקשו להפנות לשני פסקי דין מהעת האחרונה שבהם התקבלו הודאות נאשמים, חרף פגמים שנפלו בהן ומכך ביקשה ב"כ המאשימה להסיק, כי מדובר בכיוון העכשווי ובשינוי מגמה של בית המשפט העליון. להלן אראה, כי בכל הכבוד הראוי לא ניתן ללמוד דבר וחצי דבר מפסקי דין אלו לעניין שלפנינו.

260. פסה"ד הראשון אליו הופנינו הוא פסה"ד בעניינו של עמרם בן אוליאל ע"פ 7388/20 (ניתן ביום 1.9.22, להלן - "עניין בן אוליאל").

הסוגיה המרכזית בעניין בן אוליאל הייתה קבילות הודאות עוקבות וזאת לאחר שהודאתו הראשונית של בן אוליאל בפני חוקרי השב"כ נפסלה ורק בשולי הדברים עסקה הכרעת הדין גם במשקלן של הודאות אלו.

משכך אפוא ושעה שבהכרעת דין שלפנינו איננו עוסקים כלל בשאלת הקבילות (חרף עתירתו של הסניגור לכך, כך בסיכומיו) הרי שממילא כל הדיון בשאלת קבילות ההודאות העוקבות לעניין בן אוליאל אינו רלוונטי לעניינו.

אשר לשאלת המשקל וכאמור לעיל, שאלה זו לא הייתה חלק מרכזי בערעור בן אוליאל שם, וממילא לא היוותה נדבך מרכזי בהכרעת הדין שם.

די אם אפנה לאמור בסעיף 63 לחוות דעתו של כב' השופט אלרון שם וכדלהלן :

**"אקדים ואומר, כי בעוד ששאלת קבילות ההודאות
העוקבות עוררה לבטים מסוימים, הממצאים
ביחס למשקל הראייתי שיש להקנות להודאות
הקבילות שמסר המערער – ברורים בהרבה. לא
בכדי בחרו סנגוריו של המערער למקד את
טענותיהם במישור קבילות ההודאות, להבדיל
ממשקלן".**

לעניין זה של המשקל ובכל הכבוד הראוי לאמרת ב"כ המאשימה בעניין זה, הרי שלא מדובר בשינוי מגמה או בכיוון חדש. בית המשפט העליון פסע בנתיב המוכר והידוע של בחינה משקל הודאת חוץ ואין בדבריו אלו כל חידוש.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

זאת ועוד, בית המשפט העליון הבהיר מפורשות, כי ממעט הוא להתערב בממצאי עובדה וקביעת מהימנות ומשכך, כל שנקבע בעניין בן אוליאל, לעניין משקל ההודאה, נעוץ בקביעות העובדתיות שנקבעו שם.

מבלי שאצלול יתר על המידה לעובדות שם, הרי ששם מדובר היה בהודאה מרובת פרטים, הכוללת פירוט הכנת בקבוקי התבערה שהוכנו, דרך הכנתם, דרך השלכתם, מיקום השלכתם, הנזק שגרמו, כתובות הגרפיטי שצויירו, תיאור ציר הבריחה ועוד ועוד.

כללו של דבר במבחן הפנימי שם נקבע שיש הודאה מפורטת וסדורה הכוללת פרטים רבים ותיאור רציף אשר נמסר במענה לשאלות פתוחות של החוקרים. בהליך שם נקבע, כי בן אוליאל **"התמצא בזירה ללא קושי, והדגים את ביצוע הדברים באופן שתואם להודאותיו...."** (ראה סעיף 67 שם) נוסף על הכל נקבע שם, כי **"גרסתו נותרה עקבית...."**. בענייננו וכמפורט באריכות לעיל, לא כך הם פני הדברים, גרסת המערער, הובאה מפיו, טיפין טיפין, וברובה רק לאחר "שאלות סגורות" של החוקרים. ההודאה בפני המדובב הייתה דלת פרטים, וסתרה את ממצאי הזירה ודו"ח הנתיחה. בשחזור נראה מפורשות שהנאשם אינו מתמצא בזירה ועוד ועוד.

עוד אוסיף לאמור, בהליך שם לא נמצא "דבר מה סותר" או "דבר מה חסר משמעותי", מה שאין כן בענייננו והכל כמפורט לעיל. כך גם לעניין הפרטים המוכמנים, אשר כדברי בית המשפט העליון **"...טיעונים אלו (לעניין הפרטים המוכמנים – א"ק) נותרו ברמה הכללית בלבד. לא נלווה להם הסבר של ממש לכמותם ואיכותם...."**

בעניין שלפנינו, שונה הדבר תכלית שינוי, חלקם של "הפרטים המוכמנים", לאו פרטים מוכמנים היו, אם בהיותם לא תואמים לזירה, אם בהיותם גלויים וידועים ואם מחמת שנרמזו לנאשם ולעיתים באופן בוטה (וראה הדוגמאות לעיל וראה עוד להלן) על ידי החוקרים.

זאת ועוד ואולי עיקר, בן אוליאל בחר שלא להעיד בפני בית המשפט קמא שם, ומשכך שופטי הערכאה המבררת לא יכלו לעמוד על מהימנותו ואמינותו.

לפנינו הנאשם העיד גם העיד, אומנם וכפי שעוד נפרט, לא לכל השאלות היו בפי הנאשם תשובות, אולם וזאת עיקר, נזדמן לנו לעמוד מקרוב אחר הנאשם, להתרשם הימנו באופן בלתי אמצעי. על סמך כל זאת ניתן לקבוע, כי חרף שקריו, לא שוכנעתי כלל ועיקר, כי מדובר באדם "אלים", "סדיסט", "מניפולטור", "סוללה נטענת" ועוד ועוד (וכפי שיפורט להלן).

לעניין אי מתן עדותו של בן אוליאל, די אם אפנה להערתו הנוקבת של כב' השופט י. עמית בסעיף 2 שם לחוות דעתו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

261. פסה"ד הנוסף אליו הופנינו הינו עניין עמראני – ע"פ 6359/21 (להלן – "עניין עמראני").

במקרה שם זוכה המשיב (עמראני) בבית המשפט המחוזי וזאת מאחר והודאותיו נפסלו, כשלעניין זה קבע בית המשפט המחוזי שם שהודיית המשיב במעשים המיוחסים לו – לא הייתה חופשית ומרצון.

גם שם עיקרה של הכרעת הדין עסקה בשאלת הקבילות ולא בשאלת המשקל, ומשכך אין בכך נפקות לענייננו.

לעניין המשקל, אכן מטבע הדברים בית המשפט העליון נזקק גם לעניין המשקל שהרי וכידוע קבילות לחוד ומשקל לחוד. לעניין המשקל נקבע בעניין עמראני כך:

"כפי שמתועד בסרטון, בסיומו של שלב החקירה הראשון המשיב ביקש לצאת להפסקת עישון כדי לחשוב על הדברים, והדבר הותר לו. אחרי חזרת המשיב לחדר החקירות, הוא שאל את חוקריו האם אביו ואחותו לא ייעצרו ולא ייחקרו אחרי שיספר להם את האמת לאמיתה. בתשובה לכך, ענה אחד החוקרים למשיב כי כך אכן יקרה אם גרסתו תייתר את הצורך החקירתי בעדותם של שני אלה. בנקודה זו, החל המשיב במסירת הודאה מלאת פרטים אשר תואמת את המיוחס לו בכתב האישום. המשיב סיפר לחוקריו כיצד הבריה מכשירי טלפון סלולריים, כרטיסי SIM וסמים לאסירים הכלואים בבית הסוהר תמורת בצע כסף. מדובר בסיפור-מעשה רווי פרטים שתחילתו בגיוס המשיב לעבודה כסוהר בבית הסוהר וסופו במעשי עבירה שביצע. המשיב מסר הודאה מפורטת כאמור מבלי שהופעל עליו לחץ כלשהו שנראה לעין, כאשר הוא לא נראה רגוע ונינוח כמו קודם".

משכך אפוא ובניגוד לעניין שלפנינו, שם מדובר היה בסיפור מעשה רווי פרטים, שנמסרו ברצף אחד כמעט מלא של עמראני ללא שאלות מנחות ובוודאי שללא שאלות סגורות ומרמזות.

זאת ועוד, בנדון שם נמצאו "דברי מה" נוספים למכביר והכל כמפורט בסעיפים 62-64 שם. משכך אפוא, ושוב כמפורט לעיל, הנדון שם אינו דומה כהוא זה לנדון כאן.

262. אבקש להשלים פרק זה תוך התייחסות למשפט העברי ואביא דברים מפי אומרם, כב' השופט הנדל בעניין וולקוב (סעיף 3) וכדלהלן:

"אין אדם משים עצמו רשע" (תלמוד סנהדרין, דף ט' עמוד ב'). זהו כלל גדול בדין הפלילי של המשפט העברי. כפי ששופט בית המשפט העליון בארצות הברית בשנות ה-60, ארתור גולדברג, היטיב להסביר – עמדה זו של המשפט העברי לא נבעה מהיעדר אמון בבעל דין. במשפט האזרחי הכלל הוא כי הודאת בעל דין "כמאה עדים דמי" (וראו תלמוד בבלי, מסכת גיטין, דף מ, עמוד ב ומסכת קידושין דף ס"ה עמוד ב'). לכן, מפתיע הוא קיומו של כלל הפוגם בהודאת נאשם בפלילים (Aaron Kirschenbaum, Self Incrimination in Jewish Law, Introduction by the Honorable Arthur J. Goldberg (New York, 1970). מרכזיותו של הכלל נגד הפללה עצמית בשיטה משפטית קיימת בשיטות אחרות. טול לדוגמא דברי בית המשפט העליון בקנדה, לפיהם העיקרון נגד הפללה עצמית הינו "perhaps the single most important organizing principle in criminal law" (R. v. P. (M.B), [19940 1 S.C.R. 555, 577, 17 (O.R. (3d) 782). כדי לעמוד על הייחוד בגישת המשפט העברי, ניתן לאזכר את התיקון החמישי לחוקת ארצות הברית, הקובע שאין לכפות על נאשם בהליך פלילי להעיד נגד עצמו. "אין לכפות" – משמע, בחירה. במשפט העברי משמעות הכלל "אין אדם משים עצמו רשע" היא שאדם אינו רשאי – להבדיל מלא ניתן לחייבו – להעיד. אין בית הדין מקבל את הודאת הנאשם מחוץ לבית המשפט או בין כתליו, בין אם בית הדין והנאשם רוצים בכך ובין אם לאו. לא זכות השתיקה כי אם חובת השתיקה. לעניין זה יפה הבהרתו של הרב עדין שטיינזלץ: "לא זו בלבד שלפי החוק היהודי אין אדם חייב להעיד כנגד עצמו ולהפליל את עצמו, אלא שאין גם כל משמעות להפללה עצמית, ואין היא

מתקבלת כלל כראיה" (תלמוד לכל, הרב עדין שטיינזלץ, עמוד 122).

מה הרעיון הניצב מאחורי הכלל האמור? הרב עדין שטיינזלץ ציין "הלכה זו, שיש לה ביסוס פורמאלי כשלעצמו, שימשה בכל הדורות שבהם נהגו דיני ישראל הלכה למעשה מכשיר רב עוצמה כנגד כל נסיון לסחוט הודאות מפי הנאשמים בדרכי כפייה או פיתוי" (שם).

ברם, נראה כי זו תוצאת לוואי של אי קבלת הודאת נאשם ולא הסיבה לכך. הלא, שיטת המשפט העברי לא הגיבה להתנהגות לא רצויה מצד אנשי משטרה, אלא קבעה אפריורית את הכלל "אין אדם משים עצמו רשע". ניתן להרהר בהשלכות החקיקתיות של קבלת כלל כאמור.

התוצאה תהא מניה וביה מאמץ לאסוף ראיות מסוג אחר, שמקורן אינו בנאשם. בספרות ההלכתית מופיעים שלושה נימוקים להסבר הטעם לכלל. הרמב"ם כותב "אבל הסנהדרין אין ממיתין ולא מלקין המודה בעבירה שמא נטרפה דעתו בדבר זה. שמא מן העמלין מרי נפש הוא המחכים למות שתוקעין החרבות בבטנם ומשליכין עצמן מעל הגגות שמא כך זה יבא ויאמר דבר שלא עשה כדי שיהרג וכללו של דבר גזירת מלך היא" (יד החזקה, הלכות סנהדרין, פרק י"ח, הלכה ו').

החידוש הוא הצגת טעם פסיכולוגי. יש שנאשם יודה לשם פגיעה עצמית בעטיו של דיכאון או משום שהוא סבור כי מגיע לו עונש. הסברה האחרונה מצאה סימוכין במחקר, כפי שיובהר. באשר לרצון למות, מזכירה הגישה את עמדתו של פרויד בדבר משאלת המוות. עם זאת, הרמב"ם הקדימו במאות שנים (ראו מאמרו של הרב ד"ר נחום לאם, לשעבר נשיא

אוניברסיטת "ישיבה" שבארה"ב - Dr. Norman

Lamm, Faith and Doubt, studies in Traditional Jewish Thought pg. 284-285; מאמר זה אף צוטט

בפסק הדין המפורסם Miranda, שעניינו הפללה עצמית

של נאשם וחובת אזהרה - Miranda v. Arizona 384 (U.S 436 (1996)). התובנה היא כי עלול אדם להודות בשל

לחץ פנימי שלו עצמו ולא בשל לחץ חיצוני, המופעל עליו על ידי שוטר.

הטעם השני לכלל לפיו אין אדם משים עצמו רשע מצוי בפירוש הרדב"ז, בן המאה ה-16 שחי גם בירושלים ובצפת, על פירושו של הרמב"ם שהובא לעיל. "ואפשר לתת קצת טעם לפי שאין נפשו של אדם קניינו אלא קנין הקב"ה שנאמר הנפשות לי הנה (יחזקאל י"ח) הילכך לא תועיל הודאתו בדבר שאינו שלו... ומה שהוה אמרינן הודאת בעל דין כמאה עדים דמי וכי היכי דאין אדם רשאי להרוג את עצמו אין אדם רשאי להודות על עצמו שעשה עבירה לפי שאין נפשו קניינו" (פירוש הרדב"ז על היד החזקה, הלכות סנהדרין, פרק י"ח). נימוק זה הינו דתי-תיאולוגי ולא פסיכולוגי... מעניין בהקשר זה להשוות בין דברי הנשיא (בדימוס) מ' שמגר בעניין קוזלי (ד"נ 3081/91 קוזלי ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 441, 473) – "ניסיון החיים מלמד שבעבירות חמורות כגון אלה חזקה על אדם, שבדרך כלל אין הוא מודה בהן אלא אם כן ביצען" – לבין אמרת שופט בית המשפט העליון בארה"ב ויליאם דאגלס (שכיהן בתפקיד במשך כ-30 שנה עד לפרישתו בתחילת שנות השבעים של המאה הקודמת); William O. Douglas, Almanac of Liberty, p.238 (1954), לפיה לכל אדם נקודת שבירה מעבר לה יהיה מסוגל להודות בכל פשע לשם הפוגה מסבלו. לעניות דעתי, גם אם דברי שני השופטים המלומדים נכונים המה וניתן ליישבם זה עם זה, הקושי אינו עניין סטטיסטי אלא תלוי מקרה: הכיצד ניתן לדעת באיזה מצב היה שרוי הנאשם בעת שהודה? תחילת המלאכה היא בהבנה שהנאשם בהודאתו מחוץ לכותלי בית המשפט מהוה עד המציג אמרת חוץ וככל עד ייתכן שהוא דובר אמת ויש שהוא דובר שקר...

...

הנימוק השלישי נמצא בכתובים של הרב שמעון שקוף (ראש ישיבת גרודנה שחי באירופה במאה ה-19 ונפטר לפני כ-60 שנה). כך כתב: "אלא נראה כיוון דאם יתקבל בבית דין העניין כאמרתו יתחזק אצל בני אדם כאמרתו

דלהעולם כשהוא עצמו אומר הוא בירור היותר גדול... ואם ישים רשע לאיש אחר דשם אין העולם מאמינים לו... אבל לעצמו שבזה העולם מאמינים שזה הבירור היותר גדול" (פירוש רב שמעון שקופ לתלמוד בבלי, מסכת כתובות י"ח, ה). החידוש הוא בהבנה שהראיה כה חזקה עד כי יהא קשה שלא לקבלה. נטיית כל העולם היא להאמין לעד המעיד נגדו עצמו בשונה מנכונות לבחון אמיתות העד המעיד נגד זולתו. גישה זו מזכירה את דברי המלומד מקורמיק בספרו המוכר בדיני ראיות: "הצגת ההודאה גורמת להיבטים אחרים של המשפט להתייטר והמשפט האמיתי מבחינה מעשית מתרחש בגביית ההודאה" (McCormick, C.T. (1972) Handbook of the Law (of Evidence (2nd ed.) St. Paul, MN: West, p. 316

...

במחקר שבחן את תופעת הודאות השווא של נאשמים, הציעו מחברים מתחום הפסיכולוגיה של המשפט הפלילי מודל משולש (S.M. Kassin & L.S. Wrightsman,) The Psychology of Evidence and Trial Procedure, Beverly Hills, CA, Sage, p. 67-94. לגישתם, ניתן לחלק את המודים בהודאות שווא לשלוש קבוצות: האחת, המודה הוולונטרי (בהתנדבות). השנייה, המודה הנכון להיענות לחוקריו (compliant). השלישית, המודה מתוך הפנמה (internalize). המודה הוולונטרי הינו אדם אשר מסיבותיו שלו, בלא כל קשר להליך החקירה, מקבל על עצמו אחריות בגין מעשה שלא ביצע. הוא יכול להתאים לדגם שהוצע על ידי הרמב"ם. המודה ה"נכון להיענות" עורך את שיקוליו ומגיע למסקנה שכדאי לו להודות. הוא נוטל גורלו בידיו, אם כי הוא קשוב לדברי חוקריו ומושפע מהם. נדמה שממודל שכזה הביע הרדב"ז חששו. המודה מתוך הפנמה לוקה בבלבול. הוא מתחיל להטיל ספק בחפותו. באופן פרדוכסלי עסקינן בהפנמת שווא של הנחקר, בניסיון להתאים לעולם החקירה החיצוני. (הדגשה בקו שלי - א"ק) לדעתי, ניתן לחלק את שתי

הקבוצות האחרונות באופן שהמודה בקבוצה השנייה פועל מתוך שיקולים בהתאם למצב אליו נקלע ואילו המודה בקבוצה השלישית פועל מתוך שיקולים לא רציונאליים בעטיו של הלחץ בו הוא שרוי. יוצא כי אדם עלול להודות במעשה שלא ביצע מתוך בחירה, לאחר שיקול ולעתים אף בהיעדר שיקול (ראו בהקשר לעניין האמור Ofshe & Leo, שם). כפי שהובהר לעיל, תורת המשחקים מלמדנו כי אדם יכול להחליט על סמך הערכות לא נכונות ומתן משקל שגוי לחלקי פסיפס הנתונים הרלוונטיים למצבו.

יז. משקל ההודאות בנדון שלפנינו

263. אקדים ואומר, כי אם על דרך הכלל הבחינה המשולשת נבחנת בסדר זה "מי אמר", "מה אמר" ו-"דבר מה", הרי שלעת הזו, לא אעסוק בשאלה מי אמר? לאמור, האם משהו באישיותו של הנאשם הביא אותו להודאת שווא? בשאלה זו אעסוק בפרק נרחב להלן עת בה אדון באישיותו של הנאשם (עד כמה שידי משגת כמובן).

עוד אקדים ואומר כי דברים שנאמרו לעיל, נכונים דרך כלל (בחלקם לפחות) שעה שההודאה היא בפני גורמי חקירה, אולם שעה שמדובר בהודאה ספונטנית בפני מדובב, הרי שלכאורה לא כל הנימוקים אשר נטענו כנגד הודאות נכונים ולהלן אתייחס בפרוטרוט להליך ההודאה בפני המדובב.

264. מכל מקום, ובמבחן הקלאסי וכאמור לעיל של התאמת הזירה, דו"ח הנתיחה, המפגש שבין הנאשם למנוחה להודאות הנאשם, דומני שכשלה המאשימה. אכן יכול, והנאשם תעתע בגופי החקירה, יכול שכדברי יורם אזולאי, הנאשם אמר ש80% הוא מגלה ו-20% מסתיר, אלא מאי, כפי שאראה להלן, דבריו של הנאשם, ככל שנאמרו, אין בהם משום רצון להסתיר, אלא משום חוסר ידיעה של הפרטים. המאשימה מבקשת להוכיח שיש היתכנות להודאת הנאשם, שהודאתו אינה סותרת את הממצאים בזירה נדמה וכאמור באריכות לעיל, שלעניין זה כשלה המאשימה ולא הוכח מעל לכל ספק סביר (ולטעמי כמעט ההיפך הוא הנכון) שממצאי הזירה בכללותה תואמים להודאתו של הנאשם.

265. וביתר פירוט -

- מיקומי החתכים והפצעים שגרמו למות המנוחה, אינם תואמים להודאת הנאשם, לא בפני המדובב ולא בשחזור (כאמור, להלן אדרש שוב בנפרד ובאריכות לחקירה ו"להודאה" מיום 19.12.06).
- לשבעת מוקדי החבלה בראש, אין כל הסבר או התייחסות בהודאתו של הנאשם.
- לחתך בשורש כף יד שמאל, אין כל הסבר בהודאתו של הנאשם.
- כתמי הדם המרובים יחסית על דלת התא והעדרם של כתמים שכאלו, הן במבואת השירותים והן על גבי החלק הצר של המזוזה הפנימית, מעידים בהכרח, כי דלת התא הייתה סגורה וזאת בניגוד גמור להודאת הנאשם.
- לגבי הסכין וכמפורט לעיל, כפות המאזניים נותרו מעוינות (ואולי מעט מוטות כלפי הקביעה שמדובר בסכין משונן) ודי בכך כדי להוות סיוע לנאשם.
- 3 העקבות הזרות המלמדות לטעמי על מסלול יציאת הרוצח מהתא, סותרות לחלוטין את שחזורו של הנאשם.
- אין כל הסבר לשלוש העקבות הזרות על מסלול היציאה כאמור, לדמיונם לעקבות הנעליים הנוספות (4,5,6 בחו"ד אביעד) ובעיקר אין הסבר לזליגת הדם על העקבה שעל גבי מכסה האסלה.
- אין גם כל הסבר הגיוני למציאת כתם דם של תאיר על מתקן נייר הטואלט בתא 3.
- אין כל הסבר לאי הימצאות דם על סוליית נעליו של הנאשם.
- אין הסבר הגיוני להימצאות נייר טואלט רב ספוג בדם בתא מספר 3.
- אין כל הסבר הגיוני לכתמי הדם שנחזו על ידי חלק מהעדים כטביעות נעל בתא מס' 3.
- אין סבירות וכאמור לעיל למפגש בין הנאשם למנוחה, ובוודאי שלא במיקום עליו הצביע הנאשם בשחזור.

266. נוכח כל האמור, אך ברור הוא שמשקלן של ההודאות הינו נמוך ואולי אף נמוך מאוד, הן לוקות ב"דבר מה חסר" באופן מהותי, ולעיתים גם "בדבר מה סותר", אינן מפורטות דיין בוודאי לא זו שבפני המדובב וגם לא זו שבשחזור (לשאלת הפרטים המוכמנים ולמבחן החיצוני של דבר מה נוסף אדרש להלן).

י.ח. החקירות שטרם הודאה (חלקן)

267. על מנת להבין אל-נכון את התהליך, שבסופו ניתנו הודאות הנאשם ואת משקלן הכולל של אלו (לבד מאי ההתאמה וכמפורט לעיל) יש לשוב למה שקדם להודאת הנאשם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

268. תחילתו של סיפור, אם אפשר להתבטא כך, הינו בחקירתו הראשונה של הנאשם, עת נחקר ביום 10.12.06 (ת/1) במסגרת חקירת כלל העובדים בבית הספר.

269. עוד קודם לכן, ועל כך אין מחלוקת, ביום 7.12.06 הגיע הנאשם יחד עם אשתו לבית הספר, על מנת לקחת את הציוד אשר השאיר שם יום קודם (ראו הודעתה של אולגה זדורוב-ת/248א עמ' 1, ש' 23-25). לטענת הנאשם ואשתו, ואין על כך כאמור מחלוקת, שוטר שהוצב בזירה, אמר להם שאי אפשר להיכנס לבית הספר.

אעיר כבר עתה שתי הערות מטרימות:

א. יורם העיד בעל פה, כי זכר את הנאשם עת זה בא לקחת את הציוד ועל כך להלן, ואולם מזכר שכזה אין לפנינו.

ב. מה הגיון שהנאשם, אם הוא הרוצה, יחזור למחרת בבוקר, לזירת הפשע ויבקש לקחת משם את ציודו? וגם על כך להלן.

270. מכל מקום, שעה שנאסר על הנאשם ליטול את ציודו, שב הוא למחרת וראה זה פלא, בזאת הפעם, איש לא מנע ממנו להיכנס באין מפריע לתחומי בית הספר, לרדת למקלט שבו עבד וליטול משם את ציוד העבודה, שכלל בתוכו גם תיק ובו בגדי העבודה שלו! ושוב הערה מטרימה, איך ייתכן ש"הזירה" ולעניין זה גם המקלט שבו עבד הנאשם, נותרה פתוחה לחלוטין? איך יתכן שהמשטרה ולאחר שמנעול המקלט נפרץ, לא לקחה באופן מיידי את תיק כלי העבודה? גם על כך להלן.

271. כאמור לעיל, הנאשם נחקר, שלא באזהרה, ביום 10.12.06 (ת/1). כבר במועד חקירה זו הודיע הנאשם, כי שמע שהמנוחה נרצחה בקומה השנייה (ידיעה שכאמור לעיל, ועוד ייאמר להלן, הייתה מנת חלקם של מרבית תושבי קצרין).

בסוף הודעתו זו הסכים הנאשם, אשר נחקר כאמור שלא באזהרה ומבלי שנועץ בעו"ד, למסירת דגימות ד.נ.א, טביעות אצבע ולבדיקת פוליגרף. עוד באותו יום ניטלו ממנו דגימות ד.נ.א. וט"א. ושוב ישאל השואל – כלום רוצח מתוכם, יסכים כך סתם לביצוע הבדיקות הנ"ל? כלום ניתנה לו אפשרות להיוועץ בעורך דין, טרם ביצוע הבדיקות הנ"ל?

272. ביום 11.12.06 נחקר הנאשם תחת אזהרה (ת/2). הסיבות לחקירתו תחת אזהרה, לא ברורות. מצד אחד העיד יורם, כי הורה לחקור שוב את כל העובדים שהיו בבית הספר ביום הרצח. מן הצד השני טען יורם, כי כאשר הנאשם הגיע לתשאול, נזכר יורם, כי הוא פגש אותו ביום חמישי בבית הספר, עת בא לקחת את ציודו, ולכן שאל אותו מה לבש ביום הרצח והיכן בגדיו. הנאשם השיב, כך לדברי יורם, שהבגדים בבית הספר, ויורם ביקש ממנו שילכו יחד לבית הספר לקחת את הבגדים. בדרכם לבית הספר ועוד בירידה במדרגות מבנה המשטרה "נזכר"

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם שאת המכנסים שלבש ביום הרצח, השליך לפח. דבר זה עורר את חשדו של יורם והוא הורה לחקור אותו באזהרה (ת/2 לעיל):

"ואז אני שואל אותו בתשאל מה לבשת? ואז הוא מספר לי על מכנס עבודה וחולצה חלית עבודה שהגיעה איתנו מרוסיה אוקראינה שהוא הביא אותה איתו ואיתה הוא עובד ואמרתי לו איפה זה הוא אמר לי זה במקלט של בית הספר. ואז אני אומר לו אתה יודע מה קום בו נלך שנראה ביחד איפה עבדת המקלט ונבין מי נגד מי ונתפוס את המכנסיים. מיד כשאנחנו יורדים במדרגות המרחק מבית הספר לתחנה כמה עשרות מטרים מיד שאנחנו יורדים הוא אומר לי אה סליחה אני זרקתי את המכנסיים. פה כבר מתעורר לי אצלי איזה שהוא חשד ואנחנו מעלים...מעלים אני מנחה לחקור אותו באזהרה, באות יום אנחנו מתחילים לחקור אותו באזהרה, הוא מספר לנו שהוא לקח את כל הדברים.. לאיזה שהוא קבלן שהוא היה צריך להתחיל לעבוד אצלו בבית ג'נח הדברים היו בבית של ראובן ג'נח שמה אנחנו עושים חיפוש" (עמ' 183 ש' 16-29).

שיחתו זו של יורם עם הנאשם, לא מגובה במזכר כלשהו (עמ' 283 ש' 20-21), היא אמנם נתמכה, חלקית בעדותם של השוטרים יעקב מלכא, ויניב אשור. יעקב מלכא העיד בחקירתו הראשית אודות תוכנה של שיחה בין הנאשם ליורם אזולאי לה הוא היה עד: **"עמדנו בחוף אני ויורם... ברחבת הכניסה של תחנת במשטרה ורומן הגיע ודיבר עם יורם ושאל אותו לגבי המכנסיים, הוא אמר לו זרקתי אותם ויתר הדברים שלך בבית הספר הוא אמר שהם נמצאים יורם ביקש ממני ומעוד שוטר לגשת לבדוק ולהביא את הדברים שלו" (עמ' 603, ש' 24 ואילך) אלא, שבעדותו של יעקב מלכא, העיקר חסר מן הספר, דהיינו חזרתו המיידית של הנאשם מהאפשרות שהבגדים שלו נמצאים בבית הספר, שכן הוא זרק את המכנסיים ושדבר זה הוא שהעלה חשד אצל יורם.**

השוטר יניב אשור זכר רק את המפגש, לאחר שהנאשם הגיע אליהם מיוזמתו, אך לא זכר את תוכנו:

"הוא בא מיוזמתו, אני זוכר את ההגעה שלו לכניסה, אני ויורם ירדנו למטה, אני לא זוכר בדיוק מה המילים אני זוכר שנאמר משהו בסגנון חיפשתם אותי משהו בדבר הזה ברקע הזה ואז יורם התחיל לשאול שאלה שתיים ומשהו בתשובות היה באמת מחשיד ויורם הסתכל עלי ואז הוא המשיך אני לא זוכר אם המשיך עם יורם או עם מישהו מהחוקרים אני זוכר רק את המפגש" (עמ' 1382, ש' 10-15).

273. מכל מקום, החקירה תחת אזהרה (ת/2) לא תועדה אף היא בוידאו או אודיו וחמור מכך לטעמי, כלל לא הודע לנאשם, שנחקר באשמת רצח, שזכותו להיוועץ בסניגור. בסוף חקירה זו שוחרר הנאשם בתנאים מגבילים וביום המחרת- 12.12.06 הובל לביצוע בדיקת הפוליוגרף.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפקוח)

274. ביום 12.12.06 נעצר הנאשם מעצר של ממש, אם משום שהגיעה תוצאת בדיקת הפוליגרף ואם משום סיבה אחרת. כאן המקום לציין, כי הבדיקה הנ"ל איננה מגובה במזכר ובאופן טבעי לא הוצג כל פירוט על אודותיה (זאת למעט הרישום ביומן הצח"מ נ/128 ו-נ/128א').

לאחר חקירה זו מובל הנאשם לתא מעצרו במשטרת ראש פינה, שם כבר המתין לו המדובר הראשון, שוטר בשם יבגני ז'טובסקי (לעיל ולהלן: "יבגני").

יט. השחזור על הפגמים שבו

275. נשוב עתה לשחזור בהרחבה, על כל פגמיו, כך לעניות דעתי, באופן המפחית עד מאוד את משקל הודאתו של הנאשם בשחזור.

276. לעניין אי ההתאמות, בין השחזור לממצאי הזירה, כבר נדרשתי לעיל, עתה וכאמור אדרש לפגמים האחרים שבשחזור.

אוסף ואצין כבר עתה, כי השחזור נערך לאחר ה"הודאה" בחקירת סשה ויורם מאותו יום ולאחר ההמתנה לשחזור על כל מה שהיה בה ולא היה בה וכמפורט להלן.

277. השחזור בפועל, התחיל בכניסה הצדדית לבית הספר, הכניסה הסמוכה למקלט מספר 1, והכניסה המשמשת דרך כלל, את תלמידי כיתה ט' (ראה עדות לנה אפטר ספולנס עמ' 1458 ש' 20-29 ועדות דני זולין עמ' 1100 ש' 15-28).

השחזור נמשך דרך הירידה למקלט מספר 2, שם הצביע הנאשם על מקום עבודתו ועל הנקודה שממנה יצא, כך לפי תיאורו, לחדר המורים להכין לעצמו קפה.

הנאשם ממשיך ומראה את מיקום המפגש שלו עם המנוחה, כאשר היא בין המדרגה הראשונה לשנייה בגרם המדרגות העולה לכיוון הקומה השנייה (ובסמוך לגרם המדרגות העולה ממקלט מספר 2) ואז היא פונה לעברו, מקללת אותו והוא דולק בעקבותיה.

278. יצוין, כי כל העת הזו, הנאשם אזוק לשוטר. מכל מקום, עת מגיעה השוטרת המדמה את המנוחה לקומת הביניים (כאשר הבדל יש בין הקומה השנייה לבין קומת הביניים ועל כך להלן) מנחה אותה הנאשם לפנות ימינה. השוטרת אכן פונה ימינה, ומתחילה לעלות בגרם המדרגות לעבר הקומה הנוספת.

יוער, כי לגבי זה היה ויכוח באולם בית המשפט, האם אכן השוטרת פנתה ימינה והאם אכן הנאשם הסתכל כלפי מעלה, אולם דומני, כי סופו של יום הוסכם, על הכל, כי אכן השוטרת פנתה ימינה בהדרכת הנאשם ו"ימינה" פירושו בהכרח פניה לעבר גרם המדרגות הנוסף

העולה לקומה הנוספת. (ראה והשווה הן בדיסק השחזור ת/42 מונה מסך 34:19 והן בפרוטוקול בית המשפט עמ' 548).

279. כאמור, טרם השחזור הייתה המתנה לה נדרשה המאשימה בעמ' 161-162 לסיכומיה, שם מתייחסת המאשימה לאמירה כלשהי של הנאשם לסשה ולשוטר ראובן אזולאי ועל כך להלן. לענייננו חשוב עתה לציין כי בשלב כלשהו, נכנס יורם אזולאי לחדר (ובשלב זה יש גם "וידאו" וגם "אודיו" ועל כך להלן) ושם יורם מבקש מהנאשם שיחזור בשחזור בדיוק על מה שאמר לו בחקירה, ורומן מבטיח לו שכך יעשה; ומה ערך אפוא יש לשחזור!?

280. כאן בהערת ביניים המקום להסביר, כי המונח "קומה שנייה" בו השתמש מנסח כתב האישום, והמונח "קומה שנייה" בו השתמשו החוקרים בהטחותיהם כלפי הנאשם, אינו חף מכשלים. מיקום שירותי הרצח, ידוע, אך הגדרת ה"קומה" לוקה בחסר, האם מדובר בקומת ביניים או בקומה שנייה של ממש. שכן וכפי שהבהירו לנו ב"כ המאשימה בסיכומים בע"פ, ישנן שתי קומות כאשר בכל קומה 3 מפלסים.

ברור הוא, כי בין מבואת בית הספר שבמפלס הכניסה לבין שירותי הרצח, מפרידים שני גרמי מדרגות ולאחר גרם מדרגות נוסף מגיעים לקומה נוספת שבה מצויים כיתות וחדר לימוד, זאת בעוד שבקומת שירותי הרצח אין חדרי כיתות.

הנאשם עצמו, כך בדבריו למדובבים, הסביר שבהתחלה סבר שהרצח היה בקומה מעליו, אח"כ אמרו לו בקומה השנייה- **"מסתבר שלא מעלי אלא עוד יותר למעלה. זאת אומרת הם זיינו לי שכל"** (עמ' 9 ת/8 מ"ט 163/06 (1) מיום 13.12.06) ואף הביע בפניהם תמיהה איך יכול היה לשמוע משהו אם זה קרה עוד יותר גבוה מאיפה שהוא נמצא ואז הבין קומה שנייה כפשוטו, דהיינו קומת הכיתות וכך גם תיאר למדובב (ראה ת/8א- עמ' 9 לתמליל שיחה בין המדובב ארתור לנאשם; ת/38ב – עמ' 21 לתמליל שיחה בין ארתור לנאשם; מ"ט 165/06 (26) חלק 3, עמ' 12/46 למסמכי התרגום) **"מ. ואיפה היא למדה?"**

ר. **ז. בקומה ראשונה. בקומה שנייה יש כיתות ושירותים. היא הלכה לשם ואני אחריה.**

מ. **לא הבנתי. היא למדה למטה או למעלה?**

ר. **ז. היא למדה למעלה והסתובבה למטה"**

משכך אפוא בשחזור, אך טבעי הוא שהנאשם יורה לשוטרת להמשיך לקומה הנוספת וכך אכן החלה השוטרת לעשות.

281. אלא שבנקודה זו ממש השתנתה העלילה. השחזור נעצר, מדוע? על כך חלוקות הדעות. לטענת הסניגור, השחזור נעצר, כי ברגע זה ממש משהבינו עורכי השחזור שהנאשם טועה, רמזו לו לעצור, טפחו על גבו וכד', ובכך הסיטו את מבטו לכיוון שירותי הרצח.

המאשימה טוענת מאידך, כי אין לטענה זו כל שחר ואיש מהשוטרים לא כיוון את הנאשם לתא השירותים ה"נכון". כל שאירע הוא שכאמור לעיל, הנאשם היה אזוק לשוטר, דבר שהקשה על השחזור וברגע זה הגיע המפתח (למעשה לא הגיע מפתח, אלא רק חשבו שהגיע מפתח) ולכן השחזור נעצר.

282. אקדים ואומר לעניין זה, כי איני סבור שאיש מהשוטרים נקט בזדון פעולה לשיבוש השחזור, איני סבור, שאכן מדובר בקונספירציה של ממש וברמז בוטה לנאשם שהוא "טועה". עם זאת, דומני, שבכל אופן מדובר בפגם של ממש המקשה לקבל את אותנטיות השחזור, בוודאי שמקשה לקבוע, כי הפרט של מיקום השירותים בקומה השנייה היה פרט מוכמן, הידוע לנאשם. דומני כי ההיפך הוא הנכון, הנאשם לא ידע באיזו קומה ממוקמים השירותים שבהם בוצע הרצח.

בכל הכבוד למפתח האיזוק, הרי שלעת הזו בשחזור לא היה מדובר בצורך חיוני להוריד את האיזוק שבין הנאשם לשוטר, מוטב היה לאפשר לנאשם להמשיך בשחזור, ולראות להיכן השחזור יתפתח. עצירתו של השחזור דווקא בזמן קריטי זה, מה גם שסופו של דבר, האיזוק בשלב זה לא הוסר, מטרידה משהו!

283. זאת ועוד, על דלת התא היה פתק גדול בעברית וברוסית בדבר האיסור להשתמש בשירותים (ראה נ/11) - כאשר בעברית היה כתוב "השירותים לא בשימוש" ובשפה הרוסית נכתב "שימו לב! בשירותים לא להיכנס ולא לנקות". ברור לחלוטין, שפתק שכזה מהווה סימן מובהק, כי בשירותי הרצח עסקינן. יוער לעניין זה, כי אבי שי ואנטולי טענו, שלא ידעו שיש פתק כזה על פתח הדלת (ראה עמ' 545 ועמ' 814 - 815 לפרוטוקול).

284. נמשיך אפוא בשחזור ונזכיר, כי המפתח שהובא לא התאים והנאשם נשאר אזוק. בשלב זה הנאשם מפנה מבטו שמאלה לעבר דלת השירותים הנעולים (על הפתק שעליה) ואז ורק אז, הוא מפנה את החוקרים ואת השוטרים למתחם שירותים זה.

285. אעיר, כי המאשימה טענה, כך במהלך הדיון, עת בה הוצג השחזור, כי יכול להיות שהנאשם "התבלבל", שכן מדובר בבית ספר מסובך להתמצאות ולראיה, הפנו הם לשחזור שנעשה על ידי צבי חוטר, בו נראה בבירור, כי חוטר מתקשה במציאת השירותים. לא נותר אלא להצטער על הסבר זה, כלום דומה הראיה לנדון? כלום דומה המשל לנמשל? חוטר היה פעם אחת בלבד בבית הספר, ברגע טראומטי של מציאת גופת המנוחה, בתו של חברו. הנאשם עובד בבית הספר חודש ימים! הנאשם מסתובב בבית הספר, הנאשם הולך

- לחדר המורים להכין קפה. הנאשם יודע לתאר בדיוק היכן פגש את המנוחה, כיצד חזר וירד לשירותי הבנים ועוד ועוד, כלום סביר הוא שהנאשם התבלבל? נשאיר שאלה זו בצריך עיון.
286. לשחזור הנוגע לתקיפות הנאשם את המנוחה כבר נדרשתי ובאריכות לעיל. עתה אדרש לשחזור ה"קפיצה" או היציאה של הנאשם מן התא.
- כזכור, שחזור זה, לבקשת אבי שי (וגם על כך להלן) נעשה פעמיים (ובשתי הפעמים ללא אזיקים) בפעם הראשונה (ת/42) בדקה 19:48 ובפעם השנייה בדקה 20:08. לשחזור הראשון קודמת התלבטות הנאשם האם יצא ונעל מבחוץ, או שמא קודם נעל ואחר כך קפץ החוצה; על התלבטות הנאשם לעניין זה ראה להלן.
287. מכל מקום, ושעה שהנאשם "נזכר" שנעל מבפנים וקפץ החוצה, מבקשים ממנו להדגים כיצד עשה זאת. הנאשם באופן ספונטני מושיט את סכין הפלסטיק ששימשה אותו להדגמה לשוטר, זה נוטלה מידו והנאשם משעין את שתי כפות ידיו, האחת על הקיר המפריד בין תא 1 לתא 2 והשנייה על הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3 ומציג תנועה של קפיצה החוצה, ללא שקפיצה זו, בוצעה בפועל.
- במהלך הדיון לפנינו, שאלתי כיצד זה איש מהחוקרים לא שת ליבו למסירת הסכין לשוטר, הלא בזמן אמת, הנאשם, כך להסברו, קפץ החוצה עם הסכין ביד, שהרי רק בשלב מאוחר יותר שטף את הסכין?
- לא קיבלתי תשובה של ממש לתמיהה זו. אני סבור, כי בנקודה זו החוקרים (אנטולי ואולי גם אבי שי) היו צריכים להתערב ולשאול את הנאשם, האם קפץ עם הסכין בידו, או ללא הסכין, או למצער, לשאול את עצמם כיצד זה מבצע הנאשם את הקפיצה ללא שהסכין בידו! כזכור, בשלב מאוחר יותר טענה המאשימה, שהסימן על גבי הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3, הוא סימן של הסכין? מדוע לא נשאלה שאלה זו? מדוע עניין זה לא העלה חשש כלשהו אצל החוקרים? כלום אין בכך פגם של ממש בשחזור? גם שאלה זו אניח בצריך עיון.
288. נמשיך אפוא בשחזור ונזכיר שוב, כי הנאשם הדגים את הדקירה האחרונה במותן של המנוחה כשגבה אליו, ואז בהכרח היא נפלה קדימה, דבר שאין לו כל תימוכין.
289. ואם בתימוכין עסקינן, כלום נמצאו טביעות אצבע של הנאשם על הקיר המפריד בין תא 1 לתא 2? והלא גם שם הניח הנאשם את ידו. כלום נמצאו טביעות נעל או כתמי דם על רצפת מבואת השירותים בסמוך למקום אליו כך לטענתו קפץ הנאשם? והרי, לא רק שלא נמצאו טביעות כנ"ל בעת הגעת מז"פ ולא רק שהעדים טענו שרצפת מבואת השירותים הייתה נקייה לגמרי (ראו עדות התלמידה אביב אהרונוביץ- עמ' 2099; הודעת התלמידה דרור גולדנברג- ת/428 ועוד) אלא שגם לא נמצאו כתמי דם במבואת השירותים, והלא דבר הוא, הנאשם דרך

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

על גופת המנוחה, הנאשם היה בזירה עקובה מדם, הנאשם קפץ מגובה רב אל הרצפה וכלום כל זה לא משאיר סימן כלשהו? עקבה כלשהי? כתם דם כלשהו? הדבר בלתי סביר בעליל.

המאשימה כמו גם המשטרה ניסו להסביר את חוסר הסימנים, טביעות האצבע וכד', בכך שהנאשם הדגים תנועת ניקיון על גבי משקוף הדלת (ראה דיסק שחזור ת/42 מונה מסך 48: 08: 20) ואולם מה באשר לקיר המפריד בין תא 2 לתא 1? והלא שם הנאשם לא ניקה? ומה באשר לרצפת מבואת השירותים? לכך, אין בפי המאשימה הסבר של ממש.

290. עוד אוסיף לעניין זה, כי גם מיקום כפות הידיים של הנאשם, בהנחה שהכתם/הסימן/הטביעה על גבי הקיר המפריד שבין תא 2 לתא 3, הוא המיקום בו הניח את ידיו אינו מסתבר לעניין קלות הקפיצה, או אפילו היתכנותה. מן הראוי לציין, כי איש מהחוקרים לא חשב בזמן אמת, או אפילו בשלב מאוחר יותר (שהרי השחזור הוסרט) לבצע מדידה פשוטה של מיקום הנחת ידיו של הנאשם בשחזור ביחס לאותו כתם/סימן/הטביעה שעל גבי הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3. זאת ועוד, השחזור של הקפיצה בוצע פעמיים, כך לבקשת אבי שי ומדוע אפוא בפעם השנייה לא ניתנה הדעת לכך.

אעיר עוד לעניין זה, כי המאשימה בסיכומיה טענה (כך בעמ' 179 וגם עוד קודם לכן בעמ' 160) "כי בכל ההדגמות בשחזור בהן הנאשם מדגים את יציאתו בקפיצה מעל הדלת, יד ימין שלו מונחת על הסימן שעל הקיר, או בסמוך מאוד אליו...". בכל הכבוד אמירה זו לוקה בשתיים:

- א. מה פירוש בכל ההדגמות והרי היו שתיים בלבד?
- ב. ועיקר, הבדל גדול יש ביד ימין בין ההדגמה הראשונה, שם רחוקה מאוד ידו הימנית של הנאשם מ"הכתם" המדובר, לבין ההדגמה השנייה, שבה אכן היד הימנית מונחת בסמוך מאוד למיקום הכתם (ראה בדיסק השחזור שעון מסך 05: 48: 19 ושעון מסך 29: 08: 20).

291. עוד אעיר כאן, כי בניגוד לטענת המאשימה בסיכומיה, ובעיני שלי, התלבטות הנאשם איך יצא מן התא, האם נעל מבחוץ או מבפנים, לא נראתה כ"הצגה" לצורך חיזוק טענת ה"אפקט", אלא התלבטות אמיתית המעידה על חוסר ידיעה. טענת המאשימה, כי דווקא בעניין זה ביקש הנאשם לייצר תחושה שפעל מתוך "אפקט" לא הוכחה וגם אינה סבירה בעיניי.

292. כאמור לעיל, לאחר סיום השחזור, חזרו כולם למקלט ומשם אמורים היו לחזור לתחנת המשטרה, אלא שאז התערב (ולמעשה גם קודם לכן) אבי שי בחקירה וביקש שוב לבצע

הדגמה של יציאת הנאשם מהתא. בזאת הפעם ביצע הנאשם הדגמה מלאה של קפיצה (ללא הסכין כמובן).

ואולם, עוד קודם לקפיצה חשוב להפנות לחילופי הדברים בין אבי שי לבין אנטולי והנאשם וכדלהלן, החל מ- 20:03:15 ובמיוחד ראה שם כשהנאשם משיב לשאלה האם יוכל לשחזר את הקפיצה, הוא משיב שהוא חושב שלא (שם 20:03:55), ובהמשך כשנשאל אם בזמן אמת קפץ משיב הוא "ייתכן..." (20:04:14).

293. במהלך עדותם של אנטולי, יורם ואבי שי בפנינו, הדגישו כולם, שאנטולי לא קיבל פרט כלשהו מהחוקרים והשחזור נעשה רק מפי הנאשם ובהדרכתו. צפייה מדוקדקת בשחזור מעידה שלא כך היו פני הדברים ולהלן הראיות לכך.

א. אנטולי שואל את הנאשם פעם אחר פעם שאלות שונות (ואפילו מנחות) ואומר לו (למשל) שנמצאו שערות בידה של המנוחה (ראה תמליל השחזור ת/42א עמ' 15) וזאת מניין לו לאנטולי?

ב. אנטולי אף מעמת את הנאשם לגבי גרסתו בשחזור, שנעל את הדלת מבפנים עם טענתו בחקירה בפני סשה ויורם שנעל את הדלת מבחוץ (ראה במונה מסך 21:27:43).

כיצד אפוא ידע אנטולי להטיח בנאשם שבחקירתו אמר אחרת?

294. אחזור לרגע ב"מנהרת הזמן" למה שקדם לשחזור. כזכור, השחזור בוצע מיד לאחר חקירתו של הנאשם ב-19.12 ולכך כאמור אקדיש פרק נפרד.

עם זאת ועוד לפני השחזור, מבקש הנאשם שיודיעו לעורך דינו שהוא הולך לשחזור על מנת "להודות בלב נקי". למרבה הצער, לא נמצאה בחומר הראיות עדות לכך, שבקשתו זו של הנאשם מולאה וגם בכך פגיעה בזכות ההיוועצות של הנאשם וכפי שעוד אדרש לה להלן.

כאן המקום להידרש לטענת המאשימה, כך בסיכומיה (בעמ' 103), ולפיה, המסר אותו ביקש הנאשם להעביר לסנגורו היה, שהוא מבקש "להניח דעת עורך הדין שזוהי הודאת אמת ומרצון...".

בכל הכבוד לטענה זו, הרי שלטעמי היא אינה נכונה ואף אינה מסתברת. הנאשם אינו צריך "להניח את דעת בא כוחו". הנאשם ביקש להודיע לו, וזאת כמובן לצורך הטיעון לעונש שיבוא אחר כך, שהודאתו הינה בלב נקי, על משמעותה בדין הרוסי/האוקראיני (ועל כך להלן). יוער כבר עתה, כי גם "פרשנותה" של המאשימה לשיחתו של הנאשם עם יוסי זמואלסון (עמ' 158 לסיכומים) אינה סבירה לחלוטין וברור, כך לעניות דעתי לפחות, שסיכום השיחה עם יוסי היה, כי אכן מדובר בהודאה בלב נקי!

295. עניין נוסף שראוי להזכירו כבר עתה ועוד אדרש לו להלן, הוא השיחה שהייתה בין הנאשם לבין סשה, עובר ליציאה לשחזור. בשיחה זו, כך כנטען על ידי המאשימה, אמר הנאשם לסשה שהוא לא רוצה ללכת לשחזור, כי יש פרטים שהוא לא יודע. לטענת סשה, אח"כ ביקש ממנו הנאשם סליחה ואמר, כי הוא מצטער והוא אכן מודה ברצח הילדה (ראו זכ"ד של סשה בעניין- ת/145 ו- ת/146).

למרבה הצער חילופי דברים אלו לא תועדו, ומזכרים לגביהם יצאו בשלב מאוחר, באופן הפוגם באמינותם.

296. סיכום ביניים של השחזור – כפי שכבר ציינתי בפרק קודם, קיימת אי התאמה כוללת בין השחזור לבין ממצאי הנתיחה והזירה. בפרק זה הראינו, כי בעייתיות רבה יש באותנטיות של השחזור, ובהתנהלות הנאשם במהלך השחזור. יכול שיש פנים לכאן ולכאן ואולם, דומה כי "משקל" הבעיות שבאופן השחזור, התמצאות או אי התמצאות הנאשם במבנה בית הספר ובקומה שבה בוצע הרצח, היסוסיו הרבים, הפגמים שבהדגמה ו"התמסרותו" בתשובותיו לשאלות אנטולי, מטים את הכף גם כאן לכך, שמשקלו של השחזור הינו מועט ביותר. על כך אוסיף וכאמור לעיל, כי השחזור נעשה מיד לאחר החקירה של סשה ויורם מאותו יום ולאחר מתן הבטחה מפורשת ליורם, שהוא הנאשם יחזור במדויק על מה ש"אמר" קודם לכן בחקירה ליורם, משכך וגם מסיבה זו משקלו של השחזור מועט ביותר.

כ. מי אתה רומן זדורוב?

297. שאלת המפתח בתיק זה, כך להבנתי, היא השאלה הראשונה אותה הציבה לפנינו הפסיקה בבואנו לדון בהודאות חוץ, שאלת ה"מי אמר", מי הוא הנאשם שלפנינו. על דרך כלל שאלה זו מכוונת עצמה לשאלה, האם הנאשם הוא מי שמסיבות שונות "קל" הוא להודאות שווא. טרם שאדרש לשאלה ספציפית זו, שכבר אומר שהתשובה עליה אינה קלה, אבקש להידרש לשתי שאלות קודמות החשובות, כך לעניות דעתי, להבנת אישיותו של הנאשם.

298. המאשימה טענה הן בהליכים לפנינו והן בהליכים קודמים, ולמעשה זה היה הנרטיב שמאחורי האשמתו ברצח [שכן וכידוע מניע לא נמצא, ואין צורך בכזה לצורך הרשעה, אולם העדרו של מניע הטריד מאד את כל הערכאות שדנו בנושא וגם המאשימה בסיכומיה הקדישה פרק נרחב לשאלת המניע (פרק יז)], שמדובר מצד אחד, ברוצח מתוחכם, "מניפולטור", "שחקן שח-מט על", פדופיל, סדיסט, צופה ב"סרטי סנאף" (להלן יבוא ההסבר) בוחן ולומד שיטות לתקיפה באמצעות סכין ועוד ועוד (ראה דרך משל דברי ב"כ המאשימה פעמים רבות במסגרת חקירתו הנגדית של הנאשם - עמ' 3008, 3013, 3022, 3143, 3201, 3219; ראה מסמך

ההסכמות במ/1 והנספחים לו- אשר הוגש חלף עדותו הראשית של צחי סגל (עמ' 2158, ש' 25-26); עדות סגל עמ' 2158-2178; ראה דברי יורם וסשה עמ' 195-196, עמ' 484). מן הצד השני תיארו אותו כמי שהינו "מצבר נטען" "סוללה נטענת", "פקעת של עצבים", אדם שבקלות מאבד את העשתונות ומכה וחובל ועוד ועוד (ראה גם לעניין זה עמ' 3360 ש' 22 ואילך וכן וכאמור פרק יז' לסיכומים).

299. לאחר שתם שלב שמיעת הראיות במשפט, לאחר שצפיתי בנאשם מאות שעות בבית המשפט, הן במהלך עדותו שלו והן במהלך כלל העדויות בתיק. לאחר שצפיתי עשרות שעות, אם לא קרוב למאות שעות בכלל חקירותיו המוקלטות של הנאשם ובעיקר בכל השיחות הרבות בין כותלי תא מעצרו, שבינו לבין המדובבים, השוטרים והסוהרים. לאחר שנתתי דעתי להחלטותיו של חברי כב' השופט ט. ערפאת וכב' השופט העליון א. שטיין (לעניין שינוי תנאי המעצר) ולאחר שקראתי את חוות דעתם ושמעתי בקשב רב את עדותם של צחי סגל ומומחה המחשבים מטעם ההגנה י. זילברשטיין, דומני שאני יכול לקבוע בלב שלם כי "לא מיניה ולא מקצתיה".

לא מדובר ב"סדיסט", לא מדובר ב"פדופיל", לא מדובר ב"שחקן שחמט עלי" וגם לא ב"מניפולטור מתוחכם", לא מדובר במי שתכנן מראש לרצוח ילדה ולא מדובר במי שנתון להתקפות זעם בלתי נשלטות ולהלך אפרוש טעמי לכך.

300. אתחיל בטענה העובדתית ולפיה, הנאשם הוריד וצפה "בסרטי סנאף" (עניין זה שימש נדבך, גם אם לא מרכזי, בנימוקי הרשעתו עמ' 363-364 לפסק הדין הראשון) ובחוות דעתו של כב' השופט י. עמית בערעור:

"המערער התעניין בבחורות צעירות ובסרטי סנאף. מבדיקת מחשבו עולה כי בחיפושיו הקליד TEEN ואת המילה סנאף (SNUFF), וכפי שציין החוקר סגל, אדם לא מקליד את המילה סנאף בטעות "הוא הקליד את זה בהקשר של סקס". חיפוש סרטי הסנאף באימיול נעשה כשבוע וחצי לפני הרצח. כל אלה יכולים להעיד, לפחות על התעניינות של המערער בנושאים אלה" (סעיף 62 שם).

סרטי "סנאף" – אסביר זאת לקורא התמים, הינם סרטים המתעדים בזמן אמת אלימות קשה, כגון רצח, אונס ועוד. אלו סרטים שמטבע הדברים הינם יקרים מאד (ראה עמ' 2159-2160 לפרוטוקול- מתוך עדותו של צחי סגל במשפט הקודם).

המאשימה, כך בתחילת הדרך (ובוודאי שגם בהליכים קודמים) טענה, כי הנאשם הוריד אתר שבו "סרטי סנאף", אלא שמומחה ההגנה יואב זילברשטיין (להלן גם - "יואב") שלל טענה זו מכל וכל ודומה, כי בשלב מסויים גם המאשימה ביקשה לחזור בה מטענה זו. (ראה דברי עו"ד בני משה לפרוטוקול עמ' 2125). סופו של יום, מסמך ההסכמות שהוגש, במ/1 כולל הסכמה, כי הנאשם לא חיפש סרטי סנאף- סעיף 1. גם אם לא כך הוא (ואין הסכמה), הרי שאך ברור הוא, שחוות דעתו של יואב מוכיחה כמעט מעל לכל ספק סביר, שהנאשם לא הוריד ולא צפה ב"סרטי סנאף" ראה הסברו של יואב לעניין זה וכלדהלן :

"העד, מר י. זילברשטיין: ... קודם כל כל החיפושים שהיו ברשימה שאני שראיתי כמעט כולם קשורים למוזיקה, זה אומר קודם כל שהבן אדם מהפרופיל שאני מסתכל לא חיפש סנף, לא רואה שום דבר שהוא חיפש סנף... ראיתי רק קבצים שקשורים למוזיקה, סקס פוליס זה חיפוש שעשו זה מופיע ברשימה ב- 26/11... אני אומר לך שברמת סבירות מאד גבוהה זה לא הסקס פוליס היחיד שהוא הוריד באותו יום, הוא הוריד עוד סקס פוליס באותו יום והוא גם נכנס לאותו קובץ באותו היום או ממש בסמוך... ב- 26/11... הרשימה היא בעיקר של קבצים מוזיקליים אחד מהדברים יש מישהו שקוראים לו וילי טוקרב, סעיף 45, אני מזכיר בסעיף 46, רואים איך בן אדם מחפש סקס פוליס ונכנס באותו יום לשני קבצים שאתה רואה הוא לא הוריד דווקא סנף הוא הוריד סקס פוליס כי השם הזה מופיע בשני קבצים שהוא נכנס אליהם באותו יום ובסמוך באותו יום גם נכנס לעוד משהו שנמצא ממש באותו ערך של וילי טוקרב, אז אתה יכול לדעת מבחינה נסיבתית על הזמנים שיש לך שאני אומר לך ברמת סבירות קיצונית גבוהה תקרא לזה חד משמעי אבל אני אומר לך הוא חיפש סקס פוליס, גם המשטרה מודה בזה במזכר שהיא הוציאה... סקס פוליס, אני מדגיש שהוא חיפש סקס מקף פוליס, שכן אדם מחפש סקס מקף משהו זה לא סתם שתי מילים אני לא אלך למחוזות אחרי אבל הוא רוצה משהו שיש ביניהם ערך, סקס מקף פוליס.

כב' הש' א. קולה: ומה זה?

העד מר י. זילברשטיין: יש להקה כזאת וכל החיפושים אתה רואה שהם בהקשר מוזיקלי אותו טוקרב הזה גם נכנסים לקובץ ב- 26/11, נכון אני לא יכול להוכיח שזה ירד ב- 26/11 אני הוגן אמיתי, אבל מה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אנחנו למדים מהדבר הזה שיש לנו תאריך 26/11 שכנראה בסמוך הורידו את הקובץ... הוא חיפש סקס פוליס, הוא לא חיפש סנף והוריד את הקובץ הזה, זאת הערכה פונזית... אני חושב שמבחינה פונזית ברמת סבירות מאד גבוהה בסמוך אני לא אגיד אם 26/11 הוא חיפש סקס פוליס אבל בסמוך הוא הוריד פתח את הדברים רואים את הקשר, אותם קבצים באותו יום נכנסים אליהם אז כנראה ההורדה הסתיימה ונכנסו, זה מראה הוא לא חיפש את המילה סנף" (עמ' 5112-5115 לפרוטוקול).

מסקנה הכרחית היא, כי הנאשם אכן חיפש קובצי מוזיקה, לרוע מזלו קיימת להקה בשם "סקס-פוליס" ולרוע מזלו, בחיפוש זה עלתה באקראי המילה "סנאף".

301. אוסיף ואומר, כי גם מר צחי סגל בחקירתו הנגדית הודה בכך, שהנאשם לא חיפש את המילה "סנאף", אם כי הייתה "לחיצה" על המילה "סנאף", כשזו עלתה בעקבות חיפוש אחר (עמ' 2160, 2164-2165). המאשימה בסיכומיה מנסה להוכיח, כי הנאשם משקר, שכן היה מודע למושג "סרטי סנאף" וכי צפה בסרט מלא, זאת להבדיל מ"כל אדם בעל אמות מוסר בסיסיות, גם אם חלילה נתקל בסרט כזה ופתח אותו שלא בכוונה, מיד היה סוגר אותו, אחרי שהיה רואה את האלימות והאונס ולא נשאר "לסוף הסרט" ורואה גם את הרצח המתרחש. אדם נורמטיבי, כפי שמנסה הנאשם להציג עצמו, היה מביע הסתייגות מתוכנו" (עמ' 430 לסיכומי המאשימה).

טענה זו מקוממת, שהרי אין מחלוקת בין הצדדים, שהנאשם חיפש קבצים מוסיקליים בתוכנת ה"emule" תוכנה איטית שזמן רב נצרך כדי להוריד ממנה קובץ, במיוחד בשנת 2006 (עמ' 5109 ש' 1-7). ב"כ המאשימה הגדיל והוסיף ש"זה יכול להיות גם יומיים תלוי בגודל ובזמינות" (עמ' 5110 ש' 13). בענייננו, וכפי שקבע יואב, מרשימת כול החיפושים של הנאשם עולה, כי כולם שייכים לעולם המוזיקה והסרטים. עוד הוסיף המומחה בסעיף 51 לחוות דעתו- "ביצתי חיפוש מקיף למילה snuff ולא מצאתי בכל חומרי החקירה עדות לחיפוש שביצע המשתמש למילת מפתח זו בכל היסטוריית החיפוש וקבצי הרישום של מערכת חלונות". לפיכך, תמוהה בעיני טענתה זו של התביעה ולפיה, להבדיל מאדם נורמטיבי שנתקל בסרט "סנאף" שלא בכוונה ומיד סוגר אותו, הנאשם "אוהב הסכינים" הוריד (משך זמן רב) וצפה בסרט, שעלותו וכאמור לפי מומחה התביעה בהליך הקודם אלפי דולרים (עמ' 870 ש' 20).

עוד יוער לעניין זה, כי קביעת המאשימה שהנאשם נשאר ל"סוף" הסרט, הינה השערה בלבד שאין לה כל תימוכין, שכן אפילו מר צחי סגל הודה "...אני לא יודע אם הסתכלו".

כאן המקום להידרש בקצרה לטענת המאשימה, כך בסיכומיה ולפיה הנאשם שיקר, עת קבע שאינו מכיר את המושג "סנאף". לעניין זה מפנה המאשימה לשיחה, שנערכה בין ארתור לנאשם אחרי שזה האחרון נתן הסכמתו לבדיקת מחשבו, תהה הנאשם יחד עם ארתור מה השוטרים מחפשים שם ומה הם עלולים למצוא:

"שמעתי, יש סרטים כאלה, איפה שמביאים סתם בחורות, כאילו מצטלמות בסרטים, ואחר כך קושרים אותן, אונסים בכל מיני צורות ורוצחים באכזריות. אולי הם מחפשים את זה? אז את זה לא ימצאו. אני לא פדופיל כדי לראות כל מיני פורנו עם ילדים. לכן גם את זה הם לא ימצאו" (מ"ט 165/06(25) חלק 2 מונה מסך 57: 11: 15). לדידה, אומנם הנאשם לא השתמש במילה "סנאף" אך ברור מההתיאור המפורט והמדויק, כך לטענת המאשימה, כי הוא מכיר את הז'אנר וגם מספיק חד כדי להבין ולנחש מה המשטרה מחפשת.

נשאלת השאלה האם צריך להיות "מספיק חד" כדי לדעת שאם המשטרה חושדת בדך בביצוע רצח ילדה קטנה באכזריות ולקחה את מחשבך האישי אזי תחפש בו סימנים המעידים על אלימות ופדופיליה? זאת ועוד, גם אם אניח לרעת הנאשם, כי אכן הכיר את ה"ז'אנר" כהגדרת המאשימה, האם הידיעה שקיימים סרטים כאלה הופכת אותו לרוצח? והלא הוא אומר במפורש לארתור שאם את זה הם מחפשים- הם לא ימצאו! כי הוא לא פדופיל.

302. באותה מידה הוכח גם שהנאשם לא גלש ולא צפה באתרי פדופיליה למיניהם, וראה המשך חוות דעתו של יואב נ/164 עמ' 6 ואילך וכן חקירתו וכדלהלן:

"עו"ד י. הלוי: אני רוצה את הכותרת מה אתה רוצה לספר על מה עשה צחי סגל לגבי הכותרת שהוא ייחס לרומן צפייה באוקטובר 2006 בפורנוגרפיה ותמונות פורנוגרפיות.

העד, מר י. זילברשטיין: תמצית האירועים, המשטרה טענה שהוא צפה בקבצים פדופיליים, המשטרה שחזרה בתהליך החקירה הראשון שהיא עשתה ב- 2006 מתוך הדיסק קבצים מחוקים שיש בהם תמונות שנטען עליהן שהן תמונות פדופיליות עשרות אולי יותר של תמונות, המשטרה טענה את זה לאורך כל ההליכים שהוא נכנס לתמונות הפדופיליות, אנחנו הוכחנו בחוות הדעת הראשונה שמתמש קודם בשם דומיניק שאין מחלוקת שהיה משתמש אחר במחשב, הוא קנה חלקים משומשים, הוא גם סיפר על זה ככל שקראתי למדובב, המחשב היה נגוע, הוא לא היה טהור חדש, לכן בתוך המחשב היו קבצים של משתמש אחר דומיניק שיש לו פרופיל אנגלי מחפש באנגליה, המשטרה בהליך האחרון בעדות שהייתה לצחי סגל לפני מספר חודשים המשיכה וטענה שרומן זדורוב נכנס לקבצים, נגע בקבצים באוקטובר 2006 זו

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

טענה שאינה נכונה, היא טענה שהיא טעות מקצועית חמורה ביותר, ייתכן ויותר מזה אני לא בכובע של פרשן". (עמ' 5096 ש' 5-20).

גם לעניין זה הודה צחי סגל, שאכן הגלישה לאתרי פדופיליה, הייתה טרם שרכש הנאשם את המחשב (עמ' 2170-2171).

303. הוא הדין ביחס לטענה ולפיה, הנאשם חיפש או הוריד מאמר הדין בנטרול תוקף או בתקיפה באמצעות סכין.

ראשית אדגיש, כי סופו של יום הוברר והוסבר, כי מדובר במאמר העוסק בנטרול תוקף ולא בשיטות להטלת מורא (ראה סעיף 166 לחו"ד של יואב, עמ' 5121 ש' 9 לפרוט') שנית ועיקר, גם לעניין זה מקבל אני לחלוטין את הסברו של יואב בדבר צירוף המקרים, שבגינו הורדה כותרת המאמר למחשבו של הנאשם, אך באופן בו הנאשם לא יכול היה כלל לקרוא מאמר זה (שכאמור אינו רלוונטי):

ראה סעיפים 161-169 לחוות הדעת ובתמצית:

"הסיכוי לכך-קלוש. העמוד של הפורום- ארך מאוד, ומכיל טקסט רב. כמו כן, ניתן לקבוע בוודאות מוחלטת כי זדורוב המשיך בגלישה שלו, כי ניתן לראות כבר שכדקה וחצי אח"כ, בשעה 13:32 גלש המשתמש לאתר אחר....כדי שזדורב היה יכול בכלל לקרוא מה רשום בתגובה הרלוונטית בפורום, היה עליו לגלול למטה את המסך, המכיל טקסט רב מאוד לקריאה במשך דקה וחצי. הסיכוי לכך אפסי;"

ובעדותו לפנינו:

"ש: אם אני מסתכל על 11 התוצאות האלה ב- 9 מהראשונות מופיע בכותרת הכחולה למעלה

מוטורולה ויש כותרת משנה שזה סוג של מלל מהדף שהלינק הזה מוביל אליו.

ת: כן, זה התוצאה העשירית.

ש: תסכים אתי שבתוצאה העשירית בכותרת הראשית אין מוטורולה.

ת: נכון.

ש: אם הוא חיפש מוטורולה התוצאה העשירית רחוקה ממה שהוא חיפש.

ת: המשתמש עבר תוצאה תוצאה אני מזכיר זה כנראה הדגם שהיה לו כי בתיעוד של

תפיסה רשום מוטורולה 650 אולי אני טועה והוא עבר תוצאה תוצאה אגב גם אחרי שהוא

נכנס לאותו מאמר שלך

כב' הש' ד. צרפתי: למה הוא עובר תוצאה תוצאה?

העד, מר י. זילברשטיין: הוא עבר למספר אתרים, אני מדגיש, הוא עבר מספר תוצאות זה לא המאמר היחיד שהוא נכנס אליו, דקה ועשרים אחרי שהוא נכנס לאותו לינק מס' 10 הוא עבר לקישור הבא והמשיך ללינק מוטורולה סי 350 זאת הפרשנות של הסיטואציה חשוב להבין את ההקשר של הדברים" (עמ' 5120 ש' 6-20).

304. טענה אחרונה שהועלתה, הגם שבהליכים קודמים (המאשימה לא חזרה עליה בסיכומיה) הייתה, כי הנאשם חיפש והוריד מאמר של גזר דין של אישה שהרגה וקיבלה עונש מאסר של שנתיים בלבד וזאת מאחר וטענה לאי שפיות. גם כאן קבע יואב בחוות דעתו (סעיפים 188-170) שעל אף שבהכרעת הדין הראשונה נכתב שלא נמצאה ראיה, כי המשתמש נכנס וגלש לקישור זה (עמ' 365 לפסה"ד) בפסק הדין המשלים אוזכרה הכתבה (בעמ' 53, ת/589) וכך גם בפסק דינו של בית המשפט העליון בעמ' 215.

גם לעניין זה טען יואב והוכיח, כי לא נמצא במחשבו של הנאשם כל עדות וזכר להורדת מאמר מעין זה וגם לעניין זה מקבל אני את חוות דעתו של יואב שכלל לא נסתרה בחקירתו הנגדית. מה גם, שמומחה המאשימה הודה בחקירתו הנגדית שלא מצא את ה"לינק" הזה:

"עו"ד ירום הלוי: אתה מצאת במירכאות אמרת לחוקרים ו/או לפרקליטות שרומן נכנס ללינק שבו יש כתבה על גברת שטענה לאי שפיות.

העד, מר צחי סגל: אני חושב שעניתי על זה גם בבית משפט עליון, זה לא רלוונטי, אני לא יכול לענות על דבר כזה.

עו"ד ירום הלוי: אתה לא יכול לענות שהוא הוריד את הלינק הזה.

העד, מר צחי סגל: אני לא זוכר שהוא הוריד כזה דבר.

עו"ד ירום הלוי: אתה לא זוכר להתייחס לזה?

העד, מר צחי סגל: אני לא זוכר כי גם בחוות הדעת לבית משפט עליון רשמתי שזה לא היה רלוונטי אלי, אני לא זוכר שמצאתי את המסמך הזה" (עמ' 2174, ש' 17-25).

305. החקירה הנגדית מוצתה בכך שהמאשימה ניסתה לסתור את טענתו של יואב, שחוות דעתו של צחי נעשתה במתכוון, או שברור לחלוטין שהמשטרה ידעה בזמן אמת את מה שיואב גילה בזמן מאוחר יותר. גם אם צודקת המאשימה בטענותיה אלו ולא שוכנעתי בכך, אזי אין לכך נפקות לעצם העובדה, שכל הטענות בדבר היותו של הנאשם "פדופיל", צופה ב"סרטי סנאף", מתעניין בדרכי תקיפה ונטרול תוקף ומחפש פסקי דין התומכים במי שרצח תוך כדי איבוד עשתונות וכד', אינן נכונות.

306. בשולי נושא זה אבקש להעיר עוד שתי הערות, מטרידות בעיניי, וכדלהלן:

א. מומחה המאשימה מר צחי סגל, בשלב מסוים אישר ב"חצי פה", כי יכול היה לדעת ב"זמן אמת" שהגלישה לאתרי פדופיליה במחשבו של הנאשם, בוצעה הרבה לפני שהנאשם רכש את המחשב, ונעשתה על ידי משתמש בשם "דומיניק", אלא שלטענתו תפקידו רק להראות שיש חומר פדופילי אצל הנאשם, ועל הנאשם לספק הסבר כיצד חומר שכזה הגיע למחשבו! וכדלהלן:

"עו"ד ירום הלוי: אני מראה לבית המשפט את דומיניק, פתחתי את פעולה

58 מ- 2005 WWW.GOOGLE.CO.UK האם אתה

מסכים אתי שהוא נכנס חיפש משהו בגוגל של UK?

העד, מר צחי סגל: כן.

עו"ד ירום הלוי: או קיי, אבל זה גם אתה יכולת לעשות ב- 2006 ולהגיד

משהו פה לא מסתדר עם המחשב הזה.

עו"ד ירום הלוי: כב' הש' אשר קולה: הוא לא חיפש יוזר אחר, רק את היוזר של רומן.

עו"ד ירום הלוי: או קיי,

העד, מר צחי סגל: התמקדתי ביוזר של רומן.

עו"ד ירום הלוי: או קיי, בלי שאני אקרין תמונות פורנוגרפיות אני רק יכול

להגיד לך שכעובדה שחיפוש פשוט בנתוני המחשב מראה

שזה אותו דומיניק הוא שהביא לתוך המחשב ב- 2005 את

תמונות הפורנוגרפיה.

העד, מר צחי סגל: אני גם בעדות שלי וגם פה חוזר אנחנו הצגנו עובדה,

העובדה שהייתה תיקייה במחשב של רומן, היה תיקיה

וזה הובא לידי החוקרים, אני לא יודע אם הוא החזיק את

זה פסיבית אקטיבית צפה בזה, יש תיקייה היא הכילה

תמונות שנחזים של קטינים, אני לא יודע אם הוא צפה,

לא יודע אם הוא ראה, ציינתי עובדה והעובדה הזאת

קיימת זה שחור ולבן, מה הוא עשה בתיקייה אני לא יודע,

לא יודע, אבל התיקייה נמצאת במחשב לכן צוות החקירה

שמגיעים אליהם הנתונים שלי צריכים לחקור אותו על

זה, אני לא יודע מה הוא אמר.

עו"ד ירום הלוי: כב' הש' אשר קולה: אבל אתה לא חושב שתפקידך כחוקר מחשב מיומן אמנם

מצאתי קובץ כזה של תמונות או אתרים פדופילים אבל זה

רשום על שם משתמש אחר.

העד, מר צחי סגל: אבל זה לא היה רשום על שם משתמש אחר, זה היה

במחיצה השנייה של מערכת ההפעלה של רומן, כשאתה

פותח את ה - ווינדוס שלו אתה תראה את המחיצה
השנייה ששם התמונות היו.

ואתה גם לא יודע אם הן היו מחוקות או לא במחיצה הזו?
אני לא זוכר היום אם הן היו מחוקות או לא, לדעתי לא אין
לי את ה - 60 אחוז היום להגיד את זה כי ההארד דיסק
תקול וזה היה במחיצה השנייה.

אני מראה לך את אחד הקבצים, זאת תמונה פורנוגרפית
שמטעמי כבוד אני לא אפתח אותה, כדוגמה, וכל זה מ-
2006 מהקבצים שהראית לבית המשפט, כתוב פה
דומיניק... אתה השבת תשובה לא נכונה לבית המשפט,
זה דומיניק חתום על כל התמונות האלו

כב' הש' דני צרפתי:
העד, מר צחי סגל:

עו"ד ירום הלוי:

....

אין לי הוכחה שהוא הוריד את זה.

אז מה זה אומר?

זה אומר שהיה משתמש קודם אבל הוא לא הציג ואין
את זה ב- 60 אחוז שחסרים לי". (עמ' 2170 ש' 1-24, עמ'
2171 ש' 13-16) (ההדגשות בקו שלי- א"ק).

העד, מר צחי סגל:

כב' הש' אשר קולה:

העד, מר צחי סגל:

עוד אישר מר סגל שאמנם בפועל, הנאשם לא לחץ על המילה "סנאף" בלבד, אלא על
קובץ שבו 15 מילים, תוך שהיה ברור לסגל (או לפחות היה צריך להיות לו ברור) שזה
נעשה, וככל שנעשה, במסגרת חיפוש של קבצי מוסיקה, כשנשאל סגל מדוע אז בשנת
2007 לא מסר שמדובר היה מלכתחילה בחיפוש אחר קובצי מוסיקה השיב סגל "כי
אני לא צריך לתת משמעות למה לחצו, מי לחץ..." (עמ' 2164 ש' 6).

לטעמי, מדובר בתפיסה שגויה, כידוע תפקידו של הגוף החוקר, אינו רק להרשיע
נאשמים, אלא לסייע בחתירה לחקר האמת. כיצד מצפה הגוף החוקר שנאשם שאין
לו ידע נרחב במחשבים, יוכל לדעת את מה שהמומחה יואב או המומחה סגל יודעים?
כלום אין זה מתפקידו של חוקר המחשבים להצביע על העובדה הפשוטה לגילוי
ואיתור, שיכול והגלישה לאתרי "פורנו" הייתה של משתמש קודם?
כשם שגם צריך היה מר סגל להסביר כבר אז לבית המשפט, שהלחיצה על השורה בה
מופיעה המילה "סנאף" (וככל שהייתה), הייתה אך ורק בעקבת חיפוש של להקת
מוזיקה בשם "סקס פוליס". ומעולם הנאשם לא חיפש סרטי "סנאף".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ב. במהלך הטיפול במחשב על ידי המשטרה, הסתבר שרק 40% שוחזרו ו-60% נמחקו. ראה הסברו של צחי סגל לכך: "העד, מר צחי סגל: ... הכוונן שלו היה מחולק לשתי מחיצות, מחיצה ראשונה ששוחזרה ומחיצה שנייה שלא הצלחנו לשחזר כי הייתה תקלה בכוונן הקשיח ב- 2019 מי שניסה להעתיק לא הצליח להעתיק את הכוונן הקשיח וזה 60 אחוז התעלומה שאנחנו כרגע ב- 2021 לא יודעים מה היה ב- 60 אחוז, .." (עמ' 2166 ש' 27-33).

חרף זאת סבר יואב, שאין בכך כדי לפגום במסקנותיו. אולם, יואב כמומחה (ודומה שעל מומחיותו אין צורך להכביר מילים) הודיע למשטרה, כי הוא וצוותו מוכנים לבצע שחזור על כל מה שהיה במחשב ונמחק (עקב רשלנות של המשטרה? זדון? זאת לא אדע) בשלב ראשון קיבל יואב את הסכמת המשטרה לכך ואף נערך והגיע עם צוותו לתחנת המשטרה, לצורך ביצוע השחזור.

והנה ולמרבה ההפתעה, טרם שהחלו יואב וצוותו במלאכת השחזור, התקבל טלפון מפתיע מקצין משטרה בכיר (ועלום) שאסר על ביצוע השחזור!:

"העד, מר י. זילברשטיין: ואני הגעתי למעבדה במשטרה יחד עם הצוות שלי בשנת 2018/19 כמדומני וזאת הייתה הכוונה, הבאתי את כל הציוד שלי, זה להביא הרבה ציוד, התחלתי לפרק את הדיסק היה טלפון על הקו תגידו לו ללכת הביתה, אני רציתי להגיד ולשחזר את הדברים האלה ולמצוא כל נתון על התאריכים האלו ולא נתנו לי לעשות את הבדיקה הזאת" (עמ' 5098 ש' 1-5).

טענתו זו של יואב לא נסתרה והסבר של ממש מדוע מנעה המשטרה את שחזור המחשב לא קיבלנו!

ושוב נשאלת השאלה האם תפקידה של המשטרה אינו להגיע לחקר האמת? מדוע מנעה המשטרה את שחזורו של המחשב?

307. לסיכום נושא זה לא נותר אלא לקבוע, שצירוף מקרים נדיר (וגם קצת רשלנות משטרתית) גרם לקביעות ביחס לאופיו הפלילי והמוסרי של הנאשם, דבר שכאמור לא נמצאו לו כל תימוכין, בוודאי שלא ברמה הדרושה במשפט פלילי.

308. נותר אפוא לדון בשאלת "הסוללה" "המצבר" "העצבים" "תלישת הגג" ועוד ועוד. בעניין זה אין לבוא בטענה למאשימה, שהרי היא השתמשה בביטויים בהם השתמש הנאשם עצמו בשיחותיו עם המדובב.

הסבר לכך יובא על ידי להלן, ואולם, האם על השאלה מי הוא רומן זדורוב נענה על פי סיפוריו ואמירותיו, או שמא על פי מבחן כולל של מה שראו עינינו, והעובדות שנגלו לפנינו? במתח שבין "מעשיו מוכיחים עליו" לבין "סיפוריו מוכיחים עליו", מעדיף אני את מעשיו כפי

שיפורט להלן.

309. ראש וראשון לפרשנות מעשיו של הנאשם הוא בחינת 15 שנה בהן שהה הנאשם בכלא (לשיטתו כשהוא חף מפשע) כלום נתקלו בשב"ס בבעיה אחת בה הנאשם ביצע עבירת משמעת? בפעם אחת בה הנאשם איבד עשתונותיו? בפעם אחת בה פגע הוא בדיבור או במעשה באסירים אחרים? בפעם אחת בה התפרע הוא כלפי שוטרים/סוהרים? בפעם אחת בה "נתלש לו הגג"? בפעם אחת בה ה"סוללה" התרוקנה וה"מצבר" התפוצץ? התשובה לכך וכידוע, הנה שלילית. ולהיכן נעלמה אותה "סוללה"? ולהיכן נעלם אותו "מצבר"? כלום, כך לפתע פתאום שינה הנאשם אורחו ורבעו?

שנית, צפיתי כאמור בנאשם עשרות רבות של שעות במהלך הדיונים במשפט זה, מעולם לא ראיתי שהנאשם מאבד את העשתונות, גם כשהיה מקום לכך! דוגמה בולטת לכך היא במהלך חקירתו הנגדית כאשר נטען כלפיו שלא אמר ש"הרוצח אנס את המנוחה". הנאשם חזר פעם אחר פעם, כי כן אמר זאת, ואילו ב"כ המאשימה (ואיני קובע זאת חלילה לחובתה) כמו גם המתורגמנית, טענו שהמילה אונס לא נשמעה. כפסע היה מלקבוע שהנאשם משקר, אלא, שאז בשיא הנימוס, ביקש הנאשם מהמתורגמנית שתואיל להקשיב שוב, שתואיל לקחת אוזניות, והנה לאחר שהקשיבה המתורגמנית שוב ובאמצעות האוזניות, אישרה היא את טענתו של הנאשם וראה הציטוט להלן:

"הנאשם, מר ר. זדורוב: לא נכון אני אמרתי שזה מניאק כמה ששמעתי עצמי נותן שתיים מכות אונס אותה וזהו.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: אבל למה שתיים.

כב' הש' א. קולה: את המילה אונס אותה שמעת שם? כי פה הוא הוסיף מילה שלא שמענו אותה.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: לא.

עו"ד י. הלוי: נכון, אני לא זוכר שראיתי אונס.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: לא, אבל נשמיע מה הבעיה.

כב' הש' א. קולה: במשפט הזה המילה אונס אותה לא מופיעה.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: אני לא ראיתי אונס פה אבל בואו נראה את זה שוב.

עו"ד י. הלוי: גם אני לא זוכר.

הנאשם, מר ר. זדורוב: אני שמעתי.

כב' הש' א. קולה: המתורגמנית תקשיבי

הנאשם, מר ר. זדורוב: מה שאמרתי הוא נותן שתיים דקירות אונס אותה וזהו.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: נקרין שוב מההתחלה.

(המשך הקרנת סרטון)

מתורגמנית: זה דפוק הוא אמר, הוא אמר דפק? אני לא שמעתי.

- הנאשם, מר ר. זדורוב: כמה שאני שמעתי עכשיו פה אני אומר מה איזה דפוק התחיל לחתוך אותה לאט לאט מה הוא התחיל לעשות כן. מתורגמנית:
- הנאשם, מר ר. זדורוב: לא הוא ייתן, הכוונה פה אני אומר מה איזה דפוק הוא יתחיל להרוג לאט לאט לא הוא ייתן שתיים דקירות אונס אותה. עו"ד ש. הר ציון: אין אונס. מתורגמנית: אין מילה אונס.
- הנאשם, מר ר. זדורוב: בבקשה עוד פעם. מתורגמנית: אין מילה אונס.
- עו"ד מ. חן רוזנפלד: בוא נראה לך פעם שלישי. (המשך הקרנת סרטון) מתורגמנית: יש.
- מתורגמנית: ...
- מתורגמנית: זהו מספיק, אני צריכה לתקן גם את עצמי, לא רק אותם גם את עצמי, אם מישהו רוצה, רק שנייה אחת, אתה שומע אותה? כן. עו"ד ב. משה: כב' הש' א. קולה:
- מתורגמנית: אם יש מישהו שרוצה להרוג לאט לאט אז מה הוא יחתוך אותה לאט לאט? לא, הוא ידקור אותה פעמיים יאנוס אותה וילך. דוברת: באיזה מילה הוא משתמש לאונס? מתורגמנית: (רוסית).
- עו"ד מ. חן רוזנפלד: או קיי. מתורגמנית: שמעתי, גם אני שאלתי אותו באיזה מילה הוא השתמש כדי לשמוע.
- הנאשם, מר ר. זדורוב: ביקשתי סליחה זה קללה. מתורגמנית: זה קללה כן" (עמ' 3335 ש' 27 – עמ' 3337 ש' 1).

כלום אדם שהוא "סוללה נטענת", "פקעת עצבים" היה נשאר שווה נפש לאשמה חמורה שכזו? שהוא משקר ומטעה את בית המשפט? כלום לא היה מתפרע? צועק? והנה וכאמור הנאשם, בשיא הנימוס מבקש, "בבקשה עוד פעם".

310. מקור נוסף להתחקות אחר התנהלות והתנהגות הנאשם הוא במהלך חקירותיו המרובות ובעיקר בשלב השיחות שלו עם המדובבים ומעקב אחריו בין כותלי בית הכלא.

כאמור, צפיתי שעות רבות, פעם אחר פעם, בהתנהלותו של הנאשם במעצרו ובחקירותיו ולא נתקלתי בפעם אחת, בה הנאשם התפרץ כלפי מישהו, ניסה לתקוף מישהו, דיבר שלא בנימוס לחוקריו, לסוהרים, לשוטרים, לאסירים האחרים.

יתר על כן, הנאשם פונה לשוטרים במילים "בבקשה" "תודה" "אפשר מיס" "אפשר קנקן" ועוד ועוד (קובץ מסמכי התרגום- מ"ט 160/06 חלק 1, עמ' 19/101 ש' 489; חלק 4 עמ' 4/16 ש' 91-93; מ"ט 167/06 חלק 4 עמ' 15/15 ש' 385-386; מ"ט 168/06 חלק 1 עמ' 86/86 ש' 2523 ועוד).

אולם לשיא מגיעים הדברים במהלך השחזור, הנאשם מבקש פעם אחר פעם את סליחת השוטרת על כי הוא מדגים עליה, ובסוף השחזור עת חוזרים הם למקלט, וכולם עוזבים את המקלט, הנאשם חוזר לכבות את האור (ראה מונה מסך 47: 58: 19). כלום באמת ניתן לשכנע שמדובר בנאשם חסר כל עכבות? בנאשם היושב על סוללה נטענת? דומני שאין לדברים אלו כל שחר.

311. המאשימה כזכור מסתמכת על דברי הנאשם, הן באשר להיותו "סוללה" באופן כללי, והן באשר לכך שהיכה את אחיו מכות חמורות. לעניין זה, השני, אין תימוכין של ממש, ולעניות דעתי, הדבר נאמר על ידי הנאשם כחלק מבניית גרסתו בשיתוף ובעידוד ארתור (ועל כך להלן) כי הוא מסוגל להגיע למצב שכזה.

בפועל, אחיו, איגור, כלל לא נזקק לטיפול רפואי של ממש ומכל מקום אין לנו עדויות על כך, ואחיו עצמו בעדותו לפנינו המעיט עד מאוד מתקרית זו, וראה עדותו להלן:

"לא היה לי כסף לקנות לפינג פונג את המטקה ואז אני לקחתי בעצם כלי עבודה והתחלתי לעשות, אצלנו אמא זה קדוש, היא אמרה שאתה תקשיב לאח שלך ברגע שהוא אומר לך ללכת הביתה... הייתי בחוץ, רומן אמר לי תיכנס הביתה אני אומר לו אני לא אני אסיים, זה התגלגל לריב והוא פשוט לקח ושבר את זה, האמת אני לא זוכר אני לא אשקר יכול להיות שדחפתי, יכול להיות שלא יודע מה, זרקתי עליו את המחבט אולי קיללתי אני לא זוכר, קיבלתי מכות... לא מכות שמדובר על קטטה, לא שברים אפילו לא סימנים... יכול להיות שנתן לי קטנה עם האלה [אלת גומי ששימשה את הנאשם בעבודתו כמאבטח], לא נשאר לא סימן לא כלום". איגור אישר, כי גם לא נזקק לטיפול רפואי בעקבות האירוע הנ"ל. (עמ' 2148). ודוק! איני מתעלם מעדותו הכבושה של האח, איני מתעלם מהאינטרס שיש לאח, ואולם סופו של דבר הנטל מוטל על המאשימה והספק כידוע פועל לטובת הנאשם.

312. עוד אוסיף לעניין זה, כי הוריו של הנאשם שהם אלו שכביכול, ראו את השפעת המכות שנתן הנאשם לאחיו, כלל לא זומנו לעדות על ידי המאשימה ודומני שגם לא נחקרו על ידי המשטרה, ומכל מקום מזכר שכזה לא הובא בפנינו.

313. עוד הטיחה ב"כ המאשימה בנאשם שהוא מדבר רעות על אתיופים, מרוקאים, על המעביד שלו אותו הוא מכנה "דביל" על שוטרים ועוד (ראה פרוטוקול מיום 13.03.22 עמ' 3356,3359,3372). בכל הכבוד לקו חקירה זה, הרי שלא ירדתי לסוף דעתה של הפרקליטה הנכבדה לעניין זה. כלום באמירה של עובד ביחס למעביד שהוא "דביל" יש משום עדות כלשהי לעצבנות יתר? לנטייה לרצוח? כלום באמירה מבזה, שאינה במקומה, על אתיופים או מרוקאים, או אפילו על שוטרים, יש משום להעיד על אדם שאינו שולט במעשיו? עד כדי רצח?

314. סיכום לעניין זה הוא, כי התרשמותי מהנאשם הינה דווקא של אדם מנומס, שקט, צייתן ואפילו כנוע, אדם שרוצה לרצות את הסביבה ועל כך ובהרחבה להלן. זאת ועוד, הסברה שדווקא ביום האחרון לעבודתו, שעתיים ממש לפני סיום עבודתו דווקא אז התפרצו אצל הנאשם כל יצריו האפלים, מבלי שקדמה לכך ולו בעיה אחת, התפרצות כלשהי בין כתלי בית הספר, אינה סבירה בעיני ואינה מתיישבת עם השכל הישר ועם ניסיון החיים. זאת ועוד, גרסה ולפיה תאיר ז"ל, היא זו שפתחה בקללות כלפי הרוסים בכלל וכלפי הנאשם ומשפחתו בפרט אף היא אינה סבירה ולא שמענו עדות אחת המעידה על התרחשות שכזאת בעברה של תאיר ז"ל, כשם שגם לא שמענו עדות אחת ולפיה המנוחה עישנה סיגריות או ביקשה סיגריות. ההיפך הוא הנכון, חברותיה העידו שהיא סלדה לחלוטין מריח של סיגריות. ראה הודעתה של שי יפרח מיום 24.12.06 (נ/35). שי נשאלה, האם המנוחה עישנה סיגריות השיבה בשלילה ואף הוסיפה, שהמנוחה לא אהבה את הריח והתרחקה ממעשנים וכן עדותה של ספיר תירוש בת/407, הודעתה במשטרה מיום 22.12.06, שם סיפרה אף היא, שתאיר לא עישנה סיגריות ושלא אהבה את הריח שלהן.

315. נותרנו אפוא עם הטענה המרכזית של "מניפולטור" "שחקן שחמט על", ועוד ועוד. אקדים ואעיר, כי טענת המאשימה בסיכומיה (עמ' 14) לפיה "מניפולטיביות הנאשם - מפיו באה" תוך ציטוט קטע מחקירתו שם הוא אמר: "לכן בבית המשפט אני אגיד שלא רצחתי.. אני אהיה בן אדם מניפולטיבי", איננה טענה מדויקת. עיון בתמליל חקירה זו מעלה, כי מניפולטיביות הנאשם - מפני החוקרים באה. לשלמות התמונה אפנה להקשר אמירת הדברים בחקירה המדוברת. החוקרים ביקשו מהנאשם שוב ושוב להדגים את מנח המנוחה טרם עזיבתו את התא. לאחר שכל הדגמה שהדגים לא הפיסה את דעתם, אמר הנאשם, כי איננו זוכר באיזו תנוחה הותיר את המנוחה בתא. בתגובה אמרו לו החוקרים, כי בבית המשפט ישאלו אותו את כל השאלות הקשורות לאופן ביצוע הרצח, לרבות אופן הותרת המנוחה בזירה, ותשובה מצדו כי איננו זוכר או איננו רוצה להגיד, "זה נראה כמו מניפולציה, שאתה לא רוצה להגיד". הנאשם אמר בתגובה, כי בבית משפט הוא יאמר שהוא לא רצח את המנוחה, על מנת שלא יצטרך להסביר "מדוע, מה, למה, ואיך", ו-

"אני יודע שיתנו לי מאסר עולם. אני אהיה בן אדם מניפולטיבי... "מוכן לזה שאני אראה מניפולטור בבית משפט" (ראה קובץ מסמכי התרגום- מ"ט 120/06(2) חלק 3 מיום 21.12.06 עמ' 37/65 - 43/65).

אם כן, ציטוט חלקי דברים מחקירתו של הנאשם ובמנותק מההקשר, איננו במקומו ומוטב היה שלא לעשות כן במסגרת הסיכומים.

ושוב טובות תמונות מאלף מילים. צפיתי בחקירות, צפיתי בדיבוב, הזוהו "מניפולטור"? הזוהו "שחקן שחמט על"? ובהשוואה לתחום השחמט, כלום "שחקן שחמט על" מפסיד את המלכה במהלך הראשון? ואת הצריח בשלב השני? וכך על זו הדרך.

ומכאן נמשל, במפגש הראשון (כמעט) של הנאשם עם חוקרי המשטרה (כך לעדותו של יורם לפחות) מודיע הנאשם "זרקתי את המכנסיים". כלום נאשם שהינו רוצח מתוחכם יצהיר, שאכן זרק את המכנסיים, יודה בכך בשאלה הראשונה שהוא נשאל? ומה הסבר המאשימה לכך? הנאשם הופתע מהשאלה (ראה חקירתו הנגדית מיום 6/3/22 עמ' 3102 ש' 24 ואילך).

האם באמת ובתמים ושעה שמדובר ב"מניפולטור" "שחקן שחמט על", היה מופתע הנאשם מהשאלה? והלא השאלה הייתה בחלוף 5 ימים מהרצח! יכול היה נאשם מתוחכם, "מניפולטור" "שחקן שחמט על", לחשב מספר צעדים קדימה, ולהבין כי יישאל היכן בגדי העבודה שלבש. גם אם נניח שרוצח מתוחכם היה זורק אותם, אזי למה לו להסגיר פרט מפליל זה? הרי צריך היה להרחיק עצמו ולהגיד הנה המכנסיים! קל וחומר בן בנו של קל וחומר, שתשובה זו הייתה טובה יותר, לו אכן כטענת המאשימה (ועל כך להלן) לבש הנאשם מכנסי גינס, וכאלו הרי יש לו כמה זוגות, ומה פשוט יותר מלומר "הנה במכנסיים האלו עבדתי". כזכור, הנאשם "מתוחכם" "קר רוח", כיצד זה הוא נופל בפח, כבר בשאלה הראשונה, כיצד זה וכאמור לעיל, במהלך הפתיחה כבר מפסיד הוא את המלכה? ובהמשך, שוב מספר הנאשם "המניפולטור" שחקן השחמט, פרטים שרוצח אמיתי ומתוחכם של ממש, לא היה מספר, כמו טיפות הדם שראה בשירותי הבנים ושוב, במהלך זה שחקן השחמט המהולל מפסיד צריח, ולמה לו כלל להסגיר פרט זה, וכבר בחקירות (עוד לפני ה"התוודות" אצל המדובר) הרי לכאורה מדובר בפרט מפליל! בשלב זה, הנאשם אינו "בשל" להודאה (לטענת המאשימה כמובן) ומדוע להסגיר פרט שכזה? מה האינטרס שיש לו לנאשם "מתוחכם", "שחקן שחמט על", "חד", "עירני", לנדב פרט זה כך סתם?

316. כלום נאשם מתוחכם לא היה בונה לעצמו גרסה סדורה וברורה עוד קודם לחקירתו ומעצרו? (שהיו כאמור 5 ימים לאחר הרצח) כלום נאשם הצופה מספר מהלכים קדימה, לא יכול היה להצטייד בתשובות טובות יותר, למקור ידיעתו את מיקום תא השירותים? כמו למשל שצפה וראה בטלוויזיה, או שמע מאחרים, שהרי השמועות בקצרון פשטו "כאש בשדה קוצים". דומה שמרבית תושבי קצרון ידעו בדיוק היכן וכיצד נרצחה המנוחה. די בכך ש-15 אנשים היו וכמפורט לעיל, בבית הספר, די בכך שכל אותם 15 אנשים ידעו בדיוק היכן נמצאה הגופה,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

כדי שכל או רוב מוחלט של תושבי קצרין ידעו פרט זה. כלום רוצח מתוחכם, לא היה מכין תשובות סדורות לשאלות פשוטות אלו? כלום רוצח מתוחכם, "מניפולטור" היה מסתבך (לגרסת המאשימה) בשקרים לראובן גינח (וגם על כך להלן, ובמיוחד העובדה שסופו של דבר דווקא ראובן נמצא כמי שלא אמר אמת) והרי צריך היה להיות ברור לו, שכל שיחותיו יהיו סופו של דבר בידי המשטרה, צריך היה לדעת, "שחקן שחמט על", שהמשטרה תתחקה אחר כל שיחותיו ותחקור את ראובן, את אשתו של הנאשם ואת הוריה, כלום הוא לא היה צריך להתכונן לכך, במשך חמישה ימים, והרי ב"שחקן שחמט על" עסקינן? זאת ועוד, המאשימה עצמה, טוענת, כך בסיכומיה, "...שהנאשם ידע כבר מליל הרצח שהוא ייעצר ויתושאל על ידי המשטרה ועל כך הוא נערך לכך מבעוד מועד. הוא הגיע למשטרה מוכן ...". (עמ' 23 לסיכומי המאשימה). כלום תשובות הנאשם מתיישבות עם מי שבא מוכן לחקירה? עוד אוסיף, כי נאשם מתוחכם לא היה משאיר את התיק בבית הספר, אלא נוטלו עמו ביציאתו (טענת המאשימה, כי באותו זמן היו שוטרים בחצר בית הספר אינה נכונה. כפי שנסקר לעיל, השוטרים הראשונים הגיעו לבית הספר רק בסמוך לפני מציאת הגופה) יתר על כן, הנאשם יצא מהמקלט בו הוא עובד ובדרכו לביתו, שוחח עם המנקה אולגה מילמן ועם בחור ארגינטנאי בשם "חוזה". לעדותה של מילמן, נראה ונשמע נינוח ורגוע (ראה עדותה במשפט הקודם עמ' 789 וראה עוד להלן).

לטענת המאשימה, הנאשם באופן מפתיע הגיע לביתו של ראובן ב- 10.12 וזאת על מנת "לטפל" בתיק העבודה שלו. כך נוהג נאשם מתוחכם? לא "מנקה" ראיות טרם העברת התיק? כלום נאשם מתוחכם מחכה 5 ימים כדי לשבש ראיות? כלום נאשם מתוחכם היה לוקח תיק ובו ראיות מפלילות לבית המעביד? כלום נאשם מתוחכם לא היה מאמץ את התזה של ארתור ויבנגי לשיסוף גרון המנוחה מאחור?! כלום נאשם מתוחכם, לא היה נשאר בגרסתו שנעל את הדלת מבחוץ?!

נחזור לרגע לעניין המכנסיים. נניח שמדובר כגרסת המאשימה בנאשם מתוחכם שזרק את המכנסיים אם כך הוא, מדוע שלא יזרוק גם את הנעליים? והלא גם בנעליים יכלו להיוותר כתמי דם, והנעליים משאירות עקבות.

כלום נאשם מתוחכם שרוצה לתעתע בחוקריו ו"ליהנות" לגרסת המאשימה מכל העולמות, דהיינו גם מטענת האפקט וגם מ"טענת ההודאה בלב נקי", לא היה מתעקש דרך משל, שהרצח היה בתא מס' 3? כלום נאשם "מתוחכם" היה מספר סיפורי בדים על השתייכותו ל"כת". על כך שראה את המנוחה כשמכנסיה מופשלים, על כך שהייתה לו טראומה מינית בעבר? ועוד ועוד (ראה חקירתו מיום 21.12.06).

המאשימה מוסיפה וטוענת בסיכומיה (עמ' 26 ועמ' 48), כי אמירותיו של הנאשם לארתור ימים אחדים לפני ההתוודות, כדוגמת "האם להמשיך לשחק אותה שלא מודה" ושהוא "ישחק איתם עד הסוף", מצביעות על כך שגרסת הכפירה שלו בחקירות הייתה סוג של

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

"משחק" שלו עם החוקרים וכי בפני ארתור אלה היו "פליטות פה". טענה זו איננה משכנעת כלל.

עיון בתוכן השיחה המדוברת בין הנאשם לארתור מלמד כי הנאשם נועץ בארתור, אם "ללכת לעסקה" או "לשחק אותה שלא מודה", כשהוא מסביר לארתור "לשחק" במובן של "לא להודות" (ברצח שלא ביצע) ולא כ"משחק". הרי הנאשם באותה נשימה אומר לארתור "אני יודע שאני לא אנסתי את הילדה, אני יודע שלא רצחתי". אם כן הניסיון של המאשימה ללמוד מהשימוש שעשה הנאשם במושג "לשחק", כמעיד על האסטרטגיה על פיה פעל הנאשם עוד קודם להתוודות, אין בו ולא כלום. עוד ראה לעניין זה נספח 1 לסיכומי הלוי בסעיף 118 "מענה מפורט לסיכומי הפרקליטות":

"כמו כן הצביעה על אמרת הנאשם כי עוד בטרם הודה לחוקרים, התבטא כמי ש"משחק אותה כאילו אינו מודה". כמפורט בהרחבה בנספח 2 (השתלשלות האירועים), הנאשם נקרע בין חוסר הרצון להודות במה שלא ביצע, ובין הלחץ של ארתור שלפיו ברירתו היחידה היא להודות ברצח, כדי להינצל ממאסר עולם ודאי, תוך שהוא מאיץ בו לעשות זאת כמה שיותר מהר, לפני ש"יאחר את הרכבת". הנאשם תיאר את הניסיון לדחות את הקץ עד שלא תהיה לו ברירה כמשחק מול החוקרים, כאילו אינו מודה, למרות שכבר השלים עם העובדה שיאלץ להודות בסופו של דבר".

317. עוד אוסיף, כי כל מהלך התוודותו, הודאותיו וכדו', אינו מתיישב כלל ועיקר עם הדמות אותה בנו לו חוקרי המשטרה והמאשימה וכי איזו סיבה יש לו להודות? הוא הרי בקי בקודקס הפלילי, בקי בהתנהלות גופי החקירה, מתוחכם, מדוע שיודה? והשאלה נשארת תלויה באוויר.

318. המאשימה מקדישה פרק שלם בסיכומיה לשקרי הנאשם (וזאת בנוסף לשיבוץ ושיזירת שקריו של הנאשם כמעט בכל פרק ופרק לסיכומיה) גם אני סבור שהנאשם משקר לעיתים, ועל כך להלן, אלא שבכל הכבוד הראוי, נאשם "מתוחכם", "חד" ועוד, כתיאוריה של המאשימה בסיכומיה, לא היה נקלע למסכת שקרים כל כך מפותלת ומיותרת. מדוע עליו לספר שהוא עשה כביסה בשבת? מדוע אם אכן לבש את מכנסי הגיינס לא אמר בפשטות לבשתי מכנסי גיינס? מדוע אם אכן לא לבש את החולצה אותה תיאר, מדוע שיקר בנקודה זו? וכי מה פשוט יותר מלומר "הנה זו החולצה שלבשתי" מדוע שיקר לאולגה? ועוד ועוד.

319. אבקש לחתום פרק זה בהתייחסות לשקר נוסף של הנאשם, כפי שטענה לו המאשימה. לטענת המאשימה, הנאשם בהליך זה מסר, שאכן היה שלב שבו האמין באמת ובתמים שאכן הוא זה שביצע את הרצח. ואולם, לאחר פגישתו עם הפסיכיאטר (שהייתה ביום 18.12.06 אחר הצהריים לפני חקירתו אצל ששה מאותו יום ולפני ההתוודות) כבר הבין

שלא הוא ביצע את הרצח. לעומת זאת, כך לטענת המאשימה, בהליך הקודם טען הנאשם, כי גם לאחר שובו מהפסיכיאטר ובמהלך חקירתו אצל ששה, לרבות בהליך ההתוודות שהיה אחריו עדיין היה בתהליך שבו הוא סבר, כי אכן רצח את המנוחה. לטענת המאשימה, המדובר בסתירה של ממש בין אמירתו של הנאשם בהליך הקודם לבין אמירתו בהליך שלפנינו. אכן, אין ספק, שמדובר בסתירה של ממש. והשאלה היא מתי שיקר הנאשם. האם בהליך הקודם או בהליך שלפנינו? טרם שנשיב לשאלה זו. אבקש להפנות לטענת המאשימה, כך במהלך סיכומיה בעל פה. ולפיה, היו לנאשם 15 שנים לגבש לעצמו את "גרסת החלומות", והנה וחרף זאת שב ונתפס הנאשם בשקרים. דומני, כי דווקא טענה זו יש בה שוב כדי ללמד על אופיו של הנאשם. אכן יכול שהנאשם, משקר מעת לעת, גם מקום בהם השקרים אינם משרתים את האינטרס שלו. אולם, לעניין זה הרי יכול היה הנאשם לדבוק בגרסתו הקודמת וכפי שטוענת המאשימה, הרי הנאשם מיוצג על ידי מיטב הסניגורים, שיכלו, כך לטענתה לבנות לו את גרסת החלומות. מדוע אפוא לא נשאר הנאשם בגרסתו הקודמת? מדוע צריך היה הנאשם לטעון טענה שהיא בהכרח לרעתו ולפיה, כבר בעת בחזרה מן הפסיכיאטר הבין הוא, כי אכן לא הוא זה שרצח את המנוחה בהתקף פסיכוטי או בהליך של אפקט. דומני, כי דווקא תשובתו זו של הנאשם. מלמדת שני דברים:

א. לא מדובר בנאשם מתוחכם "מניפולטור" וכדומה אלא דווקא בנאשם, אשר בינו לבין התחכום פעורה תהום.

ב. תשובתו זו של הנאשם יש בה כדי להעיד דווקא, משום שהיא לרעתו, שהיא תשובת אמת שהרי אינה משרתת את האינטרס שלו.

כ1. השאלה הקלאסית "מי אמר"

320. אחרי שקבעתי מי הוא לא רומן זדורוב, לא פדופיל ולא מתוחכם, לא "סוללה נטענת" ולא "פקעת עצבים מהלכת", אנסה עתה לענות על השאלה הקלאסית של "מי אמר" וכפי שניסח אותה כב' השופט הנדל בעניין וולקוב. הפסיקה כאמור קובעת שחשיבות מרובה יש לשאלת "מי אמר". בנדון שלפנינו יש לבדוק האם הנאשם משתייך לאחת מאותן קבוצות שיש חשש שמא הודאותיהן, הודאות שווא הן.

321. אקדים ואומר, כי לא התרשמתי שהנאשם שלפנינו הוא רפה שכל, או בעל אישיות דלה. עם זאת, התרשמתי כי הנאשם נוטה לרצות את חוקריו ולעניין זה גם את המדובר במשמע ונוטה "ללכת" איתם בכל מקום, שבו הם מציעים לו הסבר כלשהו, או שואלים אותה שאלה מספר פעמים ועל ידי כך נותנים לו להבין שתשובותיו הקודמות אינן "נכונות" ועליו לספק תשובה אחרת.

עוד אני רואה להקדים ולהעיר, כי לא מצאתי תימוכין לטענת המאשימה בסיכומיה (עמ' 28-29) לפיה הנאשם הסתיר במכוון בהודאתו מיום 19.12.06 ובשחזור, פרטים מהאירוע, במטרה לשכנע את החוקרים באמיתות טענת "אפקט". ההיפך הוא הנכון! צפייה בחקירה ובשחזור מלמדת, כי רק מקום בו הנאשם לא ידע להשיב על שאלות שנשאל בנוגע להתנהלותו במהלך האירוע, נאלץ הוא "לסגת" לטענת "איבוד הזיכרון".

322. דוגמה בולטת לכך היא כמובן החקירה מיום 19.12.06 שאליה עוד אדרש להלן כאמור בנפרד. דוגמה נוספת בולטת לכך היא בסוף השחזור, שעה שאנטולי והנאשם כבר חוזרים לתחנת המשטרה ואז שב אנטולי לחקור את הנאשם אודות מספר הדקירות, צורת הדקירות ועוד. כאן המקום לציין (שוב) במאמר מוסגר, כי אנטולי בקי לחלוטין בפרטי החקירה, וזאת בניגוד לעדותו שלו, עדות יורם ועדות אבי שי. כך, שואל אותו אנטולי ישירות, כיצד זה שיחזר נעילה מבפנים וקפיצה מהתא החוצה, בעוד שבחקירה אמר שנעל את הדלת מבחוץ? זהו פרט חקירה מובהק שנמסר לאנטולי, כיצד? על ידי מי? אין לי תשובות לשאלות אלו, ואולם ברור כי עדויות יורם, אנטולי ואבי שי, בנקודה זו, לא היו מדויקות וזאת בלשון זהירה.

323. אשוב עתה להמשך החקירה שבסוף השחזור. בשלב מסויים מטיח אנטולי בנאשם שהיו שערות של המנוחה בזירה וכיצד לדעתו (של הנאשם) הגיעו השערות לזירה? (ושוב, פרט מתוך החקירה שנמסר לאנטולי!). במסגרת דו-שיח ארוך שבין הנאשם לאנטולי, ניכר בעליל שהנאשם אינו יודע במה מדובר, והוא נשאל פעם אחר פעם, האם תפס את המנוחה? היכן תפס את המנוחה? ועוד ועוד. הנאשם, בשלב ראשון, משיב בשלילה לשאלה האם תפס את המנוחה, ורק לאחר שאלות חוזרות ונשנות, ושעה שאנטולי שב ושואל "אז איך הגיעו שערות לזירה?", מבין הנאשם שאכן היו שערות של המנוחה בזירה ומשכך משיב הוא, כמעט בעל כורחו, שזוכר שתפס את המנוחה:

"א: איך יכלו חתיכות שיער שלה להופיע בזירת הרצח?"

ר: ייתכן ואני תפסתי. אני לא יכול להגיד במדויק.

א: מה זה אומר "ייתכן"? בוא נזכור, זה עניין חשוב.

ר: אני, לדעתי, תפסתי. לדעתי תפסתי אותה כאשר היא קפצה לתוך הדלת, אני, כנראה... ת... לדעתי תפסתי אותה.

ר: אצלה ככה היה לא קלוע [השיער] אלא עטוף כזה. אני תפסתי" (מונה מסך 30: 21-29: 21). יוער, כי למדובר בסיפר הנאשם שכלל לא היה צורך לתפוס את המנוחה.

והינה לפנינו, דוגמה מובהקת לכך שהנאשם מבקש לרצות את חוקריו, רק לאחר שאלות חוזרות ונשנות "מבין" הנאשם שעליו לספק הסבר הגיוני לשערות שבזירה, שהוא קודם לכן לא ידע עליהן, ומשכך "נכנע" הוא ללחציו של אנטולי ומאשר שתפס את המנוחה בשערה.

324. גם בהמשך חקירתו של אנטולי שלאחר השחזור, מתעקש אנטולי לדעת האם הנאשם דחף, הדף את המנוחה! ברור ששאלה זו מכוונת עצמה לעובדה שהמנוחה נמצאה שרועה על גבה על מכסה האסלה, כאשר פרט זה, שככל הנראה היה ידוע היטב לאנטולי, אינו מתיישב עם השחזור. משכך, שב אנטולי, ושוב, מספר פעמים, מנסה לגרום לנאשם להשיב בחיוב, לשאלה האם דחף/הדף את המנוחה. סופו של דבר, גם כאן, הנאשם מתרצה ומאשר, כי אכן דחף את המנוחה.

325. עוד יצויין ושוב במאמר מוסגר, כי הנאשם מדגים דבר שלא בא זכרו, לא בהודאותיו הקודמות, לא בהודאתו בפני המדובב, לא בשחזור שזה עתה סיים לעשותו, וחמור מכך, אין לו כל תימוכין בזירה! לאמור, הנאשם מדגים שאנטולי עומד בגבו אליו, מכופף כלפי מטה, ואז מדגים הנאשם שהוא הודף/דוחף את אנטולי (המציג את המנוחה) כאשר ידיו על גבו של אנטולי והוא דוחף אותו כלפי מטה. כלומר, אם זו צורת הדחיפה, אזי המנוחה הייתה צריכה להימצא שכובה על בטנה כשפניה כלפי מטה, ולא בתנוחה שבה נמצאה שרועה על גבה, כשפניה כלפי מעלה ומוטות מעט ימינה!

326. דוגמה נוספת לכך, שיכול ומדובר בדפוס של נאשם הנוטה לרצות את חוקריו, ניתן לראות דווקא בתשובתו השקרית, הראשונית של הנאשם, לעניין המנעול המקולקל בתא. הנאשם מתקשה ליתן הסבר לכך. תחילה הוא טוען שראה במראה, ומשמסתבר לו שתשובה זו אינה אפשרית, משנה הוא תשובתו ומסביר לגבי סוג המנעול והטבעת שעל גביו השונה משירותי הבנים ועוד. ראה לעניין זה החקירה מיום 26.12.06 (מ"ט 123/06 עמ' 16-31 ת/446).

אציין ואדגיש, כי תשובתו השנייה, ובכל הכבוד, לא נסתרה, ודומה שאף הוכחה במידה מסוימת. ראה לעניין זה פרוטוקול מיום 9/3/22, שם הופנינו לתמונות המראות את ההבדל של סוגי המנעול השונים, שבין שירותי הבנים ושירותי הבנות והגם שב"כ המאשימה ניסו להימנע מתשובות לעניין זה (ראה שוב הפרוטוקול שם עמ' 3285-3281) הרי, שסופו של דבר, נחה דעתי, כי אכן מדובר בסוגי מנעול שונים הניתנים לאבחון בנקל, כך שתשובתו זו של הנאשם אכן סבירה.

מדוע אם כך סיפק הנאשם תחילה תשובה שאינה נכונה? שאינה סבירה? כמובן שלא אוכל לענות בוודאות על שאלה זו, אולם דומה בעיניי, כי הנאשם הוא הנאשם ה"מתרץ", "המסביר", המנסה לרצות את חוקריו וליתן תשובה לכל שאלה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

327. מנקודת מבט זו של הנאשם המרצה את חוקריו, יש לבחון שוב את הודאותיו השונות, הן בפני המדובב והן בפני החוקרים. אפנה שוב לסוג הנאשם המרצה את חוקריו וכאמור במחקר שצוטט לעיל בעניין מילשטיין.

328. כרקע לכך כמובן יש להבין את מצבו הנפשי הסובייקטיבי עובר להודאות, לאמור, מה חשב הנאשם ביחס למצבו המשפטי, ביחס לראיות נגדו. (ראה גם לעניין זה בפסיקה ב"עניין מילשטיין", וכן ע"פ 4275/16 שהוזכר לעיל ותפ"ח (ב"ש) 67631-12-15 מדינת ישראל נ' חליל נמרי).

329. דומה, כי אין טוב מלהבין את עמדתו הנפשית של הנאשם מלשוב לשיחותיו עם המדובב, ואולי אף עם שני המדובבים, בימים שקדמו ל"הודאתו" בפני ארתור.

330. כך, פעם אחר פעם, מסביר הנאשם, לעיתים אפילו לעצמו, ולעיתים למדובב, כי מצבו הראייתי קשה מאד, כי יש חמישה דברים נגדו:

- הכבל ובו כתמי דם של המנוחה
- זריקות המכנסיים.
- הימצאותו כלא דובר אמת בפוליגרף.
- כתמי הדם בשירותי הבנים.
- השיחה עם ראובן ושקרו של הנאשם כביכול לעומת תחושתו של הנאשם שראובן משקר (ראה מסמכי התרגום מ"ט 165/06(25) חלק 1 מיום 18.12.06 עמ' 12/56-19/56).

331. יודגש, כי חלק מהתחבולות בהן נקטה המאשימה, הינן תחבולות לגיטימיות, ואולם לא בקבילות עסקינן, אלא במשקל ההודאה, ולעניין זה נקבע בפסיקה (ע"פ 6296/13 וע"פ 4275/16 שהוזכרו לעיל) כי מקום שננקטו תחבולות, או שהוטחו בנאשם קביעות לא נכונות, או אפילו הנאשם כך סבר, הדבר משליך על מהימנות ההודאה ומטה את הכף לעבר הקביעה, כי מדובר בהודאת שווא (בניגוד לטענת המאשימה בעניין זה בעמ' 19 לסיכומיה):

"גם שימוש בדרכי חקירה מותרות עלול, במקרים מסוימים, להביא לכך שנחקר יודה בדבר שלא ביצע. מטבע הדברים, תפקידם של החוקרים לנסות ודלות פרטים מהנחקר ובכך להגיע לחקר האמת. בכך אין כל פסול. אולם, יש לזכור כי גם פעולות חקירה לגיטימיות עלולות לגרום לנחקר בעל מבנה אישיות מסוים למסור הודאת שווא עקב לחץ פנימי או ראייה סובייקטיבית שלו את מצב הדברים" (ע"פ 4275/16).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עם זאת, רואה אני להעיר, כי ניסיון המאשימה להציג את התחבולה בה נקטה כשהטיחה בנאשם, כי נמצא דם על כבל המאריך שלו, כפעולה תמימה שאיננה באה בגדר "תחבולה נפסדת" (עמ' 41 לסיכומים), ניסיון פסול הוא. במהלך המשפט, הוצג בפנינו הכבל המאריך, והתרשמתי, כי גם בעין בלתי מזוינת, ניתן להבחין בכך שהכתם על הכבל, שצבעו חום, איננו דומה לכתם דם.

332. לכך אוסיף, לא לעניין הקבילות, כי אם לעניין המשקל, שהמדובר למעשה מנע מהנאשם שיקול דעת. הנאשם מבקש להיוועץ עם עורך דין ואתור משיב לו "אל תסמוך על עורך הדין, תראה הם קמצנים, ניתנים למכירה. אילו הוא היה בתשלום, בתשלום אז היה אפשר לסמוך עליו" (מ"ט 163/06 (1) חלק 3 מיום 13.12.06 עמ' 60/86).

עוד אפנה ליום 15.12.06 ושם במונה מסך 19: 29: 16 שואל הנאשם את אתור אם כדאי לו לשתף את סנגורו בכך שהוא מתכוון להודות ואתור אומר לו שלא לספר לסנגורו משום שהסניגור לא יסכים לכך:

"ר: אז אולי עליי להגיד לעורך דין, כאילו שאגיד שאני עשיתי את זה? ..."

א: אתה לא יכול להגיד את זה... אתה לא יכול להגיד לעורך דין 'בוא, אני אקח את זה'. עורך דין יגיד לך: ' בוא תיקח, מה זה אומר בוא תיקח'?" (ראה מ"ט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 29/68 ש' 804-812, עמ' 30/68 ש' 813-814).

אוסיף לכך את העובדה, שסמוך לשחזור מבקש הנאשם כמעין "פוליסת ביטוח", כי ימסרו לעורך דינו שהוא הולך להודות בלב נקי, ואולם וכמפורט לעיל "הודעה" זו אינה מועברת לסניגור.

333. עוד יש להוסיף, כי יורם עצמו כך בחקירה ב- 21.12.06, שעה שהנאשם מתחיל לחזור בו מהודאתו, אומר לנאשם שלא יסמוך על עורך דינו, שכן כל כוונתו של עו"ד שפיגל היא לחפש פרסום (ראה מסמכי התרגום- מ"ט 120/06 חלק 1 מיום 21/12/06 עמ' 80/90). מעניין להזכיר בעניין זה, כי יורם בעדותו בפנינו ומשהוטחה בפניו אמירתו של אתור ביחס לעורכי הדין, השיב כי זה לא על דעתו, ולו היה יודע זאת, היה מתרה באתור; והנה יורם עצמו, מסית את הנאשם נגד עורך דינו! (עמ' 255 ש' 2-12).

334. על כל אלה וטרם שאעבור בפרוטרוט לדוגמאות המראות בעליל, איך הנאשם נגרר אחר חוקריו, לרבות המדובר, אבקש להוסיף, כי מדובר באדם שזו לו ההתנסות הראשונה בפלילים (ראה והשווה תפ"ח (ת"א) 1050/03 מדינת ישראל נ' ולנקטין בן ג'ורג' טוקילה (26.11.07)). אדם שבקושי שולט בשפה העברית, ואף על פי כן, חלק מחקירותיו הן בעברית

(גם אם יש תרגום, הרי שזה מעט מדי לעיתים ולא מדוייק, לעיתים אחרות- ראה בעיקר חקירת יורם מה- 19.12 שחלקה הגדול בעיברית).

מדובר באדם, שלתפישתו, חרב עליו עולמו על לא עוול בכפו, אדם שזה עתה נולד לו ילד ראשון, וכל רצונו הוא לחזור לאשתו ולילד שלו, וראה לעניין זה בשיחותיו עם המדובבים: **"... אני בטבעי לא יכול לחיות בלי המשפחה. אני אוהב את המשפחה שלי. אני אוהב את האישה ואת הילד. נו, פשוט, אני יודע במה יגמר, אני יודע שבית המשפט יתן לי מאסר עולם... פשוט, כשיהיה ביקור, אבקש שהאישה תבוא ביחד עם הילד. אנשק את שניהם... אני לא יכול לחיות בלי המשפחה. אני, בלאט, כבר מטפס על הקירות, בלאט, בלי המשפחה פה"** (מ"ט 165/06 (25) חלק 1 מיום 18.12.06 מונה מסך 26: 45: 14)

335. אבקש לסיים פרק זה באמירה כללית ביחס לנאשם. איני בוחן כליות ולב ואיני יודע אל נכון מה התחולל במוחו או בנפשו של הנאשם, אין לי הסבר לכל שקריו של הנאשם ולכל אמירותיו, אשר לעיתים, אכן אינן מוסברות. אולם וסופו של יום, התמונה הכללית כפי שהיא נבחנת אל מול המציאות, אל מול ממצאי הזירה, אל מול ממצאי הנתיחה, אל מול ההתוודות על מה שיש בה ועל מה שאין בה, חייבת להביא לכלל מסקנה, כי בתיק זה יש ליתן משקל של בכורה לחטיבת הזירה, כפי שכינתה זאת המאשימה, בסיכומיה ולא לחטיבת ההודיה, שיכול שאינה מוסברת כל צורכה, הגם שכאמור לעיל דעתי נוטה לכך שמשקלה מועט ביותר.

כא. הנאשם המרצה את חוקריו – דוגמאות, פירוט והרחבה

336. כאמור, על מנת להבין מיהו רומן "המרצה", "המסביר", "המתרץ", עלינו לשוב לשיחותיו עם ארתור, החל מיום 13.12.06 וביתר שאת ביום 18.12.06 טרם שיוצא הוא לפסיכיאטר. ניתן לראות בעליל כיצד ארתור, בתחום רב, יש לומר, לוקח חלק מדבריו של הנאשם ובונה מהם גרסה להתרחשות הרצח. פעם אחר פעם, אומר לו ארתור כי יכול והתלמידים הרגילו אותו ו"העיפו לו את הגג": (א' הוא ארתור המדובב ו- ר' הוא הנאשם):

"א: יש אלה שאנטי יהודים... בעברית 'גזען' (רוסית) זה 'אנטישמיים'

...

א: בישראל, יש זין כמה הרבה אנטישמיים... וקוראים בשנות גנאי 'רוסי, רוסיות זונות' 'רוסי- מנאייק' ממ, 'כלבות'

א: זין כמה לא תרגיש שום דבר.

א: עשית, אחרי זה תתחרט, כן.

א: אבל בארבע דקות אלה, שלוש דקות, חמש דקות שבהן הכל יקרה, אתה לא חושב, מה יקרה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

...

א: זה עד כדי כך זין כמה נמאס.

...

א: אתה יכול לענות לי בכנות? ... אבל בכנות, הילדים זין כמה נמאסו עליך?

...

ר: זין כמה נמאסו בחצי"

(ראה מסמכי התרגום- מ"ט 165/06(10) חלק 4 מיום 15.12.06 עמ' 55/70 - 56/70).

ובהמשך ;

"א: הנה, אני לך כמו אח גדול... הנה אני רוצה לשאול אותך משהו... בזמן הזה שעבדת בבית הספר, זין איך הם הציקו לך? בכנות ביננו.

ר: די ממש.

א: זין, איך הציקו, נכון? ... האם זה היה יכול לקרות ביום אחד, שקטסטרופה?

ר: בוודאי"

(ראה מסמכי התרגום- מ"ט 165/06(25) חלק 3 מיום 18.12.06 עמ' 34/59 - 35/59).

ובהמשך ;

"א: אבל יש... למעשה יש דבר כזה. במידה של הכל, בלאט, שבאמת תולש, תולש את הרף (הגג). את כל הרפו (הגגון) זין איך תולש. הכל מתמלא בדבר זין שחור שחור. הדם, בלאט, ואתה לא רואה שום דבר בעיניים. זהו, תלישת זכרון. אתה יודע, איך זה נקרא בעברית? מממ... איך להסביר לך? מממ... נפילה בזכרון זמנית. מה שקרה לך. אתה מבין? ... אולי זה מה שקרה.

ר: וישמור האל, בלאט, יכולתי להתפרע אז.

א: ומה בקשר לזה שזה ילד קטן או ילדה קטנה?

א: גם זקן היה יכול יכול להיות. אישה הייתה יכולה.

ר: כל אחד היה יכול

א: כל אחד היה יכול להיות... תולש את הרף (הגג)."

(ראה מסמכי התרגום- מ"ט 165/06(25) חלק 4 מיום 18.12.06 עמ' 14/52 - 15/52).

337. וכך נבנית לה גרסה, ולפיה הנאשם פגש את המנוחה בעליה למדרגות, היא קיללה אותו, הוא כבר היה על סף פקעת עצבים, ועשה מה שעשה.

גם מקום בו הנאשם מתעקש שהילדה שפגש הייתה בלונדינית (ולכך הסבר ברור שיובא להלן) ואילו בטלוויזיה ראה ילדה עם שיער כהה, מתעקש ארתור, פעם אחר פעם, ואומר לו שהיא צבעה את שיערה (ראה והשווה קובץ מסמכי התרגום- מ"ט 165/06(25) חלק 3 מיום 18.12.06

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עמ' 20/59 ש' 555, עמ' 21/59 - 22/59 ; מ"ט 165/06 (26) חלק 3 מיום 18.12.06 עמ' 21/46 - 22/46.

338. גרסת ארתור מוטמעת ומחלחלת לאיטה למוחו של הנאשם וראה זה פלא, בשחזור בתחילתו, וגם במהלכו, חוזר הנאשם כמעט "מילה במילה" אחר התסריט שנבנה לו על ידי ארתור (כך גם במהלך החקירה ב-19.12, ועל כך כאמור להלן).
מעניין לציין, כי גם בסוף השחזור החל מ- 19: 59: 40, שב הנאשם ומיוזמתו מספר על "המכות" שהרביץ לאחיו, על כך שאינו יודע מדוע ועוד כהנה וכהנה.

יפים לעניין זה דברי כב' השופט משה רביד בהכרעת דינו המתוקנת בת"פ (י-ס) 453/97 מדינת ישראל נ' יוסף שך (24.09.2003) שנסיבות מתן ההודאה שם דומות להפליא לנסיבות ענייננו:

"הראיה הישירה היחידה להרשעה היא הודאתו של הנאשם. בהכרעת הדין שללתי את גרסתו של הנאשם שהודאתו בעבירת הריגה באה בהשפעת המדובב (עמ' 73 - 74). והנה, הקריאה בתמלילים מעלה שאכן המדובב ניצל את הרגשת אין האונים של הנאשם, שהיה כשנה וחצי בארץ ואשר עמד בפני לחץ החוקרים למסור גרסה. קריאת התמלילים מראה שהנאשם ניסה לרצות את החוקרים במסירת גרסה שתיראה להם. הגרסאות שמסר בחקירה לא נאמרו בחדווה. הנאשם התלבט בין הרגשת חפותו לבין הרצון לרצות את השוטרים ומכאן האמירות השונות שלא תמיד עלו בקנה אחד באשר למה שאירע בזירת ההריגה. הדבר עולה בברור מקריאת התמלילים שבהם מנסה הנאשם בשיחות עם המדובב להעלות גרסאות שייראו בעיני החוקרים ובוחן אותן עמו.

המדובב ניסה לטעת הרגשת ייאוש אצל הנאשם ולומר לו שמצבו קשה. הקריאה בתמלילים מראה עד כמה היה הנאשם נואש ואין לשלול את האפשרות שאכן לא עשה את המעשה המיוחס לו, כפי שטען בפני המדובב, לפי אחת מהגרסאות הרבות שהעלה. בנסיבות אלה, המשקל שיש לתת לאמרות הנאשם בחקירה הוא קטן, משום שקשה לדעת אם הן פרי מצפונו המציק על מה שעולל או אלה דברים שהמדובב גרם לו לומר, או שהדברים נאמרו מלחץ נפשי הנובע מבדידותו (ראו דוח הוועדה

לענין הרשעה על סמך הודאה בלבד ולענין העילות למשפט חוזר,
עמ' 8 - 10 (התשנ"ה - 1994))."

יוער, כי הכרעת הדין המתוקנת שם באה לאחר שבהכרעת הדין הראשונה, הורשע הנאשם שם, ורק בעקבות ערעור לבית המשפט העליון, הועברו תמלולי הדיבוב לבית המשפט!

339. ראה להלן טבלה שבה נערכה על ידי השוואה בין מה שארתור אומר לנאשם בתא, לבין מה שהנאשם עונה לאנטולי במהלך השחזור (וכאמור לעיתים כלל לא עונה, אלא מספר מיוזמתו) ולחוקריו.

דברי הנאשם לחוקרים	דברי הנאשם לאנטולי בשחזור	שיחה בין ארתור לבין הנאשם
	<p>ת/42 מונה מסך 19:28:00:</p> <p>א: מאיפה הכל התחיל... מה קרה כאן?"</p> <p>ר: פשוט אני שמעתי השפלות והעלבות כלפיי, העלבות כלפי שלי... המשפחה שלי ולא החזקתי את עצמי והתפרצתי.</p> <p>א: ממני היו ההעלבות האלה?</p> <p>ר: מילדים בבית הספר זה. זה לא רק מהילדים. זה אחרי כל השנים בישראל. כל זה הצטבר וביצעתי את מה שהיה אסור לבצע.</p> <p>א: תגיד לי מה קרה באותו היום?</p> <p>ר: באותו היום, כאשר אני... אחר כך אראה ואספר לפי הסדר, הילדים כל הזמן ביקשו סיגריות, אני לא נתתי. דבר ראשון, הם לא בני שמונה עשרה, אני לא רציתי לתת להם סיגריות.</p> <p>אני שמעתי איך הם דיברו שאני בן של זונה, האם שלי... כולן... כולן... כולן זונות. ובאותו היום, כאשר עליתי לבית הספר, עליתי לקחת קפה, אני הייתי כבר דרוך והבחורה הזאת קראה לי בשם גנאי. ממ... אני התפרצתי וביצעתי את הרצח"</p>	<p>המניע:</p> <p>מ"ט 165/06(21) חלק 3 מיום 17.12.06 עמ' 2/36 ש' 49-58:</p> <p>א: היית צריך להגיד למנאייקים (לשוטרים) שהם התגררו בך, א: ניתקו כבל.</p> <p>ר: הרי למטרת איזה זין אני צריך את זה? אני אמרתי, שהם שנווררו הרבה סיגריות,</p> <p>א: ואני לא נתתי לאף אחד.</p> <p>ר: סיגריות?</p> <p>א: ולגבי דבר הזין הזה לא סיפרת להם?</p> <p>א: לגבי הכבל? (רומן עושה "לא" עם הראש)</p> <p>מ"ט 165/06(25) חלק 2 מיום 18.12.06 עמ' 39/52 - 42/52:</p> <p>א: הרגשת יחס לעצמך שם בבית הספר</p> <p>ר: מתועב.</p> <p>א:מתועב. נכון? זה ראשית. יחס מתועב. ראית שכולם הסתכלו עליך במבט עקום. זה שנית. שלישיית, בלאט, מהצד... הם קיללו אותך מהצד. זין איך הציקו על מנת שאתה תגרום למשהו.</p>
<p>מ"ט 171/06 (חקירת 18.12.2006 ערב), חלק 1, מונה דיסק 7:02:</p> <p>ס: האם היה משהו שהוביל אותך למצב הזה?</p> <p>ר: ממש ביום ההוא? ממ ... כולם הסתכלו עקום עלי. אף אחד לא אמר לי כלום.</p>		

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

		<p>הם חיכו לסבלנות שלך עד שתעשה משהו. ר: יתכן.</p>
	<p><u>ת/42 מונה מסך 19:29:19:</u> א: אתה מכיר אותה? [את המנוחה] ר: לא. במקומה היה יכול להיות כל אחד א: זה לא היה משהו אישי כנגדה? ר: לא. זה לא היה נגדה. זה פשוט העצבים לא החזיקו מעמד ואני עשיתי את זה. אני זוכר ממש מעורפל איך רצחתי/הרגתי אותה. אני נזכר בחלקים מסוימים של התיק הזה. אבל אני לא זוכר את כל זה במדויק"</p>	<p>זהות הקורבן מ"ט 165/06 (25) חלק 4 מיום 18.12.06 עמ' 14/52-15/52: א: ... למעשה יש דבר כזה. במידה של הכל, בלאט, שבאמת תולש, תולש את הרף (הגג). את כל הרפון (הגגון) זין איך תולש, הכל מתמלא בדבר זין שחור שחור, אדם, בלאט, ואתה לא רואה שום דבר בעיניים. זהו תלישת זיכרון, אתה יודע איך זה נקרא בעברית? מממ איך להסביר לך? מממ.... נפילה בזיכרון זמנית בעברית. מה שקרה לך, אתה מבין? א: ומה בקשר לזה, שזה ילד קטן או ילדה קטנה? גם זקן היה יכול, יכול להיות. אישה אתה יכולה. ר: כל אחד היה יכול. א: כל אחד היה יכול להיות. ר: אם ... אם אצלי ... א: תולש את הרף (הגג) ר: אם נתלש לי הרף (הגג), אני לא נותן את הדין עבור עצמי.</p>
<p>מ"ט 172/06 (חקירת 19.12.2006), דיסק 1 חלק 2, החל מדקה 25:42: י: (עברית) איפה היה עליך דם? ר: מעט על הלהב. ונשפך לי על היד מעט. ס: (עברית) קצת על הלהב. והשפריץ לו קצת על היד. על איזו? על יד ימין? ר: על ימנית. ס: אוקיי. ר: הלכתי ושטפתי. י: (עברית) יד ימין? מה זה היה? ר: הנה זאת. ס: (עברית) על יד ימין השפריץ לו קצת דם.</p>		<p>כיצד בוצע הרצח מ"ט 165/06 דיסק 5 חלק 4, מונה דיסק 04:08, זמן מסך 20:24:13: א: ואם בא מאחורה, מאחורה, לקח גרון, למשל, (ארתור מדגים על הקומקום) י: נו. א: ככה, הגרון, י: כן, הוא שיסף,</p>

<p>ר: מעט. אני הלכתי ושטפתי את היד, את הלהב. ניגבתי ו... ס: (עברית) שטף יד, להב. מ"ט 172/06 (חקירת 19.12.2006), דיסק 1 חלק 2, החל מדקה 45:20: ר: אני עשיתי באופן אוטומטי. ס: (עברית) הוא חישב ש... כדי שיחשבו, שזה תפוס. ר: (עברית) אני עושה כמו אוטומטי. אני לא מבין. ס: (עברית) אוטומטי. י: (עברית) אוטומטי? ר: (עברית) אני עושה פה. י: (עברית) אתה עבדת על אוטומט? זה נכון. זה נכון. בן אדם במצב כזה יכול לעבוד על אוטומט.</p>		<p>א: לא ילך לשום בגד חוץ מ... סכין קצבים והיד. מ"ט 165/06 דיסק 9 חלק 4, מונה דיסק 33:32, זמן מסך 19:19: א: אני הרי אומר לך. הרצח יכול לעבור ככה, (ארתור מדגים תנוחה) אז זין איזה דם יגיע. ר: אני לא יודע, איך זה קרה. א: אני אומר לך בכללי. זין איזה דם יגיע. רק אם על היד, ואת היד אפשר לשטוף. את הסכין אפשר לשטוף ולזרוק. אתה מבין?</p> <p>מ"ט 165/06 דיסק 25 חלק 3, מונה דיסק 17:20, זמן מסך 16:33: א: עשית, מה שעשית, למשל רצחת (הרגת). באופן אוטומטי.</p>
<p>מ"ט 171/06 (חקירת 18.12.2006 ערב), חלק 1 החל ממונה דיסק 14:3 + חלק 2, החל ממונה דיסק 12:22 + 41:45: ר: בכל שש השנים ב... בישראל, ס: כן. ר: זה כל הבעיות האלה, זה (עברית) משרד הפנים, זה חברות קש, איך לחיות, איך להתחנן עם האישה, הצטבר בי הרבה.</p>		<p>הילדה לא אשמה ברצח הוא סובל כבר שש שנים בארץ מ"ט 165/06 דיסק 25 חלק 3, מונה דיסק 35:00, זמן מסך 16:35: א: אתה תסביר, בלאט, שזין איך נמאסו בשש שנים האלה. זאת לא רק הילדה אשמה ר: זה לא רק בית הספר. א: לא רק, זה הכל, הכל.</p>

340. ניכר בעליל שהנאשם רואה עצמו כמי המצוי ב"כף הקלע", או לכוד בין המיצרים. מחד, הוא רוצה "להודות בלב נקי", שכן מבין הוא סובייקטיבית וגם כי ארתור גרם לו להבין כך, ש"כל הראיות נגדו". מן הצד השני, זועק הוא פעם אחר פעם, "אבל אני לא יודע כיצד בוצע הרצח! אני לא יודע פרטים". ראה לדוגמא חקירה מיום 21.12.06 מונה מסך 04:42:07, שם נשמע הנאשם מבקש מהחוקר אזולאי לעזור לו ולהגיד לו "איך זה היה".

341. פרטים רבים משלים הנאשם על דרך האלימינציה, ההשערה ההגיונית, כמו פצעי הגנה, כמו העובדה שבהכרח המנוחה איבדה מיד את כושר הצעקה והדיבור, שאם לא כן הייתה צועקת והיו שומעים אותה, שכן הנאשם ער לכך שמדובר בצהריי היום, בבית הספר, ומשכך צריך הוא ליתן הסבר לשאלה, איך אף אחד לא שמע אותה, ראה מ"ט 165/06(5) חלק 4 מיום 14.12.06 עמ' 40/102 (א'- ארתור, י'- יבגני):

א: כנראה, חיסלו אותה בתוך התא.

י: לא חשוב, לא חשוב איפה חיסלו אותה.

י: היא תצעק,

י: ומישהו יעבור וישמע אותה.

א: למה היא תצעק?

א: אולי מישהו מגודל, בלאט, לקח אותה ככה,

א: לקח ככה, בכלל סגר מאחורה וזהו, על הזין. (ארתור מדגים)

י: נו, כל עוד לא הספיק,

י: לא הספיק, היא צעקה?

ר: אם הוא סתם לה פה ופתח לה גרון,

ר: אז יש לו דם על שתי הידיים.

י: כן.

ר: הגיוני".

342. מעניין לציין שגם כאשר ארתור ויבגני משוחחים ביניהם, ללא נוכחות הנאשם, ארתור אומר ליבגני "הוא תפס אותה וממש כך דפק אותה בארטריה" דהיינו אחת משתיים, או שזו עוד "הנחת עבודה" הגיונית שרצח שכזה חייב להתבצע באופן בו המנוחה נוטרלה מיד, וכשם שארתור הגיע למסקנה כזו, כך גם הנאשם הגיע לאותה מסקנה, או ואומר זאת בזהירות, שארתור ידע שכך בוצע הרצח, ואם כך הוא, אז אין להתפלא כלל ועיקר, שגם הנאשם חוזר על כך. מכל מקום גם ארתור יודע מה זה "ארטריה", וגם ארתור מניח שהרוצח "דפק אותה בארטריה" (ת/16 מיום 15/12/06 דיסק 8 מונה 25: 59: 08, ראה מ"ט 165/06 (8) חלק 4 גם עמ' 16/23 ש' 402-405).

343. סופו של דבר וכמפורט לעיל, הנאשם מדגים לארתור איך רצח את המנוחה, וזאת לאחר ש"נבנתה" הגרסה של ההקנטה, הקללות וכד'. לעניין זה התייחסתי בהרחבה לעיל, ומכל מקום מדובר, בכל הכבוד הראוי ב"הודאה דלה" שאין בה, לבד מהדגמה אחת של שיסוף הגרון, שום פרט נוסף. אכן, הנאשם מראה שהכניס את הנגן מתחת לחולצה ואולם ובכל הכבוד, איני רואה באמירה זו משום "עושר בפרטים". הנאשם שיתף לא אחת את החוקרים בנוגע לשימוש שעשה ב"פלייר" במהלך העבודה. באחת מחקירותיו נשאל בנוגע למלבושו כשניגש לקחת ממעבידו את הקרמיקה ביום הרצח, וכדי להיזכר אם לבש ג'ינס או מכנסי עבודה בעיתוי הנ"ל, נעזר הנאשם ב"פלייר" כמעין סימן:

י: אילו בגדים היו לך כשלקחת קרמיקה?

ר: ממ... או ג'ינס או... אני לא יודע בדיוק מה.

י: תחליט, או ג'ינס, או זה. מה?

ר: אני לא יודע בדיוק מה

י: אז תחשוב. תחשוב. שתית קפה, הלכת להתלבש, הלכת להביא קרמיקה. מה עשית?
ר: כשהוא הביא... לא. לא היה ג'ינס. אני זה. למה, פלייר (נגן) אני שים (רומן מראה בתוך החולצה). בג'ינס אצלי פה פלייר (נגן) וככה אני שים פלייר בפנים. אני שים פלייר בפנים. כן. אני היה במדים, לא בג'ינס היה" (מ"ט 168/06 חלק 1 מיום 18.12.06 עמ' 71/86 ש' 2070-2091, עמ' 72/86 ש' 2092-2094 למסמכי התרגום; ראה גם מ"ט 167/06 חלק 1 מיום 15.12.06 עמ' 34/95, עמ' 59/95-60/95 ש' 1630-1658).

344. טרם שאמשיך בסדר הילוכי, אבקש לציין, כי לטעמי ארתור הפך את רומן כ"כלי ביד היוצרי". דהיינו, תחילה משכנע אותו שאין לו מנוס, או לקבל מאסר עולם, או להודות ולהפחית מעונשו. בשלב ראשון הוא משכנע את רומן בגרסת ה"אפקט" וכפי שהראינו לעיל, רומן "מאמץ" גרסה זו ועושה מעין "טסט קייס" על הפסיכיאטר ועל סשה וכפי שעוד אראה זאת להלן. טענת המאשימה בסיכומיה, כי הנאשם "בנה" את גרסת האפקט עוד בשיחותיו עם ארתור בתא, נסתרת באמירות של הנאשם לארתור, כדוגמת "אין לי נפילות בזיכרון" "אני זוכר נפלא איך הלכתי הלוך וחזור" ועוד ועוד (ראה מ"ט 165/06 (10) חלק 4 עמ' 42/70-43/70 מיום 15.12.06). מהשיחות בתא אני למד, כי מי שיצר את גרסת האפקט אצל הנאשם הוא ארתור:

"א: תראה, הרצח הזה היה יכול להתרחש... להתרחש... ממ... תוך כדי נפילה בזכרון.

ר: אז זה על מה שאני מדבר... אני לא זוכר!

א: אולי זה התרחש אצלך כך- על רקע עצבים של אפקט, שאתה... שקורה אצלך... תקשיב.

ר: אני לא זוכר שום דבר.

א: שיש אצלך... (מחוק) (מקובץ אודיו) נפילה ב- זכרון. ואתה... התעצבנת עד כדי כך, שאפילו הזכרון שלך קרס בדקה ההיא, בשתי הדקות ההן, בשלוש דקות וזה קרה על רקע...

ר: התפרצות עצבים.

א: התפרצות עצבים.

ר: ייתכן, אני לא יודע, כי כולם אומרים, שאני רצחתי (הרגתי), אני רצחתי (הרגתי), אני רצחתי (הרגתי)... ייתכן ורצחתי (והרגתי), אבל אני לא זוכר את זה... (ראה קובץ מסמכי תרגום מ"ט 165/06 (25) חלק 3 מיום 18.12.06 עמ' 15/59-16/59).

345. לאחר מכן, רומן שב לתא ומספר לארתור מה סיפר לפסיכיאטר, ומה סיפר לסשה. או-אז ארתור "מתהפך" עליו, לועג לו, אומר לו "אתה מטומטם... אתה לא יודע מה סיפרת לי כאן, מטומטם, בלאט... אתה זוכר מה צעקת?... אתה צעקת ישר, בלאט: 'אם נתלש לי הגג ביום ההוא אז ככל הנראה אני זה שרצח (הרג) את הילדה'... דיברת דבר זין כזה... מטומטם...

אתה לא יודע מה אתה מפטפט... תחשוב מה אתה מפטפט מטומטם... אתה צריך לעמוד מאחורי המילים שלך. דברים כאלה שעשית כאן- לא אומרים. מטומטם, דברים כאלה לא אומרים. אתה בגלל המילים של עצמך יכול לעוף. אתה יודע את זה? "ועוד ועוד, ומסביר לו שגרסת האפקט לבד לא תעבוד! לא זו אף זאת, כאשר הנאשם "מתרגל" על ארתור את גרסת "האפקט" ארתור מעמיד פני "נעלב" "כועס" ונותן לנאשם להבין, שעליו, על ארתור, אי אפשר "לעבוד" באומרו לו "אני לא אהבל. תשמע... אני איתך מתחלק כמו עם אח גדול... אני לא אהבל ואתה לא אהבל... אני עוד לא אמרתי לך, ואתה כבר מתחכם... אני יודע מה אתה חושב ועוזב את דבר הזין הזה לעצמך... הבנת? אני יודע נפלא מה אתה חושב ומה יש לך בראש... זה אצלך בראש מה שאתה חושב. לא תאמר את זה בקול רם, מדוע כי צריך לתת את הדין על זה... אמרתי לך את זה ישר, שיש דברים אשר לא אומרים... אז אם יש לך דברים שלא אומרים, אז אל תאמר אותם, אבל אל תמשוך באף, אותי אל תמשוך באף. אני רואה אותך בעל פה, אח... דע לך דבר זין אחד. אמרתי לך מאה פעמים. זין כמה קשה לעבוד עליי. ואני גם לא צריך שזין איך יעבדו עליי... פשוט אני לא אוהב כשזין איך משקרים לי. אתה מבין? ואני אמרתי לך את זה... אם אתה חושב, שאני קווקזי שיש לו כזה... קטנים האלה... שאני קווקזי, שאצלו עם המחשבות... עם הראש, יותר נכון, המוח לא כזה חכם כמו שלך, אז אתה טועה... מה שיש לך, זה שלך. אני תמיד אמרתי לך את זה... פשוט אני לא אוהב, לא אוהב, כאשר אוכלים איתי, כאשר גרים איתי, כאילו מראים לי ש... אומרים אמת וכאילו כנה בכל דבר... אני לא אוהב, כשאני רואה דברים הפוכים לגמרי, הפוך... אני יודע איפה אתה אומר את אמת. אני יודע איפה אתה אומר לא אמת... מח, מחרתיים ניפגש איתך בכלא, אני אדע מה למה". (מ"ט 165/06 (26) חלק 1 מיום 18.12.06 עמ' 20/44 - 26/44, עמ' 37/44 - 42/44).

מכאן הדרך קצרה להודאה. הנאשם מבין שכלו כל הקיצין, שגירסת ה"אפקט" שבנה לו ארתור, לא תעזור לו, שהראיות כולן נגדו, כך לשיטתו. הדרך היחידה הפתוחה בפניו, היא הודאה בלב נקי, דבר שיכול לגרום לשיטתו שלו ולהבנתו שלו, להקלה משמעותית בעונשו. בדילמה זו, שיש לה גם נגיעה לתורת המשחקים נתון עתה הנאשם, וראה לעניין זה שוב בחווה"ד של כב' השופט הנדל בעניין וולקוב וכדלהלן:

"תורת המשחקים, שהתפתחה בתחומים שונים בעשורים האחרונים, עשויה לחדד את הנקודה. כמובן, המשפט אינו משחק. ברם, התורה האמורה מלמדת כי אף בתחומים הגורליים ביותר של החיים, האדם היחיד עורך שיקולי כדאיות. הוא רוצה לנצח במשחק הרה הגורל בפניו הוא ניצב. לשם כך, הוא שוקל את שיקוליו. לעתים, שיקוליו אינם נכונים ואף אינם רציונאליים

או שהם רציונאליים אך מבוססים על הנחות מוטעות (דוגמא לשימוש בתורת המשחקים ביחס לזכות להגנה מפני הפללה עצמית ראו Alex Stein & Daniel J. Seidmann, *The Right to Silence Helps the Innocent: A Game-Theoretic Analysis of the Fifth Amendment Privilege*, 114 (HARV. L. REV. 430 (2000)). בענייננו, ישנו פן נוסף. מחקרים פסיכולוגיים התייחסו לשלבים השונים של חקירה משטרתית. פרופסור דניאל כהנמן, זוכה פרס נובל לשנת 2002, טוען כי ההסברים להחלטות שמקבלים בני אנוש מבוססים על ההנחה שהאדם הוא יצור רציונאלי. המחבר מדגיש כי בעטיין של מגבלות הבנת האדם ויכולתו להחליט, השיקולים שלו לעתים אינם מדויקים – בין אם משום שניתן להם משקל שגוי ובין אם משום שהם אינם כוללים את מלוא האינפורמציה הדרושה לקבלת ההחלטה. לשיטתו, בדרך זו יש לבחון את מנגנון ההחלטה (Tversky, A., & Kahneman, D. (1981). *The Framing of Decisions and the Psychology of Choice*. Science, 211, 453–458). לעניות דעתי, תובנה זו רלוונטית מקום בו אדם נחקר במשטרה בחשד לביצוע עבירה חמורה. החקירה המשטרתית נועדה, בין היתר, להביא נאשם אשם להודות במעשיו. אומנם, נכון הוא כי היעד אינו להשיג הודאת שווא – ההפך הוא הנכון. ברם, כאשר להערכת השוטר קיים סיכוי ממשי שהחשוד אשם ינקוט השוטר צעדים למקסם את האפשרות שנאשם הכופר תחילה בהאשמות נגדו, יודה מאוחר יותר במיוחס לו. כדי להצליח במשימה, פעמים רבות יש להוביל את הנאשם ממצב של ביטחון בכך שלא יודה למצב של יאוש במהלכו יבין הלה שטובתו המוסרית או המעשית מחייבת הודאה (ראו Richard Ofshe & Richard Leo, "The Decision to Confess Falsely: Rational Choice and Irrational Action" 74 Denver Uni. Rev. 979 (1997)). הטכניקות כוללות גם הצגת שאלות בצורה מסוימת, מסירת מידע לא מדויק ולחץ בחקירה. מאפיינים אלה התקיימו בחקירה כפי שעולה מחוות הדעת של חברי השופט א. גרוניס".

346. ער אני לטענת המאשימה, כי ארתור לא אמר לנאשם להודות הודאת שווא, ואף אמר לו כי אם לא עשה שלא יודה. בכל הכבוד, זוהי אמירה שאינה מדויקת.

נכון הוא, שמספר פעמים ארתור אומר לנאשם "אם לא עשית אל תודה..." אלא שיש לבחון את ההקשר הכולל של הדברים, וברור הוא שהדבר נאמר בהמשך או כפתיח למשפט "אם לא תודה, זה שלך.... ותבחר בעצמך את הדרך", "אתה לא חייב להגיד לי" ועוד ועוד (ראה קובץ מסמכי התרגום - מ"ט 165/06 (10) חלק 4 מיום 15.12.06 עמ' 68/70 - 69/70) ובמקביל עשרות משפטים, שמשמעותם אחת ויחידה תכפור – תקבל מאסר עולם, תודה – 7-11 שנים. "עם הראיות האלה אתה יכול במאה אחוז להגיע לבית כלא גם אם לא תודה", "עם הראיות האלה שיש לך אתה יכול להיזרק למאסר עולם", "אם אתה יכול להוציא את עצמך להריגה בלי כוונה תחילה... אתה תשב שש-שבע שנים והולך הביתה... ואם לא תעשה את זה... אתה יכול זין איך להפסיד הכל ולקבל מאסר עולם" ועוד (ראה במסמכי התרגום הנ"ל- מ"ט 165/06 (10) חלק 4 מיום 15.12.06 עמ' 25/70; מ"ט 165/06 (15) חלק 3 מיום 16.12.06 עמ' 37/65 - 38/65).

347. טענה נוספת של המאשימה הינה, כי ההודאה הייתה בלחש, ואילו הכפירה היתה בקול. אני מסכים עם קביעה זו, אכן יש דיבור בלחש ויש דיבור בקול, אלא שצריך לשים לב היטב לדבריו ולהתנהגותו של ארתור אותם ניתן לטעמי לחלק לשלושה שלבים:

שלב א'- עד כיובי האור בתא - עימות בין הנאשם לארתור טרם ההודאה. ארתור תוקף את הנאשם מילולית על חוסר אמון של הנאשם בו, על כך שהנאשם רואה בו "טיפש" ועוד ועוד (מ"ט 165/06 (26) החל ממונה מסך 44: 08: 23).

שלב ב'- אחרי הדלקת האור (ע"י ארתור) ארתור עובר לטקטיקה אחרת- מתקרב לנאשם, מתיישב סמוך אליו ומתחיל לדבר איתו בלחישות (החל ממונה מסך 05: 21: 23).
שלב ג'- ארתור עובר לשבת על המיטה של הנאשם ומדבר איתו שוב בלחישות (החל ממונה מסך 00: 27: 23).

אם כן, יש צדק בטענת ב"כ הנאשם והנאשם עצמו ולפיה, הנאשם, "נגרר" אחרי ארתור ומקום בו ארתור מדבר בלחש, או בשקט, גם הנאשם כך. ארתור מדבר בלחש, ארתור עובר למיטתו של הנאשם, ארתור מנסה בתחבולות שונות לחלץ מהנאשם הודאה, לרבות באיום מוסווה ועל כך להלן.

אולם ובעיקר, יש מספר קטעי שיחה שאינם מתיישבים עם ה"תזה" של המאשימה ולפיה, כל ההודאות בלחש, וכל הכפירות בשקט וכדלהלן (מ.ט 165/06 (26)):

23: 57: 07 – "יהיה מזל אוכיח את חפותי" – בשקט

23: 58: 32 – "ואני אומר אני לא אשם ואני מוכיח בכל מיני דרכים" – בשקט ובהמשך גם

בשקט "אני ביקשתי שישחזרו לי את הזיכרון, אף אחד לא יתן לי" (23: 58: 58)

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- 54: 59: 23 – "אני לא מעורב. אני באמת לא מעורב בשום צורה" – בשקט.
 40: 08: 00 – "אני יודע שלא רצחתי, אני יודע שאני לא אשם" – בשקט
 01: 14: 00 – "אני יודע שלא רצחתי" – בלחש.
 38: 17: 00 – "אני יודע שלא עשיתי את זה" – בלחש.
 49: 17: 00 – "אני לא יודע איך רצחו אותה" – בשקט.

348. **איום מוסווה של ארתור על הנאשם-**

בעמ' 55 לסיכומי המאשימה טוענת היא, כי אין בתיעוד השיחות בין הנאשם לארתור ולו רמז לטענתו הכבושה והמופרכת של הנאשם לפיה, ארתור הטיל עליו מורא. ומוסיפה בעמ' 205, כי הטענה הועלתה לראשונה כאן במשפט החוזר.

ראשית, עוד בהליך הקודם בחקירתו הנגדית בעמ' 1088 לפרוטוקול שורה 26, (גם אם לעניין אחר) טען גם טען הנאשם, שפחד מן המדובב:

"ש. איזה סיבה הייתה לך להמציא למדובב דברים כאלה שלפיהם המצב הראייתי שלך בתיק הוא מצוין, למה לספר לו כאלה דברים.

ת. פחד מפני המדובב".

שנית ועיקר, התרשמותי הבלתי אמצעית מהשיחות בתא בין הנאשם לארתור, בהן צפיתי ארוכות, והדינמיקה שנלוותה להן היא, כי יש אמת בטענה, שארתור הטיל מורא על הנאשם. ראה למשל אמירתו של ארתור לנאשם **"כל מילה שלך מהפה שלך, כשאני שומע אותה, אני שוקל אותה. אני שוקל את המילה שלך. אתה מבין? גם המבט שלך, גם הפנים שלך, איך אתה מסתכל, איך אתה מדבר, אני יכול לקבוע, איפה אתה אומר אמת, הרי אמרתי לך את זה. אני יכול לקבוע האם יש אמת. פשוט לפעמים, אתה יודע, אולי שמת לב, לי... זה... יש דברים שלא מוצאים חן בעיניי. ואולי אני הייתי איזשהו פרק זמן בלי מצב רוח כולי בגלל ש... נדמה לי, שכאילו... אתה חש איזשהו חוסר אמון כלפיי"** (מ"ט 165/06 (15) חלק 3 מיום 16.12.06 עמ' 58/65 - 59/65), או למשל כשהנאשם חזר מהפסיכיאטר ועמד על כך שהוא לא רצח את תאיר ז"ל, אמר לו ארתור: **"אתה יכול לקבל כוויות מאנשים שאתה לא סומך עליהם... רק מזה אתה יכול לקבל כוויות... מדוע, אנשים ההם שמאחלים לך טוב ואתה לא סומך עליהם זה יכול רק..."** והנאשם משלים: **"להזיק לי"**. הנאשם מנסה להרגיע את ארתור ומבקש ממנו לאפשר לו להסביר לו את הדברים, אך ארתור איננו מעוניין להקשיב לו (מ"ט 165/06 (26) חלק 2 מיום 18.12.06 עמ' 7/52 - 14/52).

בכל הכבוד פרשנות המאשימה לעניין זה מוטעית. ארתור "מבין" שהנאשם לא סומך עליו ולכן אומר לו ומאיים עליו שהוא יכול לקבל "כוויות" מאנשים ש"אתה לא סומך עליהם" זה בדיוק רומז לכך שרומן יכול לקבל כוויות מארתור. בסיכומיה (עמ' 220) טוענת המאשימה, כי ארתור שאל את הנאשם אם יש לו אמון בו, והנאשם השיב שאין, תוך שהוא יודע שארתור יפגע מזה באומרו **"בלי להיפגע, ארתור"**. לדידה, **"ההגיון אומר שאם אכן הנאשם חשש**

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מארתור לא היה משיב שאין לו אמון בו". עיון בציטוט אליו הפנתה המאשימה (עמ' 219 לסיכומיה) מעלה שמיד לאחר שהנאשם אומר לארתור "בלי להיפגע, ארתור" הוא מוסיף ואומר לו: "כמו לאח הגדול... אני תמיד מפחד מכולם... יש טיפונת אמון. טיפונת"

בעמ' 214-215 טוענת המאשימה שהאוירה בתא טובה, ואולם גם זה לא מדויק. האוירה בתא לא טובה והיא אף "מאיימת", ברור שארתור "משחק" שהוא נעלב ושפגעו בכבודו (מ"ט 165/06 (26) חלק 1 מיום 18.12 38/44-38/41):

"א. אני לא אהבל ואתה לא אהבל בלאט, תתפלל לאל... שנינו איתך לא מטומטמים.

ר. אני מתפלל, אני מתפלל לאל, אני מתפלל לכולם.

א. אני לך...עזוב אני עוד לא אמרתי, ואתה כבר, בלאט, זה, אתה כבר, בלאט מתחכם

...

א. אבל אל תמשוך באף, אותי אל תמשוך באף אני רואה אותך בעל פה, אח

...

א. זין כמה קשה לעבוד עלי

א. אני לא מב..מבקש שזין איך יעבדו עלי. פשוט אני לא אוהב כשזין איך משקרים לי. אתה

מבין? ואני אמרתי לך את זה, ואני רואה מתי זין איך משקרים ומתי לא.

...

שלך, אז אתה טועה, אולי פעם הייתי לא חכם, אז הכלא... עשה אותי חכם מאוד".

ובמ"ט 165/06 (26) חלק 1 מיום 18.12 עמ' 5/52:

"א. רומה, רומה, אני לא רוצה לשמוע כלום, אני לא רוצה לשמוע כלום, אני נתתי לך

הזדמנות פעמים ואתה אותו הזין אותו הזין, פעם ככה איתי, פעם ככה איתי".

נתן לו הזדמנות = איום מוסווה!

349. אשר להודאת הנאשם בפני המדובב, כדי להוכיח שטענת הנאשם ולפיה, הטיל עליו הנאשם

מורא אינה נכונה, טוענת המאשימה, דבר והיפוכו. מן הצד האחד, לטענת המאשימה

שההודאה בפני המדובב הייתה ארוכה ומפורטת ואף כוללת הדגמה (עמ' 266 לסיכומי

המאשימה) ומן הצד השני וכדי להסביר את החסרים העובדתיים שעלו בשיח עם ארתור זאת

להבדיל מהחקירות והשחזור, טוענת המאשימה היפוכם של דברים, כי אופי השיח עם

ארתור התנהל כשיחה חברית כך ש"התיאורים שנמסרו בה היו לרוב בקווים כלליים, יותר

אמורפיים וללא פירוט, שיחה שברירית כשארית מוגבל בשאלות מחשש שייחשף" (עמ' 234

לסיכומי המאשימה).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לעניין זה אעיר, כי מהתנהלותו של ארתור עולה, שהוא כלל לא חשש להיחשף, שכן לא חסך מהנאשם שאלות רבות כגון: מאיפה עלתה המנוחה? מאיפה ירדה? ואף עימת אותו עם סתירות בדבריו. כך לדוגמא, כשהנאשם סיפר לו, שקבר את המכנסיים בבטון עימת אותו ארתור עם דבריו הקודמים ולפיהם, זרק את המכנסיים לזבל.

350. עוד חזרה וטענה המאשימה, שהאווירה הייתה טובה והפנתה לכך שלאחר סיום ההודיה, כך למשל, בשעה 00:30:43, לאחר שהנאשם נפרד בברכת לילה טוב מארתור, הנאשם פתח עימו בשיחה, בין היתר שוחחו על ג'ינה (יבגני, המדובר השוטר שהיה בתא). לדידה, מהאווירה בשיחה ניתן להתרשם שאין בה כל איום או פחד (עמ' 221 לסיכומי המאשימה). וכי מה בכך? הלא ארתור קיבל את מבוקשו ואין עתה סיבה שהשיחה לא תהיה באווירה נינוחה?

כב. הודאה בלב נקי

351. כאן המקום לדון בטענת הנאשם, לאורך כל הדרך, גם בהליך הראשון, כי חיפש מוצא בדמות "הודאה בלב נקי". לטענת המאשימה, הנאשם העלה לראשונה בהליך זה את הטענה, שהודה בלב נקי כחלק מחשיבה משפטית שאם יסייע וישתף פעולה יקלו עליו בעונש. לדידה, המדובר בטענה כבושה שלא הועלתה עד המשפט החוזר ולו הייתה נכונה היה הנאשם זועק אותה מיד עם הגשת כתב האישום, בעדותו במשפט הקודם, ולמצער בבקשה למשפט חוזר או בתגובה לכתב האישום הנוכחי (עמ' 206 ו- 270 לסיכומי המאשימה).

352. טענה זו אינה נכונה! הנאשם כבר בהליך הקודם ולאורך כל הדרך העיד מפורשות, שפחד לתת פרטים לא מדויקים כדי שהחוקרים לא יגידו שבכוונה הוא מבלבל אותם וזה ישפיע על ההקלה בעונש וראה לדוגמא חקירתו בבית המשפט, בהליך קודם, מיום 15.01.2009:

"ש. אני עובר לתאריך 19/12/06 – יום ההודאה שמסרת בפני החוקרים, מה היה הקו המנחה שלך בהודאה הזו

ת. אני הייתי צריך להשתתף בחקירה, לענות נכון לכל השאלות שלהם, לעשות הכל כדי שהחוקרים יבינו שהילדים הוציאו אותי מדעתי, הרגישו אותי ולעזור להם ולספק את כל הדברים, כל מה שישאלו, אחרי זה אני אקבל הקלה בעונש

ש. אם אתה אומר שהקו המנחה שלך היה שיתוף פעולה עם החוקרים כדי לקבל הקלה בעונש, ספר לבית המשפט ממה חששת

ת. אני סיפרתי הכל לחוקרים, במטרה שהם יקבלו את התשובות שהם רוצים לקבל, הדבר היחידי שחששתי הוא לתת להם תשובות שלא מתאימות להם, פחדתי לתת תשובות לא נכונות לגבי ביצוע הרצח, זה הדבר היחידי שפחדתי ממנו

ש. למה

ת. כי אני לא יודע איך בוצע הרצח באמת ואם אתן להם תשובה לא נכונה הם יגידו שאני
בכוונה אומר תשובות לא נכונות ואז אני לא אקבל הקלה בעונש

.....

ש. למה בקטע הזה שעצר אותך החוקר, הפנית את השוטרים לשירותים ששם זירת הרצח
ת. שעצרו אותי להוריד לי את האזיקים, אני ראיתי את הדלת בצבע שחור, אני הבנתי שזה
מקום הרצח, בגלל זה כיוונתי את השוטרים לשם כי רציתי להשתתף בחקירה ובשחזור כדי
לקבל הקלה בעונש

....

ש. מתי נודע לך לראשונה שבזירת הרצח נמצאו שערות של המנוחה
ת. פעם ראשונה ידעתי את זה אחרי השחזור, אנטולי שאל אותי אתה משכת אותה בשערות,
תפסת לה בשערות, ואני עניתי תשובה חיובית
ש. למה אמרת ככה

ת. כמו שהסברתי, אני רציתי להשתתף בחקירה כדי לקבל הקלה בעונש

....

ש. ואז החוקרים מבקשים ממך לצאת איתם כדי להראות להם איפה זרקת את מה שאתה
עכשיו סיפרת ואתה לא רצית, למה
ת. אני לא רציתי לצאת איתם כי זה היה שקר, זה היה סיפור שהמצאתי אותו ובגלל זה לא
רציתי לנסוע איתם
ש. ממה פחדת

ת. אם אני הייתי נוסע לזירה איפה שאמרתי שזרקתי את הדברים והם לא היו מוצאים שום
דבר ממה שאני אמרתי להם, אז הם היו אומרים לי שאני בכוונה מבלבל אותם, אני פחדתי
שזה ישפיע על הקלה בעונש

....

ש. למה סיפרת את כל זה

ת. עוד הרבה דברים סיפרתי, אני עכשיו לא יכול לזכור

ש. למה סיפרת את הסיפור הזה

ת. כל הזמן אני רציתי לתת להם תשובות שהם יהיו מרוצים מזה ולהשתתף בחקירה כדי
לקבל הקלה בעונש" (הדגשות בקו שלי-א"ק).

הנה כי כן, פעם אחר פעם, מסביר הנאשם שהודה כדי לקבל הקלה בעונש; פעם אחר פעם
מסביר הנאשם שלא רצה לתת תשובות לא נכונות, מחשש שבגין כך לא יקבל הקלה בעונש
ולבסוף הסביר, "רציתי לתת להם תשובות שהם יהיו מרוצים..."
כלום לאור זאת ניתן באמת ובתמים לטעון שמדובר בטענה כבושה?

זאת ועוד, עניין "ההודאה בלב נקי", עלה וחזר כחוט השני בכל שיחותיו של הנאשם עם ארתור וכן במהלך חקירותיו אצל סשה ויורם, וכיצד אפוא ניתן לטעון שמבחינת הנאשם זה לא היה השיקול המרכזי שבמתן ההודאה?

353. לעניין ההודאה בלב נקי, הקדישו הצדדים זמן רב (ואולי אפילו זמן רב מידי) והביאו מומחה

מכאן ומומחה משם (ארחיב קמעא להלן). אולם עיקרם של דברים הם דווקא דברי סשה לפנינו, שאישר, כי אכן הבהיר לנאשם, שזוהי ההזדמנות האחרונה (ראה חקירת הנאשם מיום 18.12.06, ת/37) ובמיוחד ראה עדותו של סשה לפנינו שבה אישר סשה, שאכן גם הוא וגם הנאשם הבינו היטב את המשמעות של הודאה בלב נקי: "...עכשיו תענה למה שאני שואל, אמרת בוודאי שרומן ידע מה זה הודעה בלב נקי, אני רוצה הסבר למה בוודאי שהוא ידעת, איך ידעת שבוודאי הוא ידע מה זה הודעה בלב נקי?" (בפרוטוקול הכתוב והמתומלל מופיעה המילה "הודעה" – אולם כמובן שמדובר ב"הודאה").

"ת: כי רומן יוצא מדינות חבר העמים שלא מזמן נמצא בישראל ומכך אני מסיק שבוודאי הוא יודע מה זה המושג הזה.

ש: או קיי, אני מאשר את תשובתך נכון.

...

עו"ד י. הלוי: כבודו, אני לפני סיום, אתה מזהיר אותי, יש לך הזדמנות אחרונה ב- 18 לפני ההתוודות, ההתוודות סמוך לחצות למדובב, תאשר לי, אתה אומר לו רומן זו ההזדמנות האחרונה שלך להודאה בלב נקי נותן לו את ההזדמנות.

העד, מר א. סטרג'וסקי : אני אומר לו אתה יכול לפספס את ההזדמנות לתת הודעה מלב נקי ואחר כך אתה תצטער על כך ואני מאפשר לך את האפשרות הזאת.

עו"ד י. הלוי: או קיי, ומה יקרה אם הוא יפספס את ההזדמנות, מה יהיה ההבדל אם הוא ייתן לך הודאה בלב נקי (שרומן בוודאי יודע מה זה הודאה בלב נקי) או לא ייתן לך, מה ההבדל, מה הוא יפספס אם הוא לא ייתן לך הודאה בלב נקי?

העד מר א. סטרג'וסקי : הוא יפספס אפשרות להצטער בפני כולם, בפני צוות חקירה, בפני בית משפט בתור אדם שהודה מלב נקי" (עמ' 452 ש' 7-26).

לאמור, הנאשם סבר ולו מבחינתו הסובייקטיבית, כי אם "יודה בלב נקי" עונשו יופחת עד מאוד. (ראה והשווה לעניין זה, עניין נאפסו המאוזכר לעיל בעניין מילשטיין) ודוק! כבר בלילה שבין ה-12.06 ל-13.06 אומר הנאשם למדובב הראשון יבגני: "אני לא יכול להמציא כלום, אתה מבין אם אני נניח הייתי שותף הייתי, ברור שהייתי מספר את האמת, כדי להוריד לי מהתקופה, כמו שאומרים הודאה מכל הלב מורידה מהעונש" (ת/5א' עמ' 44).

354. כאן המקום לשוב ולהפנות לטענת המאשימה לעניין זה, כך בעמ' 158 לסיכומיה, ולפיה החוקר יוסי זמואלסון הבהיר לנאשם שסעיף החוק של "הופעה מרצון והודאה באשמה" לא

חל בענייננו, ולא מדובר בהודאה בלב נקי ובכך הנאשם אינו שונה מכל חשוד אחר שמודה ומשתף פעולה. לעניין זה, ציטטה המאשימה את חילופי הדברים בין יוסי לנאשם. בכל הכבוד הראוי, איני מבין "פלפול" זה של המאשימה. הסיכום של יוסי היה ברור, זו הודאה בלב נקי. כאמור לעיל ששה, הדובר רוסי, המכיר את החוק הרוסי, הבהיר לנו, כי גם לו וגם לנאשם היה ברור מה משמעות מושג זה בדין הרוסי/ האוקראיני. משכך, טענת המאשימה בסיכומיה, כי הכוונה הייתה לכך, שכל מי שמודה מבקש הקלה בעונשו עקב ההודאה, אינה נכונה ואינה רלוונטית, שכן ששה הבהיר הבהר היטב למה הייתה הכוונה. על כך אוסיף, כי בעבירות רצח וכידוע, מאסר עולם עונש חובה הוא; כך במדינת ישראל ואין כל ערך וחשיבות להודאה בגזירת העונש. הדבר שונה בדין הרוסי ועל כך להלן.

355. לא זו אף זאת, גם בשיחותיו עם המדובבים, ובמיוחד עם ארתור, עלתה בבירור אופציה זו, עד כדי כך שארתור "מבטיח" לנאשם שאם ינקוט בדרך זו, יוכל להשתחרר אחר 7-8 שנים (ראה קובץ מסמכי התרגום- מ"ט 165/06 (9) חלק 1 מיום 15.12.06 עמ' 24/68 - 25/86; מ"ט 165/06 (15) חלק 3 מיום 16.12.06 עמ' 38/65) ושוב, הנאשם דן את עצמו, לאוזניו של ארתור אומנם, אבל גם לאוזניו שלו, מה כדאי לו? לא להודות ולקבל מאסר עולם, או להודות ב"לב נקי" ואז לקבל עונש קל הרבה יותר. התלבטות זו עוברת כחוט השני, בכל מהלך שיחותיו של הנאשם עם המדובב וראה דוגמא לכך וכדלהלן:

מ"ט 165/06 (9) חלק 1 מיום 15.12.06 עמ' 28/68 - 29/68 :

- א': כאן בישראל יש דבר זין שכזה, נותנים תקופת כליאה אפילו אם אתה לא מודה באשמה... יש כתב אישום, זהו 'פיזדץ' (גמור).**
- ר: ונותנים תקופת כליאה לפי מקסימום?**
- א: לפי מקסימום, זאת הבעיה. אתה מבין? ואם היית אומר ש... בקיצור... למשל הייתי במצב שכרות חזק, תחת אפקט חזק, אתה מבין? 'וטבעי, בלאט, זין כמה הציקו לי, בלאט, ובכל מקום, בלאט, ... הטרידו אותי', 'זה ככה וככה, ולכן חיסלתי... איך יסתכלו על זה בבית המשפט?**
- ר: (כמו) על בהתגלות לב. (הדגשה שלי- א"ק).**

1 כב מומחים לעניין הדין הזר

356. כאמור, לעניין משמעות המושג "הודאה בלב נקי" והשאלה האם הודאה בלב נקי היא סיבה להקלה בעונש גם ברצח בנסיבות מחמירות, הוגשו לנו שתי חוות דעת של מומחים לדין הרוסי והאוקראיני. האחת, מטעם המאשימה של מר קושר רודין (ת/523א') והשנייה מטעם ההגנה

של עו"ד גרגורי קוריזנר (נ/161). לאחר שמיעת עדותם בפנינו, בחרתי להעדיף את חוות דעתו של מומחה ההגנה, על פני מומחה המאשימה, ולהלן טעמי לכך.

מומחה ההגנה התבקש להשיב בחוות דעתו על השאלות הבאות:

- א. האם בחוק הפלילי הרוסי והאוקראיני שהיו קיימים בשנת 2006, קיימים סעיפים לפיהם אם נאשם מודה "בלב נקי", הרי שהוא זכאי לעונש מופחת?
- ב. אם קיימים סעיפים כאלה, האם הם חלים על עבירת הרצח?
- ג. מה כוונתם של זדורוב וחוקריו מתוך חקירות הנאשם בדברם על "להודות בלב נקי" בהקשר השפטי, המשפטי והתרבותי?

בחוות דעתו קבע מומחה ההגנה כי: "החוק הרוסי והאוקראיני כמעט זהים, הן בנוגע לעבירות הרצח והן בנוגע להודאה בלב נקי. שניהם מכירים בהודאה בלב נקי כנסיבה מקלה לעניין ענישה בעבירות, לרבות בעבירות רצח, ואפילו בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות. חשוב לציין כי בפרקטיקה בפועל, בתי המשפט ברוסיה וגם באוקראינה אינם מטילים מאסר עולם על נאשם שהודה בלב נקי ברצח וגם ברצח בנסיבות מחמירות. (זאת בניגוד לקביעת מומחה המאשימה ולפיה, גם כאשר יש נסיבות מקלות של הודאה בלב נקי ניתן לגזור מאסר עולם)

...

ניתן להבין מהקשר הדברים כי הנאשם החליט לצאת לשחזור במסגרת רצונו להודות "בלב נקי" בהתאם למשמעות הודאה זו בחוק ברוסיה ובאוקראינה... בהמשך מציין הנאשם כי הוא יודע שבגין רצח נותנים מאסר עולם, אולם הוא יודע כי הודאה "בלב נקי" תביא להפחתת העונש, וכי לתת הודאה "בלב נקי", עליו לתת תיאור לפרטי פרטים של המקרה, אולם הוא לא יודע את הפרטים".

357. בעדותו בפנינו חזר מומחה ההגנה על מסקנותיו אלה. המומחה הותיר רושם של בקיאות ברזי החוק והפסיקה בדין הרוסי והאוקראיני זאת להבדיל ממומחה המאשימה, אשר לא רק שלא התרשמתי מעדותו אלא שלמרבה האבסורד עדותו חיזקה דווקא את טענות מומחה ההגנה. כך, מפסקי הדין שצירף מומחה המאשימה לחוות דעתו (נספחים 1-4) ניתן היה לראות שהשימוש במושג "הודאה בלב נקי" נעשה גם במקרי רצח בנסיבות מחמירות, כטענת ההגנה, ואכן מי שביצעו רצח מזעזע של קטינים ואף של אישה בהריון נגזרו עליהם עונשים של בין 12-15 שנות מאסר בלבד. אולם, רק בגין העובדה ששבו ורצחו פעם נוספת, הודאתם אותה ביקשו לראות כהודאה "בלב נקי" (במשפט השני) לא התקבלה והם נדונו למאסר עולם (מתוך החקירה הנגדית של מומחה המאשימה):

- ... תשמעו את העובדות של פסקי הדין, תסכים אתי באופן כללי באותו מקרה הנאשם רצח פעמיים בהפרשים של כמה שנים בתור התחלה, נכון שהוא רצח פעמיים? כן. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- בפעם הראשונה הוא רצח ילדה או ילד בדיוק כמו במקרה שלנו נכון? כל זה אין בחוות הדעת של המומחה, כן, במקרה הראשון זה היה ילד. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- במקרה הראשון הוא קיבל 12 שנה בלבד על הרצח האכזרי לפי סעיף 115.2.2 נכון? מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- באותו דיון היה דיון על שני, נכון, על הרצח הראשון כמה נותנים? מתורגמנית, גב' א. מינדל : כב' הש' א. קולה :
- אוקראינה נותנים סך הכל. הוא צודק אם יש מאסר עולם וגם 12 זה לא מאסר עולם ו- 12 ה- 12 כלל במאסר עולם, אבל גזר הדין היה 12 בשני מאסר עולם וה- 12 נבלע במאסר עולם זה מה שהוא אומר. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- 12 שנה זה מתייחס לרצח שבוצע ב- 2008 שלא ידוע מי זה. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- אז איך הוא קיבל 12 שנה. זה עבר פלילי שלו שהוא קיבל 12 שנה, אחר כך היה לו עוד אישום. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- תעצרי, תגידי שזה היה ילד. לא, לא כתוב שזה היה ילד. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- הסעיף שהוא קיבל 12 שנה היה סעיף חמור של רציחת ילד או אישה בהיריון. עו"ד ש. הר ציון :
- אתה מטעה, האירוע פה שמדובר ב- 2016 המעשים שקורים כאן בהמשך. על התיק הקודם לא כתוב נסיבות. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- כן, היה שם רצח של ילד או של אישה בהיריון. של ה- 12 שנה. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- ב- 12 שנה. תודה רבה. מתורגמנית, גב' א. מינדל : עו"ד י. הלוי :
- ילד בגיל 3 מבין את הטקסט ואני לא מבין למה אני צריך להיתקע, כב' הש' ד. צרפתי :
- הלאה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עו"ד י. הלוי : הוא קיבל מאסר עולם בתיק החדש כי הוא רצח עוד פעם אחרי 2016 אחרי שהוא שוחרר מהרצח הראשון נכון?
 מתורגמנית, גב' א. מינדל : כן, אחרי ששוחרר ובמקרה השני הוא רצח שני אנשים ובית משפט החליט שאין אפשרות להקל לו עונש ונתן לו מאסר עולם.
 עו"ד י. הלוי : יש לנו בעבר שלו 12 שנה שרצח ילדה הפחיתו לו והוא רצח עוד שני אנשים.
 מתורגמנית, גב' א. מינדל : כן" (עמ' 5285 ש' 2- עמ' 5286 ש' 5).

358. זאת ועוד, בחקירתו הוסיף מומחה המאשימה, כי מקום בו חרף קיומן של נסיבות מקלות הטיל בית המשפט מאסר עולם מבלי לנמק את החלטתו, הרי שזוהי עילה לביטול פסק הדין על ידי ערכאת הערעור. משנשאל הוא על ידי חברי כב' השופט דני צרפתי אם יש ברשותו ולו פסק דין אחד בו חרף קיומה של "הודאה בלב נקי" הוטל על הנאשם מאסר עולם השיב, כי למרות חיפושיו מבין 50 פסקי דין לא מצא דוגמא אחת לכך :

"מתורגמנית, גב' א. מינדל : אם בית משפט קבע מאסר עולם כשיש נסיבות מקלות ואין הסבר נדרש לכך למה בית משפט לא רואה לנכון מאסר לתקופה מסוימת אז זה סיבה לביטול פסק הדין.
 עו"ד י. הלוי : אדרבא.
 כב' הש' ד. צרפתי : האם במקרים שהוא הביא או שיש לו מקרים אחרים שקבעו שהנאשם הוכיח יפקא ספבינה עמד בתנאים, הוא הוכיח בתנאים ובכל זאת הוא נתן מאסר עולם.
 עו"ד י. הלוי : אני אומר שאין.
 כב' הש' ד. צרפתי : הבנתי.
 עו"ד י. הלוי : אני עומד על הטיעון של המומחה שלי אין כזה מצב.
 מתורגמנית, גב' א. מינדל : בתי משפט לא הכירו בזה כיפקא ספינה.
 עו"ד ש. הר ציון : כנסיבה מקלה.
 כב' הש' ד. צרפתי : אם יש יפקא ספבינה בית משפט לא כמו במקרים שהוא הביא לנו,

...

כב' הש' ד. צרפתי : יש יפקא ספבינה ובכל זאת נתן מאסר עולם.
 מתורגמנית, גב' א. מינדל : אני עברתי על כחמישים פסקי דין בענייני רצח אבל לי היה חשוב למצוא פסקי דין שבהם כן ניתן מאסר עולם (ההדגשה בקו שלי - א"ק, הינה כי כן, המומחה חיפש מקרה בו היה עונש

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

של מאסר עולם, ולא חיפש, מקרה בו למרות עבירת הרצח העונש שהוטל היה פחות ממאסר עולם וכמובן גם שלא מצא מקרה שבו חרף היות נסיבות של "הודאה מלב נקי"- הוטל מאסר עולם).

שוב אני חוזר, האם יש פסק דין שיש יפקא ספינה ונתנו מאסר עולם? : כב' הש' א. קולה :

באחד מפסקי הדין בית משפט הכיר ביפקא ספינה אבל לא מצא אותה כסיבה מקלה. : מתורגמנית, גב' א. מינדל :

איפה איזה פסק דין? : כב' הש' ד. צרפתי :
איפה זה? : עו"ד י. הלוי :

ובגלל זה לא יכול להיות לפי סעיף 66 איפה יש רשימה של נסיבות מקלות. : מתורגמנית, גב' א. מינדל :

כי הוא לא עמד במבחן. : כב' הש' ד. צרפתי :

אז ביטלו את פסק הדין תשאלו אותו? : עו"ד י. הלוי :

זה מדובר על בן אדם, נספח 2. מדובר על בן אדם שלפני זה לא היה לו עבר פלילי ולא נשפט עוד קודם והם לא מצאו סיבות מקלות ובית משפט הגיע למסקנה שהם לא מקבלים : מתורגמנית, גב' א. מינדל :

לא שהם לא מקבלים שאין נסיבה. : כב' הש' א. קולה :

אנחנו מבינים, אבל אם הוא עמד במבחנים. : כב' הש' ד. צרפתי :

אני לא יכול להגיד על כל פסקי הדין באוקראינה אבל אותם 50 פסקי דין שאני עברתי אני יכול להגיע שבאוקראינה יפקא ספינה זה דבר שכמעט ולא קיים. : מתורגמנית, גב' א. מינדל :

...

אני שמעתי על מקרים כאלו אבל לא מצאתי דוגמאות ואני עוד פעם רוצה לציין שבבית משפט באוקראינה וגם ברוסיה יש זכות לתת מאסר עולם גם בנסיבות מקלות זכות אבל לא חובה. : מתורגמנית, גב' א. מינדל :

אבל לא מצאת פסקי דין כאלה. : כב' הש' א. קולה :

לא מצאתי" (עמ' 5289 ש' 1 – עמ' 5290 ש' 19). : מתורגמנית, גב' א. מינדל :

הינה כי כן, חרף "קביעת" המומחה, שגם כאשר יש נסיבות מקלות של הודאה בלב נקי ניתן לגזור מאסר עולם, לא השכיל מומחה המאשימה להביא ולו פסק דין אחד התומך בקביעתו. יתר על כן מתוך כלל המקרים שהובאו בפנינו עולה, כי גם מקום בו היו מעשי רצח חמורים של קטינים, העונש שנגזר לא עלה על 15 שנה, ורק מקום בו בית המשפט שוכנע שלא הייתה

הודאה בלב נקי אכן נגזר עונש של מאסר עולם.

359. לגבי השאלה הנוספת, עד איזה שלב יכול מבצע העבירה להודות "בלב נקי"? טען מומחה המאשימה, כי האפשרות להודות "בלב נקי" מסורה כביכול, רק למי שהסגיר עצמו ביזמתו למשטרה. צר לי שמומחה המאשימה בחר להתבצר בעמדתו זו חרף הוראתו הברורה של סעיף 96 לקודקס הפרוצדורלי האוקראיני כפי שתורגם בסעיף 5 לחוות דעתו וסעיף 6 לחוות דעת מומחה ההגנה וכפי שתורגם על ידי המתורגמנית מטעם בית המשפט:

"עו"ד י. הלוי : נכון שבחוק כתוב שבן אדם יכול לתת הודאה בלב נקי גם

שנפתח התיק, היו ראיות על העבירה, נפתח תיק יש כבר עצרו אותו אבל לפני שהוא נאשם הוא יכול להודות, לפני שהוגש כתב אישום והוא נאשם הוא יכול להודות וזה יפקא סבינה נכון?

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

התשובה היא לא.

כב' הש' ד. צרפתי :

שיקרא את הסעיף 96 באמצע ויראה שאפשר.

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

יפקא סבינה מה שאמרתי שזה התייצבות ברצון עם הודאה בעבירה והודאה באשמה זה דברים שונים לגמרי. קח את סעיף 96 שיקריא אותו באוקראינית וגברתי תתרגם מילה במילה

כב' הש' א. קולה :

ושיתמקד בזה שיש את האפשרות הזאת גם אחרי שנפתחת החקירה זה הכל, אנחנו רואים.

כב' הש' ד. צרפתי :

יפקא סבינה זה אישי מרצון ללא לחץ וללא כפייה. כן.

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

כב' הש' א. קולה :

הודאה בכתב או בעל פה.

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

אין שם לב נקי?

עו"ד י. הלוי :

לא.

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

לא, או קיי תמשיכי.

עו"ד י. הלוי :

לחוקרים, למי שמתעסק בחקירה, פרקליט, חוקר, בית משפט, על עבירה שכבר בוצעה או שהוא מתכוון לבצע וזה עד לפתיחת תיק.

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

יפה.

כב' הש' א. קולה :

אם תיק פלילי כבר נפתח ויש סימני פשע אז הודאה הזו אמורה להיות עד להחלטה שהוא נאשם. (הדגשה שלי-

מתורגמנית, גב' א. מינדל :

א"ק)

זה מקובל, זה כתוב.

כב' הש' א. קולה :

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עו"ד ש. הר ציון : זה מה שכתוב בתרגום.
 כב' הש' א. קולה : זה כתוב, זאת אומרת שלא צריך להסגיר, אפשר גם אחרי שהוא נעצר ולפני שהוגש כתב אישום" (עמ' 5283 ש' 12 – עמ' 5284 ש' 4).

360. לסיכום עניין זה דומני שההגנה הוכיחה, בוודאי ברמה הדרושה לה, שהודאתו של הנאשם ניתנה משום שרצה לקבל את ההקלה בעונש, כך כנהוג בארץ מוצאו, שניתנת למי המודה בלב נקי, ולאחר שהבין כי זו האופציה היחידה להינצל ממאסר עולם! ההגנה הוכיחה גם כי זהו אכן הדין הנהוג ברוסיה/אוקראינה, גם בנסיבותיו של הנאשם שלפנינו.

כג. חקירת הנאשם מיום 19.12.06

361. חקירה זו התאפיינה בהפעלת לחצים כבדים על הנאשם, תוך הצגת מצג בפניו כי הוא מצוי בדרך ללא מוצא, היינו, בין אם יודה שרצח את המנוחה ובין אם לאו, הוא ייכלא בגין רצח זה. צפייה ארוכת שעות בחקירה זו, מחזקת, כשלעצמה, את הספק אשר לאותנטיות ההודאה של הנאשם בפני החוקרים, הודאה שבאה בשלב מתקדם של החקירה, לאחר שגרסת החפות שהציג נדחתה פעם אחר פעם ובזלזול על ידי החוקרים, תוך שהאחרונים הציגו בפניו מצג לפיו פרושות בפניו למעשה שתי אפשרויות, האחת- הודאה בלב נקי אשר משמעה הקלה בעונש, השנייה - עמידה על חפותו שמשמעה מאסר עולם. סופו של יום, בחר הנאשם באפשרות הראשונה, כאשר מהלך ההודאה, אופן ודרך ניהול החקירה לוו באמירות ושאלות מנחות מצד החוקרים שפגעו באותנטיות ההודאה (ראה שוב חוו"ד דעתו הנ"ל של כב' השופט הנדל בעניין וולקוב וכן עניין אדריס לעיל, תוך הסתמכות על המחקר בעניין תורת המשחקים של פרופ' כהנמן).

362. בתחילת החקירה עמד הנאשם על חפותו באומרו לסשה "לו הייתי יודע, אתה חושב שלא הייתי מודה? אני לא יודע מי רצח אותה. אני לא יודע איך רצחו אותה". סשה הורה לו "להפסיק לשחק" והבהיר לו שהוא עומד להפסיד את ההזדמנות להודות בלב נקי, באומרו "נכון להיום המכסה נסגר... נכון להיום האפשרות שלך זה לדווח לנו מה קרה, על מנת שזה יראה כהודאה בלב נקי, ואת זה, עדיין בשלב הזה, אני יכול לעשות לך, אתה מבין? בשלב הבא זה כבר לא תהיה הודאה בלב נקי... לכן אני אומר לך, אתה יודע איזו... אילו השלכות יש להודאה בלב נקי... הן כאלה ברוסיה, הן כאלה באוקראינה, הן כאלה בישראל". הינה כי כן, לא רק שסשה מתייחס להשלכות כלליות של הודאה בלב נקי בדין הרוסי והאוקראיני, אלא שהוא מוסיף ומטעה את הנאשם בכך שאומר לו שגם בדין בישראל, בעבירת רצח (!) יש

השלכה להודאה בלב נקי. והנאשם בתגובה: "זה מקל את העונש, שמעתי את זה, אבל העניין הוא שלא רצחתי/הרגתי" (מ"ט 172/06 (8) חלק 1 מונה 45: 03) הדגשה בקו שלי-א"ק).

סשה לא הרפה מהנאשם, הטיח בו כי הוא יודע שהוא הרוצח, והפציר בו לספר לו כיצד רצח;
ר: [בכעס] אתה רוצה שאספר לך בלי לדעת מה קרה שם?

ס: אני רוצה שתספר לי מה שעשית...

ר: אז נו טוב, לקחתי סכין ושחטתי את הילדה.

ס: איך אתה עשית את זה?

ר: בגרון... ככה, מכה חזקה כלפי חוץ (נאוטמאש), נתתי בגרון והלכתי [הנאשם מדגים]

ס: באיזה סכין?

ר: עם היפני שלי

ס: תראה, איך זה קרה

ר: אני לא יודע, נו לא עשיתי את זה סשה. אני לא עשיתי... אתה רוצה שאני ארצה תקופה במאסר, תן לי את התקופה (של הכלאה)... נו לא רצחתי/הרגתי את הילדה הזאת... אילו הייתי יודע, הייתה מספר מזמן את הכל [הנאשם בוכה]

ס: (לוחש) איזה מטומטם אתה, רומה

ר: מאיפה אני יודע איך רצחו/הרגו אותה?... אני לא יודע כלום

...

ס: רומה, אני אומר לך עוד פעם... אתה זורק... עכשיו חוט (הצלה) קטן, שאני נותן לך. אני לא אוכל לתת לך אותו כל הזמן. אתה מבין את זה או שלא? [בכעס].

ר: תגייד לי איך רצחו/הרגו את הילדה? אספר לך הכל כאן.

ס: לא, אתה תספר לי את זה

ר: אני לא יודע

ס: אתה תספר לי כי אתה עשית את זה

ר: אני לא רצחתי/הרגתי... נו, אילו הייתי יודע הייתי אומר סשה. אתה מבין, הייתי אומר ס: אתה שומע מה אני אומר לך או אתה סגור בפחדים שלך? תעזוב עכשיו את הפחדים

האלה שלך.

ר: אין לי פחדים

...

ס: יש לך פחדים, הם אצלך בעיניים

ר: יש לי רק פחד אחד, שאתם תכלאו אותי והוא [הרוצח] יהיה חופשי"

סשה ממשיך, ללחוץ על הנאשם ואומר לו: "אני עדיין לא ראיתי בן אדם שמסרב (לוחש) לכרוניקה שנותנים לו. לא ראיתי כאלה

ר: הייתי לוקח בשמחה

ס: אז אני נותן לך

ר: אבל אני לא יכול לקחת אותה...אני לא יודע, איך רצחו/הרגו את הילדה (ההדגשה בקו שלי – א"ק).

...

ס: תקשיב היטב מה שאני אומר לך, אני צריך את הגרסה שלך וגם אתה צריך אותה, של מה שקרה. רק זה יכול לעזור לך, אתה הרי לא טמבל... אז תחשוב על מה אני מדבר איתך עכשיו. בשלב הזה אתה תתגלגל עכשיו לבית המשפט... בתור בן אדם ששיקר לחקירה מההתחלה ועד הסוף... זה לא ישרת אותך לטובה.

ר: להמציא איך רצחתי/הרגתי אותה? אני לא יודע איך רצחו/הרגו אותה. אילו הייתי יודע לפחות בערך... הייתי אומר

ס: לא צריך להמציא... אני צריך שתספר מה שעשית באמת. זה שאתה יושב עכשיו כאן, ותקוע על ידי עצמך.

ר: תקוע על ידי עצמי? אז כשתהיה במקום שלי, כשאתה יודע שלא עשית, ואומרים לך שעשית ואין לך כלום.

ס: אתה יודע במה ההבדל בין מה שתה אומר עכשיו... לאמת?... שאתה יושב במקומך ויודע שאתה עשית את זה... למה אני יורד עליך ככה, כי הזמן מטקטק אתה מבין?

...

ר: אז אתה יכול לרשום שאני רצחתי במצב אפקט, ואני לא זוכר איפה רצחתי, מה בדיוק, אני לא יודע... עד כמה שאני זוכר את עצמי, אני בכלל לא הייתי מגיע לקומה שנייה. ואף פעם לא ראיתי את הילדה הזאת."

ס: תחשוב איך מרכיבים ביולוגיים של גופך הגיעו למקום

ר: אתה מדבר על רוק, דם שיערות, וזה לא יכול להגיע למקומות שלא הייתי בהם, לא רצחתי."

(אעיר כאן במאמר מוסגר, כי שאלה זו בדבר מרכיבים ביולוגיים, יכול שהיא על גבול תחבולה פסולה שכן וכידוע לא נמצאו "מרכיבים ביולוגיים" כלשהם של הנאשם בזירה).

363. סשה ממשיך וחוזר ומטיח בנאשם "רצחת, אתה פוחד לשחרר". הנאשם חוזר ודבק בחפותו "אני לא רצחתי/הרגתי את הילדה" ושולל הימצאותו בקומה השנייה בכלל, ובשירותי הרצח בפרט.

סשה מטיח בו כי הראיות הפורנזיות מצביעות על כך שהוא היה בזירת הרצח, וכי יש בידם גם עדויות הקושרות אותו לרצח, ועל כן אל לו להמשיך בגרסת ההכחשה. הנאשם אומר לסשה בביטחון מוחלט כי "לא יכול להיות" שנמצאו ראיות פורנזיות הקושרות אותו לזירת הרצח. משסשה לא הצליח לחץ הודאה מהנאשם, הצטרף יורם למאמץ, אשר כלל, בין השאר, הצבת "גרסת אפקט" בפי הנאשם ו"פיתוחה" לכדי גרסה מלאה בהדרכת החוקרים;

י: אני מאמין לך, מאמין לך, היה לך בלק אאוט. היה לך בלק אאוט בקטע, כשהרגת את הילדה, היה לך בלק אאוט. אני מאמין לך... הבלק אאוט, שאתה מדבר עליו, זה בלק אאוט שאתה לא יודע מה קרה בזמן הזה. זה יכול לקרות... בעברית 'אי שפיות זמנית'. אתה יכול להגיד מה שאתה רוצה, 'תשמע, לא ראיתי'... 'אני לא זוכר'... זה הבלק אאוט... אבל מה היה לפני אתה זוכר...

ר: בבקשה תביא לי כמה דקות. אני לא יודע אני עושה את זה. יכול להיות זה אני עושה, אבל אני לא יודע מה היה, איך זה. אני זה לא יודע.

י: אני איתך

ר: תעזור לי... אני לא יודע

י: אני עוזר לך... אתה יודע איך אני עוזר לך? אני דיברתי לחבר, חבר טוב טוב שמגיע לפה, חוקר במשטרה בתל אביב, הוא מומחה. מומחה לדברים האלה... הוא גם דיבר איתי, דיברנו על הקטע של... שאלתי אותו הוא אומר לי 'תשמע ברגע עצמו, אתה אומר אתה לא יודע אם הרגת אותה או כן הרגת אותה... זה קטע יכול להיות...' בוא נזכור ביחד.

ר: אצלי סכין כל הזמן [מדגים החזקת סכין על חגורת מכנסיו], יכול להיות אני שים סכין לעשות, אני לא יודע.

י: נכון אבל בוא נזכור ביחד בסדר? ... אתה אחיך אמרת עצבן אותך נכון?

ר: כן אבל ממ, שמה כל הזמן: 'תביא סיגריה, תביא זה, תביא... אני לא נותן לך כלום סיגריה'... כל הזמן מדבר 'בן זונה, אישה זונה'

י: איפה? בבית הספר?

ר: כן... וכל מיני ככאלה 'נבלה'

י: בבית ספר אומרים לך את זה כל הזמן?

ר: כן... נו היה שחור. אני יכול לעשות... אני לא זוכר איך זה קרה בכלל. אני הרי אומר לך אותו דבר. אם אני עשיתי את זה, אני לא זוכר. אתה מבין אני לא זוכר.

ס: לכן אני שואל אותך שאלה, במה הכעיסו אותך?

ר: הם הרי כל הזמן אמרו: 'רוסים לא נותנים, קמצנים' 'אמא זונה', אישה זונה, כולכן זונות'... ומשהו, נעשה קצר אצלי, וזהו. זהו, ואני לא זוכר שום דבר... מה היה ואיך, אני לא יודע כלום

...

י: אתה חייב היום, היום לזכור הכל ולדבר איתנו על כל מה שקרה, ואתה תזכור את כל היום... עכשיו אנחנו נתחיל לזכור ביחד.

...

י: אתה עכשיו נכנס לרגע של הבלק, לפני הבלק. קצת לפני הבלק אתה רואה את הילדה הזאת [תאיר ז"ל]. הילדה הזאת הולכת, מה היה לך בינך לבינה? ... דיבור? תזכור, את זה אתה צריך לזכור. את זה החוקר אומר [החוקר המומחה מימ"ר ת"א], אתה חייב לזכור. מה

היה בינך לבין הילדה בשעה הזאת, באחד וחצי? דיברה איתך? מה היא ביקשה ממך? מה היא רצתה ממך? מה היא קיללה אותך? מה היא אמרה לך? רומן, תזכור את זה, אתה צריך לזכור את זה.

ר: אני לא זוכר מה היא אמרה לי.

...

ס: במה הרגיזה אותך?

ר: לדעתי היא... לא. היא משהו... נראה לי הלכתי לעשות קפה.. היא אמרה משהו.

...

ס: קרה לך בשמות גנאי.

י: תזכור, אני רוצה שתזכור... אתה זוכר את הילדה הזאת עכשיו? אתה זוכר אותה, אתה רק לא זוכר מה היא אמרה, אם קיללה אותך. אתה זוכר שהי ביניכם קטע. את זה אתה זוכר נכון?

ר: אמרה משהו אבל אני לא זוכר כלום.

י: איפה ראית אותה?...

ר: בקומה ראשונה, איפה מדרגות למעלה.

י: היא עלתה על המדרגות כן.

ר: ממ, אני אלך במדרגות... למעלה. אני אלך איפה שירותים. עוד למעלה לך. היא, היא משהו אומר. אני אלך לעשות קפה. היא משהו אומר. אני לא יודע כלום. זהו.

ס: אחרי זה, איך שפגשת אותה... התחיל אצלך החור (בזיכרון)?

...

ר: היא לדעתי אמרה לי משהו לגבי זונות. לגבי זונה... לכיווני... 'אישה שלך זונה... ואני 'מה? אני הלכתי אחריה, היא התחילה לברוח אני אחריה.

...

י: בשלב הזה אתה החזקת משהו ביד? היה לך משהו ביד?...

ר: אצלי היה רק סכין על החגורה.

...

י: זה עוד לא הבלק. הבלק עוד לא מתחיל שם.

ר: היה בלק... למה מתי אני אלך למעלה, לא יודע כלום בכלל.

י: נו כן, אני יודע שאתה לא יודע כלום. זה בלק אתה צודק, זה קטע של בלק זה נכון... אבל לפני הבלק יש קצת לפני הבלק. אנחנו ננסה עוד קצת. עוד טיפה לפני הבלק.

...

י: עכשיו אני מחזיר אותך למה שאמרת לי קודם. היא מגיעה, עולה במדרגות לקומה, לקומה השנייה... היא אומרת לך, מקללת אותך.

ר: אני לך לקומה שנייה ו... כך... ממ... ימינה [מדגים פנייה ימינה].

י: תעמוד רגע רומן. יש מדרגות. עולים מדרגות.
 ר: יש למעלה. אני אלך למדרגות ו... על המדרגות ימינה שמה [מדגים פנייה ימינה].
 י: לאן היא נכנסה?...
 ר: ייתכן וזה היה שירותים. יכול להיות היה שירותים. אני לא יודע...
 י: היא נכנסה לשירותים באיזו קומה?
 ר: שנייה
 ...
 י: אתה לא זוכר מה קרה שם אבל הלכת אחריה ונכנסת? [לשירותים]
 ר: אני לדעתי, נכנסתי לשירותים אחריה. היא צעקה עוד משהו. ממ, כאילו 'תסתלק מפה'. כאילו משהו כזה... אני לדעתי לקחתי סכין בעזרת היד, אני כבר לא זוכר כלום" (מ"ט 172/08 (8) חלק 1 מונה 41: 33: 00 ואילך).

364. בשלב זה של החקירה שב הנאשם ל"דקלם" את הסיבות שפרש בפניו ארתור ככאלה שיכולות היו לגרום לו "לצאת מכליו" ולרצוח את תאיר ז"ל;
 "ר: בבית הספר אני עובד הרבה זמן.. היה בעיות זה, זה, זה. אבל כל הזמן אני השתדלתי להחזיק את עצמי. אף פעם לא להתחרפן ולא להתעצבן. בבית הספר מתי אני עובד הרבה היה... היה הרבה סיפורים. 'תביא סיגריה' 'כל הרוסים זונה' 'כל הזמן זונה'. למה אני עובד בפלייר (נגן)? לא שמעתי. אני לא רוצה שמעתי כלום... כל הזמן ילדים מתי אני עובד, ממ... אני לחתוך קרמיקה בחוץ, הם מדברים 'לא צריך לעשות רעש', 'לך עוד יותר... רחוק'... להוריד שקע של כבל, בכוונה להוריד... ממ, כל הזמן בכוונה לעשות זה. אני שם חזרה... כל הזמן הילדים 'תביא סיגריה', אני לא נותן.
 י: ואז כשאתה לא נותן מה הם אומרים לך?
 ר: כוס אמק, בן זונה. כל הזמן ככה. ממ, העליבו באופן קבוע... ואני כנראה יצאתי מכלי.
 ס: עם הילדה הזאת?
 ר: כן... זה לא בכוונה את הילדה הזאת. במקומה היה יכול להיות גם ילד או עוד מישהו... בתור הטיפה האחרונה" (מ"ט 172/08 (8) חלק 2 מונה 43: 03).

ניתוח הודאה זו שוב מראה בעליל, כי הנאשם "מדקלם" את הדרכתו של ארתור על כך שהרגיזו אותו בבית הספר, שילדה ספציפית קיללה אותו ועוד. על כך אוסיף שכבר כאן בפני יורם אומר הנאשם "אני אלך למדרגות ועל המדרגות ימינה שם..." עניין שמבהיר היטב את הטעות בשחזור, ואת חוסר הידיעה של הנאשם היכן בוצע הרצח.

365. החוקרים ממקמים את הנאשם (כביכול) בתוך תא מס' 2;

י: איפה היא עומדת כשאומרת לך 'לך מפה'?

ר: היא הייתה לא רחוק מתאים... איפה שהראשון והשני, לידם הייתה.

...

ס: באיזה מקום בדיוק היא עמדה בשירותים?

ר: ליד התאים.

ס: זה מובן. ליד איזה?

ר: לדעתי זה היה ליד תא מספר שתיים.

...

ס: לאחר שקרה עם הילדה מה שסיפרת לנו כאן עכשיו, איך את יוצא מכאן?

ר: אני נבהלתי... אני ירדתי מהר איפה ששירותי גברים.

י: אבל לפני כן... לפני שיצאת, אני רוצה שתזכור, עשית כמה פעולות בתוך התא מה

עשית?...

ר: אני רצחתי/הרגתי אותה והלכתי.

י: מה עשית בתוך ה...?

ס: במספר שתיים, בזה, בתא, מה שאתה מספר, לאחר שאתה... קרה משהו עם הילדה.

י: אתה היית איתה בתוך התא.

ס: אתה נבהלת?

ר: כן, והלכתי.

ס: לפני שהלכת ממספר שתיים, משירותי נשים מה קרה?

ר: לא קרה שום דבר נוסף" (מ"ט 172/08 (8) חלק 2 מונה 34: 19, מונה 10: 30 ואילך).

ההדגשות בקו שלי, ונועדו להראות בעליל שהחוקרים כיוונו אותו לכך שהרצח היה בתוך התא! ושהוא, הנאשם, עושה פעולות בתוך התא. יושם אל לב, הנאשם לא אמר מיוזמתו, או מסר פרט כלשהו לגבי הימצאותו בתוך תא מספר 2, כל שאמר הנאשם במענה לשאלה הפתוחה היכן היא עמדה בשירותים? השיב "ליד התאים" ושאלו אותו איזה תאים השיב "לדעתי זה היה ליד תא מספר שתיים". לאחר מכן ומבלי שהנאשם אמר שביצע משהו בתוך התא, או שכלל נכנס לתא מטיח בו יורם "עשית כמה פעולות בתוך התא..." וסשה מגדיל לעשות ומוסיף "במספר שתיים"! והרי באותה מידה אם הנאשם עמד בין תא 1 לתא 2, יכול היה הדבר להתרחש בתא 1? ומדוע מוסר סשה פרט מוכמן של תא 2? ולא זו אף זאת, הנאשם לא עונה ויורם ממשיך וקובע כעובדה, "אתה היית איתה בתוך התא" והנאשם כלל לא עונה גם על זה.

366. החוקרים מבקשים מהנאשם להדגים את המנח שבו עמדו המנוחה והוא ברגעי שיסוף גרונה. הנאשם הדגים, לבקשת החוקרים, פעמים רבות לאורך החקירה, היכן עמד ביחס למנוחה עת שיסוף את גרונה, ורק כאשר הוא הדגים את המנחים באופן שהפיס את דעתם של החוקרים, לא נתבקש הוא לחזור ולהדגים שוב;

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

"ס: אני... אני זה כאילו היא... היא עמדה עם הגב כלפיך או איך?

ר: עם הצד

ס: איך? נו, תעמיד, תעמיד אותי

ר: איכשהו ככה [הנאשם ממקם את סשה כשצד ימין של האחרון פונה אל הנאשם]

ר: לא, חכה, היא עם הצד האחר

ס: נו, תזכור

ר: לא, היא עם הצד האחר הייתה

ס: אז תעמיד אותי איך שזה היה

ר: לדעתי, עם אחר" (הנאשם אוחז בזרועו של סשה וממקם אותו כשצד שמאל של סשה פונה אליו) (מ"ט 172/06(1) חלק 2 עמ' 35/93).

367. מיקום הנאשם את סשה כשצד שמאל של סשה פונה אליו, איננו תואם את ממצאי הזירה, ועתה מבקש יורם מהנאשם לעמוד לצורך הדגמה נוספת, והנאשם קם ואומר "אני לא יודע. אני היה ככה. או ככה, או ככה... [הנאשם מפנה את צד ימין וצד שמאל שלו] ... או בצד אחר, אבל... יותר... ככה היא עמדה, ככל הנראה [הנאשם ממקם את יורם כשצדו השמאלי של האחרון מופנה אליו] (מ"ט 172/06(1) חלק 2 עמ' 36/93 - 37/93).

החוקרים לא מרפים ופועלים כדי לחלץ מהנאשם מנח התואם את הממצאים כאמור ;
" : בוא, תעמוד עוד פעם, תעמוד רגע (שניהם קמים) תעמוד. זה הדלת של השירותים. זה הדלת. בסדר? [מצביע על דלת חדר החקירות]
ר: כן.

...

י: אני עומד פה. אני רוצה שתעמוד פה... תעמוד. אני עכשיו. אני הילדה בסדר? כן. איפה היא עומדת? זו הדלת של השירותים. צא רגע עוד טיפה. עוד טיפה. איפה? הילדה פה? איפה הילדה? [יורם נעמד כשצדו הימני מופנה אל הנאשם].
הנאשם מאשר את עמידת יורם וסשה
ר: כן. איפה ככה.

...

ס: תעמיד אותי איך שהיא, ותעמוד בעצמך. איך זה היה?

ר: אפשר אותך? [הנאשם מעמיד את סשה כשצדו הימני של האחרון מופנה אליו] (מ"ט 172/06(1) חלק 2 עמ' 86/93).

368. ניסיון המאשימה להתבסס בסיכומיה על הדגמות הנאשם, אשר תאמו את ממצאי הזירה (היינו, העמדת החוקרים כשצדו הימני מופנה אל הנאשם), תוך התעלמות מההדגמות

הסותרות לעיל (העמדת החוקרים כשצדם השמאלי מופנה אל הנאשם), הוא בבחינת עצימת עיניים. (ודוק, לטעמי האפשרות המסתברת יותר היא שהמנוחה עמדה בגבה אל הרוצח ולא בפרופיל, בין ימין ובין שמאל).

369. לאחר מיקום הרצח בתוך תא מס' 2 (כאמור באופן וירטואלי שכן ההדגמה היא במשרד החקירות) וביצוע הדגמות חוזרות ונשנות של מנח הנאשם והמנוחה בשלב שיסוף הגרון, מבקשים החוקרים לחלץ מהנאשם פרטים על אודות מנח גופת המנוחה ואופן הגעתה למנח שבו נמצאה;

ס: לאחר שעשית את זה עם הסכין, מה שתיארת עכשיו... מה קרה עם הילדה? לאן היא? איפה היא? איך היא? לאן היא נקלעה/הגיעה? נפלה? מה קרה איתה?
ר: היא לדעתי נפלה לתא מספר שתיים, איפה שהאסלה.

ס: נפלה איך?

ר: ככה, על הצד

ס: נפלה על הרצפה, על אסלה, נפלה על ה... התמוטטה על הקיר? איך זה קרה?

ר: נקלעה/הגיעה מאחורי/מעבר האסלה

ס: היא נפלה בעצמה או שאתה אותה איכשהו כיוונת?

ר: אני לא דחפתי אותה. בכלל לא דחפתי אותה. אני רק ממ, עם הסכין חתכתי בגרון וזהו. היא ממ, היא משהו... או שהניפה ידיים. אני התרחקתי ככה והיא נפלה [יוער שוב, כי לאחר השחזור עם אנטולי הסביר הנאשם לאנטולי ואף הדגים עליו, כי הוא זה שדחף את המנוחה].

ס: תאר איך היא נפלה.

ר: היא נפלה.

ס: איך? לאיזה צד? איך היא נפלה?

ר: נפלה... היא ככל הנראה נפלה הנה אסלה, כאילו לצד ימין כאילו עם הצד, נפלה עם

הגב לשם מאחורי/מעבר השירותים.

ס: לצד ימין... במובן? אם אתה עומד ככה, אתה עומד עם הפנים כלפי השירותים,

ר: לימין

ס: זה צד ימין, זה צד שמאל...

ר: לימין כן, זה לימין.

ס: אז היא נפלה לשם? [מצביע על כיוון ימין] או שנפלה לכאן? [מצביע על כיוון שמאל].

ר: לא, לימין". (מ"ט 172/08 (8) חלק 2 מונה 34: 19, מונה 50: 31 ואילך).

מכל מקום עד כה הנאשם דווקא מראה נפילה לצד הפוך מזה שבו נמצאה המנוחה. להלן אראה כמובן גם את החלק שבו הנאשם מאשר סוף כל סוף, את כיוון הנפילה "הנכון" של

המנוחה, דבר שבא אחרי זמן רב שבו הנאשם מבין, כך לעניות דעתי, שתשובותיו אינן נכונות, ורק כשעונה תשובה נכונה, סשה מתרצה ומניח לו.

370. כלום, היה צורך באמת שסשה יסביר לנאשם את כיווני ימין ושמאל?! התשובה לכך ברורה! גרסת הנאשם בנקודה זו קריטית, שהרי ברור לכל כי הרוצח יודע היכן נפלה המנוחה בתא ותשובה שגויה של הנאשם בעניין, איננה משרתת את סברת החוקרים כי הנאשם ולא אחר, הוא הרוצח.

371. הנאשם נשאל למספרם ומיקומם של הפצעים בגופה של המנוחה, זאת למרות שכבר אמר לחוקרים עוד קודם כי שיסף את גרונה, ונמלט מהמקום; זאת ותו לא.

”ס: תגייד לי רומן, כמה פצעי סכין גרמת לה? [האם אין בכך משום רמז לכך שנגרם למנוחה יותר מפצע סכין אחד?!]

ר: (חושב)

ס: נו, תנסה לזכור

ר: אחד או שניים... יכול להיות פעמיים.

ס: שניהם באותו מ... שניהם איפה?

ר: בגרון [מצביע על חלקו העליון/הגבוה של הצוואר] וכאן למטה יותר [מצביע על

חלקו התחתון/הנמוך של הצוואר]

ס: אבל שניהם חתכים או שניהם דקירות.

ר: חתכים... אחת מהן... לא, לא. זה חתך [מצביע על חלקו הגבוה של הצוואר] והוא

[מצביע על חלקו הנמוך של הצוואר] כאילו רציתי לדקור, אבל אי אפשר לדקור

ס: לאן? לאן לדקור?

ר: לכאן [מצביע על עצם הבריח מתחת לצוואר] אבל אי אפשר איתו [עם הסכין יפני]

ס: בחזה איפשהו?

ר: לא, לא לחזה. הנה לכאן [מצביע שוב על עצם הבריח מתחת לצוואר]

ש: ולמה דווקא לכאן?

ר: (בכעס) מאיפה אני יודע סשה... אני לא יודע

ס: איזשהם מקומות אחרים?

י: [יורם שואל את סשה] איפה הוא מצביע, פה? [יורם מצביע על אזור החזה]

ס: לא, לא

...

ר: אולי רציתי לכאן, באזור לב, אבל אני לא יודע, איפה שים [מדגים דקירת סכין],

לא יודע איפה.

...

- ס: אבל באזור הגרון, אתה אומר, יש שניים, כן?
- ר: כן (ושוב יוער, רומן לא אמר שדקר פעמיים בגרון, הוא אמר שדקר/חתך פעם אחת ואחד נוסף שלא הצליח בגרון אלא באזור החזה/עצם הבריח)
- ס: תגיד, איזשהם מקומות אחרים בגוף שלה, אתה...
- ר: [מניד ראשו לשלילה] יותר לא הכיתי לשום מקום עם הסכין
- ס: תזכור, תזכור רומה. אתה מבין שראינו את הגופה? ... אנחנו יודעים מה יש עליה [כלום, אין בכך משום רמז עבה או יותר מכך, אמירה ברורה לנאשם, כי ישנם פצעי דקירה נוספים על גופתה של תאיר ז"ל:!] .
- ס: תזכור
- ר: אני לא זוכר... כמה פעמים, מה, אני לא יודע. כמה פעמים אני לא יודע בדיוק" (מ"ט 172/08 (8) חלק 2 מונה 19: 34, מונה 36: 47 ואילך).
372. סשה לא מצליח, בשלב זה, לחלץ מהנאשם נתונים התואמים את הממצאים על גופת המנוחה, והוא עובר לחקור את הנאשם בנושא אחר-מצב דלת התא לאחר הרצח;
- ס: כשכבר ביצעת את כל זה והילדה כבר נפלה, כשהלכת (משם) משירותי נשים לשל גברים, מה עשית עם הדלת?
- ר: שום דבר. אני לא יודע, לא עשיתי שום דבר עם הדלת. יכולתי סתם לסגור אותה קצת.
- ס: תזכור, תזכור.
- ...
- ר: ממ, איזו דלת? הכניסה לשירותים [דלת הכניסה למתחם השירותים] או לתא?
- ס: בתוך התא
- ר: נדמה לי שסגרתי אותה
- ס: איך?
- ר: בעזרת סכין
- ס: איך זה עם סכין?
- י: מאיפה סגרת אותה?
- ...
- ר: יש שם מנעול ובתוכו יש חריץ [בחלק החיצוני של הדלת] ואצלי על הסכין היה זה המתכתי ולכן היה לי [מראה סיבוב של סגירת מנעול] מ"ט 172/06 (1) חלק 2 עמ' 72/93-69/93. כזכור, בשחזור טען הנאשם שנעל מבפנים! הסברו לשינוי גרסתו בנדון (הבחין בשחזור כי החריץ של המנעול שחוק ולא ניתן לנעול מבחוץ), הוא הסבר הגיוני, סביר ואף מתחייב לאור דבריו של סשה לנאשם במהלך החקירה הנ"ל;

"ס: תראה, גם אתה צריך לדעת, איך מצאנו אותה. שראינו, באיזה מצב היא הייתה. כן, מצאנו אותה כשהדלת הייתה סגורה/נעולה... אתה מבין, על מה אני מדבר?" (מ"ט 172/06) חלק 3 ש' 964-967 למסמכי התרגום ושוב, ההדגשה בקו שלי ונועדה להראות שהחוקרים הם אלו שמסרו לנאשם את הפרט שהדלת הייתה סגורה/ נעולה – א"ק).

373. סשה ויורם חוזרים לסוגיית כמות ומיקומי פצעי המנוחה במטרה לחלץ מהנאשם גרסה שתתאים לממצאים על גופת המנוחה;

"ס: איך אתה ביצעת את זה?

ר: ככה [מדגים שיסוף גרון]

...

ס: כלומר, תבצע את כל התנועות שהיית, ביצעת עליה...

ר: ככה [מדגים שוב תנועת שיסוף גרון]... קפצתי פנימה ואיכשהו ככה דקרתי, אני לא זוכר. איכשהו עוד פעם אני כאילו פגעתי לה בגרון (מראה שיסוף). ואחר כך כאילו רציתי לתקוע, אבל הלהב זה לא הלהב" (המתאים) (מ"ט 172/06) חלק 2 עמ' 88/93-89/93).

ובהמשך;

"י: רומן אני שואל שאלה עכשיו. אני רוצה שתזכור, אני רוצה שממש תזכור, שאלה מאוד חשובה, איפה יכול להיות בגוף... האם יכול להיות שפצעת אותה במקום נוסף בגוף? ואם כן, תזכור איפה

...

ר: איפשהו כאן [מצביע על אזור התוספתן]. אני לא מדויק, אני לא זוכר מדויק... פגעתי בה במקרה גם כן (כזכור, אין בתוספתן חתך!)

ס: נו, איפה עוד? תזכור תנסה לזכור.

ר: לדעתי, לא פגעתי עוד במקרה בשום מקום.

ס: תנסה לזכור רומה נו, אתה הרי מבין שראינו את הגופה...

י: תיזכר.. אתה צריך לזכור... גם יכול להיות אחרי שהיא נפלה, לפני שהיא נפלה, במקום נוסף בגוף שלה. תזכור. תגיד לי אתה איפה?

ר: נראה לי כאן איפה שהתוספתן הזה ו... מממ... מתחת לגב התחתון, לדעתי הבאתי לה מכה גם כן... יכול להיות אני לא יודע... איפשהו כאן [מראה על צד ימין על הבטן של יורם]... אני לא זוכר יותר.

י: אני רוצה שתזכור משהו, איפה עוד פצעת אותה בגוף?...

ס: ראש, כתפיים, ידיים, רגליים

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

י: זה הגוף שלי, איפה עוד פצעת אותה?
 ר: כנראה חתכתי לה במקרה יד, היא... כשהרימה את היד יכול להיות וחתכתי אותה ביד" [מצביע על זרוע יד ימין].

הנאשם הוסיף כי הפגיעה בידה של המנוחה ארעה כאשר היא הרימה את ידיה על מנת להתגונן מפניו, אז הוא כנראה גם פגע בחזה (מ"ט 172/06(1) חלק 3 עמ' 2/65 - 10/65).

374. הנאשם נחקר גם בנוגע לתמונת המנוחה בתום האירוע:
 "ס: תגיד לי והעיניים היו אצלה סגורות או פתוחות, כשיצאת מהשירותים?
 ר: אני לא הסתכלתי על העיניים.
 ס: אז?
 ר: נראה לי היו פקוחות לרווחה אצלה... היו פקוחות לרווחה... כאילו איכשהו ככה, כאילו מופתעות או משהו.
 ....
 ס: עכשיו תנסה להיזכר בקשר לאסלה בשירותים האלה, מתי שכל זה קורה. למה אני שואל אותך כי אני יודע איפה מצאנו כתמי דם.
 ר: האם היה פתוח או סגור?... אני אמרתי, ככל הנראה היה פתוח, אבל לא לגמרי, אלא רק המכסה בדיוק. כלומר המכסה זה איפה שיושבים היה פתוח.
 ס: אתה בטוח? תנסה לשחזר את זה.
 ר: אני לא יודע, רק המכסה" (מ"ט 172/06(1) חלק 3 עמ' 24/65, עמ' 31/65 - 32/65).

375. למרות שתשובותיו של הנאשם עומדות בסתירה לתמונת הזירה (ראשה של המנוחה היה שמוט כלפי הרצפה ולא ניתן היה לראות את עיניה; מכסה האסלה היה סגור), ממשיך סשה לחקור אותו על מצב הזירה לאחר הרצח וטרם עזיבתו את המקום, והנאשם ממשיך לענות בתשובות שנותן ושאינן תואמות למציאות.

"ס: תאר פשוט את כל הפעולות שלך בתוך התא לפני שאתה הולך משם
 ר: אני דוחף את עצמי... דוחף את הדלת, סוגר /נועל אותה...
 ס: נו כן, אתה סוגר/נועל כשהלכת. לא מבפנים?
 ר: לא מבחוץ.
 ס: מבחוץ?
 ר: מבחוץ.
 ס: לפני שעשית את זה, את כל הפעולות שלך בפנים התא? משהו שם... אתה מבצע איזשהן מניפולציות עם עצמך, איתה?
 ר: לא

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

ס: עם האסלה?

ר: לא

ס: תזכור, תזכור

ר: לא, לא עשיתי איתה שום דבר" (מ"ט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 33/65).

ובהמשך ;

ס: עמדת על משהו? עברת לאנשהו? עלית לאנשהו? ירדת?

ר: לא

ס: טיפסת על משהו?

ר: לא, לא, לא. אני עזבתי וסגרת/נעלתי. אני נבהלתי נורא שפתאום מישהו יכול

להיכנס. אני סגרת/נעלתי מהר את הדלת והלכתי."

ברור, כי השאלות הנ"ל הופנו לנאשם בעקבות העקבות הזרות שנמצאו בתא, כאשר נכון לאותו מועד, לא הייתה בנמצא חוות דעת, ששללה התאמה בין אותן עקבות לנעליו של הנאשם (מ"ט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 34/65), וברור שסשה רומז במפורש לפעולות שנעשו בתוך התא! וכן רומז במפורש לכך שנעשתה מניפולציה עם הגופה!

376. סשה, שאיננו מרוצה מתשובותיו של הנאשם בחקירה, (שאינן תומכות בממצאי הזיירה, ואף סותרות את הממצאים), נותן לו הזדמנות לתקן ;

ס: עכשיו תגיד לי דבר כזה, כדי שאנחנו נשחזר את כל זה בבירור, שלא יהיו טענות אליך ששיקרת שם או שיקרת שם, הבנת אותי, כן? הנה אתה (מצביע על רומן) והילדה מולך כן? לאיזה צד היא נפלה? הנה השירותים עם שני קירות (מסמן קירות דמיוניים עם כפות ידיו). באיזה צד היא נפלה?... אתה הבנת את השאלה, כן?

ר: כן, כן, כן... היא התחילה להתגונן עם היד.

ס: תחשוב, רומן.

ר: היא לצד שמאל... היא לא נפלה (לצד) ימין" [רומן מסתכל על סשה כמי שמבקש לקבל אישור כי תשובה זו נכונה, במובחן מתשובתו הקודמת והברורה בסוגיה (ראה לעיל). (מ"ט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 34/65 - 36/65).

377. סשה עושה ניסיון נוסף לחלץ מהנאשם את מנח גופת המנוחה ;

ס: לאן היא נפלה?

ר: לא, אני מבין. אני נזכר איפה היא עמדה... היא נפלה לצד הזה

- ס: נפלה לאן? על הרצפה? על האסלה?"
הנאשם בניסיון "לקלוע לסל" עונה: "היא פגעה במקרה גם באסלה וגם ברצפה"
סשה ממשיך: "איפה היא נעצרה?"
ר: היא נפלה על הרצפה... כאילו בין האסלה לקיר, והראש לדעתי לא הגיע קצת עד הקיר.
ס: זה אומר, שהיא לא נפלה על הרצפה לגמרי?"
ר: לא היא לא נפלה על הגב... היא נפלה על הצד" (מ"ט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 37/65-38/65).

הנה, עיינינו הרואות, כי כל ניסיונותיו החוזרים ונשנים של סשה לחלץ מהנאשם את מנח המנוחה, לא צלחו. הנאשם לא אמר ולו פעם אחת שגופתה של המנוחה הונחה על גבי מושב האסלה.

378. נושא נוסף עליו נחקר הנאשם בחקירה זו נוגע למלבושה של תאיר ז"ל בשעת הרצח;
- ס: תשמע, איך... איך הילדה הזאת הייתה לבושה? ...
ר: בג'ינס, לדעתי...
ס: איזה צבע?
ר: כחול כהה
ס: ומה כאן? [מצביע על חלק עליון]
ר: איזשהו קרדיגן ("קופתא")
י: מה?
ס: איזשהו...
ר: ממ חולצה, אבל אני לא יודע איזה
י: איזה צבע?
ר: לא יודע
י: תזכור נו.
...
ר: היא אמרה לי משהו, אני כבר לא הסתכלתי לא הייתי שם לב... לדעתי היו לה נעלי ריצה...
ס: איזה צבע?
ר: ממ... לבן עם... אה, לא. לבן עם אפור. לבן אם אפור היו. אפור עם לבן...
ס: באיזה צבע החלק העליון של הבגדים שלה?
ר: אני לא זוכר. היה שם משהו תואם לג'ינס. אולי קצת יותר בהיר. אולי יותר כהה.
ס: זה היה באותו גיוון של הג'ינס...

ר: ירוק יותר, בהיר, אני לא יודע בדיוק". (מ"ט 172/06 (1) חלק 225/93 - 28/93).

379. ברור, כי הנאשם טעה לחלוטין בכל הקשור לפריט החלק העליון בלבושה של המנוחה שהיה שחור ובמפורש לא בהיר. המאשימה בסיכומיה מבקשת להסביר מדוע הנאשם לא זכר את החלק העליון של לבוש המנוחה "השלב שבו הוא קלט את בגדיה היה השלב בו הוא עלה אחריה במדרגות, ולפיכך הוא קלט חלק תחתון אחורי... כמו כן, לא היה בטוח אם החלק העליון כהה או בהיר יותר מהג'ינס שהיא לבשה, וגם הבלבול הנ"ל מוסבר בכך שהיא לבשה גם כהה וגם בהיר: המעיל היה כהה- שחור, אך החולצה מתחתיו הייתה בהירה- לבנה".

הסברים אלה של המאשימה אינם אלא השערות בלתי מבוססות, הרי הייתה לנאשם אינטראקציה מלאה איתה, היא עמדה מולו ממש, והוא לשיטת המאשימה, הרים את הגופה והניח אותה על האסלה, כך שאין התכנות שהוא לא הבחין במעיל השחור ובחולצה הבהירה.

380. זאת ועוד, גם לגבי נעלי המנוחה ובניגוד לטענת המאשימה, לא מסר הנאשם תיאור נכון. עיון בתמונות נעלי המנוחה (ת/458 ו-ת/459) מעלה, כי אלה כוללים ארבעה צבעים – אפור, שחור, אדום ולבן (השרוכים בלבד בלבן). המאשימה מנסה לעשות שימוש בגרסתו של הנאשם בחקירתו שם אמר, כי ראה רק את החלק האחורי התחתון, בזמן שעלה אחרי המנוחה במדרגות, ולחלף ממנה הסבר לכך שהנאשם לא תיאר את כל צבעי הנעל וזאת משום שלא יכול היה לראות את כל צבעיה (הסימן האדום בצדי הנעל לטענתה היה מכוסה ע"י שרוול המכנסיים, ומקדימה). אם נלך לפי גישת המאשימה, הרי הנאשם אשר ראה "רק את החלק האחורי התחתון" לא היה יכול לראות גם את השרוכים שצבעם לבן. מה גם ששרוולי מכנסי הג'ינס שכיסו לשיטת המאשימה את הסימן האדום בצדי הג'ינס ומקדימה, כיסו בהכרח גם את השרוכים.

מהאמור עולה, אם כן, כי מתוך ארבעה צבעים של הנעל "קלע" הנאשם לשניים בלבד. ברור כי אין בתיאור זה משום פרט מוכמן. בסיכומיה (עמ' 324), טוענת המאשימה, כי הנאשם תיאר שלושה צבעים בנעליים: אפור לבן ושחור. ברם, בשום שלב הנאשם לא אמר שחור לבן ואפור! הנאשם אמר, או אפור-לבן, או אפור-שחור או לבן-שחור. אין את שילוב שלושת הצבעים. הנאשם נתן 3 אפשרויות והחסיר את הצבע האדום שהוא הבולט ביותר! ולכן אין המדובר בפרט מוכמן, ועל כך להלן.

נכונים הדברים גם באשר לשיער המנוחה, הנאשם אמר פעם אחת אסוף בצמה, פעם אחת מגולגל בצמה, פעם "קוקו" לא קלוע. יתרה מכך, הנאשם לא ידע את צבע השיער. גם שנשאל על ידי סשה "בהירות? כהות?" השיב: "אני לא יודע" (חקירה מיום 19.12 מ"ט 172/1 (3)) אז איפה הפרט המוכמן? ויוער כי בעת מציאת הגופה שיערה היה פזור ללא גומייה, שכן זו הייתה מונחת על שורש כף ידה.

381. לאחר שעות ארוכות של חקירה, ו"בניית" גרסה כמפורט, מבקש ששה מהנאשם לחזור ולספר את כל מה שגולל בפניהם, על מנת שהוא יוכל לערוך תיעוד בכתב של הדברים. ששה מסביר לנאשם כי **"את ההודאה בגילוי לב (בלב נקי/בכנות) שלך ואת שיתוף הפעולה שלך עם צוות החקירה"**, יביא בית המשפט בחשבון (מ"ט 172/06(1) חלק 3 עמ' 43/65, ושוב לא אמנע מלהעיר, כי ששה משתמש במונח הודאה בגילוי לב אשר בית המשפט ייקח בחשבון. (ההדגשה בקו שלי – א"ק).

בהתאם לבקשת ששה, החל הנאשם מפרט את השתלשלות אירועי יום הרצח, המניע לרצח, אופן ביצוע הרצח ומעשיו לאחריו, על פי עיקרי הדברים ש"שחזר" יחד עם החוקרים, לאחר שאלה אמרו לו כאמור **"בוא נזכור ביחד"**, וכך, הלכה למעשה, באה לעולם הודאה שאיננה תואמת את ממצאי הזירה וממצאי דו"ח הנתיחה.

כד. פרטים מוכמנים או שמא פרטים סותרים

382. המאשימה בסיכומיה מונה חמישה עשר פרטים מוכמנים, אשר ידיעתם לטענתה, על ידי הנאשם מהווה משום סיוע להודאתו והם אף תומכים בכך, שהודאתו הודאת אמת הייתה. המשיבה מצטטת מושכלות יסוד, כהגדרתה היא בהקדמה לפרק י"ב לסיכומיה ולפיהם **"כמובן פרט מעין זה צריך להיות נכון ותואם לממצאים חיצוניים כמו הזירה, נתיחה, עדויות עדים וכיוצא באלה"** לפיכך, ככל שאקבע שפרטים, מוכמנים כביכול, אינם תואמים למציאות הרי שממילא אין כל חשיבות לאותם פרטים והם אף הופכים לפרטים סותרים. זאת ועוד, ככל שמדובר בפרטים שאינם תואמים לזירה ולשאר הראיות האובייקטיביות הרי, שממילא אין כל חשיבות לשאלות נוספות אותן הציבה המאשימה, לאמור מהיכן נלמדו אותם פרטים? מה האותנטיות של הפרט המוכמן וכיוצא באלה.

383. לטעמי וכמפורט באריכות בפרק העוסק באי התאמת ההודאות לממצאי הזירה ולדו"ח הנתיחה הרי שלא מדובר בפרטים מוכמנים אלא דווקא בפרטים סותרים כך ביחס למרבית הפרטים המוכמנים אליהם התייחסה המאשימה. עוד אעיר בהערה כללית שהמאשימה מתייחסת למכלול הפרטים המוכמנים לשיטתה, הנלמדים ממכלול חקירותיו של הנאשם לרבות "התוודותו" בפני ארתור אלא שלארתור לא נמסר ולדידי אפילו לשיטת המאשימה ולו פרט מוכמן אחד (אכן לשיטת המאשימה, הנאשם הדגים על ארתור שני חיתוכים בצוואר, אולם ראה סעיפים 170-173 לעיל, שם דחיתי קביעה זו) כזכור, טענה מרכזית של המאשימה הייתה כי ההתוודות לארתור היא אותנטית ובהתוודות זו אין וכאמור, כך לשיטתי, פרט מוכמן ולו אחד.

384. הפרט המוכמן הראשון אליו התייחסה המאשימה עניינו בכך, שהנאשם ידע את מיקום מתחם השירותים בו נרצחה המנוחה. בכל הכבוד הראוי דומני, כי אין לדברים אלה כל שחר. ההפך הגמור הוא הנכון. הנאשם לא ידע את מקומה של זירת הרצח. עובדה היא, כי בשחזור ביקש הנאשם לעלות לגרם מדרגות הנוסף המוביל לקומה מעל. עיון בדיסק השחזור מוכיח זאת בצורה ברורה. די אם נפנה ל"פריימים" אליהם הפנתה המאשימה כדי להראות, שהנאשם מסתכל ימינה והוא מתכוון לעלות ימינה. מבחינתו הרצח בוצע בקומת השירותים שמעל השירותים בהם בוצע הרצח בפועל. המאשימה מנסה להסביר, כי הנאשם התבלבל, לטענות אלה כבר נדרשתי לעיל, אולם בעיקר גם אם יש הסבר כזה או אחר להתנהלותו של הנאשם הרי שקשה לקבוע ולמעשה כמעט בלתי אפשרי, שמדובר בנאשם שידע את מיקומה של הזירה - את הקומה של שירותי הרצח. זאת ועוד, כבר בחקירה הראשונה דובר על הקומה השנייה, כאשר כפי שכבר כתבתי לעיל עובדה זו הייתה ידועה למרבית תושביה של קצרין [נראה לעניין זה גם עדותה של אולגה מילמן בפנינו שאישרה, כי אכן עובדת הירצחה של תאיר ז"ל במתחם השירותים בקומה השנייה הייתה ידועה לכל (ראה מ/140ד'- פרוטוקול עדותה במשפט הראשון עמ' 788 שורה 11)].

385. המאשימה כך בסיכומיה, טוענת כי הסבריו של הנאשם מדוע סופו של דבר פנה למתחם השירותים הנכון, אינם נכונים ועומדים בסתירה למה שהסביר בהליך הקודם. לאמור, בהליך זה טען ב"כ בשמו וכך גם טען הנאשם, שראה, וכאמור לעיל בפרק השחזור, פתק גדול על הדלת בדבר האיסור להשתמש או לנקות את השירותים (ברוסית ובעברית) ובכך ניתן לו סימן מובהק שאלו אכן שירותי הרצח. לעומת זאת, בהליך הראשון טען הנאשם, שעל הדלת הופיע סימן שחור. איני סבור, כי מדובר בסתירה של ממש וכי יש הבדל של ממש בין שתי הטענות. ברור, כי השחזור לקה בחסר, וכמפורט לעיל, בזה שעורכי השחזור לא הקפידו על כך, שלא יהיה כל סימן מזהה על דלת מתחם השירותים.

386. גם טענת המאשימה כאילו, כביכול, אין הבדל בין דלת מתחם השירותים של שירותי הרצח לבין דלת מתחם השירותים של הבנים אין בה ממש, שכן איננו יודעים האם, מתי ובאיזה שלב עבר הנאשם על פני שירותי הבנים. מה גם, שהנאשם סבר שמדובר בקומה השלישית שלה הוא קרא קומה שנייה. כאמור, בשלב זה איני עוסק בשאלה אם מדובר בפרט סותר ויתכן שיש למאשימה ההסברים לכך ואולם, עניינינו כאמור בפרט מוכמן, שכביכול היה בידעתו של הנאשם, דומני, כי לא הוכח כלל ועיקר, כי הנאשם ידע את מיקומם של שירותי הרצח ובוודאי שלא ברמה הנדרשת להליך הפלילי.

387. פרטים מוכמנים שתיים ושלוש עניינם בכך, שהרצח בוצע בתוך התא ושהנאשם ידע עובדה זו וכן בכך שהרצח בוצע בתוך תא מספר 2. לעניין העובדה שהנאשם כביכול ידע, שאכן

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מדובר ברצח בתוך התא הרי שבכל הכבוד הראוי, הנאשם מעולם לא הדגים רצח בתוך תא. כך הוא בוודאי בשחזור שביצע על ארתור, שם נראה מפורשות, שארתור נמצא (מטאפורית כמובן) מחוץ לתא וכך גם כאשר הנאשם מדגים בשחזור את ביצוע הרצח על השוטרת, שגם אז במרבית ההדגמות, שכאמור חזרו על עצמן, הנאשם כמו גם השוטרת, עומדים מחוץ לתא ורק בהדגמה האחרונה מדגים הנאשם שהוא דחף את המנוחה לתוך התא. לפיכך, הפרט המוכמן כביכול של ביצוע רצח בתוך התא לא נאמר על ידי הנאשם. זאת ועוד, דווקא סשה (כמפורט לעיל) הוא זה שמנסה לשכנע את הנאשם שהמנוחה נרצחה בתוך התא ושואל אותו, פעם אחר פעם, מה היה בתוך התא: (ראה והשווה: מ"ט 172/08 (8) חלק 2 מונה 34: 19, מונה 10: 30 ואילך; מ"ט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 33/65 למסמכי התרגום; מ"ט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 34/65 למסמכי התרגום; מ"ט 172/06 (2) חלק 1 עמ' 2/41 ש' 31 ואילך).

אשר לעובדה, כי הנאשם כביכול ידע שמדובר בתא מספר שתיים הרי, שכאמור לעיל, את העובדה שמדובר בתא 2 למד הנאשם מסשה וכפי שהראיתי לעיל בסעיף 365, סשה הוא זה שפעם אחר פעם שואל, מה עשית בתא מספר 2? וזאת כאשר כל שאישר הנאשם היה שהמנוחה הייתה ליד תא 1 ו-2. ער אני לכך, שבין השאר הסביר הנאשם, שבטלוויזיה ראו את תא מספר 2, תוך הפנייתו לנ/16 ואולם גם ענין זה איני תולה לחובתו, שכן יכול שגם הסבר זה נכון וכאמור, פרט זה היה ידוע לכל תושבי קצרין ואיני רואה בכך משום פרט מוכמן שרק הרוצח יכול היה לדעת. במאמר מוסגר אעיר, כי לו רצה הנאשם לתעתע בחוקריו הרי, שצריך היה להגיד דווקא, שהרצח בוצע בתא אחר וזאת על מנת לבלבל אותם. לא כך פעל הנאשם ומשכך לומד אני דווקא, שאמירתו, כי הרצח בוצע בתא מספר 2 הייתה לא יותר מאשר ניחוש מושכל, הסתמכות על מה שראה בטלוויזיה, על מה ששמע בקצרין ועל מה ששמע מסשה.

משכך לא מדובר בפרט מוכמן ברמה גבוהה, שלבד מהרוצח אף אחד לא ידע אותו, שכן וכאמור מדובר בפרט שמרבית תושבי קצרין היו מודעים לו ודרך ידיעתו של הנאשם לא רלוונטית לעניין זה. כללו של דבר לא מדובר בפרט מוכמן בוודאי לא כזה, שניתן לראות בו כדבר מה נוסף או כחיזוק לאוטנטיות של ההודאה.

388. הפרט המוכמן הבא שאליו מתייחסת המאשימה וכפי שכונה על ידה הפח"מ המרובע וכדברי המאשימה "הפרט המוכמן המרובע בעמידה, בתוך התא, בחלק הכניסה של התא קרוב לדלת, כשגופה לכיוון תא 1 וכתפה הימנית לכיוון התוקף..." (יוער כי הפרט המוכמן של "בתוך התא" כבר נמנה בפרטים המוכמנים 2 ו-3).

המאשימה רואה בפח"מ זה את גולת הכותרת של הפרטים המוכמנים. לטעמי, החלק הראשון של פרט מוכמן זה דהיינו, שהמנוחה עמדה ובכל הכבוד, אינו כלל ועיקר פרט מוכמן, שכן הנאשם לגרסתו רדף אחרי המנוחה, אחרי שהציקה לו, וממילא, אך ברור, בהתאם

לסיפור שעובד בסיוע ארתור שהיא הייתה בעמידה. שאר הפרטים שבפח"מ הינם, בכל הכבוד, הנחת המבוקש. איני סבור שהוכח, שאכן זה היה מנחה של המנוחה עובר למותה. הדבר היחיד שאנו יודעים, שאכן המנוחה עמדה כשפניה אל עבר הקיר המפריד בין תא שניים לתא אחד, כך העידו כל המומחים וכך גם מעידים כתמי הדם המרובים על הקיר שבין תא שניים לתא אחד ואולם וכפי שפורט באריכות לעיל, התרחיש החלופי אותו הציג לפנינו בא כוח הנאשם ולפיו, המנוחה עמדה כשגבה אל הרוצח ופניה אכן אל עבר הקיר המערבי, הינו סביר לא פחות ואף יותר מאשר זה שאליו מכוונת המאשימה. זאת ועוד וכפי שפורט באריכות לעיל, גם עובדת הימצאותה של המנוחה בפתח התא ולא בתוכו ממש, מסתברת פחות מאשר הימצאותה בעת הרצח בתוך התא. משכך אפוא, שלושה מן הפרטים המפורטים בפח"מ ובסבירות גבוהה אינם תואמים למציאות ואילו פרט אחד, לאמור זה שהמנוחה עמדה בעת הרצח, אינו פרט מוכמן, ובוודאי שלא בדרגה גבוהה.

389. הפרט המוכמן הבא אליו מפנה המאשימה הינו בכך, שהנאשם ידע שהדלת הייתה פתוחה או חצי פתוחה. בכל הכבוד הראוי גם לעניין זה כבר נדרשתי לעיל והקביעה, כי הדלת הייתה פתוחה או אפילו חצי פתוחה אינה נכונה או, לפחות מסתברת פחות מאשר הגרסה, כי הדלת הייתה סגורה בביצוע הרצח והטעמים לך כבר נכתבו על ידי לעיל.

390. פרט מוכמן נוסף הינו לשיטת המאשימה המנח של הגופה לאחר רצח. בכל הכבוד יאמר כבר עתה, כי אין כל קשר בין המנח של המנוחה בעת שהיא נמצאת לבין התיאור של הנאשם. ברור, כי הרצח בוצע כאשר מכסה מושב אסלה היה מורם, והראיה לכך הינה טיפות הדם הרבות שהותזו על חלקו הפנימי של מכסה האסלה, מאידך, ברור, כי הגופה הייתה מונחת על מכסה האסלה, לפיכך, הרוצח, יהיה אשר יהיה, הוא זה שסגר את מכסה האסלה והניח את הגופה על גבי מושב אסלה. כיצד ניתן לומר, שממצאי הזירה תומכים בהודאתו של הנאשם? דומה, כי ההפך הוא הנכון. יכולה המאשימה לטעון שלא מדובר בפרט סותר וגם לעניין זה איני מקבל טענה זו, אולם ברור שלא מדובר בפרט מוכמן התואם את הודאתו של הנאשם.

זאת ועוד, הנאשם לא קבע באופן נחרץ, כי היא הייתה שעונה על הקיר שבין תא 2 לתא 3 אלא פעם הדגים כך ופעם אחרת.

391. הפרט המוכמן הבא הינו בכך, שהנאשם ידע שמדובר בחתכים ולא בדקירות. עובדה היא כי אכן בגופה של המנוחה נמצאו חתכים ולא דקירות. אולם ושוב כמפורט לעיל, הנאשם מעולם לא דיבר על שני חתכים בצוואר, קל וחומר שלא על חתכים בצד שמאל, אלא דווקא בצד ימין.

מה גם שהנאשם בתא הכלא הדגים שיסוף אחד ובצד ימין, כאמור, ואילו אחר כך, הדגים דקירה וחיתוך. זאת ועוד וכאמור לעיל, העובדה שגרונה של המנוחה שוסף, הייתה עובדה ידועה ברחבי קצרין.

392. החתך בשורש כף היד – פצע הגנה – מאוחר לשיסוף הצוואר: פח"מ משולש-כך מגדירה המאשימה את הפח"מ הנוסף שאותו מכנה היא כאמור "משולש". דומה, כי גם בעניין זה כשלה המאשימה. ראשית, בשל העובדה הפשוטה, שהנאשם דיבר על פצע הגנה ביד ימין ואילו החתך נמצא בשורש כף יד שמאל.

שנית, לעניין היותו של פצע זה פצע הגנה כבר נתתי דעתי לעיל וקבעתי באופן מפורש, כי מעדיף אני את חוות דעתו של ד"ר קוגל (כאשר באופן ממשי גם ד"ר זייצב בחוות דעתו הראשונה, כך קבע) ולפיכך, לא מדובר בפצע הגנה כלל ועיקר, מדובר בפצע שנגרם לאחר המוות או בסמוך מאוד לפני כן; הנאשם מעולם לא דיבר על פצע זה, לפיכך לא רק שלא מדובר בפרט במוכמן אלא מדובר בפרט סותר וגם זה פורט לעיל.

שלישית, מאחר שהנאשם מעולם לא דיבר על פצע ביד שמאל, הרי שממילא גם לא ניתן ללמוד מדבריו שפצע זה היה מאוחר לשיסוף הגרון.

393. מספר החתכים בצוואר – יותר מאחד, גם באמרות וגם בהדגמות-גם לעניין זה כבר נדרשתי באריכות לעיל. כפי שהראיתי, הנאשם מעולם לא הדגים שני חיתוכים בצוואר, כל שהדגים הנאשם היה, פעולת שיסוף אחת בתוך התא בבית המעצר וכך גם בשחזור והכל כפי שפירטתי לעיל.

394. טענת המאשימה, כי הנאשם הדגים בשחזור שני חתכים בצוואר אינה נכונה, שהרי הנאשם חזר ואמר והצביע על עצם הבריח ולא על חיתוך נוסף בצוואר. בדו"ח הנתחה נקבע, כי מדובר בשני חתכים לפחות בצוואר ואילו הנאשם מעולם לא דיבר על שני חתכים בצוואר. נכון הוא, כי פעם אחת במהלך החקירה של סשה וכאשר סשה הציב בפניו עובדה "נכון בצוואר היו שני חתכים" מאשר זאת הנאשם ואולם בשחזור, פעם אחר פעם, אנו רואים בבירור, שהנאשם הדגים חיתוך אחד בלבד בצוואר.

395. החתך בצוואר בוצע בתנועת גב כף יד – "נאוטמש"-המאשימה קובעת כי החיתוך בצוואר נוצר בתנועת כף יד ואולם זאת מנין לה? ועל סמך מה קובעת המאשימה כי הנאשם הדגים חיתוך באמצעות תנועת כף יד? והרי המאשימה עצמה מודה שפעם הדגים כך ופעם אחרת.

396. חתך בחזה - המאשימה מפנה בעניין זה להדגמה שביצע הנאשם במהלך השחזור בתא השירותים בבית הספר. אכן הנאשם טען, שבמהלך החיתוך השני החליקה ידו ואז פגע בעצם

הבריה של המנוחה, אם כך הוא הרי שלמעשה המאשימה מודה שלא היו שני חתכים בצוואר, שהרי היא מסתמכת על אמרתו של הנאשם, וכיצד אפוא ניתן לתפוס את החבל משני קצותיו? אם החיתוך היה בצוואר הוא לא היה בעצם הבריה ואם הוא היה בעצם הבריה הוא לא היה בצוואר. אוסיף ואומר, כי לעניין זה הסברו של הנאשם היה לוגי בעיניי ואיני רואה בכך פרט מוכמן של ממש ובוודאי שלא פרט מוכמן באיכות גבוהה.

397. הפרט המוכמן הבא עניינו בתיאור הנאשם את בגדי המנוחה, מכנסי ג'ינס כחולים, נעלי ספורט בצבע אפור/לבן, מכך מסיקה המאשימה כי מדובר בפרט מוכמן.

בכל הכבוד, עניין מכנסי הג'ינס וצבעם הכחול כהה, הוא אכן עניין גנרי וזהו הפרט היחיד שבו צדק הנאשם. לעומת זאת, לעניין צבע הנעליים, הנאשם כזכור אמר בתחילה צבע אפור - לבן ולאחר מכן, לבן-שחור או אפור-שחור, הנה כי כן הנאשם ניסה קשת של אפשרויות ואולם העיקר חסר מן הספר – הצבע האדום הבולט בנעליה של המנוחה. אומנם למאשימה הסבר לעניין זה, ונניח שיש בכוחו של ההסבר להימנע מהגדרת הצבע האדום, כפרט חסר, ואולם כיצד ניתן לטעון שהנאשם ידע פרט מוכמן הקשור ללבושה של המנוחה וזאת שעה ש"הצליח" "לנחש" רק את צבע המכנסיים? והלא בצבע הנעליים הנאשם כשל, כשם שכשל גם בצבעי החולצה והמעיל וכפי שפורט לעיל בהרחבה.

398. הוא הדין גם לעניין שיערה של המנוחה והעובדה, כי הוא לא היה אסוף בגומי והגומי היה מונח על זרועה של המנוחה.

ראשית ייאמר ובכל הכבוד הראוי, כי הנאשם נאמן לשיטתו, בחר ב-4 אופציות: "מגולגלות בצמה, לא קלועות (דווקא את זה הדגישה המאשימה בסיכומיה – מדוע? כי זה הפרט היחיד התואם?) עטופות (מגולגלות) בצמה, נו קוקו... לא קלוע אלא עטוף" ובעיקר הנאשם לא זוכר את צבע השיער! (לא זו אף זאת, כזכור לארתור אמר הנאשם שמדובר היה בילדה עם שיער בלונדיני).

ובכן, וכאמור הנאשם לא יודע את צבע השיער, נותן 3-4 אופציות למצב שיערה של המנוחה, ובעיקר, מצב שיערה כשנמצאה המנוחה, היה פזור לגמרי! ודומני שגם שי יפרח העידה ששיחקה בשערה של המנוחה, וכשהלכה לשתות, שיערה כבר לא היה קלוע ועטוף, ובכן מה לי התיאור של שי יפרח ולפיו תמיד הלכה המנוחה עם שיער אסוף ברישול וללא גומייה, וזאת שעה שכאמור לא כך בפועל נמצאה המנוחה? עוד אוסיף, כי המאשימה, מבלי משים כמובן, הטעתה את בית המשפט, שכן בסיכומיה כותבת היא כך: "גם בנוגע לשער מסר הנאשם תיאור יחודי, שיער קלוע אבל ללא גומייה לשיער" וממשיכה שם "הגומייה הייתה על היד" (עמ' 324 ושם בסעיף 13) הקורא יכול בנקל היה לסבור, שהנאשם מסר, גם את העובדה שהגומייה הייתה על היד (וראה חילופי הדברים בדברי הסיכום של עוה"ד הלוי: עמ' 5455

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- שורה 10 – עמ' 5458) אלא שהנאשם מעולם לא אמר שהגומייה הייתה על ידה של המנוחה ורק בסיכומים בע"פ ולשאלות בית המשפט הבהירו ב"כ המאשימה את הדברים ;
399. כאן גם המקום לשוב ולהידרש לצבע השיער של המנוחה ולהראות כיצד זה נבנתה לה גרסה. אחת העדות הייתה הגב' לנה אפטר ספולנס, אשר העידה, כי היא זו שניתקה מספר פעמים את הכבל של הנאשם (עמ' 1459). לטענתה הנאשם ידע שזו היא ובכל אופן היא כלל לא פחדה ממנו והוא כלל לא היה נראה לה מאיים או מפחיד. מדובר בעדה שצבע שיערה, כך בעת מתן עדותה בפנינו היה בלונדיני ולשאלת ב"כ הנאשם, אישרה היא שגם בהיותה תלמידה בבית הספר, צבע שיערה היה בלונדיני! (עמ' 1462 ש' 5). הינה כי כן, הנאשם זכר שילדה בלונדינית הציקה לו, ולכן כשנבנתה גרסת "תלישת הגג" השליך זאת על ילדה עם שיער בלונדיני.
400. דם בשירותי הבנים - לעניין זה כבר נדרשתי בקצרה לעיל ולמעשה לבד מהודאות של הנאשם לעניין זה, לא נמצא לכך תימוכין של ממש, ובכל הכבוד לא ניתן לאמץ את הודעת ויקטור לעניין זה. הטעם העיקרי לכך הינו כי נמנע מהסנגור לחקור את ויקטור חקירה נגדית, שכן ויקטור אומנם זומן והתייצב ואולם לא זכר דבר.
- עוד אוסיף, כי יש טעם בטיעוני הסנגור לעניין זה ולפיהם, עדותו של ויקטור מלכתחילה לא הייתה סדורה, שכן הגם שבהודאתו מיום 7.12.16 (ת/347) התייחס ויקטור לתא השלישי בשירותי הבנים הרי שבדו"ח ההצבעה (ת/137) כתב ששה שהעד הוביל אותם לשירותי הבנות ורק תוך כדי הובלה והצבעה חזר בו.
- אעיר לעניין זה, כי איני שותף לטענת הסנגור שששה הוא זה שגרם לויקטור לשנות את עדותו ואולם הספק לעניין השרותים אותם ניקה ויקטור נותר.
- זאת ועוד, צודק הסנגור המלומד בעוד שתי נקודות וכדלהלן :
- השוטר יוסי זמולאסון כתב מזכר (ת/350) ולפיו חודש אחרי הרצח ויקטור אמר לו שהוא ניקה את שירותי הבנות.
  - בתגובת המאשימה לבקשה למשפט חוזר (נ/181) כותבת המאשימה בסעיף 144 "....וכי למעשה היה זה ויקטור אשר העיד כי ניקה את תאי השירותים הפתוחים בשירותי הבנות...."
401. השערות שנתלשו - לעניין זה ובכל הכבוד מצטטת המאשימה קטע מתוך התמלול השנוי במחלוקת, ולעניין זה התייחסה המתורגמנית מטעם בית המשפט, שאומנם אישרה ששמעה את המילה "שערות" אך לא שמעה את כל ההקשר לכך ולא שמעה את המילה "הורדה", ראה לעניין זה דברי המתורגמנית לפרוטוקול בית המשפט וכדלהלן :
- "כב' הש' א. קולה : לא, לא, יש פה משפט שאומר ככה, הורדתי את השערות.**

מתורגמנית : לא, אין משפט כזה.
 כב' הש' א. קולה : אין משפט כזה.
 מתורגמנית : הורדתי שערות אין משפט כזה, יש שערות, אחר כך מידיים שלך שאלה, ואחר כך הורדתי ואחר כך משהו דם ואחר כך כפפות.
 כב' הש' ד. צרפתי : אין דבק?
 כב' הש' א. קולה : בואו נסכם, המשפט השלם הורדתי את השערות לא קיים.
 מתורגמנית : לא קיים.
 כב' הש' א. קולה : לא קיים, תודה רבה אפשר להתקדם" (עמ' 3044 ש' 21 – עמ' 3045 ש' 6).

לעניין זה המאשימה באה חשבון עם הנאשם, שב"כ לא מוכן לקבל את התמלול שנערך על ידי מתורגמן מטעמו. בכל הכבוד הראוי, איני מבין טענה זו. המתורגמנית לעניין זה היא זרועו של בית המשפט, והתרגום שלה הוא המחייב וגם אם מומחה ההגנה טעה בתמלול שנערך על ידו, הרי שלא ניתן בהליך פלילי, בו חפצים אנו לרדת לחקר האמת, "לתפוס" את הנאשם על תרגום שגוי במקצת, שנערך על ידי גורם חיצוני, גם אם הוא מטעמו ש להנאשם.

402. חוסר יכולת לנעול את התא השני מבחוץ - העובדה אכן ברורה, המנגנון של תא מספר 2, אכן היה "תקול" האם הנאשם ידע זאת? דומני שעניין זה לא הוכח כלל ועיקר.

כזכור, הסיבה שלא ניתן היה לנעול מבחוץ, נעוצה בעובדה שהחריץ היה שחוק ולכן מפתח לא יכול היה לפתוח או לנעול מבחוץ (ראה ת/173) ואולם הנאשם מעולם לא טען כך ומעולם לא אישר זאת. הטענה היחידה של הנאשם הייתה לשוני שבין סוגי המנעולים בשירותי הבנות, שלא ניתן לנעול אותם מבחוץ, לעומת המנעולים בשירותי הבנים הניתנים לנעילה מבחוץ (מ"ט 120/06 (1)(2) עמ' 84/93). לטעמי, זהו פרט מוכמן שלילי, שכן בעיית הנעילה מבחוץ קיימת רק בתא מס' 2 להבדיל מיתר התאים בשירותי הבנות.

יתר על כן ואזכיר זאת שוב, בחקירתו של הנאשם ביום ה-19.1, לפני השחזור, טען כזכור הנאשם שנעל את הדלת מבחוץ, ומסביר "יש שם מנעול ובתוכו חריץ...".

403. ידיעה שהמנוחה לא נאנסה -

המאשימה טוענת שהנאשם ידע שהמנוחה לא נאנסה ומשכך מדובר בפרט מוכמן. דומני שלא רק שלא מדובר בפרט מוכמן אלא כמעט היפוכם של דברים, הנאשם סבר שהמנוחה נאנסה וכדלהלן.

לטענת המאשימה, מהשיחה בין שני המדובבים מיום 15.12.06 (מ"ט 165/06 (8) עולה שהם לא ידעו האם המנוחה נאנסה. לטעמי, ההפך הוא הנכון. להבדיל מיבגני, שאכן לא יודע האם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

המנוחה נאנסה אם לאו, ארתור יודע מלכתחילה, שהמנוחה לא נאנסה ושניהם תהו שמא החוקרים מפחידים את הנאשם ואומרים לו שהיה אונס, כדי ש"יישבר" ויגיד רק רצחתי אבל לא אנסתי וכדלקמן:

"י: אז איך אנסו אותה?"

א: הרי לא אנסו אותה, נדמה לי אני יודע מלכתחילה, שלא אנסו אותה.

י: זין איך אפשר לדעת. אני לא יודע מה יש כאן.

א: וזה שמפחידים אותו שאנסו שם, בשביל מה זה? אני חושב שמפחידים אותו.

י: כדי שיהיה אחר כך פשוט קל יותר את הרצח.

א: אהה. לא, שהוא יגיד: "הרי לא, אני לא אנסתי אותה, אני רק רצחתי (הרגתי)." חח".
משמעות דבריו של ארתור "אני יודע מלכתחילה" משמעותה, שאכן מהרגע הראשון ארתור יודע בוודאות (ולא בהשערה) שהמנוחה לא נאנסה!

לקראת סוף השיחה בין שני המדובבים עולה בקשתו של ארתור מיבגני, שירם אזולאי יעדכן אותו "איך למעשה היא נרצחה?" לדידה, של המאשימה הבקשה מוכיחה שארתור לא קיבל מידע טרם כניסתו לתא. לדידי, אין בכך הוכחה, שכן יכול להיות שאמרו לו שלא היה אונס אבל לא אמרו לו איך בוצע הרצח; בהינתן התנהלות החוקרים מאוחר לכניסתו של ארתור לתא, אני יכול להניח כי סביר שנמסר לארתור מידע לגבי האונס טרם כניסתו לתא, שהרי סמוך לאחר בקשתו לקבל מיורם מידע בנוגע לאופן ביצוע הרצח, הגיע יורם יחד עם השוטר דאהר לתחנת ראש פינה, כך כעולה מיומן הצח"מ, שם כמובן היה ארתור. יורם זומן לעדות נוספת לפנינו בסוגיה ספציפית זו, ועל אף שחזר וטען, שמעולם לא נתן לארתור פרטי חקירה כלשהם, לא היה בפיו כל הסבר לנסיעה הנ"ל לתחנת ראש פינה, למעט השערות בלתי מבוססות שסיפק באשר לסיבת נסיעתו לשם. הוא גם סירב לאשר כי נכח בחקירה של דאהר את ארתור מאותו יום, למרות שלא שלל זאת באופן מוחלט (עמ' 4690 ש' 10-29).

המאשימה, כדי לשלול את הטענה ולפיה, הנאשם למד את העובדה שהמנוחה לא נאנסה מארתור, טענה בסעיף 200 לתגובתה לבקשה למשפט חוזר (נ/181), כי מדברי הנאשם עצמו עולה, כי סבר בסופו של יום, שיש אפשרות שהמנוחה נאנסה. המאשימה הפנתה לדבריו בעמ' 1026 לפרוטוקול במשפט הראשון וכדלקמן:

"ובאותו רגע עוד לא הייתי בטוח שאונס לא קרה, ואני המצאתי אז דבר חריג ביותר, ואמרתי להם אז שסיפרתי להם שכשנכנסתי שהילדה הייתה עם המכנסיים למטה וככה עזבתי אותה כי חשבתי שאונס היה באמת" – הינה כי כן, גם לדעת המאשימה, הנאשם אכן סבר שהמנוחה נאנסה.

אם בכך לא די אפנה להלן לחלק קטן מיני אמרות רבות של הנאשם מהן עולה, כי היה בטוח שהמנוחה נאנסה:

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שיחה מיום 13.12.06 בין הנאשם ליבגני (מ"ט 163/06 (3) חלק 1 מונה מסך 20:23:50)-
"אם הבנתי נכון אז גם אנסו את הילדה, אם הבנתי נכון, כי לקחו ממני ספוגית של רוק".

הנאשם אמר לארתור בשיחה בתא כי "ככל הנראה" תאיר ז"ל נאנסה ואז זה "פלוס גדול"
לטובתו (מ"ט 165/06 (15) חלק 4 מיום 16.12.06 עמ' 4/40).

מ"ט 165/06 (5) חלק 1 מיום 14.12.06- הנאשם מספר למדובבים ששמע מהשוטר היום
שהרגו ילדה באפן אכזרי, שאנסו אותה "נו גם כן אנסו בנוסף לכל. אתה מבין? בשביל מה
עוד אני צריך לקחת על עצמי אונס של מישהו אחר". ארתור שואל, מה הוא אמר בדיוק
הרגו ואנסו או אנסו בהתחלה ואחר כך הרגו, כי יש דפוקים שהורגים ואחרי זה אונסים
הנאשם השיב שהוא לא יודע שהוא חושב שהרצח על רקע מיני "זה תיק קשה. אבל רק לא
אונס, את זה לא צריך להוסיף לי. פה אני מוותר, חבר'ה. אתם רוצים את דגימת הזרע לי,
הנה, ... תיקחו מה שאתם רוצים. אבל אני לא אנסתי. לא צריך להוסיף לי אונס (לא נשמע).
סוף העולם שמאלה, אני אקח על עצמי את הרצח, אני אקח על עצמי רצח של מישהו אחר,
אני אקח. אני שיט, אחרי זה אני אצא... הלוואי שיקרה ככה, אני בעצמי אמצא את הבן
זונה הזה. אבל אונס זה לא הסעיף שאני הייתי רוצה להגיע בגללו לבית סוהר. ובשביל מה
אני צריך את האונס הזה? שיט, יש לי אישה צעירה בבית. נו אם אני רציתי ש... היא תעשה
לי מה שאני רוצה"

הנאשם ממשיך להגיד שלא מוכן בשום פנים ואופן שיאשימו אותו באונס "כי אתה תהיה
ישר מאחורי הקו האדום" (איפה ששמים את האנסים ברוסיה).

מ"ט 165/06 (9) מיום 15.12.06- הנאשם מספר לארתור שאתמול החוקרים עוד התווכחו
איתו אבל בחקירה היום התעקשו שהוא הרוצח. הנאשם מספר לארתור, שהחוקר יעקב אמר
לו שיש עד שראה אותו רוצח "אבל אתה קודם זיינת ואחר כך רצחת" הנאשם מספר שהשיב
לו "אתה השתגעת, לך תזדיין כבר יש לי דמעות בעיניים תזדיינו כולכם". ארתור מתפלא
ואומר לו, "התחרפנו מה אתה צריך ילדה בת שלוש עשרה לזיין אותה?" והנאשם עונה:
"זה בדיוק העניין, שהפילו עלי הכל הכל..." הנאשם אומר לארתור, שמהשיחה הזו הוא
הבין שהילדה באמת נאנסה. לשאלת ארתור למה הוא חושב ככה הנאשם משיב, כי שאלו
אותו "איך אתה עשית סקס" הנאשם מספר שכבר לא איכפת לו לחתום שהוא הרג את
הילדה כי נמאסו עליו וארתור אומר לו שהוא השתגע ודפוק כי זה גם רצח וגם אונס. הנאשם
מעלה אפשרות שאחרי האונס הילדה איימה לספר להורים ואז רצחו אותה.

מ"ט 165/06 (10) מיום 15.12.06-

- ארתור : "תקשיב לי. אתה לאט לאט... אתה תקשיב לי, אתה לאט לאט תברר...
תברר
- רומן : "איך רצחו אותה בשביל שכאילו להגיד את זה בחקירה, כאילו אני עשיתי את זה, כן?"
- ארתור : "לא שאני, אני לא אומר לך כאילו שאתה עשית, אני מתכוון.. אתה צריך לברר בדיוק, אם יש אונס או אין.
רומן : יש אונס. למה?"
- ארתור : זה אתה חושב ככה. זה אתה חושב ככה. שיש.
- רומן : תראה אה... כשקרה הרצח, השמועות רצו מהר. אני שמעתי מלא סיפורים. אני שמעתי שאנסו אותה, אני שמעתי הכל".

ארתור אומר לו שאנשים משקרים אבל רומן מספר, שגם הפסיכולוגית שאלה אותו איך חיי המין שלו עם אשתו וניסתה לבדוק אם הוא פדופיל וגם החוקר שאל אותו אם אנס אותה כך שהוא מסיק שהיה גם אונס .

מ"ט 165/06 (15) מיום 16.12.06 - רומן אומר לארתור "אם יש שם אונס זה מה שילבין אותי ושהם יחפשו את מי שעשה את זה... כשהוא [הרוצח + האנס] הכניס לה [למנוחה] ברור שהיה שם משהו". ארתור אומר בתגובה "אולי לא היה שם כלום. אולי היה שם רק קונדום?" הנאשם משיב "לא, לא חושב (לא ברור) הכל יכול להיות. בכל זאת, אפילו אם זה קונדום היה צריך להשאיר אולי שער או משהו ששייך לו. אף על פי שאם זה קטין מה יכול להישאר שם. יש לו איזה פוך (קללה) כוס אמק, זה ממש תיק קשה".

עוד אפנה שוב למה שכבר נכתב בסעיף 309 לעיל, לעניין השאלה האם הנאשם אמר ליבגני שהיה אונס, וסופו של דבר הוסכם כי הנאשם אכן אמר "הוא ידקור אותה פעמיים יאנוס אותה וילך..." [אעיר לעניין זה במאמר מוסגר, כי אם המאשימה ביקשה ללמוד ממשפט זה שהנאשם ידע שהיו שני חתכים בצוואר, אזי ממילא צריכה היא גם להסכים שהנאשם סבר שהיה אונס, ומשכך מדובר "בדבר מה סותר"]. לא נעלמה מעיניי טענת המאשימה, כך בעמ' 86 לסיכומיה, ולפיה, הנאשם אמר לארתור: "...אני עשיתי טעות, פלטתי, הכל רק לא אונס, לא היה אונס" וכן הציטוט שם בהמשך שהנאשם אומר "לא היה אונס, אונס לא היה", לטענת המאשימה הנאשם "מוסיף זאת בבטחון ומבלי שנשאל", ואולם צפיה מדוקדקת מראה שלא כך הם פני הדברים, ארתור הוא זה שאומר לנאשם כמעט הסגרת את עצמך... על ידי מה? ואז משיב לו הנאשם על ידי אונס שלא היה ומכאן ראייה לשיטתה, שהנאשם ידע שאכן לא היה אונס. אכן, מדובר באמירה בודדה שאין לה הסבר ברור. אולם ועיקר, עשרות רבות של אמירות הפוכות בדיוק היו לנאשם גם לפני מועד זה וגם לאחריו ורק חלקן הוצגו לעיל.

זאת ועוד, ארתור עצמו הודה, סופו של דבר, שהנאשם אכן חשב שהמנוחה נאנסה (ראה עמ' 895 שורות 29-31).

צודק לעניין זה ב"כ הנאשם שהמאשימה לא חקרה את ארתור בחקירה חוזרת, לעניין זה. עוד אפנה לכך שלמעשה, בחקירתו הנגדית הארוכה של הנאשם, לא הטיחה בו את המאשימה את המשפט שצוטט לעיל, שממנו למדה המאשימה, כך בסיכומיה, שהנאשם כביכול ידע שהמנוחה לא נאנסה, וזאת בניגוד גמור לכל אמירותיו האחרות של הנאשם. משכך אפוא, וככל הנראה, גם לעניין זה צודק ב"כ הנאשם, שאכן עד שלב מסויים (לפחות) סברה המאשימה שהנאשם אכן חשב שהמנוחה נאנסה.

הנה כי כן, ולאור האמור דומה שהוכח ברמה הנדרשת לנאשם, שהנאשם לא ידע שלא היה אונס, ולמעשה הנאשם היה משוכנע שהמנוחה נאנסה, וארתור הוא זה שניסה לשכנע אותו שההיפך הוא הנכון.

404. ידיעת הנאשם שילדה נפלה בשירותים עוד לפני שנודע לו על רצח המנוחה - פרט זה נשלל לחלוטין כפרט מוכמן בעדותו של ראובן ג'נח. מעדותו בפנינו עלה ברורות, שעוד בטרם התקשר אל הנאשם בשעה 23:21 ידע מאשתו, אשר השתתפה בחיפושים שהמנוחה נמצאה מתה בשירותי בית הספר (עמ' 1110 ש' 7, 24, 26, 33) והוסיף, שנדמה לו שאכן הוא זה שאמר לנאשם שהאירוע היה בשירותים.

כה. חוות דעתו ועדותו של רפ"ק ירון שור

העקבות/הסימנים על מכנסי תאיר ז"ל

405. אחד מסלעי המחלוקת, שבין התביעה להגנה מתמקד בשאלה, האם הסימנים שנמצאו על מכנסי המנוחה; עקבות נעליים הם? וגם בהנחה והתשובה לכך חיובית, האם מדובר בעקבות נעלי הסלמנדר של הנאשם?

406. אקדים ואפנה לביקורת השיפוטית שנמתחה על הפרקטיקה של השוואת טביעות נעליים בע"פ 1620/10 מצגורה נ' מדינת ישראל (להלן: "פרשת מצגורה"), שם נדרש בית המשפט העליון לסוגיה העקרונית של ראיה מסוג טביעת נעל, שנמצאה על חולצת המנוח ובמקומות נוספים בזירה. נקבע שם, כי על אף שאין לשלול את קבילותה של הראיה באופן כללי, הרי שמדובר בראיה מוגבלת מאחר שהסולם המילולי רב הדרגות אינו מעוגן ומובהר דיו. סופו של יום, ונוכח קשיים לא מבוטלים שפורטו בפרשת מצגורה (העדר סטטיסטיקה; הפילוג בדעות המומחים; שיטת ההכרעה; העדר שיח בין המומחה לבין בית המשפט; שיעור הטעות; הביקורת במשפט המשווה; הקשר בין הראיה המדעית למשפט הפלילי), הוכרע כי משקלה של ראית טביעת הנעל שם אפסי.

בקשה לדיון נוסף שהגישה המדינה בפרשת מצגורה נדחתה (דנ"פ 8512/13).

407. במסגרת ערעורו של הנאשם שלפנינו לבית המשפט העליון (ע"פ 7939/10) נדרש בית המשפט לדיון בסוגיית ראיית טביעת הנעל. כב' השופט י. עמית קבע (באמרת אגב) בשונה מכב' השופט נ. הנדל בפרשת מצגורה, כי סוגיית השוואת טביעות נעל היא סוגיה שבמומחיות, ולא עניין שבמדע, ולכן כוחה של הראיה הוא כמו כל ראיה נסיבתית אחרת, והוא עניין למומחיות כאמור.

408. אקדים ואציין, כי ממכלול המארג הראייתי שהוצג לפנינו, נוכחתי כי המאשימה לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח, ברמה הנדרשת בפלילים, כי הסימנים שנמצאו על הגיינס הינם עקבות של נעל. וודאי שלא הוכח, ברמה הדרושה, כי מדובר בנעל של הנאשם. חקירת המומחה מטעם התביעה, ירון שור, הותירה סימני שאלה רבים, שהובילו אותי למסקנה, כי לא ניתן לקבוע קביעות שהינן מעל לספק סביר ביחס לממצאים על הגיינס, כשדי שאומר כי נותרתי מסופק אם בעקבות נעל עסקינן, כפי שיפורט להלן.

חוות דעתו של רפ"ק שור מיום 21.06.07 (ת/385)

409. שור ערך השוואה בין 6 זוגות נעלי הנאשם, ביניהן, נעלי הסלמנדר שלו (וכן נעליים נוספות של חשודים אחרים, של כוחות ההצלה ושל ה"מחלצים"), לסימנים שמצא על גיינס המנוחה. יוער כהערה מקדימה, כי חו"ד זו של שור, נערכה על פי סולם דרגות ישן, אותו כינה שור ה"סולם האורדינלי".

על פי ממצאי הבדיקה של שור, על גבי מכנסי המנוחה נמצאו עקבות נעליים רבות, חלקיות ובחלקן זו על גבי זו. שור חילץ מתוכן שש עקבות אותן מספר 1-6 ולגביהן קבע מדרג של "אפשרי" או "אפשרי בהחלט", שהן של נעלי הסלמנדר של הנאשם (אשר סומנו בסעיף 9 לחוות הדעת) וכדלהלן:

א. מתחת לכיס השמאלי של מכנסי המנוחה, נמצאה עקבה חלקית של נעל שמאל (להלן: "עקבה 1") המתאימה בדגם, בגודל ובמספר פגמים המצויים בסוליה לחלקים המקבילים בנעל הסלמנדר השמאלית של הנאשם, בדרגת "אפשרי בהחלט", כי נעל זו הותירה את העקבה על הגיינס.

ב. על הכיס השמאלי, בצמוד לעקבה 1 ומעט מעליה, נמצאה עקבה נוספת (להלן: "עקבה 2"), חלקית, קלושה ומעוותת של נעל שמאלית המתאימה בדגם, בגודל ובפגם המצוי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בסוליה לחלקים המקבילים בנעל הסלמנדר השמאלית, בדרגת "אפשרי בהחלט" כי נעל זו הותירה את העקבה על הגיינס.

ג. על צד המכנס השמאלי, סמוך לתפר הצד, נמצאה עקבה נוספת, חלקית ביותר, כפולה וקלושה (להלן: "עקבה 3") של נעל שמאל, המתאימה בדגם, בגודל ובקו מיתאר של קריעה ("קונטור שחיקה") לחלקים המקבילים בנעל הסלמנדר השמאלית בדרגת "אפשרי בהחלט", כי נעל זו הותירה את העקבה על הגיינס.

ד. נמצאו עקבות חלקיות נוספות המתאימות בדגם ודומות בגודל לחלקים המקבילים בנעל הסלמנדר השמאלית, בדרגת "אפשרי" כי הנעל הותירה עקבות אלה על הגיינס.

ה. מתחת לכיס השמאלי של המכנס, ובניצב לעקבות 1 ו-2, נמצאה עקבה חלקית ביותר של נעל שמאל (להלן: "עקבה 4") המתאימה בדגם ודומה בגודל לחלקים המקבילים בנעל הסלמנדר, בדרגת "אפשרי" שהנעל הותירה גם את עקבה 4 הנ"ל.

ו. על גבי מכנסי הגיינס, באזור הכיס הימני ועליו, נמצאו מספר עקבות חלקיות, כפולות וקלושות של נעל ימנית (להלן: "עקבה מס' 5"), המתאימות בדגם ובגודל לחלקים המקבילים בנעל הסלמנדר הימנית, בדרגת "אפשרי" שנעל זו הותירה את העקבות הנ"ל (ראה התייחסותו בנדון בעמ' 1730 ש' 10-26 לפרוטוקול).

ז. על גבי הגיינס, מתחת לכיס הימני, ובניצב לעקבה 5 נמצאה עקבה חלקית של נעל ימנית (להלן: "עקבה 6"), בדרגת "אפשרי" שנעל הסלמנדר הימנית הותירה את העקבה הנ"ל.

410. שור המיר את הדרגות שקבע בחוות דעתו לדרגות על פי סולם הדרגות החדש (ת/400), כדלקמן:

עקבות 1, 2 ו-3, שדורגו "אפשרי בהחלט" על פי הסולם הישן, הן בדרגת "קיימת התאמה ברמה גבוהה" על פי הסולם החדש (משמע, קיימת התאמה במאפיינים סוגיים ואקראיים). עקבות 4, 5 ו-6 שדורגו "אפשרי" על פי הסולם הישן, הן בדרגת "קיימת התאמה במאפיינים סוגיים" או "קיימת התאמה חלקית במאפיינים סוגיים", על פי הסולם החדש.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שור קבע בחוות הדעת כי בהנחה שכל העקבות שפורטו לעיל נוצרו ע"י זוג נעליים אחד (בהתבסס על כך שכל העקבות נמצאו על הגיינס, סמוכות זו לזו), אזי "קיימת סבירות גבוהה" לשיטתו, כי זוג נעלי הסלמנדר הותירו את כל העקבות הנ"ל.

עוד קבע שור בחוות הדעת, לאחר שסקר את האוסף הנעליים שבמאגרו ולא מצא התאמה בין אותם זוגות הנעליים להטבעות על הגיינס, ובהינתן נדירות נעלי הסלמנדר בארץ, כי ההסתברות שנעלי הסלמנדר של הנאשם הן שהותירו את העקבות על הגיינס עולה לכדי "סבירות גבוהה מאוד".

כיום, על פי הסולם החדש, מסקנתו בעניין נכתבה כך: "צירוף הממצאים מצמצם את הסיכוי שהמוצגים הינם ממקורות שונים".

411. קביעתו של שור בחוות הדעת לפיה "קיימת סבירות גבוהה מאוד" שנעלי הנאשם הותירו את העקבות על גיינס המנוחה, תוך הסתמכות על שני נימוקים- אי התאמת העקבות על הגיינס לנעליים הנוספות שבמאגרו וכן נדירות נעלי הסלמנדר, נתבררה כ"קפיצת מדרגה" חסרת בסיס עובדתי/ראייתי ומשפטי. הוכח לפנינו, כפי שיפורט בהרחבה להלן כי לא ניתן לקבוע ממצאים ברורים וחד משמעיים ביחס לאוסף הנעליים שבדק שור, ובפרט משעה ששור לא שמר תיעוד של הבדיקות הנ"ל שביצע לטענתו (ראה בהרחבה סעיף 416 ב1 להלן).

412. שור וכאמור לעיל קבע, כי על מכנסי הגיינס של המנוחה נמצאו שש עקבות נעליים אותן ניתן לשייך ברמת סבירות כזו או אחרת לנעלי הסלמנדר של הנאשם.

לעניין זה קבע שור כי העקבה העיקרית הינה העקבה שמתחת לכיס שמאל אותה כינה שור עקבה מספר 1 ולדעתו עקבה זו הוטבעה על ידי נעל שמאל של הנאשם וזאת בסבירות גבוהה (כך על פי הסולם הישן).

עקבה נוספת לה ייחס שור סבירות ברמה גבוהה הינה עקבה אשר כונתה על ידו עקבה מספר 2.

עקבה מספר 1 מצויה כאמור, מתחת לכיס השמאלי של מכנסי המנוחה ואילו עקבה מספר 2 נמצאת על הכיס השמאלי.

413. אתמקד בשלב זה בשתי עקבות אלה ולאחר מכן ובקצרה אפנה לבדוק את קביעותיו של שור ביחס לסימני עקבות נוספים.

במהלך עדותו של שור הערתי לא אחת, כי אכן העקבה שסומנה 1 נראית כעקבת נעל. כך גם בסיכומים טענו באי כוח המאשימה, כי טוב מראה עיניים וכי סימן זה נראה בוודאות כעקבת נעל ואין צורך בחוות דעת של מומחה לעניין זה.

במבט ראשון הצורה המוטבעת בסמוך לכיס שמאל אכן נראית כעקבת נעל ואולם מבט מדוקדק מראה כי יש ספק גדול האם אכן מדובר בעקבה של נעל.

המבט הכללי של סימן זה נראה כעקבת נעל. יש פסים, יש היקף (קונטור) בצורת נעל כך בחלק השמאלי התחתון של אותו סימן וכך גם בחלק הימני העליון של אותו סימן ועל פני הדברים נראה, כי אכן מדובר בעקבת נעל. אולם שור עצמו הבהיר, כי חלק מהסימנים הינם כדבריו "סימנים מסיחים" וברור כך לקביעתו, כי ההיקף אשר כונה על ידו "הקונטור" אינו חלק מהיקף הנעל וכי מדובר ב"סימן מסיח". זאת ועוד, לא כל הסימן הנראה כטביעת נעל

הינו אכן חלק מן הנעל, כך לקביעת שור, אלא רק החלק השמאלי של אותו סימן ובערך כ-40% מהסימון המוטבע. (ראה תצלום העקבה על הגיינס מתוך תיק העבודה של שור אשר סומנה 10/א).

בדיקת גודל אותו סימן מראה בעליל, כי מדובר בסימן שרוחבו הינו כ-3 ס"מ. ממילא אך ברור הוא, כי הוא אינו מתאים בגודל לנעלי סלמנדר או לנעל "נורמלית" כלשהי ולכל היותר הגודל, אשר ניתן לייחס לסימן זה אינו יכול להיות יותר מעקבה של נעל קטנה מאד. ברור, כי אין סימנים אלה מתאימים לנעל בגודל אמיתי.

משכך אפוא ברור שהייתה לפנינו טעות אופטית, אכן הסימן כולו נראה כעקבת נעל, יש חלק קדמי ברור, יש היקף ברור ויש חלק אחורי ברור, אלא שלא ניתן להתייחס לכל מה שנראה כעקבת נעל אכן כעקבה, על שום שתי סיבות:

- א. שור עצמו העיד שלא כל הסימן הוא עקבת נעל.
- ב. לו אכן היה מדובר בעקבת נעל, אזי ברור שמדובר בנעל קטנה מאד ברוחב של כ-3 ס"מ ובאורך של כ-8 ס"מ.

414. מהמוצג המסומן 2 בתיק העבודה של שור ניתן לראות, כי מה שהצליח שור לחלץ מתוך השוואה שבין הכתמים על הגיינס לבין הנעל, הוא בסך הכל מספר פסים, כך בצד שמאל של תמונת הנעל, וכן חלק קטן מאוד של עיגול הדריכה הפנימי ועוד חלק קטן של כסנטימטר וחצי בסך הכל של חלק מהיקף הנעל בקדמת הנעל. על אלה, הוסיף שור עוד שלושה פגמים ייחודיים, כך לשיטתו, בנעל של הנאשם.

בכל הכבוד הראוי, דומני, שאין די בכך כדי לקבוע שמדובר בעקבת נעל ובוודאי שלא ניתן לקבוע, כי מדובר בנעל של הנאשם.

מספר הסימנים להשוואה הינו קטן ביותר, חלקי ביותר ואך ברור הוא, כפי שעלה מהחקירה נגדית לעניין צורת העמדת הנעל, שיש בה כדי לשבש את מה שנראה בפועל במכנסי הגיינס. כאמור, הסימן שנוצר הינו קטן וכל קשר בין גודלו לבין גודל הנעל של הנאשם הינו מקרי ואקראי, כשם שגם אין בו כדי להוות אינדיקציה לנעל בגודל "נורמלי" אחר.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

דומני גם, שלשיטתו של שור עצמו, לולא שהייתה נעל להשוואה לא יכול היה הוא לקבוע שמדובר אכן בעקבות נעל. הוזה אומר, שרק על בסיס אותם ארבעה סימנים (הפסים, חלק קטן מפס העיגול, חלק קטן מאוד מהיקף הנעל ושלושה סימנים ייחודיים אחרים) קבע המומחה שתי קביעות - אחת שמדובר בנעל והשנייה שמדובר בנעל של הנאשם. איני סבור שדי בכך, לא לקביעה כי מדובר בנעל כלל ובוודאי שלא לקביעה כי מדובר בנעל של הנאשם (ארחיב בכך עוד להלן).

415. אוסיף ואומר, כי גם אם תהיה סבירות לכך שמדובר בטביעות נעל, הרי שצירוף כל העובדות כפי שיפורט להלן (וזאת אפילו בהתעלם מהחקירה הנגדית שאדרש לה להלן) שולל קביעה זו, או, מכל מקום, מטיל בה ספק ניכר.

א. אין לפנינו טביעות נוספות הדומות בצורתן לעקבה זו, לו היה מדובר בטביעות נעל בכלל או כאלו ששייכות לנעלי הרוצח, הרי שמצופה היה למצוא עקבות דומות נוספות הן על רצפת התא והן בנתיב היציאה למקום אליו קפץ הנאשם בשחזור.

ב. על גבי מכסה האסלה נמצאה עקבה, אשר לגביה ניתן לקבוע כמעט בוודאות, שמדובר בטביעת נעל (וכפי שכבר הראנו לעיל), כאשר ברור שעקבת נעל זו אינה זהה ואינה תואמת לנעל של הנאשם.

בהנחה שמדובר אכן בעקבות נעל על הגיינס, הרי שהסבר אחד הינו שהיו בתא שני רוצחים, דבר שאינו מסתבר, או לחלופין שיכול שמישהו אלמוני אחר היה בתא, ודווקא הוא זה שדרך בטעות, על גופת המנוחה.

יאמר מיד מדובר בהסבר, שהינו אכן דחוק ואולם הסברו של שור ולפיו על גבי הגיינס נתגלו עקבות נעליים בכלל ושל הנאשם בפרט, אינו פחות דחוק. "תזה" זו משאירה אותנו עם ספקות גדולים הרבה יותר, שכן וכאמור אין כל הסבר לכך, שאין עקבות נוספות של הנאשם ואין כל הסבר לטביעות הנעליים הזרות האחרות.

416. טרם שאתייחס ביתר פירוט לחקירתו הארוכה (על פני כ- 3 ישיבות) של שור, אשר הכריע בחוות דעתו המקורית כי "קיימת סבירות גבוהה מאוד" שהעקבות על מכנסי המנוחה הן של נעלי "הסלמנדר" אותן נעל הנאשם ביום הרצח, (כיום על פי סולם הדרגות החדש "צירוף הממצאים מצמצם את הסיכוי שהמוצגים הינם ממקורות שונים"), אבקש להקדים דיון

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בנקודות חשובות ומתחייבות, אשר בהצטברותן ומבלי להידרש בשלב זה לשאלות שבמומחיות, מחלישות ממשית את מסקנתו האמורה של שור;

א. העדר סימני דם על סוליות נעליו של הנאשם (ראה בהרחבה לעיל בפרק 4 העוסק בכך), מעורר קושי ניכר, שהרי העקבות על הג'ינס מוטבעות בדם, ועל כן היה מצופה, בהנחה שמדובר בעקבות נעליו של הנאשם, כי על סוליות נעליו יימצאו סימני דם. בהקשר זה אוסיף, כי מעבר למה שלמדנו מניסוי שטיפת הנעליים בו השתתף שור ב-2009, (ת/397) קרי, כי לא ניתן להעלים חח"ד על ידי שטיפת נעליים, אלא לכל היותר למנוע הפקת D.N.A. ע"י שטיפתם, הרי שבפועל מסוליות נעל ימין של הנאשם הופק D.N.A. השייך לו, מה שמפחית, עד מאיין, את האפשרות כי נעליו נשטפו. על פי חוות דעת שור נעל שמאל של הנאשם הותירה 4 עקבות על הג'ינס (ביניהן נמצאת גם העקבה "הכי חזקה" מבחינתו – עקבה 1). לפיכך נשאל שור ע"י בימ"ש: **"האם העובדה בהנחה ולא נמצאו שרידי דם על הנעל, הגיעו לזה אחר כך הסברים שטפו לא שטפו אבל עצם העובדה שבהנחה ולא שטפו נעל ולא מצאו עליה שרידי דם מה זה עושה לכל הסטטיסטיקה שאדוני עוסק בה בשאלה האם הנעל הזאת מתאימה להיות הנעל שהטביעה את העקבה על הג'ינס?"** שור השיב באופן סתמי, ומבלי לספק הסבר שמניח את הדעת **"זה לא עושה כלום, כיוון שאני יודע שיש פה סימנים שנוצרו על ידי הנעל, אני מוצא את אותם פגמים אקראיים, אבל הסימנים האלו נוצרו".** בית המשפט מחדד את השאלה בניסיון לרדת לסוף דעתו של שור **"הביאו לך נתון אין שרידי דם בדיקת המעבדה של המשטרה אמרה אין שרידי דם, מה זה אומר? האם זה יכול להיות אותה נעל?"**. על אף כי במקרה כדוגמת זה שהוצג לו אין היתכנות כי מדובר באותה נעל, התבצר שור בעמדתו **"אם מצאתי סימן בנעל שנמצאה בה עקבה, נאמר ברמה של זאת הנעל באופן תיאורטי מצאתי סימן בנעל ומצאתי סימן בעקבה והסימן אומר זאת הנעל לא ישנה לי אם מצאתי סימני דם או לא מצאתי הסימן מעיד כאלף עדים שזאת הנעל"** (עמ' 1709-1710 לפרוטוקול). שור הבהיר כי העדר סימני דם של המנוחה על נעלי הנאשם, אף אם אלה לא נשטפו, איננה משנה מתשובתו כי עקבת הנעל על הג'ינס שייכת לנאשם, תוך סיפוק הסבר, שאיננו מניח את הדעת בלשון המעטה: **"אני רוצה לומר שבמזפ יש הפרדה ברורה מעולם לא העדתי מעולם לא העדתי על חומר אם הוא דם או לא דם, מעולם לא העדתי אם חומר נמצא או לא נמצא זה לא התחום שלי"** (עמ' 1713 ש' 30 ואילך).

הייתכן כי סוגיה שהיא לכל היותר עניין שבמומחיות (השוואת טביעות נעל), ואיננה בגדר "מדע" תגבור על קביעה מדעית לפיה אין שרידי דם על הנעל?! ראייתו החד

ממדיית של שור (לעניין זה), מוסיפה לקושי להסתמך על קביעתו בחוות הדעת לפיה העקבות על גיינס המנוחה הן בסבירות גבוהה מאד עקבות נעליו של הנאשם.

ב. קביעות שור בחוות דעתו ביחס לעקבות חלקיות שמצא על גיינס המנוחה לגביהן קבע כי "אפשרי שנעל שמאל של הנאשם הותירה אותן" (עמ' 4 סעיף ד' לחוות הדעת), איננה נתמכת בתיעוד כלשהו. שור הופנה בחקירתו לחוסר זה בתיק העבודה שלו ונשאל: "כמה עקבות חלקיות היו?" שור השיב "1, 2...", למרות שלא פרט בחוות דעתו או בתיק העבודה שלו את מספר העקבות החלקיות הנ"ל. לשאלה "איפה דפי העבודה של אותן עקבות חלקיות שלא נקבת במספר שלהן? איפה השקפים שהנחת על הגיינס ואיפה הכיתוב אני רואה כך וכך תציג לנו מתיק העבודה שלך או תפנה אותנו". שור השיב "לא... כי אין לנו... כי יש לנו את התצלום, יש לנו את הטבעת הניסיון בתיק העבודה ואנחנו יכולים בקלות להניח אחד על השני במקומות שבהם יש עקבות מסוימות... לא עשינו דפי עבודה... חוות הדעת קצרה יותר". כשביט המשפט מסביר לשור כי בהעדר תיעוד, לא ניתן לבקר את התהליך שהביא אותו לדירוג עקבות אלה בדרגת "אפשרי", נאלץ שור להסכים עם עמדת בית המשפט "אני נאלץ להסכים עם אדוני שאם היינו מסמנים על תצלום מסוים את כל אותן חלקי עקבות המצוינים בסעיף ד' היה טוב יותר לא סימנו לפי מיטב זכרוני, אני לא מוצא את זה בתיק שלי לא סימנו על תצלום מסוים את כל אותן חלקי עקבות ולכן הייתי אומר לא התייחסנו אולי לעקבות האלו בגיבוש חוות דעתנו..." (עמ' 1739-1742). הגם ששור העיד כי עקבה חלקית אחת הוא רואה בבירור, הרי שבהעדר נייר עבודה לתמיכה בעמדתו, אינני רואה ליתן משקל לכלל העקבות החלקיות המצוינות בסעיף ד' לחוות הדעת. זאת ועוד, האמירה הנ"ל של שור לפיה הוא רואה עקבה אחת חלקית בבירור, איננה מתיישבת עם תשובתו בחקירה החוזרת לפיה הוא נתן משקל "אפסי" או "נמוך" לעקבות הללו בגיבוש מסקנתו (עמ' 2067). כלום ייתכן שהמומחה התעלם או נתן משקל נמוך בגיבוש מסקנתו בחוות הדעת לעקבה אותה הוא ראה בבירור!;

1.ב. קביעה נוספת של שור לה אין תימוכין בתיק העבודה שלו, עניינה באוסף נעליים שבדק ממאגרו, אותן שלל כמתאימות לעקבות על הגיינס וקבע כי נעלי הסלמנדר של הנאשם הן היחידות שמסוגלות להותיר את העקבות שמצאו על הגיינס (עמ' 5 סעיף 3 לחוות הדעת). שור נחקר על כך;

"עו"ד ירום הלוי: ... שהראית לבית המשפט שהיו לך שקפים של סוליות דומות, אתה סיפרת לנו בעדותך לקחנו את הסוליות הדומות, זה בלשוני, ועשינו מהם שקפים ואת השקפים בדקנו אחד אחד, הנחנו אותם על המכנסיים כדי לבדוק נכון.

העד, מר ירון שור: על תצלומי המכנסיים

עו"ד ירום הלוי: כן, כן, ושללת את כולם אחד אחד.

העד, מר ירון שור: לא התאימו.

עו"ד ירום הלוי: תראה לי את העבודה, איפה הנחת השקפים, 11 סוליות 11 שקפים בדקת אחד אחד ושללת איפה זה בתיק העבודה?

העד, מר ירון שור: איך זה אמור להופיע בתיק העבודה, יש לנו הטבעה בודקים אותם.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: נורא, פשוט, כמו שאדוני לקח את השקפים של הנעל של רומן זדורוב ועשה מעתקים והראה לנו שקף על מכנסי הג'ינס בתמונה אם הייתה לי נעל אחרת שאדוני שם אותה באותה טכניקה בדיוק עושה ממנה שקף שם על התמונה ומראה לנו שזה לא מתאים"

העד, מר ירון שור: בדקנו אין לנו את התצלומים האלו... לא צילמנו... כי אנחנו בדקנו במקום ושללנו.

...

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: אבל אנחנו לא שותפים... אם אני לא רואה בעיני שלי וחברי לא רואה בעיני שלי וחברתי לא רואה בעיני שלי איך נוכל לקבל החלטה, אני רוצה לראות את התהליך שיש נעל דיאדורה עשית שקף שמת לא מתאים, נעל נוספת שמת לא מתאים, אדוני הראה לי את הבניגו ולא הראה לי את כל ב- 11 האחרות למה?...

העד, מר ירון שור: יש כנראה שלבים בתיק העבודה שבהם לא עצרנו לצלם את אי ההתאמות, התמקדנו בהתאמות ולא באי ההתאמות.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: ראיתי המון חוות דעת ובהרבה חוות דעת יש גם הרבה אי ההתאמות כדי שנוכל לדעת, פה זה חסר, אדוני ישב במקומי האם אדוני לא חושב שחסר לנו הכלי הזה?

העד, מר ירון שור: כן" (עמ' 1939-1940 לפרוטוקול, ראה גם עמ' 1941 ש' 6, עמ' 1943 ש' 9-11).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ב"כ המאשימה הציעה, כי שור יציג במהלך החקירה החוזרת את אי ההתאמות שמצא על פי השקפים שבתיק העבודה. שור השיב, כי איננו יכול לעשות כן על דוכן העדים (עמ' 1941 לפרוטוקול), ואנו נותרנו סופו של יום עם חסר משמעותי זה. במצב דברים זה, לא נותר לי אלא לקבוע, כי מדובר בפגם של ממש בחוות הדעת. כפועל יוצא מכך, ומבלי לפקפק במניעיו של שור, אינני יכול לקבל את קביעתו בחוות הדעת לפיה נעלי הסלמנדר של הנאשם הן היחידות שיכלו להותיר את העקבות על גיינס המנוחה.

ג. חיזוק למסקנה, כי לא ניתן לקבוע ממצא, לכאן או לכאן, בנוגע לנעליים הדומות הנוספות שבדק שור, מצאתי גם בספקות שהעלה ב"כ הנאשם בחקירתו הנגדית את שור; בחקירה הנגדית הציג ב"כ הנאשם התאמה לכאורה, שעולה בין סוליה מס' 5 מהמאגר של שור (שקף 39 בתיק העבודה של שור, סומן כ- 47/נ) אותה מצא שור לדבריו, כלא מתאימה, לבין עקבה 1 על הגיינס (שקף 8 במצגת של שור). על פי קו החקירה הוצגו מספר התאמות (קווים דקים, עיגול דריכה) בין סוליה מס' 5 לעקבה על הגיינס (ראה בהקשר זה עמ' 16-21 לנספח 3 לסיכומי ההגנה), ואת התאמות לכאורה שאותן נמנע שור מלשלול במהלך חקירתו הנגדית, הגם שהוסיף הסתייגויות ("יש קונטור", "היקף העיגול הנוסף לא דומה") (ראה עמ' 1968-1972 לפרוטוקול).

כשבית המשפט הבהיר למומחה כי הסבריו בחקירתו הנגדית בנוגע לחוסר ההתאמות שהוצגו בין סוליית נעלי הסלמנדר לעקבות על הגיינס (כדוגמת תזוזה של הנעל, הדורך עלה וירד, דריכה על גוף גלילי ועוד), יפים באותה מידה לחוסר ההתאמה עליה הצביע בין סוליה 5 הנ"ל לעקבה 1, הסביר שור: **"כשאני הראיתי את ההכפלה בצד שמאל למטה הראיתי קטע קטן מאוד שעלה וירד"**, כמצדיק הבחנה לטעמו בין חוסר ההתאמות של סוליית הסלמנדר של הנאשם לבין חוסר ההתאמות של סוליה מס' 5 הנ"ל. לאור עמדת בית המשפט כי מדובר בהסבר דחוק, ביקש שור ליתן הסבר נוסף **"כל העקבות 1-6 לטעמנו נוצרו על ידי אותה נעל, אותו זוג נעליים, אם אחת הסוליות תתאים לעקבה 1 אבל לא תתאים לעקבה 2 לא נסתכל עליה, אנחנו רוצים שהיא תתאים לעקבות שבדקנו"**.

לא מצאתי את הסבריו של שור משכנעים, כשהעדר תיעוד של אי ההתאמות בין סוליות הנעליים שבמאגר לעקבות על הגיינס, מקשה עוד יותר להסתמך על הסבריו בעניין.

אסכם את האמור בציטוט מדבריו של כב' השופט עמית בפסק הדין שניתן בערעור הנאשם על הרשעתו במשפט הקודם:

"לעיתים ובזהירות הראויה, בית המשפט יכול להתרשם בעצמו במו עיניו מהדמיון או מאי הדמיון".

מהמכלול שהוצג לפנינו נוכחתי כי סוליה מס' 5 ממאגר הנעליים של שור, כוללת לא פחות התאמות לעקבה 1 מאשר נעלי הסלמנדר של הנאשם.

ד. עקבה 1, שהינה לכאורה העקבה המובהקת ביותר מבין שש העקבות, פונה לכיוון הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3, קרי, היא איננה תואמת את כיוון יציאתו של הנאשם מהתא, על פי השחזור. גם ביחס לנתון עובדתי זה לא הוצג הסבר כלשהו. זאת ועוד, לא ברור כיצד זה עלה הנאשם דווקא ברגל שמאל המופנית כלפי הקיר כאמור (ולא כלפי הדלת או מיכל ההדחה) כאשר המרווח שבין האסלה לקיר מקשה מאד על תנועה זו. זאת ועוד, להיכן נעלמה עקבת נעל ימין? מדוע אינה מקבילה לה? שהרי ברור שאם רגל שמאל הייתה מונחת על המכנס השמאלי של המנוחה, הרי שרגל ימין הייתה צריכה להיות במקום מקביל כלשהו על מכנס ימין, ומדוע היא נעדרת?

1ד. לטעמי אין גם היתכנות לכך שהנאשם דרך רק עם החלק הקדמי של הנעל (כך לפי חוות דעת שור) על מכנסי הגיינס של המנוחה, ואסביר. בשחזור הדגים הנאשם כי עמד על האסלה, לקח תנופה וקפץ מעל דלת התא אל מחוץ לתא. קפיצה מעין זו מחייבת דריכה מלאה של שתי רגליו של הנאשם, או למצער רגל אחת, על משטח כלשהו, בין אם על האסלה ובין אם על מכנסי המנוחה, על מנת שיוכל לבצע את הקפיצה אל מחוץ לתא, כפי שהדגים. גם בהנחה שהנאשם דרך עם החלק הקדמי של הרגל בלבד על מכנסי המנוחה, היה מצופה שנראה לכל הפחות עקבה נוספת אחת על המכנס הימני (ויובהר, גופת המנוחה כיסתה את חלקה הימני של האסלה (מכיוון פנים התא) כך שהמקום היחידי הפנוי על האסלה היה בצד השמאלי (במקום בו נמצאה כזכור טביעת נעל זרה, משכך אפוא, אם רגלו השמאלית של הרוצח הייתה מונחת על מכנס שמאל, הרי שבהכרח רגלו הימנית צריכה הייתה להיות על מכנס ימין).

ה. שלילת האפשרות מההגנה לבצע בדיקה לכיס ימין של גיינס המנוחה, על ידי מומחה מטעמה, פגעה, במידת מה, בהגנת הנאשם. יצוין, כי שור אישר בעדותו כי אכן במסגרת הניסויים שבוצעו על הגיינס לצורך איתור הטכניקה הנכונה להעתקת העקבות, אירעה תקלה שלא נחזתה מבעוד מועד (לא כל החומר התרומם ומעתק האליג'נט "יצא לא טוב", כלשונו) והכיס של הגיינס הזדהם, באופן שאיננו מאפשר לבצע עליו בדיקה כלשהי להפרכת ממצאיו של שור (נעמ' 1738-1739 לפרוטוקול).

1. חוסר הניסיון של שור בהפקת טביעות נעל מגיינס (ובכלל זה גיינס המכוסה בדם), כמו גם על גוף גלילי (רגליה של המנוחה), נכון למועד עריכת חוות דעתו בעניין, כפי שאישר בעדותו לפנינו (עמ' 1733 לפרוטוקול), מעורר, כשלעצמו, קושי להסתמך על חוות דעתו.

2. מבלי לפגוע חלילה במקצועיותו והגינותו של שור, סבורני כי יכולתו של שור לבחון באופן אובייקטיבי את הממצאים על הגיינס נפגמה למן תחילת הפרשה ועוד טרם שהוגש כתב אישום נגד הנאשם. אסביר דבריי, אין חולק כי שור קיבל את דיסק תמונות הזירה ביום 7.12.06, את נעלי הסלמנדר של הנאשם ביום 31.12.06 ואת מכנסי המנוחה ביום 1.1.07 (ראה דו"ח ראשוני של שור מיום 3.1.07 וחוות דעתו מיום 1.5.07 - ת/386 ו- נ/39). עוד אין חולק, כעולה מיומן הצח"מ שהוגש (נ/128א), כי התקיימה ישיבה במשרדי פרקליטות המדינה ביום 2.1.07 (טרם שהוגש כתב אישום וטרם שנחתם הדו"ח הראשוני של שור), במהלכה צפה שור בשחזור כפי שאישר בחקירתו הנגדית (עמ' 1877 לפרוטוקול). אם כן, מהאמור עולה כי נתיב המנוסה של הנאשם מהתא על פי השחזור וכן תמונות הזירה בהן מצולמת המנוחה כשגופתה שרועה על מכסה האסלה, היו ידועים לשור טרם שנחתמה חוות דעתו הראשונית כאמור. אם כך הוא, לא רק שגרסתו של שור בעדותו, כי צפה בשחזור חודשים מספר לאחר הדגמת הנאשם את דרך יציאתו מהתא, נתבררה כלא מדויקת (אני מניח שחוסר הדיוק בנדון איננו בכוונת מכוון), הרי שגם עמדתו, כי שחזור היציאה מהתא תאם לחלוטין את העקבות שנמצאו על הגיינס (עמ' 1876 ש' 1-4), איננה נכונה בלשון המעטה. עקבות 1 ו- 2 אינן פונות אל עבר כיוון הדלת, כפי שהיה מצופה לראות, אם אלה היו תואמות את השחזור. בפועל, העקבות הנ"ל פונות אל הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3 ובכך סותרות באופן מוחלט את נתיב הבריחה שהציג הנאשם בשחזור כאמור. עוד אני מסופק כיצד הצליח שור לאתר עקבות נעליים של הנאשם על גיינס המנוחה בפרק זמן של פחות מיממה (בין 1.1.07 - המועד שבו הנעליים והגיינס היו אצלו יחד ל- 2.1.07 - מועד הפגישה בפרקליטות המדינה בה נמסר כי נמצאו עקבות נעליים של הנאשם על בגדי המנוחה), כשהוא עצמו העיד, כי לבדיקת השוואה כאמור נדרשות מאות שעות עבודה, כשאינן לטעמי בהכנת הטבעת ניסיון מוקדם ל 1.1.07 כדי "לקצץ" את עבודת המומחה ממאות שעות עבודות לכדי שעות עבודות בודדות.

עוד אוסיף, כי המכתב של שור מיום 4/1/07 לעמיתו מאירופה (נ/42) בו ביקש עזרה בדחיפות תוך שהדגיש כי ראיית עקבות הנעל היא היחידה בתיק, מלמדת על מעורבותו האקטיבית בחקירה והיכרותו את היקף חומר החקירה. ברור כי מעורבות כאמור פוגמת ביכולתו של שור להוותר אובייקטיבי.

זאת ועוד, גם התבטאותו של שור במכתבו לד"ר מריאן שרף (סטטיסטיקאית) מיום 14.1.07 (נ/41) לפיה "טביעות הנ"ל שייכות לרוצח בסבירות גבוהה מאוד", זאת לאחר שציין ברישא של אותו מכתב כי נמצאה התאמה חלקית בין דגם נעלו של הנאשם לעקבה על הגיינס, מלמדת על כך שהוא גיבש מסקנה בנוגע לזהות הרוצח בשלב מקדמי מאוד, טרם שהוגש כתב אישום נגד הנאשם וחודשים ארוכים לפני שהוגשה חוות דעתו שקבעה התאמה בין העקבות על הגיינס לנעליו של הנאשם. הסברו של שור בחקירה הנגדית לפיו כינויו את הנאשם "רוצח" במכתב הנ"ל אינה אלא "**בחירת מילים לא מוצלחת**", מקובל עליו ואולם אין בו כדי לשנות מן האמת הפשוטה והיא, ששור סבר למן ראשית החקירה של הפרשה דן כי הנאשם הוא הרוצח, כפי שגם אישר בעדותו לפנינו "**ההשערה האישית שלי הייתה שהוא רוצח**" (עמ' 1896 ש' 1-6). גם ההתבטאויות של שור בכלי התקשורת השונים בנוגע לנאשם מלמדים על חוסר האובייקטיביות של שור כלפי הנאשם, כפי שהוא אף אישר בעדותו לפנינו באומרו "**בראינות עיתונאיים, אני מודה, יש הרבה אינפורמציה אישית. אם הייתה היום ניגש בחזרה לבדיקת המוצגים מ- א', הייתה אפילו מסכים עם כבודכם. ברגע שמומחה חושב שהוא אשם, יכול להיות שיש לו הטייה, ובזה צריך להילחם**". עם זאת, סייג שור את הדברים והבהיר כי למועד הכנת חוות הדעת, לא היה מוטה ונהג באובייקטיביות "**אני מעיד בפניכם על בדיקות שנערכו לפני 15 שנה. לא שיניתי דבר בבדיקות, לא החלפתי אפילו שקף בתמונות. זה מה שאמרתי לפני 15 שנה, לא הייתי מוטה אז**" (עמ' 1914 לפרוטוקול).

החקירה בבית המשפט ביחס לעקבות 1-6 – והמסקנות העולות ממנה

417. שור כאמור נחקר ארוכות על ממצאי חוות דעתו. במסגרת חקירתו הראשית, פרט שור את תהליך העבודה שכרוך בהשוואת טביעות נעליים, וכן הסביר מונחים מקצועיים רלוונטיים בנדון (ראה עמ' 1683-1684 לפרוטוקול).
418. שור הסביר כי לכל נעל היוצאת מייצור יש מאפיינים על הסוליה (עיגולים, זיגוג, קווים) המכונים "**מאפיינים סוגיים**". פגמים שנוצרים בנעל כתוצאה משימוש נקראים "**מאפיינים אקראיים**". סימן אקראי יכול לספק למומחה אינפורמציה רבה המסייעת לצמצום אוכלוסיית הנעליים שמסוגלת להותיר את העקבה. הסימנים הסוגיים מסייעים למומחה במידה מסוימת לצמצם את האוכלוסייה, אך בלעדי הסימנים האקראיים לא ניתן להגיע לצמצום מירבי (עמ' 1685 ש' 1-24 לפרוטוקול).

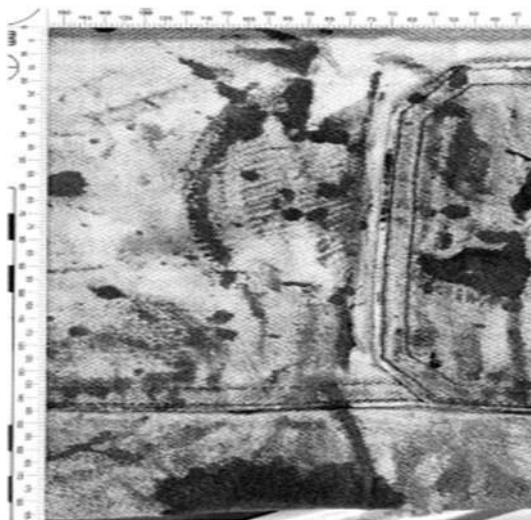

419. ביחס לעקבות שאותרו על מכנסי תאיר ז"ל, פרט שור כי כל העקבות שנמצאו הן חלקיות, מעוותות, ובחלקן כפולות. שור הדגיש כי העקבות שנמצאו במקרה זה, הן המצב "הכי גרוע" שיכול להיות למומחה השוואת עקבות נעליים, הואיל והעקבות מוטבעות בדם- דם הוא חומר "גרוע מאוד". תכונותיו של הדם מפריעות מאוד להקלטת סימנים ברורים שיש בסוליה (סוגיים ואקראיים). הוא יכול להימרח ולהיספג באותו משטח ולסתום את הדגם כולו. כאשר העקבה הוטבעה על מכנסי הגיינס (להם יש טקסטורה עצמית), על גוף גלילי רך תוך כדי ניסיון לעלות עליו (רגליה של תאיר ז"ל), נוצרות עקבות מעוותות, כפולות וחלקיות. הסימנים ממוסכים על ידי "רעשי רקע" של דם שנשפך וגם ממוסכים ע"י עצמם מהטעם שעקבות כפולות יכולות לזוז בזווית ונוצר "מיש-מש גדול מאוד של עקבות" (עמ' 1686 ש' 9-27). שור הוסיף וציין כי "קונטור" הוא קו המתאר היוצר את העקבה.

420. אפנה להלן לחקירתו של שור ביחס לכל אחת משש העקבות שפורטו בחוות דעתו כמפורט לעיל;

421. עקבה 1

אין חולק כי העקבה המובהקת ביותר המשקפת חלק קדמי של סוליית נעל, שמיקומה מתחת ובצמוד לכיס המכנס השמאלי, היא עקבה 1 (L1). (להלן אראה את הגודל הנכון, לשיטתו של שור, של עקבה מס' 1).

שקופית 7 למצגת שור "סופי קצוות מכווץ (ת/396):

ב"כ המאשימה טענה, כי עקבה מס' 1, היא בוודאות עקבת נעל, ולעניין זה, "טוב מראה עיניים", כך מבחינתה, ואפילו, אין צורך לחוות דעת מומחה בעניין. לעניין זה הסתמכה ב"כ המאשימה על אמרותי שלי במהלך הדיון, בהן אכן אמרתי, כי אני רואה טביעות נעל. ואולם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

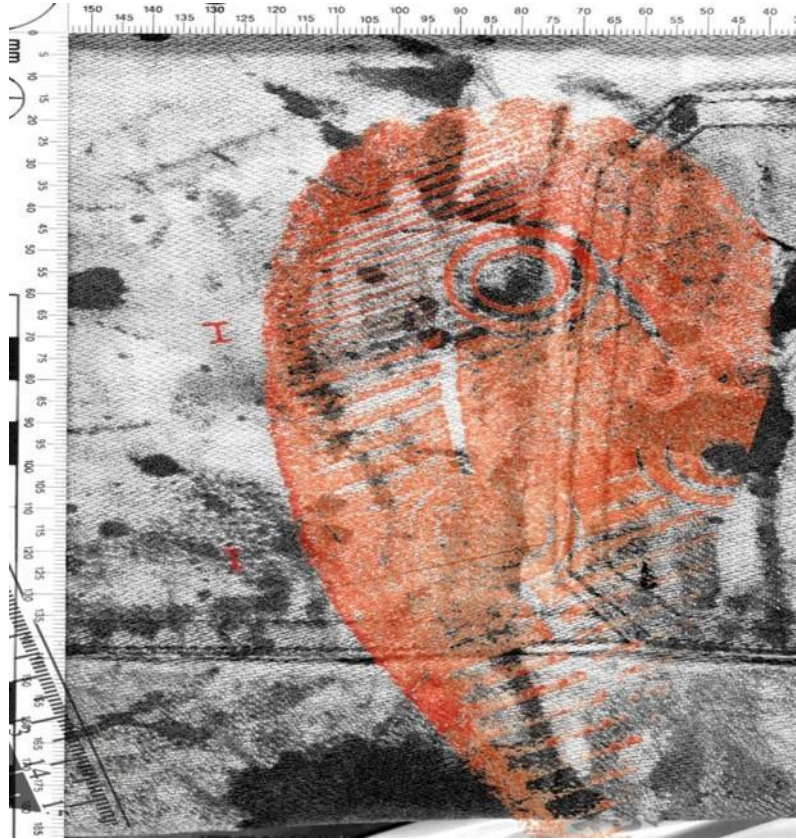
וכמפורט לעיל, לאחר בחינה נוספת ולאחר ששבתי והתבוננתי עשרות פעמים הן במכנסי הגיינס של המנוחה (אשר ביקשתי כי יעבירו אותם לבית המשפט) ולאחר ששבתי וקראתי את הסבריו של שור לגודל העקבה הנ"ל ולקונטור של העקבה הנ"ל, הרי שנוצר בליבי הספק שמא טעות אופטית הייתה לפניי. אבהיר דבריי, שור הבהיר ואף סימן זאת בקו ורוד או שחור או אדום (ראה בהתאמה עמ' 1726 ש' 12 ועמ' 1692 ש' 29-31) לאיזה חלק מוטבע ביחס לעקבה מס' 1 הוא מייחס עקבת נעל. עוד קבע שור שקו ההיקף השמאלי (חלק מהקונטור) הנראה כחלק מהעקבה אינו חלק מהעקבה וכן קבע שלא כל מה שנראה כעקבה הוא עקבה, אלא בערך רק כ-40% ממנו. לפיכך, אם נציב את גודל "העקבה" הנכון, מסתבר שמדובר בצורה כלשהי שבה פסים מועטים, הרחוקה עד מאד מלהיראות כעקבה.

שור העיד, כי פסים אינם נוצרים מאליהם (עמ' 1974 ש' 30-33, עמ' 1975 ש' 1-2) ומשכך עניין זה שכנע אותו, כי אכן מדובר בטביעת נעל ואולם, שור לא ידע להסביר כיצד זה נוצר פסים על הגיינס אותם פסל כחלק מעקבת נעל, על אף שמדובר בפסים מקבילים עקביים, בדומה לפסים אותם כן סימן כמשתייכים לעקבת נעל. כך לגבי הגזיר- פיסת בד מהגיינס של המנוחה, נקייה מטביעות, אותה גזר כדי לבצע את ניסוי האלגינט, וכך לגבי הפסים שמתחת ומעל לסימן, שלשיטתו, נקבע כטביעת נעל וכפי שיפורט להלן.

משכך אפוא, וחרף דברים שאמרתי לפרוטוקול, איני סבור עתה, כי אכן מדובר מעל ומעבר לכל ספק סביר בטביעת נעל כלל. דומה שבכך צריך היה להסתיים הדיון בחוו"ד של שור שכן אם לגבי הטביעה המשמעותית ביותר נותר בליבי ספק שמא כלל מדובר בטביעת נעל הרי שמכח קל וחומר הספק מתעצם לגבי שאר ה"סימנים" ומקל וחומר שהוא מתעצם לגבי הקביעה כי מדובר בנעלי הנאשם. חרף זאת אראה להלן כי גם אם מדובר בטביעת נעל הרי שוודאי שלא הוכח כי מדובר בטביעת הנעל של הנאשם.

422. בחקירה הנגדית הפנה ב"כ הנאשם את שור למספר אי התאמות בין עקבה 1 לבין סוליית נעליו של הנאשם;

ב"כ הנאשם הפנה לשקופית מס' 8 במצגת של שור, והצביע על כך שהיקף הטבעת נעל הסלמנדר (הקונטור השמאלי בצבע כתום) חורג משמעותית מהיקף העקבה על גבי הגיינס.

וההסברים של שור:

בקטע התחתון של הקונטור במקום שהוא עושה סטייה פנימה גם לשיטתי זאת חלק מהעקבה על הקונטור ובצד שמאל שלו רואים חמישה פסים דקים שחוצים את הקונטור הכהה, חמישה פסים.

"העד, מר ירון שור:

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: הקונטור הכהה לא חלק מהנעל

לא, לא, הקונטור נכנס טיפה שמאלה ועליו מוטבעים חמישה פסים... הסברתי, בן אדם דורך מרים טיפה. כשאמרתי שיש תזוזה קלה תזוזה עם חמישה פסים הוטבעו על הקונטור.... אמרתי תזוזה קלה הטבעה כפולה.

העד, מר ירון שור:

...

... מה אתה בעצם אומר לנו שאיפה שהקונטור של השקף של הסלמנדר נפרד ממה שאתה קורא לו קונטור על הג'ינס זה כבר

עו"ד ירום הלוי:

לא עקבה, איפה שנפרדים... איפה הקו השחור שהוא נפרד מהשקף אז כבר זה עקבה איפה שנפרדים האם זה הטיעון?

העד, מר ירון שור: זה קו שחור שאני לא יודע מה הוא, אני מתייחס למה שאני מוצא ואומר זה חלק מהעקבה... לא מצאתי לקו השחור שום קשר לעקבה הזאת.

...

כב' הש' דני צרפתי: מה מביא אותך להגיד יש מקטע שממנו מתחת זה לא קונטור מה מביא אותך חוץ מאי התאמה?

העד, מר ירון שור: אני אמרתי שהעקבה נגמרת פה [מצביע בשקף 8] לפני הכתם השחור הזה, מפה ואילך זאת העקבה שלי, מפה למטה זו לא העקבה שלי, זאת הטענה שלי וזה מה שאני אומר שזאת עקבה.

...

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: האם זה יכול להסתדר עם עקבה של נעל אחרת ולא תזוזות?

...

העד, מר ירון שור: אם זו נעל אחרת יאמר המומחה שלילי זו לא הנעל הזאת" (עמ' 1944-1950 לפרוטוקול).

423. שור נמנע מלתת תשובה ישירה לשאלה מדוע לא ניתן להניח, בהנחה שלא היו תזוזות של הנעל על הגיינס, כי מדובר בנעל אחרת. שור הסתפק באמירה כללית כי הוא מומחה להשוואת טביעות נעליים, ולא סיפק, הסבר סביר בעיני לשלילת האפשרות לאי תזוזות של הנעל, והטבעת העקבה על הגיינס על ידי נעל אחרת.

424. כאן המקום לשוב ולהדגיש, כי שור לשיטתו שלו, לא היה קובע שמדובר בטביעת נעל, אלמלא מצא התאמה לנעל הסלמנדר, שכן לשיטתו שלו (ואיני מסכים איתו) ללא נעל, לא ניתן לקבוע שמדובר בטביעת נעל. משכך, אפוא, ככל שאקבע שלא מדובר בטביעה אותה הותירה נעל הסלמנדר, הרי שממילא לא יוכל שור לקבוע, לפי הגיונו שלו, שמדובר כלל בטביעת נעל.

425. אוסיף לעניין זה, ושוב כמפורט לעיל, כי כל הקביעה שמדובר בטביעת נעל הסלמנדר וממילא בטביעת נעל, מבוססת על 4 "סימנים" (ראה נספח 2 ונספחים 5-6 לתיק העבודה ת/387) לאמור, חלק קטן מאוד מהיקף הנעל, חלק קטן מאד מעיגול הדריכה הפנימי, מספר פסים ו-3 פגמים אקראיים. לעניין הפגמים האקראיים, אומר כבר עתה, כי אלו כלל לא הוכחו

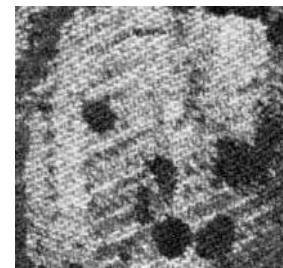

ובוודאי לא מעל ספק סביר. לעניין עיגול הדריכה ו"הקונטור" מדובר במספר מילימטרים ספורים ובכל הכבוד, לפיהם אי אפשר לקבוע מסמרות. נותרנו עם עניין הפסים, ואכן במבט ראשון וכפי שהבהיר שור, ודומני שגם אני במהלך חקירתו, קשה להניח, כי פסים אלו נוצרו באקראי ואולם שעה ששור אישר שרק כ-40% ממה שנראה כעקבה, היא אכן העקבה, הרי שממילא נפלה טענה זו, שכן גם במקום שבו אין סימני עקבה נוצרו פסים.

426. ב"כ הנאשם הציג בפני שור שקף של נעל הסלמנדר (מתוך מצגת שהכין והוגדרה "תוספות לעקבה 1") ממנו ניתן להיווכח כי הפסים הדקים, לא רק שלא חוצים את ה"קונטור", הם אף נעצרים מעט לפני מגע עם ה"קונטור", בניגוד לגישתו של שור ועל כן ענה שור: "אני מספר על הרמה והורדה של נעל הוא תופס אותי על 3 מ"מ שזה שני פסים בערך" (עמ' 1960 ש' 8-9).

427. מתשובותיו של שור אני למד כי הוא מבסס מסקנותיו על השערות בעיקר, לצורך התאמת נעל הסלמנדר לעקבה. ברור הוא, כי השערות כאמור, אינן יכולות לשמש בסיס להרשעת הנאשם, ובאותה מידה השערותיו של עו"ד הלוי לגבי התאמת נעליים אחרות, סבירות לא פחות! אחזור שוב למה שכתבתי לעיל, מתשובותיו המפורטות של שור, כפי שצוטטו לעיל, עולה כי לא כל מה שנראה כעקבת נעל, הוא אכן חלק מעקבת הנעל, שור הסביר זאת מטעמיו שלו, שכן לו כל מה שנראה כעקבה הוא אכן עקבה המשקפת עקבת נעל בגודל מלא, תמצא אי התאמה לנעל הסלמנדר (ברוחב וגם באורך). משכך נאלץ שור לטעון שלא כל מה שנראה כעקבה הוא אכן עקבה, וחלק מהסימנים שנראים שם הם סימנים שלגביהם אין לשור הסבר, ומשכך בהכרח צומצם הסימן הנראה כעקבת נעל לכדי 40% (ראה עמ' 1959 לפרוטוקול). נדמיין אפוא, את הסימן הנ"ל לגודלו האמיתי, כפי שנערך על ידי.

במצב כזה, דומני שקשה לקבוע, בוודאי שלא מעבר לספק סביר שאכן מדובר בעקבת נעל. לשם השוואה מצורפת גם תמונה של הפסים שנראו על הגזיר (נ/45- המצגת העיקרית של ההגנה) כך שבעובדה שנראים פסים אין בכדי לקבוע שמדובר בטביעת נעל בוודאי שלא מעבר לספק סביר:

תמונה 57 ממצגת ההגנה.

אוסוף ואומר וכאמור לעיל, שגם מתחת לגודל "העקבה" האמיתי, כך לשיטת שור, נוצרו פסים.

428. ב"כ הנאשם הפנה לאי התאמה נוספת- העיגול שמצא שור על העקבה (ראה בתצלום לעיל) מכוסה בדם, זאת למרות שהיה מצופה לראות חלל לבן בתוך העיגול ולא דם.

העד, מר ירון שור: ...אני לא יודע באיזה מקום היה דם ובאיזה מקום לא היה דם, אני בודק באיזה מקום נותרו סימנים ועליהם אני מדבר, השאלות ששואל הסניגור זה למה פה אין יותר דם או למה פה יש יותר מדי דם אלו שאלות שאין לי עליהן תשובה.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: אדוני הסביר לנו את הלוגיקה אתמול... אם אני רואה שם דם, למה אני רואה שם דם, אתה רואה אין לי הסבר לזה מה אני אעשה עם זה

העד, מר ירו שור: מלכתחילה אני אמרתי אנחנו נוכל להראות חלק מהעקבה, אני לא רואה עקבה אין.

כב' הש' אשר קולה אב"ד: אבל זה סימן שלילי. לא סימן שלילי... כי לא ראיתי באותו מקום, אם אני אראה עיגול במקום שאינו שייך...

כב' הש' דני צרפתי: זה מה שאתה רואה, בתוך העיגול באופן רגיל לא היה צריך להיות כתם כהה.

העד, מר ירון שור: אז זה אומר שהיינו רוצים לראות עקבה שלמה ומלאה.

כב' הש' דני צרפתי: לא, לא מדבר על איך העקבה נראית, בלי קשר למה שרואים המיקום של השקף הוא נכון כמשקף סוליה יש מקום כהה במקום שצריך להיות לבן.

העד, מר ירון שור: יש מקומות שבהם יש יותר דם ופחות דם.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: מה ההסבר לזה?

העד, מר ירון שור: ההסבר כי אתה זורך בדם הנעל יכולה להעלות בתוכה דם בצורות שונות.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: אבל אם הנעל יכולה להעלות בצורות שונות אז מה הערך של כל זה ריבון העולמים, איך אני יכול לקבוע מסקנה מעל לכל ספק סביר שזה עקבות הנעל של רומן זדורוב כאשר נעל מעלה אפשרויות שונות איך אני יכול לקבוע.

העד, מר ירון שור: כי במקומות שבהם הדם רואים במידה הנכונה ובכמות הנכונה באותם מקומות.... כל המקומות שבהם אנחנו רואים אנחנו אומרים ראינו, במקומות שלא רואים אומרים לא ראינו.
כב' הש' אשר קולה, אב"ד: למעשה אתה אומר יותר מזה גם כשזה לא מתאים לי אני יכול להסביר את זה בהתנהגות הדם או הלכלוך זה מה שאתה אומר.

העד, מר ירון שור: כן". (עמ' 1952-1954 לפרוטוקול).

הסבריו האמורים של שור רחוקים מלהיות משכנעים או מספקים; בכל מקום בו נתקל שור בקושי הסותר את קביעתו הוא מסביר זאת ב"התנהגות הדם" ומדוע שלא נסביר זאת גם לגבי נעל אחרת? ומדוע שלא נסביר, שאכן הכל זה התנהגות הדם וטקסטורת הגיינס וכלל לא טביעות נעל? בנסיבות אלה, קשה עד מאוד ליתן משקל לקביעתו של שור לפיה, העקבה על הגיינס נוצרה על ידי נעלי הסלמנדר של הנאשם, ומשכך גם קשה לקבוע שמדובר בכלל בעקבת נעל.

429. אי התאמה שלישית עליה הצביע ב"כ הנאשם- מעל קצה ה"קונטור" התחתון בעקבה, מצד ימין באזור המעגלי, ריק מדם (ראה התצלום בסעיף 397 לעיל).

ב"כ הנאשם הטיח בשור כי "הפסים העבים היו צריכים להטביע דם, סדרה של פסים עבים של הנעל של רומן השמאלית". שור הסביר את אי ההתאמה "עקבות נעליים היא השוואת היש ולא השוואת האין" (עמ' 1955 ש' 3). כשבית המשפט מבהיר לשור כי קשה להשתכנע מהסבריו כי העקבה תואמת את נעלי הסלמנדר של הנאשם מעבר לספק סביר שור משיב: "... מה שאתה מסתכל עליו הדגם הוא בשלב זה רמת האפשרי התאמה סוגית לחלקים המקבילים, כשנגיע לפגמים והפגם הוא זה שאומר אפשרי בהחלט, לא אומר ספק סביר" (עמ' 1955 ש' 4-10).

אציין כבר עתה כי קביעתו של שור לפיה קיימת התאמה סוגית בדרגת "אפשרי" בין העקבה על הגיינס לדגם נעלו של הנאשם, מתעלמת מאי ההתאמות שהוצגו בנדון, קרי, במקום שצריך להימצא דם על העקבה יש חלל לבן וההיפך.

שור איננו מתמודד עם חוסר ההתאמות הללו ואיננו מספק הסבר כלשהו, למעט אמירה סתמית ולפיה לא הוקלט דם בנקודה זו (עמ' 1954 שורה 32). ללא כל הסבר המניח את הדעת, מדוע בנקודה זו נקלט דם ובנקודה אחרת לא נקלט דם.

430. אי התאמה נוספת, רביעית במספר, אליה הפנה ב"כ הנאשם נעוצה בפסים העבים על העקבה שלא הטביעו דם ונוצרה מגרעת (ראה בתצלום לעיל- שקופית 8 למצגת שור).

שוב לא ידע שור להסביר את אי ההתאמה שהוצגה והשיב באופן לאקוני "יש פה כתמים שאתה רואה כתמים למעלה ולמטה, יש פה הרבה כתמים, אני לא מסביר את כולם, אני מסביר אך ורק את מה שמתאים לעקבה הכתמים האחרים אינם מתאימים ואני לא יודע מאיפה נוצרו" (עמ' 1959 ש' 4-6).

431. משנוכחתי כי אין אינדיקציות מספקות להתאמה סוגית של נעל הסלמנדר לעקבה, כפי שפורט, הרי שמתיתר לכאורה הצורך לבדוק התאמה אקראית. עם זאת ועל מנת שלא יימצא הנייר חסר, אפנה לבדיקת הסימנים הייחודיים שנמצאו על עקבה 1 (כך לשיטת שור כמובן).

432. שור הציג באמצעות מצגת את ההתאמה בין הטבעת הניסיון שנערכה לנעלו השמאלית של הנאשם, לבין קו המתאר של הכתם, לרבות התאמה בפסים הדקים בקדמת הנעל וחלק מעיגול הדריכה. שור הסביר כי ניתן להבחין בחללים לבנים בעקבה (אזורים נקיים מדם) התואמים לשלוש השריטות האקראיות שנמצאו בסוליית נעלי הנאשם. על פי שור, מדובר בפגמים ייחודיים המהווים התאמה במאפיינים אקראיים. עוד הפנה שור לפגמים סוגיים שמצא- הפס היוצר את ה"קונטור" וכן כתם מעוגל כהה יותר, והסביר כי אלה משקפים את דגם הנעל (עמ' 1689-1699 לפרוטוקול).

433. ב"כ הנאשם הציג, לעומת זאת, כך בחקירתו הנגדית ממצגת ההגנה "תוספות לעקבה 1" (46/נ) שקף בו נצפו 5 סימנים ייחודיים על נעל הסלמנדר. ב"כ הנאשם עימת את שור עם העובדה שהוא לא התייחס לסימנים הייחודיים 3 ו-4 שנמצאו על הנעל, ולא סימן אותם על העקבה. שור אישר כי שתי השריטות (סימנים 3 ו-4 כאמור), לא סומנו על ידו משום שלא אותרו על העקבה (עמ' 1993-1994).

שור הופנה גם לשקופיות 53-56 למצגת שלו ונאמר לו, שהוא לא סימן את כל הסימן הייחודי הראשון העליון, אלא רק את חלקו. שור אישר את הדברים, והסביר כי את הפגמים שמצא בעקבה על הגיינס, השווה לפגמים בנעל, ואותם הוא סימן בצבע כחול על גבי השקפים הנ"ל

במצגתו (עמ' 1994-1997 לפרוטוקול). לטעמי, השוואה זו הייתה צריכה להיעשות במהופך, קודם כל, איתור וסימון הפגמים שנמצאו על הנעל במלואם, ורק אז השוואת אותם פגמים שנמצאו בנעל לפגמים שבעקבה על הגיינס. רק באופן זה, יכול בית המשפט להתרשם ממידת ההתאמה של הנעל לעקבה על הגיינס, בשונה ממה שהוצג בפנינו בפועל, ואשר משקף התאמה חלקית בלבד של הפגמים, אם בכלל.

שור הופנה לסימן הייחודי העליון שסומן בחלקו, כשחציו מלא בדם והוטח בפניו כי אילו היה מדובר בפגם ייחודי, מצופה היה שהסימן יהיה נקי מדם;

”עו”ד ירום הלוי: תסכים איתי שאם זה היה פגם ייחודי איך שאנחנו יודעים כולו היה צריך להיות כל הסימון הכחול העליון אפילו החלקי היה צריך להיות ריק לא יכול להיות דם מתחתיו, נכון?

העד, מר ירון שור: לא.

עו”ד ירום הלוי: הרי פגם ייחודי הוא שקע איך יכול להיות חצי עם דם זה שקע”.

העד, מר ירון שור: הסניגור מציג תמונה אידיאלית שיש לך שריטה כל השריטה צריכה להופיע עם כל האגפים שלה, ואנחנו רואים שחצי מהשריטה נופל על כתם דם, או שהיה כתם דם אחר כך או כתם דם לפני כן או שהשריטה עצמה הייתה מלאה בחלקה אין לנו מושג, אנחנו עוסקים במה שיש, אנחנו באומנות היש, כשאנחנו מגלים משהו יהיה קטן ככל שניתן במקום אנחנו יכולים להתייחס אליו... השריטה הזאת היא חלק משריטה גדולה.

כב' הש' דני צרפתי: אדוני יכול לשלול על פי הממצאים שלו שהסימן הייחודי העליון הוא נסגר איפה שיש לבן? יש אינדיקציה שהסימן הייחודי ממשיך איפה שיש דם?

העד, מר ירון שור: לא...

כב' השופט אשר קולה, אב”ד: למה פה שרטטת זנב ארוך...?

כב' הש' דני צרפתי: מה שונה הזנב מכל המפרצים שאנחנו רואים שהם סימנים ייחודיים ולא סומנו, אדוני הסביר אני לא מסמן מה שלא רואים בהטבעה, אז מה זכה הזנב בסימן הראשון להיות מסומן בשונה מחציו העליון?

העד, מר ירון שור: אין לי תשובה למעט זה שהסימן בהתחלה סומן על הנעל ואז הוא הועבר להטבעת הניסיון, לא מחקתי את החצי שלא רואים, הוא סומן על הנעל.

כב' הש' אשר קולה, אב”ד: אז למה על הנעל אדוני לא סימן את שאר המפרצים. **העד, מר ירון שור:** סימנתי בקווים כלליים... איך נראה הפגם.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: אני מבין את הלוגיקה, אני מדבר על הפגם, אדוני אומר לנו ככה אני סימנתי על הנעל בהטבעת הניסיון לא מחקתי, קיבלתי, למה אדוני לא סימן מלכתחילה על הנעל את כל הפגמים, אדוני אמר לנו כי סימנתי רק פגמים שרואים על המכנס, שתי התשובות לא מסתדרות אחת עם השנייה איך שלא נסובב את זה...

העד, מר ירון שור: מה שאני אומר אני אומר שאותו סימן כחול או שהייתי מסמן עם כל הדקויות שלו דבר שהוא חסר משמעות או שהייתי מסמן רק את חציו, לא עשיתי את זה, סימנתי רק את החלק המשמעותי ועוד זנב כדי להראות שלא רואים אותו.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: זה חמישים אחוז
העד, מר ירון שור: חמישים אחוז" (עמ' 1998 - עמ' 2001 ש' 1-6).

434. לשאלה הכיצד ייתכן שהפגמים הייחודים שמצא על עקבה 1, לא הופיעו גם על העקבות האחרות, השיב שור: "גם אם ניקח עקבה בדם ונעשה 3 הטבעות רצופות כמו שעשיתי בניסויים ואני מדבר מניסיון, ייתכן שבעקבה הראשונה לא תראה דם, לא תראה פגם מכוסה בדם, בעקבה השנייה תראה אותו חלקית בעקבה השלישית תראה ברור בעקבה הרביעית לא תראה אותו, על המכנסיים יש חלקים שבהם רואים, גם אם הייתי רואה את אותה עקבה 1, 2, 3, ורק בעקבה מס' 2 רואים פגם לא היה משנה את תשובתי" (עמ' 2005 ש' 14 ואילך, עמ' 2006 ש' 1-2). גם כשהופנה לסימן ייחודי, שכונה "הבומרנג", שבשקופית 1 למצגתו (עקבה 1+2) ונשאל מדוע סימן ייחודי זה איננו מופיע בעקבה 1, השיב שור תשובה שאינה אלא בבחינת השערה בלבד "באותו מקום שאמור היה להיות הבומרנג לא רואים אותו... כתם דם שהיה קודם כתם דם שהיה אחר כך... אני אומר שלא ראיתי אותו" (עמ' 2007 ש' 8 ואילך, עמ' 2008 ש' 1-2).

435. מחקירתו הארוכה של שור למדנו כי מסקנותיו מסתמכות, כעיקר, על השערות והנחות לא מבוססות, "ייתכן", "אולי", "אפשרי", "בערך", "כל מה שנראה פה בעקבה הזו ולא יראה מוזז מסובב זה נס", "עם תזוזה קלה הפגם מתיישב", "כל דבר שנמצא פה על הנעל והוא יהיה אחד לאחד זה יהיה נס גלוי" ועוד ועוד (ראה עמ' 1699 ש' 11, עמ' 1726 ש' 30-33, עמ' 1727 עמ' 8-9). באלה אין די כדי לקבוע ממצאים פוזיטיביים לחובת הנאשם. שור כאמור, אישר כי הוא לא סימן את כל הפגמים הייחודיים שמצא על נעל הנאשם, אלא רק את חלקם-אלה שתאמו לטענתו לסימנים על הג'ינס, כאשר גם ביחס אליהם אישר כי הייתה התאמה חלקית בלבד של אותם פגמים לסימנים על הג'ינס. שור לא סיפק הסברים מניחים את הדעת להסתמכותו על חלקי פגמים בלבד, כשבנדון אף אישר כי אין כל אינדיקציה שהפגם החלקי

בית המשפט המחוזי בנצרת

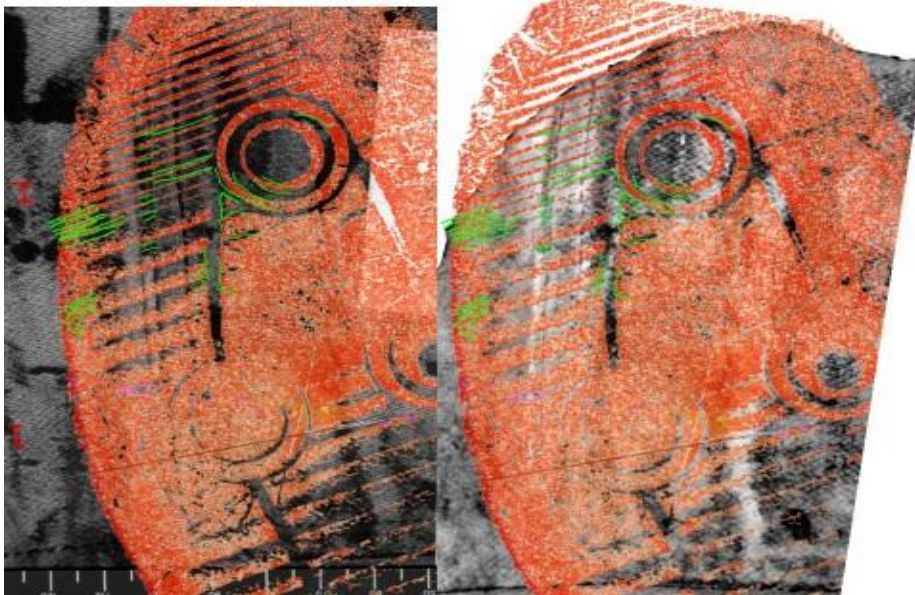
31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העליון שמצא ממשיך במקום שבו מופיע כתם דם על הגיינס. עוד אישר כי לא ניתן לשלול כי אותם פגם חלקי הוא למעשה פגם מלא שמסתיים במקום שבו מופיע כתם הדם.

436. לא ראיתי להאריך עוד מחקירתו הנגדית של שור ביחס לפגמים הייחודיים, שכן די במפורט לעיל מתוך חקירתו כדי להביא אותי למסקנה, שלא ניתן בנסיבות ליתן משקל לממצאיו בנוגע לפגמים הייחודיים, ודאי שלא ניתן לקבוע, מעל לספק סביר, כי ממצאיו מלמדים שהעקבה על הגיינס היא בסבירות גבוהה של נעל הנאשם.

437. עקבה 2

שקופית 9 למצגת שור L2 מכווץ

שור איתר לטענתו את עקבה 2 (וגם עקבה 5) על סמך התאמה סוגית בדגם ובגודל לנעל הסלמנדר של הנאשם.

שור הופנה בחקירתו הנגדית לשקופית 9 במצגתו (L2 מכווץ) והוטח בפניו כי הפסים הירוקים שסימן בשקף עולים על הקונטור וכי הסימון מתחת לפסים המסומן בצורת "בננה" שגוי, מאחר ש"אין שם בכלל בננה אלא צריך להיות רצף של דם". שור אישר כי הסימון הנ"ל אכן שגוי. עוד אישר כי הפסים הירוקים שסימן מעל "הבננה", אכן חוצים את ה"קונטור" וממשיכים אל מחוצה לו. כיצד, אם כן, מצא התאמה סוגית בין הסימנים על הגיינס לנעל הנאשם?

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מבלי לספק הסבר היכול להתיישב עם ההיגיון והשכל הישר, התעקש שור כי מצא התאמה סוגית בין נעל הנאשם לעקבה והסביר כי הסימון השגוי נובע מכך שהוא לא ניחן בכישורי שרטוט (עמ' 2016 ש' 17-20).

שור סירב לאשר כי עיגול הדריכה העליון בשקף מס' 9 "מלא בדם", זאת למרות שגם בעין רגילה רואים כתם דם בתוך עיגול הדריכה. לטענת שור, גם בהנחה שהעיגול מכוסה בדם, די בחלק מינורי נקי מדם כדי שניתן יהיה להבחין בעיגול הכפול שמקורו כאמור בשתי עקבות (1+2).

שור נשאל על סימן "הבומרנג" שנראה בשקף לעיל מכוסה חלקית בדם ;

"עו"ד ירום הלוי: תסתכל את הבומרנג, אתה מסכים שגם באלג'ינט איך שאתה בחרת לשים את השקף על תצלום האלג'ינט חצי מהבומרנג מלא בדם ?

העד, מר ירון שור: לא, אבל אני אומר שאני לא רואה את הבומרנג בתמונה הזאת אלא בתמונה הבאה.

כב' הש' דני צרפתי: אבל רואים אותו יש בתוכו אי של דם.

עו"ד ירום הלוי: חצי ממנו, חמישים אחוז דם.

כב' הש' אשר קולה, אב"ד: רואים אותו ברור.

עו"ד ירום הלוי: אתה מסכים איתי ?

העד, מר ירון שור: אני רואה אבל זה לא באותו מקום... כשאנחנו מזיזים העקבה ב- 20 מעלות אנחנו ניתקל בבומרנג במקום, תחשבו שהמכנס מקופל באותו מקום, הקווים יוצאים במקום ההסטה שלי היא לא הנכון הייתי צריך אולי לקחת את המכנס ולקפל אותו ב- 20 מעלות ואז הייתם אומרים הבומרנג יוצא במקום, כיוון שאני לא יכול לעשות את זה אני לוקח את הטבעת הניסיון ומזיז אותה ב- 20 מעלות ואז אני מקבל את הבומרנג במקום...". (עמ' 2017 ש' 25 ואילך, עמ' 2018 ש' 1-18). (ההדגשות בקו שלי ונועדו להראות שמדובר בהשערה ובנסיונות כדי להגיע למטרה – א"ק)

סופו של יום הסכים שור באופן גורף לכל אי ההתאמות במיקום של השקפים (הטבעות הניסיון) בתצלום ובמעטק האלג'ינט, והסביר כי זו שיטת ההשוואה שדרכה ניסה להציג את מצגתו.

אינני יכול להסתמך על ההתאמות הסוגיות שהציג שור ביחס לעקבה 2, זאת שעה שחלקן התבררו כשגויות וחלקן האחר תלוי בהטיית השקפים לצורך מציאת התאמה (מעין הנחת המבוקש). הווה אומר, בפועל אין לנו התאמה סוגית ברורה עליה אפשר לסמוך.

438. עקבות 3 ו-6

מיקומן של עקבות 3 ו-6 על הגיינס שולל את האפשרות כי עסקינן בעקבות נעל.

שור אישר בעדותו, כי עקבה 3 ממוקמת על התפר הצדדי בגיינס ומעט מתחתיו (עמ' 2033 ש' 14-28). לדידו "זה נראה כמו נגיעה של קדמת נעל לא רואים את הקטע העליון, לא רואים את הקטע התחתון רואים נגיעה כאילו מישהו עמד בצד, אני לא יכול להדגים, נגע עם הרגל ואז" (עמ' 2034 ש' 1-3).

אינני רואה כל היתכנות לדריכה או נגיעה של נעל מכל סוג שהוא במיקום המדובר (בחלק הצדי של ירך המנוחה), בהינתן המנח שבו נמצאה המנוחה. ה"תזה" של שור לפיה "יכול להיות שכשאתה מרים את הרגל נגעת במקרה במשהו" (עמ' 2034 ש' 15-18) הינה בגדר ספקולציה ביחס לעקבה זו, שכן מנח ומיקום המנוחה בין האסלה לקיר, איננו מאפשר הרמת רגל על צדי ירכה של המנוחה, גם אם עסקינן באקרובט מן המעלה הראשונה.

גם מיקומה של עקבה 6 מתחת לברכה המכופפת של המנוחה כפי שהוצג בתצלום 88 לדיסק צילומים של המעבדה הניידת (ת/66), מלמד בבירור על חוסר היתכנות להיותה עקבת נעל. אף על פי כן, נותר שור בעמדתו כי בעקבת נעל עסקינן, באומרו "לא עוסק בהיתכנות, זה פונה בכיוון אל הדלת, זאת מסקנתי היא שזה פונה לדלת..." (עמ' 2047 ש' 4-5). אין מקום להתעלמותו של שור מיסוד "ההיתכנות", שהרי אם אין היתכנות להותרת עקבת נעל, פשיטא, שאין עקבת נעל!

אשלים עוד, כי ההסבר של שור בעמ' 2039 לפרוטוקול לפיו, לא סביר שסימן אקראי ייווצר על ידי מריחה של דם על הגיינס, כהסבר לאי חזרתו מהמסקנה שמדובר בעקבת נעל, למרות מיקומן של עקבות 3 ו-6 כמפורט, עומד בסתירה לממצאים על גזיר הגיינס (הימצאות של פסים מקבילים) לגביהם אישר שור כי אלה לא נגרמו על ידי עקבת נעל, ואף הסביר כי יכול והם נוצרו על ידי קיפול של הגיינס (עמ' 1743-1746).

אוסף ואדגיש כי שעה ששור קבע, מספר פעמים, במהלך חוות דעתו כי הקפלים בגיינס יכולים לייצר סימנים הרי שממילא לא ניתן להתייחס לכל "סימן" אחר ככזה שנוצר דווקא על ידי דריכת נעל ולא על ידי קיפול הגיינס.

439. עקבה 4

אקדים כי במכתבו לפרקליטות המדינה מ- 9/21 (ת/398) התבטא שור ביחס לעקבה 4 כך: "בדיעבד יכול להיות שאפשר היה להסתפק בלא ניתן לשלול".

הסבריו של שור בחקירה הנגדית מדוע ראה לכלול בחוות דעתו עקבה זו, על אף שהיא חלקית ביותר, ואילו עקבות חלקיות נוספות שמצא, לא נכללו בחוות דעתו, לא היו משכנעים (עמ')

2042). העובדה כי הוא מצא לטענתו 3 אלמנטים מתאימים בעקבה זו, איננה בעלת משקל, בהינתן הסברו במכתב הנ"ל לפרקליטות המדינה לפיו "מה שיש מבחינת דגם הוא מאוד קלוש וחלקי. כי העיגול הוא די חלש ולא רציף".

גם בנוגע לגודל של הנעל לא קבע שור התאמה לנעל הסלמנדר של הנאשם אלא הסתפק בקביעה בחוות הדעת כי הנעל "דומה" בגודל. בחקירתו לפנינו הוטח בו כי במאמריו (נ/44 ו-388/ת) אין שימוש במונח "דומה", ולכן לא היה מקום לעשות כן גם במקרה דנן. שור השיב: "אני מסביר שיש פה תזוזה, כמה פעמים אמרתי לגבי התזוזה, במקרה הזה שרואים חלק אחד של הנעל מאד יפה ואילו החלק השני צריך לזוז בשלושה מ"מ כדי להתאים, 3 מ"מ, אמרתי אפשרי עם סטייה קלה, עוד פעם יכול להיות שיש פה דינמיקה של הליכה יכול להיות שיש פה מתיחה של סימן אמרתי דומה בגודל בגלל אותה תזוזה שהצגתי אותה במצגת של 3 מ"מ זהו, דומה בגודל, ועדיין דומה בגודל נופל בגדר התאמה בסימנים סוגיים שזה מה שהיה קרוי פעם אפשרי" (עמ' 2041 ש' 11 ואילך). שור משער השערות, מניח הנחות, מבצע תזוזות של השקפים במצגתו, בניסיון להציג דמיון או התאמה כלשהי בין העקבה לנעל הנאשם.

440. אינני רואה להתעכב ולהרחיב גם על עקבה 5, ודי שאומר כי גם ביחס לעקבה זו אינני יכול לקבוע קביעות לכאן או לכאן. עקבה זו מבוססת על התאמה משוערת בדגם ובגודל, כלשון שור. היא למעשה מבוססת על סימנים סוגיים כדוגמת "חלקי עיגול", אשר אין בהם לטעמי לבסס התאמה סוגית לנעל הנאשם.

441. העקבות על הג'ינס - סיכום

ב"כ הנאשם האריך בטיעונו הן בכתב והן בע"פ על כך שחוות דעתו של שור מוטעה, וכי שור פעל בכוונת מכוון להרשיע את הנאשם.

איני סבור כך, דומני ששור הוא אכן מומחה ראוי והגון ובעל שם בתחומו, עם זאת דומני ששור כשל בחוות דעתו ובמסקנותיו.

שור כשל ממספר סיבות כפי שפורט לעיל ועיקרן יפורט שוב:

א. מדובר בבדיקה ראשונית מסוגה שנעשתה על ידי שור ומשכך צריך היה הוא לגלות זהירות יתרה ולא להיות כה נחרץ במסקנותיו.

ב. זאת ועוד, שור היה בנקל יכול לעשות בדיקת ניסיון ע"ג מכנסי ג'ינס אחרים שיונחו על משטח גלילי ולהטביע עליהם נעליים מגואלות בדם, ולבחון מה התוצאות במיוחד כאמור שזו לו הפעם הראשונה שהוא מבצע עבודה שכזו. לעניין זה הסביר שור כי זו לא הפרקטיקה הנוהגת (עמ' 1737 לפרוטוקול) ואולם, הסבר זה לא שכנע אותי.

- ג. שור התעלם מהעובדה הפשוטה והבלתי ניתנת לסתירה שלא נמצא דם על סוליית נעליו של הנאשם ולא תיתכן מציאות שכזו, אפילו אם הנעליים נוקו ונשטפו .
- ד. שור התעלם מכך, שנמצאו עקבות אחרות הדומות באופן וודאי לזו שעל מכסה האסלה ובסבירות גבוהה גם לעקבות 3-6 בחוות דעת אביעד ולא נתן כל הסבר לכך.
- ה. שור התעלם מכך שהעקבה המובהקת ביותר L1 (לשיטתו) פונה לכיוון הקיר המזרחי (בין תא 2 לתא 3) ולא לכיוון דלת היציאה כפי אשר הדגים הנאשם בשחזור.
- ו. שור התעלם מכך שסימנים אשר נקבעו על ידו כנחזים להיות טביעת נעל (עקבות 3 ו-6) אין היתכנות שיהיו עקבות נעל, שכן אחת מתחת לברך ואחת בחלק הצדדי/אחורי של המכנס.
- ז. שור התעלם מסימנים אקראיים אחרים שעל גבי הגיינס, כך בפסים על גזיר המכנס שלגביהם אישר שור, כך בעמ' 1745, שורות 19-21, שאכן מדובר בפסים שלא נגרמו ע"י נעל ולא נתן דעתו לכך שגם פסים אלו נראים לכאורה חלק מטביעת נעל, כך שיכול ובגד הגיינס עצמו כשהוא ספוג בדם ומקופל עשוי לגרום לפסים ולצורות שונות במכנסי הגיינס (וראה תשובתו של שור עצמו בעמ' 1746 שורה 9 שקיפול של מכנסי גיינס יכול ליצור פסים!).
- ח. שור הודה גם (כך בעמ' 1802 שורות 23-21) שאם אכן לא היו מחלצים אלמונים כלשהם ובכל אופן נקבע שיש עקבות על הרצפה ועל האסלה, אשר אינן תואמות לנעליו של הנאשם, הרי שהדבר מחזק את התזה ולפיה אכן היה בתא אדם שאינו הנאשם, וממילא מסקנתו, כי על גבי הגיינס יש עקבה של הנאשם או אפילו עקבה בכלל, דינה להידחות.
- נוכח האמור דומה, כי שור התעלם מכל ממצאי הזירה השוללים את העובדה שמדובר בטביעות נעל כלל או בנעליו של הנאשם בפרט בוודאי שלא ברמה הנדרשת להרשעה בפלילים וכך כאמור פעל שור באופן שלמרבה הצער, לא ניתן להסתמך על חוות דעתו, וזאת הגם שסבור אני, ששור פעל בתום לב מתוך מטרה להגיע לחקר האמת.
- כו. אמרות הנאשם בחקירותיו הראשונות והתייחסות פרטנית ומשלימה לטענת המאשימה**
442. המאשימה וכמפורט לעיל טענה כי הנאשם רצח את המנוחה מתוך התקף זעם וכך כותבת המאשימה בסיכומיה, "הגרסה החלופית (של טענת ה"אפקט" – א"ק) נבחרה על ידי הנאשם מאחר שהוא ביצע את הרצח במהלך התפרצות זעם, כך שהוא יכול היה "להתחבר" (כך במקור - א"ק) לאלמנט הזה שבגרסה" (עמ' 27 סוף פסקה שניה).

אומר כבר עתה, כי במידה רבה מדובר כאן ב"הנחת המבוקש", דהיינו המאשימה קובעת שהרצח בוצע בהתפרצות זעם, ואולם מניין לומדת זאת המאשימה? אך ורק מאמירותיו של הנאשם וללא שתהיה לה לכך הוכחה ממקור עצמאי כלשהו.

443. מכל מקום, שעה שהמאשימה מניחה שהרצח היה מתוך "התפרצות זעם" (הנחה שמבוססת כאמור גם על כך שהיה מפגש בין הנאשם לתאיר ז"ל, שתאיר ז"ל קיללה אותו ועוד, הנחות שלטעמי כלל לא הוכחו והכל כפי שפורט לעיל) הרי שהמאשימה משליכה מ"תזה" זו על כל התנהלות הנאשם לאחור, וקובעת שמלכתחילה הנאשם בא מוכן לחקירותיו כשבאמתחתו שתי גרסאות, או שתי דרכי פעולה. האחת, כפירה מוחלטת והשנייה "גירסת אפקט" אלא, שסופו של דבר וכפי שראינו כבר לעיל, הנאשם דווקא בחר באפשרות שלישית, של "הודאה בלב נקי" ועניין זה כלל וכלל לא מסתדר עם גירסת "אפקט", שבה מטבע הדברים הנאשם לא אמור לזכור דבר וחצי דבר.

444. המאשימה פותחת סיכומיה בעניין זה בכך, שהנאשם הוא זה שהעלה לראשונה את טענת "האפקט" בשיחתו עם המדובב יבגני. אולם, זוהי אמת חלקית, שכן למעשה הראשון שהעלה את מצב ה"אפקט", גם אם לא השתמש במינוח זה, היה החוקר יוסי זמואלסון בחקירתו ביום 12.12.16 בשעות אחר הצהריים (מ"ט 100/06 חלקה 1) ושם (במסמכי התרגום) בעמ' 41 בשורה 1083, אומר החוקר כך – **"יכול להיות הדברים הקשים שאנשים עושים כשהם לא חושבים..."** והנאשם משיב – **"אני קודם חושב",** יוסי ממשיך – **"תמיד קורה וכל בן אדם יכול להגיז אני בהתחלה חושב, לפעמים קורה עניין כזה אתה יודע..."**.

יוער לעניין זה, כי המתרגם הוסיף הערה משלו שיוסי מראה עם היד "השתגע", והמאשימה חולקת על כך ואולם גם אם לא אקבע מסמרות לעניין זה, ברור שהנאשם הרגיש שיוסי רומז למצב "אפקט" שכן הוא משיב, **"קורה ש... אבל זה נקרא מצב אפקט, אבל להכניס אותי למצב הזה, זה לא קל..."** (שם עמ' 42).

עוד יוער, כי גם סשה בחקירה מיום 18.12.06 מטיח בנאשם שיכול שהוא היה במצב "אפקט" והנאשם מכחיש זאת מכל וכל (ראה מ"ט 171/06 חלק 2 עמ' 4/49-3/49 למסמכי התרגום).

445. משכך אפוא, טענת המאשימה, כי בשיחה עם יבגני (המדובב) הנאשם הוא זה שהעלה לראשונה ומיוזמתו את טענת ה"אפקט", אינה מדוייקת וכמפורט לעיל. יש לזכור שהשיחה עם יבגני הייתה זמן קצר לאחר סיום חקירתו של הנאשם ע"י יוסי, שבסמוך לאחר מכן נעצר ונכנס לתא אחד עם יבגני.

446. בעמ' 23 לסיכומיה ובאופן ציורי משהו קובעת המאשימה כך –

" בגרסה החלופית הנ"ל הנאשם הצטייד לעת מצוא, ככל שלא יעלה בידו לשכנע בחפותו, לאורך ימים הייתה הגרסה החלופית שרויה באפלה זמנית, כמו הלבנה, אך רמזים רבים

לעצם קיומה נחשפו כבר מהיום הראשון. בהמשך ה"דרך", בימים שקדמו להודאה, התפתח תהליך שבו הגרסה החלופית החלה "לזקוף את ראשה" ולהתגבר, ואילו גרסת הכפירה נמוגה לה, אט-אט".

אלא שמדובר בתזה שאין לה אחיזה של ממש במציאות, שכן גם לטענת המאשימה, הפעם הראשונה שבה אמר הנאשם, שיתכן ורצח את המנוחה אך אינו זוכר זאת, הייתה ב-18.12.06 (אחרי 7 ימים של חקירות) וגם זאת אך ורק לאחר שארתור "שתל" בראשו לאט ובתחכום את האפשרות שהוא רצח ב"אפקט" באיבוד זיכרון וכו'. הדוגמאות לכך רבות, ורובן כבר הוזכרו לעיל, עם זאת אפנה להדרכתו של ארתור את הנאשם מיום 15.12.06:

"אתה יכול להגיד: 'אני מקבל רק דבר אחד... את הרצח. שום אונס, שום דבר זין. הריגה בלי כוונה תחילה. אני לא רציתי... להרוג אף אחד. זה קרה ככה, שהוציאו אותי מכלי. הייתי... על אפקט של עצבים... לא ראיתי שום דבר בעיניים. אני שמעתי שמקללים את אימא שלי, את משפחתי... 'רוסי מסריח'. כל מיני דברי זין. זה זין כמה נמאס עלי! ואני כבר לא ראיתי אף אחד ממטר" (מ"ט 165/06 דיסק 9 חלק 4, מונה דיסק 57: 43, מונה מסך 46: 30: 19).

447. עוד יש לזכור, כי בסיום אותה שיחה (מה-18.12.06). שבין הנאשם לארתור, הובהל הנאשם לפסיכיאטר, שכן לכל הדעות מצבו הנפשי אז היה קשה מאוד. המאשימה רואה בכך אות וסימן וכדבריה, "ניתן להתרשם ממצבו הנפשי של הנאשם במהלך השיחה מכך שהוא נראה כמי שמתחיל לקשור עצמו לרצח ולפרוק אט – אט מעל לבו משא כבד, ואולם עדיין בוחר להתנסח בזהירות. השיחה הנ"ל הסתיימה מאחר שארתור, שנבהל ממצבו הנפשי של הנאשם, הזעיק שוטר לתא, ובהמשך, הנאשם הוצא מהתא לבדיקה פסיכיאטרית. אמרת הנאשם לפיה "ייתכן שרצח" מהווה, לעמדת המאשימה, ראשית הודאה, ולמצער, אמירה מפלילה" (עמ' 23 לסיכומי המאשימה). לטעמי, אין כל הוכחה, שמדובר במי המתחיל לקשור עצמו לרצח ופורק מעצמו "משא כבד". יכול ודווקא ההיפך הוא הנכון ואיני קובע לכך מסמרות, אולם ההסתברות לכך אינה פחותה מהתרחיש אותו תיארה המאשימה - שהנאשם אכן האמין, שהוא אכן ביצע את הרצח ודווקא עובדה זו גרמה לו לזעזוע של ממש. אעיר שוב, ארתור היה שותף מלא לבניית הגרסה של "איבוד עשתונות", "תלישת הגג", איבוד זיכרון ועוד ועוד.

המאשימה ממשיכה וטוענת שהתבטאויות כגון אלו נמסרו לגורמים נוספים ובהם הפסיכיאטר, השוטר גולדשטיין והחוקר סשה.

לעניין השוטר גולדשטיין, אין להתפלא שכך היה, שכן הנאשם לתחושתו שלו, היה נתון עדיין תחת הרושם שאכן יכול ורצח את המנוחה, כך גם לגבי אמירתו לפסיכיאטר (לעניין אמירתו לסשה, אדרש להלן).

המאשימה מוסיפה וטוענת, שבפני הפסיכיאטר טען הנאשם, שאינו זוכר את הפרטים מהאירוע עם אחיו ואילו לארתור מסר הנאשם פרטים מדויקים, לטעמי, אין בטענה זו ממש, שהרי שארתור הוא זה ש"לימד" את הנאשם להשתמש בטענה זו ;

"א: תקשיב לכאן... רומה, מאיפה הם יודעים, שקורים לך התמוטטויות עצבים עד אובדן זכרון? הרי הם לא יודעים את זה. 'האם יכולה להגיד' שלך?.. והיא יודעת?"
ר: ...בוודאי, האם, האב, האח, יודעים שאני הרבצתי לאח, שהוא כל שלוש דקות, כל חמש דקות רץ להשתיין.

א: זה עד אבדן הזכרון. כן? מה שהיה אז?.

ר: הרי אז לא היה אצלי עד אבדן זכרון...

א: אבל היה יכול לקרות יותר גרוע?... אם להדליק אותך? ויכול לתלוש... האם יש משמעות בן עשר או בן כמה היה האח? אתה אמרת בן ארבע עשרה?... פה אפילו עם [צ"ל אם] בחור בן שתיים עשרה היה מעצבן אותך והיית מאבד ככה את הרף (את הגג), זהו, פיזדף (חבל"ז), היה בולם אותך, היית מסתכל על בן כמה הוא?... אתה מבין על מה אני, למה אני מתכוון?... למשל, אם בך... הנה שכחת" (מ"ט 165/06 (25) חלק 3 מיום 18.12.06 עמ' 36/59 ש' 1001 ואילך - 38/59).

448. המאשימה מצביעה על סתירה מהותית בין הסבריו של הנאשם במשפט הקודם לבין הסבריו כאן. בעוד שבהליך הקודם טען הנאשם שהוא האמין בביצוע הרצח עד לחקירתו ביום 21.12.06, הרי שבהליך שלפנינו העריך הנאשם זמן זה לכחצי שעה - שעה שהסתיימה עם יציאתו לבית החולים (ראה עמד 73 לסיכומי המאשימה):

בכל הכבוד הראוי ולטעמי, המאשימה אינה מדייקת ואינה מצטטת את אמרות הנאשם במלואן, שכן הנאשם טען שהמצב בו האמין, שאכן רצח, הסתיים רק בעקבות שיחתו עם הפסיכיאטר ועם השוטר גולדשטיין "הסברתי לכבודכם שמתני שאני חזרתי מפסיכיאטר אני הייתי בטוח שלא הרגתי את הילדה ואמרתי שאני הולך עם האמת שלי עד הסוף". לשאלה מה גרם לו לחזור בו מהאמונה שהוא רצח את המנוחה, השיב הנאשם "בדיוק אני לא זוכר, יכול להיות גם פסיכיאטר עזר וגם שוטר אמר שאם אתה לא רצחת תלך עם האמת שלך עד הסוף וזה נתן לי כוח פנימי שהלכתי" (עמ' 2955 שורות 13-19). בהמשך שב והסביר הנאשם "זה לא מקובל בשבילי, אותו רגע האמנתי אבל לא אמרתי שאני כן עשיתי את זה, לא, מצב פסיכי הזה שהתפוצץ כן אבל מה חזרתי מרופא אני ידעתי שלא עשיתי כי הוא הרגיע אתי דיבר אתי חזרתי כמו שבן אדם חזק" (עמ' 2864 שורות 9-11 ושורה 27 שם).

הנה כי כן, "אמונתו" שאכן רצח את המנוחה לא הסתיימה "עם יציאתו לבית החולים", אלא רק לאחר חזרתו מבית החולים.

לעומת זאת, לעניין מועד חקירתו אצל סשה, אכן יש סתירה בין עדותו הקודמת (בהליך הקודם) לבין זו הנוכחית. בהליך הקודם אכן "מותח" הנאשם את עובדת אמונתו, שאכן רצח, עד ל-21.12 ואילו בעדותו לפנינו, ברור הוא שלאחר צאתו מהפסיכיאטר הוא כבר התחזק, וחזוק נוסף קיבל מהשוטר גולדשטיין וכבר אז ידע שהוא לא ביצע את הרצח.

ברור שהנאשם ענה תשובות סותרות ומשכך ודאי שאחת מהן אינה נכונה.

לעניין זה כבר התייחסתי לעיל ודומני, כי בסופו של דבר דווקא בהליך הקודם, מדובר היה בתשובה לא אמיתית ואילו בהליך הנוכחי, תשובתו של הנאשם תשובה כנה הייתה, שכן וגם זאת וכמפורט לעיל, מה מנע מהנאשם לטעון גם עתה שלפחות עד לאחר חקירתו ב-19.12 עדיין סבר שהוא – הוא הרוצח?

שאלה נוספת היא מדוע שיקר הנאשם לסשה, מדוע לסשה אמר, שייתכן ורצח את המנוחה? אקדים ואומר, כי בנקודה זו יכול היה הנאשם בפנינו להשיב לשאלת חברי כבי' השופט ד. צרפתי, "אבל נדמה לי בחקירה אצל סשה הקטן שאתה בא אחרי הרופא אתה עדיין מאמין שיכול להיות, זאת אומרת זה לא נגמר לך" (עמ' 2864 שורות 16-17), שאכן עדיין היה באמונה שאכן רצח. חרף זאת, הנאשם לא כך משיב אלא מדגיש דווקא את הפן של "הודאה בלב נקי" וזאת שעה שהבין "שתופרים אותו מאה אחוז" (שם, שורה 18).

לעניות דעתי, ומכל מקום הדבר מסתבר לא פחות, וכפי שכבר נכתב לעיל, הנאשם החליט להודות משעה שהבין שכל הראיות נגדו, ואולם הוא לא ידע את הפרטים והדבר ניכר במיוחד בחקירה מיום 19.12 ומשכך המפלט הראשוני שלו הוא "אפקט", ואולם העיקר מבחינתו הוא שיתוף הפעולה וההודאה בלב נקי, כך גם עלה בחקירתו זו אצל סשה, וכך הסביר זאת לנו הנאשם, כך בעמ' 2864 שורות 18-22: "לא כבודו, אני כבר שם הבנתי שאני אקבל את התיק תופרים אותו מאה אחוז ואני אין לברוח ואני שם כבר אתחיל להשתמש כאילו עשיתי רצח, אני ידעתי מאה אחוז שלא עשיתי רצח אבל להתחיל להשתמש כאילו אני עשיתי ולא זוכר כי אני ידעתי שזהו אין יציאה וניסיתי לעשות שיתוף פעולה עם החוקר בשביל לקבל לב נקי ועונש קל".

הנה כי כן, הנאשם אכן פוסח על שתי הסעיפים, הוא מבין שכל הראיות נגדו, הוא רוצה לעשות "שיתוף פעולה" עם החוקר, אלא שהוא אינו יודע פרטים ולכן מנסה להיבנות על "אפקט". קו זה "מנופץ" לחלוטין ע"י ארתור, מיד בשובו לתא הכלא (וכמפורט לעיל) ומשכך ומעתה, מנסה הנאשם בכל כוחו, לספק לחוקריו פרטים ולרצות אותם כמיטב יכולתו.

449. ל"הודאה" ו"התוודות" בפני ארתור כבר נדרשתי ובאריכות לעיל, ובכל הכבוד, אין בה דבר וחצי דבר ממה שטוענת לו המאשימה. מדובר בהודאה "רזה" שבינה לבין המציאות אין כמעט ולא כלום.

אכן יכול שהנאשם מתוחכם עד כדי כך, שהוא המציא גירסה שאין לה היתכנות במציאות, אלא שראשית, לא כך טענה המאשימה, שנית, לאור "עניין סימחוב" שהוזכר לעיל בפרשת עדואן פרחאן, לא ניתן להרשיע אדם על סמך הודאה שאינה תואמת למציאות.

450. עוד טוענת המאשימה, כי הנאשם התכוון הן ב"מישור הראיות" והן ב"מישור הגירסה".

למישור הגירסה כבר התייחסתי לעיל, אוסיף רק כי הטענה ולפיה הנאשם בחר איזה פרטי מידע יסתיר מהמשטרה, "כמו כן, הוא ברר אילו פריטי מידע הוא יסתיר מפני המשטרה כדוגמת הדם בשירותי בנים, ההצקות בבית הספר כחלק מהמניע" (עמ' 27 לסיכומי המאשימה) אינה מדויקת, שכן את עניין הדם בשירותי הבנים הנאשם מסר מיוזמתו, ולמה היה לו למסור זאת כלל? ואת ענין ההצקות גם מסר הנאשם מיוזמתו הוא, שכן כבר בחקירתו אצל יוסי זמואלסון, אישר הנאשם שהיו בנות שהציקו לו באותו יום, וכן סיפר על כך שביקשו ממנו סיגריות (ראה שם במסמכי התרגום מחקירה זו בעמ' 59 משורה 1375).

לעניין מישור הראיות והטענה כי הנאשם טיפל בראיות, נדרשתי לעיל. אוסיף ואומר, כי הטענה ולפיה, הלך לעבוד אצל ראובן ביום 10.12.16, כדי להעלים ראיות הינה טענה חסרת שחר, כשם שגם הטענה למה לא הלך לעבודה אצל ראובן גם ביום 11.12, אף היא לא ברורה, שכן הנאשם לכאורה, כבר סיים את העבודה ערב קודם ולמה לו להגיע שוב? מה גם שהתיק ובו כלי העבודה כבר נתפס ואיך ישוב לעבודה ללא כלי עבודה? על כך אוסיף שביום 11.12 נלקח הנאשם וכידוע לחקירת פוליגרף ומתי אם כן ישוב לעבודה?

עוד אוסיף לעניין זה, כי טענת המאשימה ולפיה ראובן חשב בזמן אמת שמדובר בהתנהגות מוזרה (עמ' 33 לסיכומי המאשימה) היא טענה שאין לה כל תימוכין בהודעות ראובן ובעדותו ובצדק מחה ב"כ הנאשם כנגד קביעה זו (עמ' 184 סעיף 448).

451. המאשימה ערה כמובן לחוסרים בשחזור ומסבירה זאת בכך שהנאשם בכוונה לא מסר פרטים בשחזור (או בחקירות) כדי לשכנע בטענת האפקט או משום שבאמת לא זכר פרטים מסוימים.

אלא שתיאוריה יפה זו, לא עומדת במבחן ההיגיון; מדוע פרטים מסוימים ודווקא ניטרליים כגון מספר התא, חשף הנאשם? הלא בנקל יכול היה להגיד תא מס' 3 ולא תא מספר 2? ומדוע דווקא את הפרט של היציאה מהתא לא זכר הנאשם? ומדוע בשחזור דבק בגרסה שנעל מבפנים ולא מבחוץ? ומדוע וכאמור נידב את הפרטים של זריקת המכנסיים? ראיית כתמי הדם? ומדוע בכלל נזקק הנאשם, לטענת המאשימה כמובן, להניח את המנוחה על מכסה מושב האסלה, ונאלץ לשם כך להוריד את מושב האסלה? ומה פשוט היה יותר, להניחה כפי שהיא ולהימלט? ועוד על זו הדרך וכפי שכבר פורט באריכות לעיל.

זאת ועוד, המאשימה מנסה אומנם להסביר את הפרטים החסרים בשחזור ואולם מתעלמת מכל הפרטים הסותרים והכל כפי שפורט לעיל.

452. המאשימה כך בעמ' 30-32 לסיכומיה עורכת סיכום סכמטי, כלשונה, של ציר הזמן של גרסאות הנאשם.

בכל הכבוד, גם כאן לא דקא המאשימה פורתא, ואדרש בעיקר לפרק ב' בסיכום הסכמטי בו שבה המאשימה וטוענת כי הנאשם הודה בפני מספר גורמים שונים (ההדגשה במקור – א"ק) כי יתכן ורצח את המנוחה. אמירה זו אינה מדוייקת, הנאשם מסר זאת לארתור, באופן חלקי בלבד. וכך גם לפסיכיאטר אלא שמהאמור לעיל עולה, כי האמין שבשלב מסויים, שאכן רצח את המנוחה ועניין זה ברור ומובן, שהרי בדיוק בגלל זה הופנה לפסיכיאטר ורק לאחר שאמר בפני הפסיכיאטר מה שאמר, הבין דווקא מהחיזוק שחיזק אותו הפסיכיאטר שהוא לא רצח את המנוחה.

453. עוד אדרש לפרק ה' לסיכום הסכמטי שעניינו "כפירה ובהמשך התבטאות מפלילה..." למרבה הצער כל זה לא תועד בודיאו או באודיו והמזכרים לגבי שיחה זו נכתבו במועד מאוחר ללא שהתקבל הסבר סביר לכך, ומחלוקת נותרה בעינה מה בדיוק אמר הנאשם וככל שאמר, לסשה בשיחה זו.

454. אשוב לרגע קל לשיחה שבין יבגני לנאשם שיחה שבה, כך לטענת המאשימה, רמז עבה "לגרסה החלופית של הנאשם" (עמ' 37 לסיכומים). בכל הכבוד, מדובר בהנחה מרחיקת לכת, אכן הנאשם דיבר עם יבגני על "אפקט", אלא שכזכור עניין זה הועלה מיד בסמוך לאחר חקירתו אצל יוסי וכמפורט לעיל.

איני סבור ש"במשפט הסתמי" אותו אמר הנאשם "אתה יודע מצב נפשי אצלי בסדר גמור, ושסתם ככה התקצר לי והרגתי ילדה..." יש בו משום "רמז עבה לגרסה חלופית..." וכי למה לו לנאשם למסור ליבגני ראשיתה של גרסה חלופית?

455. תמיהות המאשימה לעניין זה ולפיהן בין השאר, "מדוע קישר הנאשם רצח במצב אפקט לרציחת המנוחה"? ניתנות ליישוב בנקל. עיון מעמיק בתמלול השיחה הנ"ל, אינו מראה כלל ועיקר, שדווקא הנאשם הוא זה שקישר את הרצח ל"מצב אפקט". תחילה דיברו הנאשם ויבגני באופן כללי על המושג "הריגה במצב אפקט" (לטעמי וכאמור לעיל, בעקבות חקירת הנאשם על ידי יוסי בכיוון זה) לאחר מכן יבגני מאשר "כן אני יודע נעשה קצר" ואז ורק אז הנאשם מבהיר שמצבו הנפשי בסדר גמור. על כך עונה יבגני "אני לא מדבר עליך... אני אומר בכללי קורה..." וממשיך ואומר יבגני "... מי שהרג אותה גם כנראה לו התקצר...." על כך עונה הנאשם "אני לא יודע לגבי "התקצר" אבל הוא לא עשה את זה ספונטנית, הוא חישב הכל..." (מ"ט 161/06 חלק 1 מיום 12.12.06 עמ' 50/62 ש' 1290-1308).

משכך דומני, שמשיחה זו אפשר להבין דווקא שהנאשם סבר שהרצח בוצע בכוונה תחילה ולאחר תכנון ולא במצב "אפקט".

אשר לשאלה מדוע דיבר הנאשם בגוף ראשון כרוצח, הרי שיכול שהדבר בא בעקבות החקירה אצל יוסי, שהרי בדיוק זו השאלה/אמירה של יוסי "יכול להיות מצבים קשים שאנשים עושים ולא חושבים..." על כך עונה הנאשם, כך בחקירה אצל יוסי "אבל זה נקרא מצב אפקט אבל להכניס אותי למצב הזה זה לא קל..." (מ"ט 160/06 חלק 1 מיום 12.12.06 עמ' 41/101-42/101 ש' 1083-1099). משכך אך ברור הוא, שאמירתו ליבגני "מתכתבת" לחלוטין עם אמירתו הקודמת ליוסי שעה קלה קודם לכן.

456. עוד מאריכה המאשימה לטעון, כי הנאשם בא מוכן לחקירה, בקור רוח ולאחר היערכות מקדימה, תוך שדרך משל מבקש הוא שיופק פלט שיחות של הטלפון הסלולרי שלו ועוד.

בכל הכבוד הראוי, ונניח שמדובר באדם "מתוחכם" ולעיל כבר הראיתי שלא כך הוא, ומה בכך? האם אדם מתוחכם הוא רוצח? האם בזה שהנאשם מאשר שלו היה מעורב ברצח היה מספר אמת, יש משום רמז לכך שהוא הרוצח? ובכלל, המאשימה הלא טענה לשני קווי הגנה – "כפירה" ו"אפקט", ואיך זה מתיישב עם הקו אותו בחר הנאשם, סופו של דבר, של הודאה בלב נקי. יוער כי גם לכך טוענת המאשימה וכדלהלן: "של הצגת מצג של שיתוף פעולה מלא והודאה בלב נקי" (ראה דרך משל עמ' 14 ועמ' 26 לסיכומי המאשימה, עמ' 38-39 ובעיקר בעמ' 122 בפיסקה הראשונה שם)

(אעיר עוד לעניין זה במאמר מוסגר שהמאשימה עצמה מפרטת בסעיפים דלעיל בסיכומיה גם קו הגנה משולב של "אפקט" ו"הודאה בלב נקי" וטענתה זו סותרת בהכרח את טענתה כי טענת ההודאה בגלל הרצון לזכות בהקלה של הודאה בלב נקי, הינה טענה כבושה).

457. המאשימה מאריכה לטעון, שהנאשם בשתי הזדמנויות שונות תיאר כי הרוצח "דפק" את המנוחה פעמיים וזאת בהתייחסותו לאופן ביצוע הרצח. אולם כמפורט לעיל, באף לא אחת מההדגמות הרבות, הדגים הנאשם שני חתכים בצוואר. יתר על כן, בשלב זה ובמפורש (לפחות האמירה לארתור במ"ט 165(9) מדובר בנאשם שמבין שהראיות נגדו והוא ינסה לקחת על עצמו את הרצח, והסברו הוא התפרצות זעם שבעקבותיה "דפקתי אותה כפעמיים", בכל הכבוד ללמוד מזה שהנאשם יודע שהיו שני חתכים בצוואר, זוהי מסקנה מרחיקה לכת.

כז. עוללות

458. כאמור, במבוא להכרעת דין זו אקדיש פרק קצר לסוגיות המצויות בשולי הכרעת דין זו וכדלהלן.

שכיחות נעלי הסלמנדר

459. כאמור לעיל לטעמי לא הוכח כלל, כי מדובר בעקבת נעל על גבי מכנסי הג'ינס של המנוחה. על כך אבקש להוסיף, כי לטעמי גם לא הוכח כלל שמדובר בנעלי סלמנדר. כזכור, אחת הסיבות להעלאת רמת הסבירות שמדובר בנעלי הסלמנדר של הנאשם, הייתה העובדה שנקבע שמדובר בנעל נדירה בישראל ולעניין זה הובאו עדים רבים שהינם יבואנים או בעלי חנויות. עוד נערך סקר בקרב שוטרי משטרת ישראל ושם נקבע, כי מתוך 882 שוטרים, שענו על הסקר, רק ל-7 יש נעלי סלמנדר (ו-9 מהם הכירו אנשים שברשותם נעלי סלמנדר) וכי כולם הביאו נעל זו מארצות חבר העמים למעט זוג אחד של כפכפי נשים שנרכשו בארץ (ראה ת/395). אלא שהמאשימה כשלה בכך שלא עשתה סקר שכזה בקרב תלמידי בית הספר, או בקרב תושבי קצרין. יוער לעניין זה, כי בקצרין יש ייצוג נכבד לעולי חבר העמים, וראייה לכך היא כמות העדים דוברי הרוסית שהופיעו לפנינו, כמו גם אמירתו כבדרך אגב של עגור אלון בת/264 ולפיה, 3/4 מתלמידי השכבה דוברים רוסית.

בחקירתו הנגדית נשאל שור האם בהנחה התיאורטית שבקרב תושבי קצרין, ובניהם תלמידי נופי גולן, יש כ-40% יוצאי מזרח אירופה בעלי פוטנציאל להחזיק בנעליים מסוג "סלמנדר", מסקנתו הייתה משתנה? העד השיב בחיוב (ע"מ 1705 ש' 12-33). כן אישר, שמסקנתו בדבר ההתאמה "סבירות גבוהה מאוד" הייתה משתנה. **"סביר להניח שהיינו משמיטים את המסקנה האחרונה לא הראשונה"** (ע"מ 1707 ש' 5-6). שור הוסיף שלא נעשתה בדיקת סקר מהסוג הזה לקבוצה באזור גיאוגרפי מסוים (ע"מ 1709 ש' 10-11). יוער לעניין זה, כי לשאלתי מדוע לא בוצע סקר בדבר השימוש בנעלי סלמנדר בקרב תלמידי בית הספר, השיב לי שור, כי הדבר נשקל אולם נשלל על ידי גורמים שונים (עמ' 1709 ש' 16-22).

משכך אפוא, הקביעה ולפיה נעלי הסלמנדר נדירות מאבדת מתוקפה ביחס לאוכלוסיית קצרין ואוכלוסיית התלמידים בבית הספר.

בגדי הנאשם

460. בהכרעת הדין לגופה התייחסתי בקצרה לשאלה מה לבש הנאשם ביום 6.12.06, האם מכנסי ג'ינס? בגדי עבודה? ואיזה מכנסים, אם בכלל, זרק הנאשם? עתה הגיעה העת להשלים קימעה בנקודה זו וכדלהלן.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

461. השאלה המרכזית הינה, איזה מכנסיים לבש הנאשם ביום הרצח. לעניין זה מפנה המאשימה למספר עדים, אשר לטענתם ראו את הנאשם בעיצומו של יום העבודה לבוש במכנסי ג'ינס. כבר נדרשתי קודם לכן לחוסר ההיגיון המוסק מטענה זו כלפי הנאשם, וכי מדוע שהנאשם יספר שלבש מכנסיים רגילים וזרק אותם, בעוד שבנקל ואפילו לשיטת המאשימה יכול הוא להגיד שלבש מכנסי ג'ינס והנה הם? למה לו לשקר בנקודה זו שאינה מהותית כלל מבחינתו והיא ניתנת לגילוי בנקל?

זאת ועוד, ואף זאת וכאמור לעיל, למה בכלל שרוצח "מתוחכם" יודה שזרק את מכנסיו!

462. עוד אוסיף, שבכל הכבוד לעדויות העדים שראו באקראי את הנאשם וחלקם אף לא היו בטוחים לחלוטין בסוג המכנסיים אותם לבש הנאשם, הרי שהיו עדים אחרים וכמפורט להלן שהעידו אחרת. מכל מקום המאבטח, חנוך סימנה, אישר שעדותו אינה בוודאות וכך לגבי המאבטח השני העד אביחי אריאל, שזכר אמנם את המכנסיים אבל לא זכר את החולצה המשובצת המכופתרת (לטעמי עניין חריג הרבה יותר) וכך גם לגבי עדות קובי סומברנו, שאינה רלוונטית, שכן הוא פגש בנאשם לפני תחילת עבודתו.

463. מן הצד השני המאשימה ומסיבותיה שלה מתעלמת משתי עדות אחרות, אשר העידו באופן ברור ומפורש שהנאשם לבש בגדי עבודה. כך המנקה אולגה מילמן (נ/140 א-ד') וכך העובדת במזנון הגב' אליזבט טובי (שלא נקראה להעיד במשפט הראשון) אשר נשאלה בעדותה כיצד ידעה לזהות את בגדי הנאשם כבגדי עבודה, וענתה "בגדי עבודה כי היה מלוכלך מצבע מסייד מכל הדברים האלה, בגדי עבודה שהוא מגיע אתם כל הזמן" (עמ' 3875 ש' 11-15). אשלים כי על פי עדותה, הנאשם פקד את המזנון פעמיים ביום הרצח, פעם ראשונה בשעות הבוקר (ב- 10:30 לערך) ובפעם נוספת בשעות הצהריים (14:45 בערך), כשעל פי זיכרונה בשתי הפעמים הוא היה לבוש בבגדי עבודה (עמ' 3874 ש' 26 ואילך, עמ' 3875 ש' 1-6) עוד הופנתה העדה להודעה שמסרה במשטרה שם תיארה את מכנסי הנאשם כדגמ"ח עם כיסים בצדדים וכדלהלן:

יש לנו הודעה ומזכר על דבריה.	עו"ד י. הלוי :
באיזה יום זה היה?	כב' הש' א. קולה :
17/12.	עו"ד נ. קבלאוי :
בהודעה שהיא מסרה למשטרה ביום 17/12/2006.	כב' הש' א. קולה :
דיברו איתה כבר ב- 14 אחרי שרומן נעצר.	עו"ד י. הלוי :
וכן מזכר מה- 14/12/2006, מזכר ששוטר ערך בעקבות שיחה אתה.	כב' הש' א. קולה :
כן, בוודאי.	עו"ד י. הלוי :

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מה ענית, אנחנו לא מכירים עוד את ההודעה.	כב' הש' ד. צרפתי :
תסתכלי שורה 11-12.	עו"ד י. הלוי :
אה, דגמך בצבע או ירוק או כחול משהו כזה, דגמך.	העדה, גב' א. טובי :
איך נראה דגמך?	כב' הש' א. קולה :
מכנס עבודה כזה.	העדה, גב' א. טובי :
איך את מגדירה דגמך?	כב' הש' א. קולה :
כמו מדים צבאיים מכנס צבאי כזה.	העדה, גב' א. טובי :
ואיפה הכיסים?	כב' הש' א. קולה :
בצדדים.	העדה, גב' א. טובי :

מדוע אפוא, לא לקבל דווקא עדותן של עדות אלו? ואיזה אינטרס יש להן? ומדוע המאשימה מתעלמת לחלוטין מעדותן? עוד אוסיף בעניין זה, כי הן אולגה מילמן והן מנהלת המזון העידו, שהנאשם נשמע ונראה רגוע לחלוטין ולא ראו על גופו או על בגדיו שום דבר חריג. לעניין זה, חשובה במיוחד עדותה של מנהלת המזון, שלפי עדותה הנאשם הגיע למזון בשעה 14:45 לערך מבלי שהבחינה בהתנהגות חריגה מצד הנאשם או איזה שהם סימנים מחשידים (עמ' 3880 ש' 7-9).

עוד לעניין הרוגע בו היה הנאשם, אבקש להפנות לעדותה של מנקה נוספת, הגב' לידיה לדיז'ינסקי שהעידה במסגרת המשפט הקודם של הנאשם כי היא פגשה את הנאשם בין השעה 16:00 לשעה 17:00, ראתה שהוא מחזיק בידיו ספלי קפה לצורך החזרתם לחדר המורים והוא נראה לה במצב סביר לחלוטין (ראה עמ' 1356 ש' 6-7 - 150/נ ד') גם בעדה זו ניסתה המאשימה להטיל דופי שהיא חברה של משפחת זדורוב, של הורי הגב' זדורוב, ואולם אני מצאתי את עדותה כמהימנה ואמינה.

464. משכך אפוא, קשה לקבוע, כי הנאשם לבש מכנסי ג'ינס בעת עבודתו ואותם דווקא זרק, וגם אם יש ספק בעניין זה, הרי אך ברור הוא שהספק צריך לפעול, ככל ספק אחר בהליך הפלילי, לטובת הנאשם ולא לחובתו.

עדות רות נשרי

465. רות נשרי הייתה הפסיכולוגית בבית הספר במועד הרצח (להלן: "נשרי").

תמצית עדותה בהליך הראשון, וכך גם לפנינו, הייתה כי בשלב הראשון הייתה בטוחה שהגנן ישראל נפתלי (להלן גם- "הגנן") קשור לרצח. הסיבה לכך הייתה, כי ראתה בחדר המורים בסביבות השעה 14:00, אדם לבוש בגדי עבודה, שלטענתה עשה תנועות עצבניות של מעין

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

טיפוס על הקיר. נשרי מסרה למנהל בית הספר את חשדה זה וסופו של דבר העידה במשטרה על שראו עיניה, תוך שנכון לאותה עת הייתה בטוחה שמדובר בגנן, ישראל נפתלי.

466. במהלך עדותה במשטרה ובמעין "מסדר זיהוי" מאולתר, הראו לה את ישראל נפתלי חולף במסדרון בתחנת המשטרה, תוך שהיא צופה בו מהחלון והיא אישרה, שאכן הגנן הוא זה שראתה עושה תנועות מוזרות בחדר המורים. הגנן נעצר ואולם, היה לו "אליבי" מוצק ליום הרצח ולכן שוחרר.

467. לעניין זה, הסבירה הגב' נשרי, שהסיבה לטעותה במסדר ה"זיהוי" היא העובדה, שדמותו של הגנן היא זו שהתקבעה בראשה, אולם בדיעבד ולאחר שראתה תמונות של הנאשם, הבינה כי לא זה האיש שראתה.

468. המאשימה טענה, שיש דמיון מה בין פניו של הנאשם לפניו של הגנן ושעה שהנאשם מודה שאכן הגיע לחדר המורים בסמוך לאחר הרצח, ושעה שאין סיבה לפקפק בעדותה של נשרי בדבר התנועות "העצבניות" שעשה אותו אדם שראתה, הרי שיש בכך ראייה נוספת לאשמו של הנאשם.

469. בכל הכבוד לדרך טיעון זו, הרי שלא אוכל ליתן אמון בעדותה של נשרי כשם גם שאין אני משוכנע כלל ועיקר, שהנאשם דומה דמיון פיזי לגנן. הגנן גבוה, הנאשם נמוך יותר, הגנן רזה, הנאשם מלא ועוד. אשר לתנועות "העצבניות", הרי שעה שהגב' נשרי בעדותה שלה השלימה פרטים לגבי דמותו ופרצופו של הגנן אותה ייחסה לדמות שראתה, ולא היא כמובן, הרי שממילא גם לא אוכל לתת שום משקל לפרשנותה, או התרשמותה מתנועות כאלו או אחרות!

דומני, דווקא, שמסתבר יותר כי הדמות שראתה נשרי בחדר המורים הינה הגנן השני (חיים סלאמה) שכן גם המורה למתמטיקה פאתנה חסן בהודעתה במשטרה מיום 17.12.06 (נ/139) העידה שביום האירוע לימדה שתי תלמידות (יבגניה ומריאנה) בין השעות 14:00-15:30 בפינה צדדית בחדר המורים ושבין השעות 14:00-14:30 נכנס אדם, ושתי הבנות החלו לצחוק. היא שאלה אותן מי זה והן השיבו שמדובר בגנן. כמו כן, צפייה בנ/15 – סרט הריענון של נשרי במשטרה מעלה, כי אכן היא מתכוונת לגנן ולא לנאשם, שכן העידה שאת הדמות היא מכירה שנים, ראתה אותו כמה פעמים בחדר היועצות משקה את העציצים, והוסיפה שהוא כעס על כך שהוא היחיד שמשקה את העציצים (כזכור, ישראל נפתלי, כלל לא היה בבית הספר, ביום האירוע, ומשכך סביר גם שפאתנה חסן, כמו גם נשרי עצמה, בהתייחסותן לגנן התכוונו לגנן השני כאמור לעיל).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

המנעול התקול במקלט

470. זמן רב, מספר עדים, מומחה אחד, דפים רבים ומנעולים רבים הקדישו הצדדים לשאלה האם ניתן היה לנעול את המנעול במקלט בו עבד הנאשם, והאם הנאשם הוא זה שהכניס קיסם למנעול התליה ובכך ניסה למנוע את פתיחתו ואת תפיסת התיק ובו בגדי העבודה המגואלים בדם, לשיטת המאשימה.

471. לטענת המאשימה, במסגרת החיפוש אחר תאיר ז"ל הגיעו סומברנו ואמסלם למקלט מס' 2 ומצאו, שהמקלט נעול באמצעות מנעול תליה שלא ניתן להכניס אליו מפתח, ומשכך באמצעות מכשיר פריצה פרצו מנעול זה. לאחר מכן התברר, כי בתוך הפתח המיועד למפתח נמצא קיסם מעץ.

472. לטענת המאשימה " ... מדובר בפעולה אשר ביצע הנאשם, המלמדת על התנהגות מפלילה ... המסקנה המתבקשת תהא לעמדת המאשימה שהנאשם הוא זה שהחדיר את הקיסם לפתח המפתח במנעול ...".

אומר כבר עתה, כי מדובר במסקנה מרחיקת לכת, שאינה עולה בקנה אחד עם חובת המאשימה, על דרך הכלל, להוכיח טענתה מעל לכל ספק סביר.

473. אפתח בכך, שאין כל היגיון בטענתה זו של המאשימה, וכי למה ומדוע צריך הנאשם למנוע את פתיחת המנעול כדי למנוע את תפיסת התיק, שעה שיכול היה לקחת את התיק איתו? כאמור לעיל, המאשימה טענה שהנאשם לא לקח איתו את התיק משום שהיו שוטרים בבית הספר. כבר הראיתי לעיל, שכאשר הנאשם עזב את בית הספר עדיין לא החלו החיפושים בבית הספר וממילא לא הגיעו שוטרים. אולם ועיקר, לו זה היה חששו של הנאשם כיצד זה חזר למחרת היום "לזירת הפשע" על מנת לקחת את התיק? והלא במקום היו שוטרים, כלומר זה לא הפחיד אותו עתה? ובכלל, הנאשם הרי לא הגיע עם ציוד פריצה, הוא נכנס לתוך בית הספר יחד עם אשתו, ואין בפנינו עדות כלשהי שהיו בידיו כלי פריצה, וכיצד אפוא התכוון הנאשם לקחת את ציודו, אם יום קודם חיבל במנעול?!

474. כללו של דבר אין כל היגיון בטענת המאשימה ואין לנאשם כל סיבה הגיונית לחבל במנעול באמצעות החדרת קיסם. זאת ועוד, לא נמצאו על הקיסם ט.א. או ד.נ.א של הנאשם וגם זה אומר דרשני!

475. המאשימה מפנה לעדותם של עדים מסוימים כמו סומברנו שהעיד שנאלץ לפרוץ את המנעול. (לעדותן של אנה טרסמן וליליה לידזנסקי שהעידו, שהדלת אכן לא ננעלת אלא שלטענת המאשימה עדותן סותרת את עדות סומברנו ואמסלם) ובעיקר לעדותו של ויקטור קוסלניקוב מיום 31.1.07 שם העיד כי היה נוהג לנעול את המקלט שבו עבד הרצף, ומכך מסיקה המאשימה שמדובר במקלט מספר 2.

476. בכל הכבוד לטענות אלו, הרי שכולן אינן חד משמעיות וניתנות לסתירה. סומברנו אכן לא ידע ולא הבחין, שהמנעול היה בעצם נעול למראית עין, ומה בכך? בעין רגילה המנעול נראה נעול, המפתח לא נכנס, ולכן הלך סומברנו להביא כלי פריצה. כלום מישהו בדק עם סומברנו שהוא ניסה, כדברי הנאשם, למשוך את המנעול כלפי מטה וכך לבדוק אותו? באותה מידה אי אפשר כלל להסתמך על אמסלם לעניין זה, שכן הוא העיד שכלל לא ראה מה עשה סומברנו עם המנעול.

אשר לעדותו של ויקטור, הרי שבכל הכבוד הראוי, האינדיקציה היחידה של המאשימה לכך שמדובר במקלט מס' 2 הינה בכך שויקטור מסר, כך בת/351, שנעל את המקלט בו עבד הנאשם. אולם וכידוע הנאשם עבד גם במקלטים אחרים (עמ' 2824 ש' 30 – עמ' 2825 ש' 2). ומי לנו כף יתקע שויקטור התייחס דווקא למקלט 2? עוד כזכור, ויקטור הובא אומנם לעדות ואולם לא זכר דבר וחצי דבר מעדותו והודעותיו בעבר, ובכך נמנע מהנאשם לחקור אותו בחקירה נגדית על כל המשתמע בכך. מנגד וכאמור בפנינו עדותן של אנה טרסמן ולידיה המעידות אכן שדלת המקלט לא ננעלה.

477. ב"כ הנאשם הביא מומחה לחיזוק טענותיו ולפיהן, המנעול אכן לא יכול היה להינעל, וחיזוק לטענה זו מצא המומחה בכך שוו האנקול שנחתך נפל ארצה ולא נשאר מחובר למנעול. ב"כ המאשימה ערך באולם ניסיונות במנעולים שונים על מנת לסתור חוות דעתו של מומחה המאשימה. ראשית אומר כי איני בטוח שמדובר היה באותו סוג של מנעול. שנית, ובכל הכבוד להדגמותיו של ב"כ המאשימה, הרי שהוא איננו מומחה. שלישית, ראינו את הדגמותיו של ב"כ המאשימה, אשר בחלקן וו האנקול אכן יצא מתוך המגרעת, ומה בכך? האם זה אומר שבכל מקרה אחר כך היה או יהיה? רביעית, ב"כ המאשימה לא הדגים את המצב האמיתי בזירה ולפיו, המנעול היה תלוי על מעין שרשרת שהייתה מחוברת להתקן הנעילה בדלת, אלא הדגים כשמהנעול היה על גבי הקרקע. חמישית ועיקר, גם אם נותר ספק בעדותו של המומחה, ברי שמכאן ועד למסקנה, שהמנעול אכן היה נעול ושנחבל על ידי הנאשם, המרחק רב מאוד.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שלפוחית השתן

478. עוד אבקש להידרש לעוד סוגיה שולית והיא עובדת היותה של שלפוחית השתן של המנוחה ריקה לחלוטין וכפי שעולה מדו"ח הניתוח של ד"ר זייצב ת/442.

479. לעניין זה התייחס ד"ר קוגל בחוות דעתו המשלימה מיום 27.03.22 (נ/113א) תוך שקבע, כי:
"1. הכליות מייצרות שתן כל הזמן, ובכיס השתן יש כל הזמן שתן, למעט מיד לאחר התרוקנות.

2. התרוקנות כיס השתן אצל המנוחה הייתה יכולה להיות בשל הטלת שתן רצונית בשירותים זמן קצר מאוד לפני שנרצחה.
3 לא סביר שההתרוקנות כיס השתן הייתה בלתי רצונית לאחר המוות, שכן אז מכנסיה ובעיקר תחתונה של המנוחה לאחר הרצח, היו צריכים להיות ספוגים או מוכתמים בשתן, אולם הדבר לא קרה בפועל".

דבר זה מעיד על כך שהמנוחה התרוקנה זמן קצר לפני הירצחה, שאם לא כן, בשלפוחית השתן שלה היו צריכות להיות לפחות 10 CC (עמ' 4371, ש' 1-4) או, שבגדיה התחתונים היו צריכים להיות ספוגים בשתן, שעה שכאמור השלפוחית הייתה ריקה לגמרי ואין סימני שתן על בגדיה התחתונים הרי שברור הוא, כך לשיטתו של ד"ר קוגל, שהמנוחה התרוקנה זמן קצר לפני הירצחה (ראה עמ' 4372, ש' 16-19).

480. מסקנה זו, שלא הופרכה על ידי המאשימה מטילה ספק אף היא ב"הודאתו" של הנאשם שרדף אחרי המנוחה בדרכם לקומה השנייה ורצח אותה טרם שהספיקה להטיל את מימיה (ולאחר שלפי חלק מהעדויות, אף שתתה מים קודם לכן) וגם בכך יש לתרום למסקנה שמשקל ההודאה הינו נמוך מאוד.

הפעלת המדובב

481. במהלך חקירת המדובב, נחשפנו לכשלים שונים שבהפעלתו, כולם ככל הנראה, כבר באו על תיקונם מאז ואף על פי כן, לא אוכל שלא להידרש אליהם וכדלהלן.

482. בהסכם שבין המדובב למדינה, הוענק למדובב "בונוס" על הצלחתו. זהו עניין לא תקין בעליל וכבר נכתבה עליו ביקורת ב"פרשת חייבטוב" (עפ 2868/13 אלישע חייבטוב נ' מדינת ישראל 02.08.2018). אכן צפינו באופן חי בכל פעולות הדיבוב, ודווקא צפייה זו לימדה

אותי, כי המדובב אכן פעל בלהיטות יתר, ולעיתים באופן מופגן וכפי שפורט לעיל, "שתל" במוחו של הנאשם את פרטי ההודאה.

483. לא זו אף זו, הסתבר, כי אין בהסכם ההפעלה של המדובב (ת/317) פסקה המחייבת אותו לדבוק באמת וראה לעניין זה חקירתו הנגדית של יניב אשור בעמ' 1397 לפרוט':

"עו"ד ירום הלוי : עוד שאלה, האם אתה מסכים אתי בסעיף 6 שבצעם אתה מחתים אותו על מטרה שאין דרישת אמת לגביה הוא נדרש להביא הודאה מוקלטת או אפילו בעל פה הוא נדרש, כשרומן במקרה הזה יגיד אני מודה שיגיד לו בלי הקלטה אני מודה אני רצחתי את תאיר או עם הקלטה אני רצחתי את תאיר זאת המטרה שלו, אתם לא דורשים הודאת אמת שאין אינדיקציה שזו הודעת אמת אתם דורשים הודאה שהבן אדם יגיד אני רצחתי את תאיר ואז הוא יקבל את הכסף שלו נכון שאני צודק? זו הייתה הדרישה.

העד, מר יניב אשור : בגלל זה יש גם המשך למה שאני רשמתי שהגמול הסופי יינתן אך ורק לאחר שיובהר כי תרומתו של המדובב הינה העיקרית בתיק זו הדרישה.

עו"ד ירום הלוי : ראיתי, העיקרית אין בעיות.

כב' הש' אשר קולה אב"ד : זה כתב היד שלך.

העד, מר יניב אשור : כן, זה אני רשמתי.

עו"ד ירום הלוי : בסדר, ראיתי, ארתור עשה הכל, או קיי, באמת הייתה לו תרומה עיקרית איך שההסכם בנוי גם אני הייתי נותן לו את הכסף, זה ההסכם מגיע לו הכסף.

העד, מר יניב אשור : אגב אני לא זוכר כמה כסף הוא קיבל שתדע.

עו"ד ירום הלוי : לא אכפת לי, אתה מסכים אתי כמי שהחתים אותו אין אלמנט של להשיג הודאת אמת יש אלמנט כמו ביצוע שיודה תאשר ונסגור את זה.

העד, מר יניב אשור : מדובב תפקידו לדובב לגבי מירב הפרטים מהאדם מבלי לדעת את נסיבות החקירה, כל מה שהוא מקבל הוא צינור, המטרה זה לקבל ולהעביר לצוות החקירה, אמת לא אמת נכון לא נכון מדויק לא מדויק כל הדברים האלה בשביל זה יש צוות חקירה בבית משפט.

עו"ד ירום הלוי : תקשיב, לא לא אמת לא אמת.

העד, מר יניב אשור : מדובב לא יכול לדעת מה האמת.

עו"ד ירום הלוי : אני אומר לך שהנוסח הזה שאתה אחראי עליו כמי שהחתים אותו

הוא נוסח בחזקת פרצה קוראת לגנב ולנוכל.

484. זאת ועוד, ארתור נכח בחלק מסוים מתמלול השיחה והוסיף הערות בנוגע לתוכנה. לעניין זה ראה נ/30 ות/38א, וכן עדותו של החוקר אלכס גורודינסקי אשר אישר כי נפגש עם ארתור לצורך קבלת הבהרות בנוגע לביטויי "סלנג" שעלו בשיחת ההתוודות (עמ' 1433 - 1439 לפרוטוקול).

485. כאמור, כשלים אלו תוקנו כיום וראה לעניין זה את דברי ב"כ המאשימה:

<p>מתי נדע האם חל שינוי בהסכם הפעלת המדובבים? אנחנו יכולים להגיד שחל שינוי. חל שינוי. שונה הנוהל. השתנה לגבי הניסוח של ההסכם, הופנמה על ידי משטרת ישראל והיום נוסח עסקת הפעלה הוא שונה מזה... והאם גם יש שוני בהתניית התגמול בתוצאה? כן. זה לא תלוי תוצאה, זה תלוי איכות פעולת המדובב... אין קשר בין החוקרים למדובב אין קשר בכלל. נכון. לחלוטין גם נוהל הפעלת מדובבים של משטרת ישראל אם אני זוכרת נכון ב- 2008 שונה בעיקר בעקבות התיק הזה עד כמה שאני יודעת אבל שונה ועוד פעם שונה (עמ' 1401 ש' 33-עמ' 1402 ש' 1 - 18)</p>	<p>"כב' הש' אשר קולה אב"ד : עו"ד ויאאם קבלאוי : עו"ד מיטל חן רוזנפלד : עו"ד ויאאם קבלאוי :</p> <p>כב' הש' אשר קולה אב"ד : עו"ד מיטל חן רוזנפלד : עו"ד ויאאם קבלאוי : עו"ד ירום הלוי : עו"ד ויאאם קבלאוי : עו"ד מיטל חן רוזנפלד :</p>
--	--

אולם, בעת הפעלת המדובב דן, עדיין היו פגמים בשיטת הפעלת המדובב, כמו גם בדרך התנהלותו (כמו למשל השמצת עוה"ד של הנאשם, עד כדי פגיעה של ממש בזכות ההיוועצות שלו). בעניין חייבטוב, הפעלת המדובב כפי שהופעלה אז (לצד נימוקים נוספים), הביאה לפסילת ההודעות שם. בענייננו, לא כך הדבר, ב"כ הנאשם לא עתר מלכתחילה לאי קבילות ההודעות ודומני בזהירות הראויה, שאכן וחרף כל האמור, לא היה מקום לפסילת ההודעות. עם זאת, יש באמור לעיל, משום חיזוק לקביעתי, סופו של יום, כי משקל ההודעות הינו נמוך ביותר.

הבטחות החוקרים להקלה בעונש

486. עניין נוסף שיש ליתן עליו את הדעת, לא לעניין קבילות ההודאות אלא לעניין משקלן, הוא אמירות החוקרים ובעיקר סשה, יורם ויעקב מלכא וכפי שחלקן נסקרו לעיל (בפרק של ההודאה בלב נקי) שביכולתם לעזור לו לקבל הקלה בעונשו, ככל ששיתוף הפעולה שלו יהיה משמעותי יותר. אמירות אלו הינן אמירות פסולות, שכאמור אין בהן כדי להביא לפסילת ההודאות, אלא לתרום להפחתת משקלן וראה לעניין זה ע"פ 10049/08 **ראתב אבו עזא נ' מדינת ישראל** (23.08.12):

"תפקידו של החוקר אינו כולל מתן ייעוץ משפטי לנחקר, ודאי שלא ייעוץ משפטי מטעה ומוטב לו לחוקר כי לא יחדור למתחם הייעוץ המשפטי השמור ליחסי עורך דין-לקוח בלבד. תפקידו של החוקר לחקור ולחשוף עובדות ולא לעסוק בפרשנות המשפטית של המסכת העובדתית, פעולה שמטבעה שמורה לייעוץ משפטי שניתן לנחקר על ידי סנגורו כפי שהטעים השופט, ד"ר ע' מודריק, בהקשר זה "תפקידו של חוקר לחקור. הפעלת אמצעי שכנוע פסיכולוגיים כדי לשכנע נחקר להודות – בהבדל מנסיין לשכנע נחקר למסור גרסה – אינה חקירה"

כח. אדיר חבני, אולה קרבצ'נקו וד.נ.א. מיטוכונדריאלי

487. כב' המשנה לנשיאה השופט מלצר, קבע, בין השאר, בהחלטתו, כך מהצד האחד, כי על הערכאה המבררת יהיה לבחון את סוגיית הד.נ.א. המיטוכונדריאלי. מן הצד השני קבע כבוד השופט מלצר, כי פרשיית אדיר ואולה (להלן יבואר) אינה חלק מן העילות למשפט חוזר.

עם זאת וכדברי כב' השופט מלצר עצמו, הרי כידוע, ש"דבר מוביל לדבר" ובכל מקרה שעה שבמשפט חוזר עסקינן שמתחיל כידוע "דה נובו", הרי שממילא כל הסוגיות הועלו לבירור לרבות, סוגיית אדיר ואולה.

488. סבורני גם, כי לא ניתן לדון בשאלת הד.נ.א. המיטוכונדריאלי, ללא ההקשר המתבקש לעניין אדיר ואולה, שאילולא כן תיוותר סוגיית ד.נ.א. זה, תלויה באוויר, ואולי בבחינת "הררים התלויים בשערה".

489. כפי שכתבתי בראשיתה של חוות דעתי זו, הרי שאיני מתכוון להקדיש מלל רב לסוגייה זו ואולם ועל מנת שהתמונה תהיה שלמה אדרש גם לעניין זה.

490. אוסיף ואומר כבר בראשיתם של דברים, כי ב"כ הנאשם ביקש מאתנו, לקבוע ממצאים ואף כלשונו, "להרשיע את אולה", וזאת כמובן איננו רשאים לעשות. עם זאת, צודק ב"כ הנאשם בטיעונו, כי די לו לנאשם, שיראה שמא ספק יש אם מישהו אחר ביצע את העבירה המיוחסת לו ודי בכך כדי להוות ספק סביר באשמו של הנאשם. ראה והשווה לפסיקה אליה הפנה אותנו ב"כ הנאשם בסיכומיו בעל פה- ע"פ 3636/12 אוסאמה שויקי נ' מדינת ישראל (20.10.2013) (סעיפים 47-50):

"קיומו של תרחיש עובדתי חלופי, אשר קיים ספק סביר כי הוא שהתרחש בפועל בהתייחסו לטענה זו של המערער, בית המשפט המחוזי הנכבד לא ביטל את התרחיש הנ"ל, אך קבע כי המערער לא הצליח ליצור "קונקרטיזציה", כלשונו, ביחס לגורם מסוים אשר ביצע את הרצח. ודוק: בית המשפט המחוזי הנכבד קבע בפסקה 74 להכרעת הדין, והדבר איננו שנוי במחלוקת, שהמנוח – כמי שניהל רומנים רבים עם נשים נשואות, וכמי שהיה מורגל היטב בסחיטה וברמייה – היה מסוכסך עם גורמים רבים, שחלקם אף חפצו במותו (כך, לדוגמה, סוזן עצמה סיפרה בחקירתה הראשונה במשטרה כי המנוח סיפר לה כיצד בעלה של אחת ממאהבותיו ירה בו, אך החטיאו). ברם, נראה כי לשיטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד, היה על המערער להצביע על אדם קונקרטי, ולבסס ספק סביר כי אותו אדם הוא שביצע את הרצח, ולא המערער. לטעמי, גם מסקנתו זו של בית המשפט איננה חפה מקשיים. אמנם המערער לא ידע להצביע על זהותו של אדם מסוים, אשר לדעתו הוא זה שביצע את הרצח – להבדיל מ-"האשמה" כללית של אנשי הרשות הפלסטינית, כך שאכן נכונה הקביעה כי לא עלה בידו ליצור "קונקרטיזציה" ביחס למכלול יריביו וסכסוכיו של המנוח. יחד עם זאת, וכפי שיובהר להלן, אני בדעה כי כאשר מדובר בהרשעה הנסמכת על ראיות נסיבתיות, די בכך שהנאשם יבסס תרחיש חפות סביר, ואין מקום לדרוש ממנו להצביע על אדם ספציפי כמי שביצע את העבירה. אנמק מסקנתי זו מיד בסמוך.

וע"פ 10596/03 בשירוב נ' מדינת ישראל (04.06.2006):

"נדמה, כי אין צורך לומר שמטרתה של החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות להרשעתו של חשוד, אלא מציאת ראיות לחשיפת האמת, בין אם אמת זו עשויה להוביל לזיכוי של חשוד, ובין אם היא עשויה להוביל להרשעתו (ע"פ 721/80 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(2) 466, 472. להשקפתי, חשיפת האמת חייבה במקרה זה את חקירתו של פואד מורדוב, ומכאן שאי-חקירתו היא בעיני מחדל חמור, במיוחד נוכח עזיבתו הבהולה, שלו ושל בני משפחתו, את הארץ. את אשר נמנעו החוקרים לעשות בשנת 2002 ניסתה המשיבה לעשות בשנת 2005, שאז, כאמור, אותר פואד בגרמניה. כזכור, פואד סרב להתייצב לחיקור דין, ובני משפחתו שהגיעו לשם נמנעו מלהשיב לשאלות, ולו כדי להסביר את הרקע לעזיבתם הבהולה את ישראל. ועל כורחי תהיתי, אם להתנהגות מוזרה זו, בלשון המעטה, של פואד ובני משפחתו, אין קשר לחקירה ולמשפט המתנהל בישראל בעניין רצח המנוח!

אכן, מחדל חקירה אינו מוביל, מינה וביה, לזיכוי נאשם, והדבר צריך להיבחן על ידי בית המשפט לאור כלל הראיות שהונחו בפניו. ובלשונו של חברי השופט א' רובינשטיין בע"פ 5386/05 בילל אלחורטי נ' מדינת ישראל, טרם פורסם, בפסקה ז(2) לפסק הדין:

"במקרים שבהם נתגלו מחדלים בחקירת המשטרה, בית המשפט צריך לשאול את עצמו האם המחדלים האמורים כה חמורים עד שיש לחשוש כי קופחה הגנתו של הנאשם, כיוון שנתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו או להוכיח את גרסתו שלו ... על פי אמת מידה זו, על בית המשפט להכריע מה המשקל שיש לתת למחדל לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם במכלול הראיות ... העדרה של ראיה, שמקורו בחקירת המשטרה, ייזקף לחובת התביעה בעת שיישקל מכלול ראיותיה, ומאידך גיסא, הוא יכול לסייע לנאשם כשבית המשפט ישקול האם טענותיו מקימות ספק סביר". (וראו גם ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ ואח', טרם פורסם; ע"פ 173/88 אסרף נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(1) 785; ע"פ 5390/96 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 29, 46) ...

... בנסיבות אלו סבורני כי הרשעת המערער אינה נקייה מספקות, ועל כן אציע לקבל את הערעור. נהיר לי כי תוצאה זו קשה היא. אפשר שגרמו לכך חוקרים שלא מיצו עד תום את אפיקי החקירה שעמדו לרשותם, ואפשר שזהו קוצר ידם של שופטים בשר ודם הנדרשים להכריע את הדין על פי הכללים שמכתיבה שיטתנו המשפטית. כך או כך, התוצאה היא כי אין בידנו להצביע, במידת הביטחון שאנחנו חייבים בה, על היד הזדונית שקיפדה באבחת סכין את פתיל חייו של המנוח, וממילא אין בידנו, כשליחיו של הציבור, לבוא עמה חשבון. עם זאת, ולשם האיזון אוסיף, כי גם האפשרות שמי שלא חטא ישא בעונש של מאסר עולם, מייסרת היא, ועל כן שוב אין מנוס מלבטל את הרשעתו של המערער, ולזכותו, מחמת הספק, מהעבירה שיוחסה לו".

491. עוד חשוב לשוב ולהדגיש, כי בזירה לא נמצא כל ממצא פורנזי למעט סימן טביעות הנעל (לכאורה) על גבי מכנסי הגיינס של המנוחה (שאליו נדרשתי לעיל) הקושר את הנאשם לזירה או לרצח.

עניין ההעדר כידוע אינו מספיק כשלעצמו, ואולם שעה שכן נמצאו בזירה שערות שהד.נ.א. המיטוכונדריאלי, שהופק מהן אינו תואם לזה של הנאשם ותואם מהצד השני למעורב (או מעורבת) פוטנציאלי אחר, הרי ששומה עלינו לבדוק זאת.

492. עוד אקדים ואומר, כי אדיר חבני (לעיל ולהלן: "אדיר") ואולה, שהיא אולה קרבצניקו (לעיל ולהלן: "אולה") היו בעת האירועים, שפורטו בכתב האישום ועד לכ – 6 שנים לאחר מכן, בני זוג שיחסייהם ידעו עליות ומורדות. עוד יצוין, מבלי לפגוע יתר על המידה בצנעת הפרט, כי שני בני הזוג אובחנו בעבר כסובלים ממחלת נפש בדרגה כזו או אחרת, ואולה אף אושפזה במשך תקופה ארוכה. לחלק זה עוד חשוב לציין, כי יחסייהם של בני הזוג, בכל תחומי החיים לוו גם באלימות, לעיתים קיצונית ואולי, אף היו מעוותים, במידת מה, ואולם זהו לא נושא דיוננו ושוב ומחמת צנעת הפרט, לא אפרט מעבר לכך, אלא רק מקום שהדבר יהיה נצרך לי לצורך הכרעת דין זו.

493. כמפורט לעיל, אדיר ואולה היו בני זוג בין השנים 2003 ועד לחודש 02/2012, הם התגוררו יחדיו במקומות שונים, ובסוף שנת 2005 או מיד בסמוך לאחר מכן, עברו להתגורר בדירה שכורה ברחוב הדודאים 13 בקצרין. מן הראוי להדגיש, כי אולה בצעירותה התגוררה יחד עם

אמה בקצרין ואף למדה בבית הספר נופי גולן עד כיתה יא'. הדירה השכורה בקצרין נמצאת במרחק של כ- 600 מטר מבית הספר נופי גולן. בין לבין, נעצרה אולה בגין החזקת סכין צייד ועל כך בקצרה בהמשך ונפתח נגדה ת"פ שהסתיים בצו מבחן וללא הרשעה. במהלך שנת 2007 עברו בני הזוג לחולון, לאחר מכן לדירה שכורה בת"א ולבסוף לדירת הורי אדיר במושב באזור השפלה. כאמור לעיל, בחודש 02/2012 נפרדו אולה ואדיר, ואולה נפגשה עם שמעון שי שוקרון (להלן: "שוקרון").

בין התאריכים 29/2/12 ועד 5/4/12 הוחלפו בין אדיר לאולה עשרות ואולי מאות מסרונים (נ/66) שמתוכם עולה באופן ברור סדרת איומים של אדיר כלפי אולה. ביום 1/4/12 בשעה 22:55 שלח אדיר דואר אלקטרוני לאלונה, אחותה של אולה, ובו כתב לראשונה, "אחותך רצחה מישהי, ילדה בת 14..." (חלק מנ/127). באותו יום פנה אדיר (כך לטענתו) לרס"ר משה שטח, וביקש לספר לו את גרסתו, יוער כי, הגם שיש אישור שאדיר ניסה להשיג את משה שטח, הרי שהדברים שרצה לספר לו, נותרו בגדר "דברים שבלב".

494. [...]

495. ב"כ הנאשם הוסיף בסיכומיו 23 חיזוקים וסיועים, כך לדבריו, לגרסתו של אדיר. אין בכוונתי לפרוט כרוכל את כל אותם סיועים וחיזוקים ולהלן בפרק המסקנות אתייחס אך ורק למספר עובדות, שאכן מטרידות ומחייבות, כך למיטב הבנתי, בדיקה נוספת.

496. המאשימה בסיכומיה לעומת זאת מאריכה לטעון, כי מדובר בעלילת שווא אותה רקח אדיר כנגד אולה וזאת על רקע פרידתה ממנו ועל רקע העובדה שמצאה בן זוג חדש (שוקרון). לטענת המאשימה, נתגלו בעדותו של אדיר סתירות למכביר וזאת לצד היותה של עדותו עדות כבושה, שניתנה סמוך לפרידתה הימנו ולתחילת הקשר שלה עם שוקרון ומשכך אין ליתן בעדותו זו כל אמון. עוד מפנה המאשימה לעברו הפלילי של אדיר, לעובדה שהודה שביצע עבירות פליליות חמורות כלפי אולה ולכך שלמעשה אדיר הודה שחלק מהפרטים אותם מסר ליקט מפסקי הדין הקודמים, משיטוט במרשתת ועוד.

497. טרם שאעבור וכאמור לפרק המסקנות, אדגיש עוד שורות מספר לסוגיית הדני"א המיטוכונדריאלי, לפחות ביחס לעובדות שאינן שנויות במחלוקת וכדלהלן.

498. ראשית, אקדים ואומר כי בדיקות פורנזיות לזיהוי בהתאם לדני"א מיטוכונדריאלי עדיין אינן נפוצות בישראל ובעולם ותוקפן המדעי, בניגוד לדני"א רגיל, טרם נקבע.

שנית, דנ"א מיטוכונדריאלי שונה מדנ"א רגיל בכך שהוא מתייחס אך ורק לתרומה מציר האם ולא מציר האב.

שלישית, כמות הבסיסים בד.נ.א. מיטוכונדריאלי הינה כ-16,500 וזאת לעומת כמות הבסיסים בד.נ.א "רגיל" הגבוהה בעשרות מונים.

499. מכאן לעובדות. אין חולק, כי בזירה נמצאו שערות רבות וכך גם על גופתה של המנוחה. סופו של יום לאחר בדיקות רבות ומגוונות שאינן רלוונטיות לעת הזו, נמצא כי שתי שערות שנתפסו על פלג גופה התחתון של המנוחה מתאימות לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר, או בהגדרה מדעית יותר, אינן שוללות את האפשרות, כי הוא המקור לשתי שערות אלו. יוער, כי מלכתחילה נשלחו לבדיקה בארצות הברית 5 שערות, שנתגלו במקומות שונים על גופת המנוחה, ואולם הבדיקה לגביהם הופסקה בשנת 2007. רק בשנת 2018 חודשה הבדיקה ואז נמצאה התאמה ב-1,000 בסיסים, על אחת השערות שנתפסה, כתואמת לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר. לאחר מכן, בוצעה בדיקה נוספת והפעם ביחס לכל הרצף הגנומי ונמצאה שוב שעה אחת (שאינה השעה הקודמת) התואמת באופן מלא לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר.

עוד נשללו, המנוחה, אולה והנאשם, כמי שתרמו שערות אלו. עוד נתפסו שתי שערות השונות בד.נ.א. המיטוכונדריאלי זו מזו ואינן דומות לאף אחד מן הנדגמים. לכל האמור, ראה חוות דעת של ד"ר נורית בובליל מיום 18.07.22 עמ' 12 סעי' 8-10 וכן עדותה בפנינו עמ' 5021-5022 לפרוטוקול מיום 09.05.22.

500. במקביל העיד בפנינו ד"ר בהר, שהגיש ארבע חוות דעת; נ/151א, נ/151ב, נ/185 ו- נ/186 שמהן עולה, כי הוא אסף לצורכי מחקר, מאגר של 1,978 דגימות של ד.נ.א. מיטוכונדריאלי. תחילה נמצאו במאגר זה עוד 9 דגימות התואמות ב-1,000 בסיסים לדגימת הד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר וממילא גם לשעה הספציפית שנמצאה כמתאימה כאמור לעיל. אולם בבדיקה של כל 16,500 הבסיסים נמצא, כי אין התאמה לאף לא אחת מאותן 9 דגימות (יוער, כי מ-4 מוצה הד.נ.א. ולפיכך, בוצעה השלמת בדיקה רק לגבי 5 מהן. ראה עדותו של ד"ר בהר מיום 19.10.22 עמ' 5530 שורה 25 כשעליהן נוספה עוד דגימה אחת ועל כך להלן). בשלב מאוחר יותר, התגלה, כי גם למז"פ במשטרת ישראל מאגר מצומצם של כ-300 דגימות של ד.נ.א. מיטוכונדריאלי ומתוכן נמצאו 3 דגימות תואמות לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אותה שעה (ממילא גם לזה של אדיר). בבדיקה נוספת של ד"ר בובליל ובהשוואה של כל הגנום, דהיינו 16,500 בסיסים, נמצא כי אין התאמה בין אותן 3 דגימות לשעה המדוברת, או לאדיר חבני. המסקנה העובדתית הינה פשוטה, בכל המאגרים הקיימים בישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

(ולשאלת תוקפם אדרש בהמשך) לא נמצאה התאמה לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של השערה הספציפית הנ"ל, ואולם נמצאה התאמה כאמור לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר. כאן המקום להבהיר, כי ד"ר בובליל דגמה גם דגימה נוספת של תורם ממוצא בולגרי, וגם זו לא נמצאה מתאימה לזה של אדיר או של השערה המדוברת. עוד אעיר, כי לא קיבלנו הסבר ברור מדוע נדגמה דווקא דגימה זו אולם לעניות דעתי, אין לכך חשיבות מיוחדת. עוד העידו בעניין זה, הן ד"ר בהר והן ד"ר בובליל, כי אצל אדיר, וממילא גם בשערה המדוברת נמצאה מוטציה נדירה ואולי אף ייחודית (ראה עמ' 5507 ש' 8 – עמ' 5508 ש' 4 ; עמ' 5528 ש' 27-31; עמ' 5554 ש' 1-10).

501. עוד יוער, כי בין השאר נעשתה השוואה גם למאגר האירופאי, "האמפופ" (EMPOP) ובמיוחד לחלק מערב-אסיה-אירופה שבו וגם שם לא נמצאה התאמה לד.נ.א. של אדיר.

502. המחלוקת שבין הצדדים נוגעת הן למשמעותו הפורנזית של המאגר של ד"ר בהר, והן לשכיחות של "הפלוטיפ" המאפיין את השערה שנתפסה ואת הד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר. מחלוקת זו קשורה בטבורה לעדותו של אדיר ולאמינות גירסתו וכפי שהטיבה המאשימה להגדיר בסיכומיה בעמ' 654 כי "המאשימה תטען עוד, כי יש לבחון את משקלה של הראייה לא רק כשלעצמה, אלא בהשתלבותה עם עדות אדיר, וזאת אל מול הראיות המבססות את אשמת הנאשם. בענייננו, קיים ביסוס לכך כי תלונתו של אדיר שקרית ונבעה ממניע נקמני. לעומת זאת, הראיות כנגד הנאשם הן ראיות מוצקות שלא משאירות ספק לגבי זהות הרוצח. מילים אחרות, נוכח גרסתו השקרית של אדיר, ממילא לא ניתן לקבוע כי לבשה פריט לבוש שלו. המסקנה היא שאין קשר בין השערה לבין מעורבותה של אולה ברצח". משכך וראשית לכל, יש לקבוע את היתכנות גרסתו של אדיר, ורק לאחר מכן לקבוע, האם יש בממצא שנמצא כדי להוות סיוע כלשהו לעדותו, והכל כפי שיפורט להלן. אעיר שוב, כי בכל הכבוד לאמירתה הנחרצת של המאשימה שכנגד הנאשם, יש ראיות מוצקות שלא משאירות ספק לגבי זהות הרוצח, הרי שדעתי שלי וכפי שפירטתי באריכות לעיל, שונה בתכלית השינוי, וסבורני כי קיים ספק ואפילו ניכר בזהותו של הרוצח.

503. כזכור, עיקר גירסתו של אדיר הייתה, כי אולה התוודתה בפניו הן "ברמז" בשיחת טלפון סמוך לאחר שעת הרצח והן בשעת לילה מאוחרת, עת הראתה לו את בגדיו שלו, שאותם לבשה לטענתה, כך לפי סיפורו של אדיר, בשעת הרצח, את הסכין ששימשה אותה לרצח, פאה נוכרית שחבשה על ראשה ואת הנעליים שנעלה ועוד פרטים שונים, שכולם היו בתוך תיק.

504. כאמור לעיל, טוען ב"כ הנאשם שמקור השערות התואמות לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר, הינם בבגדי אדיר, אותם לבשה וכאמור לעיל, אולה בשעת הרצח.

505. מטבע הדברים, ב"כ הנאשם סבור שעדותו של אדיר עדות מהימנה היא ועדותה של אולה, הינה רצופת שקרים ואילו המאשימה טוענת היפוכם של דברים, כי דווקא עדותו של אדיר רצופה שקרים, תמיהות וסתירות ואילו עדותה של אולה הייתה קוהרנטית, סדורה וכו'.

506. מבלי שאפרט כרוכל, שכן אין הדבר נצרך לסדר הילוכי, הרי שבשתי העדויות נפלו פגמים של ממש, סתירות ותהיות שנתרו ללא הסבר של ממש. לפיכך אסתמך, ככל שניתן, רק על ממצאים אובייקטיביים שהוצגו לפנינו, אם על ידי המאשימה ואם על ידי ההגנה. אתייחס בעיקר לחקירות "בני הזוג" בזמן אמת, מסמכים בכתב כאלה ואחרים וסיכומים רפואיים בעיקר של אולה, אלו שהותרו בחלקם לפרסום והכל כדלהלן.

507. אקדים עוד ואומר, כי המאשימה כמעט ולא התמודדה עם טיעוניו של ב"כ הנאשם לעניין החיזוקים והסיועים לגרסת אדיר, כשם שגם אינה מתמודדת כלל עם שלל הסתירות והבעייתיות שבעדות אולה וכפי שיפורט להלן, לעניין זה מסתפקת המאשימה באמירה כללית (ואולי גם סתמית) ולפיה עדותה של אולה הייתה "לא מתחמקת, לא מתחכמת.. והותירה רושם אמין...".

בכל הכבוד דומני שלא כך היו פני הדברים, ואדגים במקצת להלן, אולם, ברור הוא שהמאשימה כלל לא מתמודדת עם סוגיות אלו, כשם שגם נמנעה מלחקור את אדיר, בכל הקשור לסיועים הרבים שנמצאו לגרסתו.

508. [...]

509. [...]

510. צודקת המאשימה שאין זהות בין רצח תאיר ז"ל לתקיפת שוקרון, ברור הוא שאין זהות, ברור הוא ששם הושלם המעשה וכאן לא. עם זאת בוודאי שיש דמיון, שם ברצח תאיר שוסף הצוואר, וכאן היה ניסיון לשיסוף צוואר. שם הייתה תקיפה של קורבן אקראי וכאן גם היה ניסיון תקיפה של קורבן אקראי וזאת חרף ההיכרות עם שמעון וראה חקירתה במשטרה לאחר התקיפה נ/60א': "אני קמתי הבוקר עם מחשבות טובות שאני נמצאת בתוך בריכת דם ומלא איברים סביבי והרגשתי שאני צריכה לעשות משהו, לקחתי סכין חיתוך שיש לי בבית אצל אימא שלי שמתי בכיס של הג'קט ששמתי והלכתי להסתובב קצת בטבע רציתי למצוא מישהו הגעתי למעונות אני לא תכננתי למצוא את שמעון אבל הוא בא מולי".

לטעמי, גם אין לראות בעובדה שאולה הודתה בתקיפת שוקרון משום ראיה לנדון שבפנינו, שכן בעניין שוקרון וכזכור אולה נתפסה בכף.

511. [...]

512. [...]

513. [...]

514. [...]

כיצד זה אפוא ידע אדיר "לנבא" ב-2012 את מה שתמסור אולה לגורמי הטיפול בשנת 2014? אין בפי המאשימה תשובה לזה, וכאמור גם בסיכומיה נמנעה המאשימה כלל מלהשיב לכך ולרבות גם לא לשאר החיזוקים והסיועים אותם מנה ב"כ הנאשם.

לעניין השימוש כביכול שעשתה אולה בכפפות, טענה המאשימה, כך בסיכומיה בע"פ, שאין לפנינו ראיה שהרוצח של תאיר השתמש בכפפות. צודקת בכך המאשימה, ראיה ישירה אין ואולם, "שכל ישר" יש ויש, ורק שימוש הרוצח בכפפות, יכול להסביר את אי הימצאותם של ט.א. על גבי קירות התא, דלת התא, מנעול הדלת ועוד ועוד. לכך יש להוסיף, כי הראיה אינה דווקא בדמיון לרצח, כך לעניין הכפפות, אלא אך ורק לכך, שגרסתו של אדיר בעניין זה של הדחף של אולה לרצוח, יש בה ממש.

מן הראוי כאן להזכיר את שאירע באולם בית המשפט, שעה שב"כ המאשימה טענו, כי את עניין הכפפות למד אדיר מחומרי החקירה בתיק וכי עניין זה כבר הועלה בעבר ועוד לפני עדותו של אדיר במשטרה, אלא שב"כ הנאשם בדק ומצא שלא היו דברים מעולם, וכי המילה "כפפות" לא נמצאה ולו פעם אחת במכלול חקירותיו של אדיר, או חקירותיה של אולה. אולי בגין כך, אין פלא שהמאשימה לא התמודדה עם טענה זו בסיכומיה.

[...]

515. [...]

516. עוד סבורני, שצודק ב"כ הנאשם בטענתו, שכתם הדם ע"ג מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי, מחזק את טענתו של אדיר, ולפיה, אולה סיפרה לו שעברה מהתא השני לתא השלישי. כזכור, עובדה זו התגלתה רק בשנת 2019, כך שברור הוא שאדיר לא יכול היה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לדעת אותה מראש! (לעניין זה יש להסתייג במקצת שכן הגרסה או התיאוריה ולפיה הרוצח עבר לתא 3 כבר דוברה זמן רב קודם).

517. [...]

518. כאן המקום להידרש לטענת המאשימה, כי גרסתו של אדיר, הייתה עדות כבושה (ראה סעיפים 26 ו-27 לטיעונים בדבר העדר משקל לגרסת אדיר) ונניח שאכן כך הוא, ומה בכך? סוף סוף נמצאו לכך תימוכין ממקור חיצוני ומאי נפקא – מינה בכך שמדובר בעדות כבושה כשלזו נמצא תימוכין?

519. איני מתעלם כמובן מהסתירות הרבות שבגרסתו של אדיר, כך לעניין הסכין שבה לכאורה בוצע הרצח, שכן הסכין אותה קנו לאמה של אולה נתפסה כזכור על ידי מחסום משטרת ומניין צץ לו לפתע סכין שני? גרסתו של אדיר בעניין זה הייתה תמוהה וזאת בלשון המעטה. כך גם לגבי העובדה, שלפתע פתאום ובחלוף 15 שנה מהרצח ו-10 שנים מהודעתו הראשונה במשטרה לעניין מעורבותה של אולה ברצח, נזכר לפתע אדיר, על דוכן העדים, כי מצא בתוך בובה כלשהי את הסכין וכי לאחר מכן זו נעלמה (עמ' 4005-4006 לפרוט'). זוהי גרסה כבושה שאין לה כל תימוכין ואיני רואה לנכון ליתן בה אמון. כך גם לגבי העובדה המהותית יותר, שקשה להלום את הפצעים בסנטרה של המנוחה ככאלו שנגרמו מסכין הציידים אותה קנתה אולה לאמה וזאת נוכח השוני במרווח בשינון שעל הסכין למרווח שבסנטר המנוחה (לא אמנע מלהעיר שאין גם כל דמיון בין השינון של הרוכסן לסימני השינון שבסנטר המנוחה). אולם וכמפורט לעיל, מן הצד השני בנקודות אחרות נמצאו חיזוקים חיצוניים לגרסת אדיר, באופן שלא ניתן להתעלם הימנה כליל.

520. על בסיס כל שנאמר לעיל, סבורני ששומה עלינו לבחון את נפקותה של ראיית הד.נ.א. המיטוכונדריאלי.

521. נדרשתי לעיל לעניין זה ועתה הגיע העת להעמיק בו קמעא.

כזכור, נמצאו התאמות בין שתי שערות שנמצאו על פלג גופה התחתון של המנוחה לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר. אדגיש כבר עתה, כי הד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר הינו נדיר ואולי אפילו ייחודי. (ראה והשווה הן עדותה של ד"ר בובליל והן עדותו של ד"ר בהר מיום 19.10.22).

אעיר לעניין זה, כי המאשימה כמו גם פרופ' בודולה מטעמה, שחוות דעתו תיסקרנה להלן, אינם חולקים על נדירותו של הד.נ.א. המיטוכי של אדיר, אלא שד"ר בודולה סבור שמדובר ב"ווריאנט" ולא ב"מוטציה" (ראה מכתבו של פרופ' בודולה מיום 17.11.22 ת/525ט').

522. עוד אעיר, כי עדויותיהם של ד"ר בובליל וד"ר בהר היו קוהרנטיות וככלל נתתי בהן אמון מלא. הם מסרו את הנתונים כהווייתם וזאת גם מקום בו תשובתם לא שירתה לגמרי את ההגנה. כך לדוגמה ד"ר בהר לא היה מוכן לאשר שיש היתכנות לעד 200-300 איש בלבד שהד.נ.א. המיטוכונדריאלי שלהם זהה לזה של אדיר, וחזר על מסקנתו "אני מניח שאנחנו נמצאים איפשהו במאות הגבוהות מתחת ל- 10 אלפים, זה הטווח שאני הייתי שם, אני לא מתכוון לעמוד על זה, אני לא אופתע אם יהיה אחר" (ראה עמ' 5583 ש', 24-28): על משמעותו של נתון זה אדון להלן.
523. עוד אדגיש, כי בניגוד לעמדת ב"כ המדינה ולפיה, אין כל שימוש ע"י המדינה במאגר המיטוכונדריאלי של ד"ר בהר, הובהר הן על ידי ד"ר בובליל והן על ידי ד"ר בהר, שהמדינה עושה גם עושה, שימוש במאגר זה ולא רק כדי לשלול מעורבות של גורם כזה או אחר ולא רק לצורך מידע מודיעיני כדברי ב"כ המאשימה (ראה עמ' 5534 ש' 11-25; עמ' 5546 ש' 28; עמ' 5577 ש' 15-24).
524. סבורני ובכל הכבוד הראוי, כי לא ניתן לבטל את המאגר של ד"ר בהר כ"עפרא דארעא" וד"ר בהר שיכנע אותי, כי הגם שאינו מומחה בפורנזיה אלא בפילוגנטיקה, הרי שהמאגר שלו נבנה בהתייעצות עם מומחי פורנזיה וקיבל תיקוף מדעי בעיתונים המדעיים החשובים בעולם. כל ניסיונות ב"כ המאשימה להראות, כי מדובר במאגר המבוסס על קרובי משפחה ועוד ועוד, נדונו לכישלון, וכאמור ד"ר בהר הותיר בי רושם של מומחה אמין, ישר ומקצועי. עוד אדרש לטענתו של ד"ר בודולה, כך בת/525ד' (חוות הדעת מיום 24.1.20) כי ל-4 מתוך 17 ילידי אוזבקיסטן היה אותו ד.נ.א. מיטוכונדריאלי והדבר נובע או יכול לנבוע, כך לשיטתו מד.נ.א של קבוצה גדולה בעלת קשר משפחתי. לעניין זה צודק ב"כ הנאשם, כי אם כך הוא, אזי העובדה שנמצאו בזירה שתי שערות התואמות לד.נ.א. של אדיר יש משקל יתר, שכן אך ברור הוא שמקורן מאותו אדם, או מקרוב משפחתו מדרגה ראשונה.
525. בין השאר התייחסו המומחים השונים וכך גם פרופ' בודולה למאגר ה"אמפופ". מדובר במאגר אירופאי שבו כ-32,000 דגימות ובתוכו התייחסות גם לאסיה בחלק הכולל את מדינת ישראל. רק חלק ממאגר זה נבדק בכל 16,500 הבסיסים. מכל מקום, גם בהשוואה למאגר זה (הן ב-1,000 בסיסים והן ב-16,500) לא נמצאה כל התאמה לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר וממילא גם לא לשערה המדוברת! לעומת זאת, נמצאה התאמה של שתי דגימות (האחת ב-1,000 בסיסים והאחת ב-16,500 בסיסים) לד.נ.א. של המנוחה. האם זה ממצא אקראי? חסר חשיבות? קשה להלום תזה זו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

זאת ועוד, על מנת לתקף יותר את מאגר ה"אמפופ" הסכימו מנהלי המאגר (כך על פי עדותו של ד"ר בהר) לצרף אליו את המאגר של ד"ר דורון בהר. בהינתן העובדה שמדינת ישראל היא מדינת הגירה, ובהינתן העובדה שמאגר ה"אמפופ" מכיל בעיקרו אירופאים ואסייתיים, הרי שלא ניתן לומר שאין ללמוד ממנו דבר וחצי דבר לשכיחות הד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר.

על כך אוסיף עוד, כי ד"ר בהר בעדותו האחרונה לפנינו (19.10.22) אישר, כי בדק גם המאגרים רבים אחרים (אמריקאיים בעיקר) ואולם מאחר שאלו טרם תוקפו כראוי, לא נתן לכך ביטוי בחוות דעתו, ואולם גם במאגרים אלו לא נמצאה התאמה. לעניין זה, יפה טרונייתו ומצוקתו של ד"ר בהר, אשר זעק באולם בית המשפט (באמצעות תוכנת "סקייפ") "שמבחינתכם שום מאגר לא שווה... לא המאגר של בהר עצמו, לא ה"אמפופ ולא כל מאגר אחר...".

526. על האמור אוסיף, כי גם במאגר המשטרתי שנמצא ובו 300 דגימות לא נמצאה כל התאמה לד.נ.א. המיטכו' של אדיר.

527. נציין שוב את הנתונים וכדלהלן –

- א. לאדיר ד.נ.א. מיטוכונדריאלי נדיר ואולי אפילו ייחודי.
- ב. הד.נ.א. המיטוכונדריאלי הנדיר או הייחודי זהה לחלוטין בכל 16,500 בסיסים לשערה שנמצאה על גופתה של המנוחה.
- ג. עוד נמצאה התאמה ב-1,000 בסיסים לשערה נוספת.
- ד. במאגר של בהר לא נמצאה התאמה לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר או של השערות שהושוו.
- ה. כך גם במאגר האמפופ וכך גם במאגרים אחרים ברחבי העולם.
- ו. לעומת זאת לד.נ.א. של תאיר כן נמצאה התאמה במאגר האמפופ, וגם במאגר האמריקאי (ראה נ/156).
- ז. לב"כ הנאשם, כמו גם לאדיר, הסבר סביר לעובדת הימצאות שתי שערות שלו בזירת הרצח.

האם אין די בכל אלו כדי ליצור ספק באשמו של הנאשם? האם למאשימה יש הסבר אלטרנטיבי סביר יותר להימצאות שערות, הנחזות להיות השערות התואמת לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר בזירה? (להלן כאמור אדרש לשאלת השכיחות המספרית ומשמעותה).

האם הטלת ספק זו אינה שקולה לספק שהועלה בעניין בשירוב ושוויקי לעיל. ברם, טרם שאדרש לעניין השכיחות ומשמעותה, אבקש להידרש לעדותו ולחווי"ד של ד"ר בודולה וכדלהלן.

528. טרם שאדרש באופן מפורט לחווי"ד של פרופ' בודולה, כמו גם לחקירתו הנגדית, אבקש לתת את הדעת למספר טענות מקדמיות של המאשימה בעניין זה וכדלהלן:

א. אי מתן אמון בגירסתו של אדיר חבני – לעניין זה כבר נדרשתי לעיל לחיזוקים החיצוניים שנמצאו לגרסתו.

ב. שתי השערות הנחזות להיות זהות לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר, לא נבדקו כלל ועיקר, בבדיקה פיזית או מיקרוסקופית כלשהי ויתכן, כי מדובר בכלל בשערות שונות זו מזו בצבען או בעוביין. טענה זו ובכל הכבוד, טוב היה לה שלא תיטען, שכן והגם שכמובן הנטל בעניין זה אינו מוטל על המאשימה, היה בכוחה של המאשימה, לאשר או לשלול עובדה זו. השערות נתפסו על ידה והועברו לד"ר בובליל על ידי רשויות המדינה, ובנקל ניתן היה לבדוק את צבען או את אפיון.

ג. האפשרות שמא מדובר בשערה אחת שנחתכה לשתיים – גם טענה זו יכולה הייתה להיבדק באמצעות ד"ר חניתה גרנט, אשר היא זו שהעבירה את השערות לד"ר בובליל וגם בעניין זה נמנעה המאשימה ושוב, הגם שהנטל אינו עליה, מלהביאה. די לי בקביעה אותה קבעה ד"ר בובליל שמדובר בשתי שערות שונות, שאת עדותה לעניין זה אני מקבל. לו רצתה המאשימה לסתור עניין זה, הרי שפתוחה הייתה בפניה הדרך לעשות זאת. דומה גם שד"ר בובליל לא נשאלה דבר וחצי דבר לעניין צבע השערות או אפיון אחר כלשהו!

חווי"ד פרופ' בודולה

529. פרופ' בודולה התייחס ב-4 מסמכים שונים לחוות הדעת של ד"ר בובליל וד"ר בהר וכדלהלן:

- מכתבו מיום 16.8.19
- חווי"ד מיום 24.1.20
- חווי"ד מיום 11.10.22
- מכתב מיום 17.11.22

530. עיקר השגותיו של פרופ' בודולה התמקדו בחוות דעתו האחרונה (11.10.22) ולפיכך אסקור אותה.
531. טענתו העיקרית של פרופ' בודולה הינה, כי גודל מדגם האוכלוסייה שבו השתמש ד"ר בהר, אינו מספיק כדי לתקף את השוונות הגנטית של כלל אוכלוסיית ישראל. לטעמו של פרופ' בודולה מדגם של 1,987 דגימות מתוך כלל אוכלוסיית ישראל (9,495,740) הינה 0.02%. עוד לטענתו של פרופ' בודולה, לבד מטענתו כי גודל המדגם אינו מדגם מייצג, הרי שיכול וגם איכות המדגם אינה מייצגת. לאמור יכול ויש ייצוג יתר של אוכלוסייה מסויימת המשקפת שושלת ד.נ.א. מיטוכונדריאלי אחד על פני אוכלוסיות אחרות המשקפות ד.נ.א. מיטוכונדריאלי אחר, שלהן ייצוג אחר.
532. עוד טוען פרופ' בודולה, כי בכל מקרה ושעה שד.נ.א. מיטוכונדריאלי מטבעו מתייחס לשושלת מסויימת, הרי שהיה צורך לדגום את אוכלוסיית קצרין ולבדוק עד כמה השושלת המייצגת את ד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר, נפוצה בקצרין.
533. טענה נוספת של פרופ' בודולה הינה, כי גם בהשוואה למאגר ה"אמפופ", ואפילו בצירוף נתוני מערב – אסיה- אירופה וישראל, לא תביא למדגם שיש בכוחו לייצג את אוכלוסיית ישראל, שכן מאגר ה"אמפופ" מורכב מאוכלוסיות שאינן מייצגות את מדינת ישראל.
534. אכן המאגר של ד"ר בהר מכיל 1,978 דגימות בסך הכל, ואולם ד"ר בהר היטיב להשיב בחוות דעתו מיום 10.4.22, לטענתו של ד"ר בודולה, ותשובתו זו לא נסתרה, כי במאגר ה"אמפופ", שהינו מאגר של אוכלוסיות של מדינות שונות, היחס בין גודל המדגם לגודל האוכלוסייה הינו נמוך הרבה יותר מאשר במאגר של ד"ר בהר. אשר לבסיס הנתונים שבמאגר, טוען ד"ר בהר, וגם טענתו זו לא נסתרה, כי המאגר שלו תוקף על ידי פרופ' וולטר פרסון מנהל מאגר ה"אמפופ" שאף הסכים לצרף את המאגר הישראלי לזה של ה"אמפופ". זאת ועוד, ד"ר בהר בחר מתוך מאגר ה"אמפופ" כאוכלוסיית ייחוס את אוכלוסיית מערב-אסיה-אירופה, שהינה קרובה לאוכלוסייה בישראל. עוד יצויין, כי פרופ' בודולה נחקר על חוות דעתו והסתבר, כי הוא עצמו היה שותף להקמת מאגר של ד.נ.א. מיטוכונדריאלי בארצות הברית, מאגר הכולל כ-4,000 דגימות מתוך אוכלוסייה של למעלה מ-300 מיליון איש. ב"כ הנאשם ובצדק, הפנה למספר פסקי דין ברחבי ארצות הברית, אשר הסתמכו על המאגר שפרופ' בודולה היה שותף להכנתו.

535. טענתו האחרונה של פרופ' בודולה הינה, כי צריך היה לבדוק את תושבי קצרין שכן יכול תיאורטית, שבאוכלוסייה בקצרין יש מדגם מייצג יותר המשוויך לשושלת של הד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר. בכל הכבוד לתיאוריה זו, דומני שדווקא ההיפך הוא הנכון וכי למה שנניח שאוכלוסיית קצרין שונה בהטרוגניות שלה משאר האוכלוסיות בארץ?

ובכלל נתון ידוע הוא שאחוז ניכר מאוכלוסיית קצרין הינו עולים מחבר העמים (ראה רק לשם הוכחת נתון זה, אמרתו האגבית של עגור אלון בשחזור ת/264 ולפיה, 3/4 מתלמידי השכבה שלו, הם רוסים) ומשכך דווקא ההסתברות להימצאות ד.נ.א. משושלת משפחתו של אדיר, נחלשת והולכת. לו המאשימה הייתה רוצה להראות שבקצרין נתוני האוכלוסייה שונים מכלל האוכלוסייה בארץ, הרי שבנקל יכולה הייתה להוציא נתונים מהלמ"ס, אודות חתך האוכלוסייה שבקצרין.

עוד אוסיף על האמור, כי בהנחה סבירה שהרכב האוכלוסייה בקצרין אינו שונה מזה שברחבי הארץ, ובהנחה סבירה שאין יצוג יתר לבני משפחתו של אדיר בקצרין, אזי השכיחות האמיתית הינה שלשלושה עד ארבעה אנשים בקצרין יש ד.נ.א. מיטוכונדריאלי הזהה לזה של אדיר (שבעת אלפים תושבי קצרין בעת האירוע, כאשר לעניין זה יוער, כי דווקא פרופ' בודולה קבע שמדובר ב-6,500 תושבים ראה עמ' 5 פסקה ראשונה לחוות הדעת מיום 24.1.20. את מספר התושבים יש לחלק ב-1,978).

536. לעניין השכיחות, ד"ר בהר ברוב הגינותו קבע, סופו של יום, כי מדובר בין מאות לאלפים בודדים "ועד מתחת לעשרת אלפים" (ראה שוב עמ' 5583 שורות 24-28, ולא עד עשרת אלפים כדברי ב"כ המאשימה בסיכומיה בעל פה!) האם שכיחות זו מספקת? על דרך כלל, ברור שהתשובה לכך שלילית, אלא שבנדון שלפנינו, איננו באים לקבוע על סמך ד.נ.א. מיטוכונדריאלי בלבד, שאולה או אדיר עצמו קשורים לרצח, כל שאנו מבקשים הוא להטיל ספק באשמו של הנאשם.

לעניין זה דומני, כי בהינתן גירסתו העובדתית של אדיר, אשר יש לה בסיס וכפי שפורט לעיל, בהינתן העובדה ששתי שערות בזירה תואמות, באופן זה או אחר לד.נ.א. המיטוכ' של אדיר ולא לאף אחד אחר מן הנדגמים (הנאשם, אולה, המנוחה) ובהינתן העובדה שלנאשם יש הסבר סביר להימצאות הד.נ.א. המיטוכ' של אדיר בזירה, הרי שדומני שבמבחן הכולל יש בכוחה של ראיית הד.נ.א. המיטוכ' להצטרף אף היא כנימוק נוסף לזיכויו של הנאשם.

537. כאן המקום להידרש גם לפסקי הדין אליהם הופננו על ידי ב"כ הנאשם, כך בנספחים לסיכומים מיום 23.11.22. מפסקי דין אלו ומבלי שאפרטם, ודומה שאין על כך מחלוקת, עולות העובדות הבאות:

א. נעשה שימוש במאגר SWGDAM שהוא המאגר עליו מסתמך ה-FDI ופרופ' בודולה היה שותף להקמתו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- ב. מאגר זה הינו זעיר ואף על פי כן קיבל את אישורו של פרופ' בודולה ובתי המשפט, כך כעולה מפסקי הדין, בארצות הברית, הסתמכו על מאגר זה.
- ג. ההסתמכות על ראיית ד.נ.א מיטוכונדריאלי, הייתה גם מקום שבו השכיחות הייתה בטווחים של 300,000 עד 600,000.
- ד. לראיית הד.נ.א. המיטוכונדריאלי היה משקל בהרשעה גם לגבי זיהוי חיובי ובהצטרף כמובן לראיות נוספות.
538. מאליו ברור, וכפי שהגיבה המאשימה, כי כל פסק דין ועובדותיו וכל פסק דין לגופו. עם זאת, דומני שאין מחלוקת שיש משקל מסויים לראיית ד.נ.א. מיטוכונדריאלי, גם אם לא משקל קונקולוסיבי, וראיית ד.נ.א. על משקלה הנמוך, יש בכוחה להצטרף לראיות נסיבתיות אחרות.
539. על האמור אוסיף, כי צודק ב"כ הנאשם בהפנייתו לע"פ 4039/19 נחמני נ' מדינת ישראל, ושם בפסקה 89 וכדלהלן: "אילו עמדה ראיה זו [התאמת הדנ"א] כשלעצמה, לא היה די בה כדי להרשיע את המערער. אך היא מצטברת לראיות נסיבתיות אחרות באופן שמצמצם את האפשרות לטעות, וכפי שציינתי בעניין שוורץ: 'כאשר ממצאי הדנ"א אינם בדרגה כזו שניתן להרשיע רק על פיהן כראיה יחידה, אין משמעות הדבר שאין להם כל ערך ראייתי. בהינתן מסכת ראייתית נגד הנאשם, ראיית דנ"א שאינה מובהקת לחלוטין, עדיין יכולה להצטרף לקהל הראיות כראיה נסיבתית שעוצמתה נגזרת ממשקלה ההסתברותי' (שם, בפסקה 55)".
- בענייננו וכאמור, הדבר קל יותר, שכן וכאמור איננו מבקשים להרשיע את אדיר או את אולה, אלא רק לטעת ספק סביר באשמו של הנאשם.

כט. הנטל המוטל על הנאשם

540. כלל יסוד הוא כי על המאשימה מוטל הנטל להוכיח מעבר לכל ספק סביר את אשמו של הנאשם. הנאשם מצדו, די לו שיעורר ספק סביר בלבד במיוחס לו. לטעמי, וכפי שפרטתי בהרחבה בהכרעת דין זו, הנאשם בוודאי הצליח לעורר ספק סביר בהאשמות נגדו.
- יחד עם זאת ומבלי לפגוע במסקנתי הברורה לעיל, מאחר שבענייננו מדובר בנאשם שהודה ברצח תאיר ז"ל והודייתו לוטה בערפל, הרי גם אם ארחיק לכת ואראה בהודאתו של הנאשם כמעין חזקה הניתנת לסתירה, נוכחתי כי המציאות- הראיות האובייקטיביות, סותרות בהכרח את הודאתו.

541. גם אם אחמיר לצורך הדיון ואקבע שלא די בכך שהנאשם יעורר ספק סביר במיוחס לו, וכי עליו מוטל נטל השכנוע מפני שהוא "בונה" גרסה שהוא צריך לשכנע בצדקתה, הרי שנטל זה הוא לכל היותר באמת מידה של "מאזן ההסתברויות" (51%) הנוהגת במשפט האזרחי, ולא מעבר לכך. בנטל זה נוכחתי כי הנאשם בוודאי עמד, קרי, בכל הפרטים האובייקטיביים הוכיח הנאשם ברמת הסתברות של 51% לפחות, את צדקתו (הדלת הייתה סגורה בזמן הרצח, החתכים היו מצד שמאל ולא מצד ימין, שלפוחית השתן של המנוחה הייתה ריקה, טביעות הנעל על מכסה האסלה נוצרו בסמוך לרצח ועוד ועוד).

542. בהקשר הנ"ל יפים דבריו של כב' השופט הנדל בע"פ 7535/17 הרב אליהו בקשי דורון נ' מדינת ישראל (25.05.21):

"מידת ההוכחה (גם: רף ההוכחה או אמת המידה). שתי מידות הוכחה נוהגות במשפט הפלילי: הראשונה, "מעבר לכל ספק סביר", היא מידת ההוכחה המוטלת על התביעה כאשר היא נושאת בנטל השכנוע. כיוון שהתביעה נושאת בנטל השכנוע כברירת מחדל, זוהי מידת ההוכחה הנפוצה ביותר. השנייה, "עמידה במאזן הסתברויות", היא מידת ההוכחה המוטלת על הנאשם כאשר הוא נושא בנטל השכנוע. על כן, הכלל הוא כי במקרים שתוארו לעיל (הגנות וחזקות שבדין) על הנאשם להוכיח טענתו במאזן הסתברויות (ראו: על הראיות, בעמ' 1655 והפסיקה שהובאה שם). אמת מידה זו, כאמור, דומה לזו המוטלת על התובע במשפט האזרחי" (שם, פסקה 12)

(ראה גם והשווה: ע"פ 5266/05 בוריס זלנצקי נ' מדינת ישראל (22.02.2007); ע"פ 6294/11 פלוני נ' מדינת ישראל (20.02.2014)).

543. יוער ויובהר, כי הנאשם איננו נדרש להוכיח מעל לכל ספק סביר את הפרטים האובייקטיביים (שהדלת הייתה סגורה, את כמות החתכים, את עניין העקבות הזרות ועוד) אלא, לכל היותר וכאמור, רמת ההוכחה הנדרשת ממנו היא ברף של מאזן הסתברויות (כ- 51%), ותו לא.

אוסף ואציין כי גם אם הסבריו של הנאשם להודאתו אינם חד משמעיים או ברורים דיים, הרי שהנאשם הוכיח, שהודאתו איננה בעלת משקל הואיל והיא סותרת בפועל את הראיות האובייקטיביות, ודי בכך.

לסיכום וכאמור לעיל, די לטעמי בכך שהנאשם עורר ספק סביר במיוחס לו, כפי שהוכח ופורט בהכרעת הדיון. הדיון לעיל בנוגע להטלת נטל השכנוע על הנאשם ברף של מאזן ההסתברויות הנוהג במשפט האזרחי הוא בבחינת הרבה מעבר לנדרש, ונעשה רק על מנת שלא יימצא הנייר חסר.

ל. מחדלי חקירה

544. כפי שכבר שזרתי בנימוקי הכרעת הדין, היו בתיק זה מחדלי חקירה רבים, ולהלן אדרש להם ולעוד אחרים. עם זאת, אקדים ואעיר שתי הערות וכדלהלן;

א. קשה לבקר היום בחלוף 15 שנה, בידע ובטכנולוגיה שיש לנו כיום, פעולות חקירה שנעשו לפני 15 שנה, כשם גם שקשה לבקר היום שיקולי חקירה שהיו אז.

ב. אין במחדלי החקירה כשלעצמם כדי להביא לזיכויו של הנאשם.

545. בכפוף להערותיי דלעיל, אמנה בכל אופן בקצרה מספר מחדלי חקירה וזאת בעיקר בהיבט של הפקת לקחים וכדלהלן.

546. ראש וראשון למחדלי החקירה הוא העובדה המצערת, ואולי הבלתי נתפסת של אי תפיסת התיק של הנאשם מיד באותו הערב, או לכל היותר למחרת היום, עת בא הנאשם לקחת את ציודו.

אדגיש ואבהיר, באופן טבעי צריך היה להיות הנאשם החשוד "המיידני", הוא היה המבוגר היחידי מבין כל שאר המבוגרים שהיו בבית הספר שהיה נטע זר ודומה כי במידה סבירה יכולים היו חוקרי המשטרה, להבין עובדה זו כבר בליל הרצח, ובוודאי למחרת בבוקר, עם בואו של הנאשם לבית הספר לקחת את ציודו, ולתשאל אותו מיידית.

לא זו אף זאת, כזכור למחרת היום, שב הנאשם לבית הספר ולקח באין מפריע את תיקו וציודו!

547. זריקת המבחנות – ד"ר מאיה פרוינד אישרה שנעלמו מבחנות ובהן גזירי ציפורניים של המנוחה (ראה נ/52), אשר בזמנו נבדקו אך ורק לצורך הפקת ד.נ.א. זכרי שלא נמצא. אולם, וכטענת הסנגור, יכול שלו היה מופק ד.נ.א. נקבי ניתן היה לגלות, ובפרט עם התפתחות הטכנולוגיה של היום, דרך משל כמובן, שמישהי אחרת קשורה לרצח. ראה לעניין זה אמרתה של ד"ר פרוינד בעמ' 2236-2255 שלו היה נותר החומר ולא נזרק, הרי שקיים סיכוי לא מבוטל שניתן היה להפיק פרופיל ד.נ.א. נקבי באמצעות המכשור הקיים היום.

לד"ר פרוינד לא היה הסבר סביר לזריקת המבחנות, בעדותה העלתה השערה שמא מבלי משים השליכה את המבחנות עם גזרי הציפורניים לפח האשפה יחד עם המבחנות הקשורות לדגימות מהחולצה אשר הוחזרו ממז"פ ירושלים במצב לא תקין (המבחנות הוחזרו לא בקירור, חלק מהמבחנות היו יבשות, חלקן היו בכמות מזערית 1 או 2 מיקרו ליטר), ולכן היא בחרה להשליך אותן לאשפה (עמ' 2211). מכל מקום יהא ההסבר אשר יהא, ונניח שהם הוחזרו שלא בקירור, כלום בכך אין מחדל מצד רשויות החקירה?

548. פעולת חקירה שלא בוצעו בזמן אמת - בדיקת תכולת התיק תוך שליחתו למז"פ לבדוק בדיקה לשרידי דם ושרידי ד.ג.א. – פעולה זו בוצעה רק במהלך המשפט החוזר!! ויכול שלו הייתה מתבצעת בדיקה, בזמן אמת, היו מתגלים ממצאים כאלו ואחרים.

במהלך חקירתו הנגדית של חוקר הנוער, אלכס גורודינסקי, עלה שלא כל מה שהיה בתיק העבודה של הנאשם, שנתפס אצל ראובן ג'נח נשלח לבדיקת מעבדה אלא בדיקה ויזואלית בלבד. לשאלתי, אם מכנס מלא דם, כטענת הפרקליטות, היה בתוך התיק למה לא בדקו אם נשארה עקבה על כלי העבודה שהיו בתיק? השיבה עו"ד שרון הרציון:

"אז אני אגיד לכבודכם, לקחו את התיק, תפסו אותו, ומה שכתוב "התיק נבדק ויזואלית" (עמ' 1428 ש' 29-30).

כך גם, עד למשפט החוזר, איש לא העלה בדעתו לבדוק התאמה בין עקבות הנעלים הרבות שנמצאו בתוך תא מספר 2, את מידת התאמתם זו לזו, ובמיוחד את מידת התאמתם לעקבה שעל גבי האסלה.

ושוב, לו בזמן אמת היה נעשה הדבר יכול שהיה בכך כדי לשפוך אור על זהותו של הרוצח לכאן או לכאן.

אי עריכת רשימות מסודרות, בזמן אמת, של כל הנוכחים בזירה, ולאחר מכן איסוף מסודר של כל זוגות הנעליים של אותם אלו שהיו בזירה. גם כאן יכול שניתן היה לשלול או לאשר מעורבותם של אחרים ברצח.

549. מתן חוות דעת מוטעית, גם אם בשוגג, בדבר הימצאותו של כתם דם של תאיר ז"ל על גבי מתקן נייר הטואלט (או הנייר) בתא השירותים השני, בעוד שבפועל מדובר היה במתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי!

יכול שלו עובדה זו הייתה עומדת בפני השופטים בערכאה זו או בערכאת הערעור, היה לכך השפעה על הכרעת הדין.

550. חקירות של אולה ואדיר בימ"ר צפון - דומני שעצם העובדה שימ"ר צפון כבר "מצאו את הרוצח" הקשתה עד מאוד על חוקרי ימ"ר לנסות ולמצוא "רוצח אחר", טוב היה לו מלכתחילה היה מופנה תיק החקירה בעניינם של אדיר ואולה לימ"ר או לגוף חקירה אחר, במחוז אחר.

551. אחת מטענותיו/בקשותיו של הנאשם הייתה כי יחפשו את המכנסיים שזרק ובכך תתגלה חפותו.

המשטרה אכן נענתה לאתגר (גם אם באיחור ניכר) ואולם, הגם שמצאו זוגות מכנסיים שלא הפיקו ממצאים כלשהם, הרי שאיש מהחוקרים לא טרח להציג מכנסיים אלו בפני הנאשם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ב"כ הנאשם, שאל את יורם אזולאי מדוע לא הוצגו מכנסיים אלו לנאשם כדי שיזהה אותם, וכך ניתן יהיה לאמת או לשלול זיהויו זה באמצעות בדיקת ד.נ.א. ותשובת יורם, כמו גם תשובת ד"ר פרוינד הייתה, כי כל מה שהם חיפשו זה סימני דם (נ/54 ועמ' 2266-2272 לעדות פרוינד). בנקודה זו, כשלו גופי החקירה, שהרי הם הניחו את המבוקש, דהיינו על מכנסי הרוצח – לטענתם – הנאשם, צריך להיות בהכרח כתמי דם, אלא שזוהי בדיוק הייתה טענתו של הנאשם, אם תמצאו את המכנסיים שזרקתי, תגלו בנקל שאין עליהם כתמי דם.

552. הקלטות בווידאו ואודיו – כפי שהעיד בפנינו השוטר אבי אלוש, שהיה אחראי על הקלטת החקירות, באותם זמנים לא היתה מערכת עינבל אלא מערכת "אודיו" שמקליטה "אודיו" לבד ומערכת ו"וידאו" שמקליטה בנפרד. בחדר הבקרה יש מסך בו החוקר רואה ושומע את המתרחש. ההפעלה שמתבצעת בחדר הבקרה ע"י החוקר היא כפולה – גם של מערכת השמע וגם של הווידאו. כאשר מסתיימת קלטת "אודיו", יש להחליפה. אבי אלוש הסביר לנו, שיש חוקרים מיומנים בזה יותר ויש שפחות וכאשר מתבצעת החלפת קלטת, אמורה להיות הפסקת שמע בקפיצת ההקלטה (הפעולה הזו אמורה לקחת דקה לערך). בגלל הקפיצה, ייתכנו מקרים בהם לא יישמעו בהקלטה מילים שנאמרו באותה העת. כך בענייננו, העיד אבי אלוש, בין היתר, שבמהלך אחת החקירות (מ.ט 166) ישב בחדר הבקרה השוטר ראובן אזולאי, שלו ניסיון דל מאוד בהפעלת המערכת, בקלטת זו נרשמה הערה ע"י העד שהווידאו הופעל רק בחצי שעה האחרונה של החקירה. זאת ועוד, בחקירתו הנגדית לא ידע אבי אלוש ליתן תשובת לחוסר של 26 דקות במהלך אחת החקירות וכן לא ידע להתייחס לקטע שהוקרן באולם, שבו נשמע קטע "אודיו" "תלוש", שמתאים יותר לווידאו שהיה בתחילת החקירה (עמ' 391-400).

553. אי תיעוד במזכרים ואי כתיבתם בזמן אמת, כפי שציינתי לאורך הכרעת הדין, לא פעם ולא פעמיים, נתקלנו בשיחות שלא תועדו כלל או כאלה שתועדו בחלוף זמן ניכר מהתרחשותם כגון עדותו של יורם אזולאי שזכר את הנאשם עת זה בא לקחת את צידו, פניית הגוף החוקר אל ד"ר זייצב לעשות השלמות בחוות דעתו, חילופי הדברים בין סשה לנאשם עובר ליציאה לשחזור ועוד.

ל"א התייחסות לחו"ד כב' השופטת ת. נסים-שי

לאחר כותבי כל זאת הגיעו לידי חוות דעתה של חברתי כב' השופטת ת. נסים-שי, וחוות דעתו של חברי כב' השופט ד. צרפתי.

מקריאת חוות דעתה של חברתי, עולה, כי אנו חלוקים כמעט לכל אורכה של הדרך, ואילו חברי כב' השופט צרפתי, מסכים איתי ואף צירף ניתוח משלו לחומר הראיות שבתיק, ולכך כמובן אני מסכים. משכך אקדיש פרק נפרד להתייחסות לחוות דעתה של כב' השופטת ת. נסים-שי.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

למרבת השגותיה והערותיה של חברתי כבר נתתי ביטוי בחוות דעתי, כשם שגם באים הדברים לידי ביטוי בחוות דעתו של חברי, כב' השופט ד. צרפתי.

עם זאת, לא אוכל שלא להידרש למספר כשלים לוגיים, כך למיטב הבנתי בחוות דעתה של חברתי והכל כפי שיפורט להלן.

חברתי סבורה וכך כתבה בסעיף 3 לחו"ד, כי "שלד הזיכוי בדעתי הוא במעגל הראיות החיצוני, בדגש על חוות הדעת שעמדו בבסיס ההחלטה שעל קיומו של משפט חוזר...". בכך טועה חברתי. שלד הזיכוי בחוות דעתי אינו במעגל הראיות החיצוני, הזיכוי מבוסס הן על מעגל הראיות החיצוני וכמובן גם על מעגל הראיות הפנימי.

אכן התייחסתי בחלק זה בהכרעת דיני לאותן ראיות, אשר בהן ראה כבוד השופט מלצר פתח שיכול להביא לזיכוי של הנאשם.

עוד הדגשתי את שהוסיף שם כב' השופט מלצר, כי יכול שלו ראיות אלו עמדו בפני המותבים הקודמים, הרי שהיו הם נותנים פרשנות אחרת לראיות שבפניהם, ובכללם כמובן להודיית הנאשם. משכך שומה היה עליי, כך למיטב הבנתי, לבחון היטב את אותן ראיות חדשות ולבדוק כיצד אלו מתיישבות עם חטיבת ההודאה, ובמידה ואינן מתיישבות, ליתן פרשנות אחרת ושונה לחטיבת ההודאה.

חברתי מבקשת לתת את הבכורה לחטיבת ההודאה, ובכך טמון לא רק כשל לוגי, אלא גם חשש של ממש, כפי שהובאה בפסיקה שצוטטה על ידי בחוות דעתי, שמא "עוצמתה" של ההודעה היוותה "משקולת" בבחינת הראיות החיצוניות.

לא ניתן לטעמי, ליתן בכורה לחטיבת ההודאה מבלי בחינה מדוקדקת של חטיבת הזירה, ואין לבחון את חטיבת הזירה מנקודת מבט המשוכנעת כבר באמיתות ההודאה.

לטעמי, חטיבת הזירה על כל היבטיה, ברורה ובחלקים רבים, אפילו חד משמעית. כך, לגבי אי מתן הסבר לכל העקבות הזרות, בדגש לזו שעל גבי מכסה מושב האסלה, כך באי מתן הסבר של ממש לזליגת הדם על אותה עקבה ובחוסר היתכנות מעשית וממשית לזליגת דם שכזו כעבור 5 שעות מרצח המנוחה, וכך גם ביחס לעובדת הימצאותו של כתם דם מדמה של המנוחה על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי. לכל אלה, אין למאשימה הסבר של ממש, וגם להסבריה של חברתי לא מצאתי עיגון שהינו מעל לכל ספק סביר.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

משכך ואומר זאת בזהירות הראויה, דומה שחברתי ואפילו לשיטתה שלה, מבקשת להרשיע מחמת הספק וזאת כידוע לא ייעשה.

חברתי מתייחסת לשקריו של הנאשם גם במהלך עדותו לפנינו בהליך הנוכחי. כפי שפירטתי בחוות דעתי, אכן לנאשם היו אמירות שקריות ואולם דווקא נוכח העובדה שהייתה לו אפשרות, כך כדברי חברתי, ל"מקצה שיפורים" והנאשם לא ניצל זאת, מעיד הדבר על חוסר תחכמו.

יתר על כן, לו היה הנאשם מבצע אכן "מקצה שיפורים מפואר" (כלשון חברתי), כלום אז לא הייתה חברתי באה עמו חשבון על שקריו כי רבים?

חברתי סוקרת את אופן ניהול משפט חוזר ואת העובדה כי משפט חוזר מתחיל מחדש. אולם חברתי, לא שתה ליבה לקביעתו הנוספת של כב' השופט ברק (כתוארו אז) אותה ציטטה מתוך עניין קוזלי ולפיה "יש להיזהר מקביעת ממצאים... שיהיה בהם משום העמדת עובדות וקביעות עוד בטרם ובפתח ההליך. יש לוודא כי ספקות הקיימים באשר להליכים שהיו בעבר, לא יקראו במשפט החוזר כספק באשמה או בקביעה אחרת לעניין חפותם של המבקשים... יש למנוע מצב שבו דחיית טענה בהליך לפניי (לפני כב' השופט ברק, שם בהחלטה על משפט חוזר – א"ק) תעמוד לרועץ במשפט החוזר כקביעה לעניין אשמתם הלכאורית של המבקשים".

חברתי ממשיכה בכך, שראיתי באמירת כב' השופט מלצר משום הנחייה מחייבת. לא כך הוא כמובן. את כל הראיות בחנתי מתחילתן, הדיאלוג כפי שציטטה חברתי ושוב מתוך עניין קוזלי, "התקיים ביני לבין חומר הראיות שבתיק", אלא שלא ניתן היה להתעלם מעצם ההחלטה על המשפט החוזר ומהסוגיות החדשות שהיוו את ליבת ההחלטה. משכך את חו"ד פתחתי בבחינת אותן סוגיות חדשות ושעה שמסקנותיי לעניין סוגיות אלו היו ברורות, הרי שאז ורק אז, שבתי ובחנתי בעין בוחנת את כלל הראיות שבתיק. דיאלוג זה שהתקיים בין כלל הראיות בתיק לבין מצפוני כבן אדם וכשופט, חייב אותי להגיע למסקנה שאשמתו של הנאשם, לא הוכחה, ובוודאי שלא ברמת ההוכחה הדרושה בהליך פלילי.

חברתי שבה ומתארת את כל מכלול חקירותיו של הנאשם עובר ל"התוודותו" בפני ארתור, ולטעמה, לבד מתחבולה אחת לעניין כתם הדם על הכבל, לא השתמשו החוקרים בתחבולות נוספות.

כפי שפירטתי ארוכות בחוות דעתי וכך גם פורט בחוות דעתו של חברי כב' השופט ד. צרפתי, לא כך היו פני הדברים. החוקרים הטיחו בנאשם פעם אחר פעם, שנמצאו סימנים ביולוגיים שלו בזירה, שזיהו אותו בקומה השנייה, שגינח אינו מאשר את גרסתו (דבר שהתברר כזכור כלא נכון) ושהפוליגרף קבע שהוא הרוצח, (ראה חקירה מיום 12.12.06 מ"ט 160/06 חלק 1 מתוך 4) ושם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בקובץ מסמכי התרגום (עמ' 2/101 שורות 49-50), החוקר יוסי זמואלסון (להלן גם "יוסי") מטיח בנאשם "פוליגרף אומר שזה הכל אתה, שאתה רצחת". כפי שפירטתי, ממצאי הפוליגרף לא הונחו לפנינו, ואיני יכול לדעת אל נכון, מה היה בהם ומה לא היה בהם, אבל עיקרם של דברים, כך כעולה מהחקירה ב- 12.12 (מ"ט 160/06 חלק 1 מתוך 4 עמ' 80/101 - 84/101) שבשאלה האם רצח את המנוחה "יצא" הנאשם אומר אמת, ובשאלת מעורבותו ברצח לא נמצאו אותות האמת, ומשכך אפוא, הקביעה כי פוליגרף קבע, ש"יצא שאתה רצחת" – אינה נכונה.

על הטחה זו שבפוליגרף "יצא" שהוא הרוצח, מגיב הנאשם בכמעט ייאוש "מצבי גם ככה לא טוב... בשבילי זה עוד יותר גרוע..." כלום לא ניתן לראות בכך מעין "השלמה" של הנאשם עם "עובדות" לא נכונות ההופכות את מצבו לגרוע יותר? חברתי, בסקירת הודאה זו (מ"ט 160/06) מסתפקת בסקירה כללית, ללא שנתנה דעתה לכך, שהחוקר יוסי הטעה מפורשות את הנאשם באשר לתוצאות הפוליגרף, ושבה ומפנה לסתירות שונות בדבריו, דקתי ובדקתי ולא מצאתי כל סתירה או אי דיוק לו טוענת חברתי.

חברתי קובעת, שהנאשם הודה ששיקר בחקירה הראשונה באשר למועד בו ראה דם בשירותי הבנים. דומני, שהנאשם לא מודה כלל וכלל ששיקר בחקירתו הראשונה, כל שאמר הוא שרק בעקבות תוצאות הפוליגרף (כפי שנמסרו לו כמובן) הבין שיכול והדם שראה, היה אכן במועד הרצח (ולא שבוע לפני כן) וכפי שהשיב "לגבי הדם דיברתי, אבל לא דייקתי באיזה יום" (עמ' 12 ש' 332-334). אוסיף עוד, שבחקירה מיום 14.12.06 הנאשם מיוזמתו בחר להוסיף לחוקר שהוא בטוח שאת טיפות הדם ראה ביום הרצח (מ"ט 164/06 חלק 1 מונה 03:30).

התנהלות מטעה בחקירותיו של הנאשם (ואיני קובע שהדבר היה בזדון) באה לידי ביטוי גם במ"ט 166/06, שם הטיח החוקר בנאשם שבחקירתו מיום 12.12, כלל לא סיפר על הדם שראה בשירותי הבנים ואילו הנאשם מתעקש שכן סיפר על כך, אלא שלא ציין שראה זאת ביום הרצח (ראה שם בחלק 3 ממונה מסך 01:00) ואכן עיון בחקירתו הראשונה של הנאשם, בעניין זה, מיום 12.12 (מ"ט 160/06 חלק 2 מונה 36:36) מראה בנקל, כי כבר במועד זה סיפר הנאשם ומיוזמתו הוא על טיפות הדם שראה בשירותי הבנים.

עניין הדם בשירותי הבנים חוזר רבות בחוות הדעת בבחינת פרט מפליל במיוחד. לטעמי, לא כך הוא, כפי שפירטתי בחוות דעתי, מדוע בכלל שהנאשם, אם הוא הרוצח, יסגיר פרט זה, בין בחקירתו הראשונה ובין בזו מה-14.12? למה לו להגיד, שאי פעם ראה דם בשירותי הבנים? ובפרט טרם שראה בו הסבר לתוצאות הפוליגרף. האם זהו לא בדיוק הנאשם המרצה את חוקריו? הנאשם המנסה ליתן הסבר, גם אם דמיוני ומרוחק, לכל שאלה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפקוח)

והרי בחקירה זו עצמה, מטיחים בו שגם השעות שציין לגבי פגישתו עם דעי אינן נכונות, ושוב ובדיעבד ולאחר פריקת הטלפונים התברר, כי דווקא הנאשם צדק.

עוד מפנה חוות הדעת לכך שהנאשם הוא זה שלראשונה השתמש במונח "אפקט". אכן במילה "אפקט" השתמש לראשונה הנאשם, אבל כל ה"דו-שיח" שאליו מפנה חברתי, מעיד על כך שיוסי רומז ל"אפקט". לפרשנותה של חברתי כאילו, כביכול, יוסי התכוון לאפשרות של עשיית מעשה "ללא מחשבה" אין תימוכין בדיאלוג שבין יוסי לנאשם, ולטעמי גם אין בה היגיון. לו על זה הייתה נסובה השיחה, מדוע הנאשם מתרגם זאת ל"אפקט"? ומדוע יוסי אינו משיב לו על כך? ברור הוא, כך לטעמי, ששני הדוברים לכך התכוונו וזאת, גם אם אתעלם מתנועת היד של יוסי והפרשנות הנלווית לה.

עוד אוסיף, כי לטעמי גם בניתוח סיטואציה זו, נעוץ הכשל שבחוות הדעת של חברתי, אשר בדיוק כמו המאשימה מסתפקת באמירה ולפיה "אין הכרח, כי מדובר בפרשנות אותה מייחס לו הסניגור...".

במשפט פלילי עסקינן ודי לנו, כי הפרשנות שנותן הסניגור, וכך גם אני, היא סבירה לא פחות, ואולי אף הרבה יותר מהפרשנות אותה נותנת חברתי. עוד אדרש לחקירה מיום 13.12.06 (ת/7). אבקש לעניין זה להפנות רק לנקודה אחת, הנאשם מוסר שחמיו הוא זה שדרך כלל עושה כביסה, ולמה לו לנאשם למסור פרט איזוטרי זה? ובכלל למה לו, לציין כי רק בשבת עשה כביסה?

עוד מפנה חברתי למזכר שערך החוקר יעקב מלכא, לאחר הארכת מעצרו של הנאשם ביום 13.12.06, שם מצויין שמדובר בתשאול של שעה וחצי ומה שהונח בפנינו זהו מזכר קצר בלבד ובכללו, כך לדברי חברתי, "העדר הסבר בפי הנאשם לכך שנמצא דם על הכבל המאריך שלו..." (סעיף 48) וכיצד ניתן לצפות שימצא הסבר לעובדה שאינה נכונה? וכיצד ניתן להתעלם מהמחדל לפיו, המזכר של שורות ספורות, מתיימר לשקף חקירה של שעה וחצי?

סעיף 51 לחוות-הדעת עניינו בהמשך חקירתו של הנאשם ביום 14.12.12, שבה הוא מסביר לראשונה שגם השלים עבודה במקלט מס' 4, ניקה פסולת במקלט 3 ולקח מפתח מאב הבית מיכאל. ושם נכתב, כך במאמר מוסגר, כי לפרטים שוליים, לכאורה אלה, תהיה משמעות בהמשך. חברתי רומזת בעיקר לכך, שמיכאל לא אישר או לא זכר, שמסר לנאשם מפתח ואולם עיון בחקירתו של מיכאל מעלה, כי הוא לא הכחיש שנתן מפתח לנאשם, אלא שלא זכר זאת. ושוב לא אמנע מלשאול, מדוע שהנאשם ימסור פרט זה שאינו נכון? והלא בנקל השקר יתגלה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

במסגרת סקירת הודאות הנאשם יש הפנייה וכמפורט לעיל, לחקירה מיום 15.12. בסעיף 54 לחוות דעתה, נכתב, כי "בחקירה זו משמיע הנאשם לראשונה, גרסה חדשה אודות הדם שראה בשירותי הבנים..." האומנם? והרי בסעיף 52 נכתב כי גרסה זו נאמרה על ידו כבר בחקירה מיום 14.12.06! בסעיף 55 לחוות דעתה, מסכמת חברתי ואומרת "ניתן כבר להיווכח שהנאשם סיבך עצמו בגירסאות שונות, שאת כולן נידב מיוזמתו..."

מסקנתה זו אינה מקובלת עליי, שהרי וכדברי חברתי את הגירסאות "נידב מיוזמתו" ומדוע לו לעשות כך?

נדגיש, כי מבחינתו של הנאשם מדובר היה ביום שגרתי ורגיל ומשכך קשה לצפות שיזכור בדיוק היכן היה בכל רגע נתון.

לעומת זאת ולגירסת המאשימה, הנאשם הוא הרוצח, ומשכך לא מדובר ביום שגרתי ומשכך גם מצופה היה וכדברי המאשימה, שיבוא כבר לחקירה הראשונה עם גירסה סדורה של שעות העבודה, מעשיו בכל רגע נתון ועוד, על מנת להרחיק ממנו כל חשד. דווקא העובדה שאין לו גירסה סדורה, מעידה שהוא לא ראה עצמו כחשוד ולכן לא הכין גירסה סדורה.

עוד אדגיש כי בדיעבד, דווקא 4 עוגנים משמעותיים ביום זה נקבעו כנכונים וכדלהלן:

- א. מועד פגישתו השנייה עם דעי בסביבות 13:25.
- ב. הגעתו למזנון בשעה 15:00-15:15.
- ג. פגישתו עם המנקה לידיה בדרכו לחדר המורים לאחר השעה 16:00.
- ד. פגישתו עם המנקה (אולגה מילמן) ועם בחור ארגנטינאי בשם חוזה בשעה 17:00 לערך.

עוד סוקרת חברתי את החקירה מיום 16.12.06 שבה, כך נקבע, הסתבך הנאשם בשקרים ובגירסאות שונות. גם כאן דעתי שונה לחלוטין מדעתה.

כדברי חברתי עצמה, השומרים התעקשו שהוא המתין למעסיקו בין 11:00-12:00 והחוקרים הטיחו בנאשם שהוא משקר גם בנקודה זו. יכול אני להסכים עם חברתי, כי לא בכזב הטיחו בו שהוא משקר, אולם זה אינו רלוונטי לענייננו. הדבר הרלוונטי הוא, כי הוכח שהנאשם צדק והשומרים טעו. מכאן גם לא רחוקה הדרך להסיק, שיכול והשיח אודות מכנסי הגינס היה בבוקרו של יום ועוד לפני תחילת העבודה.

בסעיף 61 לחוות דעתה, שבה ומפנה חברתי לעדותו של ג'נח. אולם וכאמור לעיל וכמפורט באריכות בחוות דעתי, חברתי מתעלמת שגינח לא אמר אמת בעדותו במשפט הראשון ובעדותו בפנינו, גם לא הותיר סימני אמת כשסופו של יום לא "זכר" ג'נח, האם אכן הוא זה שאמר לנאשם ש"ילדה מתה בשירותים", אולם לא שלל זאת.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אדגיש לעניין זה, כי אולגה, אשתו של הנאשם, מסרה הודעה, שהנאשם אמר לה שראובן מסר לו שמדובר בבת של חבר שלו, ומהיכן הגיעה אולגה להבנה זו, אלמלא שראובן גינח סיפר על כך לנאשם, כפי גרסתו העקבית של הנאשם בנדון.

לאחר שסקרה חברתי את מכלול הודעות הנאשם שעד להתוודות בפני ארתור, קובעת היא שוב, כי מדובר בגירסה מתפתחת, אשר נסתרת על ידי העדויות ה"חזיתיות", כך כדבריה. שבתי ובחנתי שוב את הדברים, ולטעמי מדובר במסקנה מרחיקת לכת, שאינה נתמכת בראיות חיצוניות מספקות ובעיקר היא משוללת הגיון פנימי.

אשר לפרק העוסק בהתוודות, לא אאריך, שכן ולטעמי הדברים פורטו על ידי כדבעי בחוות דעתי. עם זאת, אבקש להפנות תשומת לב למספר נקודות מרכזיות לטעמי וכדלהלן:

א. בסעיף 76 (סיפא) קובעת חברתי כך "הגם שאקבל כי ארתור סייע באופן אקטיבי לנאשם לגבש גירסה בדבר ביצועו של "רצח באפקט" ולהציגה לחוקרים, הרי שהתשתית לעניין זה הונחה על מסד של הבנה הדדית כי הנאשם רצח את המנוחה" (ההדגשות בקו במקור – א"ק).

קביעתה זו של חברתי, ולטעמי אינה נכונה. גירסת הרצח ב"אפקט", "בושלה" על ידי ארתור, כך ביום 15.12.12 וכפי שהראיתי בטבלת ההשוואה בסעיף (339) לחוות דעתי, וכך כפי שעוד אראה להלן. במועד זה, לא היה ולא יכול היה להיות "מסד של הבנה הדדית שהנאשם רצח את המנוחה", שכן רק ביום 18.12 לפני היציאה לפסיכיאטר, דיבר גם הנאשם (במשתמע ולא במפורש) על אפשרות של רצח באפקט.

כיצד יכולה הייתה להיות הבנה הדדית לפני מועד זה שהנאשם רצח את המנוחה? יכול, שאכן עד למועד זה ארתור היה משוכנע שהנאשם רצח את המנוחה ולכן ובתחכום רב, בנה לו בתחילה גירסת "אפקט" מושלמת ואחר כך ניפץ לו אותה, אבל ברור הוא שעד ליום 18.12 (לפני היציאה לפסיכיאטר) ובשום שלב, לא הייתה "הבנה הדדית" בין ארתור לנאשם, לעניין מעורבותו של הנאשם ברצח.

ב. משהגעתי לטבלת ההשוואה, זו שבסעיף 339 לחוות דעתי כאמור, אבקש להעיר עוד הערה שמבחינתי משמעות רבה לה. טבלת ההשוואה עסקה בהשוואה, שבין דברי ארתור לנאשם לבין דברי הנאשם לחוקריו (אנטולי, סשה ויורם).

אבקש גם לחדד יותר ולהבהיר כיצד באה לה לעולם "גירסת" הנאשם מיום 18.12. חברתי נותנת "סימנים" בגירסה זו של "דיבור בשתי קולות", תחילתה של "התוודות" על ידי הנאשם בדבר טעות שנעשתה ועוד ועוד.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

דומני שהפניית זרקור אל שאירע בשיחתם של הנאשם ואתור מיום 15.12 (שם במ"ט 156/06 חלק 4 החל מעמ' 19) תשפוך אור על הסבר "התוודותו" של הנאשם בפני אתור. לפיכך, אין מנוס מלצטט קטעים נרחבים משיחתם זו, של אתור והנאשם (מתוך קובץ מסמכי התמלול) על מנת להראות שביום 18.12 הנאשם חוזר כמעט מילה במילה, כך ב"התוודות" בפני אתור על מה שאירע שם, חזרה שבאה לידי ביטוי גם בשלב השחזור.

(א' - הוא אתור, ר' - הוא הנאשם) -

(שעת התחלה 14:27 שעת סיום 15:47 - שורות 529-577):

ר: "א: אז לך עד הסוף שהיה רצח.

ר: (עברית) בסדר.

א: אתה מבין?

ר: ועכשיו...

ר: צד אחר..

א: ואת דבר הזין הזה,

א: תגיד, בלאט: "אתם, בלאט, לא תכניסו לי אונס, בלאט."

א: "בשום פנים ואופן, בלאט." הבנת?

א: אונס זה יותר גרוע מרצח.

ר: אני יודע, לכן אני לא מתכוון לקחת על עצמי אונס.

א: מה יש לך? אונס? איזה זין! תוריד אונס

ר: אונס...

א: לכל זין של רוחות.

ר: את האונס.

ר: אני בכלל לא מתכוון לקחת, אני אפילו את הרצח לא רוצה לקחת.

ר: זין עם זה, כן, הם יכולים להציג לי ראיות על הרצח.

א: אל תיקח שום דבר, תקבל מאסר עולם, ופלוס עשר.

ר: פשוט תראה...

הנה כי כן, אתור אומר וחוזר ואומר "אז לך עד הסוף שהיה רצח..." והוא ממשיך "תגיד, אתם בלאט לא תכניסו לי אונס..." (אתור מציע לרומן מה להגיד!).

ובהמשך שם בשורה 581-584, אחרי שרומן שב ומסביר שאינו יכול להודות ברצח, שכן אינו יודע כיצד הרגו אותה (ובמאמר מוסגר, האם עד כאן זוהי גירסת אפקט מתוכננת?) ואז ורק

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

אז, ממשיך רומן ואומר "נניח אילו הייתי יודע לפחות איך שהוא הייתי אומר: כן, ניגשתי היא הציקה לי, אני זין איך היכיתי כפעמיים (הערת המתרגם "יתכן כמה פעמים")... אבל אני לא יודע איך הרגו אותה..." (שם שורות 581-588).

חברתי מצטטת פעמים רבות פסקה זו, על מנת להוכיח, כך לשיטתה, שמלכתחילה רומן מדבר על שתי מכות בסכין, אלא שראוי לצטט הן את המשפט הראשון שם, "אילו הייתי יודע לפחות איכשהו..." והן את המשפט האחרון "אבל אני לא יודע".

לטעמה של חברתי, בפני המדובבים, הנאשם נינוח ואינו עושה עליהם מניפולציות, ואם כך הוא, מה פשר הדברים "אם הייתי יודע..." "אבל אני לא יודע..."

ובהמשך שם בשורות 710 - 719 "מסביר" ארתור לרומן, "עם הראיות האלה אתה יכול במאה אחוז להגיע לבית כלא גם אם לא תודה... אתה יכול להיזרק למאסר עולם..."

ועוד בהמשך שם ארתור ורק ארתור משכנע את הנאשם לקחת על עצמו רצח ולא אונס וכדלקמן (משורות 818 - 854):

(שעת התחלה 24:58 שעת סיום 26:05)

- "א: ואילו היית לך איזשהי אופציה,
- א: שאתה... מזה אומר "אילו הייתה"? יש לך אופציה.
- א: אילו למעשה היה לך התיק הפלילי הזה,
- א: סתם הרטבה ("רצח" בסלנג),
- א: סתם, אילו היה (עברית) רצח,
- א: אז הייתה לך אופציה לפחות לצאת
- ר: לתקופת כליאה קטנה.
- א: ל-(עברית) הריגה.
- ר: אהה.
- א: אתה מבין? לתקופת כליאה לא גדולה, אני ספרתי לך כמה יוצא.
- א: אתה מבין? ואם לא לעשות בכלל, אז למטרת איזה זין לדבר?
- ר: אתה מבין, ארתור,
- ר: אני אמרתי לך הרבה מה.
- א: זה זין כמה רע.
- א: אתה, אתה, בקצב כזה, בקצב כזה, עם ראיות כאלה
- א: אתה מצד אחד, כאילו,
- א: אתה לא אומר מה מול מה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- א: ככה ?
- א: אבל זין כמה אותו הדבר, עם ראיות כאלה אתה יוצא לתקופת כליאה.
- א: מצד אחר אתה לא יכול לעשות שום דבר.
- א: אז פה עדיף דבר זין כזה, שבאמת, פשוט עשית רצח/הריגה . . .
- א: לא . . . איך זה ?
- ר: באפקט.
- א: באפקט, וכאילו זה לא . . .
- ר: בכוונה, ללא כוונה תחילה.
- א: עדיף ככה, היית מקבל עשר, היית הולך הבייתה אחרי שש שנים".

אדגיש שוב את הסייפא: "היית הולך הבייתה אחרי שש שנים" ושוב אדגיש, את המילה "אפקט" אומנם אומר הנאשם, אולם ברור מכל ההקשר, שארתור הוא זה שמציע אופציה זו, ובוודאי שמפתח ומשכלל אותה.

עוד ראה בהמשך שם:

(שעת התחלה 26:48 שעת סיום 27:33 - שורות 879 - 900)

- א: הרי עדיף ש . . .
- א: היית באמת עושה, בלאט, והריגה ללא כוונה תחילה, אתה מבין ?
- א: זין עם זין, עדיף לעשות
- א: בלאט באפקט, ועל הריגה ללא כוונה תחילה
- א: לקבל עשר – שתיים עשר שינים, (טעות במקור- א.ק)
- א: אחרי שש- שבע שנים לצאת הבייתה.
- א: אתה מבין ?
- ר: הרי אני . . .
- א: אז תקשיב, אני . . . אני אומר לך בכלל.
- ר: אני מבין.
- א: אני אומר לך לדוגמא.
- א: אני אומר לך לדוגמא.
- ר: אני מבין.
- א: עדיף
- א: ככה מאשר ככה, אתה מבין ?
- א: וככה לפחות אתה יודע שתצא, ופה עם דבר זין כזה –
- א: בלאט, זין איך אפשר לדעת, אונס,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

א: ועוד דבר הזין הזה,

א: זה מאסר עולם פלוס עשר – חמש עשרה. זה פיזדץ (חבל"ז), בלאט.

ועוד בהמשך שם (שורות 1164-1193)-

(שעת התחלה 00:34:20 שעת סיום 00:35:21)

א: אני מאמין במאה אחוזים,

א: אתן את הראש לחתוך,

א: שלא היית אונס את הילדה.

א: לא אנסת אף פעם.

א: ומאה אחוזים שלא אנס.

א: זה על מה שאתה רוצה,

א: אני מאמין לזה.

א: לצאת מהכלים?

א: אני תכף לך . . . תקשיב.

ר: כל אחד יכול.

א: לצאת מהכלים? אני, אני אומר לך.

א: אה? אני על אימא שלי,

א: מקללים על האימא שלי, אם לא יצאתי מהכלים,

א: היית לא רק זין איך מכה אותה, בלאט,

א: הייתי תולש לה את הראש.

א: מדוע? בגלל שהם שונאים אותנו.

א: אתה מבין? שונאים. ואני יודע, מה זה להתעצבן.

: להתעצבן, כאתה מגיע, וימים שלמים יוצאים עליך, בלאט, החלאות האלה, בלאט,

לבה.

א: אתה מבין?

א: הנה, אבל פה מצב אפקט,

א: יש לך פה פלוס,

א: אתה מבין?!"

ארתור ממשיך ומסביר לנאשם מה הוא - ארתור - היה עושה לו היו מרגיזים אותו, וחוזר על האפקט (ובמיוחד האמור בשורה 1188 שם). והנאשם מתעקש, שם בשורה 1206 "לא היה לי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפקוח)

דבר כזה, אני זוכר נפלא... "וארתור לא מרפה, "מצב אפקט, מצב אפקט", וכך בהמשך
בשורות 1208 - 1243 ;

(שעת התחלה 00:35:48 שעת סיום 00:36:58)

- א: מצב אפקט, מצב אפקט,
א: זה כאשר העיניים שלך
א: והמוח שלך
א: הכל, אתה רואה הכל שחור.
א: אתה רואה הכל שחור. הנה, הכעיסו אותך.
א: הנה אתה ניגש ככה, בלאט,
א: הכעיסו אותך. זה לא יום אחד יכול להיות שהכעיסו אותך.
א: זה יכול להיות כל יום זיינו לך את המוח.
א: פעם אלה, פעם אחרים, פעם זה,
א: וכאשר הקופיפה הזאת, באלט, הזאת,
ר: וזאת הייתה הטיפה האחרונה?
א: על הזין כמה שנמאסה.
א: אז מה אתה עושה, בלאט?
א: מה זה אומר הייתה (עברית) מסכה שחורה?
ר: הרף (הגג) וזהו...
א: הרף (הגג) מה זה הדבר הזה, בלאט?
א: זה, בלאט, זהו, גנגסטר.
א: זהו אתה לא חושב עשר פעמים, אתה לוקח, על הזין...
(ארתור מבצע שניים – שניים וחצי צעדים לכיוון השירותים)
א: בום, בום, בלאט.
א: זהו, על הזין, הלכת. בום, בום והלכת. זהו. (ארתור חוזר למיטה)
א: זה שתי דקות.
א: הבנת? זה רף (גג), נתלש הרף (הגג).
(הערה: ביטוי "עף הגג"/השתגע)
א: זה מצב האפקט.
א: זהו מצב האפקט, אתה מבין?
א: מה אני רוצה להגיד לך?
א: אגיד לך דבר אחד, רומה.
(ארתור מדליק לרומן סיגריה)

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

א: אתה אומר, מה אני חושב?

א: מה אני חושב? אני אגיד לך.

א: אבל אל תעשה לי פרצוף חמוץ."

ארתור שב וחוזר על הסבר "מצב אפקט, מצב אפקט, זה כאשר כאשר העיניים שלך והמוח שלך הכל, אתה רואה שחור. הינה הכעיסו אותך". (זמן מסך 00:36:28 - 00:36:30) (מ"ט 165/06(10) חלק 4 מתוך 4 מיום 15.12.06) צפייה ב"דיסק" השחזור הנ"ל מראה אכן, שארתור מבצע שניים - שניים וחצי צעדים לכיוון השירותים ואומר "בום, בום, ו... בלאט ... זה שתי דקות" וממשיך "הבנת? זה מצב האפקט נתלש הרף, זה מצב האפקט, אתה מבין?" יודגש שוב, מדובר ב- 15.12 והנה כאן, נשתלת לה טענת "האפקט" במוחו של הנאשם. עוד אעיר, כי גם אם אקבל את טענת חברתי - ולא היא - שהראשון שהשתמש במונח "אפקט" היה הנאשם, הרי שלפנינו שיעור מרוכז המשתרע על פני דקות רבות, שבמהלכן ארתור וכמעט רק ארתור, שב ומסביר ולמעשה נותן "קורס מזורז" בהגדרת מצב "אפקט", תוך יישום שימושי של מצב האפקט – למקרה הרצח של תאיר ז"ל.

"נקפוץ" לרגע קל להתוודות ב- 18.12 ונראה בדיוק את אותם ביטויים שבהם הנאשם השתמש ולא פלא הוא שגם הנאשם עושה שני צעדים - "אחת-שתיים" ו"בום" ועוד קודם לכן מסביר זה שלוש דקות! הנאשם גם חוזר, ב- 18.12, על המושג "רף נתלש..."

ועוד ראה בהמשך ביום 15.12:

(שעת התחלה 00:37:56 שעת סיום 00:38:39 - שורות 1276 – 1298).

א: אומרים שאני אכן חיסלתי. "

א: נכון?

א: אחר כך אומרים לי – אונס.

א: באת אתמול – פיזדץ (חבל"ז).

א: אתה אפילו,

א: בלאט, כולך לא עצמך, נו, על הזין את זה, זהו,

א: אבל אבל לא אונס.

ר: בגלל שנתנו לי להבין שאונס.

א: אתה אתמול הפתעת אותי.

א: בלאט, ואם זה איזשהו זה היה, בלאט?

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- א: אתה אתמול לי. . . אני זין איך נגנבתי, כשאמרת לי את זה.
ר: בבית ("בתא" בסלנג) כאילו מושתל (מדובב) ?
א: כן, בלאט.
ר: ייתכן.
א: הרי בגלל זה, אני אתמול הייתי. . . מה אתה עושה, בלאט ?
א: אתה דפוק, בלאט.
א: "אני לוקח כל, בלאט, אבל לא אונס." אתה זין איך נגנבת ?
א: רציתי אתמול לקחת אותה הצידה ולהגיד: "אתה, תסתום את הפה, בלאט."

הנה כי כן, ארתור מטיף לנאשם מוסר על כך שביום האתמול (14.12) ובנוכחות יבגני, אמר הנאשם "אני לוקח הכל, בלאט אבל לא אונס" ובמילים אחרות ארתור רומז לו, אם לא למעלה מזה, כמעט הסגרת את עצמך, תוך שהוא רומז לו שיבגני הוא מדובב מושתל. בכך הסבר ברור לאמירתו המאוחרת של הנאשם, כך ב- 18.12, "אני עשיתי טעות פלטתי רק לא אונס" - חברתי נתלית במשפט זה להוכחת אשמו של הנאשם, אלא שמשפט זה ולפיו הנאשם "פלט רק לא אונס", לא נאמר בכל החקירות שעד ה- 18.12 הפעם הראשונה שמשפט זה נאמר הייתה בחקירה מיום 21.12, וכיצד זה אפוא ידע הנאשם לנבא מה יגיד ב- 21.12? אין זאת אלא, כי הנאשם מכוון דבריו לאותן שיחות ב- 14.12 ו- 15.12 עת בה ארתור כלשונו "נגנב" מזה שנאשם כמעט והסגיר עצמו.

ג. חברתי קובעת כך בסעיף 95 לחוות דעתה, כי את "חומרי הגלם" כלשוונה, ששימשו לבניית "סיפור האפקט", הביא הנאשם עצמו וביוזמתו. אני כאמור, סבור אחרת ולטעמי, הגם שהנאשם מסר פרטים כאלו ואחרים, הרי שהדבר היה תחילה במסגרת "שיח-משולש" בינו לבין שני המדובבים ואח"כ במהלך שיח בינו לבין ארתור, שבסופו ארתור פיתח, שכלל ושכנע את הנאשם בגירסת האפקט.

ד. בסעיף 98 לחוות-דעתה שבה חברתי וקובעת "הנה כי כן... ארתור דווקא המליץ לנאשם לא להודות אם לא עשה את המעשה...." לטעמי אכן וכאמור, ברור שהמדובב אמר, פעם אחר פעם, "אל תודה במה שלא עשית", אבל ברור גם מהצד השני, שהנאשם הציע פעם אחר פעם, להודות כדי להקל בעונש, ושוב לא אלאה מלהפנות לשלל אמרותיו של ארתור כך ב- 15.12.

ה. בסיפא לסעיף 98 קובעת חברתי, שסיפור האפקט היה תחת הנחה שהנאשם ביצע את הרצח ו"ארתור רק מסייע לו לגבש גירסה שתאפשר לו לקבל עונש מופחת". אמירה זו לוקה, כך למיטב הבנתי, בכשל כפול וכדלהלן:

- (1) ההנחה שהנאשם ביצע את הרצח, הייתה הנחה של המדובב בלבד
- (2) ארתור לא סייע לו לגבש גירסה שתאפשר לו לקבל עונש מופחת. ארתור בנה לו גירסת "אפקט" כמעט מושלמת ולאחר שהנאשם ביקש לאמצה, ארתור בתחכום רב ניפץ גירסה זו לרסיסים.

לעניין הפרק הדין בהתייחסות לחשד באונס, נדרשתי בהרחבה בחוות דעתי, ואין לי צורך לחזור על הכתוב שם.

אבקש להדגיש רק, כי בסעיף 87 לחוות דעתה של חברתי נקבע, שהנאשם מיוזמתו אמר שהוא מוכן לקחת על עצמו רצח ולא אונס. לטעמי, הדבר נבע ממהלך השיחות, שבינו לבין המדובבים ומהעובדה שלטעמו כל הראיות כבר "סגרו" עליו. הנאשם מוכן להודות ברצח שלא ביצע, שכן לטעמו אונס זה חמור הרבה יותר, מה גם שב"הודאה" באונס, הוא עלול לאבד גם את אשתו.

בסעיף 89 נקבע, שארתור השיב ב"נחרצות", כך בחקירתו בבית- המשפט, שהנאשם לא היה בטוח שמי שרצח את המנוחה גם אנס אותה. לעניות דעתי, לא כך היו פני הדברים ואצטט אפוא מהפרוטוקול לעניין זה וכדלהלן: בעמ' 895 בשורה 31, משיב אכן ארתור "לא", וזה אכן מה שצוטט. אולם יש לשים לב לשאלה, שכך נוסחה: **"אוקיי אולי אני אזכיר לך שהוא היה בטוח שהיה אונס שמי שרצח את אותה, אתה תנסה להיזכר?"** ולכך השיב ארתור "לא", תוך שקשה להבין על מה נסב ה"לא". אולם, אי בהירות זו, תוקנה בעמ' 897 ושם בשורות 31-32, מבקש עו"ד הלוי מארתור **"...קודם כל תאשר לי, רומן אמר לך, רומן חשב שהרוצח אנס את תאיר נכון?"** ותשובת ארתור – **"כך הוא חשב"**.

בסיפא לסעיף 89 נקבע, כי ככל שחששו של הנאשם היה אותנטי, הרי שהיה זה חשש ש"ידביקו" לו גם עבירת אונס.

לטעמי, החשש יכול להיות אותנטי אך ורק אם הוא לא הרוצח, שאז הוא אינו יודע מה היה ומה לא היה, ולכן הוא חושש שמא אם יודה ברצח "ידביקו" לו גם אונס, אבל אם הוא הרוצח, אז מה החשש?

חברתי מקדישה פרק בחוות דעתה להתייחסות לטענה בדבר "שטיפת מוח". את עיקרי הדברים כבר כתבתי בחוות-דעתי, ואפנה שוב למה שכתבתי לעיל, תוך ציטוט מלא (כמעט) של "שטיפת המוח" המאסיבית שביום 15.12. קריאה תמה בתמליל של פעולת דיבוב זה מראה בעליל עד כמה היה ארתור פעיל בבניית הגרסה, בשטיפת המוח ובניסיונות שכנוע מתוחכמים להביא את הנאשם להודות ברצח אך לא באונס.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אקדים כאן עוד הערה חשובה, שאולי לא הודגשה דייה בחוות דעתי. איני סבור שרק פעולת ארתור גרמה להודאת השוא. עניין לנו בנאשם בעל אישיות מורכבת, מדובב מתוחכם וחוקרים שנתנו לנאשם להבין (גם אם לא בזדון) שמצבו בכי-רע, וכי הדבר היחידי שעשוי להצילו הינו "הודאה בלב נקי". אין בפנינו רק גורם אחד בלתו אין. לפנינו שילוב וכאמור לעיל, שילוב המעמיד בספק ניכר את משקל הודאתו של הנאשם.

עוד אעיר לעניין זה, כי חברתי מסכימה, שאכן ארתור "הרבה להשיא לנאשם עצה זו" (של הודאה ברצח אך לא באונס) אלא שלדבריה רעיון זה בא מפי הנאשם כבר ב- 13.12. שבתי ועיינתי בתמליל זה ולא מצאתי את שחברתי הזכירה, כאילו, כביכול, כבר ב- 13.12 הנאשם היה מוכן להודות ברצח ולא באונס.

עוד באותו סעיף כותבת חברתי כי, "ארתור והנאשם מרבים לשו'חח אודות האפשרות לערוך עסקה לפיה "ייקח על עצמו "רצח באפקט". אפנה שוב לסקירת תמלול השיחה מאותו מועד, וההגדרה הנכונה הינה, ארתור מרבה לשוחח, להפציר ולשכנע כי הנאשם ייקח על עצמו "רצח באפקט". לאורך דקות ארוכות ועשרות שורות של תמלול, הנאשם שותק, וארתור חוזר פעם אחר פעם, לפתרון היחיד האפשרי של "רצח באפקט". חברתי קובעת, שארתור לא חרג מגבול הלגיטימי ואיני סבור שהדבר רלוונטי לענייננו, לו היינו דנים בקבילות, כמו בעניין "חייבטוב" ודומיו, הרי שהיה מקום לדון בשאלת החריגה מהגבולות הלגיטימיות, אלא שאנו במשקל עסקינין ובהשפעת פעולות המדובב על משקלה של הודאה.

בסעיפים 100 - 101 לחוות דעתה של חברתי, נקבע שרק ב- 18.12 הנאשם היה נכון לקבל את עצת המדובב וזאת נוכח התפתחות החקירה עד אז. לטעמי, בין ה- 15.12 ל- 18.12 לא הייתה כל התפתחות בחקירה ולא הוטחו בנאשם ראיות או עובדות חדשות מעבר למה שהוטח בו בעבר. נכון הוא שב- 18.12 חזרו החוקרים והטיחו זאת בנאשם שנית, אולם הדבר לא שונה מההטחות שהוטחו בו כבר בשלבים מוקדמים ובמיוחד ב- 15.12.

חברתי סבורה כי, "המידע החדש" לעניין התפתחות החקירה הוא זה שהביא את הנאשם להודות ברצח. לטעמי, תיאוריה זו פחות סבירה. כאמור, מידע חדש לא התווסף ומדוע שדווקא עתה יתוודה הנאשם? לעניות דעתי, דווקא התמוטטות האותנטיות, לכל הדעות, שאירעה לנאשם (ובכך גם המאשימה כזכור, מודה) בצירוף העובדה, שאכן חשב עד לשלב מסוים שיכול שהוא רצח ואינו זוכר, בצירוף העובדה המשמעותית, לא פחות, שסשה הודיע לו בחקירה של ה- 18.12 (אחרי חזרתו מבית החולים) "שנסגר המכסה" וזאת ההזדמנות האחרונה להודות בלב נקי, כל אלו הם שהביאו את הנאשם "להודות" ברצח ולא התפתחות בחקירה, שלא הייתה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בסעיף 106 לחוות דעתה, קובעת חברתי, כי השלב בו חדל הנאשם לחשוש שמא ביצע את הרצח באפקט הסתיים עוד לפני שיצא לבית החולים תוך שהיא מפנה לעמ' 2835 לפרוטוקול. למיטב הבנתי, הנאשם אמר שרק לאחר שחזר מבית החולים הבין שלא רצח. השאלות לעניין זה החלו בעמ' 2863 לפרוטוקול ושם שואל חברי כב' השופט ד. צרפתי כך: **"היה שלב שבאמת חשבת שהיה אפקט? ת. כן כבודו, מתי שלקחו אותי לבית החולים"**, הנה כי כן, הנאשם לא אמר ש"מצב האפקט הסתיים עוד לפני שיצא לבית החולים", אלא שמצב האפקט היה **"מתי שלקחו אותי לבית החולים"** ורק בהמשך כשנשאל כמה זמן נמשך המצב הזה, השיב כך:

"ת: זה היה בערך חצי שעה שעה שמוח מתחיל לחשוב שלא תפסתי את הקריזה ולא עשיתי.

כב' הש' ד. צרפתי: אבל נדמה לי בחקירה אצל סשה הקטן שאתה בא אחרי הרופא אתה עדיין מאמין שיכול להיות, זאת אומרת זה לא נגמר לך.

הנאשם, מר ר. זדורוב: לא כבודו, אני כבר שם הבנתי שאני אקבל את התיק תופרים אותו מאה אחוז ואני אין לברוח ואני שם כבר אתחיל להשתמש כאילו עשיתי רצח, אני ידעתי מאה אחוז שלא עשיתי רצח אבל להתחיל להשתמש כאילו אני עשיתי ולא זוכר כי אני ידעתי שזהו אין יציאה וניסיתי לעשות שיתוף פעולה עם החוקר בשביל לקבל לב נקי ועונש קל.

עו"ד י. הלוי: או קיי, אתה יודע להסביר איך הגעת למצב למרות שהסברת, אני שואל עוד פעם, אתה בן אדם יודע לא רצחתי את הילדה, בסדר, אתה סגור בתיק עברנו את זה, מראים לך ראיות ואתה מאמין ואתה אומר לך מזייפים בישראל ואתה מאמין, איך אתה מגיע למצב שאתה מתמוטט ובוכה?

הנאשם, מר ר. זדורוב: מתי אני חזרתי מבית חולים ידעתי"(הדגשה שלי- א"ק).

בסעיף 109 לחוות דעתה נכתב, כי כאשר חזר הנאשם לתא הכלא לאחר שובו מהפסיכיאטר ומחקירת סשה, שאל אותו המדובב "האם פעל כמתוכנן" והנאשם משיב, כך לקביעת חברתי, **"אכן הביא את הדברים כאפשרות בפני החוקר אשר הבין מיד ואמר לו שזו גרסת שקרים..."**.

חברתי מפנה לציטוט חלקי במ"ט 165/06 (26) חלק 1 עמ' 35/44.

קראתי שוב את חלק התמלול אליו הפנתה חברתי ובשום שלב בשיחה זו, ארתור לא שואל את הנאשם, האם פעל **"כפי שתוכנן, קרי הודה ברצח תחת אפקט"**. ארתור שואל מה היה אצל הפסיכיאטר ואז הנאשם מספר מה היה הן אצל הפסיכיאטר והן אצל החוקר.

בסעיף 110 לחוות דעתה מסכמת חברתי את מסקנתה לעניין זה ושבה וקובעת כי האפשרות לגרסת האפקט והיתרונות שבגרסה זו, היו ידועים לנאשם עוד קודם שפגש את ארתור. כפי שהראיתי לעיל, לא כך הוא, כשם שגם הרעיון לא התגבש ביניהם. הרעיון היה של ארתור, אשר "שתל" אותו במוחו

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

של הנאשם. ומעניין עד מאוד להראות שב- 18.12 עת מתחילה ההתוודות משתמש הנאשם באותן מילים בדיוק.

חברתי בסעיף 159 לחוות דעתה, קובעת כי הנאשם לוחש לפתע מיוזמתו (ההדגשה בקו שלי - א"ק) "זין כמה נמאסה..." והנה, ב- 15.12 וכפי שציטטתי באריכות לעיל, ארתור אומר (בשם הנאשם כמובן) "זין כמה נמאסה". האם מדובר רק בצירוף מקרים? האם אין בכך אות וסימן שהנאשם מצטט ב- 18.12, דברים מפי אומרם, מפי ארתור בכבודו ובעצמו?

בסעיף 118 לחוות דעתה, קובעת חברתי שההגנה מנסה להיאחז בשתי טענות "שטיפת מוח" הסותרות זו את זו. האחת, אי הודאה תגרום למאסר עולם + 15 שנה והשנייה, לגרום לנאשם להאמין שלא היה אונס.

לטעמי, אין כאן סתירה פנימית כלל ועיקר. מדובר בשתי טענות משלימות, שנועדו לתכלית אחת, לגרום לנאשם להודות ברצח. משכך משתמש ארתור בשיטה הידועה של "מקל וגזר". המקל - לא תודה - תואשם ברצח ואונס = מאסר עולם + 15 שנה. הגזר - תודה רק ברצח, כי לא היה אונס, ואז 6 - 7 שנים!

בסעיפים 122 - 129 לחוות דעתה מתייחסת חברתי ל"תרגילי החקירה", קובעת שאין בהם פסול, ושלא הם גרמו להודאת השווא של הנאשם.

אשיב על ראשון-ראשון ועל אחרון-אחרון. אשר לעצם תרגילי החקירה, גם אני סבור שהם לכשעצמם אין בהם פסול, שאם כך היה, עניין לנו היה בקבילות ולא במשקל. הזכרתי את תרגילי החקירה, אך ורק על מנת להראות איך הם השפיעו על הנאשם ועל הבנתו הסובייקטיבית את מצבו.

אשר לקביעה ולפיה לא התרגיל גרם לנאשם להודות, הרי שכמפורט לעיל וכפי שפורט בחוות דעתי, אי אפשר להצביע על גורם אחד שהוא ואין בילתו הגורם שהביא את הנאשם להודות שווא. כזכור, גם לא קבעתי פוזיטיבית שאכן מדובר בהודאת שווא, כל שקבעתי שמשקלה של זו נמוך ביותר, והספק שמא מדובר בהודאת שווא קיים.

זאת ועוד, לא רק בגין תרגילי החקירה (בין שהוא לגיטימי ובין אם לאו). הודה הנאשם. הדברים ברורים, הצטברות כל הדברים יחדיו, הבנה סובייקטיבית כי מצבו גרוע ביותר בצירוף הבטחות החוקרים להקלה בעונש עקב הודאה בלב נקי, ובצירוף "עצותיו" של ארתור, הם שיכולו וגרמו לנאשם להודות להודאת שווא.

עוד אוסיף, כי בניגוד לקביעת חברתי, עניין הדם על הכבל הוטח גם הוטח בנאשם גם בחקירות מאוחרות, גם אם באופן אחר, שאז נאמר לו "מה שאנחנו יודעים עכשיו, ומה שהמעבדה אומרת לנו, כבר אין איפה להיעלם יותר". (מ"ט 167/06 חלק 1 מתוך 4 מיום 15.12.06).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עוד אבקש להעיר הערה אחת כללית לעניין זה והיא ביחס לאמור בסעיף 146 לחוות-הדעת שהוא סעיף סיכום הביניים לעניין הפגמים בחקירה ובפעולות הדיבוב, שם נקבע שלא נפל באלו פגם, ומשכך נדחתה טענת ההגנה לעניין תקינותם של פעולות הדיבוב והחקירה. כזכור, אף אני לא מצאתי פגם שכזה הפוגע בקבילות ההודאה, אלא שנקודת המבט חייבת להיות הבנתו הסובייקטיבית של הנאשם, ולעיתים גם פעולות לגיטימיות, יכולות לגרום לו להודות הודאת שווא.

בסעיפים 150 - 157 לחוות הדעת נסקרו טענות ההגנה לעניין האיום של ארתור על הנאשם, תוך שיש שם הפנייה לאמרות שונות של ארתור שחברתי אינה רואה בהן איום. דעתי כזכור שונה, ולא אחזור על שנכתב באריכות בחוות דעתי לעניין זה.

אבקש רק להפנות לסעיף 157 לחוות הדעת שהוא סיכום דברי חברתי, שם נקבע **"שהנאשם הפתיע את ארתור..."** ראשית יאמר, מנין לה לחברתי שהנאשם "הפתיע" את ארתור, והיכן רואה יש ביטוי להפתעה זו? שנית ועיקר, חברתי קובעת שההתוודות מבוססת על;

- א. רגשות אשמה שהתעוררו אצל הנאשם בשל ביקורת מצד ארתור.
- ב. חוסר האמון שהוא מגלה.
- ג. העובדה שהנאשם הוליד את ארתור שולל.

הנה כי כן, שלושה נימוקים, שאין בהם כל קשר להודאה מרצון טוב. שלושה נימוקים, שכל כולם נועדו לרצות את ארתור. הנימוק הרביעי אשר נמנה שם הינו זה המשקף, את הקירבה שנוצרה בין השניים במהלך הימים המשותפים בתא. נימוק זה, למיטב הבנתי, אינו יכול דור בכפיפה אחת עם שלושת הנימוקים הקודמים לו, וגם הוא לכשעצמו אין בו כדי להסביר את ההתוודות לגופה.

בסעיפים שם פורט באריכות מהלך ההתוודות ולכך התייחסתי בהרחבה בחוות דעתי ואין לי מה להוסיף על כך. אבקש רק לשוב ולציין, כי את "ההתוודות" יש להשוות כאמור לשיחות שבין ארתור לנאשם ב-15.12, ולמעשה לשיחה שבין ארתור לנאשם. כאמור, ב-18.12 חוזר הנאשם על כל מה שארתור "שתל" במוחו. יפים הדברים גם לאמור בסעיף 162 לחוות דעתה של חברתי, שם מצטטת היא את דברי הנאשם **"אני עשיתי טעות, פלטתי כשהייתי, פלטתי, הכל רק לא אונס..."**. כמפורט לעיל, אמירה שכזו לא נאמרה על ידי הנאשם לחוקרים לפני ה-18.12 ובכך לאיזו טעות מתכוון הנאשם? ברור הוא שהנאשם "חוזר" לשיחה ב-15.12, שם ארתור נזף בו על שיום קודם כמעט והסגיר עצמו ליבגני.

חברתי לאורך כל סקירת ההתוודות וגם בסופה, קובעת שמדובר בהתוודות עסיסית, עמוסת פרטים ועוד ועוד. כפי שכבר הראיתי בחוות דעתי מרבית הפרטים אינם תואמים כלל ועיקר

לחטיבת הזירה. משכך אכן, מדובר בהודאה עסיסית מבחינת הגרסה (שרובה וכזכור "נתפרה" על ידי ארתור) ודלה מבחינת עובדות האמת.

כאמור, כל מהלך השיחות שבין ארתור לנאשם, פורט כך בין השאר, בסעיף 182, ואולם למסקנה בסעיף 183 שהנאשם מוסיף פרטים מיוזמתו (כך במקור-א"ק) לא אוכל להסכים. עיון בסעיף 182 שבו הציטוטים, מראה, שמרבית הפרטים נמסרו בתשובה לשאלות ארתור. עיינתי בקטע קצר זה שצוטט כאמור, שם ראיתי עשר שאלות ששאל ארתור את הנאשם, ורק פרט אחד אותו נידב הנאשם מיוזמתו, פרט שגם הוא ספק נכון, "להב מתחת למים, ניגבתי סכין". שכן במקום אחר אמר הנאשם, שאת הסכין שטף בשירותי הבנים, וזהו "מקור הדם", אשר לגביו כך לטענתו כמובן, עשה טעות גדולה. ובכן לו שטף הנאשם את הלהב מתחת למים, עוד בשירותי הבנות, ואף ניגב את הסכין כיצד זה הגיעו טיפות דם מהסכין לשירותי הבנים?

בסעיף 184 - 185 לחוות דעתה קובעת חברתי כי קיימת בהודאה גם התייחסות למצבו הרגשי של הנאשם, אשר אף שואל את ארתור "היית מחזיק? כשגם אמא שלך זין איך מעליבים?" ומשכך מסיקה חברתי כי הנאשם מיוזמתו, שואל את ארתור האם לא היה נוהג כמוהו ובכך רואה חברתי "משום הבעת רגש". לטעמי, וסקירת השיחות שבין ארתור לנאשם מגלה זאת, ששוב הנאשם חוזר על מה שהיה בשיחה שבינו לבין ארתור ב- 15.12, שם ארתור אומר לנאשם, "לצאת מהכלים? אני, אני אומר לך, אה? אני על אמא שלי מקללים על אמא שלי אם לא יצאתי מהכלים. הייתי לא רק זין מכה אותה, בלאט, הייתי תולש לה את הראש" (שם, שורות 1180 - 1184). כלום שאלתו של הנאשם עתה לארתור, אינה חזרה מדויקת על מה שארתור עצמו אמר לו אך שלושה ימים קודם לכן?

בסעיפים 189 - 190 חוזרת ומפרטת חברתי את הפעולות שעשה הנאשם בתוך תא המעצר, תוך שקובעת היא, "כי בפעולה זו של הנאשם מצאתי משמעות רבה ... שכן מדובר בהדגמה מפורטת וקפדנית ביותר וכוונתה לאמור בסעיף 189, שם מדגים הנאשם "חצי סיבוב ימינה ונפילה...". דומני, ובזהירות המתבקשת, שאין הדברים מדויקים, שכן על פי הנאשם "מכה אחת והיא נפלה מיד ולשם" (כאמור חברתי ציטטה את הדו שיח הנ"ל והדגמות הנאשם בסעיף 189 לחוות דעתה). זאת ועוד, כפי שהראיתי בחוות דעתי באריכות, בשחזור עצמו, הנאשם תיאר תיאור אחר ושונה לחלוטין ולפיו, מתוך לתא היו בין שלוש לארבע דקירות ורק אחרי החותך/מכה הרביעית דחף הנאשם את המנוחה לתוך התא. לאמור, אין כל דימיון בין ה"שחזור" בתוך תא המעצר לארתור, לבין השחזור בפועל, בבית הספר על השוטר, ולפיכך לא ועל סמך מה ניתן לקבוע שהדגמה בתוך תא הכלא הייתה מפורטת וקפדנית ביותר.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

חברתי שבה ומדגישה, כך בסעיף 200 לחוות דעתה, כי הדגמות הנאשם בתא מלמדות גם על משקלה החיצוני הרב של חטיבת ההודאה בכללותה. כזכור, דעתי בעניין זה שונה. אין בשחזור ובהתוודות בתא פרט מוכמן כלשהו, למעט העובדה, כי הרצח בוצע כשהמנוחה בעמידה. כל שאר הפרטים לא ניתנים להילמד מה"שחזור" שבתוך תא המעצר, שאינו מדמה את תא השירותים בבית הספר. אי אפשר להבין את מקומו של ארתור ביחס ל"תא", קשה להבין על איזה "דלת" מדובר שם והעיקר, הנאשם אומר "אני לא נכנסתי לתא", דבר שכאמור אינו מתיישב עם ממצאי הזירה.

חברתי כך בחוות דעתה, חוזרת על מושכלות יסוד לעניין שקרי הנאשם המהווים חיזוק ואף סיוע. אכן מדובר במפורסמות שאינן צריכות ראייה. אולם, מן הצד השני, ואף זאת בגדר "מפורסמות שאינן צריכות ראייה" נקבע לא אחת בפסיקה, ששקרי נאשם לבדם אין בהן די, שקרי נאשם בכוחם לחזק את ה"יש" ואין בכוחם להמציא יש מאין (ראה דרך משל ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל (20.10.10) וכן ע"פ 8002/99 אלי בכר נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (1) 135 (2001)).

פרק נרחב מוקדש מקדישה חברתי לדיבור בלחש ובקול. לעניין זה נדרשתי באריכות בחוות דעתי. אבקש לחדד עוד נקודה אחת מהותית וחשובה, כל הליך ה"הדגמה" על ארתור, כל השיח ביניהם "אחת-שתיים" "היא נפלה" וכו'. היו בקול, דבר השולל את טענת המאשימה שהוידוי היה בלחש והכפירה בקול.

בסעיף 228 לחוות דעתה, נותנת חברתי להתוודות שבתוך תא המעצר משקל פנימי גבוה ביותר. דעתי וכאמור שונה לחלוטין, שכן, רוב רובה של ההתוודות מהווה חזרה מוחלטת על מה שארתור אמר לו ואף הציג בפניו שלושה ימים קודם לכן. יכול שהסיכום של חברתי, זה המודגש ולפיו, "קשה להעלות על הדעת כי תימצא התוודות בפני מדובב לה ניתן לייחס משקל פנימי גבוה יותר מזו אשר מפי הנאשם לארתור" הוא זה אשר הקשה וכפי שציטטתי מתוך הפסיקה לעניין הודאות שווא, לבחון את הראיות החיצוניות בנפש חפצה, והתרשמות זו מן ההודאה וכפי שצוטט לעיל, יכול שהיה בה כדי להתעלם מראיות הזירה או מהתחקות אחר ראיות מזכות אחרות.

חברתי על דרך הכלל, כך בסעיף 79 לחוות דעתה וכך בסעיף 241 לחוות הדעת, עומדת על כך, שמרבית הזמן, במהלך שיחותיו של הנאשם עם המדובבים היה הוא נינוח וכי מערכת היחסים שבינו לבין ארתור הייתה ידידותית. חזרתי וצפיתי שוב בכל הדינמיקה, שבין הנאשם לארתור ודומני שלא כך הם פני הדברים, ולאורך כל הדרך "מפזר" ארתור איומים שונים ואף הפחדות כלפי הנאשם וראה לדוגמה במ"ט 163/06 חלק (1) ממונה 34: 59, וכן מ"ט 165/06 (9) חלק 1 ממונה 51: 16. (עוד ראה לעניין חוסר ה"נינוחות" של הנאשם בשיחותיו עם המדובבים את הסקירה שעשה חברי, השופט ד. צרפתי לעניין זה).

פרק נוסף מוקדש להודאה בפני החוקרים מיום 19.12 ובעיקר להודאה בפני יורם אשר לקביעת חברתי "החזיר את גרסת האפקט לשולחן" (סעיף 254) וכי "הנאשם שיתף פעולה עם ההנחה של אזולאי שהרצח בוצע תחת בלק..." ו"טפטף" מידע בהדרגה בשחקו את התפקיד של מי שמתקשה לשחזר את הפרטים" (ההדגשות והמרכאות במקור - א"ק).

עוד נקבע שם, ובהדגשה, כי "כל פרטי המידע הנ"ל באו מיוזמתו של הנאשם". ובכך נשוב לרגע לאותם פרטי מידע. "ראה את המנוחה בקומה הראשונה" "קיללה אותו" "אני נכנסתי לשירותים אחריה". ומה חידוש יש בפרטי מידע אלו? והלא כל אלה כבר נאמרו למדובב והם מהווים אימוץ ה"סיפור" שטווה ארתור, לכל המאוחר, ב-15.12.

זאת ועוד, בסעיף 534 לחו"ד, מסכימה שהנאשם אינו "שחקן שחמט על", וכיצד אפוא ניתן להסביר את משחק השח המפואר, אותו מנהל הנאשם בחקירה זו? כאמור, לשיטתה, הנאשם אינו "שחקן שחמט על" ולא מתוחכם ואולם, קשה להעלות על הדעת שאדם כמו הנאשם רקח בתחכום רב (וכדברי המאשימה ויורם אזולאי) גרסה זו, שהמתינה עד שאזולאי "החזיר אותה לשולחן". הסבר זה אינו סביר בעיני. לטעמי וחברתי מסכימה לכך, לא מדובר ב"שחקן שחמט על" וממילא קשה מאוד להלום שהתנהגותו בחקירת ה-19.12 הייתה "מניפולציית על", כדברי אזולאי והמאשימה.

בסעיפים 258 - 259 לחוות הדעת ממשיכה חברתי וקובעת, כי יש לראות בהודאה מיום 19.12.06 למעשה כהמשך ישיר וטבעי של "הסרת חומות הכחשה".

מדוע ולמה הוסרו חומות ההכחשה? מה האירוע שגרם להסרת חומות ההכחשה? לטעמי, דווקא ההסבר אותו נותן הסנגור המלומד ואף חברי כב' השופט צרפתי הסביר זו בדרכו שלו ולפיו, אכן הנאשם "נשבר" וקרס ביום 18.12, לא משום שהוסרו חומות ההכחשה, אלא משום שלטעמו ולהבנתו "הראיות" סגרו עליו. כאמור לעיל התמוטטות הייתה אמיתית ואותנטית. במהלך ההתמוטטות (ועוד לפני היציאה לפסיכיאטר) אכן יכול היה ארתור להבין מהנאשם שרצח ב"אפקט". לעומת זאת, כשחזר הנאשם מהפסיכיאטר, החל ארתור ללעוג לו על כך שהוא-הנאשם מאמץ את גרסת האפקט ומכאן ועד ל"הודאה" גם בפני החוקרים, כדי להרוויח את "ההודאה בלב נקי", הדרך קצרה.

משהגענו לטענת "ההודאה בלב נקי", אפנה בקצרה לפרק העוסק חברתי עוסקת בסוגיה זו ולקביעה כי מדובר בטענה כבושה. בחוות דעתי פירטתי באריכות מדוע אין המדובר בטענה כבושה. ההפנייה (בסעיף 263) לכך, שטענתו המרכזית של הנאשם בהליך הראשון הייתה כי הודה ברצח משום שהאמין שאכן ביצע את הרצח, והציטוט המוזכר שם, מתייחס מפורשות לשלב התמוטטות של הנאשם בתא שכן הנאשם אומר "אני התחלתי לבכות והתחילו לי רעידות בכל הגוף מעצבים, הרגשתי כאבי ראש והתחלתי להאמין שאני עשיתי את זה" (מתוך ציטוט שציטטה חברתי בסעיף 263 לחוות דעתה) ומשכך, מסכמת חברתי, "אם כך אמר אז - אין הוא יכול לטעון היום, כי בשל

הסתמכותו על הבטחה כלשהי מצד החוקרים, הסכים להודות הודאת שווא. כפי שפירטתי בשלב הקריסה הנפשית, אכן האמין הנאשם, כי עשה זאת, ברם מכך התפכח ובהמשך הודה על מנת להשיג הודאה בלב נקי, בהתאם אין סתירה בין הדברים.

כאמור וכמפורט, לא רק עניין "ההודאה בלב נקי" הביאה את הנאשם להודות. מדובר בסיבות מצטברות זו לזו.

עוד מפנה חברתי, לכך שמתיעוד ההודאה עולה שבשלב ראשון נדחתה הצעתו של סשה לנאשם, כי יודה בלב נקי, אין בקביעה כדי לשכנע. אכן, ככל מי שמודה בדבר שלא עשה, הדבר מלווה בהתלבטויות, בניהול סיכונים, בתורת המשחקים והכל כפי שפורט.

חברתי קובעת, כי הסיבה העיקרית להודאה הייתה, כי **"האמין מחדש שלגרסת האפקט יש היתכנות"** (שוב, ההדגשה במקור - א"ק).

עוד לטענת חברתי גרסת הלב הנקי משולבת רק בהמשך.

לעניין זה אבקש לשוב ולהעיר כי לטעמי, אין סבירות כלל שהנאשם, שכאמור אינו מתוחכם ואינו שחקן שחמט על, ידע לשזור בעת ובעונה אחת, גם טענת "אפקט", וגם טענת הודאה בלב נקי. לפיכך, להבנתי, הנאשם בחר בעיקר את טענת "הלב הנקי". אלא שבאופן אמיתי היו חסרים לו פרטים, ומשכך עשה שימוש "משני" בטענת "האפקט" ובכך ניסה להסביר את החוסר בפרטים.

עוד מתייחסת חברתי, כך בסעיף 269 לחוות דעתה לכך, שמדובר בהבטחה "סתם" שלא היו בה הפיתוי וההשאה הנדרשים, המשמשים כנימוק לפסילתה של ההודיה. אזכיר שבענייננו לא מדובר בקבילות, מדובר במשקלה של ההודאה. לעניין זה בוודאי ובוודאי שיש להתחשב בכך, וידיעתו הקודמת של הנאשם מושג זה (סיפא לסעיף 269 לחוות דעת של חברתי) אכן מחזקת את טענת הסנגור, שאכן המניע והמוטיב להודאה (גם אם לא היחיד) היה גם שיקולי רווח והפסד, של הודאה בלב נקי לעומת הכחשה.

בפרק הדין בבחינת המשקל החיצוני בחוות הדעת, שבה וקובעת חברתי שמדובר בהתוודות "שוטפת וקוהרנטית..." (כך בסעיף 272) וכי הנאשם ידע להשיב לארתור "באופן קולח ומפורט..." (סעיף 273). לטעמי, הפרטים שניתנו, לא ניתנו מיוזמתו של הנאשם, אלא במענה לשאלות של ארתור, ובעיקר, אין להם כל תמיכה (או לכל היותר תמיכה מזערית בלבד) בראיות החיצוניות. קביעת חברתי כי הנאשם בחר במודע שלא לחלוק עם החוקרים חלק מהפרטים, אינה מסתברת ואינה מתיישבת עם קביעותיה שלה, כי בחקירה זו (בפני החוקרים) הדגים הנאשם הדגמות מלאות ומפורטות ולשם מה לו לנאשם לספק הדגמות מפורטות ומלאות? והרי בגרסת האפקט מפלטו, מדוע כלל שימסור פרטים? שיישאר איתן בגרסתו, אינו זוכר דבר למעט העובדה שרצח וזוה יגמר העניין מבחינתו? והלא לקביעת חברתי, אמנם מסשה הבין שאין היתכנות לגרסת האפקט, ואולם אזולאי שב ו"החזירה לשולחן", ומרגע זה הבין הנאשם שיש "קונה" לגרסת האפקט, ומדוע אפוא

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שלא יתמוך בה? משכך, גם הציטוט שם (כך בסעיף 274) מדבריו של הנאשם לארתור "שאפקט לא יעבור...". אינו רלוונטי, שכן ציטוט זה היה לפני שאזולאי "החזיר את האפקט" לשולחן.

אשר "לפרטים המוכמנים" אותם מצאה חברתי, הרי שלא אאריך בכך מעבר למה שפירטתי בחוות דעתי. אדגיש רק את הנקודות הבאות;

א. חברתי קובעת כך בסעיף 286 ש"השתדלותו של הנאשם לדייק את הסיטואציה מצביעה על הקושי להציג את ההדגמה כשקריית...".

כמפורט לעיל, לטעמי זו לא הייתה הסיטואציה שבה תומכים ממצאי הזירה ולכך כבר נדרשתי. אוסיף וזאת עיקר, הרי הנאשם מבקש ליהנות ממצב של "אפקט", ומקבל "רוח גבית" מאזולאי לעניין זה, אז מדוע בכלל שדייק את הסיטואציה? ובכלל, הלא קודם לכן כתבה חברתי (כך בסעיף 271) שאינה מצפה שתהיה התאמה מלאה בין גרסת הנאשם לממצאי הזירה, אז מדוע דווקא בנקודה זו קובעת חברתי, שהנאשם דייק את הסיטואציה?

ב. חברתי משלימה את הודאתו של הנאשם ביום 19.12 מהודאתו המאוחרת ביום 21.12. ראשית, לעניין זה כבר נדרשתי בחוות דעתי וקבעתי ש"ההודאה" מיום זה הייתה בהחלט גיבוב דברים שהחוקרים כלל לא האמינו בהם. שנית ועיקר, חברתי מחלצת מתוך ההודאה ב- 21.12 בה "הבהיר הנאשם ושוב מיוזמתו (כך במקור - א"ק) כי גרם לחתך בכף ידה של המנוחה לאחר שזו פרפרה ואיבדה הכרה...". לדעתה של חברתי מסקנה זו מתיישבת עם חוות דעתם של ד"ר קוגל וד"ר זייצב, שמדובר בחתך שבוצע לאחר המוות או בסמוך לו. כמפורט לעיל, דווקא ד"ר זייצב, וכך גם המאשימה, ניסו ככל יכולתם לקבוע, שגם הפצע בשורש כף שמאל הינו פצע הגנה. ומשכך לא ניתן, כך להבנתי, לסטות מעמדתה זו של המאשימה.

זאת ועוד, הדברים לא נמסרו מיוזמתו של הנאשם, אלא באו מפיו רק לאחר חקירה צולבת וארוכה של סשה ויורם (אין בכך כדי לקבוע כמובן שנפל פגם בחקירה זו אלא רק כדי לשלול את קביעת חברתי שהדברים באו מ"יוזמתו" של הנאשם).

עוד לא הבנתי איך חתך בכף ידה של המנוחה (ודוק, הנאשם דיבר על כף היד, לא על שורש כף היד) יש בו כדי "לבלבל עקבות"? (כך כציטוט בסעיף 295). ברור שמדובר בטיעון חסר כל היגיון ובצדק החוקרים והמאשימה לא נטו לקבלו וניסו לשכנע (ראה שוב פרק זה בחוות דעתי בהתייחסותי לחוות דעתו של ד"ר זייצב) שמדובר בפצעי הגנה. עוד אדגיש, שהנאשם דיבר על יד ימין ולא על יד שמאל.

ג. חברתי ערה לכך שלא נמצאו פצעי דקירה, בצד הגוף התחתון או במותן. ואולם, מבקשת היא לאמץ את התזה שהעלתה המאשימה בסיכומיה ולפיה, הנאשם כיוון לאזור המותן של המנוחה, אולם, בשל השכבות שלבשה המנוחה, הסכין לא חדרה לגופה. חיזוק לתזה זו נמצא, כך לדברי חברתי בחוות דעתו של ד"ר זייצב ולפיה, בתחתית חולצתה של המנוחה נמצאו שני קרעים. משכך קובעת חברתי, שלא ניתן לשלול את האפשרות שהחולצה ניזוקה מפגיעת הסכין.

דומני, כי הסתמכות זו על חוות-הדעת של ד"ר זייצב אינה משכנעת ואסביר דבריי.

- (1) המאשימה עצמה לא טענה זו.
- (2) ד"ר זייצב קבע ש"מדובר בקרעים עם שפות לא ישרות" (סעיף ג' לחוות הדעת) וכיצד אלו מתיישבים עם חתך מסכין?
- (3) החולצות הובאו לבית המשפט על ידי נציגי המאשימה ומבט בחולצה מגלה בעליל שלא מדובר בחלק התחתון של החולצה אלא בשליש התחתון שלה.
- (4) לו אכן נחתכה החולצה מהסכין, כיצד זה שהחולצה שמעליה לא נחתכה, וכיצד זה אם החולצה "בצבצה" מלמטה (דבר שכאמור נשלל נוכח מיקומם של הקרעים) שלא נותרו סימני דקירה על גופה של המנוחה.

בסעיף הסיכום, לעניין התאמת הזירה (סעיף 297) שבה וקובעת חברתי, כי הנאשם "כיוון לגרסת האפקט שמבוססת על שכחה של אלמנטים הקשורים ברצח ואינה מתיישבת עם פעילות מתוכננת..." ועל כן העלים מחוקריו את ניקוי הזירה, אלא שאין כל ראיות שהזירה נוקתה כפי שניתחתי בחוות דעתי, העדויות והראיות מלמדות, כי כתמי דם למכביר נמצאו, הן בתא 2 והן בתא 3. אוסיף, כי הנאשם, למרות שהמאשימה טוענת כי העלים מחוקריו את דבר ניקוי הזירה, מפרט במהלך השיחזור, כי ניקה את משקוף הדלת, דבר שכלל לא סביר שינוקה, שכן שם לא היו אמורות להיות עקבות, או טביעות יד של הנאשם.

פרק נכבד מקדישה חברתי להודאה בפני החוקרים ביום 21.12.06. תשובותיו וגרסתו בחקירת יום זה, היו בוודאי "גרסת בדים" וגם החוקרים התרשמו כך. לדוגמא, הנאשם טוען שזרק את נעליו לאחר שהוכתמו בדם. כזכור, גרסת המאשימה שאותה חברתי מקבלת, הינה, כי על מכנסי הג'ינס של המנוחה נמצאו טביעות נעלי "הסלמנדר" של הנאשם, דבר שאינו מתיישב עם זריקת הנעליים. עוד טוען הנאשם באותה חקירה שחתך את המנוחה בידה הימנית, שכן בזו השמאלית החזיקה טלפון נייד, אלא שהטלפון נמצא בכיס מכנסיה, ועוד ועוד.

לדברי חברתי מדובר ב"ערבוב מודע" (כך במקור בסעיף 321) של אמת ושקר, וראיה לכך, לדברי חברתי, היא אמירת הנאשם "אני מדבר שמונים אחוז ... אני אומר אומר, אבל עשרים אחוז אני לא מדבר".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפקוח)

הנה כי כן, הנאשם לא אומר שהוא דובר שקר, הוא אומר ששמונים אחוז הוא "מדבר" (וזה כזכור בתגובה ליורם אזולאי שאומר לו כבר סיפרת לנו 80%).

לעניין הפרטים המוכמנים בפרק זה שבחוות הדעת, אבקש להעיר מספר הערות וכדלהלן.

אמירת הנאשם לארתור, כי סבר שגופת המנוחה לא תתגלה, קיבלה תשובה סדורה שאותה דווקא ציטטה חברתי, ועיקרה בעובדה הידועה לכל, שהגם שהרצח היה בסביבות 13:30, הרי שהגופה התגלתה רק בשעה 19:00 (וכדברי הנאשם שצוטטו על ידי חברתי עד השעה 19:00 או 20:00). בכל הכבוד, מדובר בהסבר הגיוני ולוגי המצטרף לאמירותיו של הנאשם שרוצח לא הורג במקום שכולם רואים.

עדותו של ג'נח - בזהירות הראויה אעיר, כי קשה עד מאוד לסמוך על עדותו של ג'נח, אשר כפי שהוכחתי לעיל, בעדותו, לא דבק באמירת האמת ומשכך, דומה שדווקא גרסתו של הנאשם לעניין זה היא הנכונה והוא אכן שמע מג'נח שילדה נהרגה בשירותים. חברתי מפנה לגרסתו של הנאשם בהליך הקודם, שם אמר שג'נח לא מסר לו פרטים אלו, ואילו לפנינו חזר בו הנאשם מגרסה זו וטען שג'נח אמר לו שילדה נפלה באסלה בשירותים. משכך, קובעת חברתי שמדובר בשינוי גרסה, ובגרסה כבושה.

לשיטתי דווקא פרט זה (כמו גם בהרבה מקרים אחרים) יש בו כדי להעיד על רומן "המרצה", המסביר והמתרץ. בהליך הקודם, ידע רומן היטב שלא יוכל להתמודד עם גרסת עד אובייקטיבי לכאורה, כמו ג'נח, ולכן "נאלץ" להסכים שלא קיבל מידע מג'נח אבל ועיקר, בין כותלי הכלא ולמדובבים, הלין הנאשם על אמירתו זו של ג'נח שהוטחה בפניו. ראו דרך משל במ"ט 165/06 (25) חלק 1 מתוך 4 מיום 18.12.06 ושם החל מעמ' 12 בשורות 307-309 (שם מדברים הם על ג'נח):

ר: הוא אומר: "אמרתי לו שיבוא אליי הביתה, זהו, לעבוד, זהו."

ר: ואמר – "נרצחה הבת של חבר שלי."

ובשורות 517-503:

א: וראובן הזה הולך נגדך עכשיו?

ר: וראובן אמר: "אני לא אמרתי לו כלום, אני אמרתי, שנרצחה ילדה של החבר שלי"

ר: בלאט, "ושהוא יצא אלי לעבודה."

ר: "זהו, יותר לא אמרתי לו שום דבר."

א: זה הוא אמר לך ככה?

ר: זה מה שהוא אמר להם.

א: כן, נו?

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ר: הנה.

א: ומה שאתה אמרת לו,

א: הוא אמר להם גם כן, כן?

: והוא אמר, שאני שאלתי משהו לגבי שירותים,

ר: לגבי השירותים, כאילו הוא זין איך לא יודע דבר."

והנה בתיק שלפנינו, יצאה האמת לאור; התברר שיכול, שדווקא הנאשם צדק ולא גינח. כלום ניתן לזקוף זאת לחובתו של הנאשם?

תא מספר 2 - חברתי קובעת כך בסעיף 353 כי הנאשם דייק את מקומה של המנוחה על יד תא מספר 2. כמפורט בחוות דעתי, הנאשם אמר תחילה על יד תאים 1 או 2, ולא דווקא על יד תא מספר 2.

הנקודה המרכזית הזוקקת תוספת ליבון במסגרת התייחסותי לחוות דעתה של חברתי נעוצה במצב הדלת בעת הרצח ובהתרשמות חברתי מעדותו של פיאמנטה. חברתי קבעה, שאכן בביקור בזירה הוכח כי קיימת אפשרות לכניסת שני אנשים לתא ואולם הדבר, אינו מבטל את חוות הדעת של פיאמנטה. אלא שפיאמנטה קבע ש"אפשרות זו הינה אפסית עד כמעט בלתי אפשרית" (כך בציטוט בסעיף 367) וכיצד אפוא ניתן לטעון שעדותו של פיאמנטה הייתה אמינה? והרי וכאמור, פיאמנטה שלל כמעט לחלוטין את האפשרות לרצח בתוך התא, כאשר הרוצח עמד מאחורי המנוחה. פיאמנטה קבע דווקא, שזה שהנאשם עומד מחוץ לתא "מתאימה לנו גם מבחינת התזות הדם..." (שם) ורק לאחר חקירה נגדית ארוכה, אישר פיאמנטה שהזירה וכתמי הדם שבתא, תואמים גם למצב בו הרוצח עמד מאחורי המנוחה. משכך קביעת חברתי (בסעיף 369) ולפיה "הממצאים האובייקטיביים מלמדים כולם כי סביר הרבה יותר שהרוצח עמד מחוץ לתא..." עומדת בסתירה, ואפילו חזיתית לעדותו של פיאמנטה, שאמר כי גם התרחיש עליו מצביעה ההגנה, הינו תרחיש סביר והגיוני ואף אישר, כי השחזור של הנאשם לא תואם את ממצאי הזירה (עמ' 1288 שורה 12). זאת ועוד, הדינמיקה, לדעתו של פיאמנטה הייתה לאחר שהמנוחה נפלה והדלת נסגרה (עמ' 1283 שורות 1-2) וכיצד אפוא, נוצרו התזות דם על הדלת? והלא אחרי שהמנוחה נפלה (קדימה כזכור וכפי שפורט בחוות דעתי) לא יכולות להיות יותר התזות דם? ואכן, פיאמנטה אישר "אני לא יכול להגיד לך בוודאות במאת האחוזים, מה הייתה הדינמיקה בפנים" (עמ' 1283 שורות 9-10).

חברתי, כך בסעיף 372 לחו"ד, קובעת שאינה מוצאת מנוס מלחלוק על מסקנתי ולפיה התיאור של הנפה ושיסוף אינו ישים. לקביעתה, מדובר ברוחב תא שירותים של 74 ס"מ, כך שאין מניעה שתתבצע תנועת שיסוף מלאה מבלי שזו תתקל בדופן התא (סעיף 373). עניין זה כלל לא נבדק על ידי המאשימה והוא לא הודגם על ידי הנאשם בשחזור. זאת ועוד בהמשך נקבע, כי בעת "השיסוף" הראשון הדלת הייתה "פתוחה מעט" (סעיף 445 ועוד). לו כך היה, והדלת הייתה פתוחה במקצת,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אזי עוד פחות מסתבר, שניתן לבצע תנועת הנפה "סיבובית או מעגלית" (במאמר מוסגר אעיר, כי קביעה זו, שדווקא הצפייה שהנאשם יזכור וידע להדגים הינף מדוייק של תנועת שיסוף, נראית בעיני חברתי כמרחיקת לכת, ומדוע דווקא זה מרחיק לכת? והרי לדעת חברתי ההודאה בפני המדובב, היא אותנטית ומלאת פרטים, דהיינו שם זכר בדיוק כיצד ביצע את תנועת ההנפה, וזו לא מסתדרת כלל ועיקר עם ממצאי הזירה) כאמור לעיל, חברתי קובעת (ודומה שאפילו המאשימה לא קבעה כך) שההנפה הראשונה הייתה כשהנאשם מחוץ לתא, ושאר הדקירות/חתכים, בוצעו כאשר שניהם היו בתוך התא. קביעה זו אינה נתמכת לא בגירסאות הנאשם, לא בשחזור, לא בחו"ד מומחים (פיאמנטה ולייפר) וכאמור גם לא בסיכומי המאשימה.

זאת ועוד, המאשימה בסיכומיה טוענת, פעם אחר פעם, שהדלת הייתה "כמעט סגורה" (ראה למשל בעמ' 471) ואם כך היה, אזי ברור הוא שלא ניתן כלל לבצע פעולת שיסוף, כאשר המנוחה בפתח התא, הדלת כמעט סגורה והנאשם מחוץ לתא.

עוד אבקש להוסיף בעניין זה, כי המאשימה עצמה בתגובתה לבקשה למשפט חוזר ושם בסעיף 51 כותבת כך:

"בקצרה יאמר כאן, כי המשיבה אינה חולקת על כך שעל פי הדגמות המבקש, בעת ביצוע הרצח ושיסוף הגרון, לא היתה דלת השירותים סגורה. כמון כן, המשיבה אינה חולקת על כך שאופן ביצוע הרצח לפי השחזור אינו מתיישב עם האפשרות שהדלת היתה סגורה". וכיצד אפוא חברתי מיישבת את השחזור עם דלת חצי-פתוחה?

חברתי מייחסת לידיעת הנאשם כביכול את כיוון משיכת הלהב על צווארה של המנוחה, כפרט מוכמן ברמה גבוהה, תוך שהיא מכוונת לעדותו של ד"ר קוגל לעניין זה ותוך שהיא אף קובעת שעל פי חוות דעתו של ד"ר קוגל התנועה אותה הדגים הנאשם אינה התנועה הטבעית או ההגיונית. דומני ובוהירות הראויה, ולמיטב הבנתי, שלא כך היו פני הדברים. ד"ר קוגל התייחס בחוות דעתו למצב בו הרוצח עמד מאחורי המנוחה ולעניין זה קבע שמדובר ברוצח שמאלי והסיק זאת ביחס לכיוון החתך. תשובתו של ד"ר קוגל לשאלה מדוע נוח יותר מצד שמאל, התייחסה אך ורק למנח בו הרוצח עומד מאחורי המנוחה, ואז לעשות "חתך כזה ביד ימין יהיה רק כאשר הרוצח בא בגב היד...". לעניין זה בלבד, קבע ד"ר קוגל שמדובר בתנועה לא טבעית ולא הגיונית. אולם, ככל שהרוצח בוצע כאשר הרוצח מול המנוחה או מאונך לה, אזי ברור שהתנועה גם בגב היד היא טבעית והגיונית ומכל מקום וכאמור ד"ר קוגל, כלל לא התייחס למנח זה.

פרק נוסף בחו"ד של חברתי מתייחס לטענות בדבר ידיעת הנאשם, כי לא ניתן לנעול את דלת התא מבחוץ (סעיפים 408-422 לחוות דעתה).

גם לעניין זה נדרשתי בחוות דעתי, ועם זאת אעיר עוד מספר הערות.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לטעמי, וכך גם העידו בפנינו, הבעיה באי אפשרות נעילת התא מבחוץ, הייתה בעובדה שהחריץ היה שחוק, או רחב יותר ולכן מטבע של 5 ש"ח, או מפתח הפוך, לא נכנס לאותו חריץ (עמ' 684 שורות 11-12) כל שהסביר לנו הנאשם הוא שראה את המנעול של תא 1 והוא היה שונה מזה של שירותי הבנים, ולכן הניח שאי אפשר לפתוח או לנעול מבחוץ. במהלך הדיון בע"פ, ניסינו לברר האם יש שוני ויזואלי בין מנעול תא 1 בשירותי הבנות לבין מנעולי שירותי הבנים, ולעניין זה אפנה לדו-שיח הבא:

"כב' הש' א. קולה : **אם למשל היינו משוכנעים שזה היה נראה אותו דבר אז הוא בכלל מספר פנטזיות, אתם אומרים שהוא לא ראה אני אלך אתכם אני לא יודע נראה בסוף, כל מה שאני שואל האם יש שוני במבט ויזואלי כשאני מסתכל בצבע כן, בצבע של הדבר שמקיף את נקרא לזה את החריץ את המינוס יש.**

...

עו"ד י. הלוי : **תגיד יש שוני ויזואלי.**

עו"ד ב. משה : **אמרתי,"**

הנה כי כן, והגם שער אני להפניות חברתי לת/173 או לתמונות זירה אחרות, הרי ברור הוא וב"כ המאשימה הסכימו גם הם, שיש שינוי בצבע בין המנעול שבתא 1 בשירותי הבנות, לבין המנעולים שבשירותי הבנים. נוכחנו גם לדעת, שהנאשם, אכן ראה את המנעול של תא 1 (ראה שם שורות 30-28). כפי שפירטנו במהלך הדיון, מבחינתי אין נפקות לשאלה, האם צודק הנאשם שהשוני הויזואלי אכן מעיד גם על השוני המהותי. די לי בכך שהסברו של הנאשם הגיוני וגם נכון. לאמור, יש שוני ויזואלי בין שני המנעולים ומשוני זה הסיק הנאשם שאי אפשר לנעול את תאי שירותי הבנות מבחוץ. על כך אוסיף מבחינת עיקרם של דברים, שהנאשם מסר שתי גרסאות שונות לגבי השאלה האם נעל מבחוץ או מבפנים, ומדוע שנאמץ דווקא את גירסתו האחרונה, ואולי זו הראשונה ההיא הנכונה?

לעניין הדלת הפתוחה/סגורה/חצי סגורה ועוד, כבר נדרשתי לעיל ואבקש להוסיף עוד התייחסות קצרה לעניין שני כתמי החח"ד שנמצאו על החלק השקוע שבמזוזות הדלת שאליהם נדרשה חברתי ובאריכות.

חברתי קובעת שאם לא מדובר בכתמי צבע ואם לא מדובר בסימני העברה, הרי שבהכרח המסקנה היא שהדלת הייתה פתוחה ולו במקצת.

הנה כי כן, לפנינו צבר הנחות, שלא הוכחו ובוודאי שלא ברמה הדרושה בפלילים. לשם הזהירות אוסיף, כי אפילו שאשוכנע, שאכן מדובר בשני כתמי דם המעידים על סימני התזה, הרי שאין בכך כדי לסתור את כל אותן עובדות שפירטתי ושפירט המומחה פול קיש, המעידות על כך שהדלת

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הייתה סגורה לחלוטין. יכול והיו תרחישים אחרים בתוך התא, יכול שהדלת נפתחה ונסגרה, יכול שהרוצח פתח מעט את הדלת כדי להציץ החוצה ועוד ועוד.

אין זה מתפקידנו לפתור את כל הספקות, די בכך שיש ספקות ודי בכך, שכמפורט, מרבית העובדות מצביעות על כך שהדלת הייתה סגורה, על מנת לקבוע, ולו למצער, שאין התאמה בין ההודאה לממצאי הזירה ובוודאי שאין בפנינו פרט מוכמן.

בסעיף 444 שם, מסבירה חברתי ש"לא מן הנמנע..." שטיפות הדם על הדלת הגיעו בשלב מוקדם יותר של אירוע התקיפה.

לעניין המינוח של "לא מן הנמנע..." נדרשתי באריכות לעיל, על המאשימה להוכיח מעל לכל ספק סביר, ו"לא מן הנמנע..." מותר ספק סביר, אם לא למעלה מכך. זאת ועוד, ואף זאת כפי שכבר נכתב לעיל, במשתמע, קובעת חברתי שאירוע התקיפה, לאמור שלוש הדקירות/חתכים המאוחרים היו לאחר שהדלת נסגרה, ולזה אין לנו כל תימוכין בגרסאות הנאשם ובשחזור.

כך גם בסעיף 449, חברתי משתמשת במינוח "דינמיקה משמעותית בתא...." ואולם לא בדינמיקה עסקינן, מדובר בהכרח, לדברי חברתי, בעוד 3 דקירות/חתכים לפחות, עניין שכאמור לא בא זכרו לא בשחזור, לא בהתוודות, לא בהודאות וגם לא אצל מומחי הזירה.

נוכח כל האמור, הרי שאיני מסכים למה שכתבה חברתי בסעיף 455 לחוות דעתה, שידיעת הנאשם, כי בזמן ההנפה הראשונה הייתה דלת התא פתוחה במקצת, באופן התואם את ממצאי הזירה, מהווה "פרט מוכמן בעל משקל...וכי הדבר משתלב עם הדגמות שביצע הנאשם".

כאמור, ההדגמות בשחזור סותרות לחלוטין קביעה זו, שהרי וכפי שהוכח, בשחזור, על כל הדגמותיו הרבות של הנאשם לעניין הדקירות/חתכים שביצע במנוחה, חזר וטען הנאשם, כי הכל בוצע מחוץ לתא, ורק לאחר שהמנוחה נפלה, נכנס הוא לתא.

משכך לטעמי מדובר דווקא בפרט סותר משמעותי.

בסעיף 466 לחו"ד שבה חברתי לעסוק בעניין טיפות הדם, שטען הנאשם שראה בחדר שירותי הבנים.

חברתי חוזרת ומפנה למה שטען הנאשם בשחזור ולפיו "לאחר הרצח הלך למקלט למטה ואז הבחין בדם על היד שלו ועל הסכין והלך לשירותי הבנים...". כבר קבעתי בעיקרי חו"ד, שמדובר בגרסה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

דמיונית שאין לה כל אחיזה במציאות. האם באמת ובתמים ניתן להניח שהנאשם ירד מקומת הרצח (שתי קומות) כאשר בכל אותה עת על ידו ועל סכיניו דם, שמטפטף לבסוף בשירותי הבנים? האם יש לזה היתכנות? הגיון? והרי חברתי מקדישה סעיפים רבים לכך, שהנאשם "ניקה" את הראיות ומדוע שלא ישטוף עצמו בשירותי הבנות? ואיך חוצה הוא את המסדרון ההומה, כשסכיניו שלופה בידו ועליה דם?

לבסוף, חברתי קובעת ש"התנהלות הנאשם בסוגיה זו מלמדת כי עסקינן בפרט מפליל ומספק בעל עוצמה גבוהה ביותר...".

פרט "מפליל ומספק" זה מפיו של הנאשם בא, ומדוע שיספק פרט שכזה? אין למאשימה הסברים לעניין זה, וכך גם לא לחברתי.

פרק נוסף מקדישה חברתי לעניין ההתנהגות המפלילה של הנאשם, שבראשה כמובן "העלמת המכנסיים". שוב מדובר בפרט שנמסר על ידי הנאשם; ומדוע שימסור פרט שכזה, אם הוא הרוצח?

קראתי שוב בעיון רב את דברי חברתי לעניין העדפת עדויות המאבטחים על פני עדויות מילמן וטובי (לעניין המכנסיים אותם לבש הנאשם) ולדברי חברתי, עדות מילמן וטובי, הייתה בלתי מובהקת. בכל הכבוד, הרי שאני מצאתי בדיוק את היפוכם של דברים ודווקא עדות טובי, הייתה מובהקת, מהימנה וקוהרנטית.

אשר לעדותו של דעי, שלטענת חברתי אף הוא אישר שבשעות הצהריים, עת הביא את הדבק היה לבוש הנאשם אותם בגדים שלבש בבוקר, דהיינו מכנסי ג'ינס, הרי שבחקירתו הנגדית אישר דעי שבשעות הצהריים עת הביא את הדבק, כלל לא יצא מהרכב ולא ראה מה הנאשם לבש (עמ' 1015 שורה 10).

יוזכר שוב, דעי טען כזכור שהוא הביא את הדבק ב-11:30 ורק לאחר שהוצג בפניו פלט השיחות, אישר שאכן היה זה ב-13:30.

אזכיר שוב, שהמאבטחים טעו לחלוטין בעדותם לגבי השעה שבה הנאשם המתין בחוץ לקבלת הדבק.

אשר לפרק העוסק בהתנהלות הנאשם לאחר הרצח, רואה חברתי התנהלות מפלילה. דעתי שונה ואת כל ה"התנהלות" המפלילה, ניתן להסביר באופן סביר והגיוני. כללו של דבר, השאלה היא מהי נקודת המוצא, אם הנאשם הוא הרוצח, אזי ובדיעבד, ניתן להסביר את התנהגותו כמפלילה, ואם הוא אינו הרוצח, ניתן להסביר את התנהלותו כרגילה.

יש לשוב ולהדגיש, כי כל "התנהלות מפלילה" זו (או רובה המכריע) מפי הנאשם באה, ושוב למה ש"סיגיר" התנהלות שכזו? והרי מתוחכם הוא?!

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

חברתי עוסקת רבות בפרק "מי אמר" (בסעיפים 516-540 לחוות דעתה). גם לעניין זה נדרשתי באריכות בחו"ד ועם זאת אוסיף מספר הדגשים וכדלהלן:

חברתי שבה ומסתמכת אך ורק על דברי הנאשם עצמו שלא בא להם כל חיזוק וממקורות חיצוניים. חברתי, כך בסעיף 523 מפנה לכך שלא קיבלנו במסגרת הליך זה ראיות חיצוניות בדבר התנהלותו של הנאשם בתקופת מאסרו. אכן, ראיות פורמליות לא קיבלנו, ואולם האם אין די בעובדה שהנאשם שוחרר למעצר באיזוק אלקטרוני, כדי ללמד על כך שהתנהלותו בכלא הייתה ללא דופי? כלום המאשימה הביאה ראיות חיצוניות הפוכות? זאת ועוד ועיקר, החלטתו של כב' השופט ערפאת להורות על מעצרו של הנאשם באיזוק אלקטרוני, כמו גם החלטת כב' השופט א. שטיין בערעור על החלטה זו, מעידות כאלף עדים על התנהלותו הנורמטיבית של הנאשם בין כותלי הכלא.

חברתי בסעיף 529, שבה וחוזרת לטענת השווא שהעלתה המאשימה בעניין המאמר אודות שימוש בסכין, אלא שכזכור (ולבד מהעובדה שהנאשם כלל לא קרא מאמר זה) מדובר היה במאמר שעניינו בשאלה "כיצד מנטרלים תוקף חמוש בסכין", ולא כיצד תוקפים באמצעות סכין.

חברתי אינה מסכימה עם קביעותיי שמדובר בנאשם "מרצה" ו"מסביר", תוך שהיא מתעלמת משלל הדוגמאות שהבאתי לעיל. הסימוכין בעיקר של חברתי הם, התנהלותו בחקירות מיום 21.12.06 ו-1.7.07 והכחשותיו המרובות באותה עת. לו לדבריה היה מדובר בטיפוס "מרצה", הרי שהיה שב ומודה! לא ירדתי לעומקה של טענה זו, חקירות אלו נערכו לאחר קבלת ייעוץ מפורט מעורך דין (ייעוץ שנשלל כזכור עובר ל"שחזור") שהבהיר לנאשם את זכויותיו ואת מצבו, משכך אין להסיק ממנו כלל ועיקר, על שקרה קודם לכן.

אשר לפרק העוסק באולה, אדיר וסוגיית הד.נ.א המיטוכונדריאלי, אסתפק בהערות קצרות, וכדלהלן:

א. אכן, גם אני סברתי שעדותו של אדיר לא הייתה עדות אמינה, אלא שכך גם סברתי ובוהירות המתבקשת לעניינה של אולה, והטעמים לכך מפורטים ארוכות בחוות דעתי. אוסיף ואומר כי איני מתעלם מהסבריה של חברתי, שאולה אכן סובלת ממחלת נפש, ואולי זה ההסבר להתנהלותה במהלך העדות, אלא שפרשנות לחוד והתרשמות לחוד. אדגיש, קריאה אובייקטיבית של עדותה מגלה בנקל, כך לעניות דעתי, שלא ניתן לייחס לה אמינות ומהימנות ויכול אכן שהדבר נובע ממחלתה, אולם בסוגיה המרכזית של סיבת הסחיטה, ולמיטב הבנתי, אולה לא אמרה אמת.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אוסף לעניין זה, כי יכול שחברתי צודקת שאין לזקוף לחובתה של אולה, את העובדה שלא התלוננה במשטרה על ניסיון הסחיטה וזאת נוכח מצבה הרפואי. אולם, עיקר קביעתי היה, כי אולה ידעה בזמן אמת, כי אדיר סוחט אותה בכך שהוא מאיים עליה שיאשים אותה ברצח תאיר ז"ל, ואולה, מסיבותיה שלה, הכחישה זאת לחלוטין וזאת הגם שכמפורט, חילופי המסרונים שביניהם מעידים על כך באופן ברור.

חברתי קובעת כך בפרק זה לחו"ד, כי בניגוד להפניית הסניגור, המאשימה לא הודתה שניסיון הסחיטה, היה קשור להפללת אולה ברצח תאיר ז"ל. לעניין זה סבור אני אחרת, המאשימה בסיכומיה כותבת במפורש וכפי שהפניתי בחו"ד לכך, שאדיר איים שיעליל עליה ויפגע בחירותה. חברתי קבעה שאין בכך משום הסכמה של המאשימה לתוכנה של ה"עלילה" (ללא קשר לשאלה אם היא נכונה, אם לאו) מתקשה אני להבין איך אפשר להסביר אחרת את האיום, ולפיו הוא "יעליל עליה ויפגע בחירותה" אם לא שהכוונה היא לעלילה (שווא או אמת) ברצח תאיר ז"ל.

ב. חברתי לא התייחסה לעובדה אחת שלא ניתנת להסבר ולפיה, אדיר ידע לספר על יציאתה של אולה בתיק עם סכין וכפפות, כבר בשנת 2012, שנתיים לפני שאולה מסרה על כך לרופאים שטיפלו בה.

ג. אכן וכדברי חברתי, בגירסאות אדיר נפלו סתירות של ממש ובחוות דעתי הזהרתי עצמי מפני סתירות אלו כמו גם מפני עדותו הכבושה. עם זאת הסתמכתי בעיקר על ממצאים אובייקטיביים, שהם בצירוף ראיות הד.נ.א. המיטוכ' היה בהם כדי להוסיף לספק שבאשמו של הנאשם.

אשר לפרק הדין בטענת ה"אליבי" בחו"ד של חברתי. כזכור, בחוות דעתי שלי (ובניגוד לעמדת הסניגור) לא קבעתי כי מדובר בטענת אליבי של ממש. כל שקבעתי שמבחינת סבירות, הרי שעדיפה גירסתו של דני זולין, ומסתבר יותר בעיניי שאכן המנוחה נכנסה לבית הספר לפני כניסתו של הנאשם. חברתי קובעת שלא ניתן לשלול את היתכנות המפגש, שבין המנוחה לנאשם על יד המדרגות המובילות ממקלט 2. לטעמי, ברמת ההסתברות הנדרשת, די בכך שהסבירות לקיום המפגש הני"ל הינה פחותה. לדברי חברתי, "די בכך שלא ניתן לשלול" את היתכנות המפגש. לטעמי, לצורך הרשעת הנאשם, בוודאי מעל לכל ספק סביר, לא די ב"לא ניתן לשלול".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בחוות הדעת של חברתי נסקרו תרחישים אחרים לדרך הילוכה של המנוחה בבית הספר, לאמור, היא אכן עלתה מגרם מדרגות מספר 1, ירדה מהקומה השנייה ולאחר מכן, עלתה שוב דרך גרם המדרגות הסמוך למקלט מס' 2, או שמא הלכה לכיתת התיאטרון לקחת את תיקה [כזכור, התיק נותר בכיתה (ת/207)], או שמא פנתה לשירותים.

מדובר בתרחישים שאין להם היתכנות ממשית, איש לא ראה את תאיר יורדת חזרה, איש לא ראה אותה חוזרת לכיתת התיאטרון, התלמידים העידו שהיא לא חזרה לכיתת התיאטרון, והעיקר חברתי מתעלמת מעדותה הברורה של ספיר תירוש, שראתה את תאיר בשעה 15:13 כשהיא באה מכיוון הספסל עליו ישבו אלון עגור וחבריו.

עוד קובעת חברתי, כי הסיבה שהעד אלון עגור לא נחשף לחילופי הדברים שבין המנוחה לבין הנאשם היא משום שהנאשם אכן סיפר שהמנוחה קיללה אותו ואולם הוא אינו מציין חילופי דברים ביניהם. אפנה לכך, שהנאשם במפורש אמר שהשיב לה וכעס עליה והחל במרדף (ראה בחקירתו מיום 19.12 מ"ט 172/06 (1) חלק 2 מתוך 4) "אני אומר: אני בן של זונה?" (עמ' 31/93 ש' 827) ובשחזור (בעמ' 13/90 ש' 341 – 344) "והיא אמרה: ממ "בן זונה" ואני אומר: מה?"

לעניין העדרו של מניע, צודקת כמובן חברתי עת שקובעת היא שהעדרו של מניע אינו נזקף בהכרח לזכותו של הנאשם. אולם, העדרו של מניע, במיוחד בתיק שלפנינו, הטריד עד מאד את המאשימה שהקדישה במיוחד כאמור, פרק נרחב לעניין זה בסיכומיה.

המניע אותו מאמצת חברתי ולפיו המנוחה גידפה אותו והוא יצא מכליו, גם הוא מניע שעובד ושוכלל על ידי ארתור, ומכל מקום וכמפורט, מניע זה אין בו כדי לשכנע שאכן בגלל הקנטה זו, החליט הנאשם לרצוח את תאיר ז"ל.

כזכור, הנאשם סבל הקנטות רבות, ניתוקי כבל ועוד, ובכל זאת לא התפרץ מעולם על תלמיד או תלמידה ואפנה שוב לעדותה של לנה אפטר ספולנס, אשר היא זו שניתקה את הכבל המאריך והנאשם היה מודע לכך, פגש בה, לא אמר לה דבר והיא לא פחדה ממנו.

סוגיית הסכין המשונן

בחוות דעתי העיקרית כבר ניתן מענה לעניין זה ואבקש להוסיף נקודות מספר וכדלהלן:

א. חברתי התעלמה לחלוטין מהקשיים שמניתי בעדותו של ד"ר זייצב כמו גם מעדותם התומכת והמהימנה לטעמי של ד"ר קריספין וד"ר קוטיק.

ב. חברתי במסקנתה לעניין הסכין המשונן מוסיפה אפשרות ולפיה "יכול שברשותו של הנאשם היה סכין משונן ובו השתמש" מדובר באפשרות בלתי מציאותית לחלוטין, שהרי לשיטת

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

חברתי בחתכים האחרים לא נמצאו סימנים של סכין משונן והאפשרות שהרוצח (לשיטתה של חברתי, הנאשם) השתמש בשני סכינים, הינה משוללת יסוד.

הסימנים בזירה/העקבות

אפתח פרק זה במענה לקביעת חברתי כי "הונחה לפתחנו שאלה עקרונית הנוגעת למשקל טביעת נעל כראייה במשפט הפלילי". שאלה זו כלל לא הונחה לפתחנו והוכרעה בעניין מצגורה, וממילא מנועים אנו מלסטות ממה שנקבע בעניין מצגורה. הפנייתה של חברתי לדברי כב' השופט עמית בהליך הערעור על הכרעת הדין במשפט הקודם, אין בה כדי לסייע, שכן כב' השופט עמית אמר את דבריו כאמרת אגב ולא כהלכה מחייבת, וכב' השופטים דנצינגר וזילברטל, לא הצטרפו לקביעה זו.

חברתי שבה וקובעת כי הגם שדחיתי את עמדת המאשימה על בסיס פס"ד מצגורה, הרי שאימצתי את עמדת ההגנה לעניין העקבות הזרות, ולכאורה בניגוד לפס"ד מצגורה. לכך כבר נתתי תשובה בחוות דעתי העיקרית. חברתי מוסיפה וקובעת שם כי **לו היה מדובר בקביעה שאלה רק טביעות נעליים... לא ניתן היה לסמוך על כך שאלה הן עקבות של הרוצח**" על כך אשיב בקצרה בשתי נקודות:

- א. גם אם לא ניתן לקבוע שאלו הן טביעותיו של הרוצח, אזי ברור שניתן לקבוע שאלו אינן טביעות נעליו של הנאשם ודי בכך כדי לטעת ספק באשמו.
- ב. הטביעה על האסלה, לכל הדעות הינה טביעת נעל, שאינה של הנאשם, האם בכך לא די לקבוע שמדובר בסבירות גבוהה בטביעת הנעל של הרוצח?

חוות - דעת שור

אשר למקצועיותו ומהימנותו של שור ולמכלול חוות דעתו, נתתי דעתי בחוות דעתי העיקרית ואסתפק בהערות קצרות.

ראשית אבהיר, שגם אני לא חולק על מקצועיותו של שור, ועל מהימנותו, על דרך הכלל, אלא שכפי שפירטתי, בחוות דעתו נפלו כשלים של ממש, באופן שאיני יכול ליתן לה משקל משמעותי.

חברתי מתייחסת לפגישה בפרקליטות המדינה מיום 2.1.07, ואולם יש ליתן את הדעת לשתי נקודות מרכזיות וכדלהלן:

- א. שור עצמו העיד שצפה בדיסק השחזור חודשים מספר לאחר השחזור, דבר שהתברר כלא נכון.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ב. את מכנסי המנוחה קיבל שור רק ב1.1.07 ואת הנעל יום קודם (ב-31.12) וכיצד אפוא יכול היה להספיק לעשות השוואה, מוקדם לפגישה המאוזכרת.

חברתי קובעת שאין פסול בכך ששור התעלם מהעקבות הזרות, כשם שגם אינה רואה בעייתיות בדוח ניסוי שטיפת הנעליים, העומד בסתירה לממצאיו של שור. אדרש גם לטענות אלו וכדלהלן:

- לעניין התעלמות שור מעקבות הנעליים הנוספות, אכן לכאורה, הדבר אינו במומחיותו של שור, אולם שומה עליו כמומחה וכחוקר משטרתי ליתן הסבריו גם לעקבות אלו, שכן סופו של יום עקבות וטביעות נעל, הן בוודאי בתחום מומחיותו.

- לעניין ניסוי שטיפת הנעליים – חברתי ציינה (כך בסעיף 650) כי הנעליים עברו שטיפה קלה ומשכך אין בניסוי זה כדי להוכיח שניקוי עם חומרי ניקוי, לא היה מסיר את כל שרידי כתמי הדם. לעניין זה חברתי לא נתנה דעתה למה שהיא עצמה כתבה (כך בסעיף 649) מתוך דו"ח הניסוי (ת/397) ולפיו הנעליים נוקו בארבע שיטות ניקוי, לרבות קרצוף באמצעות ספוג עם סבון כלים, קרצוף באמצעות מברשת ארוכת סיבים עם סבון כלים וקרצוף באמצעות מברשת ארוכת סיבים עם אקונומיקה. משכך אין ספק, שהמומחים ניקו את הנעליים היטב ולא הסתפקו בשטיפה קלה, ומסקנתם הייתה חד משמעית שלא ניתן להעלים כתמי דם בסוליית הנעל. שעה שבנעליו של הנאשם לא נמצאו שרידים של כתמי דם (ואף לא שרידי אקונומיקה) אות וסימן הוא שאכן נעליו של הנאשם לא באו במגע עם דם ושהם גם לא נוקו באקונומיקה (שאו וכזכור בדיקת "הבלו-סטאר", הייתה מגלה זו)

חברתי ובצדק, מפנה בעניין זה (של קביעתי שחוו"ד של שור לא הוכחה מעבר לספק סביר) לפס"ד נחמני שם נקבע שלא כל ראייה וראייה לכשעצמה צריך שתהיה מעל ספק סביר ובכך חברתי כמובן צודקת.

עם זאת בענייננו, חוו"ד של שור איננה "עוד ראייה", זוהי למעשה הראייה הפורנזית היחידה העומדת כנגד הנאשם. משכך, לטעמי היא צריכה להיות מעל לספק סביר. בלשון זהירה אומר, שחוו"ד של שור, רחוקה עד מאד מהרף שנקבע בפסיקה להרשעה בפלילים ואפילו לצורך עמידה במאזן הסתברות רגיל של 51%.

זאת ועוד, לטעמי במרבית הראיות שהוצגו לפנינו אין כדי להוות ראיות של מעבר לספק סביר, ובנדון שלפנינו ובשונה מעניין נחמני, אין בהצטברותן להוביל להסתברות הראייתית הנדרשת.

בהתייחסות לגופה של חוות דעתו של שור, נותנת חברתי, למעשה רק לעקבה מס' 1 משקל גבוה, ולשאר העקבות מסכימה היא, בין במישרין ובין בעקיפין, שאין ליתן להן משקל גבוה (כך לגבי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עקבות 2, 3 ו-4) ואילו לגבי עקבות 5-6 מראש קבע המומחה כמתאימות בהתאמה חלקית, משכך ברור שמשקלן אינו גבוה.

אשר לקביעת חברתי לגבי העקבות, שלטעמי אין להן היתכנות (עקבה 3 ועקבה 6) קובעתי חברתי שתי קביעות. האחת, שאין זה מעניינו של המומחה (סעיף 609). לטעמי, אך ברור שמומחה טביעות נעל צריך ליתן דעתו, גם לשאלה האם במקום מסוים יש כלל היתכנות לטביעת נעל? והשנייה, כי אפשר שהמטביע הסיט אותה מהתנוחה בה הייתה (כך לגבי עקבה 3) או שניתן בהחלט להניח שהדריכה הביאה לתזוזת הרגל (כך לגבי טביעה מספר 6).

ושב אעיר, כי הנחות, השערות ואפשרויות, אינן תחליף להוכחה מעל לכל ספק סביר, או מעל למאזן ההסתברות לפחות.

בסעיף 686 לחוות דעתה קובעת חברתי, מעין "מקבילית כוחות", כך לשיטתה, שכלל שהראיות הנסיבתיות חזקות יותר וקושרות את הנאשם לזירה, כך חלש יותר "פוטנציאל הספק".

לטעמי, רמת ההוכחה המוטלת על המאשימה הינה מעבר לספק סביר ואילו על הנאשם לעורר את הספק הסביר, זאת ותו לא. דומני וכפי שכתבתי בפתיח להכרעת דיני, שאפילו לשיטת חברתי וגם אם אראה בהודאה, כהודאה בעלת משקל גבוה במיוחד, הרי שלא ניתן להתעלם מכל הספקות, גם אם הם לשיטת חברתי (ולטעמי לא כך הוא) בלתי מבוססים דיים. הצטברותם של אלו, מחייבת כך, לעניות דעתי, ואפילו לשיטת חברתי כאמור, להורות על זיכוי מחמת הספק.

חברתי, כך בסעיף 690 תומכת בעמדת המאשימה ולפיה, אין כל היתכנות כי במצב בו נמצאה המנוחה "זלג דם במישרין מפצע החתך על מכסה האסלה" (במאמר מוסגר אחזור ואעיר, כי לשיטת המאשימה עצמה, זהו עניין למומחה זירה וחוו"ד התומכת בטענה זו וכידוע, אין לפנינו). נניח שהמאשימה צודקת בכך ואולם, התרחישים עליהם מצביעה המאשימה אינם סבירים, או למצער, סבירים פחות מהתרחיש הסביר יותר, ההגיוני יותר, ולפיו הרוצח הניח רגלו על האסלה, תוך כדי הרמת המנוחה על האסלה ואז זלג דם.

משכך, גם תמיהת חברתי (כך בסעיף 691) ולפיה "אין אפשרות אחרת להטביע את טביעת הנעל על מיכל ההדחה כאשר ראשה של המנוחה מונח בתנועה שונה" נפתרת וכפי שיפורט.

אקדים ואומר, כי כלל לא הבנתי טענה זו של "חוסר אפשרות אחרת", שכמובן גם היא אינה נתמכת בחוו"ד של מומחה זירה. אולם ועיקר, וכדברי המאשימה עצמה באשר למנחים שונים בהן הייתה הגופה (וכדי להרשיע את הנאשם!) הרי, שבהחלט יתכן שתחילה הורמה הגופה, הונחה על מושב האסלה ואז זלג דם, ורק אח"כ טיפס הרוצח על גבי מיכל ההדחה. זאת ועוד, מי לנו כף יתקע שבעת הנחת הגופה, הלחי השמאלית של המנוחה הייתה צמודה לקיר המפריד בין תאים 2 ו-3? אולי, והדבר מסתבר לא פחות, שרק בשלב שני ועקב כוח הכובד, הראש נטה ימינה? והעיקר, תרחישי ספק מותר להניח לזכות הנאשם, תרחישי ספק אין להניח לחובתו!

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לעניין חו"ד של פול קיש נדרשתי בהרחבה במסגרת חוות הדעת, ואוסיף רק, שחברתי ציטטה בסעיף 695 לחוות דעתה את תשובתו של פול קיש לשאלה שאינה רלוונטית למחלוקת שבין המומחים, שכן כל שפול קיש אישר שדם באופן תיאורטי יכול להיקוות בקפל כלשהו של המעיל ולזלוג לאחר כמה שעות, אלא שכזכור, קיש הבהיר היטב ואשוב ואצטט כי לו כך היה אזי היה צריך להיות סימני קרישה בזרימה, "זה היפותטי זה לא עובד" (עמ' 4839 לפרוט' ש' 6).

עוד מפנה חברתי במסגרת האפשרויות לזליגת דם מאוחרת (5 שעות לאחר הרצח) לעובדה, כך לטעמה, ש"עצם הדריכה על מכסה האסלה יכולה הייתה בקלות לגרום לתנועה בבגד...". גם זאת אני מתקשה לקבל.

ראשית חברתי קובעת שהייתה דריכה על האסלה, בזמן שנתגלתה הגופה, הגם שעניין זה נשלל על ידי וכמפורט בחוות דעתי. שנית ועיקר, על סמך מה קבעה חברתי שדריכה על מכסה האסלה, יכולה הייתה בקלות לגרום לתנועה בבגד? כלום מומחי זירה אנו? והלא אפילו המאשימה לא טענה כך, ואפילו פרופ' רוטשילד אישר שרק מגע פיזי של ממש משמעותי בבגדי המנוחה, יש בו כדי להביא לנזילת דם מהבגדים. אדגיש שוב ולמען הסר כל ספק, המאשימה כזכור טענה שהאפשרות הריאלית היתה שזליגת הדם בעקבות פעילות אנשי מד"א באה. אם כך הוא וכפי שפירטתי בחוות דעתי, אזי בהכרח העקבה שעל גבי האסלה קדמה לכניסת אנשי מד"א לתא ועניין זה נשלל על ידי לחלוטין, שכן ברור הוא שעד בואם של אנשי מד"א, איש לא נכנס לתא.

סימני הדם בתא מס' 3

גם לעניין זה נדרשתי באריכות בחוות דעתי, תוך שציינתי מדוע מקבל אני לחלוטין את עדותן של אדית גוטמן ויאנה בנט.

ספקותיה והשערותיה של חברתי לא שינו דעתי בעניין זה. איני שותף גם לקביעתה ולפיה, כאילו, כביכול, אדית גוטמן חזרה בה מכך, שראתה דם על גבי מתקן נייר הטואלט שבתא מס' 3. כל שאשרה אדית היה ואני מצטט, מתוך הציטוט שהביאה חברתי, "יכול להיות שזה אולי משמיעה...". "יכול להיות" ו"אולי" לא מהווה חזרה מעדותה.

חברתי מעלה מספר תרחישים סבירים לדעתה, אשר לסיבת הימצאותו של דם של המנוחה על גבי מתקן הנייר בתא השירותים השלישי.

לטעמי, מדובר בתרחישים פחות סבירים וחלקם כלל לא הועלו על ידי המאשימה. אפתח בדבריה, שיכול והנאשם ניקה את תא מספר 3 בנייר הטואלט שהיה בתא הסמוך. טענה זו לוקה בכשל וכדלהלן.

חברתי מניחה שהנאשם נכנס לתא 3, ניקה את חדר השירותים באמצעות נייר הטואלט שבתא מס' 3 ולאחר מכן, השאיר את נייר הטואלט הספוג בדם בפח שבתא השירותים מספר 3. מדובר בתזה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בלתי סבירה לחלוטין, ולפיה, הנאשם שכל חפצו להימלט כמה שיותר מהר מהזירה, נעצר לפתע, נכנס לתא שירותים מס' 3, לקח נייר טואלט, מנגב את עקבותיו שבתוך מתחם תאי השירותים ואחר כך מחזיר את נייר הטואלט לתא 3! אין בזה כל היגיון. יתר על כן, ולהיכן נעלמו העקבות ביציאתו מתא 3, כלום "הדביק" הוא נייר טואלט לסוליית נעליו? וכלום לא חשב הנאשם שטביעות אצבעותיו יוותרו על דלת תא מס' 3 ובעיקר על נייר הטואלט הספוג בדם?

התרחיש הנוסף אותו מניחה חברתי, הוא, שהנאשם, אשר כזכור (לגירסתו כמובן) הניח כף ידו על הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3 ואז ניתזה טיפה מכף ידו או מהסכין אל מתקן הנייר. דומני, שטענה זו סותרת את חוקי הפיזיקה. כיצד זה ולפתע פתאום, "התעופפה" לה טיפה למרחק של 74 ס"מ ו"נחתה" על מתקן נייר הטואלט? אין לתיאוריה זו אחיזה במציאות והיא כמובן גם לא נטענה על ידי המאשימה (ולא בכדי, כאמור).

הסבר לקיומן של העקבות הזרות

קראתי בעיון רב פרק זה בחוות דעתה של חברתי ושוב לא היה באמור כדי לעורר ספק ולו קל בקביעתי הברורה, שאיש שאינו ידוע, לא נכנס לתא ומקל וחומר שאיש לא דרך על מושב האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד.

האם חברתי סבורה שניר מריאש (תנ"צ כזכור) לדוגמא, שיבש את ממצאי הזירה, דרך על מושב האסלה, ולא מאשר זאת? והלא בכך דווקא יסייע לצוות החקירה ויתן אישוש לקביעתנו ולמסקנתנו שהוא משוכנע שהנאשם הוא הרוצח?

אשר לסוגיית סגירת ה"זירה", הרי שגם חברתי בחרה לצטט, ציטוט חלקי של עדות חוטר בפנינו. אכן זה העיד "שמבחינתו לא סגרו את הזירה..." אבל מיד בפתח החקירה הנגדית הבהיר היטב, שבמילה "זירה", כיוון למתחם בית הספר במובחן מתא השירותים ועוד הוסיף שמתחם השירותים נסגר באופן מיידי.

חברתי מניחה עוד, שיכול והיו בזירה עוד אנשי זק"א שנכחו ולא נחקרו. דומני שכל אנשי זק"א שנכחו בזירה נחקרו וראה לעניין זה חילופי הדברים בפרוטוקול הדיון לעניין הבאתו לעדות של הרב יהושע הרשקוביץ שהיה לדברי המאשימה באותה עת, האחראי על זק"א ברמת הגולן, וכן ראה עדותו של אוהד רינגר בנדון:

"הגיעו עוד 3 אנשי זק"א בהמשך, אחד זה הרב שוקי הרשקוביץ שהוא ראש צוות זק"א צפון, הרב ישי סמואל והגיע עוד בחור אחד שאני לא הכרתי אותו בזמנו כי הייתי די חדש שזה עקיבא למעשה, הוא הבחור שבסופו של דבר עזר לי..." (עמ' 3936 ש' 23-26 לפרוט')

משכך אפוא, הקביעה שלא נחקרו כל האנשים שהיו בזירה אינו מדוייק.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

על הספק הסביר וסיכום חוות דעתה של כב' השופטת תמר נסים-שי.
בפרקי הסיום לחוות דעתה, דנה חברתי בהגדרתו של הספק הסביר, כפי שגובשה בפסיקה.
להגדרות אלו כמובן מסכים אני. עם זאת, חולק אני מכל וכל על יישומן בנדון שלפנינו.
כפי שפירטתי בהרחבה הן בחוות דעתי והן בהתייחסות לעיל, הרי שהספק הסביר, אשר עמד ביסוד ההחלטה על המשפט החוזר, נותר בעינו, ולטעמי אף התעצם.
תשובה של ממש לכל הספקות, שהועלו במסגרת ההחלטה על קיומו של משפט חוזר, לא השכילה המאשימה להציג לפנינו וכאמור וכמפורט, גם חברתי הגם שהוסיפה השערות והנחות משלה, הרי שסופו של דבר, הנחות והשערות אלו, אינן עומדות לטעמי במבחן ההיגיון ובמבחן השכל הישר.
במסגרת פרק הסיכום והתוצאה, שבה חברתי וקובעת, כי **"המשפט החוזר סיפק לנאשם הזדמנות יוצאת דופן ליתן הסבר כן ואמיתי..."**. כבר נדרשתי לעיל לטענה זו וכך עשה גם חברי כב' השופט ד. צרפתי. עוד מציינת היא שהנאשם שיקר גם בסוגיות אזוטריות ובעניינים שאינם קשורים לרצח ומדוע לשיטת חברתי שיקר הנאשם גם בסוגיות אלו? לטעמי, הדבר ברור ומשתלב היטב בדמותו של הנאשם ה"מרצה", ה"מסביר", הנותן תשובה לכל שאלה.
עוד שבה חברתי ומונה כך כלשונה ב"קהל הראיות המרשיעות" את טביעת הנעל שנמצאה על מכנסי המנוחה, באשר לקביעתה **"...ראייה זו תואמת להפליא את שחזורו של הנאשם לגבי אופן יציאתו מהתא..."**.
לטעמי, ראייה זו כלל אינה ראויה לבוא בקהל, ומכל מקום לא רק שהיא אינה תומכת להפליא כדברי חברתי במסלול היציאה אותו הדגים הנאשם, אלא שהיא עומדת בסתירה לו, שכן וכזכור, עקבה מספר 1 (עקבת ה"דגל" של המומחה שור) הינה בכיוון הקיר המפריד שבין תא 2 ל-3 ולא בכיוון דלת היציאה (וכך גם עקבה מס' 2).
חברתי "סוגרת" את המעגל שפתח משפט זה, כך כהגדרתה, בהתייחסות באופן ספציפי לראיות החדשות שהוצגו במשפט זה.
כך באשר לזליגת הדם על העקבה, הסברי המאשימה כמו הסברי חברתי, אין בהם כדי לשכנע, ומכל מקום הם אינם שוללים תרחיש אחר סביר והגיוני הרבה יותר שהדם זלג מיד לאחר הרצח, או במהלכו.
כך גם באשר לדם שנמצא על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי. שוב הסברי המאשימה, כמו גם הסברי חברתי, הינם הסברים פחות סבירים ופחות הגיוניים, וזאת שעה שההסבר ההגיוני יותר ולפיו, הרוצח נמלט לתוך תא השירותים השלישי, סביר לא פחות ואפילו הרבה יותר.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לא למותר לציין, כי גם הסברי חברתי לעצם קיומן של שלש העקבות הזרות, כמו גם לעובדה שאלו, בצירוף כתם הדם, כאמור על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי, מעידים על מסלול הימלטות ברור של הרוצח, מחוייבים היו לעורר לפחות ספק סביר באשמו של הנאשם.

לב. סוף דבר

554. כאמור בפתיח להכרעת דין זו עסקתי במתח שבין הזכות שנמצאה לנאשם לבין הודאתו ולעניין זה הכרעתי החד משמעית הינה כי הזכות שנמצאת לו וכפי שפורט באריכות בהכרעת הדין גוברת על הודאתו עד כדי החשש המשמעותי שמא מדובר בהודאת שווא. הוא הדין גם באשר לפער שבין חטיבת ההודאה לבין חטיבת הזירה כשגם לעניין זה, מעדיף אני ללא היסוס את חטיבת הזירה והראיות החיצוניות, המטה אף היא את הכף לעבר זיכויו של הנאשם.

עוד כמפורט בפתיח להכרעת דין זו, כבוד השופט מלצר הנחה אותנו לבדוק 3 סוגיות; העקבות הזרות, תוך התייחסות מפורטת לאפשרות זליגת דם על העקבה שעל גבי מכסה האסלה 5 שעות לאחר רצח המנוחה, כתם הדם של תאיר ז"ל על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי וסוגיית הד.נ.א. המיטוכונדריאלי.

555. בהכרעת הדין כמפורט לעיל התייחסתי לכל הסוגיות שבמחלוקת וקבעתי ביחס לכל סוגיה וסוגיה את עמדתי.

556. אשוב בקצרה לסוגיות שאותן הציב בפנינו כב' השופט מלצר ומסקנתי לגביהן הינה ברורה, יש בהכרעה בסוגיות אלו, משום הטלת ספק של ממש באשמו של הנאשם. אין לפנינו הסבר הגיוני להיווצרותן של העקבות הזרות ואין לפנינו הסבר הגיוני לזליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה כ- 5 שעות לאחר הרצח. תמיהות אלו, בהכרח יוצרות ספק סביר, אם לא למעלה מכך, שאלו הוטבעו על ידי הרוצח, כך לגבי העקבה שעל גבי האסלה, כך לגבי חלקי העקבות שעל מיכל ההדחה והקיר המפריד, וכך לגבי כתם הדם של המנוחה על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי.

557. המאשימה, כך בכתב סיכומיה (עמ' 15 פסקה 2) קובעת כך "..." **לסימנים אלו אין הסבר שמעוגן בהודיית הנאשם או בכל ראייה ישירה אחרת ודוק, אין בהימצאותם כדי לסתור בהכרח את הודיית הנאשם**". בקביעה זו כשל משפטי. בהליך פלילי עסקינן אין צורך ל"סתור בהכרח", די בכך, שהימצאותם של סימנים אלו יוצרים ספק סביר במשקלה של הודיית הנאשם.

558. עוד אעיר בעניין זה, כי המאשימה טוענת כך ביחס לממצאים, אשר כלשונה "אין להם עיגון בהודיית הנאשם, אולם אין בהימצאותם כדי לסתור את הודיית הנאשם...", שכן המאשימה סבורה שההודיה אינה שלמה (שם פסקה חמישית). בכל הכבוד לטענה זו, הרי שגם בה יש כשל של ממש, שכן "ממצאים" אלו, סותרים את הודיית הנאשם וברור הוא שהנאשם, לא יכול היה למסור פרטים כלשהם ביחס ל"ממצאים" אלו.

559. נשוב אפוא לאותם שלושת הנושאים שהיו הבסיס להחלטה בדבר המשפט החוזר. הארכתני לעיל להוכיח, שאכן מדובר בשלושה נושאים, אשר לפחות לגבי שניים מהם אין למאשימה תשובות המניחות את הדעת, ובהחלט שיש להם השפעה על משקל "הודאתו" של הנאשם. קבעתי לעיל בצורה ברורה ולטעמי מעבר לכל ספק סביר את העובדות הבאות;

- לא היה מחלף אלמוני שלא זוהה.
  - שלושת הסימנים שבמחלוקת הם סימנים של טביעת נעל שאינה של הנאשם!
  - דם לא יכול היה לזלוג על טביעת הנעל שעל גבי מכסה האסלה אלא בסמוך לרצח.
  - אין כל הסבר הגיוני לכתם הדם של תאיר ז"ל על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי.
- עובדות אלו בהכרח יש בהם להוביל לזיכויו של הנאשם ולקביעה כי משקל הודאותיו הינו נמוך ביותר.

560. כאן המקום להבהיר, כי וכפי שקבע כב' השופט מלצר, עובדות אלו, או חלקן ובוודאי שהראיה המדעית לעניין מועד זליגת הדם, לא היו בפני הערכאות הקודמות שדנו בתיק, ומשכך היוו הן פתח למשפט חוזר.

561. כאמור, בחנתי לא רק את אותן שאלות שהציב בפנינו כב' השופט מלצר, אלא את כל הסוגיות שהיו במחלוקת בין הצדדים והגעתי למסקנה ברורה ולפיה, המאשימה לא הצליחה להוכיח ברמת ההוכחה המוטלת עליה את אשמו של הנאשם.

562. בפתח סיכומיה וכזכור, ביקשה אותנו המאשימה להפריד בין "חטיבת ההודיה" ל"חטיבת הזירה" ולהעדיף את חטיבת ההודיה. כמפורט לעיל, זאת לא ניתן לעשות.

לטעמי, עוצמתה של "חטיבת הזירה" חייבת לגבור בהכרח על "חטיבת ההודיה" או למצער להטיל בה ספק סביר.

"חטיבת הזירה" על היבטיה השונים, סותרת לחלוטין את "חטיבת ההודיה", אינה מתיישבת עמה ומחייבת לבכר אותה על פני "חטיבת ההודיה".

העובדות להלן סותרות את "חטיבת ההודיה":

- מנח המנוחה.
  - הפצעים והחתכים בגופה, במיוחד 7 מוקדי החבלה בראש, כמות החתכים, מיקומם ועוד.
  - מצב הדלת בעת הרצח וקביעה כי, ככל הנראה, הרצח בוצע כאשר הדלת הייתה סגורה.
  - העקבות הזרות הן על גבי רצפת התא והן שלוש העקבות שעל מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד אשר מעידות לכאורה ברמת ההסתברות על מסלול הימלטותו של הרוצח.
  - כתם הדם של תאיר ז"ל על גבי מתקן נייר הטואלט שבתא השירותים השלישי וכתמי הדם שנחזו על ידי חלק מהעדות, להיות טביעות נעל, על רצפת תא השירותים השלישי.
  - זליגת הדם על עקבת הנעל שעל מכסה מושב האסלה.
  - אי הימצאות ראייה פורנזית כלשהי הקושרת את הנאשם לרצח. אכן, כדברי ב"כ המאשימה וכידוע אין בהעדר כדי להוות ראייה, אולם שעה שמדובר בזירה כל כך כאוטית, זירה שבה היה מאבק בין הרוצח למנוחה, זירה בה נמצאו כתמי דם רבים, טביעות נעליים (ולשיטת המאשימה גם סימנים הנראים כטביעות יד) קשה להניח שדבר מכל זה לא יוותר בזירה, או על גופת המנוחה.
  - לא נעלמה מעיניי כמובן הטענה ולפיה הנאשם ניקה את הזירה, אלא שלבד מהדגמה בשחזור ולפיה ניקה את משקוף הדלת, אין לנו כל תימוכין לכך.
  - לא אמנע מלחזור שוב על האמור לעיל, שאי הימצאות דם (ואף לא חח"ד) בסוליות נעלי הנאשם מהווה אף היא ראיה שיש בה להטיל ספק באשמו.
563. כל אלה וכאמור, סותרים לתפיסתי לחלוטין את הודיית הנאשם, והסברי המאשימה לסתירות אלו לא היה בהם כדי לשכנעני אחרת. דומני ובמלוא הזהירות, כי לו העובדות כהווייתן היו נמצאות בפני המותבים הקודמים שדנו בתיק זה, אזי יכול שגם הכרעתם הייתה שונה. דומני גם שלכך כיוון כבי' המשנה לנשיאה, השופט מלצר עת קבע שבמה שהוצג לפניו, וככל שהדברים יתקבלו, יש פוטנציאל לזיכוי של הנאשם וראה הדברים שכבר צוטטו לעיל **"...הנה כי כן מסקנתי היא כי על אף מסכת הראיות המפורטת שעמדה לחובת המבקש, כפי שתוארה לעיל – עדיין אסור להתעלם בשלב זה מהמשמעות המזכה הנובעת מראיות ממשיות אלו, העומדות אל מול הראיות המבססות את הרשעה, ואשר ייתכן כי הן מנוגדות להסבר שהעניקו להן בתי המשפט עד כה."**

סבורני כי ראיות מזכות אלו, אשר דנתי בהן באריכות לעיל אכן בהכרח מנוגדות להסבר שהעניקו בתי המשפט עד כה לראיות אשר ביססו את ההרשעה, ויש בכוחן, להביא לזיכויו של הנאשם.

564. כאן המקום, להפנות לפסקי דין נוספים אליהם הפנתה המאשימה בסיכומיה והם עניין הילל (ע"פ 9710/10 משה הילל נ' מדינת ישראל, 16.07.12) ועניין רבינוביץ (ע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' יעקב רבינוביץ, 22.04.2010) כמו גם רבים אחרים שהעיקרון בהם הוא ברור, חללים בסיפור המעשה, אינם מפריעים לראות את התמונה הכוללת, או כדברי השופטת נאור והשופט דנצינגר בעניין רבינוביץ " ... די בכך שהמעין בתמונה... יוכל לקבוע בוודאות, בית אני רואה, עץ אני רואה, שמיים אני רואה...". לטענת המאשימה, והגם שהתמונה אינה מלאה, רואים בבירור את הבית, העץ והשמיים, לאמור, אשמתו של הנאשם ברורה ועולה מן התמונה שנפרשה.

565. לעניות דעתי, בענייננו לא כך הוא. בית אני רואה, שמים אני רואה וגם העץ מקומו נפקד מהתמונה. בכל המקרים שהוזכרו בפסקה שם (וראה בעיקר בעניין רבינוביץ) דובר היה על ראיות נסיבתיות שהצטברותן מובילה למסקנה המרשיעה, וכאמור תנאי לכך ש"המעין בתמונה" יוכל לקבוע זאת בוודאות.

566. בעניין שלפנינו מדובר בבחינת הודאת הנאשם ומשקלה. לעניין זה, לא מדובר על "חללים בתמונה" או חלקי "פאזל" חסרים. מדובר בתמונה אחרת, ב"פאזל" אחר. כמפורט לעיל "חטיבת הזירה", סותרת כמעט בכל פרט ופרט את הודאת הנאשם, והרי כזכור אחת הבחינות המרכזיות למשקלה של הודאה, הינה בהתאמתה לעובדות כפי שנמצאו וכפי שנקבעו. כלום מדובר אך ורק בחללים? או שמא מדובר בפרטים סותרים, ולטעמי כך הוא. משכך אין ללמוד דבר לעניין ה"תמונה הכוללת" מפסקי הדין בעניין הילל ורבינוביץ. בענייננו מדובר בשתי "תמונות" השונות זו מזו, "תמונת" הזירה, שבכל הכבוד, שונה שוני, מהותי שלא ניתן ליישבה עם "תמונת" ההודאה.

567. משהגעתי לכאן אבקש להעיר עוד עניין אחד או כלי עזר חשוב אחר, שעמד לפנינו ולמרבה הצער לא היה בפני המותבים הקודמים שדנו בסוגיה. כזכור, מרבית הקלטות הנאשם, הן בחקירותיו והן בתוך תא הכלא היו בשפה הרוסית. במהלך המשפט הקודם הוצגו בפני כבי' השופטים הנכבדים, קלטות מקור בשפה הרוסית ולצדם תמלול מתורגם לעברית של מה שנאמר באותן קלטות. בכל הכבוד, משול הדבר למי הצופה בסרט של 60 שעות (לפחות!) בשפה הרוסית ונאלץ לקרוא את התרגום באופן מנותק ומופרד מהסרט. עניין זה בהכרח מקשה על הבנת הנקרא והבנת הנשמע כאחד.

568. בהליך שלפנינו ותודות לצוות ההגנה, ששכר שירותי מתרגם מקצועי, היו בפנינו "כתוביות בגוף הסרט". זהו כלי עזר, שנשמע אולי טכני, אולם לטעמי, ללא כלי עזר זה, קשה עד מאוד להבין את מהלך העניינים השוטף. כמובן שהדבר חשוב שבעתיים בצפייה בכל השיחות שבין הנאשם למדובב בתוך כותלי בית הכלא. התבוננות מעמיקה בסרטים כשעל גביהם מוטבעים התרגומים, יכולה הייתה לסייע להגעה לחקר האמת בתיק זה, וכך דומני שנעשה.

569. יוער, כי מתחילת ההליך ביקשתי מב"כ המאשימה שידאגו אף הם ל"כתוביות בגוף הסרט", אולם, למרבה הצער ועקב בעיות תקציב (כך לטענת ב"כ המאשימה) הדבר לא עלה בידם. סופו של יום, הסכימו ב"כ המאשימה לתרגום ולכתוביות שהוצגו על ידי ב"כ הנאשם וזאת למעט מספר נקודות שבמחלוקת, אשר לא היתה השפעה של ממש על התרגום בכללותו. אוסיף ואומר, כי במהלך הדיון הסתבר לנו לעיתים, כי גם התרגום שעשתה ההגנה, היה לעיתים לא מדויק והמתורגמנית המסורה של בית המשפט סייעה בידנו לתרגם נכון, את אותם קטעים שלא היו מדויקים דיים, וחלקם היו "סלנג" בשפה הרוסית (וראה התייחסות לכך לעיל).

כך למשל את הביטוי "שכל העמוד שדרה יתפרק לו לתוך התחתונים" הסבירה המתורגמנית שלא מדובר באמירה חריגה המעידה על אלימות יתר, אלא זוהי אמירה רגילה בשיח שבין הורים לילדים:

"עו"ד מ. חן רוזנפלד: זה נכון, זה נכון, אבל אתה כאן מעיד על עצמך שאתה יכול לדפוק בפרצוף שכלבה עמוד השדרה ייפול, יתפרק, לתוך התחתונים. ככה אתה מעיד על עצמך פה.

הנאשם, מר ר. זדורוב: זה

עו"ד מ. חן רוזנפלד: זה מה שאתה

הנאשם, מר ר. זדורוב: זה ה-

עו"ד מ. חן רוזנפלד: מסוגל לעשות לאנשים.

הנאשם, מר ר. זדורוב: זה הסלנג, הכוונה שאומרת שיש לי מספיק כח. גברת פה יכולה לתרגם יותר טוב. זה כוונה ש-, מה אני צריך? יש לי כח.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: בסדר.

הנאשם, מר ר. זדורוב: זהו.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: עם הכח שלך אתה יכול להכות בן אדם ככה שתפרק לו את עמוד השדרה. יתפרק, עזוב יתפרק לתחתונים

מתורגמנית: מצטערת, זה לא כוונה.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: אתה יכול לפרק לבן אדם עמוד שדרה.

מתורגמנית: מצטערת. זה לא כוונה. זה ככה משתמשים ב-
 ...
 מתורגמנית: תובעת אמרה שמה שהוא אמר זה מעיד על כך שהוא יכול לתקוף
 בן אדם עד כדי כך שישבור לו את העמוד השדרה. זה לא נכון,
 כי מילים האלו, "אני אתן לו מכה וכל עמוד השדרה ייפול לו
 בתחתונים" זה סלנג. זאת אומרת ש"אני, כן, בן אדם חזק, אני
 יכול לתת מכה חזקה", אבל זה לא כוונה מיועדת לשבור לו את
 העמוד השדרה. זה סתם, זה משתמשים במילים האלו הרבה,
 זה מן.. " (עמ' 3376-3378).

כך גם לגבי התרגום ולפיו הנאשם הרביץ לקטינים בהיותו מאבטח בפאב (דבר ששימש
 בהליכים קודמים אף הוא, לקביעה כי מדובר בנאשם אלים) הסבירה המתורגמנית כי
 "קטינים" בסלנג הרוסי, הכוונה לאנשים צעירים יותר מזה הפונה או מפנה אליהם (עמ'
 3369, ש' 10).

יוער כאן, כי התרגום הנכון וכמפורט לעיל, שולל אף הוא את החיזוק אותו מוצאת המאשימה
 באמרות אלה לאופיו האלים של הנאשם (ראה עמ' 423 באמצע לסיכומי המאשימה).

570. כללו של דבר וכלקח לעתיד, מוטב יהיה, שמקום בו לפני מותב הדין בתיק סרטונים בשפה
 זרה אזי עדיף ואף הכרחי שרשויות התביעה, עם כל הקושי שבכך, יפעלו רשויות התביעות
 להגשת הסרטונים הנ"ל כשעל גביהם מודבקות כתוביות.

571. האם אוכל לקבוע בוודאות שהנאשם לא רצח את תאיר ז"ל? זאת יכול, שבשם הזהירות
 המתבקשת, לא אקבע. אולם, השאלה במשפט הפלילי אינה האם הנאשם לא רצח. השאלה
 היא האם הוכח שהנאשם ביצע את המיוחס לו, ולעניין זה ולטעמי התשובה היא בלאו
 מוחלט, ואחזור שוב, המאשימה לא הצליחה להוכיח את אשמו של הנאשם ומשכך ובהתאם
 לכללים הנקוטים במשפטנו, הנאשם זכאי!

572. אשר לעניינם של אולה, אדיר והד.נ.א. המיטוכונדריאלי הרי, שעניין זה לבדו יכול שלא היה
 מספיק לזיכויו של הנאשם, אולם וכמפורט לעיל, עניין זה מצטרף למארג הכולל של הראיות
 ומוסיף אף הוא לספק הסביר שבעניינו של הנאשם. עוד אוסיף לעניין זה, כי גם סוגיית
 הד.נ.א. המיטוכונדריאלי הוצבה לפתחנו על ידי כבוד השופט מלצר ואפנה תשומת הלב
 לאמור בסעיף 183 סיפא להחלטה הנ"ל וכלדלהן "ולבסוף, אפשרות, כי יש בראיית הד.נ.א.
 המיטוכונדריאלי שעניינה יפורט להלן, משום פרט מוכמן שהיה בידיעתו של אדיר.

573. המאשימה חותמת סיכומיה ב"אפילוג" וכדלהלן :

"תיק זה מלווה את הציבוריות הישראלית בכלל, ואת מערכת המשפט בפרט, מזה כ-15 שנה. ההתעסקות הציבורית והמשפטית בתיק זה הייתה חריגה בכל קנה מידה. לכך הייתה השלכה במספר מישורים: בזיהום עדויות, מעורבות תקשורתית מאסיבית, ביצירת "קאדר בלשים" מטעם עצמם, יצירת קבוצות תומכים ומתנגדים פעילה עד מאוד ותופעות דומות נוספות. כעת, עם שוך רעשי הרקע, נותרה בטהרתה אמת-המידה המשפטית, והיא בלבד. בסופו של יום, יש לזכור כי ילדה צעירה הלכה בבוקרו של יום לבית הספר ולא שבה ממנו לעולם. ילדה שמצאה את מותה בדרך אכזרית מאין כמוה. כל שנעשה בתיק זה ע"י המאשימה הוא לטובת מיצוי וגילוי האמת שיחשוף מבצע רצח אכזרי זה. בחלוף כ-15 שנים מיום הרצח, המאשימה סבורה כי עלה בידה להוכיח בשנית את אשמתו של הנאשם. על פי כל אמת-מידה משפטית החלה על תיק פלילי, ובכלל זה על "תיק זדורוב", הוכיחה המאשימה את אשמת הנאשם מעבר לכל ספק סביר. אשר על כן, עותרת המאשימה להרשעת הנאשם בדין".

מסכים אני כמעט לכל האמור בו למעט, המסקנה הסופית.

אכן "ילדה צעירה הלכה בבוקרו של יום לבית הספר ולא שבה ממנו לעולם, ילדה שמצאה את מותה בדרך אכזרית...".

ואולם לעניות דעתי, על פי כל אמת מידה משפטית החלה על כל תיק פלילי ובכללה על "תיק זדורוב" אין מנוס מלקבוע שהמאשימה לא הוכיחה את אשמת הנאשם.

574. כדברי המאשימה, אכן תיק זה מלווה את המערכת הציבורית, את התקשורת ואת מערכת המשפט 16 שנה. ואכן, ההתייחסות הציבורית והתקשורתית בתיק זה הייתה חריגה בכל קנה מידה ואולי אף חסרת תקדים.

חברי המותב הקודם, שדנו בתיק זה סיימו את הכרעת דינם בביקורת על התקשורת (ראה פרק כ"ב להכרעת הדין מיום 14.09.10).

כידוע גם בהליך זה חדרו או ניסו לחזור "רוחות רעות" לחללו של אולם בית המשפט. "רוחות רעות", אשר למיטב הבנתי פעלו בניגוד להוראות חוק מפורשות. כך לגבי ההוראה בדבר "סוב-יודיציה" (סעיף 71 לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984), ודומה, שהפכה ל"אות מתה". אותם גורמים ניסו במפורש "להשפיע על עניין תלוי ועומד בבית המשפט... ובניגוד כאמור לסעיף 71 הנ"ל.

חלק מאותם גורמים אלו הגדילו לעשות ולעיתים שעה שהדיון טרם הסתיים או, מיד בסמוך לסיומו ועוד טרם שפורסם הפרוטוקול שלו, כבר ציטטו חלקים הימנו ובאופן מסולף משהו, ואף הקרינו שוב ושוב מתוך חקירת עדים מסוימים במשטרה, דבר האסור בהתאם לסעיף

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) התשס"ב – 2002, ללא קבלת היתר מפורש בהליך זה מבית המשפט.

בשלב מסויים אף התרעתי מפני מעשים אשר לא ייעשו. לכך כיוונתי, כמו גם לעובדה שכלי תקשורת מסוימים ציטטו גורמים בפרקליטות המדינה, אשר לא פחות ולא יותר, קבעו כי דעתנו, או למצער דעתי, הייתה מוטה מתחילת הדיון, שכן כבר בדיון המכין הצעתי לב"כ המאשימה לחזור בהם מכתב האישום.

מדובר בסילוף עובדות של ממש. כפי שפירטתי לעיל, במועד הגשת כתב האישום, כמו גם במועד הדיון המכין ואף במועד תחילת ההוכחות, טרם הושלמו כל פעולות החקירה הנדרשות. בצדק זעק הסנגור, שמרשו אינו במעצר "ימים" והוא אינו יכול לנהל הוכחות כאשר פעולות החקירה טרם הסתיימו. על רקע זה בלבד הצעתי למאשימה לפעול בהתאם לאמור בסעיף 94(ג) לחוק סדר הדין הפלילי, [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 לאמור, ניתן יהיה להגיש את כתב האישום מחדש ולעניין זה ניתנה הסכמת הסנגור. צר לי על שכן פורסמו הדברים בשם גורמים בפרקליטות המדינה, שאינם כמובן הפרקליטים שהופיעו בפני;

גם אני, כמו ב"כ המאשימה וכמו גם חבריי השופטים, פעלנו אך ורק על מנת להגיע לחקר האמת, השתדלנו כפי שהתחייבנו מלכתחילה להפוך כל אבן על מנת להגיע לחקר האמת. במהלך הדיונים בתיק זה הרגשתי כמאמר חז"ל ולפיו, **"לעולם יראה דיין את עצמו כמי שחרב מונחת לו בין ירכותיו וגיהנם פתוחה לו מתחתיו, אם יסטה משורת הדין"** (סנהדרין דף ז' ע"א). כך חשתי, כך פעלתי והכל על מנת שלא לסטות משורת הדין. סופו של הליך מקווה אני, שהתקיים בי ובחבריי מאמר חז"ל האחר, האומר, **"כל דיין שדן דין אמת לאמיתו, כאילו נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית"** (שבת י, ע"א) מקווה אני, כי דיני דין אמת הוא.

מילה אחרונה לאילנה ראדה, אמה של המנוחה תאיר ז"ל. ניסינו לפתור את התעלומה, בחלקה אולי צלחה דרכנו ובחלקה לא, ויכול שתאיר ז"ל, שנקטפה בדמי ימיה ושהאירה בחייה הקצרים את העולם, לקחה את סודה אלי קבר. לא נותר לנו אלא לסיים בדברי הנחמה העתיקים, תאיר יקרה, נוחי בשלום על משכבך ותהא נשמתך הטהורה צרורה בצרור החיים, ובלע המוות לנצח ומחה השם אלוקים דמעה מעל כל פנים.

תם ולמרבה הצער, לא נשלם.

אשר קולה, שופט
סגן הנשיא

השופטת ת. נסים-שי;

תוכן עניינים

<u>סעיפים</u>	<u>כותרת</u>
1-4	פתיח
5-15	מסגרת המשפט החוזר
16-28	מחשוד לנאשם – חטיבת ההודאה
29-31	רקע
32	חקירות הנאשם
33	העדות הפתוחה מיום 10.12.06
34-37	חקירה מיום 11.12.06
38-43	חקירה מיום 12.12.06
44-49	חקירה מיום 13.12.06
50-51	חקירה מיום 14.12.06
52-55	חקירה מיום 15.12.06
56-60	חקירה מיום 16.12.06
61-65	חקירות מיום 18.12.06
66-68	סיכום ביניים
69-78	השימוש במדובבים
79-85	התנהלות הנאשם עם המדובבים
86-89	התייחסות לחשד באונס
90-98	התייחסות לטענה בדבר "שטיפת המוח"
99-110	גרסת האפקט
	טענות ההגנה בדבר הפגמים שנפלו בחקירות ובדיבוב
111-121	הטענה בדבר תדרוך המדובבים
122-129	הטענה בעניין תרגיל החקירה
130-145	הטענה בעניין זכות ההיוועצות
146	סיכום ביניים לעניין טענות ההגנה לפגמים בחקירות ובדיבוב
147-149	הודאות הנאשם – כללי
150	התוודות הנאשם בפני ארתור – "אני אתה והקירות"

תיאור ההתוודות ובחינת משקלה הפנימי

151-157 ..... השיחה שקדמה להתוודות

158-212 ..... מהלך ההתוודות

213-225 ..... התנהלות הנאשם – דיבור בלחש ובקול רם

226-227 ..... הבעת רגש של הנאשם בנוסף על תיאור הרצח

228 ..... משקל ההתוודות

229-250 ..... הסבר הנאשם מדוע התוודה שקרית

251- ..... **ההודאה בפני החוקרים ביום 19.12.06**

255

256-257 ..... התרשמות מההודאה ובחינת משקלה

258-259 ..... הטענה להפעלת לחץ על הנאשם

260-269 ..... הטענה להטעיית הנאשם בסוגיית ההודאה "בלב נקי"

270 ..... הטענה לגבי השפעת תרגיל החקירה על משקל ההודאה

271-298 ..... בחינת המשקל החיצוני – התאמת ההודאה לממצאי הזירה

299-306 ..... **השחזור**

307-310 ..... התרשמותי מהשחזור ובחינת משקלו

311-316 ..... התאמת השחזור לזירה

317 ..... סיכום הדיון במשקל השחזור

318-323 ..... **ההודאה בפני החוקרים ביום 21.12.06**

324-328 ..... סיכום המשקל הפנימי של "חטיבת ההודאה"

329-231 ..... **המבחן החיצוני – דבר מה נוסף**

332-335 ..... **קיומם של פרטים מוכמנים עליהם ידע הנאשם**

336-355 ..... א. ידיעת הנאשם אודות התרחשות הרצח בתא מספר 2

356-376 ..... ב. ידיעת הנאשם על מנח המנוחה בשעת הרצח

377-383 ..... ג. ידיעת הנאשם כל כיוון משיכת הלהב שגרם לחתך בצוואר

384-389 ..... ד. ידיעת הנאשם כי למנוחה נגרמו לפחות שני חתכים באזור הצוואר

390-400 ..... ה. ידיעת הנאשם לעניין הפציעות שנגרמו למנוחה בידיים ובבית החזה

401-407 ..... ו. יכולתו של הנאשם לתאר את לבוש המנוחה

408-422 ..... ז. ידיעת הנאשם כי לא ניתן לנעול את התא מבחוץ

423-455 ..... ח. מצב הדלת בזמן הרצח

456-466 ..... ט. הדם בשירותי הבנים

467-472 ..... סיכום לעניין הפרטים המוכמנים

473-476 ..... **התנהגות מפלילה של הנאשם**

477-488 ..... העלמת המכנסיים

489-498 ..... מצבו הנפשי של הנאשם לאחר הרצח

499-501 ..... התנהלות הנאשם מול גינח ואשתו

502-504 ..... דחיית יום העבודה למחרת הרצח ע"י הנאשם

505-511 ..... התנהגות הנאשם בחדר המורים

512-514 ..... כיבוס הבגדים על ידי הנאשם

515 ..... סיכום ההתנהגות המפלילה

516-540 ..... **"מי אמר"**

541-553 ..... סוגיית מוסריותו של הנאשם – פרשת "סרטי הסנאף"

554-560 ..... **שאלת המניע**

561-571 ..... **טענת האליבי של הנאשם**

הסימנים בזירה

577-582 ..... **העקבות**

583-592 ..... ראייה מסוג טביעת נעל – מעמדה הראייתית

593 ..... טיבם של הסימנים על מכנסי המנוחה

594-601 ..... טענות במישור המהימנות והמקצועיות של שור

602-612 ..... בחינת מקצועיותו של שור

613-638 ..... חוות הדעת לגופה

639-643 ..... נדירות נעלי הנאשם

644-648 ..... סיכום סוגיית עקבות הנעליים על מכנסי המנוחה

649-652 ..... ניסוי שטיפת הנעליים

הסימנים הזרים

653-670 ..... טענת המניעות

671-675 ..... בחינת הסימנים על הרצפה ו"העקבות הזרות"

676-686 ..... עיקרי חוות הדעת

687-706 ..... זליגת הדם על העקבה שעל מכסה האסלה

707-717 ..... סימני הדם בתא מס' 3

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

718-735	ההסבר לקיומן של העקבות הזרות
	התייחסות קצרה לנושאים נוספים
736-740	הסכין בה בוצע הרצח
756-757	כיס השתן הריק
758	הקיסם במנעול מקלט מס' 2
759-829	פרשת א"ק וא"ח
842-854	טענה לקיומם של מחדלי חקירה
855-859	על הספק הסביר
860-889	הפן המשפטי
890-907	סיכום
809	לאחר סיכום

1. קראתי בעיון רב את חוות דעתו המפורטת של חברי, סגן הנשיאה השופט אי קולה. כמבואר להלן, אני חולקת על דעתו במספר לא מבוטל של נקודות, הנוגעות לדרך בחינת הראיות, למשקל אותו מצא לתת (או לא לתת) לחלק מהראיות כנגד הנאשם, לחלק נרחב מהמסקנות אליהן הגיע, ולבסוף, לשורה התחתונה של חוות הדעת, אשר קובעת כי יש לזכות את הנאשם. **בהתאם אומר, כי לטעמי, התביעה עמדה בנטל המוטל עליה בפלילים, להוכיח מעל לכל ספק סביר כי הנאשם הוא שרצח את המנוחה.**
2. חוות דעתו של חברי משרטטת שני מעגלים, נבדלים ומצטלבים, אשר הביאו למסקנתו בדבר זיכוי של הנאשם. המעגל האחד הוא מעגל הראיות הפנימי (אשר כונה על ידו ועל ידי המאשימה חטיבת ההודאה), שכולל את אותות האמת או השקר אשר מקורם בנאשם עצמו. מעגל זה מקיף את התרשמותו מהנאשם החל מיום הרצח, דרך מעצרו, חקירותיו במשטרה, ההודאה בפני המדובב, ההודאה בפני השוטרים, השחזור, עדותו בפני בית המשפט בהליך הראשון, ועד לעדותו בפנינו. המעגל השני הוא מעגל הראיות החיצוני (חטיבת הזירה), כלומר, מערך הנתונים החיצוני - אובייקטיבי אשר נפרש בפנינו. במעגל זה יש למנות את העדויות המשיקות ואת חוות הדעת המקצועיות של המומחים, הן ביחס לזירה והן ביחס לרכיבים אחרים שנתבררו במשפט.
3. שלד הזיכוי בחוות דעתו של חברי הוא במעגל הראיות החיצוני, בדגש על חוות הדעת שעמדו בבסיס ההחלטה על קיומו של משפט חוזר – העקבות הזרות, נזילת הדם על גבי עקבת הנעל שעל מכסה האסלה, וכתם הדם של המנוחה שנתגלה בתא השלישי. בעיקרו של דבר, חברי סמך את הכרעתו על חוסר ההתאמה בין חטיבת הזירה לחטיבת ההודאה, תוך קביעה כי אין הלימה בין אלה, וכי במקרים מסוימים הן אף סותרות זו את זו. שלד זה חוזק באמצעות חוות הדעת המקצועיות (לרבות אלה שהוגשו לראשונה בהליך זה) ובאמצעות מעגל הראיות הפנימי, הקשור בנאשם עצמו. חברי התרשם כי הנאשם, בין מתוך רצון לרצות את חוקריו ואת המדובב או פחד ממנו, ובין מתוך רצון להיחלץ מ"כף הקלע", הודח והובל על ידם להתוודות במעשים שלא עשה.
4. דעתי היא, כי את הבכורה יש ליתן למעגל הראיות הפנימי – חטיבת ההודאה, אשר במרוצת ההליך הנוכחי קיבלה נדבך נוסף, רב עוצמה, בדמות עדותו של הנאשם בפנינו. כפי שאפרט, נוכחתי לראות כי למרות שנקרתה בדרכו של הנאשם הזדמנות יוצאת דופן ל"מקצה שיפורים", לא רק שלא שיפר את מצבו, אלא הסתבך עוד ועוד בשקרים ובגרסאות סותרות. בהצלבה למעגל הראיות החיצוני, התרשמתי כי הראיות שהובאו מתיישבות היטב עם התוודותו, הודאותיו והשחזור שערך. הראיות אשר עמדו ביסוד ההחלטה למשפט חוזר העמידו היתכנות לקיומו של ספק סביר, אך סופו של יום שלא ביססו קיומו של ספק שכזה.

מסגרת המשפט החוזר

5. בטרם שאפנה לעסוק בפרטים, אבקש לייחד מספר מלים לעניין המסגרת המשפטית הנורמטיבית של משפט חוזר. זאת בהיבט של הקשר בין ההכרעות הקודמות בעניינו של הנאשם, ובכללן הקביעות בהחלטה בדבר קיומו של משפט חוזר, לבין ההליך כאן.

6. סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט") מתיר לנשיא בית המשפט העליון (או שופט אחר על פי קביעתו) להורות על קיומו של משפט חוזר, בהתקיים אחת העילות המפורטות שם. על פי הפסיקה, ביסוד הוראה זו ניצבים שני אינטרסים מרכזיים, ביניהם נדרש לערוך איזון: מחד גיסא - השאיפה לחקר האמת, ובתוך כך, הרצון למזער את הסיכון שבהרשעות שווא, ומאידך גיסא - עקרון סופיות הדיון (ראו מ"ח 9974/04 שוורץ נ' מדינת ישראל (מיום 5.9.2005)). ככלל, היענות לבקשה כזו תיעשה באופן חריג ובמשורה (ראו מ"ח 7550/21 יוסף חן נ' מדינת ישראל (מיום 7.11.219)).

7. עם זאת שעה שנקבע כי יש לערוך משפט חוזר לנידון שהורשע, הרי שיש לקיימו מראשיתו, כאשר לעניין זה נקבע בסעיף 9(א) לתקנות בית המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957 (להלן: "תקנות סדרי הדין") כי "במשפט חוזר בבית משפט מחוזי, לפי בקשת הנידון, יחולו סדרי הדין הנוהגים בבית משפט מחוזי בשפיטה על פי כתב אישום; ובית המשפט ידון בדבר כאילו הנידון נאשם בפניו בכתב האישום שהוגש נגדו בראשונה וכאילו לא הורשע עוד על כתב אישום כאמור."

8. על הניהול מחדש של המשפט החוזר נקבעו על ידי כב' הנשיא (כתוארו אז), השופט ברק, דברים אלה:

"אכן, משעה שהורה הנשיא על משפט חוזר בפני בית-המשפט המחוזי, יש לפתוח את ההליך מחדש. זהו הליך "de novo". אין עוד להסתמך על הרשעת המבקשים או על המימצאים והמסקנות שהוסקו נגדם. הנה-כי-כן, בהחלטה על קיומו של משפט חוזר אין משום קביעה כי המבקשים זכאים. אין בה גם קביעה כי המבקשים אשמים. יש בה קביעה, כי נפל בהרשעתם של המבקשים פגם המצדיק משפט חוזר. משכך הם פני הדברים, יש להיזהר מקביעת מימצאים במסגרת הדיון בבקשה למשפט חוזר, שיהא בהם משום העמדת עובדות וקביעות עוד טרם נפתח ההליך. יש לוודא, כי ספקות הקיימים באשר להליכים שהיו בעבר, לא ייקראו במשפט החוזר כספק באשמה או כקביעה אחרת לעניין חפותם של המבקשים. בה בעת, יש למנוע מצב שבו דחיית טענה בהליך שלפניי באשר לתוקפם של ההליכים שהיו בעבר, תעמוד לרועץ במשפט החוזר כקביעה לעניין אשמתם הלכאורית של המבקשים. ההחלטה על משפט חוזר כשמה כן היא: החלטה על משפט חוזר. לא החלטה במשפט חוזר" (מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל פ"ד נג (1) 529 בעמ' 566).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

9. בהקשר האמור, בפתח הכרעת דינו סקר חברי בהרחבה את החלטת כב' השופט מלצר. לפיה, במסגרת המשפט החוזר על בית המשפט "לצלול לעומק הסוגיה הנוגעת לזליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, וכן לגבי הימצאות דם המנוחה בתא השלישי, לקיים בפניו חקירות של המומחים, אשר חוות הדעת שלהם הוגשו בהקשרים אלה במסגרת ההליך של בקשה למשפט חוזר, ולעמוד על טענות הצדדים בעניין עקבות הנעליים הזרות וראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, ונפקויותיהם האפשריות של כל אלה על הרשעה, או זיכוי. בגדר השלכותיהם של נושאים אלה יוכל בית המשפט המחוזי לבדוק מחדש גם את התוודותו והודאתיו של המבקש, והתיישבותו עם מה שעולה מהחומר החדש, לרבות הפרטים המוכמנים והחיזוקים שנזכרו בדעת הרוב בפסק הדין בערעור" (פסקה 188 להחלטה).
10. באמירה זו ראה חברי משום הנחיה לבית משפט זה, הנוגעת לאופן התנהלות ההליך, ואת חוות דעתו בחר לפתוח בהתייחסות לראיות אלה (וראו בהקשר זה מסקנתו בסעי' 149-150). לתפיסתו, יישומה הנכון של ההחלטה בדבר קיום משפט חוזר הוא להתחיל את המשפט מחדש. לפיכך, ההליכים הקודמים, הטיעונים הקודמים ואף החלטות קודמות (לרבות ההחלטה לקיומו של משפט חוזר), אינם חלק מההליך, וממילא אינם עומדים לשבט ביקורתנו. כפי שקבענו בהחלטתנו מיום 23.11.21 (ביחס לטענת המניעות שביקש הסנגור להעלות) "אנו אל הראיות נשואות פנינו, ואין בלתן".
11. יפים בהקשר זה, אז ועתה, הדברים שהבאנו מפסק הדין תפ"ח 5052/99 מדינת ישראל נ' קוזלי (מיום 25.2.2002): "אין דיאלוג בינינו לבין נשיא בית המשפט העליון. דיאלוג – אם כך ניתן לכנות זאת, מתקיים בינינו לבין חומר הראיות בתיק, בינינו לבין מצפוננו וחובתנו כבני אדם וכשופטים". הדברים אושרו במסגרת רע"פ 3268/02 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נט (5) 761 בעמ' 778.
12. לטעמי, דברים אלה מתיישבים היטב עם החלטת כב' השופט מלצר, שאכן ציין במפורש בהחלטתו מהן הראיות הטעונות בוודאות בירור מחדש, ועם זאת השלים וקבע כי "בידוע הוא שדבר עשוי להוביל לדבר אחר, ולכן אין להגביל מראש את היקף המשפט החוזר" (שם 191).
13. כנגזרת מהאמור, איני סבורה כי נכון לפסוע בהכרעה בדרך של בחינת הראיות "הישנות" (כגון גרסת הנאשם) בהתאם לממצאי הראיות החדשות (זליגת הדם על העקבה הזרה שעל האסלה וממצאי סוגיית הדנ"א המיטוכונדריאלי). אלא, כבמשפט שלם ו"רגיל", עלינו לבחון את הראיות שהובאו בפנינו כמכלול, לברר את תוקפן ולשקול את משמעותן - מהו ה"יש" הראייתי במארג שהובא ומה חסר מהתמונה. שכן, כידוע, קיומם של חללים ראייתיים מסוימים בסיפור המעשה יכולים להביא לכדי ספק ולמעט מכוחו. ואולם, הם אינם מביאים,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בהכרח, לקביעה בדבר קיומו של ספק סביר בנוגע לאשמו של הנאשם ולזיכויו, ואינם שוללים, בהכרח, את האפשרות כי יורשע בדין:

"בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל "החידות" העולות. מלאכת הרכבת התמונה הכוללת המצטיירת מן הראיות, איננה מחייבת שכל אבני תמונת ההרכבה "ימצאו" ויונחו במקומן. די בכך שהמעין בתמונה המורכבת מאבני תמונת ההרכבה הקיימות, אף שאינן מלאות, יוכל לקבוע בוודאות: אני רואה בית, אני רואה עץ, אני רואה שמיים. די בכך שבית המשפט הקובע את העובדות, אף שלא כל רכיביה של תמונת ההרכבה מצויים לנגד עיניו, יהיה מסוגל להרכיב את חלקיה המהותיים של התמונה, אף שלא את התמונה המלאה לפרטי פרטיה" (ע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' רבינוביץ' (מיום 8.6.10)).

14. עד כאן לעניין מסגרת ניהולו של המשפט החוזר, לתפיסתי. מכאן – לחוות דעתי בהליך. מתווה הכרעתי יחל במעגל הפנימי – חטיבת ההודאה. אפתח בסקירת השתלשלות העניינים עד להתוודות הנאשם בפני המדובב המכונה ארתור (להלן: "ארתור"), במהלך מעצרו בלילה שבין ה - 18.12.06 ל- 19.12.06. פרישת הדברים כך תשמש בהמשך כמסד עובדתי לדיון וההכרעה. לאחר מכן, אפנה להכריע בנדבכי ההודאות - משקלם, התאמתם לזירה ולפרטים המוכמנים, התנהגותו המפלילה של הנאשם, אישיותו והמניע למעשה. מטבע הדברים, אין הפרדה הרמטית בין חטיבת ההודאה לחטיבת הזירה, כאשר השוואה ביניהן מתחייבת גם לצורך ביסוס חטיבת ההודאה. בשלב הבא, אבחן את חטיבת הזירה בפני עצמה, תוך שאתן דעתי לחוות דעת המומחים בנוגע לממצאים בזירה, ביניהם עקבות הנעליים, זליגת הדם, כתם הדם בתא השלישי, ועוד.

15. מובהר, כי בכל מקום בו הטקסט מודגש בקו תחתון, ההדגשה הינה שלי, אלא אם יצוין כי הינה במקור. לפרוטוקול בהליך זה אפנה באמצעות שם העד ומספר העמוד והשורה. הציטוטים מתוך החקירות והדיבור יסומנו על פי סימון המוצג כ"מט". אציין, כי מדובר בתמלול שערכה ההגנה, שהוגש וסומן על פי הסימון המקורי של מוצגי התביעה.

מחשוד לנאשם – חטיבת ההודאה

16. חטיבת ההודאה, מושתתת על שלושה אדנים עיקריים: התוודות הנאשם בפני ארתור בתא המעצר בלילה שבין ה - 18.12.06 ל- 19.12.06 (ולהלן: "ההתוודות"), הודאת הנאשם בהמשך בפני חוקריו כי רצח את המנוחה, והשחזור שערך הנאשם במקום הרצח בבית הספר.

17. בגדרי הליך זה ובשונה מההליך הקודם (ראו ת/453 עמ' 126-128), הנאשם לא טען עוד כנגד קבילות ההודאות שמסר, אלא ריכז מאמציו בטענות כנגד משקלן. בתגובתו לכתב האישום (סע' 6), הבהיר כי "אימרותיו, כולל שיחזורו, היו אמנם קבילים, אולם מנגד היו חסרי משקל בנסיבות בהן ניגבו ויצאו אל הפועל! הודאותיו כמו גם שיחזוריו, היו תוצאה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

של הדרכת החוקרים והדחת והזרחת המדובב ... והצליחו בשל נתוני האישיים והחברתיים של הנאשם בעת החקירה ובאותה תקופה" (ההדגשה במקור – ת.נ.ש). טענתו של הנאשם הינה כי הודאותיו הינן הודאות שווא, שבאו על רקע תמימותו, חולשתו הנפשית, היותו קל להשפעה, והדחק בו היה נתון כתוצאה מפעולות החוקרים וארתור.

18. בעדותו הראשית בפנינו, הסביר הנאשם שהתוודה בפני ארתור מכיוון שפחד ממנו, ולכן התוודתו הייתה שקרית:

"הוא רצה ממני את הסיפור שכאילו שאני אספר לו שאני אספר לו שאני הרגתי את הילדה אבל אני לא יכול לספר את הסיפור כי זה שקר ולא רציתי לספר את השקר בשבילו, אבל איך להגיד, הוא להתחיל בצורה כזאת אגרסיבית אתה בוגד בי, אתה לא מבין לי, האמת אני לא הרגשתי נוח כי א. הבן אדם הזה עזר לי איזה יש יציאות פה איזה דרכים ומה יכול להיות ומצד שני פחדתי ממנו, אמרתי לו תשמע אני אתך בסדר אני לא רוצה ללכת, הוא אומר לי לא אתה לא סומך עלי לא מאמין, אמרתי למה לא סומך, יש קצת אמונה אבל יש בינינו את הגבול שלא אתה ולא אני יכולים לעבור למה שאני אשקר". (הנאשם עמ' 2868 ש' 13 ואילך).

19. בהמשך לכך אף הסביר הנאשם כי הודה בפני חוקריו, משום שהיה תחת הרושם שמצבו המשפטי בכי רע, ומשום ששוכנע על ידי המדובב והחוקרים שעדיף לו להודות כדי להקל את עונשו הצפוי:

"זה כמה חלקים זה לא פתאום ביום אחד הגיע, זה היה תהליך שבסוף הוא יביא לי לתוצאה הזאת, א. זה היה ראיות במשטרה נגדי, ראיות חזקות... אני באתי בתא אני בשוק אני מדבר עם ארתור ושאלתי אותו כי תשמע יכול להיות שזה שקר הכל שעובדים עלי, הוא אומר מה פתאום בחיים לא משטרה לא מזייפת זה אם יש זה אתה מקבל מאסר עולם זה ראיות נגדך שאתה לא יוצא ממאסר עולם ואני אמרתי לו תשמע מה אפשר לעשות מכל הסיטואציה כזאת כי אני לא רוצה לשבת מאסר עולם על רצח שלא עשיתי והוא אמר שיש דבר אחד לעשות עסקה עם החוקרים, אני אמרתי איך אני עוסקה? לא יודע איך הרגו אותה אני לא יודע פרטים, הוא אמר תשמע אפשר להגיד שילדה עצבנה אותך ביקשה ממך סיגריה קיללה אותך תפסת קריזה ופתאום מסך שחור לא זוכר שום דבר אפקט". (עדות הנאשם עמ' 2843 ש' 21 – עד עמ' 2844 ש' 2).

בהמשך עדותו הוסיף הנאשם: "... וגם חוקר סשה אמר תשמע המצב שלך גרוע מאד אתה יודע שיש לנו ראיות נגדך ורק דבר אחד יכול להוציא אותך מזה זה הודאה בלב נקי ואתה רק תספר איך למה עשית רצח הזה רק זה מוציא אותך מתיק ואנחנו יכולים לעזור לך". (עדות הנאשם עמ' 2844 ש' 12-4). כמו כן, לדבריו, נאמר לו על ידי החוקר כי "רק הודאה בלב נקי יכולה לעזור לי והודאה בלב נקי קיים גם בישראל אותו דבר כמו ברוסיה ובאוקראינה זה מה שאמר אלכס". (עדות הנאשם עמ' 2844 ש' 22-23).

20. הנאשם הסביר כי מאמצי ארתור והחוקרים להביאו להודות ברצח צלחו, משום שהוא אדם תמים, חלש נפשית ובעל אישיות קלה לניצול "...אני אמרתי שאני בן אדם רגיש ויותר קל מלתת קצת לחת(ץ) פסיכולוגי ולשבור אותי אבל כזה אני בן אדם, אני מאמין לכולם, אני מדבר עם כולם בחופשיות ואפשר לשבור מי שיכול להשתמש ממני הוא לוקח את זה ומשתמש אבל אני בן אדם פשוט" (עדות הנאשם עמ' 2992).

21. במסגרת סיכומיו, ובנוסף לטענה בדבר משקלה הנמוך של ההודאה, הסנגור הרחיב וביקש גם לפסול את ההודאות "פסילה פסיקתית", בשל "פגיעה עוצמתית בזכות היועצות של הנאשם" (פרק 22 לסיכומים). לפיו, פגיעה זו נגרמה באמצעות "הפיכת ארתור ליועצו המשפטי של הנאשם, הדחתו כנגד סנגורו על מנת שימנע משיתוף פעולה עימו ושידולו במרמה למסור הודאה "בלב נקי" שרק היא תציל אותו ממאסר עולם".

בהקשר זה, הנאשם העיד בחקירה ראשית כי נתן אמון מלא בארתור, והסביר מדוע נשען על עצותיו: "הוא בן אדם שיושב הרבה שנים הוא אומר מה יש לך את התוצאה זהו אכלת זהו תמצא את הדרך אחרת, אתה אכלת תיק מאסר עולם ואני שמעתי אותו כי הוא בן אדם שבבית סוהר, הוא יודע חוקים, הוא למד אותי הסביר את הדברים האלה וכן שמעתי והאמנתי וכולם אמרו שרק את הדרך אחת דרך הלב נקי יכול להוציא ממאסר עולם והבנתי שאין דרך חזרה אז משני דברים רעים לוקחים הכי חלש והלכתי בגלל הנאיבי שלי וטפשות שלי הלכתי ללב נקי הזה.... אמרתי, ארתור הזה היה עורך דין שלי.... וגם ארתור אמר אל תסמוך לעורך דין סניגור ציבורי כי הם עובדים עם תביעה ומוכרים אנשים שלהם האמת פחדתי שמישהו ימכור אותי, פחדתי". (עדות הנאשם עמ' 2846 החל מש' 9).

להלן אבחן טענות אלה.

22. כידוע, החשש מפני הודאות שווא אינו חשש בעלמא, ואין הכרח שהודאה שתחצה את משוכת הקבילות תתקבל כראיה בעלת משקל. כבר נקבע כי :

"על פניו נראה כי הודאת שווא היא התנהגות שאינה רציונאלית. יחד עם זאת, עלינו לחזור ולשנן כי ציבור הנחקרים אינו עשוי מקשה אחת. לא כל הנחקרים מתנהגים בדרך שבה היינו מצפים מהאדם הסביר והמחושב לנהוג. חקירה מעמידה את הנחקר בסיטואציה מאיימת שהוא, לרוב, אינו רגיל בה. זוהי סיטואציה כופה מטבעה, המעמידה את הנחקר בפני לחצים רבים, בעיקר בשל האיום המרחף מעל לראשו – שמא יימצא אשם וייענש. לא בכדי נקבע כי החקירה – 'אפילו אם אין היא נעשית תוך כדי שימוש באמצעים פיזיים – פוגעת בחירותו של הנחקר. היא פוגעת לעיתים בכבודו ובצנעת הפרט שלו'... 'בהענקת הסמכות לקיים חקירה פלילית גלום כוח, וממילא כרוכה סכנה, לפגיעה בפרטיות הנחקרים, בכבודם, בחירותם ובקניינם'" (שם, בעמ' 298). רע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי פ"ד סב (1) 378 (ולהלן: "עניין מילשטיין").

23. בחוות דעתו הרחיב חברי בעניין תופעת הודאות השווא בקרב נאשמים (סעי' 253 עד 262). ככלל, הדברים מקובלים עלי ולא ראיתי להוסיף על כך. עם זאת, ובשונה מחברי, התרשמתי שלי מהנאשם עצמו ומההודאות שמסר (בבחינת "מי אמר... מה אמר" ואף ברכיב ה"דבר מה הנוסף" – ע"פ 4179/09 מדינת ישראל נ' וולקוב (מיום 18.10.10) ולהלן: "עניין וולקוב") שונה בתכלית, ומכאן אף מסקנתי שונה.

24. לשם ביסוס טענתו בדבר הודאת השווא, הסנגור שטח בסיכומיו את מהלך העניינים עד למסירת ההודאה (נספח 2 לסיכומים ובחלק הכללי). לטענתו, ניתוח מדוקדק של הדברים מלמד, כי התמונה שהוצגה על ידי המאשימה בטיעוניה משמיטה חלקים נרחבים וחשובים להבנת הודאת השווא, כגון הצגה חלקית בלבד של דברי ארתור. כמו כן, טען הסנגור, ניתן ללמוד מסקירה מלאה של מהלך העניינים על "שטיפת המוח" שעבר הנאשם עד להודאתו. נטען עוד (נספח 1 לסיכומים) ובין היתר, כי הודאת הנאשם באה על רקע תחבולות בהן נקטו החוקרים ושקרים שהטיחו בפניו, כגון בדבר קיומם של ממצאים פורנזיים שלא היו, או ביצירת תחושת לחץ שקרית כי אינו יכול להשתהות במסירת גרסה "בלב נקי", פן יאחר את המועד ולא יוכל לזכות בהקלה בעונש. כן נטען, כי לחץ דומה למסור גרסה הפעיל על הנאשם ארתור, שאף גרם לו להאמין כי צפוי לו מאסר עולם בתוספת 15 שנות מאסר, נוכח עוצמת הראיות שנאספו כנגדו.

המאשימה נדרשה לכלל טענות אלה ודחתה אותן. לפיה, בתמצית, התנהלות הנאשם בימים שעד למסירת הודאתו משקפת תהליך בעל היגיון פנימי עמוק שעבר, ומלמדת, סופו של יום, על עוצמת הודאותיו והתוודותו.

25. אקדים ואסלק את הטענה בדבר "השמטת" חלקים כאלה ואחרים על ידי המאשימה. יוער, כי מדובר ברטוריקה החוזרת על עצמה בסיכומי ההגנה בנושאים שונים, וללא הצדקה. ראיתי להבהיר כי לא מצאתי התנהלות זדונית כלשהי מצד המאשימה במה שהונח לפנינו, וזאת אף אם נפלו בחקירה מחדלים מסוימים, אליהם אדרש בהמשך.

26. המאשימה העמידה בפנינו את מכלול החומר הגולמי, ובכלל כך את החקירות ותוצרי הדיבוב כפי שתועדו בזמן אמת. בדומה לצדדים, גם אני אדרש להשתלשלות העניינים שעד להתוודות בפני ארתור. אני סבורה שבחינת רצף האירועים על סדרם הכרונולוגי מאפשרת את הבנת התהליך שעבר הנאשם, ששיאו בהתוודות ובהודאה. את הדברים ניתן וצריך להבין רק בהקשר בו נאמרו, ובהצלבה לראיות המשיקות אשר נוספו לאורך הדרך. לטעמי, השילוב ביניהם מעניק לחטיבת ההודאה משקל עצמאי ועוצמתי, כך שיש בה כדי להניח את המסד העיקרי להרשעת הנאשם.

27. לצורך בחינת האמור, עיינתי בתיעוד החקירות מראשיתן ועד סופן, ונוכחתי שאלה לא אופיינו בתחבולות ובשקרים מטעם החוקרים. למעט במקרה אחד, בו הוטח בנאשם מידע

שלא היה אמת בדבר הימצאות דמה של המנוחה על כליו, הרי שהחקירות התנהלו בהתאם למידע שנאסף בידי החוקרים והוטח כדין. הגם שניתן לקבל קיומם של כשלים מסוימים בחקירה או בתיעוד, ולא אתעלם מהם, הרי שכפי שאראה, לא היה באלה כדי להביא להודאת שווא. יתרה מכך, התרשמתי שגרסתו של הנאשם עד למועד התוודותו, ואף בהמשך לה, הייתה גרסה מניפולטיבית ומתפתחת, אשר בהדרגה ובהצלבה לראיות הנוספות שנאספו והוטחו בפניו, סיבכה אותו באופן שלא עלה בידו ליישבה ולהסבירה באופן קוהרנטי, עד שבחר להודות במעשיו.

בד בבד, צפיתי בעיון ובקפידה בתיעוד הנאשם בתא המעצר, למשך כל פרק הזמן בו שהה עם המדובבים. בנוסף למידע שעולה משיחותיהם ומשלים את התמונה המתקבלת מהצפייה בחקירות (שכן לרוב שוחח עימם אודות אלו), למדתי גם על מערכת היחסים בינו לבין המדובבים (בעיקר ארתור). בנוסף, ביקשתי לוודא האם נפגמים תוצרי הדיבוב נוכח הלכות חייבטוב ואלזם (ע"פ 2868/13 אלישע חייבטוב נ' מדינת ישראל (מיום 2.8.18) (להלן: "עניין חייבטוב") וע"פ 1301/06 עזבון המנוח יוני אלזם נ' מדינת ישראל (מיום 22.6.2009) (להלן: "עניין אלזם")) - האם המדובב קיבל מידע אודות החקירה מחוקרי הנאשם, מה בחילופי הדברים בין השניים (ובתחילה שלושה) תרם תרומת "מידע" לתוכן ההתוודות בתא, האם יש ממש בטענת הנאשם כי נמנע ממנו ייעוץ משפטי, האם חשש הנאשם מפני ארתור ולפיכך התוודה בפניו התוודות כוזבת, והאם "מוחו נשטף", כטענת בא כוחו.

גם כאן, אקדים את המאוחר ואבהיר, כי לא מצאתי בהתנהלות המדובבים עדות לפגיעה בזכויות הנאשם. יתר על כן, נוכחתי שהנאשם, כפי שהעיד בהליך הראשון וכפי שטען בהזדמנויות שונות בהמשך, ראה בארתור בן ברית וחבר לתא, עמו נהג להתייעץ. בסופו של דבר, לאחר שארתור רכש את אמונו המלא, חשף בפניו הנאשם את צפונות ליבו ושחרר את חרצובות לשונו. התרשמתי המובהקת הינה כי הנאשם לא אוים על ידי ארתור ולא חשש מפניו. ניסיונו כעת, לראשונה במסגרת המשפט החוזר, לטעון לאותו חשש ולאותם איומים, הינו ניסיון מופרך הקורס בפני הראייה עצמה.

28. נוכח רוחב היריעה של תמונת הראיות בחטיבת ההודאה, אדרש תחילה לחקירות הנאשם ובהמשך לתיעוד מהתא. אזכיר ואבהיר, שבפרק זה אעמוד רק על הנטען ביחס להשתלשלות העניינים שעד להתוודות. תמונה מלאה של התרשמותי והכרעתי בנוגע לחטיבת ההודאה, תתקבל רק לאחר השלמת הדיון בהודאות עצמן.

רקע

29. בתמצית, וכפי שפרש חברי בהרחבה בחוות דעתי, המנוחה נרצחה ביום 6.12.06. עובדת מותה, כמו גם פרטים שונים אודות זירת הרצח, נודעו בקצרים באופן נרחב כבר בליל האירוע. תושבים רבים נטלו חלק בחיפושים אחריה ורבים התקבצו לאחר מכן בבית הספר. עוד

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

באותו לילה אף שודרו כתבות בערוצי החדשות (נ/16). בתוך כך, אף נפוצו שמועות שונות אודות אופן ביצוע הרצח, עובדה שגם לה נודעת חשיבות, כפי שאראה להלן.

30. עם היוודע דבר מציאת המנוחה, הוקם צוות חקירה אשר מנה מעל 40 חוקרים. עוד באותו ערב ניתן למנות שלל פעולות חקירה שבוצעו על ידי צוות החקירה, כגון בחינת הזירה ותיעודה על ידי המעבדה הניידת של המז"פ. גם למחרת, 7.12.06, בוצעו עשרות פעולות חקירה. בכללן, גביית עדות ממנקה בית הספר ויקטור קולסניקוב (להלן: "ויקטור"), שלעדויותיו מאותו מועד ומהיום שלמחרת אתייחס בהמשך, גביית עדות נוספת משי יפרח, חברתה של המנוחה (להלן: "יפרח"), אשר מסרה כי במועד הרצח הבחינה באדם בעל חזות רוסית, אוחז דבר בידיו ועולה למבנה כיתות י, ופעולות טכניות רבות נוספות (ראו סיכומי המאשימה פרק ב' עמ' 20 ואילך וכן ראו יומן הצח"מ (נ/128 א עמ' 12-1). ביום שלאחר מכן - 8.12.06 מסרה פסיכולוגית בית הספר, הגב' רות נשרי (להלן: "נשרי"), עדות אודות אדם אותו זיהתה כנגן בית הספר, שהתנהג באורח עצבני ונסער בחדר המורים בשעה 14:15. בעקבות עדות זו נעצר הגנן ישראל נפתלי. כן נחקרו רבים נוספים ובוצעו פעולות, כולל הובלה והצבעה, ועוד.

31. הנאשם, כמו עובדים נוספים בבית הספר, זומן למסור עדות במשטרה רק בשלב מאוחר יותר. הודעתו הראשונה נמסרה ביום ראשון 10.12.06 (ת/1). מדובר בעדות פתוחה ושלא תחת אזהרה. למחרת היום – 11.12.06 - נחקר לראשונה באזהרה, וביום 12.12.06, לאחר שנערכה לו בדיקת פוליגרף, הוא נעצר. בסה"כ (כולל הודעתו מיום 10.12.06) נחקר הנאשם 9 פעמים עד למסירת ההודאה. מתוך כך, פעמיים ביום 18.12.06, כאשר בין לבין נבדק על ידי פסיכיאטר (ת/102). בלילה שבין ה- 18.12.06 ל- 19.12.06 התוודה הנאשם בפני ארתור ברצח המנוחה, ולמחרת – 19.12.06, מסר הודאה בפני חוקריו ושחזר את הרצח.

חקירות הנאשם

32. במסגרת החקירות, הנאשם מסר את גרסתו להתנהלותו ביום הרצח ולעניינים נוספים. להלן אתאר את עיקרי הדברים שעלו בחקירות לפי סדרן, תוך שאתן דעתי לטענות ההגנה הנוגעות להתנהלות גורמי החקירה. אציין, כי בניהול חקירות הנאשם נטלו חלק בעיקר ארבעה חוקרים: יוסי זמואלסון (להלן: "יוסי"), יעקב מלכא (להלן: "מלכא"), אלכסנדר (סשה) סטרגיוסקי (להלן: "סשה") ויורם אזולאי (להלן: "אזולאי").

העדות הפתוחה מיום 10.12.06 (ת/1) -

33. לדברי הנאשם, הוא עבד בבית הספר בריצוף המקלטים. במועד האירוע עבד במקלט מספר 2 החל מהשעה 8:30 ועד לשעה 17:30, ולא ראה ולא שמע מאום. לדבריו, במהלך עבודתו הוא נוהג להאזין למוסיקה באמצעות נגן מוזיקה (המכונה בפיו "פלייר" ולהלן: "הנגן" או "הפלייר"), ואינו מסיר אותו גם כשהוא יוצא מהמקלט. לפיו, הוא יוצא מהמקלט כדי ללכת

למזנון, להכין קפה מספר פעמים ביום בחדר המורים, וכן לשירותי הגברים בקומה הראשונה. במועד האירוע נכנסו למקלט מספר פעמים מי מאנשי התחזוקה בבית הספר כדי לבדוק איך מתקדמת העבודה. הנאשם יצא למזנון באותו יום בשעה 11:30. כן יצא לשירותים מספר פעמים. עוד הוא מציין כי שמע שהרצח בוצע בשירותים בקומה השנייה, אך אינו יודע באיזה שירותים מדובר. בתום העדות נתן הנאשם את הסכמתו לבדיקת פוליגרף ולדגימת דנ"א.

חקירה מיום 11.12.06 (ת/2) –

34. המעבר ממסירת עדות פתוחה לחקירה באזהרה הוסבר היטב על ידי אזולאי. לפיו, הנאשם נשאל אודות לבושו ביום הרצח וסיפר כי חפציו נותרו במקלט. רק לאחר שפנו ללכת עמו למקלט להביא את החפצים, "נוכח" הנאשם כי השליך את המכנסיים. בכך עורר הנאשם את חשדו של אזולאי, שהורה לחקור אותו באזהרה.

בשונה מחברי, לא מצאתי להטיל ספק בדברים אלה שמסר אזולאי. אכן, מהלך זה לא תועד במזכר (ואף החקירה לאחר מכן לא תועדה גם בצילום, ולכך אדרש בהמשך, בפרק על מחדלי החקירה) ואולם, תימוכין, גם אם חלקי לדברים, מצוי הן בדברי החוקר מלכא (עדות מלכא עמ' 603) והן בעדות החוקר יניב אשור (עדות אשור עמ' 1382), ומהווה מהלך עניינים הגיוני למעבר לחקירה באזהרה.

יתר על כן, מהלך עניינים זה לא נסתר חזיתית על ידי הנאשם בעדותו בפנינו, אשר בעיקרו של דבר לא זכר כלל את ההתרחשות, ולאחר מכן ביקש להשיב תשובה "לוגית" "אני עוד פעם אומר אני לא יודע איך זה קרה, איך הגעתי לגנאח...לא זוכר אבל הכל יכול היות... ועוד סליחה אני לא חושב שאני יכול להסכים ללכת לבית הספר כי הבגדים שלי כל הציוד וגנאח אני בטוח לא הולך לבית ספר כי אני אין לי שם מה לחפש כי זה אצל גנאח זה פשוט לא הגיוני שאני אומר בוא בבית ספר" (עדות הנאשם עמ' 3078).

35. עיקר החקירה באזהרה מתמקד בשלב זה בבגדיו ובהשלכת המכנסיים. באשר לבגדים, הנאשם מספר כי במועד הרצח לבש חולצה כחולה ארוכה ועליה לוגו של "שטראוס", ומכנסי עבודה כחולים מכותנה תוצרת רוסיה, עם שני כיסים בצדדים תפורים מעל המכנס. לדבריו, מדובר במדי פועל שהביא מרוסיה, וחולצה התואמת למכנסיים מצויה בביתו. כן סיפר, שיומיים טרם לחקירה (קרי בשבת 9.12.06), השליך למכולת אשפה שליד ביתו את המכנסיים, משום שהיו מלוכלכים בצבע לבן ובדבק וקצרים ממידותיו, בשל עליה במשקל.

בהמשך חקירתו פירט בפני החוקרים באילו כלי עבודה הוא משתמש, לרבות סכין יפנית אותה הוא נושא על חגורת מכנסיו. באותה סכין עשה שימוש ביום הרצח, והיא נתפסה עם תיקו על ידי החוקרים עובר לחקירה. כן סיפר אודות אוסף הסכינים בביתו, המשמש לו תחביב.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם חזר על פירוט יום עבודתו. בתוך כך הוסיף, כי בשעה 13:00 לערך יצא להכין קפה בחדר המורים, שם שטף ידיים, הכין קפה וחזר למקלט. לדבריו, בחדר המורים שהה 3-5 דקות לצורך הכנת קפה. זאת עשה תוך האזנה למוסיקה ו"אולי אני ענטזתי קלות תוך כדי שמיעת המוזיקה אבל זה לא במאה אחוזים ואם ענטזתי - אז רק ברגל..". בהמשך סיפר, כי נהג באופן רגוע באותו יום ושלא הייתה לו כל סיבה להיות עצבני.

עוד הוסיף, כי מעבידו – אלי דעי (להלן: "דעי"), הביא לו בצהריים דבק לצורך העבודה. לדבריו, הוא המתין לדעי ליד השומרים בשער בית הספר. לאחר שהובא הדבק נטל אותו ושב למקלט, שם שהה עד סוף היום. בשעה 16:40 הלך לשטוף את כלי העבודה. לאחר מכן החזירם למקלט ועלה לחדר המורים להכין קפה. בחדר המורים פגש במנקה רוסייה שאת שמה לא הכיר ובבחור נוסף, עבורו תרגם משהו בעניין השכר. לאחר מכן הלך לביתו. בשעה 21:30 נודע לו על בעיה כלשהי עם תלמידת בית הספר, ולמחרת התברר כי נרצחה. לדבריו, שמע כי המנוחה נחתכה בגרונה וכי נדקרה פעמיים בבטן ובלב.

36. לא ראיתי ממש בטענת הסנגור, לפיה משהתגלה כי זרק את מכנסיו, חיברו השוטרים מיד את דמותו של הנאשם לקביעות שגויות ומניפולטיביות (לא פחות) שהיו בידיהם, כתוצאה מעדויות נשרי ויפרח. לעדויות יפרח ונשרי (כמו גם עדויות נוספות שנאספו על ידי החוקרים במהלך החקירה) אדרש במידת הצורך בהמשך. אבהיר, כי מדובר בעדויות שנאספו במהלך החקירה, ובתור שכאלה הצדיקו בירור מול הנאשם.

37. במסגרת חקירה זו לא הועמד הנאשם על זכותו להיוועץ בעורך דין. הטענה בדבר פגיעה בזכות ההיוועצות תידון בהמשך פרק זה.

חקירה מיום 12.12.06 (ת/3 מט 160/06) -

38. לאחר שעבר בדיקת פוליגרף, במסגרתה נמצא דובר שקר ביחס לשאלת מעורבותו ברצח, נעצר הנאשם ונחקר בשלישית. בחקירתו הוטחו בו ממצאי הפוליגרף, העובדה שהשליך את מכנסיו, ואי דיוקים כאלה ואחרים בהודעות שמסר. כן נשאל לגבי אוסף הסכינים שנמצא בביתו.

39. במסגרת החקירה שב הנאשם וסיפר על מהלכיו ביום האירוע. הוא הוסיף, כי במועד זה שב לעבודה לאחר שלא עבד מספר ימים, משום שלא הייתה לו הקרמיקה הדרושה להשלמת העבודה. לדבריו, הקרמיקה הובאה על ידי דעי בסביבות השעה 9:00 בבוקר. אז פנה לעבודתו ועבד ברציפות. מהמקלט יצא רק לצורך הכנת קפה או קניית כריך, אותו אכל במקלט, וכן בצהריים, עת המתין לקבלת הדבק. לאחר מכן שב לעבודתו. הנאשם שוב תיאר את המכנסיים שלבש, טען כי חמותו ראתה שהשליך אותם, וביקש ללכת לחפשמ.

40. ביחס להתנהלותו בבית הספר, הנאשם סיפר כי הוא אינו פונה לתלמידים. לדבריו, פעם אחת או פעמיים נגשו אליו ילדים וביקשו סיגריה, אך הוא סרב להם. עוד סיפר אודות אירוע נוסף, במועד שלא זכר, בו נתקל בשתי בנות באזור המקלט. לדבריו, לאחר שלא הבין את תשובתן לשאלתו בדבר מעשיהן שם, הסתובב והלך מהמקום. הנאשם חזר וציין שעבד תמיד עם הפלייר על אוזניו, על מנת שלא להיות בקשר עם הילדים. אציין, כי בחקירה זו ניכרים חשדנותו ביחס לילדים וחששו "להסתבך" כתוצאה ממגע עימם.

41. במסגרת חקירה זו נשאל הנאשם האם ראה פעם מכות בבית הספר, והשיב כי ראה בעבר כיצד בניס מכים זה את זה, אך לא ייחס לכך חשיבות. עם זאת, מיוזמתו הוסיף, כי פעם אחת, כשבוע לפני הרצח, ראה שבתא הראשון בשירותים שליד המקלט השני היו "עקבות דם". לדבריו, הוא לא זוכר מתי ראה "אבל זה לא היה ביום ההוא. לא ברביעי. זה היה... לפני יום רביעי. בערך כשבוע לפני. נראה לי שאמרתי לאישה שמנקה, היא אומרת... לדעתי, משהו אמרתי לאישה שמנקה, היא אומרת... "זה נורמלי". כאן באופן קבוע... אמרו לי שיש שם קבוע טיפות דם. שם דבר לא נורא. לא ייחסתי לזה משמעות גדולה". לשאלה מתי זה היה השיב "אני לא זוכר את היום המדויק... בערך... השישי זה יום רביעי, זה אומר שאי שם ב-... בתאריך השלושים. אי שם בתאריכים האלה. אולי בתאריך הראשון. אני לא יו... לא יכול להגיד במדויק. את זה ראיתי, כן". לשאלה בדבר כמות הדם, השיב "טיפה. נראה לי אחת על... אחת או שתיים על (עברית) אסלה, על הרצפה כשתי טיפות. וזה... בתאריך הראשון, או בשלושים ואחד, בערך זה... כלומר יוצא נובמבר. סוף נובמבר... כן בשל גברים..." (מט 160/06 חלק 2 עמ' 62-60). בהמשך, אף השיב לשאלת החוקר על היום "הקונקרטי ההוא" (הכוונה ליום הרצח), כי לא ראה דם במקום כלשהו בבית הספר (שם, בעמ' 77/98).

42. עוד סיפר הנאשם בחקירה זו כי באותו יום, בסביבות השעה 30: 21, התקשר אליו ראובן ג'נח (להלן: "ג'נח"), אצלו אמור היה להתחיל לעבוד למחרת היום. לדבריו, "ובשעה תשע ארבעים קיבלתי צלצול (טלפון), כי אחרי בית הספר הייתי צריך, ביום חמישי, לנסוע לראובן... והתחיל להסביר ש.. קרתה איזשהי בעיה בבית הספר, ושאני מחר לא עובד... אני ניסיתי להסביר... לו... להבין, הוא אומר "תקרא לאישה" אמרתי שהיא יְשָׁנָה. והיא האכילה את הקטנטון, היא לא ישנה. ו.. כשאישה יצאה, אמרתי, "אולה, ראובן משהו התקשר, אומר, משהו קרה בבית הספר," אבל אני לא הבנתי. אני לא מכיר את כל המושגים האלה, שבעברית. אני לא יכול להבין אותם... " בהמשך הוסיף לעניין שיחת הטלפון הנ"ל כי "ולמה התקשר אלי ראובן? כי הייתי צריך לעבוד, הוא אמר, אם הבנתי אותו נכון, זאת הייתה הבת של החבר שלו. לכן הוא התקשר אלי, ואמר שבחמישי בית הספר לא עובד. זה, ביום הזה נודע לי על הרצח. אני רק לא ידעתי מה. אני הבנתי שקרה משהו. חשבתי שאולי ילדה נפלה, ושם אולי ריסקה משהו. את זה חשבתי. אני פחדתי, שזה קרה ב-(עברית)

מקלט שלי. כי אז מתחילות אי-נעימויות. אם תובעים בבית משפט את (עברית) הקבלן. ו- (עברית) הקבלן (רוסית) מפיל על מי שפעל, ו... אני פחדתי מזה. והסתבר (שזה) הרבה יותר מפחיד". (שם עמ' 87-92/98). לשאלה אם למקלט שלו יש כניסה חופשית השיב בחיוב, והוסיף כי אי אפשר לנעול את הדלת אלא סתם תולים את המנעול.

43. בחקירה זו מעלה הנאשם לראשונה את המושג "רצח באפקט". לטענת הסנגור, החוקר הוא דווקא זה שמעלה ראשון אפשרות זו. לבחינת הטענה ראוי להפנות לדיאלוג המלא כדלקמן (חקירה מיום 12.12.06 מט 160/06 חלק 1 עמ' 41-42):

הנאשם: "אם מישהו רצח, תמצאו. אני יכול לעזור בהכל במה שאני יכול, אני אעזור לצוות החקירה. כי זה לא באינטרסים שלי לקחת על עצמי רצח. של מישהו."

חוקר- יוסי: "אתה לא צריך לקחת, אם זה של מישהו. אם זה של מישהו, אל תיקח."

הנאשם: "זה לא שלי, לא מעשה ידי. יש לי ילד קטן. ואני לא רוצה... אני הייתי חושב תחילה לפני שהייתי עושה משהו, כדי (כך במקור) לזרוק את שניהם."

חוקר- יוסי: "נו, יכול להיות יש את הדברים ההם שאנשים עושים, כשהם לא חושבים."

הנאשם: "לא. אצלי לא קורים כאלה. אני קודם חושב, אחר כך עושה."

חוקר- יוסי: "תמיד קורה. וכל בן אדם יכול להגיד "אני בהתחלה חושב". לפעמים קורה עניין כזה, אתה יודע (מראה עם היד "השתגע") "קורה ש... אבל זה נקרא מצב אפקט (אי שפיות זמנית). אבל להכניס אותי למצב הזה לא כל כך קל."

מהדיאלוג עולה שהחוקר הצביע על אפשרות לעשיית מעשה ללא מחשבה. להתרשמותי, אין הכרח כי מדובר בפרשנות אותה מייחס לו כעת הסנגור, קרי מצב של אי שפיות, אלא דווקא של היעדר תכנון מראש.

יוער, כי בציטוט לעיל הובאה גם "פרשנות" של המתרגם אודות תנועת היד שמבצע החוקר. כפי שמציינת המאשימה, ההסכמה לתרגום שסופק בהליך זה על ידי הנאשם לא כללה הסכמה לפרשנות המתרגם. מכל מקום, מקובלת עלי טענתה כי תנועת היד, כפי שהיא מתוארת בתרגום, נראית באופן חלקי בלבד. ספק אם יש ליתן לה את הפרשנות שמבקש לתת המתרגם, במיוחד שעה שהחוקר והנאשם לא נחקרו בנקודה זו.

עם זאת ומכל מקום, לא ניתן לחלוק שמושג ה"אפקט" נשמע לראשונה מפיו של הנאשם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

חקירה מיום 13.12.06 (ת/7 מט 119/06) –

44. בסמוך לאחר תחילת החקירה, החוקרים מטיחים בנאשם כי דמה של המנוחה נמצא על חפציו/בגדיו. כידוע, דם המנוחה לא נמצא על כליו או בגדיו של הנאשם. בין הצדדים ניטשה מחלוקת באשר למידת הלגיטימיות של תרגיל החקירה הנ"ל ובעיקר, בשים לב לכך שבענייני משקל עסקינן ולא קבילות, ביחס להשפעה של תרגיל זה על הנאשם. אדרש לסוגיה זו בהמשך, לפי שניתן להעריך את מידת השפעת אותו תרגיל רק בהקשר של ההתוודות וההודאה, ותוך התייחסות גם לדינמיקה בין הנאשם למדובבים.

לעת הזו, לנאשם לא נמסר היכן נמצא הדם. בהמשך החקירה הוא נשאל שאלות היכן יכול היה להימצא דם, ומשיב כי הדבר אינו אפשרי. גם את האפשרות התיאורטית, שמי שרצח את המנוחה נכנס למקלט וכך הגיע הדם לכליו, לא ראה כאפשרות מסתברת, אם כי בהמשך ניסה להעריך לאילו כלים יכול היה להגיע הדם.

45. בחקירה זו מספר הנאשם אודות היסטוריית התעסוקה שלו בארץ, קשייו להשגת ויזה, נישואיו לרעייתו והמעבר לקצרין. לעניין תיאור הרצח, שב וחזר על השמועות ששמע, לרבות שהמנוחה נאנסה. לשאלתו בדבר העונש הצפוי בעבירת רצח, החוקר משיב לו כי על רצח בישראל מקבלים מאסר עולם.

46. עוד מספר הנאשם, כי אף שבשגרה חמו מופקד על הכביסה בבית, הרי שדווקא הפעם הוא שכיבס את בגדי עבודתו, שכן באותה שבת נסעו הורי אשתו לבתם בנתניה. כן הוסיף, שהשליך באותו מועד זוג מכנסיים נוסף בצבע אפור, שהיו קרועים.

47. בהמשך אותו יום הוארך מעצרו של הנאשם ב- 8 ימים. בדיון בהארכת מעצרו פגש את עורך הדין שייצג אותו דאז – עורך דין אריה הרמלין. אבהיר, כי מדובר היה בייצוג פרטי שנשכר על ידי משפחתו עוד ביום 12.12.06 (ראו סיכומי ההגנה עמ' 16), אך הנאשם סבר כי מדובר בסגור ציבורי. בהמשך אתייחס לנקודה זו, בהקשר של טענת ההגנה כי נמנעה מהנאשם זכות ההיוועצות.

48. בהתאם למזכר שערך החוקר מלכא מאותו יום (ת/230), הנאשם תוחקר בהמשך להארכת מעצרו למשך כשעה וחצי. עם זאת, מה שהונח בפנינו מתחקור זה הינו מזכר קצר הכולל אמירות כלליות בלבד, ובכללן היעדר הסבר בפי הנאשם לכך שנמצא דם על הכבל המאריך שלו.

49. במאמר מוסגר יוער, כי המאשימה מאשרת שעל הכבל לא נמצא דם. גם לעניין זה אדרש במסגרת הדיון בתרגיל החקירה, שיערך בנפרד.

חקירה מיום 14.12.06 – (ת/12 מט 164/06) –

50. בחקירה זו מספר הנאשם לראשונה, כי לאחר שחשב על סדר יומו, הוא נזכר כי את הדם שראה בשירותי הבנים ראה למעשה ביום הרצח, בין השעות 14:30-14:00, ולא מספר ימים קודם, כפי שסיפר בחקירתו מיום 12.12.06. לדבריו, הוא נכנס לחדר השירותים למלא מים לצורך הכנת הדבק שהביא לו מעבדו. "לאחר שמילאתי מים ... נכנסתי להשתין... צרכים... וראיתי טיפות דם. בפנים [הכוונה לתא – ת.נ.ש]" (מט 164/06 חלק 1 עמ' 16-17). בשונה מדבריו בחקירה מיום 12.12.06, הוא מספר כעת כי ראה טיפות גדולות של דם - "ראיתי ... כאן ... טיפות דם. ליד ה-(עברית) אסלה (רוסית) עצמה היו גדולות כאלה ... ממש ליד ה-(עברית) אסלה היה הרבה טיפות גדולות... וכאן הרגל של האסלה... על הרגל, לדעתי, הייתה טיפה לא גדולה עם שביל" (שם, בעמ' 24-25). לדבריו, אולי דרך עליהן, ואפשר שכך הועבר הדם לחפציו או בגדיו. בהמשך, הוא עסוק בלשער עם החוקרים היכן יכול שיימצא דם של המנוחה.

51. עוד הוא מספר, לראשונה, כי לא עבד במקלט 2 בלבד באותו יום אלא גם השלים עבודה במקלט 4, וכן בדק אם נותרה פסולת מעבודתו במקלט 3. לדבריו, כל האמור התרחש עד לשעה 15:00, כאשר לצורך העבודה במקלט 4 נטל מפתח מאחד מאבות הבית בבית הספר - מיכאל הרוש (להלן: "מיכאל") ולאחר מכן החזירו אליו, הכין קפה, ובערך בשעה 15:05 עישן ושתה קפה. לבסוף, השלים את העבודה במקלט 2 וסיים בשעה 16:30 לערך (לפרטים שוליים, לכאורה, אלה, תהיה משמעות בהמשך).

חקירה מיום 15.12.06 – (ת/מט 167/06) -

52. גם במסגרת חקירה זו חוזר הנאשם ומספר על מהלכיו ביום העבודה, ומפרט את סדר יומו. לאורך החקירה מעלים חוקריו את האפשרות שהמנוחה עלבה בו או התחצפה אליו, וכי אפשר שהתרגז והתפרץ. הנאשם השיב כי בכל עת הפלייר על אוזניו, קרי, אינו שומע כלל את דברי הילדים. גם אם מעליבים אותו הוא מעדיף לשתוק, ואינו מתרגש מכך. ממילא, איש מהילדים לא דיבר איתו. אפילו שלום לא אמרו לו. לא הייתה לו כל סיבה להרוג את המנוחה. עם זאת, לראשונה, הוא מספר כי את הבנות אשר נכנסו למקלט ושעליהן סיפר בחקירה מיום 12.12.06, ראה למעשה ביום הרצח. לבנות אלה היה שיער מתולתל, שלא כמו השיער הארוך של המנוחה (מט 167/06 חלק 2 עמ' 87).

53. כפי שמציין הסנגור, בשלב כלשהו נאמר לנאשם על ידי אחד החוקרים כי התקבלו כבר תוצאות בדיקות המעבדה, שכעת החקירה התקדמה, ושהם יודעים שהוא הרוצח. אולם, הנאשם עומד על הכחשתו. הוא מציין בהמשך כי יכול להיות שנגע בדם בשירותי הבנים, אפשר שדרך עליו, נשא אותו והעבירו לכליו. עם זאת, הוא ימתין לתוצאות חוות הדעת שיראו כי אין טביעות אצבע שלו, שכן לא היה כלל בקומת הרצח, כי הסכינים שברשותו נקיות וכי אינו מעורב במעשה. בהמשך, החוקר מאשר בפניו כי הם עדיין ממתינים לתוצאות הסופיות, וכי לוקח זמן לקבלן. אז יהיו בידם ראיות שירשיעו או שיזכו אותו (חלק 3 עמ' 70).

54. בחקירה זו משמיע הנאשם, לראשונה, גרסה חדשה אודות הדם שראה בשירותי הבנים, וזאת מתוך רצון להסביר את תוצאת הפוליגרף. הוא הודה ששיקר בחקירתו הראשונה, ושלמעשה ידע שראה את הדם ביום הרצח ולא שבוע קודם לכן. בנוסף, הנאשם הסביר את כישלונו בבדיקת הפוליגרף בכך שקשר בין הדם שראה לבין הרצח. במהלך החקירה התקיים הדיאלוג הבא:

הנאשם: "אני חשבתי על כך, שייתכן שהדם הזה הוא של הילדה הזאת. ייתכן, אני לא אמרתי..."

חוקר- יוסי: "רשום כאן ש... נו? כשישבת איתי בחקירה, הראשונה, מיד אחרי המעצר שלך, למה לא אמרת לי על זה?"

הנאשם: "אני לא חשבתי. אני התחלתי להיזכר ביום, אבל זה לא בא. אתה מבין,"

חוקר- יוסי: "חכה, שנייה, שנייה."

הנאשם: "זה לא בא"

חוקר- יוסי: "חכה. שנייה."

הנאשם: "סתם ככה – הופ, כל היום כמו ציור"

...

הנאשם: "אני לא יכול"

...

הנאשם: "אני לא (עברית) מחשב (רוסית) כדי להעלות הכל "

חוקר- יוסי: "אתה...אתה אומר..."

הנאשם: "אני לא יכול לספר הכל"

חוקר- יוסי: "אתה אומר לי שני דברים. אתה אומר שבפוליגרף ידעת על זה ולא דיברת"

הנאשם: "אני חושב שבגלל זה הוא הראה שאני משקר"

חוקר- יוסי: "אתה אומר – ידעת ולא דיברת. לאחר המעצר... כשישבת איתי

בחקירה כשישבת בראשונה, אני עוד אמרתי לך "אתה חשוד

ברצח", לא סתם "הלכת והשתנת על שתי אצבעות", "אתה חשוד

ברצח", לא מצאת לנכון להגיד לי שיכול להיות שראית דם בשירותי

גברים?"

הנאשם: "בזמן שהוא שהייתי בפוליגרף, לשאלה... "רצחת את הילדה או

לא?" צץ לי בראש: "... "דם". "ייתכן שזה דם של הילדה הזאת. ""

(מט 167/06 חלק 3 עמ' 11-12).

55. מסקירת חקירות הנאשם עד לשלב זה, ניתן כבר להיווכח שהנאשם סיבך את עצמו בגרסאות שונות, שאת כולן נידב מיוזמתו. כך למשל, בנוגע לתיאורו את סדר יומו שהלך והתפתח, בנוגע לילדות שנכנסו למקלט, ובעיקר בנוגע למועד בו הבחין בדם בשירותי הבנים.

ביחס לעניין הדם, ההגנה טוענת כי הסתבכות זו הינה תולדה של מהלך חקירתי פסול. אין בידי לקבל את הטענה. סוגיה זו תידון בהמשך.

חקירת הנאשם מיום 16.12.06 (ת/23 מט 166/06 הקלטת אודיו בלבד) –

56. במסגרת חקירה זו מאשר הנאשם כי נהג בטיפשות כאשר לא סיפר מראש לחוקריו, עוד ביום הראשון לחקירות, שראה דם במועד הרצח. לדבריו, היה עצבני ושכח מה עשה (חלק 1 עמ' 7).

57. עובר לחקירה זו, המשטרה גבתה את עדותם של שומרי בית הספר, מר חנוך סימנה ומר אביחי אריאל. בנאשם מוטח כי השניים ציינו שראו אותו בשער, שעה שהמתין למעסיקו (דע"ל), וכי באותה עת היה לבוש במכנסי ג'ינס ולא במכנסי העבודה הכחולים שטען שלבש. נאמר לו, שלדברי השומרים, אחד מהם שאל אותו מפורשות אם לא חבל לו ללכלך את המכנסיים בעבודה. השומר השני אישר ששמע את השיחה. אף על פי כן, הנאשם הכחיש שעבד במכנסי ג'ינס, ואף הכחיש כי נשאל אודות עניין זה על ידי השומרים.

הנאשם המשיך והסתבך בגרסאותיו לגבי המכנסיים שלבש. תחילה טען כי בשער היה אדם אחר כלשהו, שסייע לאחת מהמורות להחליף נורה ברכב, שהוא זה שלבש מכנסי ג'ינס, ולפיכך השומרים טועים. בהמשך טען, כי השומרים בכלל שאלו אותו מדוע הוא לובש מכנסיים שקצרים עליו (כזכור טענתו ביחס למכנסיים שהושלכו). לאחר מכן, טען כי לא דיבר כלל עם השומרים אודות המכנסיים, אלא היה זה דווקא יצחק מנשה (אב בית נוסף בבית הספר) ששאל אותו בבוקר מדוע הוא לובש ג'ינס, ואם לא חבל לו לעבוד בג'ינס. לבסוף, כאשר הבין שהסתבך בגרסאות בלתי אפשריות וחוקריו עומדים על קבלת גרסה אחת, הוא ביקש לתלוש את הדף שנכתב (בעדות הכתובה) ולחשוב על כך "אני צריך יום, יומיים להרהר" (מט 166/06 חלק 4 עמ' 2). הוא הודיע שאינו זוכר דבר, ביקש לחזור לתא, והכריז כי ימתין לחוות דעת מומחה שתוכיח את חפותו.

בנוסף, בחקירה זו הוטח בנאשם שהשומרים טענו כי המתין למעסיקו בין 12:00-11:00 ולא בין 13:30-12:30. בדיעבד, מסתבר שהשומרים טעו. עם זאת, יש לדחות את טענת ההגנה כי הוטח בו בכזב ששיקר. לא ניתן לומר כי להטחת החוקרים את עדות השומרים בפניו נלווה יסוד של "מרמה" ותחבולה. אך טבעי הוא, שהנחקר יעומת עם עדויות של אחרים הסותרות את דבריו.

אגב, בהקשר מאפייני אישיותו של הנאשם, שעוד ידונו בהמשך, ניתן להבחין כי הנאשם עצמו אינו מתרצה ללוח הזמנים של השומרים ואינו מאמצו, אלא הוא עומד על טענתו כי לוח זמנים זה אינו אפשרי והינו שגוי. בכלל כך, גם באשר לגרסת הזמנים שמוסר דעי הקבלן. משמע, הנאשם ידע להתעקש על גרסתו ולא לקבל "הצעות" של אחרים.

58. בחקירה זו, הנאשם מציין שוב כי לא נתן לילדים סיגריות, ושיכול להיות שבשל כך כעסו עליו. כשנשאל לגבי תגובת הילדים, השיב "הם שם משהו צרחו, צעקו, אבל אני הייתי מדליק בדרך כלל מוסיקה על מנת לא לשמוע" (חלק 2 עמ' 25). עוד הוסיף, כי הילדים יכולים לכנות בשמות גנאי, להעליב ולקלל. לכן הוא ממאן לתת סיגריות, מדליק מוסיקה ועוזב.

59. כאשר נשאל על ידי חוקריו האם אפשר שראה משהו במועד הרצח והוא חושש לספר על כך, הוא משיב שלא. שוב הוא חוזר כי החשש היחיד היה עניין הדם שראה בשירותים, אליו היה מודע עובר לבדיקת הפולגרף. הוא חשש כי מדובר בדם שקשור לרצח ופחד מכך שהדבר ייקשר אליו, ומכאן תוצאתה - "אני פחדתי לדבר על טיפות הדם האלה... כי חשבתני שיזרקו עלי הכל, יגידו: "לא. זה הוא הרוצח, הוא ראה, הוא יודע"" (חלק 2 עמ' 29). עוד מספר הנאשם, כי הוא מבין "לוגית" שככל הנראה הרוצח הלך לשטוף עצמו בשירותים הבנים בהם השתמש בעצמו - "היה שלוש טיפות בזה... בצורה לוגית... כלומר, הוא הלך לאנשהו, איפשהו התנגב, שטף את עצמו. ואני, ייתכן, באתי לשם, איפה שלא היה כדאי לי להימצא" (שם, בעמ' 31).

60. נוסף לאמור, עובר לחקירה זו נגבתה עדותו של מיכאל, אשר לא זכר אם נתן לנאשם מפתח באותו יום. גם כאן, כאשר מוטח בנאשם שמיכאל אינו זוכר מפגש כזה, עומד הנאשם על עמדתו ואינו חוזר בו.

חקירה מיום 18.12.06 - בוקר (ת/36 מט 168/06)-

61. בחקירה זו שבים החוקרים ומטיחים בנאשם כי הוא שרצח את המנוחה. בתוך כך מוטח בו שוב כי נראה עולה לקומה השנייה. כן נשאל שוב לגבי שיחתו עם גינת. מוטח בנאשם, כי גינת, אשר נחקר עובר לחקירה זו (נ/22), כלל לא זכר שכאשר שוחח עמו בערב הרצח אמר לו כי האירוע התרחש בשירותים, ושלמרות שלא שמע זאת מגינת, הנאשם אמר לאשתו (שאף היא נחקרה פעם נוספת עובר לחקירה זו – ת/248) בעברית, לאחר השיחה, "ילדה נפלה מאסלה בשירותים". בהקשר זה צוין עוד בפני הנאשם, כי רעייתו סיפרה בחקירתה שהלך לישון מוקדם באותו ערב, באופן שנראה בעיניה חריג. הנאשם הסביר שהלך לישון מוקדם כי היה מודאג שמא מה שקרה התרחש במקלט בו עבד, ועקב כך עלולה להיגרם לו אי נעימות. תשובה זו לא התקבלה כאפשרית בעיני חוקריו, שהטיחו בו שאין אסלות במקלט בו עבד. עוד מוטח בו כי עבד במכנסיי גינס, בניגוד למה שאמר, וכי חרף טענתו שאשתו וחמו מכירים את בגדי העבודה שלו, אלה נחקרו, והם אינם מזהים את אותם מכנסיים בהם טען שעבד.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לגבי החולצה התואמת עליה סיפר, מוטח בנאשם כי בחיפוש שנערך ביחד עם רעייתו, זו לא נמצאה. עוד מוטח בו, שחמותו ראתה שהשליך מכנסי ג'ינס ולא את המכנסיים שתיאר.

החוקרים מבהירים לנאשם כי קיים הבדל בין רצח לבין הריגה, ובתוך כך הם מעלים בפניו את האפשרות שהמנוחה או מישהו אחר הקניטו אותו או עלבו בו. הוא נדרש ליתן גרסה שאולי יהיה בה כדי לסייע לו. לכך משיב הנאשם כי הוא יוסיף וימתין לחוות הדעת הביולוגית, ואז יווכחו חוקריו כי לא רצח את המנוחה (חלק 1 עמ' 62-63).

בהמשך הוא מציין, כי אילו היה רוצח את המנוחה כבר היה מודה, וזאת על מנת להוריד לעצמו את זמן הכליאה (חלק 2 עמ' 1).

62. **הבדיקה הפסיכיאטרית -** מבחינת רצף האירועים, אני רואה לציין כי לאחר אפיזודה מסוימת בתא המעצר, מובא הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית. מעיון בתיעוד הרפואי (ת/102) עולה כי הנאשם דיווח לפסיכיאטר ש – 8 שנים קודם לאירוע כאן, הכה באכזריות את אחיו וכי אינו זוכר את פרטי האירוע.

בהמשך לאמור, הנאשם נשאל על ידי הבלש שמשון גולדשטיין, שליווה אותו לבדיקה, מה קרה עם המנוחה, והלה השיב "אני זוכר מה לא עשיתי. אני לא זוכר מה עשיתי. לפני 8 שנים אמא שלי אמרה לי תראה מה עשית לאחיד הקטן יש לו דם בפיפי. אני אמרתי שהיה לי שחור ואני לא זוכר מה עשיתי אולי ככה קרה עם הילדה" (ת/97).

החקירה מיום 18.12.06 – ערב (ת/37 מט 171/06) -

63. בחקירה זו מספר הנאשם כי נלקח לבית חולים בשל התמוטטות עצבים בה לקה. לדבריו כעת, ייתכן שרצח את המנוחה אך הוא אינו זוכר זאת. גם לחוקרו מספר הנאשם כי עוד בטרם הגיעו לישראל, יצא מכליו והיכה את אחיו, ולאחר מכן כמעט שתקף את אביו. לתיאורו "אני יצאתי מכליי על האח פעם אחת באופן פסיכי .. כלומר, קיצר אותי, אני הרבצתי לו. הרבצתי לו חזק מאוד". כאשר נשאל מה היה באותו מקרה ואיך הרביץ לאח, השיב כי אינו זוכר (חלק 1 עמ' 4). בהמשך אף מספר כי בעברו, כאשר עבד כשומר בפאב, אירעו לו עוד מספר מקרים כאלה של יציאה מהכלים, במהלכם הכה אחרים תוך אובדן זיכרון. לכן, כך הנאשם, הוא חושב שאולי קרה לו פה אותו דבר ושייתכן שהוא רצח את המנוחה.

לשאלה באילו נסיבות יכול היה הדבר להתרחש, משיב הנאשם כי בישראל נגרמות לו הרבה אי נעימויות והדברים הצטברו אצלו (חלק 1 עמ' 5). ילדי בית הספר, שאינם מחונכים, גם בנים וגם בנות, ביקשו סיגריות וכינוהו בשמות גנאי. הוא השתדל לא לשים לב, אבל אפשר שבאמת יצא מכליו והרג את המנוחה. "אני יכולתי לצאת מכליי, אני יכולתי לעשות את זה... והייתה הילדה הזאת, יכולתי לרצוח (להרוג) אותה" (חלק 1 עמ' 6). לדבריו, הוא עם הפלייר

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

באופן קבוע על מנת שלא לריב עם אף אחד. עוד סיפר, שהוא אדם לחוץ מאוד "כמו סוללה" (שם, עמ' 8) ושהוא משתדל להחזיק את עצמו. הילדים ניתקו לו את הכבל היכן שעבד כדי שלא ירעיש, והוא נתקף בזעם בשל כך "זה היה, כשהם ניתקו את הכבל הזה... ואני הייתי מוכן אפילו לרצוח (להרוג) את כולם" (חלק 1 עמ' 49).

לדבריו, הדברים הצטברו אצלו, ולכך התווסף שבמהלך שנותיו בישראל נתקל בבעיות רבות עם משרד הפנים, עם החברה בה ביקש להסתייע לצורך ויזת עבודה, שהסתברה כפיקטיבית, שנאה שחוה כלפיו כרוסי, וחוסר כבוד כללי (חלק 2 עמ' 5).

הנאשם מבקש להיעזר בהיפנוזה כדי להיזכר באירועי אותו יום. לבסוף, כאשר הוא מתקשה למסור גרסה, הנאשם מבקש מהחוקר להפסיק את החקירה ולקבל שהות לחשוב על הכל.

ההגנה מפנה לכך שבחקירה זו כבר הובהר לנאשם שהדבר היחיד שיכול לעזור לו בשלב זה הוא "הודאה בלב נקי", שגלומה בה בהכרח הקלה בעונש.

חוקר- סשה: "יכול לעזור לך באמת, בשלב הזה של החקירה, זה סיפור בלב גלוי ("בלב נקי")."

הנאשם: "אני אמרתי לך הכל."

חוקר- סשה: "לא, לא השערות,"

הנאשם: "אני לא משער."

חוקר- סשה: "לא..."

הנאשם: "ככל שאני זוכר..."

חוקר- סשה: "הגיע הזמן ... כבר עכשיו למעשה, אתה יודע, שבכל חקירה יש שלב שחוקר יכול להגיד: "אני כבר לא צריך עכשיו שידוד לי". בגלל שחפרתי דברים כאלה..."

הנאשם: "אני יודע."

חוקר- סשה: "שאני יכול פשוט ללכת עם זה לבית הדין. ושבת הדין ישבור את הראש."

הנאשם: "אני מבין, סשה."

חוקר- סשה: "כלומר, ובסיטואציה שלך ... בשבילך ... ממש בשבילך, הכי טוב, זה לספר הכל... רומה ... ותבין, אני לא עושה לך תרמית (הערה): ביטוי "מכוון עליך אקדח"... בסיטואציה הנתונה אתה מבין בעצמך, שאני צודק."

הנאשם: "אני מבין, שאתה צודק. אני פשוט אומר, שיכולתי לעשות את זה."

(חלק 1 עמ' 14-12).

ובהמשך:

חוקר- סשה: "אתה תבין שפיספסת את האפשרות של חרטה בלב גלוי (בלב נקי)"

הנאשם: "זה אני..."

חוקר- סשה: "אתה מבין?"

הנאשם: "זה כן, את זה אני מבין"

חוקר- סשה: "אז תתחיל לנגוס במרפקים, אבל כבר אי אפשר יהיה לעשות משהו."

הנאשם: "אני מבין נפלא."

חוקר- סשה: "האפשרות הזאת יש לך עכשיו. אתה מבין? יש עכשיו, אנחנו מדברים עכשיו איתך, היא קיימת עכשיו. אתה לא נמצא במצב ההוא כדי: "נו זין כמה לא אכפת" זה לא המצב, אתה מבין? ... "

(חלק 1 עמ' 27-28).

עוד ומיד בהמשך הדברים, לאחר שהנאשם מכריז שוב על חפותו, הוא מוסיף "אני יודע איזה עונש יכול להיות על זה. אבל אני יודע, שכשתקבלו את הכל, כל ה... העונש..." משיב לו החוקר כי "העונש נבדל בהתאם לנסיבות. אתה מבין? כל דוקטרינה משפטית כזאת מקבלת נסיבות. אין דוקטרינה משפטית כזאת, אולי רק בסוריה"...."יש לקחת את כל הנסיבות לתשומת הלב ... אבל כדי לקחת לתשומת הלב, צריך לקבל גרסה. אתה לא נותן גרסה" (שם, עמ' 28-29).

לעניין "ההודאה בלב נקי" אדרש בהרחבה בהמשך.

64. הנאשם מתבקש שוב ושוב למסור גרסה אחת ולא שלל השערות כפי שעשה (לפיהן אפשר שרצח את המנוחה באפקט), והוא מבקש שהות לחשוב על הדברים. לדבריו, הוא מבקש לשותף פעולה עם צוות החקירה. עם זאת, הוא בכל זאת מוסיף ומסביר לחוקר, לשאלה האם הוא מפחד:

הנאשם: "שום דבר, סשה. אתה מבין, להתחזות, לעשות מעצמי מטומטם, זאת לא היציאה להתחזות למטומטם."

סשה: "גם אני אומר לך על זה."

הנאשם: "ואני אומר על זה."

סשה: "ואני אומר לך על זה, שזאת לא היציאה."

הנאשם: "אילו הייתי רוצה (הורג) את הילדה, הייתי זוכר את זה. הייתי מוציא ושם את זה..."

(חלק 2 עמ' 5).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זורוב(עצור/אסיר בפקוח)

בסופו של דבר, הוא שוב חוזר ואומר כי סיפר לצוות החקירה אודות מצבו כדי שצוות החקירה ובית המשפט ידעו שהוא היה יכול לעשות זאת, וכעת מצפוני נקי.

65. לאחר חקירה זו, הנאשם מוחזר לתא המעצר, שם יתוודה ברצח המנוחה בהמשך הערב בפני המדובב.

סיכום ביניים

66. עיון בתיעוד חקירות הנאשם מלמד על גרסה מתפתחת מצדו, המתאפיינת בשינויים ובפרטים סותרים גם בנושאים לכאורה שוליים, כגון סדר יומו, או הקשר שהיה לו עם הילדים במהלך עבודתו בבית הספר וביום הרצח. בסוגיות מסוימות, כגון המכנסים שלבש באותו יום, התנהלותו בבית או תוכן השיחה עם ג'נח, גרסתו של הנאשם נסתרת חזיתית על ידי העדויות המשיקות, ועל כך עוד ארחיב. לעצם החקירה, הרי שזו לא הותירה בי רושם שנוהלה באופן בלתי הוגן או דורסני, או ככזה אשר שלל מהנאשם אפשרות מעשית למסירת תשובות אמיתיות לשאלות החוקרים. ברובה היא נוהלה בשפה הרוסית, באופן שתוכנה היה מובן לנאשם, ואפשרה לו מרחב ביטוי מלא. למעט תרגיל החקירה בעניין הדם וסוגיית ה"הודאה בלב נקי", אשר יידונו בהמשך, לא נעשה בחקירות שימוש בתחבולות נפסדות כלשהן, ולא מצאתי כי נפל בהן פסול אחר.

אכן, אין לחדד כי מפעם לפעם הופעל על הנאשם לחץ, והוטח בו כי ביצע את הרצח וכי אינו דובר אמת. אולם, לטעמי, הלחץ שהופעל לא חרג מגדר כזה המתחייב מחקירה ככלל, ובמיוחד כאשר מדובר בחקירת מקרה רצח.

67. ההגנה טענה כי בהטחת מכלול העדויות המשיקות בפני הנאשם, כמו גם הטחה בדבר קיומם של ממצאים פורנזיים שלא היו, הועמד הנאשם בפני "מציאות מדומה". לפי שסוגיית תרגילי החקירה תידון בהמשך, אציין כאן בתמצית בלבד, שכבר נקבע בפסיקה כי "**הדעת סובלת העמדת חשוד בפני מציאות מדומה כבסיס להחלטה אם למסור הודייה אם לאו, שהרי המציאות האמיתית ידועה לו ועצם הליכתו שולל מדברת לחובתו**" (יעקב קדמי, "על הראיות", חלק ראשון, עמ' 75 – ולהלן: "קדמי"). לצד זה אדגיש, כי לא התרשמתי כלל שהיה בחקירות כדי לייצר עבור הנאשם משום "מציאות מדומה", בוודאי לא באופן שלא הותיר בידו ברירה אלא לגייס בדיה לשם חילוצו מזרועות חוקריו.

68. לבחינת טענת הנאשם באשר לאופן הסובייקטיבי בו נתפסו על ידו הדברים שהוטחו בו, וזאת על רקע מאפייני אישיותו, מצבו והלחץ בו היה נתון, אדרש בהמשך במסגרת בחינת משקל הודאותיו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

השימוש במדובבים

69. במהלך ימי מעצרו הושם הנאשם בתא עם שני מדובבים. בתחילה עם השוטר רס"ר יבגני זייטובסקי (המכונה גיניה ולהלן: "יבגני"), ובהמשך (ובחופף בחלק מהזמן - עד ליום 15.12.06 בבוקר), עם ארתור.

70. כידוע, אחת הסיבות העיקריות לשימוש במדובב היא הציפייה שחשוד בעבירות חמורות ייתן אמון ב"עצור" אחר הנמצא עמו בתא המעצר, יפתח את צפונות ליבו, ויתוודה בפניו בביצוע עבירה שביצע. זאת, גם כאשר יימנע מלעשות כן מול חוקרי המשטרה.

71. בפסיקה נדונה לא פעם שאלת השימוש במדובבים מול חשודים בעבירות פליליות חמורות, תוך הבהרה כי פעולה זו מצד חוקרי המשטרה הינה אמצעי לגיטימי ונדרש.

לעניין זה נקבע:

"הלכה היא כי אין לראות בפעולת הדיבוב, כשלעצמה, פגיעה בזכות הנאשם לאי-הפללה עצמית, גם כאשר מדובר במדובב אקטיבי, שכן זכות השתיקה שמורה לנאשם גם בשיחתו עם המדובב, ובידיו היכולת לבחור האם להפר את שתיקתו ולמסור למדובב פרטים אודות האירוע בגינו הוא נחקר" (ע"פ 846/10 בדוי נ' מדינת ישראל (מיום 14.7.2014)).

כן נקבע:

"המשטרה רשאית לנסות ולהפגיש את החשוד עם סוכן מוסווה שלה, מתוך תקווה שהחשוד יפתח את סגור לבו בפני איש שיחו ביתר נכונות מאשר בעת חקירתו על-ידי המשטרה - יהיה זה בשל כך שהוא סובר כי גם בן-שיחו הוא עבריין או בשל טעם אחר - ואין לראות בכך מעשה תרמית, הפוסל קבילותה של הראיה. המודה מרצונו בביצוע עבירה תוך שיחה עם אחר, עושה כן על סיכונו שלו, ואין לו זכות מוקנית לכך שתוכן השיחה יישמר על-ידי בן-שיחו בסוד" (ע"פ 467/79 בולוס נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(1) 785 (מיום 17.12.1980)).

עם זאת, נקבעו בפסיקה מספר סייגים להפעלת סוכנים סמויים, לנוכח העובדה שבדרך כלל מדובבים אינם אנשי חוק, ובשל החשש שהתמריץ שניתן להם עלול להביאם להפעיל לחצים פסולים על חשודים. נקבע, כי על בית המשפט לנקוט זהירות בבואו לקבוע את רמת מהימנותן ומשקלן של ראיות מפלילות שנתקבלו באמצעותם, ובין היתר לקחת בחשבון את מנגנון התמרוץ שהניע אותם ואת רמת השפעתו עליהם (ע"פ 2642/10 איסאקוב נ' מדינת ישראל (מיום 28.11.2011)).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

72. חברי, נדרש לסוגיית הפעלת המדובב ולהסכם (ת/317) שנערך בין גורמי החקירה לבינו (ראו סעי' 481-485) והפנה בהקשר זה לעניין חייבטוב. בכל הנוגע לסוגיה העקרונית הרי שהדברים נקבעו זה מכבר והינם כמובן מקובלים ומחייבים. מאז הפרשה דן אף נקבעו נהלים להסדרת התגמול למדובב, באופן שיסיר את החשש שהמניע הכלכלי, בשונה כמובן מרצונו לרדת לחקר האמת, יאפיל על תוצרי הדיבור.

73. עם זאת ולענייננו, השהות המשותפת של הנאשם עם המדובבים בתא תועדה במלואה, הן בוודאו והן באודיו, וכל החומר הגולמי בפנינו. בנסיבות אלה ניתן לעמוד באופן אותנטי ובלתי אמצעי על התנהלות המדובב. זאת, בשונה מהצורך להסתפק בעדותו בפנינו ובחקירות שנערכו לו, אליהן מפנה הסנגור בהרחבה.

בעניין זה כבר נקבע בפסיקה: "גם לשאלת המהימנות נמצא ברוב המקרים פתרון יעיל, והכוונה לכך, שאין עוד צורך לסמוך על דבריו של המדובב עצמו בעדותו בבית המשפט, הואיל ואותן שיחות שהוא מקיים עם חשוד, מתועדות בהקלטה ולעתים גם בצילום, כשהשליטה על העזרים הטכניים מצויה בידי המפעיל ולא בידי המדובב, כך שמזה האחרון נשללת היכולת ל"עצב" את הדברים המושמעים, ולתת להם גוון ככל שיעלה על רוחו". (ע"פ 7951/98 ולנסיה נ' מדינת ישראל (מיום 5.4.2001)).

74. כאמור, צפיתי במכלול תוצרי הדיבור (המתורגמים מטעם ההגנה). בנוסף לעמידה על התנהלות המדובבים, הצפייה מעניקה רובד נוסף ורב משמעות להבנת יחסיהם עם הנאשם. כמו כן, היא מאפשרת לעמוד על טיבו של הנאשם עצמו, אופיו והלך רוחו המשתנה, וכן להעריך את התובנות שהיו לו בנוגע למצבו המשפטי ואת תפיסתו את מצב החקירה, כהדהוד לה.

75. גם בעניין זה, התרשמתי ממערכת היחסים בין הנאשם לארתור שונה במידה משמעותית מהתרשמות חברי. לדעתי, הגם שארתור התגלה כמדובב אקטיבי שפעל נמרצות לחלץ הודאה מפי הנאשם, הרי שלא היה בפעולותיו כדי לפגוע בזכויות הנאשם, ואף לא באפשרות שלא לשתף עמו פעולה. צפייה בתוצרי הדיבור מלמדת באופן מובהק, לטעמי, כי ארתור הצליח למצוא מסילות לליבו של הנאשם ולקשור עמו קשר חברי של אמון, לא איים על הנאשם ולא הפעיל עליו לחץ כלשהו להודות במה שלא ביצע. הנאשם לא הפך בידיו ל"חומר ביד היוצרי", לא היה תלוי בו או נתון למרותו, ואף לא חשש מפניו.

76. כפי שידון בהמשך, הנאשם עצמו חווה את יחסיו עם ארתור כיחסים חבריים, וראה בו בן ברית. כך העיד במפורש בהליך הראשון (ראו ת/453 למשל בעמ' 1017 ובהמשך עמ' 1062), ואף במידה מסוימת בפנינו חזר על כך (למשל עדותו עמ' 3019 ש' 30, עמ' 3020 ש' 16 וכן, עמ' 3021 ש' 11). ארתור לא נמנע מלייעץ לנאשם, אך פעמים רבות הנאשם הוא שפנה אליו מיוזמתו לבקש את עצותיו. אפילו כאשר נדדו השיחות בתא לנושאים אחרים, שב הנאשם

והחזיר את השיחה לענייניו המשפטיים, שקל את העצות שקיבל, ולעיתים אף דחה אותן. בכלל השיח עם המדובבים לא נמסר לנאשם מידע מטעה אודות החקירה, ולא הושמעו כלפיו איומים כלשהם. הגם שאקבל כי ארתור סייע באופן אקטיבי לנאשם לגבש גרסה בדבר ביצועו של "רצח באפקט" ולהציגה לחוקרים, הרי שהתשתית לעניין זה הונחה על מסד של הבנה הדדית כי הנאשם אכן רצח את המנוחה.

77. זאת ועוד, כפי שידון להלן, רעיון האפקט כאפשרות לאופן ביצוע הרצח קינן במוחו של הנאשם עוד הרבה קודם למפגש עם ארתור. יתרה מכך, הנאשם ידע היטב שגרסת האפקט שגובשה לכלל פעולה ביום 18.12.06 היא "תרגיל", לשם חילוץ מאימת הדין. ברור בעליל, שבשום שלב לא סבר הנאשם כי ביצע את הרצח תחת "אפקט". אחדד ואדגיש בהקשר זה, כי ארתור לא לחץ בשום צורה על הנאשם להודות ברצח שלא ביצע. להיפך, ארתור חזר ואמר פעמים רבות לנאשם שאל לו להודות במה שלא עשה, ואף הוסיף והדגיש בפניו כי הוא עצמו לא היה נוהג אחרת.

78. להלן אפרוש את עיקרי הדברים שעלו בתא בשיחות בין הנאשם למדובבים, ככל שאלה נחוצים להכרעה, ובראי טענות ההגנה של הנאשם, כפי שפורטו לעיל. יוער, כי חלק מהשיח בתא אשר נמשך ותועד במשך מספר ימים, מטבע הדברים אינו רלוונטי או שהינו חוזר על עצמו, ולכן אמנע מעיסוק בו.

התנהלות הנאשם עם המדובבים

79. מתיעוד השיחות בתא המעצר, ניכר כי התנהלות הנאשם בחקירותיו שונה מאוד מהתקשורת בינו לבין המדובבים. בעוד שבחקירות הוא זהיר וחשדן, הרי שבשיחותיו עם המדובבים התנהל הנאשם באופן חופשי יותר, חברותי, ובמרבית הזמן אף נינוח.

כך למשל, אף שלראשונה הוא פוגש באנשים זרים בסיטואציה מכבידה של מעצר, הרי שהוא לא חושש לחלוק מיד את מהות החשדות נגדו, ואינו נמנע מלנתח את הבעייתיות אליה נקלע ומלהדגיש את חומרת מצבו. בניגוד למה שהעיד בפנינו בהקשר למצבו הנפשי עם מעצרו (עדות הנאשם עמ' 2843), הרי שעם כניסתו לתא המעצר ביום הראשון, הנאשם אינו נראה נסער באופן מיוחד. למעשה, הוא פוצח ישירות בשיחה עם יבגני אודות עבירת הרצח בה הוא חשוד, תוך שהוא מפרט באזניו את הראיות נגדו, על חומרתן, ואת המשמעויות הנגזרות מאלה. ביום למחרת, מיד עם כניסת ארתור לתא, הוא משתף גם אותו במכלול שלחובתו, מונה בפניו את הראיות ומעריך כי "כל הראיות נגדי" (מט 163/06 (1) חלק 2 עמ' 18) וכי "לפי כל ההאשמות שלהם אני - ממש בחרא" (שם, עמ' 19-18).

אשר לדינמיקה החברתית בתא - הנאשם מתגלה כאיש שיחה המרבה לדבר, נוטל חלק פעיל בדיונים בנושאים שונים, מתבדח, ואף מסביר למדובבים אודות נושאים שונים הקרובים לליבו, בהם הוא מפגין ידע רב.

80. פרקי זמן ממושכים מוקדשים בתא לעיסוק במצב המשפטי של יושביו. הנאשם מגלה רצון לשתף את המדובבים במצבו, ופעמים מספר בהן המדובבים משוחחים על דברים אחרים, הוא מחזיר את השיח לענייניו. כך למשל ביום 14.12.06 "חבר'ה, תסלחו שאני שוב פעם **אותכם לתוך הבעיות שלי**" (מט 165/06 (5) חלק 4 עמ' 88), ובכל יום בשובו מהחקירה. בתוך כך, הנאשם מגלה בקיאות לא מבוטלת במונחים משפטיים, ואף חש בנוח לייעץ למדובבים באשר לענייניהם. לדוגמה, במסגרת סיפור הכיסוי של ארתור, לפיו נחשד בעבירות נשק, הנאשם מסביר לו שאם אין טביעות אצבע שלו על הנשק אזי **".. אין מה לדאוג"** (מט 163/06 (1) חלק 2 עמ' 11) וליבגני, שסיפור הכיסוי שלו הינו אלימות במשפחה, הוא אומר שהחוקרים אינם זקוקים לו כלל וכי די בעדות אשתו (שם, עמ' 42).

81. בין היתר, הנאשם מגלה הבנה גם במונחים משפטיים, שיתגלו בהמשך כרלבנטיים למצבו, וחולק את תובנותיו בנושאים אלה עם המדובבים. כך, כבר בערב הראשון של מעצרו הוא משוחח עם יבגני אודות **"הריגה ללא כוונה תחילה"** ו"פגיעה בגוף עם תוצאות חמורות" (מט 161/06 (1) חלק 1 עמ' 33-34), תוך הבחנה עניינית בין אלה. לשאלת יבגני מניין ידע זה לנאשם, הלה משיב כי הוא **"מכיר טוב מאוד את חוק העונשין האוקראיני... על מנת להגן על עצמו"** (שם, עמ' 36). בהמשך, הנאשם מסביר ליבגני כי קיים מצב של רצח ללא כוונה תחילה – כמו המצב עם חבר של יבגני (אודותיו סיפר לו הלה קודם לכן) **ויש הריגה במצב אפקט ואלה, כעולה מאותו הסבר, שונים:**

הנאשם: "ויש הריגה במצב "אפקט" (אי שפיות זמנית). מצב "אפקט" זה כשבן אדם זוכר, נגיד, בוקר, זוכר יום, אחר כך, בום! אינו זוכר... כלום. אחר כך נזכר..."

מדובב- יבגני: "לא, כזה לא קורה,"

הנאשם: "מה."

מדובב- יבגני: "זה (עברית) סתם. בלאט"

הנאשם: "ואחר כך נזכר שבן אדם, הנה, מת."

מדובב- יבגני: "לא, ככה זה לא קורה, כמו בסרט, "בלאט"."

הנאשם: "לא, קורה. המצב הזה של אפקט קורה."

מדובב- יבגני: "לא, בשביל זה צריך שמישהו..."

הנאשם: "אבל בשביל זה צריך לגרום כאב מאוד גדול לבן אדם. כלומר, נגיד, ... הוא בא הבייתה, והרביצו לאשתו. היא אמרה מי. הוא התפרץ, עף, מצא, הרביץ, ובמקרה הרג. זה נקרא הריגה במצב "אפקט"

מדובב- יבגני: "כן, אני יודע, נעשה קצ'ר".

(מט 161/06 (1) חלק 1 עמ' 49-50).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בהמשך להסברו זה ליבגני, מוסיף הנאשם ואומר את המשפט הבא :

הנאשם : "אתה יודע, מצב נפשי אצלי בסדר גמור. ושסתם ככה התקצר לי והלכתי והרגתי ילדה"? (שם, עמ' 50).

התבטאות דומה הוא משמיע בפניו גם ביום 14.12.06 "זה זין כמה שטויות, זין, אבל אני... הדבר הזין הזה הוא לא בריא, זה, בלאט, זין איך אפשר לדעת ... מה צריך לעשות על מנת שיתלוש ככה את הגג". כאשר הוא נשאל על ידי יבגני על מה הוא מדבר, משיב הנאשם, "על הילדה" (מט 165/06 (6) חלק 1 עמ' 44).

זאת ועוד, ניכר כי לנאשם תובנה ברורה באשר למעשים שניתן לבצע "תחת אפקט", לעומת כאלה שלא ניתן. הדבר בא לידי ביטוי באבחנה שעשה, לפיה אפשר לרצוח בחמת זעם (מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 24) אבל לא לאנוס באופן זה "אונס פשוט לא יכול להיות אוטומטית" (שם, עמ' 38).

מושג נוסף העולה לראשונה בשיחה עם יבגני, עוד בערב מעצרו הראשון, הינו "ההודאה בלב נקי":

הנאשם : "אתה מבין, אילו הייתי, נגיד, מעורב, טבעי, הייתי מספר אמת, כדי להוריד לעצמי את תקופת הכליאה. כמו שאומרים, "הודאה בלב נקי..."

נקי..."

מדובב- יבגני : "נו כן, "

הנאשם : "מורידה מהעונש..."

מדובב- יבגני : "אני על זה."

הנאשם : "הייתי בכל הדרכים מטפס, כדי לתפוס כמה שפחות. זה אילו הייתי מעורב."

(מט 161/06 (1) חלק 2 עמ' 44-43).

אם כן, ניתן להיווכח שהרעיונות, לפיהם "הודאה בלב נקי" יכולה להקל על העונש ושרצח תחת אפקט יכול לשמש כהסבר למעשה, כבר היו קיימים אצל הנאשם עוד לפני שפגש את ארתור, והוא היה מודע להם היטב בכוחות עצמו.

82. כפי שמציינת המאשימה, הנאשם מגלה בקיאות גם במושגים משפטיים נוספים, כגון מהי טענת אליבי, האפשרות להחליף עורך דין, היכולת לבדוק זמנים באמצעות פלט שיחות או העונש הצפוי לו אם ימצאו ראיות כנגדו. במיוחד, הוא מודע לחשיבותם של ממצאים פורנזיים בחקירה. אף בעניין זה הוא מרבה לחלוק את מחשבותיו עם המדובבים. שוב ושוב, כמו בחקירות, הוא חוזר ואומר ליושבי התא כי ימתין לבדיקות המעבדה שיוכיחו את חפותו (ראו למשל עוד ביום 13.12.06 מט 163/06 (1) חלק 1 עמ' 55, ובהמשך ביום 15.12.06 מט

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

165/06 (10) חלק 4 עמ' 17, וכן 18.12.06 מט 165/06 (25) חלק 1 עמ' 35. לעניין זה, כמו גם למידת הבנתו את ההליך החקירתי, אף ניתן להפנות לחילופי הדברים הבאים בין הנאשם וארתור מיום 16.12.06:

הנאשם: "יש פה גופה, ויש ראיות נסיבתיות. ואין את הישירות."

...

הנאשם: "אתה מבין, כשיש ראיות ישירות, יש ממ את מי לתפוס. כשראיות נסיבתיות.. כן, אילו, לדוגמה, כל הראיות הנסיבתיות היו עלי, וישירה איפשהו, הופ, קפצה, הם בכלל לא היו מחכים לחוות דעת מומחה הבאות. בכלל לא היו עושים כלום, היו סוגרים מיד, מיד היו נותנים תקופת כליאה. ואם ראיות נסיבתיות מתכנסות עלי, וישירות.. נו, הראיות לא שלי, נו, בלאט... "

ארתור: "אתה צריך להיות עורך דין, (עברית) עורך דין... אתה צריך.. בתור שופט."

הנאשם: "לי... אף סכין לא מתאים... ד.נ.א לא מתאים... טביעות לא מתאימות. איך יכולתי לרצוח (להרוג)? כן, הנסיבתיות יראו, כי אני עבדתי שם, אני הסתובבתי שם. ואין את הישירות. לא, אני חשבת להיות עורך דין, אבל בשביל זה אתה יודע, איך עלי ללמוד את השפה? אני צריך לדבר ככה, שהכל עף ממני."

(מ"ט 165/06 (16) חלק 4 עמ' 5-7/42).

83. במסגרת השיח ביניהם, יושבי התא מעלים השערות שונות לגבי מניעי הרצח האפשריים ומבצע הרצח – למשל האפשרות שהמנוחה הכירה את המבצע, האפשרות שהיה תלמיד בבית הספר, וכדומה. כן הם דנים באפשרויות הנוגעות לאופן ביצוע הרצח. בתוך כך, הנאשם מציין שהוא מקווה שמכנסיו ימצאו, שכן הן נקיים מדם (או כמעט נקיים – לדבריו), וכך יוסר החשד מעליו. בתגובה, יבגני מציע אפשרות שבמקרה של שיסוף מאחור, המכנסיים לא אמורים להתלכלך בדם. בהמשך מדגימים זאת המדובבים. דווקא הנאשם הוא שדוחה אפשרות זו, באומרו כי ביצוע כזה יותיר את שרוולו של הרוצח מוכתם בדם באופן שקשה לנקותו באופן מלא. בשיחה זו ניכרות היטב ידיעותיו של הנאשם באנטומיה ובאופנים השונים בהם ניתן להרוג אדם באמצעות סכין, וכן אופן התזת הדם כתוצאה מפעולת שיסוף הצוואר, כפי שהוא מדגים (14.12.06 מט 165/06 (5) חלק 4 החל מעמ' 5). ניתן גם להתרשם מהאופן החופשי בו הוא חולק את הדברים עם המדובבים.

84. בכלל הראיות הנזקפות לחובתו, הנאשם מדווח ליבגני בערבו השני של מעצרו (13.12.06) כי על פי חוות דעת מומחה, נמצאה טיפת דם של המנוחה על הכבל שלו. אף שניכר כי הוא מוטרד

מכך, הוא מוסיף ומדגיש בפני יבגני כי אין בטיפה אחת של דם כדי להפיל, שכן טיפת דם אחת יכול היה לתפוס בכל מקום ולהעביר לכליו: "אני אומר לו: תראה, אני זוכר שנכנסתי לשירותים, ראיתי, שתי טיפות דם, אני סגרתי אחריי את הדלת, כדי לעשות פיפי. אני סגרתי. לא הסתכלתי על הידית. ייתכן, אני נגעתי שם... ומי שהיה, לא היה מנקה את הידיים מהדם עם דלתות פתוחות. הוא היה סוגר בכל מקרה. ואני סגרתי את הדלת. השתנתי, אני אומר, יצאתי. ויכולתי 'לתפוס' איפשהו את טיפת הדם הזה" (מט 163/06 (1) חלק 1 עמ' 10 וראו גם בעמ' 53). הוא אף מוסיף, כי "בפרקטיקה המשפטית, לפי מה שאני יודע ברוסיה, טיפת דם מותרת" (שם, עמ' 52). עוד הוא מוסיף, כי כבר סיפר לחוקריו ביום מעצרו אודות טיפות דם בשירותים ולא ייחס לכך חשיבות. כעת הוא סבור כי ייתכן שנגע במקרה באותו דם וכך העבירו לכליו. גם לארתור, שנכנס לתא בהמשך הערב, סיפר על כך. עוד הוסיף הנאשם וסיפר, כי דיווח לעורך דינו אודות טיפת הדם שנמצאה, אך האחרון הרגיעו כי אין בכך מאום וכי "היא יכלה להגיע לשם בכל מיני דרכים" (שם, חלק 3 עמ' 62). גם בימים שלאחר מכן, הנאשם ממשיך לדווח ליושבי התא כי נמצא דם כלשהו על חפציו, תוך שהוא מדגיש כי לא נאמר לו היכן.

85. לטענת ההגנה, חוקרי הנאשם "רמזו" לו (מונח בו עושה הנאשם שימוש), כי הדם עליו מסר בחקירה קודמת (חקירה מיום 12.12.06), נראה על ידו דווקא ביום הרצח. לא ראיתי כי לטענה זו יש לייחס חשיבות רבה או משקל של ממש. שכן, עיון בתיעוד הדיבוב מעלה כי הנאשם אינו מלין בפני המדובבים אודות חוקריו ששכנעו אותו או היטו אותו לכך. אלא, הוא דווקא מספר למדובבים שבעקבות השיחה עם החוקרים, נזכר שאת הדם בעצם ראה ביום הרצח ולא שבוע לפני כן. למעשה, החיבור בין "לראות את הדם בשירותים" לבין "דם על אחד הכלים" הוא יציר הנאשם עצמו, מסיבותיו הוא, ואיש לא רמו לו על כך או הציע לו אפשרות כזאת. הנאשם אף מחזק את דבריו ברובד נוסף, כשהוא מוסיף ומציין בפני המדובבים שרצה לספר על כך למנקה, אבל מישחו פנה אליו והוא שכח לעשות זאת. להזכיר – לחוקריו סיפר הנאשם בחקירה מיום 12.12.06, כי ראה דם בשירותי הבנים במועד כלשהו, כשבוע עובר לרצח, ודיווח על כך למנקה, שהשיבה כי מדובר בעניין שגרתי.

לכאורה, עניין הדיווח למנקה נראה שולי וזניח. ואולם, כפי שאראה בהמשך, סוגיית הדם בשירותי הבנים מעסיקה את הנאשם באופן חריג. בהמשך אף יסתבר כי הדבר מתקשר למשפט מפתח בהתוודות בו הוא מודה בטעות שעשה, בהשאירו דם בשירותים אחרי הרצח.

ההתייחסות לחשד באונס

86. כידוע, המנוחה לא נאנסה והנאשם מעולם לא נחשד ולא נחקר בביצוע עבירת אינוס. עם זאת, לדבריו, הן בחקירה והן בפני המדובבים, הוא נחשף לשמועות אודות כך. עוד ביום 14.12.06 ובמסגרת התייעצויותיו עם המדובבים, מספר להם הנאשם כי אחד השוטרים ("השוטר הגבוה") סיפר לו ב"שיחת אגב" שהמנוחה נאנסה באכזריות "שוטר אחד, שמר

עלי, נו, ההוא הלך לאנשהו, וככה הוא ישב. הוא אומר: "אנסו אותה בצורה אכזרית" (מט 165/06 (5) חלק 1 עמ' 73). בהמשך לכך, השלושה משוחחים על האפשרות שכך היה, ושהנאשם אכן חשוד גם במעשה זה. הנאשם ממשיך ודן בנושא גם עם ארתור, אחרי שיבגני עוזב.

87. בחינת שיחותיו של הנאשם עם המדובבים בסוגיית האונס, מעלה כי חוזרים בהן שלושה מוטיבים: האחד – הנאשם בטוח שלא יוכלו להאשימו באונס, בין השאר, משום שאין לכך ראיות פורנזיות (זרע והפרשות, כלשונו). ראו למשל ביום 14.12.06 165/06 (5) חלק 1 עמ' 75, כאשר הוא מכריז כי הוא מוכן לתת זרע אם יבקשו (כן ראו בהמשך מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 37, 39 ו- 50). ביום 15.12.06 הוא מבהיר לארתור כי "זה שלא זיינתי אף אחת, אני יודע במאה אחוז" (מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 39) וכשאררתור אומר לו שיתפלל שלא יאשימו אותו באונס הוא משיב "מדוע להתפלל? אני יודע, שלא זיינתי אותה" (שם, חלק 4 עמ' 10-9). בהמשך ביום 16.12.06 הוא חוזר ואומר לארתור "אני לא אנסתי אותה, אז בטוח אין את הזרע שלי עליה" (מט 165/06 (15) חלק 3 עמ' 42).

השני – למרות הספקולציות שהמנוחה נאנסה, מדי פעם הנאשם אומר ליושבי התא שהוא אינו נחקר בעבירה זו. למשל ב- 14.12.06 "לפני שלקחו אותי, שמעתי מהחמות שאנסו אותה... בצורה אכזרית... אף, אף אחד משוטרים-זבלים לא דיבר, היה רצח – כן, אבל, בלאט, לגבי אונס, אף אחד לא דיבר. אתה מבין, אף אחד לא דיבר" (מט 165/06 (5) חלק 2 עמ' 37). וכן ב- 16.12.06 "לגבי האונס... אף אחד לא אמר לי שהיא נאנסה" (מט 165/06 (15) חלק 3 עמ' 18).

כשנשאל על ידי ארתור בהקשר זה מדוע הוא אומר שהמנוחה נאנסה אף שאיש מהחוקרים אינו מטיח בו זאת, מסביר לו הנאשם כי שאלותיהם מכוונת לכך "אבל זה אני לפי השיחה, אף אחד לא אומר לי שהיא נאנסה. אף אחד לא אמר. אבל לפי השיחה..." (שם החל מעמ' 42). עם זאת, הוא מוסיף שאין דני"א שלו על המנוחה ואין טביעות אצבע, שכן אילו היו - כבר היה מוגש כתב אישום (שם בהמשך עמ' 44).

יאמר, כי בפעמים אחרות הוא מספר שחוקריו מטיחים בו כי אנס את המנוחה כך למשל ביום 15.12.06 הוא מציין בפני ארתור כי "היום החוקר הפלילי הזה, בלאט, הישראלי אומר: "אנסת אותה?" ... כאילו, "תודה" איך דפקת אותה?" (מט 165/06 (10) חלק 4 עמ' 17), ביום 16.12.06 הוא מציין בפני ארתור כי החוקר אחד או שניים אמרו לו "האם אתה אנסת בכלל ילדים?" (מט 165/06 (15) חלק 4 עמ' 4). הגם שהדברים נאמרים בתא, אין לכך תיעוד כלשהו בחקירות וגם ה"חוקר הגבוה" (אלכס גורודינסקי) אשר העיד בפנינו, לא נשאל על כך מאום בחקירתו הנגדית ובחקירה ראשית שלל מכל וכל את האפשרות שמסר פרטים מוכמנים כלשהם לנאשם (עמ' 1408-1409).

המוטיב השלישי הינו ההכרזות של הנאשם, מיוזמתו ובעקבות אותו חשד לכאורי כבר ביום 14.12.06, כי הוא מוכן לקחת על עצמו את עבירת הרצח אך לא את עבירת האונס: "רצח... זה סעיף קשה אבל רק לא אונס. לא צריך להוסיף לי את זה. כאן אני פורש, חברה. רוצים זרע? הנה קחו. מה שאתם רוצים אבל אני לא אנסתי. לא צריך לפסל לי את האונס... אני אקח רצח, אקח של מישהו זר, ... אבל אונס זה לא סעיף שהייתי רוצה להגיע עליו לבית הכלא... " (מט 165/06 (5) חלק 1 עמ' 75). בהמשך הערב, חוזר הנאשם פעם אחר פעם על הכרזה זו.

88. ניכר מההתנהלות בתא כי הכרזות אלה של הנאשם התפרשו אצל ארתור כאישור לכך שהנאשם אכן ביצע את הרצח, ושהוא רק מנסה להימנע מאישום שווא בדבר האונס.

חיזוק לתובנה זו ניתן למצוא בשיח בין המדובבים לבין עצמם, למחרת היום בתא (15.12.06), לאחר שהנאשם נלקח לחקירה. בין השניים מתנהל הדיאלוג הבא:

"כאילו, שמעת מה הוא צועק? "אתם הרי זה, עשיתם ממני כבר רוצח." אמרתי לו: "אתה בלאט תשמור..."	מדובב- ארתור:
"הוא בעצמו התבדח בנושא הזה, דיבר שהוא..."	מדובב- יבגני:
"כן ואחר כך, אתה לא שמת לב, הוא ככה אמר, כאילו, בלאט, "נו, תעשו ממני מה שאתם רוצים, אבל אני לא אנס", כאילו."	מדובב- ארתור:
"נו. כן הוא אתמול... כן הוא דיבר: "רצח זה בסדר, אבל אונס..."	מדובב- יבגני:
"תגייד לי, איזה בן אדם ייקח על עצמו רצח?"	מדובב- ארתור:
"רצח עוד אפשר לקחת" על עצמו? לא, לא, אני לא מאמין שעל עצמו. מה, נראה לי ש... "	מדובב- יבגני:
"איזה בן אדם, שלא רצח עדיין, יגייד: "בסדר, אונס לא, אבל רצח זה כן, אקח"?"	מדובב- ארתור:
"אני לא יודע."	מדובב- יבגני:
"איזה בן אדם, פשוט, יגייד דבר כזה?"	מדובב- ארתור:
"אני לא ידוע, אני לא בית משפט."	מדובב- יבגני:
"למה הוא מסכים?"	מדובב- ארתור:
"כן זה גם כן נשמע מוזר, בלאט. למטרת איזה זין? מה יש לך, בלאט."	מדובב- יבגני:
"הוא מסכים על "ההרטבה" ("רצח" בסלנג). איזה זין!"	מדובב- ארתור:
"אני, בלאט, הייתי צועק יום שלם: "מה? מה יש איתך? זין איך התחרפנת?" נו. הרי אפילו לא במחשבות..."	מדובב- יבגני:

מדובב- ארתור: "מה יש לך? הרי גם אני: "איזו הרטבה" ("רצח" בסלנג)? איזה אונס?" "איזה? על הזין, לגמרי לא עשיתי כלום, בלאט". והוא צועק: "בסדר, בלאט, ההרטבה ("רצח") אבל אונס - לא..."

(מט 165/06 (8) חלק 4 עמ' 12-14).

ארתור אף חוזר על דברים אלה בפני הנאשם עצמו. בין היתר, הוא מבקש לדעת מדוע נאמרו, ומבהיר לנאשם מה עלול להשתמע מהם (מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 21-22). ארתור גם מרמז לנאשם מהי דעתו (אותה מבקש הנאשם לשמוע) – לפיה הוא מתרשם שהנאשם עצמו "לחם" שלא מדובר באונס ועם זאת, לא נהג כך לעניין הרצח, והצהיר פעם אחר פעם שייקח אותו על עצמו (מט 165/06 (1) חלק 4 עמ' 50). הדברים חוזרים על עצמם פעמים נוספות.

89. ההגנה טוענת כי הנאשם היה בטוח שהמנוחה נאנסה וחשש מאוד מכך. לשיטתה, הדבר מחזק את טענת החפות, שכן הוא מעיד שהנאשם לא הכיר את פרטי הרצח. אמנם, ארתור אישר בעדותו בפנינו כי הנאשם אמר לו שהוא לא יודע אם המנוחה נאנסה (וראו גם הודעתו נ/20 שם מציין כי הנאשם חושש מכך), ואולם, כאשר הוטח בפניו שהנאשם היה בטוח שמי שרצח את המנוחה אנס אותה, השיב בנחרצות "לא" (עדות ארתור עמ' 895). לטענת ההגנה בעניין זה אתייחס כחלק מהדיון בהתוודות. עם זאת, אקדים ואומר כבר כאן, שהנאשם ידע היטב שהמנוחה לא נאנסה (כפי שהבהיר באופן מפורש לארתור בהתוודות). לכל היותר, ככל שחששו היה אותנטי, הרי שהיה זה חשש ש"ידביקו" עליו גם עבירת אונס.

התייחסות לטענה בדבר "שטיפת המוח"

90. כאמור, הנאשם הרבה להתייעץ עם ארתור בתא המעצר. הלה לא חסך בעצותיו, לגבי ההתנהלות בין כותלי בית הסוהר, לגבי אופיין של חקירות משטרה – כאלה הלוחצות ואחרות שעיקרן "מילים", ובתוך כך ה"אזהרה" מפני מדובבים, ולגבי הליכים משפטיים. בגדר כך, ארתור דן עם הנאשם באפשרות להרשיע אדם ללא הודאה מצדו אלא על בסיס הראיות, באפשרות לערוך עסקה עם גורמי החקירה לפני ואחרי הגשת כתב אישום והיתרונות שבכך, בפרק זמן המאסר הצפוי בגין עבירות שונות, ועוד. ניתן להתרשם באופן מובהק, כי הנאשם ראה בארתור חבר רב ניסיון ונתן בו אמון.

91. בתוך כך, הנאשם התייעץ עם ארתור גם לגבי מצבו המשפטי. מצפייה בתיעוד עולה כי השניים מעריכים פעם אחר פעם את המצב הראייתי בתיק, תוך שהנאשם חוזר על הראיות כנגדו ומשקף לארתור, מיוזמתו, את חומרת המצב להערכתו. לטענת ההגנה, ארתור "שטף את מוחו" של הנאשם בטיעונים לפיהם יורשע על סמך הראיות נגדו, גם אם לא יודה, והבהיר שצפוי לו עונש מאסר עולם על רצח ועוד חמש עשרה שנים על אונס. על כן, עליו למהר ולהגיע ל"עסקה", לפיה יודה בהריגה ויזכה לעונש מופחת. נטען, כי התנהלות זו של המדובב והלחץ שיצר, הם שהביאו את הנאשם להודות הודאת שווא.

92. אומר מיד – ארתור אכן הרבה להשיא לנאשם עצה זו. כבר ביום 13.12.06, ארתור ממליץ לנאשם לערוך עסקה עם חוקריו כך שתוסר עבירת האונס והוא יודה ברצח (לאחר שהנאשם עצמו מכריז שייקח על עצמו רצח אך לא אונס). ביום 15.12.06, ארתור והנאשם מרבים לשוחח אודות האפשרות לערוך עסקה עם גורמי החקירה, לפיה ייקח על עצמו "רצח באפקט", שהתרחש כביכול על רקע הצקות שחוה הנאשם מילדי בית הספר. באותו יום, ארתור אף מציין בפני הנאשם כי אל לו להמתין יתר על המידה עד לעריכת העסקה. בימים 16.12.06 – 17.12.06, ארתור מוסיף ומשמיע באוזני הנאשם כי "היציאה היחידה" שלו היא על הודאה ברצח ללא כוונה תחילה, שאחרת צפויות לו שנות מאסר ממושכות. כך אף ביום 18.12.06. בתוך כך, ארתור "אף הגביר את הקול" בנוגע לעוצמת הראיות כנגד הנאשם, וזאת, מן הסתם, על מנת למשוך את הנאשם בלשונו.

עם זאת, להתרשמותי, **בשום שלב** ארתור לא חרג מגבולות הלגיטימי בהפעלת לחץ על הנאשם, בהטעייתו או במניעת ייעוץ משפטי ממנו. להלן אבהיר.

93. ככלל, עיקר עצות ארתור לנאשם עסקו במשמעויות המשפטיות של מצבו, והיו הגיוניות וקוהרנטיות עם התמונה שהלה שיקף, כגון באשר להבדלי ענישה בין רצח להריגה, האפשרות לערוך עסקת טיעון עם גורמי החקירה והאפשרות להרשעה על בסיס ראיות וללא הודאה. ודוק, הנאשם עצמו, כפי שכבר הראיתי לעיל, גילה בקיאות רבה במונחים משפטיים, וחלק מהערכותיו של ארתור כבר נשקלו על ידו עוד קודם לכן. בשונה מעדותו בפנינו, לפיה ארתור הרחיב ידיעותיו על תופעת האפקט (עדות הנאשם עמ' 3015), הרי שעוד מדבריו ליבגני, בערב הראשון, על הנסיבות שיכולות לגרום להתפרצות אפקט, לרבות על אופי הפעולה במהלכה, ניכר כי ידע גם ידע על הנושא. כן ידע אודות ההבדל בין עבירת רצח להריגה (ראו הציטוטים המלאים לעיל).

94. זאת ועוד, המידע ביחס לחקירה ולראיות, שעליו התבסס ארתור ואשר לגביו "הגביר קולו", הינו מידע שהביא הנאשם עצמו לשיח ביניהם, ללא תרומה כלשהי אודות תוכן החקירה או הראיות מצד ארתור. כאמור לעיל, הנאשם שיתף את ארתור בגילוי לב בראיות שנאספו בעניינו. מדי יום, עם שובו מהחקירות, חשף בפניו את הדברים שהוטחו בו ואת תובנותיו שלו לגבי מצבו. השניים ליבנו וניתחו את המצב המשפטי לנוכח מידע זה. יתרה מכך, ניכר היטב כי הנאשם לא נתפס לכלל ייאוש מההערכות המשפטיות של ארתור. כך למשל, כפי שפורט לעיל, היה זה הוא שתיאר בפני ארתור כי הראיות שנצברו בעניינו הינן ראיות נסיבתיות, שאין בהן כדי להפלילו. פעם אחר פעם חזר הנאשם וציין, כי הוא ממתין לחוות הדעת הסופית בעניינו, ואף שעסק גם באפשרות האפקט, הרי שלא שוכנע לפנות לנתיב זה, אלא ציין כי ימתין עד לתום הארכת מעצרו כדי לשקול את מהלכיו. הרושם המצטבר מצפייה בשיחות בין ארתור לנאשם הינו, כי הנאשם ידע היטב לשקול באופן עצמאי את האינטרסים שלו ואת היתרונות והחסרונות בנוגע לאפשרויות הפעולה השונות שעמדו על הפרק.

95. וגם זאת, את התכנים – "חומרי הגלם" ששימשו לבניית "סיפור האפקט", כרקע להתפרצות התקף הזעם שלכאורה גרם לנאשם לרצוח, הביא הנאשם עצמו וביוזמתו, הן לשיח עם ארתור והן בהמשך, בפני סשה שחקר אותו ב – 18.12.06 בערב. הוא סיפר על תחושות אלימות שחוה כלפי הילדים בבית הספר, עד כדי כך שחש שהוא מסוגל להכותם (15.12.06 מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 49). עוד סיפר על הילדים שמנתקים לו את כבל החשמל. לדבריו, "הילדים בכוונה עושים דברים רעים, רק, בלאט, שלהם יהיה כף... אני החזקתי את עצמי, האישה הרבה פעמים... אלה בני שלוש עשרה, ארבע עשרה, חמש עשרה... הם מתחילים עם זה, מנתקים, זה וזה" (17.12.06 מט 165/06 (20) חלק 2 עמ' 3-4). עוד הוסיף, כי בבית הספר השתדל שלא לגעת באף אחד בגלל שהם קטנים, וכי אשתו שאלה מידי יום איך היה, מתוך תקווה שלא התרגז ולא התפרץ על איש, כפי שהיא יודעת שהוא מסוגל (שם בעמ' 5). כמו כן, אמר שהילדים הינם קטנים וקל מאוד להכות חזק יתר על המידה "ומה זה להכות ילד? אפשר גם להתאמץ יתר על המידה, במקרה. קל וחומר, יש הרבה כוח... כשאתה יוצא מהכלים אתה בכלל לא מבין כלום" (שם, עמ' 5). כן סיפר על קשייו בארץ והקושי להשיג ויזה, ועל העובדה שילדים ביקשו ממנו סיגריות, והוא הכעיסם כאשר לא נתן.

יש לציין בעניין זה, שהנאשם דווקא דחה חלק מהצעותיו של ארתור לגבי הסברים אפשריים אותם יוכל להציג לחוקרים בהקשר אותן הצקות, כגון שהילדים ביקשו ממנו להאזין למוסיקה בפלייר וכעסו כשסירב להם. כך אף סייג דבריו באשר לניתוקי הכבל, כאשר הבהיר כי העניין אפיין רק את תחילת עבודתו (מט 165/06 (21) חלק 4 עמ' 65-66).

לסיכום – התרשמותי המובהקת הינה כי אמנם ארתור לקח חלק פעיל והיה יוזם ויצירתי בבניית סיפור הרקע בדבר "התפרצות הזעם", אולם "חומרי הגלם" לסיפור וביטויי האלימות הכבושה הם של הנאשם.

96. לצד דברים אלו, ראוי להדגיש כי דווקא ארתור הוא שחזר ועודד את הנאשם שלא להודות הודאת שווא. למשל, כאשר הנאשם מציין בפניו כי לא ידע איך התבצע הרצח, מתפתח הדיאלוג הבא:

ארתור: "מה זה אומר: "אילו הייתי יודע איך, הייתי אומר 'אני עשיתי'?"

אין דבר כזה. בן אדם לא לוקח על עצמו סתם ככה, רומה."

הנאשם: "לכן אני לא רוצה לקחת על עצמי את הרצח הזה ביחד עם האונס."

ארתור: "ומצד האחר אתה רוצה לקחת. נו, אני הרי לא ילד, רומה, אתה גם

כן משוחח איתי כאילו אני ילד איזשהו. עולם מזדיין. עולם מזדיין,

אם בן אדם לא עשה: "איזה אקח על עצמי? זין שאקח על עצמי!"...

אההה, אתה רואה, רומה, אתה תחליט, אתה מצד אחד... גם רוצה,

וגם מגרד". (מט 165/06 (10) חלק 4 עמ' 33 וראו גם קודם לכן בעמ'

22).

אפילו על סיפה של ההתוודות, ארתור מציין בפני הנאשם כי אם הוא לא רצח את המנוחה הוא ישוחרר "תראה, מאה פעם אמרתי לך: זאת, בלאט, מדינה כזאת, כאן אף אחד לא יכלא אותך בכוונה" (מט 165/06 (26) חלק 1 עמ' 15/44).

97. יתרה מכך, ארתור מדגיש בפני הנאשם שהוא עצמו לא היה מוכן להודות ברצח שלא ביצע בשום תנאי:

ארתור: "אני מוכן לקבל חמישה (עברית) מאסרי עולם, אם אני לא עשיתי."
 הנאשם: "מה זה "חמישה (עברית) מאסרי עולם"?"
 ארתור: "אתה מדבר לגבי מאסר אחד, אתה מדבר לגבי מאסר עולם אחד."
 הנאשם: "נו?"
 ארתור: "אני מוכן לקחת חמישה מאסרי עולם. אם אני לא עשיתי, אני אלך

עד הסוף"

(מט 165/06 (10) חלק 4 עמ' 68).

לאחר שהנאשם מוסיף כי לא ביצע את העבירה וכי רע לו בלי המשפחה, מוסיף ארתור "אני מבין אותך. אני מבין הכל אצלך. רומה זה שלך, אמרתי לך, אתה רוצה להגייד לי משהו, בכיף, תגייד, זה שלך. אתה לא חייב להגייד לי. אבל זה שלך" (שם).

בהמשך הדברים, ארתור מדגיש כי אפילו היו מענים אותו "במגהצים" על מנת שיודה, היה צועק לאחר מכן שלא ביצע (מט 165/06 (11) חלק 1 עמ' 51-52). בהזדמנות זו הוא גם מזכיר לנאשם שדווקא אותו לא מענים, ובתגובה לדברי הנאשם ש"נשבר פסיכולוגית", ארתור אומר לו שבסך הכל אומרים לו "מילים". ארתור גם אומר לו שהוא לא צריך "להיפטר מזה" אם לא רצח (15.12.06 מט 165/06 (10) חלק 4 עמ' 64).

98. הנה כי כן, בניגוד גמור לטענת ההגנה, ולמרות התגמול שהובטח לארתור במקרה של הודאת הנאשם ברצח, ארתור דווקא המליץ לנאשם לא להודות אם לא עשה את המעשה. גם ההתמקדות בסיפור האפקט היא תחת ההנחה שהנאשם, אשר הראיות כנגדו הלכו ונאספו, ואשר חזר והכריז שייקח על עצמו רצח אך לא ייקח על עצמו אונס, אכן ביצע את הפשע, ושאריתו רק מסייע לו לגבש גרסה שתאפשר לו לקבל עונש מופחת.

גרסת האפקט

99. כאמור, עניין האפקט עלה כבר בחקירה ביום 12.12.06, וזאת באופן כללי וכדרך אפשרית להסביר את ביצוע רצח. לאחר מכן, הנאשם ממשיך לעסוק בנושא עם יבגני, תוך שהוא

מבהיר לו מהו "רצח באפקט", ובאופן קונקרטי לעניין כאן מוסיף "שסתם התקצר לי?". דוגמא נוספת לכך היא מהשיח בתא ב-15.12.06. לאחר שהנאשם שב ומעדכן את ארתור בפרטי החקירה של אותו יום, והם מסכימים שעבירת אונס היא הדבר הגרוע בתיק, מתקיים הדיאלוג הבא:

- ארתור:** "אני אישית חושב ... ההרטבה ("רצח" בסלנג) בהשוואה לאונס האכזרי הזה זה זין כמה כלום."
- הנאשם:** "כן"
- ארתור:** "אתה מבין? כולם מסתכלים על אונס כעל התעללו בילדה."
- הנאשם:** "את ההרטבה ("רצח" בסלנג) אפשר לכסתח – אהה, הוא זין איך פלט שטות,"
- ארתור:** "את ההרטבה ("רצח" בסלנג) אפשר..."
- הנאשם:** "סתם אותי ו..."
- ארתור:** "את ההרטבה ("רצח" בסלנג) כן... את ההרטבה ("רצח" בסלנג)"
- הנאשם:** "ולהוריד תקופת כליאה, לקצר."
- ארתור:** "את ההרטבה ("רצח" בסלנג) אפשר לעשות זה ... איך זה נקרא"
- הנאשם:** "ללא כוונה תחילה". (מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 24-25).

כלומר הנאשם אף מודע לכך שבגדרי הטיעון "סתם אותי" קרי, רצח ללא כוונה תחילה, ניתן לקצר את תקופת הכליאה.

בנוסף, עוד ביום 15.12.06, בשתי הזדמנויות שונות, הנאשם מתאר בפני ארתור מהלך עניינים לפיו הרצח בוצע בהתפרצות עצבים: "אגיד: "כן, זין איך נמאסה עלי ה'חברה' הזאת, פלטה משהו ואני התרוממתי...לקחתי על הזין, את הסכין, וזין איך שדפקתי אותה כפעמיים. הסתובבתי והלכתי. כן, שטפתי את הידיים בשירותים" (מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 35) ובהמשך "כן, ניגשתי, היא הציקה לי, אני זין איך היכיתי כפעמיים (ייתכן "כמה פעמים) בעזרת סכין, הסתובבתי והלכתי. אה, שטפתי את הידיים שם וזהו" (מט 165/06 (10) חלק 4 עמ' 21).

100. אם כן, ארתור והנאשם משוחחים כבר משלב מוקדם (החל מיום 14.12.06) אודות האפשרות לעריכת עסקה, שבמסגרתה יודה הנאשם בעבירת הרצח אותה ביצע ב"אפקט". עם זאת, רק ביום 18.12.06, הנאשם היה נכון לאמצה. וזאת, כך לטעמי, נוכח התפתחות החקירה עד אז, ולא עקב לחצים או "שטיפת מוח" כלשהי מצדו של ארתור.

101. כפי שניתן ללמוד מצפיה בתיעוד ממועד זה (18.12.06), הנאשם שב לתא המעצר מהחקירה כאשר הוא נסער. הנאשם מציין בפני ארתור כי חוקריו יכולים לשמוח, שכן עלה בידם לסגור את התיק. נמצא הרוצח - הנאשם (מט 165/06 (25) חלק 1 עמ' 10). כזכור, במסגרת חקירה

זו הוטחו בנאשם מכלול הראיות שהצטברו נגדו עד לאותו מועד (גרסאות השומרים לעניין הבגדים שלבש, גרסאות בני משפחתו, עדותו של ג'נח ועוד), ולמרבתן לא היה בידו להשיב, כפי שהדבר משתקף מהדברים שהוא מביא בפני ארתור. הנאשם משתף את ארתור במכלול הראיות שהוטחו בו, ומספר כי נתפס על ידי חוקריו בשקריו (שם, עמ' 16) וכי נאספו כנגדו ראיות נסיבתיות רבות (שם, עמ' 17). כל זאת עושה הנאשם ביוזמתו, תוך שהמידע החדש לעניין התפתחות החקירה והסתבכותו האישית מוצג על ידו כהתרשמות אישיות שלו.

102. בהמשך לכך שבו השניים לשוחח על "גרסת האפקטי", כאשר הנאשם אמר לארתור "אתה מבין, אגיד לך דבר אחד. אפילו אם אני באמת חיסלתי את הילדה הזאת... אני לא זוכר שום דבר מזה" (מ"ט 165/06 (25), חלק 3, עמ' 8/59). ובהמשך השיחה, כאשר ארתור העלה בפניו את האפשרות כי ביצע את הרצח "תוך כדי נפילה בזיכרון", השיב: "ייתכן, אני לא יודע, כי כולם אומרים, שאני רצחתי (הרגתי)... ייתכן ורצחתי (והרגתי), אבל אני לא זוכר את זה. אני לא זוכר את זה ייתכן וזה ככה... בלאט, אני לא יודע. אני כבר באמת מרגיש את עצמי בתור הרוצח" (מ"ט 165/06 (25), חלק 3, עמ' 16-17/59).

103. הנאשם וארתור הוסיפו לשוחח בעניין אפשרות של פגיעה בזיכרון בעת התפרצות אלימה. אז הפנה הנאשם, לראשונה ומיוזמתו, לאירוע שקרה לו בעבר שאותו הוא זוכר, ובו הכה את אחיו באופן קשה במסגרת התפרצות אלימה:

"ככה זין איך הרבצתי לאח. אבל טוב שלא סגר אותי עד הסוף."	הנאשם:
"זין איך להיגנב. ולא זכרת שום דבר אחר כך?"	ארתור:
"אני זכרתי, כי לא סתם אותי עד הסוף."	הנאשם:

(מ"ט 165/06 (25), חלק 3, עמ' 18/59).

104. לשאלות ארתור, הנאשם פירט בהרחבה את סיפור האירוע. לדבריו, אחיו ישב בחצר והכין מחבט לטניס. הנאשם פנה אליו ואמר לו ללכת הביתה ובין השניים החלו חילופי דברים, כשבין היתר האח "שלח אותי להזדיין" וכי "אצלי פשוט הרף (הגג) נתלש... והתחלתי זין להרביץ לו". הנאשם תאר כי שבר את מחבט הטניס במכה אחת, וסיפר כי "ביצעתי שלוש מכות. פעם ראשונה- במחבט. פעמיים פגעתי בו". כן תיאר את הפגיעה באמצעות רגלו בכליות של אחיו "שהוא כל שלוש דקות, כל חמש דקות, רץ לשירותים להשתין" (דס). עוד ידע לתאר, כי במקום היה עד - חבר של אחיו, וכי "הדבר היחידי שהציל (את האח) זה שהוא רץ פנימה הביתה". בהמשך תאר את הכעס של הוריו עליו ואת חילופי הדברים בינו ובין אביו "יצאתי על האב. הוא התחיל להגיד לי משהו, אז הלכתי גם עליו, בגלל שהייתי בזעם". הנאשם ציין כי "אני יכול להגיד את זה מחר לשוטרים- זבלים אבל... אני לא יודע" (מ"ט 165/06 (25), חלק 3, עמ' 27-51/59).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

105. בהמשך הדברים, בעקבות אמירותיו לארתור כי ישים קץ לחייו, הועבר הנאשם לבדיקה פסיכיאטרית בבית החולים זיו בצפת. אז סיפר גם לפסיכיאטר, ולאחר מכן לשוטר שליווה אותו, על המקרה בו הכה באכזריות את אחיו. לדבריו, כפי שהועלו על ידם על הכתב, הוא הכה את אחיו ולא זכר את הפרטים (ראו ת/102 ו – ת/97).

106. כמובן שלא ניתן לחלוק כי דברי הנאשם לפסיכיאטר ולשוטר, לפיהם לא זכר את פרטי המקרה, הינם דברי שקר. שכן, זמן קצר קודם לכן ידע הנאשם לתאר בפירוט את השתלשלות העניינים העובדתית בפני ארתור, ואף הבהיר לו באופן שאינו משתמע לשני פנים כי **"הרי אז לא היה אצלי עד אובדן זיכרון"** (מ"ט 165/06 (25), חלק 3, עמ' 37/59). גם בעדותו בפנינו לא ביקש לטעון אחרת, בהשיבו לשאלת בית המשפט כי השלב בו חדל לחשוש שמא ביצע את הרצח באפקט, הסתיים עוד לפני שלקחו אותו לבית החולים (עדות הנאשם, עמ' 2835).

107. התרשמותי בעניין זה הינה, כי סיפור התקיפה של האח הוצג בפני הפסיכיאטר כמעין "ניסוי כלים" לגרסת האפקט, קודם שישמיעה באוזני חוקריו. התנהגות זו מלמדת על המניפולטיביות של הנאשם, שבהיותו כביכול במצב של התמוטטות עצבים (**"קריזה פסיכית"** – עדות הנאשם עמ' 2954), היה מסוגל לנצל את ההזדמנות שנקרתה בדרכו לבדוק את היתכנות הגרסה מול הפסיכיאטר. כמו כן, התנהלות זו מלמדת שהנאשם ניסה לנקוט בדרכי תחבולה, ושאינו כה "חלש" כפי שבא כוחו ניסה לציירו.

108. בהמשך הערב, הנאשם נחקר חקירה נוספת על ידי סשה. גם שם חזר על אותו "ניסוי כלים", כשהעלה בפניו את האפשרות לפיה רצח את המנוחה מבלי שהוא זוכר זאת, כפי שאירע עם אחיו. כמפורט לעיל, סשה לא היה נכון לקבל את סיפור האפקט, ואף הנאשם עצמו אישר כי מדובר בהתחזות **"...אתה מבין, להתחזות, לעשות מעצמי מטומטם, זאת לא היציאה להתחזות למטומטם"** (סע' 64 לעיל). גם בעדותו בפנינו חזר הנאשם והבהיר, כי סשה לא היה מוכן לקבל את טענתו כי ביצע את הרצח תוך אובדן זיכרון (עדות הנאשם, עמ' 3170 ש' 22 וכן בעמ' 3198 ש' 15).

109. עם שובו לתא לאחר חקירת הערב, ניכר היה שהנאשם דווקא מעודד. הוא מדווח לארתור אודות שיחותיו עם הפסיכיאטר ועם הבלש גולדשטיין, וכן הוסיף וציין כי **"ילך עד הסוף"**. לשאלת ארתור האם פעל כפי שתוכנן, קרי הודה ברצח תחת אפקט, הוא משיב כי הביא את הדברים כאפשרות בפני החוקר, ואולם זה הבין מיד ואמר לו שזו **"גרסה שקרית"** אשר **"לא תעבור"** (מ"ט 165/06 (26), חלק 1, עמ' 35/44), ושהנאשם רק **"מחפש כל מיני כניסות ויציאות על מנת להוריד את זמן הכליאה"**.

110. לאור השתלשלות העניינים המתוארת לעיל, איני מקבלת את טענת ההגנה כי "שטיפת המוח" מצד ארתור היא שגרמה לנאשם להודות ברצח תחת אפקט. ראינו שהאפשרות לכך והיתרונות שבדבר היו ידועים לנאשם עוד טרם פגש את ארתור, שכאשר החל הרעיון להתגבש

ביניהם סיפק הנאשם את חומרי הגלם וגם סיפור רקע מסייע, בדבר התפרצות "באפקט" על אחיו, שביקש מיוזמתו לבדוק את היתכנות התחבולה מול הפסיכיאטר, הבלש והחוקר, ושלאחר שתוחלתו נכזבה, לאור תגובתם, העריך שאין טעם להשתמש בה. במילים אחרות, הנאשם לא היה כלל וכלל כ"חומר ביד היוצר", חסר ישע ונעדר שיקול דעת, אלא היה גורם אקטיבי ביוזמת הרעיון ובהוצאתו לפועל. כפי שאראה להלן, בבוקר ההודאה לא התכוון הנאשם לנקוט בתרגיל זה אלא התבצר בעמדת החפות. גרסת האפקט שבה ונשלפה רק כשזיהה שההזדמנות לכך חוזרת, בעקבות "תרגיל הנגד" שעשה לו אזולאי.

טענות ההגנה בדבר הפגמים שנפלו בחקירות ובדיבוב

הטענה בדבר תדרוך המדובבים

111. ההגנה טוענת "לקשירת קשר פלילי" בין אזולאי לבין המדובבים. הטענה נסמכת על השיחה שתועדה בין המדובבים בבוקר ה – 15.12.06, ממנה הבאתי לעיל בהקשר אחר (פסקה 88). לפי ההגנה, במהלך שיחה זו הפגין ארתור ידע שלא היה אמור להיות ברשותו, וכן ביקש מיבגני שיודיע לאזולאי שהוא מעוניין לקבל מידע על הרצח. עוד טענה, שבאותו יום התקיימה נסיעה של אזולאי לתחנת ראש פינה, שמהותה לא מתועדת ולא הוסברה בחקירה, שם פגש את ארתור ותידרך אותו. בתדרוך זה, אזולאי עדכן את ארתור שהמנוחה לא נאנסה, והנחה אותו ש"עליו "להוציא" מהראש של הנאשם את בטחונו בכך שהיא דווקא כן נאנסה על ידי רוצחה! זאת כדי שחלילה לא יודה בעתיד כי רצח אותה וגם אנס אותה, דבר שיקשה מאד על קבלת ההודאה והכשרתה" (סעי' 645 לסיכומי הנאשם). לשיטתו של הסנגור, עם שובו של ארתור לתא הוא אכן ביצע את ההנחיה, ו"שטף את מוחו" של הנאשם כי המנוחה לא נאנסה.

112. בנוסף, הסנגור מפנה לכך שמי שתדרך את ארתור לגבי משימת הדיבוב, עובר לכניסתו לתא, היה גם כן אזולאי. אף על פי כן, לא נערך מזכר לתיעוד תדרוך זה, ואף מזכר לתדרוכו של יבגני אין בנמצא. מכאן ומתוכן השיחה בין המדובבים, הסנגור מעריך כי אלה תודרכו "במחשכים", לפחות לגבי העובדה שהמנוחה נרצחה מאחור. לחיזוק טענתו הוא מצטט את דברי ארתור (סעי' 622): **"אני לא יודע איך חתך אותה, אבל אני משוכנע במאה אחוז שמאחורה. הוא תפס אותה בפה, וממש ככה דפק, בארטייה" (דגש במקור).**

113. אין חולק, כי בהחלט מוטב היה שמזכרים בדבר תיעוד התדרוך למדובבים היו נערכים כנדרש במועד. עניין זה, כשלעצמו, היה מסיר כל חשש שאפשר שנאמרו דברים כאלה ואחרים עובר לכניסה לתא, שלא ניתן כעת להתחקות אחריהם. יש לקוות כי עניין זה, כמו גם אותו הסכם שנערך עם המדובב, הוסדר כבר בנהלים. עם זאת, גם שיחה זו שבין המדובבים תועדה, וכך גם ההתנהלות בתא לאחר מכן. צפייה באלה משקפת תמונה אותנטית, ממנה ניתן להסיק

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לסוגית התדרוך עוד בטרם שיחת המדובבים ואף לאחריה, ובהתאם לדחות את טענות ההגנה.

114. כך, ביחס לדברים אותם ידע ארתור אודות אופן ביצוע הרצח טרם כניסתו לתא, הרי שהניסוח המובא על ידי הסנגור לעיל, מעיד בדיוק את ההפך - מדובר בהשערה בלבד, שארתור אמנם מאד משוכנע לגביה, אך שאינה מהווה ידיעה (ראו תשובותיו הקוהרנטיות בעדותו עמ' 905-906). לאמור יש לצרף את העובדה כי עובר לשיחה זו, המדובבים ניסו להדגים ביחד עם הנאשם כיצד ניתן לשסף גרונו של אדם מבלי להתלכלך, וזאת נוכח דברי הנאשם כי מכנסיו נותרו נקיות (ראו פסקה 83). גם מטעם זה ניתן להסיק שהמדובב לא תודרך בעניין.

115. זאת ועוד, עצם בקשת ארתור את יבגני לקבל פרטים אודות הרצח מעלה, דווקא, כי כאלה לא היו בידו באותה עת. שכן, ככל שהיו פרטים, שאז היו מוחלפים במקום במסגרת השיחה. במקום זאת, השניים נשמעים מתלבטים ביניהם, האם הנאשם הוא זה שכלל ביצע את הרצח (וראו הציטוט לעיל בפסקה 88).

116. גם את טענת ההגנה לתדרוך שלאחר אותה שיחה אני רואה לדחות. נטען, כי אחרי "פגישת התדרוך החשאית" החל ארתור "שוטף" את מוחו של הנאשם שהמנוחה לא נאנסה. לפי הגיון זה, ארתור היה אמור להפסיק להלחיץ את הנאשם להודות במהרה מרצונו בנימוק שאחרת הוא עלול לקבל מאסר עולם ועוד חמש עשרה שנה בגין אונס, כפי שעשה עד כה. די להפנות לפעמים הרבות אחרי שובו של ארתור לתא, אליהן גם הסנגור בעצמו מפנה, בהן ממשיך ארתור להטיף לנאשם בעניין, כדי להראות שהוא אינו מקיים את "ההנחיה" לה טוענת ההגנה.

117. יתירה מזו, ההנחיה כביכול של אזולאי לארתור, ככל שהייתה, היא בבחינת "התפרצות לדלת פתוחה", שהרי אם היה דבר שהנאשם היה עקבי בו, זו הנחישות שלא לקבל על עצמו אונס. כמו כן, הוא גם ידע היטב שאינו נחקר על אונס ושאינו ראיות פורנויות נגדו, כך שלא הייתה מבחינתו שום סיבה להודות בדבר, ומכאן – גם אין סיבה וצורך "להוציא לו מהראש" עניין זה.

118. למעשה, ההגנה מנסה להיאחז בשתי טענות "שטיפת מוח" שביצע ארתור בנאשם, הסותרות זו את זו: האחת – שאם לא יודה מרצונו (במסגרת עסקה) יקבל עונש מקסימלי של מאסר עולם ועוד 15 שנים בגין אונס. השנייה – לגרום לנאשם להאמין שלא היה אונס, כדי ש"חלילה" לא יודה בו. סתירה פנימית זו, בפני עצמה, שומטת את הקרקע מתחת לטענת "שטיפת המוח" מכיוון נוסף.

119. עוד אזכיר, שכפי שכבר הראיתי, בשיחותיו עם הנאשם, ארתור אינו מביע ידיעה ברורה אם היה או לא היה אונס. מפעם לפעם הוא מעלה את האפשרות שהמנוחה לא נאנסה, אולם, כפי

שהעיד, השערות אלה הינן רק השערות. ככלל, השערותיו נסמכות בעיקרן על מידע שהנאשם עצמו הביא בפניו, כגון שהוא אינו נחקר אודות האונס, כי שמע על אונס מ"החוקר הגבוה", או מתוך שהבין את הקשרי השאלות שנשאל. יתר על כן, הוא מודע לטענת הנאשם כי לא ניתן יהיה להאשימו באונס משום שאין ראיות פורנזיות כנגדו.

120. גם חברי סבור שארתור תודרך באופן לא תקין בטרם הוכנס לתא, ומנמק זאת בכך שידע שלא היה אונס. הוא מסתמך על הציטוט משיחת המדובבים:

מדובב- יבגני: "אז איך אנסו אותה?"
מדובב- ארתור: "הרי לא אנסו אותה, נדמה לי. אני יודע מלכתחילה, שלא אנסו אותה."

לשיטתו של חברי, המילה "מלכתחילה" מעידה שארתור ידע כל הזמן שלא היה אונס. לטעמי, המילים "נדמה לי" שנאמרות באותו משפט, דווקא מעידות שהיה מדובר בהשערה ולא בידיעה. כלומר, ארתור שיער מתחילת הדרך שלא היה אונס, אבל לא היה בטוח בכך. חיזוק לכך אני מוצאת בדיאלוג בין המדובבים בהקשר לסוגיית האונס:

מדובב- יבגני: "הוא גבר לא רע כזה. לא רע. אני לא יודע, גם קרמיקה גם בלטות, בלאט. עובד חרוץ כזה. זין איך אפשר לדעת, אם (משהו) קיצר אותו הוא הרג אותה... ומה זה? אם סתם הרג עוד יכול להיות והאם אנס? באמת, בלאט, פוחד מזה כמו מאש."
מדובב- ארתור: "אהה"
מדובב- יבגני: "משום מה הוא לא דומה לאנס."
מדובב- ארתור: "ואני לא יודע, אני לא חושב, שאנסו אותה."
מדובב- יבגני: "אה, מה, סתם ככה פ...פלטו לו? זין איך אפשר לדעת. זין איך אפשר לדעת."
מדובב- ארתור: "נו"
מדובב- יבגני: "אם מישהו היה אונס אותה, אז היה זרע, זה היה קל, אתה בא אל החשוד: "תן זרע" הוא היה נותן."
מדובב- ארתור: "הרי אין שם זרע בכלל"
מדובב- יבגני: "אז איך אנסו אותה?"
מדובב- ארתור: "הרי לא אנסו אותה, נדמה לי."

(מט 165/06 (8) חלק 4 עמ' 10).

כפי שאפשר לראות (והדברים אף חוזרים בהמשך השיחה), ארתור אינו מחזיק בידיעה בנוגע לשאלת האונס אלא משער השערות. הוא אמנם נוטה להאמין שהמנוחה לא נאנסה, אבל

עדיין מציין "נדמה לי". בהינתן שלא ידע אם היה אונס, ממילא אין שום עדות לכך שתודרך על ידי החוקרים או שהיה לו ידע לגבי אופן ביצוע הרצח שלא היה אמור ברשותו.

121. למעלה מן הצורך, אציין כי אזולאי וארתור נחקרו בנקודה זו והעידו כי תדרוך כזה לא נערך. הגם שלפי יומן הצח"מ אזולאי נסע באותו מועד לראש פינה (נ/128 בעמ' 27), הרי שמי שחקר את ארתור באותו מועד היה השוטר סעד דאהר, שהעיד כי גבה את העדות ואזולאי לא נכח בה. לדבריו, לו אזולאי היה נוכח, שמו היה נרשם בתיעוד העדות (עדות דאהר, עמ' 4098 ש' 13 ואילך). לטעמי, העובדה שאזולאי לא זכר בעדותו את הסיבה לנסיעה, אף היא אינה מלמדת כי ניתן להסיק שקוים תדרוך בלתי לגיטימי במחשכים, שכן, ובבחינת עיקר, אין בשיח בין המדובבים ואף לא לאחר מכן, כדי ללמד עליו.

הטענה בעניין תרגיל החקירה

122. כפי שכבר צוין לעיל, אין מחלוקת כי לא נמצא דם על כליו או חפציו של הנאשם (ראו גם עדות יוסי עמ' 654 ש' 11). לטענת הסנגור, הצגת החוקרים לנאשם מצג כאילו דם של המנוחה אותר על כליו מהווה תרגיל חקירה פסול שזיהם את החקירה, באמצעותו "ציירו החוקרים לנאשם מציאות מדומה, כשאין הוא יודע כי איננה אמיתית וכעת צריך "לחיות" לפיה" (סע' 25-26 לנספח 2 לסיכומים). כן טען הסנגור, שהחוקרים המציאו ממצא פורנזי, בעטיו נוצרה מציאות שקרית שכפתה על הנאשם למסור הודאת שווא, ומכאן שמשקל ההודאה הינו אפסי (סע' 4 לנספח 1 לסיכומים).

123. הואיל והקשרם של הדברים מורכב וכולל מספר נדבכים, אבהיר תחילה את טענת ההגנה. כזכור, הנאשם ציין בפני חוקריו, עוד ביום 12.12.06, כי כשבוע לפני הרצח ראה טיפות דם בשירותי הבנים. עובר לחקירה זו עמדה בפני החוקרים עדות נוספת מפי ויקטור, מנקה בית הספר, שסיפר שביום הרצח ניקה דם בשירותי הבנים. בין לבין, נתפס כבל מאריך של הנאשם, עליו נראה כתם שנחזה כדם, לכל הפחות בעיני החוקרים. בבוקר 13.12.06 הטיחו החוקרים פעמיים בנאשם כי נמצא דם המנוחה על כליו/חפציו, מבלי שנאמר על איזה כלי. בהמשכו של היום נמסר לו שנמצא דם על הכבל המאריך שלו (לא בהכרח דם המנוחה). טענת ההגנה היא כי הטחת החוקרים בנאשם במרמה שנמצא דם על כליו/חפציו, הביאה אותו לטעון (או שכנעה אותו להאמין) כי אותו דם שנראה על ידו בשירותים שבוע עובר לרצח, נראה על ידו למעשה ביום הרצח, ובהמשך, גרמה לו להסביר לחוקרים כי אפשר שדרך על הדם או נגע בו באופן אחר, ומכאן העבירו לכליו.

124. ככלל, ידועה הפסיקה לפיה גורמי החקירה רשאים לנקוט בתרגילי חקירה, ובתוך כך אף לשקר לנחקר, כל עוד אין בכך כדי לשלול ממנו את זכות השתיקה והזכות להימנע מהפללה עצמית (ראו ע"פ 1094/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (מיום 30.1.2018)). במסגרת ע"פ 2939/09 נחום פילצה נ' מדינת ישראל (מיום 15.10.09) נקבע כי "ההבחנה האמורה בין אמירת אי

אמת לבידוי ראיה מבוססת על הרעיון כי באמירת אי-אמת על ידי איש מרות נשמרת יכולתו של הנחקר, אשר יודע את המציאות לאשורה, לקבל החלטה חופשית אם להודות או לאו. שכן מול טענה זו יכול הנחקר להציג את גרסתו שלו ונטל ההוכחה יוטל על החוקרים ועל התביעה. בידוי ראיה לעומת זאת, עלול להביא למצב שבו הנחקר החף יסבור שלא תהיה לו יכולת להוכיח את חפותו ועל כן ימסור הודאת שווא". באותו עניין חודד, כי בעוד שבעבר ניתן היה להניח כי "פברוק" ראיות יביא לפסילת ההודאה, הרי שהתחבולה בדרך של דיבור בעל פה, לא תביא לפסילתה. עם זאת "לאחר הלכת יש שכרוב הדברים אינם עוד כה חדים כפי שהיו בעבר. אין לכחד כי העובדה שאיש מרות אומר לנחקר דברים שלידיעתו אינם אמת מעוררת, ותמיד עוררה, תחושת אי נחת". אם כן, השאלה הרלוונטית בענייננו הינה מה ההשלכה של התחבולה על הנאשם – משמע, האם גרמה לו להימנע משימוש בזכות השתיקה ולהודות הודאת שווא.

125. לגופם של דברים, אין ספק כי מדובר בהטחת עובדה שאינה אמת. יתרה מכך, אופייה ה"פורנזי" מקנה לה משקל יתר, בוודאי אצל הנאשם אשר היה בשלבים הראשונים למעצרו, וכפי שנוכחנו ראה חשיבות רבה לבדיקות פורנזיות. עם זאת, סופו של דבר, שהטחה זו, אשר באה לידי ביטוי בעל פה בלבד, לא פגעה בזכות הנאשם שלא להפליל את עצמו ולא גרמה לו להודות הודאת שווא. להלן אסביר.

126. כידוע, הנאשם לא הודה בחקירה זו ברצח, ואף לא בחקירות שלאחר מכן, וזאת עד ליום 19.12.06. יתרה מכך, באותו יום פגש בסנגור ונועץ עמו בעניין זה. בשובו לתא ציין בפני ארתור, כי עורך הדין הסביר לו שטיפת הדם יכולה הייתה להגיע לחפציו בכל מיני דרכים. כן הסביר ליושבי התא, כי אפשר שבטעות דרך או נגע בדם והעבירו לחפציו, וכי מדובר בראיה נסיבתית שאין בה כדי להפלילו. לאמור מתוסף עוד, כי ביום 17.12.06 אף שמע מפי בא כוחו, כי המשטרה שיקרה כאשר מסרה לו שנמצא דם על הכלים, ושמדובר היה בהטחה שקרית (ראו דבריו מיום 17.12.06 מט 165/06 (21) חלק 3 עמ' 10).

127. ואפילו באמור אין די וצריך היה לייחס לתרגיל זה משקל כלשהו, הרי שהנאשם עצמו לא הניח את המסד לכך. שכן, דבריו בהקשר זה לקו בסתירות מהותיות, הן בהליך זה והן בהליך הקודם. כך למשל, במסגרת ההליך הקודם העיד, תחילה, כי לא הוטעה כלל על ידי החוקרים וכי אכן ראה את הדם במועד הרצח (ראו ת/453 עמ' 1076). עם זאת, בהמשך שינה דבריו, וטען כי השוטרים כיוונו אותו לכך בשאלותיהם (ראו שם עמ' 1175-1178).

גם בעדותו לפנינו נמנע הנאשם מגרסה מפורשת, ושמר על עמימות בהקשר זה. הגם שבחקירה ראשית אישר כי את טיפות הדם בשירותי הבנים ראה ביום הרצח "כמה שזוכר באותו יום 6/12..". (עדות הנאשם עמ' 2843), הרי שבהמשך, טען שאינו זוכר בוודאות מה היה, וכיצד הגיע לכך שבחקירות כולן (החל מיום 14.12.06) סיפר כי את הדם ראה במועד

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הרצח. עוד העיד, כי אפשר שהמשטרה גרמה לו לשנות את התשובה (ראו דבריו בעדותו החל מעמ' 3574).

אם כן, בשום שלב לא טען הנאשם באופן עקבי וברור שהולך שולל על ידי החוקרים או הוטה להאמין שראה את הדם ביום הרצח, בניגוד למצב הדברים האמיתי. ואם הנאשם אינו מעיד ברורות שתשובתו שונתה בעקבות טענות החוקרים, אין בהעלאת טענה זו בסיכומים בלבד, כדי להועיל לנאשם.

128. ומכאן, באשר לעמדת חברי, לפיה שאלת החוקרים באופן ספציפי על כתם הדם שנמצא על הכבל המאריך מהווה "תחבולה נפסדת". זאת, לקביעתו, מקום בו ניתן להתרשם בנקל ובעין בלתי מזוינת כי הכתם שנמצא על הכבל המאריך (אשר הוצג לפנינו הן במציאות והן בתמונות-ראו נ/174טו וכן ת/454), "איננו דומה לכתם דם" (ראו סע' 331 בחוות דעתו של חברי). אינני שותפה להתרשמות זו של חברי. ראשית, עסקינן בראיה שנתפסה לפני כ-15 שנים, ומן הסתם ייתכן וחלו בה תמורות עד להצגתה בפנינו במשפט החוזר. שנית, בסופו של יום, דומה כי עצם שליחת הכבל לבדיקה במעבדה הביולוגית, מלמדת כי החוקר סבר בזמן אמת שהכתם המצוי עליו אכן עשוי להיות כתם דם (ת/432).

129. **לסיכום:** תרגיל החקירה התבצע בשלב מוקדם של מעצרו של הנאשם, ולמעשה לא היה לו המשך. מהתיעוד עולה, כי בפועל, עניין זה לא הוטח בו פעם נוספת, והנאשם אף קיבל אישור מבא כוחו כי החוקרים שיקרו, ושאין כל ראיה בדבר דם שנמצא על כליו. אי לכך, איני סבורה שתרגיל הייתה בסופו של דבר השפעה על החלטתו להודות, לא כל שכן להתוודות.

הטענה בעניין זכות ההיוועצות

130. ההגנה טוענת כי החוקרים רמסו ושללו את זכותו של הנאשם להיוועץ בעורך דין, בכמה אופנים. זאת, באמצעות הפיכת המדובר ל"יועצו המשפטי" של הנאשם, הדחת הנאשם כנגד סנגורו באופן שיימנע משיתוף פעולה עמו ומקבלת ייעוץ ממנו, ולבסוף, באמצעות שידול הנאשם במרמה ליתן "הודאה בלב נקי" ברצח המנוחה.

131. נטען, כי הפגיעה בזכות ההיוועצות החלה כבר בחקירות הראשונות של הנאשם תחת אזהרה כחשוד ברצח, בימים 06.12.11-12. חקירות אלה נערכו מבלי שהוסברה לו זכותו להיוועץ בעורך דין ומבלי שהתייעץ בפועל בעורך דין. גם חקירתו מיום 06.12.13 נערכה בטרם נועץ בעורך דין. הנאשם אמנם לא הודה בחקירות אלו במעשים שיוחסו לו, אולם מסר שם פרטים רבים, אשר שימשו את החוקרים בהמשך לשכנעו בעוצמת הראיות כנגדו. נטען, שייתכן כי פרטים אלה כלל לא היו נמסרים לחוקרים, לו היה מיוצג כנדרש. בפועל, הנאשם פגש את הסנגור שלא דיבר רוסית, וזאת למספר דקות בלבד במסגרת הארכת המעצר.

132. עוד נטען, כי אזולאי תדרך את ארתור טרם כניסתו לתא לשמש כ"יועצו המשפטי" של הנאשם. ארתור פעל כפי שהתבקש, הציג עצמו כעבריין רב ניסיון וידע, וגרם לנאשם להבין כי עם מכלול הראיות בתיק הוא יורשע בוודאות, ולפיכך מוטב לו להגיע לעסקה מקלה. בתוך כך, הוא הדיר את עורך דינו של הנאשם ממנו, הבהיר לו שלא ניתן לסמוך על סנגורים ציבוריים ש"ניתנים למכירה", הזהירו שאל לו לשתף את עורך הדין ברצונו להודות ברצח במסגרת עסקה, והציע לו להחליפו בסנגור אחר. לנוכח אלה, כך נטען, הנאשם אכן סמך על ארתור וראה בו כתחליף לעורך דין.

133. באשר לחוקרים, נטען כי בחקירה מיום 18.12.06, החוקר מלכא שידל את הנאשם להודות ברצח המנוחה בגלל "התקף שיגעון". בהמשך היום ובימים 19.12.06 ו-21.12.06, עשה זאת גם החוקר סשה (ובהמשך גם אזולאי), אשר הונו את הנאשם בשדלם אותו להודות "בלב נקי" כדי שיוכל למלט עצמו מעונש מאסר עולם, מושג שהיה מוכר לנאשם מהדין הרוסי/אוקראיני. פגיעה נטענת נוספת בזכות האמורה הינה אי מסירת הודעה בשם הנאשם לעורך דינו, כפי שביקש בתחילת שחזורו, שהוא מתוודה "בלב נקי".

134. על יסוד טענות אלו, הסנגור עתר בסיכומיו להורות על פסילת הודאות הנאשם ושחזורו, או לחלופין לקבוע כי הם חסרי משקל.

135. המאשימה דוחה טענות אלה. לדבריה, לנאשם הוסברה זכותו להיוועץ בעורך דין מיד עם ההחלטה על מעצרו, ואכן בפועל הוא היה מיוצג ברציפות החל מיום 13.12.06. עוד הפנתה בסיכומיה לאמרותיו של הנאשם בתא המעצר, מהן עולה כי אין מאום במכלול טענותיו בהקשר זה.

136. דומני, כי אין צורך להכביר מילים אודות חשיבותה ומרכזיותה של זכות ההיוועצות עם עורך דין בחקירה. הפסיקה חזרה ושנתה כי הסיטואציה של חקירה הינה מורכבת עבור כל מי שנחקר בתנאי מעצר. היוועצות בעורך דין שומרת על זכויות נחקרים, מבטיחה את הגינות הליכי החקירה ומונעת ניצול רעה של פערי הכוחות בין העצור לחוקרים (ע"פ 5121/98 טורי רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי, פ"ד סא(1) 461 (2006)).

137. עם זאת, לענייננו, לא ראיתי כי זכות זו של הנאשם נפגעה, ובוודאי לא באופן היורד לשורש הקבילות של הודאותיו או שחזורו. ראשית, אבהיר כי הפניית הסנגור לעניין חייבטוב מרחיקת לכת לטעמי. בעניין שם נמנע מהנאשם ייצוג משפטי לפרק זמן ממושך, תוך הולכתו שולל בהקשר זה באופן פוזיטיבי על ידי המדובר ובידיעת החוקרים, בין היתר על מנת למנוע ממנו את אזהרת בא כוחו מפני מדובבים (בנוסף לשורה ארוכה של מחדלים בהקשר זה ובהקשרים נוספים). להבדיל, בעניין שלפנינו לנאשם היה ייצוג משפטי לפרק זמן משמעותי (גם אם לא מחקירתו הראשונה בטרם מעצרו) בטרם שמסר הודאותיו.

138. למעשה, אין מחלוקת כי עם מעצרו הובהרה לנאשם זכותו להיוועץ בעורך דין. לבקשתו, אף מולאה עבורו בקשת ייצוג ונשלחה לסנגוריה הציבורית. בהקשר זה סיפר עוד באותו ערב ליבגני כי " .. הנה, נתנו חינמי... במקרה ועורך דין הזה יהיה אידיוט, אסרב מעורך דין הזה, אז אשכור את עורך הדין שלי מחיפה, זה שעסק בתיק שלי ... הוא עוסק גם בתחום פלילי... לכן אני אהיה ... אגיד לאישתי, שהיא תתקשר איתו ... זין לא אכפת לי כמה שזה לא יעלה." (מט 161/06 (1) חלק 2 עמ' 29-30).

139. למחרת היום (13.12.06), עם הבאתו לדיון בהארכת המעצר, פגש הנאשם בעורך דין אריה הרמלין, אשר נשכר על ידי משפחתו לייצגו. עורך הדין הרמלין אף ייעץ לו וייצג אותו בדיון. בניגוד לטענת ההגנה, משיחותיו עם המדובבים דווקא ניכר שהנאשם היה שבע רצון מהייצוג שקיבל, הבין את אזהרות בא כוחו, וניכר שאף הבין את ההליך, כאמור מפיו:

הנאשם: "האריכו לי בשמונה יממות, בלאט ... עורך הדין בבית המשפט כיסח אותם עם ההוכחות שהם אספו. הוא כיסח אותם לחתיכות... באתי לבית המשפט, מצלמים אותי שם ... מיד, עורך הדין תפס לי את הקרדיגן, בלאט, ועל הראש, אומר: "תשב, תשתוק. אף מילה".... אני כבר אלך עד הסוף, מה שיהיה יהיה" (מט 163/06 (1) חלק 1 עמ' 15-6).

ובהמשך –

הנאשם: "הם חייבים לתת לי צלצול לעורך הדין ... עורך הדין בא אלי ממש לפני המשפט ... הוא אומר לשופט שם: "תספרו, למשל, אילו חוקים עשו, בגלל שמרשי, לא יודע שום זין, בלאט, על מה מאשימים אותו. יודע במה מאשימים, לא יודע על מה" (שם, עמ' 17).

וכן:

הנאשם: "יוצא ככה. עורך הדין שואל שאלה: "אילו ראיות יש נגד מרשי?" מממ, הבלשית ... רושמת פיתקית, מוסרת לעורך הדין, מממ, לשופט שיעריך. מבקשת לתפור את הפיתקית לתיק, אבל לא להגיד לעורך הדין... אילו ראיות יש, מה, למה.... זה שיש איזשהו חומר ... זה שחומר, זה וזה... עורך הדין אמר כל זה שטויות" (שם, עמ' 22).

הנאשם: "עורך הדין ניגש אליי ממש לפני המשפט. הוא אומר: "אל תדאג, הכל יהיה בסדר. האישה סיפרה לי .. כל מה שהיא ידעה, "..... עורך הדין אומר: "תתכונן. זה יכול להיות שבוע, שבועיים, שלוש, זה יכול להיות הרבה זמן". אני אומר: "בלאט, אלך עד הסוף". וזהו.... בעיקרון הוא בונה הגנה כמו שצריך" (שם, עמ' 60-57).

בהמשך, כפי שכבר נזכר לעיל, הנאשם אף מדווח לארתור כי קיבל ייעוץ קונקרטי הנוגע להטחת "תרגיל הדם".

140. הנאשם פגש את עורך הדין הרמלין לצורך ייעוץ גם ביום 17.12.06. ממפגש זה יצא מעודד, ודיווח אודותיו בהרחבה לארתור. בין היתר סיפר, כי עורך הדין עדכנו בדבר התמיכה הציבורית לה הוא זוכה, בדבר הקשר עם משפחתו ומצבה, וכן שהטחת החוקרים בו את עניין הדם הינה שקרית. בהמשך, הנאשם בחר להחליף ייצוג ושכר את שירותיו של עורך דין שפיגל, שאף עמו נפגש פעמיים (ראו ת/148; ת/453 עמ' 1028 ש' 23-21). אציין, ששני עורכי הדין שנשכרו על ידי הנאשם או משפחתו אינם דוברי רוסית, ולא ברור על מה הוא מלין בהקשר זה.

יודגש, וכפי שטוענת המאשימה, כי אין בפי הנאשם טענה, וגם לא הייתה, כי ביקש לפגוש בעורך הדין פעמים נוספות ושהדבר נמנע ממנו, ולא הובאה טענה מפי מי מעורכי הדין כי ביקשו לפגוש בנאשם ושהדבר לא התאפשר. על יסוד האמור, לא עומדת לנאשם כל טענה ממשית לפגיעת החוקרים בזכות ההיוועצות.

141. אוסיף בהקשר זה, כי לא נעלמו מעיני אמירותיו של אזולאי כנגד סנגורו של הנאשם, בחדר החקירות ביום 21.12.06. אמירות אלה אינן ראויות וטוב היה שלא היו נשמעות, בעיקר ממי ששימש כראש הצח"מ. עם זאת, אלה נאמרו לנאשם לאחר התוודותו, הודאתו ושחזורו, ולכן לא ניתן לומר שהייתה להן השלכה במובן קבילות או משקל הודאותיו.

142. גם את טענת הנאשם כי ארתור היה ל"יועצו המשפטי" ראיתי לדחות. אכן, אין לכחד כי ארתור חזר והשמיע מספר פעמים בפני הנאשם כי אל לו לסמוך על בא כוחו, שהינו סנגור ציבורי שנאמנותו מוטלת בספק, הזהירו כי עורך דין ציבורי "לא יטרח עבורו", המליץ לו להחליפו בייצוג פרטי, ואף ייעץ לו להגיע לעסקה עם גורמי החקירה ולהודות בהריגה.

כבר נקבע כי השחרת שמו של עורך דין שהנאשם מיוצג על ידו, כמו גם הטלת דופי ביושרו ובמקצועיותו, עלולה לערער את האמון שרוכש לו הנאשם ולחבל בשיתוף הפעולה עמו (ראו למשל הלכת אלזם). עם זאת, אמירות אלה של ארתור, הגם שאף הן אינן ראויות, בפועל לא הביאו את הנאשם לוותר על בא כוחו, להימנע מלפגוש אותו או לפקפק בכישוריו. כך למשל, כפי שעולה מדבריו ביחס לבא כוחו לפיהם "הוא כבר גברבר זקן. הוא, כנראה, לא טיפש.

הוא יודע הרבה. ממ, אני חושב שהוא יסתדר לבד" (16.12.06 מט 165/06 (16) חלק 4 עמ' 7).
 אף שארתור ממליץ לנאשם לשכור את שירותי בא כוחו, שהינו אחד הטובים בארץ, הנאשם אינו מביע כוונה כזו. כפי שעולה עוד מראשית שהותו בתא, הוא מודע לאפשרות לשכור את שירותיו של עורך דינו החיפאי, ובהמשך מציין כי אם היה באפשרותו היה שוכר עורך דין בתשלום (15.12.06 מט 165/06 (10) חלק 3 עמ' 26).

143. באשר להצעת המדובב לנאשם להגיע לעסקה עם גורמי החקירה, ניכר כי הנאשם מאזין לעצה ושוקל אותה, אך בוחר את דרך הפעולה בעצמו:

מדובב- ארתור: "אתה אומר להם: "תורידו את זה, תורידו את זה, זה לא היה .. היה רצח, הייתי באפקט, עשיתי את זה ... "אתם מורידים? – בסדר. לא מורידים? לכו תזדיינו, לא עשיתי כלום".

הנאשם: "כלומר, צריך לחכות לכתב אישום?"

מדובב - ארתור: "לא, אתה יכול להגיע להסכמה איתם מיד" .....

הנאשם: "אני אז אחכה לכתב האישום, ואז אתחיל לנהל משא ומתן" ....

מדובב- ארתור: "הם יכולים לעשות לך כתב אישום ביחד עם אונס. ואם אתה אומר מלכתחילה, ש- "אני אשם רק בהריגה בלי כוונה תחילה", אז ישר הם יכולים לעזור לך במשחק הזה עם הכתב הזה. אתה מבין? אבל שלא יעשו לך את האונס הזה מיד".

הנאשם: "לא, אני אעשה בשני עותקים, ברוסית ובעברית. בגלל שאם הם נותנים לי בעברית, אני לא אבין בכל מקרה, לא אצליח לקרוא את מה שיש שם".

מדובב- ארתור: "למטרת איזה זין הם ישנו לך אותו? לנקות את הסעיפים האלה ולהשאיר רק רצח? עדיף ישר" ...

הנאשם: "אני אשחק איתם עד הסוף ... יש לי את השבוע הזה עד הסוף, זה שמונה ימים".

(מט 165/06 (9) חלק 4 עמ' 50-46).

144. לעניין הטענה כי ארתור מנע מהנאשם להתייעץ עם בא כוחו כאשר רצה ליטול על עצמו את הרצח – טענה זו יש לדחות נוכח ההקשר של השיחה. עיון בה מעלה כי ארתור דווקא מבהיר לנאשם, שעורך דין לא יקבל מפיו הודאת סרק סתמית "עורך דין יגיד לך: בוא תיקח, מה זה אומר 'בוא תיקח'" (מט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 30-29).

145. לבסוף, אף את הטענה בדבר הנחיית גורמי החקירה את ארתור לשמש כיועץ משפטי לנאשם, במובן של הפרת זכות ההיוועצות, ראיתי לדחות. אין בהודעתו של ארתור (נ/20 עמ' 1 ש' 4-5) כדי ללמד כי אזולאי "אמר לארתור שהוא אמור לשמש כיועצו המשפטי של הנאשם", אכן, אזולאי אישר בעדותו בפנינו כי בעדותו בהליך הקודם אמר כי ייעד לארתור תפקיד של

מייעץ משפטי, אך הסביר באופן ברור כי התכוון שארתור יהיה "האיש עם הניסיון הפלילי, הוותיק, שמכיר את ההתנהלות של החקירות וכדומה, לתת לו ביטחון מהמקום של אני בעל ניסיון זאת הכוונה" (עדות אזולאי, עמ' 286). לא מצאתי בכך "תירוץ", כטענת ההגנה, אלא החלטה מקצועית שמהותה בבניית הקשר בין ארתור לנאשם, ולא דווקא השגת גבול בא כוחו. לטעמי, גרסתו של אזולאי בעניין זה סבירה ומהימנה, ותואמת את השתלשלות העניינים בפועל, כפי שתוארה לעיל, לפיה הנאשם לא ויתר בשום שלב על רצונו וזכותו להיוועץ בעורך דין, ולא הסתפק בעצותיו של ארתור כתחליף לליווי וייעוץ משפטי של עורך דין.

סיכום ביניים לעניין טענות ההגנה לפגמים בחקירות ובדיבוב

146. לאחר בחינת חקירות הנאשם והתנהלותו בתא, לא נמצא עיגון כלשהו באלה לטענת ההגנה כי הופעל עליו לחץ יוצא דופן או בלתי הוגן להתוודות התוודות שקרית, ובהמשך להודות הודאת שווא. הן החקירות והן פעילות ארתור לא אופיינו בהתנהלות בלתי לגיטימית המקימה עילת פסול. כפי שכבר צוין לעיל, חקירות הנאשם נוהלו כמעט במלואן בשפה הרוסית או בנוכחות חוקר דובר השפה, באופן שנשמר לו מרחב ביטוי מלא, והנאשם היה מיוצג באופן רציף על ידי עורך דין שנשכר עבורו על ידי בני משפחתו. עורך הדין ייעץ לו וייצג אותו נאמנה, ואין בפיו טענה אחרת. באשר להתנהלות בתא, התרשמותי הינה כי זו אופיינה באווירה חברית ועל דרך הכלל ברגיעה ונינוחות. אמנם, ארתור היה אקטיבי ועשה לחילוף ההודאה מפי הנאשם, אולם הוא לא לחץ עליו, לא הסית אותו, לא הטיל עליו מרות כלשהי, והנאשם בוודאי שלא חשש מפניו.

משכך, אני מוצאת לדחות את כלל טענות הנאשם כנגד תקינותם של החקירות והדיבוב.

הודאות הנאשם – כללי

147. כאמור, חטיבת ההודאה מושתתת על שלושה אדנים עיקריים: התוודות הנאשם בפני ארתור, הודאת הנאשם בהמשך בפני החוקרים והשחזור שערך הנאשם בבית הספר.

148. כפי שסקר חברי בסעיף 254 לחוות דעתו, שני מבחנים מצטברים נקבעו בפסיקה לבחינת משקל הודאה - מבחן סימני האמת הפנימיים ומבחן ה"דבר מה נוסף" החיצוני, המהווה תוספת ראייתית מאמתת. לעניין זה נקבע בפסיקה, כי "המבחן הפנימי בוחן את משקלה של ההודאה לנוכח סימני האמת העולים ממנה "כגון הגיונה או חוסר הגיונה הפנימי, סידורם או בלבולם של הפרטים הנמסרים בה וכיוצא בהם סימנים של שכל ישר המביאים אדם בר דעת להתייחס לדברי זולתו באימון"... המבחן החיצוני עניינו בדרישה לתמוך את ההודאה בתוספת ראייתית מאמתת מסוג "דבר מה נוסף", שתכליתה להפיג את החשש שהנאשם הודה במעשים שלא ביצע. נקבע בפסיקה, כי ניתן להסתפק בכל סוג של ראיה, ישירה ונסיבתית כאחת, שיש בה כדי לאשר את תוכן ההודאה (ראו: ע"פ 6977/03 סארה

נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 19 (20.7.2009)). המבחן החיצוני בודק את ההודאה על פי סימני האמת החיצוניים לה, אשר יש בהם, לפי מבחני השכל הישר, כדי לשפוך אור על אמיתותה (עניין לוי, עמ' 234). שני המבחנים מקיימים ביניהם "מקבילית כוחות", באופן שככל שההודאה זוכה למשקל רב יותר, כך יידרש "דבר מה" בעל משקל קטן יותר; ולהיפך, ככל שמשקלה של ההודאה נמוך יותר, כך יהיה צורך בתוספת ראייתית בעלת משקל משמעותי יותר... (ע"פ 7090/15 ח'ליפה נ' מדינת ישראל (מיום 25.08.2016)).

149. להלן אבחן ביסודיות את ההודאות שמסר הנאשם על פי סדרן הכרונולוגי, ואקבע את המשקל אשר לטעמי יש לתת להן. אקדים את המאוחר ואציין כבר עתה, כי נוכחתי שכל אחד משלבי "חטיבת ההודאה" עומד בפני עצמו על רגליו, ועוגניו רבים הן ברובד הפנימי והן בזה החיצוני. משנה תוקף ואמינות עומד לחטיבת ההודאה בכללותה, כאשר כל שלב בה מחזק ומגבה את רעהו באופן בו השלם עולה על סך חלקיו.

למסקנות אלה מצטרפת העובדה שהנאשם לא סיפק הסבר רציונלי ומניח דעת להודאותיו. זאת, חרף העובדה שהליך זה מתנהל באופן חריג וייחודי בשנית. יתירה מכך, הסבריו כיום סותרים חזיתית הסברים שנתן בהליך הקודם ובהזדמנויות נוספות. להיבט זה השלכה מעצימה על חטיבת ההודאה, באופן המכביר לה משקל.

התוודות הנאשם בפני ארתור - "אני אתה והקירות"

150. מהראיות שהונחו בפנינו עולה, כי בלילה שבין ה- 18.12.06 ל- 19.12.06 התוודה הנאשם בפני ארתור ברצח המנוחה.

תיאור ההתוודות ובחינת משקלה הפנימי

השיחה שקדמה להתוודות

151. מהתיעוד עולה כי בטרם החל הנאשם להתוודות, מתנהלת בין הנאשם לארתור שיחה שנמשכה למעלה מארבעים דקות. כפי שכבר פורט לעיל, היא החלה כשחזר הנאשם לתא המעצר ועדכן את ארתור במפגש עם הפסיכיאטר ובחקירה הנוספת שעבר וכי חוקרו לא היה נכון לקבל את הגרסה בדבר "רצח באפקט". בהמשך לכך מתפתחת שיחה ממושכת, בה חוזרים ועולים אותם נושאים (שמיד אציין), ושהדינמיקה המתפתחת במסגרתה היא שמובילה את הנאשם להתוודות.

152. כפי שתברי מציין, האווירה בתא היא לא טובה, ואכן, "ברור שארתור "משחק" שהוא נעלב ושפגעו בכבודו". עם זאת, לטעמי, אין זו אווירה "מאיימת". ארתור מרבה להתרעם על כך שהנאשם לא נותן בו אמון ומתנהג כלפיו כאילו הוא "אהבל". זאת, משום שלפני שהלך לפסיכיאטר הוא נתן לארתור להבין שרצח את המנוחה תחת אפקט, וכעת הוא מתכחש לכך ורוצה "ללכת עד הסוף". בנוסף, ארתור בא לנאשם בטענות שלמרות שהם "גרים יחד" כבר

כמה ימים וגלויי לב זה עם זה, פתאום הנאשם מתייחס אליו כאל "חוקר פלילי". טרוניות אלה מושמעות שוב ושוב בניסוחים שונים, אך מבלי שארתור מזהיר שיבוא איתו חשבון על כך, לא כאיום ישיר ולא כ"איום מוסווה".

153. ארתור חוזר ומדגיש באוזני הנאשם שהוא למד להכירו ועל כן יודע היטב מה הוא חושב (משמע שביצע את הרצח) ושהוא (הנאשם) מפחד לדבר על כך בקול כי "יתן את הדין". בתשובה, הנאשם אכן מאשר ש"יש דברים שעליהם לא מדברים". ארתור חוזר ומזכיר לנאשם את מה שסיפר לו לפני שנלקח לפסיכיאטר, ומלין על כך שכמעט האמין לו שאינו יכול לרצוח "בשכל בריא" אבל דווקא מסוגל לעשות זאת אם יצא מכליו. הנאשם מאשר שאכן כך, ומציין שוב את המקרה של תקיפת אחיו כדוגמה.

154. עוד חוזר ושונה ארתור, שיש לנאשם מזל שהוא שותפו לתא וזה ששמע אותו "מפטפט", שכן מישוהו אחר כבר היה משתמש במידע כדי להסגיר אותו ולקבל הקלות לעצמו.

155. למרות העובדה שארתור אינו פוסק מלמתוח ביקורת על הנאשם ולהביע מורת רוח בשל יחסו של הנאשם כלפיו ובשל העובדה שהנאשם אינו עקבי בגרסותיו לעניין "הרצח תחת אפקט", ארתור לא מאיים או תוקפני. עיקר המאמץ שלו הוא בלגרום לנאשם להרגיש לא נעים, ולהבין שהוא פגוע ממנו משום שאינו נותן בו אמון ומתייחס אליו כטיפש.

156. חברי מאמץ את טענות ההגנה לגבי האיום מצד ארתור כלפי הנאשם, שבין השאר משתמע, כביכול, מהדברים הבאים:

ארתור: "פשוט אני אומר לך, אתה בין עצמך יודע אשם אתה או לא אשם. בן עצמך, ואתה יודע אם נפגש בכלא או לא. תראה, אם זין איך תעבוד, תאמין לי, אשמח בשבילך, אם זין תעבוד עליהם. אני אשמח בשבילך. אם תוכל- קדימה. אם תוכל. אתה לא טיפש. אתה לא טיפש. אבל תראה, אתה יכול לקבל כוויות. לקבל כוויות.. מאנשים שאתה לא סומך עליהם."

הנאשם: "אני הבנתי אותך."

ארתור: "רק מזה אתה יכול לקבל כוויות. מדוע, אנשים ההם.. שמאחלים לך טוב, ואתה לא סומך, זה יכול רק.."

הנאשם: "להזיק לי."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 6-7/52).

אתייחס לציטוט בהרחבה בהמשך, בהקשר של מכלול טענות ההגנה לעניין ההתוודות. לשלב זה רק אומר, שגם מההקשר בו נאמרו הדברים וגם מעצם העובדה שהשניים המשיכו לשוחח ארוכות לגבי הסוגיות הנ"ל בטרם הנאשם התחיל להתוודות, ברור, לטעמי, שהציטוט המדובר אינו מהווה את הסיבה לכך שהנאשם התוודה. בראייה של מכלול השיחה

הממושכת, מדובר באנקדוטה ותו לא. לגופו של עניין, כוונת ארתור בדבריו היא להבהיר לנאשם שהוא עלול לשלם מחיר יקר אם אנשים שאינם רוצים בטובתו ישמעו דברים כגון אלה שסיפר לו (שיש אפשרות שרצח תחת אפקט) וישתמשו בכך נגדו (דימוי ה"כוויות"). זאת, בניגוד לארתור עצמו שלא יעשה כן. מסר זה מתקשר גם ל"מוטיב הנאמנות" של ארתור, שחוזר במהלך השיחה מספר פעמים, למשל כשיחלוק עם הנאשם מידע לגבי עבירות שלכאורה ביצע בעצמו.

157. לסיכום, הדינמיקה שמתפתחת בין ארתור לנאשם בשיחה זו, בעקבותיה הפתיע הנאשם ופרש בפני ארתור את מעשה הרצח לפרטיו, מבוססת על רגשות אשמה שהתעוררו אצל הנאשם בשל הביקורת מצד ארתור על יחסו כלפיו, חוסר האמון שהוא מגלה והעובדה שהוליד אותו שולל באשר לכך שביצע את הרצח במצב של אובדן שליטה. היא גם משקפת את הקרבה שנוצרה בין השניים במהלך הימים המשותפים בתא. לא מצאתי בה שום סימן לאיום מצד ארתור, לא בהיבט הפיסי ולא המילולי, לא גלוי ולא סמוי.

מהלך ההתוודות

158. אירוע ההתוודות מתחיל, למעשה, בשלב בו ארתור שב ומדליק את האור לאחר שהנאשם כיבה אותו, שואל את הנאשם האם יכול להיות "מצב כזה" (ככל הנראה שביצע את הרצח מתוך "יציאה מהכלים") ומבקש שהנאשם יענה לו אם יש בו עוד טיפת אמון כלפיו. בתגובה, הנאשם מבהיר לארתור כי אינו צריך להרגיש פגוע, שכן "יש טיפונת אמון. טיפונת. אבל יש קו, אשר לא אני ולא אתה אף פעם לא חוצים, לא אומרים הכל... אפילו בינינו." (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמוד 16/52). תשובת הנאשם אומרת דרשני. לו היה חף מפשע, ניתן היה לצפות שיתקן את ארתור ויאמר שיש בו אמון מלא ושאינו מסתיר ממנו דבר, מכיוון שאין לו מה להסתיר. במקום זאת, הנאשם דווקא מאשר לארתור שהוא אינו חושף הכל בפניו, משמע – שלמעשה, הוא אינו מגלה לו את כל האמת.

159. בהמשך, הנאשם "מרגיע" את ארתור, מבהיר לו כי הוא חושב שהוא חכם, ומיד לאחר מכן לוחש לפתע מיוזמתו, ללא קשר לחילופי הדברים הקודמים:

"זין כמה נמאסה... זין כמה נמאסה."	הנאשם:
"אה?"	ארתור:
"זין כמה נמאסה. זין כמה היא נמאסה עלי (ייתכן, הכוונה או "הם" כגון "החיים". לאו דווקא ילדה)"	הנאשם:
"מי? מי זין כמה נמאסה? הילדה?"	ארתור:
"כולם. זאת היתה הטיפה האחרונה. האחרונה. ואותי.. (מצביע על הראש כאילו בשיגעון) נתלש הרף/הגג (כלומר "ירדתי מהפסים")."	הנאשם:

(מט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 17/52).

160. כפי שניתן לראות, בשלב זה הנאשם מתחיל להסיר את מגנותיו ולמסור פרטים מהם ניתן ללמוד על הכרה באשמה מצדו, באופן הקושר אותו לרצח ומהווה "ראשית הודאה". בנוסף לכך, הוא עובר מיוזמתו לדבר בלחש, על מנת שהדברים יישמעו רק באוזניו של ארתור.

161. הנאשם וארתור ממשיכים לשוחח, תוך שארתור מזהיר אותו שלא יאמין לאיש, והנאשם מבהיר לו כי ברצונו "ללכת על כל הקופה", כלומר, לדבוק בטענת החפות בחקירות. באשר לארתור, הנאשם מוסיף ואומר:

הנאשם:	"ואחרי זה... רק האל יודע."
ארתור:	"חחח"
הנאשם:	"גם עכשיו יודע."
ארתור:	"מה יודע?"
הנאשם:	"את זה – אתה, אני והקירות"

(מט 165/06 (26) חלק 2 עמ' 19-20/52).

משמעות הדבר ברורה – הנאשם מבהיר כי בשונה מהחקירות, שם ילך על כל הקופה, ארתור כעת יודע את האמת.

162. בהמשך, ארתור מתיישב לצד הנאשם. אז אומר לו הנאשם בלחש "אני למעשה עשיתי טעות, פלטתי... כשהייתי, פלטתי: "הכל, רק לא אונס". לא היה אונס". בתגובה אמר לו ארתור "כמעט הסגרת את עצמך, אתה יודע את זה? על ידי מה?", והנאשם השיב "על ידי אונס. על ידי אונס שלא היה". (מט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 28-29/52). אם כן, עוד בטרם מתחיל הנאשם להתוודות, הוא ממשיך ביוזמתו לפרט ולספר אף את מה שלכאורה אינו נדרש בהתוודות שקרית, תוך שהוא מכה על חטא בשל הטעות שביצע, עת מסר מידע אשר לכאורה לא אמור היה להיות ברשותו.

163. יודגש בהקשר זה, שבניגוד לטענת ההגנה, לפיה הנאשם לא ידע אם המנוחה נאנסה ושהדבר מוכיח את חפותו, הנאשם מאשר כאן בפה מלא כי ידע ש"אונס לא היה".

164. בהמשך השיחה, ארתור מבקש מהנאשם להסביר כיצד הגיע במחשבות למצב כזה בו "נתלש לו". לכך השיב הנאשם: "אני לא יודע, ארתור. פשוט אתה יודע, קורה, הכל, הכל, הכל, ופתאום ברגע נפלא אחד, זין כמה נמאס, הכל זין כמה נמאס. זין כמה נמאסו הבעיות האלה, זין כמה נמאסה העבודה הזאת, הכל זין כמה נמאס... הילדים האלה אשר (עברית) "אה, בן זונה, אמא זונה" מביאים כל מיני דברי זין... אני לא מקצוען... אני לא מקצוען, אני יכולתי לעשות טעות" (מט 165/06, חלק 2, מ' 37-38/52).

בדברים אלה מספק הנאשם הסבר להלך רוחו ולתחושותיו עובר לרצח.

165. עינינו הרואות, שההתוודות המלאה של הנאשם ברצח, אשר החלה מיד בהמשך לדברים אלו, לא באה לאוויר העולם "בחלל ריק" או באופן מכני, כאילו הייתה שקרית ונמסרת בכפייה או מן הפה ולחוץ, רק כדי לרצות את ארתור. אלא, היא הייתה חלק מהתפתחות אותנטית וטבעית של השיח בין הנאשם לבין ארתור, במסגרתו פרש הנאשם את האירועים והלך הרוח שהביאו אותו לבצע את המעשה. ניתן לראות שבהדרגה הוסרו "חומות ההכחשה" של הנאשם, באופן שתואם את עוצמת יחסי האמון בין השניים.

166. לאחר השיח המתואר, כשהשניים יושבים זה לצד זה על המיטה, ארתור מספר לנאשם על עבירות שהוא ביצע ושטרם "יצאו" ("כמו שאתה סיפרת לי את סודך, כך אני מספר גם לך, הבנת?"), ומסביר לנאשם כי הוא סומך עליו משום שהוא אחד "מהגברים האלה שאת המילה של עצמו יכול לשמור". בשלב זה פתח הנאשם בהתוודות יזומה ברצח המנוחה, תוך שהוא לוחש לארתור: "אני עשיתי טעות אחת, לא היו עדים... אני עשיתי טעות, לא פינתי דם בשירותים של הגברים... את הדם, את הטיפות לא פינתי. זו הטעות שלי..." (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 40/52).

167. אדגיש, כי אני מוצאת לאופן בו פתח הנאשם את התוודותו חשיבות רבה. שכן, הרכיב הראשון אותו מסר הנאשם לארתור במסגרת ההתוודות הוא איננו אמירה "סתמית" כי רצח את המנוחה, לה ניתן היה אולי לצפות מאדם המוסר הודאת שווא תחת לחץ, אלא הבעת חשש כי שגה והותיר בזירת הרצח ראיה מפלילה. פתיחה זאת, ובהמשכה ההערה "לא היו עדים", מלמדות אף הן על האותנטיות הרבה של ההתוודות, כבר מתחילתה. רק אדם שיודע שהשאר סימני דם ומוטרד מכך, ואף יודע שלא היו עדים, יכול להתייחס לפרטים אלה, ובשלב כזה של השיחה. עוד אדגיש, כי העובדה שהנאשם היה מודאג מעניין הדם חשובה בעיני. שכן, כזכור, סוגיית הדם בשירותים, שחזרה ועלתה בחקירות ובשיחותיו עם המדובבים טרם ההתוודות, טרדה את מנוחתו, ועתה, לראשונה, מבינים מדוע.

168. במסגרת עדותו בפנינו נשאל הנאשם שוב ושוב, הן על ידי ב"כ התובעת והן על ידי חברי ההרכב, מה גרם לו לפתוח את ההתוודות באמירה בדבר הטעות שעשה. לעניין זה ניתן להפנות לחילופי הדברים הבאים:

"כב' הש' א. קולה : למה אתה צריך להגיד לו עשיתי טעות שלא ניקיתי דם בשירותי בניס?

הנאשם, מר ר. זדורוב : שהוא גם חושב שהוא קיבל את הסוד איזה סוד אבל האמת אני לא זוכר בכלל היה דם או לא, אני זוכר שראיתי טיפות דם בשירותי של הבנים אבל אותו יום רצח או לא אני חושב שזה היה אותו יום במתי היה הרצח זה מה שאני זוכר אבל אני לא יכול להגיד בוודאות מתי זה קרה ואמרתי לו כאילו סוד בשבילו כן לא היה עדים ניקיתי ילדה ביקשה סיגריה עצבנה

אותי הלכה למטה וקיללה אותי, והחזרתי כל הסיפור מה שאנחנו דיברנו.

כן אבל זו לא תשובה לשאלה ששאלה אותך התובעת, היא אומרת פה הוא אומר לך אתה צודק צריך לראות את כל הקונטקסט את כל האינטונציה ונראה את זה, אבל פה הוא אומר לך תשמע אתה גבר אתה שומר על סוד ונגמר, ואז אתה אומר לעצמך אני עשיתי טעות לא ניקיתי דם בשירותים של הגברים, למה המשפט הזה היית צריך להגיד אותו עכשיו, מה תרם לך המשפט הזה, למה צריך להגיד את המשפט הזה?

כב' הש' א. קולה :

כי זה מה שהיה, זה כבר התחיל התוודות שאני, איזה טעות יש בזה?

הנאשם, מר ר. זדורוב :

כב' הש' א. קולה :

צריך לראות קודם את השיחה.

הנאשם, מר ר. זדורוב :

ראינו ונראה עוד פעם, היא אומרת לך עכשיו בשלב הזה הוא אומר לך דבר נורא פשוט אתה יודע לשמור סוד, לכאורה נגמר, אנחנו לא יודעים מה היה קורה אילו, אילולא היית אומרת לו מה בהמשך אנחנו לא יודעים, יש פאזזה של שקט ואז אתה אומר לו אני עשיתי טעות אחת שלא פיניתי דם בשירותי בניס, למה אתה אומר את המשפט הזה?

כב' הש' א. קולה :

אני אומר שאני לא יודע אמרתי את זה כבודו אבל אני יודע שזה היה זמן מתי אני התחלתי לו לשקר, למה אמרתי אולי בגלל שהוא יהיה רגוע.

הנאשם, מר ר. זדורוב :

הוא כבר רגוע.

כב' הש' א. קולה :

לא, כי זה התחיל מלחץ מתי הוא הדליק אור אה אתה ככה. אנחנו הרבה אחרי זה, פה בשלב הזה לכאורה, אני לא יודע מה הרגשת לא הייתי בתא אנחנו חיים רק ממה שיש בפנינו, בסרט הזה לכאורה על פניו בלי לקבוע מסמרות בשלב הזה הוא יושב רגוע אתה יושב רגוע ואתה פתאום מחוץ לכל קונטקסט אומר לו אני עשיתי טעות אחת שלא פיניתי דם בשירותי הבנים, זו עוד תמיהה שיש דם בשירותים הבנים אבל זה נשאר לעת מצוא, אבל פה למה אתה פותח את המשפט הזה?

הנאשם, מר ר. זדורוב :

כב' הש' א. קולה :

הנאשם, מר ר. זדורוב : זה מה שאמרתי, אני חושב שזה לא היה שקר שהוא יחשוב שהוא יודע איזה סוד עלי, אמרתי לא יודע בדיוק לא יכול להגיד מה היה באותו רגע בראש שלי."
(עדות הנאשם, עמ' 3164-3163 לפרוטוקול).

169. מהציטוט לעיל עולה, כי הנאשם קיבל הזדמנויות רבות להסביר את התמיהות העולות מהתנהלותו, להצדיק את המניע לתחילת ההתוודות בפני ארתור ולהבהיר את בחירתו להצטער על הטעות הקשה שלכאורה עשה, בנוגע להותרת דם בשירותי הבנים. ההסבר אותו מסר הנאשם בנקודה זו לא היה מהימן. תשובתו, כאילו רק "זרק עצם" לארתור בכדי לקטוע את לחציו ולהפיג את עלבונו, איננו סביר, ואף לא מתיישב עם הדינמיקה בין השניים, כפי שמשקפת בתיעוד. ניתן היה לצפות שהנאשם יגיע לעדות עם גרסה קוהרנטית וברורה. במקום זאת, הוא הסתבך בלשונו, ולא ידע למסור תשובה המניחה את הדעת בסוגיה קריטית זו.

170. בהמשך לכך שאל ארתור את הנאשם האם יתכן שאדם כלשהו ראה אותו, והנאשם השיב כי אינו יודע. אז התקיים בין השניים השיח הבא, כאשר הנאשם ממשיך לדבר בלחש:

הנאשם: "זה, אני חושב, אני חושב שבכל זאת בגלל הדם, שנזל מהידיים, הורדתי את השערות או הלכתי (-?) לשטוף את הדבק, (-?) אז, אני חושב, זה אפשרי."
 ארתור: "אה? מהידיים שלך? מברשת? ואתה לא הייתה בכפפות?"
 ...
 הנאשם: "הן היו נקיות."
 ארתור: "הידיים. ומה עם הסכין? שטפת? ופה לכאן שמת? אפילו אם יבדקו, זה הזין כמה כלום?"
 הנאשם: "היה על הלהב. על הלהב היה קצת, על הלהב היה."
 ארתור: "אבל בכל זאת היה?"
 הנאשם: "קצת. היה על הלהב."
 ארתור: "אבל שטפת אותו? ושמת אותו באותה צורה? ומאיפה אתה יודע שלא דם, ולא שום דבר? ... מאיפה אתה יודע שלאקספרטיזה לא יקחו?"
 הנאשם: "שייקחו. את הלהב הזה, אשר זה, אני אותו פששש... לכן אני רגוע."
 ארתור: "אה, זרקת אותו?"
 הנאשם: "הרי אפשר להחליף את הלהבים."
 ארתור: "כן, אבל אמרת לי הרגע ששטפת אותו."

הנאשם: "שטפתי, שמפן/סבון נוזלי, דם קרוש על הלהב."
ארתור: "אה, את הפלסטיק עצמו?"
הנאשם: "את הלהב- ... שטפתי... זרקתי."
 ...
ארתור: "ועם המחליפים לא עשית כלום?"
הנאשם: "עם זה משכתי החוצה, אבל עליו לא היה שום דם- כלום. רק על הלהב."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 44/52-41).

171. הנה כי כן, ההתוודות של הנאשם אינה ממשיכה בפרטים לגבי אופן ביצוע הרצח, שוב, כפי שניתן היה לצפות מאדם אשר מתוך חשש מבן שיחו או שאיפה לרצותו, מוסר הודאת שווא. אלא, הנאשם מפרט את הפעולות אותן ביצע לאחר הרצח במטרה לטשטש את עקבותיו, תוך שהוא מביע ביטחון כי הסכין בה עשה שימוש אינה מהווה מכשול עבורו ("לכן אני רגוע"), בין מקום בו ניקה אותה היטב ובין מקום בו זרק את הלהב.

אכן, כפי שמזכיר חברי בסעיף 401 לחוות דעתו, בין הצדדים יש מחלוקת בשאלה האם הנאשם אכן אמר את המשפט "הורדתי את השערות". מכל מקום, המילה "שיער" נשמעה ברורות על ידי המתורגמנית, והנאשם לא הציע הסבר אחר לאמור. הקשר הדברים דווקא תומך בתרגום שנערך והוגש על ידו, שעניינו בשטיפת הידיים, כפי שטוענת המאשימה. עם זאת ואף בהיעדר המשפט הנ"ל, אין מחלוקת באשר ליתר הדברים, ואין בכך כדי לשנות מהדיאלוג הנוגע לסכין, על ה"יש" הברור שבו.

172. בשלב זה ממשיך הנאשם בהתוודות מלאה ברצח המנוחה, ומפרט בלחש את האופן בו ביצע אותו. לשאלת ארתור, האם צדק בתאוריה שהעלה מספר ימים קודם לכן באשר לאופן ביצוע הרצח, משיב הנאשם "כמעט". ארתור לוקח קנקן מים הנמצא בחדר ומדגים עליו את התאוריה (שיסוף הגרון באמצעות סכין, כשהרוצח נמצא מאחורי הקורבן), אך הנאשם מתקן אותו בלחש, תוך שהוא מדגים על צווארו כיצד בוצע הרצח על ידו:

הנאשם: "אחד, יש כאן ווריד, זהו. את זה מספיק... ארטריה אחת... כאן נכנס וכאן יוצא."
ארתור: "ואם אתה נוגע בזה כאן וכאן לא, אז פיזדיץ (חבל"ז) לה?"
הנאשם: "הדם הולך, חוגג. שתיים, שלוש דקות מקסימום."
ארתור: "פיזדיץ (חבל"ז). רק תחתוך, כן? ואם ווריד... חכה, כאן עוברים שניים, נכון? שני עוברים?"
הנאשם: "כאן מגיע, כאן יוצא."
 ...

ארתור: "כאן יוצא? זה שיוצא, אם את מוריד כאן, מהצד הזה או שלא משנה?"

הנאשם: "הנה, מהזה... כאן מגיע... הנה לכאן... זה הדם מגיע למוח וללב."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 44-46/52).

173. בחילופי דברים אלו מצאתי משמעות רבה. ראשית, הנאשם אינו מאשר באופן מלא בפני ארתור את התאוריה שזה מציג בפניו, אלא מציין כי זו רק "כמעט" נכונה. לטעמי, התנהלות זו מלמדת על האוטנטיות הרבה של ההתוודות. שכן, אם לפנינו נאשם המוסר הודאת שווא שקרית, ודאי כזו שמקורה בפחד מארתור, מה פשוט היה מלאשך בשפה רפה בפני ארתור את התאוריה שזה הציג בפניו לגבי אופן ביצוע הרצח? מדוע בחר הנאשם דווקא לחלוק על הגרסה שהוצגה בפניו? דברים אלה מחזקים את הרושם שהנאשם הכיר את אופן ביצוע הרצח, וידע כי השערתו של ארתור בנושא איננה מדויקת.

174. הנאשם נשאל על הדברים הללו במסגרת חקירתו הנגדית, אולם שוב לא נתן כל הסבר הגיוני להתנהלותו. תחת זאת, השיב תשובה סתמית ומתחמקת:

ש"ש: הבנתי, אז תגייד לו כן, למה אתה אומר לו כמעט?

ת: כי אני לא יכול להגייד לו בוודאות, יכול להיות על משהו אחר הוא התכוון אני לא זוכר.

כב' הש' ד. צרפתי: היא שואלת על ארתור, היא שואלת למה לא אמרת לארתור כן מצוין מה שאמרת נכון, למה אמרת לו לא בדיוק.

עו"ד מ. חן רוזנפלד: אתה פוחד ממנו, אתה רוצה שהוא יהיה מרוצה ממך, הוא שואל אותך אם צדקתי תגייד לו כן מה הבעיה הכי נוח לך להגייד לו כן אתה הרי פוחד ממני.

הנאשם, מר ר. זדורוב: אז אמרתי אני לא יודע על מה הוא התכוון בדיוק אני חושב על הזה אבל אני לא יודע אם הוא זה אז לא נכון מה הוא אמר כי זה לא מסתדר מה שהוא אומר.

ש: אז איך תדע למה הוא מתכוון?

ת: אני לא יודע, אני לא יודע מאיזה צד הרגו, אנחנו דיברנו בתא, דיברנו שהרגו ילדה, דיברנו איזה יכול להיות, הוא נתן כמה גרסאות איך אפשר להרוג בן אדם אנחנו דיברנו על הכל אבל מה בדיוק הוא התכוון אני לא יודע.

ש: אבל גם הוא לא יודע איך הרגו וגם אתה לא יודע איך הרגו אז אם הוא הראה לך והוא כבר טרח והדגים לך הכי נוח להגייד לו כן גם לא תעצבן אותו וגם קיבלת פרט הגיוני ונכון לוגי שאפילו עברין הכבד הזה חושב שככה זה היה.

ת : אבל עוד פעם אני אומר שאני לא יודע על מה הוא התכוון. (עדות הנאשם, עמ' 3166 לפרוטוקול).

הסברו זה של הנאשם, עליו חזר מספר פעמים כמצוטט לעיל, אינו מתיישב עם חילופי הדברים הנ"ל בתא וזאת בנוסף לכך שמי שאינו מבין למה בן שיחו מתכוון, אינו מדייק אותו במילה "כמעט" אלא מבקש ממנו להסביר.

175. על הידע לגבי מבנה העורקים בצוואר והאופן בו השתמש בידע זה לרצח המנוחה, חזר הנאשם בהמשך השיחה עם ארתור, ואף הבהיר, בלחש :

ארתור : "הטיפשונת הזאת, כשזין איך דפקת לה, שתי דקות מספיק על מנת אותה.."

הנאשם : "תראה, יש בספר... אתה מבין, כמו שעולמו שלבן אדם בנוי, ככה- כאן ארטוריה, כאן אאורטה... כלומר לכאן... הדם מגיע, נכנס לתוך המוח. יוצא מהמוח ונכנס מטה. ובכל האורגניזם חוזר ללב... המסלול הקצר. כאן היציאה. הלב עובד יותר מהר. הדם הולך. ובן אדם מת מהר מאוד מזה שאיבד הרבה דם."
(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 5-6/46).

176. התיאור המפורט שנתן הנאשם לארתור על אנטומיית העורקים בצוואר, הכולל הדגמה ויזואלית והסבר כיצד צריך לפעול על מנת לגרום למותו המהיר של הקורבן, מלמד אף הוא על משקלה הפנימי הגבוה של ההתוודות. שוב, הדעת נותנת כי אדם המוסר תיאור שקרי במסגרת התוודות שווא מתוך פחד, לא יטרח לפרט ולהמחיש כיצד יש לבצע את הרצח באופן המיטבי ביותר.

177. הנאשם המשיך ותיאר בלחש את האינטראקציה בינו ובין המנוחה. לשאלת ארתור האם עבד כאשר פגש במנוחה, הבהיר : "אני התקרבת. פשוט הדליק אותי. בלאט, נזכרתי בהכל ואיך". בהמשך סיפר הנאשם על המנוחה כי : "...היא עברה, הציצה, כאילו: "מה יש שם? מישו עובד" ... היא יצאה, ואני במכה חזקה כלפי חוץ ("נאוטמאש")." והוסיף : "אני למטה, והדלת הרי פתוחה. ראיתי מי הולך". לשאלת ארתור כיצד ראה את המנוחה אם עבד במקלט הוסיף הנאשם : "הייתה בראשונה. היא הייתה בקומה הראשונה, אבל היא התהלכה, ראיתי את זה... איפה שיש להם כיתות ושירותים. היא הלכה לשנייה. אני אחריה. והיא לשם. אחר כך לשם נכנסה." (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 46-48/52). הנאשם המשיך והשיב בלחש לשאלות שהפנה כלפיו ארתור, אשר ביקש להבין ממנו את השתלשלות הדברים, כי המנוחה : "למדה למעלה... היא התהלכה למטה... סתם התהלכה... אבל זין כמה זה מציק לי." (שם, עמ' 48).

178. בהמשך לכך, הנאשם שב ומסר פרטים נוספים אודות הרצח והשתלשלות העניינים שקדמה לו. כעת העלה הנאשם את הטענה כי המנוחה קיללה אותו: "התהלכה. "לכו תזדיינו, שרמוטות רוסיות"... "לכו תזדיינו, רוסים מתרוממים". "כולכם זונות". בלאט". עוד הבהיר הנאשם, מיוזמתו, כי בתגובה לדברים הוא הוריד את נגן המוזיקה מתחת לחולצה: "למרות שיש עלי פלייר (נגן), אבל זה עצבן אותי. אני את הפלייר (הנגן) פנימה". לשאלת ארתור אם הוריד את הנגן הוסיף הנאשם בלחש: "מתחת לקרדיגן ("קופתא"). כן. כמו כן על מנת ששום דבר לא יהיה עליו. נו, והלכתי למעלה. היא למעלה. אני רואה - היא כלפי השירותים (חלל/תא). אני נכנסתי לשירותים (חלל/תא), כשני צעדים. וגם היא. היא הלכה ו-"טס". " (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 49-48).

179. אם כן, האותנטיות של דברי הנאשם מגבירה את משקלה של התוודותו ומחזקת את מהימנותה. לא די בכך שהנאשם השיב באופן מפורט לכל השאלות שהציג בפניו ארתור לעניין האינטראקציה עם המנוחה, מבלי לעצור ולחשוב, להתלבט או להתבלבל בתשובותיו, כפי שהיה מצופה מאדם אשר בזה הרגע בודה מליבו סיפור שקרי, אלא גם הוסיף באופן יזום עובדות נוספות, עליהן כלל לא נשאל – כגון שהמנוחה קיללה אותו, ושטרם רצחתה הוא נערך לכך כאשר דאג להכניס את הנגן אל מתחת לחולצתו, על מנת שלא יוכתם בדמה.

180. הסבר יזום זה של הנאשם, לגבי הסתרת הנגן בתוך חולצתו טרם הרצח, הינו בעל משמעות רבה, דווקא משום היותו, לכאורה, פרט "זניח", שאינו רלבנטי לתיאור מהלך הרצח. שכן, קשה להעלות על הדעת כי אדם הבודה את סיפור הרצח מליבו יטרח להמציא פרט סתמי זה, ולא כל שכן יעלה אותו בפני בן שיחו במסגרת ההתוודות, אשר נעשתה "בכפייה ומתוך פחד".

181. במסגרת עדותו בחקירה נגדית, הנאשם התבקש לתת הסבר להיותה של ההתוודות משופעת בפרטים רבים, כולל כאלו שאינם חיוניים להודאה ברצח. זה, כדרכו, התחמק ממתן תשובה ברורה, ולבסוף טען שוב כי אינו זוכר מדוע נהג כך:

"עו"ד מ. חן רוזנפלד : לא קיבלתי תשובה לשאלה למה לא הסתפקת בלהגיד לו רצחתי אותה וזהו בשביל מה כל הזמן תראה לי.

...

עו"ד מ. חן רוזנפלד : אני שואלת על הפרטים, לדוגמה, הסיפור הזה של הפלייר,

...

עו"ד מ. חן רוזנפלד : למשל הסיפור של הפלייר בשביל מה אתה צריך לתת את הפלייר הזה,

כב' הש' א. קולה : נגן המוזיקה.

עו"ד מ. חן רוזנפלד : בשביל מה לתת את הפרט הזה?

הנאשם, מר ר. זדורוב : כי אמרתי אני ששמתי אחרי החולצה.

כב' הש' א. קולה : למה למה.

כב' הש' ד. צרפתי : למה אתה מוסר פרטים, אתה רוצה להוריד אותו תגיד לו רצחתי וזהו, למה אתה מספר פרטים היא שואלת.

הנאשם, מר ר. זדורוב : אני הבנתי אבל אני חשבתי שזה פרט אם רוצח נקי או זה דם שמתו שם בפנים.

כב' הש' א. קולה : למה אתה צריך לספר את זה לארתור מה עובר לך בראש שאתה מספר את זה לארתור למה ?

הנאשם, מר ר. זדורוב : אני לא יודע מה היה בראש כי אני התחלתי לשקר בלי שחשבתי יותר מדי היה פלייר שמתו אותו למעלה הוא לא שואל על הפלייר.

כב' הש' א. קולה : בדיוק, הוא לא שואל ואתה אומר לו.

הנאשם, מר ר. זדורוב : אולי שלא ישאל לא יודע מה היה באותה תקופה, אני התחלתי לשקר לו והוא פשוט זורק זורק זורק שמתו ככה הוא שאל משהו שמה היה משהו בידיים כזה יכול להיות איזה שאלה היה ואמרתי לא זוכר בדיוק מה היה.

(עדות הנאשם, עמ' 3168 לפרוטוקול).

182. הנאשם וארתור מוסיפים לשוחח בלחש, כאשר הנאשם שב ומסביר פעם נוספת את האופן בו ביצע את הרצח בשירותים :

ארתור : "לא הבנתי. נכנסת לשירותים (תא)? היא ראתה אותך?"

הנאשם : "אני לא נכנסתי לשירותים (תא)."

ארתור : "היא הייתה יוצאת מהשירותים (חלל או תא)?"

הנאשם : "היא הצעידה אותי לשירותים (תא). שם צריך לעבור אל השירותים (תא)."

ארתור : "יש שם תאים? אה, היא נכנסה לתאים?"

הנאשם : "אני, מה אני צריך? שני צעדים לשירותים (חלל או תא)."

ארתור : "היא אפילו לא שמה לב עליך?"

הנאשם : "היא רק: "אה!... אחורה.""

ארתור : "מה אתה אומר! ... ופיזדך?"

הנאשם : "להב מתחת למים, ניגבתי. סכין..."

ארתור : "איפה, באותו המקום? בשירותים הנשים? אה, ירדת."

הנאשם : "ולכן טיפות הדם נפלו מהסכין."

ארתור : "גם שם נפלו? בשירותים נשים?"

...

הנאשם : "של נשים? אני לא יודע, אני התחפפתי."

ארתור: "אז אחרי זה ירדת מהר למטה?"
 הנאשם: "על מנת שלא יראו."
 ארתור: "והמכנסים היו בדם?"
 הנאשם: "ייתכן היה קצת, אבל לא התחלתי להסתכן... למטרת איזה זין להסתכן. אם הקרדיגן ("קופתא") נקי, אבל את המכנסים אף אחד לא לקח? למטרת איזה זין? ... ולכן אני רוצה עד הסוף... ושם מה שיהיה הוא זה שיהיה."

...

ארתור: "את הדבר הזין הזה, הסכין, פלסטיק נשאר שם בפנים, נכון? ואת הברזל זרקת? ואם ימצאו אותו?..."
 הנאשם: "אם את המכנסים לא נסעו לחפש, מי מפחד מהלהב?"
 (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 52/52-49).

183. הנה כי כן, הנאשם לא רק מתאר את האינטראקציה עם המנוחה, אלא מוסיף, שוב מיוזמתו, פרטים לעניין ניקוי הסכין והראיות שייתכן כי נותרו בזירה, ואף מביע ביטחון כי המשטרה לא תמצא את להב הסכין שזרק.

184. הנאשם וארתור המשיכו בשיחתם. הנאשם שב וציין בפני ארתור כי המנוחה קיללה אותו, והוסיף כי הדבר אירע לאחר שביקשה ממנו סיגריה והוא סרב. אז הוסיף הנאשם בלחש: "אני.. השגתי.. זין איך שהתחפפתי... (ייתכן "והבאתי זין של מכה")... אחר כך, כשהלכתי, התחלתי להבין מה עשיתי. התחלתי להבין... והתחפפתי" (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 2/46). בהמשך, שב ופנה הנאשם מיוזמתו לארתור, ללא קשר לאמירה הקודמת של האחרון (אשר עסקה במכנסים), ושאל אותו בלחש "היית מחזיק? כשאת אמא שלך זין איך מעליבים, את האחות, את האישה את כולם? אני לא הצלחתי... לא הצלחתי להחזיק." (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 4/46).

185. גם התנהלות זו של הנאשם מעידה על אותנטיות ההתוודות ועל משקלה הגבוה. הנאשם שינה את נושא השיחה, והתייחס למצב הרגשי שהיה נתון בו טרם המעשה. הוא פונה לארתור ביוזמתו, מודה בפניו ישירות כי "לא הצליח להחזיק עצמו", ואף שואל האם לא היה נוהג כמוהו. זו התנהגות שלא היית מצפה מאדם המודה הודאה שקרית מתוך פחד.

186. הנאשם וארתור המשיכו להתלחש, תוך חילופי הדברים הבאים:

ארתור: "איך שהבנתי, שלא אנסת אותה. כשבאת, אמרת "לא היה אונס"."
 הנאשם: "עלי היה צריך זין איך להתחפף. ולמטרת איזה זין לאנוס את המטומטמת הזאת. היה צריך להתחפף כדי שאף אחד לא יראה אותי, אני עובד."

- ארתור: "חכה, על היד לא היה דם בכלל? אה, לבשת הרי ארוך... הרי לבשת ארוך. נכון?"
- הנאשם: "קצת... ובמכה חזקה כלפי חוץ ("נאוטמאש")."
- ארתור: "חכה, ובזמן הזה, אחרי ששטפת את כל זה, אתה ירדת ולבשת מיד?"
- הנאשם: "בוודאי."
- ארתור: "אבל לא פה ומה עם הישן?"
- הנאשם: "השלכתי."
- ארתור: "זרקת והחלפת את המכנסים עד סוף העבודה, נכון? ... וזה פשוט שאמרת(י), שביום ההוא זרקת."
- הנאשם: "זרקתי יותר מאוחר... ביום ההוא היו שם שוטרים הזבלים"
- ארתור: "מתי זרקת אותם? יום אחרי, יומיים אחרי? פיזדץ (חבל"ז)."
- הנאשם: "ביום ההוא הייתה משטרה, הם התבוננו בהכל, בכל דבר ודבר... הכל ... הם התבוננו בהכל, צילמו הכל."
- ארתור: "וכשאמרת ש..."
- הנאשם: "הזין של הדבר הזה, שעשיתי בו טעות, זה מבהיל, כשהדם נפל בשירותים של גברים, הטעות שלי."
- ...
- ארתור: "חכה, אז אתה, כשחתכת אותה, היה לך דם כאן. נכון? על האצבע, זה הרי היה?"
- הנאשם: "השארתי כשתי טיפות... קטנות."
- ארתור: "אתה שטפת באותו המקום או שירדת? ... והטיפה הזאת ירדה מהסכין?"
- הנאשם: "על הרצפה."
- ארתור: "בשל גברים?"
- הנאשם: "אבל ראיתי את זה אחר כך. אחר כך ראיתי דם... היה שלוש ארבע טיפות דם... אחר כך ראיתי."
- ארתור: "מטומטם, בלאט! יא מזדיין! .... זין כמה סתום, בלאט. יא מזדיין. אתה טמבל."
- הנאשם: "כי למה אני מפחד. אתה מבין."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 9/46-6).

187. מדובר בחילופי דברים משמעותיים. הנאשם השיב בפירוט רב לשאלות ארתור באשר לפעולות העלמת הראיות אותן ביצע לאחר הרצח. עם זאת, בשלב מסוים, שוב התעלם הנאשם משאלת ארתור, והביע באופן יזום את חששו מכך שעשה טעות והותיר ראיות בזירת

האירוע. מהתנהלות זו ניכר, שהנאשם חש חופשי במהלך השיחה, שלט בדברים שאמר, ולא "נמשך בלשונו" ע"י ארתור. יתירה מכך, העובדה שבמהלך שיחת ההתוודות חזר הנאשם שוב ושוב, מיוזמתו, לפרט "הקריטי" של אי ניקוי טיפות הדם בשירותי הבנים, מלמדת על העובדה שאין מדובר בהמצאה של סיפור שקרי, אלא בפרט אמיתי הטורד את מנוחתו.

188. שיחת ההתוודות נמשכה, כאשר הנאשם שב ונידב מיוזמתו פרטים רבים. לשאלת ארתור האם המנוחה לבשה מכנסיים או חצאית, השיב הנאשם: "במכנסיים. מכנסיים, היא בג'ינס" (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 14/46). השניים המשיכו לשוחח על העובדה שהנאשם היה בלי כפפות ועל ניקיון הסכין והציפורניים. בשלב זה הרים הנאשם את ידו והדגים בידו הימנית תנועת שיסוף (זמן מונה 02: 36: 1), ובאופן צמוד למדי, אחריה, תנועה נוספת לרוחב הצוואר (זמן מונה 07: 36: 1), תוך שהסביר לארתור כי למד לעשות זאת מספר ניהול קרב מגע עם סכין של ה- ק.ג.ב., אותו הוריד מהאינטרנט. לאחר מכן, הנאשם שב והדגים בצמידות שתי תנועות שיסוף לרוחב הצוואר (זמן מונה 27: 36: 1), תוך שהסביר כי יש לתת "מכה חזקה כלפי חוץ ("נאוטמאש")" (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 18-19/46). למותר לציין, שאדם נורמטיבי חף מפשע לא היה מתהדר בידע בשיסוף גרון ומסביר את מקורו, על אחת כמה וכמה במסגרת "התוודות בכפייה".

189. לאחר חילופי דברים אלו, הנאשם הדגים בפני ארתור כיצד בוצע הרצח:

ארתור: "לא הבנתי. איך זה. הנה אני ככה כאן, אני ככה הולך...? אני למשל... אני, למשל, ככה נכנס ולשירותים" (הדברים נאמרים על ידי ארתור כשהוא יושב על המיטה).
הנאשם: "לך לשם..."

ארתור קם ממקומו והולך לכיוון השירותים שבתא המעצר. הנאשם נועל את נעליו, קם אחריו, אווזו בידו של ארתור ומכווין אותו בפתח תא השירותים לעמוד בזווית מעט אלכסונית לכיוון צד ימין, באופן בו צדודית צד ימין של ארתור מופנית לכיוון הנאשם. לאחר מכן ארתור נע לאחור.

ארתור/הנאשם: " (-?) הדלת (-?) נפתחת..."
ארתור: "אה, (-?) דם על הקיר (-?)".
הנאשם: "גש, גש לכיוון השירותים (ייתכן: "כנס, כנס לא רחוק")".

ניתן לראות כי הנאשם שוב אווזו בידו של ארתור ומסובב אותו לכיוון השירותים.

ארתור: "לשם?" (הנאשם עושה כן עם הראש).
ארתור: "אה, חכה. היא נכנסה איפה שהתאים. את הדלת לתא אני רואה."
הנאשם: "אוקיי. תיגש לשם."

ארתור: "נכון?" (הנאשם עושה כן עם הראש).

חברי לא התרשם שההדגמה נערכה בתוך תא השירותים. דעתי שונה. ניתן להיווכח שהמדובר הוכוון על ידי הנאשם מעבר למפתן מבואת השירותים בתא, ושם הוא מדגים את פעולת השיסוף, כשהוא עצמו ניצב מחוץ לתא (כפי שכבר הבהיר עוד קודם בשיחה "אני לא נכנסתי לשירותים (תא)").

בהמשך נצפים הדברים הבאים:

הנאשם: "...אחת... שתיים" (הנאשם צועד שני צעדים לעבר ארתור).

הנאשם מדגים באמצעות יד ימין תנועת שיסוף עם גב כף היד, משמאל לימין, לכיוון צווארו של ארתור. ארתור מתחיל לצאת מהתא, תוך שהוא מצביע על צווארו, ואז מדגים הנאשם תנועת שיסוף שנייה.

הנאשם: "ופששש... היא..." (הנאשם מדגים חצי סיבוב ימינה ונפילה).

ארתור: "מיד, כן?"

הנאשם: "ולשם" (הנאשם מחווה ידיו לעבר פנים התא).

(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 19-20/46).

190. בפעולה זו של הנאשם מצאתי משמעות רבה, שכן ניתן לראות כיצד הוא מדגים ביוזמתו את אופן ביצוע הרצת. הנאשם מבקש מארתור לקום מהמיטה וללכת לכיוון השירותים, שם הוא "מביים" אותו באופן מדוקדק, מורה לו כיצד, היכן ובאיזה זווית לעמוד. הוא מבצע שתי הנפות סכין לכיוון הצוואר, מדגים כיצד נפלה המנוחה ומבהיר לאיזה כיוון ולאן נפלה. מדובר בהדגמה מפורטת וקפדנית ביותר, שתואמת את ההסבר שקדם לה על המיטה ובאופן המלמד על אותנטיות.

191. בסיכומי, ב"כ הנאשם ניסה לטעון כי ארתור הוא שלמעשה "שלט" בהדגמה המתוארת, כך שבין היתר, הוא זה שדאג לעמוד בזווית אלכסונית לכיוון צד ימין של תא השירותים. אלא שבטענה זו אין ממש. לא ניתן לקבל את ניסיונו של ב"כ הנאשם לחלק את ההדגמה שביצע הנאשם למספר חלקים, או "להקפיא" פריימים חלקיים מההדגמה, לשבריר שנייה לא היה מגע בין הנאשם לארתור. את ההדגמה יש לבחון כאירוע מתמשך אחד, מתחילתה ועד סופה. מהתיעוד המצולם עולה בבירור, שהנאשם הוא שמכווין את ארתור לעמוד כך, בטרם זה נסוג לאחור. גם בהמשך ההדגמה, ארתור לא נעמד סתם ביוזמתו, שכן רואים היטב שהנאשם אווז את ארתור בידו ומנחה אותו היכן וכיצד לעמוד.

192. גם התרשמות חברי, כאילו הנאשם הדגים בפני ארתור הנפת סכין אחת, עליה חזר פעמיים, שונה באופן מובהק מהתרשמותי. לא ניתן להתווכח עם העובדה שבפועל, הנאשם מבצע שתי

הנפות סכין, בצמידות, ועם קביעה זו מסכים גם חברי. לא מצאתי אינדיקציה לכך שההנפה השנייה שימשה את הנאשם רק לצורך שחזור של ההנפה הראשונה, ולא הדגמה של הנפה נוספת. לטעמי, ברור כי הנאשם הדגים באופן ספונטני שתי הנפות סכין, זו אחר זו. זאת, ללא קשר לעובדה שארתור, אשר מטבע הדברים לא ידע מה עומד הנאשם לבצע, החל ביציאה מהתא והצביע על צווארו, כמה מאיות שנייה לפני שהנאשם ביצע את ההנפה השנייה.

לדעתי, קביעה זו של חברי "מקפאה" שלב בתהליך ההדגמה הרציף, בעוד שבפועל, יש לבחון את רצף פעולותיו של הנאשם. להתרשמותי, ניתן לראות כי במסגרת ההנפה השנייה, הנאשם לא התייחס לתזוזתו של ארתור או לנגיעה בצוואר, אלא המשיך ברצף ההדגמה.

193. אוסיף, כי חברי מוצא חיזוק להתרשמותו כאילו מדובר בהנפה אחת המבוצעת פעמיים, במשפט אותו אומר הנאשם לארתור בשלב מוקדם יותר של ההתוודות, לפיו **"היא יצאה ואני במכה חזקה כלפי חוץ ("נאוטמאש")"**. אלא שלא ניתן להתעלם מהעובדה שרגע לפני ביצוע ההדגמה, כאשר הנאשם מסביר לארתור במשפט דומה כי לצורך הריגה צריך לתת **"מכה חזקה כלפי חוץ ("נאוטמאש")"**, הוא מדגים בבירור, גם שם, שתי תנועות לרוחב הצוואר, ולא תנועה אחת.

194. במאמר מוסגר, אציין שאין המדובר בפעם הראשונה בה הבהיר הנאשם כי הוא מודע לעובדה שהרצח בוצע באמצעות שתי הנפות סכין, לפחות לעבר הגרון. לעניין זה ניתן להפנות לדברי הנאשם למדובבים ביום 14.12.06 לפיהם: **"מה, הוא יחתוך לה בעדינות את הגרון? הוא דפק אותה בלאט, פעמיים בעזרת סכין..."** (מ"ט 165/06 (5), חלק 4, עמ' 19/102). ודוק, הנאשם מדבר שם בהקשר זה על הגרון דווקא. כן ניתן להפנות לאמירה נוספת של הנאשם בפני המדובבים מיום 15.12.06, לפיה: **"לא, אני פשוט חושב, אולי פשוט לקחת על עצמי את הרצח הזה... אגיד 'כן, זין איך נמאסה עלי ה'חברה' הזאת, פלטה משהו ואני התרוממתי... לקחתי, על הזין, את הסכין, זין איך שדפקתי אותה כפעמיים"** (מ"ט 165/06 (9), חלק 1, עמ' 35/68).

אני ערה למחלוקת מסוימת בהקשר תרגומו של המשפט מיום 14.12.06 (עדות הנאשם, עמ' 3336 לפרוטוקול). עם זאת, על האמירה שחיתוך הגרון נעשה "פעמיים", לא היה חולק.

195. כן אציין, כי אפילו הייתי קובעת כי מדובר בתנועת שיסוף אחת (ולא היא), הרי שגם בכך אין כדי לפגום באותנטיות ההדגמה שבוצעה בפני המדובב. שכן, אינני סבורה שהנאשם "התחייב" במסגרת ההתוודות להראות שחזור מדויק של כל תנועה שעשה במהלך ביצוע הרצח. מנגד, אי אפשר להתעלם מכמות הפרטים של ההדגמה הספונטנית. כפי שטוענת המאשימה, יש לזכור כי ארתור אינו חוקר את הנאשם אלא מקבל מפיו גרסה כללית, ולכן אין לצפות לדיוק מלא או לשחזור שלם.

196. מכל מקום, אנו רואים כי התנהגות הנאשם אינה עולה בקנה אחד עם טענתו כיום כי התוודה מכיוון שפחד מארתור. שכן, הנאשם עצמו יזם את קיומה והכווין במהלכה את ארתור, לרבות באמצעות מגע והזזה. לא יעלה על הדעת כי אדם החושש לחייו עד כדי הודאת שווא ברצח, יורה לבן שיחו "המאיים עליו" לקום ממקומו, ויערוך עליו הדגמה מיוזמתו המלאה. זאת, תוך שהוא מזיז אותו באמצעות מגע פיזי, מתקן את האופן בו הוא עומד, מדגים את המנח והזווית של ביצוע הרצח ומנדב מיוזמתו נתונים ופרטים חדשים, אותם לא התבקש כלל לתת. האם לא היה סביר יותר שאדם שנאלץ תחת איומים להודות, יסתפק באישור העובדה שאכן רצח, ולא יתאמץ לרדת לפרטים?

197. הנאשם התבקש להסביר מעל דוכן העדים את ההדגמה אותה ביצע, אולם לא סיפק כל הסבר אשר עולה בקנה אחד עם ההיגיון או השכל הישר. זאת, אף לא בחקירתו הראשית, אליה, מן הסתם, נערך מראש עם סנגורו:

- ”עו”ד י. הלוי :**
 או קיי, אני מראה לך מונה מסך 00:01:53 תמונה 47, אני אגיש את זה בהמשך, רואים את ארתור הולך בצעדים, איך הוא צעד אני שואל, אתה יודע להתייחס מי אמר לו ללכת? אני לא אמרתי לו ללכת לאיזשהו מקום ספציפי ולעמוד ספציפי הוא בא לבד בהחלטתו.
- ש :**
 טוב, אתה נוגע בו ב- 00:01:54 תמונה 58, אתה נוגע בו ביד שמאל, מה זאת הנגיעה ביד שמאל שאתה נוגע בו?
- ת :**
 היה פשוט נגיעה, לא היה שתפסתי או משהו זה פשוט היה נגיעה לא יותר מזה.
- ש :**
 הוא ניגש לכיוון השירותים, עוצר ב- 00:01:55, תמונה 79, מה אתה עושה עם יד שמאל?
- ת :**
 זה ככה רואים שכאילו אני תופס אבל שם היה ככה נגעתי לא תפסתי פשוט, מסמן יד פתוחה.
- עו”ד ב. משה :**
 כן, רואים יד פתוחה, או קיי.
- עו”ד י. הלוי :**
 נמשיך, מה אתה עושה במונה 00:01:55 תמונה 55?
- הנאשם, מר ר. זדורוב :**
 לא עושה שום דבר, רואים שאני לא מצביע על שום דבר.
- ש :**
 אני ממשיך, אתה עומד מולו ולא נוגע במונה 00:01:56 תמונה 107 אתה רוצה להתייחס? אתה עומד מולו עם ידיים מושטות קדימה אבל לא נוגע בו למה זה?
- ת :**
 שום דבר, הוא מתאים לו שם.
- ...

ש : תראה, מ- 00:01:58 אנחנו רואים בעיניים שאתה יוצא מהשירותים, אתה יודע להסביר למה הוא יצא מהשירותים?
 ת : אין לי מושג.
 כב' הש' א. קולה : אבל אתה לא מחזיר אותו לשירותים?
 הנאשם, מר ר. זדורוב : (ל)לא, הוא בא לבד שם.
 כב' הש' א. קולה : אני רואה שם את יד שמאל שלך.
 הנאשם, מר ר. זדורוב : זה נראה כאילו שאני תופס אותו אבל זה נגיעות.
 כב' הש' ת. נסים שי : למה אתה נוגע בו?
 הנאשם, מר ר. זדורוב : זה לא היה נגיעה כי שם אולי נגעתי שהוא לא זה משהו זה לא היה נגיעה שתופס בן אדם לא.

...

עו"ד י. הלוי : אני ממשיך, אנחנו רואים אותו קצת מסתובב 2 מטר מהשירותים 00:01:58 תמונה 170 ואתה נוגע בו עם יד שמאל מה קורה שם?
 הנאשם, מר ר. זדורוב : אמרתי שאני לא יודע מה זה הנגיעה הזאת היה אבל זה לא היה ספציפית לתפוס אותו בכוונה או משהו או לעשות משהו לו.

ש : הוא עומד, אתה אומר לו כנס לשם לכיוון השירותים 00:01:59 תמונה 180, אתה אומר לו כנס לשם לכיוון השירותים.
 כב' הש' א. קולה : למה אתה אומר לו כנס לשם לכיוון השירותים?
 ת : כי אנחנו כבר דיברנו שהוא רצה לראות כאילו איך אני הרגתי את הילדה ואנחנו דיברנו על הילדה בלונדינית שהרגתי ילדה בלונדינית ואמרת תכנס מה אכפת לי תכנס, הוא ייכנס, הוא בא לבד איפה בא לו איפה נוח לו אני פשוט עשיתי את ההדגמה הזאת וזהו"

(עדות הנאשם, עמ' 2894-2895 לפרוטוקול).

ובהמשך גם בחקירתו הנגדית, הנאשם מעיד דברים שאינם מתיישבים עם מה שהעין רואה בתיעוד המצולם, מכחיש כי נגע במדובב לצורך הכוונתו בהדגמה, ולא מציג הסבר אחר לפשר הנגיעות בו :

ש" : אתה אתמול סיפרת לנו, עורך דינך המוכשר הראה פריימים של ההדגמה שלך לארתור, פה נגעת בו, פה לא נגעת בו, פה

- אולי נגעתי אבל לא תפסתי אותי, לא נגעתי בו, לא הכוונתי אותו, לא הכוונתי אותי, זו האמת?
 כן, זה אפשר לראות בווידאו. ת :
 וכשאמרת לנו שארתור נעמד איפה שבא לו אם אני זוכרת ש :
 נכון, איפה שבא לו זו האמת
 ת :
 נכון, לא אמרתי לו איפה ללכת איפה לעמוד איך לעמוד לא אמרתי לו בכלל".
 ...
 (בשלב זה מוקרן סרטון באולם בית המשפט)
 ...
 ראת את הקטע. "עו"ד מ. חן רוזנפלד :
 נכון. העד, הנאשם :
 לא כיוונת אותו? ש :
 לא, זה מה שאמרתי, התחילה שיחה במיטה הוא שאל איפה פתח? אני סימנתי לו, הוא אומר פה איפה למדת? אמרתי לו שכן ראיתי באינטרנט סתם זרקתי, איך, אמרתי לו בוא לך, הוא הלך, לא אמרתי לו לא שם תהיה ככה תעמוד ככה, לך, הוא בא לבד, עצרתי אותו נכון נגעתי אבל לא תפסתי אותו לא ככה.
 ש :
 זה מקרי הנגיעות שלך בו, אני מדברת על הקטע של העמידה, זה מקרי? נגעת בו במקרה לא כיוונת אותו?
 ת :
 לא כיוונתי אותו.
 ש :
 סתם נגעת בו, למה נגעת בו בשביל מה?
 ת :
 אולי זו הוא עצרתי אותו.
 ש :
 מה אכפת לך אם הוא זו?
 ת :
 אני הייתי לידו.
 ש :
 נו מה זה מעניין אותך אם הוא זו? לא הבנתי, בשביל מה נגעת בו?
 ת :
 לא יודע, לא יכול להגיד לך.
 ש :
 מה לא יודע אתה היית שם, בשביל מה נגעת בו?
 ת :
 הנה ראיתי שאני עושה את האחד שתיים צעד מסמן אבל לא תפסתי אותו כמו שאת אומרת, לא אמרתי לו תהיה ככה או ככה, לא.

ש : או קיי, בשביל מה נגעת בו? לפני שהראית את השסופים, לפני שהראית את המכה, בשביל מה נגעת בו?

ת : יכול להיות שאמרתי תהיה פה, הנה כמו שסימנתי תהיה פה, זזתי קצת עשיתי אחד שתיים ועשיתי את זה.

ש : אז כן כיוונת אותו.

ת : זה לא כיוונתי אותו.

...

ש : יכול להיות שאתה כיוונת אותו?

ת : אני לא שומע שאני מכוון את ארתור איך לעמוד ואיפה לעמוד.

ש : או קיי, בוא נמשיך, אז יש לנו יד שמאל שלך על הזרוע שלו ויד ימין מובילה אותו קדימה מסמנת לו קדימה אבל זה לא נקרא להכווין אותו, הנה, תראה כמה פעמים מראה לך הנה, עכשיו נראה לך הלוח ושוב כמה פעמים את התמונה כדי שתקלוט אותה היטב איך אתה מסמן לו עם יד ימין ומוביל אותו ביד שמאל, אז הובלת אותו, נראה לי רומן כמו שהצעתי לך קודם, בוא קבל ממני עצה אתה לא חייב זכותך, במקום כל ההתפתלויות של השקרים כשברור לכולנו שאתה משקר, בשם התביעה לפחות, לפעמים עדיף להגיד את התשובה הפשוטה כן הובלתי אותו ותסביר למה תגיד את האמת, לבוא ולהגיד לא הובלתי כשאנחנו רואים את הדבר הזה זה לא אמין, עכשיו תענה מה שאתה רוצה.

ת : אני אמרתי לא כיוונתי ולא שיקרתי בעדות קודם, אמרתי שעשיתי לו את התנועה, למה אני עצרתי אותו שלא נכנס בשירותים אין לי מושג אולי שלא ייכנס שלא זה לא יודע אנחנו דיברנו, הוא רצה לראות איזה חתך היה כי הוא סימן לי על הגרון, נתתי לו את הסימן הזה וזהו זה מה שהיה וכמה שאני שמעתי אפילו שלא שומעים טוב לא אמרתי לו איפה לעמוד איך לעמוד זה לא היה דבר כזה"

(עדות הנאשם, עמ' 2976-2980 לפרוטוקול).

198. לטעמי, לנוכח התיעוד המצולם והסבריו הדלים של הנאשם, לרבות בחקירתו הראשית, אין מנוס אלא מלקבוע כי גרסת הנאשם, לפיה לא הכווין את ארתור במסגרת ההדגמה, הינה גרסה שקרית באופן מובהק. אדגיש, מדובר בשקר ברור של הנאשם בעניין מהותי ומרכזי ביותר, הנוגע לליבת ההתוודות ברצח, ושנמסר על ידי הנאשם לראשונה כיום, שנים רבות לאחר האירוע. זאת, כפי שכבר ציינתי, כאשר ניתנת לו הזדמנות יוצאת דופן למסור גרסת

אמת ולהסביר את הדברים הנראים בתיעוד המצולם. העובדה שלא רק שלא עלה בידי הנאשם למסור גרסה הגיונית וסדורה, אלא שהוא בחר למסור גרסה שקרית ובלתי סבירה באופן מובהק, מלמדת לטעמי על קושי ממשי לתת אמון בגרסת הנאשם בכללותה.

199. לא למותר להזכיר בשלב זה, כי בפסיקה נקבע לא פעם כי "שקרי הנאשם בחקירתו או במשפטו מספקים חיזוק ואף סיוע פורמאלי לראיות התביעה, מקום שמדובר בשקרים מהותיים; ברורים וחד-משמעיים; המכוונים לסיכול החקירה ולהטעיית בית המשפט; אשר הוכחו באמצעות ראיה פוזיטיבית ועצמאית; ואשר קשורים לעבירה עליה נסב המשפט, כאשר הם מצביעים על תחושת אשם של הנאשם ועל ניסיונו להרחיק עצמו ממעשה העבירה" (ע"פ 5864/19 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 22.08.2021)).

בענייננו, אני סבורה כי יש בסיס מוצק לקביעה כי הנאשם שיקר בעדותו בסוגיה מהותית זו, באופן המהווה ראיה שמחזקת ותומכת בגרסת התביעה.

200. עוד אקדים ואציין בתמצית, כי הדגמת ביצוע הרצח שערך הנאשם בתא, ביוזמתו, מלמדת גם על משקלה החיצוני הרב של חטיבת ההודאה בכללותה. שכן, היא תואמת בחלקה המהותי את ממצאי הזירה, כמו גם כוללת מספר פרטים מוכמנים אותם הכיר הנאשם. כגון, המנח בו עמדו הוא והמנוחה בעת ביצוע הרצח (לגביהם יפורט בהרחבה בפרק הרלוונטי), לרבות העובדה כי המנוחה עמדה בתוך התא ובכניסה אליו ("גש, גש לכיוון השירותים (ייתכן: "כנס, כנס לא רחוק"), כשגופה פונה לכיוון קיר ימין וכשהוא עומד מחוץ לתא ("אני לא נכנסתי לשירותים (תא)").

201. כן מצאתי לייחס משקל לעובדה שהנאשם הדגים בפני ארתור את תנועת השיסוף באמצעות גב כף היד ואף הבהיר, הן במהלך ההתוודות והן במהלך ההודאה בפני החוקרים כי זו בוצעה באמצעות "מכה חזקה כלפי חוץ (נאוטמאש)" (שאינן מחלוקת על פירושה). שכן, כפי שיפורט בהמשך בעת בחינת הפרטים המוכמנים, היא תואמת את חוות דעתו של ד"ר קוגל, אשר כזכור העיד כעד הגנה בתיק.

202. לאחר סיום ההדגמה שבו הנאשם וארתור והתיישבו על מיטת הנאשם והוסיפו לשוחח. הנאשם טוען כי ניתן ללמוד שגרסתו בהתוודות הינה שקרית, וזאת מהטעם שהתוודה בפני ארתור ברצח של "ילדה בלונדינית". את טענתו זו הוא סומך על חילופי הדברים הבאים -

"מה שבעיתון, תגיד לי, צדקתי?"	ארתור:
"היא צבעה את עצמה."	הנאשם:
"לא, לא הבנת, מה שרציתי לשאול. מה שראיתי בטלוויזיה, או ש..	ארתור:
בעיתון, הפנים והשערות, זה היה אותו הדבר, או שצדקתי, והיא צבעה את עצמה?"	

הנאשם: "נראה לי, היא צבעה את עצמה, בגלל שאני לא יכולתי לראות בבירור."

...

ארתור: "אבל צדקתי? צבועות או שלא שמת לב?"

הנאשם: "לא שמת לי לב, אבל לדעתי, הן היו צבועות."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 21-22/46).

203. לחילופי דברים אלו קדם שיח בין הנאשם לבין ארתור ביום 17.12.06, בו שוחחו על ילדה אשר התקרבה לנאשם והציקה לו. לגביה מסר הנאשם "ילדה הייתה ניגשת, אבל היא תמיד הייתה בהירה... והיא שחרחרת" (מ"ט 165/06 (21), חלק 4, עמ' 57/84). ייתכן, כפי שציין חברי, כי השניים שוחחו על העדה לנה ספולנס, אשר אישרה בעדותה כי ניתקה מספר פעמים את הכבל של הנאשם. גם ביום 18.12.06, עוד בטרם התוודה הנאשם ברצח, שוחחו השניים על אותה ילדה אשר הציקה לו, כאשר הנאשם לא זכר אם זו הייתה המנוחה: "האם זאת הייתה היא, האם זאת הייתה לא היא, זין איך...". לכך השיב לו ארתור: "אתה לא זוכר? אולי זאת אפילו היא, אבל אתה לא זוכר... שיער בהיר, אולי היא צבעה." (מ"ט 165/06 (25), חלק 3, עמ' 20/59). הנאשם הבהיר כי ראה את המנוחה בתצלום בטלוויזיה, שם רקדה עם שיער ארוך שחור ולכן ייתכן שהסתפרה וצבעה אותו.

204. כפי שעולה מהשיח המתואר לעיל, הנאשם עצמו דווקא לא אישר כי המנוחה הייתה בלונדינית, אלא רק כי אפשר ש"צבעה את עצמה", כאשר גם לעניין זה הבהיר כי הוא אינו בטוח ולא שם לב. הנאשם אף לא הבהיר בשום שלב כי הוא בטוח שהנערה אותה רצח הינה אותה נערה "בהירה" אשר הציקה לו קודם לכן, ואף ציין בפני ארתור מפורשות כי הוא מודע להיותה של המנוחה "שחרחרת".

205. יתרה מכך, התנהלות זו של הנאשם אף היא אינה מתיישבת עם הטענה כי "אויס" על ידי ארתור או ניסה לרצות אותו. שכן, אם היה ממש בדברים, דומה כי הנאשם פשוט היה מקבל את האפשרות שארתור העלה בפניו (לפיה אותה נערה בהירה היא המנוחה), ללא כל סייג. ממילא הדברים אף סותרים טענה מרכזית אחרת של ב"כ הנאשם בסיכומיו, בדבר "קשירת קשר פלילית" בין החוקרים והמדובבים, שהרי ברור שלו היה ארתור מתודרך על ידי גורמי החקירה, בוודאי שרכיב זה בדבר צבע שיערה של המנוחה, היה מובהר לו.

206. השיח בין השניים המשיך, כשבין היתר הבהיר הנאשם לשאלות ארתור כי "זה היה השיעור האחרון. הוא היה לקראת סיום בשעה שתיים" וכי "הייתי בטוח עד הסוף שלא ימצאו אותה, שימצאו למחרת". בהמשך, הנאשם הוסיף מיוזמתו בלחש: "את האמת? אילו הייתי יודע... אילו הייתי יודע מי זאת, לא הייתי עושה את זה... זאת הבת של חבר של בן אדם שהתחלתי לעשות שיפוצים אצלו." (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 23-24/46).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

207. אמירות אלו של הנאשם מלמדות על אותנטיות ההתוודות, בהיותן משובצות בנימה אישית ובהבעת רגש וחרטה. כפי שציינתי מספר פעמים לאורך חוות דעתי, התנהגות זו של הנאשם מעניקה אמינות להתוודותו, ואינה עולה בקנה אחד עם גרסתו לפיה התוודה כי פחד.

208. יתירה מכך, אמירת הנאשם לפיה היה בטוח כי הגופה לא תימצא עד למחרת, מלמדת כי הנאשם היה מודע לכך שתא השירותים בו בוצע הרצח היה נעול, ולכן עובדי הניקיון לא יוכלו להיכנס אליו. כזכור, העובדה שתא השירותים היה נעול, אכן האריכה את משך הזמן עד מציאת גופת המנוחה. הנאשם עצמו אישר בעדותו מעל דוכן העדים, כי היה מודע לכך שבשעות אחר הצהריים, לאחר סיום הלימודים, עובדים במקום אנשי ניקיון (עמ' 3267 לפרוטוקול).

209. הנאשם נשאל על הדברים במסגרת חקירתו הנגדית, אולם תשובתו הייתה סתמית ומתחמקת, מבלי לתת כל הסבר הגיוני לדברים:

ש" : דיברתם כאן על השעה שמצאו אותה רק אחרי 4 שעות משתיים עד שש, הוא שואל אותך ואתה כבר ידעת את זה שלא מצאו אותה, ואתה עונה, הייתי בטוח עד הסוף שלא ימצאו אותה, שימצאו למחרת, אני שואלת אותך למה אמרת את זה הייתי בטוח שלא ימצאו אותה, אתה מדבר מזמן המעשה קדימה, הייתי בטוח שלא ימצאו אותה רק למחרת למה אתה אומר את זה ככה?

ת : נכון, זה מה שאמרתי שאני עונה על השאלות שלו, אומר מה לא ימצאו אותה, בטוח שלא ימצאו מאיפה אני יודע ימצאו לא ימצאו אני לא יודע שום דבר ואני עונה זורק לו זה מה שאמרתי, אני עונה על השאלות מה שהוא נותן כי אני לא יודע שהוא מדובב, הוא שואל אני זורק בלי מחשבות הכל.

ש : אבל הוא שואל אותך על זמן עבר, הוא שואל אותך ואתה כבר ידעת את זה שלא מצאו אותה, זמן עבר, אתה עונה לו הפוך, מזמן עבר לעתיד, הוא שואל אותך בדיעבד רטרו ואתה עונה לו בזמן הפוך, הוא שואל ואתה כבר ידעת את זה שלא מצאו אותה? אתה עונה, הייתי בטוח עד הסוף שלא ימצאו אותה, שיימצאו למחרת ואני שואלת למה ענית ככה?

ת : נכון, זה מה שאני אומר, כאילו הוא שואל מה ידעת שלא מצאו? בטח שלא מצאו, מחר מחרתיים, זורק, זה לא משהו משמעותי"

(עדות הנאשם, עמ' 3269 לפרוטוקול).

210. השיחה בין ארתור והנאשם הוסיפה להתנהל, תוך שהנאשם מתוודה בלחש:

- הנאשם:** "את המכנסיים ואת הלהב אי אפשר למצוא... הם אינם קיימים. אינם קיימים לגמרי. את המכנסיים, את המכנסיים עשיתי עוד ביטוח, ייתכן (-?) אולי עלי הדם נפל שם (-?) ייתכן. לכן עשיתי עוד ביטוח שם. אותו הדבר הלהב ביחד עם המכנסיים פיניתי."
- ארתור:** "ואתה לתוך השקית ובתוך האדמה קברת?"
- הנאשם:** "לא, עוד יותר גרוע."
- ארתור:** "מה? שרפת?"
- הנאשם:** "לא. יש לנו מקלט, איפה שעושים בטון... והם קבוע באותו מקום שופכים בטון... נו, אני זרקתי. והם שפכו בטון. אין מתחת לקרמיקה. רק מתחת לבטון. שם אף אחד לא מרים."
- (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 29-30/46).

211. אם כן, שוב ניתן לראות כי הנאשם הוא שמנתב את מהלך שיחת ההתוודות עם ארתור, ומתקן את התזה שהעלה בפניו ארתור בדבר שריפת הראיות. משמע, הוא אינו "חוזר כתוכי" על דבריו, כפי שנטען על ידי ההגנה בהקשרים דומים. הנאשם מתוודה, מיוזמתו המלאה ובפירוט רב, על הפעולות שביצע לצורך העלמת ראיות לאחר הרצח, ועל החשש שמא הותיר אחריו דבר מה מפליל בזירה. שוב, מדובר בריבוי הפרטים וההסברים, שאינם מאפיינים גרסת שווא.

212. ב"כ הנאשם טען, לראשונה בסיכומים, שאפשר שבדברים אלו התייחס הנאשם רק ללהב הסכין, אותו, לטענתו, שבר במהלך יום העבודה והשליך יחד עם פסולת הבנייה שמגיעה לאתר בו שופכים בטון (ראו סע' 74-72 לנספח 1 לסיכומי הנאשם). אולם, טענה זו אינה נתמכת בדבריו של הנאשם, אשר סיפר מספר פעמים כי העלים את המכנסיים יחד עם הלהב, ואף עשה עמם "עוד ביטוח".

התנהלות הנאשם - דיבור בלחש ובקול רם

213. כאן המקום להפנות זרקור לאופן בו התנהל הנאשם בעת ההתוודות. כפי שציינתי, השיחה בין השניים התקיימה כשהם יושבים צמודים זה לזה על מיטתו של הנאשם, כאשר ההודאה, כמעט במלואה, נמסרת בלחש. ואולם, במהלך שיחת ההתוודות וממש בצמוד למשפטים בהם מתוודה הנאשם בלחש בפעולות הקשורות ברצח, ניתן לשמוע אמירות בדבר חפותו, אותו "זורק" הנאשם לחלל החדר בקול רם ובאופן מופגן.

214. בהתנהלות סלקטיבית זו של הנאשם מצאתי משמעות רבה, שכן גם בה יש להעיד על אותנטיות ההתוודות ועל משקלה הפנימי הגבוה. ניתן לזהות מתאם ברור בין המשפטים בהם מתוודה הנאשם ברצח המנוחה או בהסתרת הראיות, אשר נאמרים בלחש ובאופן המכוון בבירור רק לאוזניו של ארתור, ובין קריאות בהן פוצח מעת לעת הנאשם, באופן שאינו

נחזה להיראות כחלק טבעי מהשיחה. בהן, הנאשם "מצהיר" לחלל התא בקול רם כי הוא חף מפשע, ומקווה שהרוצח האמיתי ייתפס, ואחריהן הוא שב ללחוש על אוזנו של ארתור וממשיך בהתוודות ברצח. להלן מספר דוגמאות מהתיעוד המוקלט המלמדות כי מדובר בהתנהגות שיטתית ומחושבת מצד הנאשם:

- ארתור: "תתפלל לאל, בלאט, שלא ימצאו את מכנסיים, על הזין. תתפלל לאל, בלאט."
- הנאשם (בלחש): "ארתור, אני נשבע לך - לא ימצאו."
- ארתור: "בסדר."
- הנאשם (בלחש): "אני נשבע לך."
- ארתור: "בסדר. אבל אתה, אתה צעקת שזרקת אותם לתוך הזבל, בתוך הזבל, לתוך הדבר הזין הזה. בתוך הגדול הזה, לא?"
- הנאשם (בלחש): "אין, שם, אגיד כל מיני דברים."
- ארתור: "אין דיבור. אבל תראה, בלאט, אם ימצאו אותם..."
- הנאשם (בלחש): "אותם לא ימצאו. זה בגלל שהחבאתי אותם בשקית, שקית עוד פעם לתוך שקית אחת. ו..."
- הנאשם/ארתור: "ומתחת לצמנט/אדמה."
- ארתור: "אוי, בלאט.. תראה, תחזיק. מה אגיד לך? תחזיק."
- הנאשם (בקול רם): "אני, אתה מבין, אני יודע שאני לא אשם. אני, אני אנסה להוכיח זאת."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 9-10/46).

ובהמשך:

- "הנאשם (בלחש): "לכן.. זה שהייתי באפקט לא יעבור."
- ארתור: "מה?"
- הנאשם (בלחש): "זה, שזה היה אפקט- לא יעבור. אין כלי (הרצח), ניקיתי (אולי "ניקה") הכל, כל הראיות ניקיתי (אולי "ניקה")- לא יעבור."
- ארתור: "כן."

...

- הנאשם (בקול רם): "אני מקווה שבית הדין יכיר בחפותי... שימצאו את הרוצח האמיתי."

(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 24-25/46).

וכן :

- ארתור : "את המכנסיים האלה שהחבאת, את דבר הזין הזה ואת הסכין, אתה את הדבר הזין הזה שמת שם, ובכל מקום שטפת? חס וחלילה ימצאו, פיזדץ (חבל"ז) עליך."
- הנאשם (בלחש) : "את זה לא ימצאו."
- ארתור : "והנעליים, איך אתה חושב?"
- הנאשם (בלחש) : "נקיות, לגמרי נקיות" (הנאשם עושה תנועה המדמה ניקוי עם ידיו).
- ארתור : "לגמרי? בלאט, איך הצלחת להגיע לזה, עולם מזדיין... ולא הייתה צריך לעשות שום דבר?"
- הנאשם (בלחש) : "אפילו לתפ.. אפילו לתפוס אותה לא היה צריך, היא אפילו לא הייתה מבינה כלום. היא מאבדת את הכרתה מיד. הדם יוצא."
- ארתור : "לא החזיקה (בך), כלום?"
- הנאשם (בלחש) : "היא לא הבינה."
- ארתור : "פיזדץ (חבל"ז)."
- הנאשם (בקול רם) : "אני יודע שאני לא אשם...". (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 25-26/46).

ובנוסף :

- ארתור : "ואיך ראית אותה?"
- הנאשם (בלחש) : "היא, היא הלכה: "תן סיגריה".
- ...
- ארתור : "ענית מה שענית, נו. וזה והמשיך?"
- הנאשם (בלחש) : "אהה... אני... כשסיימתי, יצאתי, יצאתי. אני מקווה, שכשהלכתי, אף אחד לא ראה אותי. כאשר יצאתי, אף אחד לא ראה אותי."
- ארתור : "אף אחד על בטוח? אתה בטוח? מדוע? כי אם יראו, פיזדץ (חבל"ז). אם מישהו ראה.. וזה שהם אומרים שראו אותך, וכי, כל זה זיוני שכל? לך תדע."
- ...
- הנאשם (בקול רם) : "אני לא יודע את זה. אני יודע שלא ביצעתי. אני יודע שאני נקי". (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 27-28/46).

וכן :

הנאשם (יושב על מיטתו ואומר בקול רם): **"אני יודע, שלא עשיתי את זה. פשוט לחתום משהו, לקחת על עצמי רצח של מישהו(ני), אפילו אם להוריד את תקופת הכליאה, אני לא יודע איך רצחו (הרגו) אותה. אני לא יודע."**

...

לאחר כדקה הנאשם קם ממיטתו, ניגש אל ארתור שיושב על המיטה שלו ולוחש באוזנו: **"מה שעשיתי עלי לחיות עם זה, וקשה לי מאוד."**

"לא הבנתי, מה?"

ארתור:

"מה שאני עשיתי, עלי לחיות עם זה, וקשה לי מאוד. זה לוחץ עלי חזק מאוד" (הנאשם חוזר לשבת על מיטתו).

הנאשם (לוחש):

...

לאחר כדקה שוב אומר הנאשם בקול רם: **"אני יודע שיהיה משפט, אני יודע, שביט המשפט בישראל הוגן... אני יודע ש... יזכו אותי. אני יודע שימצאו את הרוצח האמיתי, ואחזור למשפחה. אני יודע את זה."**

(מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 41/46-39).

215. במסגרת עדותו בפנינו התבקש הנאשם לתת הסבר להתנהלותו המתוארת. אלא, שבפי הנאשם לא היה כל מענה אשר יניח את הדעת לדברים. תשובותיו בעניין היו מפותלות, חסרות בהירות ואף נגועות בשקרים בוטים, לרבות בהתייחס לתשובותיו בהליך הקודם. לפיכך, אינני רואה לתת בהן אמון.

216. במסגרת עדותו שבהליך הראשון, הנאשם טען כי המעבר בין לחש לקול רם, נעשה נוכח אמונתו כי ביצע את הרצח ולכן התנהג כמו רוצח. עם זאת, בהליך הנוכחי ומעל דוכן העדים, הודה הנאשם כי תשובה זו אשר מסר בפני בית המשפט בהליך הראשון הייתה שקרית:

"עו"ד מ. חן רוזנפלד: אני רוצה להקריא לך מתוך הפרוטוקול של העדות שלך אז, עורך דין שלך שאל אותך בעמוד 1020 שורה 24, שואל אותך עורך דין הדין שלך אני מבקש שתסביר לבית המשפט את מה שקורה במ.ט. 165/06 יש שם קטעים שבהם אתה לוחש קטעים שמפלילים אותך ואומר בקול רגיל שאתה חף מפשע, למה עשית את זה? אתה עונה, באותו רגע האמנתי שאני כבר ביצעתי את הרצח והתנהגתי כמו רוצח, דיברתי בקול גבוה ונמוך כי התנהגתי כמו רוצח, רציתי לקבל הקלה בעונש,

ציפיתי שבסוף יסיקו את העובדות שאני לא רוצה אבל כל יום יותר ויותר זה נעלם ונעלם, קודם כל אפשר להסכים שאתה שיקרת פה לבית המשפט נכון? בקטע שהקראתי לך.

ת : לא, שם שיקרתי.

ש : שם, בקטע שהקראתי לך שיקרת נכון?

ת : כן."

(עדות הנאשם, עמ' 2960 לפרוטוקול).

217. כאשר נשאל מדוע שיקר בנושא זה בעדותו הקודמות, לא ידע הנאשם, באופן תמוה וחסר היגיון של ממש, לתת כל הסבר ממשי לדברים :

ש" : לא רק שיקרת אתה גם המצאת סיפור, הסברת למה לחשת, אתה לחשת כי רצית להתנהג כמו רוצח, מאיפה הסיפור הזה? זה סיפור שאתה המצאת או זה גם משהו שעלה בשיחה עם עורך דין שלך שהוא אמר לך?

ת : אני לא זוכר מאיפה סיפור בא, לא זוכר, פה אמרתי שאני אמרתי אמת, אני ראיתי את הסרטים ואמרתי שהשקר שאמרתי לארתור זה היה שקר בשביל ארתור וזהו.

ש : אז מה נכון, מה שסיפרת לנו היום ואתמול שאתה התוודית בפני ארתור בגלל שהוא הפחיד אותך ואיים עלייך, איך אמרת לא רציתי שהוא יחניק אותי בלילה זה או שסיפרת לו שקר או שסיפרת לו את האמת את מה שבאותו רגע אתה האמנת שזה נכון כמו שאמרת לבית המשפט אני האמנתי שאני ביצעתי את הרצח בזמן שהתוודיתי בפני ארתור בדיוק כמו שרואים בתיעוד.

ת : אני אמרתי אתמול והיום שהיום אני מספר אמת, מה היה אז אני לא זוכר למה עשיתי למה אמרתי לא זוכר, את רוצה להגיד שיקרתי כן שיקרתי בבית משפט שם אבל אני לא זוכר מה אמרתי ואיך הגעתי לתוצאות האלה.

ש : אבל זה לא סתם להגיד שיקרתי, אתה גם נותן הסברים, לא סתם שואלים אותם X ואתה עונה כן או עונה לא ושיקרת, אתה עומד ומספר במילים שלך לבית משפט גרסה שקרית, אתה מספר, אתה נותן דוגמאות, אתה מסביר הכל זה שקר אחד גדול, ראינו את זה בגנאח עכשיו אנחנו רואים את זה פה ואנחנו נמשיך, האם אתה רוצה להסביר את הדבר הזה, מאיפה כל ההסברים השקריים,

מאיפה העטיפה היפה הזאת לשקר זה שלך, זה של עורך דין זה מה?

ת: לא זוכר מאיפה זה בא, ממני, מעורך דין, לא זוכר, אמרתי שפה אני אומר ועל שקר ההוא הייתי בבית סוהר 15 שנה, אני אומר אמת חוץ מאמת מה שאני אומר עכשיו אין מה להגיד, מה שהיה איך זה קרה למה האמנתי איך הגעתי למצב בגלל הטמטום שלי יותר מזה אין מה להסביר."

(עדות הנאשם, עמ' 2961-2960 לפרוטוקול).

218. הנה אם כן, בדבריו הנ"ל, הנאשם מאשר כיום לפנינו כי אין לו כל בעיה למסור עדות שקר מעל דוכן העדים, מקום בו הוא סבור כי הדבר יסייע לו בהליך המשפטי. כמו כן, עיון בגרסת הנאשם בהליך הקודם, אשר היום הוא מודה כי הייתה שקרית, מלמד זו הייתה מפורטת ומתובלת בהסברים ובדוגמאות, לא פחות מהגרסה עליה הוא עומד היום ומבקש כי ניתן בה אמן.

219. יתירה מזו, ובבחינת עיקר העיקרים, בהינתן העובדה שהנאשם מאשר ישירות כי שיקר בעבר לגבי נושא הדיבור המפוצל בלחש ובקול רם (כמו גם בנושאים רבים אחרים), הציפייה הברורה היא כיום, שנים לאחר ההליך הראשון, כאשר לנאשם ניתנה הזדמנות פז למסור את גרסת האמת שלו, יובא בפנינו הסבר סדור, הגיוני ומניח את הדעת להתנהלותו המפליאה. אלא שבפועל, שוב לא היה לנאשם כל הסבר להתנהלותו המתוארת, העולה בקנה אחד עם ההיגיון והשכל הישר. לשם הדוגמא, ניתן להפנות לדברים הבאים:

ש"ש: ושאתה מספר שאמרת בשקט בשושו האם אתה זוכר כשאתה כמה פעמים בשיחה הזאת בערך 40 דקות אתה כמה פעמים אומר אני לא הרגתי את הילדה, האם אתה זוכר באיזה קול אמרת את זה?

ת: אני דיברתי שקר בשושו נכון אבל אמרתי בקול רגיל, אפילו היה שם כמה פעמים שאמרת בשקט שאני חף מפשע, קודם כל לא רצית יש האזנה אין האזנה לא רציתי ששקט הזה ישמע המשטרה, גם אמת אמרתי בשקט, זה פיציתי לארתור להרגיע אותו שחם וחלילה שלא עושה משהו בלילה.

ש: אני רוצה לתת לך דוגמה על זה שאתה אומר שלא עשית את זה במהלך ההתוודות,

(בשלב זה מוקרן סרטון באולם בית המשפט)

ש: שמענו אותך לא צועק אני יודע שאני לא אשם, למה בלחש? זו דוגמה אחת.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ת : כי אני אומר שאני לא אשם בגלל שבאמת לא חשבתי על זה למה אני צריך לצעוק על זה.
(עדות הנאשם, עמ' 2881 לפרוטוקול).

ובהמשך :

”עו”ד מ. חן רוזנפלד : אני אומרת לך שאתה דיברת בשני קולות, קול אחד רומן האשם קול שני רומן לא אשם למשטרה, דוגמה ראשונה, בקול רם אתה מדבר על לחץ המשטרה לוחצת אותך אבל בלחישה אתה לוקח את המילה לחץ והופך אותה ואומר מה שעשיתי קשה לי לחיות עם זה, קשה לי מאד זה לוחץ עלי חזק, אל תענה אני רוצה להראות לך את הקטע מונה 00:30:40, חלק 3, דיסק 3,

(בשלב זה מוקרן סרטון באולם בית המשפט)

”עו”ד מ. חן רוזנפלד : הוא שואל אותך על הלחץ ובקול רם אתה אומר על הלחץ של המשטרה אבל אז בלחישות אתה קם מהמיטה וניגש לארתור ולוחש לו ליד הפנים על הלחץ שאתה מרגיש בגלל המעשה מה שאני עשיתי עלי לחיות עם זה וזה קשה לי זה לוחץ עלי מאד.

הנאשם, מר ר. זדורוב : נכון, זה מה שראיתי כמה שאני הבנתי זה אחרי ההדגמה היה וסיפרתי לו את הדברים האלה ובגלל זה אמרתי ששקר אמרתי לו בשושו ובקול רגיל אמרתי את האמת וזהו, כי אני לא ידעתי שומעים או לא שומעים אותנו ואם שומעים למה שישמעו את השקר שלי.”

(עדות הנאשם עמ' 3219-3218 לפרוטוקול).

ומיד לאחר מכן :

”ש : או קיי, עוד קטע, 00:17:30 מאותו דיסק כאן אתה מדבר על איך אתה מעריך את המצב המשפטי שלך, את ההערכה האמיתית שלך אתה לוחש, את ההערכה המבווימת אתה אומר בקול, האמיתית זה שהייתי באפקט לא יעבור ואת זה אתה לוחש אין כלי ניקיתי את כל הראיות ואז בקול רם להוכיח אי אפשר אני מקווה שבית משפט יכיר בחפותי, אתה מדבר גם לבית משפט לא רק למשטרה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

(המשך הקרנת סרטון)

ש : אתה רוצה להתייחס לזה?

ת : כן, אני אמרתי אמת אמרתי בווליום רגיל לא צעקתי לא שום

דבר כי שקר אמרתי לו בשושו כי אני לא יודע מאזינים או לא

כי אני לא יודע, שקר אמרתי לו בשושו אם מאזינים שלא

ישמעו ואמת אמרתי בקול נורמלי."

(עדות הנאשם, עמ' 3220-3219 לפרוטוקול).

220. אם כן, טענת הנאשם כיום, הינה כי ההתוודות ברצח נמסרה בלחש כחלק מניסיונו "לרצות" את ארתור בשל הפחד שחש ממנו, ומתוך רצון שחוקרי המשטרה, אשר אולי מאזינים לדברים, לא ישמעו התוודות "שקרית" זו, בעוד שאת ההצהרות בדבר חפותו אמר בקול רגיל.

221. הסבר קלוש זה של הנאשם מהווה גרסה כבושה. לא מצאתי לתת בה אמון, שהרי כבר קבעתי קודם לכן שהנאשם לא רק שלא חשש מארתור או חשד במניעיו, אלא ראה בו איש אמונו, בו הוא יכול לבטוח, להתייעץ עמו ולספר לו את האמת. כמו כן, לגופם של דברים, "הצהרות" הנאשם בדבר חפותו לא היו חלק מהשיח ה"טבעי" עם ארתור, אלא אמירות כלליות וחסרות הקשר, אשר הופרחו לחלל באופן מלאכותי.

222. לטעמי, התנהלות זו של הנאשם בשלב זה של ההתוודות ופיצול דיבורו ל"שני קולות" נעשתה באופן מודע ושקול, תוך ניסיון מגושם לנהוג בתחכום, דבר המלמד כי הנאשם היה בשליטה מלאה עת התוודה, ומחזק את האותנטיות של התוודותו.

223. אכן, כפי שטען ב"כ הנאשם בפנינו וכפי הבהרתו של חברי בסעיף 347 לחוות דעתו, אין המדובר במתאם של מאה אחוז בפיצול בין הדיבור בלחש לדיבור בקול רם, וניתן לאתר מספר מקרים בהם הנאשם דיבר בקול רם יחסית אודות הרצח או הכחיש אותו בלחש. עם זאת, לטעמי, אין במקרים ספורים אלו כדי לשנות מהתמונה הכללית הברורה, לפיה הנאשם בחר מיוזמתו להתוודות ברצח המנוחה כשעיקר דבריו נאמרים בלחש, ומנגד, דאג לפזר בקול רם "הצהרות" בדבר חפותו. הגיוני בעיני, שככל שהשיחה התמשכה, הוסרו במקצת מגננות הנאשם, ובמסגרת השיחה הקולחת "נשכח מליבו", מדי פעם, מתי עליו להרים את קולו ומתי ללחוש, כאשר בכל פעם הנאשם "תפס" עצמו לאחר כמה מילים וחזר מיד לדבר בלחש.

224. בסעיף 347 לחוות דעתו, "חילק" חברי את ההתוודות לשלבים שונים : "שלב א' - עד כיבוי האור בתא - עימות בין הנאשם לארתור טרם ההודאה. ארתור תוקף את הנאשם מילולית על חוסר אמון של הנאשם בו, על כך שהנאשם רואה בו "טיפש"... שלב ב' - אחרי הדלקת האור (על ידי ארתור) עובר לטקטיקה אחרת - מתקרב לנאשם, מתיישב סמוך אליו ומתחיל לדבר איתו בלחישות... שלב ג' - ארתור עובר לשבת על המיטה של הנאשם ומדבר איתו שוב בלחישות..."

בהמשך לחלוקה שערך ממשיך וקובע חברי כי "אם כן, יש צדק בטענת ב"כ הנאשם והנאשם עצמו ולפיה, הנאשם, "נגרר" אחרי ארתור ומקום בו ארתור מדבר בלחש, או בשקט, גם הנאשם כך".

225. על עמדה זו של חברי אני חולקת, שכן עוד בטרם התיישב ארתור על המיטה לצד הנאשם (שלב ב' אותו תיאר חברי), היה זה הנאשם אשר התחיל לדבר בלחש, עת מסר בפני ארתור:

"זין כמה נמאסה... זין כמה נמאסה."	הנאשם:
"אה?"	ארתור:
"זין כמה נמאסה. זין כמה היא נמאסה עלי (ייתכן, הכוונה ל-"זה",	הנאשם:
או "הם" כגון "החיים". לאו דווקא "ילדה")"	
"מי? מי זין כמה נמאסה? הילדה?"	ארתור:
"כולם. זאת הייתה הטיפה האחרונה. האחרונה. ואותי... (מצביע	הנאשם:
על הראש כאילו בשיגעון) נתלש הרף/הגג (כלומר "ירדתי	
מהפסים") (מצביע על הראש)."	

(מט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 17/52).

הבעת רגש של הנאשם בנוסף על תיאור הרצח

226. ברצוני לחזור לציטוט שהובא קודם לכן בהקשר אחר, לו יש בעיני משמעות רבה. מדובר בשלב בו הסתיימה לכאורה שיחת ההתוודות, וארתור כבר קם ממיטת הנאשם ועבר למיטתו שלו. בשלב זה זועק הנאשם לחלל החדר כי הוא בטוח בחפותו, ומיד לאחר מכן הוא קם מיוזמתו, הולך למיטתו של ארתור ולוחש על אוזנו עד כמה קשה לו לחיות עם מה שעשה ("מה שעשיתי עלי לחיות עם זה, וקשה לי מאוד... מה שאני עשיתי, עלי לחיות עם זה, וקשה לי מאוד. זה לוחץ עלי חזק מאוד"). לאחר מכן שב הנאשם למיטתו שלו, ושוב משחרר לחלל האוויר "הצהרה" בדבר חפותו. התנהלות זו ממחישה בעוצמה את הכנות האמיתית של שיחת ההתוודות, ומפריכה את גרסת ההגנה לגבי מניעה. ביטוי התחושות האינטימיות והכמוסות של הנאשם בעקבות המעשה שביצע, החורג מתיאור יבש של הרצח, כלל אינו נדרש על מנת לרצות את השותף "המאיים" לתא. טענת ההגנה אינה יכולה להסביר את העובדה שגם לאחר שכבר התוודה "התוודות שקרית", הנאשם הביע מצוקה רגשית בגין המעשה שלא ביצע והוסיף דברי חרטה נוספים.

227. יתירה מכך, העובדה כי התנהגות זו מתבצעת בין שתי הקריאות לחלל החדר בדבר חפותו, מחזקת את המסקנה שהדיבור בלחש ביטא את האמת אותה רצה הנאשם לחלוק עם המדובר, והדיבור בקול נועד לייצר מצג שווא אצל מאזינים אחרים. כמו כן, היא משקפת את העובדה שהנאשם היה בשליטה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

משקל ההתוודות

228. מהטעמים לעיל, על משקלם המצטבר, מצאתי לייחס להתוודות הנאשם משקל פנימי גבוה ביותר. אני חולקת על חברי, שכינה את ההתוודות "דלה" (סע' 343 לחוות דעתו). לטעמי, מדובר בהתוודות עשירה ביותר, הן מבחינת מידע והן מבחינת התנהגויות והבעות רגש שמעמיקות אותה. זו אינה התוודות "מכנית", "כללית" או "חסרה", כפי שהיה מצופה מאדם שבכפייה בודה מליבו סיפור בדים. היא אותנטית, קוהרנטית, עקבית ורגשית, ועמוסה באותות אמת ובפרטים אותם בחר הנאשם למסור פעמים רבות מיוזמתו, כולל פרטים "שוליים" יחסית. בין אלה ניתן למנות את תיאורו את הדרך בה בוצע הרצח ואופן שיסוף כלי הדם, תיאורו את הסתרת הפלייר בחולצתו על מנת שלא יוכתם בדם, את הדרך בה שטף וזרק את להב הסכין, את דבריו בנוגע לטעות שעשה כאשר לא ניקה את טיפות הדם שנתרו בשירותי הבנים ואשר ניקרה במוחו למן יום מעצרו הראשון, את האופן בו זרק את המכנסים שלבש, את ניקוי נעליו, ועוד.

התוודות הנאשם אינה רק מילולית, אלא אף מלווה בהדגמה יזומה שהדגים הנאשם, בכללה תיאר את האופן בו עמדה המנוחה ואת הדרך בה ביצע את הרצח, וכן יש בה אלמנט רגשי. ההתוודות ברצח נעשתה בלחש, תוך קרבה פיסית לארתור, ונוספה לה גם הבעת חרטה. במקביל, הנאשם ניסה באופן מגושם להסתיר את ההתוודות בקול רם, באמצעות הצהרות מלאכותיות ומנותקות לגבי חפותו.

לסיכום, קשה להעלות על הדעת, כי תימצא התוודות הנמסרת בפני מדובב, לה ניתן יהיה לייחס משקל פנימי גבוה יותר מזו אשר מסר הנאשם לארתור במקרה דנן.

הסבר הנאשם מדוע התוודה התוודות שקרית

229. במצב עניינים זה, מתבקש היה כי הנאשם יניח בפנינו הסבר הגיוני ומניח את הדעת באשר להתוודות המפורטת ברצח המנוחה. לעניין זה כבר נקבע לא פעם:

"הודאה בעבירה חמורה נושאת עצמה תוצאות חמורות עבור הנאשם שהודה, שהרי גם הודאה מחוץ לכותלי בית המשפט היא ראיה קבילה, ואם הועברה בשבט הביקורת של שני המבחנים הנ"ל (הפנימי והחיצוני), ניתן לבסס עליה הרשעה. מכאן, כי ניתן לצפות לכך שנאשם, הרוצה להתכחש בבית המשפט להודאתו שניתנה מחוץ לבית המשפט ואשר בעקבותיה הוא צפוי מאסר עולם, יעשה צעד ראוי כדי לשכנע את בית המשפט באמיתות התיזה המאוחרת שלו" (ד"נ 3081/91 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד מה (4) 441 (מיום 25.08.1991)).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

230. לאורך ההליכים בענייניו, הנאשם סיפק הסברים שונים להתוודותו. במסגרת עדותו הראשית מעל דוכן העדים, הנאשם העלה את הטענה כי התוודה ברצח המנוחה בפני ארתור מכיוון שפחד ממנו, עד כדי חשש לחייו:

"הנאשם, מר ר. זדורוב :
הוא רצה ממני את הסיפור שכאילו שאני אספר לו שאני אספר לו שאני הרגתי את הילדה אבל אני לא יכול לספר את הסיפור כי זה שקר ולא רציתי לספר את השקר בשבילו, אבל איך להגיד, הוא להתחיל בצורה כזאת אגרסיבית אתה בוגד בי, אתה לא מבין לי, האמת אני לא הרגשתי נוח כי א. הבן אדם הזה עזר לי איזה יש יציאות פה איזה דרכים ומה יכול להיות ומצד שני פחדתי ממנו, אמרתי לו תשמע אני אתך בסדר אני לא רוצה ללכת, הוא אומר לי לא אתה לא סומך עלי לא מאמין, אמרתי למה לא סומך, יש קצת אמונה אבל יש בינינו את הגבול שלא אתה ולא אני יכולים לעבור למה שאני אשקר.

עו"ד י. הלוי :
הנאשם, מר ר. זדורוב :
מה הגבול שאי אפשר לעבור?
של השקר שלמה אני אשקר לו, הגבול הזה, לא אני משקר לך אני אומר לך כל האמת ואתה לא משקר לי אתה אומר כל האמת ולא רוצה לעבור את הגבול אבל הבן אדם ממשיך הוא ואמר כאילו איום כזה אתה יודע מי שפוגע בי מה אני יודע האמת צד אחד פחדתי כי אני אתו ביחד לך תדע אולי בלילה הוא יבוא יחנוק אותי, מצד אחד פחדתי פעם ראשונה במעצר ולא יודע איך להתנהג שם אמרתי לעצמי אם אתה רוצה ככה אז אני אשקר לך, אני אספר לך סיפור שיקרי שאתה רוצה ואני פשוט סיפרתי לו סיפור שקר שכאילו הרגתי את הילדה וכן אני סיפרתי לו שקר כי באותו רגע לא ידעתי שזה מדובב, לא ידעתי שיש האזנה או אין ואם יש האזנה סיפרתי בשושו שאם יש האזנה שלא ישמעו את השקר הזה כי זה היה סיפור בשבילו בשביל לרצות אותו להרגיע אותו שהוא יבין שאני סומך עליו כי הוא התחיל להבין מכיוון כזה שהוא סיפר לי שהוא ירה באנשים כאילו זה סוד ואני כאילו עכשיו רץ למשטרה להלשין עליו זה מה שקרה שם, שיקרתי, לא רציתי להגיד את זה ופשוט סיפרתי בשושו אמרתי לו כן הרגתי זה כל הסיפור"

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

(עדות הנאשם, עמ' 2869-2867 לפרוטוקול).

231. בגרסה זו של הנאשם לא מצאתי לתת אמון. מדובר בבירור בגרסה שקרית ומתפתחת, שלא הועלתה על ידו בחקירות שעבר או בהליך הראשון, ולמעשה הוצגה, כטענת הגנה, לראשונה במשפט החוזר. ניתן היה לצפות שאדם שאולץ להתוודות ברצח מתועב, תחת איומים מפורשים או משתמעים, שימהר ויתריע על כך. זאת ועוד, גרסתו אינה תואמת את מערכת היחסים הקרובה והחיובית שהתפתחה בינו לבין ארתור, כפי שנסקרה על ידי לעיל. להלן אפרט.

232. כפי שמתארת המאשימה, בחקירה מיום 1.1.07 הטיחו החוקרים, לראשונה, בפני הנאשם כי ארתור מסר להם שהנאשם התוודה בפניו ברצח. בתחילת החקירה הכחיש הנאשם באופן גורף את הדברים, והעלה תאוריה כי ארתור ממציא את הדברים על מנת לקבל הטבות, תוך שהוא מכנה את ארתור בשמות גנאי. לאחר מכן, כאשר מובהר לו שקיימת הודעה בכתב שארתור מסר, השתנתה גרסתו, לטענה כי הנהן בראשו לארתור ששאל אותו אם רצח את המנוחה, על מנת שזה יעזוב אותו לנפשו. רק בתום חקירה זו מודה הנאשם כי אכן אמר לארתור את הדברים, אך שיקר לו. בשום שלב במהלך החקירה, בה ניתן לראות בבירור את השינויים וההתפתחות של גרסת הנאשם, לא העלה הנאשם כל טענה בדבר איום כלשהו של ארתור מצד ארתור או כי חשש מפניו.

233. למעשה, לא רק שהנאשם לא טען כך בחקירות ובמסגרת ההליך הראשון, אלא הוא אף העיד על קשר החברות בין השניים ועל האמון שנתן במדובר:

ש"ש. במקביל לחקירות עם חוקרי המשטרה, אתה חוזר לתא אל המדובב, אני רוצה להבין ממך- ספר לבית המשפט למה הודית בפני המדובב אני חזרתי מהחקירות לתא וסיפרתי למדובב כל מה שהיה בחקירות ת. כי המשטרה כל הזמן אמרה לי שיש עובדות נגדי ואני האמנתי לכך, כי המשטרה לא משקרת, חזרתי לתא ודיברתי עם המדובב חופשי כי קיבלתי אותו כחבר, אני קיבלתי אותו כמו בן אדם שיש לו נסיון בבית סוהר, והוא יודע מה צריך לעשות, שאלתי אותו שאלות, הוא נתן לי עצות ואני הסקתי מסקנות מהעצות האלה, אני האמנתי לו במאה אחוז כי הוא ידע מלעשות, מה צריך להגיד, הוא יודע מה הוא אומר" (ת/453 עמ' 1017).

ובהמשך:

ש"ש. ואתה קיבלת את העיצה של המדובב ופעלת על פיה כי האמנת במדובב וסמכת על המדובב גם בשלב הזה ת. כן, זה נכון"

...

ש. אתה לא ידעת שזה מדובב, חשבת שזה חבר לתא ונתת בו אמון

ת. כן"

(ת/453 עמ' 1059 ו-1061).

234. הנה כי כן, בעדותו אז, לא רק שלא העלה כל טענה בדבר פחד מארתור כפי שהוא טוען היום, אלא העיד את ההיפך הגמור - שבין השניים שררה מערכת יחסים חברית וכי הוא נתן בארתור אמון מלא.

235. אציין, כי לא נעלם מעיני שבמסגרת עדותו של הנאשם בהליך הראשון, התנהלו חילופי הדברים הבאים, שלכאורה מצביעים על כך שהנאשם כבר העיד על פחדו מהמדובב:

ש. אבל אמרת לנו עד עכשיו שהאמנת לחוקרים בכל דבר, ושאתה חשבת עד להודאה שלך שהמטרה לא יכולה לשקר ובטוח שאומרים לך אמת כל הזמן על הראיות, אז איך יכולת להמציא למדובב שהעו"ד אמר שהדם על הכבל זה שקר?

ת. אני דיברתי עם המדובב ולא עם המטרה, כל מה שהמצאתי אני לא זוכר, אני זוכר שאני דיברתי עם העו"ד ולא הבנתי כלום מהשיחה.

ש. איזה סיבה הייתה לך להמציא למדובב דברים כאלה שלפיהם המצב הראיתי שלך בתיק הוא מצוין, למה לך לספר לו כאלה דברים.

ת. פחד מפני המדובב"

(ת/453 עמ' 1088).

236. אלא, שאין לפרש אמירה זו בהקשר של ההתוודות. שכן בהליך הקודם, מיד לאחר תשובתו האמורה של הנאשם, הוא התבקש להבהיר את הדברים והשיב:

ש. אתה בישיבה הקודמת הסברת לנו שאתה מאוד סמכת על המדובב והאמנת בו וסיפרת לו בדיוק מה היה בחקירות ואיזה ראיות יש נגדך כדי לקבל עצה טובה אך לצאת מהתיק, אפילו אמרת כמו חבר, אז אם זה ככה, מה ההיגיון שאתה תבוא ותספר לו מתוך פחד שאין ראיות, הכל בסדר ואתה הולך הביתה, מה יצא לך מזה?

ת. אני סיפרתי לו על השיחה עם העו"ד, שיקרתי את הדברים, כי הוא אמר לפני שיש לו עו"ד פרטי שעובד באופן מצוין, לא יכולתי להראות שאני כלום, בכוונה סיפרתי לו על העו"ד שלי שהוא גם יכול משהו".

אם כן, בתשובתו, הנאשם לא חזר על הדברים ולו ברמז, ואף הבהיר שהאמירה נבעה מרצונו לספר למדובב על יכולותיו הגבוהות של עורך דינו דאז, ולא מתוך איומים או חשש ממשי לפגיעה בגופו או בחייו.

237. בחקירתו בפנינו, הנאשם התבקש להסביר את הבדל הגרסאות שמסר בין ההליך הראשון להליך הנוכחי. בפי הנאשם לא היה כל הסבר ממשי לדברים, למעט הטענה כי הגרסה שמסר בהליך הראשון לא הייתה גרסת אמת, כחלק מקו ההגנה של עורך דינו דאז:

ש" : או קיי, כשאתה העדת בבית המשפט אז בשנת 2009 אני מניחה שהעדת אמת אתה לא ישבת כמו כאן בפני שלושה שופטים ושיקרת נכון?

ת : אני לא זוכר מה אמרתי אז אבל כנראה זה היה קו הגנה של עורך דין ומה שהוא אמר אני עשיתי זהו.

ש : לא שאלתי על קו הגנה, שאלתי האם כשהעדת סיפרת אמת?

ת : לא זוכר מה סיפרתי שם, אבל בדרך כלל אמת.

ש : אם אתה לא זוכר מה שסיפרת שם אז למה בדרך כלל אמת? למה אתה לא אומר סיפרתי אמת?

ת : כי אני לא יכול להגיד בדיוק מה אמרתי כי אני לא זוכר, אני לא יודע, לא שיקרתי שם כמה שאני זוכר.

ש : אז אין אפשרות שאתה שיקרת בפני בית משפט בעדות שלך אז נכון? זה לא אופציה שתעמוד בפני שלושה שופטים ואתה שקר, מה זה יכול להיות?

ת : פה אני לא משקר, אני לא יודע מה היה שם, אני לא זוכר, זה המון זמן, היה שאלות שאפילו שהיה וויכוח בין המתורגמן והפרקליט כי מתורגמן לא הבין פרקליט לא נכון היה שאלות כאלה, אני לא יודע"

(עדות הנאשם, עמ' 2945-2946 לפרוטוקול).

ובהמשך :

ש" : שאצל ארתור בתא אתה הדגמת וסיפרת לחישות את כל ההתוודות שלך מה שהיום קראת זה הקשר כי סיפרת שפחדת ממנו כי הוא היה באמת מפחד,

...

ש : האם בשלב הזה אתה האמנת עדיין שרצחת אותה?

ת : לא, לא האמנתי, אני ידעתי שלא רצחתי אותה.

- ש : כשאתה עומד בבית המשפט במשך שש ישיבות שלמות שאתה מוזהר בכל אחת אמת בחובתך להעיד אמת ואתה מספר לשופטים שלאורך כל ההתוודות שלך ארתור בתא, חקירה, שחזור וחקירה מה- 21 משך כארבעה ימים כל הזמן הזה אתה באמת האמנת שרצחת אותך באפקט אתה שיקרת?
- ת : אז כן.
- ש : למה שיקרת, מי אמר לך לשקר?
- ת : אמרתי שהיה קו הגנה, למה לא זוכר, הלכתי עם מה שאומר עורך דין .
- ש : זה מה שעורך הדין אמר לך לעשות להגיד שהאמנת שרצחת אותך באפקט? מה זה הלכתי עם מה שאומר עורך דין ? אני לא רוצה תשובות כלליות, מה היה, מה היה, אתה הגעת לדוכן העדים עם גרסה כזאת איך קרה שהגעת לספר אותה אז.
- ת : אני לא יודע למה אז הגעתי לזה לא זוכר".

(עדות הנאשם, עמ' 2958-2957 לפרוטוקול).

238. גם בגרסה זו של הנאשם לא מצאתי לתת אמון, בהיותה משוללת היגיון. אין היא מסבירה כיצד ייתכן שלא סיפר בהליך הראשון דבר לעניין הפחד מארתור, אשר לטענתו כיום היה כה משמעותי, עד שהביא אותו לבדות מליבו הודאת שווא ברצח. ושוב אדגיש - גם אם היה ניתן לקבל את גרסת הנאשם לפיה שקריו בהליך הראשון הגיעו כתוצאה מ-"קו הגנה" שהכתיב לו ב"כ דאז, אין בה להסביר מדוע נמנע הנאשם בשלב מוקדם הרבה יותר, מלספר לחוקריו שהתוודה כי איום. האם יעלה על הדעת כי למן הרגע הראשון היה באמתחתו של הנאשם הסבר ברור לעצם התוודות השווא, אשר לטענתו כיום הינו הסבר אמת, והוא, מסיבותיו שלו, לא מצא להעלותו באף אחד משלבי החקירה, ואף בחר למסור במהלך ההליך הראשון גרסה שונה בתכלית? יתירה מזו, אם השקרים בהליך הקודם מוסברים כקו הגנה, מדוע לא הובא לעדות עורך דינו הקודם של הנאשם כדי לאמת את הדברים? כידוע, הלכה היא כי הימנעות צד מהבאת עד רלוונטי בלא הסבר סביר, פועלת לחובת הצד הנמנע מהעדות ויוצרת הנחה לקיום חשש כי יש בעדות כדי לתמוך בעמדת הצד השני.

239. ואם בכך לא די, גרסה חדשה זו של הנאשם מהווה, כמובן, עדות כבושה, אשר כבר נקבע לגביה כי "הכלל הוא: עדות כבושה, ערכה ומשקלה מועטים ביותר, משום ש'הכובש עדותו' חשוד, מטבע הדברים, על אמיתותה" (קדמי, עמ' 441). לעניין משקל של עדות כבושה, נקבע בין היתר בע"פ 4297/98 הרשטיק נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 673 (10.9.2000):

"כאמור, הלכה פסוקה היא כי ערכה ומשקלה של עדות כבושה מועטים ביותר, כל עוד העד לא נתן הסבר מניח את הדעת לשאלה מדוע כבש את עדותו ומדוע החליט לחושפה בשלב

מאוחר. ודוק, כלל ראייתי זה חל גם על עדותו של נאשם במשפט, כפי שכבר ציינתי בע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל [6]:

"...גם נאשם הכובש את גרסתו חייב ליתן הסבר סביר ואמין בדבר הטעם לכבישתה של הגירסה; ובמקום שלא ניתן טעם כזה, נושאת הגירסה המאוחרת תווית של חשד, שמא היא כוזבת. תווית כזו טעונה הסרה; וכל עוד לא הוסרה הריהי מעיבה על אמינותה של הגירסה" (שם, בפסקה 5).

כן נקבע בע"פ 6908/10 דוד נ' מדינת ישראל (מיום 2.1.2013):

"לכבישת עדות, אשר לא ניתן הסבר מניח את הדעת לכבישתה, השלכות שונות. ראשית, כידוע, משקל של עדות כבושה אינו רב (ראו, למשל ע"פ 7392/08 אלטורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 1.7.2009), כמו כן בעדות כבושה ניתן למצוא לעיתים חיזוק לראיות התביעה (ראו ע"פ 365/81 אושרי נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(1) 114, 129 (1983)), ויש בה גם לפגוע במהימנות מוסר הגרסה הכבושה".

240. זאת ועוד, כפי שציננה המאשימה בסיכומיה, במהלך כל השנים שלאחר הרשעתו בהליך הראשון, הנאשם לא טרח להעלות את הטענה המהותית כל כך, לפיה "התוודות השווא" התרחשה כתוצאה מאיומים וחשש לחייו. כך, במסגרת ראיונות שהתקיימו עם הנאשם בערוץ 11 בשנת 2015 (טרם מתן פסק הדין בערעור בעניינו) (ת/464 ו-ת/464א) ובערוץ 12 (לאחר שבית המשפט העליון דחה את ערעורו) (ת/463 ו-ת/463א), לא הזכיר הנאשם את האיומים והחשש מארתור, וזאת חרף העובדה שנשאל על הדברים מפורשות. האם יעלה על הדעת כי גם לאחר שההליך בעניינו הסתיים בהרשעה, משמע, "קו ההגנה" של בא כוחו דאז כשל, ימשיך הנאשם וינצור בליבו מידע מהותי כל כך, הניצב בלב ליבה של ההרשעה?

הנה לדוגמה, חילופי הדברים בראיון שנתן הנאשם לערוץ 11:

מראיינת: "השופטים הם היו משוכנעים שאתה הרוצח ובעיקר בגלל השיחה

עם ארתור, כי יש שם קטעים שכאילו גם אני כשאני קוראת קשה לי עם זה. כי זה קטעים שאתה אומר לו למשל שאתה לא חשבת שימצאו אותה באותו היום אלא רק למחרת. למה להגיד דבר כזה?"

הנאשם: "אני מנסה לזכור את השיחה הזאת ולא יכול לזכור אותה. אני אפילו

לא זוכר מה שהיה שם."

מראיינת: "שזה מדהים כי זה השיחה שבעצם, אתה יודע, עשתה לך את כל

הבעיה. זאת השיחה. גם מוזר שאתה לא זוכר אותה. זה הדבר אתה מבין?..."

הנאשם: "אני אומר שאני לא זוכר האם אחרי הפסיכיאטר שם היה בכלל...

השתגעתי שם. הם התחילו לעשות עלי... אם אני לא טועה זה שבוע

או שבועיים אחרי המעצר, החקירות האלה, השתגעותי, המוח התפוצצת. אני לא זוכר, שמה הרבה דברים אני לא זוכר. אני ראיתי בדיסק והשתגעתי איך זה אני. הגוף שלי אבל כאילו זה לא אני".

ובראיון לערוץ 12 :

מראיין: "אבל רומן אתה הודית בפני מדובב."

...

הנאשם: "בנאדם שלא היה אף פעם בבית סוהר לא יודע איך להתנהג, שמו אצלו עבריין שהולך בפוזה, הנה אני גנגסטר, אח שלי שמה גנגסטר, תפסו אצלנו רכב מלא בנשק, ובן אדם מצד ההגנה אומר כאילו "הנה גם אני גנגסטר, כדי שאחד לא אוכל את השני. כי קשה להסביר לך את זה, למה אתה לא היית בסיטואציות כאלה. נתתי לבן אדם לשמוע את מה שהוא רוצה כדי שיעזוב אותי בשקט".

התנהלות זו, של הצגת גרסאות שונות ומתחלפות לאורך השנים, שאף אחת מהן אינה מהווה הסבר מתקבל על הדעת למניעים להתוודותו, מחזקת את המסקנה שההתוודות הייתה אמת.

241. ואם לא די בכל האמור, הרי שיש להזכיר כי שגרסה כבושה זו אף עומדת בסתירה ברורה למערכת היחסים החברים בינו ובין ארתור, כפי שתועדה לאורך כל שהותם בתא המעצר, וכפי שבאה לידי ביטוי בדינמיקה של ההתוודות עצמה (ראה לעיל בפרק זה).

242. בסיכומיו הפנה ב"כ הנאשם למהלכים בתא מהם, לטענתו, ניתן ללמוד אודות איומיו של ארתור כלפי הנאשם. גם כאן יש להדגיש - הנאשם עצמו, הן במהלך חקירותיו (לאחר שחזר בו מההודאה) והן בעדותו בהליך הראשון, לא הפנה באופן ספציפי לכל אותם מקרים בהם חש "איוס" מצד ארתור, ודומה כי הדברים מדברים בעד עצמם. מכל מקום, עיון בדוגמאות אליהן הפנה ב"כ הנאשם, מלמד כי אין בהן ממש.

243. משקל משמעותי ביקש ב"כ הנאשם לתת ל"איוס" של ארתור כלפי הנאשם כי יגרום לו לכוויות, אלא שמההקשר בו נאמרו הדברים עולה כי לא כך הדבר (הדברים כבר צוטטו קודם לכן, אולם בשל חשיבותם אביא אותם בשנית):

ארתור: "פשוט אני אומר לך, אתה בין עצמך יודע אשם אתה או לא אשם.

בין עצמך, ואתה יודע, האם נפגש בכלא או לא. תראה, אם זין איך תעבוד, תאמין לי, אשמח בשבילך, אם זין איך תעבוד עליהם. אני אשמח. בשבילך. אם תוכל- קדימה. אם תוכל. אתה לא טיפש. אתה

לא טיפש. אבל תראה, אתה יכול לקבל כוויות. לקבל כוויות..
מאנשים שאתה לא סומך עליהם."

"אני הבנתי אותך."

הנאשם:

"רק מזה אתה יכול לקבל כוויות. מדוע, אנשים ההם.. שמאחלים
לך טוב, ואתה לא סומך, זה יכול רק.."

ארתור:

"להזיק לי." (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 6-7/52).

הנאשם:

244. אם כן, מהשיח בין השניים ברור שארתור לא "איים" על הנאשם שהוא עצמו יפגע בו או יגרום לו לכוויות, אלא הבהיר מדוע אנשים אחרים, אשר בשונה ממנו, אינם רוצים בטובתו של הנאשם, עלולים לפגוע בו. הוא אומר זאת דווקא כדרך לבסס את אמון הנאשם בו. לטעמי, אף ברור כי ארתור אינו מתכוון לכוויות של ממש, אלא הוא עושה שימוש בדימוי לגבי הסיכון שאחרים יפגעו בנאשם.

245. יתרה מכך, כפי שכבר נפרש לעיל, דבריו של ארתור אף מתחברים לשיח שניהלו השניים זמן קצר קודם לכן. במסגרתו, ארתור התריע בפני הנאשם כי הוא "מפטפט" באופן שיכול לפעול לרעתו, "אתה בגלל מילים של עצמך יכול לעוף. אתה יודע את זה?" (מ"ט 165/06 (26), חלק 1, עמ' 26/44). אף בהמשך השיח, דקות לפני ה"איום" כביכול בדבר הכוויות, אמר ארתור לנאשם כי היה לו מזל שדיבר דווקא עמו על האפשרות שרצח את המנוחה במהלך "אפקט", שכן מישהו אחר יכול היה להלשין ("לטפטף") עליו בתמורה להקלות: "ואילו מישהו אחר היה, מישהו אחר היה, במקומי, אני לא יודע, אילו מי היה, את מבין? אבל בקש מהאל, בקש מהאל, שאני איתך ברגע הזה. מדוע? אילו היה מישהו אחר, או אילו היה מטפטף, היה לך פיזיץ (חבל"ז). לא צריך להוכיח לך כלום... אני מה רוצה להגייד לך. תראה. ראשית, איך שהייתי כאן, ככה אני יושב. מה שפה.. מה שנאמר פה, מה שנאמר פה, נאמר פה- זה ימות פה. זה ימות כאן. לא משנה מה יתנו לי, יגידו לי: "תביא! אה הו!" זין איך אין לדעת. בחיים לא. בחיים לא אחליף את מילת הגברים שלי, בלאט, הבנת?" (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 3/52).

246. דוגמא נוספת לאותה "התנהגות מאיימת" של ארתור כלפי הנאשם, מצא הסנגור בהדלקת האור בתא ע"י ארתור, לאחר שהנאשם כיבה אותו. גם בטענה זו אין ממש. לטעמי, לא ניתן, אף לא בדוחק, לראות בפעולה בסיסית ופשוטה כמו הדלקת אור כפעולה מאיימת, בוודאי לא כזו אשר בעטיה יבחר אדם חף מפשע להודות ברצח אותו לא ביצע. מכל מקום, אף כאן לא ניתן להתעלם מההקשר בו הדליק ארתור את האור, כחלק מהשיח בין השניים, כאשר ארתור היה מעוניין לשאול את הנאשם שאלה נוספת. יתירה מכך, אי אפשר לתת משקל לעובדה שארתור הדליק את האור בתא, ובו בזמן להתעלם מכך הנאשם הוא שכיבה את

האור רגע אחד קודם לכן. זאת, חלף אמירתו הברורה של ארתור כי הוא לא מעוניין שיעשה כן:

הנאשם: "לכבות לך את האור?"
ארתור: "לא צריך לכבות לי את האור. טוב לי גם עם האור."

...

(רומן מכבה את האור).
ארתור: "לא צריך, לא צריך לכבות את האור בינתיים...."

(ארתור מדליק את האור)

(מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 14-15/52).

האם יעלה על הדעת כי אדם מאוים יבחר לכבות את האור על דעת עצמו, תוך שהוא מתעלם בהפגנתיות מ"דרישות" בן שיחו המאיים עליו שלא לעשות כן?

247. על פי טענת ב"כ הנאשם, דוגמא נוספת ל"איום" מצד ארתור ניתן למצוא בכך שארתור בחר להתיישב לצד הנאשם על מיטתו. אף בטענה זו אין ממש, כאשר שוב, אינני רואה כיצד ניתן לראות במהלך זה כפעולה מאיימת. הסנגור שוב מתעלם מהדינאמיקה ומההקשר שקדמו לכך, שכן עוד קודם לכך החל הנאשם במסירת "ראשית הודיה" בלחש. רק לאחר שהנאשם החל, ביוזמתו, ללחוש לכיוון ארתור כי "היא נמאסה עלי", כי "זאת הייתה הטיפה האחרונה" וכי לו "נתלש הרף/הגג", התיישב ארתור לצד הנאשם, על מנת שהשניים יוכלו להמשיך להתלחש. יתירה מזאת, כאמור לעיל, בסיום ההתוודות, אחרי שארתור כבר במיטתו שלו, דווקא הנאשם הוא זה שמתקרב אל מיטתו של ארתור, רוכן אליו, וביוזמתו משתף אותו בתחושת האשם שהוא חווה בעקבות הרצח.

248. זאת ועוד, ב"כ הנאשם טען כי גם דבריו של ארתור לנאשם קודם לתחילת ההתוודות, בהם סיפר כי הוא עצמו ביצע עבירות חמורות ש"עדיין לא עלו", אף הם מהווים דוגמא ל"איומים" מצדו. שוב, גם בטענה זו לא מצאתי דבר. בשלב בו סיפר ארתור לנאשם על אותם "ויש תיקים שעדיין לא יצאו, עדיין על התיקים האלה לא עלו" (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 39/52), כבר שהו הנאשם וארתור יחד בתא המעצר פרק זמן משותף של מספר ימים, במהלכם הציג עצמו ארתור בפני הנאשם כעבריין עשיר ומנוסה. מכל מקום, עיון בהקשר השיחה מלמד בבירור, כי הפניית ארתור לתיקים אלו נועדה, שוב, על מנת לבסס את אמון הנאשם בו ולא מתוך איום כלשהו. אמירה זו מצד עבריין חושפת אותו בנקודה רגישה, ואכן, ארתור ציין מיד בפני הנאשם: "כמו שאתה סיפרת לי את סודך, כך אני מספר לך גם, הבנת?"; ובהמשך: "אתה רואה, אני סומך עליך. אתה יודע, מדוע אני סומך עליך? אני יודע, מדוע אני סומך עליך. ראשית, אתה גבר. אתה מהגברים האלה שאת המילה של עצמו יכול לשמור." (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 39-40/52). מכל מקום, אמירה זו באה לאחור שהנאשם כבר החל להתוודות, ועל כן לא יכולה הייתה להיות הסיבה להתוודות.

249. לסיכום, כפי שידוע היטב לנאשם, אז כמו עכשיו, השאלה מדוע בחר להתוודות ברצח בפני ארתור היא אחת משאלות המפתח בתיק. על כן, לא יעלה על הדעת כי הנאשם יבחר למלא פיו מים, הן בחקירותיו והן בבית המשפט, ינצור מידע הכרחי בליבו ואף יעיד, בעדות שקר, את ההיפך מן "האמת", כאילו בינו ובין ארתור שררו יחסי ידידות וכי נתן בו אמון. גרסת הנאשם כיום לפיה התוודה כי ארתור איים עליו, הינה גרסת בדים שקרית שבאה לעולם בדיעבד, מתוך ניסיון שווא של הנאשם לתת הסבר חדש למעשיו, לאחר שהגרסאות שהעלה בעבר נדחו בהליכים הקודמים.

כפי שכבר צוין לעיל, שקר גס של נאשם בנושא מהותי ומרכזי יכול להוות משום "ראיית סיוע". אפנה בהקשר זה גם לדברים אלה שנקבעו בע"פ 3731/12 סוילם נ' מדינת ישראל (מיום 11.11.2014):

"הלכה היא, כי בנסיבות המתאימות רשאי בית המשפט ליתן לשקרים מהותיים שנמסרו על-ידי נאשם במהלך חקירתו, משקל ראייתי עצמאי, עד כדי ראיית סיוע במקום שנדרשת ראייה כזו. כל זאת, בהתקיימם של מספר תנאים: מדובר בשקר בעניין מהותי; אשר מוכח בראיה או בעדות עצמאית; השקר ברור וחד משמעי; והוא מכוון להכשיל את החקירה ולהטעות את בית המשפט; תנאי נוסף הוא כי השקר קשור לעבירה עליה נסב המשפט ואינו נובע מעילה שאינה רלבנטית, לצורך בירור האשמה (ראו: עניין גץ, בפסקה 76 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל; קדמי, חלק שני, בעמ' 840-830). שקרי הנאשם בחקירה אינם יכולים להחליף את התשתית הראייתית הנדרשת לצורך הרשעה, אך ניתן לייחס להם משקל עצמאי, כראיה המחזקת את ראיות התביעה (ע"פ 334/02 סיבוני נ' מדינת ישראל; [פורסם בבנו] קדמי, שם). כוחם הראייתי של השקרים מותנה בהיעדרו של הסבר סביר, שניתן על-ידי הנאשם לאותם שקרים (קדמי, חלק שני, בעמ' 838)."

בענייננו, שקריו הבוטלים של הנאשם בסוגיה מהותית זו בהחלט עונים על התנאים הנדרשים, וניתן לתת להם משקל ראייתי עצמאי המסייע לראיות התביעה.

250. לנוכח מכלול האמור לעיל, נדחות טענות ההגנה לפיהן אין משקל להתוודותו של הנאשם. כפי שכבר קבעתי, משקלה הפנימי של ההתוודות גבוה ביותר. הדיון במשקלה החיצוני של ההתוודות יהיה חלק מהדיון במשקלה של ההודאה.

ההודאה בפני החוקרים ביום 19.12.06 -

251. בהמשך להתוודות, שעות מספר לאחריה, המשיך הנאשם והודה ברצח בפני החוקרים במסגרת חקירתו ביום 19.12.06.

ייאמר מיד, ההודאה בפני החוקרים עומדת בפני עצמה כראיה בעלת משקל כנגד הנאשם, גם במנותק מההתוודות, כאשר השתיים משלימות ומחזקות האחת את רעותה.

252. חקירת הנאשם והודאתו ברצח המנוחה, ביום 19.12.06, פורטה ברובה בהרחבה במסגרת סעיפים 361-381 לחוות דעתו של חברי, ולא מצאתי לחזור על מכלול הדברים והציטוטים. עיקר המחלוקת שלי עם חברי נוגעת למסקנות אותן מצא להסיק מחילופי הדברים בין הנאשם והחוקרים, ומהודאת הנאשם.

253. בטרם אצלול לפרטי החקירה, אבקש לחדד את הקשרה: להבדיל מהחקירות הקודמות, בהן חיפשו החוקרים ראיות המחזקות את הקשר של הנאשם לרצח, בבוקר זה כבר הייתה בידיהם ההתוודות המפורטת והאותנטית בפני המדובב. מטרתם בחקירה הייתה לחלץ את הגרסה פעם נוספת מפי הנאשם, וזאת במנותק מההתוודות, ובנוסף לה.

254. בתמצית, אזכיר כי חקירה זו נוהלה בראשיתה על ידי החוקר סשה, שערב קודם דחה את "ניסוי הכלים" של הנאשם לגבי הודאה ברצח ב"אפקט". בתחילת החקירה הכחיש הנאשם בתקיפות את ביצוע הרצח. לאחר שסשה הבהיר לו כי הודאה בשלב זה עדיין תחשב כ"הודאה בלב נקי", עובדה שיש לה השלכה על העונש שיקבל, החקירה ממשיכה, ואולם פעם אחר פעם, הנאשם שב ודוחה את ה"הצעה" להודות. כפי שמביא חברי (סעי' 362 בחוות דעתו) "מאיפה אני יודע איך רצחו/הרגו אותה" ... "אני לא יודע כלום" ... "אני לא רצחתי/הרגתי, אילו הייתי יודע הייתי אומר סשה" וכשסשה ממשיך ואומר "אני עדיין לא ראיתי בן אדם שמסרב לכרוניקה שנותנים לו..." "משיב הנאשם "הייתי לוקח בשמחה... אבל אני לא יכול לקחת אותה, אני לא יודע איך רצחו/הרגו את הילדה".

בהמשך, במשך לאורך כחצי שעה, מתנהל דו שיח "מעגלי" שחוזר על עצמו – סשה מטיח בנאשם שהוא יודע שביצע את הרצח ושהיום הוא יודע דברים שלא ידע אתמול, והנאשם מכחיש ומתעקש שאין לו קשר לרצח.

255. עם זאת, בהמשך, אזולאי הצטרף לחקירה, ו"החזיר את גרסת האפקט לשולחן" באמצעות "הבעת אמון" בהיתכנותה (לאחר שכזכור נדחתה על ידי סשה ערב קודם). רק אז החל הנאשם להודות ברצח המנוחה, תוך שהוא מוסר פרטים אודות אופן ביצוע הרצח. בעוד שמצפיה בתיעוד החקירה ניתן להיווכח כי עיקר השיח עם סשה היה לעומתי ומתנצח, נימת הדיאלוג עם אזולאי הייתה שונה. הנאשם שיתף פעולה עם ההנחה של אזולאי שהרצח בוצע תחת "בלק" (כך אזולאי) ו"טפטף" מידע בהדרגה, בשחקו את התפקיד של מי שמתקשה לשחזר את הפרטים. כך, בין היתר, הנאשם מסר כי ראה את המנוחה "בקומה הראשונה. איפה מדרגות למעלה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 85/100), שם היא קיללה אותו והוא החל לרדוף אחריה: "היא, לדעתי, אמרה לי משהו... לגבי זונות... לגבי זונה... לכיווני... "אישה שלי", "אישה שלך זונה" ... ואני: "מה!?! ... אני הלכתי אחריה... היא התחילה לברוח למעלה. אני אחריה." (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 87-88/100). הנאשם הוסיף כי המנוחה נכנסה לשירותים בקומה השנייה: "אני, לדעתי, נכנסתי לשירותים אחריה. היא צעקה עוד משהו. ממ, כאילו, "תסתלק מפה!". כאילו משהו כזה... אני, לדעתי, לקחתי

סכין בעזרת היד. אני כבר לא זוכר כלום (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 98-99/100). חשוב להדגיש – כל פרטי המידע הנ"ל באו מיוזמתו של הנאשם, בתשובה לשאלות, מבלי שהחוקרים הציעו לו תשובות. בין השאר, הוא סיפק מידע אזוטרי, כגון לגבי אורך הלהב ששלף מהסכין היפנית, והדגים את תנועת הוצאת הלהב.

בהמשך לכך ביצעו החוקרים מספר הדגמות עם הנאשם, לגבי אופן ביצוע הרצח והמנח בו עמדו הוא והמנוחה. הנאשם נשאל האם **"היא עמדה עם הגב כלפיך או איך?"** והשיב באופן מפורש: **"עם הצד... איכשהו ככה... (ראש) .. עם הפנים אלי"** (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 35/93). בהמשך העמיד הנאשם את החוקר כשצדו מופנה אליו, והבהיר לעניין הצד הנכון (ימין או שמאל): **"אני לא יודע... אני היה ככה... או ככה, או ככה"**. מכל מקום, כאשר נשאל האם המנוחה עמדה כשגבה או כשפנייה מופנים כלפיו, שלל זאת הנאשם והעמיד את החוקר כשצדו מופנה כלפיו (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 36-37/93). בסופו של דבר, לאחר מספר הדגמות בהן העמיד הנאשם את החוקרים כשצד שמאל שלהם מופנה כלפיו, ולאחר שהחוקרים הבהירו לנאשם את דימוי מרחב הזירה בחדר בו היו, אישר הנאשם כי המנוחה עמדה דווקא כשצידה הימני היה מופנה אליו.

הנאשם נשאל על מיקומה של המנוחה בשירותים כאשר השיג אותה והשיב: **"ליד התאים... לדעתי, זה היה ליד תא מספר שתיים"** (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 47/93), והוסיף: **"אני נבהלתי... אני ירדתי מהר איפה ששירותי גברים"**. הנאשם התבקש להיזכר מה אירע בתוך התא והשיב: **"אני רצחתי/הרגתי אותה הלכתי"** (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 50-51/93). לשאלת החוקרים הוסיף הנאשם כי לאחר הרצח המנוחה: **"נפלה לתא מספר שתיים איפה שהאסלה... הנה ככה. כאילו על הצד... היא, ככל הנראה, נפלה.. הנה אסלה, כאילו.. לצד ימין, כאילו עם הצד, נפלה עם הגב לשם מאחורי/ מעבר השירותים (הכוונה "מאחורי האסלה")"** (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 52-54/93). הנאשם נשאל על הדם בזירה, והשיב: **"על.. על הדלת הגיע קצת... דם (אולי "גם") לדלת. שירותים מספר שתיים. קצת על הדלת. וילך שמה.. וככה.. ועל הריצ... הלך על הרצפה"**. (מט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 56/93).

כאשר נשאל הנאשם על מספר פצעי הסכין שגרם למנוחה השיב: **"אחד או שניים... פעמיים. פעמיים... יכול להיות פעמיים... בגרון וכאן למטה יותר"** (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 59-60/93). בהמשך נשאל הנאשם מפורשות: **"אבל באזור הגרון, אתה אומר יש שניים, כן?"** והשיב: **"כן"** (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 62-63/93).

הנאשם הוסיף ותיאר כי ביצע את הרצח באמצעות שיסוף גרונה של המנוחה, אולם הבהיר כי הוא מתקשה לזכור בדיוק כיצד אירע הדבר: **"ככה. (מראה תנועת שיסוף גרון) קפצתי פנימה. ו... איכשהו ככה דקרתי. אני לא זוכר. איכשהו עוד פעם... אני כאילו... פגעתי לה בגרון (מראה שיסוף). ואחר כך כאילו רציתי... לתקוע, אבל... הלהב, זה לא הלהב (המתאים)"** (התיאורים במקור – ת.נ.ש. מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 89/93).

הנאשם נשאל האם גרם למנוחה חתכים נוספים וציין כי הוא אינו זוכר במדויק. עם זאת, השיב כי: "נראה לי כאן, איפה שהתוספתן הזה ו... מממ... מתחת לגב התחתון, לדעתי, הבאתי לה מכה גם כן". (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 5/65). בשלב זה נשאל הנאשם על פציעות נוספות שגרם למנוחה והשיב: "כנראה, חתכתי לה במקרה יד. היא... כשהרימה את היד (מרים יד ימין) יכול להיות... יד (אוחז בשורש כף יד ימין או סמוך לו)". כשנשאל הנאשם באיזה מקום חתך את המנוחה ביד השיב "זה. (נוגע פעמיים בצד של שורש כף יד ימין או סמוך לו) והיא ככה. (רומן קס) היא עושה ככה (רומן מראה תנועת התגוננות של ידיים) ... אני ביד. (מראה על אמה יד ימין) חתכתי לה יד, כנדמה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 8-9/63). לעניין סדר הפגיעות, תיאר הנאשם: "כאשר... פגעתי במקרה בגרון, היא הרימה את היד (רומן מראה תנועת התגוננות) ... כשהכיתי בפעם השנייה, אני פגעתי במקרה ביד כאן" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 11/63). בהמשך הוסיף הנאשם: "הבאתי עוד מכה אחת. ופגעתי במקרה ביד שלה... (מראה על אמה יד ימין...) .. אני לא יודע איך להגיד. ס: איך זה נקרא? (מסתכל על כף היד השמאלית) ר: ימנית(ת)... ס: כף יד ימני? ר: זה לא כף יד. זה ... מרפק ... עצם המר ... אה, לא. (אזוק, מראה על אמה של יד ימין) ס: אוקיי. שורש כף יד? ר: הנה שורש כף יד ... (מראה על אמה של יד ימין)... פגעתי לה במקרה עם הסכין... והכיתי איפשהו באזור החזה (מראה על צד ימין החזה)... זה אומר, כאילו החליק מהיד, ולאזור החזה". (התיאורים במקור – ת.נ.ש. מ"ט 172/06 (1), חלק 4, עמ' 4-5/9).

הנאשם הוסיף: "אני עשיתי צעד בכיוון שלה, בכיוון שלה. היא קפצה לתא שירותים מספר שתיים". לשאלת סשה האם המנוחה הספיקה לסגור את הדלת השיב: "לא. היא לא הספיקה. עם הלהב. אני... היכיתי בעזרת להב הסכין". הנאשם נשאל על דלת תא השירותים והשיב: "נדמה לי שסגרתי (נעלתי) אותה... בעזרת הסכין" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 71).

הנאשם סיפר, כי לאחר הרצח ירד לשטוף את הסכין בשירותי הבנים וניגב אותה במכנסיו. עוד הוסיף, כי היה מעט דם על הלהב אשר נזל על היד שלו, והוא שטף אותה וחזר לעבודה. כן תיאר הנאשם כי זרק את מכנסיו לפח ביום שישי והוסיף לעבוד עם להב הסכין, לאחר ששבר את הלהבים שהתקחו וזרק אותם.

הנאשם נשאל על מכסה האסלה בתא השירותים בו ארע הרצח, והשיב: "ככל הנראה זה היה פתוח, אבל לא לגמרי, אלא רק המכסה בדיוק... כלומר המכסה ... זה איפה שיושבים.. היה פתוח." (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 32/65). אחר כך סיפר כי לאחר שיצא מהתא נעל אותו מבחוץ, לא ביצע שום מניפולציה עם האסלה ולא עמד או טיפס על משהו. לדבריו: "לא, לא, לא. אני עזבתי וסגרתי/נעלתי. אני נבהלתי נורא. אני נבהלתי נורא, שפתאום מישהו/י יכולה להיכנס. אני סגרתי/נעלתי מהר את הדלת והלכתי" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 3).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

34/65). הנאשם הוסיף כי המנוחה "נפלה על הרצפה. ככה, בין האסלה ו.. כאילו בין האסלה והקיר... והראש, לדעתי, לא הגיע קצת עד הקיר". (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 37-38).

לשאלת החוקרים אודות לבושה של המנוחה, הנאשם השיב כי לדעתו היא לבשה גיינס בצבע כחול כהה וקרדיגן ("קופתא"), אשר התקשה לזכור את צבעו, וטען תחילה כי "היה שם משהו תואם לגיינס. אולי קצת יותר בהיר. אולי יותר כהה... ירוק יותר, בהיר, אני לא יודע בדיוק" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 28/93). בהמשך הוסיף: "הדבר היחיד, אני לא יודע, באיזה קרדיגן ("קופתא") היא הייתה. אני לא הסתכלתי על צבע הקרדיגן ("קופתא")" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 20/65). הנאשם הוסיף כי לדעתו המנוחה נעלה נעלי ריצה בצבע "לבן עם אפור", ובהמשך כי נעלי הריצה היו בצבע "לבן-שחור.. או שאפור-שחור. קפצו שם הצבעים האלה... אני בכלל לא הסתכלתי. אני העפתי מבט שנעלי ריצה וזהו" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 21/65).

הנאשם מסר שהרצח התרחש בשיעור האחרון, להערכתו בין השעות 13:20 - 13:30, ותיאר כי היה בדרכו להכין קפה בחדר המורים, אז פגש במנוחה. עוד תיאר כי המנוחה נפלה, רעדה פעם אחת ואמרה "אמא" או "איטה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 23/65).

בהמשך מסר הנאשם לחוקר סשה הודאה בכתב, שם שב והודה כי רצח את המנוחה.

ההתרשמות מההודאה ובחינת משקלה

256. הנה אם כן, לפנינו הודאה אשר על פניה נחזית כהודאה מלאה ומפורטת, הניתנת ביוזמת הנאשם ותואמת בעיקרה את ההתוודות בפני ארתור. מטבע הדברים ובשים לב לשאלות החוקרים, היא גם מפורטת הרבה יותר. אכן, עיקרה תשובות לשאלות, ואולם, הפרטים שמוסר הנאשם באים מפיו, הם הגיוניים, ומשתלבים זה עם זה באורח קוהרנטי, כמו גם עם רצף הסיפור. ריבוי הפרטים שמסר הנאשם, כשלעצמו, אף הוא מלמד על גרסה בעלת משקל פנימי גבוה.

257. חברי התרשם כי חקירה זו התאפיינה בלחץ כבד של החוקרים, שהכחשות הנאשם נדחו על ידם בזלזול, ושהציגו בפניו כי רק הודאה בלב נקי יכול ותביא להקלה בעונשו, ומנגד, משמעות עמידה על חפותו היא מאסר עולם. לעמדת חברי, אופן ניהול החקירה והשאלות המנחות שנשאלו במסגרתה (באופן התואם בין היתר לממצאי הזירה), פגעו באותנטיות ההודאה. בנוסף, חברי מתרשם כי ההודאה שמסר הנאשם לחוקרים בסופו של יום "איננה תואמת את ממצאי הזירה וממצאי דו"ח הניתחה", כאשר תשובות רבות ותיאורים רבים שנתן "עומדות בסתירה לתמונת הזירה". כמבואר לעיל ולהלן, דעתי שונה.

הטענה להפעלת לחץ על הנאשם

258. מצפייה בחקירת הנאשם מיום 19.12.06, במסגרתה הודה הנאשם ברצח המנוחה, כמו גם ביתר חקירותיו, לא התרשמתי כי הופעל על הנאשם לחץ חריג כלשהו, ובוודאי לא השתמשו כלפיו באמצעי חקירה פסולים, שיש בהם כדי לפגום בקבילות ההודאה או במשקלה. להתרשמותי, גם חקירה זו נוהלה באווירה רגועה יחסית, במיוחד בהינתן העובדה שעסקינן בחקירת רצח. וזאת יש לזכור, החוקרים סברו באמת ובתמים כי הנאשם הוא שרצח את המנוחה, שהרי כבר ידעו שהנאשם התוודה בפני ארתור בלילה שלפני. לכן הם הטיחו בו כי יש בידם ראיות חזקות כנגדו, ודרבנו אותו לספר אמת ולשתף עמם פעולה. מכאן, אין להתפלא כי דחו "בזלזול" את הכחשותיו. עוד אציין, שהחוקרים (בעיקר אזולאי) אף הפגינו כלפי הנאשם אמפתיה, הן בטרם החל להודות ברצח והן לאחר מכן.

259. יתר על כן, הגיוני לטעמי להניח שלנוכח סמיכות הזמנים להתוודות, מדובר למעשה בהמשך ישיר וטבעי של הסרת חומות ההכחשה בה החל הנאשם לילה קודם לכן, ולא תוצאה של לחץ בלתי סביר, אשר הבשיל, באופן "מקרי", דווקא בחקירה זו שלמחרת ההתוודות.

הטענה להטעיית הנאשם בסוגיית ההודאה "בלב נקי"

260. טענת ההגנה היא, כי הנאשם הולך שולל על ידי חוקריו להאמין שאם ימסור הודאה ב"לב נקי" יזכה להקלה בעונשו, ובצוק העיתים, בדה את גרסת השווא כדי להקל את מצבו המשפטי.

261. הצדדים הרחיבו בטיעוניהם לגבי משמעות "ההודאה בלב נקי", תוך הפנייה לדין הזר, ובהקשר זה אף שמענו מומחים מטעם הצדדים. הגם שאיני מתעלמת מהפניות הרבות של המאשימה לביטויים השונים בהם השתמשו הנאשם והחוקרים לאורך ההליך, הרי שלטעמי, סופו של דבר, אין צורך לעסוק בכך. ניתן לקבל, כי לפי היכרותו והבנתו את המצב המשפטי, הנאשם אכן סבר שהודאה בדרך זו יכולה להביא להקלה בעונשו, ואולי תוצאה זו אף הינה מתחייבת. הדברים משתקפים לאורך הדרך, החל מהערב הראשון למעצרו, בין השאר באמירתו למדובב יבגני, כי היה מודה על מנת להקל בעונשו, וכלה בדבריו של סשה כי משמעות ההודאה זהה בישראל כמו ברוסיה/אוקראינה. כאמור, הדברים היו מובנים גם לסשה, אשר אישר זאת בעדותו בפנינו (עדות סשה, עמ' 453-450 הגם הסתייגותו המסוימת בהקשר זה). אין חולק כי סוגיית ההודאה ב"לב נקי" שבה ועלתה בחקירה זו, וככל שצריך לכך עיגון נוסף, הרי שסשה מבהיר לנאשם מפורשות כי בית המשפט מביא התנהלות כזו בחשבון (מט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 43/65).

262. לפיכך, לו הייתי משתכנעת שזו הייתה הסיבה להודאתו, ולו הייתה ההודאה עומדת במנותק מההקשר שלפנינו, היה מקום לבחון האם התנהלות זו פוגמת בתוצרי החקירה (קבילות או

משקל). עם זאת, לא כך הדבר, ויש לבחון את סוגיית ההודאה ב"לב נקי" בראי תמונת הראיות הכוללת.

263. תחילה, ובטרם אדרש לבחינת הטענה לגופה, מקובלים עלי דברי המאשימה כי טענת ההגנה היום, לפיה הנאשם הולך שולל להודות "בלב נקי" כי הדבר יטיב עמו, לא נטענה ככזו על ידו במסגרת ההליך הראשון, ומשכך היא מהווה עדות כבושה. אכן, אין חולק כי הנאשם הצהיר גם בהליך הראשון שהוא ביקש לשתף פעולה עם החוקרים, כפי שמביא חברי בהרחבה (סעי' 352 לחוות דעתו), אלא שכזכור, במסגרת עדותו בהליך הראשון, טענתו המרכזית של הנאשם הייתה כי הודה ברצח משום שהאמין שאכן ביצע את הרצח מתוך "אפקט", לרבות בשלב בו הודה בפני חוקריו ב – 19.12.06:

ת"ת. המדובר כל הזמן אמר לי שיכניסו אותי לכלא כי יש עובדות נגדי, הוא דיבר איתי על הנושא הזה ואמר לי שמאסר עולם זה 33 שנה והוא אמר שיהיה אפשר לצאת מזה והביא אותי למצב שאני נכנסתי ללחץ ואני האמנתי לו, אני כבר התחלתי להאמין בכל מה שאומרים החוקרים במשטרה והמדובר, אני האמנתי אפילו לזה שיכול להיות שאני רצחתי, אני התחלתי לבכות והתחילו לי רעידות בכל הגוף מהעצבים, הרגשתי כאבי ראש והתחלתי להאמין שאני עשיתי את זה.

...

ש. למה התנהגת ככה

ת. באותו רגע אני כבר האמנתי שאני רצחתי את הילדה והתנהגתי כמו רוצח והכנתי את עצמי לקבל את העונש היותר קל"

(ת/453 עמ' 1019)

אם כך אמר אז – אין הוא יכול לטעון היום כי בשל הסתמכותו על הבטחה כלשהי מצד החוקרים, הסכים להודות הודאת שווא. גם כאן, בדומה לתמיהה ביחס לטענתו הכבושה לפיה התוודה משום שפחד מהמדובר, יש מקום לתהות מדוע נמנע הנאשם במשך השנים לזעוק חמס כנגד העוול שעשו לו חוקריו, שגרמו לו להודות הודאת שווא בהבטחות כזב.

264. שנית, גם לגופו של עניין דין הטענה להידחות. לדברי ב"כ הנאשם בסיכומיו, לאחר שהנאשם הבין שאין תוחלת לגרסת האפקט הוא זנח אותה ו"הלך בכל הכוח על הודאה ב"לב נקי" (סעי' 730 לסיכומים). גם חברי קבע, שאחרי שירתור אמר לנאשם ב-19.12.06 שגרסת האפקט נכשלה "הנאשם מבין שכלו כל הקיצין, שגרסת ה"אפקט" שבנה לו ארתור, לא תעזור לו, שהראיות כולן נגדו, כך לשיטתו. הדרך היחידה הפתוחה בפניו, היא הודאה בלב נקי, דבר שיכול לגרום לשיטתו שלו ולהבנתו שלו, להקלה משמעותית בעונשו" (סעי' 345 לחוות הדעת). כמבואר להלן לא אוכל להסכים עם קביעה זו.

265. מתיעוד ההודאה עולה שהצעתו של סשה לנאשם, בראשית החקירה, להודות "בלב נקי", לכאורה כדי להקל בעונש, דווקא נתקלה בחומה בצורה. לו היה הנאשם מחליט "ללכת על הודאה בלב נקי בכל הכוח", כטענת הסנגור, היה אמור עתה לקבל את הצעתו של סשה ולפרוש בפניו גרסה "שקרית", כמיטב דמיונו. במקום זאת, הנאשם המשיך להתעקש על חפותו. סשה אף התריע בפני הנאשם, מבלי לפרט, שמאז החקירה הקודמת החוקרים יודעים יותר ושאינן להם ספק באשמתו, אך ללא הועיל. למעשה, הנאשם פועל ממש כפי שאמר לארתור ערב קודם, ומנסה "ללכת על כל הקופה" ולהכחיש כל קשר לרצח.

266. כן ניתן היה לצפות, שלו דיברה הצעתו של סשה אל ליבו של הנאשם, הוא היה מדגיש בפני החוקרים, למען הסר כל ספק, שהודאתו נמסרת "בלב נקי", או לכל הפחות, מכאן והלאה משתף אותם בפרטי הרצח. במקום זאת, כפי שמעידים הציטוטים שהובאו לעיל, הנאשם דבק בעקשנות בעמדתו והתמיד לדחות את ההטחות החוזרות ונשנות מצד החוקר שהינו הרוצח.

267. בפועל, הסיבה האמיתית לכך שהנאשם שחרר בסופו של דבר את חרצובות לשונו, קשר את עצמו לרצח וסיפק פרטים והסברים, הייתה כי האמין מחדש שלגרסת האפקט יש היתכנות. לשם כך, הוא "נעזר" באזולאי. הלה מצטרף לחקירה, מגלה אמפתיה למצבו של הנאשם ואומר לו כי הוא נותן אמון בגרסת האפקט שמסר יום קודם: "אתה אתמול דיברת איתנו על הבלק אאוט.. אני מאמין לך... כשהרגת את הילדה היה לך בלק אאוט" (מ"ט 172/06, חלק 1, עמ' 54-55/100). אזולאי אף תיאר כי שוחח עם מומחה בתחום, שאמר לו כי הדבר אפשרי. רק בשלב זה, קרי לאחר שהנאשם הבין כי "יש קונה" לגרסת האפקט, הוא החל לחלץ מפיו את פרטי ההודאה "ברוח האפקט" - באיטיות, בתגובה לשאלות החוקרים ש"עודדו" אותו להיזכר, ותוך שהוא דואג להפנות שוב ושוב לקיומם של "חורים בזיכרונו".

268. את עניין ההודאה בלב נקי משלב הנאשם רק בהמשך, במעין ניסיון ליהנות מכל העולמות – גם מגרסת הרצח באפקט, שכרוך באובדן זיכרון, וגם בהודאה בלב נקי, שמבוססת על שיתוף פעולה במסירת הפרטים. עניין זה עולה פעם נוספת בזמן רישום ההודאה לאחר שהנאשם מבקש לברר מה צפוי לו כעונש על מעשיו.

"לכמה (כך במקור) אני יכול לקבל?"	הנאשם:
"מה? לקבל מה?"	חוקר- סשה:
"כמה אפשר... ממ... זה. לא "לקבל" אמרתי לא נכון, אלא... על מה שעשיתי."	הנאשם:
"אז ככה, תראה, נותן... לך תשובה הכי ברורה. הכל תלוי בזה, עד כמה תמשיך לשתף פעולה עם צוות החקירה. כלומר, אנחנו .. מה שאנחנו דיברנו, אתה הרי מבין שזה לא הסוף. אנחנו צריכים לסיים איתך את כל פעולות החקירה. אם אתה, החל מהרגע הזה, שסיפרת	חוקר- סשה:

- לנו... תמשיך לשתף פעולה איתנו בגילוי לב (בכנות/בלב נקי), לא להטעות אותנו, לא להוביל אותנו מסביב, כן?"
- הנאשם: "אהה."
- חוקר- סשה: "אז הדבר היחידי, שאני יכול להגיד לך עכשיו, שזה יופנם... על ידי בית המשפט. אל תצפה ממני לתשובות ספקולטיביות,"
- הנאשם: "לא. פשוט ..."
- חוקר- סשה: "על חשבון בית המשפט, כאשר אני לא בית המשפט ... שופט. הבנת כן?"
- הנאשם: "כלומר, אתה רוצה להגיד שיקחו בחשבון?"
- חוקר- סשה: "את ההודאה בגילוי לב (בלב נקי/בכנות) שלך ו... ואת שיתוף הפעולה עם צוות החקירה, כן, ייקחו בחשבון"

מיד לאחר מכן מתחיל סשה לגבות את ההודאה הכתובה מפי הנאשם.

(מט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 42-43).

בהינתן רצף העניינים שתואר, איני מקבלת את הטענה כי הנאשם הודה, משום ששודל במרמה על ידי חוקריו, בהבטחה כי הודאה "בלב נקי" תשתלם לו.

269. יתר על כן, אפילו היה מקום לקבל כי במערך שיקוליו של הנאשם להודות עמד גם שיקול זה, מתוך ניסיון למזער נזקיו נוכח אמירותיו של סשה, שהינו איש מרות ולהבטחתו נפקות בעיני הנאשם, דומה כי לא ניתן לייחס לכך משקל רב. כידוע, כדי שהבטחה במובן של "פיתוי והשאה" תוליד לפגיעה בקבילות, עליה להיות בעלת עוצמה מיוחדת "שאינ מדובר כאן בהבטחה "סתם" אלא, בהבטחה שעוצמת הפיתוי או ההשאה הטמונים בה "משבשים" את יכולת הבחירה של הנחקר, ומקימים את אותו החשש של אמירת כזב המשמש טעם ונימוק לפסילה של הודיה..." (קדמי, עמ' 80). בענייננו, הגם שניתן לתהות מדוע נעשה השימוש בביטוי זה על ידי סשה (לכל הפחות במועד זה), הרי שהעובדה שהנאשם גייס את בדיית האפקט, מלמדת כשלעצמה, כי לא השתבשה אצלו יכולת הבחירה, וכי עשה בה שימוש בהתאם להערכתו את מצבו ומתוך שיקול דעת.

לאמור יש להוסיף ולהזכיר כי מושג ה"הודאה בלב נקי" היה מוכר לנאשם עוד קודם למעצרו. הוא אף זכה ליעוץ משפטי לכל אורך ימי מעצרו והרבה קודם להודאתו, והאפשרות להתייעץ גם בהקשר זה עמדה בפניו. כמו כן, ברגע האמת, הגם שסשה מציין בפניו כי הודאה בגילוי לב תובא בחשבון על ידי בית המשפט, הוא מוסיף במפורש כי הנאשם אינו יכול לצפות ממנו לתשובות ספקולטיביות על חשבון בית המשפט.

הטענה לגבי השפעת תרגיל החקירה על משקל ההודאה

270. סוגיה אחרת שנטען לגביה כי השפיעה על ההודאה הינה "תרגיל החקירה", בגדרו הטיחו החוקרים בנאשם בחקירה מיום 13.12.06, כי נמצא דם של המנוחה על כליו. סוגיה זו, לרבות המסקנות ממנה, נדונו בהרחבה לעיל. כאמור שם, לא התרשמתי כי לתרגיל חקירה זה הייתה השלכה על נכונותו להודות.

בחינת המשקל החיצוני - התאמת ההודאה לממצאי הזירה

271. אקדים ואומר כי מלכתחילה, איני מצפה שתהיה התאמה מלאה בין ההודאה לזירה. מדובר באירוע קיצוני, כאוטי (כהגדרת המאשימה) ולא מתוכנן, שנמשך פרק זמן קצר מאד, ולקחו בו חלק שני אנשים שלא הכירו זה את זה. בהינתן שהנאשם לא ניחן בזיכרון צילומי יוצא דופן, אך טבעי הוא שבחלק מהפרטים יטעה, חלק ישכח, ולאחרים – סביר שכלל לא שם לב, אפילו היו ממש מול עיניו.

272. אכן, מטבע הדברים, החוקרים היו להוטים לחלץ את הגרסה מפי הנאשם והרבו בשאלות. לנוכח העובדה שהייתה בפניהם גרסת ההתוודות השוטפת והקוהרנטית, הם לא התרשמו ממצג השכחה של הנאשם והם לחצו עליו ל"היזכר" גם במקומות בהם טען כי לא זכר היטב את הפרטים. כתוצאה מכך, הם קיבלו מדי פעם תשובות מגומגמות או לא מדויקות.

273. בנוסף, הנאשם ניסה להציג גרסה של רצח תחת "אפקט", לאחר שקיבל "רוח גבית" להיתכנותה של אפשרות זו מאזולאי. לכן, תשובות מעורפלות ולא מדויקות אף שירתו את מטרתו. אי לכך, אין זה מפתיע כי רוב רובם של הפרטים שמסר הנאשם, ואשר לטענת חברי אינם תואמים לזירה, נמסרו במסגרת ההודאות לחוקרים ובמהלך השחזור, במהלכם טען הנאשם שוב ושוב כי אינו זוכר פרטים במדויק (כחלק מ"טענת האפקט"), ולא במסגרת ההתוודות. אז, הנאשם דווקא ידע להשיב לשאלות ארתור באופן קולח ומפורט, מסר פרטים מיוזמתו, וכלל לא התיימר לסבול מבעיית זיכרון.

274. עוד התרשמתי, כי הנאשם בחר במודע לא לחלוק עם החוקרים את חלק מהפרטים שסיפר לארתור במהלך ההתוודות, שהיו יכולים להצביע על מחשבה מאורגנת ושאינם מתיישבים עם גרסת האפקט. כפי שהסביר לארתור, "זה שזה היה אפקט – לא יעבור. אין כלי (הרצח), נקייתי (אולי "ניקה") הכל, כל הראיות ניקיתי (אולי ניקה) – לא יעבור" (מט 165/06 (26) חלק 3 עמ' 24/46).

275. בפסיקה כבר הוכרה סיטואציה אפשרית בה נאשם מנסה "להתל" בגורמי החקירה על ידי שזירת פרטים כוזבים, גם במהלך מסירת ההודאה. לעניין זה נקבע ברע"פ 3268/02 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נט (5) 761 (מיום 3.3.05):

"בחקירתם הרבו המערערים במסירת פרטים כוזבים, וגם משגילו טפח מיהרו לכסות טפחיים... אינני סבור כי המדובר בשקרים בעלמא, אלא במצגים שקריים מכוונים שמן הסתם נועדו להטעות את החוקרים... לא זה בלבד ששתילת נתונים שקריים באמרות הנמסרות על-ידיהם היא תופעה מוכרת אצל חשודים המתוודים על ביצועה של עבירה, אך בוחרים לעשות כן ב"הליכה צעד קדימה ושניים אחורנית", אלא ששקרי המערערים במקרה הנדון מהווים ראיה לכושרם ולכוונתם לשטות בחוקריהם ולהטעותם. במה דברים אמורים? בכך שלא פעם – בניסיונם להוליך שולל את חוקריהם – הציגו המערערים גירסות שקריות שתוכנן לא היה מפליל פחות מהודאותיהם בעובדות נכונות. כדברי בית-המשפט המחוזי בתארו את מגמת ה"שיטוי" שאפיינה את גירסות המערערים בחקירה:

"לא בהכרח חייב להיות 'ערך מוסף' לבחירת גירסה מסוימת לעומת גירסה אחרת, כאשר שתיהן מפלילות. ערבוב האמת בשקר מקשה על המשטרה להגיע לגירסה, וגם הנאשמים מבינים זאת. הערך המוסף נמצא, במקרה זה, לאו דווקא בהחלפתו של נתון אחד בנתון אחר, אלא בעצם העובדה שיש מספר גירסות, באופן שהחוקרים מוצפים בפרטים, חלקם נכונים חלקם לא נכונים, וזהו 'השיטוי'".

276. באמצעות תיעוד שיחותיו של הנאשם עם המדובב, ניתן היה לעקוב ולראות כיצד נבנית הגרסה השקרית של "רצח באפקט" וכיצד הנאשם מנסה לבסס אותה באמצעות סיפור ההכאה של אחיו, אותו, כידוע, זכר היטב. לאחר מכן ראינו כיצד השתמש בה כשמסר את ההודאה. ההשוואה בין הגרסה הספונטאנית והאותנטית שמסר בהתוודות לבין ההודאה שנמסרה, כביכול, במצב של אובדן זיכרון, מוכיחה כיצד הנאשם ניסה לשטות בחוקריו.

277. משכך, אני סבורה כי בחינת ההודאה של הנאשם בפני החוקרים צריכה להיעשות במבט רחב יותר מאשר התמקדות באי התאמות בין פרטים מסוימים שמסר הנאשם בהודאה לבין חטיבת הזירה, ולאורם בלבד לבחון את משקלה. למרות שאני מכירה בקיומן של אי התאמות מסוימות, אני מוצאת כי ההודאה, בעיקרה, תואמת את ההתוודות ואת הזירה בסוגיות מפתח, וחלקה אף כולל ידיעה של הנאשם בדבר פרטים מוכמנים. אלה, במצטבר, מעצימים את התוקף החיצוני של ההודאה. כמבואר להלן, קביעה זו יפה גם לעניין השחזור.

278. בטרם אתייחס לפרטי ההודאה, אציין, כי בשונה מחברי, לא התרשמתי כי החוקרים הם שהניחו בפיו של הנאשם את התשובות שנתן. ככלל, כפי שניתן לראות שוב ושוב בחקירת הנאשם מיום 19.12.06 (כמו גם בחקירות קודמות), החוקרים מבקשים מהנאשם שיספר את שבאמת ארע ולא יבדה גרסה מליבו. כך, סשה מסר לנאשם עוד טרם החל בהודאה ברצח:

"לא צריך להמציא... אני צריך שתספר מה שעשית באמת", (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 20/100), וכן: "הרי אנחנו לא עושים משפט... אנחנו מציגים הוכחות בבית משפט... הרי אנחנו לא.. לא עושים עסקאות איתך" (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 34/100), ובהמשך: "לא צריך "לקחת" את התיק, אתה צריך לספר את התיק שלך" (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 44-45/100), ובנוסף: "לא צריך להמציא רצח. לא צריך להמציא רצח... צריך לספר מה שקרה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 46/100).

279. כאמור, החוקרים היו מעוניינים לחלץ את גרסת הנאשם מפיו, ולעיתים הם מציעים לו מגוון אפשרויות מענה באמצעות שאלותיהם. אולם, לרוב, ובמיוחד בכמה מקרים ברורים ומשמעותיים, המידע שנמסר בהודאה מגיע ביוזמת הנאשם עצמו. כך, למשל, העובדה שראה את המנוחה על גרם המדרגות, העובדה שהיה עם סכין, ששלף את להבו והדגים זאת, שנכנס אחרי המנוחה לשירותי הבנות, ועוד.

280. להלן אדון בפרטים המהותיים אותם מסר והדגים הנאשם לחוקרים במסגרת ההודאה, אשר תואמים באופן ממשי לחטיבת הזירה ואשר מצביעים על משקלה הגבוה של ההודאה. אציין, שעל מנת להימנע ככל האפשר מחזרות בחוות דעתי, חלק מהדיון בפרטי הזירה לא יתקיים כאן אלא בפרקים העוסקים בשחזור ובפרטים המוכמנים.

281. הנאשם ידע למקם את המנוחה ליד תא מספר 2 - בחקירה אמר הנאשם מיוזמתו וללא הכוונה מצד החוקרים: "לדעתי זה היה ליד תא מספר שתיים" (מט 172/06 (1) חלק 2 עמ' 47), (וזאת גם מקום בו, כפי שציין חברי, לא נאמר על ידו בתוך תא מס' 2). בהמשך, הבהיר כי המנוחה נכנסה לתא מס' 2: "אני עשיתי צעד בכיוון שלה, בכיוון שלה. היא קפצה לתא שירותים מספר שתיים" (מ"ט 172/06 (1), חלק 4, עמ' 2/9), ואף מיקם את גופת המנוחה בצד ימין של תא מספר 2: "נפלה לתא מספר שתיים איפה שהאסלה... הנה ככה. כאילו עם הצד... היא נפלה... היא, ככל הנראה, נפלה... הנה אסלה, כאילו... לצד ימין, כאילו עם הצד" (מט 172/06 (1) חלק 2 עמ' 53-54). לטעמי, ידיעת הנאשם על התא בו נמצאה המנוחה בסופו של יום, מהווה פרט מוכמן מהותי, המחזק את משקל ההודאה.

282. הנאשם ידע לאיזה צד נפלה המנוחה - איני שותפה להתרשמות חברי, כאילו יש פגם בהודאה משום שששה הוא שדאג להכווין את תשובת הנאשם בנוגע לצד אליו נפלה המנוחה. אכן, הנאשם החווה תחילה לצד שמאל, אולם בדבריו הוא אומר שוב ושוב כי המנוחה נפלה "לצד ימין". בעקבות האמור שואל אותו ששה שאלת הבהרה, בה לא מצאתי כל הכוונה אלא רק ניסיון ליישב את הסתירה בדברי הנאשם: "לצד ימין... במונח? אם אתה עומד... ככה, אתה עומד עם הפנים כלפי השירותים", אז השיב לו הנאשם מפורשות "לימין", הגם ששוב החווה לשמאל. ששה שב והציג בפני הנאשם את הסתירה, ואף שואל את הנאשם "אז היא נפלה לשם?" (תוך הצבעה על כיוון ימין) "או שנפלה לכאן?" (תוך הצבעה על כיוון שמאל), לכך שב הנאשם והשיב באופן מפורש: "לא, לימין" (מט 172/06 (1) חלק 2 עמ' 54). כאמור,

בניגוד לעמדת חברי, התרשמתי כי הנאשם פשוט התבלבל בתשובותיו, ושאלות סשה בעניין לא נועדו להכניס מילים לפיו אלא רק ליישב בלבול זה, תוך מתן אפשרות מלאה לנאשם לבחור את תשובתו כרצונו. מכל מקום, המנוחה נמצאה ישובה על האסלה, ואין לדעת בוודאות לאיזה כיוון נפלה קודם לכן. די בעצם התיאור שנפלה.

283. הנאשם ידע כי למנוחה נגרמו שני חתכי סכין באזור הגרון - כשנשאל על מספר פצעי הסכין שגרם למנוחה, הנאשם ביוזמתו השיב וללא שהחוקרים "שמו מילים בפיו": "אחד או שניים... פעמיים. פעמיים... יכול להיות פעמיים... בגרון וכאן למטה יותר", ובהמשך, לאחר שנתן הסבר כי בתחתית הגרון רצה לדקור אולם הדבר לא היה אפשרי בשל הסכין היפנית, נשאל שוב "אבל באזור הגרון, אתה אומר, יש שניים, כן?", והשיב באופן מפורש "כן". כפי שהבהרתי, ידיעת הנאשם כי למנוחה נגרמו שני פצעי חתך באזור הצוואר, תואמת את ההדגמה שביצע בתא בלילה הקודם, במסגרת ההתוודות, כמו גם אמירות קודמות של הנאשם. כן תואמים דבריו אלו את דו"ח הנתיחה שלאחר המוות שנערך על ידי ד"ר זייצב (ת/442), ממנו עולה כי נמצאו לפחות שני פצעי חתך עיקריים בצוואר המנוחה.

284. הנאשם ידע לתאר את המנח בו עמדו הוא והמנוחה - לידיעה זו יש משמעות רבה מאוד. בתשובתו לשאלת החוקרים, הנאשם הבהיר מפורשות כי המנוחה עמדה כשצדה מופנה אליו, כשגופה ופניה מופנים לכיוון הקיר, תוך שהוא דוחה את שאלת/"הצעת" החוקרים, לפיה המנוחה עמדה כשגבה מופנה כלפיו או כשפניה כלפיו. לטעמי, עניין זה מלמד שלא מדובר בגרסה שמקורה "בהזרנת החוקרים". ברור כי הנאשם ידע היטב "לעמוד על שלו", מקום בו "הצעות" החוקרים לא התאימו לגרסתו. אילו רצה הנאשם "לרצות את חוקריו", מה פשוט יותר מלאמץ את התזה ההגיונית שהציגו לפניו ולאשרה, כאשר נשאל פעם אחת האם המנוחה עמדה כשגבה מופנה כלפיו ופעם שנייה האם כשגופה מופנה כלפיו? אלא שהנאשם, מבלי להתלבט או להתבלבל, הבהיר באופן מידי כי המנוחה עמדה כשצדה הוא המופנה כלפיו.

285. חשוב להדגיש – אם לא די בכך שהמידע שמסר הנאשם בהודאה לגבי זווית עמידתה של המנוחה תואם את ממצאי הזירה, לגביהם אין מחלוקת, הרי הוא גם הולם את ההדגמה שביצע במהלך ההתוודות, עת הציב את המדובר כשצד ימין שלו מופנה כלפיו, ואת השחזור שהתבצע בהמשך. גם שם העמיד באופן דומה את השוטר שדימתה את המנוחה.

286. אני סבורה כי ההתאמה לזירה מקבלת מימד עומק נוסף, לנוכח האותנטיות בה התבצעה ההדגמה בנקודה זו. לאחר העמדת החוקר בצדודית אליו, הנאשם ביקש ממנו, ביוזמתו המלאה, שיפנה את פניו אליו ("עם הצד... איכשהו ככה... ראש).. עם הפנים אלי", תוך שהוא מחווה בידי לחוקר להפנות את פניו כלפיו. השתדלותו של הנאשם לדייק את הסיטואציה מצביעה על הקושי להציג את ההדגמה כבדיה שקרית.

287. אכן, כפי שציין חברי, כאשר התבקש הנאשם להדגים את מנח המנוחה לחוקרים, הוא התבלבל מעט. תחילה ציין כי עמדה כשצד ימין מופנה אליו, ובהמשך שינה את תשובתו לצד שמאל. אח"כ אף הבהיר כי "אני לא יודע. אני היה ככה. או ככה, או ככה" (מט 172/06 (1) חלק 2 עמ' 36). איני שוללת כי בשלב זה, והדבר אכן נראה מתייעוד החקירה, שהנאשם היה מעט מבולבל באשר לכיוונים ובאשר למיקומו המדומיין ו"הוירטואלי" של תא השירותים (בשים לב לכך שההדגמות בשלב זה בוצעו בחדר החקירות). זאת, בדומה לתשובתו הקודמת לעניין הצד אליו נפלה המנוחה. מכל מקום, הנאשם התעשת, ואז הבהיר והדגים מפורשות כי המנוחה עמדה כשצדה הימני מופנה כלפיו וציין "הנה, הנה, היא עמדה ככה כלפי" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 87/93). בשים לב להתלבטות של הנאשם (ואזכיר כי ההעמדה הראשונה שביצע הייתה כאמור לצד ימין), לא מצאתי כי רצונם של החוקרים לברר לעומק סוגיה זו, מהווה ניסיון לחלץ מהנאשם תשובה שתאיים להם, אלא כי מדובר במהלך אותנטי מצדו של הנאשם אשר דייק בתשובתו לעניין מנח המנוחה.

288. ידיעת הנאשם את פרטי הביגוד שלבשה המנוחה - אף בעניין זה, דעתי שונה מדעתו של חברי. משקל רב נותן חברי לעובדה שהנאשם התקשה לתת תשובה ברורה באשר לפריט הלבוש העליון שלבשה המנוחה. לטעמי יש ליתן משקל רב יותר ל"יש" הראייתי הברור, ובענייננו, לעובדה שהנאשם ידע לספר ללא היסוס ובאופן מיידי כי המנוחה לבשה ג'ינס בצבע כחול כהה ונעלה נעלי ריצה בצבע לבן-אפור/ אפור - שחור, דבר שבעיקרו הינו נכון עובדתית.

289. בכל הקשור למכנסיים שלבשה המנוחה ולנעלים שנעלה, הנאשם נתן תשובה מהירה ותואמת למציאות, מבלי לטעון לחוסר זיכרון כלשהו. חברי טוען כי תיאור הנאשם את הנעלים אינו נכון, אלא שגם בנקודה זו אני חולקת עליו. הנאשם הבהיר כי המנוחה נעלה נעלי ריצה, אשר צבען היה "לבן עם אפור" ובהמשך "לבן-שחור... או שאפור-שחור. קפצו שם הצבעים האלה", אשר מהווים חלק מרכזי בשילוב הצבעים בנעלי הספורט אותם נעלה המנוחה (ת/458 ו-ת/459). אכן, בצדי נעלי המנוחה היה קיים גם סימן אדום, אולם איני סבורה כלל, כי ניתן לקבל שאך בשל כך מדובר בתיאור שגוי.

290. ודוק, כפי שציינה המאשימה, בסופו של יום, מה הסבירות כי אדם מן הישוב, אשר יישאל אילו נעליים נעלה נערה פלונית, בת 13, באמצע חודש דצמבר, ידע להשיב כי מדובר דווקא בנעלי ספורט (ולא נניח בנעל גבוהה, נעל עור או מגף)? ומה הסיכוי שאותו אדם אף יוכל לזהות באופן מדויק כמעט לחלוטין את שילוב הצבעים הייחודי של אותה נעל (ולא צבע אחיד או שילוב צבעים אחר), אם לא ראה בפועל את אותה נערה ואת נעליה? איני מסכימה לקביעת חברי כי הנאשם "לא מסר תיאור נכון". לטעמי, ידיעת הנאשם כי בשעת הרצח לבשה המנוחה ג'ינס כחול כהה ונעלה נעלי ספורט בצבע לבן-אפור/ אפור-שחור, תואמת את חזות לבושה של המנוחה, ומהווה (כפי שיורחב בפרק הרלוונטי) פרט מוכמן בעל משקל, עליו סיפר הנאשם מיוזמתו לחוקרים וצדק בחלק הארי של תיאורו.

291. לעומת זאת, בכל הנוגע לחלק העליון של לבוש המנוחה, הנאשם טען כי הוא מתקשה לזכור, מסר כי המנוחה לבשה "חולצה, אבל אני לא יודע איזה", וכנשאל תחילה "איזה צבע?" השיב "לא יודע". למעשה, גם בסוף חקירתו, ולאחר שתיאר את החלק העליון שלבשה המנוחה כ- "ירוק יותר, בהיר, אני לא יודע בדיוק", שב הנאשם מוּזמַתָּ לשוחח על החלק העליון אותו לבשה המנוחה והבהיר "הדבר היחידי, אני לא יודע, באיזה קרדיגן ("קופתא") היא הייתה. אני לא הסתכלתי על צבע הקרדיגן ("קופתא)". לדעתי, לא מפתיע שהנאשם, שפגש לראשונה את המנוחה בעת האירוע, ראה אותה למשך זמן קצר ובמצב קיצון, לא יצליח לדייק באופן מלא בתיאור פרטי לבושה. אך טבעי הוא שחלק יזכור, חלק ישכח ובחלק יטעה. אם כן, איני מקבלת שהנאשם שגה בתיאור המעיל של המנוחה אלא פשוט לא זכר מהו, כפי שאמר בזמן אמת לחוקריו.

292. ידיעות הנאשם לגבי הפגיעות ביד ובחזה - תיאור הנאשם את הפגיעות שנגרמו למנוחה ביד ימין ובחזה, תואם את ממצאי הזירה והנתיחה. לעניין זה, לא רק שהנאשם ידע לספר, ואף להדגים, כי פגע עם הסכין ביד ימין של המנוחה כשזו "הרימה את היד" בתנועת התגוננות, אלא הוסיף כי אותה פגיעה התרחשה לאחר החיתוך הראשון שלו בצוואר המנוחה: "כאשר... כשאני ב.. (מראה על הגרון) פגעתי במקרה בגרון, היא הרימה את היד (רומן מראה תנועת התגוננות)... כשהכיתי בפעם השנייה אני פגעתי במקרה ביד כאן" (מט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 11 – התיאורים במקור- ת.נ.ש). בהמשך הדגים הנאשם כי בשלב ההנפה השנייה, לאחר שפגע בידה של המנוחה, המשיכה תנועת הסכין ופגעה בחזה המנוחה (ראו גם הציטוטים בסעי' 249).

293. יכולתו של הנאשם לתאר לחוקרים את הפגיעות שנגרמו למנוחה, הן ביד והן באזור החזה, באופן התואם במידה רבה לפגיעות ולחתכים שאכן נגרמו לה בפועל, מהווה אף היא פרט משמעותי המחזק את משקל ההודאה. כן אדגיש, הפרטים נמסרו על ידי הנאשם מיוזמתו, ומבלי שהחוקרים "שמו מילים בפיו", למעט שאלה כללית "איפה עוד פצעת אותה בגוף?.. ראש, כתפיים, ידיים, רגליים" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 8/65). יתירה מזו, הוא אף מוסיף דקויות בתיאורו, ומתייחס לעומק החתך ולנסיבות בהן החתך נגרם (מדגים איד הרימה את היד, מציין שהפגיעה ביד הייתה במקרה). אלה פרטים שלא נצפה למצוא בהודאת שווא, שמן הסתם תהיה מכאנית ושטחית. בנסיבות אלו, ידיעת הנאשם אודות הפגיעות שנגרמו למנוחה ביד ימין ובאזור החזה, הינה בעלת משקל של ממש.

עוד אני רואה להזכיר בהקשר זה, כי הנאשם סיפר בתחילת מעצרו כי שמע שמועות כאלה ואחרות אודות האופן שבו נרצחה המנוחה. משלל הגרסאות שהיו בפניו, לא בחר בחלופות ששמע בנוגע לדקירות בבטן או בלב, ואף לא בחר לאמץ מתוך החלופות שהציעו לו חוקריו איברים אחרים בהם פגע, אלא תיאר פגיעות שתואמות את דו"ח הנתיחה. לטעמי, אין כל היתכנות, שיכול היה לנחש כי למנוחה נגרם חתך בחזה.

294. אינני מתעלמת כמובן מהעובדה שהנאשם תיאר את הפגיעה ביד ימין של המנוחה באזור האמה (או שורש כף היד), בעוד שעל פי חוות דעתו של ד"ר זייצב, פצעי החתך שנמצאו ביד ימין של המנוחה היו באזור האצבעות וכללו "פצע חתך נמצא באגודל הימני סמוך לציפורן, אופקי...". "פצע חתך נמצא באצבע 4 של כף היד הימנית, בצד קדמי של הגלילי המרוחק, אלכסוני, מלמעלה למטה ומימין לשמאל...". "פצע חתך נמצא באצבע 3 של כף היד הימנית, בצד החיצוני של הגליל המרוחק...".

כפי שצינתי קודם לכן, בהתחשב בעובדה כי עסקינן באירוע רצח ברוטאלי וכאוטי, אינני שוללת כי הנאשם אכן אינו זוכר באופן מדויק האם הסכין שהניף פגע בחלק התחתון או העליון של יד ימין של המנוחה. מכל מקום, חוסר זה מתגמד לנוכח העובדה שהנאשם ידע לציין את הפגיעות ביד ובחזה ולתאר את נסיבותיהן הקונקרטיות, למרות שפגיעות באיברים אלה לא היו במוקד תקיפתו את המנוחה.

295. כפי שפורט בהמשך בפרק שיעסוק בפרטים מוכמנים, מסקנה זו אף משתלבת עם חוות דעתו של ד"ר זייצב (וכן חוות דעתו של ד"ר קוגל), לפיה בעוד פצעי החתך באצבעות כפות הידיים יכולים להשתלב עם פצעי הגנה, הרי שהחתך בשורש כף היד השמאלית של המנוחה נגרם, "קרוב לוודאי", לאחר המוות (מאחר ובקרקעיתו נמצאו רקמות רכות ללא דימום). לעניין זה אפנה כבר עתה להודאה שמסר הנאשם לחוקרים ביום 21.12.06, בה הבהיר מיוזמתו כי גרם לחתך בכף ידה של המנוחה, לאחר שזו פרפרה ואיבדה הכרה, וזאת "על מנת לבלבל עקבות" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 58/93).

296. בנוסף, איני מתעלמת מהעובדה, אליה הפנה חברי, כי הנאשם ציין שלדעתו פגע במנוחה גם בצד הגוף התחתון, באזור התוספתן, כאשר בפועל לא נמצאו על המנוחה פגיעות מסוג זה. שוב, לדעתי, חוסר זה, הגם שקיים (ויש לו משקל כלשהו), לא די בו כדי לשלול או לשמוט את הקרקע מתחת ל"יש" הראייתי הברור, ככל שזה נוגע לידיעת הנאשם אודות הפגיעות ביד ובחזה. כן אוסיף, כי בכל מקרה, בכל הנוגע לפגיעה במותן או בתוספתן של המנוחה, הנאשם היה מסויג, תוך שציין: "נראה לי כאן איפה שהתוספתן הזה ו... מתחת לגב התחתון, לדעתי הבאתי לה מכה גם כן... יכול להיות אני לא יודע... איפשהו כאן". מכל מקום, לא ניתן לשלול את התזה שהעלתה המאשימה בסיכומיה, כי אפשר והנאשם אכן כיוון בשלב כלשהו את הסכין לעבר אזור המותן של המנוחה, אולם בשל השכבות שלבשה - הסכין לא חדר ו/או לא פגע בגופה. חיזוק לתזה זו מצוי בחוות דעתו של ד"ר זייצב, שם צוין כי בתחתית חולצתה התחתונה של המנוחה (מתוך 3 שכבות עליונות שלבשה), נמצאו שני קרעים ("בקצה התחתון מימין נמצאים 2 קרעים..."). גם כאן, איני מתעלמת מכך שמדובר היה בחולצה תחתונה כפי שמחדד הסנגור, ואולם, בהינתן מיקום הקרע – בתחתית ומימין, הרי שלא ניתן לשלול את האפשרות שדווקא היא שניזוקה מפגיעת הסכין בדיוק כפי שהדגים הנאשם.

297. לסיכום סוגיית התאמת ההודאה לזירה ולנתיחה- אכן, כפי שציין חברי, קיימות אי התאמות בין נתונים שונים שמסר הנאשם במסגרת ההודאה ובין ממצאי הזירה או הנתיחה. כאמור, הדברים נוגעים, בין היתר, לאמירת הנאשם כי פגע במנוחה באזור המותן, ואמירת הנאשם כי פגע בשורש כף יד ימין של המנוחה, היעדר התייחסות לחבלות בראשה. לכך יש להוסיף גם את אמירת הנאשם כי עיניה של המנוחה היו פקוחות (אשר לא נמצא לה תיעוד ברור בדו"ח הנתיחה) וטענתו כי יצא מדלת התא, נעל אותה מבחוץ ולא טיפס על שום דבר. כמו גם את עניין הותרת הגופה ישובה על האסלה. הצגתי לעיל מספר הסברים אפשריים לאי התאמות אלה. מקורם, כך לטעמי, בעובדה שבשלב ההודאה הנאשם כיוון לגרסת האפקט, שמבוססת על שכחה של אלמנטים הקשורים ברצח, ואינה מתיישבת עם פעולות מתוכננות. על כן, הנאשם העלים מחוקריו את עניין ניקוי הזירה, שאינו מתיישב עם "אפקט" (ראו דבריו לארתור - מט 165/06 (26) חלק 3 עמ' 24/46), וכך אף ניתן להניח ביחס להנחת גופת המנוחה על האסלה – מהלך העומד אף הוא בסתירה לרצח מתוך אובדן זיכרון והתפרצות עצבים. לגבי פרטים נוספים שחסרו מההודאה, הרי שכפי שפירטתי, ועוד אדרש לכך להלן, כאשר עסקינן באירוע רצח ברוטלי כזה, המתרחש בפרק זמן מהיר, סביר כי הנאשם לא יזכור כל פרט ופרט.

כאמור, הגם שאין להתעלם מאי ההתאמות, הרי שלהתרשמותי, אין בהן כדי למעט ולפגוע במארג הראייתי הפוזיטיבי, שכלל את ידיעתו אודות המנח בו עמדה כאשר אירע הרצח, סוג הפגיעות שנגרמו לה, שני פצעי חיתוך באזור הגרון, הבגדים שלבשה והתא בו אירע הרצח. נתונים אלה מלמדים כי לפנינו הודאה בעלת משקל משמעותי. גם אם פחות מזה של ההתוודות בפני המדובב.

298. בשים לב לאיכות וכמות הפרטים שידע הנאשם למסור, לרוב מיוזמתו ולעיתים תוך דחיית התזה שהציגו לפניו החוקרים, אף איני רואה כיצד ניתן לטעון כי "הוכוון" על ידי החוקרים או נתן את הפרטים כתוצאה מ"ניסוי וטעייה", וטענה זו של ההגנה יש לדחות.

השחזור:

299. עוד באותו יום, לאחר הודאתו ברצח בפני החוקרים, הוצא הנאשם לביצוע שחזור בבית הספר. גם על השתלשלות העניינים העובדתית הנוגעת לחלק מביצוע השחזור, פירט חברי, בין היתר בסעיפים 177-184, וכן בסעיפים 275-296 לחוות דעתו, כך שלא אאריך בתיאור הדברים אלא מקום בו הדבר נדרש.

300. כבר עתה אבהיר, כי איני רואה עין בעין עם חברי גם בכל הנוגע לקביעותיו בעניין משקל השחזור. לדעתי, עסקינן בשחזור מלא ומפורט, אשר גם במסגרתו ידע הנאשם למסור פרטים מהותיים ומוכמנים, התואמים לממצאי הזירה והנתיחה. אכן, גם בשחזור עלו סתירות

מסוימות ו-"אי דיוקים" מטעם הנאשם, אולם אלו ניתנים להסבר, ובכל מקרה אינם פוגעים בהתרשמותי הכוללת ובמסקנתי לגבי משקלו.

301. **אמינות עורך השחזור** - כפי שציין חברי, השחזור נערך על ידי הקצין אנטולי שקלאר (להלן: "אנטולי"), אשר לא היה חלק מצוות החקירה, והגיע במיוחד מתחנה אחרת. בחוות דעתו העביר חברי ביקורת על התנהלות אנטולי במהלך השחזור ואחריו. בין היתר, קבע כי אנטולי היה בקיא בפרטי האירוע טרם ערך את השחזור, וכי עדותו ועדות החוקרים האחרים בסוגיה "לא היו מדויקות וזאת בלשון זהירה" (סעי' 322 לחוות הדעת).

302. איני שותפה כלל לביקורת זו. להתרשמותי, אנטולי ביצע את תפקידו נאמנה ואפשר לנאשם לבצע את השחזור באופן חופשי, תוך שהוא ממקד אותו רק מקום בו הדבר נדרש. לטעמי, לא ניתן לראות בשאלות ששאל אנטולי ואליהן הפנה חברי את ביקורתו, כגון "כמה פעמים דקרת אותה?" (לאחר ביצוע השחזור הראשון ע"י הנאשם), "באיזה איזור בגוף דקרת אותה?" (לאחר תשובת הנאשם כי דקר את המנוחה "פעמיים.. שלוש.. ארבע") או "ואח"כ?" (לאחר שהנאשם משיב כי הדקירה הראשונה הייתה בצוואר), כשאלות מנחות או ככאלו החורגות באופן כלשהו מניהול תקין וסדיר של שחזור. מכל מקום, ברור כי אין בשאלות אלו של אנטולי כדי לשים תשובות כלשהן בפיו של הנאשם.

303. כמו כן, באשר לדוגמאות לשאלות אליהן מפנה חברי בסעיף 293 לחוות דעתו, הן בנוגע לשערות המנוחה שנמצאו בתא והן בנוגע לנעילת הדלת מבפנים/מבחוץ, הרי שאלה נשאלו על ידי אנטולי בתחנת המשטרה, לאחר שהסתיים השחזור הפיזי בזירת האירוע (ראו סוף עמ' 74/90 לתמלול השחזור מיום 19.12.06). ודוק, איני שוללת את האפשרות כי בשלב זה, כאמור אחרי סיום השחזור שעשה הנאשם בזירה, אכן מסרו החוקרים לאנטולי מידע כלשהו לצורך השלמת החקירה. על כן, איני מקבלת את המסקנה כי אנטולי לא אמר אמת, עת טען בעדותו כי לא קיבל מידע מקדים מהחוקרים טרם עריכת השחזור.

304. באשר למהימנותו של אנטולי, יש לציין את הדברים הבאים - אנטולי העיד בפנינו ביום 26.10.21 כי בשלב עריכת השחזור לא נחשף לתמונות, לדו"ח הפתולוגי, למקום הרצח בתוך בית הספר או למידע על איך בוצע הרצח, וכי עובר לשלב השחזור לא נרמזו לו פרטים הנוגעים לחקירה (עדות אנטולי, עמ' 522-523 לפרוטוקול). אנטולי הותיר עלי בעדותו רושם חיובי ומצאתי לתת אמון בגרסתו, אשר לטעמי לא נסתרה. לדעתי, עצם העובדה שהובא קצין חקירות מנוסה ממחוז אחר, אשר לא היה מעורב בתיק בשום צורה, מלמדת כי ברור היה לגורמי החקירה הצורך בהובלת השחזור על ידי גורם "נקי". אף מטעם זה, לא אוכל להסכים עם קביעות חברי לפיהן החוקרים התנהלו בצורה פסולה ודאגו לעדכן את אנטולי בפרטי ההודאה טרם עריכת השחזור, או כי אנטולי עצמו "הסכים" לקבל מידע זה קודם לעריכת השחזור.

305. מהלך השחזור - בטרם היציאה לשחזור, לאחר שאנטולי הבהיר לנאשם את זכויותיו, ביקש הנאשם מיוזמתו להודיע לעורך דינו שהוא מסר הודאה "בלב נקי" (עמ' 2/90 לתמלול השחזור מיום 19.12.06). לאחר הגעתו לבית הספר נשאל הנאשם כיצד אירוע הרצח התחיל, והשיב "פשוט אני שמעתי השפלות והעלבות כלפיי, העלבות כלפי שלי.. המשפחה שלי. ולא החזקתי את עצמי והתפרצתי" (שם, עמ' 6/90). הנאשם סיפר כי ספג את הקללות מהילדים בבית הספר, אשר בין היתר ביקשו ממנו סיגריות, וכי ביום הרצח כבר היה עצבני. כשעלה להכין לעצמו קפה "והבחורה הזאת קראה לי בשם גנאי. ממ.. אני התפרצתי וביצעתי.. את הרצח" (שם, עמ' 7/90). יש לציין, כי ניכר שכבר בשלב זה ניסה הנאשם לעבות את "טענת האפקט", לפיה הרצח בוצע לאחר ש"העצבים לא החזיקו מעמד" וכי "אני זוכר ממש מעורפל, איך אני רצחתי/הרגתי אותה, אני נזכר בחלקים מסוימים של התיק הזה, אבל אני לא זוכר הכל במדויק, איך כל זה התרחש" (שם, עמ' 7-8).

הנאשם התבקש להראות לאנטולי את המקום בו פגש את המנוחה, והוביל אותו למקלט מספר 2 בו עבד. לדבריו, כשיצא מהמקלט והחל לעלות לכיוון חדר המורים, על מנת להכין קפה, הוא ראה את המנוחה. הנאשם הדגים, באמצעות השוטר שדימתה את המנוחה, כי זו עמדה בתחילת גרם המדרגות המוביל לקומה הבאה, שם נמצאים שירותי הבנות, ו-"כבר הייתה עולה במדרגות". לדבריו, המנוחה קיללה אותו, כשבין היתר קראה לו "בן זונה", ועלתה במהירות במעלה המדרגות כשהוא בעקבותיה, מרחק של "שלוש ארבע צעדים ממנה". הנאשם הוסיף: "מאותו הרגע אני זוכר ממש מעורפל משהו, את מה שהיה. היא קפצה לתוך שירותי נשים" (שם, עמ' 13/90).

בראש המדרגות, תחילה ביקש הנאשם מהשוטר לפנות ימינה, לכיוון העלייה לקומה העליונה בבית הספר. הנאשם נראה מעט מהוסס, תוך שציין "ופה אני לא זוכר", אך לבסוף הפנה את אנטולי לחדר השירותים בקומה בה היו (זירת הרצח), באומרו "לא, היא לא, היא לא הייתה בתהליך עלייה. או שהיא לאלה.. לאלה... לשירותים האלה ככל הנראה היא נכנסה" (שם, עמ' 14/90).

בתוך חדר השירותים ביקש הנאשם מהשוטר תעמוד בסמוך לתא השני ("אפשר הבחורה תיגש לתא השני?") (שם, עמ' 17/90). עוד תיאר, כי גובה המנוחה היה בסביבות 1.50-1.60 מטר, כי הייתה "חטובה" וכי לבשה ג'ינס כחול ונעלה נעלי ספורט בצבע "ייתכן לבן עם שחור או אפור עם שחור, אני לא זוכר" (שם, עמ' 19-20/90). הנאשם סיפר כי המנוחה אמרה לו שיעזוב את המקום. הוא רץ, קפץ אחריה לתא, והוציא את הסכין היפנית שנשא עמו (שם, עמ' 23/90).

בהמשך לכך, הנאשם מיקם את השוטר בתוך התא השני כשפניה לכיוון התא הראשון, והדגים את ביצוע הרצח באמצעות תנועת חיתוך לכיוון גרונה של המנוחה ("הבאתי לה מכה בגרון. אני לא זוכר, עמוק, לא עמוק" (שם, עמ' 25/90)). עוד הוסיף ותאר, כי המנוחה רצתה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

לסגור את הדלת אך הוא עצר אותה, וכי הרימה את ידה הימנית, בתנועת התגוננות. אז פגע בה גם ביד ובחזה. חרף ההדגמה המפורטת, הנאשם המשיך "לפזר" אמירות בדבר "שכחה" של חלק מפרטי הרצח ("הילדה הרימה את היד... כאילו, כאילו מתגוננת... אני פגעת ביד, ו.. אי שם באזור הזה פגעת עם הסכין. אני כבר לא זוכר כלום... אני זוכר בערך... אני לא זוכר איך רצחתי/הרגתי" (שם). הנאשם תיאר כי לאחר הרצח נפלה המנוחה לצד שמאל של התא, כשראשה בין האסלה לבין הקיר של תא השירותים השלישי, והוסיף: "אני לא יודע, כמה פעמים הבאתי עוד מכות. אני לא זוכר" (שם, עמ' 26/90).

הנאשם תיאר, כי לאחר הרצח יצא וסגר/נעל את דלת התא "או שמבחוץ או שמ.. שמבפ.. לא, אני, כנראה, מבפנים סגרת/נעלתי את הדלת... רוב הסיכויים מבפנים" (שם). עוד הוסיף, כי נעל את המנעול ונותר עם המנוחה בתא (שם, עמ' 27/90). לאחר מכן תאר כיצד יצא - "מלמעלה טיפסתי החוצה. מעל התא טיפסתי החוצה", כאשר עלה על האסלה וקפץ מעל לדלת, תוך הנחת הידיים על דפנות התא לחדר השירותים הראשי, כך שהדלת נותרה נעולה. הנאשם תאר כי ניקה באמצעות חולצתו את חלקה העליון של הדלת. הנאשם נשאל על מספר הפעמים שדקר את המנוחה והשיב: "אני לא יודע, פעמיים, שלוש פעמים, ארבע, אני.. לא זוכר". (שם, עמ' 28/90).

כן הוסיף והדגים פעם נוספת, כי הפגיעה הראשונה הייתה בגרונה של המנוחה, וכי אז ניסה לפגוע בה פעם שנייה אך פגע בטעות בידה ואחר כך באזור החזה. הנאשם הדגים כי כשהשיג את המנוחה היא הייתה בתוך התא, כאשר "היא הייתה ככה על מנת לסגור/לנעול את הדלת" (שם, עמ' 34/90). עוד הוסיף כי "הביא מכה" בהתחלה בצוואר, תוך שציין כי חתך "את כולו, זאת אומרת חצי צוואר, או שרק קצת. אני לא יודע, אני לא זוכר". לאחר מכן, המנוחה ישר הרימה את ידה, והוא דקר פעם שנייה ופגע "אי שם בחזה, אני לא יודע לאן... שלוש פעמים... ארבע פעמים היכיתי, נראה לי.. הילדה התחילה להתכופף". (שם, עמ' 35/90). עוד הוסיף וציין, כי לאחר מכן דקר אותה באזור המותן, וזכר כי המנוחה נפלה ושכבה וכי אז נעל/סגר את הדלת.

הנאשם נשאל שוב על פעולותיו לאחר הרצח והשיב כי סגר את הדלת, תוך שהוא מציין: "אני, לדעתי, ממ.. סגרת/נעלתי מבפנים, או שמ.. מבחוץ.. אני לא זוכר במדויק. אני סגרת/נעלתי את הדלת כאילו תפוס כאן". (שם, עמ' 38/90). לשאלת אנטולי השיב כי "המכסה היה מורם כאן. והמכסה עצמו היה סגור (הערה: כנראה מתכוון למושב)... אני לא זוכר במדויק" (שם, עמ' 39/90). ההערה במקור – ת.נ.ש). הנאשם שב ותיאר כי טיפס על האסלה, שם ידיו על דפנות התא וזינק החוצה, כאשר לאחר מכן ניקה את הדלת ("אני לקחתי את הקרדיגן ("קופתא") וניגבתי אותה (את הדלת)" (שם, עמ' 40/90)). לשאלת החוקר האם המנוחה אמרה משהו השיב: "הדבר האחרון ששמעתי הוא או "איטה" או "אימא" (שם, עמ' 41/90).

לשאלת החוקר, הנאשם הבהיר כי לא תפס את המנוחה אלא רק הכה אותה, תוך שהוא מציין **"ייתכן ושמתני יד..."** (שם, עמ' 42-43/90). כן ציין כי שם לה יד על מנת שלא תקפוץ עליו וכי הכה אותה **"שלוש או ארבע פעמים. אני לא יודע במדויק"** (שם, עמ' 44/90).

הנאשם תאר כי לאחר הרצח ירד למטה. אז הבחין בדם על היד שלו ועל הסכין, הלך לשירותי הבנים, ליד המקום בו עבד, ושם שטף את ידיו ואת הלהב, **"אבל כנראה שטפתי לא טוב"** (שם, עמ' 48/90). בהמשך הוסיף, כי לאחר מכן הלך להכין לעצמו קפה בחדר המורים, ואז שב לחדר השירותים של הבנים, על מנת להטיל מימיו. שם הבחין ב- **"טיפות דם על הרצפה ליד האסלה. בערך.. היה שתיים, שלוש טיפות"** (שם, עמ' 51/90), אשר לדעתו טפטפו מהיד שלו והיו טריות. הוא סיפר כי לא עשה עמן דבר וחזר למקלט, להמשיך בעבודה.

הנאשם סיפר כי לאחר הרצח המשיך לעבוד עם הסכין, כאשר הוא שבר את הלהבים על הרצפה וזרק אותם לפח אשפה בסיום היום. את הבגדים אותם לבש בזמן הרצח, וכן את כלי העבודה, השאיר בתיק במקלט בסיום היום, והלך לביתו. לדבריו, כשהגיע ביום חמישי לבית הספר היו במקום שוטרים, והוא לא יכול היה לקחת את התיק, לכן אסף אותו ביום שישי. כן הוסיף כי באותו יום (שישי) זרק את המכנסיים לפח ליד ביתו.

הנאשם סיפר כי בערב יום הרצח שוחח עם ראובן ג'נח. אז שאל אותו על "שירותים" ו- **"אסלה"**. הוא ציין כי בזמן האחרון היה כל הזמן בעצבים, וזכר באירוע קודם של "התקף עצבים" בו הכה את אחיו חזק, אם כי לדבריו **"אני לא זוכר על מה, אני לא זוכר כלום ואיך... ההורים שלי סיפרו לי, שהרבצתי לו חזק מאוד, והוא הלך, ממ, לשירותים לעשות צרכים קטנים ועשה עם דם"** (שם, עמ' 60/90). לבסוף, הוסיף כי לא רצה לבצע את הרצח וכי לא הייתה לו כוונה להרוג את המנוחה.

בסיום השחזור, אנטולי ביקש מהנאשם להדגים את אופן היציאה שלו מהתא לאחר הרצח (כאשר קודם לכן הנאשם לא השלים את הדגמתו). הנאשם עלה עם רגליו על מכסה האסלה, נעזר בידיו לאחוז בדפנות התא העליונות, התיישב על שפת הדלת, זינק החוצה לחדר השירותים, וניגב עם חולצתו את סף הדלת. עם זאת, ציין כי **"זה ככה. זה לא מדויק.. אני לא זוכר, איך זה היה... אני לא זוכר, אבל קפצתי מעל הדלת הזאת... מה עשיתי הלאה ממש כאן, אני לא יכול להגיד. אני לא יכול להיזכר בזה"** (שם, עמ' 73-74/90).

306. בסיום השחזור בבית הספר הוחזר הנאשם לחדר החקירות, שם נשאל שאלות הבהרה על ידי אנטולי. כאמור, רק בשלב זה הטיח אנטולי בנאשם פרטים הקשורים לדברים שמסר בחקירה, כשבין היתר נשאל מדוע מסר בחקירה כי סגר את דלת תא השירותים מבחוץ, והשיב **"אני לא זכרתי במדויק, אני חשבתי שנעלתי/סגרתי מבחוץ באמצעות סכין... במקום נזכרתי שנעלתי/סגרתי מבפנים, לא מבחוץ... אני לא זוכר במדויק... אני יודע שנעלתי/סגרתי את הדלת... ככל הנראה מבפנים היה"** (שם, עמ' 77-78/90).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם נשאל האם הוא זוכר את מספר הפעמים שהכה באמצעות הסכין והשיב: "לא. היה.. ארבע פעמים, ככה. ככל הנראה ארבע פעמים. אני לא יכול להגיד במדויק. אבל.. שלוש פעמים הבאתי מכה על בטוח" (עמ' 79/90-78).

בנוסף, הנאשם נשאל על שערות המנוחה שנמצאו בזירה, ואמר כי אינו זוכר אם תפס את השיער שלה במהלך הרצח. לדבריו, שיער המנוחה היה "עטוף" "כמו שלא קולעות (הכוונה לצמות), אלא סתם ככה וזורקות אחורה" (שם, עמ' 80/90), אך הוא אינו זוכר את צבע השיער שלה. הנאשם שב וציין כי המנוחה לבשה ג'ינס כחול כהה וסוודר שאת צבעו הוא אינו זוכר, אבל חושב שהיה יותר בהיר מהג'ינס, ונעלה עליו ספורט "רוב הסיכויים אפור-שחור היו... אני לא יכול להגיד את הצבע במדויק" (שם, עמ' 81/90).

הנאשם שב וציין כי המנוחה "כבר כאילו הייתה בשירותים. אני כאילו עצרתי אותה... שהיא לא תסגור/תנעל את הדלת" (שם, עמ' 83/90). הוא הבהיר כי עצר אותה באמצעות ידו השמאלית, תוך תפיסת השיער של המנוחה, והכה בידו הימנית. הנאשם שוב נשאל כמה פעמים פגע בגרונה של המנוחה והשיב: "פעם או פעמיים" (שם, עמ' 85/90).

התרשמותי מהשחזור ובחינת משקלו

307. כפי שציין חברי, גם במסגרת השחזור קיימים פרטים בהם לא דייק הנאשם, או כאלה שאינם תואמים באופן מלא את מצב הדברים בזירה לאחר הרצח. בשים לב לאמור, חברי קבע כי "קיימת אי התאמה כוללת בין השחזור לבין ממצאי הנתחה והזירה.. בעייתיות רבה יש באותנטיות של השחזור, ובהתנהלות הנאשם במהלך השחזור". עוד קבע, כי "משקל" הבעיות שבאופן השחזור, התמצאות או אי התמצאות הנאשם במבנה בית הספר ובקומה שבה בוצע הרצח, היסוסיו הרבים, הפגמים שבהדגמה ו"התמסרותו" בתשובותיו לשאלות אנטולי, מטום את הכף גם כאן לכך, שמשקלו של השחזור הינו מועט ביותר" (סע' 296).

308. אכן בעריכת השחזור נפלו פגמים מסוימים. לעניין זה ניתן כמובן להפנות לפתק בעברית וברוסית שהיה מודבק על דלת חדר השירותים בהם התרחש הרצח, לפיו (בעברית) "השירותים לא בשימוש". מקובלת עלי המסקנה אליה הגיע חברי, כי נוכח פגם ממשי זה, הפניית הנאשם את החוקרים לחדר השירותים בו התרחש הרצח במסגרת השחזור אינה יכולה להוות פרט מוכמן. כך גם בעניין מיקום הזירה, אשר הוצג לנאשם עוד בחקירה מיום 15.12.06, כפי שמציין הסנגור בסיכומים. עוד מקובלת עלי מסקנתו של חברי כי לא היה מקום שהחוקרים ייקחו מידו של הנאשם את סכין הפלסטיק ששימשה אותו להדגמה, טרם שחזר את היציאה מהתא.

309. ואולם, לצד זה, וכפי שציינתי לעיל בפרק ההודאה, מלכתחילה איני סבורה כי ניתן לצפות שתהיה התאמה מלאה בין השחזור לזירה. זאת, בין השאר, נוכח אופי האירוע, העובדה שטבעי שלא כל פרט ייזכר במדויק, והמגמתיות של הנאשם לייצר "גרסת רצח תחת אפקט".

לדעתי, לא בכדי דאג הנאשם לשלב במהלך השחזור טענות שכחה ואובדן זיכרון, להיראות כמהסס במספר נקודות, ואף לטעון בראשית השחזור כי "אני זוכר ממש מעורפל, איך רצחתי/הרגתי אותה, אני נזכר בחלקים מסוימים של התיק הזה, אבל אני לא זוכר את כל זה במדויק, איך הכל התרחש".

310. משכך, ובנסיבות המקרה הכוללות, גם לנוכח אי ההתאמות, דעתי היא כי השחזור אותו ביצע הנאשם הינו אותנטי ומפורט, תואם את ממצאי הזירה בהיבטים משמעותיים, ושבמסגרתו אף ידע הנאשם למסור פרטים מוכמנים בעלי משקל ממשי. השחזור, כמו ההודאה, אף כלל "אותות אמת", כגון התייחסות למילותיה האחרונות של המנוחה (איטה או אימא) והבעת צער וחרטה מצד הנאשם. כל אלה מעידים על משקלו הפנימי הגבוה של השחזור.

התאמת השחזור לזירה

311. שחזור המנח בו עמדו הנאשם והמנוחה - כך, כמו בהודאה שקדמה לשחזור וכמו בהתוודות, הנאשם ידע להכווין מיוזמתו את השוטר אשר דימתה את המנוחה לעבר תא מספר 2. בהמשך, אף ידע הנאשם למקם את השוטר בתוך התא, תוך שהוא עצמו מכוון, מסובב ומנחה אותה לעמוד כשפניה מופנות לכיוון התא הראשון, וצד ימין שלה מופנה כלפיו. בפרק שיעסוק בפרטים המוכמנים אדון בהרחבה גם בממצאי הזירה, אולם כבר עתה אומר, כי לשיטתי ובניגוד לדעת חברי, חלק זה בשחזור, הכולל את מיקומה והעמדתה באופן מיוחד ומסוים של "המנוחה" על ידי הנאשם, תואם באופן מלא את ממצאי הזירה שאינם במחלוקת.

312. מצב דלת השירותים - הנאשם תיאר שתקף את המנוחה לפני שסגרה את הדלת, וזו נותרה פתוחה. בשונה מעמדת חברי, אני סבורה שגרסת הנאשם נתמכת אף היא בממצאי הזירה. נושא זה היה נתון למחלוקת בין הצדדים, וידון בהרחבה בהמשך בפרק על הפרטים המוכמנים.

313. דיעת חלק מפרטי הלבוש של המנוחה - בנוסף, גם בשחזור ידע כאמור הנאשם לתאר את לבוש המנוחה, בדגש על העובדה שלבשה מכנסי ג'ינס בצבע כהה ונעלה נעלי ספורט בשילוב הצבעים לבן - אפור/ אפור - שחור.

314. מיקום הפגיעות במנוחה - שיחזור הנאשם את מיקום הפגיעות תואם את ממצאי הניתחה, מבחינת אופן שיסוף הגרון ומבחינת הפגיעות ביד ובחזה המנוחה. הנאשם אומנם לא ידע לומר את מספר הדקירות המדויק ובמהלך השחזור לא ביצע שתי תנועות שיסוף של הגרון, אולם הדגיש כי פגע במנוחה מספר פעמים (ככל הנראה 4 פעמים), ואף ידע לספר כי פגע בגרונה של המנוחה "פעם או פעמיים".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אוסף לעניין זה, כי להתרשמותי ניתן לזהות כי הנאשם חש מבוכה, עת התבקש להדגים את תנועות הסכין על השוטרת שדימתה את המנוחה. גם בכך ניתן להסביר מדוע ההדגמות שביצע היו "מורכבות פחות" מאלו שהדגים הנאשם במהלך ההתוודות בפני ארתור או במהלך ההודאה, בין היתר לעניין היקף תנועת היד.

315. אופן יציאת הנאשם מהתא - האופן בו שחזר הנאשם את הדרך בה יצא מהתא, עת טיפס על האסלה, הניח ידיו על צדדיו וקפץ החוצה לחדר השירותים, תואם את ממצאי הזירה, בדגש על מציאת טביעות נעליו של הנאשם על מכנסייה של המנוחה והמצאות כתמי דם על קורות התא. יתר על כן, ניתן אף לקבל כי נוכח חזרתו למקום הפשע, הוא אף נזכר באופן יציאתו מהתא, וגם לכך אדרש בהמשך. עוד ראיתי לציין, כפי שהעיר חברי, שהנאשם מסר את סכיניו לאנטולי טרם ביצע את ההדגמה, ואולם, מספר שניות קודם לכן, כאשר נתבקש להדגים את דרך יציאתו מהתא, הנאשם הדגים באופן ממש כיצד הניח את ידיו על קורות התא כשהסכין בימינו.

אמנם, הנאשם אינו מתאר כי הותיר את המנוחה לאחר הרצח על האסלה. לטעמי, פרט זה אינו בבחינת פרט סותר אלא פרט חסר, שהיעדרו מתיישב היטב עם גרסת הרצח באפקט שביקש הנאשם לקדם. אוסף בהקשר זה, כי בהחלט אפשרי, שהנאשם חש מבוכה להודות כי דרך על גופת המנוחה.

316. טיפות הדם בשירותי הבנים - במסגרת השחזור, הנאשם תאר כי לאחר הרצח הלך לשירותי הבנים על מנת לשטוף את ידיו ואת הסכין. שם הבחין בטיפות דם אשר לדעתו טפטפו ממנו. הדבר מתיישב עם טיפות הדם שראה במקום המנקה ויקטור, כמו גם עם החשש שהביע הנאשם, בין היתר במסגרת ההתוודות בפני ארתור, כי ממצא זה קשור אליו באופן ישיר, ועלול להפליל אותו בשל ה"טעות" שעשה בהותירו את טיפות הדם במקום.

סיכום הדיון במשקל השחזור

317. גם אם נפחית במעט ממשקל השחזור, נוכח פגמים ואי דיוקים כאלו ואחרים שנסקרו לעיל, נותרים אנו בסופו של יום עם שחזור מפורט, הכולל מספר לא מבוטל של נתונים ופרטים אותם ידע הנאשם למסור ולהדגים ביוזמתו. כמצוין לעיל, וכפי שיפורט עוד בהרחבה בפרק הזירה, השחזור עולה בקנה אחד עם ממצאי הזירה והנתיחה, כמו גם משתלב במארג הראייתי בחטיבת ההודאה לצד ההתוודות וההודאה שמסר הנאשם. בשים לב לאמור, דעתי היא כי לפנינו שחזור אותנטי ובעל משקל גבוה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ההודאה בפני החוקרים ביום 21.12.06 -

318. קודם להודאה זו, ביום 20.12.06, נפגש הנאשם עם עורך דינו החדש, ובעצתו חזר בו מההודאה שמסר יום קודם. בנוסף, בהארכת מעצר של הנאשם ביום 21.12.06, טרם חקירתו, נחשף בפני הנאשם דבר קיומו של המדובב.

319. לנתונים אלו, קרי, החלטתו של הנאשם לשוב ולהכחיש את המיוחס לו בהמלצת עורך דינו, והגילוי כי אפשר וההתוודות שמסר לארתור ידועה לחוקרים ואולי אף תועדה ("לחצתם עלי, שמתם לי מדובב, אני יודע על זה" (מ"ט 120/06 (1), חלק 1, עמ' 36/90)), יש משמעות רבה בעת בחינת החקירה מיום 21.12.06. שכן במהלכה, הנאשם נע, שוב ושוב, בין הכחשה להודאה, שינה תדיר את גרסתו, ומסר פרטים חדשים, חלקם בבירור שגויים ושונים מאלו שנמסרו על ידו קודם לכן, הן בנוגע לביצוע הרצח והן להתנהלותו אחריו.

320. כך, במסגרת חקירה זו הכחיש הנאשם תחילה שביצע את הרצח. לטענתו, הוא ידע לתאר אותו בשחזור ובהודאה על פי השערות, מצפייה בסרטי אקשן בהם נראים אירועי רצח ומפרטים שהמציא, לדבריו, לאחר "שמתני את עצמי במקום הרוצח" (מ"ט 120/06 (1), חלק 3, עמ' 52/91).

בין היתר מסר הנאשם, כי ביום הרצח הוא נעל נעלים אחרות מאלו שטען שנעל, וזרק אותן לאחר שהוכתמו בדם, כי השחזו את להב הסכין על אבן ברחוב, כי השליך את חלקי הלהב בדרכו לביתו וכי לבש חולצה אחרת מזו שנתפסה, אותה זרק יחד עם המכנסיים.

בנוסף לכך, הנאשם טען כי חתך את ידה של השמאלית של המנוחה כשניסתה להתגונן ולשרוט אותו, ובהמשך טען כי ביצע את החתך ביד לאחר שהמנוחה כבר פרפרה, "על מנת לבלבל עקבות" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 58/93). לאחר מכן שוב שינה גרסתו, וטען כי חתך את ידה הימנית של המנוחה מכיוון שאחזה טלפון נייד ביד שמאל. עוד קישר בשלב כלשהו את חיתוך היד לאקט פולחני (כת), אך בהמשך הודה כי מדובר ב"שטויות" (מ"ט 120/06 (2), חלק 3, עמ' 16/65).

בהמשך, הנאשם טען כי לאחר הרצח הוא יצא בקפיצה לתא השכן, לדעתו התא הראשון, ולא מעל לדלת הסגורה לכיוון חדר השירותים, כפי שהדגים בשחזור. לאחר מכן, כך טען, שטף את ידיו באסלה של התא ולא נגע בקיר או ניגב בו ידיו, מכיוון שלא רצה להשאיר טביעות. הנאשם נשאל על נעילת הדלת והשיב כי "לא יכולתי לנעול/לסגור מבחוץ בעצמי" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 77/93). בהמשך, סיפר כי ידע שאת התאים בשירותי הבנים שנמצאים למטה אפשר לסגור מבחוץ, אולם את תאי השירותים בהם אירע הרצח "אי אפשר" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 85/93).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בשלב זה, הנאשם אף מסר מניע חדש לרצח, אשר לא עלה עד כה. לטענתו, הוא הותקף בילדותו על ידי מספר ילדות, אשר הפשיטו אותו וביצעו בו התעללות מינית, וכן טען שתקף את המנוחה מכיוון שהזכירה לו את אחת הילדות שפגעו בו. הנאשם אף חזר לטעון כי אינו יודע אם המנוחה נאנסה, ואף אמר בשלב כלשהו כי אנס אותה, וזאת חרף ידיעתו מהחוקרים כי המנוחה לא נאנסה.

321. לטעמי, התנהלות זו של הנאשם, טומנת בחובה ערבוב מודע בין אמת ושקר (ובלשונו "אני רוצה להשאיר לעצמי לפחות משהו", ובהמשך: "אני מדבר... שמונים אחוזים... אני אומר אמת. אבל עשרים אחוז אני לא מדבר" – מט 120/06 (2) חלק 1 עמ' 13-14), והפעלת מניפולציות וניסיון להתל בחוקרים לאחר שנחשף לקיומו של המדובר ולאחר שנועץ בעורך דינו. היא מעידה, שניסה לחלץ עצמו באמצעות שקרים, תוך ניסיון לטשטש את עוצמת ההודאה באמצעות העלאת גרסאות אחרות והתעמתות עם החוקר בסוגיית האונס, למרות שהודה ושחזר יום קודם מבלי שנשאל כלל על הנושא. בניגוד למאשימה, איני סבורה שהתנהגותו של הנאשם מלמדת על תחכום או "שכלול", אלא על הלך רוח סוער ונואש, של מי שמבין את חומרת מצבו ומנסה להציל את עורו.

בצד זאת, גם את טענת ההגנה בדבר תחוננו של הנאשם לקבל מידע האם המנוחה נאנסה כראיה להודאת שווא, ראיתי לדחות בהיותם מניפולטיביים ומעושים בעליל. גם הם נועדו לטשטוש הרושם של ההודאה והשחזור. כפי שנסקר בהרחבה לעיל, הנאשם ידע שלא היה אונס. כאמור, בהתוודותו בפני ארתור הבהיר במפורש ש"אונס לא היה" וכי עשה טעות כשפלט "הכל רק לא אונס" (מט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 28-29/52). לא למותר לציין כי בהודאתו מיום 19.12.06 לא העלה את הדבר, אף לא על דרך של סירוב להודות בכך (ככל שרק חשש שהדבר ייוחס לו), ובהמשך, לא שחזר ביצוע עבירה זו.

322. חרף האמור, בין עירוב האמת והשקר וניסיונות המניפולציה שביצע הנאשם, הרי שאף בחקירה זו צפו ועלו מספר אמירות של הנאשם, המהוות פרטי חקירה מוכמנים ובעלי משקל. החשוב שבהם הינו בסוגיית נעילת תא השירותים. לשאלת החוקר, מדוע בהודאה טען שנעל את הדלת מבחוץ ובשחזור סיפר שנעל מבפנים, הסביר הנאשם שלא ניתן לנעול את התא מבחוץ. הנאשם אישר שהוא מכיר את אופן נעילת התאים מבחוץ משירותי הבנים. כפי שיובהר בהרחבה בהמשך, הסבר יזום זה של הנאשם תאם את ממצאי הזירה. משכך, כפי שיובהר, מדובר לטעמי ללא ספק בפרט מוכמן בעל משקל ממשי.

323. פרט משמעותי שני שעלה בחקירה זו על ידי הנאשם, הוא הבהרתו לפיה החתך ביד המנוחה בוצע על ידו לאחר שזו כבר "פרכסה" ושכבה על הרצפה "בלי הכרה" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 38/93), וכדברי הנאשם בוצע "פעם אחרון... בסוף" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 89/93). זאת, באופן אשר תואם את חוות דעת המומחים (ד"ר זייצב מטעם המאשימה וד"ר

קוגל מטעם ההגנה), לפיהן מנתיחת הגופה עולה כי החתך שנגרם למנוחה ביד שמאל בוצע ככל הנראה לאחר המוות. גם בכך אעסוק בהרחבה בהמשך.

סיכום המשקל הפנימי של "חטיבת ההודאה"

324. כאמור, חטיבת ההודאה עומדת על שלושה נדבכים שונים - ההתוודות, ההודאה והשחזור. כל אחד מנדבכים אלו עומד בפני עצמו, עם משקלו הייחודי, ובמשותף הם משלימים ומחזקים האחד את רעהו.

325. כפי שפירטתי בפרק הרלוונטי, התוודות הנאשם, במסגרתה הוא משיח לפי תומו אודות מעשיו, עמוסה באותות אמת ובפרטים, אותם מסר מיוזמתו. התנהלותו של הנאשם במהלך ההתוודות משקפת אותנטיות ועומק, דרך התבטאויות רגשיות בדבר אשמה, חרטה וקושי לחיות עם מעשיו, והדגמה מפורטת של ביצוע הרצח, שכללה פרטים מוכמנים משמעותיים, שתואמים לממצאים האובייקטיביים ולחטיבת הזירה. לכך יש להוסיף את המעבר היזום בין הודאה ברצח שנעשתה בלחש לבין קריאות חפות שהושמעו בקול רם. בשלב ההתוודות, הנאשם לא גילה קשיי זיכרון כלשהם, מהם "החל לסבול" רק בשלבי ההודאה והשחזור, שם ניסה ליצור את הרושם כי הרצח בוצע ב"אפקט".

כאמור, התרשמתי באופן מובהק כי הנאשם היה ביחסי ידידות עם ארתור, סמך עליו וראה בו "בעל ברית". שוכנעתי כי ארתור התנהל באופן ראוי מול הנאשם, לא איים עליו או "הדיח" אותו להודות ברצח, וככלל, עשה מלאכתו כמדובב נאמנה.

326. להתוודות יש לצרף את ההודאה והשחזור, אשר חרף סתירות ואי דיוקים מסוימים הקיימים בכל אחד מהם, הרי שבפרטים המהותיים, תוכנם תאם את ההתוודות ואת ממצאי הזירה. גם ההודאה והשחזור כללו מספר פרטים מוכמנים. את אי הדיוקים ניתן להסביר בניסונו של הנאשם לתעתע בחוקרים, במאמציו לבסס את תאוריית "האפקט", ובכך שלעיתים הנאשם באמת ובתמים לא זכר.

327. בפסיקה כבר נקבע, כי קיומם של סתירות או פערים בהודאה אינו מביא בהכרח למסקנה כי היא אינה מהימנה או חסרת משקל, ועל בית המשפט לבחון את הדברים ואף לאמץ חלקים מסוימים מהודיית נאשם, כאשר נמצא יסוד סביר להבחין בין חלקיה. לעניין זה נקבע בעניין וולקוב:

"הלכה ידועה ומושרשת היא, כי קיומן של סתירות ופירכות בהודיה אינו מביא, מיניה וביה, למסקנה כי מדובר בהודיה שאינה מהימנה. על אף מאפייניה הייחודיים, הודיה היא למעשה סוג מסוים של ראיה שאת משקלה יש להעריך על פי סימני האמת... פערים בין ההודיה לבין המציאות ניתנים לגישור במספר דרכים. ראשית, הודיה, ככל עדות אחרת מפי בן אנוש, כפופה לחולשותיו ולמגבלותיו של הזיכרון האנושי. אין זה אלא טבעי כי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

הודיה תכלול גם השמטות, אי דיוקים, סתירות מסוימות וכדומה (ראו למשל, ע"פ 1714/95 יתום נ' מדינת ישראל, פסקה 2.א.5 ([פורסם בנבו], 20.4.97)). מובן, כי הסבר מסוג זה אינו יפה אלא לסתירות ולפערים שאינם מהותיים. שנית, ייתכנו מקרים בהם יבחר המודה, משיקוליו, לא לחשוף את מלוא העובדות הידועות לו או להחזיר להודיה נתונים לא נכונים. זאת, כאשר סבור הוא שהצגת הדברים בצורה מסוימת תפחית את אשמתו או על מנת להכשיל את החקירה וליצור בלבול העשוי להיטיב את מצבו (ראו למשל, ע"פ 5825/91 שלום נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 933, 950 (2001)). שלישית, גם אם קיימים פערים או סתירות שקשה להציג להם הסבר סביר, אין בכך תמיד כדי לסתום את הגולל על מהימנותה של ההודיה. לא אחת קורה שהפסיפס הראייתי אינו מושלם. העובדה שקיימים חללים ראייתיים לא מוסברים ותהיות חסרות מענה אינה חוסמת בהכרח את האפשרות להרשיע על פי המארג הראייתי הקיים. זאת, כאשר על אף התהיות הבלתי מוסברות עומדת בעינה המסקנה שהאשמה הוכחה מעבר לכל ספק סביר (ראו, ע"פ 6864/03 רוקנשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 657, 667-668 (2004); עניין ארקה, פסקה 45).

כאמור, פערים וסתירות בהודיה אינם שומטים בהכרח את הקרקע תחתיה. לא זו אף זו, הפסיקה הכירה באפשרות לאמץ חלקים מסוימים מהודיית נאשם (או מעדות אחרת) ולדחות אחרים... מיוחד כך הוא, כאשר נטען כי אין ליתן אמון בחלק מן ההודיה מכיוון שהנאשם בכוונת מכוון החזיר לתוכה סתירות או יצר בה פערים עובדתיים. במקרה כזה, יש משקל רב לאפשרות להתרשם מן הנאשם ומהסבריו באופן בלתי אמצעי כאשר עומד הוא על דוכן העדים (או למתן נפקות מתאימה להימנעות הנאשם מלהעיד; ראו, סעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982).

328. דברים אלה יפים ומתאימים לענייננו. לנוכח סימני האמת שמצאתי בהתוודות, בהודאה ובשחזור אליהם נדרשתי בהרחבה לעיל, ותוך שהבאתי בחשבון את המגמתיות של הנאשם ואת ניסיונו להתל בחוקריו, מצאתי כי לחטיבת ההודאה כמכלול יש משקל פנימי גבוה ביותר, הגם שהפסיפס הראייתי אינו מושלם.

המבחן החיצוני - דבר מה נוסף

329. עם סיום בחינת משקלה הפנימי של חטיבת ההודאה, יש לעבור לבדיקתו של המבחן החיצוני. עניינו של מבחן זה בדרישה הקבועה בהלכה הפסוקה, לפיה יש לתמוך את ההודאה בתוספת ראייתית מאמתת מסוג "דבר מה נוסף", שתכליתה להפיג חשש להודאת שווא. בעניין מילשטיין נקבע כך:

"הדרישה ל"דבר מה נוסף" נועדה אם כן, לאמת את הגרסה שהנאשם מסר בחקירתו. היא נועדה להסיר את החשש "שמא מטעמים נסתרים השמורים עם המודה, בחר האחרון להודות במעשה שלא עשה" (דנ"פ 3391/95 בן ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 377, -450

451). לשם כך איננו מסתפקים בבחינת משקלה של ההודאה. נדרשת אפוא תוספת "חיצונית" להודאה, שכן ה"דבר מה" הוא "הגורם האובייקטיבי היחיד שעומד לרשותו של בית המשפט לבחינת אמיתותה של ההודיה "הסובייקטיבית" של הנאשם" (שם, בעמ' 451). עניין אחרון זה אף מדגיש את חשיבותה הרבה של דרישת ה"דבר מה" כמכשיר המגן על הנאשם מפני הודאות שווא. שהרי בחינת משקלה של ההודאה ("המבחן הפנימי"), ממילא אינו ייחודי לחשש מפני הודאות שווא – שכן לגבי כל העדויות המונחות בפניהן נדרשות הערכאות, כפי שעושות הן כדבר שבשגרה, לקבוע מהו המשקל הראוי להן.

(סעיף 53 לפקודת הראיות). מכאן מתבררת חשיבותה הרבה של דרישת ה"דבר מה הנוסף" ("המבחן החיצוני") כמנגנון שיוחד לבחינת מהימנותן של הודאות שנמסרו שלא תחת עינן הפקוחה של הערכאות".

330. בין שני המבחנים, הפנימי והחיצוני, מתקיימת לפי הפסיקה "מקבילית כוחות", כך שככל שההודאה זוכה למשקל רב יותר, כך ניתן להסתפק בראיית "דבר מה נוסף" בעלת משקל נמוך יותר ולהיפך. לעניין זה נקבע בעניין מילשטיין:

"דרישת ה"דבר מה הנוסף" היא גמישה ובעלת רקמה פתוחה. סוג העניינים שעשויים להביא לסיפוקה משתנה ממקרה למקרה, ותלוי גם במהימנות ההודאה גופה. ככל שהודאה זו זוכה למשקל גדול – כך יקטן משקלו של ה"דבר מה" הדרוש לאימות ההודאה, ולהפך, ככל שההודאה זוכה למשקל מועט – כך יגדל משקלו של ה"דבר מה". על כן גם נקבע, כי אפשר שיתעוררו מקרים שבהם ניתן יהיה להסתפק ב"דבר מה" שמשקלו "קל כנוצה" (ע"פ 178/65 אושה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יט(3) 154, 156; ע"פ 428/72 בן לולו נ' מדינת ישראל, פ"ד כח(1) 267, 270; פרשת אל עביד, בעמ' 834). מאידך, נקבע, יתכנו מקרים שבהם המשקל שיידרש ל"דבר מה" יהיה כה רב, עד כדי הפיכתו לדרישה של "ראייה מסייעת" (דנ"פ 3391/95 הנ"ל בעמ' 449).

331. במקרה העומד לפתחנו, מצאתי, כאמור, כי משקל חטיבת ההודאה הינו גבוה ביותר, שכן משולבים בה התוודות אותנטיות בפני מדובב והודאה ושחזור בפני חוקרים. אלה משלימים ומחזקים זה את זה ויוצרים תמונת חטיבת הודאה יציבה ומבוססת. עובדה זו משליכה על משקלו של אותו "דבר מה נוסף" הטעון הוכחה במקרה דנן.

קיומם של פרטים מוכמנים עליהם ידע הנאשם

332. לפרטים מוכמנים, עליהם לא יכול היה הנאשם לדעת אלמלא ביצע את העבירה המיוחסת לו, תפקיד מרכזי בחיזוק משקלה הראייתי של הודאה. לעניין זה נקבע בע"פ 6244/12 סבאענה נ' מדינת ישראל (מיום 11.11.2015):

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

"יודגש, כי כלל הראיה המסבכת, העוסק ב"פרטים מוכמנים" שידיעתם קושרת את הנאשם למעשה העבירה, הוא אמצעי ראייתי חשוב. הכלל רלוונטי במקרים בהם מוסר הנאשם פרטים ייחודיים אותם יכול לדעת אך ורק מבצעה של העבירה [ראו: דנ"פ 4342/97 מדינת ישראל נ' אל עביד, פ"ד נא(1) 795, 736 (1998)]. כן ראו: ע"פ 4427/95 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 557, 565-567 (1997)]. בכלל זה ניתן לעשות שימוש גם במקרים בהם הנאשם מוסר פרטים המסגירים את נוכחותו במקום ביצועה של העבירה, ובו בזמן מתגונן בטענה לפיה לא שהה באותו מקום. פרטים מוכמנים עשויים להוסיף לביסוס הלכאורי של תשתית הראיות [ראו: ע"פ 846/10 בדוי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 97 והאסמכתאות שם (14.7.2014)]."

333. כפי שהזכיר חברי במסגרת חוות דעתו, הפסיקה קבעה כי "כדי שבקיאאות בפרטים תהא בעלת אופי מסבך, יש להקפיד על כך שהבקיאאות בפרט תהיה ברורה וגלויה, ולא תהיה מוטלת בספק; כי קיומו של הפרט במציאות יוכח כדבעי וכי פרט זה לא יכול היה להימצא אלא בתודעתו של מי שביצע את העבירה. כמו כן, קיים יחס הפוך בין שכיחות הפרט לבין משקלו הראייתי, כלומר: "ככל שמדובר בידיעת פרטים 'נסתרים' יותר, ו'מיוחדים' יותר להתרחשות נשוא האישום – כן ילך ויגדל משקלה הראייתי של ה'ידיעה'" (י' קדמי על הראיות (כרך א) [15], בעמ' 82). ככל שידיעת הפרט נפוצה יותר כן היא מאבדת מאופייה המסבך" (ע"פ 2109/96 אל עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נא (1) 673, 719 (השופט א' גולדברג) (1997)).

כן נקבע, שבעת בחינת הפרט המוכמן, יש לתת משקל הן למרכיב האיכותי, לגביו נקבע כי "ככל שהפרט הינו "מוכמן" יותר - קרי, ייחודי לאירוע העברייני המסוים ולידיעתו של העושה הספציפי - כך גדל המשקל שיש ליחס לו. בגדר בחינה זו, יש להתחשב במידת שכיחותו של הפרט המוכמן, על רקע נתוני האירוע העברייני הידועים למודה ממקור חיצוני (ראו עניין וולקוב), והן למרכיב הכמותי, לגביו נקבע: "וככל שגדל מספר הפרטים המוכמנים שהנאשם שזר בהודייתו, כך גם קטן החשש כי ידיעתו עליהם לא נובעת מביצוע העבירה, אלא מרמזים שנרמזו שלא במשים על ידי חוקריו בעת שנחקר, ונקלטו על ידו" (ע"פ 4769/92 ניג'ם נ' מדינת ישראל (מיום 4.9.1994)).

334. אם כן, אפנה לדון בפרטים המוכמנים אותם מסר או הדגים הנאשם במהלך ההתוודות, ההודאה והשחזור, אשר לטעמי תואמים את הממצאים האובייקטיביים. כן אבחן את ההסברים שנתן הנאשם לפרטים אלו, הן בהליך הראשון והן בזה הנוכחי. אומר כבר עתה, כי בין הפרטים המוכמנים מצויים כאלה להם מצאתי לתת משקל גבוה מאוד, לעומת כאלו אשר מצאתי כי משקלם פחות, ואעמוד על הדברים בהרחבה עת אבחן כל פרט מוכמן לגופו. עוד אציין, כי בסופו של יום מצאתי לתת משקל רב לכמות הפרטים המוכמנים והצטברותם,

בבחינת "הכמות (גם) עושה את האיכות", באופן בו מכלול הפרטים המוכמנים יוצר תמונה ראייתית מפלילה ברורה.

335. אציין, כי לא כל הפרטים שמנתה המאשימה הינם אכן פרטים מוכמנים. דוגמא לכך היא מיקום חדר השירותים אשר אין לראות בו משום פרט מוכמן וזאת נוכח השלט "השירותים לא בשימוש" שנתלה על דלתו. במצב דברים זה לא ניתן לקבוע כי הפניית הנאשם את החוקרים למקום מהווה פרט מוכמן, אשר יכול היה להימצא רק בתודעת מבצע העבירה (גם אם איני תמימת דעים עם התרשמות חברי, כי הנאשם סבר שהרצח התרחש בקומה אחרת). לפיכך, מקום בו לא אדרש להלן בהרחבה או בכלל לפרט אשר לטענת המאשימה מהווה פרט מוכמן, הרי משמעות הדבר כי עמדתו של חברי, לפיה לא ניתן לראות באמור כפרט מוכמן, מקובלת עלי. בצד האמור, ככל שקיים פרט חסר או סותר אף אליו אתן דעתי להלן.

א. ידיעת הנאשם אודות התרחשות הרצח בתא מספר 2

336. בחדר השירותים בו התרחש הרצח ישנם ארבעה תאי שירותים, כאשר גופת המנוחה התגלתה בתא מספר 2 (השני מהכניסה). ממצאי הזירה מלמדים כי הרצח התרחש בתוך תא זה.

337. כפי שציינתי בפרק העוסק בהודאת הנאשם מיום 19.12.06, הנאשם היה הראשון למקם את המנוחה ליד תא מספר 2, כאשר לעניין ניתן להפנות לחילופי הדברים הבאים בינו ובין סשה ואזולאי:

אזולאי: "בקטע הזה, איפה היא עומדת?"

...

סשה: "מה היא אמרה לך ברגע הזה?"

הנאשם: "היא אמרה לי משהו: "לך מכאן!", משהו כזה. היא הייתה לא

רחוק... הייתה לא רחוק מהתאים."

...

סשה: "ליד איזה היא עמדה?"

הנאשם: "לדעתי, היא ליד.. בין.. איפה שהראשון והשני, לידם הייתה."

(מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 31/93-30).

ובהמשך:

סשה: "באיזה מקום בדיוק היא עמדה בשירותים?"

הנאשם: "ליד התאים."

סשה: "זה מובן. ליד איזה?"

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם: "לדעתי, זה היה ליד תא מספר שתיים."
(מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 47/93).

338. אף בהמשך ההודאה תיאר הנאשם, שוב ושוב, את הרצח ככזה שהתרחש בתוך תא מספר 2. כך, כפי שצוין, הבהיר הנאשם כי המנוחה נכנסה לתא מס' 2: "אני עשיתי צעד בכיוון שלה, בכיוון שלה. היא קפצה לתא שירותים מספר שתיים" (מ"ט 172/06 (1), חלק 4, עמ' 2/9), ואף מיקם את גופת המנוחה בתוך תא מספר 2: "נפלה לתא מספר שתיים, איפה שהאסלה... כאילו עם הצד... נקלעה/הגיעה מאחורי/מעבר האסלה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 52-53/93). לאחר מכן, גם במסגרת השחזור, הפנה הנאשם את השוטר אשר דימתה את המנוחה באופן יזום לעבר תא מספר 2 ("אפשר שהבחורה תיגש לתא השני").

339. אם כן, פרט מוכמן זה מתחלק לשניים - העובדה שהנאשם ידע כי הרצח בוצע בתוך תא שירותים כלשהו, וידיעתו כי באופן ספציפי מדובר בתא מספר 2.

340. בחוות דעתו קבע חברי כי הנאשם לא ציין מיוזמתו שהמנוחה הייתה בתוך תא מספר 2, אלא רק לידו, והחוקרים הם ש"כיוונו אותו לכך שהרצח היה בתוך התא". דעתי בעניין שונה. עיון בהודאה מלמד, כי זמן קצר לאחר שהחל השיח על מיקום המנוחה בחדר השירותים, עת תאר הנאשם את המנח בו עמדה המנוחה בזמן הרצח (ובטרם נשאל על הפעולות אותן ביצע בתוך התא, אליהן הפנה חברי), הוא אמר מיוזמתו לחוקרים כי "היא פתחה עם היד את התא, או שהחזיקה, משהו בסגנון הזה... הסתובבה... ולשם... ואמרה משהו... אני לקחתי סכין ורצתי" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 35-36/93). משמע, עוד בטרם "הכווינו" החוקרים את הנאשם לתוך פנים התא, היה הנאשם הראשון לתאר מיוזמתו פתיחה של המנוחה את דלת התא או החזקתה. מספר דקות קודם לכן אמר מיוזמתו, כי טרם אותה "פתיחה/החזקה" של דלת התא, הייתה המנוחה בין התא הראשון לשני (שם בעמ' 31).

341. זאת ועוד, העובדה שהרצח בוצע בתוך התא, אף עולה בקנה אחד עם ההדגמה שערך הנאשם לארתור במהלך ההתוודות. תיעוד ההתוודות מעלה כי ארתור מסמן פתיחת דלת, וכי הנאשם מצביע לכיוון התא פנימה ומכווין את ארתור מעבר למפתן, כאשר הוא עצמו עומד מחוץ לתא. יתר על כן, ולמען הסר כל ספק (שכן בהמשך ארתור עצמו זז משם), הרי שבעדותו בפנינו התייחס הנאשם מפורשות לדברים:

ש"ו. הוא עומד, אתה אומר לו כנס לשם לכיוון השירותים 00:01:59
תמונה 180, אתה אומר לו כנס לשם לכיוון השירותים.
כב' השופט קולה: למה אתה אומר לו כנס לשם לכיוון השירותים?

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

ת. כי אנחנו כבר דיברנו שהוא רצה לראות כאילו איך אני הרגתי את הילדה ... ואמרת תכנס מה אכפת לי תכנס, הוא ייכנס, הוא בא לבד איפה בא לו איפה נוח לו אני פשוט עשיתי את ההדגמה"
(עדות הנאשם, עמ' 2895)

ובחקירה נגדית – בהקשר זה :

"ת: אתם רואים כבודו אם אני עושה עכשיו את הסימן מה שעשיתי אני פשוט פוגע יד בקיר
כב' השופט קולה: העד מדגים שסימן ההנפה שהוא עושה הוא פוגע בקיר.
העד הנאשם: כי הוא בפנים".
(עדות הנאשם, עמ' 2981)

בנוסף, גם כאשר הנאשם תיאר את נפילת המנוחה, הוא עשה זאת תוך שהוא מחווה ידיו לעבר פנים התא. ולבסוף, כפי שציינה המאשימה בסיכומיה, העובדה שהמנוחה נרצחה בתוך התא (ולפיכך ניתן "להסתיר" את הרצח בתוך התא הסגור), אף היא עולה בקנה אחד עם אמירת הנאשם בלחש לארתור כי "הייתי בטוח עד הסוף שלא ימצאו אותה, שימצאו למחרת." (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 23/46).

342. נכונה הייתי לקבל את הסברה שהעלה חברי, ככל שזו נוגעת לעצם העובדה שהרצח בוצע בתוך תא שירותים, לפיה "מדובר בפרט שמרבית תושבי קצרין היו מודעים לו" (סע' 387 לחוות דעתו). אלא, שהסבר פשוט זה כלל לא בא מפיו של הנאשם. כפי שמפרטת המאשימה, במסגרת ההליך הראשון בכלל טען כי פרט זה הגיע אליו מהמדובב:

"המדובב התחיל לדבר איתי שעשו חתך בגרון, שעשו חתך מאחורנית, ואחרי זה הנושא של השיחה שלנו, עבר לזה שהרוצח היה צריך לקפוץ – לתפוס את הילדה מאחורנית, הוא אמר לי שזה קרה בזמן השיעור ולא בהפסקה ושה קרה בתוך התא, כל זה הוא אמר מיוזמתו, אנחנו דיברנו והוא מיוזמתו נתן לי אינפורמציה כזו." (ת/453 עמ' 1014, ש' 7-4 לפרוטוקול).

343. במסגרת ההליך דן, הנאשם טען כי קיבל את המידע מהחוקרים, וכי בטרם נודע לו הדבר ביום ההודאה (19.12.06), הוא בכלל סבר כי המנוחה נרצחה בחדר השירותים ולא בתא:

"הנאשם, מר ר. זדורוב: אני לא חשבתי איפה היא נרצחה כי לא יודע אבל כמה שהבנתי מכל הסיפורים, שזה היה בשירותים.
עו"ד י. הלוי: איפה בשירותים חשבת?

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם, מר ר. זדורוב: בחדר שירותים, לא בתא. בחדר שירותים, זה אני הבנתי מהתחלה ככה."
(עדות הנאשם, עמ' 3682, ש' 20-23 לפרוטוקול).

ובהמשך:

"עו"ד ב. משה: רומן, אני שואל אותך בצורה מאוד מאוד פשוטה, כשאתה לפני שאתה מודה אצל יורם, לפני שיורם בכלל נכנס לחדר החקירות ב-19 לחודש, אתה בראש שלך, בידיעה שלך, במחשבה שלך, בלוגיקה שלך, תאיר נרצחה מחוץ לתא, זה מה שאתה אמרת לנו הרגע.

הנאשם, מר ר. זדורוב: נכון."
(עדות הנאשם, עמ' 3706, ש' 3-7 לפרוטוקול).

344. למותר לציין, כי תשובות אלו של הנאשם אינן מסבירות את אמירת הנאשם לארתור במהלך ההתוודות, אשר קדמה להודאה מיום 19.12.06, כי סבר שגופת המנוחה לא תתגלה באותו יום. הן גם אינן מסבירות את ההדגמה שביצע במסגרת ההתוודות, בה תאר את נפילת המנוחה לפניו התא. הנאשם נשאל על הדברים, אולם גם בהקשר זה לא ידע למסור תשובה המניחה את הדעת, תוך שחזר על טענתו כי ניסה לרצות את ארתור או כי פעל על פי ההיגיון:

"אמרתי, אני לא זוכר איך אנחנו הגענו. הוא שאל, אולי לא פחדת שב, ואני אמרתי לו, כאילו התנגדתי כמו רוצח כי רציתי לרצות אותו. יכול להיות, אני לא יכול להגיד בוודאות איך זה קרה ואיך זה הגיע לשמה אבל זה שהיה ילדה בתוך התא, אני לא ידעתי את זה עד איזה שלב כי אמרו לי ואם חיפשו אותו, בטוח שהיה באיזה מקום שלא ראו אותה ואולי בגלל זה אמרתי, יכול להיות כי אני לא ידעתי מה היה ואיפה היה. כי חיפשו אותה משעה שתיים משהו כזה, עד שעה שבע או שמונה, משהו כזה. חיפשו, זה לא אומרת שכמו שרוצח בא, הרג בן אדם במקום שכולם ראו." (עדות הנאשם, עמ' 3709, ש' 3-23 לפרוטוקול).

345. יתירה מכך, כעולה מעדות ג'נח, הגם שידע על מותה של המנוחה עוד לפני שיחת הטלפון עם הנאשם ביום הרצח, ועל העובדה שנמצאה בשירותים (עדותו עמ' 1112 ש' 17), הרי שלדבריו הוא לא מסר מידע זה לנאשם. מנגד, כעולה מהודעתה של אולגה, אשתו של הנאשם, אשר הוגשה בהסכמה (ת248/ב), מסר לה הנאשם לאחר שיחתו עם ג'נח, כי **"ילדה נפלה מאסלה בשירותים"**. הנה אם כן, עוד ביום הרצח ידע הנאשם לספר לאשתו כי הרצח התרחש בתוך

תא, שכן מטבע הדברים, רק בתוך תא ניתן "ליפול מאסלה". זאת, חרף העובדה כי מידע זה לא נמסר לו ע"י ג'נח.

346. אני ערה כמובן לכך, שסוגיית ידיעתו של ג'נח את העובדה שהמנוחה נמצאה טרם שיחתו עם הנאשם, הייתה סוגיה עיקרית שבמחלוקת. עם זאת, ספק אם היא רלוונטית כאן. שכן, במסגרת ההליך הקודם טען הנאשם בתוקף שג'נח לא מסר לו דבר לגבי נפילת המנוחה בשירותים או באסלה: "אני כבר הסברתי, אני אמרתי שחשבתי שראובן אמר לי ככה, אבל ראובן לא נתן לי פרטים כאלה" (ת/453 עמ' 1169 ש' 25-26) "...אני אמרתי שראובן לא אמר לי לא לגבי שירותים ולא לגבי אסלה" (ת/453 עמ' 1170, ש' 20).

והנה, במסגרת ההליך הנוכחי, שוב שינה הנאשם את גרסתו, כאשר הפעם טען כי ג'נח הוא שאמר את המילים "שירותים" ו"אסלה": "... אני קיבלתי מג'נאח שילדה נפלה באסלה בשירותים, זה אני שמעתי מג'נאח במילים האלה, אני חזרתי לאישה" (עדות הנאשם, עמ' 3537, ש' 22-23 לפרוטוקול).

347. שוב מסתבך הנאשם בגרסאותיו. לא זו בלבד שגרסה זו שלו הינה גרסה כבושה אשר עומדת בסתירה מוחלטת לגרסתו בהליך הקודם, היא אף סותרת את גרסתו המתקנת בהליך דנן, לפיה טרם קיבל מידע זה מהחוקרים ביום 19.12.06, כלל לא ידע שהרצח בוצע בתוך התא, ועד אז סבר כי המנוחה נרצחה דווקא במתחם השירותים.

348. מכל מקום, גם אילו הייתי מקבלת את הטענה כי עצם ידיעת הנאשם שהרצח התרחש בתוך תא שירותים כלשהו אינה מהווה פרט מוכמן בעל משקל גבוה, אין בכך כדי להסביר כיצד ידע הנאשם לנקוב מיוזמתו דווקא בתא השני, כזה אשר בסמיכות אליו עמדה המנוחה (ועל פי גרסתו אף פתחה/החזיקה את דלת התא) ובהמשך נכנסה אליו.

349. הנאשם התבקש להבהיר כיצד היה מודע לפרט זה, אולם תשובתו בעניין השתנתה תדיר וסופו של יום לא נתנה כל מענה מספק. תחילה, במהלך חקירתו מיום 26.12.06 (לאחר שחזר בו מההודאה), הנאשם טען כי ניחש את מספר התא, וזאת על פי ההיגיון לפיו "בגלל שאם תעמוד ליד של גברים ותסתכל, ילדים הולכים לשני ולשלישי. אף אחד לא הולך לא לראשון ולא לרביעי". (מ"ט 123/06, חלק 1, עמ' 35/93). בהמשך, כאשר התבקש להבהיר מדוע, אם כן, בחר בתא מספר 2 ולא בתא מספר 3, טען כי הבין זאת מעיניו של סשה. (שם בעמ' 78/93).

350. מנגד, במסגרת עדותו בהליך הראשון, הנאשם טען תחילה כי פרט זה נמסר לו על ידי החוקרים, לאחר שסיפר להם שהמנוחה הייתה בקרבת התא השני (ת/453 עמ' 1023

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לפרוטוקול). אולם, בהמשך עדותו, שב וטען כי הבחירה בתא מספר 2 הייתה "ניחוש", לאחריו קיבל אישור לדברים מהחוקרים וגילה שניחש נכון (שם, עמ' 1131 לפרוטוקול).

351. בהליך הנוכחי, שוב השתנו ההסברים שנתן הנאשם. כעת נטען על ידו, לראשונה, כי ידע להפנות לתא מספר 2 בעקבות כתבת טלוויזיה אליה נחשף, "שם היה תמונות של הדלת הזאת שלה אמרו שפה יש רצח ומצלמה ממשיכה שם היה תא מספר 2 פתוח והבנתי שזה המקום איפה היה רצח ובגלל זה נכנסתי לשם." (עדות הנאשם, עמ' 2915, ש' 21-23 לפרוטוקול). לאחר מכן הוסיף, שכאשר נכנס לחדר השירותים בשחזור, ראה כי דלת תא 2 פתוחה ונזכר כי בחקירה שקדמה לשחזור החוקרים "רמזו" לו שהמנוחה הייתה באזור תא מספר 2, ולכן במהלך השחזור מסר לאנטולי שהמנוחה הייתה ליד תא 2 (שם, עמ' 2916, ש' 6-20 לפרוטוקול). עם זאת, מיד לאחר מכן, שב הנאשם להסבר כי ידע למקם את המנוחה באזור תא 2 מטעמים של היגיון ולוגיקה:

ש"ש: שאמרת לחוקרים עוד בחקירה לפני השחזור ב- 19/12 שאמרת ליד תא 1 ו- 2 או בין 1 ו- 2 אתה יודע להסביר למה אמרת את זה?
ת: אני לא ידעתי איפה הייתה הילדה, איך אומרים, ניסיתי.
ש: למה בחרת דווקא בין 1 ל- 2?
ת: נו בלוגיקה שלי אם בן אדם בורח מרוצח אז הוא מנסה להיכנס כמה שיותר מהר הוא לא רץ עד הסוף אז הוא 1 או 2 נכנס ככה אני חושב."
 (עדות הנאשם, עמ' 2916, ש' 22-27 לפרוטוקול).

בהמשך, הנאשם טען כי מי שמסר לו כי הרצח היה בתא מספר 2 הוא סשה (עמ' 3439 לפרוטוקול).

352. את ההסברים האלו של הנאשם לא ניתן לקבל ולו בדוחק. כפי שכבר ציינתי, הנאשם הוא הראשון שנקב בתא מספר 2 כאשר נשאל על מיקומה של המנוחה, ועשה זאת לאחר שציין כי זו פתחה או החזיקה את דלת התא. גם אם הנאשם לא מיקם באופן ברור את המנוחה בתוך התא, הרי שהתיאור שמסר לחוקרים, יחד עם הדברים שמסר והדגים קודם לכן לארתור במסגרת ההתוודות, בהחלט מלמדים כי הנאשם ידע להצביע על תא מספר 2 כמקום בו התרחש הרצח. בשים לב לאמור, איני יכולה להסכים עם קביעת חברי לפיה "את העובדה שמדובר בתא 2 למד הנאשם מסשה", ומדובר, לדעתי, בפרט מוכמן רב חשיבות אשר היה בידיעתו של הנאשם.

353. בנוסף, לא מצאתי לתת אמון בגרסת הנאשם אודות הלוגיקה שמאחורי ההסבר - כאילו אדם הבורח מרוצח ימהר להיכנס לאחד התאים הראשונים. למותר לציין, כי מלבד העובדה

שהסבר זה מהווה "גרסה כבושה", שהושמעה לראשונה בעדות הנאשם בהליך זה, הרי שהסבר "לוגי" זה סותר את ההסבר ה"לוגי" הקודם אותו העלה הנאשם (לפיו אנשים משתמשים רק בתאים 2 ו-3). אף לגופו נראה הסבר זה כהסבר מופרך, שכן גם לשיטתו זו, מדוע בחר הנאשם לדייק ולמקם את המנוחה בעת השחזור דווקא ליד תא מספר 2 ולא ליד תא מספר 1, הקרוב יותר לדלת הכניסה?

354. גם את טענת הנאשם כאילו למד על מספר התא בו התרחש הרצח כתוצאה מכתבה אליה נחשף, לא מצאתי לקבל. ראשית, מעיון בכתבה ששודרה בערוץ 10 (נ/16), עולה כי לא פורט בה כי הרצח אירע בתא שירותים, לא כל שכן בתא מספר 2. יתרה מכך, בכתבה כלל לא הראו את מתחם השירותים שהיה זירת האירוע. שנית, גם טענת זו של הנאשם מהווה "גרסה כבושה", אשר הועלתה לראשונה בהליך זה. לא יעלה על הדעת כי במהלך כל חקירותיו ועדויותיו הקודמות ידע הנאשם על קיומה של הכתבה הנטענת ועל משמעותה, ובחר, מטעמיו, לנצור את הדברים בליבו. שלישית, טענת הנאשם כי נחשף לכתבה ולפיכך ידע כי הרצח התרחש בתא מספר 2, שוב סותרת באופן ישיר את גרסתו האחרת בהליך זה, לפיה עד ליום מתן ההודאה בפני החוקרים (19.12.06), סבר כי הרצח התרחש בחדר השירותים וכלל לא היה מודע לעובדה כי זה בוצע בתוך אחד התאים.

355. הנה כי כן, בסופו של יום, הנאשם לא ידע למסור תשובה הגיונית או הסבר המניח את הדעת לשאלה מהותית - כיצד ידע להכווין את החוקרים מיוזמתו לתא מספר 2. לאור כל האמור, דעתי היא כי ידיעת הנאשם כי הרצח התבצע בתוך תא בשירותים מהווה פרט מוכמן, אולם כזה שאינו בעוצמה, בשל היותו כללי יחסית ו"ידוע" לכאורה בציבור. לעומת זאת, יכולתו של הנאשם למקם את המנוחה באופן ספציפי דווקא בתא השני בחדר השירותים, מהווה לטעמי פרט מוכמן בעל משקל גבוה ביותר.

ב. ידיעת הנאשם על מנח המנוחה בשעת הרצח

356. המאשימה טוענת כי פרט מוכמן זה כולל בחובו ארבעה רכיבים – העובדה שהמנוחה הייתה בעמידה, בתוך התא, בחלק הכניסה הקרוב לדלת, כשפניה לקיר תא 1 וכתפה הימנית פונה לעבר התוקף. להלן אדרש לאלה.

357. על פי ממצאי הזירה, בזמן הרצח עמדה המנוחה בתוך תא מספר 2, כאשר גופה מופנה לעבר הקיר המערבי של תא מספר 1. הדברים אינם במחלוקת, ועולים באופן ברור מחוות דעתו של ינאי עוזיאל ז"ל, אשר שימש כמומחה הזירה ביום הרצח, הגיש חוות דעת מומחה והעיד בהליך הראשון (חוות הדעת וכן המסמכים שערך ופרוטוקול עדותו בהליך הראשון הוגשו

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

(ת/65- ת/69)) (להלן: "עוֹזֵיאל ז"ל"), אליה הצטרף גם מומחה ההגנה פול קיש (להלן: "קיש"). לעמדה זאת מסכים גם חברי בחוות דעתו, אשר קובע כי "הדבר היחיד שאנו יודעים, שאכן המנוחה עמדה כשפניה אל עבר הקיר המפריד בין תא שתיים לתא אחד, כך העידו כל המומחים וכך גם מעידים כתמי הדם המרובים על הקיר שבין תא שתיים לתא אחד...".

358. מנח זה הודגם על ידי הנאשם, מיוזמתו, הן במסגרת שיחת ההתוודות בפני ארתור, הן במסגרת ההודאה ברצח בפני החוקרים והן במסגרת השחזור. משכך, הדבר מהווה פרט מוכמנו בעל משקל גבוה ביותר. כלל הנימוקים ניתנו שם, ואין צורך לחזור על כך.

359. הנאשם התבקש להסביר כיצד הכיר פרט מוכמן זה, אולם כמבואר להלן, גם בהקשר זה נתן תשובות מתחמקות ומתפתחות, אשר באף אחת מהן לא היה הסבר ממשי לדברים.

360. בחקירתו מיום 26.12.06, לאחר שחזר בו מהודאתו, טען הנאשם כי ידע להדגים פרט זה באמצעות היקש לוגי. על גרסה זו אף חזר הנאשם בעדותו מעל דוכן העדים בהליך הקודם:

ש"ש.
שמענו פה עד מומחה לזירות רצח שהעיד שכאשר נחתך צווארה של המנוחה, היא עמדה עם הפנים לקיר שמפריד בין תא 1 לתא 2, זאת אומרת שאם מישהו עומד בפתח התא, כמו שהראית את עצמך בשחזור, הרי ברור שהיא צריכה לעמוד אליו עם הצד, אני שואלת אותך שוב, מה כל כך לוגי בלעמוד עם צד, כשאני עומדת בתא השירותים יש 4 אפשרויות, היא יכולה לעמוד עם הפנים לקיר המפריד בין תא 1, היא יכולה לעמוד עם הפנים לאסלה, היא יכולה לעמוד עם הפנים לקיר המפריד בין תא 2 לתא 3 והיא יכולה לעמוד עם הפנים לדלת ואני שואלת אותך, למה שאתה לא תמציא באופן לוגי, בדיוק באותה מידה, שהיא עמדה עם הגב אליך או בדיוק לצד השני, למה, למה זה לוגי

ת.
אני אנסה להסביר, כשנכנסים לתא השירותים, יש דלת, אני חושב נפתחת ימינה, אם בן אדם נכנס לתא הוא צריך לסגור אותה מבפנים, הפנים כלפי חוץ, הגב מסתכל לקיר שמפריד בין תא 2 ל – תא 3 (ת/453 עמ' 1132 ש' 20 – 1133 ש' 7).

361. בנוסף, הנאשם טען כי למד על מנח המנוחה מאזולאי במהלך ההודאה (ת/453 עמ' 1131, ש' – 13-19). משעומת עם העובדה שעוד קודם לכן הדגים מנח זהה בפני ארתור, הנאשם טען כי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

המדובבים הם שהראו לו כיצד נרצחה הילדה, כאשר הדגימו לו כי חתכו את הגרון שלה מאחור (ת/453 עמ' 1131 ש' 26 – עמ' 1132 ש' 3).

362. למותר לציין, כי מלבד אסופת הסתירות הנ"ל בין הגרסאות השונות, לוקות התשובות כולן גם בחוסר היגיון פנימי. זאת, שכן, לא ניתן בהן הסבר כיצד הנאשם ידע להדגים, למצער במסגרת ההתוודות, כי המנוחה עמדה כשגופה ופניה מופנים לצד ימין, לכיוון קיר תא מספר 1, ובשונה, כמובן, מהאופן בו הדגימו המדובבים לעניין שיסוף גרונה של המנוחה מאחור.

363. בהליך זה כבר היה ברור לנאשם חוסר הסבירות של התשובות אותן מסר בהליך הקודם, כמו גם הצורך להסביר כיצד ידע על המנח בטרם ערך את ההדגמה בפני ארתור. על כן, הוא בחר לטעון לגרסה חדשה וכבושה, אשר כפי שקבעתי אינה גרסת אמת, לפיה ארתור הוא שנעמד כך מיוזמתו בעת ההתוודות.

364. אשר לסוגיית האופן בו עמד הנאשם עצמו ביחס למנוחה, כאשר על פי ההדגמות הוא עמד מחוץ לתא כאשר צדודית ימין שלה מופנה כלפיו, הרי שלעמדת חברי "התרחיש החלופי אותו הציג לפנינו בא כוח הנאשם ולפיו, המנוחה עמדה כשגבה אל הרוצח ופניה אכן אל עבר הקיר המערבי, הינו סביר לא פחות ואף יותר מאשר זה שאליו מכוונת המאשימה". חברי אף סבור כי "גם עובדת הימצאותה של המנוחה בפתח התא ולא בתוכו ממש, מסתברת פחות מאשר הימצאותה בעת הרצח בתוך התא". לגבי מהות הסוגיה אסביר, כי המנח בו עמד הנאשם, וכן מיקומה של המנוחה יחסית בפתח התא, כפי שהדגים הנאשם, רלוונטיים בסופו של יום בעיקר לצורך מענה על השאלה, האם הדגמת הנאשם, לפיהן ביצע את ההנפה כשהוא עומד מחוץ לתא, אפשרית בנסיבות העניין.

365. על קביעותיו הנ"ל של חברי, אני חולקת. המסקנה לפיה הרוצח אכן עמד מחוץ לתא עת ביצע את ההנפה (כלומר בצדודית למנוחה וכאשר היא קרובה יחסית לפתח התא), נתמכה בחוות דעתו של עוזיאל ז"ל. המאשימה מפנה גם לעדותו בהליך הראשון בהקשר זה לפיה:

"אני מודה על השאלה הזו משום שבשחזור זירה לפי ממצאי הזירה, לפי ממצאי התזות הדם, אפשר ללמוד שהמנוחה בעת ביצוע הרצח עמדה בכניסה לתא כאשר דלת הכניסה הייתה פתוחה או חצי פתוחה, היא עומדת בזווית כזו שפניה מול הקיר המערבי, נוצר חתך ואני מצביע פה לכיוון הצוואר, שוב בהנחה, נוצר חתך שם והדם הולך אל מה שאנו רואים בתצלומים ולכן היא עומדת בדיוק בסף הדלת, בסף הדלת, דלת השירותים צריכה להיות פתוחה". (ת/69 עמ' 362).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

366. ואכן, בחינת חוות הדעת והצילומים שצורפו אליה, מלמדים כי מיקומי התזות הדם הינן בחלקו "הקדמי" יחסית של התא, קרוב יותר לדלת (ראו צילום מספר 52 המצורף לחוות הדעת).

367. המסקנה אליה הגיע עוזיאל ז"ל, נתמכה גם בעדותו של שמואל פיאמנטה (להלן: "פיאמנטה"), אשר כפי שציין חברי, שימש בתקופה הרלוונטית לרצח כקצין מעבדה ניידת ועבד על התיק יחד עמו. כפי שציין חברי בסעיף 213 לחוות דעתו, בעדותו טען פיאמנטה כי הסבירות שהרצח בוצע כאשר הרוצח נמצא מאחורי המנוחה ולא מחוץ לתא הינה "אפסית **עד כמעט בלתי אפשרית**". למסקנה זו הגיע פיאמנטה הן לאור התרשמותו כי התא קטן מדי על מנת להכיל שני אנשים העומדים בתנוחה זו, והן מקום בו התזה, לפיה הנאשם עמד מחוץ לתא "מתאימה לנו גם מבחינת התזות הדם גם מבחינת המיקום, השטף של הדם".

368. מצטרפת אני להתרשמות חברי, כי בביקור במקום הוכח כי קיימת אפשרות לכניסת שני אנשים לתא, כשאחד עומד מאחורי השני. אולם, הדבר אינו מבטל כמובן את חוות דעתו של פיאמנטה, לפיה עמידת הנאשם מחוץ לתא אינה רק אפשרית, אלא אף תואמת את ממצאי הזירה ומיקומי כתמי הדם על הקירות. לעניין זה אבהיר, שעדותו של פיאמנטה הותירה עלי רושם חיובי והתרשמתי כי המדובר במומחה ישר, מנוסה ומקצועי, הבקיא בתחום מומחיותו.

369. אף לטעמי, הממצאים האובייקטיביים, לרבות מיקומי התזות הדם, כפי העולה בחוות דעת עוזיאל ז"ל והתמונות שצורפו לה, מצב הדלת, הפציעות שנגרמו למנוחה ביד ימין ובחזה וכיוון משיכת הלהב שגרם לחתך בגרון המנוחה מימין לשמאל, כפי העולה מחוות דעתו של מומחה ההגנה ד"ר קוגל, מלמדים כולם כי דווקא סביר הרבה יותר שהרוצח אכן עמד מחוץ לתא, בצדודית למנוחה, כפי הדגמות הנאשם במהלך ההתוודות, ההודאה והשחזור, ואעמוד על הדברים עת אדון בפרטים הרלוונטיים.

370. אוסיף, כי המסקנה, לפיה הנאשם עמד מחוץ לתא, בצדודית למנוחה ולא מאחוריה, כפי שהדגים שוב ושוב, נתמכת אף בדברים שמסר לארתור וליבגני בתא המעצר, עוד ביום 14.12.06:

הנאשם: "כאן נקי, אין דם. כשאתה מכה בן אדם, לדוגמא בעזרת סכין, בכל מקרה הדם בא בלחץ, זה משפיץ. ואם משפריץ, זה מיד לכאן ולכאן. קדימה. וכשנקי, זהו (אולי "וכשהכל נקי")."

...

- מדובב- יבגני : "חכה, אם אני אגש מאחורה, אם אגש מאחורה ואחתוך את הגרון, לאן זה ישפריץ? זה ישפריץ לשם."
- הנאשם : "ואתה יודע איך בוצע הרצח?"
- מדובב- יבגני : "אני לא יודע."
- הנאשם : "גם אני לא יודע... אבל.. אם"
- מדובב- יבגני : "ובאופן תיאורטי, כן? אם פה."
- הנאשם : "אבל הם אמרו שהיה זין כמה דם."
- מדובב- יבגני : "נו, זין כמה דם. אם אני אגש למישהו מאחורה ואשסף אותו בגרון, בגרון, נו.. לאן?"
- הנאשם : "השרוול שלך יהיה (מלא) בדם... אם שישפת, השרוול.. הדם יגיע לכאן (מראה על האמה של יד ימין)."
- (מ"ט 165/06 (5), חלק 4, עמ' 5-6/102).

371. משמע, עוד ביום 14.12.06, כאשר הנאשם עדיין הכחיש כל מעורבות ברצח, הוא ידע להסביר למדובבים כי "תאורטית", הרצח לא בוצע באמצעות שיסוף גרונה של המנוחה מאחור, שכן אז שרוול ידו של הרוצח היה מתמלא בדם. מהיכן ידע הנאשם כי הרוצח (אשר לטענתו בשלב זה היה אדם אחר), היה נקי ולא לכלך את שרוול חולצתו או ידו? יתרה מכך, גם בהודאותיו לאחר מכן, הנאשם דבק בתיאוריה לפיה הוא כרוצח נותר נקי מכתמי דם, אף שלכאורה, ככל שבבדיה עסקינן, יכול היה להמציא או לאמץ גם גרסה אחרת, כגון זו שהוצעה על ידי המדובבים.

372. איני מוצאת מנוס אף מלחלוק על מסקנת חברי, לפיה "בביקור השופטים בבית הספר, הדגים ב"כ הנאשם היטב מדוע התיאור בין כותלי הכלא של הנפת היד ושיסוף הגרון, לא היה ישים בזירת הרצח עצמה, שכן לו כך היה מנסה הנאשם להדגים, ידו הייתה נתקלת בדפנות התא, או בדלת..." אבהיר עמדתי בעניין זה.

373. כעולה מחוות דעתו של עוזיאל ז"ל, רוחב תא השירותים בו בוצע הרצח הינו כ-74 ס"מ. לטעמי, די ברוחב זה על מנת לבצע תנועת שיסוף מלאה באמצעות גב כף היד הימנית, מבלי שזו תתקל בדופן התא. גם אם היד תפגע בדופן התא, הרי אם זה יקרה בתום התנועה ולאחר הפגיעה, אין לדבר משמעות.

374. אמת, רוחב התא אינו מספיק לצורך תנועה רחבה וחצי מעגלית, כפי שהדגים הנאשם בפני ארתור והחוקרים, אלא שבנתון זה לא מצאתי משמעות ממשית. ברור, כי בשעת הרצח היה צריך הרוצח להתאים עצמו "לתנאי השטח", ובמקרה זה לרוחב המצומצם יחסית של התא, גם אם התנועה "הטבעית" הינה רחבה יותר. בהינתן האמור, העובדה שהנאשם הדגים בפני ארתור והחוקרים תנועת יד רחבה, אינה מהווה כל סתירה. שכן, לטעמי, נהיר כי זו תנועה

אוטומטית וטבעית יותר לביצוע. יתירה מכך, בשים לב לנסיבות הרצח, הרי שהציפייה שהנאשם יזכור וידע להדגים את ההיקף המדויק של תנועת השיסוף שביצע, נראית בעיני כמרחיקת לכת.

375. לצד זה, אציין כי מקובלת עלי עמדת חברי, לפיה ידיעת הנאשם שהמנוחה עמדה, אינה מהווה כשלעצמה פרט מוכמן בעל משקל ממשי, וזאת כאשר גרסתו מראש הייתה כי רדף אחרי המנוחה לתוך התא.

376. לסיכום "ארבעת הרכיבים" של פרט מוכמן זה, אף מבלי לתת משקל לידיעת הנאשם כי המנוחה עמדה בזמן הרצח, ואפילו הייתי קובעת שאין לתת משקל ממשי לפרטים שמסר הנאשם לעניין קרבת המנוחה לדלת ועמידתו כשצד ימין שלה מופנה כלפיו (וזאת כאמור אינני קובעת), הרי שעדיין, העובדה שהנאשם ידע למקם מיוזמתו את המנוחה במנח הספציפי המיוחד הנ"ל, כשגופה מופנה כלפי קיר תא מספר 1 (ולא לצורך העניין לכיוון האסלה או לכיוון קיר תא מספר 3), מהווה כשלעצמה פרט מוכמן בעל משקל גבוה מאוד.

ג. ידיעת הנאשם על כיוון משיכת הלהב שגרם לחתך בצוואר המנוחה

377. בהתאם לחוות דעתו של מומחה ההגנה, ד"ר קוגל (מ/113) לגבי החתך בצוואר המנוחה, "צורת לשוניות העור בחלק התחתון של הפצע ומיקום נקודות ההתלכדות של פצעי החתך מלמדים כי כיוון משיכת הלהב שגרם לחתך, היה מימין לשמאל". למען הזהירות, יש לציין כי המומחה מטעם המאשימה, ד"ר זייצב, לא סבר כי ניתן לקבוע את כיוון החתך (עדות ד"ר זייצב, עמ' 2289, ש' 10-14 לפרוטוקול).

378. במסגרת עדותו בפנינו, ד"ר קוגל נשאל על הדגמה מצולמת אותה ביצע במסגרת חוות דעתו בהליך הקודם, שם בחן כיצד מגיב עור תרנגולת לחיתוך. כפי שאישר ד"ר קוגל, אותה הדגמה בוצעה על ידו ביד שמאל, מקום בו לדבריו "זה היה לי יותר נוח לעשות את זה ביד שמאל בדרך שבה כיווני החתך היו" (עדות ד"ר קוגל, עמ' 4301, ש' 18 לפרוטוקול). לשאלת המאשימה מדוע נוח יותר בשמאל, ד"ר קוגל השיב "מכיוון שביד ימין אתה יכול לעשות את החתך רק כאשר אתה בא בגב היד וזה לא נוח, ביד שמאל אני יכול לעשות את החתך בתנועה טבעית" (שם, עמ' 4302, ש' 8-14 לפרוטוקול). לסיכום נשאל והשיב:

ש" : אתה מסביר אז על סמך הפוזיציה שהראו לי שעמד הנאשם כלפי

המנוחה אני סברתי כך אתה מעיד שהדרך ההגיונית או הטבעית

אם יש דבר כזה לבצע את החתך הזה היא בגב כף היד ולכן וזו לא

צורה טבעית לבצע את החתך בחרתי לעשות את זה ביד שמאל.

ת : אמרתי את זה כבר קודם, כן" (שם, עמ' 4304, ש' 7-11 לפרוטוקול).

379. בפועל, כפי שהדגים הנאשם בפני ארתור במהלך ההתוודות, הוא אכן ביצע את החתך ביד ימין ובאמצעות תנועה של גב כף היד. משמע, הממצא אליו הגיע ד"ר קוגל, לפיו תנועת משיכת הלהב בצוואר המנוחה הינו מימין לשמאל, עולה בקנה אחד עם הדברים שמסר הנאשם ("נאוטמאש"), כמו גם עם ההדגמות שביצע, לפיהן כיוון משיכת הלהב בצוואר המנוחה בוצע מימין לשמאל, באמצעות תנועה של גב כף יד ימין.

380. למעשה, במסגרת עדותו הסכים ד"ר קוגל כי ההדגמות שביצע הנאשם תואמות לממצאים אליהם הגיע, כאשר לעניין זה ניתן להפנות לחילופי הדברים הבאים:

"עו"ד ש. הר ציון : אם ימני עשה את זה אז טבעי יותר שהוא עשה את זה בגב כף היד.
העד, ד"ר חן קוגל : נכון.

...

עו"ד ש. הר ציון : בוודאי, אני אגיד לך למה זה דבר שהוא מעניין אותי מאד וגם קצת מפתיע ומשתלב נהדר זה שהנאשם יושב עם המדובב הוא מתאר את תנועת התקפה שלו והוא מתאר שהוא עשה את זה בגב כף היד.
העד, ד"ר חן קוגל : כן.
(עדות ד"ר קוגל, עמ' 4315 לפרוטוקול).

381. אם כן, על פי ההדגמות שביצע הנאשם בפני ארתור והחוקרים, הוא היה מודע היטב לכיוון משיכת הלהב שגרם לחתך בצוואר המנוחה (מימין לשמאל), כפי שזה משתקף מחוות הדעת של מומחה ההגנה ד"ר קוגל.

382. פרט זה אף מקבל משמעות רבה עוד יותר, שעה שעל פי חוות דעתו של ד"ר קוגל, התנועה אותה הדגים הנאשם איננה התנועה "הטבעית" או "ההגיונית". כפועל יוצא מכך, העובדה שהנאשם ידע לתאר ולהדגים, מיוזמתו, את כיוון החתך בצווארה של המנוחה, תוך ביצוע תנועה שאיננה הדרך "האינטואיטיבית" או "המתבקשת" בנסיבות העניין, **מלמדת כי מדובר בפרט מוכמן בעל משקל לא מבוטל**. בצד האמור, נוכח העובדה שד"ר זייצב לא סבר שניתן לקבוע את כיוון החתך, ומבלי לקבוע מסמרות בהקשר כיוון החתך, די לי בכך שניתן היה לבצע את החתך בכיוון זה כדי לקבוע שעסקינן בפרט מוכמן בעל משקל לא מבוטל, התומך בהודאת הנאשם ובשחזורו.

383. עוד יש להדגיש, כי תנועת החתך אותה הדגים הנאשם באמצעות כף יד ימין, בשילוב עם ידיעתו את הפרט המוכמן כי החתך בצוואר המנוחה התבצע מימין לשמאל, משתלבת כמובן עם התזה לפיה הנאשם עמד מחוץ לתא במהלך תנועת השיסוף הראשונה. ובהתאם, המנוחה עמדה קרוב יחסית לדלת התא, כאשר צדודית ימין שלה מופנית לכיוון הנאשם.

ד. ידיעת הנאשם כי למנוחה נגרמו לפחות שני חתכים באזור הצוואר

384. על פי חוות דעת המומחים בתיק, אין מחלוקת כי למנוחה נגרם יותר מחתך אחד באזור הצוואר. על פי חוות דעתו של מומחה המאשימה ד"ר זייצב, קיימים "שני פצעי חתך מתלכדים נמצאים בצוואר בצד הימני, הקדמי והשמאלי, ממוקמים במרחק כ-20.5 ס"מ מפסגת הקדקוד...". על פי חוות דעתו של ד"ר קוגל "בסיכומו של דבר ניתן לקבוע שקיים חתך אחד מרכזי, שנגרם ממספר משיכות סכין (לפחות שלוש וכנראה יותר מכך)".

385. בפרק העוסק בהתוודות, הפניתי לאי ההסכמה ביני ובין חברי לעניין מספר הנפות הסכין שהדגים הנאשם במסגרת שיחת ההתוודות. בעוד חברי סבור כי הנאשם הדגים על ארתור הנפה אחת, עליה פשוט חזר פעמיים, הרי להתרשמותי, מצפיה בתיעוד ההתוודות ברור דווקא כי הנאשם הדגים שתי הנפות סכין, אותן ביצע בצמידות, ללא כל קשר לעובדה שארתור התחיל בתנועה על מנת לצאת מהתא.

386. בנוסף, וכפי שהבהרתי בפרק הרלוונטי, חיזוק ממשי למסקנה לפיה הנאשם הדגים שתי הנפות סכין לכיוון הצוואר, ניתן למצוא בעובדה שזמן קצר לפני שהנאשם וארתור קמים לצורך ביצוע ההדגמה, ובעת שהנאשם מסביר לארתור שלצורך הריגה צריך לתת "מכה חזקה כלפי חוץ ("נאוטמאש")", הוא מדגים בידו שתי תנועות שיסוף לרוחב הצוואר. כן הפניתי לתיעוד התבטאויותיו קודם לכן בתא, וכן לתשובתו בהודאה לשאלה המפורשת "אבל באזור הגרון, אתה אומר, יש שניים, כן?!", והשיב מפורשות "כן" (מ"ט 172/06 (1), חלק 1, עמ' 62-63/93). עם זאת, אציין, שבמהלך החקירה טען הנאשם מספר פעמים כי ניסיונו השני לפגוע בצוואר נתקל בידה המורמת של המנוחה, אשר ניסתה להתגונן, ופגע באזור עצם הבריח.

387. גם בשחזור חזר הנאשם על ההדגמה, לפיה פגע תחילה בצווארה של המנוחה ("הבאתי לה מכה בגרון. אני לא זוכר, עמוק, לא עמוק"), ותיאר שבמהלך ההנפה הבאה היא הרימה את ידה הימנית, בתנועת התגוננות, ואז פגע גם בידה ובחזה. מכל מקום, כשנשאל על מספר הפעמים בהם דקר את המנוחה, השיב הנאשם: "אני לא יודע, פעמיים, שלוש פעמים, ארבע, אני.. לא זוכר", וכן: " שלוש פעמים... ארבע פעמים היכיתי, נראה לי.. הילדה התחילה להתכופף". גם לאחר סיום השחזור בבית הספר, ובמסגרת שאלות ההבהרה בפני אנטולי, עת נשאל האם הוא זוכר את מספר התקיפות שביצע באמצעות הסכין, השיב הנאשם: "היה.. ארבע פעמים, ככה. ככל הנראה ארבע פעמים. אני לא יכול להגיד במדויק. אבל.. שלוש פעמים הבאתי מכה זה בטוח". הנאשם נשאל כמה פעמים פגע בגרונה של המנוחה והשיב: "פעם או פעמיים".

388. במסגרת ההליך הקודם התבקש הנאשם להבהיר כיצד ידע לספר על שני חתכים באזור הצוואר, והשיב: "אני לא זוכר בדיוק, אבל כמה שזכור לי דיברתי על חתך אחד בגרון, נדמה לי שאחרי זה אמרו לי שהיו שני חתכים בגרון ואני הסכמתי לזה, ואחרי זה אני הפעלתי את המחשבה הלוגית" (ת/453 עמ' 1134, ש' 9-10). בעדותו בפנינו, הנאשם שינה את גרסתו, והפעם טען כי ביצע בפני ארתור הנפת סכין אחת עליה חזר פעמיים, הן כאשר ישבו על המיטה והן במהלך ההדגמה שערך ("היה פעם אחת הוא שואל ואני עוד פעם חוזר"- עדות הנאשם, עמ' 3315 לפרוטוקול). כאמור, לאחר צפייה מדוקדקת בתיעוד, איני רואה לקבל גרסה זו, שכן ברור שהנאשם הדגים שתי תנועות שיסוף עוקבות לכיוון הצוואר, יותר מפעם אחת. כמו כן, אין בה הסבר לאמירותיו ב"דיונים התאורטיים" לגבי אופן ביצוע הרצח, כגון ביום 14.12.06 וביום 15.12.06 (לעיל).

389. אם כן, ידיעת הנאשם כי למנוחה נגרמו לפחות שני חתכים בצווארה, כפי שמסר לארתור עוד ביום 14.12.06, כפי שחזר ואמר פעמים נוספות בתא, כפי שהראה במהלך ההתוודות, הן כאשר ישב על המיטה והן במהלך ההדגמה היזומה שערך מול ארתור, וכפי שמסר באופן כללי יותר בהמשך, במסגרת ההודאה והשחזור, מהווה פרט מוכמן. עם זאת, נוכח הגרסאות השונות אשר נסקרו לעיל, וכן ההדגמה בשחזור, איני סבורה כי יש לו משקל גבוה.

ה. ידיעת הנאשם לעניין הפציעות שנגרמו למנוחה בידיים ובבית החזה

390. בהתאם לחוות דעתו של ד"ר זייצב, למנוחה נגרמו מספר פצעי חתך באצבעות יד ימין: "פצע חתך נמצא באגודל הימני סמוך לציפורן, אופקי...". וכן "פצע חתך נמצא באצבע 4 של כף היד הימנית, בצד קדמי של הגלילי המרוחק, אלכסוני, מלמעלה למטה ומימין לשמאל...". ובנוסף "פצע חתך נמצא באצבע 3 של כף היד הימנית, בצד החיצוני של הגליל המרוחק...". בהתאם לחוות הדעת: "פצעי חתך באצבעות כפות הידיים יכולים להשתלב עם פצעי הגנה...".

391. בנוסף, על פי חוות הדעת: "פצע חתך נמצא בשורש כף היד השמאלית בצד הקדמי, אופקי, באורך כ-4.9 ס"מ עם שפות יחסית ישרות ועם קצוות חדים ובקרקעיתו נמצאות רקמות רכות ללא דימום". בסיכום חוות הדעת נקבע, כי פצע זה נגרם "קרוב לוודאי, לאחר המוות".

392. לבסוף, על פי חוות הדעת, נמצאו שני פצעי חתך בבית החזה, הכוללים: "פצע חתך נמצא בבית החזה בצד קדמי, משני צדי קו אמצעי ובמרחק 33.5 ס"מ מפסגת הקדקוד, אלכסוני מלמעלה למטה ומימין לשמאל, באורך כ-9.7 ס"מ...".

393. פציעות אלו, אשר נמצאו כאמור במסגרת חוות הדעת הפתולוגית, תואמות במידה רבה את התיאור שמסר הנאשם לחוקרים במהלך ההתוודות, ובהמשך במסגרת השחזור. לפיו, לאחר הפגיעה הראשונה בצוואר המנוחה וכאשר ניסה לבצע תנועת שיסוף שנייה, הרימה המנוחה

את ימינה, אפשר בתנועת התגוננות, והסכין פגע בה ביד והמשיך משם לאזור החזה. לעניין זה ניתן להפנות, שוב, להדגמה שביצע הנאשם בפני אזולאי וסשה במסגרת ההודאה:

הנאשם: "הנה ככה. כשאני עשיתי את זה, היא ... לה שים ככה ידיים (רומן מרים יד ימינו של יורם) אני... (רומן מראה תנועת חיתוך) ככה. (רומן מראה תנועת שיסוף) עושה קצת פה על היד (רומן מראה תנועת חיתוך של היד) ו... ככה. (רומן מראה תנועת שיסוף עם חיתוך יד ימין) כלומר, אני פגעת במקרה לה ביד כאן ... אולי לא עמוק או עמוק, אני לא שמת לי לב."

חוקר- סשה: "ופגעת לה לאן?"
הנאשם: "לכאן לחזה (רומן מראה על החזה), כמו... פה."
(מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 12/65).

394. בנוסף, תיאור הנאשם באשר לפגיעות שנגרמו למנוחה ביד ימין, אשר בהתאם לחוות הדעת יכולות להשתלב עם "פצעי הגנה", ובהמשך בבית החזה, אף תואמות את המנח אותו תיאר הנאשם, כאשר צדודית ימין של המנוחה מופנה כלפיו. על פי מנח זה, סביר בעיני, כי על מנת להתגונן מהרוצח תרים המנוחה את ידה הימנית, ואף החתך בבית החזה יהיה "מלמעלה למטה ומימין לשמאל", כפי המפורט בחוות דעתו של ד"ר זייצב.

395. אציין, כי מודעת אני לקשיים מסוימים העולים מהסבר זה של הנאשם, אליהם הפנה חברי בהרחבה. אלה כוללים את העובדה שהנאשם לא ציין שני חתכים שפגעו בצוואר (שכן הניסיון השני נעצר, כאמור, ביד ובבית החזה), כמו גם העובדה כי במסגרת ההדגמות טען הנאשם כי החתך ביד ימין היה באזור שורש כף היד ולא האצבעות, כפי שעולה מחוות הדעת. אולם, כפי שכבר הבהרתי קודם לכן, אינני שוללת את האפשרות כי במסגרת רצח אלים וכאוטי, המתרחש בפרק זמן קצר ובתוך תא שירותים קטן, לא יזכור הנאשם באופן מלא את כל תנועות הסכין שביצע ואת מיקומן המדויק. לעניין זה נזכיר, כי בהודאותיו ובשחזור, הנאשם עצמו לא היה בטוח לגבי מספר התקיפות שביצע באמצעות הסכין ("אני לא יודע, פעמיים, שלוש פעמים, ארבע, אני.. לא זוכר). מכל מקום, גם אם יש בקשיים המפורטים כדי להפחית מעט ממשקל הפרט המוכמן, עדיין לא ניתן להתעלם מהעובדה שהנאשם ידע לתאר מיוזמתו, הן פגיעות שנגרמו בידה הימנית של המנוחה והן, ובמיוחד, את הפגיעות בבית החזה, הכל באופן המתיישב עם ממצאי הניתוח. לאור האמור מצאתי כי המדובר בפרט מוכמן משמעותי.

396. בהקשר האמור, אבקש לחזור ולציין כי מקובלת עלי עמדת המאשימה, לפיה כאשר הנאשם סיפר על השמועות שנפוצו לאחר הרצח, הוא דיבר על שיסוף צוואר ודקירות בבטן ולא הזכיר כל פגיעה בידיים ובבית החזה, כפי שתיאר בחקירות ובשחזור. גרסתו של הנאשם בהודאה,

באופן התואם לממצאים על גופה של המנוחה, מלמדת אף היא על משקלו של הפרט המוכמן, כמו גם על אותנטיות ההודאה.

397. אשר לחתך בשורש כף ידה השמאלי של המנוחה, חברי הבהיר באריכות ובהתבסס על חוות דעת המומחים בסוגיה, כי זה "נגרם מיד לאחר המוות או בסמוך לפניו ואיננו פצע הגנה". מסקנה זו של חברי מקובלת עלי, לא רק בהתבסס על חוות הדעת המקורית של ד"ר זייצב, כפי שצוטטה לעיל, וחוות דעתו של ד"ר קוגל, אלא גם על פי שורת ההיגיון והשכל הישר (שכן, בהתאם למנח בו עמדה המנוחה, כשצד ימין שלה מופנה כלפי הנאשם, פחות סביר כי תרים את ידה השמאלית על מנת להתגונן). עם זאת, ובניגוד לאמור בסעיף 392 לחוות דעתו של חברי, לפיה "הנאשם מעולם לא דיבר על פצע זה", הרי שהנאשם דווקא ציין, במסגרת ההודאה מיום 21.12.06, כי גרם לחתך בידה של המנוחה לאחר שזו כבר "פרכסה", ושכבה על הרצפה "בלי הכרה" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 28/93), וכדברי הנאשם ב"פעם אחרון... בסוף" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 89/93), וזאת במתכוון "על מנת לבלבל עקבות" (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 58/93). אמת, כפי שפורט בפרק הרלוונטי, הודאת הנאשם מיום 21.12.06 הייתה מלאה סתירות ושינויי גרסאות, כאשר גם את החתך המדובר תיאר הנאשם ביד ימין. עם זאת, לטעמי, לא ניתן להתעלם מהעובדה שהנאשם ידע לספר על החתך בפרק כף היד, ואף ידע לתאר כי זה בוצע "לאחר המוות", באופן התואם את חוות הדעת, ובאופן שקשה ליישב עם בדיה. לאור המפורט, מצאתי כי אף נתון זה מהווה פרט מוכמן.

398. בתמצית, אוסיף כי מקובלת עלי עמדת חברי, כי ידיעת הנאשם שהרצח בוצע באמצעות חתכים ולא באמצעות דקירות אינה מהווה כשלעצמה פרט מוכמן בעל משקל. אציין לעניין זה, שמקום בו גרסת הנאשם, מלכתחילה, הייתה כי הרצח בוצע באמצעות הסכין היפנית שהייתה ברשותו, אך הגיוני שיוסיף ויתאר כי זה לא בוצע באמצעות דקירות. לפיכך אין המדובר, כאמור, בפרט מוכמן. עם זאת, דומני כי אף אין להתעלם מכך שמדובר בתיאור שתאם את המציאות, וכאשר הנאשם בעצמו בחר להודות באופן זה בהתוודותו ובהודאותיו, למרות שהכיר שמועות אודות ביצוע הרצח גם בדרכים אחרות, ראיתי לייחס לפרט זה משקל מסוים.

399. עוד מצאתי להתייחס בקצרה לתיאור הנאשם, כי פגע במנוחה גם בצד הגוף התחתון ובאזור התוספתן. בפועל, אין מחלוקת כי לא נמצא על גוף המנוחה חתך באזור זה. כפי שכבר הבהרתי בפרק בו עסקתי בהודאה, הנאשם היה מסויג לעניין הפגיעה בחלק הגוף התחתון. מכל מקום, אפשר כי אכן ביצע תנועת חיתוך לאזור זה, אך זו לא חדרה את בגדיה של המנוחה ופגעה בגופה. לעניין זה אשוב ואפנה אף לחוות דעתו של ד"ר זייצב, לפיה בתחתית חולצתה של המנוחה נמצאו שני קרעים, שלדעתי מתיישבים עם גרסת הנאשם בדבר פגיעה במנוחה גם בצד הגוף התחתון. בהינתן האמור, בוודאי שלא מצאתי כי המדובר בפרט מוכמן שלילי, שיש בו כדי לפגום במשקל ההודאה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

400. כך אף לא ראיתי בעובדה שלמנוחה נגרמו חבלות בשבעה מוקדים בראשה משום פרט סותר או שלילי כפי שקבע חברי (סעי' 195 לחוות דעתו). החבלות שנגרמו למנוחה כעולה מחוות דעתו של ד"ר זייצב היו חבלות קהות, ישירות או בלתי ישירות, שלא היוו את סיבת המוות. בעדותו בפנינו ציין, כי חבלות אלה לא גרמו לשבר ואף לא לנזק חיצוני לעור (חוות דעתו ת/442 ועדותו של ד"ר זייצב עמ' 2332), ואפשר שנגרמו מנפילה. מקובלת עלי טענת המאשימה, כי נוכח העובדה שמדובר בתא שירותים קטן, קיימת בהחלט אפשרות כי המנוחה נחבטה בראשה מספר פעמים כתוצאה מהנפילה. ואכן, הנאשם עצמו הדגים לארתור כיצד נפלה המנוחה לאחר שפגע בה, ובהמשך לכך, בהודאתו מיום 19.12.06, סיפר לחוקריו כי לאחר הפגיעה במנוחה היא נפלה ו"פגעה במקרה גם באסלה וגם ברצפה" (מט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 37/65). כן אף ניתן לשער, כי הושבתה על מכסה האסלה מאוחר יותר, יכולה הייתה לגרום לחבלות נוספות. כאמור, מדובר בפגיעות שאינן נראות בעין, בשונה מהפגיעות עליהן העיד הנאשם באופן מפורש, הן לא היוו את סיבת המוות, ואף ספק אם נגרמו במכוון. נוכח האמור, איני רואה בהיעדר התייחסות להן בגרסת הנאשם, אשר ממילא לא פירט באופן מלא את אופן נפילת המנוחה, משום פרט **הסותר** את המארג הראיתי הנרחב שהביא בגרסתו. עם זאת בהינתן מספר מוקדי הפגיעה, כפי שמחדד הסנגור, אקבל שמדובר בפרט **חסר** ובהתאם אביא אותו בחשבון.

ו. יכולתו של הנאשם לתאר את לבוש המנוחה

401. המנוחה נמצאה בתא השירותים כשהיא לובשת מכנסי גיינס בצבע כחול כהה, חולצת אימונית ארוכת שרוול בצבע לבן ומעיל עם ברדס וצווארון בצבע שחור. היא נעלה נעלי ספורט מסוג "פומה", בצבע לבן-אפור-שחור, עם עיטור של פס אדום בצדן (ראו לעניין זה חוות דעת ד"ר זייצב וכן תמונות הזירה).

402. כפי שצינתי בהרחבה בפרק העוסק בהודאה מיום 19.12.06, לבוש זה תואם בחלקו את התיאור שמסר הנאשם, אשר ידע לספר כי המנוחה "הייתה לבושה בג'ינס כחול כהה" ונעלה "נעלי ספורט (ריצה)", אשר צבען היה "לבן-שחור... או שאפור-שחור. קפצו שם הצבעים האלה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 21/65), אשר מהווים כאמור את חלק משילוב הצבעים בנעליים אותן נעלה המנוחה, לבן-אפור-שחור. יתירה מכך, על העובדה שהמנוחה לבשה מכנסיים בכלל ומכנסי גיינס בפרט, סיפר הנאשם עוד קודם לכן לארתור, במעמד ההתוודות: "במכנסיים. מכנסיים, היא בג'ינס" (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 14-46).

403. במסגרת עדותו התבקש הנאשם להבהיר כיצד ידע לתאר את מכנסייה ונעליה של המנוחה:

”עו”ד מ. חן רוזנפלד : כן. אתה סיפרת שהיא לבשה מכנס ג’ינס, לארתור אני מקווה שאני מדויקת אמרת מכנס ג’ינס ובחקירה ובשחזור אמרת שהיא לבשה ג’ינס כחול כהה, קודם כל מאיפה הפרט הזה המצאת? לוגיקה? הנאשם, מר ר. זדורוב: זה פרט לא לוגיקה כי אני ראיתי ילדים בבית ספר כולם בג’ינס, אולי 1, 2 ילדה היה בשמלה אבל כולם בג’ינס.

ש : אז זה לוגיקה, אם כל הילדים הולכים בג’ינס או הילדות הולכות עם ג’ינס.

ת : כן.

ש : אתה מסרת גם בחקירות שלך שהיא נעלה נעלי ספורט עם צבעים שחור אפור לבן עוד עשית בתוך זה כל מיני שילובים, אלה שלושת הצבעים שבסך הכל תיארת, מאיפה זה גם לוגיקה?

ת : אני אמרתי שילדים הולכים בנעליים ספורט בדרך כלל הצבע אמרתי אפור שחור כי היה לי נעליים כאלה וזה צבע ראשון שבא בראש אפור שחור.

ש : אבל היא בת היא לא בן, מה זה היה לי נעליים כאלה.

ת : נעלי ספורט.

ש : למה דווקא הצבעים האלה היא בת.

ת : לא, אני לא יודע איזה צבע יש לה, אני פשוט אמרתי ראשון שהיה בראש, אצלי היה נעל ספורט אפור שחור ואני נתתי את הצבע הזה.

ש : פה זה לא לוגיקה שנערות נועלות נעליים שחור אפור לבן אלא פה בגלל שלי היו נעליים בצבעים האלה אז אמרתי.

ת : נכון, כן.

ש : או קיי, בנות בבית ספר לא לבשו רק ג’ינס או ג’ינס כחול כהה הן לבשו גם טרנינג, טייץ, מכנסי בד, חצאיות, צבעים אחרים, מאיפה ג’ינס כחול כהה, למה דווקא את זה?

ת : ראיתי ילדים בג’ינס בגלל זה אמרתי ג’ינס, כחול כהה גם עלי כחול כהה ג’ינס.

ש : או קיי, מאיפה השילוש של שלושת הגוונים אפור שחור לבן רק מהנעליים שלך?

ת : לא, מתי ששאלו במשטרה איזה צבעים אמרתי שיש צבע קלאסי שחור לבן, צהוב שחור, כאלה צבעים קלאסיים זה מה שאמרתי הסברתי במשטרה אז כמה שאני זוכר אולי היו עוד דוגמאות אני פשוט לא זוכר.”

(עדות הנאשם, עמ' 3308-3307 לפרוטוקול).

404. לטעמי, תשובה זו אינה נותנת הסבר מספק לעובדה שהנאשם לא רק ידע לתאר באופן מדויק שני פרטי לבוש שונים של המנוחה, אלא גם את הצבע של כל פריט. אוסיף, כי גם אילו הייתי נכונה לקבל את הסברה כי מכנסי הג'ינס הינם לכאורה פרט שגרתי בנוף בית הספר (ואפילו ג'ינס בצבע כחול כהה), אין הדבר מסביר כיצד ידע הנאשם לתאר כי המנוחה נעלה דווקא נעלי ספורט, ואף ידע לתאר את שילוב הצבעים הייחודי של אותן נעליים במקום סתם להציע צבע אחיד או שילוב צבעים אחר או להימנע בכלל מלציין את צבען. תשובת הנאשם, לפיה בחר בשילוב הצבעים הראשון שבא לראשו, בהתאם לשילוב הצבעים של הנעלים אותן הוא נעל, הינה תשובה סתמית וחסרת היגיון.

405. אכן, כפי שציין חברי, הנאשם לא הזכיר את הפס האדום המצוי בצדי הנעליים של המנוחה, אולם כפי שהבהרתי קודם לכן, הוא זכר את הצבעים הנוספים של הנעליים. מכל מקום, גם אם אתן משקל מסוים להעדרו של נתון זה, אין הדבר מבטל קיומו של הפרט המוכמן, במסגרתו מסר כאמור הנאשם, באופן מדויק למדי, לא רק את סוג פריטי הלבוש של המנוחה, אלא גם את צבעיהם. חשוב להדגיש, שאיני רואה כי נגרע ממשקלו של פרט מוכמן זה, בשל העובדה שהנאשם לא ידע לתאר במדויק את הבגד העליון שלבשה המנוחה. כפי שכבר אמרתי לעיל, הציפייה שהנאשם יזכור במדויק כל פריט לבוש של נערה אותה ראה לפרק זמן קצר, בסיטואציית קיצון, היא לא סבירה. דווקא העובדה שהנאשם התלבט ו"התיישר" בינו ובין עצמו בכל הנוגע לחלק הלבוש העליון של המנוחה, מבלי לנסות לתת תשובה "לוגית" או "למסור את הדבר הראשון שעולה בראשו", ולא ענה בלי היסוס כמו לעניין הג'ינס והנעליים, מלמדת לטעמי על האותנטיות של הדברים.

406. אם כן, גם יכולתו של הנאשם לתאר באופן מדויק למדי את פרטי הלבוש של המנוחה ואת צבעם, ובעיקר את נעלי הספורט שנעלה על שילוב הצבעים הייחודי שלהם, **מהווה פרט מוכמן בעל משקל גבוה**.

407. כך אף לעניין האופן בו היה אסוף שיערה של המנוחה. גם בעניין דעתי שונה משל חברי. הנאשם תיאר במקומות שונים את שיערה של המנוחה כעטוף ברישול – מגולגל. במסגרת התוודותו ולשאלת ארתור בהקשר זה, השיב והדגים כי "הן היו בצמה. לא ראיתי את הצמות. אני... (רומן מסובב ליד הראש) (מט 165/06 (26) חלק 3 עמ' 22). בהודאותיו לאחר מכן אף חידד כי היה אסוף ללא גומי - בהודאתו מיום 19.12.06 "השערות היו כמו זה... ממ, עטופות (מגולגל) בצמה. לא קלועות אלא ממש עטופות (מגולגלות) בצמה... נו, קוקו... לא קלוע, אלא עטוף (מגולגל)" (מט 172/06 (1) חלק 3 עמ' 60) בהמשך לכך השיב "לדעתי, אתה יודע, כמו שהן תמיד ק... קלועות, כאילו צמות... כאילו קלועות ככה צמות... רק שלא קושרות, אלא קלעו ככה וזרקו... בלי גומי, בלי כלום, רק לשים... ככה" (שם (2) חלק 2 עמ' 29). במסגרת השחזור וביוזמתו, לאחר שנשאל האם תפס או משך אותה בשערה, השיב כי

"אצלה ככה היה לא קלוע, אלא עטוף כזה, אני תפסתי... השערות היו (עטופות) ... כמו שלוקחות ככה סתם. כמו ... לא צמה. כמו שלא קולעות (הכוונה לצמות), אלא סתם ככה וזורקות אחורה" (שחזור 19.12 עמ' 80). העובדה ששיער המנוחה היה ללא גומייה טרם התקיפה, מתיישבת היטב עם העובדה שתוך כדי התקיפה התפזר, כפי שנמצא לבסוף, וכאשר הגומי (שלא אסף אותו) מצוי על ידה (חוות דעת זייצב ת/442). עם זאת, נוכח העובדה שיפרח לא יכולה הייתה לאשר כי המנוחה אספה את שיערה בקומה מהפרגולה, לא אתן לפרט זה משקל גבוה כפרט מוכמן, אך בוודאי שאיני רואה אותו כפרט סותר.

ז. ידיעת הנאשם כי לא ניתן לנעול את התא מבחוץ

408. תא השירותים בו נמצאה גופת המנוחה היה נעול, ונפרץ על ידי המחלצים שהגיעו לזירה באמצעות "שפיץ פלייר". ככלל, תאי השירותים בבית הספר היו ניתנים לנעילה ופתיחה באמצעות חפץ חד גם מבחוץ. עם זאת, בכל הנוגע לתא הספציפי בו נמצאה הגופה ובניגוד ליתר התאים בחדר שירותי הבנות, הלשונית החיצונית של המנעול הייתה שבורה, ולפיכך לא הייתה אפשרות לנעול או לפתוח אותו מבחוץ (ראו ת/173- דוח תפיסה וסימון). המאשימה טוענת כי מידע זה התברר לחוקרים בדיעבד, ורק לאחר מסירת גרסת הנאשם בסוגיה, וכך אף העיד אזולאי (עדות אזולאי, עמ' 227-228). איני מתעלמת מטענת הסנגור כי הדבר נמסר לשוטרים עוד בליל האירוע ובהיותם בזירה כי התא נפרץ (ראו עדות יואב חדד וכן עדות פיאמנטה אליהן מפנה הסנגור), אולם יתכן שהמידע לא עבר לחוקרי הנאשם, כפי שהעיד אזולאי. ומשכך, בשל ספק זה, להיבט של ידיעת החוקרים את הדבר, לא אתן משקל גבוה.

409. במסגרת ההודאה שמסר לחוקרים ביום 19.12.06, הנאשם טען, כי לאחר הרצח יצא מהתא ונעל אותו מבחוץ "אני סגרת/נעלתי מהר את הדלת והלכתי" (מ"ט 172/06 (1), חלק 3, עמ' 34/65). בהמשך הוסיף לעניין הדלת: "נדמה לי שסגרת (נעלתי) אותה", וכשנשאל איך עשה זאת הוסיף "בעזרת סכין". הנאשם הוסיף והסביר כי "בקיצור, יש שם מנעול.. ובתוכו יש חריץ.. ואצלי על הסכין היה זה המתכתי. ולכן היה לי (מראה כאילו סיבוב סגירת מנעול)" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 71/93).

410. אלא שבשחזור, השתנתה גרסת הנאשם לעניין היציאה מהתא. בעת שעמד בתוך התא, הנאשם תיאר תחילה כי לאחר הרצח יצא וסגר את דלת התא "או שמבחוץ", אך מיד תיקן עצמו באופן יזום כשאמר: "לא, אני, כנראה מבפנים סגרת/נעלתי את הדלת... רוב הסיכויים מבפנים". הנאשם הוסיף כי נעל את המנעול ונותר עם המנוחה בתא, כאשר לאחר מכן עלה על האסלה וקפץ מעל לדלת, לחדר השירותים הראשי.

411. עצם ידיעת הנאשם, הן במסגרת ההודאה והן במסגרת השחזור, כי דלת התא בתוכו נמצאה המנוחה הייתה נעולה, מהווה כשלעצמה פרט מוכמן. יתירה מכך, פרט מוכמן זה אף מתכתב עם דבריו של הנאשם לארתור במסגרת ההתוודות לפיהם: **"הייתי בטוח עד הסוף שלא ימצאו אותה, שימצאו למחרת"** (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 23/46). כפי שצינתי בפרק העוסק בהתוודות, הביטחון שהפגין הנאשם כי הגופה לא תמצא עד לבוקר יום המחרת, מלמד כי בסבירות גבוהה היה מודע להיותה של דלת תא השירותים נעולה.

412. במסגרת החקירה מיום 21.12.06, החוקרים עימתו את הנאשם עם הסתירה בין דבריו בהודאה מיום 19.12.06, שם טען כי סגר את הדלת מבחוץ באמצעות הסכין, ובין ההסברים וההדגמות שביצע בשחזור, שם תיאר כי נעל את הדלת מבפנים. בתשובתו אישר הנאשם כי ההסבר שמסר במהלך השחזור, לפיו נעל את הדלת מבפנים ויצא בקפיצה מהתא, הוא הנכון, תוך שציין מיוזמתו בפני החוקרים כי כלל לא ניתן היה לנעול את התא מבחוץ:

אזולאי: **"לי אמרת בחקירה, רומן, שאתה נעלת, בהתחלה אמרת לנו, נעלת דלת מבחוץ. אחר כך אמרת בשחזור מבפנים. מה אמת? מאיפה נעלת?"**

...

הנאשם: **"לא יכולתי לסגור/לנעול מבחוץ בעצמי."**

...

אזולאי: **"זה, מה שעשית כאילו שם, שיצאת דרך הדלת, זו האמת?"**

סשה: **"יצאת ככה, כמו שהראית?"**

הנאשם: **"כן."**

(מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 77/93).

413. הנאשם הוסיף וסיפר לחוקרים כי היה מודע לאפשרות לסגור את תאי השירותים מבחוץ בשירותי הבנים בקומה התחתונה: **"אם מבחוץ, אפשר סגרת דלתות. אבל רק בשירותים למטה... איפה בחורים יש שירותים.. יש שירותים שמה עגול ככה... וחור באמצע... חריץ יש... איפה יש כזה, זה אפשר עם בחוץ"** (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 84/93). בהמשך לכך נשאל הנאשם על ידי אזולאי **"ושירותים פה, אפשר מבחוץ?"**, והשיב: **"אי אפשר"** (מ"ט 120/06 (1), חלק 2, עמ' 85/93).

414. בניסיונו להסביר כיצד ידע על הפרט המוכמן, הנאשם טען במסגרת החקירה מיום 26.12.06, כי נחשף למנעול דלת תא 1 ישירות במהלך השחזור, וכן למנעול תא 2, אשר השתקף במראה. זאת, לאחר שהוטח בו כי צפייה בשחזור מלמדת שלא יכול היה לראות את המנעול של תא 2 ישירות. לדבריו, ראה כי לשני מנעולי התאים יש סימן פלסטיק לבן, וכי בניגוד לתאי שירותי הבנים, בהם **"יש עגול ככה.. עם חריץ זה.. כמו חצי חצי"**, המאפשר להכניס את הסכין

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ולסובבו ("מתי של סכין שלי, אני יכול לשים ככה ולעשות סיבוב"), הרי שבתאים 1 ו-2 של שירותי הבנות בכלל לא היה את אותו חריץ, אלא "רק חור" (מ"ט 123/06, חלק 1, עמ' 51-52/93).

415. אלא שבפועל, הנאשם הודה במסגרת ההליך הקודם כי שיקר, ולמעשה כלל לא ראה את מנעול תא 2, באופן ישיר או באמצעות השתקפות במראה:

ש. אני שואלת אותך למה כשבוקר שאל אותך איך אתה ידעת ב 26. לחודש איך ידעת, אני מפנה לקלטת 1 עמ' 2-18 0 ת/202, למה אתה שינית את גרסתך, אתה סיפרת לו סיפור שלם שראית את המנעול במראה ומשם למדת שהדלת הזאת שבורה ואי אפשר לנעול אותה מבחוץ.

ת. אני כבר אמרתי שב 26 לחודש דצמבר שבו שאלו אותי שאלות אני עדיין לא ידעתי מאיפה קיבלתי את כל המידע, ממי קיבלתי אותו, מה אני יודע, באותו רגע כל שאלה ששאלו אותי אני עניתי תשובות מהירות לוגיות. הן לא תמיד היו אמיתיות.

ש. מה זה הם לא תמיד? הרי בעקבות התשובה שלך יורם נחקר ועשו פעולות חקירה זה היה שקר שראית דרך המראה את המנעול? מה היה יותר פשוט מלהגיד לבוקר שיורם רמז לך, כמו שאמרת פה? ת. מה שאמרתי לגבי יורם זה הנכון, זאת האמת. כל השאלות ששאלו אותי לפני 26.12, נתתי תשובות מהירות ולוגיות.

ש. המראה שקר?

ת. כן.

ש. לסיכום הנושא, אתה לא ראית בשחזור גם שהמנעול של הדלת שבור לא במראה ולא בשום דרך אחרת?

ת. לא ראיתי.

ש. מאיפה ידעת להגיד לבוקר שהמנעול בדלת הזו שבור? מאיפה ידעת להגיד לו שזה נכון שהמנעול בדלת שבה בוצע הרצח שבור. אני אומרת לך שמי שלא התעסק עם המנעול הזה לא היה יכול לדעת את זה מעולם, ואני מבקשת שתגיד לנו איך ידעת להגיד לבוקר שהמנעול בדלת תא מס' 2 שבור?

ת. אני לא יודע אם היה שבור או לא שבור. " (ת/453 עמ' 1139-1140 לפרוטוקול).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

416. אם כן, בפי הנאשם נותרה הגרסה לפיה ראה במהלך השחזור רק את מנעול תא 1, אשר כלל סימן פלסטיק לבן, ובשל המראה השונה שלו הסיק כי כלל התאים בשירותי הבנות אינם ניתנים לנעילה מבחוץ. על גרסה חזר הנאשם גם בהליך זה, תוך ששב והודה כי הגרסה שמסר בחקירה, לפיה ראה את מנעול תא 2 באמצעות המראה, הייתה שקרית:

מה ראית בשחזור לגבי הדלתות, תא 1, יתר הדלתות, מה ראית? : "עו"ד מ. חן רוזנפלד :

בשחזור אני ראיתי דלת תא 1 סגורה שם היה את הלבן כזה מנעול אני לא יכול להסביר איך זה הוא נראה אבל זה לא היה מנעול כמו שראיתי בתא של הבנים ולא אותו מנעול אי אפשר לסגור אותו כי בתא בנים אפשר שם יש את החרוץ שאפשר, המנעול הזה לא הצליח אם אני רוצה לא יכול לסגור כמו שבחדר בנים.

הנאשם, מר ר. זדורוב :

טוב. : כב' הש' א. קולה :

מה היה שונה בין מנעול דלת תא 1 בנות כפי שראית בשחזור לבין המנעולים של דלתות שירותי הבנים?

עו"ד מ. חן רוזנפלד :

שם לא היה את העגול עם חריץ שאפשר לסגור. כשאתה אומר שם למה אתה מתכוון איפה אפשר היה ואיפה אי אפשר היה?

הנאשם, מר ר. זדורוב :

כב' הש' א. קולה :

בחדר בנות שם המנעול היה ככה אני לא ראיתי את העגול עם חריץ כמו שאמרתי לחוקרים במשטרה על הסכין שלי מאחורה היה קצת ברזל קטנצ'יק יוצא ככה ושירותים של בנים היה מותר לסגור עם חריץ הזה.

הנאשם, מר ר. זדורוב :

אפשר. : כב' הש' ד. צרפתי :

אפשר, אבל בחדר של השירותים של בנות אין אופציה כזאת שם היה מנעול אחר לגמרי.

הנאשם, מר ר. זדורוב :

בתא 1. : כב' הש' א. קולה :

כן, בתא 1. : הנאשם, מר ר. זדורוב :

טוב, הלאה. : כב' הש' א. קולה :

כי לא ראיתי תאים אחרים לא יודע איזה שם מנעולים.

הנאשם, מר ר. זדורוב :

טוב. : כב' הש' א. קולה :

אתה אמרת לנו כאן שהסיפור שראית במראה בזמן השחזור את המנעולים הוא שקרי, הבנתי נכון?

עו"ד מ. חן רוזנפלד :

נכון. : הנאשם, מר ר. זדורוב :

או קיי, למה נתת הסבר שקרי? : ש :

ת : כי הם ביקשו ממני הסבר מאיפה ראיתי, אני לא ידעתי איך אני הגעתי לתוצאה הזאת, לא יכול להגיד ואמרתי שראיתי במראה."
 (עדות הנאשם, עמ' 3284-3285 לפרוטוקול).

417. במסגרת חוות דעתו, חברי קבע שאין מדובר בפרט מוכמן שכן "הטענה היחידה של הנאשם הייתה לשוני שבין סוגי המנעולים בשירותי הבנות, שלא ניתן לנעול אותם מבחוץ, לעומת המנעולים בשירותי הבנים הניתנים לנעילה מבחוץ". לאור האמור, חברי קובע כי לטעמו אף מדובר ב-"פרט מוכמן שלילי, שכן בעיית הנעילה מבחוץ קיימת רק בתא מס' 2 להבדיל מיתר התאים בשירותי הבנות".

418. על עמדה זו אני חולקת לחלוטין. לטעמי, לא רק שמדובר בפרט מוכמן, אלא בכזה שמסקלו גבוה ביותר. ראשית, כפי שניתן לראות בבירור מחילופי הדברים בין הנאשם לחוקרים ביום 21.12.06, כחלק משיח ישיר על התא הספציפי בו התרחש הרצח ועל האופן בו יצא ממנו, הבהרתו הראשונה של הנאשם הייתה: "לא יכולתי לסגור/לנעול מבחוץ בעצמי". משמע, הוא לא התבסס בתשובתו על היסק כלשהו ביחס לתאים בכלל, אלא על קושי שנתקל בו בביצוע פעולת הנעילה. ההסברים שנתן אחר כך היו אילתורים, שנועדו לטשטש את הפרט המפליל שסיפק.

419. שנית, טענתו הנוכחית כי הסיק שכלל התאים אינם ניתנים לנעילה, מכך שראה את "הלבן" על דלת התא, הינה טענת סרק. זאת, הן משום חוסר ההיגיון הבסיסי העולה ממנה (מה בין אותו סימן לבן ובין אפשרות נעילת הדלת מבחוץ? ומדוע בכלל שיהיה שוני אפשרות הנעילה של שירותי הבנים והבנות באותו בית ספר?) והן משום שבפועל, הסימן של תא מספר 1 הינו כסוף (ראו ת/166).

420. מכל מקום, וזה החשוב, אין מחלוקת כי את מנעול תא 1 דווקא כן ניתן לנעול מבחוץ, באמצעות המנגנון אותו תיאר הנאשם עצמו (כמו בשירותי הבנים) ובדומה ליתר התאים (והוא אף היה תקין – ראו במזכר ת/173). רק תא 2 אינו ניתן לנעילה מבחוץ, וזאת בשל פגם ספציפי במנגנון הקיים במנעול. בהתאם, ברור כי הנאשם לא יכול היה לראות במנעול תא מספר 1 פרט כלשהו ממנו ניתן להסיק באופן אובייקטיבי כי לא ניתן לנעול אותו (ואת יתר התאים) מבחוץ, שכן הדבר אינו עומד במבחן המציאות.

421. לדעתי, ואומר זאת בזהירות, בהתאם לידיעתו של הנאשם כי ניתן לנעול את תאי השירותים מבחוץ, הגיוני מאוד בעיני כי לאחר הרצח הוא אכן יצא מהתא באופן רגיל, וניסה לנעול את דלת התא באמצעות הסכין, כפי שתיאר בהודאה. רק לאחר שראה כי הדבר אינו אפשרי, נעל את הדלת מבפנים ויצא בקפיצה מחוץ לתא, כפי שתיאר בשתזור, כך שלמעשה אין סתירה בין הדברים. לאמור אוסיף, כי העובדה שהנאשם תיאר יציאה בקפיצה מהתא, מחזקת את

המסקנה בדבר ידיעתו המפורשת לגבי בעיית הנעילה של התא. שכן, אין כל היגיון ביציאה בקפיצה מעל הדלת, כאשר ניתן בקלות לצאת דרכה ולנעול אותה מבחוץ, כפי שהיה ידוע לו שניתן לעשות.

422. לאור כל האמור, אני סבורה כי ידיעת הנאשם שלא ניתן היה לנעול את תא מספר 2 מבחוץ והעובדה שסיפר על כך מיוזמתו לחוקרים, מהווה פרט מוכמן בעל משקל גבוה ביותר, אשר לא יכול היה להימצא אלא בידיעתו של מי שביצע את העבירה.

ח. מצב הדלת בזמן הרצח

423. כפי שציין חברי בחוות דעתו, בין הצדדים קיימת מחלוקת מה היה מצב הדלת בזמן הרצח. בעוד שלשיטת המאשימה הייתה הדלת פתוחה מעט, למצער בעת השיסוף הראשון בצוואר המנוחה, ההגנה טוענת כי דלת התא הייתה סגורה לחלוטין במהלך האירוע (כך שהרוצח והמנוחה היו שניהם בתוך התא הסגור). לאחר שדן בהרחבה בטענות הצדדים ובחוות דעת המומחים מטעמם, דחה חברי את עמדת המאשימה בסוגיה, תוך שקבע: "הקביעה, כי הדלת הייתה פתוחה או אפילו חצי פתוחה אינה נכונה או, לפחות מסתברת פחות מאשר הגרסה, כי הדלת הייתה סגורה בביצוע הרצח".

אף על מסקנה זו של חברי אני נאלצת לחלוק. טעמי יבוארו להלן.

424. במסגרת טיעוניה, המאשימה מפנה לעדותו של עוזיאל ז"ל בהליך הקודם, ממנה עולה כי דלת התא לא הייתה סגורה.

- ש. נסיים את הדיון בתצלום מס' 64 וכמעט בזירה כולה, בכתמים על המשקוף, מה הם אומרים
- ת. הייתי לוקח את תצלום 64 ומחזיר אתכם לתצלום 50, בתצלום 50 אנו רואים התזות דם על מזוזת הדלת ליד בית המנעול, איפה שהחיצים, אם אני קושר את זה שוב פעם להסבר של האנרגיה ושל היכן הזירה, אז זה הגיע בשעת האירוע למקום
- ש. מה המשמעות של זה בשטח
- ת. המשמעות שהדלת לא הייתה סגורה
- ש. אתה יכול להסביר את זה
- ת. כי אם הדלת סגורה על המזוזה, בעצם היא מצלילה ובעצם ההתזות תגענה לדלת ולא תגענה למזוזה"

(ת/69 עמ' 357, ש' 21-13).

425. למסקנה זו הגיע עוזיאל ז"ל בעיקר בהתבסס על שני סימנים אדומים של חומר החשוד כדם, אשר נמצאו מעל פתחי המנעול, בחלק השקוע במזוזת דלת התא. לעניין זה קבע בסעיף ג'5

לחוות הדעת: "במזוזת הדלת חומר החשוד כדם בתצורת מריחות, נזילות והתזות המגיעות עד לגובה של כ- 160 ס"מ מהרצפה, כמו כן מספר תצורות התזות במזוזה מעל למנעול בית הדלת. (ראה צילומים 50,51)".

426. ואכן, מעיון בצילומים אליהם הפנה עוזיאל ז"ל בחוות דעתו (בעיקר צילומים מספר 50-49), ניתן להבחין בבירור בשני כתמים אדומים המצויים על מזוזת הדלת (כאשר בצילומים אף מופנה חץ כלפיהם).

427. לסוגיה זו משמעות רבה. כפי שהבהיר עוזיאל ז"ל בעדותו, הימצאות כתמי דם על אותו חלק שקוע של מזוזת הדלת, מלמדת כי דלת התא לא הייתה יכולה להיות סגורה בזמן הרצח (או לפחות בזמן השיסוף הראשון), שכן, באם הדלת הייתה סגורה, החלק השקוע של המזוזה היה "מכוסה" ודם לא היה יכול להגיע אליו. עם זאת, כפי שהבהיר חברי בחוות דעתו: "סופו של דבר, לא בוצעה בדיקה, האם מדובר בכתמי דם או בכתמי צבע, שכן הצבע הקודם של הדלת ומשקוף המזוזה היה אדום".

428. לתמיכה בעמדתה, לפיה בזמן הרצח הייתה דלת התא סגורה לחלוטין, הגישה ההגנה את חוות דעתו של קיש (נ/149). חברי עמד בהרחבה על חוות הדעת זו ולא מצאתי צורך לחזור על הדברים. די אם אציין, כי עמדת קיש לפיה הדלת הייתה סגורה נסמכת על כך שלא נמצאו כתמי דם על החלק השקוע של מזוזת דלת התא, על העובדה שהחלק הבולט של משקוף הדלת מלא בכתמי דם, וכי הכתמה כבדה זו נראית רציפה ונמשכת מהצד הפנימי של דלת התא, וכן על כך שחלל השירותים והכיורים שמול התא, נקיים מדם. אבחן להלן קביעות אלה.

429. אשר לשני הסימנים שנמצאו על החלק השקוע של מזוזת הדלת, קיש לא פעל תחת הנחה כי מדובר בסימנים החשודים כדם. כך ציין בסעי' 1 לחוות דעתו:

"this red coloration appears very similar to the red coloration (possibly paint) observed in photographs 90, 93 adjacent to purple door molding."

430. ואכן, מעיון בתמונות הזירה של המעבדה הניידת (ובין היתר תמונות 90 ו-93), ניתן להבחין בקצוות המשקוף, בשאריות הצבע האדום בו היו צבועים במקור משקופי הדלתות, טרם נצבעו מחדש בצבע סגול.

431. אם כן, עמדת ההגנה הינה כי שני הסימנים האדומים החשודים כדם שנמצאו על החלק השקוע של מזוזת הדלת, אליהם הפנה עוזיאל ז"ל בחוות דעתו ובעדותו בהליך הראשון, אינם כתמי דם, אלא חלק מהצבע האדום המקורי, אשר נחשף כתוצאה מ"גירוד" של הצבע הסגול.

432. במסגרת חוות דעתו הוסיף וקבע חברי בסוגיית כתמי הדם: "לעניין זה נחלקו המומחים, וגם בביקורנו בזירה, לא יכולנו להגיע למסקנה חד משמעית לכאן או לכאן, כך שכפות המאזניים לטעמי לעניין זה נשארו מעוינות".

כאמור, עם קביעה זו איני יכולה להסכים. לטעמי, כפות המאזניים נוטות לעבר המסקנה המתבקשת, כי שני הסימנים האמורים הינם כתמי דם, כפי שסבר עוזיאל ז"ל בעדותו, ולא שאריות צבע ישן.

433. ראשית, אני סבורה, כי קיים פער משמעותי מבחינת התשתית ששימשה את חוות דעת המומחים, למצער ככל שהדבר נוגע לשני הסימנים שנמצאו על משקוף החלק השקוע של מזוזת הדלת. שכן, בעוד עוזיאל ז"ל היה בעצמו בזירה, ויכול היה להתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי משני הסימנים האדומים על צורתם, גודלם, צבעם, מרקמם והדמיון הישיר שלהם ליתר כתמי הדם בזירה, קיש נחשף אליהם רק באמצעות תמונות.

434. קיש אף הודה באופן מפורש כי לעוזיאל ז"ל יתרון עליו, לאור העובדה שהיה בזירה והתרשם ישירות מהראיות:

”עו”ד מ. חן רוזנפלד: ברור, ברור, ברור. אני שואלת אותך על שתי נקודות אדומות, סמוך למחסום הדלת המוסתר, שאתה קיבלת את המידע שהם לא היו דם, אז הנחת הנחה שהם לא היו דם, האם זה נכון? [תורגם מאנגלית] 1:03:14.

העד, מר פ. קיש: המידע שסיפקו לי שלא אספו אותם או בדקו אותם לאשר נוכחות דם. אני הסתכלתי עליהם כנקודות אדומות [תורגם מאנגלית] 1:03:34.

ש: או קיי, האם אתה מסכים איתי, ופה אני אזדקק לעזרתך. שלמומחה זירה, כשמגיע לטפל בזירה וקולט בחושיו את כתמי הדם יש יתרון גדול יותר ממי שלא היה בזירה? בזירה. האם אתה יכול לחזור על זה? זה נשמע מקוטע. [תורגם מאנגלית] 1:04:24.

ש: האם אתה מסכים איתי שלמומחה זירה שבדק את הזירה וניתח כתמי דם יש יתרון על מי שלא היה בזירה? בדגש על היכולת להבחין בין כתם דם לכתם צבע. [תורגם מאנגלית] 1:05:11.

ת: כן, בן אדם שנמצא בזירה יש לו הזדמנות טובה יותר לראות את הכתמים מאשר אני מהתמונות בלבד. אני מסכים עם זה. [תורגם מאנגלית] 1:05:22.” (עדות קיש, עמ' 5163, ש' 7-22 לפרוטוקול).

435. שנית, במסגרת עדותו, הופנה קיש לתמונה מספר 59 בתמונות המעבדה הניידת, בה מצולמת דלת תא מספר 2 ממבט מחוץ לתא. כפי שהראה ב"כ המאשימה במהלך הדיון, באמצעות הגדלה של התמונה בעזרת המחשב, ניתן לזהות בבירור סימן אדום המצוי בחלק הפנימי של המשקוף הימני, מספר סנטימטרים מעל החור העליון של בית המנעול. במהלך עדותו נשאל

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

קיש, האם סימן אדום זה נמצא מעל לצבע הסגול, כך שאינו חלק מהצבע האדום המקורי של המשקוף, והשיב לדברים בחיוב:

”עו”ד ב. משה:
כן, אתה מסכים איתי שהכתם האדום הזה הוא נמצא מעל, מעל הצבע הסגול? רגע, רגע, ההוכחה לכך היא שבמרכז החלק הגדול של הכתם האדום יש חלק חסר קצת ורואים טיפה את הצבע שנמצא מתחתיו הסגול. זה מאוד קשה, הוא רואה את זה כמו שאני רואה את זה. קודם כל, שאלה ראשונה. הוא איתר את הכתם שאני מדבר עליו?

העד, מר פ. קיש: Yes, I have
מתורגמן: כן.
עו”ד ב. משה: כן, השאלה השנייה, אתה מסכים איתי שהכתם הזה נמצא מעל הצבע הסגול, ולא מתחתיו?

...
העד, מר פ. קיש: כן, הכתם הזה נראה מעל, לכתם הזה יש מרכז בהיר יותר וישנה התיישבות של הנוזל בחלק התחתון שלו. [תורגם מאנגלית]
1:12:06

...
ש: אז אני שאלתי האם זה, האם זה לא, האם הוא מסכים איתי שזה לא קשור? לא קשור לצבע האדום שהיה מתחת לצביעה הסגולה?
ת: מופע זה נמצא מעל הצבע הסגול, אז זה לא נובע ממה שהיה מתחת.
(עדות קיש, עמ' 5166-5165 לפרוטוקול).

436. לתשובה זו של קיש משמעות רבה. שכן, כפי שציננה המאשימה בסיכומיה, בחינה של מיקום הסימן האדום הנראה בתמונה מספר 59 לתמונות המעבדה הניידת, והשוואתו מבחינת צורתו ומיקומו לתמונות בהם נראים שני הסימנים אליהם הפנה עוזיאל ז"ל (ראו לצורך העניין תמונות 63 ו-90 לתמונות המעבדה הניידת), מלמדות באופן ברור וחד משמע, כי מדובר באותו סימן בדיוק (הסימן הימני יותר, המצוי מעל בית המנעול).

437. משמעות הדברים היא, כי בפועל לא נחלקו המומחים בסוגיה. שכן, במסגרת עדותו של למעשה קיש את התזה שהציגה ההגנה בשאלות/הנחות שהפנתה אליו, ואישר כי לפחות אחד מהסימנים האדומים אליהם הפנה עוזיאל ז"ל, איננו חלק מהצבע האדום המקורי אלא סימן המצוי מעליו, משמע - חומר חשוד כדם.

438. בהמשך לכך, במסגרת עדותו, הסכים קיש כי אם שני הסמנים האמורים הינם אכן סימני דם, אין אפשרות שהאזור היה מכוסה (ולפיכך אין אפשרות שדלת התא הייתה סגורה לחלוטין), אלא אם מדובר בסימני העברה חלף סימני התזה:

עו"ד ב. משה: **אם מדובר בכתם דם, זה מלמד על כך שהדלת הייתה פתוחה?**
עו"ד ש. הרציון: **קצת, אפילו קצת.**
עו"ד ב. משה: **נקודה.**
כב' השופט ד. צרפתי: **לא משנה כמה.**
העד, מר פ. קיש: **אם הכתמים באיזור השקוע הם כעובדה דם, אז הדלת, האיזור לא היה מכוסה כשהדם הגיע לשם.**
עו"ד בני משה: **ו... ו**
פ. קיש: **ואינני יודע מתי הדם הגיע לשם, כי אני לא יכול לקבוע במדויק אם כעובדה הם כתמי מעבר או כתמי התזה, שהם כתמי מעבר שבכל נקודת זמן, לאחר שהיה דם נוזלי הם יכלו לגעת שם. אם זה כתמי התזה, זה היה אירוע התזה שהאיזור לא היה מכוסה, אני לא יכול לקבוע איזה מקרה זה בהתבסס על צורת הכתמים באיזור הזה.**
האם כעובדה זה דם. [תורגם מאנגלית] 1:15:27.
(עדות קיש, עמ' 5167, ש' 17-29 לפרוטוקול).

439. בכל הנוגע לאפשרות שהעלה קיש כי יתכן שמדובר בסימני העברה, הרי שבחוות דעתו קבע עוזיאל ז"ל באופן חד משמעי, כי שני הסימנים המצויים במזוזה, מעל למנעול בית הדלת, הינם סימני התזה, תוך שהוא מבדיל אותם באופן ברור מסימני מריחה או נוילה, אותם זיהה גם באזור הבולט של המזוזה: **"במזוזת הדלת חומר החשוד כדם בתצורת מריחות, נזילות והתזות המגיעות עד לגובה של כ- 160 ס"מ מהרצפה, כמו כן מספר תצורות התזות במזוזה מעל למנעול בית הדלת. (ראה צילומים 50,51)".** אפנה גם לתמונות אשר צורפו לחוות הדעת, בהם נראים שני הכתמים כשחף מופנה כלפיהם, לגביהם כתב עוזיאל ז"ל בפירוש: **"מבט על מזוזת הדלת המוכתמת בחומר חשוד כדם בתצורת התזות"**.

440. כפי שכבר ציינתי, עוזיאל הינו המומחה שהיה בזירה ונחשף לסימני הדם באופן ישיר ובלתי אמצעי, כאשר גם קיש הודה, בהגינותו, כי בנסיבות אלו קיים לעוזיאל ז"ל יתרון ברור עליו. לאור האמור, איני רואה כל מקום לסטות מהקביעות בחוות דעתו של עוזיאל ז"ל, לפיה מדובר בסימנים בתצורת התזה.

441. מקום בו קבעתי כי שני הסימנים שנמצאו על החלק הפנימי של מזוזת הדלת הינם אכן סימני דם בתצורת התזה, הרי שהמסקנה המתבקשת היא כי דלת התא לא הייתה סגורה, למצער בעת השיסוף הראשון של צוואר המנוחה.

442. חיזוק לקביעה כי דלת התא הייתה פתוחה, ניתן למצוא גם בעדותו של המומחה עמיהוד לייפר (ראש מדור מעבדות ניידות – מז"פ), שהסביר בעדותו כי כתמי ההתזה על הדלת מתאימים למצב שהיא פתוחה ולא ניתנים להסבר כשהיא סגורה (עמ' 1558-1560).

443. על אף קביעתי הנ"ל, אדרש בקצרה גם ליתר הטענות של קיש. לעניין העדר כתמי דם מחוץ לתא, בין היתר על הכיורים ממולו, הרי שלטעמי אין בדברים ממש. אזכיר, המאשימה אינה טוענת שדלת התא הייתה פתוחה לרווחה אלא רק פתוחה מעט, באופן המאפשר את תנועת השיסוף באמצעות פרק כף יד ימין. בתרחיש זה, אשר לטעמי לא קיבל משקל מספיק בחוות דעת קיש, חסם הנאשם באמצעות גופו את הפתח הצר שנותר פתוח, ובכך מיסך את אפשרות יציאת דם אל מחוץ לתא.

444. אף בטענה לעניין כתמי הדם שנמצאו על הדלת ומסגרתה, אשר לא היו יכולים להיווצר באם הדלת הייתה פתוחה, לא מצאתי ממש. כפי שהובהר על ידי לא פעם, זירת הרצח הייתה כאוטית ביותר, ובמהלכה נגרמו למנוחה מספר פגיעות, נוסף לשני חתכים לפחות באזור הצוואר. לאור האמור, ובהינתן שהדלת נסגרה מיד לאחר השיסוף הראשון והייתה דינמיקה כלשהי בתא (שכן, כידוע, המנוחה נמצאה ישובה על האסלה אף שבעת הרצח מכסה האסלה היה פתוח), לא מן הנמנע שאלה הגיעו לשם בשלב מתקדם יותר של אירוע התקיפה.

445. לאור כל האמור, ובעיקר בשים לב לקביעתי כי שני הסימנים שנמצאו בחלק הפנימי של מזוזה הדלת הינם כתמי דם שנגרמו בתצורת התזות, הגעתי למסקנה כי למצער, במהלך תנועת השיסוף הראשונה שביצע הנאשם, הייתה דלת התא פתוחה מעט. כאמור, לא מצאתי כי יש ב"השגות" אותן הציג קיש כדי לסתור קביעה זו, ולמעשה הוא אף מאשר אותה.

446. על הדינמיקה שהתרחשה בתא ניתן ללמוד ממצאים אובייקטיביים נוספים, הכוללים בין היתר את תצורות הדם בזירה, הכוללות מריחות דם על הקירות והדלת, מריחות חח"ד על בסיס האסלה, הימצאות חח"ד על סוליות נעליה של המנוחה ועוד. במצב דברים זה, לא ניתן לטעמי לבדוד מופע דם, ולנתח אותו באופן עצמאי, מבלי להתייחס להיותו חלק משרשרת האירוע, כפי שעשה קיש בסוגיית הדם הרציף על הדלת ומסגרת הדלת.

447. בנוסף, ההגנה העלתה טענה, כי חיזוק לעובדה שהדלת הייתה סגורה בעת הרצח הוא דפוס סימני הדם בתוך התא, שהינו תוצאה של מאבק בין הרוצח למנוחה. בסעיף 206 קובע חברי ש"ברור לכל בר דעת, וזאת חרף נסיונות חלק מעדי התביעה למזער זאת, או לקרוא לזה בשמות אחרים, שהיה מאבק של מספר דקות בין הרוצח (יהא אשר יהא) לבין המנוחה". חברי מגיע למסקנה זו מתוך העובדה שהיו בתא כתמי דם בהיקף של כמעט 360 מעלות (סעי' 208). לא אוכל להסכים למסקנה זו. לטעמי, עדי התביעה, לייפר ופיאמנטה, היו עקביים באומנם שוב ושוב שאין הם יכולים לקבוע כי היה מאבק בתא, גם אם אינם שוללים זאת. הדבר משתקף היטב בציטוטים שחברי מביא, כגון "לא בהכרח מאבק, זה יכול להעיד גם על

מאבק אבל גם יכול להיות, תראה אם אני נמצא בתוך תא קטן עם בן אדם נוסף, גם אם הוא מנוטרל, גם אם לצורך העניין אין לו יכולת תגובה, אין לו טונוס שרירים בכל זאת יש פה תנועה, הזזה, תנועה של הבן אדם התוקף, תנועה של הנתקף, נפל על הרצפה... בכל זאת בן אדם שכבר אין לו טונוס שרירים הוא הופך להיות כמו שק תפוח האדמה והוא נופל והגוף שלו בתאם מגיב" (עדות פיאמנטה, עמ' 1220-1221); "מספיק אפילו שהיא זזה, זה גם מבחינתי דינמיות... זה לא אומר שהיא רבה איתו, לא ממש רבה איתו, זה לא חייב להיות שהיא רבה איתו... זה לא חייב להיות מאבק בהגדרה מה שאתם קוראים בהגדרה הקלאסית של מאבק" (עדות לייפר, עמ' 1537). המומחים שבים ומדגישים כי יש הבדל בין דינמיות – שמשמעה תנועתיות, לבין מאבק, ולכן כתמי דם בהיקף התא יכולים היו להיגרם כשהמנוחה כבר אינה בין החיים. דינמיות זו גם מסבירה את הימצאותם של כתמי דם בהיקף של כמעט 360. כפי שהבהיר לייפר, סימני ההתזה אינם נגרמים בהכרח ישירות מאקט התקיפה עצמו, אלא יכולים להתרחש אחריו, למשל כתוצאה מתנועת הסכין או הזזת הקורבן.

448. אשוב ואזכיר לעניין זה את דבריו של הנאשם לחוקרים במסגרת ההודאה מיום 19.12.06, לאחר שהדגים את תנועת השיסוף שביצע, כי לאחר מכן "קפצתי פנימה" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 89/93). עוד אזכיר כי באותה חקירה, כאשר נשאל על הדם בזירה, ידע הנאשם להפנות באופן ספציפי להימצאות דם על דלת התא, כאשר מסר לחוקרים: "על.. על הדלת הגיע קצת... שירותים מספר 2. קצת על הדלת. וילך שמה.. וככה.. ועל הריצ... הלך על הריצפה." (מט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 56/93).

449. האמור מלמד על היתכנות לכניסה מצד הנאשם לתא ולסגירת הדלת אחריו לאחר השיסוף הראשון, אז הוסיפה להתרחש דינמיקה משמעותית בתא (שכללה בסופה גם את סגירת מכסה האסלה והושבת המנוחה עליה), אשר הביאה להגעתם של כתמי הדם לדלת ולמסגרת.

450. בהמשך, הנאשם הבהיר לחוקרים כי המנוחה ניסתה לסגור את הדלת אך לא הספיקה :

"אני עשיתי צעד בכיוון שלה, בכיוון שלה. היא קפצה לתא שירותים מספר שתיים."	הנאשם:
"הספיקה לסגור/לנעול את הדלת?"	חוקר- ששה:
"היא לא הספיקה. עם הלהב. אני.. הכיתי בעזרת להב הסכין. פגעתני לה בגרון". (מ"ט 172/06 (1), חלק 4, עמ' 2/9).	הנאשם:

451. במסגרת השחזור חזר הנאשם ומסר כי המנוחה ניסתה לסגור את הדלת בטרם פגע בה :

הנאשם: "אני רצתי אחריה. היא התחילה... הייתה לי (סכין) של בנייה. היא תמיד אצלי על החגורה... והוצאתי אותה, איכשהו ככה, את הלהב. אני.. אני לא זוכר. קפצתי פנימה בעקבותיה."

אנטולי: "אה, היא נכנסה כבר?"

הנאשם: "כן... אני לקחתי בעזרת הסכין.. והבאתי לה מכה בגרון."

...

אנטולי: "היא ראתה אותך?"

הנאשם: "כן, היא רצתה לסגור/לנעול את הדלת אבל אני כבר הייתי כאן."
(עמ' 23-25/90 לתמלול השחזור מיום 19.12.06).

452. בהמשך השחזור שב הנאשם ותיאר: "אני הוצאתי את הסכין, והדלת הזאת הייתה די סגורה... הוצאתי את הסכין והשגתי אותה בשירותים. הילדה הסתובבה על מנת לסגור/לנעול... כבר הייתה בפנים... היא הייתה ככה על מנת לסגור/לנעול את הדלת... זה אני חושב, אני לא יודע במדויק." (שם, עמ' 33-34/90).

453. גם במסגרת ההודאה מיום 21.12.06, אישר הנאשם כי "כשהיא קפצה פנימה, היא ממ הסתובבה לסגור/לנעול את הדלת" (מ"ט 120/06 (1), חלק 3, עמ' 37/91).

454. הנה אם כן, התיאור שמסר והדגים הנאשם בחקירה ובשחזור מיום 19.12.06, ולאחר מכן בהודאה מיום 21.12.06, לפיו המנוחה ניסתה אך כשלה לסגור את דלת התא בטרם השיג אותה וביצע את תנועת השיסוף הראשונה, תואם את ממצאי הזירה לעניין מצב הדלת בזמן הרצח, כפי שעלה בחוות הדעת המומחים עוזיאל ז"ל וכן פיאמנטה, אותן מצאתי לאמץ.

455. אם כן, ידיעת הנאשם כי בזמן ההנפה הראשונה הייתה דלת התא פתוחה במקצת, באופן התואם את ממצאי הזירה, מהווה פרט מוכמן בעל משקל. הדבר אף משתלב עם ההדגמות שביצע הנאשם במהלך ההתוודות, ההודאה והשחזור, לפיהן הרוצח עמד מחוץ לתא, בצדודית למנוחה, כשצד ימין שלה מופנה כלפיו, ומגביר את משקלן.

ט. הדם בשירותי הבנים

456. כפי שפורט בהרחבה בראשית חוות דעתי, עוד ביום 12.12.06 סיפר הנאשם מיוזמתו לחוקריו כי כשבוע עובר לרצח, ראה טיפות דם בשירותי הבנים.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

457. עוד קודם לחקירת הנאשם, ביום 7.12.06, נחקר ויקטור, עובד הניקיון בבית הספר. בחקירתו סיפר תחילה כי במועד הרצח ראה דם בשירותי הבנות (ת/247). עם זאת, במסגרת שחזור שנעשה עמו בבית הספר יום לאחר מכן (8.12.06), ויקטור תיקן את עצמו והבהיר, כי הבחין בטיפות הדם בשירותי הבנים שמתחת לשירותי הבנות, כפי שעולה מהמזכר שערך ששה (ת/137), ובהמשך כפי שמסר בהודעתו מאותו יום (ת/348). על דברים אלה חזר בעדותו בהליך הראשון (ת/251). ויקטור הגיע להעיד בהליך זה ביום 21.11.21, אולם לא זכר כל פרט מהאירועים שהתרחשו שנים קודם לכן. בהסכמת ב"כ הנאשם, הוגשו הודעותיו במשטרה ופרוטוקול עדותו בהליך הקודם, כפי שפורטו לעיל, מכוח תקנה 12 לתקנות סדרי הדין (ראו עמ' 1077-1078 לפרוטוקול).

458. במסגרת סעיף 400 לחוות דעתו, חברי קבע כי לא ניתן לאמץ את עדות ויקטור לעניין הדם בשירותי הבנים, כאשר "הטעם העיקרי לכך הינו כי נמנע מהסנגור לחקור את ויקטור חקירה נגדית, שכן ויקטור אומנם זומן והתייצב ואולם לא זכר דבר". גם עם קביעה זו אינני יכולה להסכים, שכן יש בה כדי לאיין את המנגנון שנקבע בתקנה 12 לתקנות סדרי הדין. ראו הדברים שנקבעו לאחרונה בע"פ 7985/20 גואטה נ' מדינת ישראל, (מיום 29.1.2023), לפיהם: "...ניסיונו של המערער למנוע את קבלת העדויות ואמרות העדים שנפטרו, יש בו כדי להכשיל את בית המשפט במלאכת בירור האמת ושקילת כל הראיות הרלוונטיות, כדי למנוע את חשיפת התמונה הראייתית המלאה. טענה זו של המערער עומדת בסתירה למטרותיו של הליך המשפט החוזר."

459. הסנגור תקף את עדותו זו של ויקטור (סעי' 153-159 לסיכומיו), וכן הפנה לתצלומי שירותי הבנים (ת/424), מאלה נראה כי השירותים לא נוקו כלל. בנוסף, הוא כיוון חיצו כלפי ששה, אשר גבה את עדותו השנייה של ויקטור. לטענתו, החוקר היטה את ויקטור לשנות את גרסתו כי ראה את הדם דווקא בשירותי הבנים. זאת, שכן גורמי החקירה סברו דאז שדרך המילוט של הרוצח הייתה משם (סעי' 473 לסיכומים). בהמשך ששה "ניווט" את הנאשם לתשובה הרצויה לו, כי את הדם בשירותי הבנים ראה ביום הרצח. טענות אלה ראיתי לדחות.

460. ראשית, לא נמצא לי נימוק שלא לקבל את עדותו של ויקטור. לא ראיתי כי הוכח, אז או היום, כי ויקטור הוטעה או הטעה באופן כלשהו, והדברים עולים ברורות מההודעות שמסר. יתרה מכך, העובדה כי תיקן את עצמו לגבי מיקום הדם כאשר חזר למקום, הינה טבעית ואינה בלתי סבירה, ואף מתיישבת היטב עם הודעתו הראשונה מיום 7.12.06, שם ציין כי בשירותים שניקה היו תאים סגורים עליהם יוכל להצביע רק כשיגיע למקום עצמו.

באשר לתמונות השירותים, שלכאורה לא נוקו, אלה היו בידי הנאשם בהליך הראשון, וניתן היה אז להפנות שאלה זו לויקטור, דבר שלא נעשה. מכל מקום, וזאת בבחינת עיקר, אפילו היה מקום לקבל כי הניקיון שנערך במקום לא היה יסודי כפי שניתן היה לקוות, אין בכך

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מאום כדי להשליך על התשובה היכן ראה המנקה את כתמי הדם שתיאר, בוודאי שעה שהוא עצמו נעדר אינטרס כלשהו בהקשר זה.

461. גם את אותה הטיה נטענת של ויקטור והחשד בדבר "ניווט" עדות הנאשם לתוצאה הרצויה, לא ראיתי לקבל. ראשית, טענה זו חסרה תימוכין כלשהם ונדחתה על ידי ששה בחקירתו הנגדית. שנית, ההנחה הגלומה בטענת ההגנה כי ששה היטה את ויקטור, קרי שיבש ראיות ואף בשלב כה מוקדם של החקירה, הינה מרחיקת לכת וגובלת באבסורד. שכן, איזו סיבה יש לחוקר משטרה, שאך החל בחקירת אחד ממעשי הרצח הנוראים במקומותינו, לשבש ראיות ולנסות להתאים את הזירה לתסריט היפותטי שאין עדות לקיומו, בעוד החוקרים עדיין מצויים בערפל.

462. על כן, בשים לב לעמדתו הנחרצת של ויקטור כי אכן ראה את הדם בשירותי הבנים, כפי שזו עולה מהמסמכים בעניין, לאור המועד בו אלו נערכו וכן לאור קיומם של חיזוקים לגרסה זו, כפי שיובהר להלן, מצאתי לאמץ את גרסתו של ויקטור ולקבוע כי קיומו של הפרט במציאות הוכח כדבעי.

463. אזכיר, שהחל מראשית מעצרו עסק הנאשם בסוגיית הדם שראה בשירותי הבנים, ושינה מספר פעמים את גרסתו לגבי המועד בו ראה אותן, ומדוע לא סיפר על כך בזמן לחוקרים. הנאשם אף העלה, כטענת הגנה, את התזה לפיה כישלוננו בבדיקת הפוליגרף מקורו באותו חשש לספר על הדם בשירותי הבנים, משמע, סוגיה זו "קיננה" בליבו עוד בטרם הוטח בו חשד כלשהו.

464. עוד אזכיר, שההתוודות התחילה במשפט יזום של הנאשם, אשר לחש לאוזנו של ארתור: **"אני עשיתי טעות אחת, לא היו עדים... אני עשיתי טעות, לא פינתי דם בשירותים של הגברים... את הדם, את הטיפות לא פינתי. זו הטעות שלי..."** (מ"ט 165/06 (26), חלק 2, עמ' 40/52). וגם בהמשך ההתוודות, הנאשם תיאר בפני ארתור את החשש הגדול שלו בשל טיפות הדם שהותיר בשירותי הבנים: **"הזין של הדבר הזה, שעשיתי בו טעות... בשירותים של גברים, הטעות שלי... השארתי כשתי טיפות... על הרצפה... אבל ראיתי את זה אחר כך. אחר כך ראיתי דם... היה שלוש, ארבע טיפות דם... כי למה אני מפחד אתה מבין?"** (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 8-9/46).

465. במסגרת השחזור, הנאשם תיאר כי לאחר הרצח הלך למקלט למטה. אז הבחין בדם על היד שלו ועל הסכין, והלך לשירותי הבנים בקומה, שם שטף את ידיו ואת הלהב. בהמשך, שב לחדר השירותים של הבנים, על מנת להטיל את מימיו, והבחין ב- **"טיפות דם על הרצפה ליד האסלה. בערך.. היה שתיים, שלוש טיפות"**, אשר לדעתו טפטפו מהיד שלו. הנאשם סיפר כי לא עשה עימן דבר וחזר למקלט, להמשיך בעבודה.

466. כאמור, לאמירות אלו של הנאשם מצאתי לתת משקל גבוה בעת בחינת המשקל הפנימי של חטיבת ההודאה, אולם למעשה, יש בהן יותר מכך. אכן, מקום בו בפועל טיפות הדם לא אותרו בזירה (שכן ויקטור ניקה אותן) ולא הושוּו עם דמו של הנאשם או עם דמה של המנוחה, הרי שלא ניתן לבסס קשר ישיר בינן ובין הרצח. יחד עם זאת, יש חיזוק חיצוני להימצאות טיפות דם בשירותי הבנים, דבר שהנאשם ציין מספר פעמים כמחדל שעשה. עובדה זו, הגם שאינה מהווה פרט מוכמן במובן הקלאסי, הרי שהיא מחזקת את התוקף של התוודותו. במילים אחרות, אמנם איני רואה בפרט זה כמוכמן, ואולם, עצם התנהלות הנאשם בסוגיה מלמדת כי עסקינן בפרט מפליל ומסבך בעל עוצמה גבוהה ביותר.

סיכום לעניין הפרטים המוכמנים

467. אם כן, ניתן לקבוע כי בידיעת הנאשם היו פרטים מוכמנים, אותם יכול היה להכיר רק מי שביצע את העבירה. החשובים בהם הינם ידיעות הנאשם לגבי מיקום הרצח בתוך תא 2, לגבי מנח המנוחה בזמן הרצח כשפניה מופנות לעבר הקיר המפריד של תא 1, לגבי העובדה שלא היה ניתן לנעול את תא 2 מבחוץ, ולגבי הפציעות שנגרמו למנוחה ביד ימין ובבית החזה בפרט.

468. לכך מצטרפים פרטים מוכמנים נוספים, הכוללים את ידיעת הנאשם לעניין כיוון משיכת הלהב שגרם לחתך בצוואר המנוחה; העובדה שלמנוחה נגרמו לפחות שני חתכים בצוואר; מועד הפציעה ביד שמאל; לבוש המנוחה ביום הרצח; ההסברים וההדגמות, אשר תאמו את הזירה, לעניין מצב הדלת, עמידתו בצדודית למנוחה ובקדמת התא, כשצד ימין שלה מופנה כלפיו; והתנהגותו המסבכת והמפלילה של הנאשם בכל הנוגע לסוגיית הדם בשירותי הבנים.

469. לא הוצג הסבר אפשרי אחר למקור הידע של הנאשם לגבי פרטים אלה, על איכותם וכמותם. למותר לציין, כי האפשרות לתאר את כל הפרטים האמורים באמצעות "ניחוש" או "לוגיקה", אינה אפשרית בנסיבות העניין ואינה עומדת במבחן ניסיון החיים והשכל הישר.

470. מדובר במסה קריטית של פרטים מוכמנים, חלקם בעל משקל גבוה ביותר וחלקם בעל משקל לא מבוטל, אשר חיבורם יחד מעצים את משקלם המשותף, ומביא לטעמי לתמונה מפלילה ברורה וכבדת משקל לחובת הנאשם.

471. יפים לעניין זה (בשינויים המחויבים), הדברים שנקבעו בע"פ 351/80 חולי נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 477 (מיום 15.6.1981):

"כאשר כל אחת מן הראיות הנסיבתיות בפני עצמה נוטה להצביע על אשמתו של הנאשם יותר מאשר על חפותו – ואפילו אין בה כשלעצמה כדי להרשיעו הרי ככל שראיות אלה רבות יותר, מגוונות יותר ושלובות יותר אישה ברעותה, נעשית 'חזקת חפותו' של הנאשם לאפשרות רחוקה יותר וקלושה יותר, עד שלא נותר ממנה שריד. יש כאן, כביכול, מעין

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

תמונת הרכבה ('פזל'), שככל שמצטרפים זה לזה חלקים רבים יותר, מגוונים יותר ושלובים יותר זה בזה, הולכת ומתהווה תמונה, שבעיקרה היא ברורה לחלוטין, אפילו נעדרים אחדים ממרכיביה. יתר על-כן, תיתכן גם תיתכן אפשרות אחרת, שונה, שכל אחת מן העובדות, המובאות להוכחת אשמתו של הנאשם, היא תמימה ומקרית לחלוטין, כשהיא לפני עצמה, אולם עצם צירופן יחד אינו יכול – מבחינה הגיונית – להיות תמים ומקרי...".

472. אלא שבענייננו, לא רק ידיעת הפרטים המוכמנים מהווה את אותו "דבר מה נוסף" הנדרש להרשעה. שכן, כנגד הנאשם קיימות ראיות חיצוניות מפלילות נוספות, אליהן אדרש עתה. בכל אלה יחדיו, יש כדי להוות תוספת ראייתית העולה באופן משמעותי על הדרישה הראייתית לקיומו של "דבר מה נוסף" המצטרף לחטיבת ההודאה.

התנהגות מפלילה של הנאשם

473. כידוע, התנהגות מפלילה ומחשידה של נאשם לאחר מעשה, אשר לא ניתן לה הסבר המניח את הדעת, מהווה חלק משרשרת הראיות כנגד נאשם ויכולה לחזק את ראיות התביעה. "הכלל הוא שרואים בהתנהגות כזו כ"ראיה נסיבתית" לחובתו של הנאשם; וככל ראייה נסיבתית עשויה היא להצטרף לראיות האחרות ולהשלים את הדרוש לביסוסה של הרשעה. בתור שכזו, עשויה "התנהגות-נאשם-לאחר-מעשה", לשמש גם סיוע במקום שנדרש כזה" (ראו קדמי, עמ' 312).

474. לעניין זה אף קבעה הפסיקה כי "מקובלת וידועה היא ההלכה, כי יש שהתנהגות מפלילה של נאשם, שאין לה הסבר אמין ומניח את הדעת, די בה כראיה נסיבתית, ועל אחת כמה וכמה כשאליה מצטרפות ראיות אחרות, ולו גם משניות, כדי להוות בסיס להרשעה בפלילים" (ע"פ 210/81 עקביוב נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(3) 393 (מיום 22.7.1982)).

475. עוד נקבע בפסיקה, כי גם בסוגיה זו יש לתת משקל להצטרפות המקרים בהם התנהג הנאשם באופן מפליל:

"יש להתייחס למכלול התנהגותו של המערער בפרשה, גם אם ניתן לספק הסבר תמים לכל אחד ואחד מהמעשים והמחדלים שפורטו לעיל. צָבָר זה של התנהגויות מפלילות יש בו כדי לחזק, באורח מהותי, את הראיה המרכזית, וגם אם אין בפנינו ראיה עצמאית לאשמתו של המערער, יש לראות בכך משום נדבך חשוב ובעל משקל ראייתי משמעותי, במסגרת ראיות התביעה." (ע"פ 1119/11 אבו סרחאן נ' מדינת ישראל (מיום 5.5.2015)).

476. המאשימה מפנה לצבר התנהגויות מפלילות של הנאשם, אשר יש בהן כדי ללמד על תחושת אשם מצד הנאשם שלא ניתן להן הסבר. להלן אדרש לאלה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העלמת המכנסיים

477. ביום 11.12.06 הגיע הנאשם לתשאול בתחנת המשטרה. כשנשאל על לבושו ביום הרצח, סיפר הנאשם כי הבגדים נמצאים בתיקו שהושאר במקלט בית הספר. על פי עדותו של אזולאי, הוא ביקש מהנאשם ללכת עמו למקלט להביא את התיק, אלא שכאשר התחילו ללכת, "נזכר" הנאשם כי למעשה כבר לקח משם את החפצים ובינתיים זרק את המכנסיים. על פי עדותו של אזולאי, הדבר עורר את חשדו והוא הורה לחקור את הנאשם באזהרה.

478. לטענת הנאשם, הוא זרק את המכנסיים שלושה ימים אחרי הרצח, מכיוון שגילה כי אלו צרים על מידותיו (ראו סעיף 4 לתשובת הנאשם לכתב האישום). הסבר זה מעורר כשלעצמו תמיהות. לנאשם, גם לפי גרסתו, לא היה מלאי גדול של מכנסי עבודה. לעניין זה ציין בחקירתו מיום 13.12.06 כי כעת, לאחר שזרק את המכנסיים שלבש ביום הרצח, נותר ברשותו זוג בודד (מט 119/06, חלק 2, עמ' 22). מדובר היה, לכאורה, במכנסיים תקינים, שניתן היה להניח כי בעתיד עוד אפשר אשר שיהיה להם שימוש.

479. מכל מקום, הנאשם תיאר את המכנסיים אותם לבש באותו יום כמכנסי עבודה כחולים מבד דק, עם שני כיסים (מ"ט 167/06, חלק 1, עמ' 39-41/95), שהינם חלק מסט בגדי עבודה שהובאו מאוקראינה. אלא, בניגוד גמור לגרסתו, עולה מעדויותיהם של עדים ניטראליים, כי הנאשם כלל לא לבש ביום הרצח את המכנסיים האלה.

480. כך, למשל, המאבטח אביחי אריאל, שפגש את הנאשם בשער בעת שהמתין לדבק, זכר בוודאות כי הנאשם לבש מכנסי ג'ינס. לדבריו: "זה דווקא הסתכלתי כי אני עשיתי אצלי ריצוף בבית ברגע שהדבק נוגע לך במכנס הולך לך המכנס והמכנסיים שלו היו נקיות זה לא היה מכנסי עבודה והתפלאתי, אמרתי הוא הולך לעשות ריצוף עם מכנסיים כאלה? (עמ' 712-714 לפרוטוקול); המאבטח חנוך סימנה אישר ששמע את השיחה, ושלמיטב זכרונו הנאשם אכן לבש מכנסי ג'ינס (כאשר בהודעתו משנת 2006 היה בטוח בכך); דעי העיד אף הוא, שכאשר הביא לנאשם את הדבק, הוא לבש ג'ינס (ראו עדות דעי עמ' 1010 ובהמשך עמ' 1012, וראו גם הודעותיו נ/21א וב').

איני מתעלמת מעדויותיהן של המנקה, אולגה מילמן (נ/140א' – ד'), והגב' אליזבט טובי, עובדת המזנון, אליהן מפנה חברי. עם זאת, הגב' מילמן לא זכרה בחקירתה (נ/140ג') איזה מכנסיים לבש הנאשם, וציינה רק כי "לבש מכנסיים כהים", ובעדותה בבית המשפט בהליך הקודם השיבה לשאלת הסנגור אם היה בבגדי עבודה כי "אני חושבת שכן, עכשיו אני לא יכולה להגיד בדיוק...". הגב' אליזבט טובי, שפגשה אותו במזנון, ציינה כי זכרה שהנאשם הגיע בבגדי עבודה מלוכלכים מצבע וסיד, ולבש דגמ"ח "בצבע ירוק או כחול משהו כזה."

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לשאלה איך היא מגדירה דגמ"ח השיבה "כמו מדיום צבאיים מכנס צבאי כזה" עם הכיסים בצדדים (עדות מילמן, עמ' 3876).

ראיתי להעדיף את עדויותיהם של המאבטחים, שכן אחד מהם שאל את הנאשם ישירות אודות המכנסיים, כמו גם את עדות דעי, על פני עדות מילמן וטובי שהיו בלתי מובהקות, כמפורט לעיל.

481. כפי שתיארתי כבר, כשהוטחו בנאשם עדויות השומרים, הוא הסתבך בשקרים ובגרסאות סותרות לגבי מי שוחח איתו על המכנסיים באותו יום, ומתי.

482. תמיהה משמעותית נוספת ביחס למכנסיים עלתה מתוך עדויות בני משפחתו של הנאשם. רעייתו טענה בהודעה שמסרה ביום 24.12.06, כי היא כלל אינה מכירה את הסט המדובר וכי לא ראתה אותו מעולם (ת/248 עמ' 2, ש' 5-2). כשנשאלה על המכנסיים אותם נהג הנאשם ללבוש לעבודה, טענה אולגה במפורש כי הנאשם לא לבש לעבודה מכנסי בד כחול, כפי שתיאר: "אם היו לו עוד הרבה מכנסי עבודה אולי הייתי מתבלבלת ולא זוכרת אבל אני יודעת שרומן עבד רק במכנס צבאי ירוק עם כיסים בצדדים וג'ינס כחול בלי כיסים בצדדים." (עמ' 1, ש' 14-16 להודאה מיום 24.12.06).

483. על פי גרסת חותן הנאשם, מר ולדימיר גרישייב (להלן: "ולדימיר"), הנאשם ואשתו התגוררו עמו למשך כשנה וחצי טרם הרצח, כשהוא היה אחראי בדרך כלל על עריכת הכביסה בבית. משמע – הוא הכיר היטב את בגדי העבודה של הנאשם. בהודעתו מיום 17.12.06, אשר הוגשה בהסכמה (ת/205), פירט ולדימיר כי לנאשם היו שני מכנסי עבודה: מכנסיים צבאיים בצבע ירוק ומכנסי ג'ינס כחולים משופשפים. ולדימיר נשאל ישירות האם כיבס מכנסיים כחולים או אפורים איתם עבד הנאשם, והבהיר כי "אני זוכר רק מכנס בג'ינס כחול ומכנס צבאי ירוק".

484. יתירה מזו, חולצת הסט התואמת, שלדברי הנאשם נותרה בארון בביתו, מעולם לא אותרה, חרף חיפושים נרחבים שנערכו בביתו. הגם שעמדה בפניו האפשרות להביא את החולצה באמצעות משפחתו בהליך הקודם או בהליך זה זו לא הובאה.

485. באשר לזריקת המכנסיים, מגרסת חותנת הנאשם, יבגניה גרישייב (להלן: "יבגניה"), עולה כי מספר ימים לאחר הרצח, ביום שישי או שבת (לגרסתה 99% בשבת), היא ראתה בתוך שקית ניילון בזבל מכנסי ג'ינס כחולים משופשפים של הנאשם. על פי הודעתה של יבגניה מיום 14.12.06 (ת/227).

486. אין הסבר מדוע מצא הנאשם לשקר לחוקרים בנוגע למכנסיים אותם לבש, למעט ההנחה כי ניסה "להרחיק" עצמו מהמכנסיים, במידה ואלו ימצאו בדרך נס. מכל מקום, ברור כי גם

השקרים של הנאשם בסוגיה זו מעידים על אופיו והיעדר מהימנותו ומעוררים חשד - שהרי מדוע אדם חף מפשע יבחר לשקר בסוגיה "זניחה" זו.

487. לעצם זריקת המכנסיים, נראה כי לכאורה הנאשם סיפק לכך הסבר הגיוני ותמים. אולם, אי האמת בגרסת הנאשם, ריבוי העדויות הסותרות אותה והתנהלותו מול אזולאי, בשילוב עם עיתוי השלכתם, הופכים את ההתנהגות למפלילה ומהווים ראיה נסיבתית בעלת משקל משמעותי.

488. משנה עוצמה מקבל היבט זה בשיחת ההתוודות. כזכור, הנאשם מבהיר לארתור במפורש כי העלים את המכנסיים על מנת לכסות את עקבותיו, בשל חשש כי ימצא עליהם דם, ומתאר באופן אותנטי את הדרך בה פעל על מנת להעלימם: "עשיתי עוד ביטוח שם. אותו הדבר הלהב חד עם המכנסיים... יש לנו מקלט, איפה שעושים בטון... והם קבוע באותו מקום שופכים בטון... נו, אני זרקתי. והם שפכו בטון. אין מתחת לקרמיקה, רק מתחת לבטון. שם אף אחד לא מרים." (מ"ט 165/06 (26), חלק 3, עמ' 29-30).

מצבו הנפשי של הנאשם לאחר הרצח

489. כעולה מהתיאורים שמסר הנאשם לחוקרים ולמדובבים, בלילה שלאחר הרצח הוא היה מוטרד וחש מועקה ממשית. לעניין זה תיאר בפני החוקרים ביום 13.12.06, כפי שציינה המאשימה, הרבה לפני ההודאה ברצח, כי "אני בכלל לא ישנתי בליל רביעי לחמישי... אני נשכב, נרדס- זהו אינני. אני מתעורר ויש לי חושך בעיניים" (מ"ט 119/06, חלק 2, עמ' 16-17/35).

490. המאשימה מפנה גם לדברי הנאשם מיום 18.12.06. בטרם התוודה ברצח, הוא סיפר לארתור על המועקה שחש בערב בו התרחש הרצח, אשר הייתה כה משמעותית, עד שהביאה אותו לסרב לבקשת אשתו לקיים עמה יחסי אישות:

"נו, אני לא רציתי באותו היום בכלל כלום. אני לא רציתי לא סקס, לא כלום. בלאט, אני שמעתי, מה קרה בבית הספר. דייסה שכזאת התחילה אצלי בראש. "בלאט, מה קרה שם? זין עם זה. תכף ייקחו אותי, בלאט. יתחילו לתשאל אותי, למטרת איזה זין אני צריך את זה?" והיה לי בראש כל זה ולא הסקס. וגם לא אהבה." (מ"ט 165/06 (25), חלק 1, עמ' 39/56).

491. גם אולגה סיפרה בהודעתה מיום 16.12.06, אשר הוגשה בהסכמה, כי באופן חריג, בליל הרצח הנאשם הלך לישון בשעה מוקדמת מזו בה נהג בדרך כלל: "הלך לישון בשעה עשר וחצי או אחד עשרה. אני עוד חשבתי למה הוא הולך לישון כל כך מוקדם, הרי למחרת הוא לא צריך לעבוד. בדרך כלל רומה הולך לישון מאוחר, בסביבות אחרי חצות ושתיים עשרה וחצי

בלילה." גם בחקירתה מיום 20.12.06, סיפרה כי הנאשם הלך לישון מוקדם בליל הרצח. אולגה לא זכרה אם הלכו לישון ביחד, אולם ציינה כי היא קמה לתינוק וכל הזמן יצאה ונכנסה מחדר השינה.

492. ב"כ הנאשם טען בסיכומיו כי גרסת אולגה, לפיה הנאשם הלך לישון מוקדם, הינה שגויה. זאת, בהתאם לדו"ח היסטוריית הגלישה במחשב הנאשם (נ/164), ממנו עלה כי בליל הרצח הסתיימה הגלישה במחשב בשעה 23:09, ללא שינוי חריג מסיום שעת הגלישה בימים אחרים, לפני ואחרי רצח המנוחה (סעי' 78-81 לנספח 1 לסיכומים).

בטענה זו של ב"כ הנאשם לא מצאתי ממש. כאמור, המידע שהנאשם חרג ממנהגו והלך לישון מוקדם בליל הרצח עלה מעדות רעייתו שהרגליו מוכרים לה. ב"כ הנאשם חקר את העדה בחקירה נגדית ביום 31.10.21, אולם נמנע מלעמת אותה עם הדברים ולא שאל אותה כל שאלה ישירה בנושא. יתירה מכך, ברור כי שעת הפעילות במחשב אינה מחייבת שדווקא הנאשם הוא שעשה בו שימוש, ולא אשתו, חמיו או חמותו.

493. מכל מקום, וגם מבלי להתחשב בשעה בה הלך לישון באותו ערב, העובדה שהנאשם סיפר מיוזמתו, במועדים שונים ולגורמים שונים, כי היה מוטרד ערב הרצח וכי מצבו הנפשי היה רעוע, הינה ראיה נסיבתית מחשידה ומפלילה, אשר יש בה כדי להוות ביטוי חיצוני לתחושת אשמה ולמצוקה. לעניין זה כבר נאמר:

"המדובר בהתנהגות נאשם לאחר מעשה, שיש בה ביטוי חיצוני לתחושת אשמה, לאמור: לכאורה – בהיעדר הסבר אחר – כך מתנהג מי שמרגיש אשם" (ראו קדמי, שם)

494. התנהגותו המפלילה של הנאשם בעניין זה מתחזקת, נוכח העובדה שלפי עדותו בהליך זה, רק ביום חמישי (יום לאחר הרצח) נודע לו בבירור על הרצח, לאחר שהגיע לבית הספר לאסוף את כליו:

ש"ש: או קיי, אתה אמרת לנו שנודע לך על הרצח ביום למחרת, זה מה שגם העדת ואמרת כל הדרך.

ת: מאז יום חמישי.

ש: ולכן אני שואלת האם אתה התחלת להרגיש את מה שאתה תיארת לנו רק מיום למחרת, מיום חמישי?

ת: כן, מיום חמישי."

(עדות הנאשם, עמ' 3524 לפרוטוקול).

495. אלא שכפי שניתן לראות בבירור, לחוקרים ולארתור הבהיר הנאשם במפורש כי החל לחוש מועקה כבר ביום רביעי - יום הרצח - ולא למחרת. הנאשם התבקש לתת הסבר לדברים, אולם כהרגלו, הסתבך בשקרים, ובסופו של דבר לא נתן הסבר אמין ומניח את הדעת לדברים.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

כך, כאשר עומת עם הדברים הברורים שאמר לחוקרים, לפיהם "אני בכלל לא ישנתי בליל רביעי לחמישי...", ניסה הנאשם לטעון כי "אני עכשיו מסביר לחוקרים על הלילה במעצר, כמה שאני הבנתי" (שם, עמ' 3533 לפרוטוקול). אלא שהסבר זה של הנאשם אין לקבל, שעה שאת המשפט שאמר לחוקרים מסר ביום 13.12.06 - יום רביעי בשבוע, לאחר שבילה את הלילה הראשון במעצר (ליל יום שלישי).

496. גם כאשר התבקש להסביר את הדברים שמסר לארתור ביום 18.12.06, לא עלה בידיו של הנאשם לספק הסבר סביר:

"האמת אני לא, אולי אני אמרתי משהו, אני לא יכול להבין בדיוק למה אמרתי, אבל כמה שאני שמעתי בהתחלה אני אמרתי, רציתי קודם כל סקס כי לא היה חודש וחצי. ואחר כך שיניתי את זה. קשה להסביר עכשיו למה, מה היה באותו רגע כי היה בלגן הכול, הכול בראש אחד. איך אומרים סלט היה." (שם, עמ' 3539 לפרוטוקול).

497. מכל מקום וגם לגופם של דברים, הנאשם לא הצליח לתת הסבר למצב הנפשי אותו תיאר. במסגרת חקירתו הנגדית, נשאל הנאשם תחילה האם הידיעה על מות המנוחה הפריע לתפקוד שלו, לישון בלילה ולהתנהל ביום, והשיב: "לא, כבוד השופט, אני פשוט, אני השתתפתי בצערם של ההורים. רק יותר מזה, רק את זה, לא יותר מזה." (שם, עמ' 3523 לפרוטוקול). גם בהמשך, לאחר שהוצגו בפניו האמירות שמסר בעניין מצבו הנפשי, טען הנאשם: "היה לי מאוד עצוב, עצוב זה לא מוטרד" (שם, עמ' 3535 לפרוטוקול).

בתשובה סתמית זו של הנאשם אין אפשרות לתת אמון, שעה שהיא סותרת חזיתית את הדברים שמסר לחוקרים ולארתור אודות המועקה הקשה שחש בלילה שלאחר הרצח, אשר גרמה לכך שלא יכול היה לישון, ראה "חושך בעיניים", הרגיש "דייסה בראש", סירב לקיים יחסי אישות עם אשתו וחשש מאוד כי יתושאל לעניין האירוע בבית הספר.

498. סוף דבר, המועקה הקשה שחש הנאשם כבר מערב הרצח, כפי שתיאר בעצמו ומיוזמתו לגורמים שונים, ובהתאם לעדות אשתו כי באופן חריג הקדים ללכת לישון, מהווה "התנהגות מפלילה" מצד הנאשם, אשר לא הצליח לספק לה הסבר מניח את הדעת.

התנהלות הנאשם מול ג'נח ואשתו

499. על פי גרסת הנאשם, בשיחת הטלפון שערך עם ג'נח בערב בו התרחש הרצח, הוא התקשה להבין מה בדיוק אירע בבית הספר, למעט ההבנה שהייתה בעיה כלשהי עם ילדה שנפלה בשירותים או באסלה. גרסה זו נותרה בעינה עוד פרק זמן ארוך לאחר מכן, כפי שעולה, למשל, מדבריו בראיון בערוץ 11 בשנת 2015, שם תיאר: "הוא התחיל לספר אבל סיפר בעברית, אני העברית שלי על הפנים היה, הבנתי רק מהשיחה שלו שהיה איזה בעיה עם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ילדה בשירותים. (ת/464). בהתאם, על פי גרסת הנאשם כאמור, רק למחרת, כשהגיע לבית הספר על מנת לאסוף את כליו, נודע לו לראשונה על הרצח.

500. על פי גרסת הנאשם עצמו, בשל הקושי שלו להבין מגינח מה התרחש בבית הספר, ביקש ממנו האחרון לשוחח עם אולגה, על מנת להסביר לה בעברית מה אירע. עם זאת, הנאשם סרב לכך, ואף שיקר לגינח עת מסר לו כי אשתו ישנה. לעניין זה מסר הנאשם בחקירתו מיום 12.12.06: **"הוא אמר "תקרא לאישה." אמרתי שהיא ישנה. והיא האכילה את הקטנטון, היא לא ישנה."** (מ"ט 160/06, חלק 2, עמ' 89/98). ובהמשך, בחקירה מיום 16.12.06: **"הוא אומר: "תן לי את אשתך, אסביר לה, מה קרה..." אמרתי שהיא ישנה, אבל היא האכילה את הקטן"** (מ"ט 166/06, חלק 1, עמ' 11/59).

501. התנהלות זאת של הנאשם, עת מנע מגינח לשוחח עם אולגה ולהסביר לה מה התרחש בבית הספר, מהווה אף היא התנהלות מחשידה ומפלילה מצד הנאשם. מדוע שיימנע ממעסיקו העתידי לשוחח עם רעייתו כפי שביקש? במיוחד אמורים הדברים נוכח טענתו האחרת של הנאשם, לפיה לא ישן טוב באותו לילה כי חשש שמה שקרה לילדה יקושר אליו או אל עבודתו. במילים אחרות, הנאשם גילה דאגה מדבר מה שנמנע במכוון מלשמוע את פרטיו.

דחיית יום העבודה למחרת הרצח ע"י הנאשם

502. אין מחלוקת, גם על פי גרסת הנאשם, כי במהלך השיחה עם גינח, דחה הנאשם את בקשת האחרון להתחיל בעבודה אצלו למחרת (ביום חמישי). גם בהקשר זה מקובלת עלי טענת המאשימה, לפיה העובדה שהנאשם החליט לפתע לקחת מיוזמתו "יום חופש" דווקא מספר שעות לאחר הרצח, מעוררת כשלעצמה סימני שאלה. כפי שציינה המאשימה בסיכומיה, הנאשם העיד כי בתקופה זו, עול פרנסת המשפחה היה על כתפיו והוא לא ביטל עבודות (עמ' 2983 לפרוטוקול). בנוסף, כפי שהעיד הנאשם, בשבועות שקדמו ליום הרצח הוא לא עבד באופן רציף ושהה במספר ימי חופש "מאולצים", מכיוון שחיכה לחומרים. הנאשם אף תיאר בפני ארתור ביום 17.12.06 כי הוא שונא לקחת ימי חופש. (מ"ט 165/06 (21), חלק 2, עמ' 35/63).

503. יתירה מכך, הנאשם לא רק בחר מיוזמתו לקחת יום חופש ביום שלאחר הרצח, אלא עשה כן תוך שהוא משקר, שוב, ללא כל הסבר נראה לעין, גם לגינח וגם לאולגה. במסגרת החקירה מיום 16.12.06, סיפר הנאשם כי שיקר לגבי הסיבה בגינה ביקש לא לעבוד ביום חמישי, ואמר לו שעדיין נותרה עבודה בבית הספר, למרות שכבר סיים אותה. בחקירותיו הסביר שהעדיף לקחת חופש כדי לנוח ולהיות עם המשפחה (מ"ט 166/06, חלק 1, עמ' 10/59, מ"ט 168/06, חלק 1, עמ' 9-10/86). גרסה זו של הנאשם אושרה על ידי גינח, שאישר כי בשיחת הטלפון שערכו ביום רביעי בערב, הנאשם טען באוזניו כי טרם סיים את

העבודה בבית הספר (ראו עמ' 1104 לפרוטוקול). אשר לאולגה, הרי שלפי העדות שמסרה ביום 16.12.06, הנאשם סיפר לה שהיה זה גינת שביקש ממנו שלא לבוא ולעבוד ביום חמישי, כי "הילדה שנפלה מאסלה בשירותים" היא בת של חבר שלו.

504. אם כן, העובדה שהנאשם בחר מיוזמתו לדחות את תחילת עבודתו אצל גינת ביום שלאחר הרצח, מעוררת כשלעצמה חשד, ודאי כאשר מחברים זאת עם אמירותיו אודות המועקה אותה חש בערב שלאחר הרצח. מכל מקום, עולים סימני שאלה ביחס לטענת הנאשם כי רצה "לנוח בביתו ולהיות עם משפחתו", שכן הדבר אינו עולה בקנה אחד עם טענתו כי לא נהג לבטל עבודות, עם העובדה שבשבועות שקדמו לכך כבר זכה "לנוח" למשך מספר ימים עקב מחסור בחומרים, ועם טענתו בפני המדובב כי שנא לקחת ימי חופש ולשהות בבית ללא מעש. כמו כן, לא ברור מדוע שיקר גם לאשתו וגם לגינת והסתיר מהם את הסיבה בגינה בחר לא לעבוד למחרת הרצח. התנהלותו של הנאשם בהקשר זה, שעות ספורות אחרי הרצח, משלבת אי אמירת אמת, הסתרה של מניע אמיתי וחריגה מהשגרה, ואני רואה בה התנהגות מפלילה.

התנהגות הנאשם בחדר המורים

505. על פי עדותה של פסיכולוגית בית הספר נשרי, סמוך לאחר שעת הרצח היא נתקלה בחדר המורים באדם שזיהתה כגנן, כשהוא מתנהג באופן נסער:

"ובשתיים ורבע פחות או יותר הלכתי לחדר המורים להחזיר כוס לאזור של הכיור שם וכשנכנסתי הכיור נמצא במין כזה שמוסתר, נכנסתי לחדר המורים ועמדתי בפתח של (לא ברור) ושם ראיתי בן אדם שלצערי הרב טעייתי וחשבתי שאני רואה את הגנן... ראיתי אותו עושה תנועות מאד נסערות, גבוהות, הוא היה עם הגב אלי ואני הפתעתי אותו כי יש שם שטיח מקיר אל קיר, הוא הופתע כשנכנסתי, הוא הסתובב אלי, הפנס שלו היו נורא נסערות, זהו...". בהמשך, כאשר נשאלה על התנועות שעשה הנאשם הוסיפה: "לא, זה תנועות כאילו של חיפוש ככה משהו כזה ואז הוא הסתובב אלי, משהו כזה תנועות כאלה נורא נורא בהולות הוא הסתובב אלי וקפא מולי עם פנים נסערות שאני לא יכולה להדגים, בעצם זה להדגים פנים נסערות מאד." (עדות נשרי, עמ' 499-498 לפרוטוקול).

506. כפי שציין חברי בהרחבה בחוות דעתו, נשרי העידה כי תחילה הייתה בטוחה שראתה את הגנן של בית הספר בחדר המורים (אשר בפועל כלל לא היה בבית הספר באותו יום), אולם בהמשך, כשראתה את תמונת הנאשם בטלוויזיה, לאחר שנעצר, הבינה כי למעשה הנאשם הוא כנראה האדם אותו ראתה (שם, עמ' 501 לפרוטוקול).

507. במסגרת חוות דעתו קבע חברי כי "לא אוכל ליתן אמון בעדותה של נשרי כשם גם שאין אני משוכנע כלל ועיקר, שהנאשם דומה דמיון פיזי לגנן." אלא שגם עם מסקנה זו לא אוכל

להסכים. ראשית אומר, כי מעיון בתמונות הגנן, מר ישראל נפתלי (ת/54), עולה כי בינו ובין הנאשם דמיון רב, אשר לטעמי יכול להטעות כל אדם סביר. מכל מקום, לתיעוד נ/15 (הודעתה של נשרי בתחנה מיום 11.12.06), לא ראיתי נפקות שכן, אין מחלוקת כי נשרי באמת ובתמים סברה תחילה שראתה את הגנן. אלא, שבסופו של יום הסבירה נשרי, אותה מצאתי כעדה מהימנה אשר מעוניינת למסור גרסת אמת, כי לאחר שראתה את תמונת הנאשם אותו לא הכירה קודם לכן, התרשמה כי הוא האדם אותו, ככל הנראה, ראתה מתנהג באופן חריג בחדר המורים, ובהתרשמות זו לא מצאתי כל סיבה לא לתת אמון.

508. אם נותר ספק באשר למהימנות גרסתה של נשרי, דומני כי הוא מתפוגג לאור העובדה הפשוטה כי גרסתה, לפיה ראתה את הנאשם בחדר המורים בסביבות השעה 15:14, תואמת באופן מדויק למדי את גרסת הנאשם בהודאה מיום 19.12.06, לפיה המפגש שלו עם המנוחה היה ב"תחילה של השיעור האחרון... זה היה בשעה אחת ועשרים, אחת ושלושים.", וכי לאחר הרצח פנה להכין לעצמו קפה בחדר המורים, שם הבחין במספר מורות "מצד ימין אחת, ושתיים, שלוש מצד שמאל" (מ"ט 172/06 (1), חלק 2, עמ' 18/65). גם במסגרת השחזור סיפר הנאשם, כי לאחר הרצח ירד למטה, הלך לשירותי הבנים על מנת לשטוף את ידיו ואת להב הסכין, ומשם לחדר המורים על מנת להכין לעצמו קפה (וראו גם דבריו בחקירה עוד מיום 11.12.06, קרי, עובר להודאתו).

509. חיזוק לעדותה של נשרי כי השניים נפגשו מצוי גם בעובדה שכל אחד מהם סיפר בעדותו, שעמד במקום בו לא היה חשוף לשאר יושבי חדר המורים. כלומר, רק הם יכלו לראות זו את זה (ראו חקירת הנאשם ת/2 עמ' 2 ש' 24-25 ועדות נשרי בעמ' 498 ש' 16-17 ועמ' 499 ש' 23 ואילך). אפיון זה של המיקום, מעניק עומק נוסף לקביעה כי מפגש זה אכן התרחש.

510. למעשה, במסגרת חקירותיו, הנאשם כלל לא הכחיש כי יתכן שכשהכין קפה בחדר המורים עשה תנועות אשר עשויות היו להיראות מוזרות למתבונן מהצד. לעניין זה, עוד בחקירתו הראשונה מיום 11.12.06 (ת/2) השיב לשאלה כיצד התנהג בחדר המורים: "באופן רגיל. הכנתי קפה. היו מעלי אוזניות של פלייר ועמדתי עם הפנים כלפי המכונה לחימום המים. רק המורה שהייתה מימיני יותר נכון- ימינה מהכניסה לחדר המורים, הייתה יכולה לראות אותי... אולי אני ענטזתי קלות תוך כדי שמיעת המוזיקה, אבל זה לא במאת האחוזים ואם ענטזתי- אז רק ברגל". הנאשם שב על גרסה זו במהלך חקירתו מיום 12.12.06, שם טען "שאני יכולתי לרקד. לרקד, לנענע רגל, ואנשים הבינו את זה לא נכון. הם סברו שאני עצבני." (מ"ט 160/06, חלק 4, עמ' 11/16).

511. לדעתי, מעבר לעובדה שהסבר זה אינו מתאים כלל לאופיו של הנאשם, אשר מתקשה אני להאמין כי ירקוד או "יענטז" בציבור, הרי שהוא אף אינו עולה בקנה אחד עם גרסתה של נשרי, לפיה האדם אותו ראתה ביצע תנועות גבוהות, נסערות ובהולות, וכאשר הסתובב אליה אף קפא כאשר פניו נסערות מאוד. אם כן, התנהגותו החריגה של הנאשם זמן קצר לאחר

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הרצח, כפי שעלתה מעדותה של נשרי, עולה לכדי התנהלות מפלילה מצדו, לה לא ניתן הסבר מספק.

כיבוס הבגדים על ידי הנאשם

512. כפי שפורט קודם לכן, על פי הודעות חותניו של הנאשם אשר הוגשו בהסכמה, ולדימיר הוא אשר על פי רוב היה אחראי על ביצוע הכביסה לכל בני הבית, כולל הנאשם ("ש. מי אצלכם בבית מתעסק בכביסת הבגדים? ת. בדרך כלל אני.").

513. במסגרת חקירתו מיום 13.12.06, הנאשם אישר כי חותנו הוא שבדרך כלל מכבס את בגדיו. אולם, את החולצה אותה לבש ביום הרצח הוא עצמו כיבס בשבת בצהריים, משום שחותניו נסעו (מ"ט 119/06, חלק 2, עמ' 23-24/35), ורצה שבגדיו יספיקו להתייבש עד ליציאתו לעבודה למחרת (עמ' 3065-3066).

514. העובדה שדווקא הנאשם הוא שכיבס את החולצה אותה לבש ביום הרצח, בניגוד למקובל בבית, מהווה כמובן צירוף מקרים המעורר חשד. כך לדוגמה, עולה התהייה מדוע לא ביקש הנאשם מחותנו לכבס את בגדיו ביום שישי, בו, לגרסתו, הביא את התיק עם הבגדים, ולמה לא כובסו בשבת, טרם יציאתם.

סיכום ההתנהגות המפלילה

515. התנהלותו של הנאשם לאחר הרצח משופעת בהתנהגויות מפלילות, חלקן מהותיות וחלקן מינוריות יותר. למרות שלכאורה מדובר באנקדוטות שוליות שאינן נוגעות במישרין לרצח, הן מתאפיינות בכך שהנאשם לא היה מסוגל להסבירן באופן סביר או בוודאות לא אמר לגביהן אמת, ובכך שגרסתו של הנאשם לגביהן נסתרה ישירות על ידי עדים שאין להם כל אינטרס לשקר. התמונה המתקבלת מצבר התנהגויות זה, היא שהנאשם ניסה להסתיר את המכנסיים שלבש באותו יום וסיפק בהקשר זה גרסאות שקריות, שהיה במצב נפשי חריג בליל הרצח, שגרם לו ללכת לישון מוקדם ולהימנע מיחסי אישות עם אשתו, שבחר להימנע מעבודה ביום לאחר הרצח בניגוד למנהגו ולאינטרס שלו, ששיקר בעניין לגינח ולאולגה מבלי שהייתה לכך סיבה סבירה, ושהיה נסער בחדר המורים בסמוך לשעת הרצח.

צבר ההתנהגויות המפלילות, להן התקשה כאמור הנאשם לספק הסבר תמים, מוסיף למארג הראיות הפוזיטיבי הקיים ומחזק אותו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

"מי אמר"

516. ההסבר המרכזי של ההגנה לכך שהנאשם "נפל במלכודת" שהציבו לו החוקרים והמדובב, ובחר להתוודות ברצח נורא, להודות בו ולשחזרו, הוא אישיותו החלשה. בעטייה של זו, כך נטען, הנאשם לא עמד על שלו ולא התעקש שלא רצח את המנוחה, אלא השתכנע שגורלו נחרץ, ועל כן הוא חייב לקבל על עצמו את הרצח ולהסבירו במניעים שיצדיקו עונש מופחת.

517. ב"כ הנאשם טוען בסיכומיו כי "דומה שאיש בעולם ומחוצה/ן לו לא יחלוק (מלבד יורם, סשה והפרקליטות) כי הנאשם היה בעל אישיות חלשה מאד, וככה היה קל מאוד להשפיע עליו, לרמותו, ולגרום לו לבטל את עצמו ואת זכרונו" (סע' 753 לסיכומים).

518. הראיה היחידה לטענה זו, היא ציטוט מפיו של הנאשם עצמו – "אני בן אדם רגיש ויותר קל מלתת קצת לחץ פסיכולוגי ולשבור אותי אבל אני כזה בן אדם, אני מאמין לכולם, אני מדבר עם כולם בחופשיות ואפשר לשבור אותי..." (שם).

519. בטענה דלה זו, המסתמכת כאמור רק על אמירה של הנאשם על עצמו, לא ניתן להסתפק. כמבואר להלן, טענה זו כלל אינה מתיישבת עם הרושם המצטבר העולה מהתיעוד של התנהלותו של הנאשם, במהלך החקירות ובשיחותיו עם המדובב בתא. היא אף אינה מתיישבת עם הרושם אשר הנאשם הותיר אצלי במסגרת עדותו בפנינו.

520. זאת ועוד, בנסיבות המקרה דנן, קשה מאוד לקבל כי הנאשם מסר הודאה מפורטת ברצח כה אכזרי של ילדה צעירה, רק בשל אישיותו החלשה או הנוחה לרצות. משכך, מן הראוי היה כי ההגנה תתמוך טענה זו, אותה היא מוצאת כטענת הגנה מרכזית, במקורות מתבקשים נוספים, כגון הצגת חוות דעת פסיכולוגית מקצועית אודות מבנה אישיותו של הנאשם, כמו גם עדויות מפייהם של מכריו של הנאשם, אשר יש בהן כדי לאפיין את דפוסי אישיותו והתנהגותו במקרים נוספים.

521. אף חברי ביקש לתהות על קנקנו של הנאשם, ובמסגרת חוות דעתו נדרש לדברים בהרחבה. בסע' 308 לחוות דעתו ביקש לבחון אמירות בהן השתמש הנאשם בתארו את עצמו (תוך שימוש בביטויים כגון "סוללה", "מצבר", "תלישת הגג" ועוד). לשיטתו של חברי, אין לסמוך על הדברים שאומר הנאשם במו פיו, מהם ניתן להסיק לגביו כי יש לו נטייה להתפרצויות של אלימות קשה. תחת זאת, חברי מציע לבחון את הנאשם על פי מעשיו: התנהגותו הטובה בבית הסוהר, העובדה שלא התפרץ במהלך הדיונים גם ברגעים קשים, התנהלותו השקטה בתאו ובחקירותיו ונימוסיו הטובים. לשיטתו של חברי, כל אלה מעידים על כך שאין שחר לטענות שמדובר ב"סוללה נטענת" או "פקעת עצבים". בנוסף, אף שגם חברי מסכים כי הנאשם נכשל

באי אמירת אמת לא אחת, הרי שלקביעתו, מסכת שקריו דווקא היא שמלמדת על היעדר תחכום כלשהו מצדו של הנאשם, ובוודאי לא על היותו בבחינת "שחקן שחמט על".

522. הגם שמקובלת עלי הערכתו של חברי, לפיה בין הנאשם לבין תחכום "פעורה תהום", וכי הוא בוודאי לא הפגין חשיבה אסטרטגית אפקטיבית בהתנהלותו ולאורך חקירותיו, הרי שכמבואר להלן, התרשמותי הכוללת מהנאשם ומאישיותו, והמסקנות הנגזרות מכך, שונות בתכלית מאלו של חברי.

523. ראשית, אני מוצאת כי דברי הנאשם ביחס לעצמו מלמדים כי יש בו נטייה לאלימות. אכן, הנאשם התנהל בנימוס ובשקט במהלך החקירות והעדויות. עם זאת, ובכל הכבוד, לטעמי, אין די בכך כדי להסיק מסקנות בדבר דפוסי אישיותו או בדבר קיומה של נטייה פוטנציאלית להתפרצות. אמנם, אין ספק, שבסביבת סמכות, כגון בבית המשפט או בנוכחות החוקרים, הנאשם נמנע מאלימות (יוער, כי לא קיבלנו במסגרת הליך זה ראיות חיצוניות כלשהן בדבר התנהלותו של הנאשם בתקופת מאסרו). ואולם, האם די בכך כדי ללמד על כך שאין סיכוי כי התפרץ באלימות בהקשרים אחרים? האם ניתן לקבוע כי אנשים המתנהגים בשקט ובנימוס מול גורמי סמכות לא יאבדו שליטה וינקטו באלימות בשום מקרה? בזהירות המתבקשת, אני סבורה כי לא ניתן לקבוע זאת באופן קטגורי, בוודאי ללא תימוכין בחוות דעת מקצועית רלוונטית, ובוודאי לא לצורך קבלת טענה זו כטענת הגנה מרכזית.

524. זאת ועוד, בניגוד לחברי, איני מקלה ראש כלל בדיווחים לגבי התנהגות אלימה בעבר, אותם מסר הנאשם בצורה מפורטת לגבי עצמו. כזכור, הנאשם סיפר, מיוזמתו, כי הוא תקף ופגע באופן קשה באחיו, כי כמעט תקף באותו אירוע גם את אביו, וכי היה מגיע ל"פריקה גופנית", כדבריו, במסגרת עבודתו כשומר במועדון הנאשם אף ציין שבארץ אין לו אפשרות כזו (מט 165/06 (25) חלק 3 עמ' 31-27 וכן עמ' 46).

לדבריו של הנאשם עצמו, גם אשתו הייתה מודעת לנטייה זו שלו, ודאגה שמא יגיב להתגרות ויפגע במישהו באם יכעיס אותו.

525. אף כאשר הנאשם דיבר על התנהגות הילדים כלפיו, ניכרת באופן דיבורו אלימות סמויה. כך, הוא סיפר למדובבים כי הוא "אוהב להסתכסך עם מרוקאים" וכי הוא "באמת שונא אותם", וביחס לבחור ממוצא אתיופי אותו פגש בתחנת המשטרה וביקש ממנו סיגריה אמר "ב...בלאט, גמד כזה, על הזין ... אילו הייתי שוטר-זבל ... הייתי מסתכל, אין אף אחד, הייתי דופק אותו ככה...".

אני מוצאת, כי התבטאויות מסוג זה שהוצג לעיל, הן בתוכן והן בסגנון, לא רק שאינן מתיישבות עם תיאורו העצמי של הנאשם או עם טענות הסנגור הנסמכות עליו, בדבר היותו של הנאשם טיפוס מוחלש, אלא הן מתיישבות לטעמי דווקא עם המסקנה ההפוכה, בדבר היותו של הנאשם אדם המחזיק בצורת חשיבה ואופי חשדניים ואגרסיביים כלפי אחרים,

אשר לא אחת תרגם את מחשבותיו ורגשותיו למעשים אלימים של ממש, או שהעיד על עצמו כי היה מעוניין לעשות כן.

526. ודוק: אני ערה לכך שאחיו של הנאשם, אשר העיד בפנינו, המעיט מחומרת הפגיעות שספג מהנאשם באותה תקרית בעבר אליה התייחס הנאשם עצמו בהרחבה. ואולם, בתוך סבך שקרים זה אשר טווה הנאשם, מדוע שנאמין לאח כעת, וזאת כאשר לא ניתן לשלול את מניעיו לסייע לנאשם ולציירו באור חיובי? יתירה מכך, סיפור מקרה זה של תקיפת האח ופגיעה חמורה בו עד כדי כך שהשתין דם, הובא יותר מפעם אחת על ידי הנאשם עצמו, וכאמור, מול ארתור, הנאשם אף פירט את תקיפת אחיו לפרטיה. מכל מקום, עדותו של האח לא שללה את קרות האירוע אלא רק את מידת החומרה של הפגיעה בו, וממילא אין בה כדי לשלול התרשמות ממקרה זו בדבר נטייתו של הנאשם להתפרצויות אלימות, אשר אינן מאפיינות התנהגות נורמטיבית של אדם בוגר.

527. במאמר מוסגר, יצוין שהנאשם ניסה למנף את עדות אחיו ליצירת רושם לגבי "אישיותו החלשה", וטען שלמעשה הוא חשב כל השנים שפגע קשות באחיו משום שכך הוריו אמרו לו. על כך אזכיר, שהנאשם עצמו הוא שסיפר שדווקא הוריו באו אליו בטענות על התנהגותו כלפי האח, ועל כן כמעט ותקף גם את אביו, כך שמדובר בשקר נוסף מבית מדרשו של הנאשם.

528. בנוסף על דברים אלו, לא למותר להזכיר, כי אין מחלוקת כי לנאשם ידע "חריג" לגבי אופן **המתת אדם באמצעות סכין**. היינו, בצד הנטייה לאלומות, ניתן להצביע גם על המומחיות שגילה בהלכות שיסוף גרון. כפי שנסקר לעיל בשלב מוקדם יותר בפרק זה, הנאשם גילה בקיאות מפתיעה בטרמינולוגיה של כלי הדם בצוואר ובהשלכות של הפגיעה בהם בסכין. יתרה מכך, הוא אף הדגים למדובבים את אופן התפרצות הדם, כאשר התלבטו עמו כיצד ניתן לשסף גרון מבלי להתלכלך. כשנשאל הנאשם על ידי ארתור בשיחת ההתוודות בדבר מקור הידע שלו, השיב שלמד זאת מספר הדרכה של הק.ג.ב. מדובר בתחום התעניינות שהינו, בלשון המעטה, בלתי שגרתית, ובידע שאינו מצוי ברשותם של מרבית בני האדם, אך הפלא ופלא, מחזיק בו הנאשם ברצח המנוחה, באמצעות שיסוף גרונה.

529. חברי סבור, שלא הוכח כי המאמר אותו הוריד הנאשם מהאינטרנט אודות שימוש בסכין נקרא כלל על ידו. לטעמי, אין זה משנה אם הנאשם אכן קרא בפועל את המאמר. יוזכר, כי אין חולק שבביתו של הנאשם נתפס דיסק שעליו צרוב הספר "סכינים קרביים עדכניים – דגמים, יצרנים, יישום, התפתחות" (ת/288). אין מדובר במידע שעלה למחשבו בשיטוט אקראי באינטרנט תוך חיפוש של דברים אחרים, אלא בחומר עיוני שהיה ברשותו, נצרב, ונשמר על ידו באופן יזום. כדברי המאשימה, וכן בהתאם לעדותו של הנאשם עצמו בפנינו, הספר שנתפס עוסק, בין היתר, בשימוש פונקציונאלי בסכין. היינו, אין ספק כי המידע הספציפי החריג ויוצא הדופן נתפס בחזקתו של הנאשם, כי הנאשם הפגין בקיאות באופן השימוש בסכין לשם הריגת אדם, וכי הסביר במו פיו היכן רכש את הידע והמיומנות בעניין

זה. לכך יש להוסיף את העניין אשר הנאשם מגלה בכלי נשק קר ובסכינים בפרט. כפי שמפרטת המאשימה (עמ' 409-412 לסיכומים), הוכח כי לנאשם אוסף סכינים והוא הרבה לאסוף מידע בנושא. יתירה מכך, בשיחתו עם המדובב יבגני, הנאשם אישר שהוא גם יודע להשתמש בסכיניו.

530. חברי קובעו, כי הנאשם, נוכח אישיותו המוחלשת, היה בבחינת "חומר ביז היוצר" בידי של המדובב ארתור. גם לכך לא אוכל להסכים. כפי שהעיד הנאשם עצמו, יחסיו עם ארתור היו יחסי אמון חבריים. סקרתי לעיל את יחסיו של הנאשם עם המדובבים ועם ארתור בפרט. התרשמתי כי הנאשם לא "הסכים" או "קיבל" את דברי ארתור במלואם, אלא ידע לעמוד היטב על דעתו. כפי שפורט לעיל, במקומות בהם חלק על ארתור, הוא לא נמנע מלהביע את דעתו ולבחור את התנהלותו בכוחות עצמו. למשל, גם ברגעי "המתרחקות הקשים" בהתוודותו בפני ארתור, הוא חלק עליו בנוגע לאופן התרחשות הרצח, לחש על אוזנו בקרבה רבה את פרטי הרצח, התקרב למיטתו להשלים חלקי שיחה חסרים, ועוד. בהתנהלותו זו, הנאשם לא נהג כלל וכלל כאדם מוחלש או מרצה, או כמי שניתן לשים דברים בפיו.

531. אף אין בידי לקבל את טענת ההגנה כי הנאשם "חזר כתוכי" על גרסאות שהושמו בפיו. אכן, ניתן לראות כיצד הנאשם חוזר על "סיפור המעשה" אותו טווה בסיועו של ארתור, וזאת הן בהקשר של גרסת האפקט והן בהסבר לעניין הנסיבות שהובילו אותו לביצוע הרצח. ואולם, איני סבורה כלל שמדובר במצב דברים בו ארתור הוא ש"דיבר מפיו" של הנאשם. כפי שסקרתי לעיל בהרחבה, הנאשם הפגין יכולת מובהקת בנוגע לאפשרותו לברור לעצמו במה ראוי לו להשתמש מתוך עצותיו ורעיונותיו של ארתור, בכדי לקדם את גרסתו ומצבו. מנגד, הנאשם החליט גם אילו אפשרויות ורעיונות שהוצעו לו על ידי ארתור אינם מתקבלים על ידו ואינם "נקלטים" לדרך התנהלותו ולאופן בניית גרסתו. הנאשם אף הוכיח כי הוא שולט היטב בתזמון ובאופן בו הוא משתמש בעצותיו של ארתור. כך, למשל, באותו "ניסוי כלים" שערך לבחינת היתכנותה של גרסת האפקט באוזניו של הפסיכיאטר ובחקירתו בשעות הערב ב-18.12.06. עוד אדגיש, כי ארתור סייע לנאשם לבנות גרסה סביב המניע לרצח ונסיבותיו, באופן המשרת את האינטרס של הנאשם להקל את עונשו. על כן, אין רבותא בכך שהנאשם אכן השתמש בה. כן יש לזכור, כי הפרטים באשר לאופן ביצוע הרצח והתחושות הרגשיות שעורר, כפי שתיאר הנאשם באופן אותנטי במהלך ההתוודות, באו אך ורק מהנאשם עצמו ולא מארתור, באופן שאינו מתיישב כלל לטעמי עם אפיון הנאשם והתנהגותו כ"תוכי החוזר על מה שהושם בפיו".

532. גם עם קביעת חברי כי שהנאשם הוא טיפוס "מרצה" ו"מסביר", זה שנוטה ללכת ולהסכים עם החוקרים ועם ארתור (סע' 321 לחוות דעתו), לא אוכל להסכים. להתרשמותי, הנאשם דווקא גילה יכולת לעמוד על שלו גם תחת לחץ, לא להחצין את רגשותיו או לחשוף את צפונות ליבו, ולא למהר ולתת לחוקרים את רצונם. כך למשל, בחקירת ה 19.12.06, טרם ההודאה,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

סשה חוזר ומטיח בנאשם שהוא הרוצח, וזה מתעקש ואינו מוותר ומכחיש את הדברים. או למשל, וביתר שאת, בחקירת ה-21.12.06, במהלכה הוא שולף משרוולו גרסאות מגוחכות שבוודאי לא נועדו לרצות את החוקרים, ואף מעז פניו לעומתם, ואומר שישמור מידע לעצמו ויגלה בפניהם רק את חלקו. בהקשר זה, בולטת במיוחד התנהלותו של הנאשם בחקירה מיום 1.1.07. במהלכה, הנאשם מתעקש שלא התוודה כלל לפני ארתור וממציא גרסאות חדשות לגבי מה שהתרחש ביניהם, וזאת בטרם התחוויר לו שקיים תיעוד להתוודות המצוי בידי החוקרים. לו היה הנאשם אכן טיפוס "מרצה" או "מובל", ניתן היה לצפות כי בשלב זה בוודאי שהיה נוהג אחרת.

533. עוד אזכיר, שהודאתו של הנאשם נמסרה רק לאחר שבוע של שהות במעצר, ותוך שהוא "משחק" בפני חוקריו את גרסת האפקט. אזולאי, ששיתף פעולה עם ההתחזות, היה צריך להשקיע מאמץ בכדי לעודד את הנאשם להיזכר בפרטים, וזה נידב אותם טיפין טיפין. אם כן, הנאשם התנהג בדיוק הפוך מכפי שניתן לצפות ממי ששואף לרצות את חוקריו ולתת להם את מבוקשם.

534. כאמור, בנקודה מסוימת אני מסכימה עם חברי, והיא כי הנאשם אינו "שחקן שחמט על", ואינו מתגלה כאדם מתוחכם מאד אשר צופה מספר מהלכים קדימה. עם זאת, אף תמונת הראי אינה נכונה. לטעמי, אין מדובר כלל באדם חסר ישע אשר נקלע לסיטואציה קפקאית, שלא ידע כיצד להיחלץ ממנה. כפי שהראיתי, הנאשם הבין היטב את מצבו המשפטי ואת הראיות נגדו, וידע להעריכם ולשקול את דרכי פעולתו בהתאם למצב הדברים המשתנה וההתפתחויות בחקירה. במקום לדבוק באמת אחת כלשהי ולהכחיש ביצועו של רצח בו לא היה מעורב, הוא לא הפסיק לשקר מחקירתו הראשונה ועד לעדותו בפנינו, לשנות את גרסתו חדשות לבקרים, לדלג מגרסה לגרסה, ובאופן כללי להתנהל בהתאם לטקטיקה מקומית אשר התחלפה תדיר. גם חברי מכיר בכך שהנאשם "משקר לעיתים", ושיש "סתירה של ממש" בין גרסאותיו בהליכים השונים, ואף בכך שהוא "אינו משקר מעת לעת גם מקום בו השקרים אינם משרתים את האינטרס שלו". לטעמי, מדובר במי ששיקר באופן לא מתוחכם, וניסה בצורה מגושמת ו"בתפרים גסים" להתל בחוקריו על מנת לשפר את מצבו, על יסוד הערכת מצב נקודתית משתנה. אלא שלנוכח הראיות, חוסר העקביות בגרסאות והשקרים שנחשפו, גם לגבי פרטים אזוטריים, הוא רק הלך והסתבך וקשר את עצמו עם מעשה הרצח. זו אינה דרכו של אדם מוחלש חף מפשע.

535. אני מוצאת, כי הביטוי המשמעותי ביותר לשילוב בין חוסר אמינות לחוסר תכום מצוי בגרסאות הנאשם בסוגיות המפתח של המשפט החוזר. כפי שכבר ציינתי, במקום לנצל את ההזדמנות, הנדירה, שנקרתה בדרכו, ולהסביר את הסיבות להתוודותו ולהודאותיו, הנאשם בחר להתעלם כליל ממה שסיפר בהליכים קודמים ובראיונות, והציג גרסאות כבושות חדשות, שאינן עולות בקנה אחד עם גרסאותיו הקודמות ועם השכל הישר. יתר על כן, מצופה

היה מהנאשם כי בהליך זה, שעה שהוא יודע שהתוודותו בפני המדובב היא מעיקרי הראיות כנגדו, הוא יבהיר בגרסת אמת ברורה, כבר בראשית חקירתו הראשית, מדוע מסר גרסת שקר בהליך הקודם. האם גם אז הדבר נבע מאישיותו המוחלשת והנוחה לרצות? תחת זאת, הנאשם הוסיף והכביר שקרים גם בפנינו, באופן שברור לגמרי כי לא ניתן ליתן בו, ובגרסאותיו המשתנות, כל אמון.

536. לבסוף, והגם שנאשם לא טען זאת, בחנתי את השאלה האם יתכן שעובדת היותו של הנאשם זר בארץ, מי שהשפה העברית אינה שגורה בפיו והמנטליות לא מוכרת לו, עלולה הייתה להביאו לכדי הודאת שווא. הנחת המוצא שלי בעניין זה היא, כי בשל מאפייניו אלו, הנאשם עשוי להשתייך לקבוצת סיכון למסירת הודאת שווא, ולכן יש לנקוט בזהירות יתרה לגבי בחינת הודאותיו, והערכת עדותו וגרסאותיו. ואולם, לאחר עיון וצפייה מדוקדקים וחוזרים בתיעוד חקירותיו והודאותיו של הנאשם, לא מצאתי שמשתני רקע אלה באו לידי ביטוי בהקשר ההתוודות ומסירת ההודאה. כפי שנאמר לעיל, הנאשם נחקר בשפה הרוסית או בנוכחות דובר רוסית, הבין היטב את מצבו ואת הסיטואציה בה הוא מצוי, נפגש באופן סדיר עם עורך הדין שהוא או משפחתו בחרו ושהה בתא המעצר עם דוברי שפתו, אשר שיחותיו עמם מלמדים כי הוא הבין היטב את מצב הדברים לכל אורך הדרך. יתירה מכך, כאמור, הנאשם עצמו לא טען דבר המאפשר לסמוך מסקנות על זרותו. כאמור, הודאתו באה, כך לטענתו, על רקע אישיותו החלשה דווקא, ולזאת לא הביא ראיה כלשהי פרט לגרסה חדשה ובלתי משכנעת. בוודאי, שטיעון ממין זה אינו מסביר את ההתוודות בפני המדובב.

537. כאמור, טענת ההגנה המרכזית הינה לאישיות חלשה של הנאשם אשר אפשרה את הודאתו ברצח שלא ביצע. בנוסף על כלל האמור לעיל בנוגע להתרשמותי מאישיותו ואופיו של הנאשם, מובהר שלא אוכל לקבל טענה זו גם לגופה. מצפייה בתיעוד החקירות והשיחות בתא עולה כי הנאשם גילה ערנות רבה למתרחש סביבו, עקב אחרי הפרטים בחקירותיו והבין היטב את מצבו המשפטי, כפי שבא לידי ביטוי בשיחותיו עם החוקרים ועם המדובבים. בהקשר זה ניתן להפנות גם להבנתו של הנאשם היטב את הליך המעצר, למרות שהתנהל בעברית. בנוסף, כפי שעולה מדבריו בתא, הוא מתמצא במידה לא מבוטלת בנבכי החוק הפלילי האוקראיני, לדבריו - כדי להגן על עצמו, ומסביר היטב את משמעותן של ראיות (נסיבתיות וישירות) ומשמעותן במשפט (מט 161/06 (1) חלק 1 עמ' 34).

538. עוד אוסיף, התרשמתי כי אין מדובר באדם חלש, שמקבל על עצמו בקלות השפעה מצד אחרים. בעיני, הנאשם הצטייר כאדם חשדן באופן חריג, שאינו ממהר לתת אמון בסביבתו. כך, לדבריו, הוא נמנע לחלוטין מתקשורת עם ילדי בית הספר, פן יואשם בהטרדה, והסתובב עם הפלייר על אוזניו על מנת שלא לשמוע את דבריהם. עוד בחקירתו הראשונה הוא סיפר על חששו מפני הסתבכות, ואף הביא כדוגמה סיפור ששמע על בחורה שסחטה אדם שהסיע אותה (מט 160/06 חלק 2 עמ' 70 ראו גם דבריו למדובב מט 161/06 (1) חלק 2 עמ' 45).

539. אציין, כי מקובלים עלי האפיונים הכלליים שמפרטת המאשימה לגבי הנאשם, באשר להיותו נבון וסקרן, שהוכיח יכולות למידה עצמאיות, והפגין ידע כללי וספציפי במגוון נושאים. תכונות אלה באו לידי ביטוי בשליטתו בפרטים ובתובנותיו במהלך החקירות.

540. אסכם חלק זה ואומר, כי איני מקבלת את טענת ההגנה או קביעת חברי כי הנאשם הולך שולל והודח להודאת שווא בשל אישיותו החלשה. אף איני סבורה כי הנאשם היה "כחומר ביד היוצר" בידי ארתור או כי הוא "חזר כתוכי" על דברים ששם המדובב בפיו. כפי שפורט בהרחבה לעיל, לא מצאתי שהוצגו בפני בית המשפט ראיות ממשיות התומכות בטענות אלו, למעט טענות בעלמא. כאמור, התרשמתי שהנאשם הפגין דעתנות ויכולת בחירה באשר למה לומר לחוקריו ולמדובב וכיצד להתנהג מולם, וגילה ביטחון עצמי לעמוד על שלו, הן בפני המדובב והן בפני חוקריו. כמו כן, ועל סמך דבריו של הנאשם עצמו, יש בו נטייה לאלימות, אשר מספר פעמים במהלך חייו אף קיבלה ביטוי מעשי קשה. אף חיבתו של הנאשם לסכינים, ידיעותיו החריגות לגבי אופן השימוש בהם והיכרותו עם האנטומיה בהקשר של המתת בני אדם, מוסיפים לאישיותו מימד נוסף הרלבנטי לענייננו, שאינו מתיישב כלל עם קווי אופי של אישיות מרצה או חלשה.

סוגיית מוסריותו של הנאשם – פרשת "סרטי הסנאף"

541. יוזכר, כי מחשבו של הנאשם נתפס על ידי גורמי החקירה ביום 12.12.06, וכי החוקר צחי סגל (להלן: "סגל") ערך בדיקה וחוות דעת בדבר היסטוריית הגלישה של הנאשם באינטרנט. חוות דעת זו הוגשה בהליך הקודם, ושימשה בסיס לקביעת ממצאים. במסגרת הליך זה, הצדדים הגיעו לידי הסכמה באשר לתוכן מחשבו של הנאשם, ותוכן הסכמתם הוגש כראיה (במ/1). בין היתר הוסכם ביניהם בעניין זה כך:

"הנאשם לא הקליד את המילה "Snuff" ולא חיפש סרטי Snuff. הנאשם הקליד בתיבת החיפוש של תוכנת שיתוף קבצים את המושג: sex-police. בנוסף הנאשם חיפש חיפושים נוספים. רשימת החיפושים מצ"ב נספח א'. רשימת החיפושים אינה מכילה מועדים בהם בוצע כל חיפוש. קיימת להקה מוזיקלית בשם sex-police. רשימת החיפושים הנוספים (נספח א') לא כללה את המילה sex מלבד במילים sex-police שהנאשם חיפש. לפני ואחרי חיפוש "sex-police" הנאשם הקליד במנוע החיפוש שמות של זמרים מסוימים. בעקבות הקלדת הנאשם את הביטוי "sex-police" הוצגו בפני הנאשם מספר תוצאות/קבצים, ואחד מהם נשא את השם:

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

Police Tape File (Sex Crimes) Sex Orgy Bukkake Snowball Snuff a2M "Hardcore Ro.wmv (להלן: "הקובץ").
הנאשם הוריד את הקובץ למחשבו ופתח אותו.
תוכנו של הקובץ לא ידוע. יחד עם זאת, הצדדים יוכלו לטעון באופן חופשי את הנחותיהם לגבי תוכנו".

542. עוד לצורך הבקשה למשפט חוזר, ההגנה ערכה חוות דעת מטעמה באמצעות מומחה המחשבים יואב זילברשטיין (נ/ 162). זאת, כך ההגנה, על מנת להביא ראיות לניתוח השגוי שנעשה בעבר על ידי סגל, שקבע כי הנאשם **חיפש** סרטי סנאף במחשב, כי **החזיק וצפה** בתמונות פורנוגרפיות של קטינות, כי ימים ספורים עובר לרצח צפה בכתבה שעניינה שיטות להטלת מורא באמצעות סכין, וכי צפה במאמר על אי שפיות זמנית, שכלל כתבה אודות נאשמת שעונשה הוקל משמעותית בשל כך. חוות דעת זו, כך ההגנה, הטעתה את ערכאות המשפט שדנו בעניינו של הנאשם והביאה לקביעות שגויות ולהרשעתו.

543. חרף הגשת מסמך ההסכמות הנ"ל, עמדה ההגנה על חקירתו של סגל, אשר לשיטתה "העליל על הנאשם בזדון" שעה שקבע את שקבע בחוות דעתו. בהמשך הגישה את חוות הדעת של המומחה מטעמה, והוא העיד ואף נחקר בחקירה נגדית.

544. חברי נדרש בהרחבה בחוות דעתו (סעיפים 307-300) להיסטורית החיפוש של הנאשם במחשב האישי, אותה הציג הסנגור, במטרה לתקן רושם שהותיר ההליך הקודם בהקשר לאופיו המוסרי של הנאשם.

545. בעניין זה אבהיר, כי מקובלת עלי המסקנה אליה הגיע חברי, לפיה לא הוכח שהנאשם חיפש **באופן יזום** סרטי סנאף במחשבו, ואף המאשימה הסכימה לכך. עם זאת, ובשונה מחברי, לא ראיתי להרחיב בשאלת החיפוש במחשב מעבר לכך. כפי שצינתי בראש הכרעת הדין, הליך זה הינו הליך המתנהל מחדש. המאשימה לא פרשה כל מארג ראייתי נוסף בפנינו מעבר למסמך ההסכמות ולא ייחסה לנאשם דבר, מעבר לאמור שם. דעתי בנוגע לסוגיה זו, היא שהכרעתנו צריכה להיות ממוקדת בעולה ממסמך זה, ולא מעבר לכך.

546. עם זאת, לא ניתן להתעלם אף מהעובדה שגם בסוגיה זו, בה אין ראייה הקושרת את הנאשם לעניין הרצח, עדיין התעקש הנאשם לפעול במניפולטיביות ולא לומר אמת. למעשה, בשקריו של הנאשם בעניין זה, הוא דווקא שוב ממקד את הזרקור בסוגיית היכרותו את נושא סרטי הסנאף, כפי שיובהר להלן.

547. ביום 18.12.06, בטרם התוודה הנאשם ברצח בפני ארתור, הוא התבקש על ידי החוקרים להסכים לבדיקת המחשב. לאחר שחזר לתא, הנאשם שוחח עם ארתור על הנושא, תוך שהוא תוהה מה מחפשים החוקרים במחשב:

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם: "אבל זה שגלשתי באתרי פורנו, כן, הסתכלתי בצילומים, אבל להוריד סרטים לא יכולתי."

ארתור: "מה? מה? מה זה אומר "ראיתי (אולי "ראית") פורנו?" צעירות?"

הנאשם: "לא... אה, אולי הם חושבים כאילו זה? שמעתי, יש סרטים כאלה, איפה שמביאים בחורות, כאילו מצטלמות בסרטים, ואחר כך קושרים אותן, אונסים בכל מיני צורות ורוצחים באכזריות. אולי הם מחפשים את זה? אז את זה לא ימצאו. אני לא פדופיל כדי לראות כל מיני פורנו עם ילדים. לכן גם את זה הם לא ימצאו."
(מ"ט 165/06 (25), חלק 2, עמ' 4/52).

548. כפי שעולה בבירור מהשיחה הנ"ל, הנאשם סיפר מיוזמתו לארתור, בהקשר לתפיסת מחשבו, כי הוא מודע היטב לקיומם של סרטי סנאף (גם אם לא השתמש במושג זה) ולתוכן הקיים בהם, כמו גם לעובדה שאפשר שהחוקרים מחפשים תוכן מסוג זה במחשבו.

549. במסגרת ההליך הקודם נשאל הנאשם על השיחה הנ"ל שקיים עם ארתור, תוך שהמושג "סרטי סנאף" מוזכר באופן ברור:

ש": אתה יודע מה זה סרטי סנאף. אלה סרטים שמתארים מקרי רצח ואונס אמיתיים.

ת: אני לא רואה סרטים כאלה אבל שמעתי.

ש: אני אומרת לך ש 10 ימים לפני הרצח במחשב שלך חיפשו סרטים כאלה. אתה רוצה להסביר? לסרט הזה שחיפשת או מישו אחר במשפחה, נקרא police sex crime

ת: אני לא יודע מה זה הסרט הזה. אני גולש באינטרנט זה נכון. אתרי פורנו יש המון המון באינטרנט בשביל זה לא צריך להכנס במיוחד, אני אף פעם לא גלשתי באתרים כאלה."

(ת/453 עמ' 1142).

550. והנה, במסגרת ההליך הנוכחי, שוב השתנתה גרסתו של הנאשם. עתה טען, כי עד לשבוע קודם למועד העדות בפנינו, הוא כלל לא הכיר את המושג "סרטי סנאף" ואף לא ידע כי קיימים סרטים בהם אונסים ורוצחים. כך העיד תחילה בעניין זה בחקירתו הראשית:

ש": מה זה סנאף?

ת: האמת אני לא יודע, זה אתה הסברת לי שבוע שעבר במשרד שלך.

ש: נכון.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ת : ירום הלוי הסביר לי מה זה סרטים סנאף שבוע שעבר במשרד
שלו.
(עדות הנאשם, עמ' 2840 לפרוטוקול).

ובהמשך בחקירתו הנגדית :

ש" : אז שאתה אמרת שרק לפני שבוע נודע לך מה זה סרטי סנאף לא
ידעת שיש סרטים שלוקחים בחורות, קושרים אותן ואז רוצחים
אותן?

ת : אני ידעתי שיש סרטים שאונסים אבל לא ידעתי שגם אונסים
ורוצחים זה אני לא ידעתי ורק שאלתי את עורך דין הוא הסביר
מה זה סרטוני סנאף.

כב' הש' ד. צרפתי : סליחה על הבורות שלי, הדגש הוא שזה סרט אמיתי, זה לא
שחקנים.

עו"ד מ. חן רוזנפלד : שיש ממש תיעודים.

העד, הנאשם : כן, זה מה שהוא הסביר שזה רצח ואונס בשירות חי.

עו"ד מ. חן רוזנפלד : מתועד במצלמה.

העד, הנאשם : זה מה שהסביר עורך דין .

ש : אתה ידעת שיש סרטים שקושרים בחורות רוצחים אותן אולי
מתעללים בהן ומצלמים את הדבר הזה לא כסרט אלא אמיתי.

ת : שקושרים כן.

כב' הש' ד. צרפתי : לא, היא לא שואלת סאדו מאזו, היא שואלת הורגים אותן.

ש : אונס, קשירה.

ת : אולי שמעתי אבל אף פעם לא חיפשתי דברים כאלה זה לא בכיוון
שלי בכלל.

ש : אז שמעת שיש דבר כזה? שאונסים, שקושרים ורוצחים בחורות
ושמצלמים את כל זה?

ת : שאונסים כן שמעתי,

ש : לא, הכל ביחד.

ת : כמה שאני זוכר לא שמעתי.

ש : זה בעצם מה שחידש לך עורך דין הלוי לפני שבוע שיש דבר כזה
סרטי סנאף שאונסים בחורה רוצחים אותה.

ת : כן, מה שירום הלוי אמר והסביר מה זה הסרטים האלה."

(שם, עמ' 2970-2969 לפרוטוקול).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

551. עיינו הרואות, גרסת הנאשם מעל דוכן העדים הייתה גרסה שקרית במובהק. שכן, כפי שסיפר ביוזמתו לארתור, הוא היה מודע היטב לתוכנם של סרטי סנאף (הן באשר למעשי אונס והן מעשי רצח). יתירה מכך, הנאשם גם הכיר את המושג המילולי, מאחר וזה עלה באופן מפורש בהליך הקודם.

הנה אם כן, שוב ושוב חוזרים אנו לשאלה הבסיסית, מדוע בוחר הנאשם לעמוד מעל דוכן העדים ולמסור עדות שקר ברורה?

552. חברי הסכים עם טענת ההגנה, שלנוכח ההסכמה שהנאשם לא חיפש סרטי סנאף במחשב, לא ניתן להגיע "לקביעות ביחס לאופיו הפלילי והמוסרי של הנאשם". אולם, לטעמי, לא רק ששקריו הגסים של הנאשם בסוגיה מהווים דוגמא נוספת לאופיו של הנאשם ולהיותו אדם בלתי אמין, אלא הם גם מעוררים ספק לגבי גרסתו שלא צפה בסרט שכזה. שכן, כמפורט לעיל במסמך ההסכמות, הנאשם הוריד את הקובץ למחשבו ופתח אותו. הצדדים הסכימו כי יוכלו לטעון באופן חופשי הנחותיהם לגבי תוכנו.

553. נוכח שקריו לגבי אי הכרת המונח סנאף, ולאור העובדה שבעת שמחשבו נתפס סיפר מיוזמתו לארתור על סרטים מסוג זה, מדוע שנאמין לדבריו כי לא צפה בסרט לאחר שהוריד את הקובץ ופתח אותו? נוכח כלל האמור לעיל, אף בעניין זה אין בידי לתת אמון בגרסתו של הנאשם.

שאלת המניע

554. במסגרת כתב האישום המתוקן שהוגש כנגד הנאשם, לא פורט המניע לרצח, אלא רק צוין כי לאחר שהנאשם הבחין במנוחה, גמלה בליבו ההחלטה להמיתה.

555. בסיכומיה, המאשימה הרחיבה בעניין זה, והפנתה לדברי הנאשם למדובבים לאורך ימי מעצרו. הנאשם שיתף את המדובבים בקשייו בישראל, בכעסו על התלמידים שאינם מגלים יחס של כבוד כלפי איש, שדיברו באופן גס ושי"שנוררו" סיגריות. עוד הפנתה לכך ששיתף בתחושותיו האלימות כלפיהם, בכעסו על הצקותיהם – ניתוקי הכבל במהלך עבודתו והטענות כלפיו גם בהפסקה כי הוא מרעיש. עוד הפנתה לכעס הנאשם על התלמידות שנכנסו בבוקר הרצח למקלט, ולעדויותו של קובי סומברנו בהקשר זה (עדות סומברנו, עמ' 671 ש' 16), ולכעסו על מעבידו שבזבז את זמנו. הנאשם תיאר בעצמו, כי תחושות כעס אלה הצטברו בו ללא אפשרות לפורקן. לשיטת המאשימה, כל אלה יכולים היו לשמש מניע להתפרצות ולמעשיו. ההגנה מצדה, טוענת שאת המניע אימץ הנאשם מארתור, ללמד כי כ"תוכי" חזר אחרי דברים שאין בהם ממש. אותן קללות, שכביכול הפנתה כלפיו המנוחה, לא היו, נוסחן השתנה מדי פעם, ובכלל כך ציין דברים שאין אפשרות שאמרה אותם.

556. אכן, במסגרת ההתוודות, ההודאות והשחזור, הנאשם מסר מספר מניעים שונים לביצוע הרצח. עם זאת, המניע עליו חזר הנאשם לאורך כל חטיבת ההודאה, הוא שהמנוחה גידפה אותו (לפי אחת הגרסאות לאחר שסרב לתת לה סיגריה) והוא "לא הצליח להחזיק".

כך, במהלך ההתוודות מסר הנאשם לארתור כי המנוחה: **"התהלכה. לכו תזדיינו שרמוטות רוסיות" ... "לכו תזדיינו רוסים מתרוממים". "כולכם זונות". בלאט...**

במסגרת ההודאה ברצח בפני החוקרים, ביום 19.12.06, מסר הנאשם כי המנוחה: **"אמרה לי משהו לגבי זונות. לגבי זונה... לכיווני...אישה שלך זונה... ואני 'מה?' אני הלכתי אחריה, היא התחילה לברוח אני אחריה".** אף בשחזור, הנאשם תיאר כי המנוחה קיללה אותו, כשבין היתר קראה לו **"בן זונה"**.

557. כפי שניתן לראות, הנאשם שב כל העת לגרסה כי עובר לרצח, המנוחה גידפה אותו באופן שגרם לו **"לצאת מכליו"**. נזכיר לעניין זה את אירוע האלימות בין הנאשם ואחיו, שם, על פי גרסת הנאשם, הוא איבד את שלוות רוחו (או כמו שתיאר זאת **"אצלי פשוט הרף (הגג) נתלש"**), והכה את אחיו באלימות קשה לאחר שזה **"שלח אותי להזדיין"**. עם זאת אין לחדד, כי הוא גם חזר וציין במקומות אחרים, כי במקום המנוחה יכול היה להיות גם אחר, וכי לאו דווקא התכוון לפגוע בה.

558. אינני מתעלמת מהעובדה ששאלת המניע לא התבהרה עד תום, הן מקום בו הנאשם מסר נוסחים שונים של אותן **"הקנטות"** שגרמו לו לצאת מכליו, והן שעה שקשה להעלות על הדעת כי גידוף פשוט יכול להביא אדם לבצע רצח אכזרי, כפי שביצע הנאשם.

559. בנוסף, לא ניתן להתעלם מהשיח הער אשר התקיים בין ארתור והנאשם בימים שקדמו להתוודות, במסגרתו אכן העלה ארתור את ההשערה כי הרצח בוצע בתגובה לדברים שאמרה המנוחה. קיימת אפשרות כי הנאשם, אשר לא רצה למסור את המניע האמיתי מאחורי הרצח, **"אימץ" את המניע שהציע לו ארתור.** כמו בעניין אימוץ גרסת האפקט, יתכן שגם בהקשר זה מצא הנאשם הזדמנות לגייס את המאזין לקבל שגם הנאשם עצמו הינו מעין **"קורבן"**.

560. לאור כל האמור, ואף ששאלת המניע לא התבררה עד תום, הרי שהונחו מספר תסריטים אלטרנטיביים לנסיבות בשלהן רצח הנאשם את המנוחה. כך או כך, אין באמור כדי לשמוט את הקרקע תחת המארג הראיתי הפוזיטיבי שהונח להוכחת המיוחס לנאשם מעבר לכל ספק סביר, בהתאם לרף הנדרש בפלילים. רק להשלמת התמונה יצוין, כי בפסיקה כבר נקבע כי **"מניע אינו מהווה חלק מיסודות העבירות בהן עסקינן והמדינה אינה נדרשת להוכיח את קיומו"** (ע"פ 9306/20 ברגות נ' מדינת ישראל (מיום 29.4.2021)). עוד נקבע כי **"המניע יכול לעיתים להוות ראיה נסיבתית. אך כפי שאי הימצאות ראיה פורנזית אינה בבחינת ראיה פוזיטיבית (ראו, לדוגמה, ע"פ 1769/14 סועאד נ' מדינת ישראל, פסקה 33 [פורסם בבנו] (27.1.2016); ע"פ 8798/12 נבון נ' מדינת ישראל, פסקה 34 והאסמכתאות שם [פורסם**

בנבו] (30.7.2013), כך גם היעדר מניע אינו נזקף בהכרח לזכותו של הנאשם. (ע"פ 4743/22 מדינת ישראל נ' פלוני (מיום 17.8.2022)).

טענת האליבי של הנאשם

561. המפגש במדרגות - כזכור, הנאשם טען בהודאתו מיום 19.12.06, כי פגש את המנוחה על גרם המדרגות הסמוך למקלט מס' 2 והעולה לקומה השנייה. עם זאת, בתשובתו לכתב האישום, ניסה לבסס טענת אליבי לפיה, נוכח שעת כניסתו לבית הספר לאחר קבלת הדבק מדעי, למעשה לא יכול היה לפגוש במנוחה, ואף לא במיקום שצוין.

562. בפרק י' לחוות דעתו, חברי ביקש להתחקות אחר תנועות הנאשם והמנוחה ולבדוק את היתכנות נקודת המפגש ביניהם. בתוך כך, חברי הביא מתוך עדויות התלמידים ורכות השכבה, וקובע שהמנוחה נכנסה לבית הספר בסביבות השעה 13:20 – 13:15, וככל הנראה עלתה לקומה השנייה מגרם המדרגות הסמוך למקלט מס' 1. משכך, לשיטת חברי, גרסת הנאשם כי פגש במנוחה בגרם המדרגות סמוך למקלט 2 באותם זמנים, אינה סבירה.

563. אני מסכימה עם קביעת חברי, שקיים קושי של ממש לסמוך קביעות ודאיות על עדויות תלמידים, אשר איש מהם לא ענד שעון, ומרבית הערכות הזמן שמסרו היו בבחינת השערות בקירוב. יתירה מכך, במקרים רבים, גרסאותיהם אף אינן מתיישבות זו עם זו מבחינת זמנים, מיקומים ומפגשים עם עדים אחרים או עם המנוחה (ראו, למשל, גרסאות דני זולין ועגור אלון לגבי המפגש ביניהם). כמו כן, אף אחד מהעדים לא שהה עם המנוחה בכל פרק הזמן המדובר, במיוחד בשלב בו נכנסה לבית הספר בפעם השנייה (הצדדים הסכימו כי שהתה בפרגולה פעמיים בפרק הזמן האמור). אי לכך, איני סבורה שניתן להסיק מסקנות נחרצות לגבי היתכנות המפגש בין הנאשם למנוחה, כפי שעשה חברי.

564. עם זאת, בתוך בליל עדויות הילדים, ניתן לאתר מספר עוגנים שאינם מבוססים רק על הערכת זמנים, מהם אפשר להקיש לגבי תנועות המנוחה והנאשם באופן שאינו שולל את היתכנות המפגש.

565. כך למשל, קורן לוגסי (להלן: "לוגסי") סיפר, כי בהפסקה ראה את המנוחה בפרגולה ובהמשך חזר לכיתתו, שם ישב עמה עד לצלצול של תחילת השעה השביעית (05:13 לפי לוח הצלצולים ת/202). עם כניסת המורה, עזבה המנוחה את הכיתה (נ/114א). עדותו של לוגסי אינה נסמכת על הערכות זמנים שלו אלא על הצלצול, ומכאן קלה יותר לאימוץ (ראו גם הודעתו של בן קקון נ/115 ועדותו של סער לוי בפנינו (עדות סער לוי, עמ' 1504), שלמדו בכיתה וראו אותה שם באותה הפסקה, אף כי השניים לא ציינו כי המנוחה ישבה בכיתה עד הצלצול).

566. אם כן, לכל המאוחר מספר דקות לאחר תחילת השיעור השביעי חזרה המנוחה, לפרגולה. על פי נבו זכריה, חזרתה הייתה בסביבות השעה 10:13 (עדות נבו זכריה, עמ' 2142 וכן ת/379 –

ת/380). יוער, כי הגם שעדות זו מבוססת על הערכה, הרי שהיא מתיישבת עם עדות לוגסי ולפיכך אף אותה יש לקבל.

567. בפרגולה, המנוחה שהתה עם חברתה יפרח. לפי תאורה של יפרח, המתיישב גם עם עדויות נוספות, המנוחה שוחחה עמה, הניחה עליה את ראשה, השתיים שיחקו זו בשערה של זו ושמעו שירים בטלפון, עד שהמנוחה הודיעה כי היא הולכת לשתות וחזרה לתוך בית הספר (עדות יפרח לפנינו, עמ' 1643 וכן למשל נ/35 ז' עמ' 565). להערכת יפרח, הן שהו יחד לא פחות מ- 20 דקות. לפיכך, ככל שנקבל את עדותה של יפרח, המנוחה חזרה לתוך בית הספר, מעט לאחר 13: 30 או ממש בסמוך לכך.

568. באשר לתנועות הנאשם, אין מחלוקת שקיבל לידי את הדבק דקות בודדות לאחר 13: 23 (מועד שיחת הטלפון עם דעי) וחזר מיד לבית הספר. מכאן, עולה כי שעת המפגש בין המנוחה לבין הנאשם יכולה להיות רק במאוחר לנקודת זמן זו, קרי לאחר 13: 30.

569. מעדות תלמיד נוסף - גל אבוטבול (להלן: "אבוטבול") שאף הוא נכח בפרגולה באותה עת עם יפרח והמנוחה, עולה כי ראה את הנאשם נכנס לבית הספר מספר דקות קודם שהמנוחה קמה ממקומה, לאחר שהודיעה כי היא הולכת לשתות והלכה לכיוון בית הספר (נ/25א). עדות יפרח משלימה כי אכן נכנסה לבית הספר. לא נעלם מעיני כי אבוטבול הוסיף את עניין כניסת הנאשם לאחר המנוחה רק בשלב מאוחר יותר (נ/25א). ואולם, תוספת זו נמסרה עוד בטרם עדותו בהליך הראשון (נ/25ב). הוא אף נתן הסבר לכך, לרבות בהליך זה, ולטעמי ניתן לקבלו.

570. אם כן, עדויות אלה מאששות את האפשרות שהמנוחה והנאשם שהו בבית הספר באותו זמן, ועולות בקנה אחד עם גרסת הנאשם בהודאתו. לפיה, אחרי שקיבל את הדבק, ירד למקלט להשאירו שם, אחר כך עלה להכין קפה, ואז פגש את המנוחה.

571. באשר להיתכנות המפגש במקום עליו הצביע הנאשם, יש לומר כי איש מהעדים לא סיפק מידע מהימן לגבי תנועותיה של המנוחה בתוך בית הספר. גם במקרה בו אין מחלוקת שמספר ילדים היו יחד, כגון במפגש של דני זולין (להלן: "זולין") ועגור אלון (להלן: "אלון"), לנוכחים יש גרסאות שונות לגבי המיקום ולגבי מהלכיה של המנוחה. על כן, הייתי מעדיפה שלא להסיק מסקנות מהן.

572. עם זאת, חברי בחר להעדיף את גרסתו של זולין, שטען כי פגש את אלון ואת המנוחה ביציאה ממבנה בית הספר, על פני גרסת אלון, שטען כי המפגש התקיים ליד הספסל. על בסיס העדפה זו, קבע שלא הייתה היתכנות למפגש המנוחה והנאשם. אני מתקשה להסכים עמו גם בנקודה זו, משלוש סיבות:

האחת - גרסת אלון לגבי מיקום השיחה בין המעורבים נתמכת גם בעדותו של ילד אחר, אריאל פליבה (להלן: "פליבה"), לפיה היה עם אלון ליד הספסל וזולין בא אליהם. חברי

מבטל את עדות פליבה, שכן זה לא הכיר את המנוחה. אולם, לטעמי, אין זה משנה. שכן, עדות פליבה רלבנטית רק לגבי מקום המפגש עם זולין.

השנייה – אלון סיפר שהשיחה עם זולין הייתה אחרי שראו אותו ליד הברזייה, שם הוא נרטב מהמים, דבר שהצחיק אותם. אנקדוטה זו מחזקת את האמון שאני נותנת בגרסתו. הברזייה ממוקמת ליד הספסל עליו ישבו והם קראו לו אליהם.

השלישית - אלון העיד שאחרי ששוחח עם זולין, הלה המשיך לכתתו. זולין מצדו, סיפר שפגש את אלון כשהיה בדרך הביתה, אחרי שהיה כבר בכיתה ולקח את תיקו. לפיכך, אם נפגשו ביציאה, לא סביר שאלון ראה אותו חוזר לכיתה.

על כן, אם בכל זאת יש צורך לברור מידע מתוך עדויות הילדים, הרי שאני מעדיפה את גרסתו של אלון, לפיה המנוחה עלתה במדרגות שליד המקום בו פגש אותה הנאשם.

573. חברי מפקפק בגרסתו של אלון גם מהטעם שלא הבחין בנאשם עולה במדרגות, לא שמע את חילופי הדברים בינו לבין המנוחה ולא חזה ב"דרמה" שהתרחשה שם (סעי' 163ד לחוות דעתו). על כך אומר, כי אמנם הנאשם סיפר שהמנוחה קיללה אותו, אולם הוא אינו מציין חילופי דברים ביניהם, בוודאי לא כחילופי צעקות שניתן להגדיר כ"דרמה".

574. כמו כן, יש לזכור, שהנאשם עבד בבית הספר משך כחודש ימים, ולא היה אדם זר שאמור לעורר תשומת לב מיוחדת. לכן, אין כל קושי לקבל שהילדים לא הבחינו בנאשם עולה אחר המנוחה, שכן היו מרוכזים בשיחה ביניהם.

575. לבסוף, גם אם נעדיף את עדותו של זולין על פני זו של אלון לעניין מקום המפגש של השניים עם המנוחה ומועדו, הרי שמהעדויות עולה, שהמנוחה הסתובבה משך דקות ארוכות בבית הספר. הכיצד ניתן לדעת אם לאחר שעלתה המנוחה מגרם המדרגות הסמוך למקלט 1 היא לא ירדה ממנו שוב, או מגרם מדרגות אחר, ואז עלתה שוב דרך גרם המדרגות הסמוך למקלט מס' 2? או שמא הלכה לכיתה התיאטרון כדי לקחת את תיקה, או פנתה לשירותים ורק אז פגש בה הנאשם כפי שתיאר?

576. לטעמי, מהדיון לעיל עולות הקביעות להלן: האחת - מתוך עדויותיהם של הילדים שהיו בסביבת המנוחה בפרק הזמן שקדם לרצח, יש קושי להסיק מסקנות מבוססות לגבי תנועותיה של המנוחה, באופן שיאפשר לשלול את היתכנות המפגש בינה לבין הנאשם. השנייה – אם בכל זאת להסיק מסקנות מעדויות אלה, אני מעדיפה את גרסת אלון, לפיה המנוחה עלתה מהמדרגות אליהן התייחס הנאשם בשחזור. השלישית – השילוב בין עדות דעי לגבי מועד מסירת הדבק לנאשם, עדות אבוטבול שראה את הנאשם נכנס לבית הספר ואת המנוחה נכנסת אחריו, ועדויות יפרח ולוגסי לגבי תנועות המנוחה מ-10:13 ואילך,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מתקף את הערכת הזמן לגבי המפגש בין הנאשם למנוחה, ושולל את טענת האליבי של הנאשם.

הסימנים בזירה

העקבות

577. סוגיית עקבות הנעלים וחלקי העקבות/הסימנים שנמצאו בזירה על רצפת התא, מכסה האסלה, מיכל ההדחה, הקיר המפריד ומכנסי המנוחה, הינה אחד מעיקרי המחלוקת בהליך דן, ואחת הסיבות לקיומו של משפט חוזר. להלן אדרש לסוגיות אלה וכן לסוגיות המשיקות להן.

578. המסד לדיון בחטיבה זו הינו שתי חוות דעת מומחים בתחום השוואת סימנים - האחת של רב פקד בדימוס ירון שור (להלן: "שור"), לשעבר ראש תחום השוואת קרקע, נעליים וצמיגים במעבדת סימנים וחומרים (חוות דעתו סומנה ת/385), והשנייה של פקד אביעד לוי (להלן: "אביעד"), קצין מעבדת סימנים וחומרים במז"פ (חוות דעתו סומנה נ/148). השניים העידו בפנינו ובמסקנותיהם יש להכריע. הסוגיות המשיקות הטעונות הכרעה לשם השלמת הדיון הינן סוגיית זליגת הדם על עקבה שנמצאה על מכסה האסלה, סוגיית כתם הדם שנמצא על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים הסמוך – תא 3 וסוגיית הנוכחים בזירה.

579. מהלך ההכרעה יעשה כדלקמן: בראשית הדברים אדרש לשאלה העקרונית שהונחה לפתחנו, הנוגעת למשקל טביעת נעל כראייה במשפט פלילי, לנוכח המחלוקת בין כב' השופטים דנציגר ועמית בהליך הקודם. אקדים ואומר, שבענייננו שני הצדדים מבקשים שנסמוך קביעות על תורה זו של השוואת סימני טביעות נעל, ולמעשה לא קיימו דיון בנושא ברמה העקרונית. משכך, ספק בעיני אם הכרעה במחלוקת הנ"ל נדרשת כלל במקרה דנן. משכך, הדיון להלן בנקודה זו ייעשה למען שלמות הניתוח המשפטי.

580. לאחר מכן אתמקד בסוגיית העקבות אשר נמצאו על מכנסי המנוחה. אקדים ואציין מסקנתי, כי לדעתי הוכחה בפנינו, לכל הפחות, קיומה של התאמה "סוגית" בין נעליו של הנאשם ובין העקבות שנמצאו על מכנסי המנוחה, כראיה נסיבתית הקושרת בינו ובין הזירה.

581. בהמשך לאמור, אפנה לעסוק בסוגיית הסימנים הנוספים אשר נמצאו בזירה – "העקבות הזרות" וחלקי העקבות שנמצאו על רצפת התא. בתוך כך אדרש, בין היתר, לטענת ההגנה, לפיה מנועה המאשימה לחזור בה מהסכמתה שניתנה במסגרת הליכים קודמים, כי שלושת הסימנים שכונו "עקבות הנעליים הזרות" הינם אכן עקבות נעל המתוות מסלול יציאה מהתא, וכי מוסכם כי אלה אינן עקבות נעליו של הנאשם. אציין כבר כאן, כי דעתי היא שאין

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

להטיל על המאשימה חסם או השתק כלשהו בעניין זה, וכי יש לבחון לגופן גם את הראיה וגם את טענתה הנוכחית של המאשימה בנוגע אליה.

582. בשלב הבא, ייבחנו הסימנים עצמם אשר נמצאו בזירה. לגבי הסימן על מכסה האסלה - אין מחלוקת בין הצדדים שמדובר בטביעת נעל. באשר לסימנים האחרים, אקדים ואציין, כי אני סבורה שהמסקנה בדבר היותם של סימנים אלו אכן טביעות נעל הינה מסקנה אפשרית, אך קלושה. עם זאת, לא אפטור עצמי בכך, ואדון בסוגיה זו גם תחת ההנחה שמדובר אכן בעקבות נעל. לצורך השלמת בחינה זו, אדון בשאלת זליגת הדם על העקבה שעות לאחר מות המנוחה, בשאלת כתם הדם שנמצא בתא 3, ובסוגיית הנוכחים בזירה לאחר איתור המנוחה והאפשרות שמי מהם הטביע את הסימנים.

ראייה מסוג טביעת נעל – מעמדה הראייתי

583. ההלכה בשאלת טיבה של ראייה מסוג טביעת נעל טרם הוכרעה באופן סופי בפסיקה, ודעות שופטי בית המשפט העליון חלוקות בהקשר זה.

בע"פ 1620/10 ניקולאי מצגורה נ' מדינת ישראל (מיום 3.12.2013) (להלן: "פס"ד מצגורה"), דן בית המשפט העליון (כב' השופט נ' הנדל אליו הצטרפו כב' השופט ס' ג'ובראן וכב' השופט י' דנציגר) בערעור על הרשעתו של המערער בהריגת חברו, שנשמכה בין היתר על ראיה מסוג טביעת נעל. באותו עניין נקבע, כי ראייה של טביעת נעל היא ראייה מדעית השנויה במחלוקת. הגם שנקבע כי אין לשלול את קבילותה, נקבע כי מדובר בראייה מוגבלת. בנסיבות העניין שם, ובהתחשב בקשיים עליהם עמד כב' השופט הנדל, נקבע כי משקלה אפסי.

בקשה לדיון נוסף שהוגשה באותו עניין על ידי המדינה, נדחתה (דנ"פ 8512/13 מדינת ישראל נ' ניקולאי מצגורה (מיום 5.6.2014), תוך הבהרה של כב' הנשיאה דאז השופטת נאור, כי גם אם לקביעות בפס"ד מצגורה עשויות להיות השלכות לגבי תיקים אחרים, הרי שכפי שנאמר בו - "אין הוא מבקש לקבוע עמדה מחייבת לגבי תיקים אחרים".

584. בע"פ 7939/10 רומן זדורוב נ' מדינת ישראל, (מיום 23.12.2015), נחלקו דעות השופטים בעניין ראייה זו. לשיטתו של כב' השופט עמית, בהקשר לפס"ד מצגורה, הנחת המוצא לפיה ראייה מסוג טביעת הנעל היא ראייה מדעית – מוטעית. השופט עמית קבע כי מדובר בראיה הנוגעת לעניין שבמומחיות העוסקת בהשוואה בין ממצאים (בדומה לתחומים אחרים כגון השוואת כתבי יד, השוואת תרמילים וקליעים ועוד). ככזו, היא מבוססת בעיקר על ניסיונו והכשרתו של המומחה. מדובר בראיה נסיבתית גרידא, שעוצמתה ומשקלה תלויים במידת הדמיון שהמומחה מביא בפני בית המשפט, וכפופה להתרשמותם הישירה והזהירה של השופטים עצמם. הרציונל שביסוד עמדה זו שימש את השופט עמית אף בע"פ 6928/17 מדינת ישראל נגד יהודה אסרף (מיום 16.8.18), שם עמדה על הפרק השוואה שערך מומחה בין

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עקבות צמיגים. בהפנתו להתייחסות לסוגיית טיבה של ראייה מסוג זה בע"פ 7939/10 הנ"ל, השופט עמית מצא גם במקרה זה, כי ניתן לקבל את ההשוואה כראיה בעלת משקל מסוים.

585. מנגד, כב' השופט דנציגר פסע בהליך הקודם בעניין זדורוב במתווה פס"ד מצגורה. להשגותיו של כב' השופט עמית בנוגע לקביעות בעניין פס"ד מצגורה השיב, כי המומחים עצמם, שעוסקים בתחום השוואת עקבות נעליים, טוענים כי עיסוקם במדע ובראיות מדעיות, וכי יש ביכולתם לתת תוקף אובייקטיבי למסקנותיהם המקצועיות. בנסיבות אלה, כך לשיטתו של כב' השופט דנציגר, נדרשת בחינת עמידתה של הראייה בקריטריונים הנדרשים להכרה בה כראיה מדעית ולקביעת משקלה בהתאם. לשיטתו השופט דנציגר, אפילו היה מקום לקבל את הגישה, לפיה ניתן להסתפק בהתרשמות כללית מהמומחה על מנת לקבוע את משקל הראיה, הרי שגישה זו אינה פותרת את הקושי הטמון בשרירותיות הקיימת בבחירת המומחים את דרגת ההתאמה ובמעבר בין הדרגות. זאת, בהיעדר סטנדרטיזציה וכלים מקובלים לבחון את מסקנות המומחה, ובוודאי שעה שהוא מציג את הראיה כמדעית. עם זאת, השופט דנציגר עצמו לא פסל לחלוטין את האפשרות לשימוש בראייה מסוג זה במסגרת הכרעה בהליך פלילי, והסכים, שבהתאם לנסיבות אותן יש לבחון, הרי שבמקרים מסוימים ניתן יהיה לבסס ממצא לחובתו של נאשם על סמך ראייה של טביעות נעליים (פסקה 25 לחוות דעתו).

להשלמת התמונה אציין, כי כב' השופט זילברטל, אף שהשאיר את האמור בסוגיה כ"הרהורים בשולי פסק הדין", ציין בחוות דעתו בעניין זדורוב הקודם, כי להשקפתו יש להישמר משלילת הענקת כל משקל לחוות הדעת בעניין טביעות הנעליים.

586. לנוכח המחלוקת בין השופטים עמית ודנציגר במסגרת הליך הערעור בעניין זדורוב, ובמסגרת החלטתו בדבר קיום משפט חוזר לנאשם, כב' המשנה לנשיאה השופט מלצר הותיר בידי ההרכב לפניו יתברר המשפט החוזר שיקול דעת בסוגיה זו, תוך שהוא מעיר, מבלי שקבע מסמרות, כי דעתו שלו בסוגיה זו נוטה להשקפת כב' השי' עמית, אשר נסקרה לעיל (פסקה 159 לחוות דעתו).

587. במלוא הענווה, אצרף דעתי בעניין זה לדעתו של כב' השופט עמית, לפיה השוואה ויזואלית של טביעות נעל הינה מומחיות בתחום הפורנזי ולא תורה מדעית, וזאת מטעמיו של כב' השופט עמית אשר עיקרם נסקר לעיל. אציין בהקשר זה, כי הגם שהפסיקה שניתנה לאחר פסק הדין בעניין זדורוב מועטה, דומה כי גם בה נטיית השופטים הייתה לקבלת עמדה זו (ראו למשל תפ"ח 793-07-14 מדינת ישראל נ' רפי שלומוב (מיום 12.9.16). ערעור שהוגש בע"פ 8074/16 יורי סוליימנוב ואח' נ' מדינת ישראל (מיום 2.4.20)) נדחה תוך התייחסות גם לראיית טביעות הנעל; ע"פ (מחוזי י-ם) 34737-04-18 מדינת ישראל נ' שעבנה (מיום 31.10.18); ת"פ 45731-01-22 מדינת ישראל נ' יהודה שמעון קטלן (מיום 23.5.22)).

588. באשר להסתייגותו של כבי השופט דנציגר אשר נסקרה לעיל, לפיה מומחי התחום עצמם מגדירים תחום זה כמדע, הרי שמענה בעניין זה נמסר מפיו של המומחה שור עצמו בהליך לפנינו. בתשובותיו לשאלות המאשימה לקראת המשפט החוזר (ת/400), תחת הכותרת הסולם החדש והסולם הישן, שור מבהיר כי **"בשנים שחלפו מאז המשפט, יצאו שני דוחות אמריקאיים שהטילו צל על המדעיות של השוואת סימנים וביניהם עקבות נעליים. המז"פ הישראלי החליט להגדיר את ענף ההשוואות כפרקטיקה, ובכך עקף את בעיית חוסר היכולת הזמנית לספק סטטיסטיקה מספקת לדעת בית המשפט"**.

589. אם כן, משעה שהמומחים עצמם אינם מתיימרים עוד להביא לפנינו ראייה מדעית, והם עצמם רואים בתחום עיסוקם משום "פרקטיקה", מוסר האיפיון של צביון מדעי לראיות אלו, המקנה להן נופך אובייקטיבי. כפועל יוצא מכך, מתייטר הצורך לבחון ראיות אלו בכלים "מדעיים", כמפורט בהרחבה בפס"ד מצגורה. הראייה הנדונה ניצבת לבחינתו וביקורתו של בית המשפט כראייה שבמומחיות, לצורך קביעת משקלה על פי הכללים המקובלים בדין ובפסיקה בהקשר לראיות מסוג זה.

590. אשוב ואזכיר, כפי שהבהרתי בתמצית עמדתי בפתיח פרק זה, כי במקרה דנן, שני הצדדים מבקשים שנאמץ קביעות של מומחים מתחום השוואת טביעות הנעליים, כל אחד לגזרתו שלו ולמטרותיו הוא. ההגנה מבקשת שנקבע כי הסימנים שעל רצפת תא השירותים הינם חלקי עקבות וכן שמדובר באותן עקבות המצויות על מכסה האסלה, מיכל ההדחה וקורת התא. משמע, מבקשת היא כי אנו נקבל את ההשוואה שערך המומחה אביעד בין אותן עקבות, נקבע כי הוטבעו על ידי אותה נעל ונייחד לה משקל מכריע לצורך זיכוי הנאשם. המאשימה מצידה, מפנה לטביעות הנעל שעל מכנסי המנוחה, ומבקשת לאמץ את קביעותיו של המומחה שור, לפיהן מדובר בעקבות נעליו של הנאשם, כראיה לחובתו.

591. חברי בחר לדחות, במישור העקרוני את עמדת המאשימה, על בסיס פס"ד מצגורה, אך לצד זה הוא מקבל את עמדת ההגנה בנושא. לשיטתו, הבחנתו בין הקביעות המבוקשות בנוגע לעקבות הנעליים שונה, בשל העובדה כי **"שור ביקש להעיד על ממצא פוזיטיבי של השוואת נעל, ובעניין זה קיימת "הלכת מצגורה" .... לעומת זאת בשאלה, האם כלל מדובר טביעת נעל אם לאו, לא עומדת מנגד הלכת מצגורה"** (סעי' 72 לחוות דעתו). אין בידי לקבל גישה זו. שהרי, גם חברי אינו מסתפק רק בקביעה שמדובר בטביעות נעליים כלשהן, אלא מוסיף וקובע שהוטבעו על ידי אותה נעל. כלומר, הוא מבסס את עמדתו על השוואה בין טביעות הנעליים, אשר ערך המומחה אביעד, ובלשונו: **"עיון בחוות הדעת של אביעד והתעמקות בה, כמו גם חקירותיו הנגדיות הארוכות של אביעד לפנינו, מוכיחים בעליל ומעל לכל ספק סביר, כך לטעמי, כי שלוש העקבות (על גבי מכסה מושב האסלה, על גבי מיכל ההדחה ועל גבי הקיר המפריד) הינן עקבות נעל הדומות זו לזו במאפיינים רבים וכי עקבות 4, 5 ו-6 דומות, ומקורן, כך לדעתו של אביעד, באותה נעל"** (סעי' 66). חשוב להדגיש, לו היה מדובר בקביעה

שאלה רק טביעות נעליים כלשהן, ולא דווקא שמקור כולן באותה נעל, ברור הוא שלא ניתן היה לסמוך על כך קביעה שאלה הן עקבותיו של הרוצח.

592. לטעמי שלי, לעניין הגישות השונות בפסיקת ביהמ"ש העליון באשר למעמדה הראייתי של חוות הדעת בדבר השוואת טביעות נעל, דין השוואה של עקבה לנעל כדין השוואה בין סימני נעליים זה לזה. אלו גם אלו הינן פעולות השוואה המצויות בפרקטיקת המומחיות של המומחים לדבר. משכך, לא ניתן לדחות את ההשוואה הראשונה ולנמק זאת בפס"ד מצגורה, ובאותה נשימה לקבל את ההשוואה השנייה תוך התעלמות מהלכה זו, שכן, אותה תפיסה צריכה לחול לגבי שתיהן באופן עקבי. יתירה מכך, כפי שחזרו המומחים וחידדו בעדותם, קיימים קשיים בקביעה כי סימן כלשהו הינו כלל טביעת נעל, ללא קיומה של הנעל עצמה כבסיס לעריכת ההשוואה. מכאן, שאם יש מקום לקבל כראייה השוואה בין עקבה לעקבה, קל וחומר שיש לקבל השוואה בין עקבה לנעל, כשהנעל להשוואה קיימת, כפי המצב בעניין נעליו של הנאשם שנמצאו והועמדו לבדיקת המומחה.

טיבם של הסימנים על מכנסי המנוחה

593. חברי פורש את ממצאיו של שור בסעיפים 409-412 לחוות דעתו, ולא אחזור עליהם. אומר בתמצית בלבד, כי שור השווה כל אחד מהסימנים שעל מכנסי המנוחה לנעלי הנאשם שהוצגו לפניו, וזאת בנפרד ובמובחן, ובמטרה לברר את מידת ההתאמה בין הסימנים לבין נעלי הנאשם. בגדר כך, שור בחן אף את שכיחותן של הנעליים מסוג זה, שהינן נעליים מתוצרת אוקראינית שאינן שכיחות בארץ, וקבע כי "קיימת סבירות גבוהה מאוד" שנעלי הנאשם הן שהותירו את העקבות. אציין, שלאור השינויים בסולם הדירוג כפי שחלו מאז, שור התאים את סיווגן של העקבות אותן זיהה על מכנסי המנוחה לדרגות הסולם המעודכן. לפיו, "כמסקנה מתכללת", מידת ההתאמה בין הטביעות לנעלי הנאשם מאופיינת כ"צירוף הממצאים מצמצם את הסיכוי שהמוצגים הינם ממקורות שונים" (ת/400).

שור נחקר על חוות דעתו לאורך שלוש ישיבות. חוות דעת נגדית מטעם ההגנה ביחס לסימנים שעל מכנסי המנוחה לא הוגשה. משכך, אין לפנינו כל עדות שבמומחיות החולקת על קביעותיו של שור.

אתייחס להלן לחוות דעתו של המומחה שור לגופה.

טענות במישור המהימנות והמקצועיות של שור

594. בטרם אצלול לעומק חוות הדעת, אדרש לטענות ההגנה המופנות כלפי המומחה עצמו. לפיהן, שור התגלה כמומחה בלתי אמין, שהיה מוטה כנגד הנאשם ופעל באופן מניפולטיבי וזדוני על מנת להפלילו. כן נטען, בין היתר, ששור היה מעורב בחקירה, גיבש דעתו על אשמת הנאשם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

באופן שהשפיע על מסקנותיו והטעה במכוון את שופט המעצרים עובר להגשת כתב האישום. בהקשר זה, ההגנה טענה כי הראיות מוכיחות ששור צפה בשחזורו של הנאשם עוד בטרם ערך את חוות דעתו, וכי התאים את העקבות שמצא למהלך השחזור אליו נחשף.

595. לא מצאתי דבר בטענות המייחסות לשור התנהלות זדונית ומכוונת כנגד הנאשם או מתן חוות דעת מוטה במטרה להפלילו. במסגרת עדותו, שור הסביר כי במהלך עבודתו על התיק (וכך בכל תיק עליו עבד) הוא נמנע מכל יצירת קשר עם החוקרים ופועל באופן מקצועי ועצמאי: "ואני מודיע פה עוד פעם בהצהרה, שכל פעם כשחוקר היה אומר לנו - 'הוא מודה ורק אני צריך את חוות דעתך', הייתי מתעצבן עליו, דיזקטית.. ואומר לו- 'סליחה, אל תנסה להטות את המומחה, אנחנו לא מאמינים לחשוד כשהוא מודה, אנחנו לא מאמינים לחשוד כשהוא מכחיש, אנחנו מאמינים לממצאים שלנו'." (עדות שור, עמ' 1875 ש' 26-30). "ברגע שאני מקבל את הנעליים ואת המכנסיים, לא מעניין אותי החוקרים, מעניין אותי עכשיו לנסות ולעשות את הבדיקה הראשונית." (שם, עמ' 1884 ש' 7-9). התרשמותי היא כי מדובר בדיווח אותנטי של המומחה אודות מהלך בדיקתו.

596. ודוק. שור אכן אישר כי נכח בפגישה שהתקיימה בפרקליטות המדינה ביום 2.1.07, לצורך קבלת החלטה האם להגיש כתב אישום כנגד הנאשם (יומן הצח"מ נ/128 א עמ' 41 וכן עדויות שור ואזולאי), וכן אישר כי בפגישה זו הוא צפה בשחזורו של הנאשם את מעשה הרצח (ראו גם ת/400 עמ' 5). עם זאת, שור הוסיף והבהיר בעדותו לפנינו, שכאשר הגיע לאותה פגישה בפרקליטות המדינה, כבר היה בידו זיהוי ראשוני של העקבות כעקבות התואמות את נעלי הנאשם. הסבר זה מתיישב היטב עם אישורו של שור את טענת ההגנה, כי עוד ב- 26.12.06, ראש מעבדת סיבים, אבנר רוזנגרדן, הודיע לו שעל מכנסי המנוחה שהגיעו למעבדה נראה סימן שדומה לעקבת נעל (עדות שור, עמ' 1880). שור בדק את המכנסיים ואישר שאכן כך הדבר (שם). לדבריו, בהמשך לכך, ובטרם נבדקו נעלי הנאשם לממצאי די.אן.איי, נעשתה הטבעה ראשונית ללא אבקה, והנעל הוחזרה למכון לרפואה משפטית להמשך בדיקה. אם כן, יש לקבוע, כי עוד קודם לפגישה הנ"ל בה צפה שור בצילום השחזור כבר היה בידו של שור, למצער, להציג דו"ח ראשוני בדבר קיומה של התאמה בין נעלי הנאשם ביום הרצח לבין הממצאים על מכנסי המנוחה.

597. זאת ועוד, אין מחלוקת כי שתי העקבות אליהן הפנה שור בדו"ח הראשוני (עקבות 2 ו- 5), אינן פונות לכיוון דלת התא, כפי ששחזר הנאשם, אלא הן פונות לכיוון הקיר המפריד שבין תא 2 לתא 3. עובדה זו מתיישבת היטב עם גרסתו של שור כי איתר עקבות אלו עוד קודם לצפייתו בשחזור. כן היא מלמדת ששור לא הושפע מהשחזור ולא התאים אליו את מסקנותיו, אלא פעל באופן מקצועי והציג את אשר מצא. חוות הדעת הסופית מטעמו, אשר כללה גם התייחסות לעקבות הנוספות, הוגשה כחצי שנה לאחר מכן, במהלך ניהול ההליך הראשון.

598. ב"כ הנאשם הפנה לשני מכתבים אותם שלח שור לעמיתים מחו"ל, המעידים, לטענתו, על ההטיה הקיצונית של שור כנגד הנאשם, על העובדה שניזון ממידע "לא כשר" מהחוקרים, וכן על "התרמית" העומדת בבסיס חוות דעתו הראשונית. לטענת ההגנה, מכתב אחד נשלח לעמית מאירופה, ביום 4.1.07, יומיים לאחר ששור חתם על חוות דעתו הראשונית, בו ביקש סיוע דחוף בקבלת מידע בנוגע לנעל הסלמנדר אותה נעל הנאשם (נ/42). במכתב ציין, כי עקבת הנעל שנמצאה על מכנסי המנוחה היא "הראייה היחידה הקיימת". המכתב השני הוא מיום 14.1.07, בו פנה למומחית מריאן שארפ (נ/41), תוך שהוא מציין כי מצא התאמה חלקית לדגם בלבד. זאת, בניגוד לחוות דעתו הראשונית של המומחה, שם ציין קיומה של התאמה בדגם ובגודל, ללא הסתייגות כלשהי בדבר היותה של ההתאמה חלקית. עוד ציין שור במכתב זה, כי העקבות שנמצאו על מכנסי המנוחה שייכות בסבירות גבוהה מאוד לרוצח, שכן אף אחד אחר לא היה דורך על גופת המנוחה וכי לחשוד במעשה לא היה מניע לרוצח.

599. איני מוצאת בסיס כלשהו לטענות ההגנה ומסקנותיה מהתכתובות הנ"ל. כי גם אם שור הסכים בעדותו שהתנסח באותן תכתובות באופן לא מיטבי, הרי שאין בתכנם של המכתבים משום "הטיה קיצונית" לה טוען ב"כ הנאשם. בוודאי שלא מצאתי כי הדבר מלמד על "תכנית זדונית" שטווה שור על מנת להפליל את הנאשם ולהבטיח את המשך מעצרו. ביטויים ציוריים אלו אינם מתיישבים כלל עם התרשמותי מהמומחה, מהימנותו ומקצועיותו. יש לזכור את ההקשר של מכתבים אלו, אשר נשלחו על ידי שור לקולגות בבקשת סיוע מקצועית, ולא כמסמך רשמי. בוודאי שאין בדברים אלו כדי לבסס את טענתו מרחיקת הלכת של הסנגור כי הדו"ח הראשוני של שור נכתב מתוך "תרמית". הדברים יפים גם להתבטאות באחד המכתבים הנ"ל בדבר היותה של העקבה "הראייה היחידה בתיק" (טענה שאין חולק כי אף במישור העובדתי לא הייתה נכונה). איני רואה בעיה גם בכך שהמומחה ציין לפני הקולגות שלו, נמעני הפניה, כי ככל הנראה, הנעל שייכת לרוצח. שכן, כפי ששור אמר, לטעמו, הנחה סבירה הייתה כי רק הרוצח היה מסוגל לדרוך על המנוחה.

600. אף בטענת ההגנה הנוגעת להתבטאויותיו של שור בתקשורת, המלמדות, לכאורה, כי היה מוטה כנגד הנאשם, לא מצאתי דבר. ראיונות אלה נערכו מספר שנים לאחר שניתנה הכרעת הדין המרשיעה של הנאשם בהליך הקודם, ובהינתן לוחות הזמנים כמתואר לעיל בהקשר הדו"ח הראשוני שערך, ממילא לא ניתן להסיק מדבריו בראיונות כי היה מוטה בעת עריכת חוות הדעת.

601. לסיכום עניין זה, ניסיונו של הסנגור לטעון כנגד שור "לגופו של אדם" וליחס לו "התנהגות זדונית", הינו, לטעמי, בלתי מבוסס, ודינו להידחות.

בחינת מקצועיותו של שור

602. ב"כ הנאשם ערער על מקצועיותו של שור. בחקירתו ובסיכומיו, הוא הציג והדגים מספר אי-התאמות בין נעלי הנאשם לעקבות שמצא שור על מכנסי המנוחה. לטענתו, אלה מוכיחות כי הבדיקות שביצע שור נערכו באופן בלתי מקצועי ורשלני אף לגופן, ולמעשה הסימנים המוטבעים על מכנסייה של המנוחה כלל אינם טביעות נעליים, ובוודאי לא נעליו של הנאשם. חברי אמנם אינו מסכים עם הטענות ששור מוטה או כי פעל בכוונת מכוון, וסבור שהינו מומחה הגון, אולם מקבל את הטענה שכשל בעריכת בדיקותיו וחוות דעתו וכי אין להסתמך על מסקנותיו. כאמור לעיל, אצטרף לחברי בכל הנוגע להיותו של שור מומחה הגון, אולם בכך נפרדות דרכנו אף בנושא זה, באשר איני שותפה לקביעותיו בנוגע לתוכן חוות הדעת והמסקנות העולות ממנה.

603. באשר למומחיותו של שור וניסיונו, אציין בתמצית, כי מדובר במומחה עתיר ידע וניסיון, שעוסק בתחום השוואת סימנים וחומרים כבר משנת 1987 והחל מ-1991 שימש כראש תחום השוואת קרקע, נעליים וצמיגים במעבדת סימנים וחומרים במשטרה. לאורך שנים אלו, שור היה חבר בקבוצות בינלאומיות של מדע פורנזי, ובמהלך עבודתו ערך חוות דעת רבות בתחום עיסוקו (עדות שור, עמ' 2042 לפרוטוקול) ופרסם מספר רב של מאמרים מקצועיים.

604. שור הסביר במהלך עדותו אודות תהליך העבודה, החל מראשיתו, ואת חשיבות יכולתו כמומחה להשוות סימנים שלעיתים אינם נראים בעיני המתבונן, ההדיוט. לפי עדותו, מומחיותו נמדדת ביכולתו לזהות את העקבות על אף המיסוכים השונים, המקשים מטבע הדברים על איכותן. התרשמתי לחיוב מהאופן בו תיאר שור את ההתמודדות עם העובדה שתהליך ההשוואה הנדרש נעשה בפעם הראשונה, בנסיבות של הטבעת דם על מכנסיים וגוף גלילי רך (רגלה של המנוחה). שור הבהיר כי בדק את עצמו והתייעץ עם מומחים מחו"ל, וכי יחד עם חוקרים אחרים הוא "שכלל את השיטה" להערכת טביעות הנעליים וביצוע ההשוואה. שור תיאר את הפרקטיקות הנוהגות בבדיקות מסוג זה, וענה באופן ברור ומשכנע על שאלות שהופנו אליו לגבי שיטות עבודה ובדיקה אלטרנטיביות. ניתן היה להתרשם מקפדנותו, יסודיותו ומקצועיותו של המומחה. כאמור, אין בפנינו חוות דעת נגדית של מומחה השוואת סימנים אחר בעניין הסימנים על מכנסי המנוחה, לא לגבי התוכן ולא לגבי שיטות העבודה, למעט שאלות הסנגור לעד מומחה זה בחקירה נגדית, אשר כאמור נענו באופן מקצועי ומשכנע.

605. חברי מתח ביקורת על שור, אשר לטעמו התקשה להסביר בחוות דעתו ובחקירה הנגדית את המקומות בהם הכתמים שנחזו על מכנסי המנוחה לא תאמו את ההטבעות שיצר מהנעל. איני שותפה לדברי ביקורת אלו. כפי שהבהיר שור פעם אחר פעם בחקירתו, תורת השוואת טביעות נעליים מבוססת על ה"יש" המצוי לנגד עיניו של המומחה, קרי, ההתמקדות היא בפרטים הנראים במסגרת הטביעה ולא באלו שאינם. כך הסביר בעניין זה בעדותו:

"עקבות נעליים יכולות להיות מאד מאד ברורות ויכולות להיות מאד מאד קשות, מומחה בהשוואה עקבות נעליים מתמחה בפיענוח העובדות, הסיגנל שהנעל מותירה על פני רעש הרקע שנמצא על המצע אם זה קרקע, אם זה משטח, זה דומה בעבודתו של טכנאי באולטרה סאונד או מי שמנסח אותות רדיו מן החלל שהוא מקבל פלט שכולל בתוכו הרבה סיגנלים והרבה רעשים, התפקיד שלו לסמן את האות מתוך הרעש, בניגוד למשל לטביעות אצבע שתמיד נראות אותו דבר עקבות הנעליים כל עקבה יכולה להציג מגוון שלם של צורות, זה יכול להיות עיגולים, זיגזג, ריבועים, כשמומחה נעליים מתמחה בהשוואת עקבות נעליים מעבר לכל ההכשרה שצריך לעבור כדי לזהות האם פגמים מסוימים שמתרחשים בסוליה תוך כדי השימוש בנעל הם פגמים שנאמר נוצרו בבית החרושת או שנוצרו תוך כדי השימוש בנעל מעבר לזה הוא מתמחה בלראות את הסימנים ולנסות לאפיין אותם על פני רעש הרקע, המצב האידיאלי הוא כשמישהו דורך על דף ניר לבן עם עקבה באבק אין בעיה הרזולוציה יפה, רעש הרקע הוא אפס כולם רואים את האות, את הסיגנל, אם משאירים את העקבה בקרקע אז יש רעשים, אבנים, שורשים, צמחים ובתוכם ניתן לזהות את אותם סימנים שהמומחה מחפש... (עדות שור, עמ' 1681, ש' 12-32).

606. בהמשך לכך, שור סיפק הסברים, משכנעים לטעמי, באשר לאי ההתאמות הלכאוריות שהוצגו ע"י ב"כ הנאשם וההשערות האלטרנטיביות שהעלה, כגון הימצאות דם בתוך סימן הנראה כעיגול דריכה בסוליה, במקום שציפה שיהיה ריק, או הדגמה חלקית של פגמים שנמצאו על הנעל ואינם נראים על מכנסי המנוחה. בעניין זה הסביר שור, כי נעל שדרכה בדם "יכולה להעלות בתוכה דם בצורות שונות" (עדות שור, עמ' 1953 ש' 22-23). בבדיקתו, אין הוא מתיימר להסביר את התנהגות הדם ואת הימצאותו או היעדרו במקום מסוים, אלא רק את מה שנראה בעקבה וניתן להשוואה עם הנעל. כמו כן, שור הבהיר שיש הבדל בין סימן שאינו במקום, ולכן משליך על ההתאמה לנעל, לבין הימצאות דם במקום מסוים ושאינו קשור לעקבה, ממנו אי אפשר להסיק לגבי התאמה (שם, עמ' 1952 - 1953). עוד הסביר שור, שבמציאות אין בנמצא מצב אידיאלי בו רואים עקבה מלאה על שטח נקי. לדבריו, הסימנים הם תמיד חלקיים או מעוותים, בין השאר בשל התנהגותו של הדם, אופיו של המשטח עליו הוטבעו העקבות או תנועתיות הדורך.

607. לסיכום נקודה זו – לא מצאתי שבשל העובדה ששור לא הסביר את כל מה שהגדיר כ"רעשי רקע", אזי יש קושי לקבל את זיהוי ההתאמות שנמצאו על ידו באופן פוזיטיבי בין נעלי הנאשם לבין הטביעות על מכנסי המנוחה. לטעמי, הסבריו המפורטים של שור באשר להיגיון במתודולוגיית העבודה שלו, אשר הודגמו באמצעות ההתאמות שהציג בפנינו (כפי שיפורטו בהמשך), היו משכנעים.

608. ביקורת נוספת שמפנה חברי כלפי שור, הינה כי "התעלם מכל ממצאי הזירה השוללים את העובדה שמדובר בטביעות נעל כלל או בנעליו של הנאשם בפרט וכך כאמור פעל שור באופן

שלמרבחה הצער, לא ניתן להסתמך על חוות דעתו" (ס' 441ח'). בין השאר, כך לשיטת חברי, שור התעלם מעקבות אחרות ומהדמיון הקיים ביניהן, מהעובדה שהעקבה L1 אינה פונה לכיוון דלת היציאה, כפי שהדגים הנאשם בשחזור, וכן שהודה "שאם אכן לא היו מחלצים אלמונים כלשהם ובכל אופן קבע שיש עקבות על הרצפה ועל האסלה שאינן תואמות לנעליו של הנאשם, הרי שהדבר מחזק את התזה ולפיה אכן היה בתא אדם שאינו הנאשם, וממילא מסקנתו, כי על הג'ינס יש עקבה של הנאשם או אפילו עקבה בכלל, דינה להידחות" (שם).

609. אני חולקת על חברי כי אלה נימוקים אשר בגינם יש לדחות את מסקנות חוות הדעת. לטעמי, מדובר בסוגיות שכלל אינן שייכות לתחום המומחיות של שור, שתפקידו ומומחיותו הינם אך בתחום השוואת סימנים. הסקת המסקנות מההשוואה וניתוחן בהקשר לממצאים האחרים בזירה, כגון כיוון העקבה או משמעות קיומם של סימנים נוספים, היא בשלב החקירתי באחריות מומחי הזירה והחוקרים, ובסופו של יום בידי בית המשפט, להכריע בשאלת המשקל שיראה לייחס למכלול הראיות שיובאו ויוכחו. לטעמי, שור גילה דווקא אובייקטיביות ומקצועיות ראויים להערכה, בכך שהתעלם מממצאי הזירה והתמקד בהשוואת הסימנים בלבד, ולא ביקש להשיג גבולם של מומחים אחרים או ליישב את ממצאיו עם דברי הנאשם. התיזה לפיה היה בתא אדם אחר, שאינו הנאשם, או שלא היו כל מחלצים אלמונים, בוודאי שאינן בתחום מומחיותו של שור וגם לא הוכחו לפנינו לגופן. ממילא, אין בעניינים אלו כדי לגרוע מתוקפה או משקלה של חוות דעתו של שור על מסקנותיה (יוער, כי לתזות הנ"ל לגופן ולשאלת השפעתן במארג הראייתי הכולל – אתייחס בהמשך, ללא קשר לחוות דעתו של שור).

610. במאמר מוסגר, שכן העקבות ידונו בפירוט בהמשך, אציין שאף איני רואה קושי כלשהו, שאותו שור נדרש ליישב, בין הממצאים בזירה לגבי כיוון העקבות על המכנסיים לבין שחזור הנאשם את דרך יציאתו מהתא לאחר הרצח. למעשה, העובדה שנמצאו עקבות בכיוונים שונים מאלה שהדגים הנאשם לגבי מהלך יציאתו מהתא, דווקא תואמת להפליא את דברי הנאשם בשחזור. כזכור שם, בתשובה לשאלת החוקר אנטולי לגבי אופן נעילת הדלת, השיב הנאשם: "רוב הסיכויים מבפנים. ו... כאשר הבנתי שהרגתי בן אדם, ניסיתי לקפוץ החוצה מפה. אני טיפסתי בכל מיני דרכים" (עמ' 26/89 לתמלול השחזור מיום 19.12.06). משמע, הנאשם מאשר בשחזור, כי בטרם יצא מהתא, הוא טיפס ובדק מה הדרך המתאימה לצאת, ולכן הותיר בתא את עקבות נעליו בכיוונים שונים. ממילא, הדבר מעיד כי שור לא חיפש קשר בין העקבות לשחזור או לתסריט אירוע כלשהו, אלא פשוט שיקף בחוות דעתו את מה שמצא.

611. בסופו של יום וכפי שציינתי, הסנגור התמקד בניסיונות לפגוע באמינותו ובמקצועיותו של שור, ובסיכומיו אף ערך שרטוטים והשוואות ללמד על חוסר התאמה בהשוואות שערך, במקומות כאלה ואחרים. ואולם, כאמור, ההגנה לא טרחה להביא חוות דעת מומחה נגדית מטעמה, אשר תתמודד עם הקביעות המקצועיות של שור ותסביר היכן שגה, או שתציע

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שיטות עבודה ובדיקה שונות ועדיפות על אלו של שור. בנסיבות אלה, כאשר לפנינו חוות דעת מומחה שאינה נסתרת בחוות דעת נגדית (וככל הנראה לא בכדי), נראה כי יש קושי מובנה בביקורת מעין זו.

612. לבסוף עוד ראיתי לציין, כי בסעיף 408 לחוות דעתו, חברי קובע כי "חקירת המומחה מטעם התביעה, ירון שור, הותירה סימני שאלה רבים, שהובילו אותי למסקנה, כי לא ניתן לקבוע קביעות שהינן מעל לספק סביר ביחס לממצאים על הג'ינס". על קביעות דומות, לפיהן לא הוכח כי הסימנים על מכנסי המנוחה תואמים לנעלי הנאשם מעל לכל ספק סביר או מהווים טביעות נעל בכלל, חזר חברי לאורך חוות דעתו (ראו סעי' 421, 425, 427 ו-436). גם לכך לא אוכל להסכים. בעוד שעל המאשימה להוכיח בסופו של יום את אשמתו של הנאשם מעל לכל ספק סביר, אין חובה שכל ראיה שתוצג על ידה תהיה בפני עצמה מעל לספק סביר. לעניין זה יפים הדברים בע"פ 4039/19 דניאל נחמני נ' מדינת ישראל, (מיום 17.3.2021), (אשר הונח לפתחנו דווקא על ידי הסנגור), שם חזר כב' הש' עמית על דבריו בע"פ 5459/09 שוורץ נ' מדינת ישראל, (מיום 20.7.2015):

"על רקע מכלול ראייתי זה, אחזור על דברים שצינתי בעניין שוורץ: "בית המשפט בוחן בסוף הדרך את סל הראיות כמכלול, כל ראיה כשלעצמה וכל הראיות בהצטברותן [...]. הצטברות ראיות שכל אחת מהן כשלעצמה אינה מעבר לכל ספק סביר, מגדילה את הסתברות מסקנתן. הדגש הוא על הצטברות ראייתית, שבתורה מובילה להסתברות ראייתית" (שם, בפסקאות 58-59; ההדגשות במקור)."

חוות הדעת לגופה - הסימנים על מכנסי המנוחה

613. כאמור לעיל, מסקנת שור היא ש"קיימת סבירות גבוהה מאד שזוג הנעליים מס' 9 (נעלי הנאשם, ת.נ.ש) הותיר את כל העקבות הנ"ל" (ת/385) או בהתאם לסולם העדכני "צירוף הממצאים מצמצם את הסיכוי שהמוצגים הינם ממקורות שונים" (ת/400). להלן אתייחס באופן פרטני לממצאיו ולמסקנותיו של שור, בכל הנוגע לסימנים השונים שנמצאו על מכנסי המנוחה.

עקבה מס' 1

614. מדובר בעקבה חלקית של נעל שמאל, אשר לפי שור מתאימה בדגם, בגודל ובמספר פגמים המצויים בסוליה, לחלקים המקבילים בנעלו השמאלית של הנאשם. מסקנתו היא שקיימת התאמה ברמה גבוהה.

615. בניגוד לחברי, איני סבורה שהעובדה שמדובר בחלק עקבה קטן, אינה מאפשרת הפקת מסקנות ממנו. שכן, ליבת התהליך הינה כמות הפרטים שניתן להשוותם להטבעה. בהקשר

זה הבהיר שור: "גם לפי הספרות הבינלאומית וגם מניסיוני העשיר, עקבה יכולה להיות קטנה ביותר, ובלבד שימצאו בה אותם פגמים אקראיים עם כמות אינפורמציה מספקת, והיא כבר יכולה להיות חלק קטן מנעל ובכל זאת יקבע זיהוי חד משמעי על ידי המומחה... כשאנחנו אומרים עקבה חלקית הכוונה שמהסוליה רק חלק הותיר את הסימן ובאותו חלק אנחנו יכולים למצוא סימנים סוגיים או אקראיים" (עדות שור, עמ' 1685 ש' 28 – עמ' 1686 ש' 4).

616. בחקירתו הראשית הראה שור את הקונטור של הנעל על גבי העקבה, את הפסים התואמים את הדגם ואת חלק מעיגול הדריכה, מהם הסיק לגבי התאמה סוגית. בתוך כך, שור הפנה לפרטים ספציפיים שעליהם התבסס, תוך התייחסות לעובדה שכשמדובר בטביעת דם של נעל על מכנסיים, הסימנים שרואים הם חלקיים, ולכאורה לא מדויקים: "רואים כתם, הוא לא עגול מושלם אבל הוא נראה בצורה מעוגלת, זה חלק מהדגם של הנעל שנמצא במקום שאנחנו ממקמים את הנעל על העקבה או ההיקף יוצא פה, הפסים יוצאים פה, השריטות פה, הרבע, שלישי, משהו מהעיגול הזה נראה בערך באותו מקום, אני רוצה להסביר את המילה בערך, כל דבר שנמצא פה על הנעל והוא יהיה אחד לאחד זה יהיה נס גלוי, כל הדברים האלה שאמרתי קודם עם התזוזות עם הפה עם השם אומר לנו שמה שאנחנו נראה פה יהיה מסובב מעוות ובייחוד כשאנחנו אומרים שיש פה עקבה כפולה שאני שנראה עוד פעם" (שם, עמ' 1699, ש' 7-14).

617. לטעמי, ניתן להבחין באופן ברור בחלק העקבה אף בעין של מי שאינו מומחה - הן קונטור והן פסים, ואף בצלו של אותו עיגול דריכה. בנוסף, בחנתי את ההתאמות אותן מציין שור בעזרת המצגת שהכין, הכוללת עשרות שקופיות, הממחישות את תהליך ההשוואה בין הטבעת הנעל לבין הסימנים על מכנסי המנוחה. השתכנעתי שיש ממש בהשוואות שערך, הן לעניין ההתאמה הסוגית והן לעניין ההתאמה האקראית.

618. כפי שהוזכר לעיל, הסנגור הפנה לכתם דם המצוי בתוך עיגול הדריכה, טען כי ניתן היה לצפות שיהיה ריק, והסיק מכך כי למעשה אין מדובר בהתאמה. לא אוכל לקבל טענה זו. מקובל עלי בעניין זה הסברו של שור, לפיו אין בכך משום סימן שלילי, אלא ביטוי לעובדה שהנעל יכולה להעלות בתוכה דם בצורות שונות. המומחה אינו מתיימר להסביר את התנהגות הדם, אלא להצביע על המקומות בהם נראים סימנים התואמים את הנעל. ואכן, אין קושי לזהות חלק מעיגול הדריכה באותו מקום, גם אם את הטביעה של שאר העיגול לא ניתן לזהות, שכן הוא מוכתם בדם (שם, עמ' 1953). תופעה זו תואמת גם דריכה על גוף גלילי רך, הכרוכה בהפעלת לחץ בדרגות שונות באופן שיוצר עקבה לא רציפה.

619. שור נחקר ממושכות לגבי אי התאמה בין הסימנים על מכנסי המנוחה לבין ההטבעה שיצר, והסביר, בצורה ברורה ועקבית, מהו חלק העקבה שזיהה ומה חורג ממנה. בתוך כך, אף הסביר כי העובדה שנראים פסים החורגים מקו הקונטור, מלמדת על תזוזה קלה של הרגל

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עקב הרמה והנחה באי חפיפה מוחלטת (שם, עמ' 1948). שור גם שלל אפשרות שמדובר בנעל אחרת. לשאלת בית המשפט באשר לעובדה שהטבעה בדם על מכנסי ג'ינס הינה השוואה המבוצעת על ידיו לראשונה, שור חידד כי מבחינתו אין זה משנה, שכן במסגרת עיסוקו ומומחיותו מוכרות לו היטב תופעות כגון תזוזות והטבעות כפולות, שמופיעות גם בחומרים אחרים (שם, בעמ' 1949).

620. אשר לסוגיית הפגמים האקראיים, שור הפנה לפגמים שבנעל, אותם ניתן לראות בהטבעת הניסיון. בעדותו הסביר והראה שתי שריטות היוצרות מעין עיגול ובתוכו "איי", אותן איתר בטביעה על מכנסי המנוחה. כן הסביר והדגים סימנים אותם כינה "רעש", שאת מקורו הוא אינו מתיימר להסביר (שם, עמ' 1699-1697). גם כאן, המצגת שערך שור ממחישה היטב, באופן ויזואלי, את ממצאיו ומסקנותיו.

621. באשר לשני סימנים אקראיים נוספים, אליהם הפנה הסנגור, אשר נמצאים על ההטבעה ולא על העקבה, שור אישר כי אלה לא נמצאו על העקבה ולכן לא סומו (שם, עמ' 1994 ש' 3-5), כמו גם סימנים נוספים. הסבריו בעניין היו עקביים עם הגישה שהציג, לפיה הוא מתמקד רק בסימנים אותם הוא יכול לראות על העקבה.

622. לסיכום הדיון בעקבה 1 – כאמור, מדובר בעקבה ברורה הנראית לעין גם למי שאינו מומחה. לדידי, ההנחה ש"תמונה" זו הגיעה באופן אקראי למכנסי המנוחה, אינה סבירה. לנוכח כל שפורט לעיל, אני מייחסת לממצאיו ומסקנותיו של שור משקל גבוה גם לעניין ההתאמה הסוגית וגם לעניין ההתאמה האקראית.

עקבה מס' 2

623. לצדה של עקבה מס' 1, ובחפיפה חלקית אליה, שור זיהה את **עקבה מס' 2**, אותה הגדיר כ"חלקית, קלושה ומעוותת" של הנעל השמאלית, הנמצאת על התפר התחתון של הכיס השמאלי של מכנסי המנוחה. תחילה, חשב כי העקבות 1 ו-2 הן למעשה עקבה כפולה, אך בהמשך הובן על ידו, כי מדובר בשתי עקבות כמעט נפרדות (שם, עמ' 1689). בחקירתו, שור הציג את עיגול הדריכה ואת הפסים שזיהה, הנמצאים על התפר של הכיס (שם, עמ' 1724). אכן, את המקטע של עיגול הדריכה ניתן לראות בבירור במצגת (שקופית 8). שור קבע גם לגבי עקבה זו כי "**קיימת התאמה ברמה גבוהה**" בינה לבין נעלי הנאשם

624. בעקבה זו מצא שור גם פגם אקראי בולט, שעל פי הגדרתו נראה כמו "בומרנג". הפגם נמצא בסמוך לעיגול הדריכה שעל סוליית נעל הנאשם. שור הסביר בעדותו, כי בשל קיפול המכנס או תנוחה של המנוחה "**המכנס יכול לקבל עיוותים**" (שם, עמ' 1727), על מנת להבחין בסימן הייחודי על העקבה, הוא נדרש להסיט קלות את הטבעת הניסיון (כ – 20 מעלות). אז ניתן להבחין בפגם. לדבריו "**הסיטנו את העקבה ב – 20 מעלות ואז אנחנו רואים בקצה אתו כתם**

שראינו שחלקו לבן וחלקו שחור בקצה אותו כתם מעתק האלג'ינט שיש לכם אותו בסעיף 10 מראה לנו שזה לא לבן לגמרי אלא מתחתיו, בקטע הזה תראו בתצלום שזה לבן ובמעטק האלג'ינט רואים שהוא קצת יותר כהה, מה קורה בין שני הכתמים הכהים האלה אנחנו מגלים קטע לבן בצורת בומרנג" (עדות שור, עמ' 1728 ש' 6-1).

625. במצגת אותה ערך שור, נמצאים קווים ירוקים אותם הוסיף בעצמו (באמצעות המחשב), באופן שאינו מתיישב במדויק עם סימני העקבה וההטבעה. שור הסביר שמטרת הסימונים היא כלי "עזר להובלת העין" והסכים שלמעשה הם משקפים "כישורי שרטוט גרועים" (שם, עמ' 2016 ש' 22-17). הואיל והופנינו למעתקי האלג'ינטי ולתמונות העקבות עצמן, איני מייחסת כל משמעות לעניין הסימונים בירוק, שאינם רלבנטיים לבחינת ההשוואה בין נעלי הנאשם לעקבות בזירה.

626. בנוסף, שור אישר כי מיקום הטבעות הניסיון על העקבה השתנה במעט בכל צילום. הסגור ניסה להציג זאת כמחדל, אבל שור הסביר זאת כפעולה מכוונת, שהיא חלק משיטת העבודה לצורך ההשוואה:

"אני אתן הסכמה גורפת לכל ההצגות של אי ההתאמה במיקום של השקפים ההטבעות הניסיון בתצלום ובמעטק האלג'ינט, אני רק אפנה את בית המשפט לשיטה שאותה ניסיון לחקות במצגות, השיטה שהיא שיטת ההשוואה..." (עדות שור, עמ' 2021-2020 לפרוטוקול).

גם חברי התייחס לעניין זה. בניגוד אליו, איני סבורה שיש בכך משום "הנחת המבוקש". שכן, שיטת עבודה בה נקט המומחה, כפי שהיטיב להסביר, נועדה באופן זה להתגבר על "עיוותים" במשטח שעליו הוטבעה העקבה.

627. לסיכום הדיון בעקבה זו, ולאחר עיון מעמיק, מצאתי לקבל את מסקנותיו של שור בכל הנוגע להתאמה הסוגית שבין עקבה מס' 2 לבין נעלי הסלמנדר של הנאשם. באשר להתאמה האקראית, איני נותנת לה משקל גבוה, לנוכח העובדה שתהליך ההשוואה חייב הנחות מצידו של המומחה לגבי המשטח ולגבי מידת ההסטה הנדרשת.

עקבה מס' 3

628. מדובר בעקבה חלקית של נעל שמאל (חלקו התחתון של עיגול הדריכה העליון בנעל), הנמצאת בצדו של המכנס השמאלי, על התפר ומתחתיו. שור קבע כי מדובר בעקבה חלקית ביותר, כפולה וקלושה, המתאימה בדגם, בגודל ובקו מתאר של קריעה ("קונטור שחיקה"), לחלקים המקבילים בנעל שמאל של הנאשם.

629. בעדותו הבהיר שור, כי חרף היותה של העקבה קלושה, קטנה ומעוותת, קיימת התאמה בין סימני קריעה בלתי אחידים המצויים בה ובין פגם המצוי בנעל הנאשם, באופן המעלה את דרגת העקבה "לאפשרי בהחלט" (עדות שור, עמ' 2032 לפרוטוקול), או "קיימת התאמה ברמה גבוהה" על פי הסולם החדש. שור הסביר, כי גילוי העקבה התבצע בעזרת מעתק האלגייניט, אשר "חשף ממש כמעט את כל הקטע השחור... ובתוכו המפרצים" (שם, עמ' 2031 ש' 27 - 31). לפיו, יש התאמה ב"קו המתאר חופף את השחור" (שם, 2032 ש' 5). מדובר בחפיפה בחלק התחתון בלבד, אולם ניתן להבחין בו בפרטים "אני מראה עכשיו לבית המשפט את הקו הכתום הזה יושב בדיוק על השחור הזה, יש פה כניסה של מפרץ למעלה, יש פה ירידה בחזרה, יש פה חצי גל, עד עכשיו הראיתי את כל החופף, יש פה איזושהי כניסה שבה לא רואים בדיוק, יש אחרי זה עוד כתם שחור ועליו יושב בדיוק הכתום שלנו" (עדות שור, עמ' 2032 ש' 25-28). האמור מודגם במצגת שהוגשה.

630. גם בהמשך הדברים חזר שור על דבריו, ואף חידד כי תמונת הפגמים הנצפית אינה קשורה לאופי האריג או לספיחתו את הדם. מדובר בחלק העקבה במיקום האמור, "כאשר באותם מקומות שבהם יש דם על הנעל הוא מותיר את חותמו על האריג, זה נכון שיש באריג מקומות עליונים ותחתונים שהסיכוי שדם ייבלע באופן אקראי ויתאים לאותו קונטור של ס"מ הוא סיכוי קלוש זה בא לידי ביטוי בביטוי אפשרי בהחלט או סימן אקראי. להגיד שהסימן אקראי ייווצר על יד מריחה של דם או משהו איננה אפשרות סבירה...שמעתק האלגיינט עובר שינויים אצלנו רואים את קו המתאר על הקווים, מעל האריג, מתחת לאריג, האריג רק גורם לנו לפחות בהירות בעקבה, אם זה היה דף ניר לא היה רעש של אריג, העקבה שם הסימן שם ומסקנתי לא השתנתה" (שם, עמ' 2040 ש' 6-10).

631. לא אוכל לקבל את טענת ההגנה, לפיה דריכת נעל במיקום זה אינה אפשרית. תחילה, מהטעם שלא ברור באיזה אופן הניח המטביע רגלו על גופת המנוחה (ראו גם תשובת שור בעדותו עמ' 2038). כמו כן, אף לא ברור אם תנוחתה במועד הצילום הינה התנוחה בה נמצאה בעת ההטבעה. יש לזכור שמדובר בדריכה על גוף רך, ואפשרי כי המטביע דרך עליה במלוא משקלו והסיט אותה מהתנוחה בה הייתה. מכל מקום וכפי שציינתי לעיל, סוגיית מיקום הדריכה ומידת היתכנותה אינם עניין למומחה, שכפי שהסביר בהקשר זה, הוא היה בוחן טביעות גם אם היו מצויות בחלק האחורי של מכנסי המנוחה (עדות שור, עמ' 2035 ש' 13 ואילך).

632. המומחה הצביע על ההתאמות שעליהן התבסס באמצעות המצגת שערך, אך אני התקשיתי לראותן. על כן, הגם שלא אתן לה משקל גבוה, לא אבטל כליל את משקלה.

עקבה מס' 4

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

633. עקבה זו מצויה על המכנס השמאלי, בניצב לעקבות 1 ו-2, כשפניה לעבר דלת התא. שור ציין כי היא דומה בגודל לנעלי הנאשם. במקור, בשל העדר סימן ייחודי, שור סיווג אותה בדרגת "אפשרי", אולם לקראת המשפט החוזר שינה את הסיווג ל"התאמה חלקית במאפיינים סוגיים", שמשמעותה "לא התאמה מובהקת" (ת/400). בעדותו אמר, כי מדובר "בהתאמה סוגית חלקית", והסביר שזה רק "דומה", עקב סטייה קלה של החלק האחורי של הנעל במספר מילימטרים, בשל "דינמיקה של הליכה יכול להיות שיש פה מתיחה של סימן אמרתי דומה בגודל בגלל אותה תזוזה שהצגתי אותה במצגת של 3 מ"מ זהו, דומה בגודל ועדיין דומה בגודל נופל בגדר התאמה בסימנים סוגיים שזה מה שהיה קרוי פעם אפשרי" (עדות שור עמ' 2041 ש' 14-17).

634. עיון במצגת מאפשר לראות את סימני ההתאמה עליהם הצביע המומחה, והערכתו זו מקובלת עלי.

עקבה מס' 5 (העקבה המשולשת)

635. עקבה זו מורכבת למעשה משלוש עקבות חלקיות, כפולות וקלושות, באזור כיס ימין ועליו. באשר לאלה, שור קבע כי הן מתאימות בדגם ובגודל לחלקים המקבילים בעקב נעל ימין של הנאשם. בעדותו, שור הפנה לשלוש העקבות וציין כי "יש לנו את הקונטור של הנעל, יש לנו את העיגולים בחלקם ויש לנו פסים שבחלקם מתאימים" (עדות שור, עמ' 1731 ש' 13-10). ציון, כי בכיס הימני של מכנסי המנוחה היה מכשיר טלפון, ובאמצע הכיס ניתן לראות פס כהה של המכשיר (שם, עמ' 1730 ש' 20-19). בעקבה זו לא נמצאו סימנים אקראיים, ולפיכך דירג אותה המומחה לפי הסולם החדש כ"התאמה חלקית במאפיינים סוגיים".

636. לטעמי, גם בעקבה זו ניתן לראות באופן ברור וללא אמצעי עזר או מומחיות, גם את עיגול הדריכה החיצוני וגם את הפנימי. בעזרת המצגת, ניתן לראות גם את הקונטור ההיקפי של חלקי העקבות ואת הפסים הרוחביים, המבססים התאמה סוגית לנעל הנאשם. התרשמותי מהעקבה תואמת את מסקנת שור לגביה.

עקבה מס' 6

637. זו עקבה חלקית, הנמצאת מתחת לכיס הימני של המכנסיים ובניצב לעקבה מס' 5. בקשר לעקבה זו, שור ציין כי היא מתאימה בגודל לנעלי הנאשם, אך בשל קלישותה לא ניתן לזהות את פרטי הדגם. בחוות דעתו המקורית, שור קבע להתאמה דרגת "אפשרי", ובחוות דעתו המעודכנת קבע "התאמה חלקית במאפיינים סוגיים".

638. עיקר טענת ההגנה ביחס לעקבה זו היה כי אין לה היתכנות. אולם, איני סבורה שבהקשר זה יש להלין על שור, אשר אמור לשקף את ההתאמה הנראית בעיניו. משלי אוסיף, כי לא ראיתי

קושי בכך שחלקה הקדמי של העקבה נצפה לכאורה מעבר לברך, שעה שמדובר ברגלה של המנוחה, וניתן בהחלט להניח שהדריכה עליה הביאה לתזוזת הרגל. מכל מקום, קלישות העקבה עלתה גם מממצאי שור, ומשכך – המשקל שיש לייחס לה לדעתי, תואם את הערכת המומחה.

נדירות נעלי הנאשם

639. במסגרת חוות דעתו, שור בדק באוסף דגמי הנעליים (כ- 5,000 דגמים) שבמעבדה ולא מצא נעליים דוגמת אלה של הנאשם. נוסף לכך, הוא ערך סקר פנימי במשטרה, שם מתוך 882 משיבים (68 מהם מוצאם ממזרח אירופה), רק לשבעה היו אי פעם נעליים מסוג סלמנדר, ועוד תשעה הכירו אנשים שהיו להם נעליים כאלה. שור בדק את נעליהם של ארבעה מהמשיבים, שהנעליים עדיין היו ברשותם, ורק לאחד היו נעלי סלמנדר בעלי סוליה זהה לזו שהשאירה את העקבות על מכנסי המנוחה (ת/395). שור אף הבהיר, כי מבדיקה שערך "הופסק ייצורה של הנעל ב- 2001 זה נבדק כלומר לא ניתן לקנות יותר נעליים כאלו לא במזרח אירופה ולא במערבה." (עדות שור, עמ' 1906).

640. על פי עדותו של שור, תבנית נעלי הסלמנדר של הנאשם, הכוללת פסים ועיגולים, הינה ייחודית ונדירה: "אמרנו נדיר התכוונו עשרות ספורות לא אפס, לא אלפים, עשרות ספורות, נדיר מאד" (שם, עמ' 1720). עוד הסביר, כי ערך בחינה של שתים עשרה סוליות נעליים בעלות מאפיינים סוגיים דומים של פסים ועיגולים, אולם הן לא תאמו לסוליות דגם הסלמנדר של הנאשם (עדות שור, עמ' 1720-1721, וכן מסמכים 39-40 לתיק העבודה ת/387), ובהתאם, לעקבות על המכנסיים.

641. לעדות שור ולבדיקות שערך אודות נדירות דגם נעליו של הנאשם, מצטרפת עדותו של שמעון הורביץ, שעבד כמנהל בחברת בריל - חברת האם של "גלי". הלה העיד כי חיי המדף של נעלי הסלמנדר קצרים יחסית (עדות הורביץ עמ' 839), וכי סוג זה של נעליים לא היה אטרקטיבי בישראל (עמ' 846).

642. בחקירתו, שור אישר שלא בדק באופן ספציפי את שאלת נדירות נעלי הסלמנדר בקרב תושבי קצרין או תלמידי בית הספר. אסכים עם חברי, שיש בכך כדי להשליך במידה מסוימת על הקביעה לגבי נדירות הנעל. לכן, אסתפק בקביעה שמדובר בנעל שאינה שכיחה, אך אזהר מלקבוע שהיא נדירה וייחודית.

643. חיבור של נתון זה עם ההתאמה שנמצאה כאמור, בין דגם נעליו של הנאשם ובין העקבות על מכנסי המנוחה, מדבר בעד עצמו ומהווה תיסוף למארג הראייתי הפוזיטיבי הכולל.

סיכום סוגיית עקבות הנעליים על מכנסי המנוחה

644. כפי שהסברתי לעיל, לא מצאתי דופי כלשהו ביושרתו של שור ודחיתי כל אפשרות או טענה בדבר היותו מוטה מראש כנגד הנאשם בעת עריכת בדיקותיו וחוות דעתו.

645. כאמור לעיל, התרשמתי לחיוב מהמקצועיות והיסודיות של שור, שהסביר באופן קוהרנטי והגיוני את שיטת עבודתו, פרש את האילוצים עימם הוא מתמודד, וערך הבחנה בין התופעות שהוא יכול ומנסה להסביר ואלו שלא. הסבריו היו מעמיקים ומשכנעים, ובעזרת המצגת המפורטת שערך, ניתן היה להבין כיצד הגיע למסקנותיו ולגבש דעה לגבי המשקל שיש לתת לכל קביעה ומסקנה בחוות דעתו. כאמור, השגות ההגנה, שניסו להביא הסברים אלטרנטיביים לסימנים ולהטיל דופי בעבודתו של שור, לא התבססו על חוות דעת מקצועית ואף לא היו משכנעות בעיני לגופן.

646. עוד יש לזכור, כי בדיקת התאמת העקבות שהתגלו על מכנסי המנוחה לנעליו של הנאשם לא נעשתה רק בהיבט של כל עקבה בנפרד ובאופן בלתי תלוי באחרות, אלא כללה גם שקלול ובחינה של כל העקבות יחד. נוכח העובדה שכל העקבות נמצאו על מכנסיה של המנוחה בסמיכות זו לזו, והסבירות הנמוכה כי מישוהו אחר מלבד הרוצח ירשה לעצמו לדרוך על גופת המנוחה, הרי שאך סביר והגיוני הוא שזוג נעליים אחד הותיר את כולן. אם כן, צבר העקבות וההתאמות שנמצאו, מחזק את משקלן הכולל, ומגביר את הסבירות שאלה נוצרו על ידי נעליו של הנאשם.

647. ממכלול האמור והמפורט לעיל, והגם שהתקשיתי לראות חלק מהפגמים האקראיים עליהם הצביע המומחה, שוכנעתי כי קיימת לכל הפחות התאמה סוגית בין טביעות הנעלים שנמצאו על מכנסי הגיינס ובין נעליו של הנאשם. התאמה זו, המשתלבת עם חטיבת ההודאה, מהווה ראיה מחזקת כנגד הנאשם.

648. אינני מתעלמת מקשיים מסוימים שנפלו בחוות דעת שור, כגון היעדר תיעוד בחוות דעתו של השוואת נעליים נוספות שהובאו לבדיקתו ונמצאו על ידו כבלתי מתאימות לעקבות (שם, עמ' 1939-1940), או אופן עריכת סקר נדירות נעליו של הנאשם שנמצא בלתי ממצה (שם, עמ' 1705-1709). עם זאת, מדובר בפגמים שהינם בעיקרם טכניים, ואין בהם, לטעמי, כדי לרדת לשורש חוות דעתו של המומחה ולהקרין לרעה על משקלה.

ניסוי שטיפת הנעליים

649. חברי התייחס בהרחבה לתוצאת ניסוי שערך המומחה שור, עוד בשנת 2009. במסגרתו נטבלו שישה זוגות נעליים בדם, ולאחר מכן נוקו בשיטות שונות (זרם מים, סבון כלים, קרצוף במברשת עם סבון כלים וקרצוף במברשת עם אקונומיקה). הנעליים הנקיות נבדקו בבדיקות הקיימות במז"פ, ועל כולן ניתן היה לאתר דם באמצעות אחת הבדיקות. חברי מסיק מכך כי "העדר סימני חומר החשוד כדם על סוליות נעליו של הנאשם... משליך משמעותית והלכה

למעשה על מסקנתו של שור לפיה, העקבות שנמצאו על הג'ינס הן עקבות נעלי "הסלמנדר" של הנאשם". עוד קבע כי "נתון זה סותר לחלוטין את טענת המאשימה ולפיה, העקבה על הג'ינס הינה עקבת נעל הסלמנדר השייכת לנאשם!" (סעיף 113 לחוות דעתו).

650. על מסקנה זו אני חולקת. לטעמי, כל שניתן להסיק מהניסוי הוא כי שיטות הניקוי שנבדקו לא הצליחו להעלים את סימני הדם. אין בכך להעיד כי אין בנמצא שיטה באמצעותה ניתן להעלים עקבות דם מנעל. כפי שמציינים עורכי הניסוי, הנעליים שנבדקו עברו שטיפה קלה, ללא דטרגניים תוקפניים. על כן, תוצאת הניסוי אינה פוגמת בחוות הדעת הסופית של שור. אמנם, לא התקבלה תוצאה חיובית לגבי הימצאות שרידי דם על נעליו של הנאשם. אולם, אין לקבוע כי רק בשל כך אין אפשרות שנעליו של הנאשם הוכתמו בדם, שכן לא ניתן לדעת באיזה חומר ניקה הנאשם את נעליו. בהקשר זה המאשימה מזכירה את דברי הנאשם לארתור במסגרת ההתוודות, לפיהם נעליו נוקו על ידו: "נקיות, לגמרי נקיות" (מט/06 125 חלק 3 עמ' 26).

651. בנוסף, יש להזכיר שהנאשם גילה בקיאות רבה בשיטות ניקוי בהקשר של העלמת ראיות. כך אמר למדובבים בעניין ניקוי שרידים מתחת לציפורניים, עוד הרבה לפני התוודותו בפני ארתור:

- ר: "אפשר לשטוף את הידיים, אבל .. מיקרו-חלקיקים של דם .. יישארו בכל מקרה" ...
  - א: "... לשטוף טוב מאוד עם סקוץ' את הכל."
  - ר: "לא, סקוץ' לא ייקח (לא יצליח). זה, מברשת שיניים ... מברשת שיניים .... נניח שהוא שעשה את זה בפעם הראשונה .. הוא שטף – נקי, הסתכל – נקי. הוא לא ייסתכל מה יש מתחת לציפורניים... לחפש משהו."
  - י: " שיהיה בן אדם, שעשה את זה יעמוד ב ... במקלחת, אני לא יודע, חצי ... שעה."
  - ר: "... יותר משעה, עד שלא ישטוף הכל."
- (מט 165/06 (5) חלק 4 עמ' 9-10).

וכך אמר בחקירתו מיום 21.12.06 לגבי ניקוי הטבעת, שהתלככה בדם:

"היתה לי טבעת, ... טבעת נישואין... איך שהייתי בבית אני ישר החבאתי את הטבעת, שטפתי... היה שם קצת דם... אני שטפתי אותו במים כשהלכתי להתרחץ. אני קרצפתי אותו עם מברשת שיניים". (מט 120/06 עמ' 57-58).

652. אשר על כן, לטעמי, אין בתוצאות הניסוי כדי להשליך על המארג הראייתי הפוזיטיבי בעניינו של הנאשם בעיקר שעה שהיעדרו של ממצא פורנזי אינו מהווה ראיה (ע"פ 517/19 שמאך אבו עמאר נ' מדינת ישראל, (מיום 6.7.2020)).

הסימנים הזרים

טענת המניעות

653. ביום 12.10.21, עם פתיחת ההליך, ב"כ המאשימה התייחסה לשלושה סימנים שהתגלו בתא השירותים בו אירע הרצח (על מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד בין תאי השירותים השני והשלישי (להלן: "העקבות הזרות")), לגביהם טענה:

"ההגנה מתבססת על ראיות שהיו קיימות מיומו הראשון של התיק. ולמעשה מדובר בשלושה סימנים שהוטבעו בתא בו בוצע הרצח. הסימן הראשון על מכסה האסלה הסימן השני על מיכל ההדחה והשלישי על הקיר המפריד בין התא השני לתא השלישי. ההגנה טוענת כי סימנים אלו הם טביעות נעליים המסמנות מסלול יציאה מהתא. אני אגיד כבר כעת הסימנים אינם בעלי איכות זהה ולא נקבע על ידי אף מומחה ממצא חד משמעי כי מדובר בטביעות נעליים בוודאי לא כאלו שנוצרו על ידי אותו זוג נעליים, ... וממילא אלה מסמנות מסלול יציאה. בראיות אלה טמונה עיקר המחלוקת בין התביעה להגנה."

654. בהמשך לכך, ביום 15.10.21, ב"כ הנאשם הגיש בקשה, במסגרתה עתר כי בית המשפט יורה שהמאשימה "מנועה מלטעון במשפט החוזר ו/או לנסות להוכיח את הטענות שטענה בנאום הפתיחה... ו/או כל טענה אחרת, העומדת בסתירה לחמש העובדות המוסכמות שעל רובן המכריע... הצהירה הפרקליטות בנחרצות למן המשפט הראשון, ושרובן המכריע... עמדו ביסוד החלטת ביהמ"ש העליון על קיום המשפט החוזר בתיק הנדון".

655. לגופם של דברים טען ב"כ הנאשם, כי במסגרת כלל ההליכים הקודמים, הייתה בין הצדדים הסכמה לגבי שלושת הסימנים שהתגלו בתא. לפיה, מדובר בשלוש עקבות נעל חלקיות, המשרטטות מסלול יציאה מהתא בו ארע הרצח לתא השלישי, אשר הוטבעו על ידי אותה נעל, ואשר על פי חוות דעת שור, אינן תואמות לאף אחד מזוגות הנעליים שנמסרו לבדיקתו – הן בכל הנוגע לנעליו של הנאשם והן בכל הנוגע לנעליים שהיו שייכות לחשודים אחרים, למחלצים ולשוטרים שנכחו בזירה.

656. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי ניסיונה של המאשימה "להתנער" כיום במסגרת המשפט החוזר מההסכמות בין הצדדים בהליכים הקודמים ולהעלות טענות חדשות, ככל שהדבר נוגע לעקבות הזרות, אינו יכול להתקבל, שעה שהוא חותר תחת ממצאים עובדתיים, שנקבעו על סמך הסכמותיה וטיעוניה לאורך השנים (שמדובר בבירור בעקבות נעל). כן טען, כי

בהתנהלותה אף חורגת המאשימה מהמנדט/ כתב ההסמכה שניתן לה ע"י כב' השופט מלצר, אשר סוגיית העקבות הזרות היא שעמדה בבסיס החלטתו לקיים משפט חוזר לנאשם.

657. בתשובתה, המאשימה הסבירה כי השינוי בעמדתה בא לאחר בחינה מחודשת של הראיות ע"י צוות התביעה החדש, כחלק מהיערכותה למשפט החוזר. זאת, בין היתר, בשים לב לעובדה שבהליך הראשון התייחס שור לסימנים האמורים כעקבות נעל חלקיות, אולם באותה נשימה הבהיר כי בהעדר נעל להשוואה, השימוש במילה "עקבות" הוא אינו יותר מהשערה ("ייתכן שאין פה בכלל עקבת נעל והכל "השערות באוויר"). עוד הבהירה המאשימה, תוך הפנייה לציטוטים, כי במסגרת ההליך הראשון קיבלה סוגיית הסימנים נפח מוגבל ביותר, שכן המאשימה הניחה שמדובר בטביעות נעל, אולם סברה כי הדבר אינו משליך על מכלול הראיות כנגד הנאשם.

658. במסגרת ההחלטה בבקשה (החלטתנו מיום 23.11.2021), הבהרנו לנאשם כי זו מוקדמת לשלב בו הוגשה, וכי תישמר זכותו להישמע בה. משחזר ב"כ הנאשם בסיכומיו על התנגדותו וטענותיו בנושא, נדרשת הכרעה בטענה זו.

659. כעולה מהחלטת כב' השופט מלצר, בה הורה על קיום המשפט החוזר, כמו גם ממסמכים נוספים שהובאו בפנינו, אין מחלוקת כי בהליכים עד כה, המאשימה אכן הסכימה עם התזה כי שלושת הסימנים מהווים עקבות נעל חלקיות המשרטטות מסלול יציאה אפשרי מהתא, ואשר אינן תואמות את נעליו של הנאשם או של גורמים אחרים שנעליהם נבדקו. אז, המאשימה חלקה על הטענה שיש לראות בעקבות הזרות את מסלול ההימלטות של הרוצח מהתא, ותחת זאת העלתה, בין היתר, את התזה כי אלו הושארו על ידי "מחלץ אלמוני", אשר נכח בזירה לאחר שהתגלתה גופת המנוחה אך טרם צילום זירת האירוע.

660. לעניין זה ניתן להפנות בין היתר לסעי' 141 להחלטתו של כב' השופט מלצר (שם ציטט חלק מחוות דעתו של כב' השופט דנציגר בערעור), שם נאמר: "יש תמימות דעים בין הצדדים כי עקבות הנעליים שנמצאו אינן שייכות למערער. לשון אחר, יש הסכמה לקיומו של ממצא עובדתי, שלפיו אין התאמה בין העקבות דנן לבין נעליו של המערער. אדרבא, המשיבה עצמה מציינת כי שלוש העקבות "מייצרות 'מסלול יציאה' מהתא ואיננו יודעים של מי הן" [עמ' 37 לעיקרי הטיעון מטעמה]. הלכה למעשה, גדר המחלוקת במקרה דנן מוגבל אך ורק למסקנה המשפטית שיש להסיק מראיה זו – האם מדובר במסלול יציאה שבו פסע הרוצח האמיתי, כטענת ההגנה, או האם מדובר בראיה שאין בה כדי לשנות מאשמתו המוכחת של המערער, כטענת המשיבה".

661. ראשית אומר, שהשינוי בעמדת המאשימה אכן יוצר במחשבה ראשונה תחושת אי נוחות. לכאורה, יש ממש בטענת הסנגור, כי הציפייה מהמאשימה הינה לשמירה על עקביות בעמדותיה ובטענותיה כלפי הנאשם בגדר הליך משפטי, לרבות בשלב המשפט החוזר, בוודאי

בנושאים שעמדו בבסיס ההחלטה על קיומו של משפט חוזר. עם זאת, לאחר שבחנתי לעומק את טענות הצדדים, ובהמשך לקביעותיי בדבר שמיעת המשפט מחדש, כמפורט בהרחבה בראש חוות דעתי, ולאור התכלית העומדת ביסוד המשפט החוזר להגיע לחקר האמת, על יסוד בחינה חדשה מלאה של כלל הראיות והטענות, של שני הצדדים, נחה דעתי כי אין מקום למנוע מהמאשימה מלהעלות כל טענה רלוונטית להכרעה בתיק. זאת, גם אם היא עומדת בסתירה להסכמות שהיו בין הצדדים בהליכים הקודמים. טעמי בעניין זה יבוארו להלן.

662. תחילה, יש לומר כי טענת ב"כ הנאשם, לפיה המאשימה מנועה מלהעלות טענות חדשות או סותרות במשפט החוזר, אינה נתמכת בלשון החוק (וראו לעניין זה הסעיפים הרלוונטיים בחוק בתי המשפט ובתקנות סדרי הדין). ניתן להניח, כי אילו רצה המחוקק להגביל באופן כלשהו את הדרך בה מנהלת המאשימה את המשפט החוזר, בדגש על אופן הטענות שביכולתה להעלות, הדברים היו מוצאים את ביטויים בסעיפי החקיקה הרלוונטיים. אוסיף, כי נוכח מיעוט הפעמים בהם נערך משפט חוזר בישראל, אף בפסיקה לא ניתן למצוא מענה ברור למחלוקת זו בין הצדדים. עם זאת, וכמובא לעיל, נמצא גם נמצא ביטוי מפורש ומבורר לקביעה כי המשפט מתנהל מראשיתו ואינו קשור כלל לממצאים ולעובדות שנקבעו בעבר, ואף לא להחלטה על קיומו של משפט חוזר ולנימוקים לה.

663. יתר על כן, ניתן להפנות לקביעות בית המשפט העליון ברע"פ 797/07 כהן נ' מדינת ישראל (מיום 29.7.2013), שם נבחנה השאלה האם ובאילו תנאים קיים השתק פלוגתא בהליך פלילי, נוכח ממצא משפטי שמקורו בהליך פלילי קודם. בראשית דיונו, כבי' השופט מלצר הגיע למסקנה כי השתק הפלוגתא נועד בראשונה לשמש להגנתו של נאשם, כך שאם פלוגתא מסויימת הוכרעה על פי גרסת המדינה ובהליך מאוחר יותר היא פועלת לטובת הנאשם, המדינה לא תוכל לכפור באותה פלוגתא. עם זאת, בהמשך הוסיף וקבע, שהשתק פלוגתא "יחול רק ביחס לממצאים, אשר נקבעו במסגרת הליך פלילי "קלאסי". לשיטתי, קיים קושי בלתי מבוטל באימוצו של עקרון השתק הפלוגתא כאשר לא מדובר בהליך פלילי "קלאסי", אלא בהליך מקביל (כגון: הליכי מעצר, משפט חוזר), ועל כן מן הראוי לקבוע את הדין לגביהם כאשר יתברר ההליך המתאים, ולהותיר את השאלות אשר עשויות להתעורר ביחס להליכים אלה- בצריך עיון."

664. אם כן, עולה כי בית המשפט העליון הכיר בייחודיות הליך המשפט החוזר, ככזה שלגביו לא רק שלא יחולו דיני ההשתקים בנוגע לקביעות וטענות שמקורן בהליכים קודמים, אלא שגם אין זה ראוי לקבוע מראש, שאין לאפשר במסגרת משפט חוזר למאשימה לכפור בפלוגתא קודמת שהוכרעה.

665. כפי שכבר צוין בראש חוות דעתי, מוסד המשפט החוזר הינו פררוגטיבה הניתנת לנידון בלבד. עם זאת, מרגע בו התקבלה בקשת הנידון ונקבע כי יש מקום לקיים משפט חוזר בעניינו, הרי שההליך מתחיל מחדש, כאילו כתב האישום הוגש לראשונה בפני בית המשפט וכאילו הנידון

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לא הורשע בעבר. לנוכח האמור, אין עוד משמעות ממשית לעובדה שעיקרון סופיות הדיון אינו סימטרי לגבי הנאשם והתביעה. שכן, ההליך המשפטי במקרה כזה לא הסתיים, ולמעשה הוא מתחיל מבראשית.

666. משכך, והגם שככלל יש להחיל על המדינה סטנדרט מחמיר יותר מאשר על נאשם, בשל פער כוחות מובנה בהליך הפלילי, הרי שבמצב דברים של משפט חוזר, ראוי לטעמי להמעיט בהטלת חסמים על הצדדים ועל מרחב הטיעון והבאת הראיות הנתון להם. אני סבורה, שהטלת חסם מעין זה על המאשימה עלולה לתת דווקא לנאשם יתרון בלתי הוגן בניהול ההליך. שכן, הוא אינו מנוע מלהציג במסגרת המשפט החוזר טענות והסברים שלא העלה בהליך הראשון, ובמיוחד ראיות חדשות, וזאת גם אם אלו אינם מתיישבים ואף סותרים את גרסתו וטענותיו בהליך המקורי. בנוסף, הטלת חסם עלולה לפגום בהגשמת התכלית העיקרית של המשפט החוזר - השאיפה להגיע לחקר האמת, המצדיקה את אותו מהלך חריג של עריכת משפט חוזר, באופן בו כל צד רשאי להביא בפני הרכב השופטים החדש את מלוא הטענות והראיות הקיימות באמתחתו, ולאפשר לו להגיע להכרעה חדשה על יסוד תמונת ראיות וטענות שלמה, מלאה ועדכנית.

667. אוסיף, כי החשש ליצירת יתרון בלתי הוגן לנאשם אינו עומד בחלל ריק. שהרי, כפי שכבר הובהר בפרקים קודמים, הנאשם אכן בחר להציג בפנינו נימוקים שונים בתכלית מאלו אותם העלה בהליך הראשון, כחלק מניסיונו להבהיר מדוע הודה בפני המדובר והחוקרים ברצח המנוחה. הנאשם אמנם עומת בחקירתו עם הפערים והסתירות אשר נוצרו מפיתולי גרסתו והסבריו, אך זאת כמובן, מבלי שאיש ביקש לאסור עליו לטעון כך במשפטו החוזר. אפשרות זו, אשר הנאשם אכן ניצל בפועל, באופן נרחב, מלמדת על חשיבות מרחב הטיעון והבאת הראיות הנשמר לצדדים, לצורך קיומו של הליך חדש הוגן ועל מנת לקבל את מירב המידע הנדרש לשם הכרעה נכונה. סופו של יום, שגם **הסכמה** וגם **טענה** מהליך קודם אשר ייבחנו בהליך כאן, יקבלו את משקלם הקונקרטי במסגרת ההכרעה שבפנינו.

668. עוד אציין, כי מצאתי לתת משקל גדול לכך שהמאשימה העלתה את הטענה האמורה כבר במסגרת טיעוני הפתיחה בפנינו. לטעמי, הדבר אפשר להגנה פרק זמן ארוך ומספק על מנת להתמודד עמה במסגרת הליך ההוכחות, ועל כן לא נפגעה באופן כלשהו אפשרות הנאשם להתגונן מפניה.

669. יודגש עוד בעניין זה, כי טענת ב"כ המאשימה במשפט החוזר, לפיה הסימנים שהתגלו בתא **"אינם בעלי איכות זהה ולא נקבע על ידי אף מומחה ממצא חד משמעי כי מדובר בטביעות נעליים"**, הינה טענה עובדתית הנוגעת, ברובה המכריע, לחוות הדעת שהוגשו בתיק. המאשימה אינה מבקשת להתנער מהמארג הראייתי שהניחה בהליך הקודם, קרי חוות הדעת של שור, ולא הביאה מטעמה חוות דעת שונה. אלא, המאשימה מבקשת שאותה קביעה, שקיבלה בעבר מעמד של **"הסכמה"**, תיבחן לגופה בהליך זה. בהינתן האמור ובראי המועד

המוקדם בו הועלתה הטענה, הנאשם קיבל את מלוא המרחב להתגונן גם בהקשר זה, בין היתר ע"י חקירת המומחים הרלוונטיים, או על דרך הבאת חוות דעת מטעמו. ואמנם, בהסכמת הצדדים נערכה חוות דעת חדשה במסגרת ההליך אודות הסימנים הזרים בתא, ובסופו של דבר הוגשה מטעם ההגנה, כפי שארחיב בהמשך.

670. לבסוף, ראיתי להוסיף בנושא זה, כי אפילו, לכאורה, ניתן היה לקבל כי המאשימה אינה יכולה לחזור בה מהסכמה בדבר ממצא עובדתי, הרי שדווקא על פי החלטת כב' השופט מלצר נפתחה הדרך לקיומו של דיון מחודש בהקשר זה. זאת, בקביעתו כי עלינו להכריע, בין היתר, בין הגישות השונות הנוגעות לטיבה של ראיית טביעת הנעל, ובכלל כך, הטביעות הזרות (סעי' 159 וסעי' 188 להחלטה).

בחינת הסימנים על הרצפה ו"העקבות הזרות"

671. להלן אדרש לסימנים הנחזים כטביעות נעל שנמצאו על מכסה האסלה, מיכל ההדחה, הקיר המפריד בין חדרי השירותים וכן לאלו שנמצאו על רצפת התא. כפי שמציין חברי (סעי' 65), כחלק מהשלמת החקירה, הוזמנה על ידי המאשימה חוות דעת נוספת ממעבדת סימנים וחומרים של המז"פ. במסגרתה, המומחה התבקש לאתר, לסמן ולאפיין סימנים שנמצאים על רצפת תא השירותים ונראים כעקבות נעליים, להשוותם לכלל סוליות הנעליים המצויות בתיק, לרבות נעלי המנוחה, לחפש מאפיינים דומים בין הסימנים שעל מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד בין תא 2 ל- 3, ולהשוות בין הסימנים לסוליות נעליים מסוג בריל (נעל סטנדרטית של שוטרם בתקופה הרלוונטית). חוות דעת זו נערכה על ידי אביעד.

672. לצורך הדיון, המאשימה הסכימה כי הטביעה שעל מכסה האסלה הינה טביעת נעל (עמ' 491 לסיכומים). משכך, אין צורך להידרש לעניין זה. בתמצית בלבד אציין, כי זו מתאפיינת באלמנטים רבים הנראים לעין כטביעת נעל, ועניין זה אושר ע"י שני המומחים – שור ואביעד. בהיעדר נעל להשוואה, היה ספק אם מדובר בנעל ימין או שמאל. כמו כן, שני המומחים הסכימו כי הדורך עמד עם גבו אל דלת התא (עמ' 1828, עמ' 4555 לפרוטוקול). בנוסף לכך, שור מצא כי אין סימנים דומים בין נעליו של הנאשם לבין הסימנים שעל מכסה האסלה (עמ' 2049 לפרוטוקול), וגם על כך הסכימו הצדדים.

673. אביעד ציין בחוות דעתו, כי הבדיקה שהתבקש לעשות שונה מתהליך העבודה המקובל. בחקירתו הרחיב והסביר את הדבר. לדבריו, "כאן לא התקבלו נעליים, לא עשינו להן הטבעת ניסיון ולא עשיתי השוואה, ההשוואה הרגילה שאנחנו עושים זה בעצם אחד על אחד מה שנקרא, הטבעת הניסיון על העקבה. כאן זה בעיקר היה אחד ליד השני, מכיוון שלא ניתן ליצור עקבה מלאכותית, הטבעת ניסיון לעקבה..". (עדות אביעד, עמ' 4597). עוד הבהיר, כי שיטה זו משמשת לרוב לצורך מידע חקירתי "השיטה של השוואה בין עקבות שונות, לרוב, כמעט תמיד או לפחות מה שאני נתתי בזמן היותי מומחה, זה כמיידע חקירתי לחקירות. ולא

מבקשים מאיתנו תקבע חוות דעת כך וכך וכך, זה לא משהו אנחנו עושים במעבדה. ולכן זה מה שכתוב בחוות הדעת" (שם, עמ' 4571). כן חידד, כי לא דירג את הסימנים שמצא בסולם הדרגות המקצועי, וזאת בהיעדר עיגון של נעל להשוואה, תוך שהבהיר כי "בגלל המחסור בנעליים ומכיוון שוב, דיברתי על זה שהתהליך הזה שאנחנו עושים של השפעה (צ"ל השוואה – ת.נ.ש) בין עקבות שונות זה בדרך כלל כשמביאים לנו עקבה מזירה אחרת, עקבה מזירה שנייה, שואלים אותנו אם מדובר באותו דגם ואנחנו עונים תשובה לחקירות כמידע חקירתי ולא כחוות דעת. זה פעם ראשונה שנתבקשתי לחוות דעתי, אז ניסיתי להשתמש בסמנטיקה המדויקת לדבר הזה שלדעתי היא לא מתאימה למדרג" (שם, עמ' 4600).

674. אביעד שב וחזר בעדותו על כך שנמנע מלקבוע שהסימנים שמצא על רצפת התא, בהם זיהה קווי דמיון סוגיים לעקבה שעל האסלה, הינם בכלל עקבות נעל. לדבריו, "גם אין מספיק פרטים בשביל לקבוע שזה עקבת נעל ואני אחדד, אני אפילו אגיד יותר מזה. גם הנעליים שכן בסוף אמרתי הסימנים האלה דומים לסימנים האלה, אני לא יכול לקבוע בוודאות שזה עקבות נעל כל עוד אין לי את הנעל אמרתי את זה נראה לי מספיק פעמים לבית המשפט" (עדות אביעד, עמ' 4570). במיוחד הסתייג מהקביעה כי מדובר באותה נעל "אני לא אומר שזה אותו נעל, אני אומר שזה דגם דומה, יכול להיות שיהיה דגמים נוספים שהם דומים, אבל אבל כן. דגם שדומה לעקבה הזאת ויכול להיות שגם דומה לדגמים נוספים אחרים שדומים לו" (עדות אביעד, עמ' 4552). בהמשך, בחקירתו, חידד כי לגבי כל הסימנים, מדובר למעשה ב"סימנים הנראים כעקבות נעליים" אליהם "התייחסתי כעקבות נעליים" (שם, עמ' 4599).

675. לרקע זה יש חשיבות רבה, הן מבחינת המשקל שיש לתת למסקנות חוות הדעת של אביעד, והן מבחינת ההתייחסות הכוללת לנושא השוואות הנעליים בתיק זה. זאת, לאור ההבדלים בין השיטה והכלים ששימשו את שור, בהשוואת נעלי הנאשם לסימנים על מכנסי המנוחה, לבין הכלים ששימשו את אותו שור ואת אביעד, בהשוואות שנעשו לגבי הסימנים האחרים. על כך ארחיב בהמשך.

עיקרי חוות הדעת

676. מחוות דעתו של אביעד עולה, כי על רצפת התא נמצאו 12 סימנים הנחזים כעקבות נעליים. ביניהן נמצאה התאמה אחת בלבד, לנעליה של המנוחה, בסמוך לקיר המפריד שבין תא 1 ל-2, ובחלקו הרחוק של התא ביחס לשאר העקבות שמצא. לא נמצאו התאמות בין שאר הסימנים לבין הנעליים שנבדקו.

677. אביעד מצא מאפיינים דומים בין מה שסימן כעקבות 4, 5 ו-6 לבין העקבה שנמצאה על מכסה האסלה, באלמנטים המרכיבים את העקבה, ביחס ביניהם ובפרופורציות שלהם. עם זאת, בהיעדר נעליים להשוואה, מסקנתו היא שלא ניתן לקבוע התאמה כלשהי בין העקבות

(סעיף 2 בחוות דעתו). באשר ל- 8 העקבות הנוספות אותן מצא אביעד על רצפה התא (סומנו על ידו 2, 3, 7-12), אשר הוגדרו על ידו כחלקיות וכקלושות, צוין, כי לא ניתן לקבוע אם נעלי המנוחה או הנעליים שהובאו לבדיקה הותירו אותן.

678. בפרק המסקנות שבחוות דעתו, אביעד לא קבע ממצא כלשהו באשר לסימן על מיכל ההדחה ולסימן על הקיר המפריד בין תא 2 לתא 3. בדיון הסביר, שחוות דעתו אינה מחליפה את חוות הדעת של שור אלא משלימה אותה, ולפיכך הציג בחוות דעתו רק תמונות ומדידות להמחשת מסקנות שור. כן אישר שמסקנות אלה מקובלות עליו. כזכור, שור קבע בחוות דעתו (ת/385) כי "בתצלומים שהוגדלו מהתקליטור ועל גבי מכסה מושב האסלה (סע' 5) נמצאת עקבה חלקים של נעל, המוטבעת בדם, השונה בדגם מכל הנעליים שהתקבלו לבדיקה" (סע' 6). וכן כי "על גבי מכסה מיכל המים ("הניאגרה") ועל הקיר המפריד בין שני תאי השירותים, נמצאות שתי עקבות חלקיות ביותר, כנראה מאותו דגם נעל שהותירה את העקבה שע"ג מכסה מושב האסלה, ושונה בדגם מכל הנעליים שהתקבלו לבדיקה. הנעליים שהתקבלו לבדיקה לא יכולות היו להותיר את העקבות הנ"ל" (סע' 7). לקראת המשפט החוזר עדכן שור את קביעתו ביחס לסע' 7 לחוות דעתו וקבע כי "המילה "עקבות" היא השערה. נכון יותר לומר "סימנים היכולים להיות עקבות נעל" זאת תהיה הגדרה מתאימה יותר" (ת/400). שור נחקר על חוות דעתו ונותר בעמדתו כי קיים דמיון בין הסימנים, ולטענתו מדובר באותו סוג נעל (עדות שור, עמ' 1843 – 1845). גם אביעד נחקר בעניין זה, ואף הוא שב על עמדתו ולא נסוג ממנה.

679. לטענת המאשימה, יש לנקוט זהירות ביחס לדמיון בין הסימנים, וזאת נוכח הסתייגויות המומחה עצמו ובהיעדר נעליים להשוואה, כאשר ייתכן שהסימנים הוטבעו ע"י מקור אחר שכלל אינו נעל, כגון כף יד שאחזה בסכין. עוד הפנתה לעובדה שתיעוד הסימנים לא נערך כהלכה בזירה, להיעדר התייחסות המומחה לשוני שבין הסימנים, ולקשיים נוספים העולים מחוות הדעת. מנגד, ב"כ הנאשם טען, כי מדובר בחלקי עקבות נעל, בעלי סממנים זהים לאלה שעל מכסה האסלה ועל הרצפה. לטענתו, הסימנים הם חלק ממסלול בריחתו של הרוצח, הסותר את הודאתו ואת שחזורו של הנאשם, ובהם בהכרח יש כדי להביא, לשיטתו, לזיכויו של הנאשם.

680. גם ביחס לסימנים אלה, אביעד הבהיר שבהיעדר נעל, הוא לא יכול לקבוע בוודאות שמדובר בעקבה (עדות אביעד, עמ' 4602). כמו כן, אביעד לא שלל את האפשרות שהטביעה נוצרה על ידי דבר אחר (שם, עמ' 4623), רק ציין, ממש כמו לגבי השוואת נעליים, שכדי לענות על כך בוודאות יש הכרח להשוות לחפץ עצמו (שם, עמ' 4639).

681. חברי קובע (סע' 69 לחוות דעתו), שמחקירתו של אביעד הוכח "מעבר לספק סביר" שהסימנים על האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקורה, וכן סימנים 4,5,6, הינם טביעות נעל, שנוצרו על ידי אותה נעל. כן קבע, שהוכח ברמת ההסתברות הדרושה בהליך אזרחי, שגם

יתר הסימנים שנמצאו על הרצפה (סומנו 7-12) נוצרו אף הם על ידי אותה נעל. נוכח הסתייגויות המומחה, כפי שפורטו על ידי בהרחבה לעיל, איני שותפה למסקנה נחרצת זו.

682. בחנתי באופן יסודי את חוות דעתו של אביעד ואת התמונות שהציג בתיק העבודה שהוגש לעיוננו. אכן, ניתן להבחין כי קיים דמיון בין הסימנים, הן באלמנטים שהשוו – החלק המחוספס והמלבן המחורץ, והן במידות. יתרה מכך, בהקשרם של הסימנים על מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד, אף מדובר בהסכמה בין שני מומחים – שור ואביעד. על כן, בהינתן מומחיותם של שור ואביעד ומהימנותם, אך גם נוכח הקושי של המומחים לספק קביעות חד משמעית ולאין אפשרויות נוספות לגבי מקורם של הסימנים, הרי שמסקנתי היא שאין לשלול את האפשרות שהסימנים על הרצפה הם עקבות נעל, ושיש להם דמיון לעקבה שעל מכסה האסלה. כמו כן, איני שוללת את האפשרות שהסימנים על מיכל ההדחה והקיר המפריד הם עקבות נעל, שגם להן יש מאפיינים דומים לעקבה שעל מכסה האסלה. עם זאת, איני יכולה לקבוע בוודאות, שגם אם מדובר בעקבות, הרי שאלה בהכרח הוטבעו על ידי אותה נעל.

683. עוד אומר, שבשונה מהמסקנה אודות מקבץ העקבות על מכנסי המנוחה, בעניין כאן לא ניתן להסתייע בעובדה שיש ריבוי חלקי עקבות על הרצפה כדי להרחיב את מסקנותיו של אביעד לקביעה שמדובר באותה נעל (קביעה ממנה הסתייג המומחה). שכן, העקבות שעל הרצפה, מיכל ההדחה והקורה הן חלקיות, וכאמור, אין נעל להשוות אליהן. משכך, אין וודאות שכולן מתאימות לאותה נעל, ולמעשה הן יכולות להתאים גם לדגמים שונים. זאת, בשונה מההיסק שניתן להעלות ממקבץ הטבעות על מכנסי המנוחה, שם ההתאמה של כל עקבה לנעלו של הנאשם עמדה בפני עצמה. הדבר אפשר להסיק מסקנה גם למקבץ ככלל ולחזק את הראייה.

684. מקובלות עלי קביעות חברי בנוגע למיומנותו ומהימנותו של אביעד, אשר, כאמור, התגלה כמומחה מקצועי ויסודי. עם זאת ודווקא משום כך, דעתי היא כי יש לבחון את קביעותיו כפי שהביאן בפנינו, ולהישמר מפני הפיכתן לקביעות החורגות מגדר אותן השערות שהניח, בבחינת ממצא פוזיטיבי מחייב. על כן, איני רואה בחוות הדעת של אביעד עיגון לקביעותו של חברי שמדובר בוודאות בעקבות שהוטבעו על ידי אותה נעל.

685. לטעמי, יש קושי להסיק מהדיון בסימנים לעניין חפותו של הנאשם. כפי שציינתי לעיל, שני הצדדים מנסים להיבנות מהשוואה של עקבות נעליים. בסוגיה זו, ההגנה מסתמכת על חוות הדעת של שור ואביעד, שהתבצעו ללא נעל להשוואה, שלא בהתאם למתודולוגיית השוואת סימנים, ותוך הסתייגויות של המומחים מקביעות חד משמעיות והימנעות ממסקנות מחייבות. לעומת זאת, המאשימה נשענת על חוות דעתו המקצועית והסדורה של שור לגבי השוואת נעלי הנאשם לסימנים על המכנסיים. שור פעל בהתאם למתודולוגיה, נעזר בנעל להשוואה וביצע הטבעה מלאכותית. על כן, לנוכח העובדה שהתוקף של ההשוואה שערך שור

גבוה יותר מזה של אביעד, הרי שחוות דעתו מספקת ראייה נסיבתית שמצטרפת לראיות האחרות, והולמת את מסלול היציאה כפי ששחזר הנאשם.

686. אני ערה כמובן לכך, שעל המאשימה להוכיח את אשמת הנאשם מעל לכל ספק סביר, ואילו לנאשם די בהטלת ספק סביר בכדי להביא לזיכוי. ואולם, במקרה דנן, לטעמי, מתיימת מעין מקבילית כוחות, במובן זה שככל שהראיה הנסיבתית שמבוססת על הסימנים על המכנסיים חזקה יותר באופן שבו היא קושרת את הנאשם לזירה, כך חלש יותר "פוטנציאל הספק" הגלום בתרחיש האלטרנטיבי בדבר קיומו של רוצח אחר, אשר עקבותיו מצויות בזירה. שכן, תרחיש זה עומד על יסודות פחות מבוססים. בנוסף, הנאשם מבקש להטיל ספק בראיות נגדו, באמצעות אותו כלי בו משתמשת המאשימה כדי לבסס את אשמתו, ושאותו הוא מבקש לפסול כליל מתוכו. בכך, למעשה, הוא כורת את הענף שעליו הוא יושב. עוד יש לזכור, ועניין זה ידון בהמשך, כי על שאלת הספק הסביר להיבחן בראי מארג הראיות הכולל, לרבות כלל "היש" הראייתי התומך בהרשעה, ולא בראי מסגרת הראיות הנוגעת לטביעות הנעליים בלבד.

זליגת הדם על העקבה שעל מכסה האסלה

687. כאמור, אין מחלוקת בין הצדדים כי על מכסה האסלה מוטבעת עקבת נעל, וכי העקבה אינה של הנאשם. עוד אין חולק, כי לאחר שהעקבה הוטבעה, זלג מעליה דם וכיסה את חלקה. העניין שבמחלוקת הוא עיתוי זליגת הדם על העקבה. סוגיה זו הייתה מעיקרי המשפט החוזר. בנוסף על ההסכמות לעיל, מקובל על הצדדים שדם לא יכול היה לזלוג מהגופה באופן אקטיבי לאחר מספר שעות. בהקשר זה חיוו מומחי הצדדים דעתם כך - מומחה ההגנה ד"ר חן קוגל קבע כי "לאחר המוות, בשל הפסקת הלב והעדר לחץ דם, אין כוח שיכול לדחוף את הדם מכלי הדם הננוע החוצה, ולכן על פי רוב לא יתרחש דימום מפצע לאחר המוות. יציאת דם מכלי הדם לאחר המוות יכולה לעתים להתרחש עד דקות ספורות לאחר הפסקת מחזור הדם .... דם מועט שנוותר בכלי הדם, אינו יוצא מהפצע באופן אקטיבי .... אלא דולף מכלי הדם הפגוע בהתאם לכוח המשיכה. כאמור, דלף שכזה נמשך לכל היותר דקות ספורות לאחר המוות" (נ/113 עמ' 25). אף מומחה המאשימה, פרופ' מרקוס רוטשילד (להלן: "רוטשילד"), קבע בחוות דעתו כי "לאחר דום לב לא יהיה עוד דימום פעיל מהעורק הכלילי שנגדע ולא מווריד הצוואר". אם כן, זו נקודת המוצא לדיון שלהלן.

688. המאשימה טוענת, כי מקור הדם שזלג על העקבה מצוי בבגדיה או שיערה של המנוחה. לשיטתה, דם נספג בשיער או נקווה בקפל במעילה של המנוחה, ונשאר במצב נוזלי בשל התנאים הסביבתיים. בעקבות הזזת גופתה של המנוחה לאחר מציאתה, זלג הדם אל העקבה ונקווה בה, למרות חלוף מספר שעות מאז אירוע הרצח עצמו. על כן, טווח הזמן האפשרי לזליגה הוא בין מועד הרצח לבין הרגע בו צולמה תמונת העקבה. מנגד, ההגנה טוענת שמקור

הדם הוא בפציעות של המנוחה. לשיטת ההגנה, בהינתן המוסכם, לפיו דם יכול לזלוג מגופה רק בסמוך לרצח, אזי בהכרח הרוצח הוא שהטביע את העקבה המדוברת ולא גורם כלשהו שהגיע לתא שעות לאחר מכן. כן טענה ההגנה, שהמאשימה לא הגישה חוות דעת של מומחה מתאים, לביסוס טענתה בדבר האפשרות שדם אכן יקווה בקפל שבבגדי המנוחה ויזלוג אל העקבה רק שעות לאחר מותה. עוד נטען, כי טענות אלו של המאשימה אף עומדות בסתירה לעדויות המומחים.

689. חברי נדרש באריכות לסוגיה, ולבסוף קבע בסעיף 149ח לחוות דעתו כי "אין היתכנות לזליגת דם כעבור 5 שעות מרצח המנוחה, מגופתה, מבגדיה או משערותיה על העקבה שעל גבי מכסה האסלה, וגם אם יש בדוחק היתכנות שדם זלג מקפל עלום כלשהו במעיל, הרי שבהכרח מדובר בדם שזלג על עקבה שקדמה לו, ועקבה שכזו לא יכולה הייתה להיות מוטבעת בפרק הזמן שמאז גילוי הגופה ועד לכניסת אנשי מד"א." כמבואר להלן, גם עם מסקנה זו של חברי לא אוכל להסכים.

690. אפתח בכך, שמקובלת עלי טענת המאשימה בסיכומיה, לפיה במנח שבו נמצאה המנוחה, כאשר לחיה השמאלית צמודה לקיר השמאלי בתא השירותים (הקיר המפריד בין תא 2 ל-3), אין כל היתכנות שדם יוכל לעשות דרכו במישרין מפצע החתך אל מכסה האסלה. בתנוחה זו, הצוואר של המנוחה מרוחק מהאסלה, ונוטה בזווית שאינה מאפשרת זליגת דם בכיוון העקבה שעל מכסה האסלה, שלמעשה נמצא בצד הרחוק של הגוף שלה. את טענתה זו תומכת המאשימה בתמונות 63-64, 97 ו-164 מתמונות מעבדה נידת. לנוכח האמור, כך לשיטתה, האפשרות הסבירה ביותר היא שדם שנאגר בבגדיה או בשערה של המנוחה, השתחרר כתוצאה מנגיעה קלה ונזל על מכסה האסלה. המאשימה הפנתה גם לתמונות הזירה (תמונות 64-65 ו-72), מהן עולה כי במעיל של המנוחה נוצרו קפלים, בהם יכול היה הדם להיקוות. לטענתה, כל הזזה של הבגד או השיער, יכולים היו לגרום לדם שנאגר לנזול על מכסה האסלה. כדוגמה להזזה אפשרית, המאשימה הפנתה בסיכומיה לפעולות שביצעו הפרמדיק והחובש, אשר אישרו בעדותם כי נגעו בגופה. כן הוסיפה, שבהינתן האי סדר ששרר בזירה בשלב זה, לא ידוע אילו פעולות ביצעו נוכחים נוספים בזירה.

691. חברי דוחה טענה זו של המאשימה, שכן כלל לא ידוע באיזה מנח נמצאה המנוחה בעת נזילת הדם. ואולם, אני סבורה, שדווקא משום קביעתו כי ההטבעה על מכסה מיכל ההדחה הינה טביעת נעל (קביעה שגם בה ראיתי קושי והדבר הוסבר על ידי), וטענת ההגנה לאופן חילוץ הרוצח מהתא, הרי שאין אפשרות אחרת להטביע את טביעת הנעל על מיכל ההדחה כאשר ראשה של המנוחה מונח בתנוחה שונה, אשר תאפשר את הזליגה ישירות מהפצע. מכאן, שטענה זו של המאשימה יש לקבל.

692. בכל אופן, גם אם לא ידוע באיזה מנח הייתה המנוחה בעת נזילת הדם, דעתי היא כי הוכחה הטענה, לפיה דם יכול היה להיאסף בקפל בגדי המנוחה או בשיערה, ומשם לנזול על העקבה.

693. על מנת לתמוך בטענתה בדבר מקור זליגת הדם, המאשימה הגישה שתי חוות דעת של פרופ' רוטשילד. במסגרת חוות הדעת הראשונה (ת/522), רוטשילד הבהיר כי לדעתו קיימת אפשרות ממשית שהדם שנמצא על עקבת הנעל הגיע למקום לאחר גילוי הגופה, לאחר שנאגר בקפלי הבד בבגדים שלבשה המנוחה ולאחר שהתבצעה תזוזה, למשל כתוצאה מפעולות שביצעו הפרמדיקים:

"לדעתי אפשרי שהדם על טביעת הנעל הגיע לשם לאחר גילוי הגופה 5 שעות לאחר המוות, למשל עקב פעולות הפרמדיקים ... על פי פרוטוקול הנתיחה שלאחר המוות, בגדי גופת הנערה היו ספוגים ומוכתמים בנוזל דמי (עמוד 1 מספר 1), דבר שניתן לראות גם בתמונות מהזירה על גבי המעיל הכהה על הקפוצ'ון והצווארון כמו גם על שתי חולצות הספורט הלבנות. התמונות מראות גם דם בשערה של הנערה."

בהמשך הוסיף: "התייבשותו של דם מחוץ לגוף (לדוגמה על/בתוך הבגדים, על גבי משטחים) תלויה בטמפרטורת הסביבה, בלחות, בכמות הדם ובתנאים נוספים. ניתן לראות בתמונות מהזירה שרוב כתמי הדם, למשל על קירות תא השירותים, נראים יבשים. מאידך, שלולית הדם על רצפת תא השירותים ליד מושב האסלה נראית עדיין רטובה. כמו כן, תמונות מספר 14 עד 16 .... כאשר גופת הנערה מונחת על יריעת פלסטיק לבן, מראות העברה של דם רטוב, יש להניח מהשיער ומהבגדים ... אל היריעה. הדבר מצביע מבחינתי על כך שלא כל הדם בזירה התייבש בעת שהגופה נמצאה 5 שעות לאחר המוות.

...

"לדעתי בהחלט מתקבל על הדעת שכמות כזו של דם שהיה עדיין נוזלי נאגר/נלכד בקפלי הבגדים ובבד. הזזת הגופה יכולה הייתה לגרום לתזוזת הבגדים וגם ללחץ מסוים על הבד ולגרום עקב כך לדם לטפטף או אף לזלוג מהבגדים על גבי מושב האסלה, ולגרום לכתם דם... הזזת הגופה ו/או הבגדים היתה צריכה להיות משמעותית מספיק כדי לגרום לתנועת דם מהבגדים ולגרום לו לנזול או לזרום על מושב האסלה. לדעתי תנועה משמעותית מסוג זה יכולה היתה להתרחש כאשר הפרמדיקים הצמידו 2 רפידות אק"ג בכתפיים. כפי שנראה מתמונות מהזירה, גופת הנערה היתה מסובבת על צידה הימני כאשר אזורי הכתפיים מלפנים ומאחור היו מכוסים לחלוטין בבגדים. הצמדת רפידות אק"ג לעור שבאזורי הכתפיים חייב היה לגרום לפחות לתזוזה מסוימת של הבגדים.....".

694. יוער, כי רוטשילד אף התייחס לכמות הדם המוערכת של זליגה זו. לדבריו, אין שיטה מדעית כדי לקבוע מהי כמות הדם המדויקת, ולכן העריך מתוך ניסיונו שמדובר בכמות של 5-10 מ"מ. המשמעות היא שמדובר בכמות קטנה, שאפשרי כי תיקווה בקפל בבגד.

695. מומחה ההגנה, פול קיש, נשאל אף הוא בחקירתו לגבי הסוגיה, והבהיר, כי לנוכח פרק הזמן של 5 שעות (עד לזליגה הנטענת לגרסת המאשימה), סביר כי הדם כבר היה נקרש. שכן, פרק

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הזמן עד לקרישה הינו 3 – 15 דק', והוא אינו רואה זרימה של קרישה על מכסה האסלה. לפיכך, לדעתו, תזת המאשימה אינה מתקבלת על הדעת (עדותו עמ' 4833). עם זאת, הוא אישר שבנסיבות מסוימות דם אכן יכול להיקוות בבגד ולנזול גם בשלב מאוחר יותר.

”עו”ד רוזנפלד : למעיל היה היקוויות בחריצים, כמות דם קטנה נקוותה בתוך זה, זאת אופציה נכון? (תורגם מאנגלית 02:05:20)

העד, מר פ. קיש : אם זה היקוות, אם לאו, זה יכול לגרום להעברה, אם זה היקוות או העברה, זה לא משנה. ” (עמ' 4821)

696. בחוות דעתו השנייה, מיום 20.5.2022 (ת/522א), התייחס רוטשילד לדברי קיש :

”אני מסכים עם עדותו של מר קיש, לפיה כתם הדם שכיסה את טביעת הנעל שעל מכסה מושב האסלה היה במצב נוזלי. אני מסכים חלקית עם דעתו של מר קיש, לפיה דם יהפוך להיות צמיג לאחר זמן מה ... דם שנאגר על גבי משטח יהפוך מהר יותר לצמיג כאשר אינו מכוסה, לעומת דם שנאגר וכוסה בדבר מה, למשל חומר הטקסטיל של קפל. ודם ספוג במעיל/ז'קט עם חומר מילוי, יישאר במצב נוזלי למשך זמן ארוך בהרבה מאשר דם על משטח. יתר על כן, שלולית דם שנמצאה בקפל של מעיל / ז'קט מתחילה להתייבש על פני משטח האגירה ועדיין נשארת נוזלית מתחתיו. תזוזה של חלק זה של הבגד יכולה לגרום לשבירת המשטח המיובש ולאפשר לדם הנוזלי לזרום החוצה מתוך משטח האגירה. לפי דעתי, אפשר שהדם יישאר נוזלי לאחר חמש שעות, אם הוא ספוג בתוך מעיל / ז'קט או נמצא במשטח אגירה המכוסה בקפלים.”

697. בהתייחס לשאלת הסנגור, לעניין מומחיותו בניתוח כתמי דם למול זו של קיש הסכים רוטשילד שעקרונית זו אכן פחותה, ואולם לא בהקשר של זליגת דם בעת טיפול בגופות: **”באופן כללי כן וספציפית לא, אני סמוך ובטוח שמניסיוני בטיפול בגופות בזירת אירוע וטיפול בגופות לבושות בחדר הניתחה ניסיוני הוא מעל ומעבר מניסיונו של פול קיש, כמעט כל יום בחדר הניתחות אני רואה ונוגע בעצמי מה קורה כשאתה נוגע לוחץ מזיז גופות ובכל המקרים ובזמן הטיפול בגופות זה לפחות 4-5 שעות אחרי המוות.”** (עמ' 5204 לפרוטוקול).

698. גם בחקירתו הנגדית הוסיף רוטשילד לעמוד על מסקנתו כי קיימת אפשרות לנזילת הדם מבגדיה של המנוחה גם בחלוף 5 שעות מהרצח, בין השאר, עקב פעולות הפרמדיקים (עמ' 5186-5187). לדבריו, אין זה משנה האם רפידות האק"ג הודבקו על הכתפיים מלפנים או מאחור, שכן בשני המקרים הדבר עשוי להביא לתנועות הבגדים (עמ' 5188). עוד הוסיף, כי הדבקות מדבקות הא.ק.ג על גופת המנוחה, במנח בו נמצאה, מחייבת (כך על פי "פרקטיקת החיים") לגעת באופן שמפעיל לחץ על הבגדים (עמ' 5190).

699. בהמשך הופנה פרופ' רוטשילד לעדויות הפרמדיקים, לפיהן המנוחה נבדקה בזהירות מרבית, ואכן הסכים כי ככל שלא ביצעו בדיקה יסודית של הגופה וככל שמיעטו בהזתה, פוחת

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הסיכוי לזליגת הדם (עמ' 5192). ואולם, עדות הפרמדיקים אינה עומדת בסתירה לעובדה הפשוטה שהדבקת הרפידות מחייבת הסטה, עדינה ככל שתהא, של הבגדים ושל שיער המנוחה. עיון בתמונת המנוחה על האסלה מעלה כי גופה מוטה כולו לשמאל ומכוסה במלואו על ידי המעיל, כאשר כנף המעיל השמאלית מכסה את כל חזית הגוף (ראו גם עדות עוזיאל ז"ל ת/69 עמ' 353). במצב דברים זה, ברור שעל מנת להדביק את הרפידות, גם אם בעדינות רבה, היה נדרש להסיט את כנף המעיל במלואה, ואף את חולצותיה שמתחת. די בהסטה זו, וכאמור אפילו נעשית בעדינות, כדי לאפשר לדם שנאסף בקפל הבגד, להשתחרר ולזרום. לכך אוסיף, כי גם עצם הדריכה על מכסה האסלה יכולה הייתה בקלות לגרום לתנועה בבגד, שכן ניכר היטב מתמונות הזירה שדריכה זו נעשתה בצמוד לגופת המנוחה, ובהחלט יתכן ואף סביר מאוד, שהדורך נגע בה או בבגדיה.

700. ואכן, בחקירתו החוזרת, לאחר עיון בתמונות של מנח המנוחה, פרופ' רוטשילד קבע כי הדבקת מדבקות הא.ק.ג על גופתה, מחייבת תזוזת בגדיה והסטתם:

"עו"ד מ. חן רוזנפלד : ... אני מציגה בפנייך את תמונה 64 המנח של הגופה, שזה המנח של הגופה כפי היא נמצאה ותמונה 98 שהיא דומה לתמונה 102 שהוצגה לך שם נראה סימן המדבקה כנראה מדבקת המוניטור, אני מבקשת שתתייחס לשתי האופציות גם לאופציה של (אנגלית) ולנזילת הדם (אנגלית) ביחס למיקום המדבקה, סימן המדבקה, ביחס למנח של הגופה לאסלה,

מתורגמן : או קיי.

עו"ד מ. חן רוזנפלד : תתייחס לשתי האופציות ביחס לאפשרות שאחת מהן גרמה לנזילת הדם לאסלה.

מתורגמן : להדביק מדבקה של הא.ק.ג. לכתף ימין כמו שרואים כאן או לחזה יכול להתבצע על ידי הפרמדיק במספר אופנים, אני יכול לדמיין לעצמי שניתן להגיע לאזור הזה רק עם זרוע שמאלית ללא תנועה משמעותית, ללא הזזה משמעותית של הבגד או הגופה, אני יכול לתאר לעצמי שלא היה מספיק מקום בשביל הזרוע השמאלית זה גם יכול לקרות שהפרמדיק עם היד הימנית על הכתף השמאלית או למשוך את הבגד אחורנית, אך איך הוא הדביק את זה במציאות אינני יודע באמת.

עו"ד מ. חן רוזנפלד : מה לגבי הדבקת המדבקה באזור השמאלי של החזה?

מתורגמן : לא יכול לדמיין שזה ייתכן להצמיד מדבקה לצד השמאלי של החזה מבלי משיכת הבגד הצידה. (עדות רוטשילד, עמ' 5216).

701. רוטשילד נחקר בפנינו, וניתן היה להתרשם מניסיונו המעשי הרב והרלוונטי לסוגיה. לדבריו, במסגרת הנתיות בהן הוא משתתף יש צורך להעביר גופות מאלונקה לשולחן ואז "בקלות נוזל דם מהבגדים שלנו או לנעליים ולעתים תכופות יש עיכוב של שעות בין מעבר הגופה ומעבר אלינו לחדר הנתיחה" (עדות רוטשילד, עמ' 5202).

702. בחוות דעתו השנייה התבקש רוטשילד להתייחס להשפעת הרכב הבד של מעיל המנוחה לגבי אפשרות אגירת דם בקפל המעיל. לכך השיב כי "אין לי ידע מיוחד על ההשפעה שיש להרכב הבד של בגד על יכולתו לשמר דם בכל דרך שהיא. מניסיוני כפתולוג משפטי, ידוע לי שכאשר אתה נמצא בזירה שבה כמות סבירה של דם ניגרה מן הגופה, עליך לנהוג בזהירות רבה בעת הזזת הגופה והבגדים ... הזזת הגופה בזירה יכולה בקלות לגרום לדם להגיח מן הבגד לכיוון משטחים אחרים. הדם יכול להגיח מן הבגד באמצעות זרימה ממאגרים שנלכדו בין קפלים, כמו גם מתוך שכבות פנימיות כאשר הבגד נסחט. על פי דוח הנתיחה שלאחר המוות, הבגד של הנערה היה ספוג ומוכתם בנוזל דמי (עמ' 2, מס' 1). לפי דעתי, סחיטת מעיל/ז'קט כמו זה שלבשה המנוחה שהוא ספוג בדם, כפי שניתן לראות בתמונות, תגרום לכך שיגיח דם מבגד זה. בנוסף, נראה כי אין זה משנה מאיזה חומר עשוי המעיל / הז'קט. אם החומר מסוגל להפוך לספוג ומוכתם בנוזל דמי, אזי ניתן יהיה לסחוט את הנוזל הדמי הזה החוצה בעת שמתעסקים בבגד שעל הגופה". (הביטוי "לסחוט" אינו מדויק, ומשקף את העובדה שאנגלית היא אינה שפת האם של רוטשילד, ראה עדותו עמ' 5186).

לא נעלמה מעיני טענתו של ב"כ הנאשם, כי המאשימה לא הגישה חוות דעת לעניין סוג המעיל. עם זאת, נוכח דברי המומחה בנושא זה, נראה כי אין הדבר דרוש.

703. בכל הנוגע לאפשרות זליגת דם משערה של המנוחה, רוטשילד השיב בעדותו כי הגם שיייתכן ועל שערה של המנוחה היה דם קרוש (כך על פי העדויות אליהן הופנה), אין זה שולל את האפשרות שהיה דם נוזלי נוסף שיכול היה לנוזל ממנו (עדות רוטשילד, עמ' 5196).

704. חוות דעתו ועדותו של פרופ' רוטשילד עקביות גם עם עדותו של חוקר הזירה פיאמנטה, שהוא זה אשר נשא את המנוחה מתא השירותים ליריעה, אשר שב וציין כי בגדי המנוחה ושיערה היו רטובים מדם. לדבריו: "בסעיף 3 רשמתי שאני מבסס וגם רשמתי בהדגשה על הצלומי זירה ומיטב זיכרוני בלבד, דבר שאני זוכר אני חושב שגם אני אמצא לזה סימוכין בתמונות כשהעברנו, כשהעברתי את תאיר הבגדים שלה היו ספוגים בדם וגם הכפפות שלי, אני זוכר שהזדהמתי בדם, שהעברתי אותה זה לא שהעברתי גוף שכבר כל הדם נקרש וכל הדם היה יבש, אני זוכר שהזדהמתי בדם, אני זוכר שחלק ניכר היה באמת קרוש אבל היו מקומות

מסוימים בין אם זה בשיער, במעיל שעדיין היו רטובים לחים, עובדה שדם אני אחפש ברשותכם את התמונות הרלוונטיות, (עדות פיאמנטה, עמ' 1241-1242 לפרוטוקול).

עיון בתמונות אליהן הופנינו מעלה כי אכן זה היה מצב הדברים. כפי שהוסיף פיאמנטה, ניתן להבחין בכפפות נקיות מדם אותן עטה טרם המגע בשיער המנוחה, ומוכתמות בדם נוזלי אחריו.

705. לסיכום, אני מקבלת את טענת המאשימה, כי במנח בו נמצאה המנוחה לא הייתה היתכנות לזליגת דם מפצעייה לכיוון העקבה שעל מכסה האסלה. מכל מקום, אני מקבלת את הסברה שמקור נזילת הדם הוא בבגדיה או בשיערה של המנוחה. לעניין זה, מצאתי לאמץ את חוות דעתו של רוטשילד במלואה.

706. קביעתי משליכה על טענת ההגנה לעניין חפותו של הנאשם. שכן, לאור העובדה שנזילת הדם על העקבה יכלה להתרחש גם מספר שעות אחרי הרצח, לא מתחייב שעקבת הנעל על מכסה האסלה הוטבעה בהכרח על ידי הרוצח. לשיטתי, כפי שאראה להלן, סביר יותר שמדובר באחד המורשים שהגיעו לזירה. משכך, המסקנה העולה מכל אלו היא כי אין בסוגיה זו כדי לשנות מתמונת הראיות בעניינו של הנאשם ולהפחית ממנה, באופן המעורר ספק סביר באשמתו.

סימני הדם בתא מס' 3

707. כפי שציין חברי בחוות דעתו, כתם דם של המנוחה נתגלה על מתקן נייר הטואלט בתא 3. בשל טעות בסיווג הממצא, ראייה זו לא הובאה בהליך הקודם או בערעור עליו, ואנו נדרשים לה כעת.

708. לטענת ההגנה, ראייה זו מחזקת את תרחיש קיומו של "מסלול יציאה" של הרוצח מתא מס' 2 לתא מס' 3, כפי שעולה מהסימנים שהתגלו על מכסה האסלה, מיכל ההדחה והקיר המפריד, ובאופן שאינו תואם את השחזור שערך הנאשם. לצורך עיגון טענה זו, ההגנה מפנה לעדויות המומחים קיש ולייפר, לעדויות תלמידות בית הספר שראו דם בשירותים לאחר שעת הרצח, ולעדויות של המנקה ויקטור שלמעשה, כך ההגנה, ניקה את הדם בשירותי הבנות באותו יום ולא בשירותי הבנים, כפי "שהוטה" למסור.

709. לאחר שבחנתי את הטענה והעדויות בהקשרה, לא ראיתי לקבל מסקנה זו. לטעמי, התרחיש שההגנה מציעה הוא אחד מני כמה אפשריים, ואין הכרח לאמץ אותו ולהקיש ממנו בהקשר של גרסת הנאשם או להקים ספק סביר לאשמתו. להלן אסביר.

710. תחילה אציין, שסימני הדם על מתקן נייר הטואלט בתא מס' 3 הינם מזעריים, באופן שללא הגדלה של הצילום, קיים קושי לזהותם בעין בלתי מזוינת (נ/36). לעניין זה כמובן משמעות,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שהרי שאם באמת מדובר היה "במסלול יציאה" של הרוצח, מצופה היה למצוא בתא מס' 3 כמויות דם משמעותיות יותר, או לכל הפחות כאלה שיראו כבלתי שגרתיות. גם קיש, עליו נשענת ההגנה, ולייפר שהסכים עמו, קבע שככל שמדובר במסלול יציאה, היה מצפה לראות סימני המשכיות של עקבות נעל, בעוד שבענייננו מדובר בכתם דם מזערי.

711. חיזוק לטענתה שהיה מדובר ביותר מכתם דם, ביקשה ההגנה למצוא בעדויותיהן של שתי תלמידות בית הספר, יאנה בנט ואידיט גוטמן (להלן: "יאנה" ו-"אידיט" בהתאמה). אלה תיארו, שכאשר נכנסו לחדר השירותים לאחר הרצח, הן ראו כתמי דם על רצפת תא מס' 3, וכן כתמי דם על נייר הטואלט בתא (בתוך או מחוץ לפח המצוי בו). בניגוד לחברי (סעי' 121 לחוות דעתו), מקובלת עלי דווקא טענת המאשימה, לפיה עדותן של השתיים לא הייתה מדויקת וקוהרנטית די הצורך. שכן, אידיט מציינת בהודעתה (נ/121) כי כאשר הלכה עם יאנה לשירותים, ראו שתיהן יחד את כתמי הדם, בעוד שיאנה מספרת בהודעתה (נ/142) כי כאשר הייתה עם אידיט היא לא ראתה דבר חריג (ואף לא נכנסה כלל לתאי השירותים). רק כאשר הלכה בסוף היום לשירותים עם חברתה רינטה גידברג (להלן: "רינטה"), ראתה כתמי דם על נייר טואלט בפח ו"נראה ליה) שגם על הרצפה היו כתמי דם מרוחים" (הגם שבעדותה בפנינו עמדה על כך שראתה כתמי דם על הרצפה). הודעתה של רינטה הוגשה בהסכמה (נ/120). מהודעה זו עלה כי רינטה ליוותה את יאנה לשירותים, ודווקא התרשמה כי אלה היו נקיים (ללא דם או ריח חריג). רק למחרת היום אמרה לה יאנה כי ראתה נייר עם דם בתוך הפח, דבר שהיה נפוץ בשירותי הבנות, ולא דבר מה חריג.

712. בעדותה בפנינו ציינה אידיט בתחילה, כי בשונה מהודעתה, היא ראתה כתם דם על גבי מתקן נייר הטואלט. עם זאת, בחקירתה הנגדית, היא אישרה כי למעשה אפשר שאין היא מסתמכת על זיכרונה לגבי מה שראתה בתא, אלא על דברים ששמעה במהלך השנים: "הדבר היחיד בגלל שזה לא רשום בעדות הנושא שעל המתקן יכול להיות שזה אולי משמיעה אבל שאר הדברים זה רשום, אמרתי את זה באותה תקופה", (עדות אידיט, עמ' 3924). בנסיבות אלה, מצאתי קושי לסמוך קביעות על עדותה, וככלל להעדיף את העדויות הכתובות מזמן אמת (שאף אותן קשה ליישב, כפי שהראיתי לעיל).

713. מכל מקום, גם אילו הייתי מקבלת את גרסת יאנה ואידיט במלואה (למעט הדם על המתקן, ממנו חזרה כאמור אידיט), לפיה היו סימני דם מרוחים על רצפת התא ועל נייר הטואלט בתא, הרי שאין בכך כדי ללמד כי הרוצח אכן יצא דרך תא זה. שכן, גם על פי העדויות של הבנות עצמן (יאנה ורינטה), דם בשירותי הבנות, ובוודאי דם על נייר הטואלט בפח, לא היה מראה חריג. כן ניתן להפנות לעניין זה לדבריו של ויקטור המנקה מיום 8.12.06, אשר את הודעותיו ועדותו מההליך הקודם מצאתי לקבל, כפי שפרטתי לעיל, לפיהם "בשירותי בנות כמעט כל יום אני רואה דם של מחזור".

714. לעניין כתם דמה של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא מס' 3, לטעמי, קיימים מספר תרחישים סבירים שנוגעים דווקא לנאשם עצמו. התרחיש הראשון הוא כי כמות הדם המזערית הועברה לתא מס' 3 על ידי הנאשם, כאשר הניח את ידיו על דפנות התאים המפרידים את תא מס' 2 (תאים 1 ו-3), עת קפץ מהתא אל חדר השירותים, כפי שהדגים בשחזור. אפשר שבתוך כך ניתזה טיפת דם מידו או מהסכין אל מתקן הנייר, ואף טפטף דם על הרצפה. לעניין זה יוזכר, כי על פי חטיבת ההודאה, הנאשם ביצע את הרצח באמצעות יד ימין - היא היד עמה אחז בקיר המפריד בין תאים 2 ו-3 בזמן השחזור.

715. תרחיש שני שקשור לנאשם, יכול לקבל גם את עדויות הילדות במלואן. הוא מתבסס על כך שבמהלך ההתוודות סיפר הנאשם לארתור שניקה את הראיות. עסקנו כבר בהעלמת הראיות בהקשר של המכנסיים והסכין. בנוסף, ניתן להניח שנדרש היה לפעולות ניקוי מסוימות גם בזירה, למשל, של עקבות הדם על הרצפה, אחרי שיצא מהתא. כפי שאנו יודעים, למעט עדותן לעיל של הילדות לגבי סימני דם קלים בתא 3, חדר השירותים היה נקי. לצורך ניקוי זה, אפשר להניח שהנאשם השתמש באמצעי הזמין שהיה לו – נייר הטואלט בתא הסמוך. הדבר יכול להסביר את הכתם על המתקן ואת הימצאות נייר הטואלט הספוג בדם בפח. בהקשר זה, ברור היטב מדוע לא ציין את פעולות הניקוי בשחזור ובהודאה, שכן אין הן מתיישבות עם גרסת האפקט שביקש לקדם ("זה, שזה היה אפקט - לא יעבור. אין כלי (הרצח), ניקיתי (אולי "ניקה") הכל, כל הראיות ניקיתי (אולי "ניקה) - לא יעבור"). כך גם הסביר לארתור במהלך ההתוודות.

716. תרחיש נוסף וסביר לא פחות, הינו האפשרות שסימני הדם הגיעו למתקן הטואלט בתא מס' 3 בדרך של העברה, על ידי אחד הנוכחים בזירה, בין אם ע"י מי מאנשי המעבדה הניידת ובין אם ע"י אחד האזרחים או השוטרים בזירה. עניין זה ידון בהרחבה בהמשך. אומר כאן בתמצית, שלדעתי, הזירה, לפחות בתחילה (ולטעמי גם לאחר מכן), לא נשמרה במצב אידיאלי, וזאת בלשון המעטה. לחדר השירותים עצמו נכנסו אנשים שונים, לרבות לתא מס' 2, אשר העבירו דם אל מחוץ לתא, כעולה מתמונות הזירה הראשונות המתעדות את מתחם השירותים (ראו, בהקשר זה עדות עוזיאל ז"ל בהליך הראשון – ת/69 עמ' 364 וכן תמונה ס' 9 לחוות דעתו). דוגמא נוספת לאפשרות העברת הדם ע"י מי מהנוכחים בזירה אפשר למצוא, כפי שמציינת המאשימה, בסימן הנחזה להיראות ככתם דם (לא נבדק), אשר נמצא על רצפת תא מספר 1, למרגלות האסלה (ראו תמונה מס' 41 לאלבום הזירה). הגעת סימן חשוד כדם לתא מספר 1, אשר אין טענה כי הרוצח נמלט אליו, מלמדת על הקלות בה יכול היה לעבור הדם ממקום למקום.

717. לנוכח כל המפורט לעיל, לטעמי, קיימים הסברים אלטרנטיביים המעוגנים בראיות הפוזיטיביות שהוצגו להימצאות דמה של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא 3 (ולקיומם

האפשרי של כתמי דם בכלל). בשל כך, איני מקבלת את טענת הסנגור, לפיה כתם הדם הנדון מעיד בהכרח על מסלול היציאה של הרוצח או מקים ספק סביר באשמו של הנאשם.

ההסבר לקיומן של העקבות הזרות

718. למרות שכבר קבעתי כי קיימת ראייה נסיבתית לכך שהסימנים על מכנסי המנוחה הוטבעו על ידי נעלי הנאשם, ושקיימת חולשה מובנית בקביעה שהסימנים האחרים הינם עקבות נעל, קל וחומר אותה נעל, לא אפטור עצמי בכך. כפי שציינתי בראש פרק זה, בכוונתי לדון גם באפשרות שמדובר בעקבות נעליים, ולהתייחס לשאלה מי יכול היה להותיר אותן בזירה.

719. לטענת ההגנה, ידוע בוודאות מי האנשים שהיו בזירה מהרגע שהמנוחה נמצאה ועד שגופתה הוצאה מהתא. לשיטתה, כולם נחקרו לגבי האפשרות שנכנסו לתא, וניתן לקבוע באופן ברור שאין היתכנות להסבר כי העקבות הזרות הוטבעו על ידי "מחלץ אלמוני". חברי מקבל את הטענה. בהתייחס לשמותיהם של האנשים שהיו בזירה הוא מצייין: **"כל אותם עדים, כן העידו לפנינו (או שהוצגו מזכרים או הודעות בהסכמה) ומעדותם עולה באופן ברור, מי האנשים הראשונים שהגיעו לתא השירותים בו נמצאה הגופה, מי נכנס פנימה, אם בכלל, ומתי"** (סעיף 77 לחוות דעתו). בהמשך, חברי בחן את עדויותיהם של כלל הנוכחים, והגיע למסקנה שעד הגעת המז"פ, אף אחד לא נכנס לתא השירותים למעט שני הפרמדיקים, צבי נבו (להלן: "נבו") ואייל בן משה (להלן: "בן משה"), ומפקד התחנה, ראובן ארבל (להלן: "ארבל"). מכאן קבע: **"משכך ניתן לקבוע מעל לכל ספק סביר, כי שלוש העקבות, ולמעשה גם העקבות הנוספות הזרות (4-12 בחוות דעתו של אביעד) בתא השירותים לא הוטבעו על ידי מי מהמחלצים, השוטרים או אנשי מד"א" (סעיף 103).**

720. איני מסכימה בעניין זה עם חברי. לטעמי, ההסבר הסביר וההגיוני בנסיבות העניין הוא שאת העקבות הזרות, כולל עקבות 4-12 (בהנחה שאכן מדובר בעקבות), הותיר אחד או כמה מהנוכחים בזירה, שנכנסו לתא, ומטעמיהם שמרו מידע זה לעצמם. בשל חלוף הזמן, כעת אפשר שאף אינם זוכרים זאת. מסקנתי זו מבוססת על שלושה עוגנים: האחד - אין אפשרות אמיתית לקבוע באופן חד משמעי וממצה, כפי שמבקש חברי לעשות, מי היה בזירה ומי נכנס לתא; השני - הראיות מן הזירה מצביעות על כך שהייתה תנועת אנשים לא מזוהים בתוך התא; השלישי - יש עדויות שמצביעות על כך שיותר מאשר רק הפרמדיקים וארבל נכנסו לתא. להלן אסביר.

721. באשר לעוגן הראשון, מקובלת עלי עמדת המאשימה, לפיה בלתי אפשרי לקבוע כיום מי נכח בזירה ומי נכנס לתא השירותים בו בוצע הרצח, בפרק הזמן שבין מציאת הגופה להגעת המעבדה הניידת. לא אכנס לשאלה מי סגר את הזירה ומתי, שכן לנוכח הנימוקים שאביא להלן, הסוגיה אינה רלבנטית. ראשית, היה מדובר באירוע מזעזע, שבוודאי השפיע על יכולתם של הנוכחים לשים לב לפרטים ולזכור אותם היטב, כגון לגבי זהותם של אנשים

אחרים. הדוגמאות לכך הן רבות. כך למשל, צבי חוטר (להלן: "חוטר"), שמצא את המנוחה, לא זכר את נוכחותו של מוטי בן צור, שהגיע למקום מיד אחריו. או למשל, בן משה זכר שיחה עם אבי ויינריך (להלן: "ויינריך"), איש מד"א, לגבי הכפפות המוכתמות בדם בהן השתמש, אך ויינריך טען (ת/471) שהגיע לזירה רק אחרי שהפרמדיקים כבר עזבו. דוגמה אחרת משקפת סתירה בעדויותיהם של בן משה ונבו שהיו יחד, סביב כניסתם למתחם השירותים. לפי נבו, השוטרים דרשו שרק אחד מהם יכנס, בעוד שבן משה טוען שדווקא האיכו בהם להיכנס. אנקדוטות אלה ממחישות את הקושי לבסס קביעות נחרצות על תשומת הלב לפרטים של המעורבים ועל דיוק זיכרונם.

722. חיזוק נוסף למסקנתי שלא ניתן לקבוע קביעות מוחלטות לגבי הנוכחות בזירה או הכניסה לתא, עולה נוכח ריבוי בעלי תפקידים שהיו במקום, שנוכחותם לא תועדה ולא עלתה בהליכים קודמים, אלא התבררה רק במהלך ההליך הנוכחי. בין אלה, ניתן למנות את תת ניצב בדימוס ניר מריאש (להלן: "מריאש"), שבוודאות נכנס למתחם השירותים, ובסבירות מסוימת גם לתא. מריאש לא ערך מזכר לגבי ביקורו בזירה, וקשה להסתמך על עדותו שניתנה רק ב-2022 ושניכר כי נפלו בה אי דיוקים. בין השאר, ציין בהודעתו שראה את החתך בצוואר המנוחה וסיפר שחיפש מקום ללא דם לדרוך בו (מן הסתם בתא). מריאש אמנם העיד שראה את המנוחה כשכבר הייתה על היריעה ואף עמד על כך שלא נכנס לתא השירותים, ואולם לאור העובדה שהגיע למקום עוד לפני המעבדה הניידת, קרי מספר שעות בטרם הוצאה המנוחה מהתא, וככל שלא ביקר שם פעמיים באותו ערב (אפשרות שעלתה גם כן), סביר יותר שראה אותה כשעוד הייתה בתא, ושגם נכנס לתוכו. מובהר, להסרת ספק, כי אין בכך כדי להטיל דופי כלשהו בעדותו או במהימנותו. דעתי היא כי קיים קושי אינהרנטי, שנים כה רבות לאחר האירוע, לזכור כל פרט ופרט. ניתן להפנות גם לעדותו של הקצין אבי שי, ששיקף בדבריו את התופעה הבעייתית של בעלי דרגות בכירות ושוטרים "שיש להם עניין לצפות בזירה" וכן את עדותו של אזולאי בהקשר זה לפיה כבר בדרכו לזירה קיבל דיווח על שוטרים ואזרחים בזירה ובסביבתה (עדותו עמ' 168 ואילך).

723. בנוסף, מהעדויות שהובאו לפנינו עולה ספק אם מתחם השירותים אכן היה "סגור" כפי שחברי קובע בחוות דעתו, בוודאי לא בפני שוטרים שונים שנכנסו לשם. כך למשל, חוטר אמר בעדותו: **לאט לאט התרבו השוטרים אבל היה שם בלגן אטומי, הם הלכו ממקום למקום, אף אחד לא הבין מי נגד מי ומה הם צריכים לעשות, אנחנו ישבנו מהצד חדד ואני וראיתי שם איזה מישוהו, קודם כל לא סגרו את הזירה שמבחינתי זה היה נראה דבר מאד מוזר לקח הרבה זמן"** (עמ' 720). נבו אמר שבמהלך עבודת הפרמדיקים היו 2-3 שוטרים במקום, ובן משה העיד שהיו בנוסף אליהם עוד ארבעה אנשים במתחם השירותים "צביקה ואני זה שניים, היה עוד איש משטרה שנכנס ויצא אני לא יודע את שמו, היה את מי שהוצג כמפקד התחנה שנשען על הכיור והיה את מי שנחשב קצין מודיעין שהציג את עצמו בשם יוסי

שהוא היה על אזרחי אני חושב אני לא בטוח לגבי השרת או מי שהוצג כשרת היה בפנים או לא היה בפנים אני לא זוכר אבל היו סביב הארבעה אנשים באותו זמן ולקראת סיום הפעולות שלי שם נכנסו עוד אנשים ויצאו אבל לא לתא השירותים, הגיעו עד אלי..."(עמ' 1053). ב"כ המאשימה ביקשה שיחדד למי התכוון באומרו "נכנסו ויצאו". בן משה השיב שכוונתו לשוטרים, והעריך את מספרם כ 10-14 (עמ' 1054).

724. עוד יש לציין את אנשי זק"א, לגביהם הסתבר בהליך הנוכחי שהיו מחוץ למתחם השירותים. אמנם, איש מהם לא מסר שנכנס לתוך המתחם, אולם לטעמי, הדבר בהחלט אפשרי. אפנה בעניין זה לעדותו של בן משה: "...כשאני התרוממתי מהמוניטור אני זוכר מישהו בשם אני לא בטוח לגביו אם זה אבי ויינריך מתנדב מד"א מחצור שהוא אדם דתי, אני לא בטוח שזה הוא, ממרחק הזמן אני זוכר איזה מתנדב ששאלתי אני לא יודע מה לעשות עם הכפפות אז הוא אמר לי שים אותם פה בפח אנחנו אוספים כל מה שעם דם זה עניין לקבירה זה עניין דתי, היה לי המום ולא קשור לסיטואציה וזה הפריע לי כל ההתנהלות שנכנסים..."(עמ' 1053). כאמור, מהודעתו של ויינריך עולה שלא היה בזירה בעת פעילות הפרמדיקים, ועל כן סביר להניח שלפחות אחד מאנשי זק"א מצא את דרכו פנימה.

725. אם כן, לאור הקושי להתבסס על זיכרונם של העדים ועל יכולתם בזמן אמיתי לקלוט באופן מדויק את כל הפרטים, ולאור העדויות על נוכחות אנשים נוספים במתחם השירותים שלא הוזכרו בתיעוד ובעדויות, איני שותפה לוודאות שבה קבע חברי כי ידוע, באופן מוחלט, על כל מי שנכח בזירה ושנכנס לתא השירותים בו נמצאה המנוחה.

726. באשר לעוגן השני, לדעתי, הראיות מן הזירה מצביעות על כך שלתא נכנסו אנשים לא מזוהים. כך למשל, בתא לא נמצאו עקבות נעליים של אותם האנשים שבוודאות ידוע כי דרכו בו אחרי הרצח, דהיינו, הפרמדיקים. למעשה, גם עקבותיה של המנוחה עצמה לא נמצאו בתא, למעט עקבה אחת בפינת התא, וזאת למרות שהיו סימני דם על שתי הסוליות של נעליה (ראו ת/65 - חווה"ד של עוזיאל ז"ל). לפיכך, ברור מעל לכל ספק, שתנועת אנשים בתוך התא, שאותם לא מנה חברי, שיבשה את תמונת העקבות המוקדמות בתא וגרמה ל"העלמת" עקבות מוקדמות יותר, כגון עקבותיה של המנוחה, ומן הסתם, גם את אלו של הרוצח. יוער, כי זו גם הסיבה לכך שטביעות נעלי הסלמנדר של הנאשם נמצאו רק על מכנסייה של המנוחה ולא על הרצפה. לפיכך, אם העקבות הזרות הן אכן טביעות נעל, הרי שמדובר בהכרח בעקבות שנעשו על ידי מישהו שנכנס לתא בשלב מאוחר לרצח, ובוודאי לא על ידי הרוצח.

727. עוד נזכיר, שבמסגרת החקירה לא מופו ולא נלקחו מכלל הנוכחים בזירה נעליים לבדיקה, וכך, למעשה, לא נמצאו עד היום התאמות לכלל העקבות שנמצאו בזירה. למשל, לא נלקחו נעליהם של יואב חדד (אף שציין כי לא נכנס אל תוך התא) והשוטרים יוסי לוי וארבל, ולמעשה, איש מהשוטרים לא מסר את נעליו לבדיקה. כמו כן, לא נמצאה התאמה לנעל אשר הותירה את עקבת הזיג-זג בחדר השירותים (ראו תמונה 25א בתיק עבודתו של המומחה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שור וכן קביעתו בעמ' 5 ס' 11 לחוות דעתו ת/385). העובדה שנמצאה עקבה זו, מעידה כי היה אדם שלא זוהה, שבעליל דרך בתוך התא, ואחר כך הטביע את העקבה מחוצה לו. חברי תוהה אם לא ניתן להניח כי סימן הזיג-זג נוצר הוטבע על ידי מכשיר המוניטור. בעניין זה אפנה לעדויות נבו ובן משה, שציינו כי המוניטור הונח מחוץ לתא השירותים ולא בתוכו. לכן, הסיכוי שהוטבע בדם קלוש ולא סביר. מכל מקום, וככל שבמוניטור עסקינן, הרי שלמצער היה מצופה למצוא עקבה דומה גם בתוך התא.

728. חיזוק נוסף למסקנתי זו, עולה מעדותם של אנשי המז"פ לגבי סימני הדם שמצאו במתחם השירותים. אין חולק כי מתחם השירותים נוקה במהלך אחר הצהריים, לפני שהתגלתה הגופה, וכפי שהעידו המחלצים, הם לא ראו דם על הרצפה (למשל ראו עדות חוטר, עמ' 726-727). ואולם, כשהגיעה המעבדה הניידת (לערך שעה 30: 21), במתחם היו כתמי דם וסימנים הנחזים להיות עקבות נעליים (ראו עדות פיאמנטה עמ' 1197 ותמונות 13-18 ו- 48-56 מתוך ת/67). הדברים אף עולים בבירור בסע' 4 לחוות דעתו של עוזיאל ז"ל, שם צוין "בבדיקת חדר השירותים על הרצפה בין הכיורים לתאי השירותים, מריחות המוכתמות בחומר החשוד כדם. עוד לפני הזזת המנוחה ממקומה. ריססתי אמידו שחור (חומר המגיב לחלבונים) וראיתי כי המריחות התפתחו לחלקי עקבות נעליים" (תצלומים 9,40,41). עדות זו מלמדת אף היא על כך שהייתה תנועת אנשים בתוך התא, שטשטשו את העקבות בתא ושנשאו עימם דם לחדר השירותים. עוד היא מאששת את קביעות מומחי הזירה, כי מצבו של הדם על רצפת התא היה נוזלי וניתן להעברה, וכן שאפשר להותיר בו עקבות (ראו גם זכ"ד ת/359 אותו ערך פיאמנטה, לפיו הדם ברצפת שירותי התא ברובו נוזלי).

729. מסקנתי גם עולה בקנה אחד עם הבהרה שנתן שור במענה לשאלות הפרקליטות בהקשר לסימנים על רצפת התא, לקראת המשפט החוזר "מאוחר יותר נתגלו עקבות על רצפת התא שלא צולמו כנדרש. אנו יודעים שיש שם את עקבות הנעליים של המחפשים ועוד רבים אחרים. מאוחר יותר מצאו שהיו עקבות נוספות על הרצפה מדגם דומה לזה שעל האסלה. העובדה שעקבות אלו נמצאו ליד כל העקבות של המחלצים ולפני הרגליים של המנוחה, מחזקת אצל שור את ההשערה שמדובר בעקבות של אחד המחלצים" (ת/400 עמ' 5).

730. באשר לעוגן השלישי, גם מעדויות של נוכחים בזירה ניתן להסיק לגבי עובדת כניסתם לתא של אנשים נוספים, מעבר לאלה שמנה חברי. למשל, נבו סיפר בהודעתו, אשר נמסרה כמספר שעות לאחר האירוע (ת/292), שלאחר סיום הטיפול במנוחה, נכנסו לתא שוטרים. בעדותו נחקר על כך:

"עו"ד מרציאנו : כשאתה ואייל האם בכלל מישהו נוסף אם בכלל נכנס לתוך התא?
העד, מר צ. נבו : וואו, לא זוכר.
עו"ד מרציאנו : אבקש לרענן את זיכרונו של העד.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

...

עו"ד מרציאנו : אני מפנה להודעה שמסרת כמה שעות אחר הרצח.

...

עו"ד מרציאנו : אני נכנסתי וכן אחרים אחד אחרי השני" אולי זה מרענן?

העד, מר צ. נבו : יכול להיות.

עו"ד מרציאנו : יכול להיות מה?

העד, מר צ. נבו : יכול להיות שגם השוטרים נכנסו פנימה."

(עמ' 734 לפרוטוקול)

ובהמשך :

"כב' הש' א. קולה : עכשיו אני שואל, מר נבו, אתה הגעת, אמר לך לחבר מוניטור, בשלב

הזה כשאתה אומר נכנסנו אני ואחרים אחד אחרי השני, מי זה אחרים? בעצם בשלב הזה הייתם אמורים להיכנס אתה והפרמדיק.

העד, מר צ. נבו : נכון, אחרי שאנחנו סיימנו,

כב' הש' א. קולה : בשלב הזה, כשאתה אומר בשלב הזה אני נכנסתי וכן אחרים, איזה

אחרים נכנסו בשלב הזה שבין הבקשה של הפרמדיק ממך לחבר את המוניטור,

העד, מר צ. נבו : אי אפשר, אין מקום להיכנס, סיימתי עם המוניטור הפרמדיק נכנס

לבד, אי אפשר להכנס יותר, כנראה בשביל לבדוק יותר, יצאנו החוצה מהתא למתחם, אם אני העדתי באותו ערב ששם נכנסו עוד

אנשים סביר להניח שזה היה נכון כי זה ממש,

כב' הש' א. קולה : אבל זה קרה אחרי שסיימת את פעולת המוניטור.

העד, מר צ. נבו : זה קרה אחרי שאנחנו יצאנו.

כב' הש' א. קולה : בסדר."

(עמ' 736 לפרוטוקול).

וכן :

"העד, מר צ. נבו : אחרי שיצאנו אני זוכר במעומעם אני לא זוכר בדיוק נכנסנו

לפתח והסתכלו ויצאו ונכנס עוד אחד.

עו"ד מרציאנו : מי?

העד, מר צ. נבו : אנשי המשטרה ששם הסתובבו במקום,

...

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

כב' הש' ד. צרפתי : אתה ראית בעיניים שלך על פי זיכרוןך עכשיו שמישהו נכנס כשאתה היית שם?
כב' הש' א. קולה : על פי זיכרוןך היום.
העד, מר צ. נבו : לא, כשאני הייתי בתוך התא אי אפשר.
כב' הש' ד. צרפתי : כשיצאת, אתה ראית בעיניים לפי מה שאתה זוכר עכשיו?
העד, מר צ. נבו : לא זוכר, אבל אם אני כך העדתי זה נאמן."
 (עמ' 737-738 לפרוטוקול).

731. זאת ועוד, גם עדותו של חוטר מלמדת על האפשרות שהיו נוספים שנכנסו, אבל נמנעו מלחלוק את המידע, אולי מתוך חשש שיתפסו כ"סקרנים" או כמי שזיהמו את הזירה. כך השיב חוטר לשאלת הסנגור אם היה בתא: **אני חושב שכן שלא נכנסתי, אולי הנחתי רגל כשפתחתי את הדלת אולי בשביל להסתכל יותר מקרוב או לראות משהו אבל לא מעבר לזה, זה לא שנכנסתי והייתי בתא.**" (עמ' 723 ש' 15-18 לפרוטוקול). חברי לא מנה את חוטר במניין אלה שנכנסו, ולדעתי, על בסיס עדותו שלו, יש להוסיפו. גם ארבל, שבוודאות נכנס, העיד שהיה בפתח התא, אולי עשרה ס"מ בפנים. אני לוקחת "בערבון מוגבל" את הערכות העדים לגבי עומק כניסתם לתא.

732. לאור כל האמור, אני סבורה שבלתי אפשרי לקבוע באופן חד משמעי מי נכח בזירה ומי נכנס לתא השירותים, ולאיזה מרחק בתוכו. מתיאורי העדים ומצב הזירה, ברור שבמקום היו כמה וכמה אנשים שנעליהם לא נבדקו, שטשטשו עקבות של קודמיהם, כולל של המנוחה ושל הרוצח, ושיכלו להטביע את עקבותיהם. מכאן אני מסיקה, שהסימנים שנמצאו בתא נעשו על ידי אחד הנוכחים בזירה או כמה מהם.

733. לא בלתי סביר בעיני, שאחד הנוכחים בתא התקרב אל המנוחה ובתוך כך הניח את רגלו על מכסה האסלה לידה. אף לא אוכל לשלול שמי מהנוכחים טיפס בתא. כפי שנוכחנו, לא מעט מהנוכחים טיפסו במקום. חוטר אישר שטיפס כדי לראות את פנים התא מכיוון תא 1. הגם שלא נעלם מעיני כי הוא טיפס טרם פתיחת התא, הרי שלדבריו הניח רגלו על הקורה בין תא 1 ל- 2 ולא ברור מדוע נדרש לכך. רמי דאודי, אחד המחפשים האחרים אישר אף הוא טיפס כדי להציץ לתא הגם שכבר ידע כי המנוחה אותרה וגופתה מוטלת בתא. אכן, עקבת נעלו אותרה על האסלה בתא 1. גם קובי סומברנו העיד כי הצמיד את הכיסא שהיה במקום לדלת התא בו נמצאה המנוחה והביט מלמעלה. בהמשך לכך טיפס גם בן משה (לדבריו על פי נהלי עבודתם) בתא 3 (או 4) על מנת לוודא שאין אדם נוסף בזירה (פצוע או עברייני), וזאת הגם ששוטרים, לרבות מפקד התחנה ארבל, כבר היו במקום והגם שחלק מהתאים היו פתוחים.

734. עם זאת, בהנחה שאכן מדובר בעקבות נעל, אני ערה לכך שאין עדות בפנינו לכך שמי מהנוכחים בזירה טיפס על הקיר בין תא 2 לתא 3, וגם אין הסבר מדוע שמישהו כלל ירצה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לעשות זאת, בהינתן שתא 2 כבר פתוח. בהקשר זה נותר סימן שאלה אשר הליך זה לא הביא להסרתו. אדרש לכך בהמשך. עם זאת אקדים ואציין כי לטעמי, אין בסימן שאלה זה לבדו, וביתר שאת כחלק ממערך הראיות הכולל שהובא במשפט, כדי להשליך על המסקנה הסופית.

735. לסיכום, ההתאמה שנמצאה בין נעלי הנאשם לבין הסימנים על מכנסי המנוחה הינה ראייה נסיבתית בעל משקל, והיא מהווה תיסוף למארג הראייתי הפוזיטיבי כנגד הנאשם. לעניין העקבות הזרות/הסימנים הנוספים, הרי שלא מצאתי לייחס להם משקל של ממש, מההנמקות המצטברות שפורטו בהרחבה בליבת חוות דעתי. ככל שעסקינן בעקבות, הרי שכפי שהראיתי לעיל, בזירה נכחו גורמים רבים, ומישהו מבניהם הוא שהותירן. כן ראיתי היתכנות של ממש לזליגת הדם על העקבה מקפלי הבגד או משיער המנוחה, גם שעות לאחר מותה. בנוסף עוד קבעתי, כי הדם שנמצא בתא השלישי, אינו מבסס את התרחיש החלופי שמציעה ההגנה לעניין יציאתו של רוצח המנוחה מהתא.

התייחסות קצרה לנושאים נוספים

הסכין בה בוצע הרצח

736. בפרק טו לחוות דעתו, חברי עסק בהרחבה בשאלת הסכין בה בוצע הרצח, ובעמדות השונות שמסרו המומחים מטעם הצדדים בסוגיה. מקובלת עלי עמדתו, לפיה, נוכח השלכותיה בתיק זה, סוגיה זו "חרגה מכל פרופורציה". עם זאת, איני סבורה, כדעת חברי, כי כפות המאזנים "נוטות" לעבר הקביעה כי להב הסכין שגרם לפצעי המנוחה היה משונן. לטעמי, עלה בידי המאשימה להוכיח כי להב הסכין היה חלק, ולמצער נותרו כפות המאזנים מעוינות לחלוטין.

737. כאמור, חברי הפנה באריכות לחוות דעת ועדויות המומחים שהעידו בסוגיה מטעם המאשימה- ד"ר זייצב (הוגשה חוות דעתו מההליך הראשון- ת/423) וד"ר דיאז (הוגשו מטעמו חוות דעת וחוות דעת משלימה בהליך הנוכחי- ת/362, ת/362ג); ולחוות דעת ועדויות המומחים שהעידו בסוגיה מטעם ההגנה- ד"ר פורמן (הוגשה חוות דעתה מההליך הראשון- נ/141), ד"ר קוגל (הוגשה מטעמו חוות דעת בהליך הנוכחי- נ/113), ד"ר קריספין וד"ר קוטיק. לאור האמור, איני רואה להעמיק בעדויות, אשר חשפו, למרבה הצער, יריבויות וסכסוכים פנימיים במכון לרפואה משפטית.

738. בענייננו נזכיר, לא נמצא או נבחן להב הסכין אשר שימש לרצח המנוחה. במסגרת ההתוודות, הנאשם סיפר כי הטמין את הסכין היפנית עמה ביצע את הרצח מתחת לבטון יחד עם המכנסיים, ואלו לא יימצאו לעולם, אך במהלך מרבית חקירותיו וגם כיום, הנאשם טען כי שבר את חלקי הלהב של הסכין היפנית וזרק אותם, לאחר שאלו קהו.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

739. כפי שהבהירו גם מומחי ההגנה, הן הספרות המקצועית והן מומחים בתחום נזהרים מקביעות לגבי סוג הלהב או מאפייניו, בהסתמך על בחינת הפצע עצמו. לעניין זה הבהיר ד"ר קוגל בעמ' 9 לחוות דעתו: "יחד עם זאת, על פי רוב, על סמך מאפייני הפציעה בעור לא ניתן להבדיל בין חתכים או פצעי דקירה שבוצעו באמצעות להב משונן או להב חלק (8) ולהב משונן אינו משאיר בהכרח פצע משונן (9)". עוד הוסיפה ד"ר פורמן בעמ' 3 לחוות דעתה, תוך הפנייה לספרות המקצועית, כי: "באופן כללי פצעי חתך נגרמים מחפצים חדים, זוגמת להב של סכין. אך מפצע החתך עצמו לא ניתן ללמוד על מאפייני הלהב שגרמה לפצע... ברוב המקרים, כאשר מציגים סכין ונשאלים אם זה הנשק שגרם לפצע הספציפי לכל היותר ניתן לומר שזה יכול היה להיות. להיות בטוח שלהב היה משונן ממראה פצע זה נדיר".

המומחים גם מסכימים, שככלל, רק סימנים ייחודיים, הנוצרים באמצעות גרירה על גבי העור ובשולי הפצע ויוצרים סימני פסים מאורכים, מאפשרים קביעה כי הלהב הוא משונן (ראו חוות דעתה של ד"ר פורמן וכן עדותה בהליך אחר, אליה הפנתה המאשימה- ת/509).

740. כפי שציין חברי, עמדת ד"ר פורמן בחוות דעתה, אליה הצטרף בהליך זה ד"ר קוגל, כי להב הסכין בו נעשה שימוש היה משונן, מבוססת ביסודה על פצעי החתך שהתגלו על סנטרה של המנוחה. בנוסף, לראשונה במסגרת הליך זה, ההגנה העלתה טענה כי אף בצילומי החתך בעצמו – בחלק הפנימי של השפה העליונה, ניתן להבחין בחריצים עדינים בשפה, המתמשכים בעומק הפצע המתיישבים עם פספוס המופיע בפצעי דקירה בסכין בעל להב משונן (עמ' 17 לחוות דעתו של ד"ר קוגל). בחוות דעתו הוסיף ד"ר קוגל, שקל יותר להבחין בפציעה הנגרמת מלהב משונן, כאשר הלהב פוגע ברקמה קשה כגון סחוס או עצם. לעיתים קרובות, סימני החיתוך באלה הם אינדיקטיביים לסוג הכלי שגרם להם (עמ' 10 לחוות הדעת). לעניין זה אדרש בהמשך.

הסימנים בסנטר

741. חברי כבר עמד בחוות דעתו על תיאור החתכים בסנטרה של המנוחה, אליהם הפנו ד"ר פורמן וד"ר קוגל, מכוחם הסיקו, כאמור, כי אלו נגרמו באמצעות להב משונן, ולא מצאתי לחזור על הדברים. בתמצית רק אזכיר, שד"ר פורמן הפנתה בחוות דעתה לשלושה צברים, מהם עולה דפוס של שימוש בלהב משונן. בחוות דעתו בהליך זה, ד"ר קוגל הצטרף לחוות דעתה של ד"ר פורמן, ואף הפנה כאמור לממצא נוסף המצוי בחלק הפנימי של השפה העליונה של הפצע, הכולל פצעים בצורת "סנפירי כריש".

742. מנגד, במסגרת חוות דעתו של ד"ר דיאז, נקבע כי "בהתבסס על המאפיינים הפיזיקליים של הפצעים המרובים חוות דעתי היא, שהם נגרמו על ידי נשק עם להב ישר. אין עדות לכך כי היה שימוש בלהב משונן." כפי שהסביר ד"ר דיאז, אילו להב הסכין בה נעשה שימוש היה משונן, מצופה היה לראות סימנים לכך בפצעים האחרים שהתגלו על גופה של המנוחה (מלבד הפצע בסנטר), כגון הפצעים בגפיים העליונות. לעניין זה העיד:

"מתורגמן, מר קליף : בחוות הדעת שלי הכתובה אני מסביר מדוע המאפיינים הפיזיים הם כאלו,

עו"ד ש. הר ציון : שמתאימים לסכין ישרה.

מתורגמן, מר קליף : ואני ממשיך ואומר שכמה שיש יותר פצעים מסכין חלק ישר.

עו"ד י. הלוי : לא, מסכין חד לא ישר.

מתורגמן, מר קליף : מסכין חד.

עו"ד י. הלוי : יש יותר סיכוי למצוא...

מתורגמן, מר קליף : אילו היו משתמשים בסכין משונן היית רואה יותר סימנים של סכין.

עו"ד י. הלוי : קליף תעצור, ככל שיש יותר פצעי דקירה או חיתוך חדים כך יעלה

הסיכוי שיתגלו סימני שינון במקרה שאכן היה שימוש בלהב

משונן, תמשיך בבקשה.

מתורגמן, מר קליף : כך הסברתי,

עו"ד י. הלוי : אני התייחסתי לכל התמונות של כל החתכים וכל התמונות שהובאו

לי וזו דעתי, לא ראיתי סימנים לשימוש בלהב משונן.

עו"ד ש. הר ציון : לא ראיתי סימנים של להב משונן בגופה זאת."

(עמ' 5231-5230 לפרוטוקול. למען הסדר אציין כי בשל קשיי התרגום בדיון, חלק מהדיאלוג

לעיל הינו תרגום בסיוע הסגור).

743. בעדותה, ד"ר פורמן הודתה כי בבחינה שערכה, לא מצאה כל עדות לשימוש בלהב משונן

בפצעים האחרים שנגרמו למנוחה:

"ש : במסגרת הבדיקה שלך, אמרת שעשית בדיקה מאד יסודית את

בודקת לא רק את הפצע בסנטר אליו את מתבקשת אלא את כל

החתכים.

ת : כן, כך מקובל.

ש : ואת בודקת בצורה מאד יסודית, מגדילה, בוחנת בהגדלה גדולה ולא

מוצא משהו בשום חתך אחר.

ת : כן, אני עוברת על כל הפצעים בשוליים כפי שאנחנו עושים גם היום

לראות אם יש סימן של הסכין.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ש : אמרת שוליים כי הסימן אמור להימצא על העור בסמוך לפצע.
 ת : נכון, ככל שהסכין נגרר או נוגע בעור אז יכול להיות סימן בשוליים, זה הסימנים המובהקים ביותר, כן אפשר למצוא לעתים גם סימנים ברקמות הרכות לא הריקות, הרקמות הסחוסיות או בעצמות.
 ש : אבל פה לא מצאת, חיפשת ולא מצאת.
 ת : כן, לא מצאתי, אני יודעת היום שיש אבל לא מצאתי לא ראיתי את זה."

(עדות ד"ר פורמן, עמ' 4393 לפרוטוקול).

כמו כן, כפי שציין חברי בסעי' 245 לחוות דעתו, אף ד"ר קוגל אישר "כי אכן במרבית פצעי המנוחה אין סימנים של סכין משונן".

744. ביחס לממצא אותו כינה ד"ר קוגל בעדותו "צבר ד" – הממצא בפצע הסנטר עצמו, ציינה ד"ר פורמן כי הממצא "לא נראה מרשים" בפני עצמו. ולא "קפץ לעין" אלא רק כגיבוי לאחרים (עמ' 4394). משמע הממצא אינו מובהק.

מכל מקום, ד"ר פורמן לא שללה כי אפשר שהממצאים שבחוות דעתה, ייגרמו על ידי חפץ אחר ולא על ידי סכין משונן, הגם שלא הייתה בוחרת ברוכסן כאופציה ראשונה (עמ' 4397).

745. לטעמי, העדרם של סימני שינון בפצעים שנגרמו למנוחה, כולל החתכים המרובים בגפיים, אשר כזכור, על פי חוות דעת המומחים, התיישבו עם "פצעי הגנה", מפחיתה את הסבירות כי המנוחה הותקפה בסכין בעלת להב משונן. לעניין זה מקובלת עלי מסקנת ד"ר דיאז, לפיה אילו אכן היה מדובר בלהב משונן, היינו צפויים למצוא עדות לכך מעבר לממצא בסנטר.

746. בסעי' 244 לחוות דעתו ציין חברי, כי ד"ר דיאז לא שלל בחוות דעתו באופן פוזיטיבי את האפשרות כי נעשה שימוש בסכין משונן, אלא רק קבע כי אין סימנים לכך. אלא שמקום בו, על פי חוות הדעת של ד"ר דיאז "סכינים עם להב משונן יכולות לגרום פציעה שאי אפשר להבדיל בינה לבין פציעה שנגרמה על ידי להב ישר" אינני סבורה כי היה עלינו לצפות לקביעה פוזיטיבית מטעם ד"ר דיאז. מכל מקום, דומני כי לא ניתן להתעלם מהתרשמותו הסופית של ד"ר דיאז, לפיה: "לפי קביעתי אני קבעתי שסוג הסכין הוא סכין ישר חלק, בעלת להב חד, להב ישר." (עמ' 5225 לפרוטוקול).

747. אשר לממצאים בסנטר, ד"ר דיאז קבע בחוות דעתו כי "אלה אינם יכולים לשמש עדות לשימוש בלהב משונן. סימנים אלה נגרמו לדעתי על ידי לחץ של פריט לבוש. סימנים דומים מודגמים בתצלומים במהדורה החמישית של חקר רפואי משפטי של מקרי מוות". בחוות

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הדעת המשלימה, אף העלה את האפשרות כי אלו נגרמו באמצעות רוכסן המעיל של המנוחה: **"לדעתי, לא ניתן לשלול את האפשרות שהמעיל (הרוכסן) הוא הגורם לסימנים ויתרה מזאת, זה ההסבר יותר מתקבל על הדעת, כיוון שתזוזה של פריט לבוש כתלות בשאלה לאן כיצד ובאיזה כוח אוחזים בו, ישאיר טביעות העשויות להיראות שונות זו מזו בהתבסס על הכוח והמאפיינים האנטומיים של המיקום בו הן מתרחשות."**

748. במסגרת חוות דעתו, חברי קבע כי התרחיש לפיו הממצאים בסנטר המנוחה נגרמו מרוכסן המעיל הינו **"תרחיש בלתי סביר בעליל"**. איני יכולה להצטרף לקביעה זאת, שכן לטעמי מדובר בתרחיש אפשרי, גם אם אינו **"סביר יותר"**, כפי שטען דיאז (עמ' 5246 לפרוטוקול). דומני, כי לא ניתן לשלול אפשרות זאת גם בשים לב למנח המנוחה, כאשר נמצאה. מכל מקום, הבחינה אינה יכולה להסתכם רק בממצא לעניין הסנטר, אלא כחלק מבחינה כללית של מכלול החתכים בגופה של המנוחה, שם, כפי שכבר ציינתי, לא נמצאה עדות ללהב משונן.

הסימן בסחוס הצוואר

749. כאמור, במסגרת הליך זה, ההגנה העלתה, לראשונה, טענה בדבר קיומו של ממצא בפצע שנגרם לצוואר המנוחה, אשר מעיד על שימוש בלהב משונן. הדברים עלו לראשונה בעדותו של ד"ר זייצב מעל דוכן העדים. אז הציג בפניו הסגור תקריב תמונה מתוך נתיחת הגופה (תמונה 18 מתוך 442), ללא כל ייחוס באשר למיקומה בצוואר. תחילה התקשה ד"ר זייצב להשיב, ואולם לאחר מכן אישר כי **"יש סבירות"** שהסימנים המופיעים בתמונה שהוצגה לו תואמים ללהב משונן.

750. בהמשך לכך, הוגשה חוות דעתו של ד"ר קוגל, שם נטען כי חריצים שנראים בתקריבי התמונות על הסחוס בצוואר המנוחה, מלמדים על שימוש בלהב משונן. לעניין זה נקבע בעמ' 21 לחוות הדעת: **"באחד הסחוסים בצוואר נמצא חתך שטחי/חריץ. מחריץ זה מתמשכים ארבעה חריצים פיסיים מקבילים וניצבים לו, במרחקים זהים. ממצא זה מתיישב היטב עם סימני הטבעת להב משונן על גבי סחוס, ופריט ביגוד או להב חלק לא היו יכולים לגרום לו."**

751. לא מצאתי ביסוס ממשי לקביעה אליה הגיע ד"ר קוגל, לפיה צילומי הסחוס בצוואר המנוחה מעידים על שימוש בלהב משונן (כאשר גם לשיטת חברי **"עניין זה אינו נקי מספקות"**). לכך יש כמה סיבות. ראשית, ד"ר פורמן, אשר הכינה את חוות הדעת המקורית של ההגנה בסוגיית סוג הסכין, לא הפנתה, בהליך הקודם או בזה הנוכחי, לקיומו של ממצא מעין זה. יתירה מכך, כאשר נשאלה במסגרת עדותה האם קיים בסחוס ממצא התומך בעמדתה (לעניין שימוש בלהב משונן), השיבה גם בהתייחס לחתך בשפה העליונה שבסנטר (צבר ד'): **"כן, לא התרשמתי אז מהממצאים האלה"** (עמ' 4399 לפרוטוקול).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

752. יתרה מכך, בחוות דעתו המשלימה, ד"ר דיאז הסכים כי הרקמה המתוארת היא סחוס, אך סבר כי הממצא הפסי עליו הצביע ד"ר קוגל הוא חלק מהמבנה האנטומי הרגיל של הרקמה. לעניין זה קבע: "זהו סחוס, אנטומית הוא מורכב מלוחיות מרובעות. על פני השטח החיצוני בכל לוחית דקה יש פסים ואלה מאפיינים אנטומיים נורמאליים, כמו אלה שנראים בקנה הנשימה ואין לבלבל אותם עם פצעים". חוות דעתו זו נותרה בעינה, הן משום שדיאז לא נחקר בנקודה זו והן משום שבסופו של יום, אף ד"ר קוגל הבהיר שלא ניתן לשלול את האפשרות שמקור סימני הפסים הנראים בתמונות הינו במבנה אנטומי רגיל המצוי בגוף האדם:

"עו"ד ש. הר ציון : אני אציע לך הצעה, זה משהו שהיה קיים בגוף האדם ואז היה עליו חתך באמצע ולכן יש לי פס ופס עם חתך באמצע אפשרי?
העד, ד"ר חן קוגל : אני לא יכול לשלול את זה אני לא ראיתי כאלו דברים אבל אני לא יכול לשלול." (עדות ד"ר קוגל, עמ' 4352 לפרוטוקול).

בעקבות תשובה זו נערך באולם השיח הבא :

"כב' הש' א. קולה : אבל אם זה דבר שנמצא בגוף האדם באופן טבעי קל נורא להראות את זה, הרי יש המון תמונות שצולמו במכון, הוא אומר זה או סחוס בבלוטת התריס או סחוס בין חוליית, אני מניח שבספרות הרפואית יש תמונות של זה בלי חתכים ואז תביא תמונה של סחוס כזה ונראה.

...

כב' הש' א. קולה : עורכת הדין הר ציון אני מניח שאם נתאמץ או אתם תתאמצו אפשר למצוא תמונות זהות לתמונה הזאת בגוף האדם בלי חתך.
העד, ד"ר חן קוגל : אני אחפש.

...

כב' הש' ד. צרפתי : אנחנו מסכימים שבאזור הזה המנוחה נחתכה?
עו"ד ש. הר ציון : אין לי מחלוקת שיש שם חתך אני רק אומר שזה לא סימני שינון, אני אומרת שמדובר במבנה אנטומי רגיל.

כב' הש' א. קולה : אבל בואו תעזרו לנו, אני לא חשוב שבאמת על זה יוכרע גורל התיק, זה כהערה כללית, עכשיו השאלה אם אי אפשר למצוא במכון שד"ר קוגל מנהל אותו בפקולטה לרפואה כזו או אחרת בספרות הרפואית תמונות אנטומיות של גוף האדם בחלק הזה שבו נראה החלק הזה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

האזור הזה שהוא נקי בלי חתכים ואז נראה האם הפסים האלה
לרוחב מופיעים או לא מופיעים בגוף האדם.

עו"ד ש. הר ציון : אם יש לד"ר קוגל אני מאד אשמח,

...

העד, ד"ר חן קוגל : אני אחפש, אם אני אמצא אני אזרוק את זה למתמחה שיושב פה, אני
אביא את זה לבית המשפט.

כב' הש' ד. צרפתי : אתה לא יכול להגיד לנו בשלוף האם המגן הזה של בלוטת התריס
הוא עם פסים?

העד, ד"ר חן קוגל : לא, הוא בלי פסים מקבילים אפשריים.

כב' הש' ד. צרפתי : והסחוס שמגן על החוליות הבין חולייתית הוא עם פסים?

העד, ד"ר חן קוגל : לא, הוא בלי פסים, אבל יכול להיות שאני טועה וזה משהו אחר, אני
אומר ביושר כי אנחנו מחפשים את האמת למצוא את זה ואם אני
טעיתי אני אהיה מספיק אמיץ לבוא ולומר מצאתי עוד מבנה בצוואר
ואני אעשה את זה. (שם, עמ' 4352-4354 לפרוטוקול).

753. אם כן, ד"ר קוגל התחייב להציג בפנינו תמונה ניטראלית של סחוס, ללא חיתוכים, בכדי
לבחון האם הפסים, אליהם הפנה בחוות דעתו, אכן אינם קיימים במבנה האנטומי הרגיל.
ברם, בסופו של יום, ד"ר קוגל לא המציא תמונה כזו לבית המשפט, אלא ביקש להגיש מעין
"סקר מומחים" שערך במכון לרפואה משפטית בהקשר זה. ראיה זו כמובן לא ניתן היה
לקבל, ולפיכך נותרנו ללא תיעוד שייתמוך בחוות דעתו לעניין החתך בסחוס הצוואר. משנה
תוקף יש לעניין זה, שעה שד"ר קוגל עצמו בחוות דעתו מציין כי ממצא כזה מהווה
אינדיקציה ברורה יותר לכלי הרצח.

754. סוף דבר, לאחר שעיינתי בחוות הדעת כולן ושמעתי את העדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש
להעדיף את חוות דעתו של ד"ר דיאז בדבר להב סכין חלק, וכי מכל מקום, לא נמצאה עדות
טובה לכך שמדובר בלהב סכין משונן. עם זאת, גם אם הייתי מגיעה למסקנה כי כפות
המאזנים נותרו מעוינות, או למצער נוטות לעבר הקביעה כי סוג הלהב בו בוצע הרצח היה
משונן, לא ראיתי לכך משקל משמעותי, מקום בו הסכין עמה בוצע הרצח לא אותרה מעולם,
ולעניין זה, מצטרפת אני לדברי חברי בסע' 252 לחוות דעתו.

755. לעניין זה אזכיר, גם אם בתמצית, כי הוכחו בפנינו חיבתו של הנאשם לסכינים ושבבעלותו
אוסף סכינים. אין להוציא מכלל אפשרות, שברשותו של הנאשם בעת הרצח היה סכין משונן
ובו השתמש.

כיס השתן הריק

756. בסעיף 480 לחוות דעתו קובע חברי כי עובדת היותו של כיס השתן של המנוחה ריק לחלוטין, "מטילה ספק אף היא ב"הודאתו" של הנאשם שרדף אחרי המנוחה בדרכם לקומה השנייה ורצח אותה טרם שהספיקה להטיל את מימיה (ולאחר שלפי חלק מהעדויות, אף שתתה מים קודם לכן) וגם בכך יש לתרום למסקנה שמשקל ההודאה הינו נמוך מאוד".

757. גם על מסקנה זו אין לי אלא לחלוק. בסופו של יום, איננו יודעים מה היו הפעולות המדויקות שביצעה המנוחה ממש בסמוך לרצח, ואין לנו כל ראיה המלמדת מה הספיקה לעשות קודם להיתקלות עם הנאשם ולבריחה מפניו לחדר השירותים. יתרה מכך, דומני כי התאוריה לפיה המנוחה נמלטה לחדר השירותים מאחר והנאשם רדף אחריה (קרי, לא משום שנצרכה לשם), הגיונית בהרבה מהתאוריה אותה ביקש להציג בפנינו ב"כ הנאשם, כאילו הרוצח חיכה למנוחה בחדר השירותים, שם המתין בסבלנות באחד התאים עד שהמנוחה שתסיים להטיל את מימיה, טרם תקף אותה. ניתן דווקא להניח, על פי התיאור של הנאשם עצמו, שהמנוחה נמלטה מפניו. אך טבעי הוא שתחשוב ששירותי הבנות הוא מקום אליו לא יכנס, וכך מצאה את עצמה שם.

הקיסם במנעול מקלט מס' 2

758. חברי הרחיב בסעיפים 470-477 לחוות דעתו בסוגיה זו. אף שאיני שותפה לכלל מסקנותיו בעניין, מקובלת עלי התוצאה הסופית אליה הגיע, כי לא עלה בידי המאשימה להוכיח, ברמה הנדרשת, שהנאשם הוא שהחדיר את קיסם העץ שנמצא במנעול מקלט מספר 2.

פרשת א"ק ו- א"ח

759. טענה מרכזית שמעלה ההגנה הינה כי אולה קרבצינקו (להלן: "אולה") היא שרצחה את המנוחה. טענה זו נסמכת, בעיקרה, על עדותו של אדיר חבני (להלן: "אדיר"), מי שהיה בן זוגה של אולה בעבר, אשר לטענתו שמע מפיה כי בהיותה לבושה בבגדיו רצחה את המנוחה. לגרסה זו של אדיר מביאה ההגנה חיזוק וסיוע, ממקורות שונים, לרבות מ"התאמה" אשר נמצאה, לשיטת ההגנה, בין שתי שערות אשר נתפסו על גוף המנוחה לבין דגימת הדנ"א המיטוכונדריאלי של אדיר. לשיטתה של ההגנה, כבר במכלול ראיות אלו, כשלעצמו, יש כדי ללמד על קיומו של ספק סביר, לכל הפחות, בנוגע לאשמתו של הנאשם ברצח המנוחה.

760. אדרש תחילה לגרסתו של אדיר בנושא ולראיות הסיוע והחיזוק להן טוענת ההגנה כמו גם לגרסת אולה מנגד, ולאחר מכן לסוגיית הדנ"א המיטוכונדריאלי.

761. לפי שגרסת העדים בעניין זה פורטה על ידי חברי (סעי' 494 לחוות דעתו), לא אחזור עליה, אך אקדים ואבהיר, כי לאחר ששמעתי את כלל העדויות הרלוונטיות בנושא, והתרשמתי באופן ישיר הן מעדותו של אדיר והן מזו של אולה, מצאתי כי לא ניתן ליתן אמון בגרסה שמסר אדיר. להתרשמתי, מדובר בעלילת שווא, מופרכת, אותה רקם אדיר, אשר מטרתה היחידה היא לפגוע ולנקום באולה בהקשרים הנוגעים למערכת היחסים בין השניים, אשר הסתיימה ביוזמת אולה. כפי שיובהר להלן, גרסתו של אדיר, מלבד היותה גרסה כבושה, אשר באה לאוויר העולם שנים לאחר הרצח ורק לאחר שאולה בחרה להיפרד ממנו, הייתה גרסה מתפתחת, חסרת סבירות, רצופה סתירות ומתובלת בשקרים בוטים, להם לא ניתן כל הסבר. לטעמי, אדיר הינו אדם מתוחכם ומניפולטיבי, שעל בסיס היכרותו את עולמה הפנימי של אולה ואת קווי אישיותה וחולשותיה, תכנן מראש ולפרטי פרטים את עלילת השווא הנקמנית כנגדה, וזאת לאחר שאסף מידע מוקדם על אירוע הרצח ממקורות מידע שונים ובנה לעצמו, באדיקות, גרסה שקרית מתאימה, אשר תתאים לו.

762. מנגד, ואף בעניין זה אקדים קביעתי, באשר לעדותה של אולה, גרסה זו, אשר שללה מכל וכל את גרסת אדיר והכחישה כל מעורבות ברצח המנוחה, הותירה עלי רושם חיובי ומהימן. להתרשמתי, אולה העידה בפתיחות ובכנות על השאלות שנשאלה בנוגע לחייה הפרטיים ולמחלת הנפש ממנה היא סובלת, גם כאשר אלו לא הציגו אותה באופן חיובי או יציב, ועמדה על גרסת חפותה חרף חקירה נגדית מתישה אותה נאלצה לעבור.

763. במסגרת חוות דעתו בחן חברי את עדויות אדיר ואולה, ובסופו של יום קבע כי "בשתי העדויות נפלו פגמים של ממש, סתירות ותהיות שנותרו ללא הסבר של ממש". גם אני מסכימה שגרסתה של אולה אינה חפה מסימני שאלה. עם זאת, אני חולקת על התרשמות חברי, וסבורה שבהשוואה לפגמים ולסתירות בעדותו של אדיר, גרסתה של אולה מבוססת ומהימנה שבעתיים וכי גרעין גרסתה, הרלוונטי לשאלת רצח המנוחה, נותר איתן ומהימן.

סעיפים 764-797 אסורים בפרסום

798. לנוכח הדיון עד כה, ברורה לטעמי המסקנה לפיה לא ניתן לתת אמון כלשהו בגרסה שמסר אדיר, על כל חלקיה. וזאת, נוכח קשיים, אי התאמות לממצאים אובייקטיביים וסתירות מהותיות שהתגלו בה, וכן שקרים, אשר בחלק מהם הודה העד עצמו.

סעיפים 799-828 אסורים בפרסום

829. לסיכום, לא מצאתי ליתן אמון בגרסתו של אדיר, ולא ראיתי בחיזוקים להם טענה ההגנה משום חיזוקים ממשיים המלמדים על היתכנות אמיתות גרסתו.

סוגיית הדנ"א המיטוכונדריאלי

830. כאמור, לשיטת ההגנה, ההתאמה שהתקבלה בין השערות שנמצאו על גופה של המנוחה בזירת הרצח ובין הדנ"א המיטוכונדריאלי של אדיר, מחזקת את גרסתו לפיה אולה רצחה את המנוחה בעודה לבושה בבגדיו. למצער, מעוררת הגרסה ספק באשמתו של הנאשם.

831. לפי שחברי כבר נדרש לכך (סעי' 498-502 וכן 521-539 לחוות דעתו), אציין בתמצית בלבד כי הדנ"א המיטוכונדריאלי מאפשר להתחקות אחרי שושלות אימהיות ישירות, וכי המומחים כולם מסכימים, שכוחה של בדיקת התאמת דנ"א מיטוכונדריאלי (בהקשר הפורנזי) הינו בשלילת זהות מעורב ולא באישושה. בהתאם לשכיחותו של הדנ"א המיטוכונדריאלי שנמצא בזירה במאגרים שמייצגים את השושלות האימהיות העיקריות באוכלוסייה, ניתן להעריך כמה אנשים עשויים להיות תורמי הדנ"א המדובר. בכל מקרה, מדובר על קבוצת אנשים, ולכן התאמה בין הדנ"א המיטוכונדריאלי של אדם לבין ממצא בזירה מאפשרת לא לשלול את היותו בזירה, אך אינה קובעת זיהוי חד-חד ערכי, כמו בבדיקת דנ"א רגילה (ראו חוות דעתו של בהר, נ/151א). על כן, ראייה זו אינה עומדת בזכות עצמה, והיא מקבלת את משקלה רק כשהיא נבחנת בהקשר של מכלול מארג הראיות בתיק.

832. לפיכך, העובדה שקבעתי כי אינני נותנת אמון בגרסה שמסר אדיר משליכה, מן הסתם, גם על משקלה של הראיה המיטוכונדריאלית. כלומר, אם אין תוקף לטענתו כי אולה רצחה את המנוחה תוך שהיא לובשת את בגדיו, הרי אין גם היתכנות שהשערות שנמצאו בזירה שייכות לו.

833. מכל מקום, ואף בהתעלם מהמסקנה אליה הגעתי לעניין גרסתו של אדיר, לא מצאתי כי לראיה המיטוכונדריאלית, לגופה, משקל ממשי בנסיבות העניין, וזאת משני טעמים עיקריים: ראשית, העובדה שאין לפנינו כל ראיה כי השערות שנמצאו על גופת המנוחה מקורן דווקא ברצח, ושנית, משקלה של הראיה המדעית בנסיבות העניין.

834. באשר למקור השערות - אלה נמצאו בתא שירותים ציבורי בבית ספר, בו עושים שימוש מדי יום עשרות רבות של תלמידים, שכל אחד מהם יכול היה לקלוט את השערות במקום אחר ולהעבירן לזירת הרצח. ואכן, בזירת הרצח נתפסו למעלה מ-200 שערות, אשר חלק גדול מהן נשלח לבדיקה, וגם על גופה של המנוחה התגלו עשרות שערות (ראו עדות ד"ר נורית בובליל, עמ' 5043 לפרוטוקול). שתיים מהן נבדקו, והדנ"א המיטוכונדריאלי שלהן לא תאם לאף אחד מהמעורבים.

835. גם לשיטת ההגנה, מקורן של השערות המדוברות הינו בהעברה - מאדיר לבגדיו, ומשם לזירה על ידי אולה. טענה זו ממחישה את הקלות הרבה בה שערות נאספות ו"נוודות" ממקום למקום. עמדה על הדברים אף סני"צ תניה רם, ראש מעבדת מאגר דנ"א, אשר הבהירה את הקושי לערוך בחינה על סמך שערות שנמצאו בתא שירותים ציבורי: "אני אגיד לך אבל,

שערות מלכתחילה מבחינתי, אם ישבתי באוטובוס כבר נדבק אלי שערות של אנשים אחרים והן הגיעו למקום אחר, ושערות עפות ברוח. יכול להיכנס מכל מקום שעה, לכל מי שיש כלב יודע שאי אפשר להיפטר מזה... והוא בטוח לא לומד שם בבית ספר (ואכן בתא השירותים המדובר התגלו גם שערות כלב - ת.נ.ש) ... ואם הייתי ולכתי לבקר בסוף שבוע עם הסוויטשירט הזה את החברים שלי בבת ים ואספתי משם שערות והגעתי, אז כן אז כל הסטטיסטיקה שלך תשתנה." (עמ' 4518 לפרוטוקול).

836. אם כן, הימצאות השערות בזירה אינה מעידה בהכרח שהן קשורות לאירוע הרצח, ויתכן כי הגיעו למקום באמצעות אדם אחר או הועברו למקום על ידי המנוחה.

837. באשר לעניין המדעי – לב המחלוקת בין הצדדים היה סביב שאלת הרלבנטיות של המאגרים ששימשו את מומחה ההגנה, ד"ר בהר, בקביעתו כי שכיחות הפרופיל של אדיר באוכלוסייה היא נמוכה ביותר. ד"ר בהר התבסס על מאגר שהוא עצמו בנה לצרכים מדעיים, ועל מאגר האמפופ (EMPOP), שמוכר גם ע"י מומחה המאשימה, פרופ' בודולה, כמאגר המשמש לצרכים פורנזיים ושעומד בתקן מקצועי קפדני ביותר. פרופ' בודולה מתח ביקורת על מסקנותיו של ד"ר בהר, בין השאר, בטענה ששני המאגרים אינם מקיפים דיים את השונות הגנטית של האוכלוסייה בישראל. כך למשל, ד"ר בהר בדק את השונות בקבוצת מערב אירופה אסיה של האמפופ, שכוללת מגוון אוכלוסיות שכלל אינן מייצגות את ישראל, ובכך הקטין את הסבירות שהפרופיל ימצא בקרבה. באשר למאגר הישראלי שבנה, גם הרי שגם ד"ר בהר אישר שהוא אינו מקיף את כל האוכלוסיות בישראל כגון הערבים. בהינתן האמור, מסכם פרופ' בודולה: "השורה התחתונה היא, כי על ידי בחירת אוכלוסיות, שבהן השושלות של דנ"א מיטוכונדריאלי של אוכלוסיית ישראל מיוצגות בחסר, ד"ר בהר הגזים בהערכת חוזק ההלימה במקרה שבנדון" (חוות דעתו של בודולה (בעברית) מיום 11.12.22 סעי' 6).

838. ד"ר בהר העיד, שהמאגר שבנה נבדק ועומד בסטנדרטים המתאימים, אך טרם צורף לאמפופ בשל סיבות שאינן קשורות באיכותו. כמו כן, הראה שמבחינת גודל המאגר ביחס לגודל האוכלוסייה בישראל, הוא למעשה רחב יותר בהשוואה למאגרים אחרים, כולל לאמפופ עצמו. ד"ר בהר אף חלק על טענות בודולה באשר למידת הייצוג במאגר של השונות באוכלוסייה בישראל. עם זאת, אף הוא מכיר במגבלות המאגר, כפי שציין הן בחוות דעתו והן בחקירתו. למשל:

ש"ש: האם אתה יכול להגיד לנו שבאוכלוסיות מסוימות אין לך בכלל דגימות?
 ת: בוודאי, זה כתוב בחוות הדעת.
 ש: איזה אוכלוסיות לא נדגמו בישראל?

ת: אוכלוסיות, למשל, יש בעיה בחלק מהאוכלוסיות הערביות, הצ'רקסיות, הדרוזיות, לא כולן נמצאות במספיק טוב... אבל האוכלוסיות המרכזיות, זאת אומרת אשכנזים, עירקים, תימנים, מרוקאים, אלג'ירים נמצאים" (עמ' 5574).

839. עולה אם כן, מחוות דעת מומחי הצדדים כי אין מאגר אופטימלי שמייצג כהלכה את השונות באוכלוסייה הישראלית. בנסיבות אלה, לא די בטענת ההגנה כי המאשימה אינה מוכנה לקבל אף אחד מהמאגרים כרלבנטי, שכן אין בה כדי להתמודד עם הקושי לבסס מסקנות על מאגרים שחסרונותיהם מובנים, ומכל מקום לא הובא מאגר חף מחסרונות.

840. אף אם לצורך הדיון אקבל את טענת ד"ר בהר שלבדיקות שעשה יש תוקף גבוה יותר מכפי שבדולה מייחס להן, הרי שגם אז, לטעמי, אין לייחס למסקנותיו משקל משמעותי לענייננו. בחוות דעתו ובעדותו אישר ד"ר בהר, ששכיחות הדנ"א המיטוכונדריאלי של השערה המדוברת היא 1:1978. בהינתן גודל אוכלוסיית ישראל בעת הרצח, משמעות הנתון היא שלדגימה עשויים להתאים 3,538 אנשים. יוער, שהמומחה הביא לידי ביטוי בנתונים גם את הווריאנט הייחודי שמאפיין את אדיר. מדובר בהערכה סטטיסטית, לה צריך להוסיף גם מרווח ביטחון. לפי ד"ר בהר, משמעות הדבר היא שמספר התורמים הפוטנציאליים של השערה מצוי בטווח של בין כמה מאות לעד 10,000 (עמ' 5582 לפרוטוקול). לפי פרופ' בודולה, במקרים בהם המאגר אינו מייצג בצורה הולמת את האוכלוסייה, הנכון הוא להתייחס לנתונים באזור הגבוה של הטווח, ולכן הפרופיל המדובר עשוי להתאים לכמה אלפי אנשים (חוות הדעת מיום 16.8.19 (עברית) סע' 6).

841. לסיכום, לאור הסייגים הנ"ל בנוגע לראיה המיטוכונדריאלית והיקף התורמים הפוטנציאליים לה גם בהנחה המיטיבה שניתן לסמוך קביעות על המאגר, ולנוכח קביעותי לגבי גרסאות אדיר ואולה, משמעות הדבר היא שלראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי אין כל משקל.

טענה לקיומם של מחדלי חקירה

842. בסיכומיו, ב"כ הנאשם טען לקיומם של מספר רב של מחדלי חקירה, אשר לטענתו עיוותו את דינו של הנאשם ומצדיקים בפני עצמם את זיכוי, כסעד מן הצדק. בין היתר, טען הסנגור לפגיעה בזכות ההיוועצות של הנאשם; לקשירת הקשר הנטענת בין אזולאי והמדובבים; להמצאת "ספין המחלף האלמוני"; להתנהלותם הזדונית של מומחי המאשימה שור וסגל; לזריקת כל זוגות המכנסים הכחולים שנמצאו במזבלה מבלי שאלו הוצגו לנאשם; לאי תפיסת תיקו של הנאשם במקלט; להימנעות מהעברת שערות שנמצאו בזירה לבדיקה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ביולוגית; לפעולות רשלניות שנעשו על ידי המעבדה הביולוגית ובכללן "העלמת" כתם הדם בתא 3 וזריקת מבחנות עם חומר שנלקח מציפורני המנוחה; ולהתנהלות הפרקליטות בתיק, אשר פגעה בזכות הנאשם להליך הוגן.

843. על פי הפסיקה, "מחדלי חקירה מהם זכאי הנאשם להיבנות הם בגדר רשימה מוגבלת ומצומצמת של מחדלים חמורים, שעיקרם אי-נקיטת פעולה חקירתית מתבקשת באופן אשר מטיל ספק רציני בראיות שבאות להפליל את הנאשם" ע"פ 4511/20 פלוני נ' מדינת ישראל (07.11.2021).

עם זאת, אין די בקיומם של מחדלי חקירה כשלעצמם כדי להביא לזיכוי הנאשם, ככל שלא נפגעה יכולתו לנהל הליך הוגן (ראו ע"פ 7164/07 אלהווסלה נ' מדינת ישראל (11.8.2008)). בהקשר זה יפים דבריו של כב' השופט ע' פוגלמן בע"פ 10357/06 אבו זיב נ' מדינת ישראל (6.8.2007):

"כפי שנפסק, כאשר עולה טענה בדבר מחדלים שנפלו בעבודת המשטרה יש לבחון האם המחדלים הנתענים הם חמורים במידה המעוררת חשש כי הגנתו של הנאשם קופחה "כיוון שנתקשה להתמודד כראוי עם חומר הראיות העומד נגדו או להוכיח את גרסתו שלו" (ע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). והשוו: ע"פ אעמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 681, 688; ע"פ 5152/04 אגרונוב נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). בדיקה זו, אינה נערכת בהתייחס למחדל החקירתי כשהוא לעצמו, אלא תוך שקלולו על רקע מכלול הראיות שהונחו בפני בית המשפט. העדר ראיה שמקורה בחקירת משטרה, עשוי להיזקף לחובתה של התביעה בעת שקילת מסכת ראיותיה ויכול שהוא יסייע לנאשם כאשר בית-המשפט ישקול אם טענותיו מקימות ספק סביר ... "

ומן הכלל אל הפרט.

844. ראשית, אין ממש בטענה לקיומו של מחדל בגין הפגיעה בזכות ההיוועצות של הנאשם. כבר עמדתי על הדברים במסגרת חוות דעתי, ודחיתי את הטענה לגופה. כך אף באשר לטענה בדבר "קשירת קשר פלילית" בין אזולאי והמדובבים, כמבואר בפרק הרלוונטי בחוות דעתי.

845. אשר לטענת "ספין" המחלף האלמוני, הרי שכלל לא מדובר במחדל חקירה, אלא פרשנות לגיטימית של המאשימה את תמונת הזירה.

846. הטענה בדבר "התנהלות זדונית" של מומחי המאשימה שור וסגל, מוטב היה אילו לא הייתה נטענת. לגבי שור, הבעתי כבר את דעתי בפרק העוסק בעקבות שעל מכנסי המנוחה. לגבי סגל, המאשימה לא השתמשה בתוצרי עבודתו בהליך הנוכחי, למעט הנושאים שהוגדרו במסמך ההסכמה בין ההגנה למאשימה. כפי שכבר ציינתי, טענות שנטענו בהליך הקודם אינן רלבנטיות להליך זה.

847. כן, לא מצאתי ממש במרבית טענות הסגור לעניין התנהלות הפרקליטות בתיק, לרבות הטענה כי ביצעה "פניית פרסה" מהסכמות קודמות. עיקר הטענה נסובה סביב טענת המניעות, בה הכרעתי לגופה. לעניין יתר הטענות, לנאשם ניתן מלוא המרחב במסגרת ניהול הליך זה להתגונן בפני כל אחת מהן. לא ראיתי כי במי מהן היה כדי לפגום בהגנתו או ביכולתו של הנאשם לנהל הליך הוגן.

848. אם כן, רובן של הפעולות אליהן הפנה ב"כ הנאשם, אליהן נדרשתי לעיל, כלל אינן מהוות מחדלי חקירה. עם זאת באשר למחדלים מסוימים שאכן התרחשו, שוכנעתי כי הגנת הנאשם לא קופחה בשל כך, והם אינם מטילים את הכף לטובת זיכוי, בשים לב למכלול הראיות שהוצגו בפנינו. בכלל האמור, אמנה את אי תפיסת תיקו של הנאשם שנותר במקלט, את העובדה שמכנסיים שנתפסו לא הוצגו בפניו, את התיעוד החסר ואת מחדלי המעבדה.

849. אשר לאי תפיסת תיקו של הנאשם שנותר במקלט – עניין זה אינו מהווה מחדל חקירה במובנו הקלאסי. ברור כי מוטב היה לתפוס את התיק אותו הותיר הנאשם במקלט, לאחר שזה הודיע לשוטרים כי בא לאסוף אותו יחד עם אשתו ביום שלאחר הרצח. עם זאת, יש לזכור כי בשלב זה לא היה הנאשם חשוד ברצח, אלא עובד בית הספר אשר לכאורה בא לאסוף את ציודו האישי, באופן שלא עורר את חשדם של השוטרים במקום. כן נזכיר לעניין זה, כי הזירה הינה בית ספר, בו שהו כל יום מאות תלמידים, מורים ועובדים. ייתכן וראוי היה שהשוטרים שנכחו במקום יהיו "ערים" יותר למתרחש סביבם, אולם זאת אפשר לקבוע רק כחוכמה שבדיעבד.

850. כן אני מסכימה, שהיה ראוי לאפשר לנאשם לנסות לזהות את מכנסיו בין זוגות המכנסים שנתפסו במזבלה. עם זאת, כפי שמציינת המאשימה, אם היו נמצאים מכנסיים עם דמה של המנוחה, הדבר היה פועל לרעת הנאשם, אך אם היו נמצאים מכנסיו ללא סימני דם, הדבר לא מסייע להוכחת חפותו. זאת, הן מהטעם שכוחו של ממצא פורנזי בהימצאו ולא בהיעדרו, והן משום שהנאשם חזר וציין כי לא התלכלך בדם. עוד נזכיר, כי במסגרת ההתוודות, הנאשם סיפר לארתור כי בפועל לא זרק את המכנסיים אלא קבר אותם תחת בטון, באופן שאלו לא ימצאו לעולם. בנסיבות, דומה כי אין המדובר במחדל חקירה מהותי, אשר פגע בהגנת הנאשם.

851. כך גם ביחס להיעדר תיעוד. כפי שהזכרתי לאורך פסק הדין, היו מקרים בהם החוקרים לא תיעדו כראוי את פעולותיהם. למשל, לא נכתב מזכר של אזולאי אודות המפגש עם הנאשם בתחנת המשטרה במועד בו נחקר לראשונה באזהרה, ולא נכתבו מזכרים לגבי הדרכת המדובבים. כך גם באשר לתיעוד אחת החקירות, כפי שמציין חברי. עם זאת, גם כאן, לא ראיתי במי מאלה פגיעה ממשית בהגנת הנאשם. כפי שציינתי לאורך פסק הדין, ברוב המקרים, היעדר התיעוד לא מנע התרשמות ממהלך העניינים לגופו, כך עם אזולאי וכך עם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

המדובבים. אף בעניינה של החקירה, לא צוין על ידי הנאשם דבר מהותי שחסר ממנה, וממילא אין הוא מונה עניין זה בגדר מחדל.

852. אשר לזריקת המבחנות עם החומר שנלקח מתחת לציפורני המנוחה, הרי שיתכן ומדובר במחדל של המעבדה הביולוגית, אשר לא ניתן לו הסבר מספק מעבר לטעות בשיקול דעת. אלא שמעדותה של ד"ר בובליל עולה, שכבר בבדיקה הראשונה שבוצעה על ידי ד"ר מאיה פרוינד, אשר שימשה כמנהלת המעבדות במכון לרפואה משפטית בזמן החקירות, לא נמצא כל פרופיל זר מתחת לציפורניה של המנוחה, לא זכרי ולא נקבי, דבר שמעמיד בסימן שאלה את האפשרות למצוא פרופיל נקבי באמצעות הכלים המתקדמים כיום. על כן, איני רואה בכך מחדל הפוגע בהגנת הנאשם.

853. באשר לדם בתא השלישי - אכן, במסגרת ההליך הראשון נעשתה טעות בתיוג הדם שנמצא על מתקן נייר הטואלט בתא מס' 3, ככזה שנמצא בתא מס' 2. אין לכחד, כי מדובר במחדל מקצועי, אשר לא היה ראוי כי יתרחש. ואולם, הרלבנטיות שלו היא להליכים הקודמים. בהליך דן, ראייה זו הוצגה בפנינו ונדונה כמו כל הראיות האחרות.

854. לסיכום פרק זה, חרף קביעותי לעניין קיומם של מספר מחדלי חקירה, אין הם כאלה הפוגעים במידה המעוררת חשש כי הגנתו של הנאשם קופחה. בנוסף, לא שוכנעתי כי הם פוגמים ב"יש הראייתי" המוצק שהוכח כנגד הנאשם, וודאי לא באופן המוביל למסקנה כי יש להורות על זיכוי. כאמור, ההשלכה של מחדל חקירתי נבחנת תוך שקלולו על רקע מכלול הראיות שהונחו בפני בית המשפט. בענייננו, הראיות כנגד הנאשם הוכיחו מעל לכל ספק סביר כי הוא זה שרצח את המנוחה, ולא מצאתי כי יש במחדלים שצוינו, על משקלם המוגבל, כדי לפגום בכך.

על העדרו של ספק סביר

855. כידוע, ספק סביר לעניין הטלת אחריות בפלילים, אין משמעו קיומו של כל ספק שהוא, ואין די בהשערות חלופיות ובהנחות ערטילאיות מרוחקות מצד נאשם. לשם הקמת ספק סביר המביא לזיכוי נאשם, נדרשת הוכחתו של תרחיש חלופי, אשר שאלת סבירותו והיתכנותו עומדת במבחן המציאות, ואיננה בבחינת אפשרות תיאורטית מרוחקת.

856. יפים לעניין זה הדברים אשר נקבעו על ידי בית המשפט העליון בע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל (25.1.2007), אליו הפנתה אף המאשימה:

"על רקע כללי יסוד אלה הוגדר "ספק סביר" המצדיק זיכוי, כספק המותיר, על-פי מבחני שכל ישר, היגיון, וניסיון החיים, שאלה אמיתית באשר לאשמת הנאשם. לא כל ספק

שהוא, ויהא המרוחק ביותר והדמיוני ביותר, עונה למבחן זה. לצורך כך, על הספק להעלות תהייה אמיתית ביחס לאשמתו של הנאשם, על רקע מכלול הראיות הקיים נגדו.

...

הדרישה כי הספק יהיה ספק סביר ולא ספק כלשהו היא המציבה באורח ראוי את האיזון הנדרש בין ההגנה על חירותו של האדם מפני הרשעה פלילית שלא נמצא לה די ביסוס בראיות, לבין החובה להגן על בטחון החברה מפני עבריינים הפוגעים בשלום הציבור. כשם שלצורך הרשעה נדרשת תשתית ראייתית מפלילה מוצקה, כך לשם זיכוי נדרש ספק בעל ממשות, שסבירותו עומדת במבחן המציאות, ואין הוא אך ספקולציה חסרת עיגון בהיגיון ובהוויות החיים. ואכן, על הספק הסביר להיות רציני, הגיוני, ובעל אחיזה מעשית במציאות. לא כל השערה או אפשרות רחוקה יקימו ספק שיש בו כדי להצדיק פטור מאחריות. נדרשת סבירות לקיומו של ספק, המשליכה על משמעותו, רצינותו, ומשקלו (ראו מ' לינדנשטראוס, על הספק הסביר - סוגיות נבחרות (תשס"ד), עמ' 16).

...

לענין טיבו של הספק הסביר, אין מדובר בספק שההסתברות בדבר קיומו היא תיאורטית בלבד, אלא ספק ממשי שיש לו עוגן ואחיזה בחומר הראיות. הספק צריך להיות בעל משקל כזה שיש בו כדי לזעזע את המערך העובדתי-נסיבתי כפי שהוצג על-ידי התביעה, עד שמערך זה לא יוכל עוד לעמוד על רגליו, ולהניב מסקנה חד-משמעית בדבר אשמת הנאשם (פרשת בלאוסוב, פסק דינו של השופט לוי). לצורך כך, אין די בהצבעה על קיום אפשרות חלופית לנסיבות המצביעות על אחריות, אלא נדרשת הוכחת אפשרות שהסתברותה סובסטנטיבית".

857. בראי דברים נכוחים אלה בחנתי היטב ובקפידה, האם הוכח לפנינו ספק סביר מסוג זה במארג הראיות הכולל. כפי שציינתי בראש חוות דעתי, הראיות אשר עמדו ביסוד ההחלטה למשפט חוזר העמידו מלכתחילה היתכנות לקיומו של ספק סביר, אך לדעתי, בסופו של יום שלא ביססו קיומו של ספק שכזה. בעניין זה, אני מוצאת שנותרו חללים מסוימים בפענוח תמונת הראיות המלאה, ואלה נוגעים בעיקרו של דבר, אם בכלל, לסימנים שעל מיכל ההדחה והקורה. עם זאת, מדובר בראיות חלשות, שבמהותן, לפי המומחים, אינן אלא בבחינת "מידע חקירתי". למול תמונת הראיות הכוללת לחובתו של הנאשם, אין בהן יותר מאשר חלל, שהשלמתו איננה מתחייבת ואיננה נדרשת, לצורך הבנת תמונת אירוע הרצח ומעורבותו הברורה של הנאשם באירוע זה, ואין בו כדי לשמוט את הקרקע מהתשתית הראייתית המרשיעה, המוצקה והמשכנעת.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

858. עוד אני מוצאת, כי לא הוכח התרחיש החלופי לעניין זהות הרוצח, אותו ביקש הנאשם להעמיד לפנינו, על יסוד גרסתו של אדיר חבני, לפיה אולה היא זו שרצחה את המנוחה. מדובר בעלילה אותה רקם אדיר על מנת לפגוע באולה. תרחיש מופרך זה, בוודאי אינו עולה כדי ספק סביר מול היקפן ומשקלן של הראיות המרשיעות המוצקות כנגד הנאשם.

859. לסיכום, למעט השערות, ספקולציות ותרחישים מרוחקים וחסרי אחיזה בחומר הראיות, לא הוצגה בפנינו כל ראיה סבירה וממשית, אשר יש בה כדי לסדוק את המארג הראייתי הסדור והמגובש שהעמידה המאשימה לחובת הנאשם.

הפן המשפטי

860. בכתב האישום המתוקן, אשר הוגש במסגרת המשפט החוזר, יוחסו לנאשם 2 עבירות: רצח בכוונה תחילה - עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, לפי הדין בעת ביצוע העבירה (רצח בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 301 א (7) ו-8) לפי הדין החדש, לאחר הרפורמה בעבירות ההמתה); ושיבוש הליכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין. על פי כתב האישום המתוקן, במעשיו גרם הנאשם בכוונה תחילה למות המנוחה, קטינה שטרם מלאו לה 14 שנים, ועשה כן באכזריות מיוחדת. כמו כן, הנאשם העלים ראיות בכוונה למנוע או להכשיל הליך משפטי.

עבירת הרצח

861. ביום 10.7.19 נכנס לתוקפו תיקון מספר 137 לחוק העונשין (להלן: "תיקון 137"), במסגרתו שונו הוראות החוק הנוגעות למדרג עבירות ההמתה. בשים לב למועד ביצוע העבירה, חל על ההליך דנן הדין הישן. עם זאת, לאור הוראת סעיף 5(א) לחוק העונשין, ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בסעיף 25 לתיקון 137, יש לבחון באם הדין החדש הינו דין מקל, אזי יהיה הנאשם זכאי ליהנות ממנו. אציין כי הנאשם לא טען מאום בהקשר זה.

862. על פי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, כלשונו טרם תיקון 137, "הגורם בכוונה תחילה למות של אדם" יואשם ברצח ודינו מאסר עולם, ועונש זה בלבד. לצד היסוד העובדתי, קרי, גרימת מותו של אדם, קבע סעיף 301(א) לחוק העונשין, את היסודות הנדרשים לצורך הוכחת יסוד נפשי של "כוונה תחילה": "לעניין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו". מכאן שעל המאשימה להוכיח שלושה יסודות מצטברים: "ההחלטה להמית"; "ההכנה"; ו"היעדר קנטור".

יסוד ההחלטה להמית

863. מדובר ביסוד נפשי, ובמסגרתו נדרשת הוכחת קיומה של כוונה להמית את הקורבן בשני מישורים נפרדים - האם הנאשם צפה "במישור השכלי" את התוצאה הקטלנית, והאם חפץ "במישור הרגשי" בתוצאה זו (ע"פ 1902/10 אדרי נ' מדינת ישראל (מיום 7.1.2013)). בפסיקה נקבע, כי המבחן לקיומו של רכיב "ההחלטה להמית" הוא האם בפרק הזמן שעמד לרשות הממית, גם אם קצר, הוא עדיין יכול היה לצפות את תוצאות מעשיו. עם זאת, נקבע כי אין הכרח שההחלטה להמית תישקל לאורך זמן ובאופן מעמיק, אלא מספיק כי בעת האירוע, או ממש בסמוך לו, התקבלה ההחלטה להמית את הקורבן (ע"פ 4655/12 אדרי נ' מדינת ישראל (מיום 29.9.2014)).

864. על הציפייה להתרחשות התוצאה הקטלנית, ובצידה הרצון כי אפשרות זו תתממש, ניתן ללמוד מנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. עם זאת, קיימת חזקה כי "מי שגרם למותו של אחר על-ידי מעשה, המיועד לפי אופיו ולפי מהותו לגרום לתוצאה קטלנית, גם נשא בלבו את הכוונה להביא לתוצאה הטבעית של מעשהו" (511/91 אשקר נ' מדינת ישראל, מו(2) 045 (1992)).

865. "חזקת הכוונה" נלמדת, כאמור, מניסיון החיים ומהשכל הישר. נוסף על החזקה, גובשו בפסיקה מבחני עזר היכולים ללמד על קיומה של החלטה להמית. במסגרתם נשקלים, בין היתר, מספר הפגיעות בגוף המנוח, מיקומו, הכלי שבו נעשה שימוש, צורת המעשה וכיוצא באלה מבחנים, הנסמכים על ראיות נסיבתיות (ע"פ 9604/04 כריכלי נ' מדינת ישראל (4.9.2007) (להלן: "עניין כריכלי"). מכל מקום, הנאשם יכול לסתור את החזקה באמצעות הבאת ראיה נוגדת או באמצעות מתן הסבר מתקבל על הדעת, אשר יעוררו ספק סביר (ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל (מיום 30.7.2015)).

866. במקרה שלפנינו, אינני סבורה כי שאלת התקיימותו של יסוד "ההחלטה להמית" מעורר ספק כלשהו. הנאשם רדף אחרי המנוחה לתוך תא השירותים, שם שלף את הסכין אותו נשא ושיסף את גרונה של המנוחה לפחות פעמיים, בהתאם לחוות הדעת של ד"ר זייצב ו"לפחות שלוש וכנראה יותר מכך", על פי חוות דעתו של ד"ר קוגל. בנוסף, הנאשם גרם למנוחה לחתכים נוספים, לרבות בידיים ובחזה. האמור מלמד, מעבר לכל ספק, כי הנאשם ידע לחזות את התוצאה הטבעית של מעשיו, כמו גם חפץ במותה של המנוחה. אף ידיעות הנאשם אודות מיקומי הוורידים בצוואר והאופן בו יש לפגוע בהם על מנת להביא למוות מהיר, כפי שפירט בפני ארתור במעמד ההתוודות, מלמדים באופן ברור על קיומו של יסוד "ההחלטה להמית"

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

867. אכן, דומה כי הנאשם לא ביצע את המעשה לאחר תכנון ארוך וסדור, כי אם ב"חמת זעם" ו"בלהט הרגע". עם זאת, כבר נקבע, כי אין בנתונים אלו כדי להפחית מקיומה של ההחלטה להמית. לעניין זה נקבע בעניין כריכלי:

"מדובר בעניינינו במעשה שתוכנן בחופזה, מתוך זעם וטינה, ואשר בוצע ללא תכנית עבריינית שלמה ומגובשת. כיוון שכך, אין לתמוה על העובדה שחלק ממעשיו של המערער אינם מצטיירים כמתוכננים בקפידה או שאינם משתלבים עם תכנית פעולה כלשהי... ויובהר, העובדה שמעשיו של המערער בוצעו מתוך חמת זעם או בלהט הרגע, אין בה כדי להפחית מקיומה של ההחלטה להמית... גם העובדה שלביצוע המעשה לא קדם תכנון ארוך אינה שוללת את קיומה של ההחלטה להמית, שכן הלכה היא שההחלטה להמית יכולה להתגבש כהרף עין, ובוודאי שמעשיו של המערער היו פרי תכנון מוקדם, גם אם בוצעו בחופזה ובחמת זעם".

868. גם התנהלות הנאשם לאחר המעשה, מלמדת כי שאף להביא למותה של המנוחה, וזאת כאשר לא ניסה לברר את מצבה או להזעיק עזרה, וחלף זאת פעל ככל יכולתו על מנת להסתיר את מעשיו.

869. לאור כל המפורט, ברור מעל לכל ספק כי הנאשם צפה את התוצאה הקטלנית של מות המנוחה, וכן חפץ להגשים תוצאה זו.

יסוד ההכנה

870. יסוד "ההכנה", הינו יסוד פיסי טהור, שעניינו בהכנות שערך הנאשם לשם מימוש מעשה ההמתה, לרבות הכנתם של האמצעים המיועדים לביצועו. לגבי יש לבחון האם ההחלטה להמית התקבלה לאחר מחשבה ושיקול דעת, או שמא מדובר בהחלטה ספונטנית. בפסיקה כבר נקבע, כי אין צורך שההכנה תתפוס שיעור זמן מסוים, אלא היא יכולה להתגבש תוך זמן קצר ביותר, ואפילו במשולב עם מעשה ההמתה עצמו (ע"פ 11971/05 בסעוד נ' מדינת ישראל (מיום 31.12.2005) (להלן: "עניין בסעוד").

כן נקבע, כי אף שעל דרך הכלל יש להפריד בין יסוד "ההכנה" ובין יסוד "ההחלטה להמית", הרי ש"לעיתים החלטה להמית ומעשה הכנה להמתה שלובים ואחוזים זה בזה, ואלה יחדיו עשויים להתמזג עם מעשה ההמתה עצמו עד שאין פסק זמן נראה לעין בין זה לזה" (ע"פ 2333/17 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 2.12.2018) (להלן: "עניין פלוני").

871. במקרה שלפנינו, יסוד ההכנה משתקף במרדף הנאשם אחר המנוחה, מחדר המדרגות אל חדר השירותים, ושם אל תא השירותים הספציפי בו התרחש הרצח. בנוסף, התנהלותו של הנאשם טרם הרצח, עת פעל להכניס לתוך חולצתו את הנגן אותו נשא על מנת שזה לא יתלכלך בדם, כפי שתיאר בפני ארתור במעמד ההתוודות, מלמדת על קיומו הברור של יסוד

ההכנה מצד הנאשם. לבסוף, אף שליפת הסכין אותו נשא הנאשם על גופו והשימוש שעשה בו כלפי המנוחה, די בהם כדי ללמד על קיומו של יסוד הכוונה (ע"פ 10828/03 נג'אר נ' מדינת ישראל (מיום 28.7.2005) (להלן: "עניין נג'אר")).

יסוד העדר הקנטור

872. במסגרת רכיב "העדר הקנטור", המאשימה נדרשת להוכיח כי ההחלטה להמית הייתה מחושבת, ולא נעשתה על רקע אובדן שליטה וסערת רוח מצד הנאשם, אשר הקורבן התגרה בו בעוצמה שיהיה בה כדי לשלול ממנו את כוח השליטה העצמית ואת יכולתו להבין את התוצאה האפשרית של תגובתו (ראו סעיף 4 לעניין נג'אר).

873. יסוד העדר הקנטור נבחן על ידי שני מבחנים מצטברים: מבחן סובייקטיבי, שלפיו ההתנהגות המקנטרת השפיעה בפועל על הנאשם הספציפי עד כדי איבוד שליטתו העצמית וביצוע המעשה הקטלני, ומבחן אובייקטיבי, הבוחן האם "אדם מן הישוב" היה פועל בדרך הקטלנית בה פעל הנאשם, אילו היה נתון להתגרות דומה (ע"פ 8328/17 ג'בר נ' מדינת ישראל (מיום 28.07.2019)).

874. במקרה דנן, הנאשם העלה גרסאות שונות לעניין האינטראקציה בינו ובין המנוחה עובר לרצח, אולם בכל הגרסאות טען כי המנוחה גידפה אותו או את בני משפחתו. כך, בפני ארתור, הנאשם טען כי המנוחה קראה לעברו קללות כגון "תזדיינו שרמוטות רוסיות" ... "לכו תזדיינו רוסים מתרוממים". "כולכם זונות". בהמשך, הוסיף ושאל את ארתור אם היה "מחזיק" את עצמו במצב זה, תוך שציין כי הוא לא עמד בכך: "היית מחזיק? כשאת אמא שלך זין איך מעליבים, את האחות, את האשה את כולם? אני לא הצלחתי... לא הצלחתי להחזיק".

גם במסגרת ההודאה בפני החוקרים ציין הנאשם כי המנוחה גידפה אותו, ואז החל לרדוף אחריה: "אמרה לי משהו לגבי זונות. לגבי זונה... לכיווני... אישה שלך זונה... ואני מה? אני הלכתי אחריה, היא התחילה לברוח אני אחריה". אף בשחזור, הנאשם חזר והבהיר כי המנוחה קיללה אותו, כשבין היתר קראה לו "בן זונה".

875. בחינת גרסתו של הנאשם מובילה למסקנה, כי במקרה דנן לא מתקיימים המבחנים המצטברים שנקבעו בפסיקה לצורך גיבושו של יסוד הקנטור. לעניין זה אבהיר, כי אף שלטעמי לא מתקיים גם המבחן הסובייקטיבי, הרי שלא מצאתי צורך לבחון אותו לעומק, וזאת מקום בו המניע של הנאשם אינו עומד במבחן האובייקטיבי, אשר דורש קיומו של יחס סביר בין מעשה ההמתה והקנטור שקדם לו.

876. כפי שהובהר, אין די בקיומו של קנטור סובייקטיבי כדי לשלול את היסוד הנפשי של "כוונה תחילה", שכן יש להוסיף ולבחון, האם התנהגותה של המנוחה היוותה קנטור אובייקטיבי,

שהיה בכוחו לגרום לאדם מן הישוב, לו היה נתון במצבו של הנאשם, לאבד את שליטתו העצמית וליטול את חיי המנוחה.

877. דומני, שברור לכל, כי הקללות אשר לטענת הנאשם הוטחו בו על ידי המנוחה, לא היו מביאות אדם סביר לאבד שליטה ולבצע מעשה רצח כה אכזרי בנערה צעירה. לפיכך, הדרישה ההכרחית לקיומו של יחס סביר בין הקנטור ובין מעשה ההמתה, אינה מתקיימת בענייננו.

878. למותר לציין, בפסיקה נקבע, כי אף בנסיבות "חמורות" בהרבה, הכוללות גם גידופים ארוכים ואף אלימות מצד הקורבן, אין כדי להביא לקיומו של קנטור אובייקטיבי. כך לדוגמה, נקבע בעניין בסעוד:

"ולבסוף, גם אם היה נקבע כי המערער נטל את הסכין ברגע הקטטה לאחר שאיבד שליטה בעקבות גידופיו של המערער ולאור היותו שתוי, הרי שלא היה מתקיים המבחן האובייקטיבי לקיומה של התגרות. לא ניתן לומר כי אדם סביר במקומו של המערער היה מאבד שליטה בשל שתיים של גידופים או בשל בעיטה ובוקס או אף בשל ניסיון לשכנע אותו להצטרף לנסיעה למטרה לא כשרה לקריות. לפיכך, המסקנה הברורה היא כי מתקיים המאפיין של היעדר התגרות לצורך הוכחת יסוד הכוונה תחילה."

879. אף במקרה בו נטען כי הקורבן השמיעה גידופים שונים כשהיא אוחזת בסכין, נקבע כי לא מתקיים קנטור אובייקטיבי:

"מילים אלה, אף אם נאמרו בצעקות וב"נפנוף סכין", כטענת המערער, אינן חושפות כל כוונה לפגיעה מיידית בו ואינן נושאות משמעות פוגענית באופן שיש בו כדי "להוציא מכליו" אדם מן היישוב לו היה נתון במצבו של המערער. בנוסף, תגובתו של המערער הייתה חסרת כל פרופורציה ביחס להתנהגותה הנטענת של המנוחה, כך שהדרישה לקיומו של יחס סביר בין מעשה ההמתה לקנטור שקדם לו – אינה מתקיימת (וראו, למשל, ע"פ 396/69 אברהם נ' מדינת ישראל, כד 56, 582(1970); ע"פ 3239/14 חמאיסה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 67 (8.11.2016))" (ראו סעי' 18 לעניין פלוני).

880. סוף דבר, הוכחו בענייננו כל יסודות עבירת הרצח בכוונה תחילה, מעבר לכל ספק סביר.

בחינת השלכות תיקון 137

881. משקבענו כי הוכחו כל יסודות עבירות הרצח על פי הדין הקודם, נותר לבחון את השלכות תיקון 137 על עניינו של הנאשם, תוך התמקדות בשאלה האם המדובר בדין מקל.

882. התשובה לשאלה זו הינה שלילית, כאשר לטעמי, בעניינו של הנאשם מתקיימות שתי נסיבות מחמירות חלופיות, הקבועות בסעיפים 301א(7) ו-8) לתיקון 137, שעניינן מעשה שנעשה באכזריות מיוחדת או כאשר הקורבן הוא חסר ישע, קטין שטרם מלאו לו 14 שנים.

883. אשר לנסיבות של "אכזריות מיוחדת", הרי שבפסיקה כבר נקבע כי "המתה על ידי שיסוף עוצמתי של הגרון בסכין, מלמדת בפני עצמה על כך שמדובר ברצח שבוצע באכזריות מיוחדת" (ע"פ 3168/19 איילין נ' מדינת ישראל (מיום 26.1.2022)).

884. במקרה דנן, מדובר ברצח אלים וברוטאלי, אותו ביצע הנאשם בנערה צעירה שטרם מלאו לה 14 שנים, על פערי הכוחות הברורים בין השניים. הנאשם רדף אחר המנוחה לתוך תא השירותים, שיסף את גרונה באכזריות מספר פעמים והוסיף לפגוע בחלקי גופה השנים באלומות קשה. האירוע אף אירע בתוך כותלי בית הספר בו למדה המנוחה, שם הייתה אמורה להיות מוגנת.

885. אשר להיותה של המנוחה "קורבן חסר ישע" בת פחות מ- 14 שנים, הנאשם היה מודע להיותה של המנוחה תלמידת בית ספר, בו לומדים תלמידי חטיבת ביניים. בתארו לארתור את כעסו על הילדים בשל ניתוק הכבל, הנאשם מחדד שאין המדובר בילדי התיכון, אלא דווקא בילדי החטיבה:

הנאשם: "הילדים בכוונה עושים דברים רעים, רק, בלאט, שלהם יהיה כ"ף...אני החזקתי את עצמי, האישה הרבה פעמים..."

מדובב- ארתור: "איזה זין, עולם מזדיין. לא יכולת לגשת ולהגיד לאלה? זה בני כיתה יא? בני כיתה יב? מבוגרים עשו?"

הנאשם: "לא, אלה בני שלוש עשרה, ארבע עשרה, חמש עשרה" (17.12.06), מט (165/06) (20) חלק 2 עמ' 4-5).

בנוסף, הנאשם אף סיפר לארתור במסגרת שיחת ההתוודות, כי המנוחה נראתה צעירה מאחותו, אשר על פי בדיקת המאשימה הייתה בת פחות מ-14 שנים ביום הרצח.

886. מכל מקום, ובהתאם לסעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין, התנהלות הנאשם מקימה "מחשבה פלילית", שכן "רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם".

לעניין זה נקבע בע"פ 538/89 ורשבסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד ד (2) עמ' 870 :

"מצב נפשי של עצמת עיניים כמוהו, בעיני החוק, כידיעה ממשית, והוא נעוץ בהימנעות מלבחון ולבדוק מצב דברים שלגביו עשוי להיות חשד כי אסור הוא; הוא מתקיים כאשר – "הנאשם חשד בנוכחותה של העובדה הנדונה אך נמנע מלחקור בדבר, הואיל ו"לא רצה"

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לדעת', פן תתאשר העובדה ואזי לא יוכל להכחיש, לאחר מעשה, שידע עליה. בנסיבות כאלה - והן מעידות על מצב נפשי, שיש בו גוון של חוסר תום-לב - 'אפשר כמעט לומר כי הנאשם באמת ידע'...'' (ד"נ 8/68 [1], בעמ' 546). משמע, עצמת עיניים מהווה תחליף לידיעה בפועל על קיומן של עובדה או של נסיבה שהן מיסודות העבירה, ודרך הוכחה זו מושרשת היטב בפסיקה עקבית מקום שמתקיימים התנאים המתאימים"

עוד נקבע בע"פ 11699/05 סרפן נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(4) 498 :

"למקרא הוראה זו אתה למד, כי מקום בו מפעם בלבו של מבצע העבירה חשד בדבר טיב התנהגותו, או בדבר קיומה של נסיבה הנמנית עם פרטי העבירה - הוא לא יוכל להתגונן בטענה לפיה פעל בהעדרה של מודעות. במצב דברים מעין זה - כך ממשיכה הוראתו של סעיף 20(ג)(1) וקובעת - מוטלת על מבצעה של עבירה החובה לפעול כדי להפריך את החשד ולברר את מצב הדברים לאשורו, וכל עוד לא עשה כן, או שעשה אולם חשדו לא הופרך, רואים אותו כמי שהיה מודע בפועל בעת ביצועה של העבירה לאותו פרט. לשון אחר: התעורר בלבו של אדם חשד, והוא אינו טורח להזימו, יש לראותו כמי שעוצם את עיניו והתעלם במודע מאפשרות קיומה של נסיבה."

בעניינינו, לאור מראה המנוחה ומקום בו עסקינן בבית ספר שבו לומדים תלמידים שגילם פחות מ- 14 שנים, דבר שהיה בידיעת הנאשם, דומני כי לא ניתן לחלוק על המסקנה שהנאשם, למצער, צריך היה לחשוד כי גילה של המנוחה הינו פחות מ- 14 שנים, אך עצם את עיניו לאפשרות זאת.

887. המסקנה העולה מכל האמור הינה כי אין בתיקון 137 כדי להקל עם הנאשם.

שיבוש מהלכי משפט

888. סעיף 244 לחוק העונשין קובע:

"העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר שלוש שנים...".

889. במקרה דנן, הפעולות שביצע הנאשם בזירה, כמו גם העלמת המכנסיים לאחר מכן, מקיימים את יסודות העבירה של שיבוש מהלכי משפט, ויש להרשיעו בביצועה.

סיכום ותוצאה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

890. ההליך דנן, אשר תם בזה, הינו הליך חריג ומיוחד של משפט חוזר. הטעמים לקיומו הושתנו על מספר ראיות חדשות, אשר בית המשפט העליון מצא, כי הן עשויות להשליך על שאלת חפותו של הנאשם ולהביא לזיכויו.

891. כפי שהבהרתי בראש חוות דעתי, וכפי שאני מוצאת להזכיר שוב בסיומה, לתפיסתי, משמעותו של משפט חוזר הינה קיום המשפט מראשיתו, על כל המשתמע מכך. על כן, בחנתי את הראיות החדשות אשר הוצגו לראשונה בהליך זה, כחלק מהמארג הראייתי הכולל, ולא במנותק ממנו. זאת, במטרה לרדת לחקר האמת, ולברר בסופו של יום, עם התגבשות תמונת הראיות המלאה, האם הצליחה המאשימה להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר.

892. מצאתי, כי "יש" הראייתי שהובא על ידי המאשימה מהווה מארג ראייתי קוהרנטי, הדוק ומבוסס היטב, נטוע ביסודות איתנים בהיבט הדין הפלילי, דיני הראיות והשכל הישר, ויש בו די, מעל ומעבר לכל ספק סביר, להוכחת אשמתו של הנאשם ברצח המנוחה.

893. ככל שבראיות שהביאו לקיומו של המשפט החוזר, היה פוטנציאל להעמיד היתכנות לקיומו של ספק סביר, המלמד על חפותו של הנאשם או לפחות סודק את המארג הראייתי לחובתו, הרי שפוטנציאל זה לא מומש. ראיות אלו לא התגבשו, ולו בדוחק, לתרחיש חלופי ממשי לאירוע הרצח.

894. אני מוצאת לנכון להזכיר להלן בקצרה את עיקריו של אותו "יש" ראייתי שהוכח לפנינו, המבסס, לטעמי, מסקנה ברורה בדבר הרשעתו המתחייבת של הנאשם.

895. עוגן מרכזי להרשעה הינו חטיבת ההודאה על שלושת נדבכיה – ההתוודות, ההודאה והשחזור. את התוודות הנאשם בפני ארתור, מצאתי כהודאה אותנטית, עשירה בפרטים ובמבעים רגשיים, מחוזקת בהדגמות ובתיאורים ויזואליים, שנמסרו מיוזמתו של הנאשם באופן טבעי וספונטאני. התוודות שכזו אינה עולה בקנה אחד עם טענתו הכבושה כיום, כי התוודה בפניו של ארתור מתוך פחד וכוונה לרצותו. טענה זו, אותה מצאתי לדחות מכל וכל, גם אינה מתיישבת עם התייעוד המפורט של התהליך המלא בתא המעצר, לאורך מספר ימים ושעות רבות, שסיומו בהתוודות הנאשם.

896. בהמשך לכך עומדת הודאתו של הנאשם, אותה מסר לחוקריו למחרת התוודותו. הגם שהודאה זו הייתה נגועה במניפולטיביות מצידו של הנאשם, שכן ביקש לקדם את אותה גרסת ה"רצח באפקט" במטרה לשפר את מצבו המשפטי, היא מתיישבת היטב עם עיקרי התוודותו של הנאשם באוזניו של המדובב.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

897. ולבסוף, במסגרת חלקה השלישי של חטיבת ההודאה, מצוי שחזור הרצח על ידי הנאשם בשירותי הבנות בבית הספר. במהלכו, הדגים ותיאר בפני חוקריו כיצד ביצע אותו, לפרטיו. צפיתי בתיעודו של שחזור זה מספר פעמים, והתרשמתי שהוא משתלב עם ההודאה וההתוודות ומשלים אותן לתמונה כוללת לגבי אשמתו של הנאשם. כמו כן, לא מצאתי בסיס לטענות בדבר קיומו של השחזור באופן מוטא או מגמתי על ידי חוקרי המשטרה.

898. בהליכים קודמים סיפק הנאשם הסברים להתוודותו ולהודאותיו, שנדחו על ידי המותבים שדנו בענייניו. המשפט החוזר סיפק לנאשם הזדמנות יוצאת דופן ליתן הסבר כן ואמיתי, שישכנע כי הודאותיו היו הודאות שווא. ואולם, הנאשם לא השכיל לנצל הזדמנות זו. במקום זאת, התעלם מגרסאותיו הקודמות, כאילו לא אמר דבר בעניין זה בעבר, והציג גרסאות חדשות כבושות. גם גרסאות אלה לא נמצאו אמינות בעיני, והסתברו כשקריות ממש כמו קודמותיהן.

899. יתירה מזו, שקרי הנאשם וגרסאותיו המשתנות והמתפתחות עוברים כחוט השני דרך חקירותיו ועדויותיו בהליכים השונים, באופן שבלתי אפשרי להרכיב גרסה עקבית שלו עצמו, אשר תפרט את פעולותיו ותסביר את התנהלותו, הן בנוגע להודאותיו והן בנוגע לעניינים נוספים. הנאשם שיקר גם בסוגיות אזוטריות ובעניינים שלא נוגעים לרצח, ואף מקום בו לא היה בשקריו כדי לשרת את האינטרס שלו. בין השאר, הנאשם אישר כי שיקר במפגיע לחברי ההרכב בהליך הקודם. שקרי הנאשם ברכיבים מהותיים, כמפורט בחוות דעתי, עולים כדי סיוע להודאותיו, וברכיבים אחרים מחזקים אותה.

900. נוסף על שקרי הנאשם, ניתן למנות גם את הפרטים המוכמנים הידועים רק למי שביצע את הרצח שנמסרו על ידו בהודאותיו ובשחזורו וקיבלו עיגון בתמונת הזירה. בין אלה, ניתן למנות את ידיעתו של הנאשם אודות מנח המנוחה בעת ביצוע מעשה רצח, ידיעתו שהרצח בוצע בתוך תא השירותים ובאיזה תא, ידיעתו את הפגיעות בגוף המנוחה, לרבות פגיעות שלא הביאו למותה, ידיעתו בדבר הבעייה במנעול תא השירותים ויכולתו לתאר את בגדיה. כמו כן, יש להוסיף כי הנאשם ידע לומר כי המנוחה לא נאנסה, וזאת חרף ניסיונותיו המניפולטיביים לטעון אחרת.

901. תמונת הראיות מקבלת משנה עוצמה לנוכח ההתנהגות המפלילה של הנאשם בשעות ובימים שלאחר הרצח, בטרם נעצר. ביטוי לכך נמצא בעדויות בני משפחתו של הנאשם, ובעיקר רעייתו. ריבוי ההתנהגויות המפלילות והאותנטיות, בכללן מצב רוחו באותו יום לאחר הרצח, חששותיו מפני קיום חקירה, שקריו למעסיקו ולרעייתו בעניינים שונים, ועוד, מכבירים מימד נוסף ועמוק שמחזק את הקשר של הנאשם למעשה הרצח.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

902. בנוסף על כל אלה, בקהל הראיות המרשיעות, אני מוצאת לתת משקל גם לראיית טביעות נעליו של הנאשם שנמצאו על מכנסי הגיינס של המנוחה, אותן הראה המומחה ושאת חלקן ניתן לראות גם בעין בלתי מקצועית. ראייה זו תואמת להפליא את שחזורו של הנאשם לגבי אופן יציאתו מהתא. מקבץ הטביעות, והעובדה שאין אחר שהיה מהין לדרוך על המנוחה מלבד רוצחה, אף הם מחזקים ומעגנים ראייה נסיבתית זו.

903. עוד יש למנות בצבר הראיות הנסיבתיות את היות הנאשם חובב סכינים, המחזיק ברשותו אוסף סכינים ומצהיר שהוא יודע להשתמש בהם. אותו נאשם אף הפגין קיומו של ידע חריג בהלכות שיסוף גרון, וסיפר מיוזמתו על האופן בו רכש ידע זה. זהו הנאשם שנושא עליו סכין באופן קבוע כחלק מעבודתו, שנמצא בתוך בית הספר, מקום סגור ושמור אשר לא כל דכפין יכול להיכנס אליו, ושיכול לנוע בתוכו באופן עצמאי מבלי למשוך תשומת לב, כפי שהיה קורה לו אדם זר היה מגיע למקום.

904. בצד האמור, לא נעלם מעיני כי תמונת הראיות אינה מושלמת. כך, לא כל דבר שאמר הנאשם בהודאה קיבל ביטוי גם בשחזור, ולא לכל ממצא בזירה הוצג הסבר אחד חד משמעי. אכן, אף מלאכת החקירה לא נמצאה מושלמת או חפה משגיאות, וזיכרונם של העדים, אם בשל הטראומתיות של האירוע ואם ממרחק השנים, לא היה תמיד שלם ומדויק במהלך המשפט החוזר.

905. ואולם, כפי שכבר נאמר, לא כל אי התאמה מהווה ספק סביר בנוגע לאשמה או עילה לזיכוי הנאשם, ולא כל סימן שאלה שנותר בפרשה משמעותו כי אשמת הנאשם לא הוכחה. כאמור, על בית המשפט לבחון את ה"יש" ולבחון את ה"אין", ולקבוע אם אותו "אין" עולה לכלל ספק סביר. בחנתי לעומק את אלה ואת אלה, ולא שחררתי את עצמי מהחובה להידרש בהקפדה לכל טענה וקושי אשר הוצגו לפנינו. כעת, בסופו של המסע, אני סבורה שגם אם קיים חלל ראייתי בהיבטים מסוימים של המקרה, הרי שדי ב"יש" המרשיע שלפנינו כדי לבסס את הרשעת הנאשם, ולא די ב"אין" בכדי לגבש ספק סביר השומט את הקרקע מתחת להרשעה זו.

906. בהקשר זה, ולפני סיום, ברצוני לסגור את המעגל שפתח משפט זה, ולהתייחס באופן ספציפי לראיות החדשות שהוצגו לפנינו לראשונה:

א. באשר לזליגת הדם על העקבה – מצאתי לקבל בעניין זה את עמדת המאשימה, לפיה זליגת הדם הנדונה יכולה הייתה להתרחש גם שעות אחדות אחרי הרצח, וזאת בשל היקוות דם בבגדיה של המנוחה בעת הרצח וזליגתו משם בהמשך על העקבה עקב הזזת גופת המנוחה. בכך נשללת טענת ההגנה, לפיה, הכרח הוא, כי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

העקבה הוטבעה על ידי הרוצח דווקא, באופן שאינו תואם את מסלול היציאה מהתא שהציג הנאשם בשחזור.

ב. באשר לדם אשר נמצא על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי, הצמוד לתא בו בוצע הרצח – מצאתי לקבל את עמדת המאשימה, לפיה לא מדובר בהוכחת מסלול היציאה מהתא של רוצח אחר כלשהו שאינו הנאשם, כפי שטענה ההגנה. לטעמי, קיימים תרחישים לא פחות סבירים מכך, וממילא אין בטענה זו כדי להוות משקל ממשי כנגד המארג הראייתי הפוזיטיבי, או כדי לגבש ספק סביר בנוגע לאשמתו.

ג. כמו כן, איני מקבלת כלל את התרחיש האלטרנטיבי שהציגה ההגנה לעניין זהות הרוצח, לפיו אולה קרבצניקו היא זו רצחה את המנוחה. אני סבורה שגרסתו של אדיר חבני היא עלילה בזויה, שמטרתה נקמה באולה על פרידתה ממנו. לנוכח קביעתי זו, סוגיית הדני"א המיטוכונדריאלי איננה רלבנטית כלל. עם זאת, גם לגופו של עניין, לא מצאתי כי יש לסוגיה זו משקל ממשי, וזאת מקום בו לא הוכח כי השערה שנמצאה בתא הגיעה דווקא מהרוצח, ובעיקר מקום בו לא ניתן לבסס כל קביעה ממשית, על פי אמת מידה מדעית, כי אדיר דווקא הוא המקור לאותה שערה.

907. לסיום אני מוצאת לקבוע, כי המאשימה הוכיחה, מעל לכל ספק סביר, את ביצוע רצח הנערה תאיר ז"ל על ידי הנאשם. לו דעתי הייתה נשמעת, היינו מרשיעים את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן.

אני מצטרפת לדברי הניחומים של חברי למשפחת המנוחה.

לאחר סיכום

908. לאחר השלמת כתיבתה של חוות דעתי, הובאו לפניי חוות דעתו של חברי השופט צרפתי וכן חוות דעתו המשלימה של חברי השופט קולה, שכוללת התייחסות לחוות דעתי שלי. כעולה מחוות הדעת של חברי השופט צרפתי, הוא שותף באופן מלא לקביעותיו ולהנמקותיו של חברי השפט קולה. עיינתי בחוות דעת נוספות אלה שהובאו לפניי ולא מצאתי להוסיף על חוות דעתי או לשנות ממנה.

אציין אך זאת, כי דברים נוספים אלה של חבריי, לא שכנעו אותי לשנות מחוות דעתי ומקביעותיי. אני מוצאת כי חוות דעתי כוללת מענה מלא ושלם לדבריהם אלו של חבריי.

תמר נסים שי, שופטת

השופט ד. צרפתי;

תוכן עניינים

א.	כללי.....סע' 1-17
-	מסגרת הדיון בחוות דעתי.....סע' 18-25
ב.	משקלה של ההודאה בפרשתנו – היבט כללי
-	ההשפעה שיש לקיומה של ההודאה בתיק והזהירות המתחייבת מכך.....סע' 26-34
-	שאלת "המניע" כמשליך על משקל ההודאה.....סע' 35-64
-	אירועי 18.12.06 – הקריסה הנפשית.....סע' 65-78
-	ההתוודות לפני ארתור – הסברים ומניעים שאין בסיס לשלול אותם.....סע' 79-85
-	שאלת המניע לרצח.....סע' 86-98
-	התנהלות הנאשם בחקירותיו.....סע' 99-118
-	השפעת ארתור על הנאשם.....סע' 119-124
-	הפגיעה בזכות היועצות עם עורך דין כמשליכה על משקל ההודאה.....סע' 125-139
ג.	עיקרי הראיות החיצוניות העצמאיות והשלכותיהן – כללי.....סע' 140-152
-	העקבות הזרות.....סע' 153-167
-	זליגת הדם על העקבה שעל האסלה.....סע' 168-174
-	סימני הדם בתא השלישי כתומכים במסלול יציאת הרוצח.....סע' 175-185
-	חוות הדעת של רפ"ק ירון שור והעדרם של שרידי דם על נעלי הנאשם.....סע' 186-202
ד.	הודאת הנאשם לפרטיה ותכניה, המבחן הפנימי והחיצוני

203-210 סעי'	כללי	-
239-211 סעי'	תוכן ההתוודות בפני ארתור	-
240-249 סעי'	ההודאה בפני החוקרים	-
	תמיכות חיצוניות נוספות המחזקות את הספק לטובת הנאשם	ה.
251-258 סעי'	התנהלות הנאשם ביום הרצח ולאחריו	-
259-265 סעי'	שאלת הלהב המשונן	-
266-273 סעי'	סברת הנאשם כי המנוחה נאנסה	-
274-281 סעי'	ידיעת מיקום זירת הרצח	-
282-298 סעי'	פרטים שהנאשם לא ידע בהודאתיו הגם שהיה מצופה מצופה שיידע	-
299-316 סעי'	פרטים מוכמנים חיוביים או שמא שליליים	-
317-318 סעי'	עדות הנאשם לפנינו	ו.
319-323 סעי'	מחדלי החקירה והדיבוב	ז.
324-327 סעי'	א.ק. והדנ"א המיטוכונדריאלי	ח.
	במקום סיכום – פרק ה"למה" וה"איך"	ט.
328-337 סעי'	סוף דבר	י.

בניהול ההליכים המשפטיים לפנינו כמו גם בהכרעת דין זו, התמסרנו והקדשנו, שלושת חברי ההרכב, את מיטב שעותינו ומחשבותינו, זאת בחרדת קודש ובזהירות. פרשת הירצחה של הילדה תאיר ראדה ז"ל, מושא הליכים אלו, ליוותה אותנו יום יום, בקומנו, בשוכבנו ובמיטתנו, ללא הרף.

במחלוקת אשר נפלה בין חבריי, בחוות דעתם החלוקות והקוטביות יש להוסיף; חברי בחוות דעתנו לזכות את הנאשם, אל מול חברתי, השופטת תמר ניסים שי בחוות דעתה להרשיע את הנאשם, דעתי הנחרצת היא כדעת חברי סגן הנשיאה אשר קולה, לפיה מן הדין לזכות את הנאשם.

א. כללי

1. מהנימוקים שאפרט בחוות דעתי, נוכחתי לאחר בחינה מעמיקה ושקילה יסודית, כי המאשימה לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח אשמת הנאשם, כשהתוצאה המתחייבת מהאמור הינה זיכוי של הנאשם – רומן זדורוב.

2. הראיות החיצוניות שעמדו לבחינתנו, מתיישבות עם גרסת הנאשם כי לא היה מעורב ברצח המנוחה.

3. סופו של יום, הראיה המרכזית ולמעשה היחידה, העומדת לחובת הנאשם היא הודאתו- על שלושת רבדיה- לפני המדובב - ארתור (להלן: "ארתור" או "המדובב"), לפני החוקרים ובשחזור. רבדים אלו במאוחד הוגדרו כהודאת הנאשם.
- על פי התרשמותי ומיטב שיפוטי, לאחר הערכה מקיפה ונוקבת, אינני יכול לקבוע כי הודאתו של הנאשם הינה הודאת אמת. על פי הערכתי המקצועית, מסתבר לא פחות, אם לא יותר, כי לפנינו הודאת שווא.
4. הוכח לפניי וכפי שאפרט בהמשך, כי התוודותו של הנאשם לפני ארתור, הנחזית לכאורה אותנטית, הינה רובה ככולה, דקלום למעשה של תרחיש רצח של ילדה במצב אפקט וכפי שהציג אותם לפני הנאשם לא אחר מארתור המדובב, במהלך שיחותיהם בתא המעצר וזאת עוד ימים קודם לאותה הודאה מיום 18.12.06.
5. מבדיקתי עולה כי בכל רובד של הודאת הנאשם עולים קשיים ועננות של ספק מכרסמים בה. הדברים נכונים עת בוחנים את אותות האמת בכל רובד בפני עצמו וכך גם בהשוואה לרבדים הנוספים של ההודאה.
- בחינת ההודאה על רקע השתלשלות האירועים שהביאו למסירתה, הפגיעות הממשיות בזכויות הנאשם והמניע האפשרי למסירתה, פוגעים אף הם מהותית במשקל ההודאה.
6. על פי המבחן הפנימי לאורו יש לבחון את ההודאה, עולות תמיהות ממשיות וקשיים.
- ההודאה על כל רבדיה, אינה כוללת כל נתון או עובדה היכולים ללמד כי מוסר ההודאה ידע פרטים מוכמנים, באופן המחזק את משקל ואותנטיות ההודאה. יתרה מזאת, הנאשם בהודאתו מסר פרטים שהם בבחינת פרטים סותרים, אל מול מארג הראיות שהוכח. כמו כן, הנאשם לא ידע פרטים מתחייבים והמצופים ממי שאכן ביצע את הרצח.
- הנאשם למעשה וכאמור רק דקלום תרחיש, שהציע לו ארתור ימים קודם.
7. מהנאשם התרשמותי, דרך צפייה מעמיקה, חוזרת ונשנית, ארוכת שעות, לאורך כלל חקירותיו, הילוכו ודבריו בתא המעצר, כפי שאלו תועדו בקול ובחזות, על פני שעות וימים, לרבות בהקשר לדינמיקה המורכבת בינו לחוקריו ובינו למדובבים.
- את הנאשם גם בחנתי וחקרתי, באופן בלתי אמצעי, כל ימי ניהול משפטו, במהלך עדותו וחקירותיו בבית המשפט ובדרך התנהלותו באולם בית המשפט.
8. מהצפייה והבחינה כמפורט, לא התרשמותי, כי הנאשם אינו ראוי לאמון ביחס לעיקרי טיעונו וגרסתו, כטענת המאשימה וכעמדת חברתי. גרסת הנאשם לפיה מסר הודאת שווא לפני חוקריו ולפני ארתור, הינה על פי הערכתי, בעלת משקל ממש.

9. מאפייני אישיותו והתנהלותו של הנאשם שלפני, עד כמה שיכולותי, הבנתי והערכתי כשופט בשר ודם משגת, אינם מתיישבים עם קווי האישיות אותם מבקשות חברתי והמאשימה לשרטט ולפיהם - לפנינו רוצח אכזר, אשר הצליח בתחבולות ולשיטת המאשימה – בתחכום רב, לכסות על מעשיו.
10. ככלל ובנסיבות עניינינו בפרט, חובה הייתה על המאשימה להציג, כחלק מבחינת משקל ההודאה ואמיתותה, על פי המבחן החיצוני הנקוט במשפטנו, גם תמיכות אובייקטיביות להודאה. מעבר לאמור התחייבו לצד ההודאה, כי יוצגו סיועים ולמצער חיזוקים, חיצוניים ועצמאיים, התומכים בהודאה, זאת על מנת שיהיה מקום לדון בהרשעת הנאשם.
- בחינה מקיפה ויסודית של מכלול מארג הראיות והעדויות מלמדת, כי אין תמיכה ראייתית אובייקטיבית, פורנזית ואחרת, המבססת או תומכת באמיתות הודאת הנאשם, או אשר יש בה להוות סיוע או חיזוק להודאת הנאשם, כנדרש לצורך הרשעת הנאשם.
11. יתרה מזאת וכאמור, הראיות והעדויות כוללות נתונים הסותרים את הודאת הנאשם, המלמדים כי ההודאה כוללת פרטים שליליים, אשר אף תומכים, כמכלול, בכך שהודאת הנאשם היא הודאת שווא ולכל הפחות משקלה חסר עד מאוד.
- להדגיש, כי בהודאה שלפנינו אין רק "תמונה חסרה" בבחינת חללים ראייתיים הניתנים להשלמה, אלא לפנינו הודאה המציגה תמונה שונה, כאשר חלק מהראיות סותר את התמונה העולה מההודאה ובאופן המעמיד בספק גדול- האם התמונה המוצגת על פי ההודאה- נכונה.
12. טענות המאשימה, כי פרטים כאלה ואחרים הוחסרו מההודאה או הוצגו באופן סותר, בכוונת מכוון, לא היו משכנעות ולא היה בהן לפגום בעוצמת הפרטים והנתונים הסותרים.
- נימוקי המאשימה, כי סתירות, פרטים שליליים, שנמסרו או חסרים, שהושמטו בהודאה, מקורם בהתנהלות מתוחכמת, שאף תוכננה מראש והמתיישבת עם קווי אישיותו של הנאשם, לא היו נימוקים בעלי משקל. הסברים אלו נותרו בגדר ניסיונות לתרץ את פשוטם והגיונם של דברים, מבלי שמצאתי בהסברים אלו קו אחיד ממשי.
- חזרתי וניתחתי ולא נוכחתי בהתנהלות מתוחכמת ומתוכננת מצד הנאשם, או בתחבולה ובתכנית סדורה או מאולתרת, להטעות ולהונות את החוקרים, לרבות בהקשר למסירת הודאתו, כטענת המאשימה.
- על צד העיקר התרשמתי, על בסיס מכלול הצפיות המעמיקות מנאשם, שעל פי רוב מוסר את דבריו לפני המדובבים ולפני חוקריו באותנטיות, בכנות ו"מדם ליבו", תוך מצוקת אמת.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

13. התרשמתי כי הנאשם, לצד אינטליגנציה מסוימת שהפגין בתחומים שונים, כמו גם ניסיונות מצדו להיות ולהיראות שקול ומחושב, הינו אדם מוחלש, מרצה, מבולבל ומבוהל על גבול הפרנואידיות, זאת בפרט בימי מעצרו.

דרך חשיבתו של הנאשם לאורך תקופת מעצרו, לא הייתה סדורה ומחושבת והוא התקשה מאוד בשפה העברית ובהווייה הישראלית. בניגוד לעמדת חברתי קשיים אלו בשפה ובהווייה הישראלית בהחלט פגמו ביכולתו של הנאשם להיות מעורב בחקירה ואף להבין באופן בסיסי חלק לא מבוטל מהשאלות שהופנו אליו, לעיתים ללא תרגום ראוי לשפתו.

עוד התרשמתי מאדם מנומס, המקפיד לשמור על גבולות, עד כדי כניעות מסוימת. הנאשם איננו מתפרץ או מאבד שליטה, גם בשעות ודקות קשות ביותר. הדמות של מי אשר בחמת זעם ובאובדן עשתונות, רצח בדם קר ילדה, לכאורה בשל התגרות מילולית, כטענת המאשימה, אינה מתיישבת, עד כמה שהבנתי האנושית משגת, כלל וכלל עם קווי אישיותו של הנאשם, אליהם נחשפתי בבית המשפט ומצפייה במכלול הסרטונים שבתיק החקירה.

14. יובהר, שהנאשם אכן לא תמיד דבק בהצגת העובדות כהווייתן וגם שיקר לעיתים אבל זאת עשה, על פי רוב, בשל פרנואידיות, כדי להסיר חשד ולהימנע מהסתבכות אפשרית על פי דרך חשיבתו, או כדי להרשים, הגם שבכך, כמעט תמיד, השיג תוצאות הפוכות.

גם בעדותו לפנינו, הציג הנאשם עדות מבולבלת ולעיתים לא משכנעת, ברם, בנסיבות ענייננו וכפי שאפרט, אני סבור, כי האמור דווקא מחזק את אמינות הנאשם, זאת לעומת אם היה פועל להציג "גרסת חלומות" עליה שקד לאורך השנים מאז מאסרו, כפי ציפיית המאשימה.

15. ניתוח מכלול הראיות הביא אותי לכלל מסקנה, כי הראיות המכרסמות באישומי המאשימה נגד הנאשם, הינן בחלקן בעלות משקל סגולי גבוה ביותר, אשר יש בחלקן בנפרד, ועל אחת כמה וכמה בהצטברותן, כדי לחייב מסקנה לפיה המאשימה לא עמדה בנטל המוטל עליה, לשכנע במשקל ההודאה, כמו גם וכמכלול, כדי להוכיח את אשמת הנאשם, מעבר לספק סביר.

16. אשר להיבטים השונים והמגוונים למשקל ההודאה של הנאשם בפרט והראיות הפועלות בסך, ככלל, פירט בדייקנות חברי, בחוות דעתו הרחבה והיסודית.

הראיות וההיבטים השונים נותחו ונחקרו על ידי חברי לעומקם, בבהירות ובמקצועיות מלאה, תוך ביסוס והפנייה מפורטים, מתוך חומר הראיות בתיק.

לניתוח ולמסקנות שבחוות דעת חברי אני מסכים ושותף, מבלי שאני רואה הכרח לשוב ולפרט את מכלול הדברים בחוות דעתי.

17. להלן בחוות דעתי אסתפק בניתוחים נקודתיים וכן בסקירה, ככל האפשר תמציתית, של עיקרי הראיות והעובדות המרכזיות, על פי הערכתי, המחייבים את המסקנה לפיה המאשימה לא הרימה את הנטל המוטל עליה להוכיח את אשמת הנאשם וכי על כן מן הדין לזכותו;

מסגרת הדיון בחוות דעתי

18. אקדים, כי ער אני לכך וכפי שהצגתי, שלהודאת הנאשם בפרשתנו ובפועל, משקל מרכזי בהכרעת הדין, הגם שעל צד היציב והנכון, יש מקום להרהר בעניין, בפרט בהכרעת הדין הנוכחית שלפנינו.

על כל פנים ועל אף האמור, אני סבור שנכון בהכרעת דין זו, טרם שבאים ומכריעים סופית למשקל ההודאה, לבחון ולהעמיק, ככל האפשר במנותק, את חטיבת הראיות הרלוונטית לשאלת אשמתו של הנאשם (ורק לאחר מכן יש מקום לשוב ולהידרש לפרטי ההודאה על מנת לגבש עמדה מושכלת סופית, אשר למשקל ההודאה, כפי שאבהיר).

19. בחינת והערכת הראיות תחילה, בכלים מדידים משפטיים אובייקטיביים (בשונה מבחינת פרטי ההודאה, אשר עיקריהם הערכות ותחושות, אשר אנו כשופטים חסרים כלים ממשיים לגביהם), תאפשר גם מתן משקל ראוי ונכון לראיות החיצוניות, הפועלות בסך.

אוסף, כי בענייננו, ראיות חיצוניות אלו, אותן אבחן, מהוות בחלקן את אותן סוגיות, אשר העמיד כבי' המשנה לנשיאה (בדימ'), השופט מלצר, במרכזה של הוראתו לקיים משפט חוזר, לרבות "העקבות הזרות", שאלת "זרימת הדם עליהן" ו"כתם הדם בתא השירותים השלישי".

20. יובהר, כי בדרך הבחינה האמורה, אינני מבקש כלל לחלוק על מסקנתו הנכונה של חברי, לפיה לא ניתן לבחון את חטיבת ההודאה במנותק מחטיבת הראיות, בניגוד לטענת המאשימה.

ודוק, את הודאת הנאשם לשאלת משקלה ואמיתותה, הכרחי אכן לבחון, כפי שפירט וביאר חברי, במשולב ולאורה של כלל מסכת הראיות, אם כחלק מהמבחן הפנימי ובעיקר כחלק מהמבחן החיצוני, היפים לשאלת משקל ההודאה, ואם כחלק מהכלים לבחינת עצם אמיתותה והיתכנותה של ההודאה לשאלת ההרשעה.

21. הדיוק אותו אני מבקש לחדד מסתכם בכך- שאת בחינת חטיבת ההודאה לפרטיה ולתכניה כמו גם ההכרעה הסופית במשקלה, נכון לעשות לאחר שהעמקנו והכרענו, אשר לעיקרן של הראיות העצמאיות והאחרות הרלוונטיות (לרבות העדרן), כך גם - בחינת ההקשר הכללי במסגרתו ניתנה ההודאה. לאחר ולאור השלכותיהן ומשמעותן של אלו, יש לבחון באופן מעמיק את ההודאה לגופה ולפרטיה ולהכריע במשקלה ובשאלת היתכנותה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

דרך זו יהיה בה גם להגדיל את הסיכוי, כי ההודאה, לפרטיה ותכניה, תיבחן בכלים ובראייה אובייקטיבית וביקורתית יותר, בהשוואה לבחינת ההודאה תחילה, על הסיכונים שמוזמן לנו הטבע האנושי בדרך בחינה שכזו, וודאי בהשוואה לבחינת ההודאה במנותק, כדעת המאשימה.

22. על יסוד המפורט, סדר הילוכי בחוות דעתי להלן יהיה, ככל האפשר, כדלקמן;

23. תחילה ומתוך הכרה במרכזיותה, אתייחס, "כמסגרת" וכחלק מ"מבט על", להודאה שלפנינו, תוך הצגת היקף נרחב של נימוקים ותמיהות בסיסיות לשאלת משקלה, על דרך בחינת הסבירות והמניע, שבעצם מסירתה, על תוכנה ועל רקע נסיבות עניינינו, זאת מבלי להידרש בשלב הבחינה הנ"ל להודאה, לחלקיה ולפרטיה.

בשלב השני, אדרש בתמצית לעיקרי הראיות החיצוניות, העצמאיות ואדרש להשלכותיהן של אלו, לשאלת אשמתו של הנאשם, לרבות למשקל ההודאה.

בחלק נוסף, אתעכב עוד למשקלה של ההודאה, על חלקיה, פרטיה ותוכנה, תוך המשך סקירת עיקרי הנקודות הרלוונטיות למבחנים הפנימיים והחיצוניים.

בהקשר להתוודות לפני המדובב – אוכיח כי תוכן ההתוודות הנחזית להיות עסיסית ואותנטית, אינה אלא דקלום של אמירות ותרמישים קודמים שנדונו בתא המעצר, ימים לפני אותה התוודות.

בחלק זה גם אבחן את הסתירות והחוסרים שבהודאה, אשווה את הראיות העצמאיות שנסקרו ואת ממצאי הזירה ונתוני הנתחה, לפרטי ההודאה. כמו גם אדרש לשאלת קיומם של פרטים מוכמנים, פרטים חסרים ופרטים סותרים בהודאה. עוד אתייחס למהלכי ואופני החקירות והשלכותיהם; לדינמיקה עם ארתור והשפעת האחרון וכן אפנה להדגשים, אשר לאופן מסירת ההודאה ותכניה.

בבחינת הקדמת מסקנה לניתוח מפורט, אבהיר שוב כי מכלול הניתוח דלעיל, הוביל אותי להכרעה, שהמאשימה לא שכנעה, כי לפנינו הודאת אמת ולא הוכיחה את אשמת הנאשם.

24. לסיום חוות דעתי, אעסוק, ככל האפשר, על דרך הערות בלבד, למספר סוגיות נוספות רלוונטיות.

25. על פי הצורך ובמשולב לאורך חוות דעתי, אתייחס לעיקרי מסקנות חברתי, כב' השופטת תמר ניסים שי, בחוות דעתה החולקת.

ב. משקלה של ההודאה בפרשתנו- היבט כללי

ההשפעה שיש לקיומה של הודאה בתיק שלפנינו והזהירות המתחייבת מכך

26. בהודאת הנאשם על חלקיה, צפיתי מספר רב של פעמים. בשלבים הראשונים של הליך הראיות, אשר התברר לפנינו ולאחר שצפיתי בפעמים הראשונות בהודאת הנאשם ובעיקר בהתוודותו לפני המדובב, הרושם אשר הצפייה האמורה הותירה בי היה עז ביותר.
- התרשמתי, כי אני צופה, באופן בלתי אמצעי, בהתוודות אותנטית ו"עסיסית", מעין הזדמנות נדירה שנזדמנה לפניי, להציף לסתרי נפשו הפנימיים של הנאשם המתוודה מרצונו וכממתיק סוד לפני חברו למעצר, על מעשה רצח אכזרי, שביצע, תוך שהוא מתאר ובצבעים חיים, אירוע רצח, מושא האישום.
27. על עצמי אני מעיד ובראייה בדיעבד, כי הרושם החד שהותירה בי כאמור ההתוודות הנ"ל, אותה קלטתי בחושיי, הקשה עלי ביותר להשתחרר ולבחון באופן אובייקטיבי, ביקורתי ושכלתני, את משקלה האמיתי של ההודאה הנ"ל ובפרט חלק ההתוודות לפני ארתור ושל מכלול הראיות המוצגות בפרשה.
- להבנתי, המנגנון הטבוע בכל אדם ושופט סביר, הנחשף, באופן הנחזה אותנטי, לכאורה, עד כדי מציצנות ובחושיו הוא, להתוודות הבאה מפי הנאשם עצמו, הנמסרת לכאורה באופן שוטף ומרצון חופשי ובסודיות לפני חברו לתא, הוא לתת משקל סגולי כבד ביותר להודאה שכזו.
28. בנסיבות שכאלה, קיימת גם נטייה אנושית, אינסטינקטיבית ועמוקה, לבטל ניסיונות לערער את משקלה של אותה התוודות ולעורר בה ספקות. ביטול כאמור מתרחש, גם על דרך מתן הסברים פנימיים לקשיים העולים בהתנהגות הנאשם ותוך הנחת יסוד אנושית לפיה- "אין אדם משים עצמו רשע" (אלא אם הוא באמת אשם...), על פי פשוטה של אמירה אנושית זו.
29. מנגנון אנושי זה, המתקומם למעשה אל מול ניסיונות לצמצם את משקל ההודאה הבלתי אמצעית שמסר נאשם, עלול להביא אף לבחינה מוטה ומגמתית של המבחן האובייקטיבי, אשר תפקידו לבחון בכלים אובייקטיביים חיצוניים, האם ההתוודות שלפנינו, אכן נתמכת או שמא נסתרת ולא מתיישבת, עם ראיות חיצוניות אובייקטיביות קיימות.
- הקושי הטבעי כאמור, יוצר נטייה "לסדר" את הראיות הנבחנות וליישבן, גם אם באילוץ, עם פרטי ההודאה, אשר אנו חפצים "ביקרה", גם ובאופן לא מודע, עד כדי למשל התעלמות

מפרטים מהותיים ואף "מוכמנים שליליים", או על דרך סיווג פרט, כפרט תומך ואף מוכמן, הגם שאינו כזה.

30. על אחת כמה וכמה, שדרך בחינה מוטה ואנושית זו, משפיעה גם על יישום המבחן הפנימי, אשר מבוסס, כשלעצמו, ממידת ההתרשמות הסובייקטיבית של הבורן, ממשקל ההודאה עצמה. התרשמות סובייקטיבית כזו, הכוללת שימוש בכלים כגון רושם ונטיית לב, מקשה, ככלל, על בחינה ראויה וזהירה, ועל אחת כמה וכמה בנסיבות מוטות כאמור.

אחדד כי הניסיון לבחון משקלה של הודאה כאמור, אם בחינת ההודאה כשלעצמה ומתוכה, ואם יישום מבחני העזר בעניין, ודאי בהקשר למבחן הפנימי כאמור, מערב בדרך הבחינה-עולם פסיכולוגי, חברתי ונפשי, אשר לשופט היושב בדין אין כלים שלמים במסגרת "עולמות" אלו.

הסכנה להטיות ולשגיאות בהליכי בחינה שכאלה, הינה, ככלל, ממשית ומחייבת משנה זהירות.

31. את התהליך האנושי והנפשי המתואר חוויתי, כאמור, על בשרי בשלבים הראשונים של בחינת הודאת הנאשם בחון וחזור, על הנטייה שצוינה לעיל "לפספס" ראיות ואף "לסדר" את הראיות השונות וגם האובייקטיביות המובהקות, כמתיישבות עם פרטי ההודאה, אשר "סנוורה" והקשתה על קיום תהליך מתחייב של ניתוח ראיות סדור ונקי.

והנה בפרשתנו אקדים כבר עתה הוכח לפני, לאחר בדיקה וחקירה ו"הרחבת המבט" אל מעבר להודאה עצמה, כי אותה התוודות לכאורה אותנטית וסודית, אינה אלא דקלום של אמירות ותרחישים אשר נדונו בין המדובב לנאשם ימים קודם בתא המעצר.

האזהרה לפיה "הודאה- חוזקה היא חולשתה" לדעתי קולעת ביותר לענייננו.

32. מהחוויה המשפטית בתיק מורכב ועמוק זה שלפנינו, אף מצאתי טעם רב לכלל הקבוע במשפט העברי שצוטט רבות והמורנו כי "**אין אדם משים עצמו רשע**" – בבחינת אזהרה **ואיסור**.

על פי כלל זה- הודאת הנאשם בפלילים, באופן קטגורי, אינה קבילה על פי המשפט העברי (הגם שבמשפט האזרחי, על פי הדין העברי, להודאה שכזו משקל מוחלט ואמין, אשר יש בה לבדה להכריע את הדין האזרחי לחובת המודה).

33. אחד הטעמים לאיסור גורף זה במשפט העברי, האוסר שימוש בהודאת הנאשם בפלילים, מעוגן, לרבות כפי המוזכר בציטוטי חברי בחוות דעתו, באותו חשש מפני נטייה אנושית, עליה הרחבתי לעיל, העלולה להביא את השופט היושב בדין "להסתנוור" וליתן משקל לא נכון,

ולמצער עודף, להודאת הנאשם שלפניו. האמור אף עלול להקשות על השופט לקיים תהליך של בחינת ראיות נקי ואובייקטיבי, תוך מתן משקל ראוי לכל ראיה המובאת לפניו.

חשש זה לגיבוש מסקנות "מוקדם" ומוטה, קיים על פי המשפט העברי, גם כלפי הרשות החוקרת, העלולה לבחון, שלא כדבעי, את מכלול הראיות שלפניה ו/או שלא לעמול כנדרש לאיתור ראיות מלאות ולזנוח את חובתה בנדון.

34. **המקובץ בתת פרק זה צריך וישמש "כבניין אב" לדרך בחינת ההודאה שלפנינו, דרך המחייבת הסתכלות זהירה, חשדנית ומושכלת, בבואנו לבחון את משקל ההודאה של הנאשם.**

שאלת "המניע" כמשליך על משקל ההודאה

35. אשר לסיבות ו"למניע" שהביאו את הנאשם להתוודות בתאו לפני ארתור – בליל 18.12.06 אתייחס בתת פרק נפרד בהמשך, לאחר שאדון בהשתלשלות האירועים שהביאו לקריסתו הנפשית של הנאשם והתוודותו לפני ארתור בהמשך לכך, כשהאירועים הנ"ל שלובים.

לענייננו, די שאבהיר בשלב זה, כי המניע והסיבות להתוודות לפני ארתור שונים, להבנתי ולפי מיטב שיפוטי, מאלו שהובילו את הנאשם למסור את הודאתו "הרשמית" לפני החוקרים.

36. **בפרק זה אתמקד "במניע" להודאה שנמסרה לפני החוקרים ביום 19.12.06;**

37. הנאשם הציג מצדו הסבר, לטעמי משכנע, אשר ל"מניע" שהיה לו למסור הודאה (הודאת שווא), בשלב בו בחר להודות. משקלו של מניע או הסבר אפשרי זה מתחדד אל מול העדרו של מניע למסירת ההודאה, על פי תזת המאשימה, כפי שאפרט בהמשך. המניע האפשרי של הנאשם כפי שינותח, יש בו על כן, לחזק את החשש כי לפנינו הודאת שווא, עוד טרם שאנחנו נדרשים לבחון את תוכנה של ההודאה.

38. הנאשם שלפנינו הגיע לחקירתו מיום 19.12.06, חקירה אשר בחלקה השני בחר למסור הודאה לפני חוקריו, לאחר ימים ארוכים בהם הוצגו לו מצגים והופעלו עליו לחצים כבדים ביותר, מצד ארתור ומצד החוקרים, כי הוא עומד לפני מאסר עולם ודאי, זאת על בסיס הראיות המוצקות "הקיימות" לחובתו.

הוכח לפני, כי לאורך ימי החקירות הוטחו לפני הנאשם ראיות שלכאורה הצטברו לחובתו. הובהר לנאשם שמשקל ופְּבָר הראיות לחובתו הולך ומתחזק וכי אין סיכוי שישכנע את החוקרים בחפותו. התמונה הקודרת האמורה, הוצגה לנאשם על ידי החוקרים טיפין טיפין וקיבלה חיזוקים והדגשים בסוף כל יום חקירה, על דרך "הניתוח המקצועי" של ארתור – "יועצו הפרטי והבקיאה" של הנאשם, זאת במהלך שיחותיהם בתא ועל בסיס "בחינת משקל"

הראיות שהצטברו, מעת לעת, והצגת חוות דעת "מקצועית" עגומה, ש"החבל הולך ומתהדק" על הנאשם.

39. אינני רואה לשוב, לפרט ולנתח את מכלול הראיות לכאורה שהוצגו לנאשם, דרך הצגתן לפניו והצטברותן. בעניין פירט כדבעי חברי בחוות דעתו.

בבחינת עיקרי הדברים אזכיר, כי לפני הנאשם הובהרו, הבהר היטב, הראיות הבאות שהצטברו לחובתו;

כי הוא כשל בבדיקת הפולגרף באופן המלמד שהוא הרוצח. כי זריקת המכנסים מפלילה אותו. שאוסף הסכינים שברשותו מסבך אותו. שהדם על הכבל שלו הינו של המנוחה באופן הקושר אותו לרצח. העובדה שהסתיר שראה כתם דם בשירותי הבנים מלמדת נגדו. כי העדויות שראו אותו עובד עם ג'ינס בניגוד לגרסתו וכן העדויות שראו אותו בקומת הרצח למרות הכחשותיו וראו אותו נרגש סמוך לאחר שעת הרצח, הינן עדויות מוצקות ואובייקטיביות. שלעדויות אלו מצטרפת גם עדות ראובן ג'אנח המכחיש, שמסר לנאשם פרטים מוכמנים שהיו בידיעת הנאשם. כמו כן, הוסבר לנאשם שהראיות הביולוגיות שנאספו מצביעות גם הן כי הרוצח בזירה הוא לא אחר מהנאשם.

40. אני רואה להדגיש, כי החוקרים דאגו להציג את צבר הראיות שפורט, לחובת הנאשם, כאילו מדובר בראיות חלוטות, תוך שימוש בניסוחים קודרים (כל הממצאים הביולוגיים לחובתו, העדויות שנאספו סותרות בבירור את גרסתו, נמצא שהנאשם הוא הרוצח על פי בדיקת הפולגרף "הרוצח הוא אתה, הכל אתה" וכדומה).

בתמצית אוסיף כי רובם ככולם של הראיות, כך בדיעבד לפחות, התבררו כחסרות משקל.

בהקשר להטחה בדבר מציאת כתם דם של המנוחה על הכבל של הנאשם, אוסיף, שאף אם אניח כעמדת חברתי, שהחוקרים בתחילה סברו בתום לב, כי מדובר בדם וביקשו לבדוק זאת, הרי שגם לאורך ימי החקירה, אשר באו לאחר מכן ולאחר שבוצעה הבדיקה ויש להניח נתקבלו תוצאותיה, עדיין המשיכו החוקרים להטיח בנאשם, אשר לכתם הדם הנ"ל על כליו, כעובדה ביולוגית מוכחת לחובתו.

דרך ההתנהלות האמורה, על פי המקבץ לעיל, איננה בגבולות הלגיטימי, אלא היא חריגה מגבולות המותר ובגדר הפעלת לחץ והטעייה.

41. כאן המקום לציין במאמר מוסגר ובהקשר לתוצאות בדיקת הפולגרף, כי משעה שראתה חברתי לציין בחוות דעתה, כי על פי תוצאות הפולגרף נמצא הנאשם **דובר שקר, לשאלת מעורבותו ברצח**, אני רואה להשלים, כי באותה בדיקת פולגרף, גם נמצא הנאשם **דובר אמת כשהשיב בשלילה לשאלה, האם רצח את המנוחה**. את הדברים ראיתי להוסיף רק לצורך האיזון, הגם שברור, שתוצאות בדיקת פולגרף אינן קבילות לענייננו. עוד יובהר, כי כל

המידע שברשותנו בעניין הפוליגרף, נלמד רק מתוך דברים שנאמרו בחדרי החקירות ולפני המדובבים.

42. מכל מקום וזה עיקר, הנאשם מצדו, כפי שניתן ללמוד מהתנהלותו, נתן אמון מלא במצגים הראייתיים הנ"ל שהוצגו לפניו. הוא ידע "לדקלם" בייאוש, לעצמו ולאחרים, את "אוסף הראיות" המצטברות לחובתו, בתא לפני ארתור אחר כל חקירה ואף במהלך החקירות עצמן, לפני החוקרים. הנאשם הכיר בהכנעה במשקלן המכריע של הראיות ובכך שאפסו הסיכויים להבקיען על פי הבנתו הסובייקטיבית. תמונת המצב הראייתית הנ"ל, לרבות על פי החיזוקים של ארתור והחוקרים, הבהירה לנאשם, עפ"י מידת הבנתו, כי דינו אחד-הרשעה ברצח ומאסר עולם.

43. אדגיש, כי חלק לא מבוטל מההטחות ומניתוח הראיות המפורטות לעיל, לרבות "הפורנזיות", שהוצגו לנאשם, על ידי החוקרים וארתור, כמצטברות לחובת הנאשם, נעשו מבלי שלנאשם התאפשר להיוועץ בעורך דין, לרבות על מנת שיסייע לו בדרך בחינת משקלן של הראיות הנ"ל באופן מקצועי. מנגד, ארתור הוא ששימש למעשה כיועצו הפרטי של הנאשם, המשפטי ובכלל, והוא אשר גם הדיחו כנגד ההיוועצות בעורך דין. ארתור הבהיר לנאשם שבישראל לא מזייפים ראיות ולכן משקל הראיות המצטברות לחובתו ממשי.

44. לנאשם גם הובהר ע"י ארתור שהסיכון והסיכוי להרשעה הוא ודאי ואף כולל גם אפשרות שירשע באונס, בנוסף להרשעה ברצח. הנאשם האמין גם לסיכון ממשי ואיום זה, כפי שאפרט.

45. על בסיס מכלול התמונה לעיל, אין לדעתי בסיס ראוי להניח, כי הנאשם עמד בלחץ המצטבר שהופעל עליו, שקל את שיקוליו ובחן באופן שקול את מצבו, כפי עמדת חברתי, זאת מבלי שהושפע באופן מוחלט מהראיות לכאורה שהוטחו לפניו ומבלי שקם לו חשש כבד ביותר, כי התמונה הראייתית המסולפת, תרמה תרומה מכרעת למסירת ההודאה.

46. על יסוד "תמונת המצב" הראייתית האמורה, החוקרים גם הבהירו לנאשם הבהר היטב, שהסיכוי היחיד להקלה בעונש, חלף מאסר העולם המצפה לו, הוא מסירת הודאה בביצוע הרצח, על דרך הודאה "בלב נקי", כשלמשמעות המונח אדרש להלן. עוד הבהירו לו בעניין, כי חלון ההזדמנויות למסור הודאה עומד להיסגר, אם לא יפעל להודות ללא דיחוי.

47. החוקר סשה בחקירות מיום 18.12.06, דוחק בנאשם להודות ברצח המנוחה "בלב נקי". סשה מבהיר לנאשם כי כדאי לו להזדרז לפני שיהיה מאוחר מדי ושאי יצטער מאוד על שפיספס את אפשרות ההודאה בלב נקי.

מוסבר לנאשם כי מה שיכול להצילו, בסיטואציה בה הוא נמצא, הוא מתן הודאה "בלב נקי", אבל לשם כך על הנאשם להציג גרסה – לספר את הסיפור.

בחקירת 19.12.06 ממשיכים הלחצים על הנאשם למסור הודאה "בלב נקי";

החוקר סשה: "נכון להיום המכסה נסגר, אתה מבין אותי?". הנאשם: "אני מבין נפלא".
סשה: "נכון להיום האפשרות שלך זה לדווח לנו מה קרה על מנת שזה ייראה כהודאה בלב נקי ואת זה עדיין בשלב זה, אני יכול לעשות לך... אתה יודע איזה השלכות יש להודאה בלב נקי". הנאשם: "אני מבין נפלא". סשה: "הן כאלה ברוסיה, הן כאלה באוקראינה, הן כאלה בישראל". הנאשם: "זה מקל את העונש שמעתי את זה אבל העניין הוא שלא רצחתי" (ראה קובץ מסמכי התרגום מ"ט 172/06 (1) חלק 1 מיום 19.12.06 עמ' 4/100 -5/100).

48. בהמשך ללחצים ולשכנועים, לרבות בסיוע של המדובב, אשר מחזק לאורך ימי החקירה את "מסכת השכנועים" ומשנוכח הנאשם, עפ"י מה שמבהיר לו סשה, שהגיע לדקה ה-90 ותיכף "המכסה נסגר", מחליט הנאשם בסופו של יום כי המוצא היחיד והתוצאה הטובה ביותר, מבין החלופות הגרועות שלפניו, היא "הודאה בלב נקי".

49. בהקשר זה, לא מצאתי כל בסיס לשלול את הסברי הנאשם בחקירתו לפנינו שם הסביר במילותיו הפשוטות;

"כי זה מה שאמרו במשטרה, הם אמרו שבכבל מאריך שלי יש דם של ילדה ומעבדה וחוף מזה יש שמישהו אמר שראה אותי למעלה שאני הולך בעצבים מנקה את הידיים אבל לא היה דבר כזה ומה שאמרתי כל האמת אומרים שאני שקרן בכל הדברים וגם את ארתור באותו רגע לא ידעתי שארתור ארתור הוא אמר הוא בן אדם שיושב הרבה שנים הוא אומר מה יש לך את התוצאה זהו אכלת זהו תמצא את הדרך אחרת, אתה אכלת תיק מאסר עולם ואני שמעתי אותו כי הוא בן אדם שבבית סוהר, הוא יודע חוקים, הוא למד אותי הסביר את הדברים האלה וכן שמעתי והאמנתי וכולם אמרו שרק את הדרך אחת דרך הלב נקי יכול להוציא ממאסר עולם והבנתי שאין דרך חזרה אז משני דברים רעים לוקחים הכי חלש והלכתי בגלל הנאיבי שלי וטפשות שלי הלכתי ללב נקי הזה".

(ראה פרוטוקול מיום 1.3.22 עמ' 2846 ש' 5-15).

50. בענייננו ועל מנת להבין את עוצמת "המניע" של הנאשם להציג הודאה "בלב נקי", יש חשיבות להתעכב, אשר למשמעות המונח – "הודאה בלב נקי", לרבות כפי שפירשו אותו הנאשם והחוקר סשה.

למשמעות המונח "הודאה בלב נקי", כפי שהבין אותו הנאשם ועפ"י הדין האוקראיני, ניתח חברי בהרחבה בחוות דעתו ואמנע מלחזור על כלל הדברים, גם כאן.

51. לענייננו, ההגנה הוכיחה, כדי הרמה המוטלת עליה, כי לנאשם היה "מניע" למסור הודאה, גם אם הודאת שווא, שעה שחפץ לקבל את ההקלה, החד משמעית והוודאית בעונש, כפי שזו נהוגה באוקראינה, והניתנת למי שמודה "בלב נקי" וכשם שאף אישר את הדברים לפני הנאשם - החוקר סשה, בציטוט שהצגתי לעיל.

52. זאת ועוד הוכח לפני, כי החוק הרוסי והאוקראיני זהים לענייננו, ושניהם אכן מכירים בהודאה "בלב נקי", כנסיבה מקלה לעניין ענישה בעבירות, לרבות בעבירות רצח ואפילו בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות.

גם לא נסתר, כי בפועל בתי המשפט ברוסיה ובאוקראינה, אכן אינם מטילים מאסר עולם על נאשם שהודה "בלב נקי" ברצח וגם ברצח בנסיבות מחמירות.

אחדד כי אין המדובר בהקלה שבשיקול דעת בית המשפט, בדומה להקלה שיכול ותינתן, עפ"י שיקול הדעת השיפוטי ככל שקיים, למוסר הודאה בהליך פלילי במשפט הישראלי. הכרה בהודאה "בלב נקי" בדין האוקראיני משמעותה – הקלה ודאית בענישה.

53. הנאשם גם הבין היטב את חובתו לשתף פעולה עם חוקריו ולמסור בחקירה פרטים נכונים בנוגע למעשה בו הודה, זאת כחלק מהתנאים הדרושים על מנת שהודאתו תוכר כהודאה "בלב נקי".

הנאשם עוד תיאר, שבשל שאיפתו לקבל הכרה כמודה "בלב נקי", ידע הוא כי מחובתו להסכים לערוך שחזור בזירה "ולהצליח" בו. יצוין, כי על אף שהנאשם העריך כי פרטים לא מבוטלים, אשר לאירוע המעשה, הוא כבר הצליח לקבל ממכלול החקירות שעבר, פחד הוא ללכת לשחזור, שמא יעשה או יאמר דברים לא נכונים ואז הוא יפסיד את "הלב הנקי". הנאשם חשש שייחסו לו כוונה להטעות, ואז אין "לב נקי" ואין הקלה בעונש, והוא יקבל מאסר עולם (ראה פרוטוקול מיום 1.3.22 עמ' 2871 ש' 18-27).

הנאשם בהקשר זה אף ביקש מחוקריו, סמוך לפני שהוצא לשחזור, כי ימסרו לעורך דינו שהוא הולך להודות בלב נקי (משמע- כדי "לזכות בלב הנקי").

54. לציין כי גם בחקירת 21.12.06, ולאחר התוודותו, לאחר שעו"ד שפיגל החל לייצגו (ביום 20.12.06) ובעצתו, חזר בו הנאשם מהודאתו, ניסה שוב הנאשם בכל כוחו, לחזור ולזכות בהודאה "בלב נקי".

האמור לטעמי מלמד, עד כמה העריך הנאשם את עוצמת משקל הראיות לחובתו, עד כמה האמין שטענת חפותו לא תצלח, לאור הראיות שהטיחו כלפיו ועד כמה רצה הוא להצליח במסלול ההתוודות "בלב נקי", על מנת לזכות בהקלה בעונש הוודאי המחכה לו על בסיס עוצמת הראיות נגדו.

לציין כי נכונות החוקר יורם אזולאי, לרבות בחקירת 21.12.06, להבאיש את הסנגור בעיני הנאשם, על מנת להמעיט מערך עצת עורך הדין וסיכויי הצלחת ההגנה, אם יכפור, יכול ותרמה גם היא את תרומתה להחלטת הנאשם באותה חקירה, לשוב ולהודות הודאה בלב נקי.

55. באותה חקירה מיום 21.12.06 ניתן גם להתרשם ממאמציו של הנאשם לרצות את חוקריו כמו גם את עוצמת תסכולו, לאחר שנוכח כי הוא מאכזב את החוקרים בתשובותיו, עד כדי שסיכויי ההכרה בו כמודה בלב נקי, מצויה בסכנה וכפי לשון הנאשם באותה חקירה;

"אני רוצה לקחת את התיק הזה על עצמי אבל תספר לי איך זה היה, אני אספר הכל ואחתום...אני יודע שהודאה באשמה היא נסיבה מקלה בבית משפט, אם אני הולך אתכם לעסקה על מנת להוריד לעצמי את משך הכליאה מה שיהיה בבית משפט, שיוכר כעזרה לצוות החקירה, אני לא יכול לספר במדויק בגלל שאני לא יודע את זה, אני לא ראיתי איך הילדה שכבה... כלומר אנחנו חוזרים עכשיו, שלא עשיתי את זה. אני רוצה להוריד לעצמי את משך הכליאה... אני לא רוצה לשבת שלושים שנה... אני לא יכול להוריד לעצמי את משך הכליאה בגלל שאני לא יודע במדויק, על מנת לעזור לצוות החקירה, שיהיה כמו הודאה בלב נקי..."

(ראה קובץ מסמכי התרגום מ"ט 120/06 (1) חלק 3 מיום 21/12/06 עמ' 5/91 - 6/91, עמ' 14/91 - 16/91).

ובהמשך בצעקות "תעזור לי תגיד לי איך זה היה ואני אגיד רק תגיד לי תעזור לי (בוכה)... את הנפש שלי קל מאוד לשבור" (שם, בעמ' 50/91 - 51/91).

56. מכל מקום וחזרה לשלב ההודאה מיום 19.12.06, מאחר שהנאשם אינו יודע את פרטי הרצח והחוקרים, למרות תחינותיו, לא נכונים לספר לו פרטים, מחליט הנאשם לפעול ולמסור הודאה "בלב נקי", בשילוב אלמנטים של "אפקט", שיהיה בהם להסביר חוסרים ואי דיוקים העלולים לסכן את ההכרה בהודאה כ"הודאה בלב נקי".

לציין, כי גם גרסת האפקט של הנאשם לביצוע מעשה הרצח, הוצעה, פותחה ושוכללה בניצוחו ובשיתופו של ארתור וכפי שאפרט ואציג בהמשך.

נכונות החוקר יורם בחקירת 19.12.06, "לאפשר" לנאשם למסור גרסה גם בשילוב טענת האפקט, עודדה אף היא את הנאשם למסור הודאה, מתוך תקווה שתוכר כהודאה בלב נקי, הגם שהינה הודאת שווא.

57. המקובץ מלמד, לכל הפחות, כי לא ניתן לשלול קיומו של "מניע" והסבר ממשי מצד הנאשם, מדוע בחר למסור הודאה ברצח לפני חוקריו, על אף שלטענתו לא רצח.

58. בחירה שכזו היא אכן בבחינת בחירת חלופה רעה וגרועה למי שטוען כי הוא חף מפשע. ברם, עדיין ובנסיבות הנטענות, המדובר, עפ"י הבנתו הסובייקטיבית של הנאשם, בבחירת חלופה גרועה פחות, מבין החלופות שעמדו לפניו.

הציטוט מפי כב' השופט הנדל בפרשת וולקוב (ע"פ 4179/09 מדינת ישראל נ' אלכסיי וולקוב (18.10.10)) והמפנה לתורת המשחקים, לגביה פרט חברי, בהחלט יפה לענייננו;

תורת המשחקים מלמדת אותנו כי אף בתחומים הגורליים בחיי האדם, היחיד עורך שיקולי כדאיות;

הוא רוצה לנצח "במשחק" הרי גורל שלפניו הוא ניצב. לשם כך הוא שוקל את שיקוליו, לעיתים שיקוליו אינם נכונים ואף אינם רציונליים או שהם רציונליים אך מבוססים על הנחות מוטעות- בין אם משום שניתן משקל שגוי לנתון ובין אם משום שאינם כוללים את מלוא האינפורמציה הדרושה לקבלת ההחלטה.

בפרשת וולקוב מוסבר כי פעמים רבות כשנאשם מצוי במצב של ייאוש, יכול שהערכת השיקולים תובילו להחלטה מעשית המחייבת הודאה, משיקולי כדאיות, על אף שמדובר בהודאת שווא.

59. בבחינת פן נוסף של הדברים אני רואה לחדד;

הנחת הנאשם בענייננו, הנחה שגם אושרה על ידי החוקרים - שאם הודאתו תוכר כהודאה "בלב נקי"- יזכה להקלה בעונש על פי המתחייב מהודאה כזו (כפי הדין האוקראיני), יש בה ליצור למעשה, לא רק "מניע" ממשי להודות, אלא אף יותר מכך;

יש בה בנסיבות אלה, לכאורה אף מעין מצג והבטחה מצד החוקרים (שאם יודה יזכה בהקלה). מצג והבטחה כזו פוגמים, כשלעצמם, ממשקל ההודאה, זאת גם אם לא נפליג לבחון את שאלת קבילות ההודאה בשל כך.

עוד להדגיש, כי המצג וההבטחה, אשר לקיומה של דוקטרינת "הלב הנקי" בישראל, כמו באוקראינה כאמור, הוצגה לנאשם על רקע ייאושו ואמונתו הסובייקטיביים כי כל הראיות פועלות לחובתו וכי אם לא יחלץ את עצמו ומיד (בדקה ה- 90 כפי שתואר לפניו), על דרך הודאה בלב נקי, צפוי הוא בוודאות למאסר עולם.

נסיבות שכאלה מהוות לכאורה פיתוי ממשי להודות, גם אם הודאת שווא.

60. על פי ההסבר, שהצגתי לעיל, הנאשם כאמור, החליט ביום 19.12.06 למסור הודאה לפני החוקרים, הודאת שווא, זאת על רקע ובמצטבר לאירועים הסוערים ערב קודם, אז קרס נפשית וכפי שאפרט בהמשך, לאור היקף ועוצמת הראיות הכבדות לחובתו כפי פרשנותו, ואשר צפויות היו להובילו למאסר עולם וודא, כפי שהדברים הובהרו לו היטב על ידי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

החוקרים וארתור ולאחר שהחוקרים הבהירו לו סמוך לכך שהוא עומד "לפספס" את ההזדמנות האחרונה להודות בלב נקי.

61. אל מול האמור, המאשימה לגרסתה, לא מציגה הסבר ראוי על שום מה בחר הנאשם למסור הודאה לפני חוקריו, בכלל ובעיתוי בו בחר ביום 19.12.06 בפרט.

אדגיש, כי הצורך בהצגת הסבר להודאה ככלל, מתחייב בהינתן, שאקט של הודאה הוא בבחינת מעשה יאוש מצד כל נחקר ועל רקע כפירתו העקבית בכל ימי החקירה שקדמו להודאה.

להדגיש, כי מנקודת מבטו של הנאשם, למועד מתן ההודאה לפני החוקרים, כלל לא ידע שהחוקרים יודעים על התוודותו ערב קודם לפני המדובר.

זאת ועוד, כבר מספר ימים מוקדם ליום 19.12.06, עת ניתנה ההודאה לפני החוקרים, הצטברו והוצגו לפני הנאשם מכלול הראיות לחובתו, אשר על פי הבנתו הסובייקטיבית של הנאשם, סתמו עליו את הגולל. בהתאם לא היה במצב הראיות שינוי לרעה, המצדיק בגינו את החלטה למסור הודאה דווקא בעיתוי בו בחר הנאשם.

62. חברתי בחוות דעתה, נדמה, מבקשת להסביר, כי החלטת הנאשם למסור הודאה ובעיתוי בו הודה, נעוצה בהתפתחות שאירעה בחקירת 19.12, עת גילה החוקר אזולאי לפני הנאשם את נכונותו (נכונות אותה לא גילה מוקדם לכך החוקר סשה שחקר את הנאשם) להכיר באפשרות, כי הנאשם יודה על רצח במצב אפקט. על פי סברה זו, משזיהה הנאשם הזדמנות זו ועל רקע מצבו העגום, בחר הוא באופן מושכל להודות ברצח בו ביצע, זאת על מנת לזכות בהקלה בעונש.

לטעמי, יש לשלול הסבר זה ;

אקדים, כי יש להסתפק, האם אכן הייתה מניעה מצד הנאשם, בכל שלב בחקירה, אילו ביקש זאת, להודות ובכל עת תוך הצגת גרסת אפקט (כמעין אי - שפיות זמנית וכד'), זאת ללא קשר לעמדת ונכונות החוקרים בעניין. יתרה מזאת, וגם אם יש משקל רלבנטי ל"נכונות" אזולאי לאפשרות שתוצג גרסת אפקט, מה מנע מהנאשם להמתין עם הודאה שכזו לשלבים מאוחרים יותר.

להבדיל מהאמור (בהקשר לגרסת האפקט) ובכל הנוגע למתן הודאה בלב נקי וכפי שצינו, הובהר היטב לנאשם, כי הוא עומד "לפספס" את ההזדמנות וכי אם לא ינצל את ההזדמנות באותה נקודת זמן, הוא יאחר את האפשרות להודות בלב נקי.

זאת ועוד ועל צד המהות, אני סבור, כי אין מקום להשוות בין "הרווח" הצפוי לנאשם, לכל הפחות מנקודת מבטו הסובייקטיבית (ואף האובייקטיבית בהקשר לדין האוקראיני, כפי שהוכחנו), ממתן הודאה בלב נקי לעומת הודאה במצב של אפקט (אם בכלל, יש לצידה רווח).

כאמור, כפי שניתחנו, הודאה בלב נקי יש בה להקנות ודאית זכאות להקלה משמעותית בעונש, על פי דין (הדין האוקראיני) כפי שהבין הנאשם, זאת לעומת הודאה במצב אפקט, אשר ספק אם בכלל תועיל ותצליח למתוודה ובפרט שעה שעסקינן בעבירת רצח.

בהתאם מסתבר יותר כי המניע למסירת ההודאה ובעיתוי בו נמסרה מקורם ברצון למסור הודאה בלב נקי, כמפורט.

אוסף, כי התנהלות הנאשם לאחר שהודה לפני החוקרים, כפי שזו נלמדת מחקירותיו בהמשך, מבססת התנהלות התואמת את מי שמבקש לקבל הכרה כמודה בלב נקי ובפרט על דרך הצגת שיתוף פעולה מלא עם החוקרים כפי שיוצג. לעומת זאת, התנהלותו כפי שיפורט והכוללת מסירת פרטים ועוד, דווקא מלמדת כי לסוגיית האפקט ייחס הנאשם חשיבות משנית.

כאן המקום להזכיר ולחדד, כי על פי גרסת הנאשם, גרסת האפקט מטרתה הייתה לשרת ולהבטיח עמידה בתנאים למתן הודאה בלב נקי, באופן שמצב האפקט ("ככלי עזר") יאפשר לו לחפות ולהתגבר על העובדה, כי הוא אינו יודע את פרטי המעשה ועלול לסכן בשל כך את הגנת הלב הנקי.

63. במאמר מוסגר אשלים, לעניין מושג האפקט בפרשתנו ;

ראשית ההנחה שהניחה חברתי, לפיה, הנאשם העלה את המושג מיוזמתו לראשונה בחקירתו, אינה נקייה מספקות. לטעמי, באותה חקירה (12.12.06), החוקר יוסי הוא זה אשר מציג לפני הנאשם תמונת מצב של אפקט, לרבות באמצעות תנועת יד המציינת "שגעון", כאשר הנאשם מאשר, כי הוא מכיר מצב כזה הנקרא מצב אפקט.

מכל מקום וזה עיקר לענייננו, עצם ההנחה, שאינני חולק עליה, לפיה הנאשם הכיר את המושג אפקט, עוד טרם שנחקר, אין בה כדי לשנות לחובת הנאשם לענייננו, אלא להיפך; הכרת הנאשם את המושג אפקט וכך גם הדברים נכונים וביתר שאת ביחס למושג לב נקי (על הרווח שאפשר להפיק ממנו במקרה של הודאה) היא זו אשר דווקא סללה את הדרך, או למצער הקלה על החוקרים וארתור להוביל את הנאשם, בהמשך ימי החקירה, לנסות ולעשות שימוש באותם "כלים". הכרת הנאשם את המושגים הנ"ל, אין בה כדי להמעיט מעוצמת ההשפעה, ממידת שטיפת המוח וההטעיה, שגרמו ארתור והחוקרים באמצעות מונחים אלה על מנת להוביל את הנאשם לעשות שימוש בכלים של לב – נקי ואפקט.

64. מכלול המקובץ מחזק את משקל טענת הנאשם כי מסר הודאת שווא משיקולי כדאיות ולכל הפחות הדברים מחייבים אותנו למשנה זהירות, עת באים אנו לבחון את משקל ואמיתות ההודאה.

אירועי 18.12.06 – הקריסה הנפשית

65. נקודת מבט נוספת, אשר למשקל ההודאה שלפנינו ועדיין מבלי לעסוק בפרטיה, נוגעת לבחינה מתחייבת ומעמיקה יותר של השתלשלות האירועים שאירעו ביום 18.12.06, הסמוכים למתן ההודאה ואשר לכאורה הובילו למסירתה;

האירועים בהם אני מבקש להתמקד נוגעים ליום 18.12.06, טרם הוצא הנאשם מתאו והובל לפסיכיאטר ועד אחר שחזר ממנו.

המשתקף מהשתלשלות האירועים הנ"ל, אשר סמוכים לשלב בו מסר הנאשם את הודאתו, תחילה לפני ארתור ובהמשך לפני החוקרים, מתיישב לטעמי יותר, עם גרסת הנאשם, על כי מסר הודאת שווא, מאשר עם גרסת המאשימה לפיה באותם זמנים, מסר הנאשם ראשית הודאה והודאת אמת.

למסקנה זו משקל משמעותי בבואי לבחון את אמיתות ומשקל ההודאה;

66. אקדים כי לדעתי, בחינת גרסת המאשימה להתנהלות הנאשם בתקופת הזמן הנבחנת אל מול ההשתלשלות שהתרחשה ובה צפיתי מוקשית עד מאוד;

כזכור על פי המאשימה, הנאשם הינו רוצח שקול ומחושב, שהתנהל לכל אורך חקירותיו על פי מהלך מתוכנן, הכולל- "קו הגנה ראשון" - כפירה במיוחס לו, ו"קו הגנה משני", מוכן לעת מצוא - הודאה ברצח במצב אפקט.

המאשימה מאשרת עוד, כי סמוך ליציאה לפסיכיאטר, מסר הנאשם "ראשית" הודאת אמת לפני ארתור, כשתוך כדי כך קרס נפשית, עד כדי שארתור שחשש לשלמו של הנאשם הזעיק את השוטרים שהובילו אותו לפסיכיאטר. כששב הנאשם מהפסיכיאטר, נחקר על ידי סשה ואז הוחזר לתאו, שם התוודה לפני ארתור התוודות אמת, בחצות אותו לילה, שבין 18.12 ל-19.12.

67. סברת המאשימה כאמור, איננה מספקת הסבר מניח את הדעת, מה בכלל הביא את הנאשם להתוודות (ראשית הודאה והודאה) לפני ארתור. כמו כן מה התכלית של הודאה כזו וכיצד היא משרתת את תכניתו?

אזכיר בהקשר זה, כי גם למאשימה אין כל אינדיקציה שהנאשם מעריך שהתוודותו בתא תועבר לחוקרים. היפוכם של דברים נכון, הנאשם כלל לא הניח כי התוודותו לפני ארתור תיוודע לחוקריו, עת התוודה לפניו.

יתרה מזאת, עצם העובדה כי גם לאחר ההתוודות לפני ארתור המשיך הנאשם, בבוקר למחרת, לעמוד בכפירתו לפני החוקרים מוכיחה את האמור, שהרי אילו סבר שהתוודותו לפני מדובב, הינה חלק מתהליך התוודות בו בחר, או שההתוודות תימסר על ידי ארתור לחוקרים, על שום מה שיכפור יום למחרת? בנוסף, ניתן בנדון להפנות לתגובת הנאשם שהופתע, עת חשפו לפניו את דבריו לפני מדובב, זאת לאחר ימים נוספים של חקירה (ביום 1.1.07) ובאופן המלמד כי הנאשם לא העריך עד אז, כי המידע הנ"ל היה אצל החוקרים.

(בנדון לא התעלמתי מאמירת הנאשם לחוקריו בחקירת 21.12.06, לפיה ידע שהם שמו לו מדובב בתא. מכל מקום, אמירה זו נאמרה באופן סתמי, מבלי שהנאשם חזר עליה או התנהל לפניו או אחריה, באופן המלמד כי היא ממשית).

68. כמו כן, לא מובן, לשיטת המאשימה, מדוע בחר הנאשם דווקא בנקודת הזמן בה בחר, להתחיל בתהליך ההתוודות לפני ארתור, הרי סך הראיות לחובת הנאשם, על פי נקודת מבטו, היה "ידוע וקיים" כבר ימים קודם לכן, וכפי שהתייחסתי לעיל.

כאמור, בניגוד לקביעת חברתי, לנקודת הזמן עת שב לתאו מחקירת הבוקר הארוכה של ה-18.12, לא חלה כל התפתחות דרמטית ובכלל, במארג הראיות לחובת הנאשם, ובוודאי לא מנקודת מבטו של הנאשם;

עוד מוקדם לאותה חקירה ואף ימים לפני כן, כבר התגבשו כל הממצאים לחובת הנאשם, לרבות העדויות של רות נשרי, השומרים, בני המשפחה, ההטחות על שקרי הנאשם, הדם על הכבל, הפוליגרף, זריקת המכנסים וכו'.

בהתאם, לא מוצג על פי שיטת המאשימה כל הסבר, על שום מה בחר הנאשם דווקא בנקודת הזמן של ה-18.12 ועובר לקריסתו הנפשית אליה אתייחס להלן, לעסוק בגירסת האפקט כמו גם להציג מיוזמתו ראשית הודאה, כפי שהדברים נלמדים מהדו-שיח שבין הנאשם למדובב, עד שהוצא לבדיקה הפסיכיאטרית.

69. מכל מקום וזה לטעמי עיקר, ראשית התוודותו של הנאשם לפני המדובב, ואשר באה ב-18.12.06 בתאו, לוותה כאמור בקריסה נפשית ממשית ודרמטית שהביאה להובלתו של הנאשם לפני הפסיכיאטר. קריסה נפשית זו מוסברת היטב בתהליך אמיתי שעבר הנאשם, וכפי שאפרט ואשר הוביל אותו עם עצמו לחשש, כי אכן רצה, כפי שכל הראיות מלמדות

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ובמצב של אפקט, ושלכן הוא אינו זוכר כלל את סיפור המעשה. הבנה זו, היא שהביאה לקריסתו הנפשית.

חברתי בחוות דעתה למעשה, לא מייחסת כל משקל לאותה קריסה נפשית ובמשתמע ייתכן ורואה גם בה מהלך מניפולטיבי והצגה מצד הנאשם.

דא עקא, אפילו המאשימה בטיעוניה לא חולקת כי קריסתו הנפשית הנ"ל של הנאשם בתא המעצר, הייתה אכן אירוע אותנטי ולא הצגה.

המאשימה מאשרת, כי במעמד האמור חווה הנאשם תופעות פיזיות המעידות על התרגשות ולמעשה הביאו לקריסתו הנפשית והובלתו לפסיכיאטר.

(ראה בנדון עמ' 27 לסיכומיה).

"...במעמד אותנטי זה, הנאשם חווה תופעות פיזיות המעידות על התרגשות ולפיה נראה כמי שאכן מתחיל לפרוק "משא כבד" מעל ליבו. עד עצם היום הזה הנאשם מאשר בעדותו, שמעמד זה היה אותנטי ולא הצגה".

אירוע אותנטי כאמור של קריסת הנאשם כפי הנחזה, בתא המעצר, טרם הוצאתו לפסיכיאטר, לכאורה אינו מתיישב עם שיטת המאשימה ומתיישב יותר עם גרסת הנאשם;

70. אזכיר כי המאשימה כמפורט מבקשת להסביר את "ראשית התוודותו" של הנאשם לפני ארתור באותו מועד, כהתחלה של "פריקת משא כבד" מעל ליבו, בבחינת תהליך שעובר הנאשם עם חברו לתא ועל בסיס יחסי האמון שהתפתחו ביניהם.

ברם, "פריקת משא" שכזו אינה מסבירה קריסה נפשית ולכאורה אף אינה צריכה להוביל לקריסה נפשית, כפי שחווה הנאשם.

71. זאת ועוד, בחינת תוכן "ראשית ההודאה" הנ"ל, כפי הנלמד מהתהליך האותנטי שעבר הנאשם בתא עם ארתור, סותרת את טענת המאשימה ומחזקת את גרסת הנאשם לדברים;

אמירותיו האותנטיות של הנאשם, התרגשותו והביטויים הפיזיים שחווה הנאשם בפרק הזמן הנ"ל, אשר הובילו לקריסתו והפנייתו לפסיכיאטר, מלמדים בבירור, כי הנאשם חווה שבר נפשי אמיתי וגדול, שמקורו בהכרה הסובייקטיבית שלו באותם רגעים, שייתכן ורצה, כפי שטוענים נגדו, בעוד שהוא עצמו אינו זוכר דבר מהאירועים, כפי גרסתו, ככל הנראה בשל היותו במצב אפקט.

השבר הנפשי הנ"ל ותוכן הדברים, אינם מתיישבים עם "ראשית הודאה" כחלק "מפריקת משא" ושיתוף, על ההקלה הצפויה מאלו, או לכל הפחות עם התנהלות של רוצח קר מזג,

שמשתכנע כי הגיע העת לעבור "לתכנית ב" כטענת המאשימה, או שמשתכנע מסיבותיו כי עדיף לו להתחיל להודות בשל מצבו הראייתי.

72. לא מובן כיצד ראשית הודאה שכזו, מביאה לקריסה נפשית ולאמירות בדבר חוסר זיכרון מוחלט ומצב אפקט, שלנאשם עצמו באמירותיו לא ברור איך התרחש.

לפי קו הטיעון של המאשימה היה מקום לצפות כי ראשית ההתוודות תכלול אמירות המתאימות לרוצח הזוכר את מעשיו, גם אם מציג את הדברים באופן מרוכך, חלקי ומרומז.

הכיצד ניתן לטעון שלפנינו רוצח (מתוכנן וקר מזג) שמתחיל התוודות על מעשיו "כפריקת משא", בעוד שהוא מפורשות מספר באותה "ראשית הודאה" אותנטית לכל הדעות, שהוא אינו זוכר דבר ומתדיין עם עצמו- הכיצד?

על שום מה רוצח הפורק ומשתף על מעשה שעשה, לפי טיעון המאשימה, יסרב ויתקשה להאמין שעשה את המעשים, יטען (באותנטיות) כי הוא אינו זוכר דבר ויקשה על עצמו הכיצד, גם אם פעל באפקט, הוא איננו זוכר?

73. **מאידך, אפנה עתה לבחינת אותה השתלשלות אירועים מ- 18.12.06, עובר להוצאתו מהתא והפנייתו לפסיכיאטר, כפי שמסביר אותה הנאשם על פי גרסתו, וניווכח כי הדברים מתיישבים יותר;**

74. כאמור, על פי גרסת הנאשם- השתכנע הוא, עובר לקריסתו הנפשית שהביאה להובלתו לבדיקת פסיכיאטר ב- 18.12.06, כי לאורך ימים נצטברו לחובתו ראיות מוצקות מוכחות ובלתי ניתנות לשינוי. בעידודו ועל דרך ניתוחו הקודרים של המדובב, באותו דו - שיח בתא, הגיעה רמת השכנוע לכדי כך שהנאשם התחיל לחשוב שייתכן ואכן רצח, כפי שטוענים נגדו ומוכחות הראיות, אך הוא אינו זוכר. **הנאשם החל לחשוב, כשאריתור מעודד אותו שאכן כך אפשרי, כי הסיבה שהוא אינו מודע למעשים שמיוחסים לו, היא כי הוא היה במצב אפקט בעת המעשה, ועל כן, אינו זוכר את האירוע (אשר הראיות החיצוניות מלמדות כי הוא מבצעו).**

במהלך התהיות העצמיות והבירורים כאמור, תרם ארתור את תרומתו הנכבדה עת חזר הנאשם לתא לאחר חקירת הצהריים של ה-18.12.06 ניתח והציע ארתור לפני הנאשם ובמהלך שיחתם בתא כי אם מצב הראיות אכן כל כך קשה, הרי בהחלט ייתכן שהנאשם ביצע את הרצח על רקע מצב אפקט;

[ראה מ"ט 165/06 (25) חלק 3 מעמוד 15/59 ועד לקריסה הנפשית בפועל].

במהלך אותה שיחה מפתח ארתור עם הנאשם את האפשרות כי ביצע את הרצח באפקט תוך שארתור מחדד לנאשם כי הדבר אפשרי וכן מציג לו תרחישים ומניעים שכלל הנראה הביאו

אותו לכך ("פעלת על אוטומט..."), "העיניים מתמלאות בדם...)", "תולש את הרף ולא רואים כלום...)", "סותם אותך... ועוד).

75. השבר הנפשי בו צפיתי ביחס לקטע הזמן הרלוונטי המצולם בתא המעצר, מתיישב אכן, כפי גרסת הנאשם, עם הכרה וזעזוע של הנאשם, מהאפשרות שפגע בילדה ורצח אותה, בניגוד לכל אמות המידה המקובלות עליו, מבלי שהוא זוכר דבר. ההבנה והחשש באותה נקודת זמן כי ייתכן שאמונתו וכפירתו לכל אורך החקירות אינה נכונה והוא אכן ביצע את המעשים זעזעה וערערה את הנאשם. משנסדקה חפותו בעיני עצמו, החל הנאשם קורס נפשית ובלשונו של הנאשם (בתמלול דבריו בתא עם מדובב, עובר לפינויו לפסיכיאטר);

"... ייתכן ורצחתי הרגתי אותה... אבל אני לא זוכר את זה... זה ממסמר אותי... אני הרבצתי לאח... הרי אז לא היה אצלי אובדן זיכרון וישמור האל אם אני יצאתי מכלי... אבל תמיד לימדו אותי לא להכות ילדות... איך יכולתי לרצוח ילדה?... ילדה בלאט, ילדה, אני לא יכול להבין... שמעתי לגבי אפקט, הייתה תכנית, אנשים תחת השפעה של אפקט יודעים מה קורה... בתודעה של אפקט זוכרים לגמרי את מה שהם עושים. הנה, אבל אני לא זוכר..." (ראה מ"ט 165/06 (25) חלק 3 מיום 18.12.06 עמ' 36/59 - 43/59).

קריסתו הנפשית כפי שניתן ללמוד מהצפייה והתכנים, מקורה אם כן בתובנה עצמית סובייקטיבית, שחוה הנאשם עם עצמו, אשר לאפשרות שרצח, אף שהוא עצמו אינו יודע זאת, ומשוכנע שהוא חף מפשע.

אזכיר כי השבר הנפשי שחוה הנאשם במהלך "התובנות" הסובייקטיביות הנ"ל עם עצמו, לווה כאמור בתגובות גופניות, בבכי ובזעזוע עמוק, כפי שניתן לצפות באופן ברור.

76. כאן המקום להוסיף כי גרסתו האוטנטית של הנאשם עובר ליציאתו לפסיכיאטר, שמקורה בחשש הסובייקטיבי של הנאשם שאולי ביצע את המעשים ואינו זוכר אותם, מלמדת בנוסף, גם על עוצמת ההשפעה שהייתה על הנאשם, לאותו אוסף הראיות שהוצג לחובתו על ידי החוקרים (למרות שלא היה בו, בדיעבד לפחות, דבר). השפעה זו הגיעה לרמה שהביאה את הנאשם, באותו קטע זמן שנותח, כאמור להתערער ולחשוב שאולי ביצע את המעשים, למרות שאינו זוכרם.

אדגיש שוב כי הקריסה הנפשית שחוה הנאשם נחזית אותנטית ואמיתית, ואפילו המאשימה אינה חולקת על כך, כמפורט.

77. ניתוח השיחות שבין הנאשם למדובב, עובר לקריסתו הנפשית, גם מלמד בבירור, כי ארתור נטל חלק פעיל, לא רק בהעצמת חומרת הראיות ומשקלן וכן בפיתוח גירסת האפקט כאמור, אלא למעשה בשכנוע הנאשם, כי כך הדברים התרחשו וכפי שהראיות גם מלמדות. רמת

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

השכנוע אליה הוביל ארתור תרמה כאמור לכך שהנאשם עצמו התערער והגיע למצב נפשי בו הוא התחיל להאמין, עם עצמו, כי יכול רצח באפקט.

נדמה לטעמי, שלא יכולה להיות רמה גבוהה יותר של מניפולטיביות ומידת השפעה של אדם על חברו, מזו שהתבצעה על ידי המדובב, כלפי הנאשם והנצפית ממהלך התרחשות הדברים בתא, עד לשלב הקריסה הנפשית האותנטית של הנאשם.

78. לשלמות התמונה והשתלשלות האירועים אוסיף שהנאשם מספר עפ"י גרסתו לפנינו, כי בסיוע הפסיכיאטר אליו פונה (וגם בעזרת השוטר גולדשטיין) ומשהתרחק משטף המחשבות והניתוחים הסוערים והאינטנסיביים, עליהם "ניצח" ארתור בתאו כאמור, חזר הנאשם "לעצמו", התאושש, התחזק וחזר לבטוח בחפותו, תוך ששלל עם עצמו את האפשרות שביצע מעשה רצח, אותו אינו זוכר כלל.

על כל פנים, בחקירת הערב אצל סשה, אליה הגיע הנאשם מיד עם שובו מהפסיכיאטר (תוך שהנאשם ממשיך ומתבטא לפני החוקר על מצב האפקט), שב והתחדד לנאשם שאכן וכפי שהטיחו לפניו - כל "הראיות" סוגרות עליו, כי טענתו לחפות לא תועיל לו, והוא עומד למעשה קרוב ל"הזדמנות אחרונה" להודות (גם אם הודאת שווא). עוד הובהר לו באותה חקירה ע"י סשה, שטענת אפקט סתמית כפי שהחל להפריחה הנאשם "בחלל חדר החקירה", לא תתקבל. בהמשך לכך, וזאת אין מקום לשלול, הנאשם נותר מעורער ומסופק כיצד עליו לפעול וכיצד עליו להתנהל, הגם שהיה ברור לו כי לא רצח את המנוחה.

(במאמר מוסגר אשלים כי ער אני לכך שבמשפטו הקודם טען הנאשם שמצב האפקט נמשך גם לאחר שובו מהפסיכיאטר. לדיון ולמסקנות חברי גם בהקשר לסתירה הנ"ל בנדון, אני מסכים).

ההתוודות לפני ארתור- הסברים ומניעים, שאין בסיס לשלול אותם

79. **כאמור, לאחר שהיה אצל הפסיכיאטר והשלים את חקירתו לפני סשה, הוחזר הנאשם, באותו ערב של ה-18.12.06, לתאו. עם שובו לתא, עט ארתור על הנאשם.**

ארתור הבהיר לנאשם שהוא למעשה כבר הודה לפנינו, בשלב קריסתו הנפשית (שלב בו עסקינן לעיל) ולפני שיצא לפסיכיאטר, וכי "הוא בידיו". ארתור מתאר לנאשם כי עצור אחר (שאיננו חבר אמת כמוהו), כבר היה מנצל את "ההתוודות" בשלב הקריסה הנפשית, על מנת לזכות בטובות הנאה מהמטרה לאחר שהיה מספר להם על האמירות שנאמרו לו. עוד הבהיר ארתור לנאשם, כי גרסת אפקט סתמית ככל שתוצג לפני החוקרים וללא תכנון והיערכות (בסיוע מדובב), לא תצלח ותובילו למאסר עולם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ארתור מבהיר עוד לנאשם, כי ניסיונו להתכחש "להודאה" שמסר לפניו לפני שיצא לפסיכיאטר, אחרי כברת הדרך שעברו יחד והאמון שבנו, מעליבה ומכעיסה את ארתור מאוד וכי יהיו להתנהגות כזו השלכות.

הנאשם בשלב זה, עפ"י גרסתו, מחליט לגולל הודאת שווא לפני ארתור.

ממקבץ הסברי ותיאורי הנאשם עולה כי הוא החליט למסור הודאה לפני ארתור; על מנת לפייס ולהשביע את רצונו של ארתור. על מנת לא לסכן את מערכת היחסים עמו ולשמור את ארתור לצדו, בין השאר גם מחשש שמא יחליט ארתור לשתף את השוטרים באמירות, שאותן מפרש ארתור כהודאה, ולכאורה יוכל להפיק מהן טובות הנאה מהמשטרה, כפי שהבהיר לו ארתור.

כמו כן, משתמע שהנאשם ביקש במסירת ההודאה לפני ארתור, להבטיח שארתור לא ינטוש אותו, לא יכעס עליו, לא יממש איומים כלפיו ולא ירחיק אותו, אם עתה ואם בעתיד, עת ייכלא ויזדקק לעזרת "הפושע הוותיק", החכם, המנוסה והמקושר – ארתור.

בהקשר זה והגם שהנאשם בעדותו תיאר תיאורים של איום ופחד פיזיים, התמונה הנלמדת היא תמונה מורכבת יותר כפי שפירטתי.

80. לא מן הנמנע, על בסיס ניתוח השתלשלות הדברים והאמירות, כי ההודאה לפני ארתור נמסרה על רקע "הערכת מצב" מצד הנאשם, שנעשתה על בסיס הצטברות "הנתונים", לרבות מכלול חוויות היום שחוהו ומצבו הראייתי העגום, אשר חידדו לנאשם במצטבר, את המסקנה לפיה - המוצא האחרון והחלופה הרעה במיעוטה לפניו הוא ניצב היא לשקול להודות, בעתיד הקרוב, לפני החוקרים "בלב נקי", גם אם הודאת שווא, ובכך לזכות בהמתקה משמעותית בעונש.

על פי האמור, ייתכן כי את ההתוודות וסיפור המעשה שמסר לפני ארתור, ראה הנאשם כמעין "ניסוי כלים" להמשך הדרך. כהזדמנות להעמיד במבחן ולפתח את הגרסה העובדתית שיציג, אם יודה לפני חוקריו כי רצח את המנוחה, במצב של אפקט.

במסגרת ההתוודות לפני ארתור מיישם בפועל הנאשם, בהנחיית, בעידוד ובסיוע ארתור, תאוריות ותרחישים "שנדונו" בימים קודמים בין ארתור לנאשם כפי שאפרט בהרחבה. כן נותן הנאשם מענה לשאלות ש"מגלגל" ארתור, כמו גם מיישב הנאשם באותה התוודות "קושיות" שהוא מעלה לפני עצמו, תוך כדי "סיפור המעשה".

הקשר ההדוק עד כדי דקלום בין תכני השיחות של ארתור עם הנאשם, בכל אותם ימים שקדמו לליל ההתוודות ב- 18.12.06, כפי שאפרט בהמשך, מחזקים את המפורט.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

81. ער אני לכך, שלא את כל ההסברים והאפשרויות שהצגתי לעיל, ניתן למצוא בברור בעדות הנאשם לפנינו, על הטענה היכולה להישמע- הכיצד בימ"ש מיוזמתו שם בפיו של הנאשם הסברים שלא מסר?

יחד עם זאת ולצד הזהירות שאכן מתחייבת, נוכחתי כי ההסברים הנ"ל עולים "ושזורים" ממהלך ההתרחשויות והקשרי הדברים וכי אין בהסברים אלו כדי מתן הסברים שאינם בנמצא במסגרת הצפייה והניתוח של השתלשלות האירועים, גם אם הנאשם, על מגבלותיו, ודרך עדותו, לא ניסח ולא ביטא את הדברים בבירור, בעדותו.

ודוק, הפסיקה אף הכירה בחובה עצמאית המוטלת על בית המשפט לבחון היתכנותה של טענת הגנה חלופית העולה מהראיות המוכחות לפניו, גם מקום בו הנאשם לא העלה טענה חלופית זו ואפילו אם היא עומדת בסתירה לקו הגנה ראשוני שנקט (ראה ע"פ 1888/02 מדינת ישראל נ' מקדאד, פ"ד נו(5) 221 (2002); ע"פ 3372/11 משה קצב נ' מדינת ישראל (18.5.11); ע"פ 511/21 פלוני נ' מדינת ישראל (22.2.22)).

הדברים נכונים בבחינת קל וחומר לענייננו, שעה שהנימוקים הנלמדים הינם משלימים בלבד ולא עומדים בסתירה להסברים של הנאשם עצמו.

82. אני רואה כסביר להניח עוד, שהנאשם העריך כי אותה התוודות שהחליט למסור לפני ארתור, אינה בבחינת מהלך בלתי הפיך, ובהתאם כי יש סיכוי גבוה שהתוודות זו תישאר בינו לארתור ולא תגיע לחוקריו, ככל שיתחרט הנאשם על המהלך בעתיד.

(כאן המקום לחזור ולהזכיר כפי שפירטתי לעיל כי הנאשם עת הודה לפני חוקריו, ועד שהדברים הוטחו לפניו בחקירת יום 1.1.07, כלל לא ידע שהתוודותו לפני ארתור הגיעה לידיעת החוקרים).

83. זאת ועוד, אזכיר כי מבחינת המאשימה מוקשה מנגד – על שום מה בכלל בחר הנאשם להתוודות לפני חברו ולא יזו תכלית?

כהיבט משלים אוסיף, כי ההתנהלות אותה ניתחתי לעיל, משלב קריסתו הנפשית ועד להתוודות לפני ארתור, מציגה את הסיבות והמניע של הנאשם, ל"ראשית ההתוודות" וההתוודות לפני ארתור.

כאמור, טעמיה ומניעיה של התוודות "חברית" זו אינם חופפים ואף שונים מהסיבות שהביאו בהמשך לכך, את הנאשם, למסור הודאה לפני חוקריו בהודאה "הרשמית". את המניע להודאה בפני החוקרים, לצורך הכרה של מתוודה בלב נקי, ניתחתי מוקדם יותר ובנפרד בחוות דעתי לעיל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

84. בחינת השתלשלות כלל גרסת האירועים שפורטה – למקטעי הזמנים אותם בחנתי לעיל עובר לקריסה הנפשית ועד לשלב ההתוודות לפני מדובב, על דרך צפייה מדוקדקת, חוזרת ונשנית, בסרטונים המתעדים את כל המהלכים הנ"ל, לרבות תכני השיחות השונות, הלכי הרוח, שפת הגוף, כולל ביטויי התדהמה, הכעס, הפחד, הבכי, המצוקה, ההיסוס, הרגיעה ועוד, משתלבת היטב עם גרסת הנאשם שפורטה לעיל.

לא מצאתי כל בסיס לקבוע כי מכלול השתלשלות האירועים הנ"ל הייתה בבחינת הצגה ומניפולציה.

85. להשלמת השתלשלות האירועים אשלים; כי לאחר שהנאשם פייס את ארתור ושיתף אותו בהודאתו, נרדמים השניים בתאם, סמוך לאחר חצות.

בבוקר שלמחרת מובל הנאשם לחקירת ה-19.12.06. בחלקה הראשון של החקירה, הנאשם, אשר התחזק מעט מאירועי יום האתמול הסוער שעבר, עומד שוב על חפותו לפני החוקרים, ברם עמידה זו לא מחזיקה זמן. לנאשם כאמור שוב מתחדד מצבו "הראייתי" הקשה. הוא לומד שנקודות והתפתחויות חיוביות לטובתו - אין בנמצא, גם לא "מהצד הביולוגי", כפי שמבהיר לו סשה. הנאשם נוכח שהמצב מבחינתו בבירור בלתי הפיך, וכי עומדים להרשיעו ולשלוח אותו למאסר עולם.

על רקע האמור וכאשר שבים ומבהירים לנאשם באותה חקירה שההזדמנות להודות "בלב נקי" עומדת לחמוק ממנו ("המכסה נסגרה") ושזו הזדמנות שלא תחזור עוד, מחליט הנאשם, בחלקה השני של אותה חקירה, למסור את הודאתו לפני החוקרים - הודאה "בלב נקי", תוך אמונה שניתן לשלב עמה את גרסת האפקט וכפי שפרטתי בפרק הקודם לשאלת המניע והסיבה להודאה לפני החוקרים.

שאלת המניע לרצח

86. מבט משלים, מצטבר וכללי נוסף, היפה גם לשאלת משקל ההודאה בענייננו, אני מוצא בספק הבסיסי והיסודי שנותר בי – מהו "המניע" או ההסבר, שהציגה המאשימה לביצוע הרצח על ידי הנאשם ואשר בביצועו לכאורה התוודה בהודאתו.

87. לטעמי ברור הוא, כי ככל שמתקשים אנו במתן מענה ראוי לשאלה - מהו המניע לביצוע הרצח, נתקשה ביחס ישיר לכך, לקבוע מעל לכל ספק, כי הנאשם מסר הודאת אמת ולא הודאת שווא.

מובן הוא שעל דרך הכלל, הוכחת מניע אינו נדבך הכרחי להרשעת נאשם. אולם בנסיבות ענייננו, העדרו של מניע ולו כזה המניח את הדעת, יש בו לחזק את הספקות, גם לשאלת אמיתות ההודאה שנמסרה.

88. אקדים כי הניסיון להציג את הנאשם כאדם מתפרץ, פדופיל ואלים, הרואה תמונות פורנו של קטינים וכן צופה בסרטי סנאף, זאת על מנת ליישב את מעשה הרצח האכזרי בו הוא הודה, עם קווי אישיותו, כשל לחלוטין לפנינו וכפי שהדברים פורטו בחוות דעת חברי.

כפי שחברי הציג והפנה, הוכח כי הממצאים לכאורה שהציגה המשטרה, אשר לתכני המחשב של הנאשם כעולה מחוות דעת צחי סגל מטעם המאשימה, ואשר למדו לכאורה כי הנאשם החזיק וצפה בתמונות פורנו של קטינים, החזיק וצפה בתכנים אלימים וסרטי סנאף, נשללו. עם אלו קרסו הקווים לדמותו הנלווה והפלילית של הנאשם, כפי שנטען בהליכים קודמים. הדברים בוארו והוכחו היטב, על פי חוות דעת ועדות מומחה המחשבים, יואב זילברשטיין, מטעם הנאשם, על הרושם המקצועי והבלתי מעורער שהותיר, אשר לעיקרי חוות דעתו ועדותו אף לא חלקה המאשימה.

מסמך ההסכמות בין התביעה וההגנה, לגבי תוכן מחשבו של הנאשם (במ/1), לצד הצהרת המדינה לפיה לא תייחס לנאשם דבר שקשור לפדופיליה, מדברים בעד עצמם. מכל מקום הוכח שהנאשם לא חיפש במנוע חיפוש במחשבו מילה כלשהי הקשורה לאלימות או כלי נשק ולא נכנס לכתבות העוסקות בטענת אי שפיות. הנאשם גם לא חיפש סרטי סנאף. בהקשר לסנאף הוכח כי הנאשם חיפש מידע ביחס ללהקת פופ בשם "סקס – פוליס", כשאחת מתוצאות החיפוש הנ"ל הציגה קובץ (שהורד) וכלל את המילה "סנאף". המומחה מטעם התביעה, צחי סגל, אישר בחקירתו הנגדית כי אכן אין כל אינדיקציה שהנאשם צפה בקובץ הנ"ל אולם אין לשלול זאת. המומחה זילברשטיין מטעם ההגנה, הוסיף והעריך כי לאור פרק הזמן הקצר עד שנמחק הקובץ הנ"ל, מסתבר כי הנאשם לא צפה בו.

89. אשלים כי משיחות הנאשם עם ארתור בתא עלה, כי הוא גלש באתרי פורנו "רגילים" בלבד ושלל צפייה חריגה בפדופיליה, סרטי ילדים וכדומה. מאותן שיחות ניתן ללמוד כי הנאשם יודע על עצם קיומם של סרטים שהם במהותם ולכאורה מה שמוגדר כסרטי סנאף, על אף שלא הכיר כי כך הם נקראים, כפי שמסר בנדון בחקירתו (ראה מ"ט 165/06 (25) חלק 2 מיום 18.12.06 עמ' 3/52 - 4/52). עוד הוכח, על פי חוות דעת המומחה זילברשטיין, כי קבצי תמונות הפדופיליה במחשב הנאשם רלוונטיים לשם משתמש קודם ("דומיניק") ואשר נמחקו עוד טרם רכש הנאשם את מחשבו (המשומש) ומבלי שלנאשם היתה כל נגיעה אליהם.

90. לא אוכל להסכים עם חברתי, כי מחדלי המשטרה בהקשר לתוכן מחשבו של הנאשם, הם נחלת המשפט הקודם בלבד ואין לעסוק בהם במשפט החוזר, עפ"י מסד הראיות החדש במסגרתו. ההתנהלות הבלתי ראויה בהקשר לראיות המחשב, כפי שהוצגה ע"י התביעה בהליכים קודמים, רלבנטית גם רלבנטית במשפט החוזר והכרח לתת עליה את הדעת.

עוד איני שותף לטענת חברתי כי הנאשם שיקר בכל הנוגע לשאלה האם הכיר סרטי סנאף ובוודאי שאינני מסכים כי בשל שקר כזה, גם אם היה, מוצדק להניח אותו לחובת הנאשם,

- תוך קביעה כי צפה בקובץ הקשור הנוגע לסנאף שהורד למחשבו ונמחק, זאת בניגוד להערכות המומחה זילברשטיין בנדון.
- (אוסף כי ממהלך הדיונים למדתי כי סרטי סנאף היום יקרים עד מאוד. כפועל יוצא מכל לא מסתבר גם מטעם זה שנניח, כי הנאשם הוריד באקראי סרט כזה ואף מחק אותו).
91. המאשימה מצידה, על אף שהדגישה שהוכחת מניע אינה הכרחית להרשעה, עשתה מאמצים לא מבוטלים בטיעוניה, לשכנע בקיומו של מניע, לרבות ניסיון "מעודכן" מצידה (לאחר שדמות הפדופיל כמפורט לעיל, כאמור קרסה), לשוות לדמותו של הנאשם קווי אופי אלימים מתפרצים, על מנת שההודאה מטעמו תתיישב ותשתלב עם אלו.
92. אוסף כי הנאשם במסגרת הודאתו אכן מתיימר גם הוא ליתן מניע לכאורה למעשים בהם הודה בהודאתו. ברם, בהודאה אין לפנינו הסבר אחיד ומתקבל על הדעת. למעשה הניתוח מראה כי לפנינו מוצגים על ידי הנאשם, מניעים חלופיים ומבולבלים. "אוסף" מניעים אלו, אף שאוב בעיקרו משיחות הנאשם עם ארתור או הוצע לנאשם על ידי החוקרים במהלך החקירות, כפי שאתייחס בהמשך.
- מכל מקום, "המניעים" הנ"ל שהוצגו אינם משכנעים בפני עצמם, זאת בלשון המעטה. מניעים אלו מסתכמים - בכעס מתפרץ של הנאשם, אשר התפרץ על המנוחה בשל; בקשה לסיגריה, קללות, הקנטת אימו, אשתו, זלזול ועוד.
93. יתרה מזאת, ההתרשמות מהנאשם וקווי אישיותו, כפי שאלו עלו מתוך ההתבוננות הארוכה בו ובהתנהלותו, במהלך החקירות ובעדויות, אינה מתיישבת עם מגוון ההסברים המופרכים הנ"ל "שהוצגו", אשר למניע לביצוע הרצח.
- מההתרשמות הבלתי אמצעית נוכחתי, כי הנאשם שולט ברגשותיו, וכלל אינו מהיר חמה או מתפרץ, כפי הנטען;
- התרשמתי מאדם מנומס המקפיד לשמור על גבולות, עד כדי כניעות. הנאשם שלפנינו אינו מתפרץ או מאבד שליטה, גם בשעות קשות. הדמות של מי אשר בחמת זעם ואובדן עשתונות רצח בדם קר ילדה, רק בשל התגרות שולית כטענת המאשימה ובהתבסס לכאורה על תוכן ההודאה שנמסרה על ידי הנאשם, אינה מתיישבת, עד כמה שהבנתי האנושית משגת, עם קווי האישיות אליהם התוודעתי כאמור.
94. גם הצפייה בחקירותיו ובהילוכו בתא המעצר מובילה למסקנה זהה.
- ברור הוא, כי אני חולק על התרשמות חברתי, מאותה צפייה, שהובילה אותה למסקנות הפוכות מאלו שהצגתי.

כמו גם, אינני שותף לאינדיקציות לכאורה, שהציגה חברתי לעניין הקווים האלימים באישיותו של הנאשם וכפי שפירטה.

מכל מקום ולצורך הטיעון אוסיף, כי אף בהנחה והיה מוכח לפנינו (ולא כך הוכח), כי הנאשם אכן היכה את אחיו בעברו, או היכה צעירים (במובחן מקטינים) מתוקף תפקידו באוקראינה כמאבטח במועדון, אין באלו ללמד, מכל וכל, לענייננו, כי לנאשם נטייה לאלימות קשה, עד רצח בשל התגררות. המרחק בין צעיר הנוקט אלימות כפי הנטען כלפי אחיו או במסגרת עבודתו, לבין כזה שמבצע רצח אלים כבפרשתנו, ארוכה עד מאד.

הדברים מקל וחומר יפים, ככל שמבקשים ללמוד לענין קווי אישיותו של הנאשם, מהתבטאויות בודדות שאמר הנאשם לפני ארתור, כלפי מיעוטים כאלה ואחרים או מהתבטאויות של הנאשם על כך שהוא "בטרייה נטענת", כמו גם התבטאויות בהן הוא מלין על התנהגות ילדים וכדומה, בפרט כשמוסכם כי לא היה להתבטאויות האלה שום תרגום לשפת המעשה במציאות.

גם לעניין זה, יפה מסקנת חברי, לפיה - מקום בו צריכים אנו לבחור בין אמירותיו של הנאשם לבין מעשיו המוכחים, נכון להעדיף את מעשיו, כפי שהם משתקפים לפנינו.

גם להתעניינותו של הנאשם בסכינים או בטכניקות לחימה כאלה ואחרות (בהיבט ההגנתי למעשה), אין דבר וחצי דבר לענייננו. התעניינות שכזו אינה חורגת מתחביב של אדם מן השורה ובוודאי אין בה ללמד על נטיות לרצוח.

95. חיזוק נוסף לקווי אישיותו הנורמטיביים של הנאשם מצאתי בעובדה שלאורך השנים הארוכות בהן ריצה הנאשם את מאסרו בכלא ובפיקוח שב"ס, לא נרשמו לחובת הנאשם, כל הפרות או עבירות משמעת. אילו היה לפנינו אדם בעל קווי אישיות אלימים ומתפרצים, הדברים בהכרח היו צריכים לבוא לידי ביטוי לאורך השנים הארוכות והלחוצות בהן ריצה מאסר, תחת עינו הפקוחה של שב"ס. לאמור, לטעמי, משקל סגולי גבוה בבואנו לבחון ולנסות להתחקות אחר קווי אישיותו של הנאשם.

למותר להוסיף, כי אילו היו בנמצא נתונים שליליים לעניין התנהגות הנאשם בין כותלי הכלא, הדברים היו מוצגים ע"י המאשימה, אם בהליך כאן ואם בהליך המעצר שבנדון ולא כך.

96. גם בחקירתו הנגדית לפנינו שהייתה ארוכה ונוקבת, נהג הנאשם בנימוס ובאיפוק וכלל לא התפרץ;

האינדיקציה האוטנטית להתנהגות זו אליה הפנה חברי מתוך מהלך חקירתו הנגדית נחרטה היטב אף בזיכרוני. באותה נקודה (ישיבת 9.3.22, עמ' 3336) עומת הנאשם עם קטע מדבריו בתא המעצר (סרטון מ- 14.12.06) הסותר לכאורה את אמירותיו בחקירה לפנינו ובנקודה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בביקוח)

מרכזית (טענתו לפיה סבר שהרוצח גם אנס, בעוד שבתמלול הסרטון עניין האונס אינו מאוזכר). על פי התרגום כפי שהוטח לפניו, הנאשם לכאורה נתפס בשקר. הנאשם ביקש להתגונן וטען שהתרגום של אמירותיו בסרטון שגוי ולא מלא. המתורגמנית במעמד הדיון נתבקשה להכריע בנכונות התרגום וציידה תחילה בתרגום וכפי שטענה ב"כ המאשימה (היינו, שהאמירה של הנאשם אינה כוללת אזכור אונס). על אף הקריטיות של הדברים ולמרות שהחקירה עמדה להימשך תוך מסקנה משמעותית לרעתו, הסתפק הנאשם בבקשה מנומסת ורפה, כי בית המשפט יואיל להורות למתורגמנית להאזין שוב לקטע הרלוונטי בסרטון.

ואכן לאחר האזנה חוזרת, אישרה המתורגמנית את נכונות התרגום לו טען הנאשם (הכולל את אמירת האונס כטענתו).

התנהגות זו של הנאשם סיפקה לפניי הצצה בלתי אמצעית לקווי אישיותו של הנאשם, על האיפוק והסבלנות החריגים, כפי שגילה באותה חקירה.

97. כפי שאזכר חברי בחוות דעתו, יש לייחס משקל גם לעדותה של התלמידה דאז, לנה אפטר, שהודתה כי בימים בהם עבד הנאשם בבית הספר, היא התגרתה בנאשם והציקה לו בכך שניתקה את כבל העבודה שלו מהחשמל. למרות שהנאשם "תפס אותה על חס", במהלך אחד הניתוקים, לא כעס, לא איים וודאי לא איבד שליטה כלפיה.

98. המקובץ מקשה עליי להשתכנע בקיומו של מניע אפשרי, אשר הביא את הנאשם לבצע את הרצח האכזרי המיוחס לו. קושי זה מקים ספק לשאלת אמיתות ההודאה, בנסיבותינו.

התנהלות הנאשם בחקירותיו

99. היבט נוסף הפוגם במשקל ההודאה, עדיין מבלי להיכנס בשלב זה לפרטיה, נוגע לדרך התנהלות הנאשם לאורך חקירותיו, תכני האמירות וההצהרות בדבר חפותו, כמו גם אופן ההתמודדות החובבנית מצידו עם הראיות השונות המוטחות לפניו.

בהקשר זה אשלים כי גם המאשימה מסכימה שההודאה שניתנה בסופו של יום על ידי הנאשם, באה לאחר רצף של ימי הכחשה ומהווה תפנית לדרך ההתנהלות של הנאשם עד ההודאה, באופן המצדיק בחינה והסבר.

100. בפרק קודם בחוות דעתי לעיל, התמקדתי במקטע הזמן בו אירעה אותה תפנית בחקירה – מהכחשה להודאה (שהחלה כאמור מהקריסה הנפשית) וביקשתי להראות כי בחינת "התפנית" באופן ממוקד, מתיישבת פחות עם מסירת הודאת אמת.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בפרק זה ולהלן אצביע כיצד התנהלות הנאשם לאורך ימי החקירה אשר קדמה למקטע הזמן הסמוך להודאה, גם היא אינה מתיישבת עם גרסת המאשימה, אשר ל"תכניתו הסדורה" של הנאשם מתחילת החקירה;

101. מהתרשמותי הבלתי אמצעית מהנאשם וצפייה מעמיקה בהילוכו, בהתנהגותו ודבריו לאורך ימי חקירתו, אני מתקשה עד מאוד לקבל את תזת המאשימה ואת מסקנות חברתי לפיהן התנהלות זו מאפיינת רוצח מניפולטיבי ושקרן ועל אחת כמה וכמה מחושב וקר מזג, אשר פעל מתחילת חקירתו ולמעשה על פי שני קווי הגנה חלופיים וסדורים כטענת המאשימה;

כזכור, על פי המאשימה "קו הגנה ראשון" בו בחר הנאשם כלל - הכחשה גורפת של ההאשמות. בשלב שני, כך על פי תכנון הנאשם ובהיעדר מוצא אחר, פעולה על פי "קו הגנה חלופי" הכולל - הודאה ברצח תוך כדי "מצב אפקט".

102. ראשית וכאמור, התרשמתי מגרסתו הנגדית של הנאשם להשתלשלות האירועים. לאחר בחינה, לא ראיתי להימנע מלייחס משקל או לקבוע כלא אמינה וכחסרת בסיס את גרסת הנאשם הנ"ל ואת הסבריו, על כי מסר הודאת שווא, רק לאור ההערכה הסובייקטיבית של מצבו הראייתי ומסקנתו כי יועיל לו יותר למסור הודאת שווא – תוך הצגתה כהודאה "בלב נקי".

103. על כל פנים, תזת המאשימה אשר לקווי ההגנה הסדורים והחלופיים להם נערך הנאשם כמפורט, מוקשית כשלעצמה מההתנהלות הנחזית, גם אם אמנע מקביעות מהימנות לטובת הנאשם וגרסתו כאמור.

סקירת שיחותיו והתפתחות החקירות, כפי שפרט בהרחבה לגביהן חברי בחוות דעתו, מוכיחות את היפוכה של תזת המאשימה הנ"ל, כך גם את מסקנת חברתי, כי לפנינו רוצח שקרן ומניפולטיבי;

104. ראשית, קשה להלום שרוצח, כפי המוצג על ידי חברתי והמאשימה, יבחר לספק פרטים מסבכים וישתף פעולה עם החקירה כבר משלביה הראשונים;

105. כך למשל, על שום מה רוצח מניפולטיבי ובכלל ינדב לחוקריו את הסיפור כי זרק את מכנסיו?

- למה שרוצח כזה יותיר את תיקו, המלא בראיות מפלילות, במקלט ולא יקח אותו עמו בסוף היום, על מנת להשמיד ראיות? (כשבשעה זו טרם הגיעו מחפשים או שוטרים לביה"ס, בניגוד לנטען).

כמו כן, למה שיבוא לאסוף את תיקו הנ"ל לעיני כל בליווי אשתו ויצהיר על כך לפני השוטרים יום למחרת?

למה שרוצח כזה יסכים לעבור בדיקת פוליגרף? למסור בדיקות ד.נ.א.? ולהשיב לשאלות והכל עוד טרם מפגש עם עורך דין?

ובכלל למה שיסכים למסור את מחשבו לבדיקה? ועוד.

106. הכיצד רוצח מחושב וסדור, כגרסת המאשימה, יטעה באופן כה מהותי בהערכת משקל הראיות לחובתו, עד כדי מסקנה שאין לפניו ברירה – אלא לפנות "לקו ההגנה החלופי" ולהודות, כדי אולי ובספק גדול לזכות בהקלה כלשהי, מעונש המאסר הממושך שבכל מקרה יצפה לו, אם יודה.

זאת ועוד; על שום מה רוצח כזה, יבחר בכלל, להסתכן בקו הגנה, הכולל, גם אם רק באופן חלופי, מסירתה של הודאה, על הסיכונים הקרדינליים שבמתן הודאה כזו. על פי רוב, נכון להוסיף כי מסירת הודאה על ידי נחקר, הינה בבחינת קו הגנה בלתי סביר ו"התאבדות" היפה ככלל, למצבי ייאוש של עבריין ולא פרי תכנון או שיקולים של "פריקת משא" ושיתוף עם חברים.

כמו כן וגם אם בחר הנאשם להודות "כקו הגנה חלופי" – על שום מה ימסור רוצח כזה הודאה גם לפני חברו לתא, הודאה שאין לה תכלית, על פי תזת המאשימה ועוד לפני שהודה לפני חוקריו.

107. מעבר לאמור ועל פי הערכתי, לא מסתבר, ממכלול הצפייה, כמו גם מההתרשמות מהנאשם וקווי אישיותו, כי האותנטיות הנחזית; הלבטים, השיתוף, הפחדים, הבלבול, חוסר האחידות בפרטים, ביטויי הלחץ, קטעי הבכי והשבירה, ההשתכנעות העצמית לכאורה במצב האפקט, כפי שמכלול הרשמים הנ"ל עולים בבירור ממהלך ימי החקירות והשיחות עם המדובבים, הם כל כולם חלק "מהצגה" מתוכננת ואף מתוחכמת שרקם הנאשם המניפולטיבי, קר המזג, כגרסת המאשימה וכקביעת חברתי.

כפי שהבהרתי, התרשמותי האישית הייתה כי הנאשם אינו מציג ומתחזה, במכלול אלה.

108. עוד אני חולק על מסקנת חברתי, כי הנאשם הוא זה שבחר את העיתוי במסירת ההודאה, מרצונו החופשי (זאת לאחר שהוא לאורך ימי חקירותיו, מהתל ומשחק בחוקריו, תוך שהוא משקר לפי נוחותו ובהתאם להתקדמות החקירה), זאת על מנת לשפר את מצבו ולטעון לרצח במצב אפקט.

כפי שהבהרתי, הנאשם שיתף פעולה עם חוקריו מתחילת החקירה. על אחת כמה וכמה שמהרגע שהסיק הוא, כי מצבו הראייתי העגום לא מותיר לו מנוס, אלא להודות בלב נקי, פעל הנאשם באופן נחרץ לשתף פעולה מלא עם חוקריו. כל המענים שמסר, בפרט מהודאתו ואילך ובמהלך חקירותיו, היו מענים אמיתיים ומלאים עפ"י מיטב ידיעתו ומיטב ניסיונו

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לרצות את חוקריו ולו מתוך שאיפתו לעמוד בכללים למתן הודאה בלב נקי שהיתה הסיכוי שלו לזכות בהקלה ודאית בעונשו.

109. אוסיף כי גרסת האפקט עצמה, האמורה להיות ההזדמנות והמפלט של הנאשם להקלה בעונש, על פי קביעת חברתי ואשר נמסרה כחלק ממתן ההודאה, הייתה לכל הדעות גרסה שלומיאלית, דלה ומתפתחת, זאת בשונה מהמצופה מרוצח מתוכנן, כגרסת המאשימה, כמו גם מרוצח התולה את יהבו בטענת האפקט.

הנאשם, בגרסת האפקט שהציג במשולב להודאתו, הציג גרסה לא משכנעת, בלשון המעטה. הגורמים לאפקט שנבחרו על ידו, היו בעיקרם, כפי שאפרט, בהמשך לעצות ולתרחישים שהציג ארתור בפניו, ימים קודם בתא המעצר ו"ששוכללו" תוך כדי פריסת הגרסה לפני החוקרים, גם זאת בניגוד למצופה עפ"י שיטת המאשימה.

הגרסה שהוצגה על ידי הנאשם, כמתארת מצב אפקט, אף כוללת פרטים מלאים לליבת אירוע הרצח עצמו ולא כמצופה מרוצח המתכנן את סיפורו ומבקש לשמור לעצמו "פתח מילוט", על דרך מצג משכנע כי אכן פעל באפקט. התיאור שהוצג על ידי הנאשם מתיישב יותר עם אדם המצוי בייאוש אמיתי ותוהה עם עצמו, כגרסת הנאשם.

110. כאמור, על מנת להסביר חוסרים וסתירות בהודאת הנאשם, קבעה חברתי וטענה המאשימה כי הנאשם, למרות שידע את פרטי האירועים במלואם, פעל במניפולטיביות, בתחכום ובקור רוח. על פי תזה זו הנאשם החסיר פרטים בכוונת מכוון ובפרט פרטים שאינם מתיישבים עם טענת האפקט שתוכננה.

בהתאם לטענה זו, חלקים גדולים בדרך התנהלות הנאשם והתכנים שמסר לאורך ימי החקירות ובאמירותיו לפני המדובב, יש לראות כחלק מהצגה, ככל הנראה גם מתוכננת וערוכה היטב.

להבדיל מכך נטען, כי בהודאתו לפני ארתור, הציג הנאשם גרסת אמת, הגם שלטענתה, באופן טבעי על פי הקשר מסירתה, חסרה הודאה זו פירוט.

קו טיעון זה אינו משכנע לדעתי ;

111. חברתי בחוות דעתה, כמו גם המאשימה בטיעוניה, לא הצליחו לטעמי להציג קו ברור המאפשר לנו להבדיל, בין חלקים שבהם הנאשם משטה בשומעיו לבין חלקים בהם הוא באמת אינו יודע פרטים ;

לא השתכנעתי כי הוצג קו טיעון מסודר ואחיד, המתיישב עם טיעון זה.

המכנה המשותף היחיד אותו מצאתי, בקביעות חברתי ובטיעוני המאשימה בנדון, מסתכם בניסיון ליישב באמצעות טיעון זה, חוסר התאמות שהתגלו בין ההודאה לראיות ולא מעבר לכך.

112. מעקב אחר התנהלות ודברי הנאשם בהקשרים השונים, גם אינו מציג תימוכין לטיעון האמור;

לא נוכחתי כי הפרטים שהוסתרו או גולו ע"י הנאשם מתיישבים עם הטענה אשר להסתרת פרטים שאינם תואמים את טענת האפקט או מלמדים על אכזריות;

בהודאה סופרו פרטים שאינם מתיישבים עם אפקט (דוגמת ידיעת מספר התא, ניגוב סימנים ועוד).

מאידך, הנאשם בהודאתו (21.12.06) סיפר פרטים היכולים ללמד על אכזריות, דוגמת הפשלת מכנסי המנוחה וכדומה, אשר היה מצופה כי יוסתרו עפ"י קו הטיעון הנ"ל.

113. מתיישבים בעיני לא פחות, אם לא יותר, הסברי הנאשם על כך שהחליט למסור הודאה לפני חוקריו, בבחינת הודאת שווא, מתוך הבנה מוטעית ש"הראיות" מצטברות לחובתו, וכי אם ימשיך לדבוק בחפותו הוא צפוי להיות מורשע בכל מקרה. המוצא היחיד שנותר לו בנסיבות שלפניו הוא- מסירת הודאה (שווא) "בלב נקי" באופן שהודאה שכזו תביא להפחתת עונשו. את ההודאה שילב הנאשם ב"טענת האפקט", אשר נועדה, עפ"י גרסתו, לחפות על אי ידיעת פרטים מהאירוע ועל סתירות שתתגלנה ואשר יהיה באלו לסכן את ההקלה המשמעותית והמיוחלת בענישה, אם אכן יוכר כמתוודה בלב נקי.

חוסר הידיעה אשר לפרטים כאלה ואחרים, על צד האמת, הוא המקור לחוסר ההתאמות והסתירות בהודאתו ולא תחכום ותחבולה או כוונת מכוון כקביעת חברתי וכטענת המאשימה.

114. אני רואה לחדד התייחסות נפרדת אשר לחקירת יום ה-21.12.06, בהקשר לאמור לעיל;

כזכור, במהלך חקירת יום 21.12.06 חזר הנאשם והודה, למרות עצת עורך דינו לכפור במיוחס לו. התנהלות זו של הנאשם מלמדת לדעתי עד כמה חשש הנאשם מעצמת הראיות לחובתו, והעריך כי אלו יובילו בהכרח להרשעתו גם אם יכפור. התנהלות זו גם מלמדת עד כמה האמין הנאשם כי ייטב לו אם יתודה בלב נקי.

במהלך אותה חקירה ניתן להיווכח שהנאשם עושה מאמצים כבירים להניח את דעתם של החוקרים במתן תשובות מספקות לשאלות המופנות אליו, הכל על מנת להבטיח את מתן ההודאה בלב נקי.

115. הגם שכך, ומשנוכח הנאשם במהלך אותה חקירה כי החוקרים "אינם מרוצים" וכי הוא לא "מצליח לספק את הסחורה" (לדוגמא בכל הנוגע למנח הגופה, מיקום החתכים ועוד) נקלע הנאשם לכלל ייאוש מלא, עד כדי בכי.

לאחר שהסבריו, כמו גם "הודאתו", כי הוא אינו יודע לתאר תרחישים, שאין לו ידיעה בענין ולאחר שזעק לעזרה מהחוקרים (כדי לא להפסיד את הלב הנקי) והם אינם מסייעים לו ואף כועסים עליו, פעל הנאשם בייאושו "לירות לכל הכיוונים" בתשובותיו.

במסגרת זו הוא אף סיפק תשובות הזויות (זאת ייתכן ולא מן הנמנע, דווקא על מנת שיהיה ברור לחוקרים שהוא מוסר תשובות הזויות וכי הוא לא מבקש להטעות אותם חלילה והכל כדי לא להפסיד את הלב הנקי).

היקף הסתירות והתשובות האבסורדיות שמציג הנאשם, בחלקים הרלוונטיים של יום חקירה זה, מקשות עד מאוד ללמוד מהאמירות שנאמרו מסקנות אופרטיביות כלשהן.

כמדגם בלבד, אפנה לתשובות הנאשם באותה חקירה, על כי ביצע את הרצח כחלק מכת, או כחלק מתהליך נפשי שחוה בעקבות פגיעה מינית בהיותו קטין, כמו גם נפנה לתיאוריו על ביצוע סימנים וחתכים במנוחה כאקט פולחני ועוד תשובות הזויות כגון אלה;

116. חברתי בקביעותיה והמאשימה בטיעוניה, ערות לסתירות ולשינוי הגרסאות הנ"ל, כמו גם לאבסורד העולה מחלק לא מבוטל מהתשובות של הנאשם באותה חקירה. בהתאם רואות הן בכך חיזוק למניפולטיביות של הנאשם ולמסקנה כי הנאשם פעל להטעות את החוקרים. ברם וכפי שפירטתי מסתבר פחות כי זו פרשנות הדברים.

זאת ועוד, חברתי והמאשימה בוחרות לעשות שימוש סלקטיבי בתשובות שמציג הנאשם באותה חקירה, תוך דחיית תשובות לא מבוטלות שאינן תואמות את סברתן לאירועים. חברתי והמאשימה בוחרות למעשה להסתמך רק על חלק קטן מהתשובות, המתיישבות עם סברתן לאירועים. מהלך זה מוקשה בעיני אף יותר.

117. כדוגמה בולטת לאמור ניתן להפנות לשימוש הסלקטיבי שעושה המאשימה באחת מהתשובות שהציג הנאשם והתומך לשיטת המאשימה בסברתה כי החתך ביד הינו פצע הגנה. באותו אופן וביחס לאותו חתך, עושה חברתי בקביעותיה שימוש בתשובה אחרת מתשובות הנאשם במהלך אותה חקירה, על כי חתך את המנוחה בידה "בסוף" (לאחר מותה), "על מנת לבלבל עקבות".

לחתך הנ"ל ומשמעותו אתיחס בנפרד עת אדון בפרק המתאים לכך, אולם בהקשר כאן אציין;

ניתן להיווכח כי התשובה של הנאשם (כי חתך את המנוחה "בסוף") עומדת בניגוד למכלול תשובותיו בשלבים אחרים של אותה החקירה, בהקשר לבירור בחקירה "מתי נעשה החתך ביד?". התשובות השונות שמסר הנאשם בנדון כוללות תשובות לפיהן - החתך נעשה בהתחלה, באמצע ובסוף האירוע.

התשובות שנמסרו גם לא אחידות בשאלה על שום מה נעשה החתך; פעם טען הנאשם כי המנוחה ניסתה לשרוט אותו ולכן חתך אותה ביד, פעם כי ניסתה להתגונן מפניו, הרימה ידה ונחתכה ופעם שהחתך נעשה על שום שהנאשם השתייך לכת והחתך הוא בסגנון של כת.

כאמור, באופן תמוה ומוקשה לטעמי, מבקשת חברתי באופן סלקטיבי, להתמקד דווקא בתשובה לפיה החתך נעשה "בסוף", וללמוד מכך פרט מוכמן לעניין חתך זה (שעל פי הממצאים אותם הוכיחה ההגנה, בניגוד לטיעוני המאשימה, נגרם לאחר המוות וכפי שאתייחס בנפרד במסגרת הדיון הנוגע לחתך בכף היד).

כהשלמה נוסף כי המאשימה לשיטתה כאמור מבקשת באופן סלקטיבי להתמקד דווקא בתשובת הנאשם באותה חקירה המלמדת כי החתך נגרם במהלך התגוננות המנוחה. תשובה זו מבקשת המאשימה ליישב עם ממצאי ד"ר זייצב, עפ"י דו"ח הניתחה, כי המדובר בפצע הגנה, כשעל פי המאשימה התאמה זו, בה בחרה, עולה גם היא כדי פרט מוכמן.

המתואר מחדד לדעתי את חוסר הסבירות שבדרך ניתוח אמרות הנאשם, לרבות האופן בו מבקשים ליישב את אלה עם מסד הראיות.

118. זאת ועוד, וביחס לקביעת חברתי ולשיטת המאשימה כי הנאשם פעל במניפולטיביות כדי להטעות, יש להסתפק הכיצד ניתן לערוך את האבחנה בין תשובות שהן מציגות כשגויות ושיש להתעלם מהן לבין התשובות אותן הן "מלקטות" כתשובות נכונות, מלבד היותן נוחות ותואמות את התרחשות האירועים.

מוקשה עוד יותר הכיצד מבקשות הן ללמוד על בסיס בחירה כזו, כי הנאשם ידע לתאר לפנינו על פרט מוכמן (ואף באופן סותר, כפי שפרטנו).

אחזור ואדגיש כי על פי הניתוח שהצגתי ולשיטתי, התנהלות הנאשם באותה חקירה, כמו גם כל החקירות האחרות כאמור, הייתה התנהלות אמיתית ואותנטית ולא ביטוי למניפולטיביות ותחכום.

השפעת ארתור על הנאשם

119. לאורך ימי מעצרו של הנאשם ועד ליל ה-18.12.06 שהו בתא המעצר עם הנאשם מדובבים. המדובב הראשון היה שוטר המכונה יבגני, אליו הצטרף ארתור החל מ-13.12.06.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ב-15.12.06 הוצא יבגני מהתא והפסיק את פעילותו. להלן אתייחס בעיקר לפעולות ארתור אלא אם אתייחס במפורש ליבגני. זאת ועוד, עיקר הניתוח והמסקנות להלן מתייחסות לארתור אשר היה המדובב המרכזי והעיקרי.

120. כפי שפירטתי עד כה ואפרט בהמשך, לארתור הייתה השפעה קריטית על הנאשם אשר היה למעשה "כחומר ביד היוצר" בידי ארתור.

ארתור לאורך כל ימי החקירה, ליבה כאמור את חששות ופחדי הנאשם, אשר להצטרות הראיות לחובתו. ארתור דאג ליצור אצל הנאשם עם שובו לתא אחרי חקירות, תמונה קודרת ביחס למצבו המשפטי והראייתי, לרבות על דרך ניתוח, טיפין טיפין, של תמונת המצב הראייתית בכל יום ויום. ארתור הוא זה שהציע ועודד את הנאשם בכל הנוגע לשימוש באפקט והלב הנקי, תוך בניית גרסה בהתאם.

ארתור דן עם הנאשם ולמעשה הציע ובנה עבורו את עיקרי גרסתו להשתלשלות האירועים שהובילו לרציחת ילדה, גרסה ששימשה בסיס להתוודותו של הנאשם.

121. וביתר פירוט אוסיף כי נוכחתי שההתוודות עצמה לפני המדובב מיום 18.12.06 היתה למעשה דקלום של תרחיש רצח של ילדה במצב אפקט, כפי שהציג אותם לפני הנאשם, לא אחר מאשר ארתור, זאת במהלך שיחותיהם בתא המעצר ועוד ימים קודם להתוודות. ההדגמות של ארתור כללו מצג של שיסוף ילדה וכן אמרות ומלל הזהים בעיקרם לאלו המפורטים בהתוודות.

האם אנו נדרשים להוכחה ברורה יותר אשר למידת השפעתו של ארתור על הנאשם? נדמה שהתשובה ברורה.

בהמשך במסגרת חוות דעתי, הפנית גם לניסוחים ולהתבטאויות "החופפים" שעשה בהם שימוש הנאשם בהודאתו על רבדיה ואשר לקוחים מדברי המדובבים עמו. הדברים גם פורטו בהרחבה בחוות דעת חברי.

נזכיר כי דרגת ההשפעה של ארתור על הנאשם הגיעה לכדי כך שהנאשם ביום 18.12.06, שעות מוקדם להתוודות לפני ארתור, קרס נפשית ולאחר שהגיע למצב בו הוא החל להשתכנע ולהאמין כי יכול והוא ביצע את מעשה הרצח במצב של אפקט, זאת כפי שפירטתי והרחבתי לעיל בפרק העוסק בקריסה הנפשית של הנאשם.

122. מבלי למצות, אני רואה להפנות למספר דוגמאות המבססות את מידת ההשפעה של המדובבים על הנאשם מתוך סקירת הלכי השיח שהתקיים בתא, כמעין "פרלמנט" עצורים, זאת לאורך ימי החקירה בתא המעצר;

- ארתור אומר לנאשם כי בכוונתו להגיע לעסקת טיעון בתיק שלו והוא מכוון את הנאשם לפעול כמותו "גם אתה תגיד 'תעשו לי הריגה, אני אסכים... הריגה ללא כוונה תחילה. נו כמה? עשר, שתיים עשרה בלי כל מיני אונס... תעשה עסקה, אתה מגיע להסכם עם התובע, אתה אומר לו 'אני מסכים להריגה ללא כוונה תחילה, פלוס מנקים אונס'". ארתור אף מציג לפני הנאשם מצג שאם יגיע לעסקה עם התובע- יודה ברצח ללא כוונה תחילה, הוא יקבל עונש של 10 שנים בערף, ממנו יכול וינוכה שליש והוא ישתחרר כעבר שש וחצי שבע שנים. לאור הכישורים המקצועיים שלו (ריצוף, חשמל, אינסטלציה), גם יהיו לו תנאים טובים בכלא, יוכל להסתובב חופשי, יצא לחופשות ועוד (מ"ט 165/06 (9) חלק 4 מונה 55: 08 ואילך).
- הנאשם אומר לארתור: "אני יודע שאני לא חיסלתי את הילדה הזאת, אבל לא יכול להוכיח. קל וחומר שהוא [החוקר] אומר לי שיש עד שראה, שחיסלת את הילדה... אני חושב שאין להם עד". ארתור בתגובה: "אני יכול לשבת במקום שלי, לא לשוחח, שום דבר, אבל פשוט אני כבר יודע מה יהיה אצלך... אני יודע מה יהיה אצלי...".
- ארתור מעלה את עניין האפקט ואומר לנאשם: "כל בן אדם... תקשיב, הוא לא מכיר את עצמו עד הסוף. הוא יכול להתהפך בשנייה או בדקה אחרונה. כל דבר הזין הזה ככה ישחק בראש..".
- הנאשם אומר לארתור שבכוונתו ללכת "עד הסוף" ולא להודות ברצח שלא ביצע. ארתור משיב לו: "רק תדע דבר זין אחד, אתה זוכר נתתי לך דוגמה? הבחורים האלה נשפטו... ההוכחות הן שהיו, היה מספיק לתת תקופת כליאה. אתה יודע, אפילו אם אתה לא מודה באשמה, ויש הוכחות, נותנים תקופת כליאה. אתה מעודכן? כאן בישראל יש דבר זין שכזה, נותנים תקופת כליאה, אפילו אם אתה לא מודה באשמה, יש כתב אישום, זהו". בתגובה שואל הנאשם: "ונותנים תקופת כליאה לפי מקסימום?" ארתור משיב: "לפי מקסימום, זאת הבעיה, אתה מבין? ואם היית אומר ש... בקיצור... למשל 'הייתי במצב שכרות חזק', תחת אפקט חזק, אתה מבין? 'וטבעי זין כמה הציקו לי בלאט, ובכל מקום, בלאט... הטרידו אותי, זה ככה וככה, ולכן חיסלתי', איך יסתכלו על זה בבית המשפט?" הנאשם עונה: "כמו) על בהתגלות לב". ארתור אומר לו: "לא, לא רק זה, מסתכלים שתחת אפקט... אתה מבין? שהטרידו אותי מאוד, שבלאט, מישהו כל פעם, בלאט, 'חיפש' אותי, אתה מבין? וכשזה בגלל התפרצות עצבים, זה קורה, זה אפקט, וכבר כאן מורידים את תקופת הכליאה, אתה מבין במה העניין? אפשר לקבל כאן שלוש עשרה, ארבע עשרה שנים". הנאשם בתגובה: "אבל לא בתיק הזה, לא בשלי". ארתור לא מסכים איתו ואומר לו: "גם בזה אפשר לקבל תקופת כליאה כזאת, אם אתה הולך להודות באשמה ואם אתה הולך לא להודות באשמה... כי אתה אומר 'לא עשיתי'. אותו הדבר אותו דבר הזין. ההוכחות שהן נגדך, אתה יכול לקבל מאסר עולם... פלוס עשר שנים"

(מ"ט 165/06 (9) חלק (1) מונה 26: 23).

123. אני חולק מן היסוד, לרבות מהמפורט לעיל, על מסקנת חברתי, לפיה ארתור "רק עשה את מלאכתו", זאת מבלי להשתלט על הלך מחשבתו של הנאשם, מבלי לפגוע בעצמאותו המחשבתית של הנאשם ומבלי להשפיע על החלטותיו של הנאשם. עמדת חברתי לפיה החלטות הנאשם התקבלו באופן שקול וללא השפעה או תהליך של "שטיפת מוח" מצד ארתור, נסתרת לטעמי מהמקובץ.

124. נקודה נוספת אליה אני רואה להתייחס, נוגעת לעמדת חברתי לפיה בשונה מבחקירות עצמן שהתנהלו בחדרי החקירות, הרי שבמהלך השיחות שקיים הנאשם בתאו, הנאשם היה דווקא נינוח, מיושב ולא מודאג. בכך רואה חברתי תמיכה לאופיו המניפולטיבי של הנאשם ולעובדה כי היה שקול, מחושב ולא מובל.

גם על מסקנה זו של חברתי אני חולק מכל וכל.

צפייה בהלך רוחו של הנאשם לכל אורך שהייתו בתא המעצר ושיחותיו עם המדובבים, מעלה כי הנאשם היה בהחלט מבוהל, נסער, מבולבל וצמא להנחיותיהם ועצותיהם של המדובבים. אלו מצדם כאמור, דאגו להציג לפני הנאשם תמונה מייאשת של מצבו הראייתי לצד יתרונות שהציגו אם יבחר הנאשם להודות.

דוגמאות בעניין יש למכביר, לרבות כעולה מאלו שציטטתי לעיל. אסתפק להלן בהפניה לחלק מדוגמאות נוספות המבססות את שפרטתי ואפילו מהשלבים ההתחלתיים של ימי החקירה.

- כבר ביום המעצר הראשון, 12.12.06 (מ"ט 161/06 (1) חלק 2), הנאשם מספר ליבגני עת פגש בו לראשונה בתא המעצר, שהוא חשוד ברצח המנוחה ואומר לו "הכל נגדי! הכל!..." (עמ' 8/65).

- הנאשם מוסיף "הכי מבאס... יצאתי לעבודה, היו לי מכנסיים, מכנסיים רגילים, לעבודה. אני כמו פראייר, התהלכתי בהם כל היום, לקחתי וזרקתי אותם. הייתי צריך להשאירם, וזרקתי " (עמ' 9/65). עוד מציין שחוות דעת המעבדה היא למעשה תקוותו האחרונה להיחלץ מהתיק, שהחוקר אמר לו שאף אחד לא ילך לחפש את המכנסיים במזבלה.

הנאשם מביע לפני יבגני חשש: "חס וחלילה הפגום הזה שרצח את הילדה, נכנס וניגב ידיים איפשהו, אני חס וחלילה נגעתי במשהו, ונשארו עליי טיפות דם, אני זין כמה גמור... הם לא יחפשו יותר" (עמ' 10/65).

- הנאשם אומר ליבגני לגבי החוקרים: "התחילו ללחוץ עליי, התחילו ליפול חשדות... הייתי מוכן לספר להם הכל, רק להוריד ממני את כל החשדות, אני הרי לא עשיתי את זה, אבל אני לא יכול להוכיח את זה בשום דבר. כי אני עבדתי לבד לא היה לי אף אחד לזוג, כלומר שמישהו יספק לי אליבי" (עמ' 22/65).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- בהמשך וביום 13.12.06 (מ"ט 163/06 (1) חלק 2 וחלק 3); הנאשם אומר ליבגני: "אני, בלאט, כבר עייף להצטדק, לספר מה ואיפה" (עמ' 18/68).
 "מכנינים תיק לשחיטה" (עמ' 19/68). הנאשם מוסיף כי יש לו 8 ימים לחשוב ולהיזכר בכל הפרטים הרלוונטיים ליום הרצח, אחרת מצבו יהיה גרוע.
- הנאשם מונה לפני יבגני את הראיות נגדו שבעטיין הוארך מעצרו. בהמשך שב ומונה את הראיות נגדו גם בפני ארתור; "פוליגרף, מכנסיים, טיפת דם וסכינים" (עמ' 52/86) ואומר לו שעל פי עמדת החוקרים "זה מספיק" על מנת לכלוא אותו, ועוד מוסיף: "כנראה לעורך הדין אין זין לזה. כמעט בטוח שלא יעשה משהו, קל וחומר של המדינה" [הכוונה סנגור ציבורי] (עמ' 44/82).
- כאמור, וככל שמצטברים ומתקדמים ימי המעצר, התמונה מתקדרת, מפלס הלחץ, הפחד והדאגה של הנאשם כפי שהוא משתקף גם בשיחותיו עם ארתור, הולך וגואה, עד כאמור לשלב הקריסה הנפשית.
- בהתאם וכאמור, לא ניתן לקבל מסקנה לפיה בניגוד להתנהלות הנאשם לפני החוקרים היה הנאשם נינוח בתא המעצר ובמהלך שיחותיו עם המדובבים, אלא היפוכם של דברים נכון, הלך רוחו של הנאשם בחקירות ובתא המעצר - חד הוא.

הפגיעה בזכות ההיוועצות עם עורך דין, כמשליכה על משקל ההודאה

- 125. נוכחתי כי זכותו של הנאשם להיוועץ בעורך דין, נפגעה מהותית בנסיבות ענייננו. פגיעה זו משליכה לשאלת משקל ההודאה, אותה מסר הנאשם.
- 126. אני רואה לחדד כי מידת הפגיעה בזכות ההיוועצות, צריכה להיבחן גם במשולב ועל פי הצטברותם של מספר היבטים;
- ראשית, עד לשלב מסירת ההודאה ב- 19.12.06 נפגש הנאשם סה"כ רק פעמיים עם סניגור. פעם אחת במעמד ישיבת הארכת המעצר הראשונה ביום 13.12.06 ופעם שנייה ב- 17.12.06, עת פגש הנאשם את סנגורו בתחנת ראש פינה.
- המפגשים הנ"ל היו קצרים בזמן ונמשכו כל אחד דקות לא ארוכות. הסנגור עמו נפגש, היה עורך דין שאינו דובר רוסית.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם במפגשים הנ"ל לא יכל, הלכה למעשה, לקיים היוועצות ראויה עם עורך דינו, לרבות להסתייע בו על מנת לבחון את מצב הראיות לחובתו וכן לכלכל את הגנתו, כולל בחינת האפשרות של הודאה "בלב נקי".

127. אשלים כי עד למפגש הראשון עם עורך הדין, בשלב הארכת המעצר ביום 13.12.06 כאמור, כבר נחקר הנאשם שלוש פעמים תחת אזהרה כחשוד במעורבות ברצח המנוחה, מבלי שהוסברה לו זכות ההיוועצות בעורך דין ומבלי שנועץ בעורך דין בפועל.

128. אזכיר כי באותן חקירות תחת אזהרה שנתקיימו טרם שפגש הנאשם בעורך דין (חקירות מיום 11.12.06, 12.12.06, ו- 13.12.06 שהתקיימו בנוסף לתשואל ב- 10.12.06), אף נתן הנאשם הסכמתו לבדיקת פוליגרף ולבדיקת DNA. תוכן החקירה מיום 11.12.06 לא תועד באודיו או בוידאו.

החקירה מיום 12.12.06 נמשכה כשש שעות ובסיומה אף נעצר הנאשם והוכנס לתא המעצר עם המדובב יבגני. באותה חקירה הוטח לפניו כי נמצא דובר שקר בפוליגרף, כי עובדת זריקת המכנסיים עליה סיפר מפלילה אותו וכך גם אוסף הסכינים שנמצא בביתו. עוד הוטח בנאשם שעדה ראתה אותו עצבני בב"ס זמן קצר אחרי הרצח וכי נתגלו סתירות בגרסאותיו.

בחקירה מיום 13.12.06 הוצג לפניו עוד מצג שווא לפיו, דמה של המנוחה נמצא על כליו או בגדיו, בבחינת פרט פורנזי כבד משקל מפליל.

ביחס לכל האמור אדגיש וכפי שהדברים בחלקם פורטו בחוות דעתי, כי הנאשם בראייתו הסובייקטיבית נתן משקל משמעותי לאותם ממצאים נטענים. הוא העריך כי אותם ממצאים, לכאורה מקטינים את סיכויי להוכיח את חפותו מחד, ויכולים להוביל להרשעתו ברצח מאידך.

129. מכל מקום, רק לאחר החקירה מיום 13.12.06 כמצוין, הובא הנאשם לבית המשפט לדיון בהארכת מעצרו הראשונה, כשזמן קצר לפני הדיון נפגש הנאשם לראשונה עם עורך הדין.

130. על פגישתו הראשונה עם סנגורו, סיפר הנאשם ליבגני המדובב, עת שב לתא המעצר אחרי הדיון. לא מצאתי כל בסיס לשלול את סיפורו בנדון לפני יבגני, אותו סיפר הנאשם כמשיח לפי תומו ;

הנאשם תיאר ליבגני כי עד אותו מפגש בישיבת הארכת המעצר, לא התאפשר לו אף להתקשר לעורך הדין. באותה ישיבה פגש בעורך הדין ממש לפני הדיון. הנאשם לא זכר את שם עורך הדין וסיפר כי הוא ישראלי שאינו מדבר רוסיית כלל.

גם בעדותו לפנינו תיאר הנאשם את אותם דברים (עמ' 2846 לפרוטוקול).

דברים דומים סיפר הנאשם למדובב יבגני, שהוכנס לתאו בערב ה- 13.12.06, תוך שהוא מתאר לפניו כי לא הספיק לדבר עם עורך הדין ושבשל מגבלת השפה, לא הצליח להסביר את עניינו לפניו. לציין כאן, כי לטעמי, בשונה מעמדת חברתי, אין בעובדה לפיה, משפחת הנאשם בחרה לנאשם גם בפעם השנייה ייצוג של עו"ד שאינו דובר רוסית (עו"ד שפיגל) כדי להמעיט מהמסקנה לעניינו, כי ייצוג כזה, יוצר מגבלה אובייקטיבית משמעותית לנאשם.

131. כהיבט נוסף הפוגם בזכות ההיוועצות בעורך הדין, ניתן להפנות ל-"מעמדו" של ארתור אשר הפך למעשה "ליועצו המשפטי" של הנאשם, על המשקל המצטבר של המצג הנוגע למשקל הראיות המוכחות, המצטברות לחובת הנאשם, וכפי שפירטתי בחוות דעתי.

אציין בנדון, כי אף החוקר יורם אזולאי אישר לפנינו את עדותו בהליך הקודם, לפיה אכן ייעד לארתור תפקיד של מעין יועץ משפטי לנאשם, כאשר לא מצאתי להקל ראש בכך.

132. אדגיש כי הוכח לפני, שארתור והחוקרים גם פעלו להמעיט מערכה של היוועצות הנאשם בעורך דינו, בפרט זה שמייצגו ואותו חשב הנאשם כעורך דין "בחינם". הוצגו בהקשר זה אמירות של הנ"ל המלמדות כי עוה"ד לא רוצה בטובת הנאשם וכי ההיוועצות עמו לא תועיל ואולי אף תזיק לנאשם, בין השאר;

- כבר ביום 14.12.06 ארתור אומר לנאשם שלא יסמוך על עורך הדין ושהם "קמצנים הניתנים למכירה".

- ביום 15.12.06 גם שואל הנאשם את ארתור אם כדאי לו לשתף את סנגורו (לקראת המפגש הצפוי עימו) בכך שהוא שוקל להודות ברצח במסגרת עסקה; ארתור מתרה בו שלא יספר לסנגורו משום שהסנגור לא יסכים שהוא יעשה עסקה. ארתור מציע לנאשם להביא לו את עורך דינו הפרטי והמצוין שידאג לו לעונש מופחת. ארתור שב ומסביר עוד שהסניגוריה הציבורית יכולים למכור את הנאשם ושהם רובם מושחתים שעובדים עם הפרקליטות ושבסוף יביאו אותו לקבל מאסר עולם.

133. על רקע מכלול המפורט יש להשקיף על הנאשם המגיע למפגש השני והאחרון עם הסניגור שלו, טרם התוודותו, מפגש שהתקיים כאמור ביום 17.12.06 בתחנת ראש פינה.

מלבד הזמן הקצר, קשיי השפה והעיתוי בו נערך מפגש זה, הרי שלא ניתן לשלול כי לאור "המטען" עימו הגיע הנאשם לאותו מפגש, כפי שפרטתי, לא שימש המפגש להיוועצות מהותית. מכל מקום ספק אם היוועצות שכזו גם אם נתקיימה באופן כזה או אחר, באה בגדר היוועצות מספקת בעורך דין, לרבות לקראת וטרם שלב ההודאה בעניינו.

134. במאמר מוסגר אוסיף כי אינני שותף למסקנת חברתי, לפיה, במפגש הנ"ל עם עורך דינו, למד הנאשם שהטחת החוקרים בדבר מצאת כתם דם על כליו, אינה נכונה. באמירות עליהן הסתמכה חברתי בעניין, לכל היותר מספר הנאשם למדובב, שעוה"ד אמר לו שחוקרים

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- משקרים בהטחותיהם בחקירות (באופן כללי). ברור שאמירה כללית זו לא היה בה ללמד, כי הנאשם למד שאכן התברר כי אין דם על הכבל.
- יתרה מזאת, התנהלות הנאשם ואמירותיו, אף מאוחר לאותו מפגש מלמדות, כי הנאשם המשיך להניח כי על הכבל שלו נמצאו סימני דם.
- (להוסיף בהקשר זה, כי גם בחקירת 18.12.06, המשיכו החוקרים לטעון ולהבהיר לפני הנאשם, כי כל הראיות פועלות נגדו והכל כולל הבדיקות הביולוגיות מצטברות לחובתו).
- 135.** אציין כי כששב הנאשם לתאו, לאחר המפגש השני עם עורך דינו, מספר הנאשם לארתור כי אמר לעורך הדין שהוא לא עשה את המעשים ועורך הדין העריך גם הוא שלא עשה זאת ולכן שילך עד הסוף.
- בתגובה מטיח בו ארתור:
- "תראה, זה עורך דין, בלאט, הוא מסוכן, בלאט, בגלל שהוא זה, לא... נו פרטי, בגלל שהוא מהמדינה הם יכולים למכור בשתי שניות"** (ראה מסמכי התרגום מ"ט 165/06 (19) חלק 3 מיום 17.12.06 עמ' 42/44 ש' 1135 - 1140).
- 136.** בעדותו לפנינו הוסיף הנאשם כי לאחר הפגישה הקצרה ביום 17.12.06, לא ראה עוד את עורך הדין והוא, כפי אזהרת המדובב, פחד שעורך הדין ימכור אותו, כשבפועל הוא גם לא סיפר לעורך הדין שהוא הולך לעשות "עסקה עם השוטרים".
- אזכיר בהקשר זה כי ביום 19.12.06, רגע לפני שהנאשם יוצא לבצע את שחזורו ושעה שאנטולי הקריא לו את זכותו להיפגש עם עורך דין, מסתפק הנאשם בבקשה מהחוקרים שרק יודיעו לעורך הדין שהוא "יוצא להודאה בלב נקי".
- 137.** אוסיף וכפי שפרטתי, כי נוכחתי עוד, שארתור והחוקרים פעלו להציג לפני הנאשם מצג לפניו במצב הראייתי, מצויות לפניו רק שתי חלופות; האחת - שימשיך לדבוק בחפותו ואז מובטחת לנאשם הרשעה ברצח ומאסר עולם, והשנייה- הודאה תוך שיתוף פעולה שתאפשר לו "הודאה בלב נקי" ומאסר מופחת משמעותית.
- לצורך בחינת החלופות העומדות לפניו לרבות אלו לעיל, לא היתה לנאשם כל אפשרות מהותית להיוועץ בעורך דין.
- 138.** הטיעון לפיו הנאשם בפועל לא התוודה טרם שנפגש עם עורך דינו ומכאן שלא היתה להפרת חובת ההיוועצות משקל, לדעתי אינו טיעון נכון ובעל משקל, בנסיבות ענייננו;
- כפי שהצגתי לעיל, בנסיבות שנוצרו, המצג שהוצג אשר למשקל הראיות לחובת הנאשם, עד כדי הרשעה בטוחה, במצטבר למצג אשר למעמדו של ארתור, לצד היות ההיוועצות בעורך

דין שנתקיימה ריקה מתוכן למעשה, הרי שיש לראות את הנאשם כמי שבחר להודות מבלי שיכל להיוועץ בעורך דין ומבלי שהסתייע בו, לכל הפחות על מנת להעריך נכונה את מצבו המשפטי.

הבריור העובדתי, האם כרונולוגית התקיימה פגישה עם עורך דין מוקדם להודאה, אין בו להעלות בענין ואין בו לרפא את הפגמים שפורטו.

139. **המקובץ, לכל הפחות, מחדד ומחזק את החשש כי ההודאה נמסרה בעקבות הערכת המצב הסובייקטיבית של הנאשם, מבלי שיכול היה למעשה להיוועץ בעורך דין מוקדם לכך, על מנת לבחון שהחלופה של מתן ההודאה (גם אם הודאת שווא) בלב נקי, היא החלופה הטובה עבורו. האמור משליך במצטבר על משקל ההודאה שלפנינו.**

ג. עיקרי הראיות החיצוניות העצמאיות והשלכותיהן

כללי

140. **טרם שאדרש לניתוח אותן ראיות חיצוניות שנמצאו בזירת הרצח והשלכותיהן, אני רואה לנכון להקדים ולהידרש למשקל הממשי שהכרח לייחס בנסיבות ענייננו לעובדה המוכחת לפיה בזירת הרצח בכלל ובתא השירותים בו נרצחה המנוחה בפרט, לא נמצאה כל ראיה פורנזית, או אחרת, הקושרת את הנאשם לזירה הנ"ל (כמובן שלשאלת טביעות הנעל על הגיינס של המנוחה, כממצא לחובת הנאשם, עפ"י חו"ד המומחה שור, אתייחס בנפרד).**

141. **הגם שהמשקל הראייתי נבחן על פי "היש" והממצאים הנחשפים בזירה, במובחן מניתוח "האין" הראייתי, שעל דרך הכלל אינו בעל משקל עצמאי, הרי שבנסיבות ענייננו הכרח לתת להעדרם של ממצאים לחובת הנאשם בזירה, משקל עצמאי;**

142. **אחדד שאין חולק כי עסקינן בפרשתנו בזירת רצח כאז'טית, שכללה מגע ומאבק בין הרוצח למנוחה, תנועה, דם רב ועוד.**

כמו כן, תיאור המעשה על פי כתב האישום כולל את שיסוף גרונה של המנוחה, טיפוס הנאשם אל מחוץ לתא, הטבעת טביעת נעל מגואלת בדם על מכנסי המנוחה, הימלטות לאורך גרם מדרגות ועוד.

הכיצד אפשר להסביר שבנסיבות שכאלה, לא נמצא כל ממצא דנ"א של הנאשם בזירה, לא נמצאה עקבת נעל של הנאשם ולא נמצאו עקבות דם על נעליו שנבדקו. לא נמצאה בזירה שיערה המתאימה לנאשם, לא נמצאה שום טביעת אצבע של הנאשם ועוד.

143. לטעמי בנסיבות כבעניינינו, יש להעדרם של ממצאים פורנזיים, הקושרים את הנאשם לזירת הרצח, משקל עצמאי לטובת הנאשם ויש בחסרון זה, במצטבר, כדי להקים ספק ביחס לגרסת המאשימה כי הנאשם הוא הרוצח.

144. לא הוצג כל הסבר המניח את הדעת, כשהנטל בנדון מוטל על המאשימה, הכיצד ממצאים שכאלה לא אותרו בכלל ובהקשר לגרסת הנאשם בהודאתו בפרט.

יובהר כי הנאשם מנגד, איננו נדרש להציג הסבר חלופי להיתכנות הרצח על ידי גורם אחר, מבלי להותיר עקבות. אדגיש כי אין לפנינו תרחיש כלשהו המלמד כיצד התבצע הרצח, אם הוא לא בוצע על ידי הנאשם, כגרסתו, לרבות כיצד פעל רוצח זה, האם הצטייד באמצעים כאלה ואחרים שימנעו גילוי ממצאים, כיצד נמלט, באילו אמצעי ניקוי נקט ועוד. מבחינת הנאשם די שיעורר ספק בהיתכנות תרחיש לפיו הוא הרוצח על פי גרסת כתב האישום נגדו.

145. מבלי להמעיט מהאמור וכהיבט נוסף ומשלים, נוכחתי וכפי שאציג, כי בזירת הרצח נמצאו ממצאים ראייתיים אשר מכוחם ובוודאי בהצטברותם, קם לו ספק אשר לאשמת הנאשם.

146. במסגרת הראיות שהתבררו בהליך לפנינו, נדרשנו לראיות חיצוניות ועצמאיות, אשר הינן בעלות משקל סגולי גבוה.

ראיות אלו, לא רק משליכות מהותית לשאלת משקל ההודאה, לרבות נכונות הפרטים שבה כהודאת אמת, אלא הן אף עומדות על רגליהן, כמבססות ספק סביר, עת מבקשים אנו לבחון את שאלת הרשעתו של הנאשם.

147. הימצאותן של הראיות שיפורטו, אל מול העדרן של ראיות לחובת הנאשם כפי שפירטתי, מעצימות את הספק המתעורר.

148. אקדים כי לדעתי הדגש של חברתי, אשר לדרך ניהולו של משפט חוזר, כמשפט "שלם ומחדש", אין בו לשנות ממשקל הנושאים שהביאו להוראה לקיום משפט חוזר, מה גם שלראיות הממוקדות לגביהם התייחסה ההחלטה למשפט חוזר, משקל סגולי גבוה כשלעצמן במסגרת המשפט החוזר עצמו, וללא תלות בהנחיה כזו או אחרת.

149. כפי שפרט חברי, המשנה לנשיאה השופט מלצר (בהחלטתו מיום 11/5/2021) הורה על עריכת משפט חוזר, זאת, בין השאר, נוכח חוות דעת המומחים שהובאו לפניו, מהן עלה כי **נזילת הדם של המנוחה מגופה**, ככל הנראה, התרחשה במהלך הרצח או מיד סמוך לאחריו.

חוות הדעת בנדון הוגשו בהקשר לכתם דמה של המנוחה שהתגלה וזלג על עקבת נעל חלקית שנמצאה על מכסה האסלה, סמוך למקום הנחת הגופה, עקבה אשר לגביה נקבע כי היא אינה שייכת לנאשם.

נקבע כי הממצאים האמורים, וככל שיוכח שזליגת הדם אכן לא אפשר שהתרחשה כחמש שעות לאחר הרצח (מרווח השעות המשוער שבין הרצח למועד גילוי הגופה), יש בהם להשליך גם על גרסה שהועלתה, לפיה העקבה הנ"ל שעל גבי מכסה האסלה הוטבעה על ידי "מחלץ אלמוני" (אזרח תמים) שהגיע לזירה לאחר גילוי הגופה, ולכן אינה רלוונטית לשאלת זהות הרצח.

150. עוד על פי ההחלטה למשפט חוזר, נדרש בירור ביחס לשלוש עקבות נעליים זהות, חלקיות ומוטבעות בדם, אשר גם יוצרות מסלול הנחזה כמסלול יציאה מתא השירותים בו בוצע הרצח, לתא השלישי (על מכסה האסלה כמפורט לעיל, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד בין התא השני לשלישי (להלן: "העקבות הזרות"). אין חולק על כך שהעקבות הזרות הנ"ל, אינן של הנאשם, או של אזרחים תמימים, שהגיעו לזירה אחר גילוי הגופה ואשר נעליהם נבדקו.

151. ראייה חדשה נוספת אשר על פי ההחלטה למשפט חוזר, צריך ותישקל – הינה **כתם דם של המנוחה שנתגלה על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השלישי**.

אשלים כי בחוות הדעת המקורית שעסקה בכתם הדם הנ"ל, נכתב בטעות כי כתם הדם נתגלה על גבי נייר הטואלט בתא הרצח (התא השני). בדיעבד אושר, לאחר חקירה ובדיקה שערך ב"כ הנאשם, כי המדובר בכתם דם שנתגלה, כאמור, על גבי מתקן נייר הטואלט בתא השלישי ולא בתא הרצח.

152. **כפי שנקבע בהחלטה למשפט חוזר, בגדר השלכותיהם של הנושאים הנ"ל שהובאו לבחינה חוזרת, יוכל בית המשפט הדן, לבחון מחדש גם את התוודותו והודאתו של הנאשם והתיישבותו עם הממצאים, לרבות שאלת הפרטים המוכמנים והחיזוקים שביססו את הרשעת הנאשם.**

העקבות הזרות

153. בבחינת מסגרת לדיון שאנהל בפרק זה, אבהיר כי בתא השירותים בו בוצע הרצח, לא נמצאו כל עקבות התואמות לנעלי הנאשם. מאידך, נמצאו העקבות הזרות ואחרות בהן אדון, זאת לצד עקבה אחת של המנוחה, שנמצאה ליד אסלת השירותים.

154. העקבות הזרות שבדיון, הינן שלוש עקבות נעליים חלקיות, מגואלות בדם שנמצאו בזירת הרצח. כאמור, האחת נמצאה על מכסה מושב האסלה, השנייה על מיכל ההדחה והשלישית על הקיר המפריד בין תא השירותים השני בו בוצע הרצח לתא השירותים השלישי.

155. אכן וכפי שהדגיש חברי, בהליכים המשפטיים הקודמים, לא חלקה המאשימה כי מדובר בשלוש עקבות חלקיות של נעליים זרות, אשר אינן עקבות נעל של הנאשם ולהסכמה זו יש

לייחס משקל, גם מקום בו עוסקים בניהול המשפט מחדש, גם אם יכול ואינו מקים השתק שיפוטי מלא, כפי עמדת חברתי.

מכל מקום, בהליך שלפנינו חלקה המאשימה על ממצא זה וטענה כי אין ממצא ברור המלמד כי "הסימנים" הנ"ל, כהגדרתה, משקפים טביעת נעליים. לטענתה, גם לא ניתן לקבוע כי הטביעות נוצרו ע"י אותו זוג נעליים וכי הן מסמנות מסלול יציאה מהתא. עוד על פי המאשימה, אין לשלול כי ה"סימנים" הנ"ל נוצרו לאחר מציאת הגופה.

156. לגופה של סוגיה, הוכח לפנינו, לכל הפחות ברמה הדרושה להגנת הנאשם, כי העקבות הזרות – שלושת הממצאים שבדיון, הינן אכן טביעות נעל חלקיות, שנוצרו על ידי זוג נעליים אחד.

157. מבלי לחזור על מכלול הניתוח והמסקנות שהציג חברי בחוות דעתו, אדגיש כי לטעמי חלק מהמסקנות בנדון מוכחות אף בעין בלתי מקצועית. הדברים נכונים, לכל הפחות, בכל הנוגע לטביעת הנעל שעל גבי מכסה האסלה, הנחזית כטביעת נעל חלקית שהוטבעה ע"י נעל מגואלת בדם. באמור ניתן להיווכח גם עפ"י מראה עיניים (ראה למשל תמונת העקבה הנ"ל בלוח התצלומים שבתיק העבודה שצורף בצילום 21 לחוות דעת המומחה שור).

158. מעבר לכך, מצאתי לקבל כמשכנעת ובעלת משקל מלא, את חוות דעתו של רפ"ק אביעד לוי ממז"פ – משטרת ישראל (חו"ד נ/148) על עדותו לפנינו, לרבות בכל הנוגע לעקבות הזרות. מעדות רפ"ק לוי התרשמתי כעדות מקצועית שעמדה במבחן החקירה הנגדית.

159. רפ"ק לוי קבע, וברמת הוודאות הנדרשת להגנת הנאשם, כי העקבות הזרות – הסימנים על מושב האסלה וחלקי הסימנים על מיכל ההדחה והקיר המפריד, הן כולן טביעות נעל (ולא ממצא אחר) שהוטבעו שלושתן ע"י אותה נעל, אשר אין חולק כי אינה נעל הנאשם.

רפ"ק לוי אמנם נמנע מקביעות מוחלטות בנדון בחוות דעתו ובעדותו, כמו גם נמנע הוא מדירוג הממצאים עפ"י סולם הדירוג המקצועי אולם הימנעויות אלה, כך נוכחתי, מקורן רק בכללים ובדוקטרינה המקצועית במז"פ ולפיה - בהעדר נעל להשוואה למועד הבדיקה, אין לקבוע ממצאים ודאיים, לרבות לעצם היות "העקבות הזרות" בגדר טביעת נעל.

(לחדד כי הימנעות זו הוחלה גם על העקבה על האסלה על אף שכאמור מוכח ועל כך גם המאשימה לא חולקת כי מדובר בטביעת נעל).

ההקפדה כאמור על כללי מז"פ מצד רפ"ק לוי – אין בה לענייננו כדי לגרוע ממשקל ואיכות מסקנותיו על צד המהות כאמור וכפי שפורט ויפורט.

160. רפ"ק לוי קבע עוד, כי שלוש עקבות נוספות, שנמצאו על רצפת תא הרצח (מעבר לעקבות הזרות) וסומנו 4, 5, 6 בחוות דעתו, שייכות לדגם נעל דומה לזה שהטביע את העקבות הזרות.

עוד נמצאו בחוות דעת רפ"ק לוי, סימנים נוספים על רצפת התא (סומנו על ידו כ- 2, 3, 7-12) לגביהם נמנע רפ"ק לוי מלקבוע כי מדובר בעקבות נעל, זאת בשל העדר כמות מספקת של סימנים מזהים.

העקבה אותה סימן רפ"ק לוי כ- מס' 1, ושנמצאה סמוך למושב האסלה, זוהתה על ידו כעקבת נעל של המנוחה.

161. אדגיש כי רפ"ק לוי שכנע היטב ובמקצועיות, כי את ההשוואות שביצע, לרבות ובדגש להשוואה הנוגעת לשלוש העקבות הזרות בין לבין עצמן, כמו גם השוואתן לשלוש העקבות הנוספות שעל הרצפה (מס' 4, 5 ו-6), ביצע רפ"ק לוי באופן מדוקדק, תוך השוואת חלקי ההטבעות השונות והיחס ביניהם.

162. בחקירתו הנגדית דחה רפ"ק לוי תרחישים שונים וחלופיים, אותם ביקשה להציג לפניו ב"כ המאשימה ואשר יש בהם ללמד, לשיטתה, כי אין מדובר בעקבות נעל.

163. רפ"ק לוי בחקירתו גם אישר, שמנח טביעות העקבות הזרות, מתאים למסלול יציאה, מתא הרצח לתא השלישי, אם כי סייג שהנושא אינו בתחום מומחיותו, אלא של חוקר זירה.

164. אוסיף כי גם מומחה המאשימה, רפ"ק ירון שור, אשר נחקר עוד טרם נערכה חוו"ד רפ"ק לוי, אישר סופו של יום בחקירתו הנגדית, לרבות לאחר שעומת עם אמירותיו בענין במהלך ראיונות תקשורתיים שערך בעבר, כי שלוש העקבות הזרות הינן כנראה עקבות חלקיות של אותו דגם נעל (כפי שאף עולה מחוות דעתו ת/385).

רפ"ק שור אישר עוד בחקירתו הנגדית, שבראיון רדיו (נ/49) אמר הוא - כי בשלושת השבועות הראשונים של החקירה הסברה הייתה ששלוש העקבות הזרות מסמנות מסלול והן מהוות את מסלול בריחתו של הרוצח מהתא. כן הסכים שבראיון אחר (נ/48) אישר שעל הרצפה, ליד רגלי המנוחה, יש עוד 3-4 עקבות נוספות של אותן עקבות נעל שמופיעות על האסלה.

בחקירתו הנגדית לפנינו אישר רפ"ק שור, כי אכן יש דמיון בין העקבות שעל הרצפה לעקבות הזרות.

165. אזכיר כי ממצאי העקבות הזרות, שאינם כאמור עקבות נעל של הנאשם, הביאו בהליכים קודמים ללידת תאוריית "המחלף האלמוני" על כינוייה השונים. המאשימה נדרשה אז להסביר נוכחותן של עקבות אלה בתא הרצח, לרבות את האפשרות כי עקבות אלו מסמנות את מסלול ה"יציאה" מתא הרצח של מי אשר הטביען ואינו הנאשם.

על פי התרחיש האפשרי שהועלה על ידי המאשימה כהסבר ואשר נתקבל כתרחיש סביר על ידי הערכאות הקודמות שביררו את הממצאים הנ"ל, מאן דהוא, תמים ולא ידוע,

יצר בפרק הזמן שמגילוי הגופה ועד למועד עריכת צילומי הזירה, את העקבות הנ"ל, כאשר אותו מאן דהוא לא אותר.

אשלים כי בעבר נבדק ונקבע כי העקבות הזרות גם אינן נעל של מי מהאזרחים התמימים, שנעליהם נבדקו (ראה סעיפים 6 ו-7 לחוות דעתו של שור-ת/386).

166. חברי ניתח בחוות דעתו באופן מקיף ומדוקדק, את מכלול העדויות והראיות הרלוונטיות, בכללם את אלו שהיו קיימות בהליכים קודמים ואלו אשר נוספו ונצטברו לפנינו, הנוגעות לנוכחותם של אחרים בתא השירותים, ממועד גילוי הגופה וסמוך לכך. בנדון פורטה עוד בדיקה, נפרדת ונוספת, ואשר עסקה בעדויות של אלו, שהגיעו לזירה במועד מאוחר יותר ועד להגעת מז"פ.

חברי העמיק בחוות דעתו בעדויות של האזרחים, השוטרים ואנשי מד"א, הרלוונטיים לפרק הזמן אותו הגדיר כפרק הזמן הראשון, והגיע למסקנה מוכחת כי איש מאלו, מלבד אנשי מד"א – לא נכנס לתא. עוד נקבע כי אנשי מד"א שנכנסו לתא, לא דרכו על האסלה (ועל אחת כמה וכמה שלא דרכו על מיכל ההדחה או הקיר המפריד).

הוא הדין ביחס לפרק הזמן שהוגדר בחוות דעת חברי, כפרק הזמן השני (מרגע הגעת אנשי מז"פ) אשר גם לגביו הוכיח חברי ברמה הדרושה לענייננו, שאף אחד מהמעורבים "התמימים", לא דרך על האסלה ובוודאי לא מעבר לכך (טיפס על מיכל ההדחה וכו'). הובהר עוד כי לפחות לפרק הזמן השני הנ"ל, דלתות התאים הרלוונטיים כבר היו פתוחות ואין על כן כל היגיון שאזרח תמים כלשהו יטפס כאמור והכל מבלי שידווח על המעשה. **למסקנות אלו של חברי אני מסכים.**

167. **משעה שאין חולק כי העקבות הזרות לא הוטבעו על ידי הנאשם, משהוכח ברמה הדרושה, כי מי מהמעורבים "התמימים" שהגיעו לזירה (אשר ביחס למרביתם גם נערכה השוואה בין טביעות נעליהם לעקבות הזרות), לא הטביע גם הוא את העקבות הזרות ובהינתן שהעקבות הזרות לכאורה אף יוצרות מסלול יציאה מהתא, הרי שקם לפנינו חשש ממשי כי העקבות הזרות קשורות לרוצח אלמוני, שאינו הנאשם.**

ספק זה מתחדד ומתעצם, לאחר שהוכח כפי שיפורט להלן, שבמצטבר למסקנות אשר לזהות ומסלול העקבות הזרות כאמור לעיל, מצטרפת המסקנה כי דם המנוחה שזלג על העקבה שעל האסלה, בהכרח זלג עליה בסמוך לרצח (טרם אותרה הגופה) וכי בנוסף נמצא דם של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי.

לטעמי, ההסברים והתרחישים אליהם מפנה חברתי לרבות; האפשרות כי מחלץ "ביישן" יצר עקבות ולא גילה זאת, כמו גם האפשרות שעקבות הנאשם אם היו בנמצא טושטשו ע"י אחרים, או תרחישים כגון אלו, אין בהם להסיר את הספק העולה מהממצאים.

תרחישים כגון אלו המוגדרים לדעתי כ- "לא בלתי סביר", "לא ניתן לשלול", או "אפשרי, גם אם אינו סביר יותר", אין בהם כדי להוות משקל נגד לצורך הסרת הספק שקם לו מהממצאים.

זליגת הדם על העקבה שעל האסלה

168. בחלק הקודם לעיל, פרטתי אשר לעקבות הזרות, אשר אינן עקבות נעלי הנאשם, וככל הנראה לא של מי מהמעורבים "התמימים". העקבות הנ"ל, כך הובהר, גם מצביעות על מסלול היציאה מהתא השני לתא השלישי (לרבות גם בשונה מהמסלול הנלמד מהודאת הנאשם).

בהמשך לדיון הנ"ל ובהתמקד על עקבת הנעל הברורה שעל האסלה (המהווה את אחת משלושת העקבות הזרות הנ"ל), נוכחתי כי הוכח לפנינו בנוסף, וברמה הדרושה להוכחת ספק באשמת הנאשם, כי הדם שזלג על העקבה הנ"ל שעל האסלה, בהכרח זלג עליה בסמוך לשעת הרצח ולא שעות לאחר מכן (לאחר פתיחת התא, עם איתור גופת המנוחה ע"י מי מהמחלצים). **האמור מחזק את טענת הנאשם כי את העקבות הזרות הטביע הרוצח ולא מי מהמעורבים התמימים.**

169. נזכיר כי "בתחילת הדרך", בסוגיה זו, נטען ע"י המאשימה כי דם יכול לזלוג מגופה, גם שעות לאחר המוות ומכאן שיכול והדם זלג מגוף המנוחה על העקבה שיצר מעורב "תמים", לאחר שאותרה המנוחה. בהמשך ומשהוסכם ע"י המומחים, כי כתם הדם שעל האסלה לא יכול היה לנזול מגופת המנוחה כחמש שעות לאחר מותה (לאחר הגעת המחלצים), התמקדה טענת המאשימה באפשרות כי הדם שזלג מהחתיך בצוואר המנוחה, נקווה בקפל מעיל המנוחה ו/או בשערה ("כתחנת ביניים"), ולאחר מכן זלג על גבי העקבה, כשהזזה הגופה ע"י המחלצים.

בהקשר זה אינני רואה להתעכב, אשר לתרחישים עובדתיים נוספים שעלו בסיכומי המאשימה, כמו גם בטענתה כי תחום הרפואה המשפטית אינו רלוונטי לבירור הסוגיה, המצויה במומחיות מומחה זירה. המענה שהוצג בנדון בחוות דעת חברי מקובלים עליי ואינני נדרש להוסיף עליהם. בחנתי את ניתוח חברתי בחוות דעתה, אשר לתרחישים אלו ולא מצאתי שיש בו כדי לשנות ממסקנתי כאמור.

170. חברי בניתוח מדוקדק הכריע, כי התרחיש לפיו הפרמדיק בפעולותיו הזיז את הגופה, כך שדם, בהנחה ונקווה בקפל המעיל, בבגדים או בשיער המנוחה, זלג אל מושב האסלה, אינו תרחיש בעל היתכנות. מסקנה זו של חברי גם אושרה, למעשה ובעיקרה, על ידי מומחה התביעה בד"ר רוטשילד בחקירתו (עמ' 5185-5188 לפרוטוקול), זאת לאחר שצוטטה לפניו עדות הפרמדיק.

מעבר לנדרש אשלים כי המאשימה אף לא הוכיחה את היתכנות היקוות הדם במעיל, לרבות בהקשר לסוג הבד ממנו יוצר המעיל, כמו גם לאפשרות קיומם של קפלים במעיל ולו למצער, על דרך הפנייה לתצלומים, חוות דעת מקצועית וכדומה.

171. מכל מקום, אילו נדרשנו לחיזוק למסקנה כי הדם זלג על עקבת האסלה, סמוך לרצח, חיזוק זה בא לפנינו, בעדותו של המומחה קיש מטעם ההגנה, במהלך חקירתו הנגדית;

למאשימה הותר, למרות התנגדות ב"כ הנאשם, לחקור במהלך החקירה הנגדית את המומחה קיש גם בסוגיה שבנדון, לאור מומחיותו ועל אף שלדברים לא היתה התייחסות ישירה בחוות הדעת.

בתשובתו קבע המומחה קיש באופן נחרץ כי תזת המאשימה לענין זרימת דם על האסלה, שעות לאחר שנקווה בקפל בגד, בשיער וכדומה, איננה סבירה מהפן המקצועי. על פי המומחה קיש, הדם על עקבת מכסה האסלה (כפי הנחזה בתמונה 64 של ת/67), הוא "דם טרי", ביחס למועד יציאתו מהגופה, כך שזרימתו על האסלה, ארעה קרוב למועד מות המנוחה וטרם שהדם "נקרש" (ראה פרוטוקול עמ' 4835-4834). המומחה קיש הסביר כי אילו היה הדם זורם על העקבה, לאחר ש"חנה" ונקווה בקפל בגד וכדומה, מספר שעות כתזת המאשימה, הדם על העקבה, לא היה נחזה כדם טרי כפי שהוסבר.

172. המקובץ לעיל מבסס את המסקנה כי הדם זלג על עקבת האסלה, סמוך לרצח המנוחה באופן המחזק את "החשד" כי העקבה נוצרה ע"י הרוצח ובאופן הדוחה כשלעצמו את האפשרות כי מאן דהוא, מעורב תמים, הטביע את העקבה, החל מחמש שעות מהרצח ומשלב פתיחת התא ע"י המחלצים.

173. כאן המקום לציין שהמומחה קיש בחוות דעתו (נ/149 עמ' 7,9) קובע עוד, כי הדם שזלג על העקבות הנוספות שעל הרצפה (מס' 4, 5, 6 – שאוזכרו עת דנו לעיל בחוות הדעת של רפ"ק לוי, אשר קבע כי קיימת סבירות שהן מתאימות לעקבות הזרות), הינו גם הוא דם שזלג סמוך לרצח המנוחה. בהתאם גם את עקבות אלו, אם כן, יש בסיס ראוי ונכון, לייחס למי שהיה בתא בזמן הרצח, תוך שלילת האפשרות כי הן נוצרו לאחר גילוי גופת המנוחה על ידי מעורב תמים.

174. אשלים כי אם בוחנים את "עקבת האסלה", אף בעין בלתי מקצועית, כפי שהיא נחזית בתמונה 21 מתוך לוח התצלומים בתיק העבודה של רפ"ק שור (ת/387), ניתן להתרשם כי העקבה הוטבעה על ידי נעל שכבר הייתה מגואלת בדם, כפי שמלמד צבע "השרטוט" שיצרה העקבה על האסלה, זאת עוד טרם שזלג עליה כתם הדם שהצטבר עליה וכפי שדנתי לגביו לעיל.

מסקנה זו שוללת, באופן משלים, גם את האפשרות התיאורטית כי לפנינו עקבת נעל "תמימה" שהוטבעה בזמנים הקודמים לרצח ואשר זלג עליה דם בסמוך לרצח.

סימני הדם בתא השלישי כתומכים במסלול יציאת הרוצח

175. בהליכים הקודמים ועד לניהול המשפט החוזר, לא היה ידוע כי נמצא כתם דם של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי.

ד"ר פרוינד בעדותה לפנינו אישרה כי היא בטעות ייחסה בדו"ח המקורי שלה (ת/432) את הממצא הנ"ל (מוצג 35) כמתייחס לכתם דם על נייר טואלט בתא השני (תא הרצח), וכי כאמור הנכון הוא, שיש לשייך את הכתם הנ"ל למתקן נייר הטואלט בתא השלישי.

176. להימצאות דם של המנוחה בתא השלישי כאמור, השלכה ומשקל לסוגיות העומדות להכרעה בענייננו, כפי שהדברים גם נקבעו במסגרת ההחלטה למשפט חוזר;

177. ראשית, הימצאות כתם הדם בתא השלישי תומך בהנחה לפיה מסלול היציאה של הרוצח, עבר דרך התא השלישי.

הנחה זו מצטרפת ומשתלבת עם ההנחה לגביה פרטתי קודם ולפיה העקבות הזרות (שהינן כאמור בסבירות גבוהה עקבות שיצר מאן דהוא שנכח בתא השני, תא הרצח, סמוך לרצח), יוצרות גם הן, כשלעצמן, מסלול יציאה מהתא השני לתא השלישי. המסלול שיוצרות העקבות הזרות אזכיר, מלמד על טיפוס על מכסה האסלה, טיפוס על מיכל ההדחה ומשם לקיר המפריד בין התא השני לשלישי.

עוד אזכיר כי נמצא בסיס לטענה שגם העקבות שעל הרצפה (עקבות מס' 4,5,6) הן עקבות התואמות לעקבות הזרות ונוצרו ברמת סבירות מספקת, על ידי יוצר העקבות הזרות. למותר להוסיף ולחדד כי אין חולק שמכלול העקבות שפורטו אינן עקבות של הנאשם.

178. אוסיף כי כתם הדם שנמצא על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי, משתלב עם העדויות וההודעות שהוצגו לפנינו לענין הימצאות סימני דם נוספים בתא השלישי, כולל סימני דם על רצפת התא השלישי ועל נייר טואלט שהיה זרוק בפח האשפה בתא השלישי (סמוך לאחר שעת הרצח ולפני שעת ניקוי השירותים בסוף יום הלימודים).

179. כמו עמדת חברי בחוות דעתו, בנדון גם אני סבור שעדויות שתי התלמידות - אידית גוטמן ויאנה בנט היו אמינות והחלטיות כששתיהן מסרו גם הודעות במשטרה בזמן אמת. בהודעות הן פירטו כי בשעה 14:40 לערך, בהפסקה אחרי השיעור השמיני (כשלענייננו די כי מדובר בשעה מאוחרת לשעת הרצח המשוערת) הגיעו השתיים למתחם השירותים. הן מצאו כי התא

השני היה נעול ויאנה פנתה לתא השלישי שדלתו היתה פתוחה. על פי הודעותיהן, הן ראו על רצפת תא השירותים מספר כתמי דם (כאשר אידיית אף ראתה טביעת נעל) וכן ראו הן נייר טואלט מגואל בדם בפח האשפה.

עדויות אלה משתלבות, אם כן, עם ממצא הדם של המנוחה על מתקן נייר טואלט בתא שלוש, על פי הדו"ח הפורנזי, ויוצרות תמונה משלימה אשר לאפשרות כי הרוצח עבר לתא שלוש, אחרי הרצח.

180. אין מקום בהקשר זה (ואולי מעבר לנדרש), שלא לתת משקל גם להודעת המנקה ויקטור, אשר בהודעתו הראשונה שנמסרה למחרת הרצח, דיווח כי ראה במהלך הניקיונות כתמי דם באחד מתאי שירותי הבנות, תוך שתיאר כי המדובר בשירותים בקומה ראשונה סמוך לחדר המורים, בתא השלישי מהכניסה לשירותים. אמנם עד זה תיקן את הודעתו בהמשך והבהיר כי הוא התכוון לשירותי הבנים שבקומת הכניסה, אולם תיקון זה הבהיר אלו אינם נקיים מספקות כפי שפירט בענין חברי בחוות דעתו, מבלי שאני רואה צורך להוסיף על הדברים או להכריע במדויק מה המשקל שיש לייחס להודעות השונות של ויקטור.

כאן המקום לציין כי מומחה ההגנה קיש הוסיף בחוות דעתו שבהנחה ואותו אדם שהטביע את שלוש העקבות הזרות אכן טיפס מתא שתיים לתא שלוש ועבר אליו, מצופה היה לראות המשכיות של העקבות בתא מספר שלוש. לכך גם הסכים המומחה לייפר מטעם המאשימה בחוות דעתו. הנחה מקצועית זו משתלבת עם עדויות הבנות (ואולי גם עדות ויקטור כאמור), שציינו נוכחות כתמי דם בתא שלוש כאמור.

181. אשלים כי בחו"ד חוקר הזירה לייפר (ת/381) ובעדויות המחלצים אמנם אין תיעוד, תמונה או ממצאים, המלמדים על הימצאות דם באופן ממשי בתא השלישי (זאת למעט השיוך בדיעבד של כתם הדם על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי, כאמור). ברם אין בהעדר הממצאים הנ"ל כדי לסתור את העדויות. בענין זה יש סבירות להניח כי במסגרת הניקיונות שנעשו בשעת אחרי הצהריים על ידי המנקים כפי העדויות (יהיה זה ויקטור או מנקה אחר שהיה מופקד על אותם שירותים), נוקה גם תא השירותים השלישי (שלא היה נעול, בשונה מתא 2), כולל ניקיון אותם ממצאי דם עליהם העידו התלמידות יאנה ואידיית כאמור, הכל לפני הגעת חוקרי הזירה אשר ערכו צילומים.

182. אוסיף ואחדד, כי אם אכן היתה רלוונטית תיאוריית "המחלץ האלמוני" (תיאוריה שנשללה מכל אחד וממכלול הנימוקים שפירטתי לעיל), הרי בהתאם למסלול היציאה ומסלול הטיפוס של אותו מחלץ על פי העקבות הזרות, מצופה היה כאמור כי המחלץ הנ"ל (שהגיע לזירה לאחר גילוי הגופה ולאחר שהמנקים ניקו את מתחם השירותים) יותיר עקבות בתא 3 (הגם שדהויות יותר, כפי חוות דעת המומחים). עקבות אלו אם היו בנמצא, היו מתועדות על ידי חוקרי הזירה שהגיעו למקום לאחר גילוי הגופה, ולא כן.

183. התרחישים המועלים בחוות דעת חברתי, לרבות כי דם המנוחה בתא 3 מקורו בהתזה מתא 2, מקורו "בהעתקת" דם ע"י מחלץ או הנאשם, או מקורו בנאשם שניקה את עצמו בתא 3, הינם תרחישים מסופקים ביותר לדעתי ואין להם תמיכה בראיות.

על כל פנים, אין בתרחישים אלו הבאים בגדר "לא ניתן לשלול", כדי להפחית מעוצמת הספק שיוצרים ממצא סימן הדם בתא 3 כמפורט.

184. מכלול המקובץ עד כה ולענין הראיות החיצוניות, כל ראיה בנפרד ובהצטברותן בפרט מלמד, ברמת הוודאות הדרושה להגנת הנאשם, כי נמצאו עקבות על רצפת התא השני וכן נמצאו עקבות זרות, שנוצרו, ככל הנראה על ידי אדם אחר, שהיה בתא בשעת הרצח או סמוך לשעת הרצח ושאינו אחד מהמעורבים התמימים והכשרים, שהגיעו למתחם השירותים עם מציאת הגופה ולאחר מכן.

עוד הוכח, ברמה הדרושה להגנת הנאשם, כי העקבות הזרות, במשולב עם הימצאות כתם הדם בתא השלישי (לצד ככל הנראה סימני דם מסיביים יותר בתא השלישי), יוצרים ומבססים את מסלול היציאה של מטביע העקבות מתא מספר שתיים - תא הרצח, לתא מספר שלוש.

אשוב ואזכיר בהקשר לאמור, כי הוכח ועל כך אין חולק, שאף אחת מהעקבות הנ"ל אינן עקבות של הנאשם. זאת ועוד הוכח כי בתא מספר שתיים בפרט ובזירה בכלל, אין כל ממצא פורזני או אחר הקושר את הנאשם למקום, על המשקל שיש לייחס בנסיבותינו להיעדרו של ממצא מתחייב שכזה, כפי שפירטתי.

185. מקבץ המסקנות לעיל בנפרד ובמצטבר, יש בו כשלעצמו ובאופן עצמאי ליצור ספק ממשי באשמת הנאשם ובמעורבותו ברצח המנוחה.

כמסקנת משנה אוסיף, כי מקבץ הממצאים שפרטתי לעיל והעולה מהראיות העצמאיות כאמור, גם אינו מתיישב עם גרסת הנאשם בהודאה שמסר (על כל רבדיה), לפיה מסלול יציאתו מתא השירותים היה מלפנים, כשבגרסתו עפ"י ההודאה הוא גם אינו מאזכר כי נכנס לתא מספר שלוש.

חוות הדעת של רפ"ק ירון שור והעדרם של שרידי דם על נעלי הנאשם

186. כפי שפירטתי לעיל, בזירת הרצח לא נמצאו כל ממצאים פורנזיים לחובת הנאשם.

לצורך שלמות האמור, יש להידרש לטענת המאשימה לפיה נמצא גם נמצא, ממצא פורנזי לחובת הנאשם, שעה שעל גבי מכנסי המנוחה נמצאו עקבות נעליו של הנאשם.

טענה זו של המאשימה מבוססת על חוות דעתו של רפ"ק ירון שור, אשר גם עמדה כראיה בעלת משקל לחובת הנאשם במשפטו הראשון של הנאשם (אם כי בהכרעת הדין המשלימה נקבע כי הרשעת הנאשם עומדת בעינה, גם ללא חוות דעת המומחה שור).

187. על פי המומחה רפ"ק שור, במסגרת חוות דעתו (ת/385), על גבי מכנסי הג'ינס של המנוחה נמצאו טביעות נעל התואמות, לשיטתו, לנעלי הסלמנדר של הנאשם, אותן נעל ביום הרצח.

במסגרת חוות דעתו ערך רפ"ק שור השוואה בין נעל הסלמנדר הנ"ל של הנאשם (מס' 9 בבדיקה) כמו גם השוואה בין נעליים נוספות של הנאשם ושל מחלצים שנבדקו, להטבעות שנמצאו על גבי ג'ינס המנוחה. מתוך סך 6 ההטבעות אותן ראה לחלץ המומחה שור ממכנסי הג'ינס של המנוחה לצורך חוות דעתו, קבע המומחה שור, דרגות התאמה אפשריות לנעל הסלמנדר של הנאשם. הצטברותן של ההתאמות כמיוחסות לנעל הנאשם בשילוב "נדירות" הנעל של הנאשם, העלתה את רמת הוודאות של ההתאמה על פי חוות הדעת, עד כדי רמה של "סבירות גבוהה מאוד".

188. חברי בחוות דעתו פירט באופן מדוקדק ויסודי, על שום מה יש לדחות את מסקנות חוות דעת המומחה שור, תוך קביעה שלא הוכח לפנינו, כי על מכנסי המנוחה הוטבעו עקבות נעליים בכלל ועקבות נעליו של הנאשם בפרט. למסקנות אלו של חברי, על דרך גיבושן, אני שותף ומסכים, מבלי שאני רואה מקום לחזור על הדברים בחוות דעתי.

את ההשגות שהציגה חברתי בסוגיה, במסגרת חוות דעתה, בחנתי היטב ולא מצאתי שיש בהן כדי לשנות או להקחות ממסקנותיו לעיל.
אסתפק להלן במספר הערות כלליות מטעמי;

189. ראש וראשון, לא השתכנעתי לרבות בהמשך לחקירת המומחה שור לפנינו, כי ההטבעות השונות שבדיון, הינן בגדר עקבות נעליים.

אוסף כי השוואת ההסברים המקצועיים שהוצגו בנדון ע"י המומחה שור, אל מול אלו שהוצגו לפנינו בכל הנוגע לעקבות הזרות במסגרת חוות דעתו של המומחה רפ"ק לוי, מלמדת כי הנימוקים והממצאים שהוצגו ביחס לעקבות, בהם עסקה חוות דעת רפ"ק לוי, היו משכנעים ומתיישרים לאין ערוך מאלו המוצגים ע"י המומחה שור בהתייחס להטבעות שעל גבי הג'ינס.

לא מצאתי כל בסיס למשוואה על פיה – ככל שמסתפקים במסקנות המומחה שור יש בתואם לכך, שלא לתת משקל מסקנות המומחה לוי ולהיפך.

לציין כי המומחה שור גם אישר לפנינו, כי זו הפעם הראשונה בה נעשה על ידו ניסיון, לערוך השוואה בין הטבעות נעל להטבעות, על גבי מרקם ג'ינס, על גוף גלילי, בשונה מהטבעות על

גבי משטח קרקע/רצפה. אוסיף כי ההיבטים והקשיים הייחודיים בהשוואה כזו, מסתברים ומתבקשים, גם ללא הכשרה מקצועית מיוחדת.

190. מכל מקום ומבלי לחזור ולפרט את מכלול הניתוח והדיון שערך חברי ביחס לכל עקבה ועקבה, אסתפק באופן מדגמי בחזרה על מספר הערות כלליות מטעמי, בנוגע לעקבה למעשה המרכזית, העומדת בחוות דעת המומחה שור, שהינה עקבה L1;

לגבי עקבה זו קבע המומחה שור רמת התאמה של "אפשרי בהחלט" (התאמה המוגדרת על פי הסולם החדש: "קיימת התאמה ברמה גבוהה").

עקבה זו שויכה על פי חוות דעת המומחה שור לנעל הנאשם על בסיס סימנים אקראיים בצד הסוליה כמו גם חלקי עיגול, בנוסף לסימנים סוגיים שצוינו.

191. המומחה שור בחקירתו, לא סיפק לטעמי כל הסבר המניח את הדעת מדוע נחזים רק חלק מהפגמים האקראיים אליהם הפנה ב-L1, כאשר גם באותם חלקי פגמים אקראיים בהם ביקש להתמקד המומחה, המראה הוא חלקי בלבד (בניגוד לעמדת חברתי – מקום בו מצופה כי יופיע "יש", הרי שבהופעת "אין" יש כדי לפגום). לא ניתנו על ידו הסברים מספקים מדוע אין כמצופה, חזרה של הסימנים האקראיים שזוהו גם בהטבעות הנוספות של אותה נעל (נעל שמאל), מלבד הסברים, על בסיס ההשערה, כי אלו הוסתרו בדם או לכלוך. גם אותו "בומרנג" אליו הפנה המומחה שור כאמצעי זיהוי, לא נחזה על גבי L1 על אף שכך היה מצופה גם לשיטתו.

עוד למדתי כי "המראה הכללי" של עקבת נעל, אותו שייכנו תחילה וטרם חקירה ל-L1, אינו משקף את כלל קונטור הנעל, באופן המפחית ממשקל "מראה העיניים" לו ייחסנו משקל בתחילה. עוד נוכחתי כי את הקונטור בעקבה L1 מצמצם המומחה שור, על פי הניתוח בחוות דעתו וכפי שאישר בחקירתו, לאורך של כחמישה - שישה סנטימטר בלבד ואשר אותו המומחה שור מבקש לצרף "לקשת" הנגדית הנחזית. מלבד חוסר הבהירות אשר לדרך "הבחירה" של המומחה שור, אילו סימנים לאמץ ומאילו להתעלם, הרי שגם על פי שיטתו נוצר לפנינו קונטור מצטבר קטן, שלא יכול להתאים לנעל של אדם בוגר, לרבות זו של נעל הסלמנדר.

העובדה כי "עקבת הדגל" הנ"ל, עקבה מספר L1, לא צוינה בחוות הדעת הראשונית שערך המומחה שור, אף היא מפחיתה ממשקלה.

192. המומחה שור גם התקשה במהלך חקירתו הנגדית לשלול התאמות, לכאורה מקבילות אפשריות, לעקבות נעליים אחרות שנבדקו מתוך מאגר הנעליים הרלוונטי ושהוצגו לו במסגרת החקירה הנגדית. ההשוואות הוצגו למומחה שור על דרך הפנייה לתיק העבודה שלו לצד נתוני השוואה במצגת מפורטת, אותה ערך ב"כ הנאשם מבעוד מועד. הספקות בעניין

התחדדו שעה שהמומחה שור אישר בחקירתו הנגדית כי אין לפניו להציג את ממצאי הבדיקה וההשוואה שהוא לטענתו ערך בזמנו, לצורך שלילת ההתאמה בין ההטבעות שעל הגיינס לבין הנעליים הנוספות שנבדקו על ידו ומצויים מוטבעים על גבי שקפים בתיק העבודה שלו, זאת על מנת שניתן יהיה להיווכח בחוסר התאמה הנטען על ידו.

193. אשר לעקבות הנוספות עליהן התבסס רפ"ק שור בחוות דעתו, אסתפק כאמור בהפניה לניתוח המקיף שערך חברי ולמסקנותיו.

194. מבלי לפגוע באמור, אני רואה להצביע גם אני על שתי נקודות חולשה מרכזיות ועצמאיות, שיש בהן כשלעצמן לפגום מהותית ממשקל חוות דעתו של המומחה שור, זאת אף מבלי שהכרח להיכנס לפרטי חוות דעתו ובדיקותיו כאמור;

195. נקודה ראשונה - נוגעת לכך שלא הוצג לפנינו כל הסבר, וודאי לא הסבר המניח את הדעת, הכיצד ייתכן כי עקבות הנעליים (הסלמנדר) של הנאשם, אליהן התייחס המומחה שור בחוות דעתו, לא הותירו עקבות בשום מקום אחר בתא השירותים ובזירת הרצח בכלל, אלא דווקא רק על גבי הגיינס של המנוחה כפי ממצאי המומחה שור. כיצד ניתן להסביר כי נעלי הנאשם אשר היו מגואלות בדם ובאופן שהותירו עקבות דם על גבי הגיינס על פי גרסת המאשימה והמומחה שור, לא הותירו עקבות נוספות בכלל הזירה.

תמיהתו הציורית של ב"כ הנאשם - האם ייתכן שהנאשם "נחת משמיים" ישירות על גבי מכנסיה של המנוחה "והתעופף" חזרה ונעלם, הינה בהחלט תמיהה נוקבת בנסיבות ענייננו.

העובדה שאינה במחלוקת ולפיה, בתא הרצח ובזירה בכלל, לא נמצאו עקבות נעלי הסלמנדר של הנאשם, מובילה כשלעצמה ולכל הפחות, למסקנה כי הסימנים שנמצאו על גבי מכנסיה המנוחה אינם עקבות נעליו של הנאשם.

ההנחה של חברתי, כי ייתכן ו"במקור" הוטבעו טביעות הסלמנדר בתא במהלך הרצח, אולם אלו טושטשו ע"י מעורבים תמימים, הינה עפ"י מיטב שיפוטי הנחה שהועלתה בעלמא בלבד ואין בה להקהות את המפורט לעיל.

196. נקודה שנייה, שיש בה לפגום מהותית במסקנותיו של המומחה שור, מעוגנת בעובדה כי על גבי נעלי הסלמנדר של הנאשם לא נמצאו כל שרידי דם, וודאי לא של המנוחה.

197. אבהיר כי על פי חוות דעת ד"ר פרוינד (ת/432 ו- ת/433) ולאחר בדיקות שנערכו בזמן אמת, על סוליות נעליו של הנאשם לא נמצאו כל סימנים לחומר החשוד כדם (למעט באזור מסוים בסוליית ימין, אשר ד.נ.א שהופק ממנו משייד אותו לנאשם ואינו רלוונטי לענייננו).

במאמר מוסגר אשלים כי אף בבדיקה עדכנית שערכה משטרת ישראל (נ/112) במהלך המשפט לפנינו ושכללה בדיקה מעמיקה של סוליות נעליו של הנאשם כולל פירוקן, לא נמצאו שרידי דם, או כל ממצא פורנזי אחר הקושר את הנעליים לאירוע הרצח).

198. כפי שפירט חברי בחוות דעתו ואזכיר בתמצית להלן, אילו היו סוליות הסלמנדר באות במגע עם דם ביום הרצח, היו מתגלים על הנעליים, במסגרת בדיקות המעבדה שנערכו לנעליים, שרידי דם או חומר החשוד כדם, זאת אפילו במקרה בו היו הנעליים מנוקות באמצעי ניקוי כלשהם, לרבות ניקוי יסודי באקונומיקה;

יצוין כי בניסוי שערכה המשטרה בשנת 2009, בניצוחו של המומחה שור (מוצג ת/397) ואשר תכליתו הייתה לבחון האם ניתן להעלים סימני דם על נעליים באמצעות ניקויים, נקבעה מסקנה לפיה - סוליות נעליים שנטבלו בדם אדם, נוקו באמצעי ניקוי שונים (החל ממים וכלה בקרצוף באמצעות מברשת עם אקונומיקה ביתית) ונבדקו, לאחר שנוקו ויובשו, להימצאות שרידי דם בבדיקות גילוי שונות, הגיבו בחיוב להימצאות חומר החשוד כדם.

מסקנת המשנה מהאמור הינה כי סוליות שלא הגיבו בחיוב להימצאות חומר החשוד כדם בבדיקות, בהכרח לא באו במגע עם דם.

אוסף כי בניגוד לאשר מציינת חברתי בחוות דעתה, עורכי הניסוי לא הסתפקו בשטיפה קלה של הנעליים שנבדקו, אלא גם בדקו נעליים שעברו ניקוי בקרצוף באמצעות מברשת שיניים עם אקונומיקה, כאחת מחלופות הבדיקה שנערכה.

199. בהתאם לניסוי הנ"ל ומשעה שלא נמצאו על סוליות נעליו של הנאשם עפ"י בדיקות שנערכו סימנים החשודים כדם כפי שפירטתי, הרי מתבקשת המסקנה כי נעליו של הנאשם לא באו במגע עם דם, כאשר השאלה העובדתית, האם נוקו או לא, אינה משנה ממסקנה זו.

(מסקנה נוספת, אם כי דרמטית פחות, הינה שנעלי הנאשם גם לא נוקו באמצעות אקונומיקה, שעה שעל פי הניסוי אותו ציינתי, ניקוי כזה היה מתגלה, מאחר שאקונומיקה הינה אחד החומרים המגיבים לחיוב בבדיקת "הבלוסטר", שהינה אחת מהבדיקות הרלוונטיות לגילוי חומר חשוד כדם).

מהפירוט לעיל ברור כי אני חולק על הערכת חברתי לפיה אין בתוצאות הניסוי אליו התייחסתי לעיל, כדי להשליך על המארג הראייתי לענייננו. העדרו של ממצא פורנזי בנסיבות שפורטו בהחלט מהווה ראיה כבדת משקל.

200. לציין כי המומחה שור נשאל בחקירתו הנגדית הכיצד מסקנות חוות דעתו מתיישבות עם מכלול המפורט לעיל. המומחה שור נשאל האם לעובדה לפיה אין עקבות נעל של הנאשם, מלבד על הגיינס לשיטתו, כמו גם האם לתוצאות הניסוי ולממצאי חוות דעת ד"ר פרוינד כאמור, יש בכל זאת ולפחות בדיעבד, השלכה כלשהי על רמת הוודאות אותה קבע בחוות

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

דעתו אשר להימצאות עקבות נעלי הנאשם על מכנסי המנוחה? המומחה שור השיב כי הוא לא ראה, למעשה, להתייחס לממצאים אלו וכי הוא מסתפק בהבהרתו המקצועית, לפיה את המסקנות בחוות דעתו, אשר להתאמת העקבות לנעלי הנאשם, ביסס הוא על פי ההשוואות והבדיקות שערך בין נעלי הנאשם לסימנים על גבי הגיינס, כפי שביסס ופירט בחוות דעתו, זאת על פי מומחיותו כמומחה להשוואת נעליים, זאת במנותק מממצאים שאינם חלק מהבדיקות הרלוונטיות לו כמומחה להשוואת עקבות נעליים.

תשובה זו כמובן רחוקה מלספק והיא בבחינת מעין עצימת עיניים.

201. לטעמי, הכרח לקבוע ולו על בסיס שתי ההערות שפירטתי לעיל, כי יש לדחות את קביעות המומחה שור שהסימנים המוטבעים על הגיינס של המנוחה הם עקבות נעליו של הנאשם.
202. משעה שראיתי לדחות את מסקנת המומחה שור, כי על גיינס המנוחה הוטבעו עקבות נעליו של הנאשם, הרי מתחדדת הקביעה לפיה בתא הרצח ובזירה בכלל, לא נמצאו כל ממצאים פורנזיים הקושרים את הנאשם לאירוע הרצח, על הספקות שמקימה קביעה זו, אשר לאשמת הנאשם.

ד. הודאת הנאשם לפרטיה ותכניה, המבחן הפנימי והחיצוני

כללי

203. לאחר שבחנתי על פי המוצג בחוות דעתי לעיל, את משקלה של ההודאה בפרשתנו, מההיבט הכללי ותוך שהצגתי תמיהות בסיסיות לגביה, לרבות; לסבירות שבעצם מסירתה, לתכניה באופן כללי, להתנהלות הנאשם בחקירותיו, לפגיעה בזכות ההיוועצות ועוד, אני רואה להידרש עתה, ככל האפשר בתמצית, לפרטים ולתוכן של ההודאה אותה מסר הנאשם, על חלקיה השונים, וזאת בהתאם למבחנים הפנימיים והחיצוניים הנקוטים בפסיקה.

כפי שאסקור, גם אם בוחנים את ההודאה לגופה, ביחס לתכניה ופרטיה, מתגלים קשיים ממשיים המעמידים בספק את משקל ההודאה והמתיישבים לא פחות עם האפשרות כי הודאת הנאשם נמסרה כהודאת שווא.

204. אשר להלכות הנוגעות להודאת חוץ של נאשם אסתפק בסקירה המדוקדקת והמקיפה אותה הציג כדבעי חברי בחוות דעתו והושלמה גם בחוות דעת חברתי.

מטעמי אפנה, על דרך הערות קצרות, למספר הדגשים;

205. ההלכה הפסוקה התוותה שני מבחנים להערכת משקלה של הודאת חוץ של נאשם; המבחן הפנימי והמבחן החיצוני, כמבחנים מצטברים. המבחן הפנימי בוחן את טיבה של ההודאה ותוכנה תוך ניסיון להתחקות אחר הגיונה הפנימי, מידת הפירוט שבה, בהירותה ורציפותה.

המבחן החיצוני בוחן האם תוכן ההודאה תואם את חומר הראיות כמחזק את האמור בהודאה. המבחנים מקיימים ביניהם יחס של מקבילית כוחות. מבחני עזר שהוצעו ליישומם של המבחנים הנ"ל כוללים את הבדיקה המשולשת הבוחנת: "מי אמר, מה אמר ודבר מה". ההיבט הראשון מתמקד בזהות הנאשם, האם הוא נמנה עם אלה לגביהם סכנה מוגברת למסירת הודאת שווא. ההיבט השני בוחן את תוכן ההודאה, לרבות העיתוי וההקשר שבו היא ניתנה, וההיבט השלישי עניינו, הצורך בראיות חיצוניות מאמתות, נוסף על ההודאה.

206. בהקשר להיבט הראשון הנוגע לשאלה "מי אמר" את ההודאה שבדיון, הכירה הפסיקה בחשש שנאשם ימסור במהלך חקירתו מרצונו החופשי הודאת שווא, אפילו במצבים בהם החקירה התנהלה על מי מנוחות ומבלי שהופעלו אמצעי כפייה קיצוניים. הוכר בסוגי נאשמים המרצים את חוקריהם בפרט כשזו להם חקירתם הראשונה, כמו גם הוכר כי לחץ סובייקטיבי, מתח פנימי ואף חשש עלום ובלתי נראה לעין, עשויים לגרום לשבירת רוחו של נחקר ולמסירת הודאת שווא.

207. נקבע כי משקלה העצמי של ההודאה אינו הנתון היחיד המשפיע על משקלה. יש להרחיב את הראייה ולבדוק ראיות חיצוניות לעומת ההודאה, לחיוב ולשלילה. דוגמה - האם קיים דבר מה חסר בהודאה לעומת המציאות או דבר מה סותר את ההודאה וכעולה מחומר הראיות.

ככלל, לא די בכך שהודאה תהיה אותנטית או ניכרים בה סימני אמת, אלא יש הכרח לוודא כי ההודאה תואמת את המציאות. קיומה של התאמה בין הודאת הנאשם לבין הממצאים בזירת הרצח הינה, ככלל, הכרחית. ודאי יש לייחס משקל רב לכך שהראיות החיצוניות סותרות את המפורט בהודאה.

208. עוד בהקשר למשקלה של הודאה באופן כללי נקבע, כי כאשר נכללים בהודיה פרטים מוכמנים, אשר מי שלא היה מעורב באירוע העברייני לא אמור היה לדעת אותם, יש בכך משום חיזוק רב ערך לאמיתותה של ההודיה. בנדון כמובן יש להקפיד על איכות הפרט המוכמן, קרי, היותו ייחודי לאירוע העברייני המסוים ולכך שהוא בידיעת העושה בלבד ולא הובא לידיעתו ממקור חיצוני. גם למרכיב הכמותי משקל, כך שככל שמספרם של הפרטים המוכמנים שמכילה ההודיה גדול יותר, כך קטן החשש שמקור הידיעה של המודה אינו ממעורבותו באירוע.

הפן השני של הדברים הוא שככל שמתברר שאין בהודיה ככלל, פרטים מוכמנים, ואיכותיים בפרט, וכי ההשוואה בין ההודיה לראיות מלמדת, כי בהודיה פרטים הסותרים את הראיות בבחינת פרטים "מוכמנים שליליים", "או דבר מה חסר", לרבות לאור פערים ממשיים בין ההודיה לבין המציאות האובייקטיבית, יגבר החשש כי לפנינו הודאת שווא.

209. לעיל בחוות דעתי התייחסתי לקווי אישיותו של הנאשם, לנסיבות ולמניעים שיכול והביאו אותו למסירת ההודאה. נוכחתי כי נסיבות אלה מקימות חשש ממשי כי חולשתו של הנאשם,

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

והערכותיו השגויות אשר למצבו הראייתי אל מול התועלת שהעריך כי צפויה ממתן הודאה, גם אם היא בבחינת הודאת שווא, ובלבד שתהיה "בלב נקי", יכול והביאו אותו למסור הודאה שאינה הודאת אמת.

כמו כן, התייחסתי לדרך התנהלות החקירה, להשפעת החוקרים וארתור על הנאשם, על חוסר הסבירות מחד, והמניעים מאידך, למסירת ההודאה. סקירה זו רלוונטית לבחינת המבחן הפנימי לשאלת טיבה של ההודאה שנמסרה.

עוד פירטתי אשר לראיות החיצוניות, אשר אינן תואמות את ההודאה והיפים לבחינת המבחן החיצוני לשאלת טיבה של ההודאה שלפנינו.

210. בחלק זה אינני רואה לחזור על הדברים שפורטו כאמור ואתמקד, בתמצית האפשרית, על מנת להצביע כי ההודאות אינן אותנטיות והן בבחינת דקלום (של דברי המדובב ושיחות שניהלו ארתור והנאשם בתא המעצר, ימים קודם להתוודות) ולהצביע על אי ההתאמות העולות בין ממצאי הזירה, ממצאי נתיחת הגופה והראיות נוספות אל מול תוכן ההודאה שנמסרה על ידי הנאשם על חלקיה השונים. עוד אפרט בקצרה אשר לתמיהות העולות מכך שהנאשם בהודאתו לא ידע למסור פרטים מרכזיים מצופים ומכך שהוא אף מסר פרטים מוכמנים "שליליים".

אקדים כי את רובם ככולם של אי ההתאמות והחוסרים אליהם הפניתי ואפנה, בחן באופן מדוקדק חברי בחוות דעתו. על כן אני רואה את עצמי פטור מלשוב ולסקור את אלו בהרחבה ובפירוט. אסתפק, ככל האפשר, בציון אותן אי התאמות על דרך ראשי פרקים ועיקרי דברים.

מאליו ברור כי אני מנגד חלוק נחרצות עם מסקנת חברתי כי הודאות ואמירות הנאשם מלמדות על אותנטיות, מלמדות על הודאת אמת ספונטנית כי הן תואמות את ממצאי הזירה, וכי הנאשם ידע למסור פרטים מוכמנים לרוב (כשלטעמי אפילו לא אחד).

תוכן ההתוודות לפני ארתור

ההתוודות לפני המדובב – היתה סך הכל דקלום אמירות ותרחישים, כפי שעלו בתא המעצר, ימים לפני ההתוודות

211. אקדים כי, המאשימה כאמור, אינה מציגה הסבר על שום מה בחר הנאשם, דווקא בנקודת הזמן בה בחר להתוודות לפני המדובב (זאת במובחן מהסברי הנאשם אליהם התייחסנו ולפיה ההתוודות נמסרה בהמשך לקריסה הנפשית ומהטעמים שפורטו). כפי שצינתי, מצב הראיות לחובתו של הנאשם לא השתנה מהותית למועד הנ"ל של ליל ה-

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

18.12.06.

(אוסוף כי לעמדת חברתי למועד הנ"ל ידע הנאשם, כי ראיית הדם על הכבל אינה נכונה, כך שלהבנתו ולכאורה, על פי האמור, מצבו הראייתי אף "השתפר").

זאת ועוד, לא הוברר לשיטת המאשימה, לאיזו תכלית בחר הנאשם להתוודות לפני חברו לתא, כאשר הסברים דוגמת "פריקת משא", או "אמון בין שותפים לתא", לאו הסברים ממשיים הם.

212. כפי שאציג להלן, ההתוודות מ- 18.12.06 לפני ארתור היתה לא יותר מדקלום תרחישים ואמירות שעלו בתא המעצר ימים לפני ההתוודות, כשפרטי ההתוודות הנ"ל אינם אמת. כהערה כללית אקדים עוד כי צפייה, במנותק, בהתוודותו של הנאשם לפני ארתור בליל 18/12/2006, אכן מותירה רושם עז כי לפנינו מי אשר מתוודה באותנטיות לפני חברו לתא על מעשה רצח שביצע וכפי שפירטתי בתחילת חוות דעתי.

חברתי בחוות דעתה סקרה בפירוט רב את כלל חילופי הדברים שבין הנאשם לארתור באותה התוודות, החל מסעיף 159 עד סעיף 226 לחוות דעתה, תוך שילוב מסקנותיה הנחרצות. מעומס הפרטים, אופן הצגתם ותכניהם, קבעה חברתי כי ההתוודות נחזית אותנטית ביותר ומשקלה הראייתי גדול עד מאוד.

על מסקנות אלו אני חלוק מכל וכל.

213. להבנתי והערכתני, לאחר שבוחנים את הפרטים הלכאורה אותנטיים ו"עסיסיים" והלכאורה ייחודיים ומוכמנים אותם מציג הנאשם בכל מהלך התוודותו, מגיעים למסקנה כי מדובר בפרטים ואמירות שהינם למעשה דקלום של אמירות ותרחישים שהציג ארתור או החליפו ביניהם הנאשם וארתור במהלך שהותם בתא, זאת לאורך הימים שקדמו להתוודות.

כך גם נוכחים לגלות כי חלק נוסף מהאמירות הוא בבחינת "תיאור" נושאים שהעסיקו והטרידו את הנאשם לאורך ימי החקירות, לאחר ששמע עליהם מהחוקרים ומארתור וחלק אחר באמירות ראה הנאשם כאמירות המשתלבות ומתאימות "לסיפור המעשה" אותו הוא מבקש לספר באותו ערב לארתור וזאת על מנת להישמע כמספר "סיפור אמת".

על כל פנים, הפרטים והאמירות בהתוודות זו אינם אמת ואינם תואמים את הראיות.

214. אמקד ואפנה לשיח ולהתנהלות שבין הנאשם לארתור ביום 15.12.06 מספר ימים לפני ההתוודות והמדברים בעד עצמם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

באותו שיח בתא המעצר (מיום 15.12.06 כאמור) מבהיר ארתור לנאשם שבהחלט אפשרי לרצוח במצב אפקט. ארתור מסביר שם כי גם הוא (ארתור) היה יוצא מכליו אם היו (למשל) מקללים את אמו, את היותו רוסי, שונאים אותו ומציקים לו יום יום.

אחרי שרומן מפקפק באותו שיח (איך אפשר לפגוע ולא לזכור כלום), פונה ארתור ומפרט לפני הנאשם תרחיש אפשרי של רציחת ילדה במצב אפקט, על דרך שיסוף גרון הילדה והמתתה באופן מיידי, תוך שתי דקות ושתי מכות.

מפאת חשיבות הדברים, אצטט את עיקרי הדברים (כשהדגשות אינן במקור):

"ארתור: מצב אפקט, מצב אפקט, זה כאשר כאשר העיניים שלך והמוח שלך הכל, אתה רואה הכל שחור. אתה רואה הכל שחור. הנה, הכעיסו אותך. הנה, אתה ניגש ככה, בלאט, הכעיסו אותך. זה לא יום אחד יכול להיות שהכעיסו אותך. זה יכול להיות כל יום זיינו לך את המוח. פעם אלה, פעם אחרים, פעם זה, וכאשר הקופיפה הזאת, בלאט, הזאת... על הזין כמה שנמאסה. אז מה אתה עושה, בלאט? מה זה אומר הייתה מסכה שחורה?

רומן: הרף(הגג) וזהו...

ארתור: הרף (הגג) מה זה הדבר הזה, בלאט? זה, בלאט, זהו, גנסטר. זהו, אתה לא חושב עשר פעמים, אתה לוקח, על הזין...

בשלב זה ארתור אף פונה להדגמה חיה: מבצע שניים-שניים וחצי צעדים לכיוון תא השירותים, מציג תנועות מהירות ו"מעורבות" של דקירות/חיתוך ואומר:

"בום, בום, בלאט. זהו, על הזין, הלכת. בום, בום, הלכת. זהו (ארתור חוזר למיטה). זה שתי דקות. הבנת? זה רף גג, נתלש הרף (הגג). (הערה: ביטוי "עף הגג"/השתגע). זהו מצב האפקט. זהו מצב האפקט, אתה מבין? מה אני רוצה להגיד לך?"
(מ.ט. 165/06(10) חלק 4 מיום 15.12.06 עמ' 43/70 שורות 1208-1238).

215. ואם אנחנו נדרשים לתוספת חיזוק בענייננו, ניתן גם להפנות למלל נוסף באותו קטע תיאורי של ארתור לפני הנאשם ביום 15.12.06, בו הוא מעלה תרחיש, כיצד היה ניתן לרצוח את הילדה:

"אולי פשוט רצית זין איך לתת לה כשתי מכות. אתה מבין? נו, אתה חשבת: זין איך לתת לכלבה הקטנה הזאת כשתי מכות, זה יהיה הכי גרוע. אתה מבין? ואם להיכנס ככה, שתי דקות- שלוש דקות להכניע את הכלבה הקטנה הזאת, זין איך יהיה הכל נקי. אתה מבין?
(שם עמ' 51/70 ש' 1432-1437).

216. מכלול המלל, האמירות וההדגמות לעיל, בהשוואה לאותו תיאור "אותנטי", המדוקלם והמופיע בהתוודות של הנאשם לפני המדובב ביום 18.12.06, זועק ומלמד, כי הנאשם במהלך התוודותו סך הכל דקלם את התיאור שהציג לו המדובב, מספר ימים קודם לכן, כאמור.

הכיצד מבקשים ללמוד מהאמור על אותנטיות ההתוודות? על סיפור ספונטני "חי" ואמיתי? או על תיאור וידיעת פרטים סודיים ומוכמנים לאירוע הרצח שלפנינו?

לפנינו סך הכל שחזור של אמירות שנאמרו בעבר, תוך שזירתם בסיפור מעשה שמנסה לספר הנאשם כהתוודות.

אחזור ואדגיש כי בתיאור שפורט והוצג על ידי ארתור ב-15.12.06 כאמור, כלולים לכל הפחות הפרטים הבאים: שיסוף גרונה של הילדה אשר עצבנה ונמאסה, במצב אפקט, תוך פגיעה בה בשתי מכות והריגתה תוך שתי דקות והסתלקות מהמקום.

217. אני מרשה לעצמי להוסיף, כי צפייה באותו קטע "תדרוך" של ארתור לפני הנאשם בתא המעצר מיום 15.12.06 ובפרט התרחיש שפורט לעיל על רצח ילדה באפקט בשתי מכות, מחדד אף עוד יותר את המסקנות האמורות.

(ראה במיוחד קטע הוידאו עם תרגום, מ"ט 10-06-165, זמן מסך 23:23 ועד 24:23).

218. כדוגמא נוספת לכך שהאמירות של הנאשם בליל ההתוודות שלובות כבר לאורך השיחות שבין ארתור לנאשם וזאת עוד קודם ליום ההתוודות ובניסוחים כמעט זהים. נפנה לאמירה קודמת נוספת;

ארתור: "על הזין כמה שנמאסה...זין, נתלש הגג, כולם על הזין...זין כמה הציקו לי...הטרידו אותי...ובגלל התפרצות עצבים זה קורה זה אפקט...אתה יודע איך מסתכלים עלינו כאן, זין איך שדיברו, מבטים, בלאט...שמישהו יגיד לי כלבה אזיין את האמא בלאט, בת 12,13 על הזין..". (מ.ט. 165/06 (9) חלק 1).

על פי המוצג, אמירות הנאשם בפתח התוודותו לפני ארתור- "זין כמה נמאסה...כולם...זאת הייתה הטיפה האחרונה...נתלש הרף/הגג...", מתכתבות היטב עם אותן שיחות קודמות ימים מוקדם להתוודות ושעלו בין ארתור לנאשם.

בהתאם, אין בין אמירות אלו של הנאשם לבין אמירות ספונטניות, אותנטיות או מלמדות על חשיפת סוד, דבר וחצי דבר. ההנחה לפיה מדובר באמירה שהועלתה לפתע, בבחינת "פריקת משא וכדומה", נשללת עפ"י האמור מכל וכל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- 219.** אני רואה לחדד, כי בניתוח לעיל המלמד כי הנאשם דקלם בהתוודותו מ- 18.12.06 בעיקר אמירות ותרחישים שמסר לפניו ארתור, אינני מכוון לקבוע כי כלל האמירות והתרחישים הועלו לראשונה דווקא ע"י ארתור, זאת במהלך השיחות ביניהם בימים שקדמו להתוודות. עיון במכלול השיחות בין ארתור לנאשם, לרבות אלו שאף קדמו ל- 15.12.06 מלמדות, כי הנאשם וארתור העלו ודנו בכל מיני תרחישים אפשריים להתרחשות רצח הילדה. במסגרת "פרלמנט" זה בין העצורים בתא המעצר, כולל גם עם המדובב יבגני עד לעזיבתו את התא, תרם כל אחד מהמשתתפים (ארתור, יבגני והנאשם) דעותיו ותובנותיו אשר לתרחישים אפשריים לרצח ולפעולות הרוצח, תוך שימוש באמירות שונות. בהקשר זה גם הנאשם תרם את תרומתו והיה פעיל.
- 220.** המיקוד מבחינתי בהקשר למפורט הוא בכך שהתרחישים והאמירות שעלו במהלך ההתוודות מ- 18.12.06, לקוחים כולם מתרחישים ואמירות, אשר עלו ימים קודם לכן בתא המעצר והם בבחינת דקלום משיחות עבר.
- מבלי לפגוע באמור אני רואה להבהיר כי סופו של דבר התרחיש והאמירות "שנבחרו" ע"י הנאשם לתיאור סיפור המעשה בהתוודותו מ- 18.12.06, מקורם אכן בדברי ארתור (בעיקר מאמירותיו בתא מיום 15.12.06), כפי שפירטתי ואפרט.
- המפורט יש בו מכל מקום לשלול אפשרות כי ההתוודות שבפנינו מתארת "סיפור מעשה" אותנטי, הכולל פרטים עסיסיים, ייחודיים וספונטניים שאותם חווה הנאשם וכאינדיקציה לכך שלפנינו התוודות אמת.
- 221.** מעבר לאמור וכפי שניתן לצפות, מקום בו מוצג סיפור מעשה המהווה רק דקלום אמירות ותרחישים (היפותטיים) שנדונו במסגרת "הפרלמנט" בתא המעצר לאורך הימים שקדמו להתוודות, הוכח עוד לפני כי האמירות והתרחישים אינם אמת והם אינם תואמים את הראיות החיצוניות, ממצאי הזירה ודו"ח נתיחת הגופה, מכל וכל.
- 222.** נשלים כי אף האמירות בהתוודות בדבר שטיפת הידיים והסכין מהדם, תואמות דו שיח קודם שניהלו ארתור והמדובבים, אשר לתרחישי הרצח האפשריים (ראה מ.ט. 165/06 (9) חלק 4 (34/58) כשהדברים עלו אף קודם בשיחות מ- 14.12.06 (ראה מ"ט 165/06 (5) חלק 4 מעמ' 7).
- 223.** לאזכור "הארטריה והאאורטה" בהתוודות, אשלים בהמשך חוות דעתי בהקשר לפרטים המוכמנים. מכל מקום, גם אזכורים אלו, עלו כבר בימים קודמים בשיחות שבין הנאשם למדובבים.
- (ראה מ"ט 165/06 חלק 4 עמ' 15 ואילך, מיום 14.12.06).

224. הדברים יפים גם אשר לתיאור בהתוודות בנוגע לילדה שהתקרבה, הציצה, הקניטה את הנאשם ואמרה "לכו תזדיינו שרמוטות רוסיות, כולם זונות" עד שהנאשם רדף אחריה ופגע בה מכה חזקה ;

גם תיאור זה, הנחזה לכאורה חוויתי, מקורי וייחודי, מצוי כולו במהותו בתכני השיחות שבמהלך הימים הקודמים ואשר התנהלו בין הנאשם לבין המדובב.

לדוגמא במ"ט 165/06 (9) חלק 1 עמ' 47/68 אומר ארתור: "שמישהו יגיד לי, כלבה, אזיין את האימא. בלאט, בת שתיים עשרה, שלוש עשרה, על הזין מה..."; "אתה יכול להגיד: אני מקבל רק דבר אחד...את הרצח שום אונס, שום דבר זין. הריגה בלי כוונה תחילה. אני לא רציתי... להרוג אף אחד. זה קרה ככה, שהוציאו אותי מכלי. הייתי... על אפקט של עצבים... לא ראיתי שום דבר בעיניים. אני שמעתי שמקללים את אימא שלי, את משפחתי... רוסי מסריח. כל מיני דברי זין. זה זין כמה נמאס עלי! ואני כבר לא ראיתי אף אחד ממטר. יש כאן לא מחונכים.... בלאט, ילדים מקולקלים. אין שום כבוד למבוגרים. קל וחומר דמיין לעצמך, כמה שעבדת שם וכל פעם "פא-פא-פא-פא", כל מיני דברי זין. וגם הסתכלו עקום" שם חלק 4 עמ' 47/58 ש' 1254-1277).

225. באופן ממוקד לסוגיה הנוגעת לאופן ומספר השיסופים, אשר מדגים הנאשם לפני ארתור בתא המעצר במעמד ההתוודות, אני שותף למסקנות חברי ;

אני רואה לחדד, כי מתוארת הנפה אחת, לא רק בשלב בו עומדים הנאשם וארתור במהלך הדגמת השיסוף, אלא גם בשלב המוקדם יותר, עליו התעכבה חברתי בחוות דעתה, עת יושבים השניים על המיטה של הנאשם כשהנאשם מדגים שיסוף.

גם בשלב המוקדם הנ"ל, צופים בנאשם המדגים כיצד רוצחים (בהקשר לספרי ה-ק.ג.ב), כשהדגמה כוללת הנפה אחת, המודגמת פעמיים.

זאת ועוד, וזה לטעמי עיקר, אף בהנחה והיו מודגמים שני שיסופים (שלא כפי שהכרעת) היינו - שתי פגיעות, היה בכך רק ללמד כי הנאשם עשה "שחזור" מדויק יותר של "הצעת ארתור" לדרך השיסוף, כפי שהיא מופיעה כאמור באותו דו-שיח מ-15.12.06 אליו התייחסתי לעיל ומבלי שהדבר מלמד על אמת ודיוק כלשהם לענייננו.

זאת ועוד וכפי הרלוונטי לעניין הפרטים המוכמנים שידונו בהמשך, הרי שאין בהנחה כי תוארו שני חתכים באותן הדגמות, כדי ללמד על ידיעת פרט מוכמן ואף בהתעלם מהמפורט לענין הדקלום.

נזכיר שמספר החתכים שנמצאו בצווארה של המנוחה על פי דוח נתיחת הגופה ועדויות המומחים, הינם לפחות שלושה חתכים, אם לא יותר.

226. גם בתיאור במהלך ההתוודות לפני מדובב, אשר לשטיפת הסכין, זריקת המכנסיים ובאופן שאי אפשר יהיה למצוא אותם, לא מצאתי כל אותנטיות, (מה גם שהתיאורים הנ"ל המוצגים באותה התוודות, אף אינם נכונים).

בכל הנוגע לזריקת הסכין, הדברים נדונו במהלך השיחות בין הנאשם לארתור מוקדם להתוודות. הנאשם כבר במהלך השיחות הראשונות עם המדובבים, עת כל חברי תא המעצר בוחנים תרחישים לאופן בו בוצע הרצח, מציין המדובב יבגני באותה שיחה ובין השאר, שאם הוא היה הרוצח הוא היה זורק את הסכין (ראה שיח מדובבים 12.12.06, מ.ט. 161/06 חלק 2 עמ' 27/65). מסתבר כי הנאשם בסיפור שהציג במהלך התוודותו אימץ פרט זה.

אשר לתיאור בהתוודות, כי נפטר מהסכין והמכנסיים על דרך הטמנתם בבטון, ראשית המדובר בתיאור שאין לו ביסוס ואף לא עולה בהודאות ההמשך. יתרה מזאת, תרחיש זה, מכל מקום, עלה לראשונה הרבה קודם להתוודותו לפני ארתור וכבר ב- 15.12.06 עת סיפר הנאשם לארתור שהשוטרים שברו את הריצוף שעשה במקלט, את האסלות ועוד, מאחר שחשבו שהוא קבר את הסכין תחת הריצוף, (מ"ט 165/06 (9) חלק 1 מונה 33.59).

בהתאם, ברור כי גם בהקשר לאלו לא מדובר בפרט אותנטי, ספונטני וייחודי שעלה לראשונה בהתוודות של ליל ה-18.12.06.

227. גם אינני שותף לטענה, לפיה הפירוט של הנאשם בהתוודותו לעניין הכנסת ה"פלייר" (נגן), יש בו ללמד על פרט ייחודי, "חוויתי", המסופר מפי מבצע המעשה. לטעמי מסתבר לא פחות, כי הנאשם בתיאור ה"פלייר" הנ"ל, סך הכל ביקש לתת מענה "לקושי אפשרי", הפוגם ככל הנראה להבנתו ב"איכות הסיפור" ולפיו - כיצד הצליח על פי סיפור המעשה שסיפר הנאשם למדובב, לשמוע את הקללות וההקנטות של הילדה אם היה לו נגן באוזניים. כמו כן, הכיצד לא "השפריץ" דם על ה"פלייר". בדרך התיאור לפיו הוא הסיר את ה"פלייר" והכניסו לבגדיו, ביקש לתת הנאשם מענה לקושי לכאורה בסיפורו.

התנהלות שכזו מצד הנאשם, המחפש לעצמו הסברים לקושיות שלא עלו, בהחלט מאפיינת את דרך התנהלותו, לאורך ימי חקירתו, כפי שפירטתי לא אחת וכעולה מצפייה ממושכת באותה התנהלות.

גם בנקודה זו, כפי רבות אחרות בעדותו של הנאשם, באה המאשימה חשבון עם תשובותיו של הנאשם בחקירתו לפנינו, אשר לכל הדעות לא היו מספקות. ברם, כפי שהתייחסתי בהתייחסות נפרדת בחוות דעתי, אשר נוגעת לדרך עדותו של הנאשם לפנינו, התנהלות זו דווקא לטעמי, מחזקת את אמינותו של הנאשם.

228. גם בדו-שיח בסיום ההדגמה, במהלך ההתוודות, אשר לצבע שיערה של המנוחה וכמו גם אמירת הנאשם, כי הרצח אירע בסוף יום לימודים, אין ללמוד על אותנטיות או ידיעת פרטים נכונים. אשר לאמירה שהרצח בוצע בסוף הלימודים וכי הנאשם הניח שהגופה לא תימצא, הרי שהדברים מתיישבים עם הפרסומים שהיו ידיעת כולם, סביב חיפוש ומציאת הגופה, ואין בתיאור זה כדי תיאור ייחודי, או ידיעת פרט מוכמן.

אשר לשיער וכפי שאפרט, הנאשם לא הציג פירוט נכון בנוגע לצבע שיערה של המנוחה. נשלים כי מדובר במענה הנאשם במהלך הדו-שיח, ולשאלת ארתור (שהרבה לשאול), אשר לצבע שיערה של המנוחה.

הסבר הנאשם בהתוודות לפיו הנרצחת היא בת חברו של מי שאצלו התחיל הנאשם לעשות שיפוצים, מתכתב היטב עם גרסת הנאשם שלא נסתרה ולפיה, גינאח סיפר לו, בליל הרצח, כי הנרצחת היא בתו של חבר (שמואל ראדה ז"ל). הנאשם במהלך הסיפור שטווה בפני ארתור, שילב גם פרט זה.

229. מהמקובץ עולה כי במסגרת ההתוודות לפני ארתור בליל ה-18.12.06 בה אנו עוסקים, אכן מצוי מלל, אמרות ותיאור מוחשי, לכאורה עמוס פרטים ו"חוויתיים", אשר לכל מהלך אקט הרצח של הילדה, כולל תיאור תנועות השיסוף, מספר השיסופים, מי עמד והיכן, מיקומי הדמויות באירוע ועוד פרטים.

מפירוט זה כאמור למדה חברתי ולומדת המאשימה, כי עסקינן בפרטים אותנטיים, המלמדים על גרסת אמת של המתוודה. חברתי בחוות דעתה אף לומדת מהם פרטים מוכמנים, התואמים את הממצאים.

ברם לאחר בחינה "רחבה" נוכחתי כי מכלול התיאור במסגרת ההתוודות, על פרטיו וצבעיו העזים, לכאורה, הינו בעיקרו רק משלב דקלום של תרחישים ותיאורים בהם עסקו ודנו הנאשם וארתור לאורך ימים קודמים, זאת לצד "פיתוח" סיפור המעשה מצד הנאשם במהלך התיאור בהתוודות, שוב בניסיון מצידו "לבנות" סיפור משכנע לפני ארתור ואגב כך, גם לתת לעצמו מענה לשאלות שעולות אצלו "אל מול" הסיפור הנ"ל.

230. אשלים כפי שאפרט במסגרת הדיון לעיל (בהקשר לכך שהנאשם לא ידע שהמנוחה לא נאנסה), אין לראות באמירות שבין ארתור לנאשם בנוגע "לפליטת הפה" שיכלה להתפרש (אצל המדובבים), כי הוא מוכן לקחת על עצמו רצח רק לא אונס, כמלמדות על שאישר כי בעבר מסר ראשית הודאה כלשהי ברצח, בניגוד לאשר ביקשה ללמוד מהנדון חברתי והמאשימה.

231. כאן המקום להוסיף, כי ממהלך ההתוודות לפני המדובב, עולה בבירור, שארתור אינו נמנע מתחקורים ושאלות לרוב, כולל שאלות המשך (לרבות ניסיונות להוכיח לעצמו ולנאשם, כי

הוא – ארתור, חד וחכם בכך שניחש נכונה פרטים והכל תוך כדי סיפור המעשה שמגלגל הנאשם לפניו).

בהתאם הסברי המאשימה, כי החוסרים העולים מתוך ההתוודות לפני המדובב, מקורם באופי ההתוודות ומהימנעותו של ארתור "לפתח פרטים עובדתיים", הינם הסברים חסרי בסיס, אשר נסתרים על יסוד התנהלותו כאמור של ארתור, אשר חקר לפרטי פרטים בכל סוגייה שהועלתה בסיפור התוודות.

232. אכן וגם בהקשר לשאלות הנוגעות להתנהלותו במהלך התוודותו לפני ארתור, לא ידע הנאשם לספק הסברים מפורטים ובהירים במהלך חקירתו הנגדית, מלבד טענתו לפיה לפני ארתור – סך הכל סיפר סיפור, שישכנע ויספק את המדובב. הנאשם לא מסר הסבר מספק ומלא מדוע לחש דווקא בנקודה כזו או אחרת, מדוע פירט דווקא את אשר פירט וכדומה שאלות.

ברם וכפי שפירטתי ואפרט, לא מצאתי בכך פגם לחובת הנאשם, ובפרט שהמענה לעיקרי השאלות, נלמד מתוך העיון והצפייה כפי שהצגתי על צד העיקר לעיל.

233. אשר לסוגיית האמירות בלחש ובקול רם, אני חולק על דעת חברתי, אשר למדה, כי ההתוודות נמסרה ב"שני קולות", זאת באופן מודע ושקול, תוך ניסיון מצד הנאשם לנהוג בתחבולה.

עפ"י עמדתה התנהגות זו גם מלמדת שההתוודות נמסרה בשליטה מלאה ויש בה להוסיף נופך של אותנטיות להתוודות.

ראשית, שותף אני למסקנת חברי ולניתוח שהציג, כי לא ניתן ללמוד על מהלך מתוחכם, סדור ומכוון, על דרך הצגת אמירות מזכות בקול רם ואמירות מפלילות בלחש.

יתרה מזאת ועל פי היגיון בסיסי, להבנתי, מה הסבירות להניח, שהנאשם הקפיד ללחוש אמירות מפלילות, כנטען, זאת על מנת שלא להפליל את עצמו למקרה שההתנהלות בתא מתועדת (ובניסיון להרשים את שומע ההקלטה בהקשר לאמירות שבקול רם), כשלעומת זאת ובניגוד לטעון ולהיגיון הנ"ל, אנו רואים כי הנאשם מרשה לעצמו, לבצע הדגמה חזותית (המלווה במלל) של מעשה השיסוף, זאת באמצע תא המעצר ו"לעיני כל".

יובהר, כי בהקשר זה לא הובאה כל אינדיקציה המלמדת שהנאשם שלנו, אם בכלל, חשד דווקא מקיומן של האזנות שמע ולא גם מקיומן של מצלמות בתא.

234. התמיהה המועלית ולפיה, אילו אכן הנאשם מסר התוודותו, רק כי ארתור איים על חייו, כפי שמפרשת המאשימה את הסברי הנאשם בחקירתו בבית משפט, מדוע, אם כן, לא הסתפק בהודאה קצרה כי אכן רצח, במקום למסור התוודות מפורטת ומלאת פרטים, לאו תמיהה היא;

במסגרת חוות דעתי ובהקשר למניע ולסיבה שבמסירת ההתוודות לפני המדובב, נימקתי מה היו להבנתי המניעים של הנאשם להתוודות לפני מדובב. מבלי לחזור על הדברים הובהר על ידי, כי אין מדובר בהתוודות שמקורה באיום פיזי בלבד מצד ארתור כפי שלומדת המאשימה מדברי הנאשם בעדותו (ואשר להסרתו די היה, לטענתה, שהנאשם יספר לארתור על רצח הילדה, כשלכאורה על דרך התוודות דלה וקצרה מצד הנאשם, כי אכן רצח את הילדה כאמור, ובכך להסיר את האיום).

כפי שפירטתי, מערכת היחסים בין הנאשם לארתור הייתה מורכבת הרבה יותר, היא כללה יחסי אמון, תחושות פחד, הערצה, תלות, מחויבות לרצות את ארתור ועוד. זאת ועוד, פרטתי שלאחר שחזר הנאשם מהביקור אצל הפסיכיאטר בעקבות קריסתו הנפשית, הבהיר לו המדובב, כי הנאשם "בידיו" וכי למעשה, לפני שיצא לפסיכיאטר, כבר התוודה לפניו. ארתור הבהיר לנאשם שאסיר אחר, נאמן פחות, היה כבר מלשין עליו בעקבות כך. עוד הבהיר המדובב, כי הוא פגוע וכועס מניסיון הנאשם להתכחש "לראשית התוודותו" הנ"ל, וכי ארתור רואה בכך פגיעה באמון, בגידה ועלבון וכי להתנהלות זו יהיה מחיר ועוד.

כאמור, על רקע הדברים, ומתוך רצונו של הנאשם לפייס את המדובב שלא יכעס עליו, שימשיך לעמוד לצידו, לא יפנה לו עורף וחלילה ילשין עליו, כמו גם כהזדמנות ל"ניסוי כלים" לאפשרות שיתוודה לפני החוקרים בהמשך, התוודה הנאשם לפני המדובב. התוודות זו, אם כן, בהכרח הייתה צריכה לכלול סיפור מעשה מפורט, "עסיסי" בפרטים, המשתלב עם "ניתוחים" שעשו הנאשם וארתור במהלך שיחותיהם בימים קודמים. כזכור, במהלך אותה התוודות גם, מסר הנאשם מענה לשאלות מתגלגלות לרוב שהציג ארתור, כשגם תרם "להתפתחות" סיפור המעשה. כמו כן, על מנת לשכנע את ארתור באמיתות הסיפור וגם "ללטש" את גירסתו לקראת האפשרות שיציג גירסה כזו במסגרת ההתוודות בלב נקי, (כפי ששקל כבר בשלבים הנ"ל ומשהשתכנע סופית במצבו העגום, לאחר שחזר מחקירת הלילה אצל ששה, לצד זאת ש"המכסה נסגר" והוא עלול לאחר את ההזדמנות להתוודות), הרחיב הנאשם ב"סיפור המעשה".

235. מהמקובץ, אני סבור כאמור, כי התוודות הנאשם לפני המדובב, חסרה כל אותנטיות ואינה מקורית, היא גם חסרה כל פירוט אמיתי, לרבות כעולה מממצאי הזירה והראיות האחרות. בהתאם, משקלה של התוודות זו, נמוך הוא.

מלבד הדקלום, ההתוודות לפני ארתור דלה בפרטים אמיתיים ואותנטיים;

236. בבחינת פן משלים להערכת העיל לפיה התרחישים והאמירות בהתוודות הם בגדר דקלום בלבד, אני רואה להוסיף כי, עיון בתוכן ההודאה שמסר הנאשם לפני ארתור מלמד כי

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

ההודאה הנ"ל לא רק שאינה מקורית, ספונטנית ואותנטית כפי שהיא נחזית במבט ראשון, אלא היא גם דלה ביותר בפרטים בסיסיים נכונים ובכלל.

הדברים נכונים בפרט בכל הנוגע לאירוע הרצח עצמו, אשר בו הנאשם מתוודה לכאורה לפני המדובב. העדרם של פרטים אלו מלמדים בעינינו כי הנאשם אכן לא חווה את האירוע ולכן לא הציג כל פירוט מקורי בענין.

למעשה, מלבד תיאור הפגיעה בצוואר המנוחה, אין בהתוודות האמורה כל פרט ממשי, וודאי לא מוכמן.

בנדון אדגיש כי על פי גרסת המאשימה, ההתוודות של הנאשם לפני ארתור הייתה התוודות אמיתית ואותנטית, של מי אשר מתוודה לפני חבר אמת, כאשר המאשימה מבקשת בהתאם לייחס לחלק זה בהודאה משקל רב.

237. בהקשר לפרטים החסרים בהודאה לפני ארתור ואשר היה מצופה כי יסופרו על ידי רוצח לחברו לפניו הוא מתוודה, התוודות אמת כטענת המאשימה, אמנה את החסרים הבסיסיים הבאים;

הנאשם כלל לא מתאר לפני ארתור מעשה רצח בתוך תא שירותים והכולל מאבק עם המנוחה. הנאשם לא מתאר כי חתך את המנוחה בחלקי גוף שונים, לרבות לאחר שמתה, כמו גם כי חבט בה בראשה מספר פעמים. כן הוא אינו מתאר שהזירה התמלאה בדם וכך גם הוא. הנאשם לא מתאר את מסלול בריחתו, לרבות על כך שנעל את דלת התא מלפנים ונמלט החוצה תוך טיפוס וקפיצה מהתא.

יתרה מזאת, התמונה הבסיסית אותה תיאר הנאשם לפני המדובב, הייתה, כפי שפרטנו בחלק הקודם לעיל, לקוחה רק מתוך אמירות שדקלם מהתרחיש של ארתור לפניו או משיחות שניהלו ביניהם הנאשם וארתור, מספר ימים קודם, כפי שפירטנו, זאת מבלי שהנאשם הציג מצד עצמו פרוט מקורי ובפרט לענין אירוע הרצח עצמו, כשהפערים בענין מחדדים את החשד כי אכן לפנינו הודאת שווא.

238. התיאור שהציג הנאשם (בתואם לתרחישים שהוצגו בתא המעצר כאמור בימים קודמים) כולל פגיעה יחידה "נקיה" במנוחה בפתח התא, פגיעה שהביאה למותה המידי. עוד מתאר הנאשם כי לאחר הפגיעה עזב הנאשם את המקום.

לעומת זאת, הממצאים מלמדים כפי שפורט ואפרט, שהמנוחה נרצחה בתוך התא, הפגיעה כללה דינמיקה, חבטות וחתכים. זאת ועוד, כי הרוצח נמלט באופן ייחודי, לאחר שנעל את התא וכשהוא מגואל בדם. האמור מלמד לא רק שהפרטים שהוצגו דלים וחסרים, אלא שהם גם סותרים את המציאות.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

להבנתו, היה מצופה ממי שמספר הודאת אמת קולחת וחוייתית לפני חברו לתא (ובמובנים מסוימים גם מבקש "להרשימו" כבעל יכולת עבריינית), כי יציג את הפרטים הבסיסיים הנ"ל או חלקם.

239. טענת המאשימה כי דלות הפרטים מתיישבת עם אופי ההתוודות לפני ארתור בשונה מפירוט לפני החוקרים, כאמור אינה מתיישבת עם היקף התחקור של המדובב, כפי שפירטנו ואין בה כדי להסיר את הספק העולה מדרך ההתוודות הנ"ל, אשר לא רק הייתה דלת פרטים אלא גם סותרת את הממצאים שהוכחו, זאת בניגוד למצופה מהתוודות אמיתית ואותנטית.

ההודאה לפני החוקרים

240. הפגמים במשקל ההודאה מעמיקים משנוכחתי כי גם עולות סתירות בין תוכן ההודאה הדלה בפרטי אמת הנ"ל לפני ארתור, בהשוואה להודאתו של הנאשם לפני החוקרים ;

הבדלים אלו כשלעצמם מחזקים את החשש כי חלק מהפרטים שמסר הנאשם בהמשך, בהודאתו לפני החוקרים, הם פרטים שגיבש בהתוודות לפני המדובב (ואשר כשלעצמם וכפי שפירטנו, כוללים דקלומים משיחות קודמות בין הנאשם למדובבים) לצד פרטים שלמד במהלך החקירות לפני החוקרים ובאמצעותם ביקש "לדייק" את הודאתו לפני החוקרים, על מנת לא לסכן את "הלב הנקי", כפי גרסת הנאשם.

נזכיר כי עפ"י גרסת הנאשם כאמור, יש הבדל בין תוכן הודאתו לפני ארתור והמניע למסירתה לבין תוכן הודאתו לפני החוקרים והמניע למסירתה.

הנאשם מסביר, כזכור, כי את ההתוודות לפני ארתור הוא בחר למסור על מנת לרצות את חברו לתא, כמו גם מהטעמים המשלימים עליהם הרחבתי בפרק הרלבנטי.

הנאשם עפ"י שיטתו וכפי ששב והבהיר את הדברים בעדותו - בהתוודותו לפני ארתור "סיפר סיפור" בעיקר כדי לרצות את ארתור ומבלי שהקפיד לתכנן את דבריו "ולדייק" את הדברים שהוא מספר, כפי שהקפיד וניסה בהתוודות לפני החוקרים.

241. על כל פנים, השוואת הפרטים שמסר הנאשם לארתור אל מול התוודותו לפני החוקרים, מלמדת על אי התאמות; לדוגמה, לפני ארתור מסר שהוא נתקל במנוחה כשהיא הציצה אליו למקלט, ביקשה סיגריה והוא סירב, ובעקבות כך התפתח ביניהם ויכוח שהסתיים במרדף וברצח. לחוקרים סיפר שבמנוחה נתקל כשהיה בדרך להכין קפה והמנוחה הגיעה מאזור חדר המורים, המנוחה קיללה אותו והעירה הערות על רוסים ולכן רדף אחריה ופגע בה. כמו כן לפני ארתור כאמור תיאר חתך אחד בגרון בצד ימין שהביא למותה של המנוחה עוד לפני שהצליחה להבחין בו, בעוד שלחוקרים תיאר, לרבות בעקבות תדרוכים, כי תפס את המנוחה, חתך בה חתכים ועוד.

242. לענייננו, יש בחוסר ההתאמה כאמור בין ההודאות, כדי להחליש כשלעצמו ממשקל ההודאה על כל רבדיה ובפרט בהינתן טענת המאשימה כי ההודאה לפני ארתור היתה אותנטית, הגם שדלת פרטים.

טענת המאשימה לפיה יש להעדיף את ההודאה לפני ארתור, גם לא מתיישבת עם ניסיון המאשימה ללמוד פרטים מוכמנים מתוכן דברים שאמר הנאשם לחוקרים דווקא, שעה שאלה סותרים את הפרטים שמסר בעניין לפני ארתור, כפי שהצגנו לעיל.

243. **למותר לשוב ולחדד כי גם הפרטים שמסר הנאשם בהודאתו לפני החוקרים ובשחזור אינם "מקוריים" מידיעת הנאשם כמבצע הרצח. הפרטים שמסר לפני החוקרים ובשחזור גם הם מקורם, על צד העיקר, מהשיחות, מהאמירות והמצגים שהציג לפניו ארתור וכפי שאימצם בתיאור סיפור המעשה בהתוודות בפני ארתור, בשילוב פרטים שלמד אותם ממהלך החקירות, כפי שהבנתו של הנאשם משגת.**

244. השוואה מקיפה בין הפרטים אותם מתאר הנאשם במסגרת הודאתו בפני החוקרים ובשחזור אל מול דברים שמסר הנאשם לארתור בליל 18.12.06 ולרבות האמירות לאורך הימים שקדמו להודאה במסגרת השיח בתא, נערכה על ידי חברי בחוות דעתו וכן במסגרת חוות דעתי על הציטוטים שהצגתי לעיל. לכן, אתמקד להלן בעיקרי הדברים;

245. כאמור ארתור סייע לנאשם לבנות את גרסת ההודאה בשיחותיהם בתא ואף הציג לפניו את הגרסה אותה אימץ הנאשם בהתוודותו. בכלל זה ארתור הוא זה שכזכור הציע לנאשם ליישם אפשרות של רצח במצב אפקט וכי בכך גם תיפתר הבעיה שהנאשם אינו יודע פרטים. את המניע לרצח, אותו אימץ הנאשם באופן מדויק ומלא במסגרת הודאתו, דקלם הנאשם מתוך שיחותיו בתא, ימים מוקדם להתוודות וכפי שפרטנו בחוות דעת זו. כך התיאור לפיו המנוחה קיללה את אמו, העירה הערות על מוצאו הרוסי ולכן רצח אותה עלתה באותן שיחות. כך חזר וסיפר הנאשם בהודאתו לפני ארתור וכך מסר הנאשם לחוקריו (מבלי לפגוע באותם פרטים סותרים העולים מפרטי הודאות אלו).

ארתור הוא זה שהציע שהנאשם יספר שכולם בבית ספר הסתכלו עליו במבט עקום, שהמנוחה נמאסה עליו, והיא הייתה הטיפה האחרונה (שהגדישה את הסאה), כי יספר שרצח אותה בהתפרצות עצבים ושהרצח ארך כשתי דקות שלוש מקסימום, במצב אפקט.

כך בדיוק מסר הנאשם לחוקריו ובעיקר לאנטולי במהלך השחזור, תוך שהוא מדקלם ביטויים זהים לאלה של ארתור בענין ("מבט עקום", "במקומה היה יכול להיות כל אחד", "באופן אוטומטי", "עף הרף (הגג)", "זין כמה נמאסה", "משרד הפנים זה הונאה", "דם על היד ועל הלהב").

246. ארתור הוא זה שחידד לנאשם, לרבות בהמשך לשיחות ודיונים קודמים בין הנאשם למדובבים, כי בשיסוף גרון יש לשמור על זווית מסוימת על מנת להתלכלך כמה שפחות מדם ורק "קצת על היד ועל הסכין". לא מן הנמנע כי בעקבות כך גם תיאר הנאשם לפני חוקריו את אופן הרצח מהצד ולא מאחור, תוך שהוא מפרט כי התלכלך רק קצת בידו ועל להב הסכין.
247. שוב אזכיר כי לצורך ביסוס טענתי, אשר למשקל הנמוך של ההודאה, אינני רואה צורך לדייק בביור, האם אכן כל הפרטים שדוקלמו ע"י הנאשם בהודאתו, מקורם באמירות ותרמישים שעלו לראשונה מצד ארתור, מצד יבגני או מצד הנאשם, זאת במהלך "הפרלמנט" שניהלו הנ"ל וכאמור, ימים קודם להודאה ועת שוחחו בתא המעצר.
248. כאן יש להדגיש כי גרסת ההודאה של הנאשם לפני החוקרים הייתה כשלעצמה גרסה מתפתחת בהתאם לשאלות שנשאל ע"י החוקרים, תוך שהוא מפציר בחוקריו שיסייעו לו בתיאור כיצד נרצחה המנוחה על מנת שיוכל לאמץ פרטים.
- גרסתו האחרונה במהלך השחזור, שכאמור חלקיה אומצו מתוך המלצות ארתור או החוקרים, אף סתרה פרטים שמסר בגרסאות קודמות.
249. כאן המקום להשלים כי לא נוכחתי שתיאור הנאשם בהתוודותו, לגבי עיניה הפקוחות לרווחה של המנוחה לאחר המוות, הינו בגדר פרט מוכמן או פרט המלמד על אותנטיות, כפי שמבקשת ללמוד ב"כ המאשימה.
- ראשית, גופת המנוחה נמצאה כשעיניה מוסתרות ולכאורה לא פקוחות כפי שניתן להתרשם מתמונות הזירה. יתרה מזאת, מנח הגופה שתואר באחת מגרסאות ההודאה, כשפני המנוחה מוסבות לקיר הימני, גם הוא אינו תואם למנח בו נמצאה הגופה.
- מכל מקום לא הוצגה כל אינדיקציה כי מתישהו לאחר הרצח, הרוצח כיסה את עיניה של המנוחה. בהתאם אין לפנינו כל פרט מוכמן חיובי, גם אם אמנע מלקבוע שמדובר בפרט שלילי.
- באותו הקשר גם לא מצאתי ללמוד על אותנטיות ההתוודות של הנאשם, בשל כך שהנאשם תיאר כי המנוחה, טרם מותה, זעקה "אמא" (איטה), או כי המנוחה הזכירה לו את בנו.
- מלבד העובדה שהנאשם לא חזר על הדברים באופן עקבי, הרי שלפני החוקרים הסביר כי המנוחה דווקא הזכירה לו נערה שפגעה בו בילדותו (ולא את בנו...).

ה. תמיכות חיצוניות נוספות המחזקות את הספק לטובת הנאשם

250. לאחר שהשלמתי דיון אשר למשמעות הראיות החיצוניות, הפורנזיות, לרבות העדרן של ראיות כאלה הקושרות את הנאשם לרצח המנוחה ומשפירטתי אשר להודאת הנאשם (על כל רבדיה) ומשקלה הנמוך, אני רואה להתייחס עוד למספר עדויות וראיות, אשר אינן מתיישבות, גם הן, עם מעורבות הנאשם ברצח כטענת המאשימה, ומחזקות את הספק אשר לאשמת הנאשם.

התנהלות הנאשם ביום הרצח ולאחריו

251. הוצגו לפנינו עדויות של מנקה בבית הספר ועובדת המזנון, אשר להתנהגות הנאשם ביום הרצח, התנהגות אשר ספק אם ניתן ליישבה עם התנהגות של "רוצח סביר", ככל שאכן מעורב הנאשם ברצח המנוחה. גם בנדון פרט חברי, ואני רואה לחזור ולהתייחס בענין;

252. גב' אליזבט טובי, עובדת מזנון בית הספר, תיארה בהודעתה במשטרה (נ/110) כי ראתה פעמיים את הנאשם מגיע למזנון ביום הרצח, בבוקר ואחר הצהריים.

לגבי הגעתו אחר הצהריים, פירטה גב' טובי כי להערכתה הוא הגיע בשעה 14:45 כשהוא לבוש מכנסי דגמ"ח מלוכלכים בצבע, סיד ובוץ. על פי גב' טובי, בגדים אלו היו הבגדים אותם לבש הנאשם בביקור במזנון בית הספר בבוקר. תיאור כאמור גם נרשם מפיה במזכר שערך החוקר מלכה ביום 14.12.06, בבחינת תיעוד "בזמן אמת".

גב' טובי בעדותה לפנינו חידדה, כי המכנסיים היו מכנסיים מעין צבאיים עם כיסים בצדדים. גב' טובי גם ציינה שלא ראתה כל דבר חריג בהתנהגותו של הנאשם.

עדות גב' טובי שהיתה בהירה, מהימנה ואובייקטיבית בעיני, מלמדת, כגרסת הנאשם, כי ביקר פעמיים בקיוסק וכי לא החליף את מכנסיו ביום הרצח.

יתרה מזאת, גב' טובי על פי עדותה, ראתה את הנאשם, לפי גרסת המאשימה לאחר ביצוע הרצח, כשבגדיו, בדגש למכנסיו, לא כללו כתמי דם וכדומה ממצאים מצופים ממי שביצע רצח אכזרי כבענייננו.

לא מסתבר אם כן שהנאשם ככל שאכן רצח את המנוחה ומכנסיו הוכתמו בדם עד שנאלץ להעלימם כגרסת המאשימה, יבחר להתייצב באופן גלוי במזנון, לאחר הרצח, לבוש באותם בגדים בהם ביצע את הרצח ויקנה על דרך השגרה פחית קולה. עדות גב' טובי גם מחזקת את גרסת הנאשם כי עבד עם מכנסי הדגמ"ח, ולא עם מכנסי הג'ינס, (כפי שמצביעה המאשימה בהתבסס על עדויות המאבטחים) וכי זרק את מכנסיו בתום לב מאחר והיו קטנים ולא כי יכלו להפיללו.

אני חולק על מסקנת חברתי כי יש להעדיף את עדויות המאבטחים על פני עדות גב' טובי אשר לסוג המכנסיים שלבש הנאשם. קביעותיה של גב' טובי היו ממוקדות, בהירות ועקביות, אז והיום, קביעותיה אישרו כי הנאשם לבש את מכנסי הדגמ"ח ולא מכנסי גיינס, כטענתו.

253. עוד נכון להפנות להודעותיה של גב' **אולגה מילמן**, מנקת בית הספר, מיום 3.1.07 ומיום 10.1.07 בהן סיפרה כי פגשה בנאשם בסביבות השעה 17:00, בחדר המורים, כשהחזיר ספלים מלוכלכים לחדר המורים, טרם שהנאשם הלך הביתה. גב' מילמן תיארה כי הנאשם שוחח איתה באופן שגרתני, כשלשיחה היה שותף גם העובד "חוזה", לו הנאשם סייע בתרגום הסברים כאלה ואחרים במהלך אותה שיחה משותפת שגרתית. דברים דומים מסרה גב' מילמן בעדותה במשפט הקודם.

ההתנהלות המפורטת מתיישבת גם היא עם התנהלות שגרתית של סוף יום עבודה, כפי שאף תיאר אותה הנאשם בעדותו. לא מצופה כי רוצח, אשר יש להניח על פי היגיון החיים מבקש לעזוב את זירת הרצח, מהר ככל האפשר, ופועל להסתיר ראיות, יבחר לפנות לחדר המורים להחזיר כוסות ולנהל שיחה סתמית עם עובדים שפגש.

באותו הקשר גם הוצגה עדות גב' **לידיה לדיז'ינסקי** המנקה, שהעידה במשפט הקודם, על שפגשה בנאשם בדרכו מהמקלט לחדר המורים בסוף היום כשכוסות בידו, תוך תיאור תמונה שגרתית דומה.

254. העדויות המפורטות הנ"ל גם סותרות את עדות **גב' נישרי** שהעידה על הלך רוחו החרגי של מי אשר אותו זיהתה בדיעבד כנאשם ואותו פגשה בחדר המורים.

גם אני כפי דעת חברי, לא ראיתי לקבל את עדותה של גב' נישרי כמתייחסת לנאשם ומהנימוקים אותם פירט בהרחבה חברי בחוות דעתו.

מעבר לאמור, העדויות המצטברות שפורטו לעיל, עדיפות בעיני ואותן אני רואה לאמץ.

מכל מקום וכפי שאציין בהמשך, עדות גב' נישרי, לא בהכרח מלמדת על מצב סוער של הנאשם במובחן ממי שנהנה מהמוסיקה שנגן, תוך ביצוע תנועות גוף.

255. התנהגות הנאשם, אשר **בחר להותיר את תיקו וכליו במקלט** ביום הרצח, למרות הראיות המפלילות אשר היו בהם, אילו אכן רצח הנאשם את המנוחה כגרסת המאשימה (כולל המכנסיים שנזרקו לאחר מכן והיו לשיטת המאשימה מגואלים בדם), אינה סבירה לכאורה.

יודגש כי למועד יציאתו של הנאשם מבית הספר ביום הרצח, טרם החלו חיפושים אחר המנוחה בשטח בית הספר ולא היו שוטרים בבית הספר. בנדון די להפנות לאמירות השוטר יוסי לוי, על לוחות הזמנים שהציג, בדגש למועד בו לראשונה אוכנה המנוחה בשטח בית הספר והחלו החיפושים שם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

במאמר מוסגר אוסיף בנקודה זו, כי מהנתון האמור גם נכון ללמוד ש"סיפור" הנאשם לפני ארתור, במהלך ההתבודדות, כי כשעזב לאחר הרצח את שטח בית הספר המקום שרץ שוטרים, הינו גם הוא רק סיפור "גבורה".

התמיהות בנדון מתחדדות משנוכחנו כי הנאשם גם בחר לחזור לבית הספר למחרת יום הרצח יחד עם אישתו ובאופן גלוי, על מנת לאסוף את תיקו ולמרות שבשטח בית הספר היו שוטרים. יתרה מזאת, אזכיר כי על פי גרסת המאשימה, הנאשם דאג "לחבל" במנעול המקלט (באמצעות קיסס) לפני שעזב את שטח בית הספר ביום הרצח, זאת על מנת למנוע כניסה אליו שמא יתגלה בו התיק והכלים. בנסיבות שכאלה מוקשה עוד יותר על שום מה בחר הנאשם להגיע עם אישתו לאסוף את התיק וכליו כשלא ברור באיזה אופן חשב לפרוץ את מנעול המקלט, והכל כשבמקום שוטרים. בהקשר זה גם אפנה לעדות אשת הנאשם שתיארה כי הם הסבירו באופן גלוי לשוטרים שהנאשם בא לאסוף את תיקו וכליו המצויים במקלט, לכאורה ללא חשש שההסברים הנ"ל יובילו לכך שהשוטרים (אשר סרבו לאפשר לו לקחת את תיקו באותו מעמד), יתלוו אליהם וימצאו את התיק המפליל.

אם לא די באמור, הרי למדנו עוד, שהנאשם חזר גם ביום שישי לאסוף את כליו ותיקו באופן גלוי והפעם אף אסף ללא מפריע, את התיק והכלים.

למכלול האמור יש לצרף את התמיהות עליהן פרט חברי בחוות דעתו והנוגעות לחבלה הנטענת "והמוזרה" במנעול, שאלת תכליתה של אותה חבלה נטענת, כמו גם התמיהות העולות, אשר לגרסת הדו-שיח כפי הנטענת ע"י החוקר אזולאי ושהתנהלה בינו לנאשם, סביב שאלת הימצאות המכנסיים במקלט.

256. בחירת הנאשם לספר לחוקריו **מיוזמתו** וללא כל הכרח כי החליט **לזרוק את המכנסיים** שלבש ביום הרצח (חקירתו מיום 11/12/2006), כמו גם העובדה כי זרק אותם רק בשבת (שלושה ימים אחר הרצח) ויום לאחר שאסף אותם מבית הספר וזאת לפח הביתי, ללא חשש, אינן מתיישבות עם התנהלות רוצח, אשר מבקש להסתיר ראיות מפלילות ופורנזיות לחובתו, כטענת המאשימה.

מרוצח "סביר" ו"בשל" לחקירה בנוגע למעורבות ברצח כשיטת המאשימה, היה מצופה שייפטר לאלתר ובהיחבא מראיות מפלילות שכאלה. כן מצופה כי לא יחשוף מיוזמתו כי כך פעל, ואם צריך אף שיפנה את החוקרים למכנסיים אחרים ויטען כי אלו המכנסיים שלבש ביום הרצח (למשל מכנסי הגיינס כפי שטענו כלפיו או מכנסי עבודה אחרים שבביתו, לרבות מכנסי הנינג'יה ת/151 מוצג 24).

257. **מכלול ההתנהלות שפורטה לעיל אינה מתיישבת, על פי השכל הישר, עם התנהגות של אדם אשר ביצע רצח, אלא דווקא עם התנהגות שגרתית ותמימה של מישהו שאינו מעורב ברצח.**

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

258. חברתי בחוות דעתה מונה מצדה אינדיקציות הפוכות, הנוגעות למצבו הנפשי של הנאשם לאחר אירוע הרצח, אשר דווקא מחשידות את הנאשם לשיטתה (כשעל תובנותיה בענין אני כמובן חולק, כמפורט).

בכלל אלו חברתי כוללת - את העובדה שהנאשם הלך לישון מוקדם ביום הרצח, את התנהלות הנאשם מול ג'נאח בשיחת הטלפון בערב הרצח, את העובדה כי פעל לדחות את יום העבודה אצל ג'נאח למחרת יום הרצח, את התנהגותו בחדר המורים וכן את העובדה שכיבס את הבגדים בעצמו, בניגוד לנהוג במשפחת הנאשם.

לטעמי, אין באף אחת מהאינדיקציות הנ"ל לפעול לחובת הנאשם ולהחשידו;

- ראשית הטענה כי הנאשם הלך לישון מוקדם מהרגיל ביום הרצח אינה נקייה מספקות, זאת בהינתן שהוכח כי מחשבו של הנאשם היה "פעיל" אף מאוחר "לשעות הרגילות" ובמשמע – הנאשם עשה בו שימוש.

מכל מקום ואף אם נניח כי הנאשם הלך לישון מוקדם (בשעה 23:00 לערך במקום כרגיל ב- 24:00 לערך...), הרי לא מצאתי בכך כל אינדיקציה מחשידה.

על אחת כמה וכמה שאין היגיון להניח כי רוצח אשר בחר לישון מוקדם בעקבות מעשה הרצח כנתון מחשיד כנטען, יבחר לנדב מידע זה מיוזמתו במהלך חקירתו, לפני החוקרים כפי שעשה הנאשם בענייננו.

כמו כן אין מקום לשלול את אמירות הנאשם סביב הסוגיה הנ"ל (לרבות הטענות שנמנע מסקס והייתה לו "דייסה בראש") ככאלה שבאו לבטא כי היה טרוד ממעשה רצח ששמע עליו ואשר נעשה בבית הספר בו עבד, באופן העלול לסבך אותו בחקירות וכדומה לרבות על רקע היותו עובד זר ללא רישיון ועוד, חשש שבסופו של דבר כידוע לנו התממש ב"ריבית דריבית".

- אשר לאותה שיחת טלפון שהתנהלה בין ג'נאח לנאשם, התייחסתי בחוות דעתי ואותה אף ניתח חברי באופן מקיף בחוות דעתו מבלי שאני רואה לחזור על הדברים. המתבקש מהניתוח הנ"ל הוא שאין כל נתון מפליל באותה שיחה (כמו גם שמשוחה זו למד כי הרצח היה בשירותים והנרצחת היא בת חברים של ג'נאח).

- גם בניסיון של הנאשם "להתחמק" מלהתחיל לעבוד אצל ג'נאח למחרת יום הרצח, לא מצאתי כל התנהלות מחשידה. כפי שהסביר הנאשם הוא ביקש לעצמו יום חופש בתום פרויקט העבודה בבית הספר ולפני שיתחיל את הפרויקט אצל ג'נאח. דוחק פרנסתו של הנאשם לא עומד בסתירה לרצון זה. (זאת ועוד, גם אם אניח שלא שיתף את אשתו במניעים שלו ליום החופש שהוא לוקח למחרת, אין לדברים משקל כלשהו לענייננו כאשר יכולים להיות לדבר הסברים מגוונים).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- בכל הנוגע לעדות גב' נשרי אשר להתנהגות הנאשם בחדר המורים, התייחסתי לעיל בחוות דעתי כשהדברים פורטו בהרחבה בחוות דעת חברי מבלי שאני רואה לחזור על הדברים. עפ"י הניתוח, ספק רב בעיני, האם גב' נשרי בכלל פגשה בנאשם בחדר המורים.
- לצורך הטיעון אני רואה להוסיף בהקשר לענייננו וכאמור, כי אף אם הייתי מניח שגב' נשרי אכן ראתה את הנאשם בחדר המורים (ולא כך קבעתי) הרי אין לשלול כי גב' נשרי פירשה את "תנועות הגוף" של הנאשם ששמע מוסיקה בנגן שלו (כפי שהעיד), באופן שגוי כתנועות "נסעורות" וכדומה תיאורים מחשידים כפי שתיארה הגב' נשרי.
- גם בעובדה כי הנאשם הוא זה שכיבס את בגדיו, לא מצאתי נתון מפליל. הנאשם הסביר כי אכן מי שמכבס את הבגדים בבית הוא חמו. ברם לרגל נסיעת החם והחמות הנאשם הוא זה שכיבס את הבגדים (אשר כזכור הביאם מבית הספר רק ביום שישי). כאן המקום להזכיר כי עסקינן באותו נאשם אשר גם בחר לזרוק את מכנסיו המפלילים, כגרסת המאשימה, לפח האשפה שבתוך הבית, באופן גלוי "ולעיני" משפחתו.

שאלת הלהב המשונן

259. נוכחתי כי הנאשם ביסס, ברמה הדרושה להגנתו, את ההנחה לפיה **מסתבר יותר שהמנוחה נרצחה בסכין בעלת להב משונן.**
260. אמנם כלי הרצח לא נמצא ואין באפשרותנו לקבוע ודאית באיזה סוג סכין נרצחה המנוחה. יחד עם זאת, קביעה לפיה **מסתבר יותר שהמנוחה נרצחה באמצעות סכין בעלת להב משונן** מחדדת את הספקות אשר למעורבות הנאשם ברצח, שעה שבחומר הראיות אין כל תמיכה לכך שברשות הנאשם ביום הרצח, היתה סכין משוננת.
- ההנחה כי הרצח בוצע בסכין עם להב משונן, אינה מתיישבת עם הודאת הנאשם לפיה ביצע את הרצח עם סכין בה עבד ועם גרסת המאשימה לדרך ביצוע הרצח, הנסמכת גם היא על אחד הסכינים שהיו ברשות הנאשם ביום הרצח.
- אחדד לענייננו כי למעשה אין מחלוקת שעל פי הודאת הנאשם רצח הוא את המנוחה בסכין יפנית עמה עבד וכך גם תיאר לפני חוקריו ולפני מדובב. כך גם מתואר בכתב האישום שהנאשם רצח את המנוחה באמצעות הסכין היפנית שהייתה עליו בזמן המפגש עם המנוחה.
- זאת ועוד, במסגרת ההליכים הקודמים שנתקיימו, נודעה חשיבות לסוגיית סוג הלהב באמצעותו נפגעה המנוחה ונרצחה. בנדון וכמכלול הציגו אז הצדדים חוות דעת מומחים של רופאים משפטיים אשר חיוו דעתם והעידו בסוגיה. עוד נפנה להחלטת בית המשפט העליון בערעור הראשון במסגרתה הוחלט להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי, לרבות על מנת להעמיק בירור בסוגיה האמורה, עליה היו חלוקים הצדדים לרבות בחוות הדעת שהוגשו.

- המכלול מלמד, אם כן ולדעתו, על חשיבות הסוגיה, הגם שכלי הרצח לא נמצא עד היום.**
- 261.** הואיל וניתוח מקיף בסוגיה הוצג בחוות דעת חברי, אסתפק במספר הערות וכדלקמן ;
- 262.** אשר לחתך בסנטר המנוחה (צברים א'-ד'), השתכנעתי בנכונות חוות דעת ד"ר פורמן וד"ר קוגל ובהן תמך, לפחות, ד"ר קריספין, זאת אל מול עמדתו החולקת של ד"ר זייצב אליה הצטרף ד"ר דיאז מטעם המאשימה.
- ד"ר פורמן וד"ר קוגל שכנעו היטב בנכונות מסקנות חוות דעתם. גם לאחר החקירה הנגדית, המקיפה והנוקבת, לא נסדקו קביעותיהם ועל כן ראיתי להעדיף ולקבל את חוות דעתם לסוגיית הלהב המשונן.
- מאידך עדותו והסבריו של ד"ר זייצב לא היו משכנעים. ד"ר זייצב לא התייחס כלל לצברים ב' ו - ג' במסגרת דו"ח הנתיחה, כמו גם בחוות דעתו המשלימה.
- בהקשר לעמדתו של ד"ר זייצב אל מול תמונת השינון העולה מהחתכים בסנטר, לא מצאתי בסיס להתעלם מהעדויות והתיאורים שהוצגו על ידי ד"ר קריספין וד"ר קוטיק ולפיהן ד"ר זייצב למעשה התוודה לפני ד"ר קוטיק כי לא היה ער מלכתחילה לתמונות השינון כפי שחיוותה דעתה בעניין, כבר בשלבים הראשונים של ההליכים הקודמים, ד"ר פורמן. על פי גרסתם, רק בדיעבד, חיפש ד"ר זייצב הסברים שיתמכו באפשרות שהחתכים נגרמו מסכין עם להב ישר, על המשקל שיש לייחס להתנהלות זו.
- זאת ועוד, ד"ר זייצב וכך גם ד"ר דיאז, למעשה מתקשים להתכחש לתמונה המשוננת לכאורה הנצפית בלפחות אחד מחתכי הסנטר והם מבקשים על כן להסבירה כתמונה שנגרמה מרוכסן מעיל. הסברים אלו על פי התרשמותי הינם בבחינת אילוץ בלבד. הסברים אלו לא הוכחו ולא הוצגה היתכנותם על דרך ניסוי, על בסיס השוואת תמונות מהזירה, השוואת נתוני הרוכסן של המעיל לסימנים וכדומה הוכחות מתבקשות.
- 263.** לענייננו די בקביעה כי הפצע בסנטר נגרם ככל הנראה על ידי סכין לה להב משונן, על מנת ללמוד על סוג הסכין, בו בוצע רצח המנוחה. אזכיר כי בפרשתנו לא קיימות ראיות או טענות מצד המאשימה למעורבות סכינים שונים ברצח. אוסיף כי ביחס לחתכים האחרים על גופת המנוחה לא הוצגה קביעה פוזיטיבית, גם לא על ידי מומחי המאשימה, כי בהכרח אלו נגרמו באמצעות סכין עם להב ישר.
- 264.** אשלים כי מסקנת ד"ר קוגל (נ/113) לפיה הסימנים על הסחוס שבצוואר המנוחה מתיישבים גם הם עם סימני הטבעת להב משונן על גבי הסחוס הנ"ל, לא נסתרה, כאשר ד"ר זייצב בחקירתו הנגדית לכאורה התקשה לחלוק על ממצאים אלו.

אמנם ד"ר קוגל לא הציג לעיוננו, כפי שנדרש ובאופן שנדרש, תצלום סחוס צוואר שלם (ולא חתוך), על מנת שניווכח שהפסים שנחזו בסחוס צוואר המנוחה (עליהם התבסס ד"ר קוגל להוכחת השינון שנוצר בחתך הצוואר), אינם חלק ממבנה הסחוס מטבעו. ברם, אין באמור כדי לאיין ממשקל חוות הדעת וההסברים שהציג בנדון ד"ר קוגל ואשר לא נסתרו כמפורט, גם לא על בסיס התייחסות ד"ר דיאז לסוגיה.

265. כפועל יוצא ממכלול המפורט, נכון לקבוע, ברמה הדרושה להגנת הנאשם, כי הרצח לא בוצע באמצעות אחד הסכינים בהם עבד הנאשם, אשר היו כאמור ובהעדר ראיה אחרת, סכינים בעלי להב חלק.

סברת הנאשם כי המנוחה נאנסה

266. אקדים כי אין מחלוקת שתאיר ז"ל לא נאנסה על ידי רוצחה ובכלל.

מאידך וכפי שניתן בבירור ללמוד מסקירת חקירות הנאשם והתנהלותו בתא המעצר, הנאשם מצידו סבר וחשש, בשלבים שונים של החקירות, כי קיימת אפשרות ממשית שהמנוחה נאנסה עובר לרציחתה. בחלק מאמירותיו ניתן אף ללמוד שהוא היה בטוח שכך ארע למנוחה.

על פי התרשמותי והערכת, תגובות וחששות הנאשם בנדון, היו אותנטיים ולא הצגה.

בהתאם מצאתי טעם רב בטענה לפיה יש בסברתו השגויה בעניין כדי לתמוך בחפותו. אם אכן היה הנאשם רוצחה של המנוחה, היה הוא יודע היטב כי היא לא נאנסה.

267. חברי קיבץ במסגרת חוות דעתו חלק מרכזי מאמירות הנאשם בסוגיה, לרבות כפי שנאמרו במסגרת חקירותיו ובשיג ושיח של הנאשם עם יבגני וארתור. מאמירות אלו, אכן עולה בבירור כי הנאשם סבר שהמנוחה נאנסה.

חברי הדגישו, גם המאשימה, לכאורה, לא חלקה בעבר, על כך שבמהלך החקירות אכן סבר הנאשם שיש אפשרות שהמנוחה נאנסה (ראה סעיף 200 לתגובת המאשימה לבקשה למשפט חוזר- נ/181).

כך העריך גם ארתור בזמן אמת. בחקירתו הנגדית לפנינו אישר ארתור שהנאשם, עפ"י התרשמותו, אכן חשב שהמנוחה נאנסה בידי רוצחה.

268. מבלי שאני רואה לחזור על מקבץ הדוגמאות שהציג חברי, אסתפק לקבוע כי מהאמירות הרלוונטיות עולה, שהנאשם הסיק ממה ששמע, ממהלכי החקירה כמו גם השאלות שנשאלו במסגרתן, כי המנוחה נאנסה.

ניתן ללמוד כי הנאשם גם שוקל את עובדת האונס במסגרת שיקוליו האם להודות הודאת שווא במעורבות במעשים, תוך שהוא שולל אפשרות להודות גם במעשה אונס.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

את עובדת האונס שוקל הנאשם גם בהקשר לסיכויים כי תוכח חפותו, לאחר שיתקבלו תוצאות הבדיקות הביולוגיות שנערכו לו. הנאשם אף מביע בשיחותיו עם המדובבים, זעזוע מהתנהלות רוצח שמבצע מעשים שכאלה.

269. לציין כי גם בפרק הזמן בו קרס הנאשם נפשית, עובר ליציאתו לפסיכיאטר, פרק זמן שהתעכבתי עליו בנפרד לעיל בחוות דעתי, מעלה הנאשם את האפשרות, אשר מזעזעת אותו; **"ואם ישמור השם היה אונס אז זה אני?...!"**

התבטאות זו לטעמי מבטאת גם היא עד כמה היה משוכנע הנאשם כי המנוחה נאנסה.

זכור גם המאשימה אינה חולקת, כי קריסתו הנפשית הנ"ל ואמירותיו במסגרתה, היו אותנטיות.

270. בסוגיה האמורה אפנה עוד, כדוגמא, לאמירות שנאמרו בחקירת יום 21/12/2006, לאחר שהנאשם מבין שוב, לשיטתו, ממהלך השאלות בחקירה, כי המנוחה נאנסה. בעקבות כך הנאשם מטיח בחוקרים כי שיקרו אותו, כשטענו שלא נאנסה לפני שהחליט להתוודות ברצח.

הנאשם במהלך אותה חקירה מתקשה לקבל את הכחשות החוקרים, ששה ואזולאי, כמו גם את הבהרותיהם כי המנוחה לא נאנסה. בשל כך החוקרים אף מציעים להראות לנאשם, על גבי דפי החקירה, מה הם הסעיפים בהם הוא מואשם ושאינם כוללים את עבירת האונס. לציין כי בהמשך לדברים אלו החוקרים מתעשתים ומטיחים לפני הנאשם כי הוא, כמי שרצח את המנוחה, יודע בבירור שהיא לא נאנסה (ו"שיפסיק להציג").

מהתרשמותי כאמור, הנאשם אינו מציג וחששותיו אמיתיים.

אוסף כי צפייה בהתנהגות הנאשם במהלך ההפסקה שנערכה באותה חקירה, עת נשאר לבד בחדר החקירה מלמדת, לכאורה, שהנאשם אף מנסה להציץ בהודעה הכתובה ממהלך החקירה, ככל הנראה על מנת לראות שאכן האזהרה בפתח החקירה הכתובה, לא מייחסת לו חשדות של עבירת אונס, כפי שהסביר לו ששה קודם לכן.

(אשלים כי האפשרות שהנאשם, למרות שרצח את המנוחה וידע שלא נאנסה, חש מתרחיש לפיו המנוחה נאנסה על ידי אחר בשלב מאוחר יותר, הינה בגדר אפשרות היפותטית חסרת משקל ואחידה, וזו למעשה הועלתה מלכתחילה על ידי החוקרים וקודם לכן על ידי ארתור ביום 14.12.06 (מ.ט. 165/06 (5) חלק 3 עמ' 95/102). רק לאחר האמור החל הנאשם להרהר באפשרות זו, כיד הדמיון הטובה עליו, באותו יום חקירה).

271. אני חולק על חברתי, המבקשת ללמוד מהדו-שיח של הנאשם עם ארתור במסגרת ההתוודות לפניו בליל ה-18.12.06 ("פלטתי, הכל רק לא אונס, לא היה אונס"), על כך שהנאשם ידע שלא היה אונס (מ.ט. 165/06 (26) חלק 2, עמ' 28-29/52).

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפקוח)

אמירת הנאשם בהקשר בו נאמרה, נסובה על דברים שאמר הנאשם **בעבר** (ב-14.12.06) **בתא** לפני המדובבים, עת הבהיר להם **אז**, כי הוא כשלעצמו "היה לוקח על עצמו רצח, אבל מעולם לא היה מסכים להודות באונס" (אין מדובר בציטוט מדוייק (מ.ט. 165/06(5) חלק 1 עמ' 75)), אמירה שיכלה להתפרש ע"י המדובבים שעמו, כך הנאשם מבין בדיעבד, כאילו הוא מאשר את האפשרות שרצח.

(לציין, כי מהשיח בין המדובבים ביום 15.12.06, אכן ניתן ללמוד, כי הם מתלבטים האם הנאשם הודה לפניהם, כי רצח, לאור האמירה הנ"ל של הנאשם לפניהם ביום 14.12.06 (ראה מ.ט. 165/06(8) חלק 4 עמ' 12-14).

מכל מקום ורק ביחס לאמירה זו שאמר בעבר כאמור הנאשם, מסביר ארתור לנאשם בשלב ההתוודות ב- 18.12.06 כאמור, כי הוא (ארתור) הבין מהאמירה הנ"ל וברגע שנאמרה, שהנאשם הוא הרוצח וכי באמירה זו מ- 14.12.06 כמעט "הפיל" הנאשם את עצמו גם לפני יבגני ששמע את האמירה.

הנאשם מצדו משיב לו, כי אכן לא מדובר "באמירה מוצלחת" ומסביר לארתור כי באמירה זו רק ביקש אז, לשלול אפשרות לקחת על עצמו אונס כאמור, ללא כוונה לאשר כי רצח.

מפאת חשיבות הדברים אוסיף, ובהקשר להתוודות לפני ארתור, כי מהמקובץ גם ברור, שמהאמירות שצוטטו לעיל, אין כל מקום ללמוד - שהנאשם כבר הודה, במשתמע, לפני המדובבים ב-14.12.06, על ביצוע הרצח וכי הוא אישר את הדברים במסגרת ההתוודות לפני ארתור ב-18.12.06.

272. בניגוד לעמדת חברתי אינני סבור כי ההנחה לפיה החוקרים וארתור פעלו להבהיר לנאשם כי לא היה אונס, סותרת כשלעצמה את הטענה לפיה החוקרים וארתור גם דאגו "להלך אימים" על הנאשם כי הוא עלול להיות מורשע באונס וגם ברצח.

לטעמי, "מהלכים" אלה בהחלט יכולים להיות משלימים זה את זה. היינו – מחד, "הרגעה" כי לא היה אונס, כדי שהנאשם לא יימנע מלהתוודות בשל חשש זה, זאת לצד "הותרת האיום", שאם לא יתוודה בעסקה נוחה על דבר ביצוע הרצח, יש סיכוי שגם "יפילו" עליו אונס, אם יוכח שכזה התרחש וכפי שהוא עצמו חושש.

273. אחזור ואדגיש כי על פי התרשמותי, החשש של הנאשם שהמנוחה נאנסה והתנהלותו בחקירות ובתא המעצר סביב הנחה זו, היו אותנטיים ולא מצאתי בסיס לטענה כי המדובר בהצגה.

ההנחה והחשש האמורים והכנים מצד הנאשם, שמא נאנסה המנוחה אינם מצופים ממי שהיה מעורב בביצוע הרצח.

ידיעת מיקום זירת הרצח

274. נקודה נוספת לגביה התעורר אצלי ספק נוגעת לשאלה האם אכן ידע הנאשם את מיקום זירת הרצח.

לא יכולה להיות מחלוקת כי ידיעת מיקום זירת הרצח הינה מרכיב בסיסי לשאלת מעורבות הנאשם ובהתאם, לאמור משקל, לכאן או לכאן, בעת בחינת הודאת הנאשם.

275. בענייננו לא אדרש, מעבר לפירוט שהציג חברי, אשר לחקירות הנוגעות למיקום זירת הרצח ותשובות הנאשם בעניין. די שאציין בנדון כי מאמרות החוקרים בחקירות, היה אכן יכול הנאשם ללמוד, כי הרצח בוצע בקומה השנייה של בית הספר. כנגד הנאשם גם הוטח בחקירות כי עדי ראיה ראו אותו עולה לאותה קומה.

גם לא ארחיב למשמעות המונח "קומה שנייה" בענייננו, על הפרשנויות השונות האפשריות, כעולה מהעדויות והאם הכוונה לקומת שירותי הרצח ("כקומת ביניים") או חצי הקומה שמעליה (קומת הכיתות).

די בנדון שאפנה, בהסכמה, למסקנת חברי בחוות דעתו לפיה, מתוך דברי הנאשם למדובבים, נכון ללמוד שהנאשם סבר שהחוקרים מסבירים לו שהרצח ארע בשירותי הקומה השנייה – קומת הכיתות (חצי מפלס מעל קומת הרצח).

276. עוד אפנה להתנהלות הנאשם, במהלך השחזור, המלמדת לכאורה כי הנאשם טעה לחשוב שזירת הרצח מצויה בקומה השנייה שמעל זירת הרצח בפועל, ולשם התכוון לעלות במהלך השחזור, על הספק שהאמור מעורר.

הטעות כאמור, לא רק מלמדת שהנאשם לכאורה הסתמך על הסברי החוקרים, כפי שהבינם אשר לזירת הרצח, אלא אף מעוררת ספק, האם הנאשם כשלעצמו, אכן ידע את מקום הזירה, כפי המצופה מרוצח.

277. האפשרות שהעלתה המאשימה, לראשונה במהלך החקירה הנגדית של הנאשם, שהנאשם התבלבל בשחזור, מאחר ולא הכיר היטב את בית הספר, אין בה להפחית ממשקל הספק הקם מההתנהלות האמורה. מה גם שעד לשלב האמור, עמדה המאשימה איתנה בטענתה כי הנאשם, כלל לא התכוון להמשיך ולעלות בגרם המדרגות.

278. מההמקובץ והספקות שהוצגו, מתבקש לקבוע כי לא הוכח לפנינו ברמת הוודאות הדרושה, שהנאשם ידע, (ובוודאי כפרט מוכמן לחובתו), להפנות לזירת הרצח המדויקת, כפי שטענה המאשימה.

279. בהמשך לפרק זה, ניתן היה לסקור תמיכות חיצוניות נוספות, המקימות גם הן ספק לטובת הנאשם. בין אלו, לדוגמא, ניתן להפנות לכך שהנאשם לא ידע נכונה את פרטי הלבוש של המנוחה, את צבע שיערה, את מנח הגופה, את הפגיעות בראשה ועוד פרטים אשר מצופה כי הרוצח ידע לגביהם.

על כל פנים ובהינתן שהנושאים חופפים בעיקרם, אני רואה להתייחס לתמיכות נוספות אלו, כחלק מאותם פרטים בהודאת הנאשם, אשר אינם מתיישבים עם ממצאי הזירה, ממצאי הנתיחה ועוד והמצטרפים לביסוס חולשתה של ההודאה, והכל במסגרת הפרק להלן העוסק בנושאים הנ"ל.

280. בבחינת הערה החותמת את הפרק הנוכחי וניתן לראות בה פתיח לפרק הזן במשקל ההודאה, אני רואה להוסיף;

ככלל ובהקשר לאותן אי התאמות בין העובדות המבוררות האובייקטיביות, אל מול הפרטים הסותרים אשר מסר לגביהם הנאשם, יכולה, תיאורטית ותמיד, לעמוד הטענה החוזרת והלא משכנעת לדעתי לפיה - הנאשם הציג בכוונת מכוון, של רוצח מחושב, פרטים לא נכונים לפי בחירתו, ועל כן, לאי ההתאמות המוצגות, אין לייחס משקל.

על פי קו טיעון זה, אשר נאחזת בו המאשימה לא אחת בסיכומיה, ניתן ליישב למעשה כל נתון סותר שמתגלה.

לדוגמא את אמרות הנאשם כי חשב שהמנוחה נאנסה, עליהן פירטתי ועוד כדומה אי אלו התאמות שפורטו ויפורטו, אפשר להסביר כניסיון מכוון של הנאשם להטעות את החוקרים, לרבות על מנת שבעתיד יוכל הנאשם לטעון כנגד משקל הודאתו ולבסס מכוח אי ההתאמות, ספקות לטובתו.

על פי קו טיעון זה, משעה שלפנינו הטעיה מכוונת מצד הנאשם, אין לייחס כל משקל לאי ההתאמות המוצגות.

281. לקו טיעון זה לא מצאתי כל אחיזה ובסיס בענייננו. על כל פנים, אין בקו טיעון תיאורטי זה, כדי לפגום ולאיין ממשקל אותן אי התאמות.

ראשית המאשימה לא מציגה בטיעוניה ובהקשר לטיעון הנ"ל, כל קו ברור ואחיד המפריד בין מצבים בהם הנאשם, לשיטתה, משטה בחוקריו ועל כן יש להתעלם מהנתונים שנאמרו על ידי, למצבים ואמרות בהם הוא לשיטתה דובר אמת ויש "לאמץ" את האמירות. גם לא מצאתי הסבר, לשיטת המאשימה, על שום מה משטה הנאשם בחוקריו לגבי פרטים מסוימים, דוגמת מנח הגופה ומנגד מוסר פרטים מדויקים ומפלילים, לשיטת המאשימה, ביחס לפרטים אחרים, לעיתים מהותיים, דוגמת ידיעת התא בו בוצע הרצח.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

שנית, קו טיעון זה של הצגת שקרים והסתרות מכוונות, קשה ליישב כשהוא מכוון לאמירות הנאשם לפני המדובב, שעה לפני קיימת סבירות גבוהה ועל כך למעשה לא חולקת המאשימה, כי הוא משיח בהן לפי תומו ונעדר אינטרס להטעות.

שלישית, וכפי שפרטנו, הנאשם ראה חשיבות עילאית לשתף פעולה עם חוקריו ובפועל אף הוכח כי הוא אכן פעל בכל כוחו לרצותם, זאת על מנת לזכות בהגנת ההודאה בלב נקי או בהקלה אחרת בשל שיתוף הפעולה.

לא מסתבר, אם כן, שהנאשם יסכן מהלך כה מהותי, חשוב ומרכזי עבורו, ע"י הצגת פרטים מטעים ושגויים במכוון ואשר עלולים, אם ייחשפו, לשלול את הגנת הלב הנקי או את מעמדו כמשתף פעולה הזכאי להקלה.

על אחת כמה וכמה שלא מסתבר שכך פעל הנאשם לגבי פרטים "אובייקטיביים" הניתנים לאימות בנקל, וזאת הכל על מנת לשמור לעצמו פתח להיחלץ מאותה הודאה שבחר מיוזמתו למסור, כטענת המאשימה.

מעבר למפורט וכפי שהבהרתי לא אחת בחוות דעתי, התרשמתי, לאחר בחינה ושקילה, כי הנאשם אכן היה אותנטי ואמין באותן אמירות, אשר נמצא כי הן בדיעבד בסתירה לממצאים המוכחים. לא מצאתי בסיס לקבוע, על פי הערכתי ומיטב שיפוטי, כי הנאשם פעל להטעות להסתיר ולבלבל את חוקריו באותן אמירות, לרבות בתחכום אותו מבקשת לייחס לו המאשימה.

מהמקובץ לעיל, ברור, כי אני גם חולק על מסקנת חברתי, לפיה הנאשם מסר פרטים מוכמנים, שיקר ופעל במניפולטיביות או כי אינו ראוי לאמון.

פרטים שהנאשם לא ידע בהודאתיו, הגם שהיה מצופה שיידע

282. הנאשם בהודאתו (על כל רבדיה) לא ידע לפרט על הפציעות שנגרמו למנוחה לרבות חבלות בראשה, מספר החתכים שנגרמו לה ובפרט על החתך הייחודי בשורש כף ידה השמאלית.

283. אשר לחבלות בראשה של המנוחה, דו"ח הנתיחה (ת/442) מלמד על לפחות 7 מוקדי דימומים בראשה של המנוחה שנגרמו מחבלות קהות ישירות או בלתי ישירות סמוך למוות. ד"ר פורמן קבעה כי המוקדים הנ"ל מתיישבים עם לפחות 7 חבלות בראש. ד"ר זייצב בחקירתו אישר למעשה כי המנוחה אכן הוכתה מספר פעמים בראשה, לצד האפשרות שחלק מהחבלות נגרמו גם במהלך נפילתה.

מאידך, הנאשם בהודאתו לא הזכיר שום מאבק וחבטות בראשה של המנוחה, באופן היכול להתיישב ולו בדוחק עם פירוט החבלות האמורות. על פי תיאורי הנאשם בהתוודותו, לכל היותר הסתכמה הפגיעה במנוחה בביצוע החתכים בגופה וכפי שאפרט. בחקירתו אף שלל כי פגע בראשה של המנוחה (חקירה 19/12/2006 מ.ט. 172 דיסק 1 חלק 3).

לא יכולה להיות מחלוקת כי הפגיעות שנגרמו בראשה של המנוחה, אשר לכל הפחות רובן כתוצאה מחבטות מכוונות, לא הוזכרו על ידי הנאשם, עת תיאר לא אחת בהתוודותו את אופן הפגיעה במנוחה ומכלול המגע בינו לבינה.

הניסיון להציג תרחיש עובדתי, מעורפל המבקש ליישב פגיעות אלו, כפגיעות "אגביות" במהלך האירוע, ובכך ליישב את אי ההתאמה בין ההודאה לממצאים, דינו דחייה.

284. החתך בשורש כף ידה השמאלית של המנוחה אינו עולה מההודאה. דו"ח הנתיחה מלמד כי חתך זה נגרם אחרי המוות. בנדון נכון לקבל במלואה את חוות דעתו של ד"ר קוגל, על פני עמדתו המאוחרת של ד"ר זייצב שראה אפשרות להתאים חתך זה לפצע הגנה. גם בנדון אני מסכים לנימוקים שהציג חברי בחוות דעתו.

ביצוע חתך ייחודי שכזה על ידי רוצח, מאוחר למוותו של הקורבן, מהווה פרט מובהק שצריך להיות בידיעת נאשם. לא התרשמתי כטענת המאשימה כי הנאשם, עת נחקר בסוגיית החתכים על גופה של המנוחה, הסתיר פרט זה במכוון. התרשמתי מהצפייה בחקירות, כי הנאשם דווקא עושה כל מאמץ, גם בנדון, ליתן מענה שיספק את החוקרים, לאחר ששבו וחקרו אותו אין ספור פעמים בעניין. למרות המאמצים, לא הצליח הנאשם להציג גרסה התואמת את דרך היווצרות החתך, תוך שהוא טועה בציון היד הנכונה ולכל היותר מתאר פגיעה אגב ניסיון התגוננות של המנוחה. נכון גם להניח שהנאשם ידע כי הנתונים "האובייקטיביים" הרלבנטיים מצויים בידיעת החוקרים, זאת על בסיס דו"ח הנתיחה שברשותם. בהתאם, לנאשם לא היה כל ענין להסתיר פרט זה, אילו היה בידיעתו, על הסכנה הכרוכה מהסתרה שכזו ובפרט שלילת מעמדו כמודה "בלב נקי".

285. כפי שפירטתי לעיל בחוות דעתי עת עסקתי בחקירת 21.12.06, חברתי בחוות דעתה בחרה, בהקשר לחתך בשורש כף היד, להתמקד דווקא באחת משלל אמירות הנאשם בנושא, זאת במהלך חקירת יום 21.12.06 ואשר ממנה ניתן ללמוד, כי את החתך הנ"ל, עשה הנאשם בסוף, על מנת "לבלבל עקבות" ומכאן מבקש הוא ללמוד שהנאשם מתאר ביצוע חתך שלאחר המוות.

על בסיס האמור, מסיקה חברתי, כי הנאשם ידע לתאר בחקירתו פרט התואם את ממצאי הנתיחה וכי פרט זה אף בא בגדר פרט מוכמן ממשי.

עם מסקנותיה של חברתי לא הסכמתי;

286. ראשית, המאשימה עצמה לא ראתה לאמץ תשובה זו של הנאשם (המלמדת על חתך שנעשה לאחר המוות) אלא עמדה בסיכומיה על כך שהחתך הוא פצע הגנה כפי טענת ד"ר זייצב וכי ידיעות הנאשם על פרט זה (עפ"י אמירות אחרות שבחרה המאשימה משלל אמירותיו כאמור), הוא בגדר פרט מוכמן (אחר מזה עליו מצביעה חברתי כאמור).

287. מכל מקום, כפי שפורט לעיל, הנאשם לאורך חקירותיו, אם בכלל התייחס לחתך הנ"ל, התייחס הוא אליו בעיקרו, כחתך שנגרם במהלך הרמת היד של המנוחה תוך שהוא מתבלבל בידיים או אפשרות אחרת, חתך שנעשה בעקבות ניסיון המנוחה לשרוט אותו ועוד.

זאת ועוד, הקשרי הדברים בחקירת הנאשם מיום 21.12.06 בדגש לאופציה כי החתך שבנדון נגרם לאחר המוות, מלמדים כי האמירה נאמרה כחלק מגיבוב הסברים שאינם אמת ואשר נאמרו מתוך ייאוש ולאחר שהנאשם נוכח שהוא מתקשה לתת מענה הולם לשאלות החוקרים.

למעשה, גם המאשימה ביחס לחקירה זו נאלצת לעשות שימוש "במנגנון ה-80-20", תוך הבנה שמרבית אמירות הנאשם במקטע החקירה הנ"ל אינם אמת.

בנדון פרטתי כאמור במסגרת הדיון על חקירות הנאשם מיום 21/12/2006 לעיל ואין מקום לשוב ולפרט בנדון.

כך או כך לענייננו, מוקשה על חברתי, על שום מה דווקא אמירה בודדת המלמדת לכאורה על חתך שלאחר המוות היא זו שנבחרה מבין שלל האמירות בנושא, תוך הצגה כי הנאשם ידע בחקירותיו פרט התואם את ממצאי הנתיחה ואף הפיכתו לפרט מוכמן.

כאמור העמדה ה"עדכנית" הנ"ל אף עומדת בניגוד לעמדת המאשימה מלכתחילה וגם בסיכומיה ובהמשך לקביעת המומחה ד"ר זייצב מטעמה, כי חתך זה הינו חלק מפצעי הגנה. עמדה זו גם הביאה את ד"ר זייצב בחקירתו להתעקש ועל אף חוסר ההיגיון המדעי, כי מדובר בפצע הגנה.

אציין כי להערכת עמדת חברתי, המכירה למעשה שממצאי הנתיחה מלמדים כי מדובר בחתך שנעשה לאחר המוות, נקבעה רק בעקבות חוות דעת ד"ר קוגל מטעם ההגנה, אשר הצביע על אי ההתאמה בין אמרות הנאשם בחקירותיו לממצאי נתיחת הגופה וחוסר הסבירות שבעדות ד"ר זייצב כאמור. כפועל יוצא מכך "אימצה" חברתי את אמרת הנאשם (אחת מני רבות), ממנה ניתן ללמוד על חתך אחרי המוות.

הנה כי כן סופו של יום – הן חברתי בקביעותיה והן המאשימה בטיעוניה, כל אחת לסברתה, בוחרת מבין אמרת הנאשם, אמירה התואמת את ממצאי הנתיחה כפי פרשנותן והופכת את התרחיש על בסיס אותה אמירה, לפרט מוכמן.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

288. **המנוחה נמצאה מונחת על מכסה האסלה.** יתרה מזאת, הוכח כי המכסה הורד על ידי רוצחה של המנוחה, לפני שהניח את המנוחה על האסלה, זאת שעה שנתגלו כתמי דם גם על הצד הפנימי של מכסה האסלה.

הנאשם לא סיפר במסגרת התוודותו כי כך פעל למרות שגם בהקשר זה נחקר הנאשם רבות. החוקרים מצדם עשו מאמצים כבירים לקבל תשובה מהנאשם שתתאים למנח בו נמצאה הגופה, כשהנאשם מנגד עשה כל שלא ידו להציג תשובה שתספק את החוקרים, תוך הצגת תשובות משתנות לרוב. אולם למרות כל הניסיונות הדברים לא צלחו (ראה חקירה מיום 19/12/2006 לפני ביצוע השחזור ולאחריו, כמו גם חקירת יום 21/12/2006).

יתרה מזאת, הנאשם בהודאתו (לפני ארתור, לפני החוקרים וגם בשחזור) מתאר באופן גורף כי נמנע מלגעת במנוחה, לרבות על מנת לא להותיר עקבות. על כל פנים, הוא לא מצליח להציג, למרות ניסיון הנאשם לרצות את חוקריו, תיאור המתיישב ולו בקירוב עם תמונת מצב הכוללת את הזזת הגופה או הנחתה על האסלה. זאת ועוד, גם כשתיאר הנאשם כי טיפס על האסלה לצורך היציאה מהתא, תיאור זה אינו כולל כל רמז שיכול ללמד כי המנוחה הייתה מונחת על האסלה בעת הטיפוס.

אשלים שמסתבר ביותר כי פעולה כאמור, של הזזת המנוחה אחרי מותה והנחתה על מושב האסלה (כפי שתיאר גם המומחה פיאמנטה מטעם המאשימה), הינה פעולה ייחודית ומכוונת שאין להניח כי נשכחה על ידי הנאשם אם אכן היה מעורב בה. גם בהקשר זה לא נוכחתי שהנאשם פעל במכוון להסתיר פרט זה. מצפייה בנאשם התרשמתי כי הוא עשה מאמצים כנים וכבירים לרצות בענין את חוקריו עד כדי תסכול, בכי וייאוש (ראה חקירתו מיום 21/12/2006).

289. **דרך היציאה מהתא כנלמד מהראיות החיצוניות והעדרם של ממצאים פורנזיים, רלוונטיים גם הם לבחינת משקל ההודאה על פרטיה.** הראיות החיצוניות עליהן התעכבתי לעיל בחוות דעתי, מלמדות על מסלול יציאת הרוצח מתא 2 לתא 3. מסלול זה אינו תואם את מסלול היציאה כפי שהתוודה לגביו הנאשם וזאת לראשונה במסגרת השחזור שביצע.

גם הימצאות דם בתא השלישי אינה מתיישבת עם תיאור הפעולות, עפ"י ההודאה.

אשר למשקל העצמאי של הראיות החיצוניות המלמדות לכאורה על מסלול היציאה של הרוצח, פירטתי בהרחבה לעיל במסגרת הדיון בראיות החיצוניות.

מכל מקום, לצד האמור, משקלן של ראיות אלה, כמלמדות על מסלול יציאה אחר מהתא, זאת בהשוואה לזה אותו מסר הנאשם, מצטרף גם הוא לחיזוק המסקנה שהנאשם בהודאתו מסר פרטים שאינם תואמים את ממצאי הזירה.

אשלים כי גרסה זו של הנאשם אשר למסלול היציאה מהתא, אף הפגיעה את החוקרים שהיו משוכנעים עד אותו מועד ועל סמך הראיות שהיו לפניו, כי מסלול היציאה של הרוצח הוא לכיוון תא מספר שלוש.

290. עוד אדייק בהקשר זה, כי ככל שהיה תיאור הנאשם אשר למסלול יציאתו תיאור נכון, היה מצופה כי יימצאו עקבות נעליים שלו במתחם השירותים אליו קפץ כשיצא מהתא (בפרט שעה שנעלי הרוצח התבוססו בדם). כמו כן מסתבר היה כי יימצאו עקבות כאלה, גם במסלול הליכתו עד לשירותי הבנים, הסמוכים למקלט, שם על פי הודאתו, ניקה את עצמו ושטף את הסכין ואת הדם שבידו. כך גם לגבי האפשרות אותה פירט בהודאתו שכנראה שטף לא טוב ונותרו טיפות דם על הרצפה שטפטפו לו מהיד. לנדון אפנה למשל לתיאור שאומץ בכתב האישום והמתבסס על פרטי ההודאה בסרט השחזור מיום 19/12/2006 (ת/42).

משעה שלא נמצאו כל ראיות פורנזיות כאמור המשויות לנאשם, באף אחת מ"התחנות" הנ"ל, יש באמור לעמוד בסתירה לגרסה אותה הציג הנאשם בהודאתו.

האפשרות המועלית ע"י חברתי, על פיה "לא מן הנמנע" שהנאשם פעל וניקה את כל העקבות וממצאי הדם, לאורך המסלול שפורט (אחרי או לפני הניקיונות בשירותי הבנים?), הינה אפשרות לא סבירה.

291. הדברים נכונים גם אשר להעדרם של ממצאי ד.נ.א וטביעות אצבע, אשר היה מצופה כי יימצאו בזירת הרצח ועל גופה של המנוחה, זאת על פי התיאור שהציג הנאשם בהתוודותו, אשר למגע בינו למנוחה, כמו גם גרסתו כי לא הצטייד בכפפות וכדומה.

292. כפי שהבהרתי, ראיתי לדחות את טענה המאשימה לפיה, הנאשם באופן מכוון הסתיר פרטים לעניין מנגנון ואופן ביצוע הרצח. כאמור, ההתרשמות מהנאשם לאורך חקירותיו והודאתו הייתה, כי הוא עושה כל אשר לאל ידו לשתף פעולה עם החוקרים ולרצותם, לרבות על מנת לזכות בהכרה של "מתוודה בלב נקי".

מבלי לפגוע באמור, וככל שהדבר מתייחס לאותן ראיות פורנזיות, נדגיש - שהעדרן של ראיות כאלה פועל בהכרח לטובת הנאשם, אף ללא קשר למידת שיתוף הפעולה שלו בחקירה.

293. פרט רלוונטי נוסף לבחינתנו, נוגע לשלפוחית השתן הריקה של המנוחה; כעולה מדו"ח הנתיחה של המנוחה, כיס השתן של המנוחה נמצא ריק. ד"ר קוגל בחוות דעתו המשלימה (נ/113 א) הבהיר כי ממצא זה מלמד, בנסיבות ענייננו, שהמנוחה הטילה את מימיה מעט לפני שנרצחה (אשלים), כי משעה שלא נמצאו ממצאי שתן על תחתוני ומכנסי המנוחה, נשללה האפשרות כי לאחר המוות או סביב המוות, התרחשה הרפיה של הסוגרים שהביאה להתרוקנות כיס השתן).

ממצא זה עומד גם הוא בסתירה לגרסת הנאשם בהודאתו. כזכור, על פי גרסת הנאשם בהודאתו, רדף הוא אחרי המנוחה למתחם השירותים ופגע בה בכניסה לתא השירותים.

מבלי להתייחס להיבטים שונים בגרסה הנ"ל (לרבות השאלה האם המנוחה כשנפגעה, עמדה מחוץ לתא, בפתח התא או בכניסה אליו), הרי ברור הוא כי על פי מכלול הגרסאות שהציג הנאשם, לא רצח הוא את המנוחה לאחר שהתפנתה או עת ישבה על האסלה והתפנתה, כפי שמלמדת שלפוחית השתן הריקה כאמור.

אוסוף כי עקבת הנעל שזוהתה כעקבת המנוחה ליד האסלה, כפי שפירט בחוות דעתו רפ"ק אביעד לוי, מתזקק את ההנחה כי המנוחה נרצחה לאחר או בעת שהתפנתה כאמור לעיל. אם כן, גם ממצא עקבת הנעל הנ"ל אינו מתיישב עם גרסת הנאשם בהודאתו לפיה פגע במנוחה כאמור סמוך לכניסה לתא, לאחר שרדף אחריה לשם מגרם המדרגות.

294. גם בנוגע לצבע שיערה ופרטי לבושה של המנוחה, הציג הנאשם תמונה שגויה במסגרת הודאתו ובאופן הצריך ללמד כי הוא לא ידע פרטים אלו. אקדים כי המאשימה בהקשר זה טוענת וכך גם קובעת חברתי בחוות דעתה, שהנאשם ידע פרטים, על מצב שיערה של המנוחה, כאשר גם האופן בו תיאר חלק מפרטי לבושה, בא בגדר פרט מוכמן.

לדעתי לא רק שאין בסיס לאמור, אלא היפוכם של דברים נכון ;

הנאשם במסגרת שיחותיו עם ארתור תיאר את הילדה שהציקה לו, ובמשמע, את זאת שהחוקרים סבורים שהוא היה מעורב ברציחתה, כבעלת שיער בלונדיני. אוסף כי בהמשך הודאתו לפני חוקריו שמר הנאשם על תיאור עמום בענין ובהתייחס למנוחה (ככל הנראה מתוך הבנה שהוא בנקודה זו חסר פרטים ועלול להימצא משקר). כך גם תיאר הנאשם לפני החוקרים את המנוחה - עם צמות, עם שיער מלופף וכדומה תיאורים לא ברורים (ייתכן אף כדי שלא ייחשף שהוא אינו יודע).

מכל מקום בהקשר זה ובניגוד לטענת המאשימה, אין בתיאוריו של הנאשם כאמור כדי ללמד שהנאשם ידע ששיערה של המנוחה היה אסוף ומלופף, וודאי אי אפשר ללמוד מכך ששיערה היה אסוף בגומייה שהוסרה בהמשך, או כי הנאשם ידע שיש על ידה של המנוחה גומייה. יתרה מזאת, אין כל תמיכה בחומר הראיות היכולה ללמד אפילו, כי שיערה של המנוחה למועד הרצח היה אסוף. היפוכם של דברים נכון – המנוחה נמצאה בתא השירותים עם שיער פזור וכך גם תיארה אותה העדה שי יפרח סמוך למועד הרצח.

לעניין פרטי לבושה של המנוחה, נשלים שהנאשם לא ידע לתאר את פרטי הלבוש העליונים של המנוחה וכשניסה לתאר זאת שגה בתיאור, עת ציין כי הוא בהיר בעוד שהיה כהה. כך גם לא ידע לתאר את צבע נעליה של המנוחה, בניגוד לטענות המאשימה בעניין. בהקשר זה לא מסתבר בעיניי, על רקע הדינמיקה שבין הרוצח למנוחה והמגע הצמוד ביניהם (שהינו בעל

משקל לא פחות ממהלך העלייה במדרגות, עת הבחין הנאשם חלקית, על פי טענת המאשימה, בצבע נעליה ומכנסיה של המנוחה), שהנאשם לא ידע, אם אכן רצח את המנוחה, לתאר לכל הפחות את צבע מעילה של המנוחה.

חברי בחוות דעתו ניתח לפרוטרוט את תיאורי הנאשם ביחס לבגדי ונעלי המנוחה אל מול הממצאים בענין, ועם מסקנותיו גם בסוגיה זו, אני מסכים.

על כל פנים, על עמדת חברתי כי הנאשם ידע פרטים מוכמנים אשר לפרטי הלבוש והנעליים, אני חולק מכל וכל.

295. מסלול הליכת המנוחה בתוך בית הספר, על פי גרסאות דני זולין ועגור אלון, אינו מתיישב עם גרסת הנאשם בהודאתו.

העדויות של שני הנערים, זולין ועגור, מלמדות אותנו על מסלול המנוחה בתוך בית הספר סמוך לשעת הרצח. שני הנערים ראו את המנוחה בנקודות מסוימות ברחבת הכניסה, לאחר שהמנוחה הגיעה אליה מהפרגולה, שם הייתה עם חברתה שי יפרח.

על פי גרסת **זולין**, המשתלבת עם גרסת הנערה ספיר תירוש, המנוחה נפגשה עם זולין, נישקה אותו ועלתה במדרגות הסמוכות למקלט מס' 1 (גרם השונה מגרם המדרגות עליו טיפסה המנוחה עובר למרדף על פי תיאור הנאשם בהודאתו). זולין הבהיר בעדותו כי לא ראה אדם צועד בעקבות המנוחה, כשהאירועים המתוארים בעדותו התרחשו סביב השעות 13:20-13:30 (אמצע השיעור, כשהדברים נתמכים בעדות ספיר תירוש).

עגור בגרסתו תיאר כי ראה ילדה העונה לתיאור של המנוחה (אותה לא הכיר), עולה לקומת הביניים מגרם המדרגות הסמוך לשירותי המורות (אותו גרם מדרגות אותו תיאר הנאשם בהודאתו). עגור מאשר את המפגש בין המנוחה לבין זולין טרם שעלתה במדרגות. גם עגור לא ראה אף אחד עולה אחרי המנוחה לקומת הביניים ואף לא שמע התנצחות כלשהי בינה לאדם אחר.

במאמר מוסגר אדגיש, כי כדברי חברי ובניגוד לעמדת חברתי, ראיתי להעדיף את גרסת זולין על פני גרסת עגור, בכל הנוגע למקום ממנו עלתה המנוחה, בעיקר בהינתן שזולין הכיר היטב את המנוחה וזיהה אותה ומשעה שגרסתו נתמכת בגרסת ספיר תירוש כאמור.

על כל פנים, שתי הגרסאות, של זולין ושל עגור, אינן מתיישבות עם תיאור האירועים כפי שתיאר אותם הנאשם בהודאתו ולפיהם התנהל עימות מילולי וקללות בינו למנוחה, תוך כדי שהמנוחה עולה בגרם המדרגות והוא דולק אחריה, עד שפגע בה בזירת הרצח. על פי המרחק בו עמד הנאשם בתיאורו שבהודאה וכפי שלמדנו מהביקור במקום, הכרח היה שהעימות המילולי (גם אם כפי שמניחה חברתי, העימות לא כלל קללות וצעקות רמות) ותנועת המנוחה והנאשם, אם אכן התרחשו, יקלטו ע"י עדי הראיה הרלבנטיים, ולא כך העידו הילדים.

חוסר ההתאמה האמור פוגם במשקל הגרסה המתוארת בהודאה, גם אם לא אדרש למסקנות של מעין אליבי לטובת הנאשם, על יסוד טווחי השעות.

296. **אשר למצב דלת תא השירותים במהלך ביצוע הרצח**, קבע המומחה פול קיש בחוות דעתו (149/ג) שהדלת היתה סגורה במהלך הרצח, תוך שהוא נסמך בענין על התזות הדם המופיעות לאורך כל "מרחב" הדלת ומסגרתה, למעט במשקוף הפנימי (אשר לשני כתמי החח"ד ומשמעותם, פירט חברי בחוות דעתו), על רצף כתמי הדם על הדלת, כמו גם על העדרם של כתמי דם מחוץ לתא.

במהלך החקירות בבית המשפט למעשה גם המומחה מטעם התביעה, מר לייפר, נאלץ לאשר כי הוא אינו טוען שמסקנת המומחה פול קיש איננה נכונה, וכי אפשרי אכן שהדלת הייתה סגורה במהלך הרצח. כמו כן אישר לייפר כי אם הדלת הייתה פתוחה לרווחה, אכן היה מותז דם אל מחוץ לתא (פרוטוקול עמ' 1534, 1566, 1567), בעוד מוסכם כי אין ממצא שכזה.

גם המאשימה במהלך החקירה הנגדית של המומחה פול קיש, למעשה נאלצה להסכים כי דלת תא השירותים, לכל הפחות, היתה סגורה בחלקה ולא פתוחה לרווחה, ובסיכומיה היא אף הוסיפה שהדלת הייתה פתוחה בזווית חדה.

לעומת הממצאים האמורים, הנאשם במכלול הודאותיו, תיאר, לכל המעט לעניינינו, תמונת מצב בה הוא תוקף את המנוחה כשהיא עומדת בפתח תא השירותים והוא מחוצה לו, באופן שדלת תא השירותים הייתה פתוחה, למעשה.

297. זאת ועוד, הוכח לפנינו כי בתוך תא השירותים במהלך הרצח התנהלה דינמיקה, שלא לומר מאבק, בין המנוחה לרוצח. עוד השתכנענו, ממהלך ההדגמה בעת הביקור במקום, כי דינמיקה כזו בתוך התא, בין המנוחה לרוצח, אפשרית כשדלת התא סגורה (ואולי רק). גם המומחה פיאמנטה מטעם התביעה אישר כי הדינמיקה בין המנוחה לרוצח התרחשה בתוך התא לאחר שהדלת נסגרה (עמ' 1283).

המומחה פיאמנטה נאלץ לאשר כי ממצאים אלה אכן אינם תואמים את גרסת הנאשם בהודאתו, לפיהן פגע במנוחה והביא לנפילתה לתוך התא, מבלי שהנאשם נכנס לתא במהלך ביצוע הרצח ומבלי שבינו למנוחה התנהלה דינמיקה כלשהי בתוך התא. נזכיר כי על פי מכלול גרסאות הנאשם בהודאתו, נכנס הוא לתא ונמלט ממנו רק לאחר שהמנוחה נפלה מתה לצד האסלה.

298. חברתי בחוות דעתה התמקדה למעשה (לראשונה) בתרחיש לפיו; הנאשם החל לתקוף את המנוחה כשהיא בתוך תא השירותים ודלת התא כמעט סגורה. בשלב זה, הושיט הנאשם ידו וחתך את גרונה בסכין מימין לשמאל בתנועת גב יד ימין. בהמשך, עפ"י תרחיש זה שנבחר ע"י חברתי- גם נכנס הנאשם לתא השירותים והמשיך לפגוע במנוחה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

כפי שפירטתי, התרחיש הנ"ל בו מתמקדת חברתי, הינו למעשה " תרחיש מתפתח" אשר נאלצים להידחק אליו על רקע הקשיים והסתירות שהתעוררו בין תיאור מעשה הרצח במסגרת ההודאה על רבדיה ותשובות הנאשם בחקירותיו אל מול ממצאי הזירה, הסותרים תיאורים אלו ;

כאמור, מומחי המאשימה נאלצו לאשר כי ממצאי הזירה אינם מתיישבים עם תרחיש לפיו דלת התא הייתה פתוחה בזמן הרצח, כמו גם אינם מאפשרים תרחיש לפיו הרוצח לא חתך את המנוחה בתוך התא, והכל כפי שהעידו המומחים השונים בעניין ובפירוט שהוצג.

בשל כך, נדחקה חברתי בקביעותיה לתרחיש, לפיו המנוחה היתה בתוך התא, דלת התא הייתה כמעט סגורה כשהנאשם ממוקם בפתח התא (באופן המבקש להסביר היעדר ממצאים מחוץ לתא ואת רצף ההתזות לאורך הדלת והמשקופים כמתאימים לדלת סגורה, הכל כפי חוות דעת המומחה קיש שלא נסתרה ולפיה דלת התא הייתה סגורה בזמן הרצח). הרוצח עפ"י תרחיש חברתי כאמור, מושיט ידו ומשסף בסכין בתנועת גב היד (בניסיון להתאים בדוחק לממצאים של ד"ר קוגל, המתיישבים כפשוטם עם פגיעה באמצעות יד שמאל של הרוצח כשהוא מאחורי הקורבן ואשר המאשימה לא הצליחה לקעקעם). בהמשך עפ"י תרחיש חברתי- הרוצח בהמשך לכך נכנס לתא וממשיך וחותר בו את המנוחה (על מנת להתיישב עם הממצאים הכאוטיים בתא המלמדים על מאבק והתזות בתוכו כפי שנאלץ לאשר גם המומחה פיאמנטה).

משלימה חברתי וקובעת כי תרחיש זה שבחרה גם מתיישב, עם גרסת הנאשם בהתוודותו וכן משתלב עם ממצאי הזירה עפ"י עמדתה, ומכאן מסקנתה כי לפנינו פרט מוכמן בעל מספר תמיכות.

על מסקנות אלו של חברתי אני חולק.

כאמור לעיל, התרחיש "שנבחר" כמפורט ולמטרה בה נבחר, לכל היותר מבקש ליישב סתירות העולות מממצאי הזירה אל מול חלק מאמירות הנאשם (וגם זאת בדוחק רב בהינתן הגרסאות), ובאופן המנסה ל"חלץ" מפני מסקנה כי ממצאי הזירה סותרים את תוכן הודאת הנאשם.

ברור על כן כי הניסיון "להפוך את היוצרות" ולראות בתרחיש הדחוק אותו "אימצה" חברתי כפי שפירטתי לעיל, על מנת ליישב אותו עם ממצאי הזירה, פרט מוכמן חיובי ובעל משקל, הינו ניסיון מרחיק לכת.

עוד נדייק, ומבלי לחזור על הדברים, כי מהודאת הנאשם, על פי ההתוודות לפני ארתור והשחזור שביצע, כמו גם מאמירותיו במהלך החקירות, ניתן לכל היותר להסיק כי הנאשם

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

מתאר רצח באמצעות דקירות המתבצעות כולן כשהוא מתוך לתא, ודלת התא פתוחה לרווחה (ראה לדוגמא- מספר השחזורים בשחזור, כשהשוטרת מדגימה את המנוחה).

עוד מתאר הנאשם כי הוא נכנס לתא רק לאחר שהמנוחה קרסה לתוכו וזאת לצורך נעילת התא והימלטות מתוכו. הנאשם שולל כל אינטראקציה עם המנוחה ששכבה בתא.

אם כן, גרסת הנאשם הנ"ל, גם בחלקים "הנוחים ביותר" לתרחישי חברתי והמאשימה, אינה מתיישבת מכל וכל עם ממצאי הזירה, הכל כפי שפירטתי בחוות דעתי ופירט בהרחבה חברי בחוות דעתו המקיפה.

המכלול מלמד כי הודאת הנאשם אף סותרת את ממצאי הזירה גם בנקודות שפורטו.

פרטים מוכמנים חיוביים או שמא שליליים

להלן אדרש בתמצית ובמצטבר לנתונים שונים רלוונטיים, לרבות אותם פרטים אשר חברתי והמאשימה הגדירו כמוכמנים, המצויים בהודאה והתומכים לדעתן באמיתות ההודאה.

299. בסוגיה זו אקדים, כפי שפרטתי, כי הוכח לפנינו שחלק גדול מהנתונים שמסר הנאשם בהודאתו אשר לפרטים והתרחשויות כאלה ואחרים, שאובים למעשה מדברים שאמרו לו החוקרים והמדובב. כמו כן הוכח כי חלק מאותם פרטים אשר עלו בהודאה לפני החוקרים, אינם תואמים את דברי הנאשם בהודאתו לפני המדובב, הודאה אותה רואה המאשימה כאותנטית.

על רקע שתי הערות אלו יש לבחון בזהירות את הטענות על שהנאשם ידע מידיעתו האישית פרטים מוכמנים כאלה ואחרים.

על כל פנים ואף בהתעלם מהערות האזהרה לעיל, לא נוכחתי ולאחר בחינה ובדיקה, כי הנאשם בהודאתו מסר פרטים מוכמנים כלשהם אשר יש בהם לחזק את טענת המאשימה כי הנאשם מסר הודאת אמת.

300. המאשימה טוענת כי הנאשם ידע בבחינת פרט מוכמן, את **מנגנון ביצוע הרצח בדגש לאופן שיסוף** גרונה של המנוחה. טענה זו אני רואה לדחות.

במסגרת הודאתו לפני ארתור בתא המעצר וכפי שפירטתי, הנאשם הדגים באופן עקבי הנפת סכין אחת שפגעה בצוואר המנוחה והביאה להתמוטטותה ומותה (כאמור ללא מאבק בתא).

אינני שותף לניתוח חברתי כמו גם לטענת המאשימה ועדות החוקר אזולאי בנדון, כי ההדגמה כוללת יותר מהנפה אחת. בנדון אין לי אלא להפנות לפירוט ולניתוח שהצגנו לעיל

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

לרבות עת עסקנו במשקל ההתוודות לפני ארתור וכן לפירוט המלא שהציג בעניין חברי בחוות דעתו, לרבות בהתייחס למילים "אחת שתיים" במהלך ההדגמה, התנועות שבוצעו וסקירת הדינמיקה בתא בשלביה השונים.

יתרה מזאת וכפי שפרטתי בחוות דעתי, עיקר התיאור והדינמיקה הנ"ל, בליל ההתוודות בתא, אינם אלא "שחזור" ודקלום, של דינמיקה ותרחיש דומה ביותר אשר הציג והדגים לא אחר ארתור עצמו, מספר לילות קודם לכן, כפי שהוכח.

עובדה זו שומטת כשלעצמה את המסקנה לפיה הנאשם בהתוודותו הציג פרט אותנטי ועל אחת כמה וכמה מוכמן.

גם במהלך השחזור ובשלבים בהם כבר הצליח הנאשם לתאר הנפות וחתכים, התיאור מסתכם, כפי שמציג הנאשם, בחתך אחד בצוואר לצד ניסיון נוסף לפגוע בצוואר, אשר במהלכו החליקה היד לכיוון החזה/עצם הבריה של המנוחה. בהמשך לאחר שאלות ממוקדות של אנטולי - כמה פעמים דקר ואיך המנוחה נפלה, הדגים הנאשם על השוטרת (המדמה את המנוחה) כי המנוחה עמדה בגבה אליו, ראשה כפוף קדימה, כשאז דקר הנאשם פעם נוספת ושלישית, עד שהמנוחה נפלה.

אל מול האמור אין חולק כי ממצאי נתיחת הגופה מלמדים על לפחות שני חתכים בצוואר. ד"ר זייצב בחקירתו אף אישר, כפי קביעת ד"ר קוגל, כי החתכים בצוואר מסתכמים לשלושה עד ארבעה.

על פי האמור, אין מקום לקבוע כקביעת חברתי שהנאשם ידע פרט מוכמן אשר לאופן ביצוע הרצח, אלא אף היפוכם של דברים נכון.

בנדון אזכיר כי למעשה אין מחלוקת, כפי שהתברר במהלך המשפט, שדרך רציחתה של המנוחה, הכוללת את שיסוף צווארה, הייתה עובדה ידועה לרבים עוד ביום הרצח, כמו כן כי הנאשם נחשף לאופן הירצחה של המנוחה ממהלך החקירות שעבר עד ל- 18.12.06 כעולה מהשיח שבין הנאשם למדובבים, בין המדובבים לבין עצמם, ובין הנאשם לחוקרים בחקירות.

ראה למשל מתוך חקירתו של הנאשם מיום 13.12.06 שם אמר כי חמותו סיפרה שאצלה בעבודה דובר על כך שהמנוחה נרצחה ו"חתכו את הגרון" (קובץ מסמכי התרגום מ"ט 119/06 חלק 1 עמ' 50/56).

ראה גם דיון בין הנאשם למדובבים והצגת האפשרויות לדרך ביצוע רצח המנוחה (קובץ מסמכי התרגום מ"ט 165/06 (5) חלק 4 מיום 14.12.06 עמ' 6/102 ואילך).

301. פרט מוכמן נוסף שייחסה המאשימה לנאשם ואשר עלה בשיחתו של הנאשם עם ארתור נוגע לכלי הדם של המנוחה ("אאורטה" ו"ארטריה"), שנחתכו בעת ביצוע הרצח. ראשית גם

המאשימה מכירה בסיכומיה בכך שהנאשם לא מסר תיאור נכון לפני המדובב, אשר למיקום האנטומי של כלי הדם בגוף (אאורטה וארטריה), כמו גם בנוגע לשמות כלי הדם שנחתכו. עוד מוסכם כי המונח "ארטריה" משמעותו עורק/ כלי דם, זאת ותו לא, אאורטה משמעות "אבי העורקים" או עורק ראשי אחר, כלשהו.

על אף האמור, המאשימה עומדת על כך שהנאשם דייק בתיאורו לגבי מיקום כלי הדם שהוא חתך בצוואר המנוחה ובכך יש לראות פרט מוכמן, לשיטתה.

לטעמי אין לראות באמור פרט מוכמן. אזכיר כי גם ארתור בשיחתו בתא עם המדובב יבגני, בהעדרו של הנאשם, ציין לפני יבגני כי לטעמו הנאשם רצח את המנוחה על דרך חיתוך "הארטריה" – ("הוא תפס אותה בפה טששש וממש ככה דפק בארטריה") (ראה מ"ט 165/06 (8) חלק 4 עמ' 16/23). אם כן, לכל הפחות, לא ניתן לשלול כי גם הנאשם הפעיל את אותו היגיון ושכל ישר לפיהם חיתוך בצוואר במטרה לגרום למוות, מחייב חיתוך בארטריה.

זאת ועוד, מהשיח בתא המעצר מיום 14.12.06 עולה כי "הפרלמנט" שבתא (ארתור, יבגני והנאשם) דנים ביניהם בהרחבה על סוגיות שונות הנוגעות לשיסוף, אורטה והארטריה, עורקים ועוד ועוד. (ראה מ"ט 165/06 (5) עמ' 15/102 ואילך).

גם בהקשר לכיווני החתך בגרון – מימין לשמאל (כפי חו"ד ד"ר קוגל), פירטתי בחוות דעתי ומכל מקום אין המדובר בפרט מוכמן לענייננו.

302. כפי שהצגתי לעיל בחוות דעתי, מספר החתכים בגופה של המנוחה, כעולה מדו"ח הנתירה, אינו מתיישב עם תיאורי הנאשם ועם מיקומי החתכים שהציג בגרסאותיו השונות במהלך ההתוודות.

כפועל יוצא מהאמור אין מקום ללמוד מתיאורי החתכים, מיקומם ומספרם בגרסת הנאשם, בהודאתו, על קיומם של פרטים מוכמנים כקביעת חברתי וכטענת המאשימה.

האמור נכון אשר לחתך בשורש כף היד שכאמור נעשה אחר המוות ואינו פצע הגנה. כפי שפרטתי, הניסיון עצמו לדלות מתיאורי הנאשם מהלך של התגוננות מצד המנוחה, כמו גם מהצד השני – תמיכה כי חתך את המנוחה אחר מותה, גם הוא נסתר. כאמור הנאשם הציג גרסאות סותרות בעניין, התייחס ליד ימין במקום שמאל, כשלמרות כל ניסיונות החוקרים לאפשר לו לתקן את דבריו, כשל הנאשם מהצגת תיאור תואם, עד שהנאשם הפליג בהיסוס אף למחוזות של מעשה פולחני וכדומה.

303. עוד אפנה לניסיונות שנעשו במהלך החקירות לכוון את הנאשם לחתכים נוספים בגופה של המנוחה עד שמסר הנאשם פגיעה באזור המותן הימנית, אשר גם לה אין זכר בדו"ח הנתירה (גם לא בהקשר לחתך במעיל כפי שניתח חברי).

304. כפי שפרט חברי ההדגמות של הנאשם בדבר פגיעה במנוחה בצד גופה התחתון ובאזור התוספתן אינם מתיישבים עם ממצאי נתיחת הגופה והראיות ובאופן המקיים בסיס לקבוע כי לפנינו פרטי מוכמן שלילי.

חברתי בחוות דעתה ביקשה להתמודד עם האמור, תוך הפניה לקרעים בתחתית חולצתה התחתונה של המנוחה שיכולים להתיישב עם גרסת הנאשם אשר לפגיעה במנוחה באזור התוספתן.

לצורך בחינת הדברים שבתי ובדקתי את חולצות המנוחה המופקדות אצלנו ולאחר בחינה זו התחדדה בי המסקנה כי אין כל התאמות;

ראשית, שני הקרעים הקטנים בחולצה התחתונה אליהם הפנתה חברתי ובזיקה לדו"ח הנתיחה, ספק אם הינם חתכי סכין. מכל מקום הם אינם בחלק התחתון של החולצה, כך שהאפשרות כי החולצה התחתונה בצבצה מתחת לחולצה העליונה (שלא ניזוקה באותו אזור) ועל כן הרוצח חתך רק בחולצה התחתונה, על פי התרחיש שהעלתה חברתי, אינה מסתברת (בהקשר לאמור גם יש לתמוה הכיצד חתך/דקירה היוצר חתך בחולצה התחתונה, לא יביא גם לפגיעה בגוף המנוחה).

305. במאמר מוסגר, אני רואה לציין כי מבדיקת החולצות, נוכחתי בממצאים אשר לא מצאתי להם התייחסות בטיעוני הצדדים וחלקם אף אינם מצוינים בדו"ח הנתיחה;

- בחולצה העליונה נצפים חתכים קטנים במספר לא מבוטל, המפוזרים לאורך גב החולצה והם לכאורה נראים בעין בלתי מקצועית, כחתכי דקירה. חתכים אלו לא מוזכרים בדו"ח הנתיחה.

- זאת ועוד, שני הקרעים האנכיים הגדולים לאורך החלק הקדמי של שתי החולצות (כל חתך באורך כ- 30 ס"מ) והמאוזכרים בדו"ח הנתיחה, ממוקמים האחד מעל השני לכאורה (חולצה על חולצה) ונחזים כמעשה של קריעה שנעשתה ע"י אדם.

אילולי ההנחה המתחייבת כי פרטים אלה היו מצויים בידיעת הצדדים וחזקה כי אם היה להם משקל לענייננו הם היו מקבלים התייחסות וביטוי במסגרת הדיונים שלפנינו, באופן השולל מתן משקל אופרטיבי כלשהו לממצאים אלה עתה, הייתי מרשה לעצמי לתמוה ובוהירות המתחייבת, האם ממצאים אלה לא תומכים בהנחה כי במסגרת המאבק בין הרוצח למנוחה בוצעו בבגדיה קרעים וחתכים כאמור, על חוסר ההתאמה העולה מאפשרות כזו, בהקשר לגרסאות השונות שהוצגו, לרבות בהודאה.

306. אינני שותף לניסיון המאשימה שבעיקרו גם קיבל ביטוי בעמדת חברתי, לראות בהתוודות הנאשם המתארת כי המנוחה עמדה ובכיוון שעמדה, פרט מוכמן.

כפי שפרט חברי בחוות דעתו, על בסיס ניתוח כתמי הדם, תמונת הזירה וחקירת המומחים בעניין, אין בממצאי הזירה כדי ללמד שהמנוחה והרוצח עמדו דווקא במקום בו, על פי אחד מתיאוריו של הנאשם, עמדו הוא והמנוחה (המנוחה כשצדה הימני לכיוון הקיר המפריד בין תא 1 לתא 2, והוא לצדה). בהקשר זה למשל מסתברת לא פחות האפשרות כי הרוצח עמד מאחורי המנוחה. כיוון כתמי הדם יכול רק ללמדנו על כיוון החתך בצוואר. אף במקרה כזה אפשרויות מנח הגוף של המנוחה הינן בלתי מוגבלות, לאור גמישותו וטווח הסיבוב של צוואר האדם.

התיאור של הנאשם בהודאתו כי המנוחה עמדה עובר לרציחתה (ולא ישבה או הייתה מצויה בתנוחה אחרת) אינו בגדר פרט מוכמן כטענת המאשימה. ראשית ספק אם כך היה מצבה של המנוחה בזמן הרצח כשהדברים לא הוכחו. בנוסף ועל פי גרסת ההודאה של הנאשם, לפיה רדף אחרי המנוחה עד לתא השירותים, הרי מתבקש שהמנוחה עמדה עת נפגעה.

307. על פי המכלול שפירטתי בחוות דעתי, אין מקום לייחס פרט מוכמן חיובי לידיעת הנאשם **את מקום מתחם השירותים** בו נרצחה המנוחה. כפי שהצגתי לעיל, עולה ספק ממשי האם הנאשם ידע את מיקום מתחם השירותים. מסתבר לא פחות כי הנאשם סבר שהרצח ארע בקומה שמעל, בבחינת פרט מוכמן "שלילי". על כל פנים ולכל הפחות בנקודה זו לא ניתן על פי האמור לבסס קיומו של פרט מוכמן חיובי.

308. סופו של יום הנאשם בהודאתו אכן **הצביע על תא מספר 2 כתא הרצח**. יחד עם זאת, יש להדגיש כי הנאשם מיוזמתו לא תיאר את הרצח ככזה שהתבצע בתוך התא, (אלא בין התאים, ליד תא אחד ושתיים).

רק לאחר הכוונת החוקרים בעניין (ראה מ"ט 172/08 (8) חלק (2) מיקם הנאשם את הרצח בתא 2.

כמו כן, מההדגמה במהלך השחזור ניתן להיווכח כי הנאשם מעמיד את השוטר ואת עצמו בפתח התא.

עוד בהקשר לידיעת מספר התא, לא נסתרו הסברי הנאשם, לגבי מה הביא אותו לכוון למספר תא זה ("פופולריות" התא והפרסומים בתקשורת).

אינני שותף למסקנת חברתי כי מן הדין לשלול מכל וכל הסברים אלו, או כי לא סביר שתא 2, הוא התא הקרוב, אליו אפשר לברוח כשנכנסים לחלל השירותים.

לאור המכלול, הגם שאמנע מלשלול כי יכול ומדובר בפרט מוכמן, ברמה כלשהי, לטעמי אין המדובר בפרט בעל משקל לעניין אותנטיות ההודאה, וודאי על רקע המכלול שפרטנו.

(אפנה בנדון גם לתמיהת חברי; אילו כקו טיעון המאשימה, אכן לפנינו נאשם המבקש לתעתע בחוקריו, מצופה היה כי יתעתע גם לעניין מספר התא במקום למסור מספר תא נכון. בהתאם הניסיון להתבסס על נכונות נתון זה בהודאה, עומד בסתירה לוגית לקו הטיעון הנ"ל).

309. חברתי בקביעותיה והמאשימה בטיעוניה, מייחסות לנאשם ידיעת פרט מוכמן, בכך שהנאשם ידע לתאר (לאחר השחזור) **כי מנעול דלת התא השני היה תקול ולא ניתן לנעילה (ופתיחה) מבחוץ**.

אני כשלעצמי גם לאחר העמקה, לא רואה לקבוע כי הנאשם אכן ידע, אף בשלבים שלאחר השחזור (ובוודאי מוקדם לשחזור), שהמנעול של תא מספר שתיים היה תקול. כל שטען הנאשם בחקירותיו המאוחרות בהקשר זה הוא - כי הבחין בשוני בין סוגי המנעולים של שירותי הבנות לעומת שירותי הבנים, כאשר רק האחרונים ניתנים לנעילה (ולפתיחה) מבחוץ. מכאן הסיק כי שירותי הבנות אינם ניתנים לנעילה מבחוץ.

חברתי מבקשת לדייק, כי מאחר וניתן ללמוד מחקירת הנאשם שהוא התרשם במהלך השחזור, רק אשר למראה המנעול של תא 1 ומאחר ומנעול זה לדעתה לא שונה ממנעול שירותי הבנים, הרי שהסבריו של הנאשם בענין נסתרים.

דעתי בעניין שונה. ראשית ממכלול התבטאויות הנאשם וכפי שאפרט בהמשך, נלמד כי הוא דווקא חשב, טרם השחזור, כי ניתן לנעול מבחוץ את שירותי הבנות.

מכל מקום, מצפייה בתמונת החלק החיצוני של מנעול תא מס' 1 (**תמונה 37 - ת/67**) לומדים, כי הוא אכן שונה מהמנעולים האחרים, הן אלו שבשירותי הבנות והן אלו שבשירותי הבנים. החלק הרלבנטי הנ"ל במנעול תא 2 עשוי פלסטיק לבן, בשונה ממראהו בתאים האחרים.

זאת ועוד וזה עיקר, בחלקים החיצוניים של מנעולי הבנים, המנגנון הנ"ל באמצעותו ניתן לפתוח מבחוץ את התא (מעין עיגול מתכת קטן ולאורכו חריץ) הוא מנגנון בולט והוא למעשה ב"קו אחד" עם שפת המכסה של המנעול (ראה אוסף התמונות בת/425). לעומת זאת בשירותי הבנות המנגנון הנ"ל שקוע (גם בתא 2) ביחס לשפת מכסה המנעול.

לאור המכלול מסתבר בהחלט, כי במהלך השחזור הנאשם גילה, כי קיים שוני (כזה או אחר) בכיסוי המנעולים של שירותי הבנות בהשוואה לאלו בשירותי הבנים אותם הכיר. לכך כיוון כשהניח ששירותי הבנות לא ננעלים מבחוץ.

(אולי אף בשל כך, לא עמד על כך שנעל את התא מבחוץ כפי שמסר בחקירותיו הקודמות ושאפרט להלן).

310. כאן המקום להשלים כי מצפייה בחקירות הנאשם אף עלה בי ספק, האם הנאשם אכן תיאר כי הוא **נעל** את תא השירותים **מבפנים**, כמו גם כי יצא מהתא על דרך **טיפוס** במסלול כזה או אחר.

במהלך החקירות, לרבות חקירתו מ- 19.12.06, לא סיפר הנאשם כי נעל את התא מבפנים. לכל היותר ולאחר שאלות מכוונות אישר הנאשם כי סגר את הדלת **מבחוץ** לאחר הרצח.

לאחר שנמשכו השאלות ("**מאיפה נעלת?**" "**תזכור, תזכור**" ועוד), סיפר הנאשם כי נעל את הדלת **מבחוץ** בעזרת סכין אותו החדיר לחרץ המנעול (זאת לציין פרט העומד בסתירה להודאה ולטענת המאשימה, כאמור לעיל, כי הנאשם ידע שמנעול תא 2 היה תקול מבחוץ).

לציין כי גם לאחר דברים אלה תיאר הנאשם בחקירותיו שדחף את הדלת החוצה, היינו, שלא באמצעות טיפוס מלמעלה. תיאור דומה, הכולל היסוסים וחוסר ידיעה מצד הנאשם, עולה מצפיה במהלך השחזור, שם הנאשם מתלבט אם נעל מבפנים או מבחוץ, עד שמאשר לחוקריו כי נעל מלפנים.

לאחר שאנטולי מקשה על הנאשם בחקירתו שלאחר השחזור, מדוע התלבט בשחזור כאמור, לגבי נעילת הדלת, מבהיר הנאשם כי נעל את הדלת **מבפנים**, וגם אז מבלי שהוא מציין בעיה לנעול את המנעול מבחוץ.

311. **המקובץ מלמד, לכל הפחות כי לא הוכח, שהנאשם ידע שהמנעול בתא שתיים תקול, כטענת המאשימה וכקביעת חברתי, ועל כן אין לראות בסוגייה פרט מוכמן חיובי.**

יתרה מזאת, התבטאויות הנאשם לאורך החקירות אליהן התייחסתי לעיל יכולות ללמד כי הנאשם סבור שכלל לא נעל את הדלת, או נעל אותה מבחוץ או שיצא מהתא, שלא על דרך טיפוס. כל התרחישים הנ"ל, עומדים בסתירה להודאה, על הנגזר מכך.

אני רואה להדגיש כי גם בהקשר לסוגיה האמורה ובזיקה לקטעי החקירה השונים שנדונו במסגרתה, התרשמתי מאותנטיות אמרות הנאשם בחקירותיו והתנהגותו במהלך השחזור, מבלי שנוכחתי בניסיונות להונות או להסתיר, כנטען.

312. אינני שותף למסקנת חברתי ולניסיון של המאשימה ללמוד מגרסת הנאשם על הימצאות דם בשירותי הבנים על ידיעת פרט מוכמן (כמו גם על אותנטיות ההתוודות, כפי שפרטנו).

אקדים, כי כלל לא הובאה הוכחה בדבר הימצאות דם בשירותי הבנים.

נבהיר כי הנחה זו מלכתחילה הועלתה רק ביוזמת הנאשם. ההנחה הנ"ל החלה בכך שהנאשם סיפר לשוטרים, לאחר שנשאל אם היה עד למכות בבית ספר, כי הוא ראה דם בשירותי הבנים **כשבוע לפני הרצח**.

בהמשך לחקירה זו ולאחר שהנאשם ביקש להסביר לעצמו ולחוקרים הכיצד נמצא דובר שקר בפוליגרף, ראה הנאשם לתקן ולספר לחוקרים מיוזמתו (חקירת 14/12/2006), כי הוא ראה דם בשירותי הבנים **ביום** הרצח ולא שבוע שלפני כן כפי שסיפר קודם (בכך ביקש הנאשם להסביר לעצמו ולחוקרים, כי העלמת פרט זה בחקירה שקדמה לפוליגרף, הביאה לכך שהוא נמצא דובר שקר בפוליגרף).

לציין כי גם בשיחותיו עם המדובבים מוסר הנאשם הסבר זה הנוגע לדם בשירותי הבנים, כסיבה בגינה כשל בפוליגרף (ראה למשל חקירת 15/12/2006, מ"ט 165/06 (9) חלק 1 וכן ראה חקירת 16/12/2006).

כאן המקום להוסיף כי מתוכן השיחות עם המדובבים באותם ימים עולה כי הוא סיפר שראה את הדם ביום הרצח ולא מוקדם לכך, גם מאחר והשוטרים לא הרפו ממנו וכיוונו אותו ליום הרצח (מ"ט 165/06 (5) חלק 3).

לשלמות התמונה אוסיף, כי הנאשם התייחס לדם בשירותי הבנים גם כניסיון להסביר, הכיצד הגיע דם לכבל שלו (הטחה שכידוע לא הייתה נכונה), בכך שיתכן והרוצח הגיע לשירותי הבנים וכי הנאשם שבא לשטוף כליו שם, נגע או התחכך בדם שהועתק לכליו.

לאור המכלול, לא מצאתי בסיס ממשי לקבוע, כי הנאשם אכן ראה דם בשירותי הבנים ביום הרצח.

אשלים כי הניסיון ללמוד מהעדות (המוטלת בספק) של ויקטור, על כך שניקה דם בשירותי הבנים (ולא בשירותי הבנות, כפי שהתייחסנו לעיל), מסקנה עובדתית מוכחת כי היה כתם דם בשירותי הבנים (שלא הוכח קיומו) והוא נוקה, הינו גם הוא בגדר מהלך ספקולטיבי בלבד (זאת בפרט לאור הספקות שעלו, אשר לשאלה העובדתית אילו שירותים ניקה ויקטור כפי שפירטתי לעיל).

בניסיונות כאמור, הטענה והקביעה כי כתם הדם, שלא הוכח, בשירותי הבנים בא בגדר פרט מוכמן, אינה בעלת משקל.

313. במאמר מוסגר לנושא הנדון אני רואה להוסיף כי גם אינני שותף לעמדת חברתי כי סוגיית הדם בשירותי הבנים אשר הועלתה במסגרת ההתוודות מול המדובב, מהווה חיזוק לאמיתות ההודאה ולאותנטיות שלה.

כפי שפירטתי בפרק הנוגע להתוודות לפני המדובב, ההתוודות כללה תיאור לכאורה מפורט של השתלשלות אירועים, אולם התיאור הנ"ל רובו ככולו לקוח מתוך אמירות שונות בהן עסקו ארתור והנאשם לאורך ימי החקירה הקודמים. כאמור חלק מהאמירות היו אמירות על תרחישים "שהציע" ארתור לנאשם אשר לאירוע רצח כזה או אחר ואשר אומצו בסיפור המעשה. חלק מהאמירות בהתוודות גם נוגעות "לסוגיות" שהעסיקו את הנאשם ועל בסיסן

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בנה את סיפור המעשה כולו. כתמי הדם בשירותי הבנים היוו גם הם חלק מאותו סיפור מעשה, שעה שכאמור הם העסיקו את הנאשם, הוא נחקר לגביהם והתייחס אליהם.

על כל פנים ולעניין הנקודה בה אנו עוסקים, אין באזכור כתמי הדם במהלך ההתוודות כדי ללמד כי אכן נצפו על ידי הנאשם כתמי דם בשירותי הבנים, או כי מדובר בפרט מוכמן.

314. לא הוכח כי הנאשם ידע ש"ילדה נפלה בשירותים" בשל מעורבותו כטענת המאשימה, ולא בעקבות שיחתו עם ראובן ג'אנח, כטענת הנאשם. בהתאם הפרט המוכמן שמבקשת ללמוד המאשימה מהדברים, דינו דחייה.

ראובן ג'אנח בעדותו לפנינו אישר כי אכן ידע על איתור גופת המנוחה בשירותי בית הספר, בהינתן שאשתו השתתפה בחיפושים וכפי שהוטח כלפיו במהלך עדותו לפנינו. ג'אנח לא שלל כי מסר לנאשם, בשיחה שניהל עמו בערב קרות הרצח (סביב בקשתו שיגיע לביתו למחרת), את עובדת מציאת גופת הבת של חבריו בשירותים.

הסבר זה משתלב היטב עם גרסתו העקבית של הנאשם כי כך מסר לו ג'אנח וכי הוא אף ניסה עם אשתו להבין את משמעות המונחים בעברית כפי שאלו נמסרו לו ע"י ג'אנח, באותה שיחה. אשתו של הנאשם בהודעתה מאשרת גם היא את האמור.

במאמר מוסגר אציין כי לאחר שהחוקרים הטיחו לפני הנאשם במהלך החקירות כי ג'אנח מכחיש שמסר לו את עובדת מציאת הגופה בשירותים, בניגוד לטענתו, לכן ידיעת פרט זה מצידו מפלילה אותו, השלים הנאשם עם "הטענה והראיה הנחרצת" הזו.

תחילה הוא החל לתמוה עם עצמו כיצד, אם כן, מידע זה על הימצאות המנוחה בשירותים הגיע לידיעתו (ראה בנדון שיחתו עם המדובר במ"ט 165/06 (25) חלק 1 החל מעמ' 12), לבסוף ניסה להציג הסברים מופרכים בעניין, כעולה מתחקורו של אנטולי שאף הוא לא הצליח להבין את "הסיפור" במהלך השחזור. בין לבין יש להוסיף, הנאשם אף ראה בידיעת הפרט הנ"ל, ושהוסבר לו כי לא הגיע לידיעתו מצד שלישי, "ביסוס" לאפשרות שרצח באפקט, זאת בשלב קריסתו הנפשית, כפי שפרטתי.

לטעמי גם בסוגיה זו החמירה חברתי יתר על המידה עם הנאשם, עת ראתה בהשתלשלות האמורה "ובשינוי גרסאות" הנאשם הכיצד ידע שילדה נרצחה בשירותים, הוכחה לשקריו של הנאשם, הגם שלא כך, כפי שפירטתי.

יתרה מזאת, ההתנהלות האמורה של הנאשם, בנסיבות, יש בה רק לבסס את אופיו החלש, ההססני, המרצה והמתבטל של הנאשם, ולא מעבר לכך.

(כדוגמה נוספת בהקשר לאופיו המתבטל של הנאשם אפנה לתגובת הנאשם, אל מול הטחות החוקרים לפניו, כי הוא שיקר לגבי שעת קבלת הדבק ממעבידו. הטחה זו הביאה את הנאשם

לחפש הסברים לסתירות וחוסר הדיוקים שלכאורה הציג לפני החוקרים בחקירותיו בנוגע ללוחות הזמנים בעניין. בנדון הוא אף "התיישר" מול מדובביו וחיפש מענה. בדיעבד גם בנקודה זו, וכפי שהוכיחו מחקרי התקשורת, התברר שגרסת הנאשם לגבי שעת הגעת הדבק, הייתה נכונה ואילו הלו"ז של החוקרים, דווקא הוא זה שלא היה נכון).

315. בטיעוניה ביקשה המאשימה לטעון שהנאשם **ידע שהמנוחה לא נאנסה** ובכך לראות פרט מוכמן לחובתו. כפי שפירטתי לעיל, הוכח כי היפוכם של דברים נכון – הנאשם לא ידע, האם המנוחה נאנסה או לא ואף חשש כי נאנסה, עד כדי שהחוקרים נאלצו לשכנעו בעניין.

ברור, אם כן, כי התנהלות הנאשם בסוגיה האמורה, אשר קבעתי כי היתה אותנטית ורחוקה מלהיות הצגה, דווקא מחזקת את טענת הנאשם כי לא היה מעורב ברצח.

316. הדברים נכונים בכל הנוגע **לדרך המילוט מהתא**. כפי שפירטתי בהרחבה, הראיות תומכות בכך שהרוצח יצא על בסיס "העקבות הזרות", מהתא השני לתא השלישי וכך גם סברו החוקרים, עד שהנאשם "הפתיע" אותם בהודאתו, בשלב השחזור.

האמור, לצד ההיסוסים של הנאשם עצמו לענין דרך יציאתו מהתא כפי שפירטתי במסגרת חוות דעתי, מלמדים כי גרסת הנאשם בהודאתו, על שיצא מהתא תוך קפיצה מעל דלת התא למתחם השירותים, כפי שהדגים בשחזור, אינה נתמכת בראיות חיצוניות כלשהן.

בהתאם, גרסה זו, למצער, אינה יכולה לבוא בגדר פרט מוכמן, זאת גם אם אמנע מלקבוע כי היא בגדר פרט מוכמן שלילי לאור הממצאים האובייקטיביים שהוצגו כאמור.

כאן המקום להוסיף כי התיאור שהציג הנאשם במהלך השחזור, הכולל מסירת החפץ המדמה סכין לשוטרים טרם הקפיצה, פוגם כשלעצמו במשקל התיאור ובאותנטיות גרסת הנאשם בעניין, כפי שפרט חברי בחוות דעתו. הדברים יפים גם אשר לתיאור של הנאשם בשחזור, כי ניגב את החלק העליון של דלת התא אחרי הקפיצה, באמצעות שרוולו. תיאור כאמור, שעה שברור כי לא מסתבר כי ימצאו טביעות נעל או ט.א. על החלק העליון של הדלת, הינו מגוחך וחסר היגיון, וודאי שלא יכול ללמד על אותנטיות התיאור אשר לתהליך היציאה, כפי שמבקשת ללמוד המאשימה.

1. עדות הנאשם לפנינו

317. לאורך סיכומי המאשימה, כמו גם בחוות דעת חברתי, משובצים קטעים נרחבים מעדותו של הנאשם לפנינו, אשר המכנה המשותף ככולם הינו - שהנאשם בעדותו לפנינו לא ידע לתת תשובות מספקות לשאלות שהופנו אליו, לעיתים אף תשובות מתבקשות.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

בהקשר זה, באות חברתי והמאשימה חשבון עם תשובותיו של הנאשם בחקירתו לפנינו. חברתי והמאשימה לומדות מהתשובות חיזוק לכך כי הנאשם שקרן ומניפולטור, כמו גם בהסתמך על קו טיעון זה, בוחרת חברתי - האם להתבסס על דברים שאמר בעדות, או דווקא על אמירות ממקור אחר, תוך התעלמות מהעדות.

עוד מועלית לחובת הנאשם התמיהה, הכיצד לא ניצל הוא, לאורך השנים שחלפו את ההזדמנות "לתפור" את "גירסת החלומות" שלו ולהציגה במהלך עדותו. מכך שלא עשה זאת, משום מה מבוקש ללמוד, כי האמור מבסס, שהנאשם שקרן.

חברתי רואה בשקרים הנ"ל, אותם היא מגדירה מובהקים, גם ככאלה המספקים חיזוק וסיוע לראיות התביעה.

על כלל המסקנות לעיל אני חולק;

318. אמנם, אין להתכחש לכך כי תשובותיו של הנאשם ותוכן עדותו לפנינו, אכן כללו תכנים דלים ולא משכנעים וכן תשובות לא מספקות ומבולבלות.

ברם, וכפי שהתייחסתי ואתייחס, תשובותיו של הנאשם, דלות ומבולבלות כפי שהן גם כיום, לא גורעות מאמינותו זאת לכל הפחות.

אכן, לא ניתן "לחשוד", כי הנאשם ובעיקר בא כוחו לא השקיעו במערכה המשפטית המתנהלת ימים ולילות, כולל סריקת העדויות והראיות ולימודן ובכלל זה הם למדו ובחנו את ההליכים הקודמים לאורך השנים וניתחו אותם. כך יש להניח כי הם ניתחו את עדות הנאשם ודבריו בחקירות העבר לפני ארתור ובעדותו הקודמת.

בהתאם, אילו חפצו בכך, יכלו הנאשם ובא כוחו המוכשר, להכין דקלומים, הסברים, ביאורים ונימוקים תואמים, הנותנים מענה לכל שאלה מתבקשת ובוודאי לאלו הבסיסיות לגביהן מפנות כיום חברתי והמאשימה.

במסגרת הכנה כזו, אילו הייתה נעשית, אכן יכלו הנאשם ובא כוחו להציג את "גירסת החלומות" של הנאשם, כולל להסביר למה התוודה, ממה חשש, מה סיפר לחוקרים ועוד ועוד סוגיות בסיסיות.

על רקע ההיגיון האמור, מסירת העדות ע"י הנאשם בדרך כפי שזו נמסרה לפנינו, על הפגמים שבה, דלות התוכן, הבלבול, עילגות המחשבה והדיבור, כולל ניסיונות מצד הנאשם וכפי יכולתו לתת הסברים מספקים לכל שאלה, מלמדים כמכלול דווקא על הצגה אמיתית ולא מניפולטיבית של גירסתו. הצגת הגרסה והעדות ללא "ליטוש וריטוש", מלמדת על הצגת עדות אותנטית ולמעשה אמינה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

התמונה האמורה כמובן גם מתכתבת היטב עם הדמות של הנאשם שלפנינו, כפי שהיא נחזית ונלמדת לאורך כל ימי החקירות והשיחות עם ארתור וכפי שפירטתי בהרחבה בכל מהלך חוות דעתי זו.

ז. מחדלי החקירה והדיבוב

319. לאחר בחינה נוכחתי גם אני, כחוות דעת חברי, כי בחקירת הנאשם נפלו פגמים ומחדלים.
- הקושי העיקרי אותו אני רואה בדרך ההתנהלות של החוקרים, נוגע למידת השפעתם על הנאשם והחלטותיו, גם אם לא תמיד במכוון. השפעה זו לא מן הנמנע הביאה את הנאשם למסור הודאה שאינה הודאת אמת, או לכל הפחות תרמה ממשית לתוצאה זו.
320. החוקרים לאורך החקירות, החל מחקירת יום 12/12/2006 ועד אחר חקירות יום 19/12/2006, יצרו לפני הנאשם, כפי שפרטתי, מצג מתמשך לפיו מצטברות לחובתו, יום אחר יום, ראיות מוצקות המלמדות על מעורבותו ברצח ומצביעות עליו בבירור כרוצח.
- המצג נזכיר כלל טענות לקיומן של "ראיות פורנזיות" לחובתו, תוצאת בדיקת פוליגרף הקובעות שהוא הרוצח בבירור, הטחות שזריקת המכנסים מלמדת על אשמתו, טענות כי קיימות עדויות מסבכות אשר לנוכחותו בקומת הרצח, כמו גם עדויות על התנהגותו המחשידה לאחר הרצח. החוקרים הטיחו לפני הנאשם כי על כליו נמצא דם של המנוחה וכן כי הוא מסר בחקירותיו פרטים מוכמנים שהיו בידיעתו לכאורה ואותם רק רוצח יכול לדעת. החוקרים טענו כי בידם ראיות, "ביולוגיות" ואחרות, המצביעות עליו כרוצח והסותרות גרסאות שמסר הנאשם ועוד.
- למצגים אלו כפי שניתחתי לעיל, על היקפם ומשקלם בעיני הנאשם, הייתה השפעה דרמטית על הנאשם. נתוני אישיותו, חוסר ניסיונו וחולשותיו תרמו את תרומתם המצטברת וחיזקו את הערכות הנאשם כי הראיות סוגרות עליו (על אף שעל פי הראיות לאמיתן – לא כך). הערכה זו נלמדת מצפייה בתגובות הנאשם בעקבות כל ממצא וממצא.
- ההשפעה האמורה קיבלה האדרה בנסיבות עניינינו, לאור מעורבותו האקטיבית והשפעתו של ארתור, שדאג כמו חוקריו, להבהיר לנאשם שהתמונה קשה וללא מוצא וכי במצב הראיות הקיים לחובתו, אחת דינו - מאסר עולם, ללא קשר לשאלת חפותו.
- נשוב ונזכיר כי התמונה הקשה ורמת השכנוע הגיעו לכדי כך שהנאשם בנקודת הזמן, בה קרס נפשית וכפי שפרטנו, אף החל להאמין, עם עצמו – כי הוא רצח את הילדה באפקט ואינו זוכר.

החוקרים בהכרח גם צפו וידעו בזמן אמת אשר להתנהלות ארתור ומידת השפעתו ולא עשו דבר.

321. זאת ועוד, במשולב למצג הראייתי המאיים שפורט, הציגו החוקרים (והמדובב) לפני הנאשם מצג לפיו לפניו מוצא אחד, וזאת על דרך "הודאה בלב נקי". הוצג לפניו כי בדרך זו צפוי הוא להפחתה ודאית בעונש.

למצג נוסף זה, על רקע המצב הראייתי העגום והבלתי הפיך אשר הנאשם היה משוכנע כי הוא מצוי בו, הייתה השפעה רבה, כשהחוקרים היו מחויבים להזהיר עצמם בענין.

322. בלב כבד אוסיף כי מצאתי בסיס להערכה לפיה החוקרים בפרשתנו, כבר מהשלב הראשוני של החקירה, היו "שבויים בקונספציה" אשר לאשמת הנאשם. האמור יש בו ככל הנראה, להסביר את ההתמקדות בכיווני חקירה מסוימים. את הלהיטות להציג לפני הנאשם מצגים לא נכונים אשר למצב הראייתי את החלטתם לתת "דרור" לפעילות המדובב, ואת חוסר היכולת לערער אחר הממצאים. כדוגמא אציין את ההימנעות מהעמקה אשר לממצאי העקבות הזרות, העקבות הנוספות בתא וכן "תמרורי אזהרה" נוספים, אליהם התייחסתי. כך, להבנתי, היה במגמה האמורה כדי לתרום לגיבוש חוות הדעת השגויה והמפלילה בתחום המחשבים, אשר ציירה את הנאשם באור פלילי ללא בסיס.

323. אין מחלוקת כי ארתור היה אקטיבי ומעורב ביותר במהלכים שהביאו את הנאשם למסור את הודאתו.

כמובן שככלל, יוזמה ומעורבות אינן התנהלות פסולה ויש לראות בהן חלק מתפקיד המדובב. ברם, בענייננו, פעולות ארתור חרגו מהמקובל ויצרו מניפולציה קשה על הנאשם.

כפי שפרטתי, ארתור שימש בפועל כ"יועץ על" וכ"יועץ משפטי" לנאשם. משקל ארתור התעצם על רקע העדרו של ייעוץ משפטי בעל משקל. ארתור הציג עצמו כעבריין מנוסה הבקיא בעולם הפשע, בחיי הכלא ובעניינים משפטיים, הסדרים משפטיים ועוד.

ארתור היה חדור ופעל לייעץ לנאשם אשר למשקלן של הראיות, תוך שהוא מבהיר לו שמצבו בכי רע וכי עפ"י מצב הראיות דינו מאסר עולם, גם אם הנאשם חף מפשע.

ארתור הסית את הנאשם כנגד עורך דינו, לרבות המליץ לו שלא לשתפו וכן הציע לו את עורך דינו על מנת שיסייע לו להשיג עסקה טובה.

ומעל הכל, ארתור סייע לנאשם בגיבוש ופיתוח גרסת ההודאה ואף למעשה "שתל" במוחו של הנאשם תרחישים לאירוע הרצח, ולאפשרות שבוצעו באפקט. במשולב לאמור ארתור דחק בנאשם להזדרז ולהודות, "שמא יהיה מאוחר".

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

אמנם ארתור אמר לנאשם, בין שאר עצותיו, "שלא יודה במשהו שלא עשה" כפי שמדגישה חברתי, אולם לצד האמור "ובאותה נשימה", הבהיר ארתור לנאשם, הבהר היטב - ש"עם הראיות שיש לחובתו הוא ייכלא למאסר עולם".

בנוסף, ההתקשרות שבין המדינה לארתור בפרשתנו כללה טובות הנאה ותמריץ כספי, ככל שיחלץ ארתור הודאה מהנאשם. תמריצים אלו שאף נקבעו כנורמה אסורה מאוחר לפרשתנו ובעקבות הלקחים בפרשת חייבטוב (ע"פ 2868/13), יש בהם להאיר באור בעייתי ומסוכן את התנהלות ארתור בענייננו.

ח. א.ק. והדנ"א המיטוכונדריאלי

324. החשד למעורבות העדה א.ק. בפרשת הרצחה של המנוחה, עלה במסגרת טענות ההגנה וכחלק ממסכת העדויות והראיות שהובאו לפנינו.

חברי סקר כדבעי בחוות דעתו את הסוגיות העולות בנדון ואינני רואה להרחיב בנושא. זה מול זה, נדרשו ב"כ הצדדים לעדות אדיר חבני, הטוען כי א.ק., חברתו באותם הזמנים, התוודתה לפניו ובאופן מפורט ברצח המנוחה. למולו הוצגה עדות א.ק., הטוענת כי אדיר מעליל עליה עלילות דברים, כחלק ממסע נקמה נגדה, תוך שהוא ניצל ומנצל את מצבה הנפשי הקשה, לרבות בתקופה הרלוונטית.

325. צודק חברי בקביעתו כי עיקר החיזוקים שהוצגו לגרסת אדיר, לא קיבלו מענה ממשי בטיעוני המאשימה, מלבד עמדתה כי גרסתו הכבושה והמגמתית של אדיר איננה ראויה לכל אמון.

למשקל חלק מהחיזוקים נדרש חברי בחוות דעתו (מסרונים, פוסטים, דיווחים לפני הרופאים, אירוע התקיפה של שוקרון ועוד) תוך שנוכח הוא, וכך גם אני, כי לא ניתן להתעלם ממשקלם של אלו.

326. לאמור יש להוסיף את המשקל שיש לייחס לממצא הד.נ.א. המיטוכונדריאלי, על פיו נמצאה זהות בין הד.נ.א הנ"ל של אדיר, שהינו ד.נ.א ייחודי, לבין השערה שנמצאה על גופת המנוחה (כתואם לגרסת אדיר שנמסרה כבר לפני שנים, כי א.ק. לבשה סריג כהה ומכנסים שלו בעת הרצח).

מסכים אני לניתוח הסבוך והמעמיק, כמו גם למסקנות שבחוות דעת חברי, לרבות אשר למשקל שנתן לחוות דעת וממצאי המומחים - ד"ר בהר וד"ר בובליל, תוך דחיית עיקר טענות המאשימה והמומחה פרופ' בודולה מטעמה, המבקשים להמעיט עד מאוד ולמעשה לאיין את משקל הממצאים שהציגו ד"ר בהר וד"ר בובליל.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

עפ"י הממצאים שנתגלו, שתי השערות שאותרו על המנוחה ונבחנו, נמצאו תואמות לד.נ.א. המיטוכונדריאלי של אדיר (כשהשכיחות להתאמה כזו עומדת על שיעור שבין מספר מאות לאלפים בודדים של אנשים באוכלוסייה, שכיחות שלא ניתן לבטלה ולהתעלם ממנה). עוד נקבע כי השערות שנבחנו אינן תואמות לאף אחד מן הנדגמים והמאגרים שנבחנו, לרבות הנאשם והמנוחה.

בהינתן שהנאשם הציג תרחיש עובדתי רלוונטי להימצאות הד.נ.א המיטוכונדריאלי של אדיר בזירה, בהתבסס על גרסת האחרון, הרי שיש בראיית הד.נ.א. המיטוכונדריאלי בענייננו, גם אם משקלה מוגבל, להצטרף למכלול הראיות הנסיבתיות שהוצגו בסוגיה.

לענייננו יש בראיה האמורה, על משקלה, להצטרף, לספק הקיים ושנסקר בהרחבה, בנוגע לאשמתו של הנאשם.

327. אשר לניתוח המפורט שראתה חברתי לערוך בחוות דעתה, בכל הנוגע למשקל העדויות של אדיר וא.ק. לפנינו, אני נאלץ להתייחס בתמצית כדלקמן ;

אכן, אדיר בעדותו לא הותיר רושם חיובי. הוכח והוא אף הודה בכך, כי היה לו מניע ואינטרס לפגוע בא.ק. ואף לסחוט אותה. כמו כן יש בסיס לקבוע כי אדיר הינו אדם שלילי ולא מוסרי, בלשון המעטה, תוך שהוא עצמו למעשה הודה בפגיעה בא.ק. במהלך מערכת היחסים ביניהם.

יחד עם זאת, ומבלי לפגוע באמור, נמצאו כאמור תמיכות וחיזוקים לא מבוטלים לגרסת אדיר, חלקם חיצוניים ואובייקטיביים וכפי שפירט בעניין בהרחבה חברי.

לא מצאתי בסיס לבטל את אלו, מכל וכל, כעמדת חברתי, גם לא על רקע סימני שאלה כבדים ככל שיהיו, לענין אמינות אדיר.

גם אשר להתרשמות מא.ק., אינני שותף למסקנת חברתי כי א.ק. הותירה רושם מהימן וחיובי בעדותה, כמו גם כי מהימנותה "עולה שבעתיים" על זו של אדיר.

מבלי להתעלם ממצבה הנפשי ומצוקותיה של א.ק., נוכחתי כי בעדותה א.ק. הציגה לא אחת תמונה לא נכונה להתרחשויות שונות, תוך שהיא מנסה לחמוק ממתן תשובות ומבקשת להתכחש להטחות וראיות מוכחות שהוצגו לפניה ופעלו לחובתה.

בהתאם, התקשיתי לתת משקל גם לעדותה של א.ק.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

על כל פנים, כפי מסקנתי לעיל, ומשעה שאין מקום לאיין מכל וכל את הגרסה האפשרית שהציג הנאשם בהתבסס בין השאר על עדות אדיר והחיזוקים לה, הרי שיש בראיית הד.נ.א המיטוכונדריאלי בענייננו, גם אם משקלה מוגבל, להצטרף למכלול הראיות הנסיבתיות שהוצגו ולהוות חיזוק לספק הסביר.

ט. במקום סיכום – פרק ה"למה" וה"איך";

אם כטענת המאשימה, הנאשם שלפנינו רצח את המנוחה תאיר ראדה ז"ל, הרי שאפשרות זו מעלה אין סוף תמיהות כפי שאלו פורטו בחוות דעתי בהרחבה.

תמיהות אלו ראיתי לרכז בתמצית שבתמצית, על דרך שאלות ה"למה" אותן אמנה כדלקמן ושלא קיבלו מענה;

- **למה שהנאשם ירצח את המנוחה (גם אם נחמיר בקווי אישיותו)?**
- **למה שהנאשם יבחר לרצוח במקום העבודה שלו - בבית ספר הומה ילדים לאור יום?**
- **למה ישאיר תיק גדוש ראיות מפלילות בזירת הרצח?**
- **למה שהנאשם ינהל "שיחות חולין" בנינוחות בשטח בית הספר, במקום להזדרז ולעזוב את זירת הרצח?**
- **למה שהנאשם יספר מיוזמתו שזרק את מכנסיו?**
- **למה שהנאשם יסכים לבדיקת פוליגרף?**
- **למה שהנאשם יסכים לבדיקת מחשבו?**
- **למה שהנאשם יסכים למסור דגימת ד.נ.א.?**
- **למה שהנאשם ישתף את חוקריו מיוזמתו על שישן מוקדם בליל הרצח אם יש לכך היבט מחשיד?**
- **למה שהנאשם ישתף ויתמה עם שותפיו לתא המעצר, לגבי מצבו, ראיותיו ואשר לתרחישים האפשריים לרצח?**
- **למה שהנאשם יספר מיוזמתו על דם שראה הוא בשירותי הבנים?**
- **למה שהנאשם יחשוש כי המנוחה גם נאנסה? הרי הרוצח צריך לדעת שלא נאנסה.**

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זורוב(עצור/אסיר בפקוח)

- למה שהנאשם יקרוס נפשית בחשש אמיני על כי אולי רצח ואינו זוכר ויזדעזע מכך?
  - למה שהנאשם בכלל יתוודה לפני שותפו לתא ויסתכן בחשיפה ולא יזו תכלית התוודה לפניו?
  - למה שהנאשם יתוודה לפני חוקריו?
  - למה שהנאשם לגרסת המאשימה ימסור פרטים נכונים לחוקרים – אשר למקום הרצח, מספר התא בו בוצע הרצח, איך ברח ועוד, זאת בניגוד לניסיונו להטעות ובניגוד לטענת אפקט?
  - למה שהנאשם מאידך (ככל שידע את הפרטים) כגרסת המאשימה, ישלב פרטים לא נכונים בהודאתו, אם חפץ בהקלה בעונש והכרה כמודה בלב נקי?
- וגם משאלות ה"איך" לא ניתן להימנע בפרשתנו;**
- איך רצח הנאשם, על פי הודאתו וככל שאמיתית, זאת מבלי להשאיר שום ממצא בתא ובזירה הרחבה בכלל?
  - איך ייתכן שכלל הראיות בזירה עפ"י נתיחת הגופה, אינן תואמות את סיפור ההודאה?
  - איך עזב הנאשם את זירת הרצח, מטפטף ומוכתם בדם, ירד וניקה הכל בשירותי בנים, ואין אף עד ראיה לרפואה ואין ממצאים לאורך מסלול הירידה?
  - איך בזירה כה כאוטית כבפרשתנו הכוללת מאבק, שיסוף, חתכים והנחת הגופה על האסלה, לא נותרו – טביעות אצבע או כל ממצא פורנזי אחר לחובת הנאשם?
  - איך לא נתגלה בתיק ובבגדי הנאשם שנתפסו – כל ממצא מפליל?
  - איך לא נותרו עקבות נעל הנאשם בתא ובחלל מתחם השירותים בעוד שהיא התבוססה בדם ואף הותירה עקבות על גיינס המנוחה כטענת המאשימה?
  - איך מנגד נמצאו בתא דווקא עקבות זרות שאינן של הנאשם ואינן של המחלצים השונים.
  - איך נוכחות אדם זר בתא, סמוך לשעת הרצח וטרם איתור הגופה כפי המוכח מ"העקבות הזרות" ועובדת זליגת דם טרי עליהם, אינה מלמדת כי לא הנאשם רצח את המנוחה.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

- איך נעלי הרוצח שהיו ספוגות בדם עפ"י סברת המאשימה, נמצאו ללא ממצא המלמד על נוכחות דם ובפרט משהוכח בפנינו כי לא ניתן לנקות ממצא דם מנעל, גם על דרך שטיפה יסודית?

ולסיום:

- איך ניתן לראות בהודאה שעיקרה רק דקלום של אמירות ותרחישים שהציג המדובב לנאשם, הודאה אותנטית?

- איך ניתן להגדיר הודאה שפרטיה נמצאו סותרים את מכלול הראיות כהודאה ספונטנית ומשכנעת שמשקלה גבוה ביותר?

- איך ניתן להגיע למסקנה על בסיס כלל שאלות "הלמה והאיך" לעיל או אפילו חלקן ועל הממצאים המקיפים שנותחו והוצגו, כי לא הוצגה לפנינו כל ראיה סבירה וממשית אשר יש בה לסדוק את המארג הראייתי של המאשימה לחובת הנאשם?

- איך ניתן להגדיר את כלל הספקות שהוצגו – רק השערות, ספקולציות ותרחישים דמיוניים חסרי אחיזה, שאינם עולים כדי ספק סביר?

י. סוף דבר

328. בחוות דעתי לעיל, המצטרפת לחוות דעתו של חברי, סגן הנשיאה אשר קולה, ביקשתי להציג את נימוקיי למסקנה לפיה – **המאשימה בפרשתנו, לא הרימה את הנטל המוטל עליה להוכיח את אשמת הנאשם ברצח המנוחה – תאיר ראדה ז"ל, וכי מן הדין לזכות את הנאשם.**

הספקות והבקיעים הממשיים שהוכיח הנאשם ביחס לאשמתו, הן בהקשר לחטיבת ההודאה והן בהקשר לראיות בכלל, יש בהם די והותר לביסוס ספק סביר מוצק וממשי לענין אשמתו.

329. בחוות דעתי פירטתי, על שום מה, עפ"י הערכתי המקצועית, אין במשקל ההודאה שמסר הנאשם, כדי להביא להרשעתו. נוכחתי כי הוצגו ראיות ונימוקים כבדי משקל המעמידים בספק את משקל ההודאה – כהודאת אמת. טענת הנאשם כי מסר הודאת שווא, נמצאה מסתברת להערכתו ואף על פי מאזן הסתברות אזורחי, מאזן המשקף את הנטל המקסימלי אשר יכול להיות מוטל על נאשם בדין הפלילי ובכל סוגיה שהיא. מסקנה זו די בה והותר, על מנת לעורר ספק סביר באשמת הנאשם.

הראיות החיצוניות והספקות שנסקרו בחוות דעתי לא רק פוגעות במשקל ההודאה, אלא יש במשקלן, אף כשלעצמן, להקים את הספק הסביר לשאלת אשמתו של הנאשם.

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

330. בסיומה של חוות דעתי ראיתי להשלים כי אני כמובן ער לכך, שערכאות קודמות, מקצועיות ומוערכות, לרבות בית המשפט העליון, נדרשו בעבר להכרעה בפרשתנו וברוב מוחלט ראו בזמנו להרשיע את הנאשם. כך גם הכריעה חברתי בחוות דעתה ולאחר שבחנה ניתחה והעמיקה במכלול הראיות שהובאו לפנינו.

באמור לא היה כדי להביא אותי לשנות מדרך בחינת הראיות שלפני או כמובן, כדי להשפיע על הכרעתי, אשר ניתנה עפ"י מיטב שיפוטי המקצועי וניתוח הראיות שהובאו לפנינו בלבד.

מבלי להמעיט מהאמור, ניסיתי להסביר לעצמי, הכיצד נולדו להן ההכרעות הסותרות בפרשתנו בין הכרעתי זו, לבין הכרעות המותבים הקודמים, אשר דנו בפרשה זו.

331. לאחר בחינה, וכהערכה סובייקטיבית שלי בלבד, אני מרשה לעצמי להרהר ולהסתפק, האם כל המותבים הנכבדים הקודמים, אכן היו מגיעים להכרעה זהה לזו אשר לה הגיעו בשעתם, כמו גם לזו אשר הגיעה חברתי בחוות דעתה, אילו הייתה נפרשת לפניהם אותה מסכת ראיות וטיעונים, כפי אלו שהוצגו לפנינו.

מבלי להתיימר לערוך השוואה וניתוח מקיפים בסוגיה ומבלי להתעלם ממשקל הכרעת חברתי שניתנה כמובן על בסיס אותם הבדלים שאציין, אסתפק באזכורם של מספר אבחנות בעלות משקל.

332. ראשית, לפני המותבים הקודמים לא הוצגו אותן כתוביות ותרגומים "בגוף הסרט" שעמדו לרשותנו ואפשרו לנו מעקב והתרשמות בלתי אמצעיים במכלול החומרים המוקלטים - החקירות וכלל השיג והשיח בתא המעצר, אשר התנהלו, רובם ככולם, בשפה הרוסית.

כלי עזר זה אשר סופק לנו מלכתחילה ע"י ההגנה ולא עמד לפני המותבים הקודמים, אפשר לנו התרשמות, התחקות ומעקב מלאים אחר תכני השיחות ואחר ההקשרים של הדברים, תוך שילוב האמירות עם שפת הגוף, טון הדיבור של המשוחחים ועוד. התרגומים אפשרו בחינה והתחקות אחר הנאמר, הקלו על הצפיות החוזרות והנשנות, ושיפרו את משקלן, אפשרו התמקדות באמירה, כזו או אחרת, בחינת הקשרה, מיקוד מראה העיניים והתנועות המלוות לאמירות ועוד.

אין כל מקום להשוואה, בין דרך בחינה שכזו שעמדה לרשותנו, אל מול סרטונים "אילמים" למעשה, שאורכם שעות ארוכות וכשלצידם מונחים עמודים על גבי עמודים של תמלולים, אשר הצופה והמעייין מתקשה עד מאוד ליצור את "השילוב החי" ביניהם, גם במאמץ גדול, כפי שעמדו לפני הערכאות הקודמות.

333. היבט שני, נוגע לממצאי אותה חוות דעת שנערכה ע"י מומחה המחשבים צחי סגל, מטעם המאשימה ואשר לא נסתרה כלל בהליכים קודמים. על פי אותה חוות דעת נקבע כי הנאשם צרך חומר פדופילי, כשבמחשבו עפ"י אותה חוו"ד צבר הנאשם אוסף נכבד של חומר כזה. כן

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

נקבע בחוות הדעת הנ"ל כי הנאשם הוריד וצפה בסרטי סנאף וכן התעניין בסרטונים בעלי תכנים אלימים, זאת סמוך לפני רצח המנוחה.

התמונה העולה מממצאים אלו, המלמדת על נאשם אלים וסוטה מין באופן קיצוני, היה בה להפליל ולתרום באופן לא מבוטל, להערכתך, על ההתרשמות מהנאשם, על דרך בחינת מניעיו והתיישה עם האישומים נגדו.

ממצאים אלו הוכחו לפני, לרבות על פי חוות דעת מאוחרת שהגישה ההגנה, כחסרי כל בסיס ובאופן אשר היה בו להאיר את אופיו של הנאשם באור אחר ואיפשר לעורר תמיהות ועוד, כפי שפירטתי.

334. כהיבט שלישי, אפנה לפרטים, אשר הערכאות הקודמות קיבלו אותם כפרטים מוכמנים, המחזקים את מעורבות הנאשם ברצח, זאת כפי הראיות והטיעונים שהוצגו לפניך בזמנים הרלוונטיים.

דא עקא, פרטים אלו ועל פי חוות דעתי התבררו כולם, לרבות על פי עדויות, ראיות וחוות דעת שהובאו לפנינו – ככאלה שאין פרטים מוכמנים חיוביים וחלקם אף התבררו כפרטים חסרים וסותרים.

שינוי מהותי זה במצב הראיות היה בו לא רק להחליש ממשקל ההודאה, אלא גם לחזק את הספק הסביר שהתעורר באשמת הנאשם.

335. היבט רביעי אליו אבקש להתייחס, נוגע לראיות החיצוניות, אשר שימשו בסיס להחלטה על קיום המשפט החוזר. ראיות אלו כללו את העקבות הזרות, את ממצא דמה של המנוחה בתא השלישי ומשמעות זרימת הדם על עקבת האסלה וכן ממצאי הד.נ.א המיטוכונדריאלי.

כלל בירורים אלו שנערכו לפנינו, לצד ממצאים נוספים (כמו גם העדרם), לרבות על דרך הצגת חוות דעת, הוכרעו כולם על פי חוות דעתי לטובת הנאשם ובאופן המחזק את הספקות באשמת הנאשם.

336. היבט אחרון בעל משקל שונה בין ההליך לפנינו להליכים בעבר, נוגע על פי הבנתי, למשמעות המונח "הודאה בלב נקי". לפנינו לובנו לראשונה ההיבטים המשפטיים של המונח והמנגנון הנ"ל עפ"י הדין האוקראיני, על ההשלכות, לכל הפחות הסובייקטיביות, האפשריות שהיו לדברים על שיקולי הנאשם. כמו גם אשר להשפעה האפשרית שהייתה להבטחות בהקשר לאפשרות ההודאה "בלב נקי" על ידי החוקרים והמדובב, כפי שאלו נדונו ונותחו לפנינו.

היבטים אלו להבנתי, לא עמדו לבירור לפני המותבים האחרים. כמובן שבהקשר למתן ההודאה ובכלל, נבחנה ע"י מותבים קודמים והוכרעה, טענת הנאשם כי הובטחו לו יתרונות, ואף אפשרות להקלות בעונש שהביאו אותו למסור הודאה. ברם, הדברים נבחנו בראייה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זדורוב(עצור/אסיר בפיקוח)

המקובלת במשפטנו בלבד, בהקשר להקלה האפשרית שיכול ותינתן במשפטו של נאשם מודה, במובחן מ"מוסד הלב הנקי" בדין האוקראיני, על משקלו הסגולי, וכפי שהבינו הנאשם, על פי הראיות שנותחו.

337. לסיכום חוות דעתי אני מכריע, אם כן, כי המאשימה כשלה בהוכחת אשמתו של הנאשם.

לדעתי, על כן, יש לזכות את הנאשם מהאישומים המיוחסים לו בכתב האישום.

דני צרפתי, שופט

סוף דבר אפוא, הוחלט ברוב דעות של כב' השופט א. קולה וכב' השופט ד. צרפתי וכנגד דעתה החולקת של כב' השופטת ת. נסים שי על זיכוי של הנאשם מכל האישומים אשר יוחסו לו בכתב האישום.

זכות ערעור לבית משפט העליון תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום ח' ניסן תשפ"ג, 30/03/2023 במעמד הנוכחים.

תמר נסים שי, שופטת

דני צרפתי, שופט

אשר קולה, שופט
סגן הנשיאה

בית המשפט המחוזי בנצרת

31 מרץ 2023

תפ"ח 502-07 מדינת ישראל נ' זורוב(עצור/אסיר בפיקוח)